Journal of Roi Kaensarn Academi

ISSN 2697-5033 (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 6 มิถุนายน 2567
Vol. 9 No. 6 June 2024

Journal of Roi Kaensarn Acadami

ISSN 2697-5033 (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 6 ประจำเดือนมิถุนายน 2567

วัตถุประสงค์

Journal of Roi Kaensarn Academi เป็นวารสารวิชาการ ราย 1 เดือน (ปีละ 12 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม, ฉบับที่ กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 3 มีนาคม, ฉบับที่ 4 เมษายน, ฉบับที่ 5 พฤษภาคม, ฉบับที่ 6 มิถุนายน, ฉบับที่ 7 กรกฎาคม, ฉบับที่ 8 สิงหาคม, ฉบับที่ 9 กันยายน, ฉบับที่ 10 ตุลาคม, ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน, และฉบับที่ 12 ธันวาคม) มีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิชาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Roi Kaensarn Acadami ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 12 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทรรศนะและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทรรศนะความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีร์ดนัย กัปโก	ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผศ.ดร.สมชาย ดำเนิน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.สมพงษ์ เกษานุช	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.ดร.สัญญา เคณาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.พรชัย เจดามาน	นักวิชาการอิสระ
ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนคร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.ภูมิภควัธจ์ ภูมพงศ์คชศร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผศ.ธีระวัฒน์ หินแก้ว	วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
พระมหาพิสิฐ วิสิฏฐปณฺโญ,ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.รัชดา ภักดียิ่ง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ดร.ลักขณา อินทร์บึง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ดร.สาคร มหาหิงค์	นักวิชาการอิสระ
ดร.อดิศร หนันคำจร	นักวิชาการอิสระ
ดร.กิตติพงษ์ พิพิธกุล	นักวิชาการอิสระ
ดร.ภานุวัฒน์ กิตติกรวรานนท์ รัตนพิมลพลแสน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์	นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนิราวรรณ บุตรจันทร์	ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

➜**ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการจัดการโซ่อุปทานต่อความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย** 1

สันติพงศ์ จิโรจน์กุลกิจ และ สรพล บูรณกูล

➜**กลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย** 16

บัณฑิต เว้นบาป และ อุมาวรรณ วาทกิจ

➜**โครงสร้างขององค์กรและระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย** 34

กัญยากร จิตต์อารี และ พรทิวา แสงเขียว

➜**ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล** 49

กวินท์ บินสะอาด, วัน เดชพิชัย และ ตรัยภูมินทร์ ตรีตรีศวร

➜ **การจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดย องค์การบริหารส่วนจังหวัด** 65

จุฬารัตน์ จุลภักดิ์, วิทยาธร ท่อแก้ว, สุภาภรณ์ ศรีดี และ จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์

➜ **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี** 81

มีนา พลสุวรรณ, อัญชลี แสงอาวุธ และ กฤษณี สงสวัสดิ์

➜ **ความสุขในการทำงานและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรม ผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี** 101

สุกิจ แก้วพินิจ และ นริศรา ภาควิธี

➜**การนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ไปปฏิบัติ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร** 118

วิจิตตรา ธัญวริษณินทร์, ศรชัย ท้าวมิตร และ โชติ บดีรัฐ

➜ **The Rethinking Kho Yao Noi Community-Based Tourism from Crisis to Sustainability** 136

Banthita Hunt and Howhan Thaveeseng

➜ **Reception Practice from a Cross-Cultural Perspective: A Study of Thai Readers' Reading Experience of Chinese Online Novels** 150
Liu Hang

➜ **The Structural Equation Model of Decomposed Theory of Planned Behavior to Visit Thailand as Holistic Wellness Destination Via Life Quality & Well-Being** 162
Lalida Arphawatthansakul and Sangkae Punyasiri

➜ **The Water Etiquette: A Comparative Analysis of the Water Splashing Festival in China and Thailand from the Perspective of Cultural Ecology** 185
Hao Minqi and Wang Meiyu

➜ **การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม** 196
เจษฎากร โนอินทร์ และ ธรณินทร์ เสนานิมิต

➜ **ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า** 212
พงษ์พัต วัฒนพงศ์ศิริ, กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ และ ภาสกร ดอกจันทร์

➜ **The Distribution of Clinical Features of Brucellosis Patients at Different Stages** 228
Chunfang Liu, Sarisak Soontornchai, Somchai Bovornkitti and Xuemei Wang

➜ **ภาพตัวแทนหนุมานในมิติสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ในเมืองลพบุรี** 237
อรุณี เจริญทรัพย์ และ เมตตา ศิริสุข

➜ **The Influence of Digital Twin Technology on the Sustainable Development of World Cultural Heritage in Rural China** 259
Juan guo and Manoon Tho-ard

➜ **การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ ด้วยเส้นใยกรดพอลิแลคติก สำหรับนวัตกรรมการพิมพ์ขาเทียมใต้เข่า** 277
ณภัทรษกร สารพัฒน์, พิมพ์ศิริ อินต๊ะคำวงษ์ และ กชกร บุญปัญญา

➜ **The Guidelines of Leadership Characteristics in the Entrepreneurial Success Development of Guilin University Students in China** 291
Ye Ting, Siranee Chutopama and Narumon Sakpakornkan

➜ **A Study of the Artistic Beauty and Stylistic Continuity of Dunhuang Frescoes of the Flying Sky** 300
Pan Lyu and Akapong Inkuer

➜ การพัฒนารูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา 312

ปิยพงษ์ คงภักดี, จรัส อติวิทยาภรณ์ และ นิรันดร์ จุลทรัพย์

➜ คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร 328

นพวรรณ สุขสกุณี และ ศุภสิทธิ์ จารุพัฒน์หิรัญ

➜ การออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก 345

สุพิชญา จับมั่น, ปวีณา ขันธ์ศิลา และ อนุชา พิมศักดิ์

➜ The Research on the Curriculum Design of Labor Education for Chinese Higher Vocational Students 368

He Yijing and Meng Jianhuang

➜ ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพัน ในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ 379

รัฐพล ลี้สกุล และ นพพงศ์ เกิดเงิน

➜ การจัดการท่องเที่ยวโดยใช้ธรรมนูญชุมชน : กรณีศึกษาตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 393

วิวัฒน์ ฤทธิมา, ศิริชัย กุมารจันทร์ และ วิลาสินี ธนพิทักษ์

➜ The Analysis on the Characteristics of Decorative Patterns of Bronze Mirrors in the Song, Liao and Jin Dynasties in China 409

Dang Linjing and Yodkwan Sawatdee

➜ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ 425

พินิจนันท์ เนื่องจากอวน, กันตพัฒน์ กิตติอัชวาลย์, สุดารัตน์ ขัดสาย และ ดวงใจ บุญกุศล

➜ The Communicative Function of Text Graphic Design as Visual Symbols in Multicultural Interaction 440

Mingjia Li and Chanoknart Mayusoh

➜ การสร้างการรับรู้และพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายเชิงพาณิชย์ด้วยการตลาดดิจิทัล ผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา 459

หมัดเฟาซี รูบามา, นพวัล มงคลศรี, จิตกรี บุญโชติ, พิทยาภรณ์ พัฒโน, คารม บัวผัน และ ฮากิม สุดินปรีดา

➜ **The Combination and Development of Chinese and Western Classical Decorative Patterns for the Contemporary Design** 472
Wang Hongsu, Korakot Aromdee and Chaiyot Vanitwatthananuwa

➜ **The Research on the Curriculum Design of Innovation and Entrepreneurship Education in Chinese Art Vocational Colleges** 489
Chen Jia and Meng Jianhuang

➜ **แนวทางการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราช ในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์** 503
ศิริกมล ประภาสพงษ์

➜ **The Emotional Healing Space Design of Industry Space Renewal in Shanghai** 522
Zhe Ding and Akapong Inkuer

➜ **การศึกษาทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี** 532
อัจฉรา อินโต

➜ **The Research on the Empowerment Mechanism of Private Enterprise Led to Entrepreneurial Ecosystem -Taking Qilu Yunshang E-Commerce Industrial Park as an Example** 553
Kong Qian

➜ **The Influence of Network Capability and Knowledge Sharing on Innovation Performance of Technology-Based Smes** 564
Yan Zhang, Chanakiat Samarnbutra and Chen Jiakui

➜ **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน** 580
ธนพล กัณหสิงห์, สุภัทรา เอื้อวงศ์ และ วารุณี ลัภนโชคดี

➜ **ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์** 598
พิพิธธนวดี สมคะเณย์, จินดารัตน์ ยุทธษา, กมลพัฒน์ ไชยสงคราม, วิจิตร ศิริกิจ และ ประยูร แสงใส

➜ **Teaching Practice and Application of Hanfu Culture in International Chinese Education** 609
Huang Xiaojuan and Ma Yingxin

➜ **รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู** 621
นิตยา นาคอินทร์, กิตติพงษ์ พุ่มพวง, กอบสุข คงมนัส และ ภาสกร เรืองรอง

➜ **The Moderation Effect of Supervisor's Power Distance and Mediation Effect of Interpersonal Relationship on The Relationship Between Supervisor's Trust and Empowering Leadership in Higher Vocational Colleges in Henan Province** 637
Liu Yongtao, Sukhum Moonmuang and Sataporn Pruettikul

➜ **ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก** 650
ปุณณดา ทรงอิทธิสุข, ศรชัย ท้าวมิตร และ โชติ บดีรัฐ

➜ **การพัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา** 666
ภานุพันธ์ ไพทูรย์

➜ **การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน** 691
ณรงค์ฤทธิ์ ปริสุทธิ์กุล

➜ **Development of the Big Five Factors Personality Tests for Elementary School Students and Secondary School Students** 706
Nanthima Nakaphong Asvaraksha

➜ **The Effectiveness of Academic Management in Digital Media Art Major in The Universities Under Zhejiang Province** 726
Zhang Yi , Somsak Chanphong and Sutida Howattanakul

➜ **ประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2** 742
กัลยารัตน์ วุฒิปรัชญานันท์, กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ และ ภาสกร ดอกจันทร์

➜ **การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** 759
ภูเมศร์ พรหมชัยนันท์, เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ, ธันยาภรณ์ นวลสิงห์ และ หทัย น้อยสมบัติ

➜ **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่มีอิทธิพลต่อความเป็น องค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้** 777
ฐิติ เทพษร และ สรัญณี อุเส็นยาง

➜ **การพัฒนาระบบและกลไกการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษาและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด** 793
นภัสวรรณ์ ภูริพันธุ์ภิญโญ

➜ **การศึกษารูปแบบการประเมินการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่น กรณีศึกษารางวัลธรรมาภิบาลระดับชาติ** 813

ชาญวิชย์ อริยาวรนันต์, ภูวาเดช โหราเรือง, ถิรวัฒน์ แจ่มกระจ่าง, สรณะ เทพเนาว์ และ พลเดช ปิ่นประทีป

➜ **รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ** 826

สุวิชญา ชินธนาชูกิจ

➜ **Studying Bloom's Taxonomy for constructing Vocal Music Guidebook for Teaching 1st Year Vocal Students at Shangqiu Normal University, Henan Province, China** 850

Shi Xiaoping and Rujee Srisombut

➜ **Research on the Expression of Nationality in Chinese Piano Music** 858

Li Jia and Yeh Ho-Chung

➜ **A study on the technique of filling piano accompaniment with empty beats in the children's song "Children of All Races Together"** 871

Wu Zhenzhen

➜ **Constructing the Guzheng Playing Guidebook for Teaching Non-Guzheng Major Second Year Students at Guangzhou Institute of Science and Technology, Guangzhou Province, China** 879

Yu Jiao, Kuakul Deachmee, Bhannavichaya Vadhanasiriphongs and Warudh Samansap

➜ **Constructing the Violin Level 4 Workbook for Violin Students at Yiyuan Music Center, Henan Province, China** 887

Zhou Yishuang, Warudh Samansap, Bhannavichaya Vadhanasiriphongs and Kuakul Deachmee

➜ **Chinese Ancient Poetry Art Songs for College Students' Mental Health Development** 895

Yuwei Zhang

➜ **The Application of Yi Musical Elements in the Composition of Contemporary Chinese Pipa Music Case Study "Yi Dance Music" and "Torch Festival Night"** 906

Li Yeye

➜ **The practical approach of Basic Bamboo Flute for Primary 1 students Changsha Yuelu District No1. School, China** 910

Chen Sai and Nataporn Rattachaiwong

➜ **Leveraging Artificial Intelligence and Cultural Dynamics for Sustainable Rubber Farming** 917

William Philip Wall

➜ **Enhancing Customer Satisfaction Through Innovation Consciousness, Service Innovation, and Total Quality Management** 933

Jin Zongjing and Guo Hui

➜ **A Study of the Effects on Learning Climate for International Chinese Learners' Acquisition of Chinese as a Foreign Language** 950
Hu Xuan and Wu Ping

➜ **A Study of Enhancing the Effectiveness on Calligraphy Teaching in International Chinese Language Education** 962
He Guirong and Liu Xu

บทความวิชาการ

➜ **Roots and Emergence of Trumpet Jazz Music Education** 981
Yan Ruochi, Nicha Pattananon and Nopadon Poonsawat

➜ **Harmony Theory Course in Music University in China** 992
Yan Lei and Nicha Pattananon

➜ **Research on piano teaching and education for the elderly in China** 1002
Fan Ning, Nicha Pattananon and Pakorn Rodchangphuen

➜ **Theoretical research on the development of Chinese vocal art in China** 1010
Wang Li, Nicha Pattananon, Chuchat Pinpart

➜ **Chinese a cappella choir Training methods and skills** 1021
Huang Yiliang, Bhannavichaya Vadhanasiriphongs, Warudh Samansap and Kuakul Deachmee

➜ **ความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย: สถานการณ์และทางออกเชิงนโยบาย** 1028
พสุวดี จันทร์โกมุท

➜ **ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการรุกล้ำทางวิ่ง และแนวทางการป้องกัน การเกิดอุบัติเหตุทางการบิน** 1042
ชลธิชา นำพา และ ปุญญัฐส์ นำพา

➜ **ความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทย** 1057
วรชาติ โชครัศมีดาว

➜ **สถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2566** 1068
ชโนภาส ชนลักษ์ดาว, วฤชา ประจงศักดิ์, รัศมี แสงศิริมงคลยิ่ง และ ธัชชา รัมมะศักดิ์

ภาคผนวก

1087

ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการจัดการโซ่อุปทานต่อความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย

Causal Relationship Model of Supply Chain Management on Business Continuity Management Capabilities of Airlines Business in Thailand

สันติพงศ์ จิโรจน์กุลกิจ และ สรพล บูรณกูล
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Santipong Jirotkulkit and Sorapol Buranakul
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: punya.jaae26@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย เพื่อศึกษาอิทธิพลของความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย และเพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานต่อความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method) ประกอบด้วยการใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มผู้ให้บริการการขนส่งสินค้าทางอากาศ จำนวน 460 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 ท่าน เป็นการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก (เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency: F) ค่าเฉลี่ย (Mean: M) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จากค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) วิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ผลการวิจัยพบว่า ด้านประเภทขององค์กร ส่วนมากเป็นธุรกิจสายการบิน ด้านจำนวนบุคลากรส่วนมากมีจำนวนมากกว่า 60 คน และด้านระยะเวลาดำเนินกิจการส่วนมากระยะเวลา 3 - 5 ปี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานโดยรวม อยู่ในเกณฑ์ระดับมากโดยสูงสุด ด้านการแบ่งปันข้อมูล รองลงมา ด้านความสัมพันธ์ระยะยาว ด้านกระบวนการ ด้านความร่วมมือ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทานโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากโดยสูงสุด ด้านแรงบันดาลใจ รองลงมา ด้านแรงจูงใจ ด้านอุดมคติ ด้านการตัดสินใจส่วนบุคคล ด้านผลตอบแทน ด้านการจัดการ ตามลำดับ

* วันที่รับบทความ : 13 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 7 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 9 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 13 2027; Revised: February 7 2024; Accepted: February 9 2024

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด โดยสูงสุด ด้านการทดสอบปรับปรุงและทบทวนแผน รองลงมา ด้านการพัฒนาและเตรียมการตอบสนองต่อเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉิน ด้านการบริหารโครงการจัดการความต่อเนื่อง ด้านการปลูกฝังวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ด้านการศึกษาและทำความเข้าใจองค์การ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ในการสร้างความต่อเนื่อง ผลวิเคราะห์ปัจจัยด้านการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่อง ด้านการกำหนดกลยุทธ์ในการสร้างความต่อเนื่องโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

ผลวิเคราะห์เส้นอิทธิพลสมการเชิงโครงสร้างตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องในธุรกิจสายการบินของประเทศไทยสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อด้านการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องสูงสุด มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.89 รองลงมา ด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.87 และด้านความยืดหยุ่นในโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.18 โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 97.0 และปัจจัยด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อด้านความยืดหยุ่นในโซ่อุปทานสูงสุด มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.87 รองลงมา ด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.84 โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 88.0 นอกจากนี้ยังพบว่าด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.88 โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 77.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ : ความสามารถในการบริหาร; การบริหารความต่อเนื่อง; ธุรกิจสายการบินในประเทศไทย

Abstract

The purpose of this study is to develop the causal relationship of business continuity management capabilities of airline businesses in Thailand. To study the influence of business continuity management capabilities of airline businesses in Thailand and to propose guidelines for applying supply chain management to the business continuity management capabilities of airline businesses in Thailand. This is a mixed method research consisting of the use of quantitative research. (Quantitative Research) by collecting data using questionnaires with a group of 460 air cargo service providers and qualitative research (Qualitative Research) by defining a group of 30 key informants as in-depth interviews (In-Depth Interviews) with selection criteria (A person with expertise and experience of not less than 5 years) Statistics used in data analysis include: Descriptive Statistics consists of frequency (Frequency: F), mean (Mean: M), standard deviation (Standard deviation: S.D.), statistics analyzing relationships between variables. From the correlation value (Correlation) and inferential statistics (Inferential statistics) analyzed structural equations (Structural Equation Modeling: SEM). The results found that Type of organization Most of them are airline businesses. In terms of the number of personnel, most are more than 60 people, and in terms of the duration of business, most are 3 - 5 years.

The results of the analysis of factors in the application of overall supply chain management It is at a high level, highest in information sharing, followed by long- term relationships. Process side Cooperation The overall results of the analysis of leadership factors in the supply chain are at the highest level. Inspiration aspect, followed by motivation aspect, ideal aspect, personal decision aspect, compensation aspect, and management aspect, respectively. The results of the factor analysis of continuous management operations are overall included in the criteria at the highest level, with the highest being Testing, improving and reviewing plans, followed by development and preparation for responding to emergencies. Project management, continuity management Continuous cultivation of culture Education and understanding of organizations In terms of setting strategies to create continuity The results of the analysis of factors in continuous management operations In terms of setting strategies to create continuity Overall, it is at a high level.

The results of the analysis of influence curves, structural equations, causal relationship models of continuous management performance in the airline business of Thailand can be concluded that Factors in the application of supply chain management have the greatest influence on the operational aspects of continuous management. It has a total coefficient of influence of 0.89, followed by leadership in the supply chain. Total coefficient of influence is 0.87 and flexibility in the supply chain The total coefficient of influence was 0.18, with 97.0% of the influence on change, and the leadership factor in the supply chain had the highest influence on flexibility in the supply chain. It has a total coefficient of influence of 0.87, followed by the application of supply chain management. The total influence coefficient was 0.84, with 88.0% of the influence on change. In addition, it was found that the application aspect of supply chain management had an influence on the aspect of leadership in the supply chain. The total influence coefficient was 0.88, with 77.0% of the influence on change, with a statistical significance of 0.05.

Keywords: Management Ability; Continuity Management; Airline Business in Thailand

บทนำ

การดำเนินธุรกิจขององค์กรในปัจจุบันต้องเผชิญกับสภาวะวิกฤตความไม่แน่นอนจากเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยมีสาเหตุมาจากภัยจากธรรมชาติ การเกิดแผ่นดินไหว อุทกภัย วาตภัยหรืออัคคีภัย นอกจากนี้ยังรวมไปถึงภัยที่เกิดจากการที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น การทดลองระเบิดนิวเคลียร์ การก่อการร้าย การปล่อยของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมหรือภัยที่เกิดจากการบริหารงานที่ผิดพลาดส่งผลต่อความเชื่อมั่นขององค์กรทำให้เกิดความเสียหายถึงขั้นวิกฤตได้ ในปัจจุบันจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโคโรน่าไวรัส โควิด 19 ทำให้องค์กรที่อยู่ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ต่างต้องเผชิญกับสภาวะวิกฤตการณ์ดังกล่าวโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากโรคระบาดโคโรน่าไวรัสโควิด 19 เป็นการติดต่อระหว่างคนไปสู่คน ดังนั้นหลายประเทศจึงมีมาตรการปิดประเทศ ยกระดับการป้องกันโรคระบาดควบคุมจำกัดการเดินทางและยกเลิกพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสาธารณะ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ จากการคาดการณ์ของ

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ร่วมกับธนาคารโลก (World Bank) เปิดเผยรายงานแนวโน้มเศรษฐกิจโลกคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจปี 2020 จะหดตัวถึง 4.4% (The Standard, 2563)

แม้ธุรกิจสายการบินจะต้องเผชิญวิกฤตการณ์ครั้งแล้วครั้งเล่าและอาจจะมีโอกาสเกิดวิกฤตการณ์อื่นๆ ครั้งต่อไปตามมาอีก นอกจากโรคระบาดไวรัสโคโรน่า โควิด 19 อย่างไรก็ตามการขนส่งทางอากาศยังมีความจำเป็น เนื่องจากเป็นการขนส่งระหว่างประเทศที่รวดเร็ว ปลอดภัยมีความคุ้มค่าสร้างอรรถประโยชน์ทางด้านเวลา อีกทั้งการเดินทางของผู้โดยสารและการขนส่งสินค้าบางประเภทมีความจำเป็นต้องอาศัยการขนส่งทางอากาศ และการขนส่งทางอากาศยังเป็นสิ่งสำคัญต่อระบบโลจิสติกส์และการจัดการของธุรกิจในห่วงโซ่อุปทาน ดังนั้น ธุรกิจสายการบินจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความสามารถในการดำเนินธุรกิจเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อการบริหารการจัดการการขนส่งสินค้าทางอากาศที่ให้เกิดความต่อเนื่องต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการและสายการบิน เนื่องด้วยธุรกิจการบินมีโซ่อุปทานขนาดใหญ่ การศึกษาโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมการบินในส่วนของการมีความเชื่อมโยง การสร้างความสัมพันธ์ และมีความร่วมมือกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการบิน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการบินให้เกิดมาตรฐานได้รับความสนใจในการสร้างงานวิจัยอย่างกว้างขวางในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา โดยนำแนวทางที่ได้ไปพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจสายการบินที่เป็นธุรกิจที่สำคัญซึ่งทำให้เกิดอุตสาหกรรมการบินให้มีแนวทางการพัฒนาโซ่อุปทานที่มีคุณค่ามุ่งมั่นให้เกิดการพัฒนาเติบโตอย่างต่อเนื่อง สร้างมาตรฐานเป็นแบบอย่างให้กับการจัดการโซ่อุปทานของธุรกิจสายการบิน เกิดการบูรณาการตามแนวทางที่มีมาตรฐานสากลขององค์กรสหประชาชาติด้านความยั่งยืน UNGC (United Nations Global Compact) องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ILO (International Labour Organization) และ มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 ซึ่งแนวทางนี้นอกจากสามารถนำไปใช้กำหนดเป็นวิธีการจัดการโซ่อุปทานของธุรกิจสายการบิน ยังสามารถปรับใช้ได้กับบริษัทย่อยในเครือ หุ้นส่วนทางธุรกิจ ซัพพลายเออร์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ควบคู่กันไป โดยนำหลักการการเติบโตอย่างยั่งยืนมาประยุกต์ใช้และให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจการ ด้านสังคมและด้านสภาพแวดล้อมเพื่อการมีส่วนเติมเต็มในการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจสายการบิน โดยมีพันธกิจด้านการเติบโตอย่างยั่งยืนในโซ่อุปทานที่สายการบินมุ่งมั่นที่จะทำคือการจัดการความเสี่ยง การประเมินผลกระทบต่างๆที่จะเกิดขึ้น การสร้างความยุติธรรมและดำเนินธุรกิจที่โปร่งใสและกลไกในการบริหารความสัมพันธ์กับซัพพลายเออร์ การคัดสรรวิธีการดำเนินธุรกิจการสร้างผลิตภัณฑ์และการบริการที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและผลกระทบต่อสังคม ยึดมั่นหลักการคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ ขจัดการรั่วไหล ไม่ปฏิบัติผิดหลักกฎหมายและต่อต้านการคอรัปชั่นทั้งหมด

นอกจากนั้นยังมีการบูรณาการและทำข้อตกลงกับซัพพลายเออร์โซ่อุปทาน ถึงข้อตกลงต่าง ๆ โดยกำหนดให้ซัพพลายเออร์ปฏิบัติตามกฎระเบียบตามหลักสากลอย่างเคร่งครัด ควบคุมคุณภาพของการดำเนินงาน ให้ความสำคัญเรื่องของความปลอดภัยของสินค้าและบริการก่อนทำการจัดหาและส่งมอบ กำหนดกลไกการจัดการด้านความปลอดภัยของข้อมูลและระบบสารสนเทศไม่เผยแพร่ข้อมูลของบริษัทให้คู่แข่งขัน อีกทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาความรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ความเชี่ยวชาญ การปรับทัศนคติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ยึดหลักความเท่าเทียมกันตามหลักสิทธิมนุษยชนในระดับสากลตามมาตรฐานแรงงาน ไม่ใช้แรงงานที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์และไม่เลือกปฏิบัติต่อพนักงาน ปรับสภาพแวดล้อมการทำงานให้มีความเหมาะสมคำนึงถึงความปลอดภัยต่อสุขภาพของพนักงาน ไม่บังคับข่มขู่และเคารพสิทธิในการแสดงออกของพนักงานรวมถึงจัดการเรื่องความเหมาะสมของเงื่อนไขการทำงานและการจ่ายผลตอบแทน รวมถึงลดการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลกระทบทางลบจากการผลิตสินค้าและการให้บริการต่อสภาพแวดล้อมและสังคมตามข้อตกลงในหลักการที่มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืน

นอกจากนี้แนวทางการจัดการความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทยไปประยุกต์ใช้ องค์กรจำเป็นต้องอาศัยพึ่งพาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพที่จะนำพาผู้อื่นในองค์กรให้ปฏิบัติตาม เกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงองค์กรในทิศทางที่ดีขึ้น รองรับสถานการณ์ต่างๆโดยเฉพาะในสภาวการณ์ปัจจุบันที่มีความไม่แน่นอนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดจากปัจจัยภายนอกอันส่งผลต่อองค์กรอย่างไม่คาดคิด เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้นำในองค์กรคือแรงขับเคลื่อนที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของห่วงโซ่อุปทาน หากผู้นำมีความสามารถในการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรและในห่วงโซ่อุปทานเพื่อให้ตระหนักถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่องค์กรต้องการ (Autry and Golicic, 2010) ซึ่งภาวะผู้นำของห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Leadership) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ภาวะผู้นำเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership) และภาวะผู้นำแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) (Defee et al., 2009) โดยภาวะผู้นำเปลี่ยนแปลงหมายถึงพฤติกรรมที่เน้นการกระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจให้พนักงานได้ใช้สติปัญญาและความสามารถในการคิดค้น สร้างสรรค์และสร้างการเปลี่ยนแปลงที่จะช่วยให้องค์กรเติบโต สามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้อิสระในการทำงาน รับฟังและเปิดโอกาสให้แสดงความคิด สนับสนุนให้พนักงานมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลในการทำงาน ในขณะที่ภาวะผู้นำแลกเปลี่ยนจะมีพฤติกรรมที่เน้นการกระตุ้นจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามที่คาดหวังไว้ ด้วยการระบุข้อกำหนดเป้าหมายของงานอย่างชัดเจนและให้รางวัลหรือมีสิ่งของบางสิ่งแลก เพื่อการแลกเปลี่ยนกับความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายกลายเป็นประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้นำและพนักงาน เช่น ทำงานบรรลุเป้าหมายจะได้รับรางวัลตอบแทน เป็นต้น ปัจจุบันมีนักวิชาการหลายคนพยายามให้ความสนใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำทั้งสองแบบ

Fariz F, (2022) ซึ่งถ้าต้องการให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในการนำของผู้นำให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยการบริหารงานที่เหมาะสมกับทรัพยากรด้านแรงงานที่มีความหลากหลาย บางสถานการณ์อาจใช้ภาวะผู้นำแบบการแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ผู้ตามนั้นเกิดกำลังใจและกำลังกายในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้ และบางสถานการณ์อาจมีความเหมาะสมกับการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ตระหนักถึงความต้องการและเข้าใจพยายามให้พนักงานได้รับการตอบสนอง เน้นการพัฒนาผู้ตามอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง Tyssen et al., (2013) ซึ่งมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่องค์กรต้องการที่จะบรรลุถึงแนวทางในการจัดการห่วงโซ่อุปทานเพื่อความยั่งยืน ด้วยความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานเพื่อความต่อเนื่องโดยมุ่งเป้าประเด็นศึกษาในกลุ่มธุรกิจสายการบิน ซึ่งถือเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทย ส่งผลต่อประเทศไทยในด้านต่างๆ อีกด้วย ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปสู่การพัฒนาและประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำในโซ่อุปทานให้องค์กรสายการบินของไทยประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้การจัดการความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย

สรุปภาพรวมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย และใช้วิธีวิทยาแบบใหม่คือการวิเคราะห์ด้วยสถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุโดยมีการศึกษาอิทธิพล ตรวจสอบเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทาน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ศึกษากระบวนการจัดการและการบริหารของโซ่อุปทานในการขนส่งสินค้าของสายการบิน รวมทั้งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความสามารถในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการสายการบินในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย

3. เพื่อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานต่อความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบของการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิธีการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method) ประกอบด้วยการใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มผู้ให้บริการการขนส่งสินค้าทางอากาศ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สายการบินที่จดทะเบียนใบอนุญาติประกอบกิจการการบินพลเรือน (2564) จำนวน 18 สายการบิน รวมทั้งสิ้น 696 คน (สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย, 2564) ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีตัวแปรสังเกตได้ในแบบจำลองจำนวน 23 ตัวแปร ขนาดตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและเพียงพอ ควรจะเป็น 20 ต่อ 1 ซึ่งจะได้ 23 x 20 = 460 ตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวนเพียงพอและมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์อยู่ในเกณฑ์ดี สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติ Structural Equation Modeling (SEM) และผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีตำแหน่งทางด้านการบริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และ นักวิชาการด้านการขนส่งสินค้าทางอากาศ จำนวน 30 ท่าน โดยอ้างอิงหลักการของ Nastasi and Schensul (2005) ที่นำเสนอหลักในการกำหนดขนาดตัวอย่างของแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก (เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดโครงสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

การเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูล ทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังนี้ 1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง และขอบเขตของการศึกษา และ 2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้มาจากการศึกษาวารสารทางวิชาการ ตำรา เว็บไซต์ เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับงานวิจัย บทความวิจัย รายงานการวิจัยทั้งของไทยและต่างประเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และ การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพหุตัวแปร (Multivariate Statistics Analysis) ซึ่งการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง Structural Equation Modeling (SEM) นั้นเป็นเทคนิคการวิเคราะห์สมมติฐานระหว่างตัวแปรแฝง (Latent Variable) หลายๆ ปัจจัยพร้อมกัน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และความ

สอดคล้องของโมเดลการวิจัยตามสมมติฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการจัดการโซ่อุปทานต่อความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ สรุปดังกรอบแนวคิดดังนี้

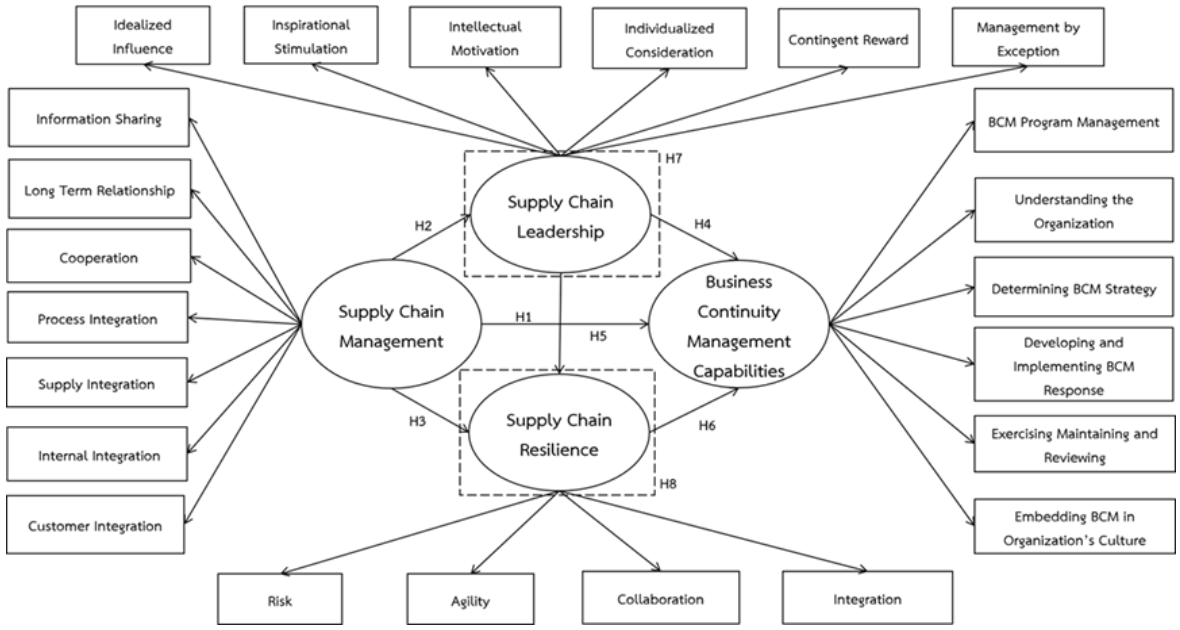

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลวิเคราะห์แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องในธุรกิจสายการบินของประเทศไทย โดยรวม พบว่า ผลการวิเคราะห์โมเดลตัวแปรบ่งชี้องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องในธุรกิจสายการบินของประเทศไทยโดยรวม มีจำนวน 4 ตัวแปรแฝง ประกอบด้วย ด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทาน ด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทาน ด้านความยืดหยุ่นในโซ่อุปทาน และด้านการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่อง รวมจำนวน 20 ตัวแปรสังเกตได้ ผลทดสอบพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า Chi – Square เท่ากับ 84.615 df = 68.0 Sig. = 0.084 > 0.05

และ CMIN/df. เท่ากับ 1.244 < 2.0 และมีความสอดคล้องและค่าสถิติโดยมีค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 0.999 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.988 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.964 > 0.80, ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.019 < 0.05, ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน หรือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.005 < 0.05, ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (NFI) เท่ากับ 0.995 > 0.90 และดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (IFI) เท่ากับ 0.999 > 0.90 กล่าวได้ว่าดัชนีเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งแสดงว่าโมเดลในการวัดนี้มีความเที่ยงตรง (Validity)

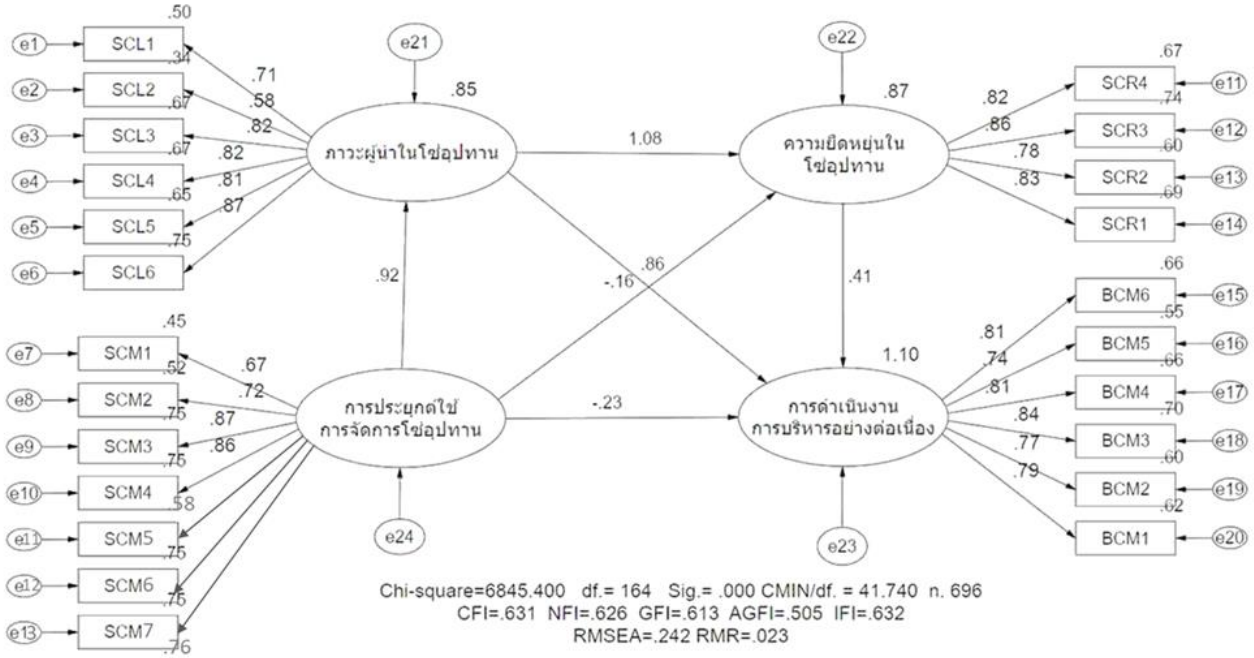

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์โมเดลตัวแปรบ่งชี้องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องในธุรกิจสายการบินของประเทศไทยโดยรวม

ผลวิเคราะห์เส้นอิทธิพลสมการเชิงโครงสร้างตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องในธุรกิจสายการบินของประเทศไทยสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อด้านการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องสูงสุด มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.89 รองลงมา ด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.87 และด้านความยืดหยุ่นในโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.18 โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 97.0 และปัจจัยด้านภาวะผู้นำใน

โซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อด้านความยืดหยุ่นในโซ่อุปทานสูงสุด มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.87 รองลงมา ด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.84 โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 88.0 นอกจากนี้ยังพบว่าด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.88 โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 77.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

แนวทางการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานต่อความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย ประกอบด้วย

การจัดการโซ่อุปทานของธุรกิจสายการบินในประเทศไทยที่สามารถพัฒนาไปสู่การบริหารอย่างต่อเนื่องในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการแบ่งปันข้อมูล ด้านความสัมพันธ์ระยะยาว ด้านความร่วมมือ ด้านกระบวนการ ด้านการบูรณาการในองค์กร ด้านการบูรณาการในโซ่อุปทาน และด้านการบูรณาการด้านลูกค้า พบว่า ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมและการพัฒนาในส่วนเบื้องต้นของการบริหารสายการบิน โดยการบริหารความต่อเนื่องของหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานของการบิน หน่วยงานควรเน้นการควบคุมดูแลและป้องกันทรัพยากรที่สำคัญต่อการดำเนินงานหรือให้บริการเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุด สำหรับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยหากการควบคุมภายในที่มีอยู่ไม่สามารถควบคุมดูแลและป้องกันได้ทั้งหมด เมื่อเกิดอุบัติการณ์ขึ้นระดับการดำเนินงานหรือให้บริการของหน่วยงานจะลดลง ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในทุกภาคส่วน คือ ต้องรีบดำเนินการให้ระดับการดำเนินงานหรือ ให้บริการกลับมาในระดับที่เหมือนภาวะปกติซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลา ซึ่งอาจแยกได้เป็นภายในช่วง ระยะเวลาแรกจะเป็นช่วงของการตอบสนองต่ออุบัติการณ์ (Incident/emergency Management) อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เหตุการณ์และความเสียหายขยายตัวไปในวงกว้าง การตอบสนองอาจจำเป็นต้องยกระดับเป็นการบริหารจัดการวิกฤต (Crisis Management) และภายหลังจากนั้นจะเป็นช่วงของการทำให้เกิดความต่อเนื่องของกระบวนการทางธุรกิจ (Continuity Management) เพื่อให้หน่วยงานสามารถกลับมาดำเนินงานได้ ซึ่งแยกเป็น 2 ระดับ คือ โดยทั่วไปทุกสายการบินต้องมีการดำเนินงาน เช่น

1) ดำเนินงานหรือให้บริการได้ในระดับที่องค์กรยอมรับกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดภายในระยะอันสั้น และ

2) กลับมาให้บริการได้ในระดับปกติตามระยะเวลาที่กำหนดในช่วงการดำเนินการกอบกู้ กระบวนการทางธุรกิจ (Recovery) สภาวะวิกฤตหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ หากเกิดขึ้นอาจส่งผล กระทบให้หน่วยงานทำให้ไม่สามารถดำเนินงานหรือให้บริการได้ตามปกติ”

การจัดการภาวะผู้นำของโซ่อุปทานท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับกระบวนการและการบริหารจัดการของธุรกิจสายการบินเพื่อการบริหารอย่างต่อเนื่องในด้านต่างๆและสามารถแก้สถานการณ์ได้อย่างไรในด้านต่างๆ พบว่า จากปัจจัยต่าง ผู้ประกอบการในการจัดการโซ่อุปทานควรมีการจัดการกับความเสี่ยงที่ยังเป็นปัญหาต่อเนื่องจากช่วงการเกิดโรคระบาด นอกจากนี้ยังต้องมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศเพื่อให้สายการบินมีการจัดการต้นทุนที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามในประเทศมีการบูรณาการด้านการขนส่งเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการเบื้องต้นแล้ว

3. การฟื้นคืนได้ในโซ่อุปทานของธุรกิจสายการบิน ควรมีการบูรณาการและการจัดการเพื่อให้เกิดการเตรียมความพร้อมต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ในด้านการฟื้นคือสภาพของโซ่อุปทานการขนส่งสินค้าทางอากาศ พบว่า โดยในระยะเวลาที่ผ่านมาสายการบินและผู้ประกอบการมีความประสงค์ขอให้ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ขยายระยะเวลาของมาตรการช่วยเหลือ รวมถึงการขยายอายุสัญญาต่าง ๆ ออกไปอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาที่สายการบินและผู้ประกอบการยังไม่มีความมั่นใจในการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมการบินและยังมีรายจ่ายในการกลับมาเพื่อประกอบกิจการอีกจำนวนมาก โดยตามการคาดการ ณ์ของสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (International Air Transport Association: IATA) พบว่าจำนวนผู้โดยสารทางอากาศรวมทั่วโลกในปี 65 จะยังคงต่ำกว่าปี 62 และจะยังคงไม่ฟื้นคืนเท่าระดับปกติจนถึงปี 66 ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของสายการบินและผู้ประกอบการซึ่งเป็นห่วงโซ่อุปทานที่สำคัญของธุรกิจการบินและท่าอากาศยานให้ยังคงสามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้ที่ประชุมจึงมีมติอนุมัติมาตรการเพื่อพยุงสถานะทางธุรกิจของสายการบินและผู้ประกอบการ ณ ท่าอากาศยานที่อยู่ในความรับผิดชอบดำเนินงานของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ทั้ง 6 แห่ง ดังนี้

1. ขยายระยะเวลามาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการและสายการบิน ดังนี้

1.1 การปรับลดค่าผลประโยชน์ตอบแทน

1.2 การปรับลดค่าผลประโยชน์ตอบแทนคงที่รายเดือน/รายปี

1.3 การยกเว้นและการปรับลดค่าเช่าพื้นที่ ค่าบริการการใช้บริการในอาคาร ค่าผลประโยชน์ตอบแทนคงที่รายเดือน ค่าบริการในการขึ้นลงของอากาศยาน (Landing Charges) และค่าบริการที่เก็บอากาศยาน (Parking Charges)

1.4 สายการบินและผู้ประกอบการทุกรายต้องชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

2. ขยายระยะเวลาการอนุญาตประกอบกิจการให้แก่ผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจกรรมเชิงพาณิชย์ ณ ท่าอากาศยานทั้ง 6 แห่งของ ทอท.ออกไปอีก 1 ปี

2.1 เป็นผู้ประกอบการซึ่งมีนิติสัมพันธ์กับ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

2.2 ผู้ประกอบการที่ต้องการขอรับสิทธิ์จะต้องทำหนังสือแจ้งขอรับสิทธิ์การขยายระยะเวลาอนุญาตให้ประกอบกิจการต่อ ทอท.

3. ทอท.สงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือยกเลิกเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือสายการบินและผู้ประกอบการตามข้อ 1 และ 2 ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

4. สำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการหรือถูกกำกับดูแล ตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ให้ ทอท.พิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมายดังกล่าวกำหนด แผนการพัฒนาของอุตสาหกรรมการขนส่งสินค้าทางอากาศในประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถกำหนดเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (1-5 ปี) พบว่า อุตสาหกรรมการบินมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องหลังจากการเกิดวิกฤตของสถานการณ์โรคระบาด โดยการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ (Clusters) บนพื้นฐานความสัมพันธ์ในโซ่อุปทานและส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างกัน มีการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐแบบเป็นองค์รวม (Holistic Approach) ที่สอดคล้องกับบริบทภายในและภายนอกประเทศที่เกี่ยวข้องกับโซ่อุปทานการขนส่งสินค้าทางอากาศ และสร้างกลไกการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ใช้กลไกการขับเคลื่อนด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมและกลไกการขับเคลื่อนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวม (ทั้งนี้จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนในทุกรูปแบบที่ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปควบคู่พร้อมกันในการปฏิบัติงานของการขนส่งสินค้าทางอากาศ ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านบุคลากร ด้านความยั่งยืนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทาน)

ระยะที่ 2 (6-10 ปี) พบว่า อุตสาหกรรมการบินและการขนส่งสินค้าทางอากาศมีการสร้างความเป็นต้นแบบของการขนส่งเนื่องจากต้องบริหารความต่อเนื่องเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้บริการ ทั้งนี้การพัฒนาสู่การปฏิบัติเชิงพาณิชย์ยังสามารถส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานต่าง ๆ ให้เกิดความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและพลังงานสีเขียว ซึ่งล้วนเป็นความต่อเนื่องจากการบริหารในระยะที่ 1 แต่อย่างไรก็ตามกลยุทธ์ที่สามารถนำมาสร้างโดยใช้การพัฒนาแบบ R&D ชั้นนำในระดับภูมิภาค

ระยะที่ 3 (11-15 ปี) พบว่า ส่งเสริมในการพัฒนาทักษะ ด้านการบริหารให้ ผู้ประกอบการสายการบินมีการเข้าร่วมกับเครื่องข่ายเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การบินในอนาคตร่วมกันโดยจัดตั้งเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล นอกจากนี้ สร้างความร่วมมือ หน่วยงานรัฐ ตลอดจนโซ่อุตสาหกรรมเดียวกันเพื่อการขยายการเชื่อมโยงสู่เครือข่ายอุตสาหกรรมในระดับโลก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผลวิเคราะห์แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องในธุรกิจสายการบินของประเทศไทยโดยรวม พบว่า ผลการวิเคราะห์โมเดลตัวแปรบ่งชี้องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องในธุรกิจสายการบินของประเทศไทยโดยรวม มีจำนวน 4 ตัวแปรแฝง ประกอบด้วย ด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทาน ด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทาน ด้านความยืดหยุ่นในโซ่อุปทาน และด้านการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่อง รวมจำนวน 20 ตัวแปรสังเกตได้ ผลทดสอบพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่า Chi – Square เท่ากับ 84.615 df = 68.0 Sig. = 0.084 > 0.05 และ CMIN/df. เท่ากับ 1.244 < 2.0 และมีความสอดคล้องและค่าสถิติโดยมีค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 0.999 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.988 > 0.90, ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.964 > 0.80, ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.019 < 0.05, ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน หรือ รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.005 < 0.05, ดัชนีความกลมกลืนประเภทเปรียบเทียบกับรูปแบบอิสระ (NFI) เท่ากับ 0.995 > 0.90 และดัชนีความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบฐาน (IFI) เท่ากับ 0.999 > 0.90 กล่าวได้ว่าดัชนีเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งแสดงว่าโมเดลในการวัดนี้มีความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งนี้จากการศึกษามีการบริหารความต่อเนื่องในการจัดการโซ่อุปทานสามารถนำไปเป็นกระบวนการบริหารจัดการของผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ พรมงาม (2564) อ้างอิงไม่มี ศึกษาเรื่อง โมเดลเชิงโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะโซ่อุปทาน องค์กรผู้ผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ภาคตะวันออก (EEC) ของประเทศไทย พบว่า สมรรถนะโซ่อุปทานองค์กรผู้ผลิตชิ้นส่วน และอะไหล่ยานยนต์ได้รับอิทธิพลจากการจัดการองค์ความรู้องค์กร การจัดการนวัตกรรมองค์กร และการจัดการความเสี่ยงโซ่อุปทานองค์กรส่งผลให้ศักยภาพการดำเนินงานความสามารถการแข่งขันสูงขึ้น สามารถร่วมกันพยากรณ์ ได้ถึงร้อยละ 60.3 ซึ่งค้นพบว่า ผู้บริโภคมีการตอบรับ ความสะดวกสบายผ่านความสัมพันธ์บนพื้นฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่สามารถรองรับทุกด้าน ผู้ผลิตควรเน้นนวัตกรรม การบริการที่ได้รับจากการแบ่งปันและถ่ายถอดองค์ความรู้ที่สามารถสร้างความยืดหยุ่นโซ่อุปทานองค์กรให้เกิดการควบคุมต้นทุนที่เหมาะสมรองรับนวัตกรรมเทคโนโลยีและการจัดการความเสี่ยงโซ่อุปทานไม่ให้เกิดการหยุดชะงักต่อการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Arsalan Zahid Piprani (2022) ศึกษาเรื่อง ความยืดหยุ่นของห่วงโซ่อุปทานหลายมิติและความยืดหยุ่นของห่วงโซ่อุปทาน: บทบาทของความเสี่ยงในห่วงโซ่อุปทาน พบว่า ภัยธรรมชาติและเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดได้บังคับให้ต้องสร้าง

ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับระบบของตนเพื่อให้อยู่รอดและเติบโตในช่วงเวลาที่วุ่นวาย ทั้งนี้ในผลกระทบของความยืดหยุ่นของห่วงโซ่อุปทานหลายมิติในการปรับปรุงความยืดหยุ่นของห่วงโซ่อุปทาน ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยงของห่วงโซ่อุปทานสูง การศึกษาได้รวมเทคนิคการสำรวจและใช้คำตอบที่ถูกต้องจากบริษัทการผลิตขนาดใหญ่แห่งของปากีสถาน ใช้ (PLS-SEM : Partial Least Square SEM) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่สมมติฐาน ผลการศึกษายังแสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากความเสี่ยงที่มุ่งเน้นลูกค้าเป็นหลักและความเสี่ยงจากภายนอก และผลกระทบจากการกลั่นกรองที่อ่อนแอของความเสี่ยงที่มุ่งเน้นซัพพลายเออร์ที่มีต่อการเพิ่ม โดยให้การสนับสนุนเชิงประจักษ์สำหรับความจำเป็นในการวัดความยืดหยุ่นแบบหลายมิติในการเสริม ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยงสูง

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลวิเคราะห์เส้นอิทธิพลสมการเชิงโครงสร้างตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องในธุรกิจสายการบินของประเทศไทย สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อด้านการดำเนินงานการบริหารอย่างต่อเนื่องสูงสุด มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.89 รองลงมา ด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.87 และด้านความยืดหยุ่นในโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.18 โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 97 และปัจจัยด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อด้านความยืดหยุ่นในโซ่อุปทานสูงสุด มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.87 รองลงมา ด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.84 โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ 88.0 นอกจากนี้ยังพบว่าด้านการประยุกต์ใช้การจัดการโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อด้านภาวะผู้นำในโซ่อุปทาน ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.88 โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงได้ 77.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทั่วไปด้านการประยุกต์ใช้ในด้านของความร่วมมือและกระบวนการต่าง ๆ ของสายการบินตั้งแต่หลังจากสถานการณ์โรคระบาดยังคงมีการแข่งขันที่สูงขึ้นและมีการจัดการที่ยังไม่ถูกต้องเนื่องจากต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ณ ปัจจุบันตามความต้องการของผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ผู้ประกอบการต้องมีปัจจัยของความพร้อมต่อการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

2. ด้านภาวะผู้นำ (ปัจจัยความเสี่ยง) ในขณะนี้เป็นปัจจัยหลักในการบริหารจัดการทุก ๆ ด้าน เนื่องจากด้านระบบต่าง ๆ ต้องมีการเรียนรู้และสร้างความมั่นคงให้กับสายการบิน โดยการพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ความสามารถให้เข้ากับสถานการณ์และค่าใช้จ่ายต้องไม่เกินจากความจำเป็น ทั้งนี้ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการจัดการที่ดีและสามารถวิเคราะห์กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้อุตสาหกรรมการบิน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสามารถในการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย

2. ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโซ่อุปทานต่อการบริหารความเสี่ยงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของธุรกิจสายการบินในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

ประจักษ์ พรมงาม, & ชิตพงษ์ อัยสานนท์. (2021). โมเดลเชิงโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะโซ่อุปทานองค์กรผู้ผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของประเทศไทย. *วารสารชุมชนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.* 15 (4), 196-209.

สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย. (2561). *ประวัติ ความเป็นมา ภารกิจและหน้าที่ของสำนักงานการบิน พลเรือนแห่งประเทศไทย.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย.

Autry, C. W., & Golicic, S. L. (2010). Evaluating buyer–supplier relationship–performance spirals: A longitudinal study. *Journal of operations management.* 28 (2), 87-100.

Defee, C., Esper, T., and Mollenkopf, D. (2009). "Leveraging closed-loop orientation and leadership for environmental sustainability." *Supply Chain Management: An International Journal.* 14 (2), 87-98.

Fariz, F. (2022). *The effect of supplier integration, manager transformational leadership on supply chain performance.* Growing Science, 993-998.

Piprani, A. Z., Khan, S. A. R., Salim, R., & Khalilur Rahman, M. (2023). Unlocking sustainable supply chain performance through dynamic data analytics: a multiple mediation model of sustainable innovation and supply chain resilience. *Environmental Science and Pollution Research.* 30 (39), 90615-90638.

Tyssen, A. K., Wald, A., & Spieth, P. (2013). Leadership in temporary organizations: A review of leadership theories and a research agenda. *Project Management Journal*. 44 (6), 52-67.

The Standard. (2544). *Online.* From: https://thestandard.co/finnomena141063/

กลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

The Strategy for Creating the Perception of Product Quality that Affects Mobile Phone Brand Loyalty in the Northeastern Region of Thailand

บัณฑิต เว้นบาป และ อุมาวรรณ วาทกิจ
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Bundit Wenbap and Umarwan Watakit
Northeastern University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: hacksbundit@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการใช้งานความคิดเห็นต่อปัจจัยการตลาด การรับรู้คุณภาพสินค้า ความพึงพอใจของลูกค้า และความภักดีต่อตราสินค้า 2) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยการตลาด และการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดีต่อตราสินค้า และ 3) พัฒนากลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างคือผู้ซื้อหรือผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ 330 คน สุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ เฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และโมเดลสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 26 – 35 ปี รายได้มากกว่า 60,001 บาท เปลี่ยนโทรศัพท์มือถือ 2 ปีต่อครั้ง เพราะอยากได้รุ่นใหม่ ราคาเฉลี่ย 25,001 บาทขึ้นไป ข่าวสารหลักผ่านสื่อโซเชียวมีเดีย โดยที่กลยุทธ์การตลาดด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าลำดับความสำคัญสูงที่สุด 2) ปัจจัยสำคัญขององค์ประกอบเชิงยืนยันมาจากความลงตัวและประณีตของสินค้าเป็นสำคัญ และเรื่องของการทำงาน รูปลักษณ์มีลักษณะที่ดี ความน่าเชื่อถือ และความคงทนของสินค้า ล้วนมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้าด้วย และ 3) กลยุทธ์ที่นำเสนอต้องเริ่มมากจากการวางแผนในการสร้างรากฐานของส่วนประสมทางการตลาดบริการ พร้อมทั้งสร้างให้เกิดการรับรู้ถึงคุณภาพของสินค้า เพื่อไปสู่การเกิดความพึงพอใจของลูกค้าที่จะส่งผลไปยังความภักดี โดยสามารถใช้พีระมิดแห่งความภักดี (Loyalty Pyramid) เป็นแนวทางในการก่อให้เกิดความจงรักภักดี

คำสำคัญ: การรับรู้คุณภาพสินค้า; ความภักดีต่อตราสินค้า; ตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ

---

* วันที่รับบทความ : 29 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 25 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 มีนาคม 2567
Received: January 29 2027; Revised: March 25 2024; Accepted: March 30 2024

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the customers' characteristics, mobile phone usage behaviors, opinions on marketing factors, product quality, perception, satisfaction, and mobile phone brand loyalty, 2) to analyze confirmatory factors of marketing factors and perception of product quality that affect mobile phone brand loyalty, and 3) to develop a strategy that creates a perception of product quality that affects mobile phone brand loyalty in the northeastern region of Thailand. This research used mixed methods. The sample consisted of 330 mobile phone buyers or users using multistage random sampling. Data were collected using questionnaires and in-depth interviews. Statistics applied included percentages, averages, standard deviation, confirmatory factor analysis, and structural equation model analysis.

The findings of the research revealed that 1) most of the customers were male, aged between 26-35 years old, with income of 60,001 Baht and over, and changed mobile phones every 2 years because they wanted a new model. The average price of a mobile phone was over 25,001 Baht. They received news via social media. The product marketing strategy had the highest priority value. 2) The vital factor of the affirmative element comes mainly from the harmony, sophistication, functionality, appearance, reliability, and durability of product, which all influenced customer satisfaction, and 3) the proposed strategy must begin with planning to create the foundation of the service marketing mix, along with creating the perception of product quality that will result in loyalty. The Loyalty Pyramid can be applied as a guideline for fostering brand loyalty.

Keywords: Perception of Product Quality; Brand Loyalty; Mobile Phone Brand

บทนำ

กล่าวได้ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมประเภทหนึ่งที่อยู่ร่วมกับเป็นกลุ่ม จึงจำเป็นต้องมีการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกันและทำกิจกรรมในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กันภายในกลุ่มสังคมเสมอ เนื่องด้วยความชาญฉลาดของมนุษย์ที่เหนือกว่าสัตว์เดียรัจฉานประเภทอื่น จึงทำให้มนุษย์สามารถสร้างสรรค์วิธีการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ซึ่งโทรศัพท์มือถือได้ก้าวเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวัน บริษัทหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องมีการเติบโตที่สวนทิศกับธุรกิจอื่นในขณะเดียวกัน โดยเป็นผลพวงมาจากภาวะการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น ทั้งจากยี่ห้ออื่น ๆ ที่เข้ามาเพิ่มในตลาดแข่งขัน โปรโมชั่นของค่ายมือถือหรือคู่แข่งออนไลน์และร้านค้าทั่วไปที่เพิ่มขึ้น หากต้องการชิงส่วนแบ่งทางการตลาดต้องใช้กลยุทธ์การตลาดต่าง ๆ มาช่วยทำการตลาด เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันเพื่อให้เข้าถึงความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันกับคู่แข่งขันจำเป็นจะต้องอาศัยแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ความสำคัญต่อกลยุทธ์การตลาดเพื่อสร้างความภักดีของลูกค้าในระยะยาว

ซึ่งธุรกิจร้านจำหน่ายโทรศัพท์มือถือเป็นธุรกิจร้านจำหน่ายสินค้าเฉพาะทาง ที่จำเป็นต้องมีการบริการเสริม เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันเพื่อให้เข้าถึงความต้องการของลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การตลาดบริการในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันกับคู่แข่งขัน จากแนวคิดกลยุทธ์การตลาดบริการของ Lovelock and Wirtz (2011 : 44-48) กล่าวว่า กลยุทธ์การตลาดบริการ (7P's) จะส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของลูกค้า นอกจากนี้จาก การศึกษาแนวคิดการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายสินค้าโทรศัพท์มือถือสามารถรักษาลูกค้าในระยะยาวได้ และ ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ซึ่งคุณภาพบริการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของร้านจำหน่ายสินค้าโทรศัพท์มือถือ จากการศึกษาแนวคิดคุณภาพบริการของ Parasuraman, Zeithaml and Berry (1985 : 44) กล่าวถึง องค์ประกอบคุณภาพบริการเพื่อส่งมอบความประทับใจของการบริการที่เป็นเลิศ และก่อให้เกิดความสัมพันธภาพที่ดีแก่ลูกค้า รวมทั้งเพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าเหล่านี้กลับมาซื้อสินค้าหรือใช้บริการกันอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความภักดีของลูกค้าเป็นการผูกพันอย่างมั่นคงต่อการซื้อซ้ำหรือให้การอุปถัมภ์สินค้าหรือบริการที่พึงพอใจอย่างสม่ำเสมอในอนาคตและไม่ว่าสินค้าอื่น จะนำกลยุทธ์ทางการตลาดเข้าส่งเสริมการตลาดอย่างไรก็ตาม ลูกค้าที่มีความภักดีต่อสินค้าก็จะไม่เปลี่ยนไปใช้สินค้าแบรนด์อื่น ซึ่งความภักดีของลูกค้าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากเมื่อผู้บริโภคไว้ใจและเชื่อมั่นต่อสินค้าและการบริการจะง่ายต่อการจำหน่าย และสามารถสร้างความแตกต่างจากสินค้าชนิดอื่นได้อย่างชัดเจนทำให้เกิดการแนะนำบอกต่อให้มาซื้อสินค้า และการซื้อสินค้าซ้ำ

ดังนั้นการรับรู้คุณภาพสินค้าหรือคุณภาพการบริการที่ผลต่อการตัดสินใจซื้อซ้ำ จะส่งผลเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถทราบถึงวิธีการเพื่อรักษาฐานลูกค้ารายเดิมไว้ให้ได้มากที่สุด การรับรู้คุณภาพของสินค้าในแต่ละด้านที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อซ้ำ ทำให้กลยุทธ์ของธุรกิจประสบความสำเร็จทางด้านการเงินและยังรวมถึงด้านอื่น ๆ ของตราสินค้า ซึ่งคุณภาพสินค้าที่ดีจะนำไปสู่ทัศนคติที่ดีของลูกค้า นอกจากนี้การกำหนดคุณภาพการบริการที่ยอดเยี่ยมมีมาตรฐานและประสิทธิภาพสูง คือ การบริการที่ตรงหรือเกินความคาดหวังของลูกค้าจะเป็นตัวขับเคลื่อนพฤติกรรมของลูกค้าไปสู่ความภักดีและการกลับมาใช้บริการหรือซื้อซ้ำในอนาคต (Wirtz & Lovelock, 2018) จากเหตุผลที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเสนอกลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้ประกอบการในการส่งเสริมการผลิตสินค้าไอทีและเทคโนโลยี ตลอดจนเพื่อให้ข้อมูลการตลาดแก่ผู้ที่สนใจที่เกี่ยวของกับธุรกิจที่ใกล้เคียงในประเทศไทยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้า พฤติกรรมการใช้งานโทรศัพท์มือถือของลูกค้า ความคิดเห็นต่อปัจจัยการตลาด การรับรู้คุณภาพสินค้า ความพึงพอใจของลูกค้า และความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยการตลาด และการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

3. เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมประมวลผลข้อมูลทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็นสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้ซื้อหรือผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และมีพฤติกรรมคือ มีทัศนคติต่อตราสินค้านั้นในเชิงบวก มีการกลับมาซื้อซ้ำ และมีความรู้สึกอยากแนะนำหรืออยากบอกต่อในเชิงบวก งานวิจัยนี้ใช้สถิติสมการเชิงโครงสร้างในการวิเคราะห์ข้อมูล และกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่นั้นมีโอกาสที่ตัวแปรจะมีการแจกแจงแบบปกติ ดังนั้นจำนวนตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยนี้ จึงเท่ากับ 15 เท่า ของตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งจากกรอบแนวคิดของผู้วิจัยนั้น มีตัวแปรสังเกตุได้ ตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายในได้ทั้งหมด 18 ตัวแปร ขนาดตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและเพียงพอจึงควรมีอย่างน้อย 15 x 18 = 270 คน และเพื่อความเหมาะสมของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเครื่องมือทางสถิติสมการโครงสร้าง จึงใช้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 330 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้าโดยแบ่งกลุ่มตามการจัดสรรแบบสัดส่วน จากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และประชากรสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยเป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อหลักที่สำคัญ ซึ่งใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง คือ ผู้ประกอบการร้านจำหน่ายสินค้าโทรศัพท์มือถือ จำนวน 5 คน นักวิชาการตลาด ธุรกิจเกี่ยวกับร้านจำหน่ายสินค้าโทรศัพท์มือถือ จำนวน 2 คน และตัวแทนจำหน่าย 1 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถาม โดยนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้แบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย แล้วกลับมาปรับปรุงเพื่อไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของคุณภาพเครื่องมือวิจัย ใช้เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการวัดและความเที่ยงตรง 2) แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากได้รับแบบสอบถามกลับมาครบตามจำนวนและมีความสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงพรรณนามาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปรต่าง ๆ ตามปัจจัยด้านคุณลักษณะของกลุ่ม โดยกำหนดการวัดเป็นความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้เพื่อนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงลักษณะการแจกแจงและการกระจายของตัวแปรสังเกตได้ โดยกำหนดการวัดเป็นค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเหตุและผลของความสามารถการจัดการลูกค้าเชิงสัมพันธภาพ และสถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มคุณภาพการให้บริการ และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยการทดสอบสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลการวัดในแต่ละองค์ประกอบ และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างในการทดสอบและสมมติฐานการวิจัย เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ โดยอาศัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากกรอบแนวคิดและการทบทวนวรรณกรรมเพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้ตรงกับการสร้างความสัมพันธ์ตามทฤษฎีหรือไม่ และเพื่อตรวจสอบโมเดลสมมติฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประเมินผลความถูกต้องของโมเดล แล้วให้กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อประเมินร่างกลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย” ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังรูปที่ 1

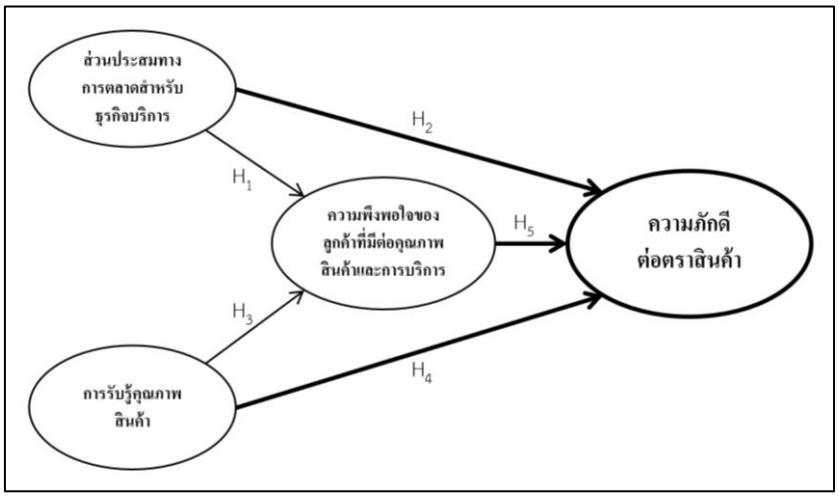

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 พบว่า คุณลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 50 มีอายุอยู่ในช่วง 26 – 35 ปีร้อยละ 53 ระดับการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 59 รายได้ต่อเดือนมากกว่า 60,001 บาทขึ้นไปร้อยละ 29 ทำอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนร้อยละ 60 พฤติกรรมการใช้งานโทรศัพท์มือถือส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปลี่ยนโทรศัพท์มือถือมากกว่า 2 ปีต่อครั้งขึ้นไปร้อยละ 55 สาเหตุของการเปลี่ยนคืออยากได้เครื่องรุ่นใหม่กว่าเดิมร้อยละ 48 ราคาต่อเครื่องโดยเฉลี่ยที่ซื้อเครื่องใหม่คือมากกว่า 25,001 บาทขึ้นไปร้อยละ 76 ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตราสินค้าโทรศัพท์มือถือหลักคือสื่อโซเชียวมีเดียร้อยละ 46 วัตถุประสงค์ของการใช้เพื่อการทำงานร้อยละ 19 สื่อโฆษณามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อร้อยละ 49 ช่องทางการซื้อผ่านศูนย์บริการโดยตรงคิดเป็นร้อยละ 55

ความคิดเห็นต่อปัจจัยการตลาดต่อตราสินค้าภาพรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยที่มากที่สุดคือ สินค้ามีการออกแบบด้านรูปลักษณ์ที่โดดเด่น สีสันสวยงามค่าเฉลี่ย 4.51 ด้านราคาปัจจัยที่มากที่สุดคือ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพค่าเฉลี่ย 4.35 ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายปัจจัยที่มากที่สุดคือ การเข้าถึงศูนย์บริการหลังการขายผ่านช่องทางที่หลากหลายสะดวกรวดเร็วค่าเฉลี่ย 4.35 ด้านกิจกรรมส่งเสริมการตลาดปัจจัยที่มากที่สุดคือ รูปแบบการสื่อสารการตลาดที่หลากหลายค่าเฉลี่ย 4.12 ด้านบุคคลหรือพนักงานปัจจัยที่มากที่สุดคือ พนักงานขายบริการดีพูดจาดีมีมารยาทค่าเฉลี่ย 4.21 ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพปัจจัยที่มากที่สุดคือ ร้านค้าจำหน่ายมีความสะอาด เรียบร้อย มีแสงสว่างเพียงพอค่าเฉลี่ย 4.11 ด้านกระบวนการส่งมอบปัจจัยที่มากที่สุดคือ มีสต๊อกสินค้าพร้อมในการขายด้วยค่าเฉลี่ย 4.25

ความคิดเห็นต่อปัจจัยการรับรู้คุณภาพสินค้าต่อตราสินค้าภาพรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านการทำงานของสินค้าปัจจัยที่มากที่สุดคือ ความเข้าใจถึงการทำงานและประโยชน์ต่าง ๆ ของโทรศัพท์มือถือด้วยค่าเฉลี่ย 4.15 ด้านรูปลักษณ์ของสินค้าปัจจัยที่มากที่สุดคือ การให้ความสำคัญถึงรูปลักษณ์การออกแบบดีไซน์ค่าเฉลี่ย 4.26 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้คุณภาพสินค้าด้านความน่าเชื่อถือของสินค้าปัจจัยที่มากที่สุดคือ ความปลอดภัย ทั้งในด้าน Hardware และ Software ด้วยค่าเฉลี่ย 4.31 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้คุณภาพสินค้าด้านความคงทนปัจจัยที่มากที่สุดคือ การให้ความสำคัญต่อความคงทน ทนทานต่อการใช้งานค่าเฉลี่ย 4.11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้คุณภาพสินค้าด้านความลงตัวและประณีตปัจจัยที่มากที่สุดคือ การให้ความสำคัญเรื่องการออกแบบที่ดี โดดเด่น แปลกใหม่ และประณีต ด้วยค่าเฉลี่ย 4.29

ความคิดเห็นต่อปัจจัยความพึงพอใจของลูกค้าต่อตราสินค้า ภาพรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ความพึงพอใจต่อสินค้าปัจจัยที่มากที่สุดคือ การรู้สึกถึงความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบระหว่างราคากับคุณภาพของโทรศัพท์มือถือค่าเฉลี่ย 4.22 ความพึงพอใจต่อบริการปัจจัยที่มากที่สุดคือ ความรู้สึกประทับใจต่อการบริการของพนักงานร้านค่าเฉลี่ย 4.15 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมสนับสนุนการขายปัจจัยที่มากที่สุดคือ ความรู้สึกพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมการขาย กิจกรรมสนับสนุนการขาย ด้วยค่าเฉลี่ย 4.05

และความคิดเห็นต่อปัจจัยความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ภาพรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านทัศนคติเชิงบวกปัจจัยที่มากที่สุดคือ การมีทัศนคติที่ดี ยินดีที่จะพูดเพื่อปกป้องสินค้าและบริการที่ได้รับจากผู้ที่กล่าวร้าย ยินดีที่จะสนับสนุนตามโอกาสที่เหมาะสมด้วยค่าเฉลี่ย 4.00 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความภักดีของลูกค้าด้านการกลับมาซื้อซ้ำ ปัจจัยที่มากที่สุดคือการนึกถึงตราสินค้าเดิมที่อยากจะกลับมาซื้อใช้อีกครั้งด้วยค่าเฉลี่ย 4.22 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความภักดีของลูกค้าด้านการแนะนำบอกต่อ ปัจจัยที่มากที่สุดได้แก่ การยินดีที่จะแนะนำและสาธิตถึงประสิทธิภาพการใช้งานโทรศัพท์มือถือต่อผู้อื่น ด้วยค่าเฉลี่ย 3.96

2. ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยการตลาด และการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดตัวแปรแฝงได้ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป AMOS จากผลการวิเคราะห์พบว่า การทดสอบไคว์-สแควร์ ไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P = 0.357 ; ≥ 0.05) ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาดัชนีกลุ่มที่กำหนดไว้ที่ระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 พบว่า ดัชนีทุกตัวผ่านเกณฑ์ ส่วนดัชนีที่กำหนดไว้ที่ระดับน้อยกว่า 0.05 พบว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ดัชนี CMIN/DF มีค่าเท่ากับ 0.897 ซึ่งเข้าใกล้ 1 ด้วย จึงสรุปได้ว่า โมเดลการวัดองค์ประกอบกลยุทธ์การตลาด ความพึงพอใจของลูกค้า การรับรู้คุณภาพสินค้า และความภักดีของลูกค้า มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงได้ดังรูปที่ 2

การวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างเพื่อการทดสอบสมมติฐานการวิจัย (Structural Equation Modelling Analysis : SEM Analysis)

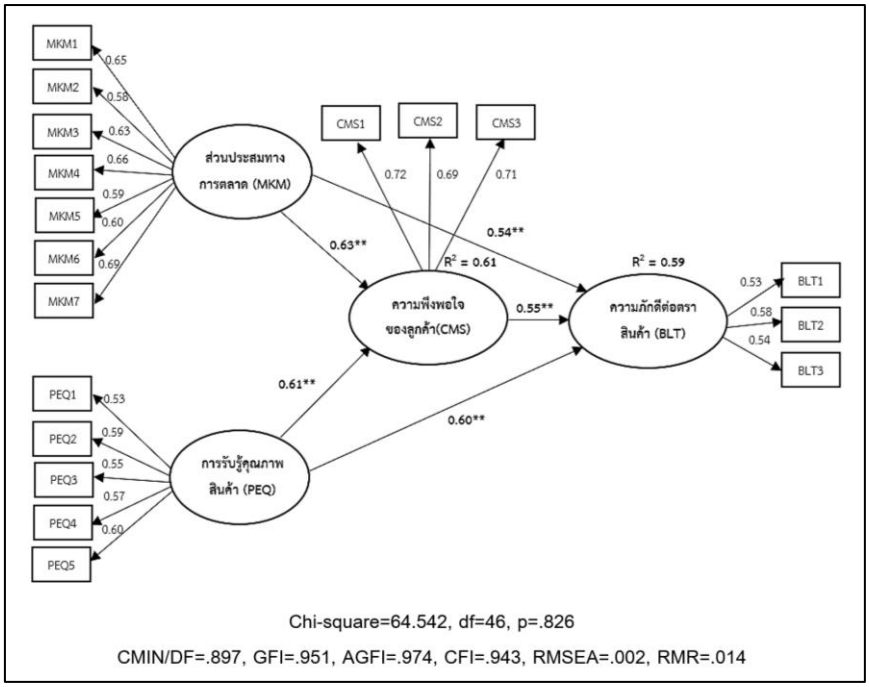

หมายเหตุ: *p < 0.05

รูปที่ 2 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง กลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ดังรูปที่ 2 สรุปได้ว่า โมเดลสมการโครงสร้างที่พัฒนาขึ้นมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และน้ำหนักองค์ประกอบของตัวชี้วัดทั้งหมดมีค่าเป็นบวก ซึ่งส่วนผสมทางการตลาดพบว่าตัวชี้วัดด้านกระบวนการมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือตัวชี้วัดด้านส่งเสริมการตลาด การรับรู้คุณภาพสินค้าพบว่าตัวชี้วัดด้านความลงตัวและประณีตมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือตัวชี้วัดด้านรูปลักษณ์สินค้ามีลักษณะที่ดี ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพสินค้าและการบริการพบว่าตัวชี้วัดความพึงพอใจต่อสินค้ามีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือตัวชี้วัดความพึงพอใจต่อกิจกรรมสนับสนุนการขาย ความภักดีของลูกค้าพบว่าตัวชี้วัดด้านความ

ตั้งใจ (กลับมาซื้อซ้ำอีกถ้ามีโอกาส) มีความสำคัญมากที่สุดรองลงมาได้แก่ตัวชี้วัดด้านความรู้สึก(แนะนำบอกต่อในทางบวก) และตัวชี้วัดด้านการรับรู้ ตามลำดับ

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของส่วนผสมทางการตลาด การรับรู้คุณภาพสินค้า ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพสินค้าและการบริการ มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อความภักดีของลูกค้า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ซึ่งต่างมีความสัมพันธ์ทางบวกให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) (TE) = 0.97, 0.88, และ 0.55 ตามลำดับ นั่นคือ ส่วนผสมทางการตลาด การรับรู้คุณภาพสินค้า ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพสินค้าและการบริการมีมากขึ้น มีแนวโน้มที่การเพิ่มความภักดีของลูกค้าจะมากขึ้นด้วย

ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างของกลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีความเที่ยงตรง (Joreskog and Sorbom, 1993) เนื่องจากมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R2) เท่ากับ 0.594 หรือคิดเป็นร้อยละ 59.4 ซึ่งมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไป ถือได้ว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นนี้มีความสามารถในการทำนายกลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยได้ดีและยอมรับได้ และยังสามารถเขียนในรูปสมการโครงสร้างได้ดังนี้

$$BLT = 0.54^{**}MKM + 0.60^{**}PEQ + 0.55^{*}CMS \quad ; R2 = 0.59$$

3. ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

จากการค้นพบปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ของกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลในภาพรวม พบว่า การทดสอบไคว์-สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.826 ; \geq 0.05$) ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาดัชนีกลุ่มที่กำหนดไว้ที่ระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 พบว่า ดัชนีทุกตัวได้แก่ GFI, AGFI, CFI ผ่านเกณฑ์ ส่วนดัชนีที่กำหนดไว้ที่ระดับน้อยกว่า 0.05 พบว่า ดัชนี RMR และ RMSEA ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ดัชนี CMIN/DF มีค่าเท่ากับ 0.897 ซึ่งเข้าใกล้ 1 ด้วย จึงสรุปได้ว่า โมเดลสมการโครงสร้างที่นำเสนอมีความสามารถในการพยากรณ์ ได้ระดับดีและเป็นที่ยอมรับ ผู้วิจัยจึงนำเสนอ กลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้ดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 กลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย หรือ พีระมิดแห่งความภักดี (Loyalty Pyramid) (บัณฑิต เว้นบาป, 2567 : 143)

จากภาพพีระมิดแห่งความภักดี สามารถอธิบายรายละเอียดและแนวทางของกลยุทธ์ ได้ดังนี้

ชั้น	ชื่อ	ส่วนประกอบ	อธิบาย
ชั้นที่ 1 ฐาน	ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix)	ประกอบด้วย (1) ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) (2) ด้านราคา (Price) (3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) (4) ด้านการสื่อสารการตลาด (Promotion) (5) ด้านบุคคลหรือพนักงาน (People) (6) ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ (Presents) และ (7) ด้านกระบวนการส่งมอบ (Process)	ฐานแรกเริ่มในการก่อกำเนิดความภักดี ต่อตราสินค้า เป็นส่วนพื้นฐานของพีระมิดแห่งความภักดี ที่ทุกสินค้าและบริการต้องคำนึงถึง เพื่อเป็นรากฐานในการดำเนินธุรกิจและต่อยอดสินค้าและบริการ
ชั้นที่ 2 แกน	การรับรู้คุณภาพสินค้า (Perceived Quality)	ประกอบด้วย (1) การทำงานของสินค้า (Performance) (2) รูปลักษณ์สินค้ามีลักษณะที่ดี (Feature) (3) สินค้ามีความน่าเชื่อถือ (Reliability) (4) สินค้ามีความคงทน (Durability) และ (5) ความลงตัวและประณีต (Fit and Finish)	ชั้นแกน เป็นส่วนหลักที่สำคัญที่ต้องพัฒนาและวางแผนสินค้าและบริการ ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และเพื่อต่อยอดให้เกิดความพึงพอใจอันก่อให้เกิดความภักดีต่อไป

ชั้น	ชื่อ	ส่วนประกอบ	อธิบาย
ชั้นที่ 3 ฐานยอด	ความพึงพอใจ (Satisfaction)	ประกอบด้วย (1) ความพึงพอใจต่อสินค้า (Planning) (2) ความพึงพอใจต่อบริการ (Operation) และ (3) ความพึงพอใจต่อกิจกรรมสนับสนุนการขาย (Evaluation)	ฐานยอด เป็นส่วนที่ได้มาจากผลพลอดได้ของชั้นแกน หากชั้นแกนก่อขึ้นมาได้ดี ชั้นฐานยอดก็จะก่อขึ้นมาได้
ชั้นที่ 4 ยอด	ความภักดี (Loyalty)	ประกอบด้วย (1) ด้านการรับรู้ (Perception) (2) ด้านความตั้งใจ (กลับมาซื้อซ้ำอีกถ้ามีโอกาส) (Repurchase) และ (3) ด้านความรู้สึก (แนะนำบอกต่อในทางบวก) (Attitudinal Loyalty)	ยอดของพีระมิด คือผลที่ได้จากการก่อรากสร้างฐาน เป็นเป้าหมายสุดท้ายของสินค้าและบริการ และเป็นชั้นที่ต้องรักษาให้ยาวนาน

อภิปรายผลการวิจัย

สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

(1) ส่วนประสมทางการตลาดมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจของลูกค้าต่อคุณภาพสินค้าและบริการโทรศัพท์มือถือ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ H1 แสดงว่า เมื่อลูกค้าได้เข้าถึงสินค้าและบริการ ผ่านทุกช่องทางการจัดจำหน่ายที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกพึงพอใจของผู้ซื้อหรือใช้สินค้าและบริการนั่นได้โดยตรง และจากการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุภายในโมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า ด้านความพึงพอใจของลูกค้าได้รับอิทธิพลทางตรงจากส่วนประสมทางการตลาดบริการ ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.63 โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านกระบวนการส่งมอบสินค้าและบริการของธุรกิจ กระบวนการในการส่งมอบสินค้าและบริการต้องมีเวลาที่เหมาะสม สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ธุรกิจต้องคำนึงคือคือเรื่องของกิจกรรมหลังการขาย เพื่อไว้ในการเชื่อมต่อกับลูกค้านอกเหนือจากช่องทางหลักและสามารถนำข้อมูลของลูกค้าไปวิเคราะห์และติดต่อเพื่อทำการตลาดในอนาคตได้อีกด้วย รองลงมาคือด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ต้องให้ความสำคัญเรื่องหน้าร้านด้านความสะอาด ความเรียบร้อยของสถานที่ ความส่องสว่างและเรื่องของการจัดสินค้านำเสนอสินค้ามีการจัดวางเป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน ง่ายต่อการค้นหาเข้าถึงของลูกค้าดึงดูดดูน่าสนใจ ต่อมาส่วนประสมทางการตลาดด้านกิจกรรมส่งเสริมการตลาดนั้นก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อกิจกรรมสนับสนุนการขาย เช่นการจัดแคมเปญกิจกรรมการส่งเสริมการขายอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ยิ่งหากมีการเปรียบเทียบกับธุรกิจคู่แข่งเดียวกันกับธุรกิจของเราแล้วนั้น หากเรามีการทำกิจกรรมส่งเสริมการตลาดต่อเนื่องและจูงใจ เช่นระบบสะสมแต้ม เป็นต้น จะก่อให้เกิดความพึงพอใจเบื้องต้นกับลูกค้าอย่างเห็นผล ส่งผ่านรูปแบบการสื่อสารการตลาดผ่านสื่อ ช่องทางในการนำเสนอที่หลากหลาย ทั้งการโฆษณาผ่านช่องทางหน้าร้านและช่องทางออนไลน์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย คืออีกเรื่องที่จะช่วงสร้างความประทับใจ

ความพึงพอใจให้แก่ผู้ซื้อหรือใช้สินค้าและบริการ ทั้งแบบช่องทางออฟไลน์คือหน้าร้าน ต้องมีร้านค้า ตัวแทนจำหน่ายที่หลากหลายกระจายครอบคลุมพื้นที่ มีความพร้อมให้บริการลูกค้าอย่างทั่วถึง สะดวกต่อการเดินทางเข้าถึงง่าย และบนช่องทางออนไลน์ต้องเป็นช่องทางที่มีความน่าเชื่อถือ สะดวก ไม่ซับซ้อน ใช้งานได้ง่าย และสอดคล้องกับเรื่องราคาของสินค้าที่เหมาะสมโดยเฉพาะสินค้าบางตัวที่ต้องตั้งราคาให้ตรงกับที่บริษัทกำหนด ส่วนหน้าร้านก็ต้องพัฒนาอบรมบุคคลหรือพนักงานของร้าน ให้สามารถเป็นตัวแทนของสินค้าที่สามารถบอกเล่าอธิบายรายละเอียดของสินค้าได้เป็นอย่างดี ชัดเจนและถูกต้อง นอกจากเรื่องสินค้าแล้วพนักงานต้องมีความกระตือรือร้น และจริงใจให้การบริการ พูดจาดี และมีมารยาทต่อลูกค้าผู้ซื้อหรือใช้บริการทุกคนด้วยความเท่าเทียบ เรื่องบุคคลหรือพนักงานสำคัญอย่างยิ่งต่อความพึงพอใจของลูกค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานบริการ หรืองานที่พบปะกับลูกค้าโดยตรง ยิ่งต้องพัฒนาและฝึกฝนพัฒนาอบรมบุคคลหรือพนักงานให้ดีที่สุด เพราะมีผลกับความพึงพอใจอย่างมาก ส่วนสุดท้ายเป็นเรื่องด้านผลิตภัณฑ์การสร้างสินค้าหรือบริการจำเป็นอย่างยิ่งเรื่องของมาตรฐานการผลิต ที่ต้องได้มาตรฐาน เรื่องของระยะเวลาการรับประกันที่เหมาะสมและศูนย์บริการหลังขายที่ได้มาตรฐาน ล้วนแล้วมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจของลูกค้าต่อคุณภาพสินค้าและบริการในระดับที่แตกต่างกันไป ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างคุณค่าที่ลูกค้าได้รับกับสิ่งที่ลูกค้าคาดหวัง ความพึงพอใจเป็นทัศนคติแบบนามธรรมเพราะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ สังเกตโดยการแสดงออก สามารถวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นและการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกแท้จริงจึงจะสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Adnyana & Darma (2015) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การทำให้ลูกค้ารู้สึกพึงพอใจมาจากความความคาดหวังหรือประสบการณ์ของลูกค้า และความรู้ในอดีตของลูกค้า ลูกค้าจะเกิดความพึงพอใจเมื่อสิ่งที่ได้รับมากกว่าสิ่งที่ลูกค้าคาดหวัง ความพึงพอใจมีอิทธิพลมากต่อการบริโภคความพึงพอใจของลูกค้าจะทำให้บริษัทขายสินค้าครั้งต่อไปได้ง่ายขึ้น ซึ่งความพึงพอใจมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และมีผลต่อการซื้อซ้ำในครั้งต่อไป ดังนั้นด้วยความที่ลูกค้าพึงพอใจก็จะทำให้เกิดความภักดีในตัวร้านค้ามีแนวโน้มจะซื้อซ้ำ ชื่นชอบ และตั้งใจซื้อสินค้าอีกในครั้งหน้า ซึ่งก็คือความภักดีของลูกค้านั่นเอง

(2) ส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการมีอิทธิพลทางตรงต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ H2 แสดงว่า ส่วนประสมทางการตลาดนั้น เป็นส่วนสำคัญของธุรกิจบริการเพราะเป็นการเลือกใช้เครื่องมือให้มีประสิทธิภาพ ในด้านการตลาดสามารถรับรู้การให้คุณค่าของลูกค้าและวางแผนด้านส่วนประสมทางการตลาด เพื่อที่จะได้รับซึ่งความภักดีของลูกค้าผู้ซื้อหรือใช้สินค้าและบริการของธุรกิจนั้น และหากดูจากการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุภายในโมเดลสมการโครงสร้างพบว่า ด้านความภักดีของลูกค้า ได้รับอิทธิพลทางตรงจากส่วนประสมทางการตลาดบริการ ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.54 โดยแต่ละด้านล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญและมีผลต่อความภักดีมากที่สุด ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการสื่อสารการตลาด เป็นส่วนที่ให้ลูกค้าเกิดความภักดีของกิจกรรม

การขายและบริการ ยกตัวอย่างกิจกรรมที่มีผลก่อให้เกิดความภักดี เช่น การมีชื่อเสียงของตราสินค้าจนเป็นที่ยอมรับและลูกค้าเกิดความภักดีต่อตราสินค้า ยินดีที่จะใช้สินค้าและบริการนั้นต่อไม่ว่าจะเป็นสินค้าและบริการแบบไหนก็พร้อมที่จะเปิดใจและยอมรับในสินค้าและบริการตัวนั้น หรือความภักดีที่มีต่อตัว พรีเซ็นเตอร์ที่มีชื่อเสียงและฐานของแฟนคลับพรีเซ็นเตอร์ ก็จะยินดีที่จะสนับสนุนและใช้สินค้าและบริการที่ตัวดาราที่ตนเองชื่นชอบ โดยที่ไม่ได้สนว่าสินค้านั้นจะตอบโจทย์ความต้องการของตนเองหรือไม่ อ้างอิงจากงานวิจัยแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาพลักษณ์ตราสินค้า Kotlor, 2003 (อ้างถึงใน รวิช เมฆสุนทรากุล, 2558) คือ การรับรู้ของบุคคลต่อตราสินค้าใดสินค้าหนึ่ง โดยเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตราสินค้าในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ คุณสมบัติ คุณประโยชน์ คุณค่า วัฒนธรรม บุคลิกภาพ และผู้ใช้โดยสินค้าแต่ละตราสินค้าอาจมีภาพลักษณ์ที่แตกต่างกันก็ได้ ซึ่งการสื่อสารภาพลักษณ์ผ่านบุคลิกภาพในรูปแบบของพรีเซ็นเตอร์ ก็จะมาสามารถส่งมอบความภักดีของลูกค้าในรูปแบบของแฟนคลับของตัวพรีเซ็นเตอร์ และส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านบุคคลหรือพนักงาน ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการส่งมอบเป็นกิจกรรมที่มีนัยสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างความภักดีจากส่วนประสมทางการตลาดบริการ เพราะเป็นปัจจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ความสัมพันธ์จากอารมณ์และความไว้วางใจ จากการถูกบริการนั้นหรืออาจหมายถึงการที่ลูกค้ามีความเชื่อถือต่อพนักงานขาย ทำให้ลูกค้ามีความเชื่อมั่นในความจริงใจตรงไปตรงมาในการนำเสนอสินค้าหรือบริการ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อคำพูดที่มีต่อลูกค้า ถ้ามีการจัดส่งสินค้าก็มีความมั่นใจว่า สินค้าจะถูกส่งไปถึงมือตามเวลาที่กำหนด ฉะนั้นการทำตลาดเพื่อธุรกิจนั้นที่ต้องการจะสร้างความไว้ใจกับลูกค้า และจะต้องรักษาและซื่อสัตย์ต่อคำพูดของตนเอง รวมถึงยึดมั่นในคำสัญญาที่ให้แก่ลูกค้าอีกด้วย ซึ่งทั้งหมดนั้นจะก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อสินค้าและบริการของเรา

(3) การรับรู้คุณภาพสินค้ามีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจของลูกค้าต่อคุณภาพสินค้าและบริการโทรศัพท์มือถือ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ H3 แสดงว่าการที่ธุรกิจทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจนั้น ต้องเกิดจากการที่ลูกค้าเกิดการรับรู้คุณภาพของสินค้าและบริการนั้นมาก่อนในทัศนคติที่ดีและเชิงบวก กับตัวสินค้าและบริการนั้น และจากการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุภายในโมเดลสมการโครงสร้าง พบว่าความพึงพอใจของลูกค้าได้รับอิทธิพลทางตรงจากการรับรู้คุณภาพสินค้า ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.61 โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความลงตัวและประณีตของตัวสินค้า โดยเฉพาะสินค้าประเภทโทรศัพท์มือถือที่ต้องให้ความสำคัญเรื่องของการทันยุคทันสมัยของสถาณการณ์ในปัจจุบันมากที่สุด และการออกแบบของตัวสินค้าเองก็มีผลอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าโทรศัพท์มือถือ การออกแบบที่ดี ลงตัว แปลกใหม่ และประณีต เป็นเรื่องที่ธุรกิจโทรศัพท์มือถือต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง สอดคล้องกับเรื่องของรูปลักษณ์สินค้ามีลักษณะที่ดีที่ลูกค้าให้ความสำคัญถึงรูปลักษณ์ การออกแบบ ดีไซน์ของโทรศัพท์มือถือเป็นอย่างมาก เพราะตัวโทรศัพท์มือถือเป็นเสมือนส่วนหนึ่งของผู้คนในยุคปัจจุบันไปแล้ว ซึ่งต้องทำให้เกิดความพึงพอใจต่อสินค้า ต่อมาเป็นเรื่องของความน่าเชื่อถือของสินค้าเพราะบริษัทเองจำเป็น

อย่างยิ่งในการสร้างความน่าเชื่อถือของตราสินค้า โดยเฉพาะธุรกิจที่เกิดใหม่ ยังไม่เป็นที่รู้จักของผู้คน เจ้าของธุรกิจต้องตระหนักถึงตราสินค้าโทรศัพท์มือถือที่ทำอยู่ว่ามีความน่าเชื่อถือต่อสินค้าในทุก ๆ ด้าน สินค้าเองต้องมีความปลอดภัย ทั้งในด้านซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ พร้อมทั้งเรื่องของผลิตภัณฑ์ควบที่ดี มีประโยชน์ และมีความน่าเชื่อถือ ต่อมาเรื่องความคงทนของสินค้าและเรื่องการทำงานของสินค้า เป็นเรื่องที่ลูกค้าสามารถจับต้องได้วัดผลได้ชัดเจน เพราะเป็นเรื่องของลักษณะทางกายภาพที่วัดผลได้ ซึ่งลูกค้าจะวัดจากความคงทนทนทานต่อการใช้งาน สามารถใช้งานได้ยาวนาว และจากข้อค้นพบของ ทัศน์พล วรินทร์รักษ์ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบการรับรู้ภาพลักษณ์ตราสินค้าระหว่างโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนยี่ห้อแอปเปิ้ลและซัมซุงของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ได้กล่าวว่า ตราสินค้าโทรศัพท์มือถือซัมซุงมีการรับรู้ภาพลักษณ์ตราสินค้าทั้ง 6 ด้านโดยด้านคุณสมบัติมีการรับรู้สูงมาก ในเรื่องของระบบปฏิบัติการอันก่อให้เกิดความพึงพอใจผ่านการรับรู้คุณภาพสินค้า ทั้งนี้คุณภาพสินค้าเป็นหนึ่งในเครื่องมือการวางตำแหน่งทางการตลาดที่สำคัญ คุณภาพที่มีประสิทธิภาพของสินค้ามีความเชื่อมโยงกับคุณค่าและความพึงพอใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของสินค้าที่สามารถส่งผลกระทบโดยตรงกับความต้องการของลูกค้า (Kotler et al., 2017)

(4) การรับรู้คุณภาพสินค้ามีอิทธิพลทางตรงต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ H4 แสดงว่าการรับรู้คุณภาพสินค้าจากแนวคิดของ Aaker's study (1997) ที่บอกไว้ว่า การรับรู้คุณภาพโดยรวมของสินค้า ที่วัดผลมาจากการที่ผู้บริโภครับรู้ถึงความแตกต่างระหว่างความคาดหวังกับคุณภาพที่ได้รับ โดยการประเมินคุณภาพสินค้าทั้ง 5 มิติ จะทำให้เกิดความสำเร็จด้านกลยุทธ์ของธุรกิจส่งผลถึงความสำเร็จด้านการเงินและยังรวมถึงด้านอื่น ๆ ของตราสินค้าด้วย คุณภาพสินค้าที่ดีจะนำไปสู่ทัศนคติที่ดีของลูกค้า ซึ่งทัศนคติของลูกค้า เป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักที่สำคัญของความภักดีของลูกค้า และจากการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุภายในโมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า ด้านความภักดีของลูกค้าได้รับอิทธิพลทางตรงจากการรับรู้คุณภาพสินค้า ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.60 โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อความภักดีในระดับที่สูงคือ ด้านความลงตัวและประณีต และเรื่องของรูปลักษณ์สินค้ามีลักษณะที่ดี ซึ่งทั้ง 2 ด้านนี้ เป็นคุณลักษณะที่จับต้องได้ วัดค่าเป็นตัวเลขแสดงระดับการรับรู้คุณภาพสินค้าได้ นั่นแสดงให้เห็นว่าการออกแบบสินค้าที่มีความลงตัว ประณีต และรูปลักษณ์ที่ดี จะเป็นตัวชี้วัดความภักดีของลูกค้าได้ ต่อมาเป็นด้านความน่าเชื่อถือของสินค้าและคุณภาพของสินค้า คุณภาพของสินค้าเป็นหนึ่งในเครื่องมือการวางตำแหน่งทางการตลาดที่สำคัญ คุณภาพที่มีประสิทธิภาพของสินค้ามีความเชื่อมโยงกับคุณค่าและความพึงพอใจซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของสินค้าที่สามารถส่งผลกระทบโดยตรงกับความต้องการของลูกค้า (Kotler et al., 2017) และอิทธิพลรองของตัวชี้วัดคุณภาพสินค้าของธุรกิจโทรศัพท์มือถือคือเรื่องของการทำงานของสินค้าและความคงทนของสินค้าเอง ที่สามารถจับต้องได้และวัดผลได้ สินค้าที่ใช้งานได้ดี มีความทนทานต่อการใช้งานย่อมเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ทำให้ลูกค้าผู้ซื้อหรือใช้โทรศัพท์มือถือเกิดความภักดีต่อสินค้าและบริการ ซึ่งการ

รับรู้ของลูกค้าที่ได้รับจากสินค้าและการบริการ สำหรับการประเมินความคาดหวังของลูกค้านั้นหากคะแนนการรับรู้มากกว่าหรือเท่ากับคะแนนความคาดหวัง หมายถึง ลูกค้ามีความพึงพอใจในคุณภาพสินค้าและการบริการ แต่ถ้าหากคะแนนการรับรู้มีน้อยกว่าคะแนนความคาดหวังจะหมายถึงลูกค้าไม่พึงพอใจในคุณภาพการบริการที่ได้รับ (Parasuraman, Zeithaml & Berry, 1990)

(5) ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพสินค้าและบริการมีอิทธิพลทางตรงต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ H5 แสดงว่าความพึงพอใจต่อสินค้า ความพึงพอใจต่อบริการ และความพึงพอใจต่อกิจกรรมสนับสนุนการขายเป็นเครื่องมือวัดอีกตัวหนึ่งสำหรับการวัดผลสัมฤทธิ์ของความภักดีต่อลูกค้า และเมื่อลูกค้ามีความพึงพอใจในสินค้าและบริการนั้นแล้ว จะทำให้ลูกค้ากลับมาซื้อซ้ำหรือใช้บริการซ้ำอีกในอนาคต ดังแนวคิดของ Hart (1999 : 432) ได้ให้แนวคิดว่า เมื่อผู้บริโภคมีความพึงพอใจในสินค้า หรือการบริการต่าง ๆ ในครั้งแรก จะส่งผลต่อการกลับมาซื้อซ้ำ ซึ่งการกลับมาซื้อซ้ำนี้เป็นหนึ่งในส่วนประสมของความภักดีของลูกค้า และส่งผลทำให้เกิดการตลาดแบบบอกต่อ หรือด้านความรู้สึก (แนะนำบอกต่อในทางบวก) ส่งผลให้ธุรกิจมีผลกำไรและส่วนครองตลาดเพิ่มขึ้น และจากการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุภายในโมเดลสมการโครงสร้าง พบว่า ด้านความภักดีของลูกค้า ได้รับอิทธิพลทางตรงจากความพึงพอใจของลูกค้า ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.55 โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อความภักดีมากที่สุดคือ ความพึงพอใจต่อสินค้าที่มีอิทธิพลต่อความภักดีมากที่สุด เนื่องจากตัวสินค้าเองเป็นสิ่งที่จับต้องและวัดผลได้ชัดเจน เช่น โทรศัพท์มือถือมีความทนทาน ใช้งานได้ยาวนาน และไม่มีปัญหาด้านการใช้งาน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อความภักดีด้านการรับรู้ คุณภาพสินค้าและบริการด้วย และต่อมาการสร้างความพึงพอใจต่อบริการเป็นความพึงพอใจด้านความรู้สึกที่จับต้องไม่ได้ แต่สามารถวัดผลได้ในแง่ของความรู้สึก เป็นความพึงพอใจต่อกิจกรรมสนับสนุนการขายโดยส่งผลต่อความภักดีในแง่ของด้านความรู้สึก (แนะนำบอกต่อในทางบวก) ดังนั้นการสร้างความจงรักภักดีของลูกค้าต่อสินค้าและบริการ จึงเป็นการเชื่อมโยงระหว่างความภักดีด้านทัศนคติที่ยอมรับกันในอย่างกว้างขวางกับความภักดีด้านพฤติกรรม ซึ่งกลายเป็นข้อผูกมัดและความตั้งใจของลูกค้าที่จะบอกเล่าส่งต่อประสบการณ์ที่ดีที่ได้รับมาจากสินค้าและบริการนั้น มีความคิดทัศนคติในแง่บวก และมีพฤติกรรมที่จะซื้อซ้ำสินค้าและบริการจากผู้ให้บริการรายเดิม ลูกค้ามีความภักดีสามารถรักษาลูกค้าเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยการศึกษาความพึงพอใจในแบบความรู้สึกที่ได้รับจริงเพียงอย่างเดียว (Padgett & Allen, 1997; Kozak อ้างถึงใน William & Uysal, 2003) และงานวิจัยของ ดาวสวรรค์ สุขพันธุ์ (2022). ที่ทำการศึกษาเรื่องของการตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณภาพบริการและความพึงพอใจที่มีอิทธิพลต่อความภักดีของลูกค้า พบว่า การตลาดเชิงสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อการรับรู้คุณภาพสินค้าและการบริการมากที่สุดรองลงมา คือ การรับรู้คุณภาพสินค้าและการบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ และความพึงพอใจมีอิทธิพลต่อความภักดีของลูกค้า การตลาดเชิงสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ ลำดับสุดท้ายการตลาดเชิงสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อความภักดีของลูกค้า

สรุป กลยุทธ์การสร้างการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือนั้น เกิดจากการสร้างกลยุทธ์รายประเภทของส่วนประสมทางการตลาด ทั้ง 7 ด้าน ที่ผู้ประกอบการจะต้องจัดทำกลยุทธ์ขึ้นให้เหมาะสมกับสินค้า กลุ่มลูกค้า และประเภทของธุรกิจเป็นหลักในการสร้างกลยุทธ์การสร้างการรับรู้ โดยกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ ผ่านตัวแปรของคุณภาพสินค้าเป็นส่วนสำคัญ และเพื่อที่จะได้มาซึ่งคุณภาพสินค้าทั้ง 5 ด้าน และล้วนมีอิทธิพลต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมของลูกค้าผ่านความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Zabkar et al., 2009; Ladhari, 2009; & Suanders & Petzer (2010) ซึ่งความพึงพอใจประกอบด้วย ความพึงพอใจต่อสินค้า ต่อการบริการ และต่อกิจกรรมการสนับสนุนการขาย (Chi & Qu, 2008) ก็จะส่งผลต่อ ทัศนคติเชิงบวก การกลับมาซื้อซ้ำ และการแนะนำบอกต่อ ซึ่งก็คือตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้า ที่มีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี เอกพาณิชย์ถาวร และ กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2554) และ Russell-Bennett, Mc Coll-Kenned and Coote (2007) ที่พบว่า กลยุทธ์การตลาดบริการ การบริหารลูกค้าสัมพันธ์ การรับรู้คุณภาพสินค้าและบริการมีผลต่อความพึงพอใจและความภักดีของลูกค้า และ งานวิจัยของ ดาวสวรรค์ สุขพันธุ์. (2022). ที่ทำการศึกษาเรื่องของการตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณภาพบริการและความพึงพอใจที่มีอิทธิพลต่อความภักดีของลูกค้า.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1.1 ส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจของลูกค้าต่อคุณภาพสินค้าและบริการโทรศัพท์มือถือ เมื่อผู้ประกอบการมีการมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับส่วนประสมทางการตลาด เพื่อจัดทำกลยุทธ์ที่เพิ่มความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพสินค้าและบริการ ผู้ประกอบต้องออกแบบวางแผนให้ตรงกับเป้าหมายที่ต้องการของกลุ่มลูกค้าของตัวเอง เนื่องจากสินค้าประเภทโทรศัพท์มือถือเป็นสินค้าที่มีลูกค้าหลายระดับ เพื่อการวางแผนที่ดีต้องทำการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมของลูกค้าในพื้นที่เสียก่อน แล้วจึงนำมาออกแบบและจัดทำกลยุทธ์การตลาดต่อไป

1.2 ส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการมีอิทธิพลทางตรงต่อความภักดีต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือ เมื่อผู้ประกอบการมีความตั้งใจที่จะเพิ่มความภักดีของลูกค้าโดยผ่านส่วนประสมทางการตลาดนั้น ผู้ประกอบการต้องพิจารณาเรื่องของเครื่องมือการตลาดที่จะใช้ก่อนเป็นอันดับแรกก่อนว่าจะใช้เครื่องมือตัวไหนในการทำกลยุทธ์และผลักดันการขายเพื่อเพิ่มความภักดีของลูกค้า ซึ่งต้องทำโดยเรียงลำดับความสำคัญจากเครื่องมือที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จมากที่สุดไปน้อยที่สุดในลำดับท้าย

1.3 การรับรู้คุณภาพสินค้ามีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจของลูกค้าต่อคุณภาพสินค้าและบริการโทรศัพท์มือถือ เมื่อผู้ประกอบการต้องการที่จะสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับลูกค้าผู้ประกอบการจะเรียงลำดับความสำคัญของคุณภาพสินค้าก่อน แล้วจึงเลือกวิธีการในการนำเสนอหรือส่งต่อคุณภาพสินค้า เพื่อเพิ่มการรับรู้ อันซึ่งจะก่อให้เกิดความพึงพอใจ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือพนักงานที่จะเป็นตัวแปรสำคัญในการส่งมอบคุณภาพสินค้า ดังนั้นผู้บริหารควรมีการเพิ่มทักษะของพนักงาน อบรมวิธีการนำเสนอคุณภาพสินค้า เพื่อที่พนักงานจะได้ทำเอาความรู้และทักษะที่ได้ไปปฏิบัติงานได้ดีและเป็นรูปแบบเดียวกันทั้งระบบ

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาถึงปัจจัยเหตุด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความภักดี เช่น ปัจจัยวัฒนธรรม ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา เป็นต้น

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการนำโมเดลและตัวแปรที่ได้ไปทำการวิจัยซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างอื่นเพื่อตรวจสอบโมเดลว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

2.3 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเปรียบเทียบการรับรู้คุณภาพสินค้าที่ส่งผลต่อความภักดี ต่อตราสินค้าโทรศัพท์มือถือของแต่ละภาคของประเทศ หรือกำหนดกลุ่มตัวอย่างของผู้ซื้อหรือใช้โทรศัพท์มือถือทั้งประเทศเพื่อวิจัยในภาพรวม

2.4 การวิจัยครั้งต่อไปอาจจะนำตัวแปรที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ ไปทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างของลูกค้าในหมวดธุรกิจอื่น ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้

เอกสารอ้างอิง

ดาวสวรรค์ สุขพันธุ์. (2565). *การตลาดเชิงสัมพันธ์ การรับรู้คุณภาพบริการและความพึงพอใจที่มีอิทธิพลต่อความภักดีของลูกค้าที่ใช้บริการจากผู้แทนขายอุปกรณ์ทดแทนหรืออุปกรณ์เสริมเพื่อการรักษาในประเทศไทย.* สถาบันวิจัยและพัฒนา: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

รวิช เมฆสุนทรากุล. (2558). *การรับรู้ภาพลักษณ์ของตราสินค้ามีความสัมพันธ์ต่อความภักดีในตราสินค้าสตาร์บัคส์ (Starbucks) ในเขตกรุงเทพมหานคร.* การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

Aaker, D.A. (1997). Dimensions of brand personality. *Journal of Marketing Research*. 34, 347-355.

Adnyana, R., & Darma, G. S. (2015). Strategi Marketing Mix, Yield Management,Customer Satisfaction and Occupancy Rate. *Journal Manajemen dan Bisnis*. 12 (1), 98-121.

Chitty, B., Ward, S., & Chua, C. (2007). An application of the ECSI model as a predictor of satisfaction and loyalty for backpacker hostels. *Marketing Intelligence and Planning*. 25 (6), 563-580.

Kotler, P. & Armstrong, G. (2014). *Principles of marketing*. (5th edition). NJ: Pearson Education.

Kotler, P., Armstrong, G., S. H. Ang., Tan, C. T., Yau, M. & Leong, S.M. (2017). *Products Quality.* Malaysia: Pearson Education.

Lovelock, C., & Wirtz, J. (2011). *Services marketing: people, technology, strategy*. (7th edition). NJ: Pearson Prentice Hall.

Russell-Bennett, R., McColl-Kenned, J. R. & Coote, L.V. (2007). Investment, satisfaction and brand loyalty in a small business service setting. *Journal of Business Research*. 60 (12), 1253-1260.

โครงสร้างขององค์กรและระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย

The Organizational Structure and Internal Control Systems Affected the Efficiency of Accounting Operations in the Ethanol Business in Thailand

กัญยากร จิตต์อารี และ พรทิวา แสงเขียว
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Kanyakorn Jitaree and Porntiwa Saengkhiew
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Kanyakornj74@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) โครงสร้างขององค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย และ (2) ระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ทำบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย จำนวน 338 ตัวอย่าง เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า (1) โครงสร้างขององค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย พบว่า โครงสร้างขององค์กร ด้านการแบ่งงานกันทำ ด้านสายการบังคับบัญชา และด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความทันเวลาด้านบัญชี ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบได้ด้านบัญชี และพบว่าด้านการสื่อสารในองค์กรส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี ในขณะที่ด้านการทำงานเป็นทีมส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความสามารถตรวจสอบได้ด้านบัญชี และ (2) ระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย พบว่า ระบบการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความทันต่อเวลาด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี และพบว่าด้านการติดตามและประเมินผลส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความทันต่อเวลาด้านบัญชี ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี ในขณะที่ด้านกิจกรรมการควบคุมส่งผลเชิงบวกต่อ

* วันที่รับบทความ : 3 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 12 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 15 พฤษภาคม 2567
Received: May 3 2027; Revised: May 12 2024; Accepted: May 15 2024

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

คำสำคัญ: โครงสร้างขององค์กร; ระบบการควบคุมภายใน; ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชี; ธุรกิจน้ำมันเอทานอล

Abstract

The objectives of this research were (1) The organizational structure that affects the accounting performance of the ethanol business in Thailand. (2) The internal control system that affects the accounting performance of the ethanol business in Thailand. The sample group is A sample of 338 accountants for the ethanol business in Thailand collected data from questionnaires. The statistics used were mean, standard deviation. and multiple regression analysis

The results of the research found that (1) organizational structure that affects the accounting performance of the ethanol business in Thailand. It was found that the organizational structure Division of labor Chain of command and the aspect of decentralizing decision making has a positive impact on operational efficiency. Accounting timeliness Accuracy in reporting accounting results and the ability to audit accounting and it was found that communication in the organization has a positive impact on work efficiency. Accuracy in reporting accounting results Meanwhile, teamwork has a positive impact on work efficiency. Regarding the auditability of accounting and (2) the internal control system that affects the efficiency of accounting operations of the ethanol business in Thailand, it was found that the internal control system Control environment Information and communication has a positive impact on operational efficiency. Timeliness in accounting and accounting auditing ability and it was found that the monitoring and evaluation aspect had a positive impact on operational efficiency. Timeliness in accounting Accuracy in reporting accounting results and accounting auditing ability Meanwhile, control activities have a positive impact on operational efficiency. Accuracy in reporting accounting results and accounting auditing ability Statistically significant at the 0.05 and 0.01 levels.

Keywords: Organizational Structure; Internal Control Systems; Efficiency of Accounting Operations; Ethanol business

บทนำ

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม จากแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อปี 2528 ที่ทรงเล็งเห็นว่าประเทศไทยอาจประสบกับปัญหาการขาดแคลนน้ำมันและปัญหาพืชผลทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ จึงทรงมีพระราชดำริให้โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดาทำการศึกษานำอ้อยมาแปรรูปเป็นเอทานอล และนำเอทานอลที่ผลิตได้มาผสมกับน้ำมันเบนซินเพื่อ ผลิตเป็นน้ำมันแก๊สโซฮอล์ และใช้เป็นพลังงานทดแทน ลดการนำเข้าน้ำมันใช้จากต่างประเทศได้ ในปี 2529 ทางโครงการส่วนพระองค์ได้เริ่ม

ดำเนินการผลิตเอทานอลจากอ้อย และมีหน่วยงานรัฐและเอกชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาเอทานอลที่ใช้เติมรถยนต์อย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2539 การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ร่วมมือกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) และโครงการส่วนพระองค์สามารถผลิตแอลกอฮอล์บริสุทธ์ 95% จากนั้นนำไปกลั่นซ้ำเพื่อเพิ่มความบริสุทธิ์เป็นเอทานอลบริสุทธิ์ 99.5% แล้วจึงนำมาผสมกับน้ำมันเบนซินออกเทน 91 ในอัตราส่วนของเทานอลร้อยละ 10 และน้ำมันเบนซินอีกร้อยละ 90 เป็นน้ำมัน “แก๊สโซฮอล์” ทดลองเติมให้กับรถเครื่องยนต์เบนซินของโครงการส่วนพระองค์ ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตเอทานอลลำดับที่ 6 ของโลก และประเทศไทยเป็นผู้บริโภคเอทานอลลำดับที่ 7 ของโลก อุตสาหกรรมเอทานอลเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญในการสร้างแหล่งพลังงานของประเทศเพื่อทดแทนพลังงานส่วนที่ต้องนำเข้า จากข้อมูลการใช้พลังงานของประเทศจากกระทรวงพลังงานแสดงให้เห็นว่า การใช้พลังงานในภาคขนส่งปัจจุบันคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 37 ของการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศ มูลค่าประมาณ 380,000 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายด้านน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ในปี 2539 ภาครัฐได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาพลังงานทดแทนจากพืช และสนับสนุนให้นำพืชเกษตรมาใช้ รวมถึงผลผลิตเหลือใช้จากภาคการเกษตรนำไปต่อยอดใช้เป็นพลังงานเชื้อเพลิงชีวมวลได้ ผลิตกระแสไฟฟ้าได้ ทำให้ราคาผลผลิตการเกษตรมีเสถียรภาพมาก ผลดีออีกประการภาครัฐไม่ต้องจัดสรรงบประมาณมาประกันราคาพืชผลผลิต ต่อมาในปี 2555 มีโรงงานผลิตเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงที่เปิดดำเนินการไปแล้ว 24 โรงงาน ปัจจุบันประเทศไทยมีโรงงานผลิตเอทานอลในปี 2566 มีอยู่ 26 แห่งทั่วทุกภาค (สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน, 2554)

นอกจากมุ่งพัฒนาประเทศในเรื่องลดต้นทุนค่าครองชีพของประชากรแล้ว การมีระบบควบคุมคุณภาพภายในที่ดี ให้อยู่ภายใต้ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ถือเป็นส่วนสำคัญ การควบคุมภายในเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นตัวช่วยที่ทำให้การดำเนินการตามภารกิจขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะส่วนงานการเงินและบัญชี และหากบริษัทมีโครงสร้างองค์กรที่ดี จะช่วยให้บริษัทสามารถคงประสิทธิภาพในการบริหารงานได้ ซึ่งโครงสร้างองค์กรเป็นระบบที่กำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรมบางอย่าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร กิจกรรมเหล่านี้อาจรวมถึงกฎระเบียบบทบาทและความรับผิดชอบ โครงสร้างองค์กรยังกำหนดวิธีที่ข้อมูลมีการถ่ายทอดระหว่างแต่ละระดับภายในบริษัท (Will Kenton, 2563)

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องโครงสร้างขององค์กรและระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงจากการผิดพลาดของขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านบัญชี อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีขององค์กรให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างขององค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กร และระบบการควบคุมภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทำบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย จำนวน 27 บริษัท มีผู้ทำบัญชีจำนวน 350 คน (สมาคมการค้าผู้ผลิตเอทานอลไทย, 2566)

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) และเลือกตัวอย่างที่มีข้อมูลครบถ้วนทุกตัวแปร โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนประชากรของงานวิจัยได้จำนวน 338 ตัวอย่าง

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราวัดแบบช่วงสเกล (interval scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981) โครงสร้างของแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 โครงสร้างขององค์กร
ตอนที่ 3 ระบบการควบคุมภายใน
ตอนที่ 4 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชี
ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมายการวิจัย จำนวน 30 ราย และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค ซึ่งคำนวณได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ 0.97 ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 สามารถใช้ในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยหาข้อมูลรายละเอียดการติดต่อธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย จากนั้นติดต่อ ประสานงานและแจ้งรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย สร้างแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ด้วย Google Form และส่งผ่านอีเมล์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดและประสานไว้ จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน นำมาวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (**S.D.)**

2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

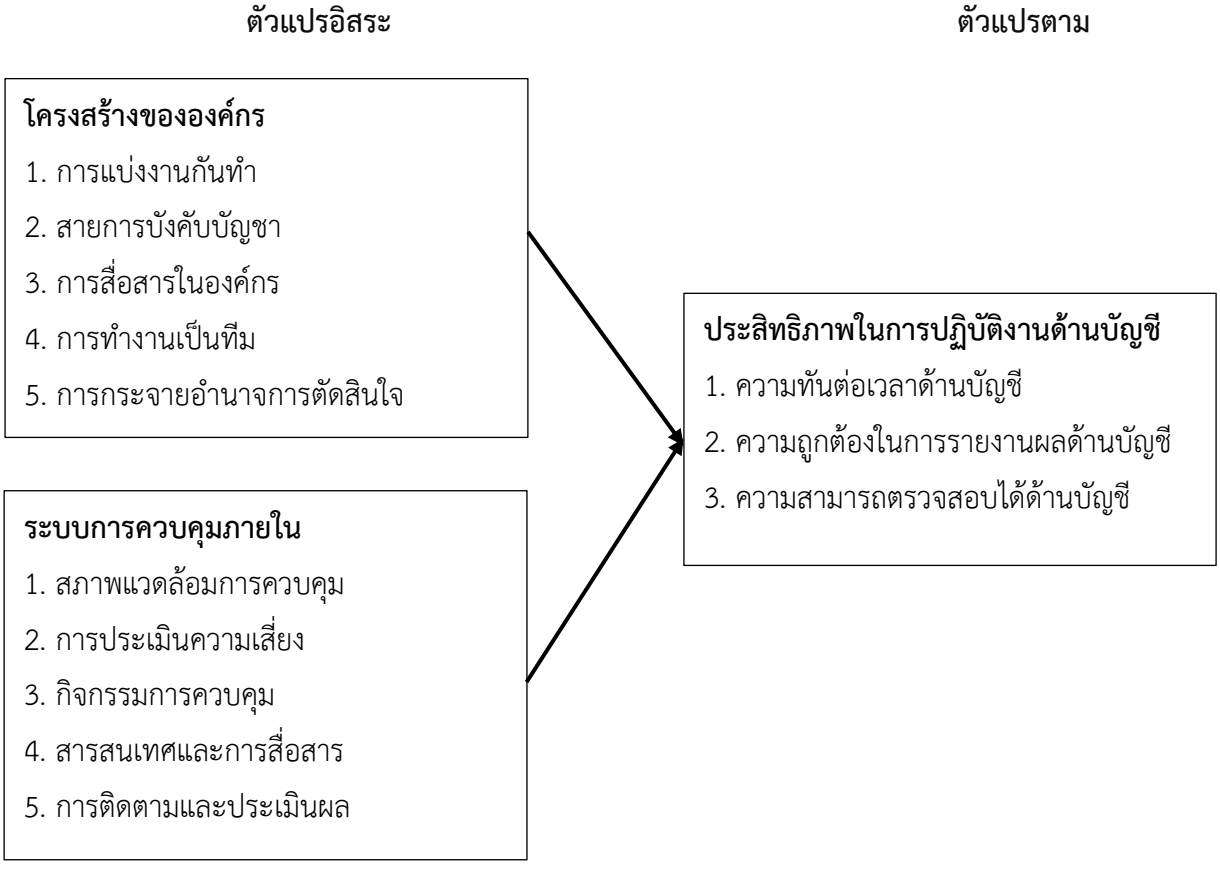

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาโครงสร้างขององค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย มีดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรโดยมีตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันเวลาด้านบัญชี

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. การแบ่งงานกันทำ	0.150	2.266	0.024*
2. สายการบังคับบัญชา	0.403	5.960	0.000**
3. การสื่อสารในองค์กร	-0.031	-0.494	0.622
4. การทำงานเป็นทีม	0.116	1.601	0.110
5. การกระจายอำนาจการตัดสินใจ	0.212	3.608	0.000**

หมายเหตุ: n = 338, R = 0.781, Adjusted R2 = 0.604, SE est = 0.330 , F = 103.925

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 1 พบว่า โครงสร้างขององค์กร ด้านการแบ่งงานทำ ด้านสายการบังคับบัญชา และด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันเวลาด้านบัญชี ส่วนโครงสร้างขององค์กร ด้านการสื่อสารในองค์กร และการทำงานเป็นทีมไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันเวลาด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรโดยมีตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทยโครงสร้างขององค์กรส่งผลด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. การแบ่งงานทำ	0.186	2.840	0.005**
2. สายการบังคับบัญชา	0.283	4.215	0.000**
3. การสื่อสารในองค์กร	0.160	2.533	0.012*
4. การทำงานเป็นทีม	0.083	1.152	0.250
5. การกระจายอำนาจการตัดสินใจ	0.159	2.732	0.007**

หมายเหตุ: n = 338, R = 0.785, Adjusted R^2 = 0.610, SE_{est} = 0.340 , F = 106.542

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 2 พบว่า โครงสร้างขององค์กรด้านการแบ่งงานทำ ด้านสายการบังคับบัญชา ด้านการสื่อสารในองค์กร และด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี ส่วนโครงสร้างขององค์กร ด้านการทำงานเป็นทีมไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรโดยใช้ตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. การแบ่งงานทำ	0.200	2.981	0.003**
2. สายการบังคับบัญชา	0.328	4.753	0.000**
3. การสื่อสารในองค์กร	0.004	0.056	0.956
4. การทำงานเป็นทีม	0.185	2.492	0.013*
5. การกระจายอำนาจการตัดสินใจ	0.129	2.156	0.032*

หมายเหตุ: n = 338, R = 0.772, Adjusted R^2 = 0.590, SE_{est} = 0.366 , F = 97.851

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 3 พบว่า โครงสร้างขององค์กร ด้านการแบ่งงานทำ ด้านสายการบังคับบัญชา ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความสามารถตรวจสอบได้ด้านบัญชี ส่วน โครงสร้างขององค์กร ด้านการสื่อสารในองค์กรไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความสามารถตรวจสอบได้ด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

2. ผลการวิเคราะห์ระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย มีดังนี้

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในโดยใช้ตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันต่อเวลาด้านบัญชี

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	0.353	5.309	0.000**
2. การประเมินความเสี่ยง	0.063	0.919	0.359
3. กิจกรรมการควบคุม	0.107	1.797	0.073
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	0.164	2.773	0.006**
5. การติดตามและประเมินผล	0.199	3.023	0.003**

หมายเหตุ: n = 338, R = 0.813, Adjusted R^2 = 0.656, SE_{est} = 0.308 , F = 129.815

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 4 พบว่า ระบบการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารและด้านการติดตามและประเมินผลส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันต่อเวลาด้านบัญชี ส่วนระบบการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง และกิจกรรมการควบคุมไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันต่อเวลาด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน โดยใช้ตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	0.111	1.667	0.097
2. การประเมินความเสี่ยง	0.087	1.267	0.206
3. กิจกรรมการควบคุม	0.282	4.730	0.000**
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	0.082	1.393	0.165
5. การติดตามและประเมินผล	0.324	4.919	0.000**

หมายเหตุ: n = 338, R = 0.813, Adjusted R^2 = 0.656, SE_{est} = 0.319, F = 129.648

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 5 พบว่า ระบบการควบคุมภายใน ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการติดตามและประเมินผลส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี ส่วนระบบการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง และด้านสารสนเทศและการสื่อสารไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน โดยใช้ตัวแปรตามเป็นประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี

Variable	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	0.216	3.111	0.002**
2. การประเมินความเสี่ยง	0.082	1.138	0.256
3. กิจกรรมการควบคุม	0.158	2.529	0.012*
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	0.148	2.394	0.017*
5. การติดตามและประเมินผล	0.265	3.853	0.000**

หมายเหตุ: n = 338, R = 0.794, Adjusted R^2 = 0.624, SE_{est} = 0.350, F = 113.091

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 6 พบว่า ระบบการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผลส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี ส่วนระบบการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยงไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามสมมติฐานและวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยผลที่ได้จากการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. โครงสร้างขององค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างขององค์กร ด้านการแบ่งงานทำ ด้านสายการบังคับบัญชา และด้านการกระจายอำนาจการตัดสินใจส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันเวลาด้านบัญชี ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบได้ด้านบัญชี และพบว่าด้านการสื่อสารในองค์กรส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี ในขณะที่ด้านการทำงานเป็นทีมส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความสามารถตรวจสอบได้ด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณลภย์ สุริยะโยธิน และทวีศักดิ์ กฤษเจริญ (2559) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของโครงสร้างองค์กรต่อผลการปฏิบัติงานตามคุณลักษณะขององค์กรเชิงนวัตกรรม ผลการวิจัยพบว่า มิติโครงสร้างองค์กรด้านการรวมอำนาจในกลุ่มบริษัทที่มีลักษณะเน้นการให้บริการ มีลักษณะการรวมอำนาจน้อยกว่ากลุ่มบริษัทที่มีลักษณะเน้นการผลิต โดยมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานขององค์กรเชิงนวัตกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และสอดคล้องกับแนวคิดของ อคิราห์ สนธิประเสริฐ (2556) กล่าวว่า โครงสร้างองค์กรคือ 1) การจัดระเบียบกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้สอดคล้อง และเป็นระบบเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ คนที่เชี่ยวชาญแต่ละฝ่าย มีการประสานให้ความร่วมมือ 2) กระบวนการในการพัฒนาและการปฏิบัติตามโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับชุดของการตัดสินใจ ซึ่งดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง การจัดสรรทรัพยากรการแบ่งหน้าที่ในแต่ละฝ่ายโดยจัดเป็นรูปต่าง ๆ กันเพื่อให้การบริหารงานบรรลุจุดมุ่งหมาย สอดคล้องกับ Kamran Ghorbannejad Estalaki (2017) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของโครงสร้างองค์กรต่อประสิทธิภาพองค์กรในด้านหน่วยอุตสาหกรรม: หน่วยอุตสาหกรรมของ

จังหวัดเคอร์มานและฮอร์มอซกัน ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างประสิทธิภาพในหน่วยอุตสาหกรรมกับโครงสร้างองค์กรและองค์ประกอบต่างๆ สอดคล้องกับ Mirjana Nedović and Dino Božinović (2013) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างองค์กรต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน กล่าวว่า โครงสร้างองค์กรถือเป็นการจัดกิจกรรมและอยู่ในตำแหน่งที่ดีช่วยให้องค์กรธุรกิจมีประสิทธิภาพ องค์กรการตั้งค่าครอบคลุมวิธีการต่างๆเปิดใช้งานการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนการพัฒนาองค์กร โครงสร้างเป็นแบบองค์ประกอบแบบไดนามิกขององค์กรทำให้เป็นชุดที่เป็นเอกลักษณ์ของทุกส่วนขององค์กรและรวมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดในองค์กร เพราะความสำคัญของมันในการบรรลุเป้าหมายและธุรกิจของผู้จัดการ วัตถุประสงค์ของบทความนี้คือเพื่อตรวจสอบผลกระทบของโครงสร้างองค์กรต่อประสิทธิผลของผู้จัดการในบริษัทที่ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างองค์กรที่เป็นทางการน้อยลงมีผลกระทบมากขึ้นต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ทักษะการจัดการที่มีประสิทธิภาพในโครงสร้างองค์กรดังกล่าวกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจ

ส่วนโครงสร้างขององค์กร ด้านการสื่อสารในองค์กรไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันเวลาด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบได้ด้านบัญชี และพบว่าด้านการทำงานเป็นทีมไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันเวลาด้านบัญชี และด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยที่พบว่า โครงสร้างขององค์กร ด้านการสื่อสารในองค์กร และการสื่อสารในองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันเวลาด้านบัญชี ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบได้ด้านบัญชี (วรรณลภย์ สุริยะโยธิน และทวีศักดิ์ กฤษเจริญ, 2559, อคิราห์ สนธิประเสริฐ, 2556, Kamran Ghorbannejad Estalaki, 2017, Mirjana Nedović and Dino Božinović, 2013) เนื่องจากที่ตั้ง และรูปแบบการปฏิบัติงานของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ไม่เอื้อต่อการสื่อสารในองค์กร และการทำงานเป็นทีม แต่ผู้ทำบัญชียังสามารถปฏิบัติงานภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ระบบการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันต่อเวลาด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี และพบว่าด้านการติดตามและประเมินผลส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันต่อเวลาด้านบัญชี ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี ในขณะที่ด้านกิจกรรมการควบคุมส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้าน

บัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนศักด์ กุศลสร้าง และ พรทิวา แสงเขียว (2565) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชี และผลการดำเนินงานขององค์กรในภาคตะวันตกของประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของปัจจัยการควบคุมภายใน คือด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการประเมินความเสี่ยง อยู่ในระดับมากที่สุด ภาพรวมของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานนักบัญชีคือด้านคุณภาพของงาน ด้านมาตรฐานและความเชื่อถือได้) ด้านความทันต่อเวลา ด้านการบรรลุเป้าหมาย ด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับมากที่สุด และภาพรวมของผลการดำเนินงานขององค์กร คือด้านการวางแผนการดำเนินงาน ด้านความยั่งยืนขององค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่าปัจจัยการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมในการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง และด้านการติดตามและประเมินผลมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชี ด้านการบรรลุเป้าหมาย ด้านมาตรฐานและความเชื่อถือได้ ด้านความทันเวลา และด้านคุณภาพของงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ สุธิดา เจริญผล (2562) ได้ศึกษา ผลกระทบของระบบควบคุมภายในด้านบัญชีและการเงินที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ พบว่า สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสารการติดตามและประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับ ปทุมพร หิรัญสาลี (2566) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการควบคุมภายในที่ดีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การควบคุมภายในที่ดี อันได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์และอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ Kumari and Weerasooriya (2019) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการดำเนินการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์เอกชน การอ้างอิงพิเศษถึงจังหวัดตอนกลางของศรีลังกา พบว่า การควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เนื่องจากการติดตามและการประเมินผลทำให้ผู้บริหารทราบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนหรือไม่ ความก้าวหน้า การปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับลักษณะงาน และการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเมื่อมีอุปสรรค เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาอุปสรรคและป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กร สอดคล้องกับ Oyede and Aderibigbe (2022) ได้ศึกษาเรื่อง การกลั่นกรองผลกระทบของกิจกรรมการควบคุมภายในต่อการประเมินความเสี่ยงและประสิทธิภาพของ บริษัท ประกันภัยในประเทศไนจีเรีย การกลั่นกรองผลกระทบของกิจกรรม

การควบคุมภายในต่อการประเมินความเสี่ยงและประสิทธิภาพของบริษัทประกันภัยในประเทศไนจีเรีย ผลการวิจัยพบว่าการประเมินความเสี่ยงมีผลเชิงบวกและมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพของบริษัทประกันภัยในไนจีเรีย นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการควบคุมภายในช่วยกลั่นกรองความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินความเสี่ยงและผลการปฏิบัติงานในบริษัทประกันภัยของไนจีเรียอย่างมีนัยสำคัญ การศึกษาแนะนำว่าบริษัทประกันภัยของไนจีเรียควรพิจารณาการควบคุมภายในเมื่อดำเนินโครงการประเมินความเสี่ยง ซึ่งอาจบรรลุผลได้ด้วยการกำกับดูแลและการจ้างเจ้าหน้าที่ประเมินความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

ส่วนระบบการควบคุมภายในด้านการประเมินความเสี่ยง และกิจกรรมการควบคุมไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความทันต่อเวลาด้านบัญชี ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี และด้านความสามารถตรวจสอบด้านบัญชี และพบว่าด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม และด้านสารสนเทศและการสื่อสารไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ด้านความถูกต้องในการรายงานผลด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยที่พบว่า ระบบการควบคุมภายใน ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามและประเมินผลส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี (สุธิดา เจริญผล, 2562, ธนศักดิ์ กุศลสร้าง และ พรทิวา แสงเขียว, 2565, ปทุมพร หิรัญสาลี, 2566, Kumari and Weerasooriya, 2019, Oyede and Aderibigbe, 2022, Hanoon, et al., 2021) เนื่องจากธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทยมีรูปแบบการปฏิบัติงานที่ไม่ซ้ำซ้อน ผู้ปฏิบัติงานจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สภาพแวดล้อมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยสามารถจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรตามรายด้านได้ ดังนี้

1.1.1 ด้านโครงสร้างขององค์กร ได้แก่ ด้านสายการบังคับบัญชา ผู้ทำบัญชี และผู้บริหารของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ควรพิจารณาถึงสายการบังคับบัญชา โดยกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน มีกฎระเบียบที่ไม่ซ้ำซ้อน ทำให้ท่านปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ไม่เกิดความสับสน และมีกฎระเบียบที่ยืดหยุ่นได้ ทำให้ท่านปฏิบัติงานสะดวกขึ้น

1.1.2 ด้านระบบการควบคุมภายใน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน ผู้ทำบัญชี และผู้บริหารของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ควรกำหนดนโยบาย วิธีการชัดเจน ด้านความซื่อสัตย์และจริยธรรม สร้างทัศนคติให้พนักงานเห็นว่า ความรับผิดชอบเป็นหน้าที่ของทุกคน มีมาตรฐานในการประเมินผลการปฏิบัติงานและผลตอบแทนที่ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

2.1 ผู้ทำบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงการองค์กร และวางระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับธุรกิจน้ำมันเอทานอลมากยิ่งขึ้น

2.2 ผู้บริหารของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย สามารถผลของการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับโครงการสร้างองค์กร และการบริหารภายในด้วยระบบการควบคุมภายในที่ดี

3. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยในด้านอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย หรือเพิ่มตัวแปร เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3.2 ควรศึกษา กลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ซึ่งจะทำให้สามารถวิเคราะห์โครงสร้างขององค์กรและระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจน้ำมันเอทานอลในประเทศไทย ได้ครอบคลุมทุกกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อยืนยันผลของงานวิจัยเชิงปริมาณ หรืออาจสังเคราะห์ตัวแปรขึ้นใหม่ และได้ข้อเสนอแนะในประเด็นอื่นๆ ที่สำคัญนอกเหนือจากข้อคำถามจากงานวิจัยเชิงปริมาณ

เอกสารอ้างอิง

ธนศักดิ์ กุศลสร้าง และ พรทิวา แสงเขียว. (2565). ปัจจัยการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชี และผลการดำเนินงานขององค์กรในภาคตะวันตกของประเทศไทย. *Journal of Modern Learning Development.* 7 (11), 195-211.

ปทุมพร หิรัญสาลี. (2566). อิทธิพลของการควบคุมภายในที่ดีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 17 (2), 33-48.

วรรณลภย์ สุริยะโยธิน และ ทวีศักดิ์ กฤษเจริญ. (2559). อิทธิพลของโครงสร้างองค์กรต่อผลการปฏิบัติงานตามคุณลักษณะขององค์กรเชิงนวัตกรรม. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* 19 (1), 200-217.

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน. (2554). การรณรงค์สร้างความรู้ ความเข้าใจ เรื่องน้ำมันแก๊สโซฮอล (E10,E20,E85) KM พพ. *ออนไลน์*. สืบคืนเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: http://bit.ly/3QspYMG.

สมาคมการค้าผู้ผลิตเอทานอลไทย. (2566). เอทานอล. *ออนไลน์*. สืบคืนเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.thai-ethanol.com/th/2013-04-06-13-53-49/promotion-ethanol-in-thailand.html.

สุธิดา เจริญผล. (2562). *ผลกระทบของระบบควบคุมในด้านบัญชีและการเงิน ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บัญชีในอุตสาหกรรมบริการเขตกลาง*. การค้นคว้าอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

อคิราห์ สนธิประเสริฐ. (2556). โครงสร้างองค์กร. *ออนไลน์*. สืบคืนเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.akirasontiprasert.wordpress.com.

Best, J.W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice-Hall.

Hanoon, R. N., Khalid, A. A., Hanani, N., Rapani, A., Aljajawy, T. M., & Alwaeli, A. J. (2021). The impact of internal control components on the financial performance, in the Iraqi banking sector. *Journal of Contemporary Issues in Business and Government*. 27 (3), 2517-2529.

Kamran Ghorbannejad Estalaki. (2017). On the impact of organizational structure on organizational efficiency in industrial units: industrial units of Kerman and Hormozgan Provinces. *Estação Científica (UNIFAP), Macapá*. 7(3), 95-105.

Kumari and Weerasooriya. (2019). Impact of Effective Internal Control Implementation on Private commercial Bank's Financial Performance; Special Reference to Central Province of Sri Lanka. *International Journal of Scientific and Research Publications*. 9 (12), 405-417.

Mirjana Nedović and Dino Božinović. (2013). The effects of organizational structure on the efficiency managers. *International Conference on Economic and Social Studies (ICESoS'13)*, 10-11.

Oyede and Aderibigbe. (2022). Moderating Effect of Internal Control Activities on Risk Assessment and Performance of Insurance Companies in Nigeria Moderating Effect of Internal Control Activities on Risk Assessment and Performance of Insurance Companies in Nigeria. *Gusau International Journal of Management and Social Sciences, Federal University, Gusau*. 5 (1), 1-18.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis.* New York: New York: Harper & Row.

Will Kenton. (2020). Organizational Structure. *Online*. Retrieved May 3, 2024. from : https://www.investopedia.com/terms/ o/organizational-structure.asp

ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

The New Normal Leadership Indicators of School Administrators Under the Office of Songkhla and Satun Primary Educational Service Area

กวินท์ บินสะอาด,
วัน เดชพิชัย และ ตรัยภูมินทร์ ตรีตรีศวร
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
Kawin Binsa-ard,
Wan Dechpichai and Tripumin Tritrishual
Hatyai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: kawinhandsome@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล 2) เพื่อพัฒนาคู่มือประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล การดำเนินการวิจัยมี 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ EFA กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 440 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.98 – 1.00 และนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน CFA ได้ค่าความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์คือ ($\chi 2$ = 653.280, p 0.000 value < .001, df = 344, $\chi 2$ / df = 1.899, RMSEA = 0.064, CFI = 0.964, TLI = 0.945 และ RMR = 0.011) ระยะที่ 2 การพัฒนาคู่มือประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล มี 5 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้

2. คู่มือการประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) แนวคิดหลัก 3) วัตถุประสงค์ของคู่มือ 4) คำชี้แจงการใช้คู่มือ 5) ลักษณะของคู่มือ 6) ประเด็นและความหมายที่ใช้ในการ

* วันที่รับบทความ : 7 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 26 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 29 กุมภาพันธ์ 2567
Received: February 7 2027; Revised: February 26 2024; Accepted: February 29 2024

ประเมิน 7) แนวทางการประเมิน และ 8) ตัวอย่างแบบประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้; ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่; ผู้บริหารสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

Abstract

The objectives of this research were to 1) to study the New Normal Leadership Indicators of School Administrators under Primary Educational Service Area Office of Songkhla and Satun 2) to develop an evaluation New Normal Leadership Indicators of School Administrators under Primary Educational Service Area Office of Songkhla and Satun. The researcher conducted 2 phases: The first part was to study components of the review of documents and was to exploratory factor analysis (EFA) the sample group was 440 of school administrators from Songkhla and Satun Primary Educational Service Area Office. The research instrument was a set of 5-point Likert scale questionnaires (Rating Scale) with the reliability ranging from .098 to 1.00. And was to confirmatory factor analysis (CFA) is shows that the ($\chi 2 = 653.280$, p .- value < .001, df = 344, $\chi 2$ / df = 1.899, RMSEA = 0.064, CFI = 0.964, TLI = 0.945 and RMR = 0.011). The second phase seven experts were asked to examine the structure and procedures of the guideline manual for evaluation

The study revealed that:

1. Factors and Indicators of new normal leadership of school administrators under Primary Educational Service Area Office of Songkhla and Satun were a total of 5 factors 33 indicators

2. Guideline manual for evaluation new normal leadership of school administrators under Primary Educational Service Area Office of Songkhla and Satun comprising 1) principle and reasons 2) the main idea 3) objectives 4) explanation 5) evaluation appearance 6) the point and meaning 7)the guidelines for assessment and 8) a draft of guideline manual for new normal leadership evaluation of school administrators under Primary Educational Service Area Office of Songkhla and Satun

Keywords: Indicators; Leadership; New Normal Leadership; Songkhla and Satun Primary Educational Service Area Office

บทนำ

การเรียนรู้และการจัดการศึกษาในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิต การใช้ชีวิต หรือแม้กระทั่งการเรียนการสอน แตกต่างจากอดีตที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัด ด้วยความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้จากทั่วโลก เรียนได้ทุกที่ทุกเวลาตามความสะดวก ได้ทั้งบนมือถือ แทปเลต และคอมพิวเตอร์ ประกอบกับการแพร่ระบาดของ COVID – 19 ที่ทำให้ต้องปิดสถานศึกษาและเร่งให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบทางไกลกันอย่างแพร่หลาย รวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันที่ส่งผล

กระทบต่อระบบการศึกษา หรือแม้ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นตัวแปรสำคัญในการปรับตัวและเป็นผู้นำที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์การ นั่นก็เพราะเกิดการเปลี่ยนแปลงในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ซึ่งในปัจจุบันการบริหารจัดการองค์กรนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่ต้องปรับเปลี่ยนทิศทางวิธีการคิดและการบริหารจัดการแบบใหม่ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีความพยายามในการวางแผนกลยุทธ์อย่างสมบูรณ์ที่ครอบคลุมภารกิจและขอบข่ายทั้งหมดของสถานศึกษา มีทักษะและกระบวนการบริหารงาน (ทวีสันต์ วิชัยวงษ์, 2562) ในการเตรียมรับความปรกติใหม่ (New Normal) ที่จะเกิดขึ้นหลังวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

การจัดการศึกษาของจังหวัดสงขลาและสตูลในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ผ่านมา พบว่าประสบปัญหาในด้านการขาดประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 ที่หลาย ๆ โรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศในหลาย ๆ สาระการเรียนรู้และนอกจากด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวแล้ว ยังพบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนขาดการกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผลอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ทั้งนี้แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา (พ.ศ.2566-2570) กล่าวถึงจุดอ่อนของการศึกษาไว้ว่า ความอ่อนด้อยทางการเรียนรู้ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และการเป็นพลเมืองของประชาคมโลกส่งผลให้ประชาชนขาดทักษะชีวิตที่เข้มแข็งทางด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการสมัยใหม่ การเป็นนวัตกร ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่เอื้อต่อการศึกษาและเรียนรู้ทางไกล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ของนักเรียนในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงเป็นไปอย่างน่าเป็นห่วง

ผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาและสตูล สถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำทางการศึกษาในสถานศึกษา จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก จะต้องมีการปรับประยุกต์ใช้หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อที่จะนำพาองค์กรก้าวเดินไปข้างหน้าได้ ฉะนั้นผู้บริหารโดยเฉพาะระดับสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นระดับหน่วยปฏิบัติที่จะสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล จึงสนใจศึกษาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาและนำไปสร้างคู่มือการประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการนำเอาตัวบ่งชี้มาวัดและสร้างเป็นคู่มือ

ประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา มาสร้างเป็นคู่มือการประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล
2. เพื่อพัฒนาคู่มือประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

ระเบียบวิธีวิจัย

ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยการแบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้จากแหล่งต่าง ๆ ที่น่าเชื่อถือ ทั้งตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะ ผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูลทั้งในและต่างประเทศ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1, เขต 2, เขต 3 และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ในปีการศึกษา 2566 รวมทั้งสิ้นจำนวน 616 คน ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ซึ่งมีจำนวน 44 ตัวแปร คือใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 440 คน

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ท (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557 : 75) และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ตรวจสอบ CVI (Content Validity Index) แบบสอบถามประกอบด้วย 44 ตัวแปร ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.98-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามผ่าน Google form

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ประเภทสถิติวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้ (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ระยะที่ 2 การพัฒนาคู่มือประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

โดยการนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการยืนยันในระยะที่ 1 มาสร้างเป็นคู่มือการประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล โดยวิธีการร่างคู่มือการประเมินและให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประเมินความเป็นเหมาะสมและความเป็นไปได้ของคู่มือ โดยพิจารณาตามประเด็นและสรุปผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

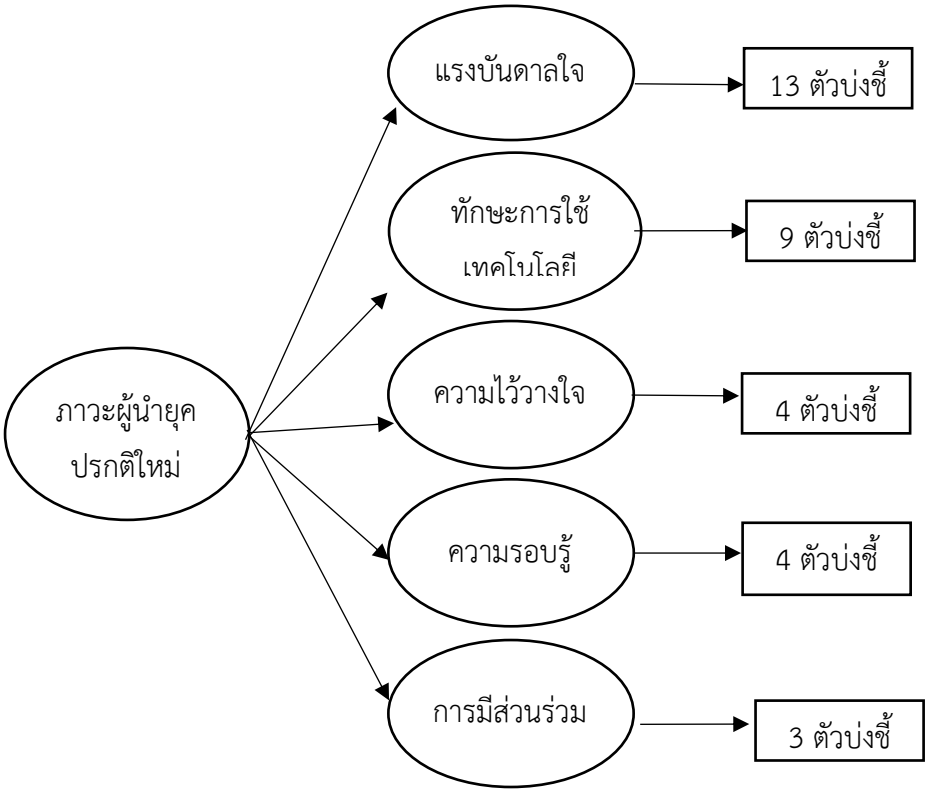

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

ตอนที่ 1 ผลการการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

ผลการศึกษาสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา มีองค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ 44 ตัวบ่งชี้ได้แก่ 1) ความรู้ มี 3 ตัวบ่งชี้ 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยี มี 10 ตัวบ่งชี้ 3) การมีส่วนร่วม มี 5 ตัวบ่งชี้ 4) ความไว้วางใจ มี 4 ตัวบ่งชี้ 5) ความยืดหยุ่น มี 3 ตัวบ่งชี้ 6) การจูงใจ มี 13 ตัวบ่งชี้ และ 7) วิสัยทัศน์ มี 6 ตัวบ่งชี้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยใช้ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ตามข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ คือ Bartlett’s Test of

Sphericity จะต้องมีนัยสำคัญ ซึ่งบ่งบอกว่าข้อคำถามนั้นมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจต่อไป ซึ่งสามารถประกอบกับการพิจารณาด้วยค่าดัชนีไคเซอร์ เมเยอร์ ออลกิน (The Kaiser - Mayer - Olkin Measure of Sampling Adequacy: (KMO)) เนื่องจากเป็นค่าบ่งบอกความเหมาะสมของข้อมูล ควรมีค่ามากกว่า .50 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแสดงได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy และ Bartlett's Test of Sphericity

ตัวบ่งชี้	Kaiser-Mayer-Olkin Measure of Sampling Adequacy: (KMO)		Bartlett's Test of Sphericity		Chi-Square
	ค่าที่เหมาะสม	ค่าที่ได้จากการวิเคราะห์	ค่าที่เหมาะสม	ค่าที่ได้จากการวิเคราะห์	
ตัวบ่งชี้ 44 ตัวบ่งชี้	มากกว่า .50 (มากกว่า .90 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก	.939	P < .05	P < .001	10983.872

สรุปได้ว่า เมื่อสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) และการหมุนแกน (Factor Rotation) แบบอ็อบลีค (Oblique Rotation) ซึ่งเป็นการหมุนแกนแบบมุมแหลม ด้วยวิธีโปรแมกซ์ (Promax) โดยพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่าองค์ประกอบจะต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Eigen Value) มากกว่า หรือเท่ากับ 1.0 และตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบจะต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ตามข้อเสนอแนะของแฮร์ และคณะ (Hair, et. al., 2010 : 115) ซึ่งองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา สตูล ตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย มี 7 องค์ประกอบ 44 ตัวบ่งชี้ เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่หลายองค์ประกอบ ให้พิจารณาจากค่าน้ำหนักที่ต่างกันเกิน .2 หากต่างกันไม่ถึง .2 ให้ตัดตัวบ่งชี้นั้นออกไป จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจพบว่า มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ และผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่จัดกลุ่มใหม่ โดยพิจารณาจากภาพรวมของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบทั้งหมด โดยเรียงลำดับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ตามการจัดใหม่ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 จำนวน 13 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2

จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 5 จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ตามลำดับ โดยสามารถแสดงรายละเอียดชื่อองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ใหม่ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวนและร้อยละสะสมของความแปรปรวนองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละสะสมของความแปรปรวน
1. แรงบันดาลใจ	23.945	54.420	54.420
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยี	2.691	6.116	60.536
3. ความไว้วางใจ	1.897	4.312	64.848
4. ความรอบรู้	1.644	3.736	68.584
5. การมีส่วนร่วม	1.414	3.214	71.798

ตอนที่ 3 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรม Amos เมื่อพิจารณาการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดตามกรอบการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล มี 5 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 แรงบันดาลใจ มี 13 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการใช้เทคโนโลยี มี 9 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ความไว้วางใจ มี 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 ความรอบรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 5 การมีส่วนร่วม มี 3 ตัวบ่งชี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นประกอบด้วย ค่าความเบ้ (Skewness; SK) และค่าความโด่ง (Kurtosis: KU) ของตัวบ่งชี้ที่เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูลพบว่า ค่าความเบ้และความโด่ง มีค่าอยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ (Kline, 2011 : 62) จึงถือได้ว่า ตัวแปรสังเกตได้มีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normal Distribution)

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปเทียบกับค่าเกณฑ์การวัด Fit Indices commonly reported for CFA ของ Cornell University โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

ค่าสถิติ	เกณฑ์การวัดของ Cornell	ผลการวิเคราะห์ของผู้วิจัย	ผลการวิเคราะห์เทียบกับค่าเกณฑ์การวัด
$\chi 2/df$	≤ 3	1.899	ผ่าน
p	>0.05	0.00	ผ่าน
RMR	<.08	0.011	ผ่าน
TLI	≥0.90	0.945	ผ่าน
CFI	≥.90	0.964	ผ่าน
RMSEA	<0.08	0.064	ผ่าน
$\chi 2$ =653.280, df=344			

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ $\chi 2$) มีค่าเท่ากับ 653.280 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 344 ค่าความน่าจะเป็น (p.) เท่ากับ 0.000 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ ($\chi 2/df$) เท่ากับ 1.899 ดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (TLI) เท่ากับ 0.945 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.964 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.064 ซึ่งแม้ว่าค่า p ที่แสดงนัยสำคัญจะไม่ได้เป็นไปตามเกณฑ์การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง แต่เป็นที่ยอมรับได้ เนื่องจากสถิติทดสอบบไค-

สแควร์จะมีค่ามากเมื่อขนาดกลุ่มตัวอย่างใหญ่ จึงทำให้ค่า p มีนัยสำคัญทางสถิติ (Schumaker & Lomax, 2016 : 157)

2. ผลการพัฒนาคู่มือการประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

ผลที่ได้จากการตรวจสอบคู่มือตามประเด็นพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน สรุปได้ดังนี้ คู่มือประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล มีความเหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ในการประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ โดยให้มีรายละเอียดรายการประเมินและเกณฑ์การประเมินในคู่มือ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล แนวคิดหลัก วัตถุประสงค์ของคู่มือ คำชี้แจงการใช้คู่มือ ลักษณะของคู่มือ แนวทางการประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ มีรายละเอียด คือ 1) คะแนนการประเมิน 2) หลักการประเมิน 3) วิธีการประเมิน 4) ลักษณะของแบบประเมินและวิธีการให้คะแนน 5) การวิเคราะห์และการแปลผล 6) คณะกรรมการประเมิน และ7) ประโยชน์อื่น ๆ และตัวอย่างแบบประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้รับการประเมิน และส่วนที่ 2 แบบประเมิน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1.ผลจากการวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ 44 ตัวบ่งชี้ได้แก่ 1) ความรู้ มี 3 ตัวบ่งชี้ 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยี มี 10 ตัวบ่งชี้ 3) การมีส่วนร่วม มี 5 ตัวบ่งชี้ 4) ความไว้วางใจ มี 4 ตัวบ่งชี้ 5) ความยืดหยุ่น มี 3 ตัวบ่งชี้ 6) การจูงใจ มี 13 ตัวบ่งชี้ และ 7) วิสัยทัศน์ มี 6 ตัวบ่งชี้ จากนั้นผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 7 องค์ประกอบและ 44 ตัวบ่งชี้ มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่หลายองค์ประกอบ โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักที่ต่างกันเกิน .2 หากต่างกันไม่ถึง .2 ให้ตัดตัวบ่งชี้นั้นออกไป จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจพบว่า มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ และผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่จัดกลุ่มใหม่ โดยพิจารณาจากภาพรวมของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบทั้งหมด โดยเรียงลำดับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ตามการจัดใหม่ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 แรงบันดาลใจ มี 13 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการใช้เทคโนโลยี มี 9 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ความไว้วางใจ มี 4 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 ความรอบรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 5 การมีส่วนร่วม จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ และผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ดังกล่าวมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

(Confirmatory Factor Analysis: CFA) พบว่า มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีความเหมาะสม

ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา สตูล พบว่า มี 5 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายเป็นรายองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านแรงบันดาลใจ เกิดจากกระบวนการดำเนินการอย่างเป็นระบบตามขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การทบทวนวรรณกรรมจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้องค์ประกอบนี้ที่มีค่าไอเกนสูงสุดเท่ากับ 23.945 มีความเหมาะสมสูงสุดที่จะเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่าองค์ประกอบด้านแรงบันดาลใจ มีความสำคัญต่อการพัฒนาภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากเป็นองค์ประกอบลำดับแรกที่จะส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดพฤติกรรมภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะในยุคปรกติใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจนรับมือไม่ทัน ผ่านการสื่อสารทางบวกก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน ดังที่ สร้อยทิพย์ แก้วตา (2565) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้รางวัลหรือยกย่องชมเชยเพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูผู้สอน และให้ความสำคัญ ใส่ใจต่อการพบปะพูดคุยกับครูอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง รับฟังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจากบุคคลและสถานการณ์รอบด้าน มีการพัฒนาส่งเสริมบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อคุณภาพในการทำงานของครู และสามารถกระตุ้นชักจูงให้ครูใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในการทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ เช่นเดียวกัน ณัฐพงศ์ ตระการ และ สุรางคนา มัณยานนท์ (2565) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารต้องให้กำลังใจผู้ร่วมงานอย่างเสมอภาค และต่อเนื่อง และยังสอดคล้องกับ สุวภัทร เสียมภูเขียว (2566) ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมและเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จของการดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน อีกทั้งผู้บริหารประพฤติตนให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตาม แสดงความเชื่อมั่นให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะบรรลุเป้าหมาย

องค์ประกอบที่ 2 ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี องค์ประกอบนี้ที่มีค่าไอเกนสูงสุดเท่ากับ 2.691 เป็นองค์ประกอบลำดับที่สองที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล ประเด็นนี้พิจารณาได้ว่าองค์ประกอบด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากต้องนำทักษะการใช้เทคโนโลยีไปใช้ในการบริหารองค์กรเพื่อให้ทันต่อโลกในยุคปัจจุบันได้อย่างมืออาชีพ สอดคล้องกับ นิภาพร รอดไพบูลย์ (2565) ที่กล่าวไว้ว่าผู้บริหารมีความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการเลือกใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาปรับใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการสั่งการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยี มีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคน ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสามารถจัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษาได้ เช่นเดียวกับ กฤติภัทรกร ศิริภัทรนิธิโภคิน (2564) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จากสถานการณ์ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid – 19 พบว่า การแพร่ระบาดไปทั่วโลกนั้น ทำให้ทุกอย่างต้องปรับตัว และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและการปฏิบัติงาน เพื่อให้การบริหารงานในหลักของการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลดีต่อสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 3 ด้านความไว้วางใจ องค์ประกอบนี้ที่มีค่าไอเกนสูงสุดเท่ากับ 1.897 เป็นองค์ประกอบลำดับที่สามที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล ประเด็นนี้พิจารณาได้ว่าองค์ประกอบด้านความไว้วางใจ มีความจำเป็นอย่างมากในการบริหารองค์กรเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือสร้างความไว้วางใจ ตลอดจนความประพฤติปฏิบัติอันเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคคลในองค์กร ส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่ดีต่อการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Dessler (1998) ที่กล่าวว่า การเป็นผู้นำบุคคลและองค์การต้องมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม และจริยธรรมเป็นที่ไว้วางใจของทุกคน มีความจริงใจและมีความเชื่อมั่นในตนเองในการวางแผนงาน กล้าเผชิญหน้ากับความขัดแย้งและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในขณะที่ ทัชเชษฐ์ นิยมสุข (2560) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้นำที่มีจริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของประชาชนด้วยความอดทน อดกลั้นต่อความโลภถึงแม้จะมีสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ธันยนันท์ สุริยาวิชญ์ (2566) กล่าวไว้ว่า หัวหน้างานมีความสัมพันธ์ที่ดีส่งผลเชิงบวกต่อความไว้วางใจกับพนักงานในองค์กร

องค์ประกอบที่ 4 ด้านความรอบรู้ องค์ประกอบนี้ที่มีค่าไอเกนสูงสุดเท่ากับ 1.644 เป็นองค์ประกอบลำดับที่สี่ที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่าองค์ประกอบด้านความรอบรู้นั้น เป็นองค์ประกอบที่ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปรกติใหม่พึงมี กล่าวคือ ต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในทุก ๆ ด้าน สร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรภายในองค์กร สอดคล้องกับ ภาณุวัฒน์ กาศแก้ว (Khatkarw, 2016: 127) ได้ศึกษามิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่พบว่า ผู้บริหารที่มีความรู้ วิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขต ที่จะนำองค์การไปสู่เป้าหมายสูงสุดที่องค์กรหรือสถานศึกษาพึงปรารถนานั้น จะต้องได้รับการฝึกให้เป็นนักจินตนาการ สามารถนำมาสู่การปฏิบัติที่เป็นจริงได้จึงต้องเป็นผู้

สะสมประสบการณ์ด้วย ตนเองจากการศึกษา ค้นคว้า การดูงาน นำมาประมวลเป็นความรู้ เปรียบเทียบเหตุการณ์ขององค์การจากอดีต ปัจจุบันที่จะเชื่อมโยงไปสู่อนาคต เบญจวรรณ หาญวุฒินานนท์ (2560) ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า ผู้บริหารต้องมีองค์ความรู้และส่งเสริมบุคลากรเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ แสวงหาความรู้ เห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงของสังคม นโยบาย ฯลฯ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพราะสถานศึกษามีภาระหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านวิชาการของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วม องค์ประกอบนี้ที่มีค่าไอเกนสูงสุดเท่ากับ 1.414 เป็นองค์ประกอบลำดับที่ห้าที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล ในประเด็นนี้พิจารณาได้ว่าองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบที่มุ่งสร้างผลของงานเพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นเป็นไปได้อย่างราบรื่น การมีส่วนร่วมจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ หฤทธิ์ เขียวสะ และอมลวรรณ วีระธรรมโม (2562) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นเพราะว่าหน้าที่หลัก ของครูและผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่แล้วนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร การวัดประเมินผล เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้มีค่าเฉลี่ยในด้านการบริหารงานวิชาการสูงที่สุด ในขณะที่ อนุวัฒน์ ทัศนบุตร (2565) ได้ให้ข้อมูลที่น่าสนใจจากการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารและคณะครูในสถานศึกษาเมื่อมีโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ในสถานศึกษา ผู้บริหารก็จะให้คณะครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในสถานศึกษามาร่วมกันในการตัดสินใจในการทำงานนั้น ๆ ไม่ว่าจะปัญหา สาเหตุ และความต้องการในการทำกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ โดยร่วมกันคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมตัดสินใจในการวางแผนแก้ไขปัญหา ร่วมในการรับผิดชอบ ร่วมกันในการตัดสินใจตลอดจนร่วมกันในการตรวจสอบและประเมินผลทางเลือกของการตัดสินใจเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดีตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ตั้งไว้

2. ผลการพัฒนาคู่มือประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

คู่มือการประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล มีรายละเอียดรายการประเมินและเกณฑ์การประเมินในคู่มือ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล แนวคิดหลัก วัตถุประสงค์ของคู่มือ คำชี้แจงการใช้คู่มือ ลักษณะของคู่มือ แนวทางการประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่มีรายละเอียด คือ 1) คะแนนการประเมิน 2) หลักการประเมิน 3) วิธีการประเมิน 4) ลักษณะของแบบประเมินและวิธีการให้คะแนน 5) การวิเคราะห์และการแปลผล 6) คณะกรรมการประเมิน และ7) ประโยชน์อื่น ๆ และตัวอย่างแบบประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ส่วน

คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้รับการประเมิน และส่วนที่ 2 แบบประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับ พาที เกศธนากร (2553) การประเมินผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้านคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยคือ เป้าหมายของการประเมิน วัตถุประสงค์การประเมิน มาตรฐานและตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน เครื่องมือการประเมิน และแหล่งผู้ประเมิน ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินการประชมชุมชี้แจงและวางแผนการประเมิน การดำเนินการประเมิน การวิเคราะห์ผลการประเมิน การตัดสินผลการประเมิน การสรุปและแจ้งผลการประเมิน ด้านผลผลิต (Output) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยคือ สรุปผลการประเมินผู้บริหารมืออาชีพรายบุคคล และสรุปผลการประเมินผู้บริหารมืออาชีพในภาพรวม และด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยคือ ข้อมูลป้อนกลับสำหรับผู้บริหารสถานศึกษารายบุคคล และข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อนำระบบการประเมินผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ในสถานการณ์จริง พบว่า ระบบการประเมินมีความตรงเชิงจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้และความถูกต้องครอบคลุมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำผลการวิจัยไปศึกษาภาวะผู้นำ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านของผู้บริหารสถานศึกษาตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในงานวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถปรับใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ตามบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล

2. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะการนำตัวบ่งชี้ไปพัฒนาตนเองเพื่อเกิดเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม

3. ผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา และสตูล สามารถนำคู่มือการประเมินภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา ไปใช้ประเมินผู้บริหารสถานศึกษาของตนเพื่อประเมินภาวะผู้นำในยุคปรกติใหม่ได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำยุคปรกติใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา สตูล สู่การประเมินผู้บริหารสถานศึกษาจริงควรมีการวิจัยเชิงประเมินผลการใช้รูปแบบ เพื่อนำผลไปพัฒนาปรับปรุงแบบและขยายผลการนำไปใช้ในสถานศึกษาในสังกัดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กฤติภัทรกร ศิริภัทรนิธิโภคิน. (2564). *การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ณัฐพงศ์ ตระการ และ สุรางคนา มัณยานนท์. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.* 2 (1), 121-135.

ทวีสันต์ วิชัยวงศ์. (2562). *ภาวะผู้นำยุคใหม่และทักษะการบริหารงานในองค์กร.* คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ทัชเชษฐ์ นิยมสุข. (2560). ภาวะผู้นำทางจริยธรรมของนายกเทศมนตรีที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพองค์การ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี.* 10 (1), 215-228.

ธันยนันท์ สุริยาวิชญ์. (2566). *ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างความไว้วางใจกับพนักงานในองค์กร.* วิทยาลัยการจัดการ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิภาพร รอดไพบูลย์. (2565). *ทักษะการบริหารในศตรวรรษที่21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว.* คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา

เบญจวรรณ หาญวุฒินานนท์. (2560). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พาที เกศธนากร. (2553). *การพัฒนาระบบการประเมินผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

สร้อยทิพย์ แก้วตา (2565) *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์.* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุวภัทร เสียมภูเขียว. (2566). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายอำเภอบ้านดุงใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *วารสารคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.* 3 (2), 48-62.

หฤทธิ์ เขียวสะ และอมลวรรณ วีระธรรมโม. (2562). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ ผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. (รายงานการประชุม วิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับ บัณฑิตศึกษา แห่งชาติ ครั้งที่ 20). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อนุวัฒน์ ทัศบุตร (2565) *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการ ทำงาน เป็นทีมที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2.* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Dessler, G. (1998). *Management Fundamentals: Modern Principles and Practices.* Reston Virginia: Reston

Khatkarw, P. (2016). *The Dimensional Vision of School Administrators and School Academic Affairs Management under Nakornprathom Primary Educational Service Area Office 2.* Master of Education Thesis, Program in Educational Administration Department of Educational Administration, Graduate School, Silpakorn University. (in Thai)

การจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด

Trail Running Tourism Communication Management driven by The provincial administrative organization

จุฬารัตน์ จุลภักดิ์, วิทยาธร ท่อแก้ว,
สุภาภรณ์ ศรีดี และ จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Julara t Junlapuk, Wittayatorn Tokeaw,
Supaporn Sridee and Jitraporn Sutthivoraset
Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : Julara t.No@skru.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการการจัดการการสื่อสาร กลยุทธ์การจัดการการสื่อสาร และแนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง รวมจำนวน 19 คน เครื่องมือ คือ แนวทางสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลเป็นกีฬาสากลระดับโลกที่รัฐบาลนำมาเป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจให้กับประเทศ มีการวางแผนการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกีฬาและการท่องเที่ยว ผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อออนไลน์เพื่อสร้างการรับรู้ สร้างการจดจำ และสร้างการมีส่วนร่วม 2) กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล ทำการสื่อสารเพื่อสร้างเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานที่มีความสามารถ มีบทบาทชัดเจนภายใต้เป้าหมายเดียวกัน การปลุกกระแสการใช้บุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น นักกีฬา Influencer ถ่ายทอดกิจกรรมผ่านสื่อออนไลน์ การวิ่งทดสอบเสมือนจริง (Test Run) เพื่อสร้างการรับรู้ สร้างการอยากร่วม อยากทำ อยากติดตาม การเป็นเจ้าบ้านที่ดี การสร้างการตระหนักถึงการเป็นเมืองท่องเที่ยวเพื่อต้อนรับผู้มาเยือน สร้างความประทับใจ ใช้การสื่อสารภาษากาย ภาษาใจ และด้านภาพลักษณ์ ใช้สัญลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ เน้นลักษณะภูมิประเทศที่เป็นธรรมชาติที่สวยงาม ชูประเด็นวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และ 3) แนวทางการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล ด้านกระบวนการต้องยกระดับการทำงานที่มุ่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ ผลกระทบที่มีต่อกิจกรรมวิ่งเทรล ถ่ายทอดวิถีชุมชนสู่สาธารณชน การรักษามาตรฐานการแข่งขันให้เป็นที่ยอมรับในประเทศ

* วันที่รับบทความ : 16 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 24 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 30 มีนาคม 2567
Received: February 16 2027; Revised: March 24 2024; Accepted: March 30 2024

และรับรองตามมาตรฐานในระดับสากล ด้านกลยุทธ์ต้องมุ่งเน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่เกิดจากเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน การปลุกกระแส การเป็นเจ้าบ้านที่ดี การสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ด้วยการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น และการทำงานร่วมกันของหลายภาคส่วนที่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหลักในการจัดการการสื่อสาร

คำสำคัญ: การจัดการการสื่อสาร; การสื่อสารการท่องเที่ยว; การวิ่งเทรล; องค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

This research aims to study the communication management process. Communication management strategies and guidelines for developing trail running tourism communication management driven by the Provincial Administrative Organization. It is qualitative research using in-depth interviews. A total of 19 key informants were selected specifically. The tool was a structured in-depth interview guide. Analyze data by creating conclusions.

The results of the research found that 1) Tourism communication management process: Trail running is a world-class international sport that the government has introduced as an activity to promote tourism. Stimulate the economy for the country. Communications are planned to provide information about sports and tourism through traditional media and online media to create awareness, remember and create participation. 2) Trail Running Tourism Communication Management Strategy communicate to create a network of capable co-workers and clear role under the same goal, raising awareness and using famous people such as athletes and influencers to broadcast activities through online media. Virtual test run to create awareness and desire to participate. Being a good host, creating awareness of a tourist city to welcome visitors. Create the perception to build impression and appearance to communicate. Use unique symbols to highlight on characteristics of topography, way of life, traditions, culture and 3) Guidelines for developing trail running tourism communications. The process aspect must raise the level of work aimed at solving problems arising from the situation. Impact on trail running activities, conveying community ways to the public. Maintaining competitive standards that are accepted domestically and certified to international standards. For strategic aspect must focus on creating an image created from a collaborative network, awakening up the trend of being a good host. Generating income for the people in the area by creating increased economic value and the collaboration of many sectors with the Provincial Administrative Organization as the main focus in managing communications.

Keywords: Communication Management; Tourism Communication; Trail Running; Provincial Administrative Organization

บทนำ

การสื่อสารเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญทั้งในด้านการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม เนื่องจากการสื่อสารเป็นทั้งเครื่องมือและวิธีการในการก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า เกิดการเปลี่ยนแปลงและเกิดการพัฒนาทั้งต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติ การสื่อสารจึงถูกนำมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานของรัฐบาล โดยเฉพาะการนำการท่องเที่ยวมาเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจซึ่งเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่สามารถดึงเงินตราจากต่างประเทศ ทำรายได้ให้กับประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้บรรจุนโยบายการท่องเที่ยวตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) ได้กำหนดหมุดหมายเพื่อเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน มีเป้าหมายและทิศทางที่ช่วยในการสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ โดยมิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยวด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565 : 36) การวิ่งตามภูมิประเทศ (Trail Running) หรือการวิ่งเทรล เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สามารถตอบสนองนโยบายด้านการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ และแนวโน้มว่ามีการขยายตัวมากขึ้น สาเหตุสำคัญของการให้ความสนใจต่อการวิ่งเทรลเกิดจากแนวโน้มของการเล่นกีฬาสมัยใหม่ที่ประชาชนหันมาให้ความสนใจกับชนิดของกีฬาที่สร้างความตื่นเต้น เปิดมุมมองใหม่ในเส้นทางการวิ่งที่เปลี่ยนจากเส้นทางเดิม ไปสู่เส้นทางทางธรรมชาติในลักษณะของการเล่นกีฬาและการท่องเที่ยวไปในสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ในโอกาสเดียวกัน และสาเหตุอีกประการหนึ่งคือนโยบายจากรัฐบาลที่ผลักดันให้มีการวิ่งเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย พัฒนาการสร้างสุขภาพและส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562 : 1) จากการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2562 มีมติให้กระทรวงกลาโหม ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน พิจารณาจัดการแข่งขันการวิ่งเทรลภายใต้มาตรฐานสากล UTMB (Ultra Trail Du Mont Blanc) โดยมอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการแข่งขัน ผลการจัดการแข่งขันวิ่งเทรลระดับนานาชาติ รายการ Thailand by UTMB ณ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพิจารณายกระดับให้เป็นสนามแข่งขันวิ่งเทรลระดับเมเจอร์ ซึ่งเป็น 1 ใน 3 สนามของโลก และการแข่งขันวิ่งเทรลรายการ Amazean Jungle Thailand by UTMB ได้รับการรับรองเป็นสนาม World Series แห่งที่ 2 ของประเทศ เป็นจุดหมายใหม่ให้กับนักกีฬาวิ่งเทรลจากทั่วโลก เป็นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับชายแดนใต้ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2565 : 1-16) นอกจากนี้รัฐบาลเกิดแนวคิดในการกระจายรายได้ไปยังการบริหารราชการส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด และกระจายไปยังส่วนท้องถิ่น ยกระดับงานวิ่งเทรลภายในประเทศให้มีมาตรฐานระดับสากล โดยคัดเลือกสนามวิ่งเทรลจากทั่วประเทศ หาพื้นที่นำร่องในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย เข้าเป็นสนามในสังกัด Ultra Trail Thailand Series เป็นสนามฝึกซ้อมและ

ยกระดับนักกีฬาวิ่งเทรลโดยคัดเลือกนักกีฬาตัวแทนประเทศไทยไปแข่งขันสนาม UTMB และการจัดอันดับผู้มีความเป็นเลิศทางด้านการวิ่งเทรลในประเทศไทย ซึ่งสนามที่ได้รับการคัดเลือก ได้แก่ สนามในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ซึ่งเป็นสนามแรกที่จัดการแข่งขันภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 (โควิด-19) เป็นการแสดงศักยภาพทางด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศไทย (สำนักงานปลัดการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563 : ออนไลน์) อีกทั้งยังเป็นจังหวัดต้องห้ามพลาดพลัสและเป็นจังหวัดที่ได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง เป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงทางด้านกีฬาและได้รับคัดเลือกให้เป็นเมืองกีฬาด้านการท่องเที่ยว หรือ Sport Tourism

จากการจัดการแข่งขันวิ่งเทรลระดับประเทศ จะเห็นได้ว่าการสื่อสารมีบทบาทสำคัญเพื่อให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จ ทั้งในส่วนของการสื่อสารภายในเพื่อสร้างความร่วมมือจากการบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วนระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด เครือข่ายร่วมปฏิบัติการและชุมชนที่อยู่ในพื้นที่จัดการแข่งขัน และการสื่อสารภายนอกเพื่อประชาสัมพันธ์ให้นักกีฬา ผู้ติดตามและนักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมผ่านสื่อโซเชียลมีเดียทั้งส่วนตัวของนักกีฬา ทั้งสื่อประชาสัมพันธ์อื่น ๆ ทำการโปรโมท รีวิวการแข่งขัน สร้างการรับรู้ การติดตามนักวิ่งจากทั่วโลก จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมวิ่งเทรล ผู้วิจัยพบว่าการวิจัยในแง่มุมของการสื่อสารยังมีส่วนน้อย อีกทั้งผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าการจัดการแข่งขันระดับประเทศ ภายใต้โครงการของรัฐบาล มีกระบวนการจัดการการสื่อสาร และกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารอย่างไรทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาในประเด็นนี้เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการศึกษาหัวข้อการวิจัย เรื่อง การจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถทำให้เกิดแนวทางการพัฒนาด้านกระบวนการและด้านกลยุทธ์ และนำไปสู่การจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลในระดับจังหวัด โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างเศรษฐกิจในจังหวัดผ่านการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่เป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมนับว่ามีความสำคัญที่จะเป็นประโยชน์หรือเป็นต้นแบบให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์กรอื่น ๆ ที่มีความสนใจในการนำกิจกรรมในลักษณะนี้ไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน ต่อสังคม และต่อประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์การจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) แบบมีโครงสร้าง

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจงจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงด้านการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล ภายใต้โครงการ Thailand by UTMB จำนวน 3 สนาม ได้แก่ จังหวัดพัทลุง จังหวัดยะลา และจังหวัดเชียงใหม่ รวม 19 คน ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้กำหนดทิศทางและกรอบการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน โดยเป็นผู้ที่รับนโยบายจากรัฐบาลนำมาปฏิบัติ และมีประสบการณ์ในการจัดการแข่งขันวิ่งเทรล อย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป 2) ผู้จัดการแข่งขัน จำนวน 4 คน โดยเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้จัดการแข่งขันวิ่งเทรล ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป 3) ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ จำนวน 8 คน โดยเป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้จัดการการแข่งขัน ประชาชนในพื้นที่ และสำรวจเส้นทางการจัดการแข่งขันวิ่งเทรลในพื้นที่ ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป และ 4) นักวิชาการ จำนวน 2 คน โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์งานวิจัยด้านการสื่อสารการท่องเที่ยว หรือมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งเทรลอย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (A Structured in-depth interview script) ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นหลักของข้อคำถามในการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง จำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้กำหนดทิศทางและกรอบการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐ, ผู้จัดการแข่งขัน และผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ชุดที่ 2 สำหรับนักวิชาการที่เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยว โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาดำเนินการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้องและให้คำแนะนำ ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอนุมัติ นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เมื่อผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ รายงานให้อาจารย์ที่ปรึกษารับทราบ และนำเครื่องมือการวิจัยไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ยึดหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยโทรศัพท์นัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์ล่วงหน้า เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ นัดหมายวัน เวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์จะเริ่มจากการแนะนำตัวผู้สัมภาษณ์ อธิบายงานวิจัยในภาพรวม ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับอาสาสมัครการวิจัย และแจ้งสิทธิในการหยุดให้สัมภาษณ์ทุกเมื่อ ขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ทำการบันทึกเสียง จดบันทึก และถ่ายภาพระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วน ครบทุกประเด็นของข้อคำถามหรืออิ่มตัว ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ 1-2 ชั่วโมงต่อบุคคล เมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ กล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล หากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมจะขออนุญาตโทรศัพท์สอบถามอีกครั้ง หรืออาจจะกลับไปพบอีกครั้งเพื่อเพิ่มเติมข้อมูลและทวนสอบความถูกต้องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งก่อน และขอให้ผู้ให้สัมภาษณ์ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมโดยได้รับการบอกกล่าวในการขอรับรองจริยธรรมในมนุษย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาเรียบเรียง จัดกลุ่ม โดยแบ่งแยกกลุ่มข้อมูลตามประเด็นหลักที่ศึกษา คัดเลือกข้อมูลโดยลดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป นำข้อมูลที่ได้มาสร้างข้อสรุป ตีความตามประเด็นหลักที่ศึกษาตามแต่ละข้อของวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้วิธีการพรรณนาความ (Descriptive Interpretation) เพื่ออธิบายให้เห็นภาพรวม ลักษณะของข้อมูลและความสัมพันธ์ของประเด็นที่ศึกษา นำกรอบแนวคิดมาเป็นตัวตีกรอบตามทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงให้ได้ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ในงานวิจัย ในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า

1. ผลการศึกษากระบวนการการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล พบว่า **ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการสื่อสาร** การวิ่งเทรลเป็นกีฬาสากลระดับโลก ที่รัฐบาลนำมาเป็นกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับประเทศ ที่ได้กำลังได้รับความนิยมมีความแปลกใหม่สำหรับคนไทย แต่รู้จักกันในวงแคบเฉพาะนักกีฬาหรือนักวิ่งเท่านั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ประชาชนในพื้นที่ที่จัดการแข่งขันขาดความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบการวิ่งเทรล ส่งผลต่อทัศนคติ และพฤติกรรม การสื่อสารจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างการรับรู้ โดยการให้ความรู้ ควบคู่กับการสร้างความเข้าใจด้วยประสบการณ์และการสร้างการมีส่วนร่วมโดยการสื่อสารประชาสัมพันธ์การวิ่งเทรลในประเทศไทยว่าเป็นสนามที่มีมาตรฐานในระดับสากล เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายดึงนักกีฬาทั้งในประเทศและต่างประเทศเข้ามาร่วมการแข่งขันเพื่อทราบถึงความต้องการของนักกีฬาและนักท่องเที่ยว **ด้านการวางแผนการสื่อสาร** กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เอกชน และเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ทำการสื่อสารภายในในฐานะการเป็นเจ้าภาพหลักและเป็นทีมจัดการแข่งขัน และการสื่อสารภายนอกเพื่อประชาสัมพันธ์การแข่งขันไปยังนักกีฬาวิ่งเทรลทั่วโลกให้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการกีฬาและการท่องเที่ยว **ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการสื่อสาร** ต้องคำนึงถึงผู้รับสารเป็นหลัก ในการออกแบบสื่อ การสร้างสารที่เน้นวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม ตอบสนองสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายต้องทราบในลักษณะของการเชิญชวน กระตุ้นให้เกิดความสนใจ อ้างอิงแหล่งสารที่น่าเชื่อถือ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สั้น กระชับ สื่อความหมายด้วยภาพ สื่อสารได้ตรงประเด็น ข้อความบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นำเทคโนโลยีหรือเครื่องมือช่วยในการผลิตสื่อที่ทันสมัย ได้ภาพหรือผลงานที่สวยงาม สมจริง ที่สำคัญคือประสบการณ์ทำงานหรือความเชี่ยวชาญของผู้ออกแบบที่สามารถผลิตสื่อหรือคิดคอนเทนต์ได้อย่างสร้างสรรค์ และการเผยแพร่ ผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อออนไลน์จะต้องมีความต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่วางแผนดำเนินการในระยะยาว การให้ข้อมูลข่าวสารจำเป็นต้องสัมพันธ์กับระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม เพื่อสร้างการรับรู้ สร้างการจดจำ และสร้างการมีส่วนร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล **ด้านการประเมินผลการสื่อสาร** มีการดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจในช่วงการจัดการแข่งขันจากนักกีฬาผู้ติดตาม และนักท่องเที่ยวเพื่อประเมินผลการสื่อสารด้านการรับรู้ การจดจำ และการมีส่วนร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างความมั่นใจและภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพการแข่งขันกีฬาระดับโลก ให้เป็นผู้นำทางการกีฬาของเอเชีย

2. ผลการศึกษากลยุทธ์การจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยว **ด้านกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน** เป็นจัดตั้งเครือข่ายเฉพาะกิจที่รวมกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมมาดำเนินการร่วมกัน ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน กลยุทธ์ที่สำคัญที่ทำให้เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานมีความเข้มแข็ง ประกอบด้วย การทำงานภายใต้เป้าหมายเดียวกัน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเกิดขึ้นจากการทำงานที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกัน การพึ่งพา ถ้อยที ถ้อยอาศัย และการรักษาสัมพันธภาพ จากการติดต่อสื่อสารโดยตรง หรือผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การทำให้เครือข่ายมีส่วนร่วมกับทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน และสร้างความตระหนักในเรื่องของการสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ความต้องการเป็นที่รู้จักและกล่าวถึง **ด้านกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเพื่อปลุกกระแส** การออกแบบสารและการสร้างสาร การกำหนดประเด็นสาร เพื่อบอกวัตถุประสงค์ของโครงการ บอกข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์ เพื่อสร้างการรับรู้ การเข้าใจที่ตรงกัน การบอกเล่าเรื่องราวที่ผ่านมา เส้นทางหรือสถานที่ท่องเที่ยวในปัจจุบัน เพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก การลอกเลียนแบบจากบุคคลที่มีชื่อเสียง นักกีฬาอีลิททั้งชาวไทยและต่างประเทศ Influencer เพื่อสร้างความอยากร่วม อยากทำ อยากติดตาม ใช้หลักการออกแบบสารและสร้างสาร จะต้องแสดงถึงสัญลักษณ์หรือไฮไลท์ของงาน ข้อความ สั้น กระชับ ชัดเจน สื่อสารตรงความหมาย ภาพถ่ายที่บอกเล่าเรื่องราวในอดีตและเรื่องราวที่กำลังจะเกิดขึ้น ภาพเคลื่อนไหว คลิปสั้น Teaser Animation Vlog Presentation เห็นแล้วต้องมา สร้างการจูงใจ จดจำ ย้ำสาร การปลุกกระแสเผยแพร่ในรูปแบบของการจัดงานแถลงข่าว เชิญผู้บริหารระดับสูง นักกีฬาที่มีชื่อเสียง สื่อมวลชนเพื่อทำข่าว ประชาสัมพันธ์การจัดโครงการ ผ่านสื่อกระแสหลักทั้งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและสื่อสังคมออนไลน์ผ่านการถ่ายทอดสด ทาง Page Facebook Instagram Twitter การวิ่งทดสอบเสมือนจริง (Test Run) ประชาชนในพื้นที่ตื่นตัว สร้างความเข้าใจในรูปแบบการจัดกิจกรรม การรีวิวการจัดงานจาก Influencer ที่มียอดผู้ติดตาม ยอดวิว ยอดผู้ใช้เว็บไซต์จำนวนมาก กระตุ้นการสมัคร เปิดราคา Exclusive Fee **ด้านกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารด้านการเป็นเจ้าบ้านที่ดี** ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่มีความตระหนักในเรื่องของการเป็นเจ้าบ้านที่ดี เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวต้อนรับผู้มาเยือน การสร้างความประทับใจ การให้บริการที่ดีในการช่วยเหลือ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้น โดยใช้การสื่อสารที่สร้างการรับรู้ได้ทันที จากการสื่อสารภาษากาย ถ่ายทอดจากการพูดคุย การใช้ภาษาที่เป็นมิตร ให้การช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการสื่อสารภาษาใจ ใช้ความจริงใจ ความตั้งใจในการให้บริการ สร้างความไว้วางใจ สร้างความรู้สึกปลอดภัย มีทัศนคติเชิงบวก มีความรู้ที่สามารถถ่ายทอดข้อมูลในชุมชน หรือให้คำแนะนำ หรือบอกกล่าว วัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม วิถีชีวิตของชุมชน เป็นสิ่งที่ประชาชนในชุมชนต้องการแสดงออกถึงความรัก ความหวงแหนถิ่นที่อยู่อาศัย ความภาคภูมิใจในฐานะการเป็นเจ้าของบ้าน เพื่อสร้างมาตรฐานที่ดีให้เกิดขึ้น ขยายกลุ่มเป้าหมายจากการบอกต่อจากปากต่อปากหรือจากสื่อสังคมออนไลน์ เกิดนักกีฬาหน้าใหม่ นักท่องเที่ยว

หน้าใหม่ และพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวและกลุ่มผู้มาเยือนเพราะมีความต้องการให้นักกีฬาหรือนักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการซ้ำ กระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน **ด้านกลยุทธ์การจัดการการสื่อสารด้านภาพลักษณ์** การสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างตัวตนเฉพาะพื้นที่ของแต่ละชุมชน ที่มีลักษณะเด่นแตกต่างกันออกไป ทั้งลักษณะภูมิประเทศ ฤดูกาล ลักษณะทางสังคม วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เชื้อชาติ ศาสนา นำไปสู่การสร้างการรับรู้เพื่อสื่อความหมาย โดยจัดทำสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน โดยการออกแบบจะต้องแสดงถึงสัญลักษณ์และไฮไลท์ของกิจกรรม เช่น ชื่อโครงการที่ระบุชื่อสถานที่จัดการแข่งขันและชื่อลิขสิทธิ์ เพื่อเป็นการบ่งบอกว่าสนามแห่งนี้ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล นอกเหนือจากนี้มีสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่นำจุดเด่นของแต่ละพื้นที่มาจัดทำเป็นของที่ระลึก เช่น เสื้อ เหรียญ ถ้วยหรือโล่รางวัล หรือเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีทั้งภาพ เสียง ดนตรี ที่สื่อความหมายถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นการสร้างคุณค่าสู่มูลค่า

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด **ด้านกระบวนการ** ต้องยกระดับการทำงานที่มุ่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การท่องเที่ยวการวิ่งเทรลโดยการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการสื่อสาร (1) การสำรวจประเด็นปัญหา ทราบที่มาของปัญหาว่าเกิดจากรูปแบบการจัดกิจกรรม เกิดจากการสื่อสารที่ไม่ครอบคลุม โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมาพูดคุยถึงปัญหาและความต้องการ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อลดปัญหาที่เกิดจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน (2) การให้ความรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการวิ่งเทรลถึงความต้องการของรัฐบาลที่ต้องการสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย สร้างสนามแข่งขันที่มีมาตรฐานสากล กระตุ้นเศรฐกิจด้านการท่องเที่ยว การวางแผนการสื่อสาร การกำหนดผู้ส่งสาร คือ ผู้ที่สามารถถ่ายทอดนโยบายของรัฐบาล การท่องเที่ยว การกีฬา ตั้งแต่ระดับกระทรวงไปสู่ระดับปฏิบัติการ สาร คือ ข้อมูลที่ต้องการส่งไปให้ผู้รับสารได้รับทราบ 3 ระยะ คือ ระยะแรก การสร้างการรับรู้ ระยะที่ 2 การสร้างความมั่นใจ และระยะที่ 3 ระยะตัดสินใจ ช่องทางการสื่อสาร ทำการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์สื่อที่สามารถเข้าถึงได้มากที่สุด สื่อบุคคล สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ วิเคราะห์ความต้องการของนักกีฬา นักท่องเที่ยวและชุมชน การดำเนินการและการปฏิบัติการสื่อสาร การจัดตั้งเครือข่ายร่วมปฏิบัติการ จัดวางโครงสร้างการทำงาน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงความถนัด ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์และความเป็นมืออาชีพ การประเมินผลการสื่อสาร ควรมีการถอดบทเรียนของการจัดการแข่งขันในแต่ละครั้ง เจาะลึกทุกกระบวนการการสื่อสาร การสังเกต การพูดคุย การตอบโต้ทางสื่อสังคมออนไลน์ ใช้เครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือแบบประเมินการจัดโครงการ นำข้อสรุปต่าง ๆ ประเมินความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ และพฤติกรรม รายงานผลการประเมินต่อรัฐบาล เพื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดนำไปจัดทำแนวทางในการพัฒนา (1) เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ ผลกระทบที่มีต่อกิจกรรม ต่อวิถีชุมชน (2) เพื่อปรับปรุงพัฒนาการรักษามาตรฐานการแข่งขันให้เป็นที่ยอมรับ และอยู่ในการรับรองตามมาตรฐานสากล และ

(3) แนวทางการแก้ไขปัญหา การสื่อสารในภาวะวิกฤต ใช้ข้อเท็จจริงในการนำเสนอ ไม่ตอบโต้ ไม่ชี้นำแต่ให้กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจจากข้อมูลที่นำเสนอ **ด้านกลยุทธ์** กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน จัดตั้งเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถ สร้างความเชื่อมั่นกับเครือข่ายโดยมอบอำนาจการตัดสินใจ ให้ความสำคัญกับทุกคน สร้างเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับฟังความคิดเห็น ประชุมพูดคุย การทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีร่วมกันในการปฏิบัติ ช่วยกันเสนอแนะแนวทาง แก้ไขปัญหาร่วมกัน สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ในลักษณะการพึ่งพาอาศัยทั้งในส่วนของข้อมูล การให้ความรู้ หรือการให้การช่วยเหลือ ให้เครือข่ายร่วมปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น มีบทบาทในทุกกิจกรรม เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเพื่อปลุกกระแส การออกแบบสารมองกระแสในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาและการท่องเที่ยว เช่น กระแสคนรักสุขภาพ กระแสการออกกำลังกาย กระแสอาหารเพื่อสุขภาพ กระแสการท่องเที่ยวแบบ BCG Tourist ที่สามารถสอดแทรกเนื้อหาข้อความและภาพ เชื่อมโยงกระแสกับการวิ่งเทรล การผลิตสื่อ ใช้การสื่อสารทุกมิติ ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย สร้างการรับรู้อย่างรวดเร็ว เช่น คลิปไวรัล Youtuber Tiktoker Influencer สร้างกระแสการลอกเลียนแบบ การเป็นแบบอย่าง กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารด้านการเป็นเจ้าบ้านที่ดี (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้ในเรื่องของการเป็นเจ้าบ้านที่ดี (2) ภาคประชาชน ศึกษาคู่มือการเป็นเจ้าบ้านที่ดี ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมอบรมรับฟังความรู้ แนวปฏิบัติในการสร้างความประทับใจ (3) ผู้นำชุมชน เป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดสอดแทรก รวมถึงทัศนคติที่มีความสำคัญต่อแนวคิดในเรื่องของการให้บริการทางการพูด การให้บริการทางการกระทำ (4) ประชาชนในพื้นที่ แสดงออกในการต้อนรับหรือการให้บริการด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง รักษามาตรฐานของการบริการเพื่อการกลับมาซ้ำของนักท่องเที่ยว ดังนั้นการเป็นเจ้าบ้านที่ดีมีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน ประเทศไทยเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว ทุกคนตระหนักถึงการให้ความสำคัญและการสร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือน เป็นการแสดงออกทางด้านกาย วาจา ใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้การต้อนรับที่ดี ไม่เอาเปรียบ และต้องสร้างความรู้สึกปลอดภัยให้กับผู้เข้ามาร่วมกิจกรรมในพื้นที่ ความรักความหวงแหนที่มีต่อชุมชนบ้านเกิดมีผลต่อการแสดงออกเพื่อสร้างความรู้สึกรักและความภาคภูมิใจ กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารด้านภาพลักษณ์ การร่วมกันสร้างอัตลักษณ์และภาพลักษณ์จุดเด่น ลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ ได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม นำมาเป็นสัญลักษณ์สร้างการรับรู้และจดจำ เพื่อนำไปกำหนดเครื่องมือการสื่อสารที่เหมาะสม จนนำไปสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจแต่ละชุมชนแต่ละท้องถิ่น ตอบสนองนโยบายของรัฐบาล

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมและทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยนำมาอภิปรายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษากระบวนการการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล พบว่า การนำกิจกรรมวิ่งเทรลมาเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจให้กับประเทศ ปัญหาด้านการสื่อสารจากการศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสื่อสาร เครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมวิ่งเทรลรวมถึงรูปแบบกฎเกณฑ์ กติกาของกิจกรรม สำหรับการสื่อสารกิจกรรมไปยังกลุ่มเป้าหมายโดยตรงทั้งนักกีฬาและนักท่องเที่ยวปัญหาการสื่อสารเกิดจากการวิ่งเทรลเป็นกีฬาที่รู้จักกันเฉพาะนักกีฬาเท่านั้น ต้องการขยายกลุ่มเป้าหมาย การแก้ปัญหาการสื่อสารที่เกิดขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการของรัฐบาล จำเป็นต้องทำการสื่อสารอย่างทั่วถึง โดยการกำหนดผู้ส่งสารอย่างชัดเจนทั้งผู้กำหนดกรอบนโยบาย ผู้จัดการแข่งขันซึ่งมีส่วนให้ข้อมูลกับผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ทำการสื่อสารในหลากหลายรูปแบบทั้งการใช้สื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อออนไลน์ นอกจากนี้สื่อบุคคล โดยเฉพาะผู้นำชุมชน และสื่อกิจกรรมอย่างการวิ่งทดสอบเสมือนจริง (Test Run) ก่อนการจัดการแข่งขัน ผลที่เกิดจากการสื่อสาร เครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ประชาชนในพื้นที่มีความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบกิจกรรม สร้างการมีส่วนร่วม นักกีฬา ผู้ติดตาม นักท่องเที่ยว สร้างการรับรู้ สร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและลงสมัครเข้าร่วมการแข่งขัน สอดคล้องกับแนวคิดของวิทยาธร ท่อแก้ว (2563 : 1-9-1-11) กล่าวว่า กระบวนการจัดการการสื่อสาร ประกอบด้วยการศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสื่อสารซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของการจัดการสื่อสารคือการแก้ไขปัญหาหรือการทำการสื่อสารให้มีประสิทธิผล ดังนั้นก่อนจะทำการสื่อสารต้องรู้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลจากการศึกษาข้อเท็จจริงมาวางแผนการสื่อสาร กำหนดผู้ส่งสาร สาร สื่อ ผู้รับสาร ผลการสื่อสารมาแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาในทางที่สร้างสรรค์ ดำเนินการหรือปฏิบัติการสื่อสาร เป็นการนำแผนงานไปปฏิบัติจริง ต้องอาศัยการจัดการผ่านผู้จัดการหรือทีมงาน จัดโครงสร้างการทำงาน ประสานงาน รวมถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เพื่อให้แผนงานบรรลุผลตามเป้าหมาย และการประเมินผล ใน 2 ระยะ ประเมินผลการสื่อสารระหว่างการดำเนินการนำผลมาปรับปรุงการทำงานในกรณีที่การสื่อสารออกมาไม่น่าพึงพอใจ และเมื่อสิ้นสุดแผนการดำเนินแล้วถอดบทเรียนเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการสื่อสารในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งทราบผลโดยรวมทั้งความรู้ ความเข้าใจ ทัศนนคติ พฤติกรรม ประโยชน์ ความคุ้มค่า และผลกระทบจากการดำเนินการสื่อสาร สอดคล้องกับแนวคิดของสุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2559 : 277-284) ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม (KAP) ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (Knowledge) ทัศนคติ (Attitude) และการยอมรับปฏิบัติหรือพฤติกรรม (Practice) ของผู้รับสาร อันอาจมีผลกระทบต่อสังคมจากการรับสารนั้น ๆ กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิด “ความรู้” เมื่อเกิดความรู้ขึ้นก็จะไปมีผลทำให้เกิด “ทัศนคติ” และขั้นสุดท้าย คือ การก่อให้เกิด “การกระทำ”

2. ผลการศึกษากลยุทธ์การจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล พบว่า 1) กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน การจัดตั้งภายใต้เป้าหมายเดียวกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ การทำงานเป็นทีม และร่วมแก้ปัญหา ชี้ให้เห็นผลที่จะเกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ รัตนวิภา (2566 : 146-166) ศึกษาเรื่องการจัดการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงานกกต. พบว่า ต้องกำหนดกลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารภายในและภายนอกเครือข่ายร่วมปฏิบัติอย่างเป็นระบบทำให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ อาทิ เว็บไซด์ โซเชียลมีเดีย แผ่นป้าย แผ่นพับ 2) กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารเพื่อปลุกกระแส การออกแบบและการสร้างสาร กำหนดประเด็นสาร บอกวัตถุประสงค์ บอกข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์ บอกเล่าเรื่องราวของการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา โดยนำบุคคลที่มีชื่อเสียง สร้างความรู้สึกลอกเลียนแบบ อยากร่วม อยากทำ อยากติดตาม นำเสนอภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การจัดงานแถลงข่าว ผ่านสื่อมวลชนทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น 3) กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารด้านการเป็นเจ้าบ้านที่ดี เป็นความร่วมมืออย่างแท้จริงจากชุมชนในพื้นที่ ตระหนักถึงความสำคัญของการต้อนรับ การสร้างความประทับใจ การให้บริการที่ดี ใช้การสื่อสารผ่านภาษากาย ถ่ายทอดจากการพูดคุย การใช้ภาษาที่เป็นมิตร และการสื่อสารภาษาใจ จริงใจ ตั้งใจจริงในการให้ความช่วยเหลือ สอดคล้องกับแนวคิดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2565 : 11) การเป็นผู้ทำงานต้อนรับที่ดีจะต้องปฏิบัติด้วยกาย วาจา และใจ ปัจจัยสำคัญของการเป็นเจ้าบ้านที่ดีที่ทำให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จ ก็คือ “คน” หรือบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผู้ที่เป็นเจ้าบ้านขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ คือ บุคลิกภาพ ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ มีความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลของชุมชนที่มา เรื่องเล่าอย่างยาวนานเพื่อต้องการแสดงออกถึงความรัก ความหวงแหนถิ่นที่อยู่อาศัย ความภาคภูมิใจในฐานะการเป็นเจ้าของบ้าน สร้างมาตรฐานการบริการให้เกิดแก่ชุมชน 4) กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารด้านภาพลักษณ์ ชุมชนต้องมีความรู้ความเข้าใจในจุดเด่นของตนเอง ใช้สัญลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ เน้นลักษณะภูมิประเทศที่เป็นธรรมชาติที่สวยงาม ชูประเด็นวิถีชีวิตประเพณี วัฒนธรรม เพื่อนำมาสร้างเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่น นำไปสู่การสร้างการรับรู้เพื่อสื่อความหมาย

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล **ด้านกระบวนการ** พบว่า ด้านกระบวนการต้องยกระดับการทำงานที่มุ่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ผลกระทบที่มีต่อกิจกรรมวิ่งเทรล ถ่ายทอดวิถีชุมชนสู่สาธารณชน การรักษามาตรฐานการแข่งขันให้เป็นที่ยอมรับในประเทศและรับรองตามมาตรฐานในระดับสากล และเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการสื่อสารในภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมวิ่งเทรล **ด้านกลยุทธ์** พบว่า ต้องมุ่งเน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่เกิดจากเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน การปลุกกระแส การเป็นเจ้าบ้านที่ดี การสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ด้วยการสร้างมูลค่า

ทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น และการทำงานร่วมกันของหลายภาคส่วนที่มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหลักในการจัดการการสื่อสาร

องค์ความรู้ใหม่

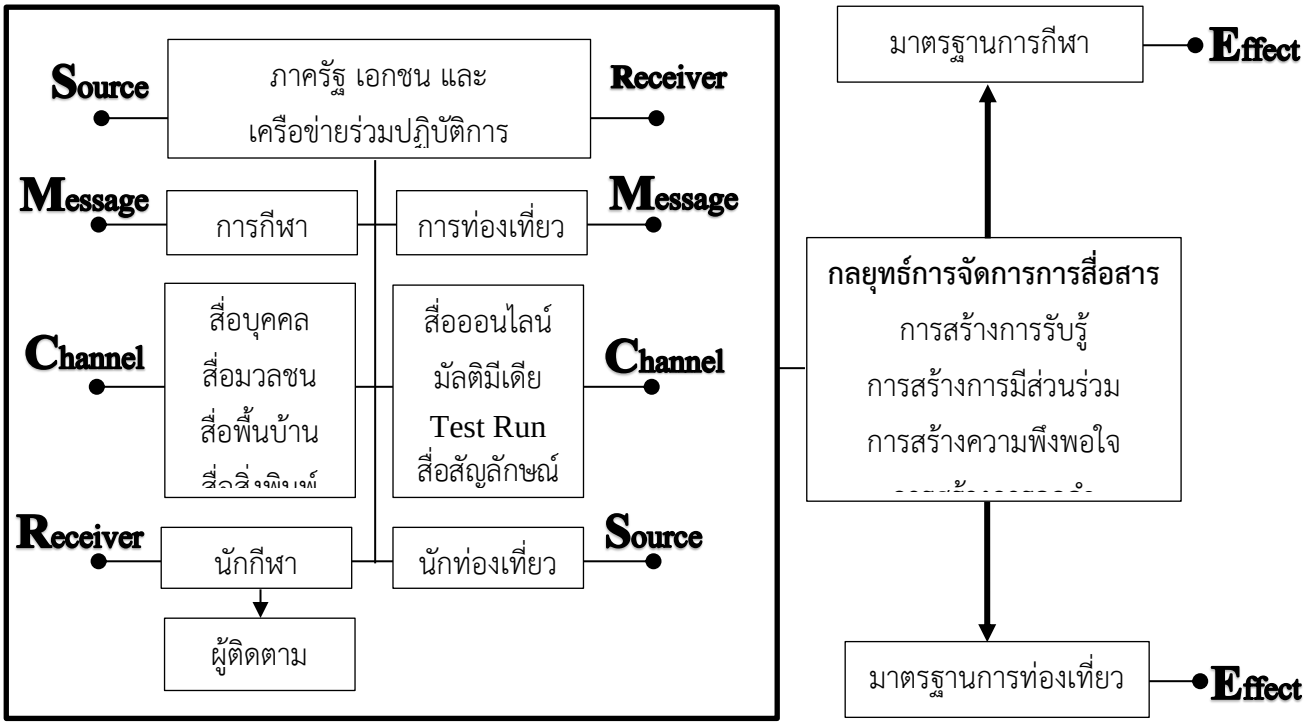

ภาพที่ 2 สรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัย

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวด้วยกิจกรรมการวิ่งเทรลที่ขับเคลื่อนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า กระบวนการการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล ผู้ส่งสารจะต้องมีความรู้และประสบการณ์เพื่อสร้างความเข้าใจในการถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการวิ่งเทรลและการท่องเที่ยว โดยใช้การสื่อสารจากทุกภาคส่วนและทุกช่องทางเพื่อเข้าถึงผู้รับสาร ในขณะเดียวกันผู้รับสารก็ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารกระจายข้อมูลข่าวสารและถ่ายทอดประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันวิ่งเทรลทั้งในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขัน ผู้เข้าร่วมการแข่งขัน ผู้ติดตาม หรือนักท่องเที่ยว และต้องใช้กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารสอดแทรกในทุกกระบวนการการจัดการการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ สร้างการมีส่วนร่วม สร้างความพึงพอใจ และสร้างการจดจำ เพื่อนำไปสู่การสร้างมาตรฐานในการจัดการแข่งขันกีฬาและมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวและเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวด้วยการวิ่งเทรล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล ด้านกระบวนการ ดังนั้นกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรเปิดโอกาสให้จังหวัดที่มีความพร้อม มีศักยภาพตามเกณฑ์มาตรฐานสากลของการจัดการแข่งขันวิ่งเทรล โดยเฉพาะจังหวัดที่เป็นเมืองรอง หรือเมืองกีฬา นำนโยบายจากรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ ร่วมผลักดันและสนับสนุนงบประมาณในการจัดการแข่งขัน เปิดพื้นที่ใหม่ขยายกลุ่มเป้าหมายให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น และสามารถกระจายรายได้ให้แต่ละชุมชน สร้างการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และองค์การบริหารส่วนจังหวัด หากมีความประสงค์จะนำการวิ่งเทรลมาเป็นกิจกรรมในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ควรจัดทำนโยบายและแผนงานสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา สนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนบุคลากร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด ศึกษาเอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านกระบวนการการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล เพื่อสามารถนำมาประยุกต์ใช้ภายใต้การบริหารงานขององค์กร

2. ผลจากการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการสื่อสารการท่องเที่ยวการวิ่งเทรล ด้านกลยุทธ์ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สนใจนำกิจกรรมการวิ่งเทรลสร้างมูลค่าเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เป็นการบูรณาการการร่วมมือจากทุกภาคส่วน ควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ผู้นำชุมชน เครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน ศึกษาดูงานจากสนามแข่งขันที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล ศึกษากลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการสื่อสารที่มุ่งเน้นการสร้างภาพลักษณ์ สร้างเครือข่ายร่วมปฏิบัติงาน การปลุกกระแส การเป็นเจ้าบ้านที่ดี เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารในภาวะวิกฤติในการจัดการแข่งขันวิ่งเทรล เนื่องจากรูปแบบกิจกรรมเน้นมาตรฐานการบริหารจัดการและความปลอดภัย เช่น หากเกิดกรณีการร้องเรียนหรืออุบัติเหตุที่เกิดจากเส้นทางการแข่งขัน หรือภัยธรรมชาติ

2. ควรศึกษากระบวนการจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยว กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวในมุมมองของผู้รับสาร

3. ควรศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อใหม่หรือออนไลน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

4. ควรศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่จัดการวิ่งเทรล

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). คู่มือการจัดกิจกรรมการวิ่งตามภูมิประเทศ (Trail Running). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 28 เมษายน 2564. แหล่งที่มา: https://www.mots.go.th/download/BannerLink/604_62Aug28HandbookTrailRunning.pdf

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2565). *คู่มือการต้อนรับและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี.* กองเผยแพร่ความรู้ด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

พัชรินทร์ รัตนวิภา. (2566). การจัดการการสื่อสารเครือข่ายร่วมปฏิบัติงานของสำนักงาน กกต. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม.* 7 (1), 146-166.

วิทยาธร ท่อแก้ว. (2563). *การจัดการนวัตกรรมการสื่อสารทางการเมืองและการปกครองส่วนท้องถิ่น.* สำนักพิมพ์: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานปลัดการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). “Ultra Trail Thailand Series” ยกระดับสนามวิ่งเทรลในไทย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2565. แหล่งที่มา: https://secretary.mots.go.th/news_view.php?nid=2851

สำนักงานเลขาคณะรัฐมนตรี. (2565) *หนังสือ เรื่อง การเสนอตัวขอเป็นเจ้าภาพการจัดการแข่งขันวิ่งเทรลระดับนานาชาติ รายการ* ***Thailand By UTMB.*** การกีฬาแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการ กีฬาอาชีพ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570).* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2559). *ทฤษฎีการสื่อสาร.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ระเบียงทอง.

.

การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Development of comprehensive reading skill package using SQ4R method together with Think-Pair-Share teaching method Thai course for Prathomsuksa 3 Students of Watsangpradit School Suratthani Province

มีนา พลสุวรรณ,
อัญชลี แสงอาวุธ และ กฤษณี สงสวัสดิ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Meena Polsuwan,
Anchalee Sangarwut and Kritsanee Songsawat
Suratthani Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : menu.som.meena@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ Survey Question Read Record Recite Reflect เอส คิว โฟร์ อาร์ (SQ4R) ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และมีประสิทธิผล (E.I.) ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังการด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด3) ศึกษาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด และ4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลองกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความจำนวน 4 ชุด แผนจัดการเรียนรู้จำนวน 16 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 30 ข้อ แบบวัดทักษะการอ่านจับใจความ 20 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจ 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* วันที่รับบทความ : 25 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 12 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 15 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 25 2027; Revised: February 12 2024; Accepted: February 15 2024

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 84.33/82.10 และมีประสิทธิผล (E.I.) เท่ากับ 0.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 24.07 สูงกว่าก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 9.71 3) ทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 15.07 สูงกว่าก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 6.36 และ4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดอยู่ในระดับมาก (μ = 4.48, σ = 0.60)

คำสำคัญ: ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ; วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; ทักษะการอ่านจับใจความ

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop a comprehensive reading skill package using the SQ4R method together with the Think-pair-share technique to be effective according to criteria of 80/80 and the effectiveness index(E.I.) of 0.50. 2) to compare the achievements in comprehensive reading of learners who studied with comprehensive reading skill package using the SQ4R learning method together with Think-pair-share technique for Pratomsuksa 3 students before and after learning management 3) to compare the reading comprehension thinking skills of students between before and after learning, and 4) to study the satisfaction measure of the students towards learning with comprehensive reading skill package using SQ4R method together with Think-Pair-Share. The demographic group was 14 grade 3 students at Watsangpradit School in the second semester of the academic year 2023, which were selected by the purposive sampling method. The tools used a comprehensive reading skill package using the SQ4R method together with Think-pair-share for reading comprehension skills training 4 set, data collection were 16 learning management plans with an open method, a 30- items. the analytical thinking skills in reading comprehension test a 20-item and a 15-item overall. Data were analyzed by basic statistics were used, percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were as follows: 1) to develop a comprehensive reading skill package using the SQ4R method together with the Think-pair-share technique to be effective according to criteria of 84.33/82.10 which was higher than the specified criteria and the effectiveness index (E.I.) is equal to 0.69. 2) Learning achievement after learning was 24.07, higher than before, with an average of 9.71. 3) reading comprehension thinking skills after learning was 15.07, higher than before, with an average of 6.36. 4) satisfaction measure of the students towards learning with comprehensive reading skill package using SQ4R method together with Think-Pair-Share the very high level (μ = 4.48, σ = 0.60)

Keywords: Comprehensive Reading Skill Package; SQ4R Method together with Think-Pair-Share; Reading comprehension skills; Satisfaction measure

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยวางเป้าหมายด้านผู้เรียนมุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) คือ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ฉ) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้เรียนวิชาภาษาไทย ประกอบด้วย 5 สาระ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรม โดยสาระที่ 1 การอ่าน เป็นสาระแรก มีความสำคัญที่สุด เพราะการอ่านเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิต ก่อให้เกิดความสนุกสนาน และส่งเสริมความริเริ่มสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 1) สอดคล้องกับ สำลี รักสุทธี (2553 : 2) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีพ และการประกอบอาชีพต่าง ๆ เพราะผู้อ่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนและพัฒนางานในหน้าที่ของตนให้เจริญก้าวหน้าตามศักยภาพ จุดเริ่มต้นของการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เขียน มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ที่ดี ช่วยหล่อหลอมทั้งคนและความคิดจากคนธรรมดาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพหรือมีคุณค่าได้

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต แต่การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพ ไม่ใช่เพียงแค่อ่านออก อ่านได้ แต่ต้องอ่านเป็น คือ อ่านแล้วได้รับรสชาติจากการอ่านตรงตามเป้าหมายของผู้เขียน เข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างแจ่มแจ้ง สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ สามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ และนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาใช้ประโยชน์ได้ (สุนันทา กินรีวงค์, 2560 : 2) นั่นคือการอ่านจับใจความนั่นเอง เป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป (แววมยุรา เหมือนนิล, 2553 : 15) ถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ไม่รู้ว่าเรื่องที่ตนอ่านนั้น ผู้เขียนกล่าวถึงอะไร มุ่งเสนอความคิดหลักว่าอย่างไร ก็จัดได้ว่าการอ่านครั้งนั้นประสบความล้มเหลว ด้อยประสิทธิภาพและไม่สามารถบรรลุจุดม่งหมายได้ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านแบบใดก็ตาม ผู้อ่านจึงควรฝึกตนเองให้อ่านหนังสือแล้วสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องตรงประเด็น และรวดเร็ว (นภดล จันทร์เพ็ญ, 2557 : 133) จากข้อมูลผลการประเมิน Programme for International Student Assessment โปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) สำหรับประเทศไทยได้เข้าร่วมการประเมิน PISA มาตั้งแต่ PISA 2000 จากผลการประเมินพบว่า แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนตั้งแต่การประเมิน PISA 2000 จนถึง PISA 2018 ด้านการอ่านมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องและมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ใน PISA 2018 ยังพบว่ามีนักเรียนไทยที่มีความสามารถทางการอ่าน ประมาณร้อยละ 40.00 ในจำนวนนี้มีนักเรียนไทยเพียงร้อยละ

0.20 ที่มีความสามารถทางการอ่านในระดับสูง (ระดับ 5 และระดับ 6) นักเรียนไทยทั้งกลุ่มที่มีคะแนนสูงและกลุ่มที่มีคะแนนต่ำต่างก็มีจุดอ่อนอยู่ที่ด้านการอ่านเช่นเดียวกัน ดังนั้นการยกระดับความสามารถทางการอ่านของนักเรียนจึงถือเป็นความท้าทายที่สำคัญสำหรับระบบการศึกษาไทย ซึ่งผลการประเมินทั้งคะแนนและสัดส่วนนักเรียนที่มีความสามารถตั้งแต่ระดับพื้นฐานของทั้งสามด้านยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ Organisation for Economic Co-operation and Development องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ในทุกรอบการประเมินที่ผ่านมาโดยเฉพาะในด้านการอ่าน ดังนั้นการยกระดับความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนจึงถือเป็นความท้าทายที่สำคัญสำหรับระบบการศึกษาไทย(นันทวัน สมสุข และสุชาดา ปัทมวิภาต, 2565 : 50-51) สอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (NT) ปีการศึกษา 2563-2565 ของโรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์ อยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดคือ ร้อยละ 60 ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (NT) ปีการศึกษา 2563-2565 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์

ความสามารถด้านภาษา	จำนวนนักเรียนที่เข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ย		
		ประเทศ	สพป.สฎ. เขต1	โรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์
ปีการศึกษา 2563	12	47.46	46.57	47.08
ปีการศึกษา 2564	12	56.14	50.54	52.08
ปีการศึกษา 2565	10	55.86	52.49	33.50

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1, กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (NT) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563-2565

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ผลการทดสอบพบว่าคะแนนสาระที่ 1 การอ่านยังต่ำอยู่ โดยตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความมีคะแนนต่ำที่สุดในปี 2563 มีคะแนนเฉลี่ย 41.66 ในปี 2564 มีคะแนนเฉลี่ย 20.83 และในปี 2565 มีคะแนนเฉลี่ย 35.00 ซึ่งคะแนนยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ มีจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไข ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกระบวนการอ่าน เพื่อปูพื้นฐานให้

นักเรียนอ่านจับใจความได้ โดยหาเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้เรียนไปฝึกฝน สร้างความเข้าใจ จนเกิดทักษะ และพัฒนาความชำนาญในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

ชุดฝึกทักษะ เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเสริมทักษะ หรือวิธีสอนอีกวิธีหนึ่งที่ครูสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดความชำนาญเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างกว้างขวาง จึงเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนอยากเรียนมากขึ้น ทั้งยังช่วยให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (รุจิษยา สิทธิมณี, 2559 : 60) ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากกิจกรรมการฝึก จนเกิดความเข้าใจ และเพิ่มทักษะความรู้เฉพาะทางให้มีความชำนาญเพิ่มขึ้น การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนอ่านที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านวิธีการหนึ่ง มีลำดับขั้นตอนนำไปใช้ทำความเข้าใจสถานการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจบทอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนผ่านชุดฝึกทักษะจะทำให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น

วิธีสอนแบบ Survey Question Read Record Recite Reflect เอส คิว โฟร์ อาร์ (SQ4R) เป็นวิธีสอนที่สามารถช่วยให้ผู้เรียน เลือกสิ่งที่เขาคาดว่าจะรู้ จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจ แนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1. Survey-S คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้างๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อดูขอบเขตของข้อเขียนนั้นอย่างคร่าว ๆ 2. Question-Q คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามในขณะที่อ่านจะช่วยให้เราตั้งใจ และจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน 3. Read-R คือ การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แกคำถามที่ตั้งไว้ 4. Record-R การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ ให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 บันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็น เป็นการบันทึกย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน 5. Recite-R คือ การเขียนสรุปใจความสำคัญ ด้วยภาษาของตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยไม่แน่ใจในตอนใดตอนหนึ่งให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ 6. Reflect-R คือ การวิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยใช้เหตุผลสนับสนุน อาจจะทำได้โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ, 2562 : 164)

อีกหนึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่นำมาสอดแทรกกับวิธีการสอนแบบ SQ4R ในงานวิจัยนี้คือ เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) เข้ามาร่วมเพื่อช่วยในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ลดการแข่งขันในชั้นเรียน เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันความรู้ และช่วยเหลือกัน จนทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น ดังที่ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2562 : 17) กล่าวว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิด เป็นเทคนิคที่ผู้สอนนิยมใช้คู่กับวิธีสอนแบบอื่น เป็นเทคนิคที่ผู้สอนตั้งคำถามหรือกำหนดปัญหาให้แก่ผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นใบงานหรือแบบฝึกหัดก็ได้ และให้ผู้เรียนแต่ละคนคิดหาคำตอบของตนก่อน แล้วจับคู่กับเพื่อนอภิปรายหาคำตอบ เมื่อมั่นใจว่าคำตอบตน

ถูกต้องแล้วจึงนำคำตอบไปอภิปรายให้เพื่อนทั้งชั้นฟัง และแนวคิดจากสุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2553 : 138) กล่าวว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิด เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาพฤติกรรมทางสังคม ควบคู่กับความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน

จากความสำคัญ แนวคิด และสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์ ยังต้องพัฒนาการอ่านจับใจความให้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถแก้ปัญหาและส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นระดับชั้นเริ่มต้นควรมีทักษะการอ่านเรื่องราวเกิดจนความเข้าใจ สามารถบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ อันเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งของการอ่านในขั้นสูง ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้คุณภาพผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความว่า อ่านแล้วสามารถตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน และมีมารยาทในการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 3) และเลือกศึกษากับโรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์ ตามเกณฑ์ของ ไพวรัญ พนมอุปการ (2566 : 128) กล่าวว่าการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นการสุ่มที่ต้องใช้หลักเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะตามที่ผู้วิจัยต้องการ โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของงานวิจัยเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกจากหลักเกณฑ์ลักษณะตามที่ผู้วิจัยต้องการคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์ จำนวน 14 คน เนื่องจากผลคะแนนทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (NT) ยังไม่ได้เป้าหมายตามที่โรงเรียนกำหนดคือ ร้อยละ 60 ซึ่งหากนักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความที่สูงขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้ในการอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) เป็นแบบแผนการวิจัยที่ง่าย สะดวกในการวิจัย และสามารถสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงในตัวแปรตามได้ แต่มีข้อจำกัดคือขาดความเที่ยงตรงภายในและภายนอก เพราะไม่มีการสุ่มและไม่สามารถควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนระหว่างการทดลองได้ เหมาะสำหรับการศึกษาที่ปัจจัยส่วนบุคคลของหน่วยทดลองไม่มีผลต่อตัวแปรที่ศึกษา เพื่อแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งของนักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (ไพศาล วรคำ, 2562 : 141) โดยมีรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 14 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

2.1.1 ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 ชุด จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ตามเกณฑ์การแปลผลของมนตรี วงษ์สะพาน (2563 : 235)

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 16 แผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ตามเกณฑ์การแปลผลของมนตรี วงษ์สะพาน (2563 : 235)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดกาญจนาราม จำนวน 30 คน

2.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ แบบปรนัยชนิดข้อสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คะแนนอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.33-0.60 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.40-0.77 และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson เท่ากับ 0.89

2.2.2 แบบวัดทักษะการอ่านจับใจความ แบบปรนัยชนิดข้อสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คะแนนอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20-0.73 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.30-0.70 และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson เท่ากับ 0.84

2.2.3 แบบวัดความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค เท่ากับ 0.87

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียน (IOC) ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)

3.2 การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ตามเกณฑ์ 80/80 และค่าประสิทธิผล (E.I.) ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ของมนตรี วงษ์สะพาน (2563 : 243)

3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผล ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4. วิธีการดำเนินการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยชี้แจงหลักการ เหตุผล และประโยชน์ของการศึกษาให้นักเรียนเข้าใจ พร้อมทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ผลการเรียนรู้จากชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4.2 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ ทำการบันทึกคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน ไว้เปรียบเทียบกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 16 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ 16 ชั่วโมง

4.4 ดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-test) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ ทำการบันทึกคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน ไว้เปรียบเทียบกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5 นำคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และทดสอบหลังเรียน (Post-test) ที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อสรุปผล

4.6 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตอบแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด และบันทึกแบบวัดความพึงพอใจ นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.7 การวิเคราะห์ความพึงพอใจ และเกณฑ์การแปลผลความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อสอบถามนักเรียน เป็นคำถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยก่อนนำมาใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความพึงพอใจแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามเชิงปฏิบัติการ องค์ประกอบ และตัวชี้วัดของความพึงพอใจ รวมทั้งความถูกต้อง ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-100 แล้วนำไปใช้ โดยแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R จาก Walter Pauk (1984 : 274-275), จิตรลดา อ้นวงษา (2561 : 16-17), สุคนธ์สินธพานนท์ และคณะ (2562 : 165-166), ชฎารัตน์ ภูทางนา (2563 : 9) และพิมพ์ชนก เนื่องทะบาล (2563 : 63) และได้วิเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด จาก Frank Lyman (1981 : 109-113), Byerley (2002 : 3), สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2553 : 139), Kagan (อ้างถึงใน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข, 2556 : 43-47) และสุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2562 : 18) มาเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของผู้วิจัยเอง โดยมีแนวคิดมาจากการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก Active Learning ซึ่งวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ลงมือทำมากกว่าฟังอย่างเดียว มีกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การคิด การแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับคู่ของตน แล้ว

นำมาอภิปรายกันในชั้นเรียน โดยครูส่งเสริมกระตุ้นนักเรียนให้ฝึกปฏิบัติจริง จัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ คอยช่วยเหลือ แนะนำ และอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้สูงสุด มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

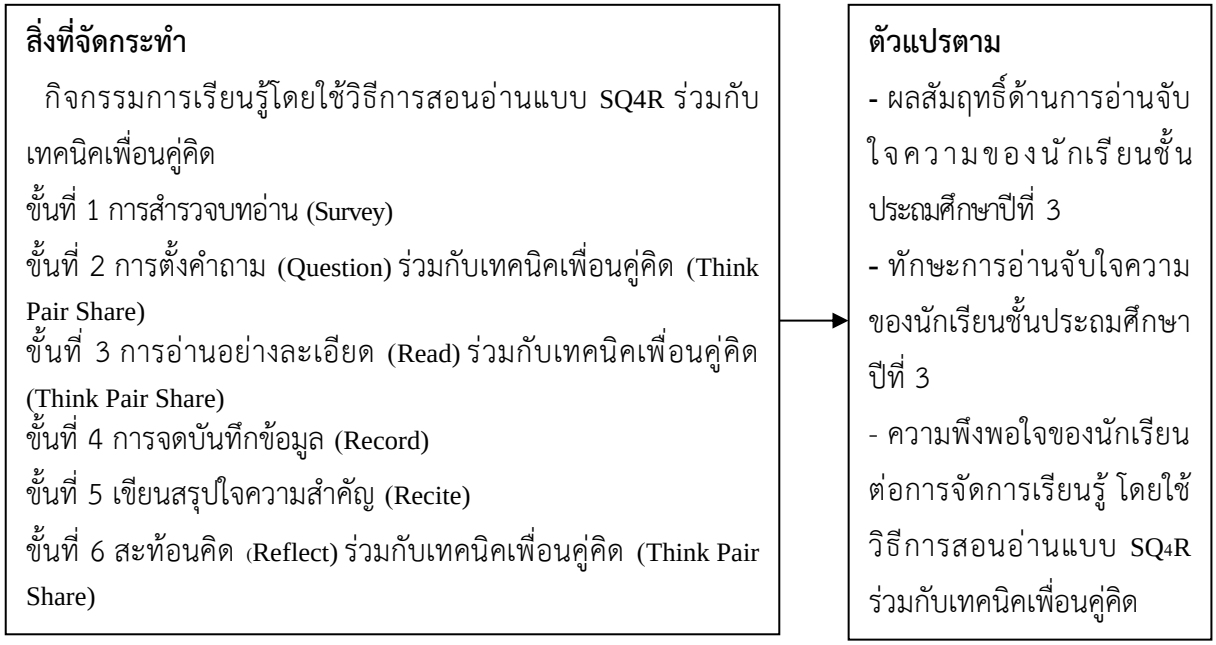

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลของการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และมีค่าประสิทธิผล 0.50 ขึ้นไป

ตารางที่ 2 ผลของการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

จำนวนนักเรียน(14)	คะแนนก่อนเรียน(30)	ชุดที่ 1 (10)	ชุดที่ 2 (10)	ชุดที่ 3 (10)	ชุดที่ 4 (10)	คะแนนรวม (40)	คะแนนหลังเรียน(30)
รวม	378	257	249	250	256	1,012	739
เฉลี่ย	12.60	8.57	8.30	8.33	8.53	33.73	24.63
คะแนนร้อยละ						E_1 = 84.33	E_2 = 82.10
E.I. = 0.69							

จากตารางที่ 2 พบว่าชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์คือ 84.33/82.10 และมีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.69 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 0.50 ขึ้นไป

2. ผลของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด โรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์

การวัดผล	N	**คะแนนเต็ม**	μ	Σ
ก่อนเรียน	14	30	9.71	1.64
หลังเรียน	14	30	24.07	2.64

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนหลังจากใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 9.71 คะแนน และ 24.07 ตามลำดับ

3. ผลของการเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

การวัดผล	N	**คะแนนเต็ม**	μ	Σ
ก่อนเรียน	14	20	6.36	1.39
หลังเรียน	14	20	15.07	1.69

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวัดทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังจากใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 6.36 คะแนน และ 15.07 ตามลำดับ

4. ผลของการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ตารางที่ 5 แสดงผลของการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ข้อ	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการจัดการเรียนรู้		4.49	0.58	มาก
1.	กิจกรรมการเรียนรู้น่าสนใจ สนุกสนาน แปลกใหม่	4.93	0.27	มากที่สุด
2.	นักเรียนชอบการสำรวจบทอ่าน ทำให้รู้ภาพรวมของเรื่อง	4.79	0.43	มากที่สุด
3.	นักเรียนชอบการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน	4.57	0.65	มากที่สุด
4.	นักเรียนชอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม ทำให้เกิดจุดมุ่งหมายในการอ่าน	4.43	0.65	มาก
5.	นักเรียนชอบการเขียนประเด็นสำคัญ ทำให้สามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องได้	4.43	0.65	มาก
6.	นักเรียนชอบการอ่านซ้ำอีกรอบอย่างละเอียด ทำให้เข้าใจบทอ่านและจับใจความได้	4.36	0.63	มาก
7.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมคู่/กลุ่มในชั้นเรียน	4.36	0.63	มาก
8.	นักเรียนชอบบันทึกเรื่องที่ได้อ่านตามความเข้าใจ ทำให้จดจำเรื่องได้	4.07	0.73	มาก
ด้านบทบาทครู		4.53	0.57	มาก
9.	ครูใช้คำถามกระตุ้นการคิด ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เข้าใจการอ่านจับใจความมากขึ้น	4.64	0.50	มากที่สุด
10.	นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ เอาใจใส่ และคำแนะนำจากครูขณะที่เรียนรู้และตลอดการทำกิจกรรมในชั้นเรียน	4.43	0.65	มาก

ด้านบทบาทนักเรียน		4.43	0.63	มาก
11.	นักเรียนมีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น	4.57	0.51	มากที่สุด
12	นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความมากขึ้น	4.43	0.65	มาก
13.	นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น แสดงความคิดเห็นและยอมรับความแตกต่างจากผู้อื่นได้	4.43	0.76	มาก
14.	นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเพื่อนคู่คิด	4.36	0.74	มาก
15.	นักเรียนนำองค์ความรู้ที่ได้รับในชั้นเรียนไปใช้ในการอ่านจับใจความวิชาอื่นๆ หรือสื่อต่างๆในชีวิตประจำวันได้	4.36	0.50	มาก
เฉลี่ย		4.48	0.60	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่า ในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ 8 กิจกรรมการเรียนรู้น่าสนใจ สนุกสนาน แปลกใหม่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.93 ซึ่งมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ข้อที่ 1 นักเรียนชอบการสำรวจบทอ่าน ทำให้รู้ภาพรวมของเรื่อง มีค่าเฉลี่ยคือ 4.79 ซึ่งมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ส่วนข้อที่ 4 นักเรียนชอบบันทึกเรื่องที่ได้อ่านตามความเข้าใจ ทำให้จดจำเรื่องได้ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 4.07 ซึ่งภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48, \sigma = 0.60$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลโดยแยกประเด็นดังนี้

1. จากผลของการวิจัยพบว่าชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดแสงประดิษฐ์ ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นมามีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.33/82.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และมีค่าประสิทธิผล (E.I.) เท่ากับ 0.69 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 0.50 ขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากชุดฝึก

ทักษะการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยออกแบบสร้างพัฒนาขึ้นมาอย่างเป็นระบบ หาค่าประสิทธิภาพตามขั้นตอนผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ มีการแก้ไข และปรับปรุงชุดฝึกทักษะตามคำแนะนำ โดยแบ่งออกเป็น 4 ชุด ในแต่ละชุดจะประกอบด้วยใบความรู้ แบบฝึกทักษะ ใบกิจกรรม ซึ่งช่วยฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านวิธีการอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดทั้ง 6 ขั้นตอน มีการทดลองที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาตามผลการเรียนรู้ในทุกชุดฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้ทดลองนำชุดกิจกรรมไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็ก กลุ่มกลาง แล้วปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเนื้อหาและกิจกรรมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จนทำให้ค่าเฉลี่ยของชุดฝึกทักษะกลุ่มใหญ่ มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดก่อนนำใช้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2561 : 148) กล่าวว่าชุดฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้มีคุณลักษณะตามที่ต้องการ ซึ่งชุดฝึกทักษะมีความสำคัญต่อผู้เรียนที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ทำให้ผู้มีความเข้าใจในบทเรียนหรือเรื่องที่กำลังเรียน เกิดความแม่นยำในเรื่องที่ต้องการฝึก ทั้งยังส่งผลให้การสอนของครูผู้สอนและผลการเรียนของผู้เรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรษร ประดับเพชร (2561 : 53) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีประสิทธิภาพ 84.35 /84.45 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของปภัสรา ผาคำ (2561 : 77) ได้ศึกษาการอ่านจับใจความสำคัญที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่ใช้ในชีวิตประจำวันเท่ากับ 86.44/84.94 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (80/80) และสอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา ปานยิ้ม (2566 : 21-22) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดมีประสิทธิภาพ 84.37/87.78 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะเป็นที่นิยม จึงมีหลายท่านได้นำไปใช้เป็นนวัตกรรมในงานวิจัย เพราะชุดฝึกทักษะทำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียน ไปฝึกฝนสร้างความเข้าใจ จนเกิดทักษะ และมีความชำนาญ จึงทำให้ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นได้

2. ผลของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นลำดับขั้นชัดเจน โดยทุกๆ ชุดฝึกทักษะจะมีการเร้าความสนใจ คำอธิบาย ตลอดจนการแนะนำ จึงทำให้

นักเรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านชุดฝึกทักษะ อีกทั้งวิธีการสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เน้นการอ่านซ้ำ ๆ จนกว่าจะเข้าใจ มีการตั้งคำถาม ตอบคำถาม สรุปใจความสำคัญ และสะท้อนคิดในขั้นตอนสุดท้าย อีกทั้งการสอดแทรกเทคนิคเพื่อนคู่คิดเป็นเทคนิคที่นักเรียนได้ทำงานเป็นคู่ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกอ่านในแต่ละขั้นตอนด้วยตนเอง จนสามารถสรุป นำความรู้มาแลกเปลี่ยน และอภิปรายร่วมกัน ทำให้เข้าใจในเนื้อหาได้ลึกซึ้ง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการตอบแบบทดสอบได้อย่างถูกต้อง จึงทำให้มีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญญา โนบันเทา (2563 : 161) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่า มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒน์นรี ธรรมาภิมนต์ (2562 : 112-113) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นระถมศึกษาที่ 6 ที่เรียนโดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ4R มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 28 คนคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 70 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี บุญชู (2560 : 117-118) ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลของการเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนให้นักเรียนได้ทบทวนบทอ่านอยู่ตลอดเวลา จึงส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน อีกทั้งการนำเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาสอดแทรกร่วมกับขั้นที่ 2) การตั้งคำถาม (Question) โดยครูกำหนดให้นักเรียนแต่ละคนตั้งคำถามจากการอ่านสำรวจ จากนั้นจับคู่กับเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนช่วยกันคิดหาคำถาม เป็นการกระตุ้นความสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้รวดเร็ว ขั้นที่ 3) การอ่านอย่างละเอียด (Read) นักเรียนแต่ละคนอ่านบทอ่านซ้ำอย่างละเอียด เพื่อจับใจความหรือประเด็นสำคัญ จากนั้นจับคู่ช่วยกันคิดค้นหาคำตอบที่ตั้งไว้ และครูสุ่มตัวแทนแต่ละคู่ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน และขั้นที่ 6) การสะท้อนคิด (Reflect) นักเรียนแต่ละคนคิดข้อคิดของเรื่องจากการอ่าน จากนั้นจับคู่แลกเปลี่ยนข้อคิดที่ได้ แล้วออกมานำเสนออธิบายข้อคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ ความรู้ที่ได้จากบทอ่าน ประโยชน์ต่างๆ หรือการนำไป

ปรับใช้ในชีวิตประจำวันจากการอ่านเนื้อเรื่อง โดยแสดงความคิดเห็นจากการใช้ความรู้เดิมประกอบการให้เหตุผลร่วมกันในชั้นเรียน การสอดแทรกเทคนิคเพื่อนคู่คิดใน 3 ขั้นนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นนักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกอ่านด้วยตนเอง จากนั้นนำคำตอบที่ตนเองคิดมาร่วมแลกเปลี่ยนกับเพื่อนนักเรียนที่อยู่ในวัยเดียวกัน มีความสนิทสนมกัน ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารแบบเดียวกัน จึงทำให้เกิดความเข้าใจกันดี ส่งผลให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง อีกทั้งการทำใบกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความทั้ง 4 ชุด โดยที่ใน 1 ชุดฝึกทักษะจะมีแบบฝึกทักษะ ให้นักเรียนได้ฝึกอ่านจับใจความ จากการออกแบบโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อนักเรียนได้ฝึกตามกิจกรรมที่ผู้วิจัยออกแบบจึงทำให้ตอบแบบทดสอบได้ และพบว่าทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดา บู่สามสาย (2559 : 78-79) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของแวดาห์รี เปาะแว (2565 : 56-57) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความเรื่อง เหตุการณ์สำคัญในสมัยคุละฟาอุอัลรอชิดีนโดยใช้รูปแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้รูปแบบ SQ4R รายวิชาอัตตารีค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ระดับ 87.67 คะแนน ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

4. ผลของการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่า ในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีความน่าสนใจ แตกต่างกันในแต่ละขั้นตอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ปฏิบัติเรียนรู้จากชุดฝึกทักษะที่มีสื่อ แบบฝึกเสริมทักษะ ใบกิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปยาก สอดคล้องและเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ได้ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนในการร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในการตั้งคำถาม ตอบคำถาม เพื่อหาข้อสรุป และการสะท้อนคิด จึงทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายจนสามารถทำกิจกรรมได้จนครบตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้การอ่านบรรลุตามวัตถุประสงค์ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราวรรณ นันสถิตย์ (2564 : 101) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดที่ส่งเสริมการอ่านจับใจความ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.73 และ S.D. = 0.53) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ อ่างแก้ว (2566 : 50-51) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในการนำชุดฝึกทักษะไปใช้ครูผู้สอนควรเน้นย้ำถึงคำอธิบายก่อนใช้ชุดฝึกทักษะให้นักเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้

1.2 ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ของแต่ละชุดฝึกทักษะครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความพร้อมของห้องเรียนว่ามีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ พร้อมที่จะเรียนรู้ตามชุดฝึกทักษะที่ครูผู้สอนได้ออกแบบไว้

1.3 ในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ครูผู้สอนจะต้องสอนวิธีการตั้งคำถาม และมีการยกตัวอย่างประกอบ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และสามารถดำเนินตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้

1.4 ครูผู้สอนควรวางแผนเรื่องของเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาจะช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูควรเดินดูนักเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อที่จะสังเกตพฤติกรรม สอบถาม และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการบูรณาการเทคนิคการสอนอื่นๆ ร่วมกับวิธีการสอนแบบ SQ4R ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และทักษะการอ่านจับใจความให้สูงยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ หรือในรายวิชาอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการอ่าน เช่น วิชาภาษาต่างประเทศ วิชาสังคมศึกษา หรือวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ไกรษร ประดับเพชร. (2561). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์.* โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเป้า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2561.

จิตรลดา อ้นวงษา. (2561). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง แม่กลองบ้านเรา โดยใช้วิธีสอนแบบ* SQ4R *ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน* (Flipped Classroom) *เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.* วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชฎารัตน์ ภูทางนา. (2563). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยวิธีสอนแบบสื่อประสมกับวิธีสอนแบบ* SQ4R *ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลเมืองขลุง (บูรวิทยาคาร).* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ชลธิชา ปานยิ้ม. (2566). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 .*วารสารนิสิตวัง*. 25 (1), 21-22.

ธัญลักษณ์ อ่างแก้ว. (2566). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์.* 18 (1), 50-51.

ธิดา บู่สามสาย. (2559). *การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นภดล จันทร์เพ็ญ. (2557). *หลักการใช้ภาษาไทย.* กรุงเทพมหานคร: เจเนซิส มีเดียคอม.

นันทวัน สมสุข และสุชาดา ปัทมวิภาต. (2565). สะท้อนประเด็นจากผลการประเมิน PISA ด้านการอ่าน. *สสวท สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี www.ipst.ac.th : IPST MAGAZINE.* 50 (273), 50-52.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ปภัสรา ผาคำ. (2561). การอ่านจับใจความสำคัญที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการอ่าน. *พิฆเนศวร์สาร.* 14 (2), 77-88.

พัฒน์นรี ธรรมาภิมนต์. (2562). ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นระถมศึกษาที่ 6 ที่เรียนโดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ4R. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. 10 (1), 161.

พิมพ์ชนก เนื่องทะบาล. (2563). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ* SQ4R. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พิมพันธ์ เดชคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข. (2556). *ทักษะ* 5C *เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนอิงมาตรฐาน.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพวรัญ พนมอุปการ. (2566). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮาส์.

ไพศาล วรคำ. (2562). *การวิจัยทางการศึกษา.* มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

มนตรี วงษ์สะพาน. (2563). *พื้นฐานการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

รุจิษยา สิทธิมณี. (2559). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วราวรรณ นันสถิตย์. (2564). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.* หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

แวดาห์รี เปาะแว. (2565). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความเรื่อง เหตุการณ์สำคัญในสมัยคุละฟาอฺอัลรอชิดีนโดยใช้รูปแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสาร MENARA : Journal of Islamic and Contemporary* Issues (M-JICI). 3 (2), 56-57.

แววมยุรา เหมือนนิล. (2553). *การอ่านจับใจความ.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.* กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำลี รักสุทธี. (2553). *สอนอย่างไรให้เด็กอ่านออก อ่านได้ อ่านคล่อง อ่านเป็น เขียนได้ เขียนคล่อง และเขียนเป็น.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาการศึกษา.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2562). *หลากหลายวิธีสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.* กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพริ้นติ้ง.

สุนันทา กินรีวงค์. (2560). *การอ่าน.* มหาสารคาม: โรงพิมพ์ชัยมงคลปริ้นติ้ง.

สุมาลี ชูบุญ. (2560). *ผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2553). *19 วิธีจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

อภิญญา โนบันเทา. (2563). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นระถมศึกษาที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ . *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*. 5 (3), 161.

Byerley, R. Aaron. (2002). *Using Multimedia and "Active Learning" Tchniques to "Energize" An Introductory Engineering Thrmodynamics Class*. Frontiers in Education Conference.

Lyman, F. (1981). *The responsive classroom discussions: the inclusion of all students*. A. Anderson (Ed.), Mainstreaming Digest, College Park : University of Maryland Press, 109-113.

Walter Pauk. (1984). The New SQ4R. *Journal Reading World*. 23 (3), 274-275.

ความสุขในการทำงานและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

The Work Happiness and the Quality of Working Life Affecting Job Efficiency of Operation Employees in Aerospace Part Manufacturers Industry Chonburi Province

สุกิจ แก้วพินิจ และ นริศรา ภาควิธี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Sukit Kaewpinid and Narissara Parkvithee
University of Kasetsart, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sukit.ka@ku.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษา 1) ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี 2) คุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี 3) อิทธิพลของความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี และ 4) อิทธิพลของคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี การเก็บข้อมูลแบบเชิงปริมาณ ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ความน่าจะเป็น และการใช้แบบสอบถามออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างคือพนักงานระดับปฏิบัติการทั้งเพศชายและหญิง อายุมากกว่า 18 ปี ที่ทำงานอยู่ใน 4 บริษัทในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน จังหวัดชลบุรี ในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) และได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) จำนวน 183 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1) ความสุขในการทำงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพชีวิตในการทำงาน การได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

* วันที่รับบทความ : 25 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 29 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 25 2027; Revised: February 28 2024; Accepted: February 29 2024

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) ความสุขในการทำงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์ และด้านความรักในงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี และความสุขในการทำงาน ด้านความสำเร็จในงาน ด้านการเป็นที่ยอมรับ ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี 2) คุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านการได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ด้านประชาธิปไตยในองค์การ และด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี และคุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงาน และด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

คำสำคัญ: ความสุขในการทำงาน; คุณภาพชีวิตในการทำงาน; ประสิทธิภาพในการทำงาน

Abstract

The research aims to study 1) happiness at work that affects the work efficiency of operations staff in the aircraft parts manufacturing industry in Chonburi Province 2) quality of work life that affects the work efficiency of employees. Operations staff in the aircraft parts manufacturing industry in Chonburi Province 3) The influence of work happiness that affects the work efficiency of operations employees in the industry. producing aircraft parts in Chonburi province and 4) the influence of quality of work life that affects the work efficiency of operating employees in the aircraft parts manufacturing industry in Chonburi province Quantitative data collection Probability sampling was used. and using an online questionnaire. The sample group consisted of operational employees, both male and female, aged over 18 years, working in 4 companies in the aerospace parts manufacturing industry. Chonburi Province In the Eastern Economic Corridor (EEC) development project and received investment promotion from the Office of the Board of Investment (BOI), there were 183 people.

The study found that 1) happiness in working relationships was high overall, 2) quality of life, adequate and fair work compensation, 3) quality work efficiency.

The results of the hypothesis test found that 1) job satisfaction, relationship and love in work influenced the work efficiency of operations staff in Chonburi's aircraft parts industry, And the satisfaction of successful work. In terms of recognition, there is no influence on the performance of operations staff in Chonburi's aircraft parts manufacturing industry. 2) Quality of work life, adequate and fair work compensation, working environment that takes into account safety and health, progress and security in social integration or collaboration, democratic organization and socially beneficial job characteristics. The effectiveness of operations personnel in Chonburi's aircraft parts manufacturing industry. And quality of working life, opportunity to develop the ability of workers, and balance between work and

personal life have no influence on operational efficiency of employees in Chonburi's aircraft parts manufacturing industry.

Keywords: Work happiness; Work quality; Work efficiency

บทนำ

อุตสาหกรรมการขนส่งและการบินจัดเป็นหนึ่งใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ที่ภาครัฐมุ่งเน้นให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยตามแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภาพัฒน์), 2559: 12-13) การเติบโตของอุตสาหกรรมการขนส่งและการบินพาณิชย์มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเติบโตของอุตสาหกรรมดังกล่าวได้ช่วยส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมีมูลค่าการส่งออกโดยรวมประมาณ 2.13 หมื่นล้านบาท (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563: 25-26)

การผลิตชิ้นส่วนอากาศยานมีกระบวนการผลิตที่มีความซับซ้อนทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรสามารถยกระดับและสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพได้ คือ พนักงาน ด้วยทักษะความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่และความตั้งใจในทำงานด้วยความทุ่มเทอย่างเต็มที่ของพนักงาน จะช่วยส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย และประสบความสำเร็จได้ ซึ่งการปฏิบัติงานที่ดีของพนักงานนั้น ล้วนมาจากความสุขในการทำงาน รวมถึงความสัมพันธ์ที่ดีของบุคคลภายในองค์กร ความสุขในการทำงานที่ดีก่อให้เกิดประโยชน์มากมาย ทั้งต่อตัวพนักงานและองค์กร ในระดับพนักงานนั้น พนักงานที่มีความสุขในการทำงานจะมีความคิดสร้างสรรค์และได้รับการสนับสนุนในการทำงานมากกว่าบุคคลที่ไม่มีความสุขในการทำงาน ส่งผลให้บุคคลที่มีความสุขในการทำงานบรรลุเป้าหมายในการทำงานเร็วกว่าบุคคลที่ไม่มีความสุขในการทำงาน (Pryce-Jones, 2010: 18) ในระดับองค์การ พนักงานที่มีความสุขในการทำงานจะมีผลการปฏิบัติงานในระดับสูง (Fisher, 2003: 58; Lyubomirsky, King, and Diener, 2005: 89) โดยพนักงานที่มีความสุขในการทำงานจะมีความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้นโดยประมาณร้อยละ 12 (Andrew J. Oswald, Eugenio Proto and Daniel Sgroi, 2014: 112) ดังนั้นสิ่งที่ทุกองค์กรควรให้ความสำคัญไม่น้อยกว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จอื่น ๆ นั้นคือความสุขในการทำงานของพนักงาน ซึ่งได้ใช้แนวความคิดของ Manion (2003: 145) ซึ่งมีการนำองค์ประกอบของความสุขในการทำงาน 4 ด้านมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมความสุขในการทำงานดังนี้ 1.) การติดต่อสัมพันธ์ 2.) ความรักในงาน 3.) ความสำเร็จในงาน 4.) การเป็นที่ยอมรับ

ทั้งนี้ปัจจัยอีกประการที่ภาคอุตสาหกรรมยังต้องให้ความสำคัญนั้นคือ คุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีผลกระทบต่อบุคลากรอย่างมาก ทำให้องค์กรต้องตระหนักและให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งคุณภาพชีวิตในการทำงานจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานในองค์กร โดยจะ คลอบคลุมตั้งแต่สถานที่ในการทำงานไปจนถึงแรงจูงใจในการทำงานซึ่งการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานต้องอาศัยปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงานในการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ เมื่อพนักงานมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีและเหมาะสม ก็จะเกิดแรงจูงใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เกิดการพัฒนาคุณภาพงาน เกิดความคิดสร้างสรรค์และอุทิตตนเพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายของพนักงานและองค์กร ซึ่งได้ใช้แนวคิดของ Walton (1973:45) ซึ่งมี 8 องค์ประกอบได้แก่ 1.) การได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม 2.) สภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ 3.) โอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงาน 4.) ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 5.) การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน 6.) ประชาธิปไตยในองค์การ 7.) ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว และ 8.) ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้พยายามสนับสนุน Start-up เศรษฐกิจในโมเดลประเทศไทย 4.0 เน้นการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และการบริการ ซึ่งจังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ในแผนโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) เป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้โมเดลประเทศไทย 4.0 ดังนั้นจังหวัดชลบุรีจึงจัดให้เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกและเป็นแหล่งงานที่สำคัญที่ช่วยรองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สภาพัฒน์), 2559: 12-13) เติมเต็มภาพรวมในการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมของประเทศ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันและทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตได้ในระยะยาว ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของผู้ผลิตและแรงงานโดยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้แก่แรงงานภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในจังหวัดชลบุรี ก็จะช่วยส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมทั้งภาคอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน ในจังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นที่ตั้งของผู้ผลิตเจ้าตลาดหลักรายใหญ่ในประเทศไทย ให้กลายเป็นองค์กรผู้ผลิตที่มีสมรรถนะการทำงานที่ดีขึ้น มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น จนสามารถช่วยยกระดับชั้นองค์กรผู้ผลิตให้มีระดับที่สูงขึ้นในอนาคตทัดเทียมกับนานาชาติได้ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญรุดหน้ามากยิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงความสุขในการทำงานและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี ความสุขในการทำงานและคุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะผลักดันให้พนักงานมีแรงจูงใจในการทำงาน ส่งผลให้องค์กรมีความก้าวหน้า และประสบความสำเร็จได้ องค์กรต่าง ๆ ควรคำนึงถึงความสุขในการทำงานและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเป็นหลัก รวมถึงส่งเสริมให้พนักงานมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน

ในองค์กร สร้างความกลมเกลียว เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน รู้สึกผ่อนคลายเมื่ออยู่ที่ทำงาน จะช่วยให้พนักงานในองค์กรมีความสุขในการทำงาน และคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน สำหรับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการขนส่งและการบินในอนาคต และยังสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปช่วยในการพัฒนาปรับปรุงการทำงานของพนักงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถนำข้อมูลการวิจัยไปใช้เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่โมเดลประเทศไทย 4.0

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาระดับความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

2. ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

3. ศึกษาอิทธิพลของความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

4. ศึกษาอิทธิพลของคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินโครงการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้ข้อมูลทางคณิตศาสตร์และสถิติในรูปแบบงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาตัวแปรด้านความสุขในการทำงานและด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พนักงานระดับปฏิบัติการทั้งเพศชายและหญิง อายุมากกว่า 18 ปี ที่ทำงานอยู่ใน 4 บริษัทในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน จังหวัดชลบุรี

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานระดับปฏิบัติการทั้งเพศชายและหญิง อายุมากกว่า 18 ปี ที่ทำงานอยู่ใน 4 บริษัทในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน จังหวัดชลบุรี ในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) และได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) โดยมีพนักงานจำนวนทั้งสิ้น 337 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างความน่าจะเป็น (วิธีคำนวณ)

นำมาใช้ในสถานการณ์ที่ทราบขนาดประชากรที่แน่นอน (Probability Sampling) โดยระบุค่าความผิดพลาดในการสุ่มตัวอย่างที่ 0.05 โดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973: 1088) โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้มีจำนวน 183 คน

การสุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 183 คนนั้น ผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) มีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้ การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยเริ่มจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละบริษัท เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ของแต่ละบริษัทเพื่อเป็นตัวแทน จากนั้นก็ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อพนักงานแบบไม่ซ้ำรายชื่อ เพื่อแจกแบบสอบถามตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละบริษัท การเก็บตัวอย่างจะทำการกระจายแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 201คน (เพิ่มจากขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่คำนวณได้ร้อยละ 10 เพื่อป้องกันการสูญหายและความไม่สมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ผ่านการอบรมหลักสูตรจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยได้รับการรับรองการอบรมออนไลน์จากสำนักงานมาตรฐานการวิจัยใน และทำการแจกแบบสอบถามให้แล้วเสร็จภายใน 3 เดือนโดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2566 จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2566

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม มี... 5 ตอน เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อทำการตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ หรือค่า IOC (Index Objective Congruence) อยู่ระหว่าง 0.50-0.65 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 คนแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้ค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1) การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของความสุขในการทำงานและคุณภาพชีวิตในการทำงาน ประสิทธิภาพในการทำงานจากข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยความสุขและคุณภาพชีวิต โดยกำหนดช่วงคะแนนความคิดเห็นเป็น 5 ระดับตามเกณฑ์ของ (Best and Kahn, 1993: 247) อธิบายได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย		ความหมาย
4.51 – 5.00	หมายถึง	ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ในระดับน้อยที่สุด

2) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียรสัน (Pearson's correlation) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เมื่อทดสอบแล้วพบว่าตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน จึงใช้การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์หาอิทธิพลของตัวแปรด้วยสถิติการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยใช้เทคนิควิธีการนำเข้า (Enter)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

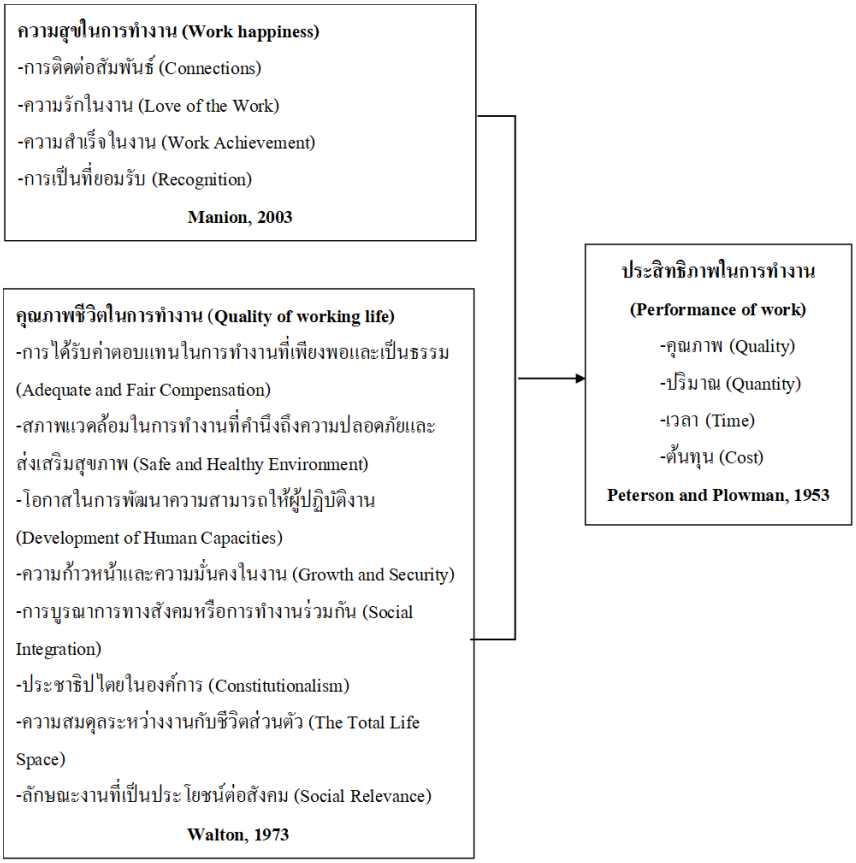

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

	Sex		Age (Year)				Education (Degree)					Period (Year)					Income (Bath)				
	Male	Female	18 - 25	26 - 35	36 - 45	45	Primary	Secondary	Under Bachelor	Bachelor	Master	Under 1	1 - 3	4 - 6	7 - 9	More than 10	10,000 - 15,000	15,001 - 20,000	20,001 - 25,000	25,001 - 30,000	More than 30001
Frequency	118	65	41	63	55	24	9	58	81	25	10	9	13	65	62	34	10	98	57	13	5
Percent	64.5	35.5	22.4	34.4	30.1	13.1	4.9	31.7	44.3	13.7	5.4	4.9	7.1	35.5	33.9	18.6	5.5	53.6	31.1	7.1	2.7

ผลการวิจัยพบว่าพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานเป็นเพศชาย (ร้อยละ 64.5) อายุอยู่ในช่วง 26-35 ปี (ร้อยละ 34.4) ระดับการศึกษาพบว่าพนักงานจบปวส./อนุปริญญามากที่สุดถึง (ร้อยละ 44.3) ระยะเวลาในการทำงานพบว่าส่วนมากทำงานในบริษัทมาแล้ว 4-6 ปี (ร้อยละ 35.5) รายได้ของพนักงานพบว่า พนักงานในบริษัทส่วนใหญ่มีรายได้ 15,001-20,000 บาท (ร้อยละ 53.6)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสุขในการทำงาน ภาพรวม

ความสุขในการทำงานภาพรวม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. ด้านการติดต่อสัมพันธ์	3.86	0.76	มาก
2. ด้านความรักในงาน	3.89	0.71	มาก
3. ด้านความสำเร็จในงาน	3.93	0.57	มาก
4. ด้านการเป็นที่ยอมรับ	3.51	0.78	มาก
รวม	**3.80**	**0.71**	**มาก**

ความสุขในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ด้านการติดต่อสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ด้านความรักในงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ด้านความสำเร็จในงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ด้านการเป็นที่ยอมรับ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานภาพรวม

คุณภาพชีวิตในการทำงาน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. การได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม	3.56	0.73	มาก
2. สภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	4.02	0.80	มาก
3. โอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงาน	3.80	0.67	มาก
4. ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	3.89	0.71	มาก
5. การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน	3.44	0.84	มาก
6.ประชาธิปไตยในองค์การ	3.97	0.82	มาก
7.ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว	3.70	0.69	มาก
8. ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	3.44	0.76	มาก
รวม	**3.73**	**0.75**	**มาก**

คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า การได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 สภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 โอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ประชาธิปไตยในองค์การโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานภาพรวม

ประสิทธิภาพในการทำงาน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. ด้านคุณภาพ	3.41	0.79	มาก
2. ด้านปริมาณ	3.39	0.97	มาก
3. ด้านเวลา	3.36	0.88	มาก
4. ด้านต้นทุน	3.50	0.89	มาก
รวม	**3.42**	**0.88**	**มาก**

ประสิทธิภาพในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 เมื่อพิจารณาเป็นข้อย่อยรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ด้านคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ด้านปริมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ด้านเวลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ด้านต้นทุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

สมมติฐานที่ 1 ความสุขในการทำงาน มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงาน กับ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

ความสุขในการทำงาน	r	**Sig.**
1. ด้านการติดต่อสัมพันธ์	.20*	.006
2. ด้านความรักในงาน	.25*	.001
3. ด้านความสำเร็จในงาน	.11	.132
4. ด้านการเป็นที่ยอมรับ	.12	.117

หมายเหตุ **:** *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า ความสุขในการทำงาน ประกอบด้วย ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านความรักในงาน กับ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านความสำเร็จในงาน ด้านการเป็นที่ยอมรับกับ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 คุณภาพชีวิตในการทำงาน มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงาน กับ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

คุณภาพชีวิตในการทำงาน	r	**Sig.**
1. การได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม	.20**	.006
2. สภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	.25**	.001
3. โอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงาน	.22**	.003
4. ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	.23**	.002
5. การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน	.21**	.004
6. ประชาธิปไตยในองค์การ	.33**	.000
7. ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว	.06	.439
8. ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	.18*	.014

หมายเหตุ : *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงาน ประกอบด้วย ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม กับ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คุณภาพชีวิตในการทำงาน ประกอบด้วย การได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม สภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ โอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงาน ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ประชาธิปไตยในองค์การ กับ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงาน ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน และ ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว กับ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้น จึงใช้การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์หาอิทธิพลของตัวแปรด้วยสถิติการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยใช้เทคนิควิธีการนำเข้า (Enter) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) คุณภาพชีวิตในการทำงาน ประกอบด้วย ประชาธิปไตยในองค์การ ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว และลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมกับ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std.Error	Beta		
Constant	-0.623	.662		-0.940	0.348
ความสุขในการทำงาน					
- ด้านการติดต่อสัมพันธ์	0.251	0.090	0.203	2.787	0.006*
- ด้านความรักในงาน	0.324	0.095	0.245	3.394	0.001*
- ด้านความสำเร็จในงาน	0.046	0.150	0.027	0.304	0.761
- ด้านการเป็นที่ยอมรับ	-0.193	0.178	-0.160	-1.083	0.280
คุณภาพชีวิตในการทำงาน					
- การได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม	0.261	0.094	0.202	2.777	0.006*
- สภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	0.297	0.085	0.251	3.489*	0.001
- โอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงาน	-0.063	0.179	-0.049	-.354	0.724
- ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	0.276	0.089	0.226	3.119	0.002*
- การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน	0.236	0.081	0.211	2.898	0.004*

หมายเหตุ : *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) คุณภาพชีวิตในการทำงาน ประกอบด้วย ประชาธิปไตยในองค์การ ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว และลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมกับ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี (ต่อ)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardizedt Coefficients		Sig.
	B	Std. Error	Beta		
- ประชาธิปไตยในองค์การ	0.490	0.172	0.425	2.853*	0.005
- ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว	-0.022	0.121	-0.016	-.178	0.859
- ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	0.278	0.096	0.223	2.898*	0.004

หมายเหตุ : *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่าในภาพรวม ความสุขในการทำงาน ด้านความสำเร็จในงาน ด้านการเป็นที่ยอมรับ ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ด้านความสุขในการทำงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์ และด้านความรักในงาน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงาน และด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัวไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านการได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ด้านประชาธิปไตยในองค์การ และด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ความสุขในการทำงาน มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความสุขในการทำงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์ และด้านความรักในงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความสุขในการทำงาน ด้านความสำเร็จในงาน ด้านการเป็นที่ยอมรับ ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก พนักงานมีการกระตือรือร้นในการทำงานและมีความภูมิใจที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบในงาน ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทตนเองในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี และรู้เป้าหมายของงาน

ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างชัดเจน จึงทำให้พนักงานมีความรักในงาน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ จึงทำให้ผู้บริหารมีการชื่นชมพนักงานที่ทำให้เป็นแรงบันดาลใจกับพนักงานในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนันท์ ทาคำ และกนกพร ชัยประสิทธิ์ (2562: 76-88) ได้ศึกษาความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานในเครือไทยรัฐ พบว่า ความสุขในการทำงาน ด้านลักษณะงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความรักกำลังใจในการทำงาน และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานด้านปริมาณ ด้านคุณภาพ และด้านเวลาของพนักงาน ในเครือ ไทยรัฐ กรุ๊ป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้งานวิจัยของ Manion (2003: 652-655) กล่าวว่าความสุขในการทำงานหมายถึงผลลัพธ์จากการศึกษา ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อพฤษติกรรมที่ดี โดยการหัวเราะและยิ้ม และความรู้สึกพึงพอใจ ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการทำงาน อีกทั้งยังเกิดจากพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นอารมณ์เชิงบวก เช่น การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การคิดอย่างสร้างสรรค์ การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจได้ในที่สุด ประสบการณ์แห่งความสุขและความสนุกสนานมีส่วนช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีชีวิตชีวา จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าความสุขในการทำงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์ และด้านความรักในงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานย่อมส่งผลให้บริษัทหรือองค์กรสามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามเป้าหมาย งานที่ได้รับมีคุณภาพ สามารถส่งมอบงานได้ตรงตามกำหนดเวลา ลดความสิ้นเปลือง สามารถช่วยลดต้นทุนในการผลิตทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลให้เกิดผลกำไรในทางธุรกิจ

สมมติฐานที่ 2 คุณภาพชีวิตในการทำงาน มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านการได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ด้านประชาธิปไตยในองค์การ และด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และคุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงาน และด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจจะเนื่องจาก ผู้บริหารของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี ให้ความสำคัญกับพนักงานทุกระดับอย่างเสมอภาค โดยเอาใจใส่คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในเรื่องการได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม สภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ประชาธิปไตยในองค์การ และด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อเสริมสร้างให้

พนักงานมีความรักและมีประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดารัตน์ สุบิน และกรเอก กาญจนาโภคิน (2563: 77-88) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมพบว่า 1) ประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน มีระดับความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพโดยรวม แต่ละด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความคิดเห็นระดับมากในทุก ข้อ ได้แก่ ด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ด้านคุณภาพของงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ด้านปริมาณงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 2) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม พบว่า ในภาพรวม (R = 0.446) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คุณภาพชีวิตการทำงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านคุณภาพของงาน (R = 0.425) ด้านปริมาณงาน (R = 0.480) และด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน (R = 0.248) โดยสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้ Bluestone (1977: 44) ได้อธิบายว่าคุณภาพชีวิตการทำงานคือบรรยากาศที่สร้างสรรค์ที่ช่วยเพิ่มความพึงพอใจในงานโดยให้พนักงานมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่สำคัญขององค์กร ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตการทำงาน รวมถึงการปรับปรุงการจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในที่ทำงาน สิ่งนี้ส่งเสริมความรู้สึกถึงการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพภายในองค์กรมากขึ้น นอกจากนี้ยังครอบคลุมความสามารถในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จอีกด้วย จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านการได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ด้านประชาธิปไตยในองค์การ และด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสิ่งนี้ส่งผลให้บริษัทหรือองค์กรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดี สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพตามมาตราฐานตามที่องค์กรกำหนด งานที่ปฏิบัติมีปริมาณงานที่เหมาะสม และเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สามารถทำงานเสร็จและส่งมอบตามกำหนดเวลาและใช้ทรัพยากรในที่ทำงานได้อย่างคุ้มค่านำองค์กรไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาความสุขในการทำงาน ด้านความสำเร็จในงาน ด้านการเป็นที่ยอมรับ พบว่า พนักงานมีการกระตือรือร้นในการทำงานและมีความภูมิใจที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบในงาน ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทตนเองในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี และรู้เป้าหมายของงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างชัดเจน จึงทำให้พนักงานมีความรักในงาน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ จึงทำให้ผู้บริหารมีการชื่นชมพนักงานที่ทำให้เป็นแรงบันดาลใจกับพนักงานในการทำงาน

2. จากการศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านการได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ด้านประชาธิปไตยในองค์การ และด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี และคุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถให้ผู้ปฏิบัติงาน และด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี อาจจะเนื่องจากผู้บริหารของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี ให้ความสำคัญกับพนักงานทุกระดับอย่างเสมอภาค โดยเอาใจใส่คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน ในเรื่องการได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เพียงพอและเป็นธรรม สภาพแวดล้อมในการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ประชาธิปไตยในองค์การ และด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อเสริมสร้างให้พนักงานมีความรักและมีประสิทธิภาพในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรี จึงควรอาศัยการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลในรูปแบบอื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) และการทำการสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่ม (Focus Group)

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ เช่น ปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค้ำจุน ความจงรักภักดี เพิ่มเติมที่อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอากาศยานจังหวัดชลบุรีในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

ณัฐนันท์ ทาคำ และ กนกพร ชัยประสิทธิ์. (2562). ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานในเครือไทยรัฐ กรุ๊ป. *วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.* 6 (1), 76-88.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). มูลค่าและปริมาณสินค้าออกจำแนกตามกิจกรรมการผลิต. *ออนไลน์. สืบค้น* เมื่อ 4 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=748&language=th.

สุดารัตน์ สุบิน, และกรเอก กาญจนาโภคิน. (2563). คุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม. *Lawarath Social E-Journal*. 2 (3), 77-88.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). ทิศทางของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *ออนไลน์. สืบค้น*เมื่อ 4 มีนาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6420. BLTBangkok.com. (2019).

Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education (7th Ed.)*. Boston: Allyn and Bacon.

Bluestone, I. (1977). *Implementation quality of worklife program.* Management Review, 4, 44.

Fisher Eleanor. (2003). Community Development in sustainable livelihoods : approach an introduction. *Community Development Journal* . Vol.38 No.3 July pp. 185-195, 2003.

Lyubomirsky, S., King, L. and Diener, E. (2005). *The benefits of frequent positive affect: Does happiness lead to success? Psychological Bulletin*, 131, 803-855.

Manion, J. (2003). Joy at work: Creating a positive workplace. *Journal of Nursing Administration.* 33 (12), 652-655.

Oswald, Andrew J. , Proto, Eugenio and Sgroi, Daniel. (2015) Happiness and productivity. *Journal of Labor Economics,* 33 (4). pp. 789-822.

Pryce-Jones, J. (2010). Happiness at Work: Maximizing Your Psychological Capital for Success. https://doi.org/10.1002/9780470666845

Walton, R. E. (1973). *Quality of working life: What is it? Slone Management Review*, 15, 11-21.

Yamane, Taro.1967. Statistics, An Introductory Analysis,2nd Ed., New York : Harper and Row

การนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ไปปฏิบัติ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร

The Policy Implementation on Long-term Health Care for the Elderly with Dependency in Practice in Local Administrative Organizations of Phichit Province

วิจิตตรา ธัญวริษณิรินทร์,
ศรชัย ท้าวมิตร และ โชติ บดีรัฐ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Wichittra Thanwaritnirin,
Sornchai Taomitr and Chot Bodeerat
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: wichittra.wi@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ และศึกษาประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ เป็นการวิจัย เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร ที่มีภาวะพึ่งพิง ใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ วิธีแบบขั้นตอน เชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 36 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัญหาการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านระบบการดำเนินงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งในจังหวัดพิจิตร ไม่มี CM และ CG ที่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในด้านสาธารณสุขโดยตรง ระบบมีการดำเนินงานหลายขั้นตอน นโยบายและแผนงานคู่มือระเบียบไม่ชัดเจน งบประมาณล่าช้าไม่เพียงพอ 2) ด้านระบบฐานข้อมูล ยังมีความล่าช้า เพราะแยกส่วนกันทำ ไม่มีการบูรณาการร่วมกัน 3) ด้านความร่วมมือ ยังขาดการประสาน การทำงานร่วมกัน

* วันที่รับบทความ : 23 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 14 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 15 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 23 2027; Revised: February 14 2024; Accepted: February 15 2024

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ทั้ง 7 ปัจจัย ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยี และด้านสภาพแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ .667, .589 .441, .294, .276, .266 และ .206) ตามลำดับ ได้ค่า Adjusted R Square = .777 หรือร้อยละ 77.70

3) ประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลสุขภาพระยะยาวครบทุกสิทธิการรักษาพยาบาล ทั้งด้านสิทธิบัตรทอง สิทธิเบิกราชการ และสิทธิประกันสังคม

คำสำคัญ : การนำนโยบายไปปฏิบัติ; การดูแลสุขภาพระยะยาว; ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the problems of the Policy Implementation on Long-term Health Care for the Elderly with Dependency in Practice, 2) to study factors that affected the efficacy of the Policy Implementation on Long-term Health Care for the Elderly with Dependency in Practice and 3) to study the effectiveness of the Policy Implementation on Long-term Health Care for the Elderly with Dependency in Practice. It is a mixed method : a quantitative and qualitative study. The samples were 400 people Elderly men and women aged 60 years and over. who live in the local government organization of Phichit Province with dependency. using Yamane's formula. The data were collected by employing questionnaires and analyzed by using percentage, frequency, standard deviation, and Stepwise regression analysis. In terms of qualitative study, the 30 informants were selected purposively for the interview and then content analysis was applied. The findings were found that :

1) The problems of the Policy Implementation on Long-term Health Care for the Elderly with Dependency in Practice in 3 aspects as follows: 1) the operation system, some of the local administrative organizations in Phichit province did not have adequate Care Managers (CM) and Care Givers (CG), lacking direct experience in health care personnel, multi-stage operation system, unclear policy, and handbook plan, slow and inadequate budget, 2) database system was still slow due to separated operation, lack of integration, 3) in terms of cooperation, they still lacked the coordination.

2) factors that affected the Policy Implementation on Long-term Health Care for the Elderly with Dependency in Practice, there were 7 factors as follows: factors affected the effectiveness of the Policy Implementation on Long-term Health Care for the Elderly with Dependency into Practice including personnel, budget, materials, administration, and management, operation time, technology, and environment significantly different at .05 with the coefficient regression of .667, .589, .441, .294, .276, .266, and .206 respectively. The Adjusted R Square = .777 or 77.70 percent.

3) The effectiveness of the Policy Implementation on Long-term Health Care for the Elderly with Dependency in Practice, the elderly with dependency have received full health care such as gold card rights, government official reimbursement rights, and social security rights.

Keywords : Policy implementation; Long-Term Health Care; Dependent Elderly

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้สูงอายุสูงถึง 11.6 ล้านคน จำแนกเป็นเพศชาย 5.1 ล้านคน และเพศหญิง 6.5 ล้านคน ทั้งนี้ ผู้สูงอายุมากกว่าหนึ่งในสามยังมีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน และผู้สูงอายุที่ทำงานมีจำนวนเพียง 4.7 ล้านคน ผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมากในอนาคต สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) คาดการณ์ว่าใน พ.ศ. 2569 หรือในอีก 5 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุ 15 ล้านคน เป็นสัดส่วนร้อยละ 22.4 ของประชากรทั้งประเทศ และใน พ.ศ. 2581 จะมีผู้สูงอายุมากถึง 20 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.4 ของประชากรทั้งประเทศ กล่าวคือในอนาคต ประชากรไทย 5 คน จะมีผู้สูงอายุ 1 คน นอกจากนี้ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีภาวะพึ่งพิงมากที่สุด มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยสูงสุดที่ร้อยละ 7.5 ต่อปีโดยใน พ.ศ. 2581 มีจำนวนผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไปประมาณ 3 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่มีประมาณ 1 ล้านคน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรดังกล่าวมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของภาระโรคที่มาจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่รักษาไม่หายและมักมีภาวะทุพพลภาพตามมา ขณะเดียวกันอายุที่มากขึ้นก็ตามมาด้วยการถดถอยของสมรรถนะการทำงานของอวัยวะต่างๆ รวมถึงสมรรถนะทางกายและสมอง ส่งผลให้มีจำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือได้จำกัดเพิ่มมากขึ้น และต้องการการดูแลจากบุคคลในครอบครัวมากขึ้น สวนทางกับการถดถอยของสมรรถนะของครอบครัวในการให้การดูแลผู้สูงอายุ อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ครอบครัวมีขนาดเล็กลง การเคลื่อนย้ายของประชากรวัยแรงงานไปต่างถิ่น สตรีมีบทบาททางเศรษฐกิจนอกบ้านมากขึ้น เป็นต้น ทำให้มีผู้สูงอายุ ที่อาศัยตามลำพังคนเดียวหรืออยู่ลำพังสองคนตายายเพิ่มขึ้น (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2561)

ทั้งนี้ รัฐบาลให้ความสำคัญกับการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และมีนโยบายด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทุกกลุ่มมาอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่า ประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น จาก 4 ล้านคน (ร้อยละ 6.8) ในปี 2537 เป็น 10 ล้านคน (ร้อยละ 14.9) ในปี 2557 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 20.5 ล้านคน (ร้อยละ 32.1) ในปี 2583 และในปี 2558 กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการประเมินคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ จำนวน 6,394,022 คน พบว่าเป็นกลุ่มติดสังคมประมาณ 5 ล้านคนหรือร้อยละ 79 และเป็นผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง กลุ่มติดบ้านติดเตียงจำเป็นต้องสนับสนุนบริการด้านสุขภาพและสังคม ประมาณ 1.3 ล้านคน หรือร้อยละ 21 ในปี 2559 รัฐบาลได้มุ่งเน้นในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ทั้งกลุ่มติดบ้าน และกลุ่มติดเตียง โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ

ทำอย่างไรจะป้องกันไม่ให้ผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรงมีการเจ็บป่วยจนต้องอยู่ในภาวะพึ่งพิง และทำอย่างไรผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงจะได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ดังนั้น รัฐบาลจึงได้สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากงบเหมาจ่ายรายหัวปกติ จำนวน 600 ล้านบาท ให้แก่สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) สำหรับดูแลสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มนี้ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดบริการทางการแพทย์ บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ ให้แก่ผู้สูงอายุติดบ้านติดเตียงตามชุดสิทธิประโยชน์ โดยมีกระทรวงสาธารณสุขร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันดำเนินการ เป้าหมายการดำเนินงาน ในปี 2559 คือผู้สูงอายุกลุ่มที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน 100,000 ราย ในพื้นที่ประมาณ 1,000 ตำบล ในทุกจังหวัด รวมกรุงเทพมหานคร โดยคาดหวังว่าผู้สูงอายุที่อยู่ติดบ้านติดเตียงจะได้รับดูแลจากทีมสหสาขาวิชาชีพจากหน่วยบริการปฐมภูมิและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล บริการดูแลด้านสุขภาพถึงที่บ้านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอตามปัญหาสุขภาพตามชุดสิทธิประโยชน์ โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชนและท้องถิ่น ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรีเข้าถึงบริการอย่างถ้วนหน้าและเท่าเทียม เป็นการสร้างสังคมแห่งความเอื้ออาทร อีกทั้งยังเป็นการสร้างความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาทีมหมอครอบครัวและอาสาสมัครในชุมชน เพื่อ“สังคมไทยสังคมผู้สูงวัย เข้าใจ เข้าถึงพึ่งได้” ผู้สูงอายุมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี เป็นหลักชัยของสังคม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

เนื่องจากการดำเนินงานตามนโยบายนี้ยังมีลักษณะเป็นการนำร่อง ไม่ได้ดำเนินการเต็มทุกพื้นที่ หลายประเด็นก็อาจยังไม่ลงตัว ประกอบกับการที่จะขยายไปยังพื้นที่อื่น ๆ ที่เหลือต้องมีการพัฒนาด้านกำลังคนก่อน การประเมินระหว่างการดำเนินงาน (Formative Evaluation) ในปีแรกในงานนี้จึงมีประโยชน์ เพื่อการพัฒนาด้านนโยบายและการพัฒนาการดำเนินงาน ตามนโยบายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ เป็นธรรม และเป็นประโยชน์ในการเตรียมระบบเพื่อขยายไปยังพื้นที่อื่นๆ ต่อไป โดยการขับเคลื่อนเพื่อเตรียมการให้ระบบบริการสุขภาพรองรับกับสถานการณ์ สภาพปัญหา และความต้องการของผู้รับบริการดังกล่าว จึงมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ ที่ผ่านมากระทรวงสาธารณสุขได้พัฒนานำระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีภาวะพึ่งพิงหรือกลุ่มติดบ้านติดเตียงและจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ผู้สูงอายุเหล่านั้นได้รับการดูแลที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดสุขภาวะที่ดี ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายและสนับสนุนการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุทุกกลุ่มมาอย่างต่อเนื่องโดยกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการประเมินคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุแล้ว พบว่า สามารถแบ่งผู้สูงอายุได้เป็น 3 กลุ่ม ตามความสามารถในการดำเนินชีวิต ได้แก่ กลุ่มติดสังคม กลุ่มติดบ้าน และกลุ่มติดเตียง ซึ่งในบริบทของการดูแลผู้สูงอำยุระยะยาวที่จำเป็นต้องสนับสนุนบริการด้านสุขภาพและสังคม คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงหรือกลุ่มติดบ้านติดเตียง

จากจำนวนและสัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นของประเทศไทย ร่วมกับการเปลี่ยนแปลง ด้านระบาดวิทยาของการเจ็บป่วยของประชาชนจากโรคติดต่อแบบเฉียบพลันเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง นำมาซึ่งภาวะทุพพลภาพไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ ต้องได้รับบริการดูแลแบบต่อเนื่อง ในขณะที่ศักยภาพของครัวเรือนในการดูแลผู้สูงอายุถดถอยลงและจากขนาดครัวเรือนที่เล็ก มีการเคลื่อนย้ายของวัยแรงงานจากชนบทสู่เมือง สตรีมีบทบาทในการทำงานนอกบ้านมากขึ้น ตลอดถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองมากขึ้น โดยหากเปรียบเทียบสัดส่วนของประชากรวัยทำงานต่อประชากรวัยสูงอายุ 1 คน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของภาวะพึ่งพิงนั้น พบว่า จากเดิมที่มีประชากรวัยทำงานจำนวนประมาณ 4.5 คนคอยดูแลประชากรวัยสูงอายุ 1 คน ซึ่งอีกประมาณ 14 ปีข้างหน้า สัดส่วนดังกล่าวจะลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยคงเหลือประชากรวัยทำงานจำนวนเพียงแค่ 2.5 คนที่ดูแลประชากรวัยสูงอายุ 1 คน(คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ส่งผลให้ปัญหาในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงและผู้ป่วยที่มีภาวะทุพลภาพปรากฏต่อสังคมยิ่งขึ้น ภาพผู้สูงอายุที่นอนติดเตียงหรือติดบ้านและขาดผู้ดูแล ช่วยเหลือตนเองไม่ได้หรือทำได้จำกัด ภาพผู้สูงอายุสมองเสื่อมถูกทอดทิ้ง ภาพผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้และต้องอยู่บ้านคนเดียวเพราะลูกหลานต้องออกไปทำงานในช่วงกลางวัน แม้ในครอบครัวที่มีผู้ดูแล ก็เป็นภาระของผู้ดูแลไม่น้อย โดยเฉพาะเมื่อผู้สูงอายุได้จากไปแล้วอาจส่งผลต่อการเสียโอกาสในด้านต่างๆทางสังคมของผู้ดูแลได้ ขณะที่ระบบบริการสาธารณสุขและบริการด้านสังคมที่ผ่านมา อยู่ในภาวะตั้งรับ สามารถให้บริการแก่กลุ่มผู้มีภาวะพึ่งพิงได้อย่างจำกัด และเป็นในรูปการสงเคราะห์ชั่วครั้งคราว ไม่ต่อเนื่อง ประกอบกับการคาดการณ์ค่าใช้จ่ายสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น จาก 60,000 ล้านบาท ในปี 2553 เป็น 220,000 ล้านบาท ในปี 2565 หรือคิดเป็นร้อยละ 2.8 ของ GDP ในปี 2565 เหล่านี้คือความจำเป็นที่ต้องสร้างระบบการดูแลระยะยาว (Long Term Care, LTC) ขึ้นมารองรับ

ประกอบกับผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมของประชาชนโดยตรง และในจังหวัดพิจิตรมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครเข้าร่วมกองทุน LTC ในปี 2564 ครบทุกพื้นที่ แต่ยังพบปัญหาในการบริหารจัดการระบบอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงสนใจที่จะศึกษาการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนพัฒนาด้านสวัสดิการสังคมต้นแบบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งทั่วประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร จำนวน 12 อำเภอ ที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน 3,225 คน ที่ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (Yamane, 1973 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และที่ระดับความคลาดเคลื่อน ± 5 % ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ จำนวน 400 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คัดเลือกโดยวิธีการแบบเจาะจง (purposive sampling) คือ เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร จำนวน 12 อำเภอ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอละ 1 คน รวม 12 คน ผู้จัดการบริการดูแลระยะยาว (Long-term care manager) อำเภอละ 1 คน รวม 12 คน และผู้ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Care giver) อำเภอละ 1 คน รวม 12 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ จำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร

การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ เงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ และประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีจากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและกำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ

2. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเบื้องต้น เกี่ยวกับความชัดเจนของเนื้อหา ความครอบคลุมของวัตถุประสงค์ ความถูกต้องของภาษา ด้วยตัวผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

3. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทำการปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

4. นำร่างแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 -1.00

5. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาวิจัย จำนวน 30 คน มีค่า = 0.94 (Cronbach : 1990)

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากทางมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล

2. การวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 400 ฉบับ

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้แนวคำถามที่สร้างขึ้นเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ และประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ

2) ดำเนินการบันทึกโดยใช้แบบบันทึกการสนทนา ร่วมกับการบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ภายหลังจากได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงได้นำเอาข้อมูลมาเพื่อนำไปประมวลผลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ วิธีแบบขั้นตอน (Stepwise regression analysis) สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 ในด้านข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ และวิธีการบริหารจัดการใช้เกณฑ์การแปลผลตามแนวทางของเบสท์ (Best: 1970) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 36 คน จะนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หลังจากตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จะนำมาแยกออกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็น และนำมาทำการตีความหมายจากข้อมูลที่ได้ ซึ่งทั้งหมดนั้นเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล (Content Analysis) เพื่อสรุปและนำไปเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในการทำการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับ Active Ageing ขององค์การอนามัยโลก แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ แนวคิดระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง แนวคิดและหลักการของระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ แนวคิดการดูแลผู้ป่วยโรค ไม่ติดต่อเรื้อรัง แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดการศึกษาวิจัยรายละเอียด ดังนี้

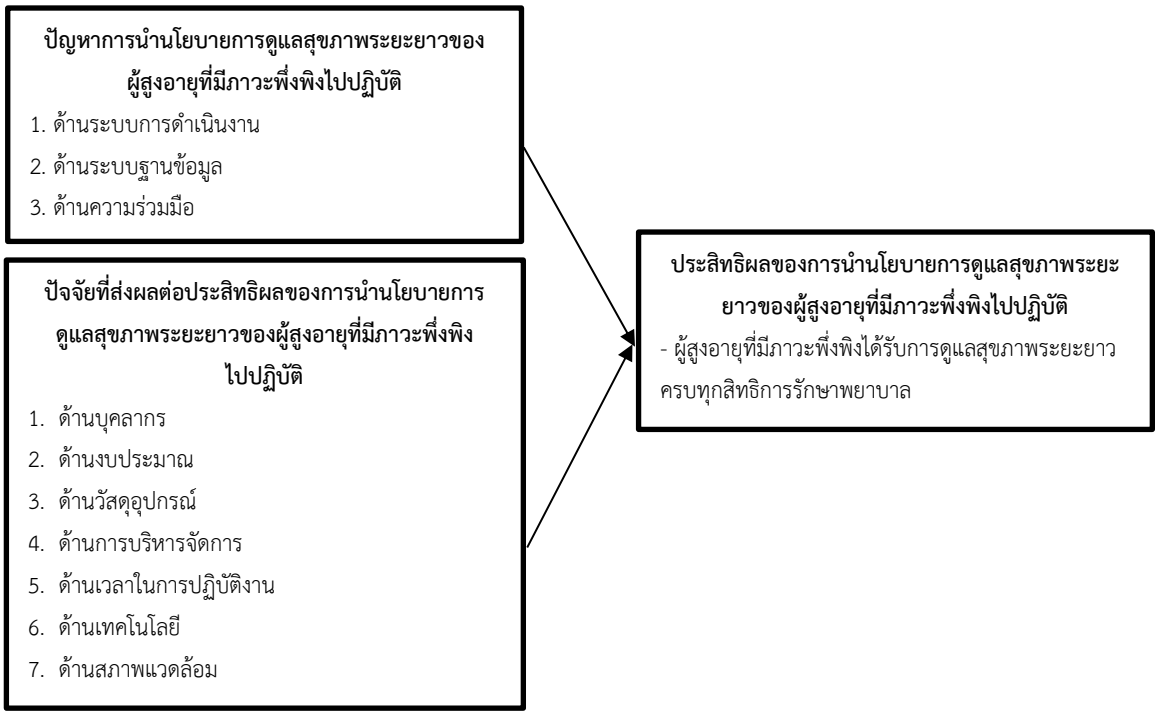

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัญหาการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร พบว่า ในการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ทั้ง 3 ด้าน ดังตาราง 1 ดังนี้

ข้อคำถาม	ผลสรุปปัญหา
1.1 ในการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ด้านระบบการดำเนินงาน ท่านคิดว่ามีปัญหาอย่างไรบ้าง	ปัญหาและอุปสรรคหลักๆ ของระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้แก่ 1. ขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะพยาบาล และเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน 2. ขาดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะ รพ.สต. กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. นโยบายและแนวปฏิบัติไม่ชัดเจน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย 4. ระบบการทำงานยุ่งยาก ซับซ้อน 5. งบประมาณ สิทธิประโยชน์ และค่า ตอบแทนไม่เพียงพอเป็นแรงจูงใจ 6. ขาด CG และอาสาสมัครที่คอยดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง
1.2 ในการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ด้านระบบฐานข้อมูล ท่านคิดว่ามีปัญหาอย่างไรบ้าง	มีปัญหาหลายประการเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลปัจจุบันและการทำงานของระบบ ขาดการประสานงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ทำให้เข้าถึงและอัปเดตข้อมูลได้ยาก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีผู้รับผิดชอบเป็นพิเศษต่อการดำเนินงานฐานข้อมูลเพื่อให้แน่ใจว่าการทำงานราบรื่น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อจัดการ การนำเข้าข้อมูลและความเข้าใจ

	ที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบเพื่อหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาด ระบบฐานข้อมูลในปัจจุบันยังขาดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพิงในระยะยาว นอกจากนี้ ฐานข้อมูลจะมีปัญหาเกี่ยวกับความสอดคล้องและความถูกต้องของข้อมูล โดยมีความล่าช้าในการอัปเดตข้อมูลเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพิง การขาดความเชื่อมโยงระหว่างสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและกรมอนามัยยิ่งทำให้สถานการณ์ซับซ้อนยิ่งขึ้น ตัวระบบประสบปัญหาขัดข้องและปัญหาการเข้าสู่ระบบบ่อยครั้ง ทำให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ยาก
1.3 ในการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ด้านความร่วมมือ ท่านคิดว่ามีปัญหาอย่างไรบ้าง	ปัญหาด้านความร่วมมือในการนำนโยบายการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ นั้น มีสาเหตุหลักมาจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้ 1. ขาดความเข้าใจร่วมกันในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ทำให้เกิดปัญหาการผลักภาระงานให้กัน 2. ขาดบุคลากรและทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ไม่สามารถให้ความร่วมมือได้อย่างเต็มที่ 3. ขาดการบูรณาการร่วมกันอย่างเป็นระบบ การดำเนินงานยังแยกส่วนเป็นใครทำงาน ของใคร 4. ขาดการสื่อสารที่ชัดเจนและต่อเนื่อง รวมถึงการประสานงานที่ล่าช้า ทำให้เกิดความผิดพลาดและล่าช้าในการดำเนินงาน

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ (ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลสุขภาพระยะยาวครบทุกสิทธิการรักษาพยาบาล) ดังตาราง 2

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1. ด้านบุคลากร	.667	.018	.882	37.282	.000
2. ด้านงบประมาณ	.589	.015	.779	40.290	.000
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	.276	.020	.365	18.759	.000
4. ด้านการบริหารจัดการ	.294	.016	.431	22.506	.000
5. ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน	.266	.012	.391	27.413	.000
6. ด้านเทคโนโลยี	.206	.019	.274	72.488	.000
7. ด้านสภาพแวดล้อม	.441	.013	.289	23.174	.000
F = 1389.980 Sig. =.000 R = .882 R^2 = .777					

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ทั้ง 7 ปัจจัย ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยี และด้านสภาพแวดล้อม ได้ค่า Adjusted R Square = .777 หรือร้อยละ 77.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ทั้ง 7 ปัจจัยมากที่สุด คือ ด้านบุคลากร (Beta = .667) รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ (Beta = .589) ด้านสภาพแวดล้อม (Beta = .441) ด้านการบริหารจัดการ (Beta = .294) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Beta = .276) ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน (Beta = .266) และด้านเทคโนโลยี (Beta = .206) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร พบว่า การนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร มาใช้ได้ผลดี เพราะการดูแลที่จัดให้เป็นไปตามหลักการวางแผนการดูแลอย่างครอบคลุม ทำให้ผู้ป่วยติดเตียง ได้รับการดูแลในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม การดำเนินการตามนโยบายเหล่านี้ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพิงดีขึ้น ลดภาวะแทรกซ้อนจากโรคต่างๆ และการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่นำเสนอตามประเด็น วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอในการอภิปรายผลดังนี้

1. ปัญหาการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านระบบการดำเนินงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งในจังหวัดพิจิตร ไม่มี CM และ CG ที่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในด้านสาธารณสุขโดยตรง ระบบมีการดำเนินงานหลายขั้นตอน นโยบายและแผนงานคู่มือระเบียบไม่ชัดเจน งบประมาณล่าช้าไม่เพียงพอ 2) ด้านระบบฐานข้อมูล ยังมีความล่าช้า เพราะแยกส่วนกันทำ ไม่มีการบูรณาการร่วมกัน 3) ด้านความร่วมมือ ยังขาดการประสานการทำงานร่วมกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ พะไกยะ ศิริพันธุ์ สาสัตย์ และวาสินี วิเศษฤทธิ์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสังเคราะห์เชิงนโยบายในการจัดการกำลังคนด้านสุขภาพเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุในอนาคต จากการศึกษาพบว่า ในอนาคต ปี 2569 นั้น วิชาชีพส่วนใหญ่จะมีความเพียงพอในด้านจำนวน ยกเว้น พยาบาลวิชาชีพ และนักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ฐานะผู้จัดการบริการ (Care manager) ซึ่งมีความขาดแคลนในด้านจำนวน นอกจากนั้นยังมีปัญหากำลังคนด้านสุขภาพอื่นๆ ได้แก่ ปัญหาการกระจาย ซึ่งพบว่ามีกำลังคนด้านวิชาชีพที่กระจายมาดูแลงานด้านการดูแลระยะยาวน้อย ปัญหาทักษะการปฏิบัติงานในการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักบริบาลปัญหาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นปัญหาค่อนข้างมากสำหรับนักบริบาลที่ปฏิบัติงานในสถาบันซึ่งพบว่ามีอัตราการลาออกจากงานสูง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ทั้ง 7 ปัจจัย ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยี และด้านสภาพแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ .667, .589 .441, .294, .276, .266 และ .206) ตามลำดับ ได้ค่า Adjusted R Square = .777 หรือร้อยละ 77.70 จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ สิ่งสำคัญ คือ ด้านอัตรากำลังคน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของโพธิ์ศรี แก้วศรีงาม (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ระบบการดูแลระยะยาวกับคุณภาพ

ชีวิตของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทำนายคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ได้แก่ อายุ ($\beta = 0.103$) การมีโรคประจำตัวของผู้สูงอายุ ($\beta = 0.010$) สถานพยาบาลที่เข้ารับการรักษา ($\beta = 0.232$) และเพศของผู้ดูแล ($\beta = -0.174$) โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 17.6 ($R2 = 0.176$) สำหรับแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่เหมาะสมและจะทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นได้นั้น นโยบายต้องมีความชัดเจน สื่อสารเข้าใจง่ายและปฏิบัติได้จริง โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) นำไปกำหนดประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมโดยเฉพาะบุคคลในครอบครัวให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและให้การดูแลผู้สูงอายุตาม Care Plan ดังนั้น การดำเนินการในกิจการต่างๆ หน่วยงาน หรือองค์การดำเนินการอำนวยงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ โดยทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลงานตามที่ต้องการ ปัญหาสำคัญของการที่จะให้การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวก็คือ ทำอย่างไรที่ผู้บริหารงานสามารถอำนวยงานรวมกลุ่มทรัพยากรทั้งที่เป็นคน และวัตถุให้สามารถร่วมกันปฏิบัติงานให้หน่วยงานดำเนินงานบรรลุเป้าหมายโดยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

3. ประสิทธิผลของการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ

ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลสุขภาพระยะยาวครบทุกสิทธิการรักษาพยาบาล ทั้งด้านสิทธิบัตรทอง สิทธิเบิกราชการ และสิทธิประกันสังคม ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรศร (2551) มุ่งเน้นไปที่กระบวนการนำนโยบายไปใช้ปฏิบัติ แนวคิดทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่าการดำเนินนโยบายให้ประสบความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกันและกันตลอดจนการดำเนินการและความคิดริเริ่มที่เป็นรูปธรรมที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ต่อไปนี้เป็นแนวคิดสำคัญบางประการเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายสาธารณะ :

1. การออกแบบนโยบาย : การนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิผลเริ่มต้นด้วยนโยบายที่จัดทำขึ้นอย่างดีซึ่งมีความชัดเจน เฉพาะเจาะจง และบรรลุผลได้ นโยบายควรจัดการกับปัญหาที่ระบุ กำหนดเป้าหมายที่วัดผลได้ และสรุปกลยุทธ์และทรัพยากรที่จำเป็น

2. การประสานงานและการทำงานร่วมกัน: การดำเนินการให้ประสบความสำเร็จมักต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชน และหน่วยงานภาคเอกชน กลไกการประสานงานและความร่วมมือมีบทบาทสำคัญในการรับประกันการดำเนินนโยบายที่มีประสิทธิผล

3. การจัดสรรทรัพยากร: การจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน คน และเทคโนโลยีอย่างเพียงพอเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินการที่ประสบความสำเร็จ นโยบายจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้วยทรัพยากรที่เพียงพอเพื่อดำเนินการตามที่ตั้งใจไว้และบรรลุผลตามที่ต้องการ

4. การสร้างขีดความสามารถ: การสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานปฏิบัติการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินนโยบายที่มีประสิทธิผล ซึ่งรวมถึงการฝึกอบรม ความช่วยเหลือทางเทคนิค และการสนับสนุนเพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถ

5. การติดตามและประเมินผล: การติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอถือเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินความคืบหน้า ระบุความท้าทายที่อาจเกิดขึ้น และทำการปรับเปลี่ยนที่จำเป็น การติดตามช่วยติดตามกระบวนการนำไปปฏิบัติ ในขณะที่การประเมินจะวัดผลกระทบและประสิทธิผลของนโยบาย

6. กลไกผลตอบรับ: การสร้างกลไกผลตอบรับที่เปิดโอกาสให้สาธารณชนได้รับความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมสามารถปรับปรุงการดำเนินนโยบายได้ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการผสมผสานมุมมองของพวกเขาสามารถนำไปสู่นโยบายที่ครอบคลุมและตอบสนองมากขึ้น

7. การปรับนโยบาย: นโยบายสาธารณะอาจจำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขในระหว่างกระบวนการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ความยืดหยุ่นและความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์การนำไปปฏิบัติถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปรับนโยบายอย่างมีประสิทธิผล

จากผลการวิจัย สามารถสรุปเป็นรูปแบบการนำนโยบายการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงไปปฏิบัติ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ดังนี้

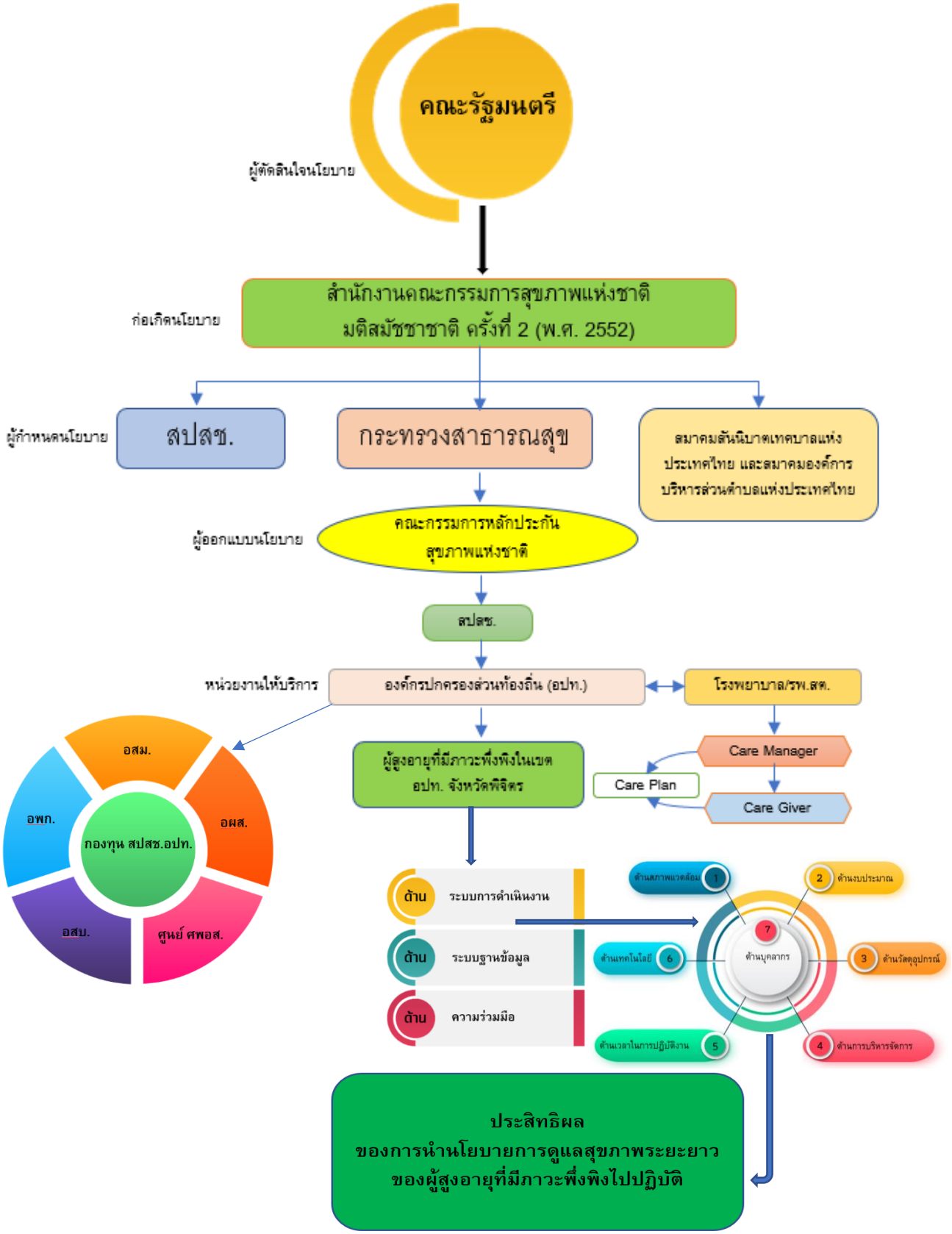

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิจิตร ควรมีหน่วยงานกลางหรือผู้รับผิดชอบหลักในระดับอำเภอหรือจังหวัด ทำหน้าที่บริหารจัดการ ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้การทำงานราบรื่นมากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างระบบฐานข้อมูลที่ชัดเจนและประสานงานซึ่งสามารถเชื่อมโยงทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและจัดเตรียม ข้อมูลที่ทันสมัย ควรจัดให้มีการฝึกอบรมที่เพียงพอแก่บุคลากร และควรพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานราบรื่นและลดข้อผิดพลาดให้เหลือน้อยที่สุด นอกจากนี้ ควรมีความพยายามในการปรับปรุงความน่าเชื่อถือและเสถียรภาพของระบบฐานข้อมูล เพื่อลดภาระของผู้ปฏิบัติงานแนวหน้า แนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้ เช่น 1) จัดทำแนวทางปฏิบัติงานร่วมกันอย่างชัดเจน แบ่งบทบาทหน้าที่อย่างมีส่วนร่วม 2) เพิ่มจำนวนบุคลากรและทรัพยากรให้เพียงพอต่อการทำงาน 3) พัฒนาระบบการบูรณาการ การสื่อสาร การประสานงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 4) สร้างแรงจูงใจและความตระหนักร่วมในการทำงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างเต็มใจจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะการวางแผนเชิงรุกและจัดการภาระงาน CM สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้การดูแลได้ ยังเป็นสิ่งสำคัญสำหรับ CM ที่จะร่วมมือกับ CG และวางแผนเวลาในการดูแลร่วมกันหากสามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ จะช่วยให้การดำเนินงานด้านการดูแลระยะยาวมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

2. ควรนำเสนอผลการวิจัยที่ได้ให้แก่หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กรมอนามัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงแผนการจัดทำโครงการ ต่าง ๆ ตามนโนบายการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ให้เหมาะสมตามระดับความต้องการของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการดูแลสุขภาพระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงและบุคคลอื่นที่มีภาวะพึ่งพิงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย และถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของสวัสดิการสังคม บริการเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือ ที่จำเป็นแก่บุคคลที่ไม่สามารถดูแลตัวเองได้อย่างเต็มที่เนื่องจากข้อจำกัดทางร่างกายหรือจิตใจที่มีความแตกต่างกัน

2. ควรมีการศึกษาวิจัย และมีการเก็บข้อมูลความต้องการการดูแลสุขภาพระยะยาวเป็นรายปี เพื่อทราบถึงปัญหาความต้องการของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วนำมากำหนดนโยบายในการพัฒนางานการดูแลสุขภาพระยะยาวของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ให้มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์และเกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

นงลักษณ์ พะไกยะ, ศิริพันธุ์ สาสัตย์ และ วาสินี วิเศษฤทธิ์. (2563). *การสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการกำลังคนด้านสุขภาพเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุในอนาคต.* สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

โพธิ์ศรี แก้วศรีงาม. (2564). ระบบการดูแลระยะยาวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร. *วารสารสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย.* 11 (2), 306-331.

มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. (2561). สารประชากรมหาวิทยาลัยมหิดล. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr/Contents/Documents/Gazette/Gazette2018TH.pdf.

วรเดช จันทรศร. (2551). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟิค.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *รายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 (ฉบับปรับปรุง).* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

Best, John W. (1970). *Research in Education.* New Jersey: Prentice-Hill.

Cronbach, L.J. (1990), *Essential of Psychological testing*. (5 th ed). New York : Haper Collins.

The Rethinking Kho Yao Noi Community-Based Tourism from Crisis to Sustainability

Banthita Hunt and Howhan Thaveeseng
Prince of Songkla University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Howhan.t@psu.ac.th

****

Abstract

Community-based tourism in Koh Yao Noi has been hit hard by the COVID-19 pandemic, as CBT plays a major role in supporting the local economy, creating community development, job creation, and environmental protection. This research aims to identify the economic and non-economic implications of the COVID-19 pandemic on residents of Koh Yao Noi and develop a model for adaptation to community-based tourism (CBT) for Koh Yao Noi. Qualitative methods, including semi-structured interviews, participant observation, and focus groups have been adopted. The data obtained was analysed using thematic analysis to categorize the emergent key themes and sub themes. The findings of the research show that lack of income, migration and changes in local people's way of life are the impacts that the local people are facing during the COVID-19 pandemic. In addition, the adaptation strategy that this research recommended are rethinking the community-based tourism (CBT) plan to be more sustainable and inclusive. The rethinking plan includes community waste bank project and life skill development for local people, encourage local tourism enterprise, focus on domestic tourists, and an alternative form of international tourists like 'nomadic workers'.

Keywords: Koh Yao Noi; community-based Tourism; Crisis to Sustainability

Introduction

Tourism is one of the hardest-hit sectors affected by the COVID–19 pandemic. This is especially true in developing countries like Thailand, as tourism plays a major role in supporting the economy. In Thailand, tourism has been recognized as an important economic sector which helps to foster economic development, job creation, and environmental protection. Furthermore, it also brings cultural benefits and helps to alleviate poverty (UNWTO, 2017). The pandemic started in China in December 2019 and the virus subsequently spread all over the world by March 2020 with devastating implications for Thai businesses, especially in the tourism industry as they are hugely reliant upon international tourists. After the Thai government locked down the country in April 2020 and began to restrict domestic and international travelers, many companies, especially those in tourism and related industries, went out of business. Hotels, restaurants, and logistic companies were the first to be affected by these restrictions, and this has caused huge implications on employment in Thailand. A report from the Bank of Thailand (BOT) stated that at least 8.4 million people were at risk of being made redundant in the first quarter of 2020, out of which 2.5 million were in the tourism and hospitality sector, and this number is likely to grow further (Open Development Thailand, 2020). In 1995, villages in Koh Yao Noi, an island in the province of Phang Nga, decided to develop themselves and the island into a tourist destination to generate

* Received: April 18 2027; Revised: May 8 2024; Accepted: May 11 2024

income while preserving local culture, exquisite costumes, and traditions. According to the economic development plan of Phang Nga (2018-2021), the main economic sector of Koh Yao Noi is designated to be a service sector. The COVID-19 pandemic presented unprecedented challenges to the tourism industry, forcing destinations like Koh Yao Noi .The number of tourists, both domestic and international, dropped to virtually zero between March to May of 2020. Although the Thai government implemented the Rao Tiew Duay Kan campaign to promote domestic tourism in June 2020, tourist destinations like Koh Yao Noi did not attract many Thai tourists under the scheme as it is mainly a place for international tourists. Koh Yao Noi's CBT needs to reevaluate their strategies and adapt to ensure long-term sustainability. This research paper presents Koh Yao Noi's community-based tourism during the pandemic and, more importantly, how the CBT members are rethinking and transferring CBT towards sustainability.

Research Objective

The objective of this research is to identify the economic and non-economic implications of the COVID-19 pandemic on residents of Koh Yao Noi and develop a model for adaptation to community-based tourism (CBT) for Koh Yao Noi to recover and move to sustainability.

Literature Review

1. Community-Based Tourism (CBT)

CBT is an alternative method to foster economic development that is based upon a bottom-up paradigm of development. The negative side-effects of tourism have affected local communities, whereby residents received unequal benefits. (Smith & Duffy, 2003). Thus, a new form of tourism has been called for, aiming at environmental sustainability, whereby residents receive both direct or indirect benefits from the development of tourism within their community. Alternative forms of tourism include “responsible tourism, eco-tourism, sustainable tourism, and community-based tourism” (Telfer & Sharpley, 2008). CBT puts residents at the center, and the main idea is to empower local communities to control how tourism is planned and managed within their communities (Goodwin & Satilli, 2009). Boonratana (2010) points out that CBT spreads the benefits of tourism wider across a community because it involves active participation from the members of the community in planning, implementing, and managing tourism. Furthermore, aspects of CBT include sustainability, cooperation, participation, and distribution of power (Telfer & Sharpley, 2008). Many studies on CBT have pointed toward a variety of benefits from CBT; for example, Novelli and Genhardt (2007) said that CBT can be used to initiate long-term community ventures and Renaud (2010) pointed out that participation of members within a community helps to foster environmental sustainability and cultural protection, strengthen relationships between the community, public organizations, and tourism entrepreneurs, and widen the

community network. Most importantly, CBT can help communities as it empowers residents by giving them control over their communities (Goodwin and Satilli, 2009).

2. Community-Based Tourism (CBT) on Koh Yao Noi

Koh Yao Noi is one of many famous tourist destinations in Thailand. It is an Andaman island in Phang Nga province. With beautiful natural resources and unique ways of local living, the community of Koh Yao Noi converted itself into a tourism destination in 1995 to generate more income, while preserving its local culture, exquisite costumes, and traditions. (Witchayakawn, 2016). Most residents in Koh Yao Noi are Thai and 98 percent of them are Muslim. The main occupations of residents are in agriculture, fishing, and tourism. While there are numerous tourist attractions in Koh Yao Noi, the island is famous for its peacefulness and the beauty of its natural resources. Furthermore, it occupies a great strategic location, allowing tourists of Koh Yao Noi to easily travel to nearby famous tourist destinations, such as Phuket and Krabi.

CBT on Koh Yao Noi was initiated in 1995 when the Thai Volunteer Service (TVS) Foundation spotted the opportunity in the community with its readiness to utilize its resources for tourism. As a result, Koh Yao Noi was selected as a pilot project in the southern part of Thailand for CBT to be implemented. The development began with the establishment of homestays for educational tourism whereby tourists stayed with residents. This project was supported in terms of marketing by the Responsible Ecological Social Tours Project (REST), which has turned Koh Yao Noi into a famous destination for international tourists. Initially, the average number of tourists who arrived at Koh Yao Noi, mostly foreigners, was only 50–100 persons per month, as there were only five to six homestays available. However, the number of tourists grew rapidly from approximately 3,000 persons per year in 2000 to 5,000 persons in 2001. This prompted residents of Koh Yao Noi to establish "Koh Yao Noi Ecotourism Club" or "Koh Yao Noi CBT Club" (Koh Yao Noi Community-Based Tourism Club) to publicize news and information about Koh Yao Noi, aiming to promote tourism as a source of extra income for residents who participated in the management of the tourism businesses of the community. In 2002, Koh Yao Noi Ecotourism Club was awarded the World Legacy Award in the category of tourism that was able to preserve the local environment and culture. The award was presented by National Geographic Traveler, a US-based magazine.

When the tsunami hit in 2004, the number of tourists visiting Koh Yao Noi decreased as international tourists were worried about their safety. Thus, most people coming to the island turned out to be volunteers helping to revive the community. However, tourists have returned to Koh Yao Noi since 2005. Currently, there are 30 homestays available that can accommodate 60 – 80 tourists per night. Members of the Koh Yao Noi CBT Club must strictly comply with the rules and regulations of the club. Regarding income from tourism, according to a study entitled "Strategic Plan for Community-Based Tourism Development of Koh Yao Noi", most members of the club earned an average income of THB 20,000 per year and most agreed that the CBT could provide residents with extra income. However, the COVID-19 pandemic has hit the CBT of Koh Yao Noi hard as most tourists are foreigners.

Currently, international travel is being restricted and few Thais are interested in visiting the community.

3. Adaptation Theory in Tourism

The concept of adaptability originated from the natural sciences, especially from the field of evolutionary ecology. In 1955, Steward applied the concept of adaptability to human systems and utilized the idea of "culture adaptability" to explain how "cultural cores" (regional societies) adjust their behaviours according to the natural environment (Steward, 1972). In 2006, Smit and Wandel defined adaptability as a process, a kind of action, or a result of systems of different scales (such as the scale of family, community, region, or nation) and, in the face of climate change with stress, disaster, and risk/opportunity, systems can be better at coping, managing, or adjusting (Zhao, 2018).

Currently, research regarding adaptability in the tourism sector is mostly related to environmental and climate change. The travel and tourism industry are particularly vulnerable to climate change, which can result in an increase in global temperatures, a rise in sea-level, and an increase in the frequency of turbulences and storms. These are likely to cast significant implications to bio-physical and socio-economic conditions of tourist destinations causing a deterioration of the attractiveness of these destinations. Fortunately, adaptation may reduce the vulnerabilities of tourist destinations to climate change by increasing the ability of communities to cope with potentially adverse effects. Scott (2006) mentioned three broad types of adaptation, which include technical adaptation, business management adaptation, and behavioural adaptation.

Research Methodology

1. Research methodology

This research is conducted under the umbrella of an interpretative paradigm utilizing qualitative research techniques since it is deemed the most suitable methodology for the research agenda.

2. Research aims.

This research aims to identify the economic and non-economic implications of the COVID-19 pandemic on residents of Koh Yao Noi and develop a model for adapting community-based tourism (CBT) to Koh Yao Noi.

3. Population and Sampling

This research applied non-probabilistic sampling techniques including snowball sampling and purposive sampling techniques to sample respondents from three main groups which are as follow

3.1 Local residents of Koh Yao Noi, who are also members of the Koh Yao Noi community Here, the networking sampling technique will be applied as the researcher believes that networking or snowball sampling will help the researcher to identify and classify

respondents as it allows the first group of residents that researcher meets to introduce others that meet the researcher's requirements.

3.2 The second group encompasses stakeholders from both private and public sector. This entails government organizations and non-government organizations in the area, tourism development planning agencies, and tour operators. Here, purposive sampling will be utilized as it will help the researcher to make decisions about the unit of study involved. Prior knowledge of the researcher will be used to identify the most appropriate unit of study. The government organizations allow the researcher to gain access to useful documents.

3.3 The third group is tourists of Koh Yao Noi, including both international and domestic tourists.

4. Data Collection

Eighteen participants came from three different groups: residents of Koh Yao Noi, stakeholders from both the private and public sectors and international tourists. Two focused-group interviews were conducted. The research also adopted 'participatory observation' that took place around the island and its public areas.

5. Data Analysis

Data were analysed using adapted thematic analysis following the six phases of thematic analysis data processing as suggested by Braun and Clack (2006). While doing the research, the team kept updating the researcher's reflexibility. The researcher's reflexibility starts with explaining the researcher's background, her beliefs and experience, as well as how she interpreted the data. The researcher employed the triangulation strategy technique to address the completeness of the research findings. To clarify, the study did not seek data collection from different methods to achieve a single convergent justification of the phenomenon being studied. Rather, the researcher aimed to deploy the triangulation strategy to reflect and explain the discrepancies and diversities of the data obtained from multiple data collection approaches.

Research Framework

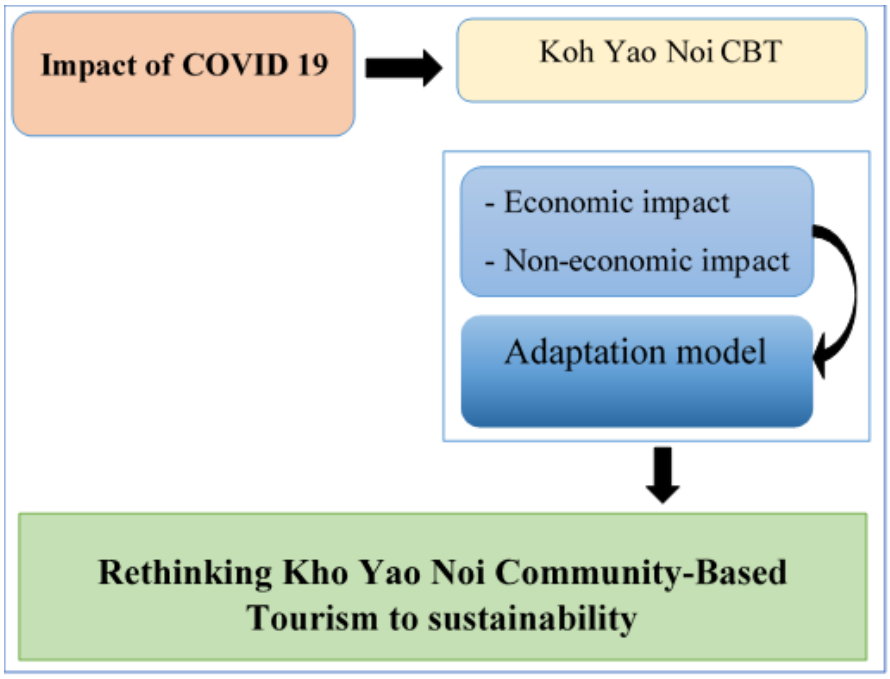

Figure 1. Research Framework

Results

1. Economic and Non-Economic Implications of the COVID-19 Pandemic

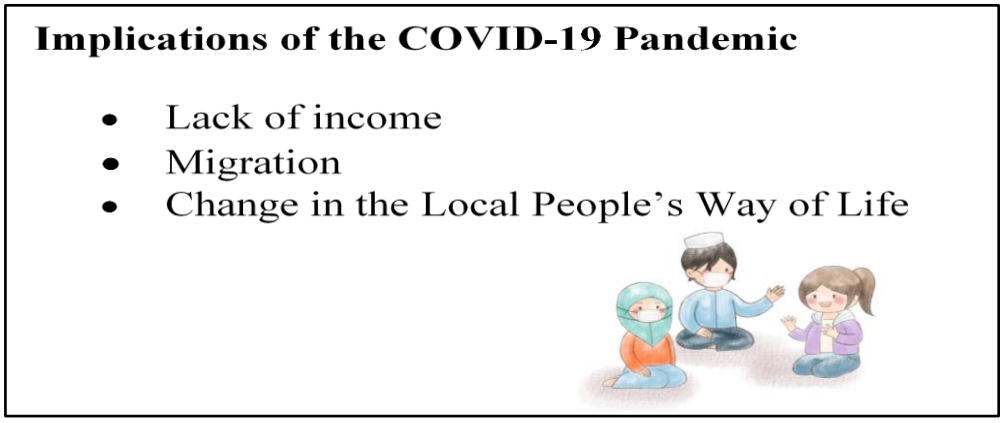

Figure 2. Economic and Non-Economic Implications of the COVID-19 Pandemic

By asking ‘what is the main impact of COVID-19 on you? Lack of income was the main theme that emerged from the data as this was mentioned frequently. This shows that the interviewees conceptualized that if there are no tourism activities on the island it will adversely affect their livelihoods in terms of economic benefits.

“I am scared of COVID-19 but I am more scared if I do not have enough money to feed my kids.” (Participant 5)

“People are afraid of COVID-19 and with the government regulations there is not many Farang (foreigners) here like before. I used to make 1000 thb per day for running a longtail boat but now I am lucky if I make 500 thb per day, which is very difficult under the current conditions. I also have the same expenses as before COVID-19 but now, with less income, my real time living standard has dropped.” (Participant 7).

The researcher questioned them further after the above was mentioned to find out if they were afraid that if more tourists came that it would increase their chances of getting COVID-19.

“I am afraid if I don’t have money to feed my family or I won’t be able to send my child to school, this will have more impact on my family than the infection.” (Participant5)

“It has been nearly 2 years since we have no tourists and now I have had two vaccines with the third on the way, so I think I will be safe now, but if we close the island then I don’t think I will have enough income to maintain my family.” (Participant 7)

Most CBT members were concerned about the loss of income which impacts their ability to be able to look after their family. Currently, an estimated ninety percent of CBT members have been vaccinated, including the third dose of the vaccine. In addition to a high vaccination rate, the local health authority has conducted training for CBT members on COVID-19 prevention methods, such as cleaning surfaces, temperature monitors, face masks, social distancing, and COVID-19 testing (ATK).

1.1 Migration

The impact of the COVID-19 pandemic has affected all tourist destinations across Thailand, including Koh Yao Noi. The reduced number of tourists caused local people and workers to lose income and livelihoods, which disrupted and shutdown areas of the local economy. The occupations of people in Koh Yao Noi are mostly related to the tourism industry, especially for CBT members. Therefore, the employment of people on Koh Yao Noi Island has been terminated or reduced. The effect of the COVID-19 pandemic on the social wellbeing of people on Koh Yao Noi is extremely high as people had to migrate to other areas to find work and money for their families. This leads to a big social impact because those who leave for work tend to be aged between twenty and fifty years old, which creates social imbalances because those left behind are the elderly and the very young. This also risks causing serious long-term damage to the social wellbeing of the Island because those who left might never return, which also might mean some unique skills might be lost.

"Since the break out of Covid 19, there are no tourists, and also the announcement to close the island has made tourism completely stop. Some workers have been laid off, some have had to find another job on the shore such as working in the factory, and this is mostly the young people on the Island." (Participant 3)

"The children went to find a job on the shore because there are no jobs during the pandemic. Tourist attractions, hotels, and shops are all now closed." (Participant 2)

1.2 Change in the Local People's Way of Life

The migration from this island, caused by the COVID-19 pandemic, has resulted in a social change in the island's population resulting in people's lifestyles changing to a new normal, which may become permanent. It is noted from the interviews that the new normal has impacted the people's way of life on the island causing drastic shifts in the quality of life and social well-being of the Islanders since the COVID-19 pandemic began.

"It is very difficult to travel from place to place. The activities we used do such as our morning tea chat after we finished fishing or joining our friends in traditional ceremonies, have now all been altered to be compliant with the COVID-19 pandemic rules." (Interview 7)

A psychological impact can occur on people when they consume information via television, radio, and social media channels as they can cause fear among CBT members. This can be seen in the replies from those interviewed:

"I felt very scared about the spreading of the disease and how to cope with it if I got infected. I was afraid of being unemployed, having no money, no tourists, no food, and feared being vaccinated. I admit that at first, I was so stressed and afraid." (Participant 10)

COVID-19 has hurt the tourism industry of Koh Yao Noi, especially for CBT members of Koh Yao Noi as it has been a tourist attraction for tourists around the world. In addition to the Island being a habitat of daily life, it is also a source of employment and social security for the local people, which helps foster a strong community. When reviewing the history of the pandemic and looking back to find any positives from the impact caused by COVID-19, it was found that the island's ecosystem has recovered its fertility, and some aquatic animals have also returned due to better climate conditions because of reductions in carbon dioxide emissions. Also, there has been a reduction in oil leaks from longtail boats, which has also helped improve the wildlife around the island. Furthermore, as people in the community have learned about the new COVID-19 measures, they have started to pay more attention to hygiene, also adding to a better environment for both animals and humans. It is forecast that the positive impact on environmental standards will continue to be adopted as tourism returns to Koh Yao Noi community. There is value in keeping this improved standard since better animal life is also a tourist attraction.

2. Adaptation Model for CBT Koh Yao Noi

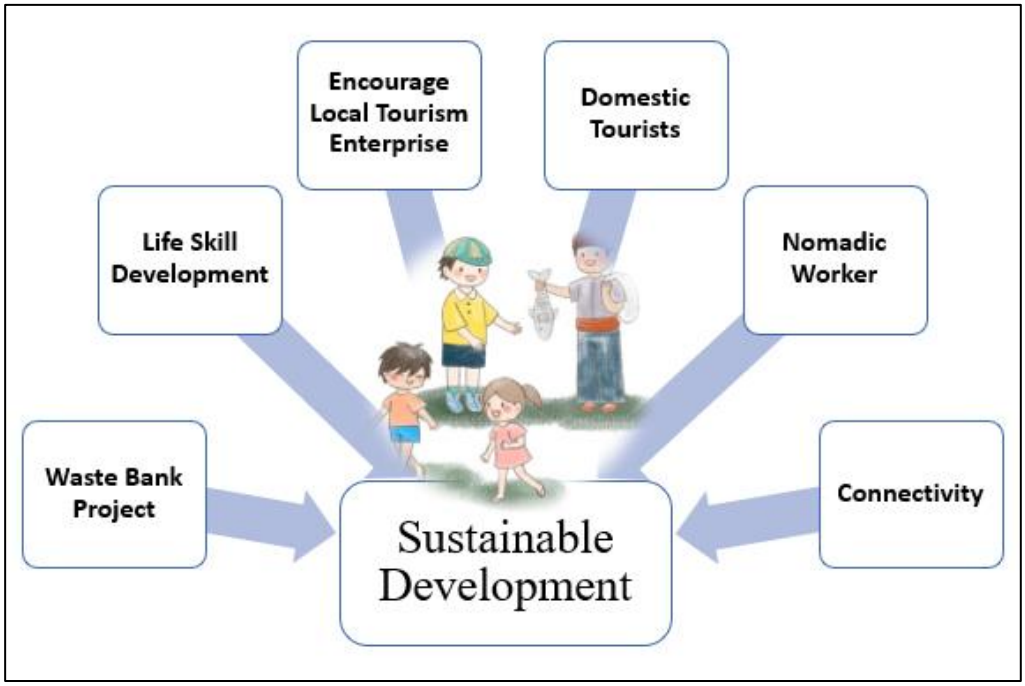

Figure 3. Adaptation Model for CBT Koh Yao Noi

The declining number of international tourists has had a devasting impact on Koh Yao Noi. CBT in Koh Yao Noi need to work on planning for destination development to reshape their CBT and become more sustainable. On March 11, 2020, the World Health Organization (WHO) officially declare the COVID- 19 outbreak a pandemic (WHO, 2020). In July 2022 Thailand remove all travel restrictions for international tourists to welcome tourists back. Koh Yao Noi has started welcoming both international and domestic tourists.

"Currently as you can see we have Farang (International tourists) back now, but our group (CBT) cannot go back to where we were we have to work together come up with plan where everyone agree." (Participant 1)

CBT members agreed that they need to rethink the development plan for the destination to be more sustainable. However, the work on planning needs to be coordinated with the national level planning and implemented in local planning to be effective. Sub-national planning that resulted from the meeting of CBT and Focus groups are as follows:

2.1 Bring Back Waste Bank Project

The waste bank project was started in 2005 to encourage local people to manage their household waste within categories and help to reduce waste on the island. The ideas for the project are households and homestays can bring rubbish to be sold or exchanged for something else; for example, cooking oil, fish sauce, and sugar at the waste bank. However, households and homestays did not put much effort into the program. Another problem was

there is insufficient space for collecting the rubbish and lack of management. It is also making little profit for the community.

The rethinking on the waste bank project is being developed with the Phang Nga Government and Prince of Songkla University to ensure its sustainability.

"Currently we have board member for our group and it is from each village, we also have agreement with every household and homestay that if they did not categories their rubbish we will not collect the rubbish from their house." (Participant 2).

According to a community meeting, people in Koh Yao Noi need to follow the agreement sort household rubbish into categories. They all agreed that island rubbish requires everyone's attention.

"I put sign in the room that we join the waste bank project to make the guest know some of them are impress." (Participant 2)

"My hotel go green by we try to reduce plastic used, so in the room we even we still use plastic water bottle but we told our customer that we will recycle that bottle." (Participant 8)

After the pandemic, there are an increasing number of households and homestays that have joined the waste bank project and the project is making more profit.

2.2 Life Skill Development

One result from the focus group was that the islanders need training in life skills.

"We received training for tourism and that is good but I think we need life skill training as well so one day if the pandemic back we have life skill to work." (Participant 2)

The literature review suggests that human resources are the life blood of the industry and training and education are therefore very important. The need to improve life skills training development is evident from this research to meet current and future market demand. Opportunities should be provided to people to get free access to training. Currently, Prince of Songkhla University is working closely with CBT to provide training courses both onsite on the island and online.

2.3 Encourage Local Tourism Enterprise

Local tourism enterprises should be encouraged to create sustainable solutions. Encouraging local people to start a small-scale business would allow local people to have more involvement tourism, whereas they normally benefit via intermediaries. Moreover, the research found out that encouraging local tourism enterprises gives opportunities to local women to run their own business without affecting social Muslim culture and empowers women.

Fishermen mentioned that boat taxis and renting boats to tourists were an income opportunity. Some locals adapted their boats to support tourism. During the tourist season, the fisherman fish during the night and bring the boats to the beach to rent to tourists for day trips.

2.4 Domestic Tourists

The declining number of international tourists has had a devastating impact on Koh Yao Noi Island. Therefore, villagers in Koh Yao Noi communities need to adjust their target audience towards domestic Thai tourists. CBT members of Koh Yao Noi will have to focus more on local family groups, single-day trip groups, and cultural learning school trips.

"Nowadays, the community has given more importance to welcoming local Thai tourists, especially family group tours. It is easier to take care of smaller groups and deliver a better level of service, which helps to impress the local tourists as we can deliver a high level of focus." (Interview 1)

"*Since the start of the pandemic, I feel that we have gone back to the old times when the Island was not crowded. It reminded me that the values of showing the history of Koh Yao Noi community must be brought more into focus within the service model. We will focus on the local way of life, presenting it to tourists who travel in a small group, especially family groups, to make them feel like we have taken them to visit a relative's house. The activities we provide will help them feel part of the Island community. At the same time, we have local products that are produced from the community to sell to tourists as souvenirs". (Interview 4).*

The Koh Yao Noi tourism community has attempted to adapt to the difficult conditions created due to the pandemic by welcoming more tourist family groups to the island. They have done this by creating new activities focused on everyday life in Koh Yao Noi. The government's policy to encourage Thai people to travel within Thailand will help to stimulate the economy on the island.

The government's project called "Travel Together" has received a lot of response from tourists as the project has offered promotions by giving discounts on accommodation, food, and airplane tickets for Thai travelers. From interviews with entrepreneurs in the community, this research found that many shops and restaurants on the island have applied to join the "Travel Together" project. The government created another project called "Fifty-Fifty co-payment" where it covered up to fifty percent of the cost for Thai tourists at participating companies.

Koh Yao Noi tourism community has adapted to welcoming family groups to increase tourism. Social media content created by tourists has also had a positive impact by advertising the destination. Tourism is also promoted by famous people and celebrities.

2.5 An Alternative form of International Tourist; "Nomadic Workers"

A new form of international tourism has been proposed to help support CBT in Koh Yao Noi after being badly hit by the COVID-19 pandemic. With the loss of conventional tourism due to travel restrictions pushing out normal tourists, there is a need to look at alternative forms of tourism to supplement this industry and offer longer-term protection against such future events. The pandemic, which caused many workers to work from home, has shown that if you are a digital worker, you can work from any location if it has internet. These workers have become known as digital nomads moving to work in countries with warm climates that offer a better lifestyle than that in their home countries. CBT members are now looking to adapt to attract these nomads. Attracting a growing group of digital nomads who are highly skilled with a good disposable income will offer CBT members longer stay tourists. These tourists will be less impacted by travel restrictions since they stay for longer periods.

Digital nomads can offer greater stability to CBT in Koh Yao Noi because of their extended stays year round, which helps provide a consistent stable income for local communities.

These types of tourists can also offer benefits beyond the CBT members as they tend to want to integrate more into local life, often volunteering in schools and universities, and offering up their skills to help wider communities.

However, this is currently hindered by a lack of Thai Government support as there is a need for a clear government position on the legal status of these types of workers. Currently, Thailand is planning to introduce a new visa to attract wealthy and nomadic workers to the country. The policy needs to be implemented more quickly as there are many other countries in the Asia region competing for these long stay workers and Thailand has the chance to lead the way if it acts now.

2.6 Connectivity

Matching tourism product to the right market could improve the success of CBT and provide the greatest opportunities for locals. What was evident from the focus group was that CBT members feel that there is a lack of effective marketing and communication about their tourism product. Therefore, they also agreed that nowadays they live in an environment where technology is getting increasingly integrated into our lives. CBT product needs to be promoted through social media platforms and adapt technology in their business.

Discussion

After the pandemic, most tourism and hospitality businesses have changed the way they operate, including community-based tourism. Resilience in the tourism and hospitality industry is another successful method that helps the business from the crisis and leads to sustainability (Abel et al.,2020). The research from Brown et al. 2017 which focuses on the hotel sector, mentions that it explored various forms of resilience, including community, economic, organizational, and systemic, all of which hold significant relevance for the hospitality industry, particularly hotels. Brown et al. (2017) emphasized the importance of placing a priority on disaster resilience within hotels. They described it as a dynamic state indicating the ability of the organization and its stakeholders to adjust, create new solutions, evaluate, and ultimately surmount potential disruptions. Therefore, cultivating adaptive capacity and flexibility and nurturing a culture that fosters innovation and self-assurance are pivotal aspects of enhancing organizational resilience (Brown et al., 2017).

Recommendations

CBT in Koh Yao Noi is facing difficult times due to the impact of COVID-19 in terms of economic and non-economic conditions. Migration of local members, especially young people, is a social non-economic issue that is causing long-term damage to the community and affecting the local way of life, potentially impacting the island's prospects. For them to survive, this research suggests that the CBT model on the island needs to be adapted to reinforce the waste bank project, encourage life skills development, encourage local tourism enterprise, focus on domestic tourists and nomadic workers, and improve connectivity.

In summary, the key weakness of the current tourism model, which was hit badly by the pandemic, is its heavy dependence on short-term stay international tourists. This highlights a need to focus on a wider range of tourists to protect communities from these types of shocks. Any event which leads to travelling from outside of Thailand being restricted, such as

pandemics, volcano eruptions, or wars, will have a similar impact as seen during the COVID-19 pandemic.

Therefore, it is recommended that the CBT members focus on increasing domestic tourism and look to invest in the future of nomadic workers to future-proof their tourism model. More research should be conducted on the benefits of digital nomads and their implications for Thailand, as they could offer long-stay tourists with large disposable incomes and the chance to leverage their unique skills.

Acknowledgements

This research would not be possible without the inspiration of local people on Koh Yao Noi, the heart of this research. Thank you for allowing us to be part of your community and able to conduct the research. We also would like to thank the Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, for the grants if the fiscal years 2565.

References

Abel Duarte Alonso, Seng Kiat Kok, Alessandro Bressan (2020). COVID-19, aftermath, impacts, and hospitality firms: An international perspective. *International Journal of Hospitality Management.* 91, 324-333.

Boonratana, R. (2010). Community -based tourism in Thailand: the need and justification for an operational definition. *Kasetsart Journal of Social Science. 31* (2)*,* 280-289. Retrieved from http://kasetsartjournal.ku.ac.th/kuj_files/2010/ A1009101 4470835 17.pdf

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology. 3* (2), 77-101.

Goodwin, H., & Santilli, R. (2009). Community-based tourism: A success. *ICRT Occasional paper. 11* (1), 37.

N.A. Brown, J.E. Rovins, S. Feldmann-Jensen, C. Orchiston, D. Johnston (2017). Exploring disaster resilience within the hotel sector: a systematic review of the literature. *International Journal of Disaster Risk Reduction*. 22, 362-370

Novelli, M., & Genhardt, K. (2007). Community based tourism in Namibia: 'reality show' or 'window dressing'?. *Current issue in Tourism. 10* (5), 443-479. doi: 10.2167/cit332.0.

Open Development Thailand. (2020). *COVID-19 Impact on Thai Labor Market.* Retrieved from https://thailand.opendevelopmentmekong.net/topics/covid-19-impact-on-thai-labor-market/.

Renaud Lapeyre. (2010). Community-based tourism as a sustainable solution to maximise impacts locally? The Tsiseb Conservancy case, Namibia. *Development Southern Africa. 27* (5), 757-772. doi:10.1080/ 0376835X.2010.522837.

Scott, A. J. (2006). *Geography and economy: three lectures*. OUP: Oxford.

Smith, M., & Duffy, R. (2003). *The ethics of tourism development*. London:

Steward, J.H. (1972). *Theory of Culture Change: The Methodology of Multilinear Evolution.* University of Illinois Press: Urbana.

Telfer, D., & Sharpley, R. (2008). *Tourism and development in developing word.* London: Routledge.

UNWTO. (2017). World Tourism Organization 2017. *Online.* Retrieved January 6 2024. from https://www.eunwto.org/ %20doi/ pdf/10.18111/9789284419029

Witchayakawn, P. (2016). Community Participation in Management of Tourist Attractions in Koh Yao Yai, Phang Nga Province, Thailand. *International Journal of Business. 6* (6), 7-14.

Zhao, H. (2018). A Review on the Adaptability of Tourism and Social-Ecosystem. *Journal of Service Science and Management. 11* (6), 565-577. doi: 10.4236/jssm.2018.116038.

Reception Practice from a Cross-Cultural Perspective: A Study of Thai Readers' Reading Experience of Chinese Online Novels

Liu Hang
Krirk University, Thailand
E-mail: vance11166516@gmail.com

****

Abstract

The purpose of this study is to explore the influence of Chinese online novels on Thai readers and their reading characteristics. This is a quantitative study that uses literary reception theory as an analytical framework and examines Thai readers' reception practices when reading Chinese online novels from a cross-cultural perspective. The research sample group includes Thai readers, and first-hand reading feelings and feedback are collected through online questionnaires and reader interviews. Research instruments included a questionnaire and a semi-structured interview guide. Data collection was conducted by collecting questionnaire data and interview transcripts. Data analysis statistics were performed using qualitative and quantitative analysis methods. The research results found that due to differences in language and cultural background, Thai readers have a "lag in acceptance" of Chinese online novels, that is, there are certain obstacles in understanding. But at the same time, the novel themes and twists and turns of online novels have attracted the interest of many Thai readers. In terms of cultural identity, Thai readers hold a positive attitude towards the traditional cultural core reflected in Chinese online novels, but there is a cultural gap in the description of urban plots, making it difficult to fully understand the social context. In addition, the study also found that reading channels and translation quality are important factors that influence Thai readers' acceptance of Chinese online novels. Overall, Thai readers' reading experience of Chinese online novels is roughly divided into two, and there is an obvious "polarization" phenomenon in the acceptance of the works. Overall, this study expands the application horizons of reception theory in a cross-cultural context and provides empirical evidence and inspiration for Chinese online literature to "go global." The research calls for strengthening exchanges and mutual learning among readers with different language and cultural backgrounds, and improving the readability and dissemination of online literature.

Keywords: Reception theory; Thailand; Cross-Cultural Perspective; Chinese Online Novels

Introduction

Since the 21st century, with the rapid development of Internet technology and the increasingly mature ecology of Chinese online literature creation, Chinese online novels have shown unprecedented prosperity. A large number of excellent online novels not only have a huge readership in China, but their influence has also begun to radiate to overseas markets. According to incomplete statistics, as of 2022, thousands of Chinese online novels have been spread to Southeast Asia, Europe and the United States through purchasing copyrights or crowdfunding translations.

As a friendly country adjacent to China to the north, Thai society's acceptance of Chinese online novels can be said to be a microcosm of Southeast Asia. In recent years, many

* Received: April 24 2027; Revised: April 29 2024; Accepted: April 30 2024

excellent Chinese online novels have been introduced to Thailand through official and unofficial channels, attracting the attention of a large number of local readers. These readers are examining and reading Chinese online novels from their own unique cultural perspectives, forming a new practice of cross-cultural acceptance.

There is a popular view in the field of literary and art theory that the life of a literary work lies in acceptance. The entire creative process is truly completed only when the work is understood, experienced and consumed in front of readers. This is the focus of the famous "reception aesthetics" theory. Drawing on this perspective, we need to pay attention to how Thai readers, as the "other", interpret and experience Chinese online novels.

It is obvious that China and Thailand have completely different language and cultural traditions. In terms of language, there are huge differences between Thai and Chinese, which brings great challenges to translation work; in terms of cultural heritage, the differences in Eastern and Western cultural concepts may also lead to deviations in understanding and cultural gaps. So, what unique understanding difficulties will Thai readers face when reading Chinese online novels? How will they respond to the Chinese cultural elements inherent in the works? In a cross-cultural context, their aesthetic expectations and literary expectations are different. What kind of impact will it be affected? In short, in this "translation-reader" interaction process, there are hidden a series of cultural phenomena and theoretical propositions worthy of in-depth exploration.

In addition, it is also necessary to pay attention to the impact of the special communication form and reception environment of online novels on readers' reception practices. Most online novels are published online and paid for reading. Readers’ access and willingness to pay actually affect the reading experience. The Internet environment and market environment in Thailand are different from those in China, so the convenience for readers to obtain online novels will naturally be different.

In view of this, this study intends to conduct a systematic investigation of the cross-cultural acceptance practices of Thai readers reading Chinese online novels from the perspective of reception theory. This will not only contribute to the theoretical construction of cultural exchanges between China and foreign countries, but will also provide useful reference for China's Internet literature "going out" strategy and promote the global influence of Internet literature.

Research Objective

1. Examine Thai readers’ reception practices and reading experiences when reading Chinese online novels in a cross-cultural context.

2. Analyze the obstacles and influencing factors for Thai readers to accept Chinese online novels.

3. Provide theoretical experience and practical suggestions for Chinese online literature to "go global".

Literature Review

As a process of interaction between readers and texts, reading experience is affected by many factors, such as the reader's cultural background, aesthetic expectations, cognitive style, etc. (Rosenblatt, 1994). Reading experience from a cross-cultural perspective has always been a focus of literary and cultural studies. Cassiram (2009) pointed out that the reading experience is not only affected by the characteristics of the work itself, but also deeply affected by subjective factors such as the reader's prior knowledge and emotional attitude. Li Peilun (Li, 2016) emphasized that reading barriers in cross-cultural contexts, such as language barriers, cultural barriers, etc., will bring readers a sense of alienation.

Reception theory scholar Iser believes that reading is a "concrete experience process", and readers will concretize the text based on their own existential situation (Iser, 1980). Hao Jingfang pointed out that there is an "alienation experience" in cross-cultural reading, and differences in cultural contexts bring reading difficulties and a sense of alienation to readers (Hao, 2014). Fei Xiaotong's "differential pattern" theory (Fei, 1992) and Zeng Yongyi's "cultural reading" theory (Zeng, 1999) also provide useful perspectives for exploring cross-cultural reading. Abrams (2015) further elaborated on the important impact of cultural context on reading experience.

The rise of online literature has added a new dimension to the study of reading experience. Liu Shaohua and others found that the stylistic features of online literature, such as multi-clue narrative and open structure, make readers' reading experience tend to be "participatory, interactive, and diverse" (Liu et al., 2012). Ni Ruisi emphasizes readers' intertextual experience in "post-reading practice" (Ni, 2015). Black (2008) studied the promotion effect of open writing of online novels on readers' sense of participation.

The overseas dissemination of Chinese online literature has attracted the attention of researchers. Zhang Jiayin found that the spread of Chinese online articles in India encountered the obstacle of "cultural transplantation" (Zhang, 2019). Wang Xingfu and others discussed the localized communication path of online novels in Southeast Asian countries (Wang & Zhang, 2021). Zhu Huijun (Zhu, 2020) analyzed the cultural deficiencies encountered in the overseas acceptance of Chinese online articles.

In terms of research on cross-cultural reading between China and Thailand, Ingkanngarn (2016) found that Thai readers have language and cultural understanding barriers when reading Chinese works. Pipitvejapitaya et al. emphasized that the aesthetic preferences of Thai readers affect the acceptance of Chinese works (Pipitvejapitaya et al., 2018). Sumalee's (2011) research found that Thai readers have certain difficulties in understanding cultural metaphors in Chinese novels.

In general, existing research focuses on multiple levels such as reading experience theory, cross-cultural reading research, and online literature reading, and has preliminarily explored the overseas dissemination of Chinese online literature. However, there is still a lack of empirical research on the specific reading experience and influencing factors of readers in Southeast Asian countries (especially Thai readers) on Chinese online novels. A more systematic and multi-angle analysis is urgently needed to clarify the acceptance practices in cross-cultural contexts. Influencing factors and underlying mechanisms.

Research Methodology

1. Research subject:

Our research targets a group of Thai readers who have experience reading Chinese online novels. Since the distribution of this population is relatively scattered, simple random sampling may not be efficient. Therefore, I plan to first divide the population into several strata based on some demographic characteristics, such as age, education level, etc., and then randomly select a part of the sample in each stratum. This stratified random sampling method can better ensure that the sample representative.

Regarding the sample size, based on preliminary estimates, at a 95% confidence level, if you want to control the error between the reported estimated value and the overall true value at about 5%, at least 400 samples need to be drawn. However, this is only a preliminary number. After we complete the pre-survey and obtain a more accurate overall variance, we will need to make corresponding adjustments to the sample size.

2. Research tools:

We plan to use a structured questionnaire survey, including several modules such as demographic variables, reading behavior variables, reading experience variables, cultural cognitive variables, and work characteristics variables. Each item will be quantified using a 5-point Likert scale ranging from "completely agree" to "completely disagree".

3. Questionnaire design:

The research scale is not designed out of thin air, but a preliminary item bank is sorted out based on preliminary literature review and open-ended interviews. We will then invite experts and scholars to review to ensure the content validity of the scale. After passing the review, we will conduct a round of pre-survey and make necessary revisions to the scale through statistical analysis methods, such as deleting redundant items, exploring dimensional structures, etc.

In addition, in order to facilitate the understanding of Thai respondents, in addition to the Chinese original version, we will also produce a Thai version of the questionnaire. Methods such as reverse translation will be adopted, and multiple proofreadings will be made to ensure that the Chinese and Thai texts are highly semantically consistent.

4. Data collection:

During the data collection phase, we will simultaneously conduct surveys online and offline. On the one hand, paper questionnaires will be distributed on site, and on the other hand, an online intelligent questionnaire system will be launched. We will set a reasonable validity period and regularly track reminders through SMS and other methods to minimize sample omissions and increase the questionnaire recovery rate.

5. Data analysis:

After collecting the original data, you must first do some basic data processing, such as data entry, missing value judgment, outlier detection, etc., to ensure data quality.

Then using professional statistical software, we will first conduct descriptive statistical analysis on the basic information of the sample and the distribution of each variable, and calculate the mean, standard deviation, percentage and other indicators.

The next step is to test the reliability and validity of the scale. Methods such as Cronbach's alpha are used to test the internal consistency reliability of the items. Confirmatory factor analysis is used to test the structural validity to see whether the dimension classification is reasonable. If necessary, continue to revise the scale. .

Then there is the analysis of the relationship between variables, using various methods such as correlation analysis, variance analysis, regression analysis, etc. to explore the degree of correlation between the main variables, the impact of demographic variables, and the main predictor variables of reading experience.

In addition, we will also build an overall theoretical model, use structural equation modeling to comprehensively examine various direct and indirect influence paths between variables, and evaluate the goodness of fit of the model. If necessary, mediating effect or moderating effect analysis will also be done.

Finally, there are quality and ethical assurance measures, such as research team training, data review mechanisms, informed consent, and data confidentiality, to ensure the seriousness of the research process and the rights of the interviewees.

Research Scope

1. Content scope

The scope of this study focuses on Thai readers' reading experience of Chinese online novels and the various factors that affect their reading experience. Specifically include:

Thai readers' overall reading experience and evaluation of Chinese online novels

Their motivations, methods and experience of difficulty in reading Chinese online novels

Personal characteristics that affect their reading experience (such as age, gender, education, etc.)

The impact of cultural cognitive factors (understanding of Chinese culture, perceived cultural differences, etc.) on reading

The influence of the language, plot conception, characterization, cultural connotation and other characteristics of the work itself

Other possible external influencing factors (such as media exposure, social environment, etc.)

2. Object scope

The research targets are Thai readers who have some experience in reading Chinese online novels. include:

Thai public readers of all ages

Thai readers with different educational levels

Online novel reading groups among Thai university students

Some Thai fan communities for Chinese online novels

3 time frames

This research plans to complete all research work within half a year to one year, including preliminary preparation, questionnaire design, data collection, analysis and summary, results output, etc.

4. Geographical scope

Taking into account convenience and representativeness, the geographical scope of the research will be mainly concentrated in Bangkok, the capital of Thailand, and its surrounding urban areas.

5. Theoretical scope

The research will be based on existing theoretical foundations such as reading experience theory, cross-cultural reading theory, and Internet culture theory, and combined with collected empirical data to test, improve, and develop the theoretical model.

Research Results

1. Sample descriptive statistics

Table 1 Descriptive statistics analysis table

Demographic Characteristics	Number of Respondents	Percentage
gender		
- Male	244	48.8%
- women	256	51.2%
generation		
- 18-25 years old	171	34.2%
- 26-35 years old	219	43.8%
- 36 years and above	110	22.0%
education level		
- Bachelor degree and above	319	63.8%
- College degree and below	181	36.2%
Occupational distribution		
- student	163	32.6%
- office worker	209	41.8%
- Freelancer	57	11.4%
- Retirees	36	7.2%
- other	35	7.0%
reading experience		
- Have experience	416	83.2%
- No experience	84	16.8%

2. Reading experience scale test

Table 2 Reading experience scale test

Scale/Indicator	Number of items	α coefficient	AVE	composite reliability
total scale	**10**	**0.852**	**0.567**	**0.876**
reading motivation	**3**	**0.796**		
Reading experience	**4**	**0.841**		
Read reviews	**3**	**0.762**		

The total scale of "Reading Experience" has a total of 12 items. After exploratory and confirmatory factor analysis, 10 items were retained, which were divided into "Reading Motivation" (3 items), "Reading Feelings" (4 items) and "Reading evaluation" (3 items) has three subscales.

The Cronbach's alpha coefficient of the total scale was 0.852, the combined reliability was 0.876, and the AVE was 0.567; the alpha coefficients of the three subscales were 0.796, 0.841, and 0.762 respectively, all showing good internal consistency reliability. The confirmatory factor analysis results showed that the three-level hierarchical model fitting index reached the ideal level ($\chi 2/df=2.683$, GFI=0.921, CFI=0.953, RMSEA=0.067).

3. Analysis of influencing factors

1. Relevant analysis

Table 3 Related analysis forms

Variable	Correlation coefficient (r)	p-value	Correlation explanation
cultural awareness	0.354	< 0.01	Moderately positive correlation
Reading frequency	0.281	< 0.01	Low positive correlation
language disability	-0.428	< 0.01	Moderately negative correlation

Pearson correlation analysis found that the total reading experience score had a moderate positive correlation with cultural awareness ($r=0.354$, $p<0.01$), a low positive correlation with reading frequency ($r=0.281$, $p<0.01$), and a low positive correlation with language Obstacles showed a moderate negative correlation ($r=-0.428$, $p<0.01$).

2. Analysis of variance

Table 4 ANOVA table

Variable	F-value	p-value	Explanation
gender	7.141	< 0.01	There is a significant difference
age	3.827	< 0.05	There is a significant difference
education level	9.534	< 0.01	There is a significant difference

Table 5 Two-factor analysis form

Variable	F-value	p-value	Explanation
Gender and education level	4.629	< 0.05	There is an interaction between gender and education level

The results of one-way analysis of variance showed that there were significant differences in reading experience between different genders ($F=7.141$, $p<0.01$), age ($F=3.827$, $p<0.05$) and education level ($F=9.534$, $p<0.01$); Further multiple comparisons found that women, readers aged 26-35, and those with a bachelor's degree or above had higher reading experience scores. Two-factor analysis of variance also found an interaction between gender and education level ($F=4.629$, $p<0.05$).

3. Regression analysis

Table 6 Regression analysis table

Independent variable	β coefficient	p value	explanation
language disability	-0.352	< 0.001	significant negative correlation
cultural awareness	0.228	< 0.001	significant positive correlation
create character	0.195	< 0.001	significant positive correlation
Plot idea	0.164	< 0.01	significant positive correlation

Stepwise regression analysis was used to establish a regression model using demographic variables, cultural awareness, reading behavior variables, work characteristics variables, etc. as independent variables, and the total reading experience as the dependent variable. The results showed that language barrier ($\beta=-0.352$, $p<0.001$), cultural awareness ($\beta=0.228$, $p<0.001$), characterization ($\beta=0.195$, $p<0.001$) and plot conception ($\beta=0.164$, $p<0.01$) is an important predictor variable affecting reading experience, and the total variance explained reaches 36.5%.

4. Theoretical model verification

Table 7 Theoretical model verification form

variable	Standard coefficient	p value	explain
Reader's Personal Characteristics	**0.21**	**< 0.001**	direct positive impact
Features of the work	**0.45**	**< 0.001**	direct positive impact
cultural awareness			partial intermediary role
standard mediation effect	**0.17**	**< 0.01**	

Based on the above analysis, the structural equation model was used to verify the overall theoretical model. The model path coefficient estimation results show that readers' personal characteristics (standard coefficient is 0.21, $p<0.001$) and work characteristics (standard coefficient is 0.45, $p<0.001$) have a direct positive impact on reading experience, and cultural awareness is among them. Plays a partial mediating role (standard mediating effect is 0.17, $p<0.01$). The fitting indicators of this model are good ($\chi 2/df=2.145$, GFI=0.936, CFI=0.972, RMSEA=0.055).

5. Supplementary interview data

In order to further understand the quantitative results, this study also conducted semi-structured interviews with 20 Thai readers. Content analysis found that most of the interviewees were unfamiliar with some words, idioms, cultural elements, etc. in Chinese online articles, and had certain obstacles in understanding. But at the same time, they also appreciated the novel narrative techniques, ups and downs of plot settings, and vivid and interesting characters in Chinese online articles. They hope that the work can provide annotations, pictures, etc. to a certain extent to increase the readability of foreign readers. In general, despite cultural differences, the vast majority of respondents showed a high degree of appreciation and positive reading experience for Chinese online novels.

Discussion

This study aims to explore Thai readers' reading experience of Chinese online novels and their influencing factors, and to construct a corresponding theoretical model. The research results verified the model from multiple dimensions, provided empirical evidence for understanding the phenomenon of reading reception in cross-cultural contexts, and also made useful supplements to existing theories.

Quantitative analysis results show that language barrier is the biggest hindrance factor affecting the reading experience of Thai readers. This is in line with Hao Jingfang's (2014) point of view on "alienation experience" - cultural context differences will bring strangeness and understanding obstacles to readers. The interview data also confirms this. The interviewees are indeed unfamiliar with the words and idioms in Chinese online articles. Therefore, in order to bridge the language and culture gap and improve the readability and international influence of online literature, it is necessary to adopt certain translation strategies (such as adding annotations, accompanying pictures, etc.) to help foreign readers better overcome language barriers.

On the other hand, the plot conception and character creation of the work itself are also key to the reading experience. This echoes the views of Liu Shaohua (2012) and others on the "participatory and interactive" reading experience of online literature. Even if there are language and cultural barriers, the exciting plots and vivid characters of excellent works can still attract readers and provide a good reading experience. The interview results also support this view. The readers interviewed expressed their appreciation for the ups and downs of the plots and the distinctive personalities of the characters in Chinese online articles.

In addition, the reader's personal cultural awareness also has a direct impact on the reading experience, and plays a partial mediating role between the characteristics of the work and the reading experience. Readers with a higher level of cultural awareness can better understand and accept the cultural connotations conveyed by the works, thereby obtaining a better reading experience. This confirms Fei Xiaotong's (1992) view of "cultural consciousness" and its importance in cross-cultural reading.

It is worth mentioning that this study also found that demographic characteristics (such as gender, age, education level) have significant differences in reading experience. Female groups, middle-aged groups and highly educated groups have more positive experience perceptions, which may be related to The specific aesthetic preferences of these groups are related to their cultural level. In addition, there is an interaction between the two variables of gender and education, that is, the gender difference is smaller in the high-educated group, and the gender difference is larger in the low-educated group. These findings expand our understanding of differences among readership groups.

Overall, the findings of this study not only verify and develop existing reading experience theories, such as aesthetic acceptance theory, differential pattern theory, etc., but also provide practical inspiration for cross-cultural reading and cultural product dissemination: works need to pay attention to plot The careful design of the characters pays attention to the fluency and readability of the language; at the same time, it is necessary to improve the cultural cognition level of the readers, especially the low-educated groups, and enhance their ability to understand heterogeneous cultures. Only in this way can cross-cultural barriers be better eliminated and effective cultural dissemination and exchange achieved.

Of course, this study also has some shortcomings. First, the sample scope is limited, covering only some areas in Thailand, and the universality and representativeness of the conclusions need to be further verified. Secondly, the interview sample size is small, and it is impossible to conduct a more detailed analysis of readers’ experience. In the future, it may be possible to expand the sampling scope and conduct interviews and focus group studies on specific topics. Thirdly, this study only initially constructed a theoretical model, and the measurement of some of the independent variables is still relatively general, leaving room for further subdivision and deepening. Finally, cross-cultural reading also involves many other possible influencing factors, such as social and cultural environment, policy orientation, media propaganda, etc. Future research can consider expanding the analytical perspective.

In short, through empirical research, we revealed the key factors that influence Thai readers’ reading experience of Chinese online novels, and constructed and verified the corresponding theoretical model. This provides new empirical data and information for understanding the cross-cultural reading phenomenon and promoting the spread of cultural products. The theoretical explanation also points out some directions worthy of attention and depth for subsequent research.

Recommendations

1. Expand research scope

The samples of this study are mainly concentrated in Bangkok, Thailand and surrounding urban areas. The representativeness of the sample and the generalizability of the results still need to be discussed. In the future, we can consider expanding the scope of the survey to cover other regions and different groups of people in Thailand to improve the generalizability of the conclusions. In addition, the research object can also be expanded to other Southeast Asian countries, and cross-national comparative research can be carried out to clarify the commonalities and personalities of readers in different countries.

2. In-depth research on specific groups of people

Quantitative research found that there are significant differences in reading experience between groups of different genders, ages, and education levels. In the future, in-depth qualitative research can be conducted on these specific groups, such as organizing focus group interviews to carefully analyze the uniqueness and causes of reading experience of different groups, so as to provide a basis for targeted dissemination of cultural products.

3. Expand the perspective of influencing factors

This study mainly focuses on influencing factors such as readers' personal characteristics, work characteristics, and cultural awareness. However, cross-cultural reading may also be affected by many factors such as social and cultural environment, policy orientation, media publicity, and economic level. In the future, we can consider expanding the research perspective from the macro level and constructing a more complete theoretical model of influencing factors.

4. Optimize research tools

Although the core scale of this study has good reliability and validity, the measurement items are relatively general. In the future, on this basis, factors such as work characteristics and cultural cognition can be divided and quantitatively measured in more detail to obtain more refined research data and improve theoretical explanatory power.

References

Fei Xiaotong. (1992). *Rural China.* Peking University Press.

Fei, X. (1992). *From the soil: The foundations of Chinese society*. University of California Press.

Hao, J. (2014). *Contemporary cross-cultural reading research [Contemporary cross-cultural reading research].* Peking University Press.

Ingkanngarn, P. (2016). Thai readers' perspectives towards Chinese literary works: A case study on the mobile epics. *Language Education and Acquisition Research Network (LEARN) Journal.* 9 (2), 29-39. https://eric.ed.gov/?id=EJ1188545

Iser, W. (1980). *The act of reading: A theory of aesthetic response*. Johns Hopkins University Press.

Liu, S., Wang, W., & Zhu, Y. (2012). New trends in online literature reading experience and genre innovation. *Literature & Art Studies*. 12, 155-163.

Ni, R. (2015). The intertextual experience in the post-reading practice of online novels. *Fujian Tribune.* 5, 134-139.

Pipitvejapitaya, T., Li, L., & Kasemsuk, A. (2018). *A cross-cultural study of reading Chinese and Thai literary works.* Huaqiao University.

Rosenblatt, L. M. (1994). *The reader, the text, the poem: The transactional theory of the literary work.* SIU Press.

Zeng, Y. (1999). *Principles of cross-cultural reading criticism of literary works*. Sichuan People's Publishing House.

Zhang, J. (2019). Research on the cultural transplantation dilemma and countermeasures of Chinese online literature's dissemination in India. *Publishing Research*. 9, 50-54.

Wang, X., & Zhang, H. (2021). Dissemination dilemma and localization path of Chinese online novels in Southeast Asian countries [Dissemination dilemma and localization path of Chinese online novels in Southeast Asian countries]. *News Research Guide*. 12 (4), 58-60.

The Structural Equation Model of Decomposed Theory of Planned Behavior to Visit Thailand as Holistic Wellness Destination Via Life Quality & Well-Being

Lalida Arphawatthanasakul and Sangkae Punyasiri
National Institute of Development Administration
Corresponding Author, Email: Lalida.arpha@gmail.com

****

Abstract

According to Global Wellness Economy Monitor reports in 2018, report that there are a variety of growing healthcare businesses in the global industry including mental and physical health, nutrition, weight loss, diet, Anti-aging, spa, hot springs, personal beauty care, dietary supplements, preventive medicine, and traditional medicine. Wellness tourism generates chances for wellness enterprises. The expenditures of wellness travelers are beneficial to all areas of the tourism business. Based on its importance to the Thai economy combined with the increasing interest in wellness tourist destinations, there is an increasing amount of research aimed at identifying potential opportunities for wellness tourism in Thailand. (Pathomsirikul, 2019). Therefore, the study aimed at examining the intention of European tourists to visit Phuket, Thailand as Holistic wellness destination by applying the decomposed theory of planned behavior (DTPB). The study investigated the additional variables: health consciousness and eWOM in this model whereby it is predicted to be predictor of the DTPB and also examined mediator effect of life quality & well-being towards behavior intention. A total of 600 respondents by purposive sampling as a minimum subject-to-item ratio of 10:1 (Hair Jr, Babin, and Anderson, 2010) and were analyzed via structural equation modeling to test the model. The results show that Health consciousness is significantly related to attitude but eWOM is found to be insignificant to subjective norms. Attitude and Subjective norms are significantly related to behavioral intention for holistic wellness tourism. Moreover, life quality & well-being was also found to serve as mediator effect towards behavior intention. The results of this study can theoretically be used as a framework for future research aimed at enhancing and refining the theoretical expansion of the decomposed theory of planned behavior, life quality & well-being towards behavior intention for holistic wellness tourism.

Keywords: Decomposed theory of planned behavior, wellness tourism, Quality of life, Health Consciousness, eWOM, Affordability

* Received: February 15 2027; Revised: February 28 2024; Accepted: February 29 2024

Introduction

For more than a decade, health and wellness have been researched, developed, and promoted. Thailand itself also promoted healthcare and health-related services by launching a five-year strategic plan and located it as the Wellness Capital of Asia since 2004 by The Royal Thai Government; to establish Thailand as a prominent figure in three key domains, namely, the Health Tourism Hub of Asia, the Wellness Capital of Asia, and Thai Herbs for Health, strategic efforts are being undertaken. The Tourism Authority of Thailand (TAT) has also implemented several marketing initiatives.

In wellness tourism research, there are number of studies that have been using theory of planned behavior (TPB) to investigate tourists' behavior intentions, and it has been suggested that attitude is a strong predictor of people's intentions (Husin & Rahman, 2016: 1351-1366; Parsaei, Rezaei, & ArabJafari, 2014: 95-109.; Sahli & Legoherel, 2016). Moreover, many studies have also shown that subjective norms influence intentions. (Dalziel & De Klerk, 2021; Murphy, Mascardo, & Benckendorff, 2007; Reza Jalilvand & Samiei, 2012; Russell, Wesley, & Sutherland, 2008: 12-24; Wang, 2015). Also, as intention is a person's projected possibility of doing something, according to Ajzen (1991). It indicates a person's interest in an activity. Thus, behavioral intention is a person's desire to act. It is considered the most important factor in decision-making.

In addition to the theory of planned behavior, most of previous studies were explored visitors' attitude toward wellness tourism in term of health concerns, physical concerns, fitness and appearance, self-development, relaxation, escape; (Aleksijevits, 2020; Blesic, Kovacic, Syromiatnikova, & Freinkina, 2020; Boulay, Hritz, & Ashton, 2013; J. S. Chen et al., 2008; Clark-Kennedy & Cohen, 2017; Kessler, Lee, & Whittingham, 2020; Konu & Laukkanen, 2009; Kucukusta & Denizci Guillet, 2015; Laesser & Hall, 2011; Mak, Wong, & Chang, 2009; Meera & Vinodan, 2019; Moscardo, 2011; Tuzunkan, 2018; Velayuthan, Hashim, Yusoff, Awang, & Ramlee, 2019; Yoon & Uysal, 2005; Yusoff & Hashim, 2019). It is fascinating to see how visitors' attitude toward intention to visit Phuket, Thailand as Holistic wellness destination. The goal of this study is to identify health consciousness as an antecedent of attitude that influences tourists' intentions to participate in wellness tourism. In addition to eWOM, also influences subjective norms (Amaro & Duarte, 2013; Mannan, Ahamed, and Zaman, 2019; Ruangkanjanases et al. (2020); Standing, Tang-Taye, & Boyer, 2014; Tham, Croy, & Mair, 2013;) as eWOM is usually regarded as a more adaptable and effective source of information (Schindler & Bickart, 2005).) and subjective norm encompasses normative belief, which refers to an individual's view of an important person's opinion of their actions and impact intention. Therefore, the objective of this study is to identify eWOM as an antecedent of subjective norms that influence tourists' intentions to participate in wellness tourism.

Likewise, Quality of Life (QOL) research has become a growing subject of study in social, environmental, and behavior. Many researchers have used QOL theory to investigate the impact of leisure travel as a life event on an individual's life satisfaction, and it was discovered that pleasure on a leisure trip influenced life satisfaction after the trip favorably. (Sirgy et al., 2011; Neal et al., 2007; Neal et al., 1999). Several studies have also been undertaken before and after leisure vacations to assess the impact of tourist experiences on wellbeing and health. These studies have been conducted both before and after vacation. People report feeling healthier, happier, and more relaxed after taking a leisure vacation, according to

the findings (Etzion, 2003; Gilbert & Abdullah, 2002; Jeroen Nawijn & Damen, 2014; J. Nawijn, Marchand, Veenhoven, & Vingerhoets, 2010). However, little research has studied QOL as a predictor of intention to travel, especially intention to travel to wellness tourism. Therefore, QOL scales will be applied to measure as construct to inquire of the respondents as to their opinions of how a wellness vacation would improve their life quality and well-being. Thus, this study takes life quality and well-being perception as a mediator among determinants.

Research Objectives

1. To examine the level of attitude, subjective norms, perceived behavioral control, and life quality & well-being toward behavior intention of holistic wellness destination.

2. To investigate the influence of attitude, subjective norms, perceived behavioral control, and life quality & well-being toward behavior intention of holistic wellness destination by life quality & well-being mediating.

3. To develop a model of the causal effects of attitude, subjective norms, perceived behavioral control, and life quality & well-being toward behavior intention of holistic wellness destination mediated by life quality & well-being.

Theoretical Background and Hypotheses

Literature Review

-Decomposed theory of planned behavior as Predictor of Life quality & well-being

Taylor and Todd (1995) argued that deconstructing the various beliefs into a multi-dimensional form would contribute in improving the model's explanatory abilities. As a result, the theory's application for this study is referred to as the decomposed theory of planned behavior (DTPB). Additionally, when it comes to changing the antecedent elements, the DTPB is adaptable and flexible to varied study scenarios (or context). The attitude, subjective norm, and perceived behavioral control are all decomposed into a multidimensional construct using DTPB.

-Attitude and Behavior intention

Attitude is a cognitive inclination that becomes evident via psychological manifestations as a positive or negative appraisal of a certain thing. In general, the more positive a person's attitude toward a certain behavior is, the more likely that person will desire to participate in that behavior (Ajzen 1991). Many previous studies have conducted the study by using DTPB in tourists' behavior intention and it claimed that attitude is a significant predictor of person's intentions (Husin & Rahman, 2016: 1351-1366; Parsaei et al., 2014: 95-109.; Sahli & Legoherel, 2016). Moreover, according to Taylor and Todd's arguments about the predictor of attitude; this can be mentioned that health consciousness was found to be a predictor of attitude in wellness tourism context. Therefore, in this study, attitude is decomposed into health consciousness to fit with the context of the study.

-Subjective norms and Behavior intention

Subjective norms according to Ajzen and Fishbein (1991) considered the subjective norm to be the result of normative belief and compliance motivation. Taylor and Todd (1995) decomposed subjective norms into two paradigms which are external influence and interpersonal influence. Therefore, this current study will decompose the subjective norms into

electronic words of mouth (eWOM) influence. Many previous studies have conducted the study by using DTPB in tourists' behavior intention and it claimed that subjective norms is a significant predictor of person's intentions (Dalziel & De Klerk, 2021; Murphy et al., 2007; Reza Jalilvand & Samiei, 2012; Russell et al., 2008: 12-24; Wang, 2015).

-Perceived Behavioral Control and Behavior Intention

Perceived behavioral control refers to control beliefs, or notions about the elements that support or hinder conduct, as well as the ability that individuals have over these characteristics. In order to consistently engage in an activity, a person must be able to handle objective conditions such as time, resources, and money. (Ajzen, 1985). Perceived behavioral control influences not just intention but also behavior. Taylor and Todd (1995) classified perceived behavior control into three constructs: resources facilitating condition, self-efficacy, and technology enabling condition. This study will be applied resources facilitating because of the study's distinctive context. The availability of resources required to engage in an activity is reflected in facilitating conditions. Beliefs regarding the availability of resources to support the desired behavior are referred to as resource enabling circumstances. In typical, impacting variables on perceived behavioral control include the resources such as money, time, opportunities, and skills. Therefore, this current study will decompose the Perceived behavioral control into affordability to fit with the context of the study.

-Behavioral intention

According to Ajzen (1991) defined intention as a person's perceived likelihood of carrying out a certain action. It represents a person's willingness to engage in a certain activity. Hence, a person's urge to perform a behavior is referred to as behavioral intention. It is thought to be the most significant criterion in deciding on a course of action. Therefore, in this study will apply behavior intention as propensity to visit aspects.

-Antecedents of DTPB

Health consciousness

Health consciousness refers to people who are mindful and concern about their state of well-being and are driven to preserve or enhance their health and their quality of life. Likewise, it refers to people who are motivated to prevent ill health by involving in heathy behaviors and being self-conscious regarding health (Gould, 1988; Kraft & Goodell, 1993; Newsom et al., 2005; Plank & Gould, 1990). In the agreement with C. Ryan (2015) suggested that tourists who seek out a healthy balance between body, mind and soul and with the main purpose of individual well-being are known as "wellness tourists". Health-conscious people also refer to people who are concerned to eat healthily, receive sufficient sleep, and exercise regularly and attempt to prevent health problem, health care and in turn shapes their psychological wellness. Consistent with Tuzunkan (2018) revealed the result when choosing a wellness resort, it is crucial investigating which variables are linked to consumer value; it was 9.76% Health Consciousness. Aling with Težak Damijanić (2019)'s findings, It was revealed that diet, exercise, social connections, cultural variety, health knowledge, and personal growth are all important factors to consider and are six wellness-related lifestyle aspects. Wilska (2019) studied tourists' attitude toward spa tourism and demographic characteristics are factors that contribute to tourists' behavior to visit spa tourism. The study noted that the trend in Healthy lifestyle or health-consciousness is expanding among wealthy societies and tourists' behavior has transformed to be more aware of their health particularly in spa and wellness sector.

According to the literature review above, it is argued that visitors develop an awareness of health mindset, which then influences their behavioral intentions. It is also argued that a heightened health consciousness is an antecedent to the development of attitudes and subsequently influences behavioral intentions. Therefore, the current study expects that tourists with health consciousness will significantly affect their attitude toward intention to visit Thailand as Holistic wellness destination and hypothesis is:

H1: Health consciousness has a significant impact on attitude.

eWOM

eWOM stands for electronic communication word of mouth (e-WOM) and refers to any positive and negative words created by prospective, current, or past customers regarding a product or firms which are available on the internet to a large number of people and institution (Hennig-Thurau et al., 2004). To put it another way, any unofficial communication addressed at consumers via internet-based technology on the use or attributes of specific goods and services, or the seller (Litvin et al., 2018). According to Mannan et al. (2019) pointed out that eWOM was one of the strong influencers influence customer's desire to pay for mental health care over the internet. Also, the study revealed that eWOM credibility and pricing perception have a constructive role in modulating the association between perceived competence and consumers' inclination to engage in online mental health services. Most importantly, the results indicated that eWOM has an impact on subjective norms. Through the relational exchange of information, eWOM can be considered as a type of invisible restraint on some group members, and hence can serve as the basis for the group's subjective norms. According to Ruangkanjanases et al. (2020) the relevant study investigated the effects of antecedents that influence customers' desire to buy green products in Taiwan using an extension of the theory of planned behavior. It was nine determinants impact customers' intention to buy green product and eWOM was one of nine determinants that support the relationship as well as it was revealed that eWOM has a positive influence on subjective norms.

According to the literature review above, it is claimed that eWOM has also been found by consumers to be more relevant, up-to-date, interesting to perceive, less obtrusive, and frequently represents consumers' authentic experiences. As a result, eWOM is usually regarded as a more adaptable and effective source of information (Schindler & Bickart, 2005), therefore, it is claimed that eWOM is an antecedent to the development of subjective norms and subsequently influences behavioral intentions. This study expects that electronic word of mouth (e-WOM) will significantly affect tourist's subjective norms toward intention to visit Phuket, Thailand as Holistic wellness destination. Hypothesis proposed as follow:

H2: eWOM has a significant impact on subjective norms.

Affordability

Resource facilitating conditions pertain to beliefs on the accessibility of resources that aid in carrying out the desired activity. (Taylor and Todd, 1995). Resources such time, money, opportunity, or skills are generally recognized as influencing elements on the perceived behavioral control. (Ajzen, 1991). To continuously participate in an activity, an individual must possess the ability to manage objective factors such as time, resources, and finances. (Ajzen, 1985). Tsai et al. (2015) did a study on purchasing organic foods in Taiwan using decomposed theory of planned behavior to analyze the antecedent elements that influence consumer choice making to purchase organic food. The result was interesting that facilitating

conditions supported the hypothesis which influence perceived behavior control. Parsaei et al. (2014: 95-109.) explored the study of predicting intention of tourists in term of using e-tourism services in Iran country. As a result, the study's goal was to investigate the elements that influence tourists' intentions to use e-tourism websites using decomposed theory of planned behavior. The findings indicated that perceived behavior control influences intention of using e-tourism websites and facilitating conditions as adequate resources will motivate tourists to use the websites. Therefore, according to the background above, there are two kinds of capabilities (time and money) used to measure affordability. This study expects that affordability will significantly affect tourist's perceived behavioral control toward intention to visit Phuket, Thailand as Holistic wellness destination. Hypothesis proposed as follow:

H3: Affordability has a significant impact on perceived behavioral control.

Furthermore, based on the background above regarding decomposed theory of planned behavior, it is fascinating to see how visitors' attitude toward intention to visit Phuket, Thailand as Holistic wellness destination. The purpose of this study is to determine the elements that influence visitors' intentions to participate in wellness tourism by using factor analysis and planned behavior theory as methods of investigation. As a result, the DTPB model has proven to be a useful tool for predicting and explaining individual behavior.

Hypotheses proposed as follows:

H4a Attitude has a significant impact on Behavior intention.

H4b Subjective norm has a significant impact on Behavior intention.

H4c Perceived behavioral control has a significant impact on Behavior intention.

Life-quality & well-being

Numerous studies have been conducted in the tourism context based on overall life satisfaction, which is impacted by how individuals perceive employment, leisure, health, and family (Diener, 1984). Quality of Life (QOL) examines how negative and positive life experiences affect how people evaluate life domains and overall life satisfaction (Neal et al., 1999). Many studies have utilized QOL to study how leisure travel as a life event affects life satisfaction. They found that enjoyment during a leisure trip improved life satisfaction after the trip. (Sirgy et al., 2011; Neal, 2007, J.D. Neal, 1999).

Furthermore, Positive psychology scholars have extensively examined the phenomenon of happiness by employing two distinct conceptualizations that may initially appear dissimilar. These conceptualizations, known as Hedonic (Ryan & Deci, 2001) and Eudaimonic (Aristotle's concept 1980 and Ryff 1989) approaches are closely associated with the idea of QOL.

However, there have been a few studies in tourist studies that discuss both concept 'hedonic' and 'eudaimonic' wellbeing theories. For example, Cornelia Voigt, Howat, and Brown (2011) examined how travelers interpret their experiences: Lifestyle resort, beauty spa, and spiritual retreat wellness visitors were surveyed. This essay examines hedonic or eudaimonic travel experiences. The three wellness tourism experiences were either eudaimonic, hedonic, or somewhere in between. Beauty spa trips were mostly hedonic, whereas spiritual retreats were more eudaimonic. Lifestyle resort experiences are mostly eudaimonic, although sometimes hedonic effects are acknowledged as important by products.

Hedonic and Eudaimonic approaches are related to QOL; However, both approaches support independent measurement fields, which are typically supported by theory, making measurement selection difficult. QOL measurements are infrequently acknowledged by Hedonic and eudaimonic experts (Triandis, 2000; Diener et al., 2010), and hedonic and eudaimonic models are frequently overlooked by QOL experts. According to Skevington and Bohnke (2018) investigated the link between hedonic and eudaimonic and QOL. The purpose of this research was to better understand the empirical relationship between hedonic and QOL and as a result, according to the authors, two perspectives: hedonic and QOL are-proof of overlapping components. The authors also anticipated that an overall approach for QOL and hedonic, dubbed the Life Quality and Well-being (LQW) model, might be warranted. A large number of components would be included in the LQW model and selected from each domain and the finding showed that all of the models fit much better than tested the aspects of each notion separately. According to background research mentioned above and due to tourism industry provided distinct mixture of hedonic and eudaimonia with complicated activity and the eudaimonic measurement appears to be overlooked in tourism research. Moreover, little research has studied QOL as a predictor of intention to travel, especially intention to travel to wellness tourism. To capture all perspectives and examine how they are developed, the QOL scale, hedonic and eudaimonic scales will be used to measure different constructs and ask respondents to rate their perceptions of how a wellness trip will improve their life quality and well-being perception. Thus, this study takes life quality and well-being as a mediator among determinants.

Hypotheses proposed as follow:

H5a Attitude has a significant impact on Life quality & well-being.

H5b Subjective norm has a significant impact on Life quality & well-being.

H5c Perceived behavioral control has a significant impact on Life quality & well-being.

H6: Life quality & well-being has a significant impact on intention to visit Phuket, Thailand as Holistic wellness destination.

H7a: Life quality & well-being has a mediating effect on attitude toward intention to visit Phuket, Thailand as Holistic wellness destination.

H7b: Life quality & well-being has a mediating effect on subjective norms toward intention to visit Phuket, Thailand as Holistic wellness destination.

H7c: Life quality & well-being has a mediating effect on perceived behavioral control toward intention to visit Phuket, Thailand as Holistic wellness destination.

Research Methodology

The measurement instrument used in this study utilized a five-point Likert scale to anchor all items. The items, together with their respective sources of adoption. Following the completion of the measures, the survey instrument underwent a pretest with five subject experts. The purpose of this pretest was to ascertain the content validity of the measures employed. The process of data analysis encompasses the use of descriptive statistics via the employment of SPSS, as well as the application of structural equation modeling through AMOS, a software program specifically designed for this purpose.

Source of Data

A self-administered questionnaire was developed with the purpose of assessing the constructs of the study model. Each variable construct (e.g. Health consciousness, attitude, eWOM subjective norms, LQW, and intention) was measured using multiple items (see table 2). The survey consisted of two parts covering the following issues: Health consciousness, eWOM, affordability, DTPB scale and demographics.

Population and Sampling

Purposive sampling was typically used when individuals have certain experiences, attributes, or behaviors. As a result, the participant selection approach was based on the purposive sampling technique. The criteria for this study were European tourists travelling in Phuket, Thailand; taken any holistic wellness related at least 3 activities such as Thai boxing, yoga, meditation, Spa therapy, Thai massage, nutrition plan (healthy eating, detox, fitness, sound healing).

Data Collecting

Data for the current study was collected from a self-administered survey. The survey was carried out at Departure terminal in Phuket International Airport with the permission of Airport of Thailand (AOT). The survey period lasted from the first week of December 2022 the mid of February 2023. After data tabulation and cleaning, 600 valid responses were obtained. Survey respondents were briefly informed of its purpose. They were assured the survey is optional and they may stop at any moment. Respondents were informed that this survey would be confidential and not to provide any personal information.

Data Analysis

The data analysis included the use of Confirmatory Factor Analysis (CFA) and Structural Equation Modeling (SEM) techniques, as recommended by Anderson and Gerbing (1988). These methods were conducted using SPSS AMOS 22. The first-generation methods, such as principal component analysis and multiple regression analysis, are susceptible to mistakes in interpretation as a result of multicollinearity. The decision to use second-generation approaches, namely CFA (confirmatory factor analysis) and SEM (structural equation modeling), was made in order to mitigate the occurrence of these mistakes, hence surpassing the utilization of first-generation techniques. The current study compared the measurement model fit of each construct to the acceptable thresholds of four indices: chi-square/df (x2/df) $\leq$3.00, comparative fit index (CFI) $\geq$ 0.90, root mean square error of approximation (RMSEA) < 0.07, standardized root mean square residual (RMR) < 0.08, and tucker-lewis index (TLI) $\geq$ 0.90 (Hair et al., 2014; Schumacker & Lomax, 2010). Model adjustment may be necessary if a measurement model does not match data. Hair et al. (2010) proposes removing indicators with factor loadings below 0.5. Modification indices (MI) may identify high-correlation measurement mistakes. Addressing these difficulties improves model fit. Reliability and convergent validity were extensively examined as seen in Table 1. Each latent variable's internal consistency was defined by a Cronbach's alpha above 0.7 (Schumacker & Lomax, 2010). Construct validity may be assessed using convergent validity. Composite reliability (CR) and average variance extracted (AVE) were employed to assess convergent validity, with cutoff values of 0.7 and 0.5 or above (Hair et al., 2014) for each

measure. Moreover, discriminant validity is demonstrated by AVE values over 0.5 and square root values surpassing the interfactor correlation, as indicated by previous studies (Hair et al., 2017; Hair, Risher, et al., 2019). All latent variables and their final assessment scales were loaded to evaluate the association between the six study components and discriminant validity (Table 3) before SEM analysis, structural modelling, and evaluating the research hypotheses. For mediation effect, this research employed Sobel Test (Baron and Kenny, 1986).

Research Conceptual Framework

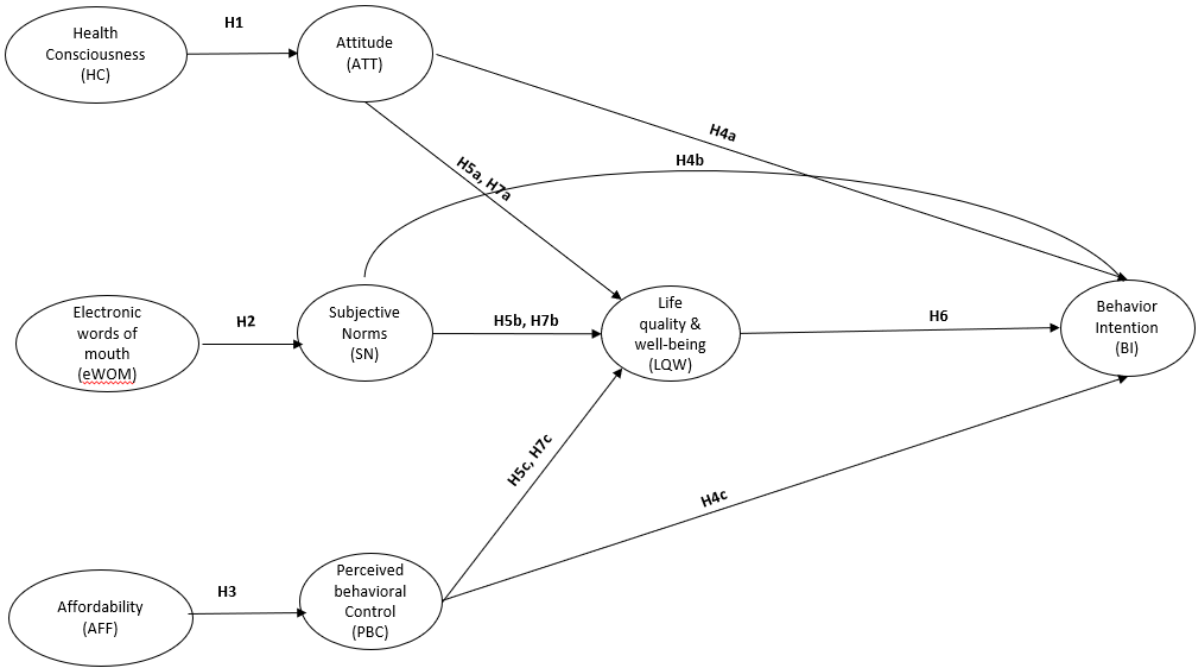

Figure 1. Research Conceptual Framework

As seen in figure 1, the study developed a conceptual research framework in order to explain casual relationship and effects between exogenous variables and endogenous variables of direct effect and the overall influence of variables. Hence, the study presents a model of relationship between DTPB, LQW and BI.

Result

Descriptive of Respondent.

A comprehensive descriptive analysis was conducted on an overall sample of respondents. The statistics revealed that a majority of the participants were of the male gender (57.17%). A significant proportion of the participants were under the age category of under 35 years. (42.50%). Based on the level of education, most of them earned a bachelor degree (40.67%). The majority of respondents are employed for salaries (52.33%). In total, 28.50% of the respondents' monthly expenditure was 56,000 – 93,000 Thai baht. With 42.83% of respondents were single. As for nationality, the average percentage of respondents is 28.50 which from Italy, Switzerland, Spain, Followed by German (18%), British (14.67%), Russian (12.83%), French (12.17), Austrian (7.50%), and Swedish (6.33%).

Objective 1: To examine the level of attitude, subjective norms, perceived behavioral control, and life quality & well-being toward behavior intention of holistic wellness destination.

Table 1: The results of reliability analysis and convergent validity analysis

Variable	Mean	SD	Cronbach's (α)	CR	AVE
Health Consciousness (HC)	3.99	0.640	0.729	0.744	0.504
Attitude (ATT)	3.93	0.682	0.869	0.870	0.626
Electronic words of mouth (eWOM)	4.01	0.646	0.795	0.813	0.539
Subjective norms (SN)	3.74	0.786	0.866	0.863	0.615
Affordability (AFF)	3.95	0.681	0.869	0.783	0.547
Perceived Behavioral Control (PBC)	4.03	0.630	0.795	0.788	0.514
Life quality & well-being (LQW)	3.83	0.638	0.908	0.905	0.589
Behavior Intention (BI)	4.03	0.677	0.829	0.842	0.574

According to the evidence in Table 1, it shown that all predictors of BI, including LQW as mediator tend to have substantial influence on perspective of European tourists towards holistic wellness vacation. In addition to this, the results demonstrated that mean, SD, Cronbach's, CR and AVE values of all constructs satisfied the normality assumption of the SEM. As a result, all data are suitable for the confirmatory factor analysis that will be covered in the following section.

Table 2: The results of EFA and CFA

Constructs	Item	EFA	CFA	References
Health Consciousness	-I care about my health -I am self-conscious about my health -I am examining my health regularly -I am attentive to my inner feelings about my health	0.694 0.728 0.739 0.723	0.64 0.74 0.54 0.67	(Gould, 1988; Mai & Hoffmann, 2012)
Attitude	-Having a Holistic wellness vacation is a joy -Having a Holistic wellness vacation is beneficial -Having a Holistic wellness vacation is interesting -Having a Holistic wellness vacation is desirable	0.631 0.592 0.603 0.601	0.80 0.80 0.80 0.77	(Ajzen, 1991; Lam & Hsu, 2006; Sparks & Pan, 2009)
eWOM	-Online reviews help me in choosing an interesting place to visit	0.807	0.78	(Park, Wang, Yao,

	-Online reviews make me more confident about a certain destination	0.823	0.88	& Kang, 2011)
	-I gather information from online reviews before I travel to a specific destination	0.799	0.79	
	-I would be less worried about my decision if I read online reviews	0.601	0.39	
Subjective norms	-People who are important to me think that having a Holistic wellness vacation is good	0.674	0.63	(Ajzen, 1991; Lee, Han, &
	-I have a Holistic wellness vacation because it is popular among people who are important to me	0.731	0.80	Lockyer, 2012; Wu & Chen,
	-People who are important to me suggest that I should have a holistic wellness vacation	0.686	0.83	2005)
	-People whose opinions I value would prefer me to have a holistic wellness vacation	0.669	0.86	
Life quality & well-being	-To increase my abilities to perform daily living activities	0.656	0.61	(Deci & Ryan,
	-To increase my work ability	0.620	0.59	2006;
	-To increase my energy	0.634	0.59	Diener,
	-To increase my opportunities to sleep and rest	0.673	0.63	Heliwell, & Kahneman,
	-This vacation encouraged me to lead a purposeful and meaningful life	0.681	0.65	2010; Skevington,
	-The experience from this vacation encouraged me to understand myself better	0.679	0.65	Gunson, & O'Connell, 2013)
	-This vacation helps me being optimistic to improve quality of life	0.653	0.58	
	-On this vacation, I have realized that I actively contribute to the happiness and well-being of others more than before	0.700	0.66	
	-This vacation made me realized that I live a good life	0.650	0.61	
	-This vacation helps me think about my true potentials	0.661	0.65	
	-This vacation is rewarding to me in many ways	0.643	0.62	
	-This vacation makes me feel that in most ways my life is close to my ideal	0.666	0.62	
	-Taking this vacation made me realize that the conditions of my life are excellent	0.705	0.65	

	-So far, I have gotten the important things I want in life -On this trip, I feel more satisfied with life	0.751 0.621	0.72 0.52	
Affordability	-Holistic wellness vacation in Phuket is cost effective to me -I am able to pay for a holistic wellness vacation -I can manage my time to have a holistic wellness vacation	0.745 0.727 0.672	0.64 0.79 0.78	(Dash, 2020; M. Lee et al., 2012; Taylor & Todd, 1995)
Perceived Behavioral Control	- If I want to have a holistic wellness vacation, nothing will prevent me. - It would be easy for me to go on a holistic wellness vacation - I have enough resources, time, and opportunities to participate in Holistic wellness vacation - I have full control over my participation in a holistic wellness vacation.	0.715 0.776 0.775 0.784	0.67 0.81 0.69 0.60	(Ajzen, 1991; M. Lee et al., 2012)
Behavior Intention	-I am interested in going on a vacation for holistic wellness in Phuket in the future -If I have a chance, I would visit Phuket for holistic wellness again -I would suggest others to take holistic wellness vacation at Phuket if I have a chance -I would visit Phuket for holistic wellness other than any other tourism destination	0.667 0.756 0.779 0.652	0.69 0.87 0.76 0.69	(Ajzen, 1991; M. F. Chen & Tung, 2014; Hosany & Gilbert, 2009; Lam & Hsu, 2006; Lee et al., 2012; Ryu & Jang, 2016)

From Table 1 and Table2, the level of attitude, subjective norms, perceived behavioral control, and life quality & well-being toward behavior intention of holistic wellness destination was in a high level.

Objective 2: To investigate the influence of attitude, subjective norms, perceived behavioral control, and life quality & well-being toward behavior intention of holistic wellness destination by life quality & well-being mediating.

Table 3: Discriminant validity

Constructs	Mean	SD	HC	ATT	EW	SN	AFF	PBC	LQW	BI
HC	3.99	0.640	**0.727**							
SC	3.71	0.810	0.288							
ATT	3.93	0.682	0.367	**0.792**						
EW	4.01	0.646	0.312	0.557	**0.738**					
PI	3.79	0.771	0.155	0.355	0.116					
SN	3.74	0.786	0.192	0.394	0.149	**0.800**				
AFF	3.95	0.681	0.242	0.396	0.286	0.692	**0.715**			
AV	3.98	0.703	0.258	0.380	0.244	0.530	0.599			
PBC	4.03	0.630	0.174	0.375	0.188	0.538	0.521	**0.719**		
LQW	3.74	0.603	0.058	0.176	0.034	0.151	0.100	0.112	**0.767**	
BI	4.03	0.677	0.175	0.431	0.186	0.542	0.514	0.653	0.132	**0.747**

Table4: Goodness-of-Fit Indices Results for the Final Measurement Model

	χ^2	df	p-value	χ^2/df	CFI	RMSEA	RMR	TLI
Criteria	-	-	-	≤ 3.00	≥ 0.90	≤ 7.00	≤ 0.08	≥ 0.90
Final model	1934.924	1219	0.000	1.587	0.953	0.031	0.036	0.947

Table 5: Summary Results of Hypothesis Testing for H1 to H7

Hypothesis				b	β	SE	*t*-value	Results
H1	HC	→	ATT	0.272	0.169	0.064	4.250***	Supported
H2	EW	→	SN	0.047	0.040	0.036	1.291	Rejected
H3	AFF	→	PBC	0.737	0.698	0.109	6.762***	Supported
H5a	ATT	→	LQW	0.119	0.139	0.042	2.822**	Supported
H4a	ATT	→	BI	0.141	0.162	0.037	3.863***	Supported
H5b	SN	→	LQW	0.099	0.116	0.042	2.357*	Supported
H4b	SN	→	BI	0.203	0.232	0.047	4.287***	Supported
H5c	PBC	→	LQW	-0.014	-0.013	0.072	-0.201	Rejected
H4c	PBC	→	BI	0.575	0.496	0.077	7.493***	Supported
H6	LQW	→	BI	0.214	0.253	0.039	5.487***	Supported

Mediating Effect of BI		Standard Indirect Effect	Bootstrapping 95%CIs		Soble Test	Results
			LL CIs	UL CIs	Z-value	
H7a	ATT → LQW → BI	0.205	0.071	0.311	3.628***	Supported (Partial mediation)
H7b	SN → LQW → BI	0.202	0.045	0.267	3.314***	Supported (Partial mediation)
H7c	PBC → LQW → BI	0.200	0.015	0.268	3.333***	Supported (Partial mediation)

According to table 3, 4, 5 Prior to conducting the primary analysis, this research additionally assessed the Goodness-of-fit indices of the measurement model. Table 4 presents the results indicating that all measurement models exhibit satisfactory fit, hence allowing for the progression of the study to the examination of the structural model. The Goodness-of-fit indices of structural model; The findings suggest that the structural model has achieved a satisfactory level of goodness of fit. The result indicated that the comprehensive measurement model fit was satisfactory (see table 4). Accordingly, the results indicated that the structural model was credible and accurate.

The findings of the study indicate that the hypotheses have been deemed valid and are shown in Table 5 and Figure 1. The findings indicate that a majority of the hypotheses within the study model have received support.

Objective 3: To develop a model of the causal effects of attitude, subjective norms, perceived behavioral control, and life quality & well-being toward behavior intention of holistic wellness destination mediated by life quality & well-being.

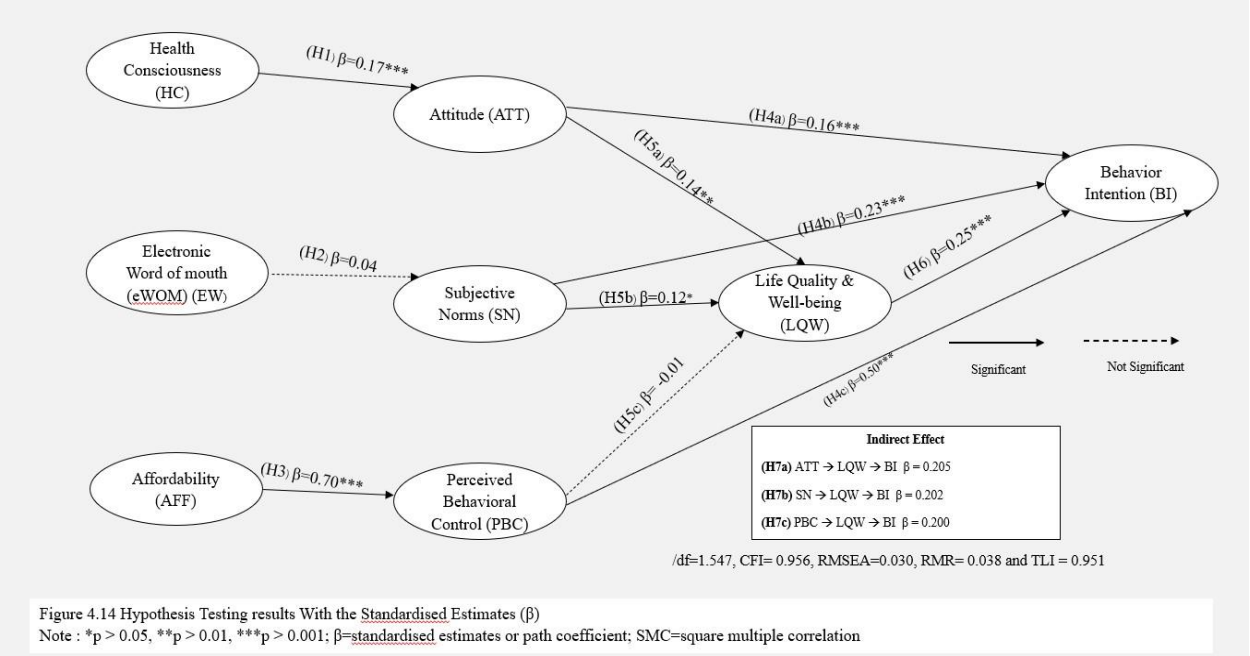

Figure 4.14 Hypothesis Testing results With the Standardised Estimates (β)
Note : *p > 0.05, **p > 0.01, ***p > 0.001; β=standardised estimates or path coefficient; SMC=square multiple correlation

Figure 2. Model of the causal effects (Hypothesis Testing results With the Standardised Estimates (β))

From figure 1, the hypothesized model demonstrates a strong alignment with the observed empirical data (2 /df=1.547, CFI= 0.956, RMSEA=0.030, RMR= 0.038 and TLI = 0.951)

Discussion

According to table 5 and Figure 2, Health consciousness and Attitude are highly correlated (r =.37, P < 0.001). β =0.169, p < 0.001, validating Hypothesis 1. Health-conscious people take more responsibility for their health. Contrary to the existing eWOM-Subjective norms direct impact studies. eWOM and Subjective norms are not related, refuting hypothesis 2 (r =.15, P < 0.001). β=0.040 (ns). eWOM does not immediately affect Subjective norms for European visitors in the study. eWOM viewpoints may not reflect wellness community norms. Thus, eWOM may be seen as subjective beliefs rather than societal standards. Thus, eWOM did not forecast subjective norms. AFF, the current study's empirical findings confirm a substantially positive relationship and direct impact on PBC, thus supporting Hypothesis 3 (r = .52, P < 0.001). The β value (β=0.698, p < 0.001). European tourists anticipate fewer obstacles when they feel more capable of performing a behavior.

Attitude positively and substantially influences LQW, supporting Hypothesis 5a. Attitude and LQW are highly correlated (r =.18, P < 0.001). β=0.139, p < 0.001. Attitudes, a component of Theory of planned behavior, reflect an individual's favorable or negative judgment of a behavior (Ajzen, 1991; Husin & Rahman, 2016: 1351-1366; Parsaei, Rezaei, & ArabJafari, 2014: 95-109.; Sahli & Legoherel, 2016). The impact of attitude on an individual's quality of life can be observed by its influence on their perception of how behavior affects their overall well-being. If a behavior is believed to improve quality of life, individuals are more likely to develop positive attitudes toward engaging in that behavior. People are more inclined to enjoy a habit that improves quality of life. Health and wellness tourism initiatives are important nowadays, according to Lehto et al. (2015). Professional programs help individuals achieve and maintain well-being. These programs encourage self-discovery, meaning, and purpose. They also combine travel, leisure, and wellbeing (Verschuren, 2004). Wellness travelers are healthy and seek therapy to preserve their health (Lehto et al., 2015). De Bloom et al. (2011) and Dolnicar et al. (2012) and (2013) discovered that tourists' attitudes about tourism's beneficial influence on life satisfaction.

The present research supports Hypothesis 5b by showing a positive relation and direct effect of Subjective norms on LQW (r =.15, P < 0.001). β=0.116, p < 0.05. Subjective norms refer to an individual's perception of social norms and expectations regarding a behavior, an individual's identification with social norms is a significant predictor of quality of life (Rana and Paul, 2017). Therefore, the influence of subjective norms on an individual's quality of life can be evaluated through its impact on their social environment and relationships.

Contradictory, the result confirmed the findings of the current study where PBC is proved to be insignificant to LQW in the context of participating holistic wellness tourism, refuting Hypothesis 5c (r = .12, P < 0.001). The β value (β=-0.013, ns). According to Seow et al., (2017), studied that account for PBC, external control is insignificant for predicting an individual's intent. This may indicate that PBC reflects an individual's perception of the ease or difficulty of performing a behavior. they could reasonably believe that their health is excellent, therefore this has no significant effect on their desire to seek out wellness care (Brouwer et al., 2009; Seow et al., 2017; Smith et al., 2008).

Attitude, Subjective norms, PBC, LQW show a substantial positive association and direct influence of Behavior intention, confirming hypotheses 4a, 4b, 4c and 6. Attitude and Subjective norms, PBC consistent with Theory of Planned Behavior and other research. Moreover, Wellness may achieve QOL. Individuals' expectations of a behavior's advantages can affect quality of life. If people think an activity would improve their well-being,

contentment, or fulfillment, it might affect their behavior intention. Expecting good results and a better life might motivate them to do the action.

Hypothesis 7a claimed that LQW mediates the relationship between Attitude and Behavior intention among European holistic wellness tourists in Phuket. Attitude influences Behavior intention directly (H4a) and indirectly or partly mediated by positive views toward holistic wellness tourism. European visitors' view of holistic wellness activities promotes greater LQW and behavior intent to participate holistic wellness tourism in Phuket. Numerous studies show that attitude affects how people see the world, which impacts their quality of life. Positivity improves life. It helps people stay cheerful in tough times, improving life satisfaction and well-being. Positive attitudes about an action sometimes lead to the intention to do it. Someone who likes exercising is more likely to do it (Hudson et al., 2017; Karn et al., 2017; Koskinen & Wilska, 2019).

LQW partially mediates Subjective norms-behavior intention in the sample. The data supports Hypothesis 7b. European visitors also observed high subjective standards. This may indicate a high level of relationship if an individual perceives that a specific behavior improves quality of life, they are more likely to receive positive feedback or approval from their social network for engaging in that behavior, and subjective norms are usually influenced by significant others. LQW partially mediates PBC in the sample. This finding of this study supports Hypothesis 7c and has shown that individual's perception about their ability engage in holistic wellness tourism are measured by perceived behavior control, if individuals believe that a behavior will enhance their well-being, satisfaction, or fulfillment in various domains of life, it can positively influence their behavior intention.

Research Implications

Academic Implications

1. This study has filled this gap and sheds light on the impact of LQW and its antecedents on DTPB in holistic wellness tourism. In addition, this study provided evidence indicating that LQW can be measured in wellness tourism research. Additionally, no studies within wellness tourism have measured LQW using it as mediator effect. This study provided empirical evidence supporting an LQW measurement model that included hierarchical factors and affirmed that LQW measure could be operationalized as a mediator factor model. Based on the comprehensive literature review, these eight constructs have yet to be investigated in holistic wellness tourism context in Thailand. Thus, the current study develops an experimental framework for academics and practitioners who may be interested in undertaking additional research to investigate how to apply the findings and can be compiled into a publication to convey a competitive advantage to wellness sectors.

2. In term of fostering European tourists' behavior intention toward holistic wellness vacation, the study found that attitude and subjective norms and perceived behavioral control are the key determinants in which perceived behavioral control has the strongest direct effect on European tourists' behavior. Moreover, the study found that attitude, subjective norms and perceived behavioral control indirectly influence behavior intention through life quality & well-being. It was found that if a behavior is believed to improve quality of life, individuals are more likely to develop positive attitudes toward engaging in that behavior. And individual's perception about their ability engage in holistic wellness tourism are measured

by perceived behavior control, if individuals believe that a behavior will enhance their well-being, satisfaction, or fulfillment in various domains of life, it can positively influence their behavior intention. These empirical findings validate the mediating effects of LQW indicating that LQW partially mediates the behavior intention in visiting holistic wellness vacation.

Policy Implications

3. The government should provide initial assistance to stimulate health awareness among Europeans by having the campaign which can be encouraging healthy behaviors through public health and wellness, wellness programs, access to sports and fitness facilities, and initiatives promoting healthy eating habits and physical activity.

4. The government may use awareness-enhancing tactics, such as developing wellness tourism itineraries that include both main cities area and less visited area routes to provide suggestions or recommendations for European travelers.

Managerial Implications

1. Moreover, the study indicates, positive attitude (health consciousness) towards holistic wellness is critical for wellness tourists to participate in wellness tourism. Therefore, Businesses/Destination managers have the option to consider including wellness tourism as part of their offerings in various areas by offering personalized wellness products and experiential elements, as well as authentic destination-based experiences and explicit reflective elements that appeal to tourists. Destination managers may develop specialized wellness programs that align with health-conscious European tourists' interest such as offer a variety of holistic activities: yoga retreats, meditation sessions, personalized fitness programs, healthy cooking classes, and spa treatments focusing on natural and organic ingredients.

2. Businesses may also promote health awareness to people to concern about their health as it is encouraging individuals to make informed decisions about their well-being such as encourage Healthy habits by offering tips and guidance on adopting and maintaining healthy habits in daily life; provide step by step instructions for exercise routines, healthy recipes and stress management techniques; Share personal stories and testimonials of individuals who have overcome health challenges or made positive lifestyle changes. Real-life examples can inspire and resonate with people.

Limitation and Recommendation

The present study has significant limitations that may guide future research, as Phuket holidaymakers provided data for this study. Thus, findings are limited to this region. Other geographical areas may provide different results and conclusions on the amount and direction of construct relationships. Additional study on other tourist sites should be done to compare results.

Second, the observed indications were restricted, even if a structural equation model might resolve this research's assumptions. Literature review guided the selection of observable variables and constructs. The model might be expanded to include essential factors and constructs that improve life quality, well-being, and behavior intention. Future study should examine omitted influencing factors (moderators/mediators) like motivation and perceived value that may affect the exogenous variables on the endogenous variables. Perceived value and push/pull incentive have been shown to increase action intention. (Dean & Suhartanto,

2019; He et al., 2020; Jalil, Fikry, & Zainuddin, 2016; Li & Cai, 2011; Seow, Choong, & Moorthy, 2021).

Thirdly, our research collected all variables from European visitors using a self-report survey. Data collecting limits prevented elimination of common procedure bias. Self-assessment may make European tourists overstate their actions and intentions. Thus, several data sources should be used to verify this model. The study proposes that future studies should gather data on European visitors' behavior from the supply side, such as wellness industries, to remove bias and give informative data. Fourth, this research solely used Life quality & well-being to mediate the effects of deconstructed theory of planned behavior on European visitors in Phuket. Future researchers should incorporate satisfaction and emotion factors that affect behavior intention. Finally, the research provides preliminary demographic data on wellness travelers, including gender, age, nationality, and travel habits. The major components (decomposed theory of planned behavior and its antecedents, life quality & well-being, and behavior intention) were compared by wellness tourism type, gender, and age group. Since the main goal of this study was to construct and evaluate an existing model experimentally, future research should use segmentation analysis to better understand wellness visitors. Categorization advances theoretical and experimental research. Classifying visitors helps predict their behavior.

References

Ajzen, I. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes,* (50), 179-211.

Aleksijevits, K. (2020). Consumer motivation and behaviour when selecting a wellness holiday destination. *International Journal of Spa and Wellness,* 2 (2), 78-97.

Ali-Knight, J., & Ensor, J. (2017). Salute to the sun: an exploration of UK Yoga tourist profiles. *Tourism Recreation Research,* 42 (4), 484-497.

Anderson, J. C., & Gerbing, D. W. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological Bulletin,* 103 (3), 411.

Aristotle. (1985). *Nicomachean ethics*. Indianapolis, IN: Hackett.

Baker, D. A., & Crompton, J. L. (2000). Quality, Satisfaction and behavioral intentions. *Annals of tourism research,* 27 (3), 785-804.

Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology,* 51 (6), 1173.

Blesic, I., Kovacic, S., Syromiatnikova, Y., & Freinkina, I. (2020). Recreation, relaxation or something else?- Exploring the motives for visiting the wellness hotels in Serbia. *Advances in Health Sciences Research,* (17), 23-27.

Boulay, R., Hritz, N. M., & Ashton, C. (2013). An Exploratory Study of Wellness Travel: Differences Between U.S. and Non-U.S. Travelers. *Journal of Tourism Insights,* 4 (1).

Chen, J. S., Prebensen, N., & Huan, T. C. (2008). Determining the Motivation of Wellness Travelers. *Anatolia,* 19 (1), 103-115.

Chen, M. F., & Tung, P. J. (2014). Developing an extended theory of planned behavior model to predict consumers' intention to visit green hotels. *International Journal of Hospitality Management,* (36), 221-230.

Clark-Kennedy, J., & Cohen, M. (2017). Indulgence or therapy? Exploring the characteristics, motivations and experiences of hot springs bathers in Victoria, Australia. *Asia Pacific Journal of Tourism Research,* 22 (5), 501-511.

Crompton, J. L. (1979). Motivations for pleasure vacation. *Annals of tourism research,* 6 (4), 408-424.

Dalziel, R. C., & De Klerk, N. (2021). Media and group influence on Generation Y consumers' attitudes towards beauty products. *Spanish Journal of Marketing - ESIC,* 25 (1), 115-136.

de Bloom, J., Geurts, S. A., Sonnentag, S., Taris, T., de Weerth, C., & Kompier, M. A. (2011). How does a vacation from work affect employee health and well-being? *Psychol Health,* 26 (12), 1606-1622.

Dean, D., & Suhartanto, D. (2019). The formation of visitor behavioral intention to creative tourism: the role of push–Pull motivation. *Asia Pacific Journal of Tourism Research,* 24 (5), 393-403.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2006). Hedonia, eudaimonia, and well-being: an introduction. *Journal of Happiness Studies,* 9 (1), 1-11.

Diener, E. (1984). Subjective Well-being. *Psychological Bulletin,* 95 (3), 542-575.

Diener, E., Heliwell, J. F., & Kahneman, D. (2010). *International Differences in Well-being*. Oxford: Oxford University Press.

Dolnicar, S., Yanamandram, V., & Cliff, K. (2012). The contribution of vacations to quality of life. *Annals of tourism research,* 39 (1), 59-83.

Etzion, D. (2003). Annual Vacation: Duration of Relief from Job Stressors and Burnout. *Anxiety, Stress & Coping,* 16 (2), 213-226.

Fu, J. R., Ju, P. H., & Hsu, C. W. (2015). Understanding why consumers engage in electronic word-of-mouth communication: Perspectives from theory of planned behavior and justice theory. *Electronic Commerce Research and Applications,* 14 (6), 616-630.

Gilbert, D., & Abdullah, J. (2002). A Study of the Impact of the Expectation of a Holiday on an Individual's sense of well-being *Journal of Vacation Marketing,* 8 (4), 352-361.

Gould, S. J. (1988). Consumer attitudes toward health and health care: A differential perspective. *Journal of Consumer Affairs,* 22 (1), 96-118.

GWI. (2018). GWIWellnessEconomyMonitor2018. *Online.* Retrieved 12 March 2021. From: https://globalwellnessinstitute.org/what-is-wellness/wellness-economy-definitions/

Hair, J. F., Black WC, Babin BJ, Anderson RE. (2014). *Multivariate data analysis: Pearon new international edition*. Essex: Pearson Education Limited.

Hosany, S., & Gilbert, D. (2009). Measuring Tourists' Emotional Experiences toward Hedonic Holiday Destinations. *Journal of Travel Research,* 49 (4), 513-526.

Hudson, S., Thal, K., Cárdenas, D., & Meng, F. (2017). Wellness tourism: stress alleviation or indulging healthful habits? *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research,* 11 (1), 35-52.

Husin, M. M., & Rahman, A. A. (2016). Predicting intention to participate in family takaful scheme using decomposed theory of planned behavior. *International Journal of Social Economics,* 43 (12), 1351-1366.

Jalil, N. A. A., Fikry, A., & Zainuddin, A. (2016). The Impact of Store Atmospherics, Perceived Value, and Customer Satisfaction on Behavioural Intention. *Procedia Economics and Finance,* 37, 538-544.

Joseph, S., & Linley, P. A. (2005). Positive adjustment to threatening events: An organismic valuing theory of growth through adversity. *Review of general psychology,* 9 (3), 262-280.

Karn, S., Amarkantak, A. M., & Swain, S. K. (2017). Health consciousness through wellnesstourism: a new dimension to new age travelers. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure,* 6 (3), 1-9.

Kelly, C. (2015). Wellness Tourism: Retreat Visitor Motivations and Experiences. *Tourism Recreation Research,* 37 (3), 205-213.

Kessler, D., Lee, J.-H., & Whittingham, N. (2020). The wellness tourist motivation scale: a new statistical tool for measuring wellness tourist motivation. *International Journal of Spa and Wellness,* 3 (1), 24-39.

Khunnasup, J., & Kurahong, C. (2008). *Thailand's Health Tourism Situation and Trends* [Press release]

Konu, H., & Laukkanen, Y. (2009). *Roles of Motivation Factors in Predicting Tourists intention to make wellbeing.* Paper presented at the ANZMAC 2009 conference proceeding.

Koskinen, V., & Wilska, T.-A. (2019). Identifying and understanding spa tourists' wellness attitudes. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism,* 19 (3), 259-277.

Kraft, F. B., & Goodell, P. W. (1993). Identifying the health conscious consumer. *Journal of Health Care Marketing,* 13, 18-25.

Kucukusta, D., & Denizci Guillet, B. (2015). Lifestyle Segmentation of Spa Users: A Study of Inbound Travelers to Hong Kong. *Asia Pacific Journal of Tourism Research,* 21 (3), 239-258.

Laesser, C., & Hall, C. M. (2011). Health travel motivation and activities: insights from a mature market – Switzerland. *Tourism Review,* 66 (1/2), 83-89.

Lam, T., & Hsu, C. H. (2006). Predicting behavioral intention of choosing a travel destination. *Tourism Management,* 27, 589-599.

Laohawanit, M. M. (2014). *Critical Success Factors of Health service providers to develop model of Holistic wellness centers in Thailand for the ASEAN market*.

Lee, M., Han, H., & Lockyer, T. (2012). Medical Tourism—Attracting Japanese Tourists For Medical Tourism Experience. *Journal of Travel & Tourism Marketing,* 29 (1), 69-86.

Lehto, X. Y., Brown, S., Chen, Y., & Morrison, A. M. (2015). Yoga Tourism as a Niche Within the Wellness Tourism Market. *Tourism Recreation Research,* 31 (1), 25-35.

Litvin, S. W., Goldsmith, R. E., & Pan, B. (2018). A retrospective view of electronic word-of-mouth in hospitality and tourism management. *International Journal of Contemporary Hospitality Management,* 30 (1), 313-325.

Mai, R., & Hoffmann, S. (2012). Taste lovers versus nutrition fact seekers: How health consciousness and self-efficacy determine the way consumers choose food products. *Journal of Consumer Behaviour,* 11 (4), 316-328.

Mak, A. H. N., Wong, K. K. F., & Chang, R. C. Y. (2009). Health or self-indulgence? The motivations and characteristics of spa-goers. *International Journal of Tourism Research,* 11 (2), 185-199.

Mannan, M., Ahamed, R., & Zaman, S. B. (2019). Consumers' willingness to purchase online mental health services. *Journal of Services Marketing,* 33 (5), 557-571.

Meera, S., & Vinodan, A. (2019). Attitude towards alternative medicinal practices in wellness tourism market. *Journal of Hospitality and Tourism Insights,* 2 (3), 278-295.

MOPH. (2016). Empowering a Seamless Medical Hub Policy towards a Healthy City to Promote excellence in health services. *Online.* Retrieved 20 December 2021: https://www.thailandmedicalhub.net/news

Moscardo, G. (2011). Searching for Well-being: Exploring Change in Tourist Motivation. *Tourism Recreation Research,* 36 (1), 15-26.

Murphy, L., Mascardo, G., & Benckendorff, P. (2007). Exploring word-of-mouth influences on travel decisions: friends and relatives vs. other travellers. *International Journal of Consumer Studies,* 31 (5), 517-527.

Nawijn, J., & Damen, Y. (2014). Work During Vacation: Not So Bad After All. *Tourism Analysis,* 19 (6), 759-767.

Nawijn, J., Marchand, M. A., Veenhoven, R., & Vingerhoets, A. J. (2010). Vacationers Happier, but Most not Happier After a Holiday. *Appl Res Qual Life,* 5 (1), 35-47.

Neal, J. D., Sirgy, M. J., & Uysal, M. (1999). The role of satisfaction with leisure travel/tourism services and experience in satisfaction with leisure and overall life. *Journal of Business Research,* 44 (3), 153-163.

Neal, J. D., Uysal, M., & Sirgy, M. J. (2007). The Effect of Tourism Services on Travelers' Quality of Life. *Journal of Travel Research,* 46 (2), 154-163.

Newsom, J. T., McFarland, B. H., Kaplan, M. S., Huguet, N., & Zani, B. (2005). The health consciousness myth: implications of the near independence of major health behaviors in the North American population. *Social Science & Medicine,* 60 (2), 433-437.

Park, C., Wang, Y., Yao, Y., & Kang, Y. R. (2011). Factors Influencing eWOM Effects: Using Experience, Credibility, and Susceptibility. *International Journal of Social Science and Humanity*, 74-79.

Parsaei, F., Rezaei, M., & ArabJafari, M. (2014). Evaluating Behavioral Intentions of Tourists in e-Tourism. *Journal of Computing Security,* 1 (2), 95-109.

Pathomsirikul, Y. (2019). Marketing Strategies Affecting Chinese Tourists' Decision Making and Loyalty toward Medical and Wellness Tourism in Thailand. *UTCC International Journal of Business and Economics,* 11 (2).

Plank, R. E., & Gould, S. J. (1990). Health Consciousness, scientific orientation and wellnes: an examination of the determinants of wellness attitudes and behaviors. *Health Marketing Quarterly,* 7 (3-4), 65-82.

Poomarpinun, P., & Weerakrit, N. (2018). Behavior and motivation of Chinese wellness tourists in Phuket. *Human Resource and Organization Development Journal,* 10 (2), 89-109.

Reza Jalilvand, M., & Samiei, N. (2012). The impact of electronic word of mouth on a tourism destination choice. *Internet Research,* 22 (5), 591-612. doi:10.1108/10662241211271563

Ruangkanjanases, A., You, J. J., Chien, S. W., Ma, Y., Chen, S. C., & Chao, L. C. (2020). Elucidating the Effect of Antecedents on Consumers' Green Purchase Intention: An Extension of the Theory of Planned Behavior. *Front Psychol,* 11, 1433.

Russell, R. C., Wesley, F., & Sutherland, P. (2008). Going where the Joneses go: Understanding how others influence travel decision-making. *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research,* 2 (1), 12-24.

Ryan, C. (2015). Ways of Conceptualizing the Tourist Experience A Review of Literature. *Tourism Recreation Research,* 35 (1), 37-46.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Review of Psychology,* 52, 141-166.

Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychology well-being. *Journal of Personality and Social Psychology,* 57 (6), 1069-1081.

Ryu, K., & Jang, S. (2016). Intention to Experience Local Cuisine in a Travel Destination: The Modified Theory of Reasoned Action. *Journal of Hospitality & Tourism Research,* 30 (4), 507-516.

Sahli, A. B., & Legoherel, P. (2016). Decomposed thoery of planned Intention to book online product. *Journal of Vacation Marketing,* 22 (2), 179-194.

SCB. (2017). Insight Thai Tourism: Sustaining success. *Online.* Retrieved 20 December 2021. From: https://www.scbeic.com/en/detail/file/product/2953/ekn1rppsq7/EIC_Insight_ENG_Tourism_2016.pdf.

Schumacker, R. E., and Richard G. Lomax. (2010). *A beginner's guide to structural equation modeling*. New York: Psychology Press.

Seow, A. N., Choong, Y. O., Choong, C. K., & Moorthy, K. (2021). Health tourism: behavioural intention and protection motivation theory. *Tourism Review,* 77 (2), 376-393.

Sirgy, M. J., Kruger, P. S., Lee, D.-J., & Yu, G. B. (2010). How Does a Travel Trip Affect Tourists' Life Satisfaction? *Journal of Travel Research,* 50 (3), 261-275.

Skevington, S. M., & Bohnke, J. R. (2018). How is subjective well-being related to quality of life? Do we need two concepts and both measures? *Soc Sci Med, 206*, 22-30.

Skevington, S. M., Gunson, K. S., & O'Connell, K. A. (2013). Introducing the WHOQOL-SRPB BREF: developing a short-form instrument for assessing spiritual, religious and personal beliefs within quality of life. *Qual Life Res,* 22 (5), 1073-1083.

Southeast, A. (2019). wellness spa tourism in Thailand. Online. Retrieved 20 December 2021. From: https://www.visitsoutheastasia.travel/guides/wellness-spa-tourism-in-thailand/

Sparks, B., & Pan, G. W. (2009). Chinese outbound tourists: Understanding their attitudes, constraints use of information sources. *Tourism Management,* 30 (4), 483-494.

TAT. (2017). Twelfth National Economic Plan - 2017-2021. *Online.* Retrieved 10 September 2022. from https://www.nesdc.go.th/nesdb_en/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=4345.

Taylor, S., & Todd, P. A. (1995). Understanding information technology usage: A test of completing models. *Information systems research,* 6 (2), 144-176.

Težak Damijanić, A. (2019). Wellness and healthy lifestyle in tourism settings. *Tourism Review,* 74 (4), 978-989.

the Office of National Higher Education Science Research and Innovation, N. (2022). Enhancing Phuket as Health and Wellness Hub. *Online.* Retrieved 10 September 2022. From: https://www.nxpo.or.th/th/11759

Triandis, H. C. (2000). *Cultural Syndromes and Subjective well-being*. Massachusetts, USA: Diener, E., Suh, E.M. (Eds.).

Tuzunkan, D. (2018). Wellness tourism- What motivates tourists to participate. *International Journal of Applied Engineering Research,* 13 (1), 651-661.

Velayuthan, S. K., Hashim, N. A. A. N., Yusoff, A. B. M., Awang, Z., & Ramlee, S. I. F. B. (2019). A Proposed Framework on Urban Vacationers Motivation in Visiting Spa and Wellness Centre. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences,* 9 (5).

Verschuren, F. (2004). *Spa health and wellness tourism: A new product portfolio at the Canadian Tourism Commission*. Ottawa: Canadian Tourism Commission.

Wang, P. (2015). Exploring influence of electronic word-of-mouth on tourists' visit intention: A dual process approach. *Journal of Systems and Information Technology,* 17 (4), 381-395.

Wu, L., & Chen, J. L. (2005). An extension of trust and TAM model with TPB in the initial adoption of online tax: An empirical study. *International Journal of Human-Computer Stuides,* 62 (6), 784-808.

Yoon, Y., & Uysal, M. (2005). An examination of the effects of motivation and satisfaction on destination loyalty: a structural model. *Tourism Management,* 26 (1), 45-56.

Yusoff, A. M., & Hashim, N. A. A. N. (2019). Validating the Measuring Instrument for Motivation Factors towards Visiting Spa and Wellness Tourism Destinations in Kuala Lumpur. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering,* 8 (9S), 1106-1108.

The Water Etiquette: A Comparative Analysis of the Water Splashing Festival in China and Thailand from the Perspective of Cultural Ecology

Hao Minqi and Wang Meiyu
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: vance11166516@gmail.com

****

Abstract

The goals of this study are: 1) to explore the evolution and influence of "Songkran Festival" and "Water Splashing Festival" in Chinese and Thai culture; 2) to comparatively analyze the similarities and differences of these two festivals in different cultural environments; 3) to study the impact of Songkran Festival on The impact of local ecological environment and its relationship with social interaction. The sample included people participating in Songkran celebrations, who were selected by community and cultural groups. The research instruments for data collection were questionnaires and participant observation. The methods used for data analysis included qualitative and quantitative analysis. The research results are as follows: 1) In China and Thailand, the Water Splashing Festival has become an important traditional celebration, replacing the traditional New Year celebration. 2) Through comparative analysis, it was found that although the Water Splashing Festival has different historical origins and cultural connotations in the two countries, they both embody the common theme of celebrating harvest and praying for blessings. 3) The Water Splashing Festival has a positive impact on the local ecological environment and promotes the harmonious coexistence between man and nature. Based on the research results, this article puts forward research suggestions: Through comparative analysis, we can better understand and protect this traditional cultural activity, promote its organic integration with contemporary society, and realize the inheritance and innovation of traditional culture.

Keywords: Cultural ecology; Etiquette; China and Thailand; Water Splashing Festival

Introduction

The Water Splashing Festival is an important traditional festival for ethnic groups such as the Dai people in China and the Thai people in Thailand, and represents a symbol of harvest, blessing and unity. At the same time, in the national societies of the two countries, the Water Splashing Festival has become more than just a traditional celebration, but also an important moment of cultural identity and social interaction. With the changes of the times and cultural exchanges, the Water Splashing Festival has taken on diverse forms and meanings in different regions, and has become an important part of the national culture of China and Thailand.

"Songkran Festival" and "Water Splashing Festival" are one of the most representative traditional festivals of the Thai and Dai people. They not only have similarities in celebration methods, but also carry unique national emotions and cultural spirit in terms of social functions and cultural connotations. In recent years, with the advancement of globalization and the deepening of cultural exchanges, the Water Splashing Festival in China and Thailand has

* Received: April 23 2027; Revised: April 29 2024; Accepted: April 30 2024

gradually attracted international attention and has become one of the most high-profile traditional cultural activities in the world.

This article aims to conduct a comparative analysis of the Water Splashing Festival in China and Thailand from the perspective of cultural ecology, and explore its evolution and impact in different cultural environments. Through comparative research, we can better understand and protect this traditional cultural activity, promote its organic integration with contemporary society, and realize the inheritance and innovation of traditional culture. First of all, this article will start with the origin and historical origin of the Water Splashing Festival, and explore the status and role of the Water Splashing Festival in the traditional culture of China and Thailand. Secondly, we will conduct a comparative analysis of the rituals and etiquette of the Water Splashing Festival to reveal the similarities and differences. Then, we will explore the impact of the Water Splashing Festival on the local social and ecological environment, and explore its status and role in the cultural ecosystem. Finally, we will look into the future development of the Water Splashing Festival and put forward suggestions and measures to protect and inherit this traditional cultural event.

Through the comparative analysis of the Water Splashing Festival in China and Thailand, we can gain a deeper understanding of this traditional cultural activity, promote cross-cultural exchanges and understanding, and provide theoretical support and practical guidance for the inheritance and development of the Water Splashing Festival.

Research Objective

1. Analyze the historical origins, ritual processes and cultural connotations of the Water Splashing Festival in China and Thailand.

2. From the perspective of cultural ecology, explore the intrinsic connection between the water-sprinkling festival etiquette and customs of the two countries and the local ecological environment, religious beliefs, and social structure.

3. Compare the challenges faced by the Water Splashing Festival between the two countries between tradition and modernity, and make suggestions for its susThainable development.

Literature Review

1. Songkran Festival in Thailand

The Thai New Year is an important moment full of celebrations and rituals. It is not only a day to clean up the old and bring in the new, and pray for a good harvest, but it is also a festival for people to celebrate reunions and relax. In Thai culture, New Year festivals include not only the traditional Songkran Festival, but also the Spring Festival for Thai Chinese and New Year's Day celebrated according to the Gregorian calendar.

Thailand’s history and culture are deeply influenced by Indian Brahmanism, and many festivals originate from India. Among them, Songkran Festival is a ritual originating from Indian Brahmanism. Every year, believers go to the river to bathe on the occasion of this festival to wash away the filth on their bodies, cleanse away all evil, and pray for peace and success in the new year. In the 13th century AD, Rama Kunheng, the third king of the Sukhothai Dynasty, established Theravada Buddhism as the state religion. Songkran Festival was also introduced to Thailand and became one of Thailand's traditional festivals.

Thailand used to regard the first day of the first month of the Thai calendar as the New Year, but with the introduction of Brahmanism, this time was changed to the junction of the dry season and the rainy season related to the production season, which roughly corresponds to the first day of May or April in the Gregorian calendar. Songkran Festival is usually held between April 12th or 13th in the Gregorian calendar and marks the beginning of the new year. This festival lasts for a total of three days, which represents turnover, change and transfer, and also reflects the importance that Thai people attach to the astronomical calendar.

Thai New Year festivals, especially the Songkran Festival, are rich in cultural connotations and activities. The first day of the festival is called "Maha Song Qianri", marking the end of the past year; the second day is called "Wang Nao"; and the last day of the festival is called "Wang Thai Long Song", Marks the arrival of the new year. This tradition reflects the Thai people's observation of the changes of time and their celebration of the transition between the old and the new.

The Songkran Festival is an important part of the Songkran Festival and is considered one of the most representative events in the Thai New Year. The Thai people believe that splashing water on each other can pray for rain, so that water from the sky will fall to the earth according to the seasons. Splashing events usually last for several days and involve people splashing water in a variety of ways, from simple kettles to water guns filled with water. Behind the water-splashing activity is not only a celebration of the New Year, but also a wish for joy in life and respect and gratitude for nature. The meaning of splashing water is not only to pray for rain, but also represents people’s hope for life and their beautiful vision for the future.

In addition to water-splashing activities, Songkran Festival has many other traditional rituals and celebrations. For example, people will go to temples to pray for blessings, and every household will make sacrifices to the gods to pray for peace and a good harvest in the coming year. In addition, there are performances such as dragon and lion dances, as well as food stalls and amusement facilities, adding more joy to the festival.

In general, Thailand’s New Year festivals, especially Songkran Festival, are not only a celebration of time, but also a reflection of the Thai people’s love for life and their bright prospects for the future. Through colorful celebrations and traditional ceremonies, people inherit the ancient culture and carry forward the national spirit. At the same time, they also demonstrate the Thai people’s enthusiasm for life and confidence in the future.

2. Water Splashing Festival of Dai Nationality in China

Songkran Festival and Songkran Festival also originate from the "bathing and sin-washing" ritual of Indian Brahmanism. The Water-Splashing Festival was first introduced to Myanmar from India, then to Thailand and Laos, and later to the Dai area in Yunnan, China. However, there is no historical record of the exact time when the Water Splashing Festival was introduced to the Dai areas of China. According to the "History of Lu", Ji Zhen, the first ruler of Xishuangbanna, established the Jinglong Jindian Kingdom in 1180 AD and called himself the "Supreme Buddha Lord of Jinglong Jindian". The Beiye Sutra of the Dai people began in the first year of Dai Li (AD 639), so it has been more than 800 years since the spread of Buddhism and the establishment of Buddhist temples in Xishuangbanna. It can be inferred that the widespread spread of the Water Splashing Festival also occurred at the same time, more than 800 years ago.

The traditional festival of the Dai people is called "Sangkanbimai" or "Shanghan" in Dai language, and it is called "Songqian" in Thailand. Chen Qian (1990) believes that "Shanghan" and "Songqian" are both transliterations of Sanskrit (Samkranta), which means turnover, change, and transfer, and refers to the movement of the sun or other planets from one star palace to another. . The time of the Water Splashing Festival in the Dai calendar is consistent with the "Songkran Festival" of the Thai people, which is around the Qingming Festival every year, in June of the Dai calendar (April 13 to 15 in the Gregorian calendar). The traditional festival period of the Water Splashing Festival is calculated according to the Dai calendar, and usually lasts for three days (sometimes four). The first day is to send off the old, and the last day is to welcome the new.

As for the date of the "Water Splashing Festival", it was originally the sixth month of the Buddhist calendar (Theravada believes that the time of Buddha's nirvana is June 15th), which corresponds to mid-April of the Gregorian calendar. The "Buddhist June" here is not the Gregorian calendar's June, but the Dai calendar's June which is "commonly known" as the Buddhist calendar. Because the Water Splashing Festival of the Dai people in Yunnan is held in mid-April in the Gregorian calendar. From a time perspective, "April in the Gregorian calendar" is equivalent to June in the Dai calendar. It can be seen that the Water Splashing Festival of the "Dai New Year" coincides with the Buddha's Birthday Festival, which is celebrated by the Dai people as a Buddhist New Year. Since the Dai people established their own calendar in 638 AD, they have used it in conjunction with the Thai calendar, and the Hindu calendar passed down from Buddhism is the New Year. It may be said that the Dai people did not formulate their own unique calendar and New Year calendar.

The festival most closely related to water among the Dai people is the Water Splashing Festival, because there is a unique activity during the festival, which is that people splash water on each other to bless each other. The Dai people believe that water is sacred. Water can wash away sins on the body and bring them good luck and happiness. It can be seen from the above that both Songkran Festival and Water Splashing Festival originated in India, and their festivals are deeply influenced by Indian Brahmanism. In the 13th century AD, Rama Kunheng, the third king of the Sukhothai Dynasty, established Theravada Buddhism as the state religion. Songkran Festival should also be introduced to Thailand at the same time or earlier. There is no exact date for when the Water Splashing Festival was introduced to the Dai area of China, but in 1180 AD, with the spread of Buddhism and the establishment of Buddhist temples in Xishuangbanna, it should have been more than 800 years ago. The widespread spread of the Water Splashing Festival was also at the same time, dating back more than 800 years.

3. Changes of Songkran Festival and Water Splashing Festival

3.1 Changes of Songkran Festival

The Songkran ceremony is a tradition of Thai New Year celebrations carrying generosity, love and commitment to each other, family, community, society and religion. However, now it has evolved into a broader social festival. At the moment when the sun enters Aries, people give each other "moisture" with water, wish their parents and relatives well, and express their gratitude to their ancestors. Bathing together in the "community" "glued" by water, intertwined with people from the same society, and creates a sense of cherishment in the public sphere of society.

Songkran Festival is also regarded as a "homecoming" day by "new immigrants" in the city, and this period has also become a peak travel period for Thais and foreign tourists. In the contemporary Songkran Festival, activities that follow Thai culture still exist, but some

cultures have changed with the times. In the past, this water-splashing custom was for teenagers to use clean water or perfume (the smell of jasmine) to pour on their elders to express blessings and greetings. People cleaned their rooms before Songkran Festival in order to gain good luck. Prepare things and food to go to temples to give alms. Buddhists believe that giving alms during Songkran Festival will help increase auspiciousness in life. Now, it has developed into a water-splashing activity similar to a carnival.

For decades, the Songkran Festival has become a tourist highlight under the packaging of relevant government departments. The "Water Festival" can attract tourists from all over the world every year. Nowadays, "Water Festival" is more like a water-playing activity, especially in Bangkok. Whether it is bars, nightclubs, open-air bars and outdoor malls, concerts are held, and singers, stars or celebrities are invited to perform. will sell food and alcoholic beverages at the concert. This festival attracts tourists from home and abroad. According to the Songkran Festival data in 2013, there are an average of 150,000 foreigners entering and exiting Thailand every day. During the activity, they shot with water guns, applied powder to each other, and jumped happily, making the visitors very happy.

3.2 Changes of Water Splashing Festival

The tools used in the Water Splashing Festival have also changed with the times, such as "water guns", "water pipes", "water bombs", etc. Compared with the past, when people dripped water from branches and sprinkled water with basins, the use of today's tools can enhance the festive and carnival atmosphere of the festival and adapt to the changes of the times.

On May 20, 2006, the Water Splashing Festival of the Dai people in China was approved by the State Council and included in the first batch of national intangible cultural heritage lists. In 2009, the Dai people in Xishuangbanna, Yunnan, China, became an autonomous prefecture government. The purpose is to further expand the coverage and influence of the Water Splashing Festival of the Dai people in China, and to create an all-round development of the Water Splashing Festival, making it an international brand with the most distinctive characteristics of the nation. It is known as the "Oriental Carnival". At present, China's Water Splashing Festival has become one of the group carnival activities. It is not only one of the festivals with the greatest influence and the largest number of participants among ethnic minority festivals in Yunnan, China, but also an important festival that attracts the most attention from foreign tourists.

The positive aspect of the Water Splashing Festival is to promote cultural exchanges and economic development among local people, but negative problems also arise from it. In addition to some social problems caused by the increase in tourists, it also makes an important local cultural tradition spiritually Faith is transformed into a tourist product, thereby diminishing the sanctity of its original culture.

4. Summary of review

The calendars of both Thailand and the Dai people use the lunar calendar. The year of the Thai and Dai calendar is calculated based on the solar calendar year, which is calculated based on the time it takes for the earth to revolve around the sun, and the month is calculated using the lunar calendar month, which represents a periodic process of the moon's waxing and waning. Although Thailand and the Dai people have their own calendars, they also use the time when the sun moves to the Aries Palace as the day to send off the old year and welcome the new year, that is, the New Year Festival. The Songkran Festival and the Water Splashing

Festival are also calculated based on the Dai calendar and the Thai calendar. They are both derived from a religious festival of Brahmanism in India.

"Water Splashing Festival" is called "Shanghan" in Dai language and "Songkran" in Thailand. Shanghan and Songqian are both transliterations of Sanskrit, meaning turnover, change, and transfer, referring to the transfer of the sun or other planets from one star palace to another.

The Water Splashing Festival falls around the Qingming Festival every year, which falls in the sixth month of the Dai calendar (April 13th to 15th in the Gregorian calendar), while the Songkran Festival corresponds to April 13th to 15th in the Gregorian calendar (May in the Thai lunar calendar). Even though the two festivals have the same origin, different countries and different cultures have gradually developed different legends for the two festivals. Although the two legends are different, they both share the core plot of "seven women take turns holding their heads every day and changing their hands regularly (a day on earth is a year in heaven) to extinguish the fire."

When studying the changes of the Water Splashing Festival and Songkran Festival, we also found that the festival activities of the two countries have undergone tremendous changes compared with the past. The main reason is the progress of society. In order to promote the development of tourism, the government or businessmen have come up with various Methods are used to attract tourists to participate in tourism, so that the content of the festival has become mainly carnival activities, and Buddhist activities have also been relatively reduced. The cultural significance and sanctity of traditional festivals have undergone major changes. The pros and cons of these festivals have yet to be determined by time. inspection and judgment.

Research Methodology

1. Research Methodology:

This study employs a mixed-methods approach to investigate the cultural significance and ecological impact of the Songkran Festival in Thailand and the Water-splashing Festival in China. This methodology involves both qualitative and quantitative techniques to provide a comprehensive understanding of the festivals' evolution, cultural significance, and environmental implications.

2. Source of Data:

The primary sources of data for this study include scholarly articles, historical documents, government reports, and ethnographic accounts related to the Songkran Festival and the Water-splashing Festival. Additionally, field observations, interviews with festival participants, and surveys will be conducted to gather firsthand information and insights.

3. Population and Sampling:

The population for this study comprises individuals who actively participate in the Songkran Festival in Thailand and the Water-splashing Festival in China. A purposive sampling technique will be employed to select participants who represent diverse demographics, including age, gender, socio-economic background, and geographic location. The sample size will be determined based on the principle of data saturation, ensuring that a comprehensive range of perspectives is captured.

4. Data Collecting:

Data collection will involve various methods, including:

Observational fieldwork: Researchers will observe festival activities, rituals, and interactions between participants and their environment.

Semi-structured interviews: Interviews will be conducted with festival organizers, cultural experts, and community members to gain insights into the festivals' cultural significance and ecological impact.

Surveys: Questionnaires will be distributed among festival participants to gather quantitative data on their attitudes, behaviors, and perceptions related to the festivals.

Document analysis: Historical documents, government reports, and scholarly literature will be analyzed to trace the historical development and socio-cultural context of the festivals.

5. Analysis of Data:

The collected data will be analyzed using both qualitative and quantitative methods. Qualitative data, such as interview transcripts and field notes, will be subjected to thematic analysis to identify recurring themes, patterns, and cultural meanings associated with the festivals. Quantitative data from surveys will be analyzed using statistical techniques to examine correlations, trends, and demographic differences among festival participants. The integration of qualitative and quantitative findings will provide a comprehensive understanding of the festivals' cultural significance and ecological impact.

Research Conceptual Framework

The conceptual framework of this study is based on cultural ecology theory and aims to explore the evolution, social functions, and impact on the ecological environment of Thailand's Songkran Festival and China's Water-Splashing Festival in different cultural environments. The theory of cultural ecology believes that there is a close interrelationship between human culture and the natural environment. Culture adapts and shapes the environment and is also affected by the environment.

1. Cultural adaptation and shaping:

Through the perspective of cultural ecology, the research will explore how the Songkran Festival and Water Splashing Festival, as traditional cultural activities, adapted to and shaped the natural environment in their historical development. Research will examine rituals, traditional practices and connections to natural elements in festival celebrations to understand how these festivals reflect local human understanding and use of the environment.

2. Social function and cultural identity:

The study will analyze the role of Songkran and Songkran festivals in terms of social functions and cultural identity. By studying the participants, rituals and social interactions of festival celebrations, we explore how these festivals shape the identity, solidarity and social order of local communities, as well as their impact on national cultural identity.

3. Impact and response to the ecological environment:

The study will investigate the impact of Songkran and Songkran festivals on the local ecological environment and community responses to them. By analyzing the impact of festival celebrations on water resources, environmental sanitation and natural ecosystems, as well as the community's environmental protection awareness and actions, we explore how these festivals affect ecological balance and susThainable development.

4. Cross-cultural exchange, inheritance and innovation:

Finally, the research will examine the role of Songkran and Water-Splashing Festivals in cross-cultural communication and heritage innovation. Through comparative analysis of festival celebrations in China and Thailand, we explore their similarities and differences in different cultural backgrounds, as well as the inheritance and innovation of traditional culture. At the same time, the research will also explore how these festivals become windows for international exchange and tourism culture, promoting understanding and cooperation between different cultures.

In summary, the conceptual framework of this study will use the perspective of cultural ecology to deeply explore the evolution of Songkran Festival and Water Splashing Festival as traditional cultural activities in different cultural environments, social functions, ecological impacts, and the importance of cross-cultural exchanges and inheritance innovations. , thereby providing theoretical support and practical guidance for the protection and inheritance of this traditional cultural activity.

Research Scope

The object of this article's research is the historical origins and development changes of China's Water Splashing Festival and Thailand's Songkran Festival, the ancient legends of Water Splashing Festival and Songkran Festival, the connotation of the cultural traditions of Water Splashing Festival and Songkran Festival, and the comparison of traditional festival etiquette and customs between China and Thailand.

Research Findings

1. Analysis of historical origins, ritual processes and cultural connotations

By analyzing the historical origins, ritual processes and cultural connotations of the Water Splashing Festival in China and Thailand, the following conclusions can be drawn:

China's Water Splashing Festival and Thailand's Songkran Festival both have a long history, originating from ancient religious rituals and traditional celebrations. Both festivals reflect the respect and sacredness of water during the ceremonies. Water is regarded as a symbol of life and cleanliness and plays an important role in blessing celebrations.

The rituals of Songkran Festival and Songkran Festival both include traditional rituals such as giving alms and doing good deeds, bathing the Buddha, and building sand pagodas. These rituals reflect the profound influence of Buddhist culture on these two festivals. At the same time, there are some similarities in the ritual form and deThails, such as respect for elders and collective actions, which reflect the cultural traditions and community spirit of the Thai and Dai people.

The cultural connotations behind these two festivals are rich and colorful, which not only reflects people's reverence and gratitude for nature, but also reflects people's yearning for the beauty of life and the world. Through the analysis of historical origins and ritual processes, we have a deeper understanding of the significance and value of Songkran Festival and Songkran Festival as traditional cultural activities.

2. Discussion on the intrinsic relationship between etiquette and the ecological environment, religious beliefs, and social structure

From the perspective of cultural ecology, we explore the intrinsic connection between the water-sprinkling festival customs in China and Thailand and the local ecological environment, religious beliefs, and social structures, and draw the following conclusions:

As traditional cultural activities, the Water Splashing Festival and Songkran Festival are closely related to the local ecological environment, religious beliefs and social structure. The use of water resources and respect for nature in festival celebrations reflect the dependence and gratitude of the Thai and Dai people on the ecological environment. At the same time, religious beliefs have a significant impact on festival rituals and customs, reflecting respect for and belief in religious and cultural traditions.

The way the two festivals are held and the social structure also reflects the community spirit and collective consciousness of the Thai and Dai people. By exploring the intrinsic connections between rituals and customs, the ecological environment, religious beliefs, and social structures, we have a deeper understanding of the status and role of the Water Splashing Festival and Songkran Festival in the local cultural ecosystem.

3. Challenges between tradition and modernity and suggestions for susThainable development

Comparing the challenges faced by China and Thailand's Songkran Festival between tradition and modernity, and proposing susThainable development suggestions, the following conclusions are drawn:

As traditional cultural activities, the Water Splashing Festival and Songkran Festival face some challenges in modern society, such as commercialization, tourism and other issues. These challenges have put a cerThain amount of pressure on the protection and inheritance of traditional culture, and corresponding measures need to be taken to deal with it.

In order to achieve the susThainable development of the Water Splashing Festival and Songkran Festival, we recommend strengthening cultural inheritance, protecting and promoting traditional culture; at the same time, paying attention to ecological environment protection, rational use of water resources, and reducing environmental damage; in addition, promoting social and cultural integration, integrating traditional culture with The integration of modern society attracts more people to participate and promotes the inheritance and innovation of traditional culture.

Discussion

This article conducts a comparative study on the Songkran Festival and Water Splashing Festival of the Thai people in Thailand and the Dai people in China, and finds the following conclusions, and discusses these conclusions in the context of scholarly research.

1. Similarity between living customs and religious beliefs

Research by Smith (2010) shows that the Thai and Dai people have similarities in their living customs and religious beliefs. They like to eat rice, wear similar traditional clothes, and believe in Theravada Buddhism. This similarity reflects the historical origins and cultural ties between the two groups.

2. The influence of Buddhist culture on festivals

Research by Johnson (2015) pointed out that festivals such as the Thai Water Splashing Festival and the Chinese Dai Water Splashing Festival are deeply influenced by Buddhist culture. The holding of these two festivals is closely related to Buddhist rituals, such as giving alms and doing good deeds, bathing the Buddha, and building sand pagodas. Buddhist culture has had a profound impact on the traditional rituals, etiquette and cultural connotations of these festivals.

3. The lunar calendar and the celebration of New Year's festivals

According to research by Wang (2018), both the Thai and Dai people use the lunar calendar, that is, the year is based on the solar calendar year, and the month is based on the lunar calendar month. The dates of Songkran Festival and Songkran Festival are also calculated based on the lunar calendar. Although the Thai and Dai people have their own calendars, they also use the time when the sun moves to the Aries Palace as the day to send off the old year and welcome the new year, that is, the New Year Festival.

4. The ritual traditions of Songkran Festival and Songkran Festival

Research shows that traditional festivals such as the Songkran Festival in Thailand and the Water Splashing Festival of the Dai people in China originated in India and were deeply influenced by Indian Brahmanical rituals (Gupta, 2012). The main ritual of these two festivals is to splash water to wash away the dirt on the body and cleanse all evil thoughts and sins. During the ceremony, people will also perform charity rituals to pray for good luck and well-being.

By summarizing the conclusions of the above scholars' research, we have a more comprehensive understanding of the similarities and differences between the Songkran Festival and the Water-Splashing Festival of the Thai people in Thailand and the Dai people in China, as well as their connections and influences in history, culture and religion.

Recommendations

In future research, theoretical issues such as the cultural connotation, ritual evolution, and social significance of Songkran Festival and Water Splashing Festival can be further explored. Specific suggestions for topics are as follows:

1、Comparative Cultural Research

In-depth comparison of the cultural characteristics of the Songkran Festival and the Water Splashing Festival, analyzing from multiple perspectives such as literature, art, and religion to explore the similarities and differences between the two as well as the cultural connotations behind them.

Research on ritual semiotics: Through the interpretation of the symbols, symbols, and ritual actions in festival ceremonies, explore the meaning and symbolism of Songkran Festival and Water Splashing Festival, thereby revealing their role and value in the inheritance of national culture.

Sociological perspective: From a sociological perspective, study the impact and function of Songkran Festival and Water Splashing Festival on society, and explore their role in community cohesion, cultural identity, tourism economy, etc.

2、Policy Suggestions

For the protection, inheritance, and development of Songkran Festival and Water Splashing Festival, the following policy suggestions can be put forward:

Cultural protection policy: Strengthen the cultural protection of traditional festivals such as Songkran Festival and Water Splashing Festival, protect their cultural heritage status through legal and policy support, and strengthen the protection of intangible cultural heritage.

Tourism development policy: Combine the tourism attractions of Songkran Festival and Water Splashing Festival, formulate relevant policies to promote tourism development in relevant areas, improve tourism service levels, and promote local economic development.

Education promotion policy: Strengthen the publicity and promotion of Songkran Festival and Water Splashing Festival, incorporate them into school education courses, guide young people to understand, respect, and inherit traditional culture, and cultivate cultural self-confidence and national identity.

3、Practical Advice

Regarding the actual holding and management of Songkran Festival and Water Splashing Festival, the following practical suggestions can be put forward:

Safety management measures: Strengthen safety management during the festival to ensure the personal safety of tourists and participants, prevent accidents, and improve the quality and level of events.

Environmental protection measures: Pay attention to environmental protection during the festival, take effective measures to prevent excessive waste of water resources and environmental pollution, and protect the local natural ecological environment.

Community participation in management: Strengthen communication and cooperation with local communities, give full play to the management and service role of community organizations during the festival, and promote the orderly development of festival activities and social stability.

References

Gupta, R. (2012). The Cultural Tradition of Water Festival: A Case Study of Songkran Festival in Thailand. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2 (13), 100-104.

Johnson, E. (2015). Influence of Buddhism on Traditional Festivals: A Comparative Study of Songkran and Water Splashing Festival. *Journal of Religious Studies*, 40 (2), 215-230.

Smith, J. (2010). Cultural Similarities between Thai and Dai Ethnic Groups: A Comparative Study. *Journal of Cross-Cultural Research*, 25 (3), 345-360.

Wang, L. (2018). The Role of Lunar Calendar in Ethnic Festivals: A Comparative Analysis of Thai and Dai New Year Celebrations. *Asian Ethnicity*, 15 (4), 456-472.

การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม

The Development of Health Promotion Model By Community Participation in Bang Krathum Organic Agricultural Processing Community Enterprise

เจษฎากร โนอินทร์ และ ธรณินทร์ เสนานิมิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Jetsadakon Noin and Thoranin Senanimitr
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : Jetsadakon.n@psru.ac.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนามีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ การเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ 2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพ และ 3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบที่ได้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชน และบุคลากรด้านสุขภาพ เครื่องมือได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพตามประเด็นเนื้อหา และข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา และเปรียบเทียบผลก่อนหลังโดยสถิติ Paired sample t-test ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจการเข้าถึงข้อมูลและพฤติกรรมสุขภาพอยู่ในระดับดี รูปแบบที่ได้มี 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ 1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน บทบาท คือ (1) ปรับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพ (2) สร้างความตระหนักรู้ด้านสุขภาพ (3) พัฒนาทักษะการปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ 2) กลุ่มผู้นำชุมชน และท้องถิ่น บทบาท คือ (1) สร้างเสริมการรวมตัวของคนในชุมชน (2) สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน (3) สร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และ 3) กลุ่มบุคลากรหน่วยบริการสุขภาพ บทบาทคือ (1) จัดบริการสุขภาพเชิงรุกเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (2) พัฒนาทีมสหวิชาชีพ (3) สนับสนุนข้อมูล สื่อสารความรู้ด้านสุขภาพ และพบว่าหลังดำเนินการตามรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพสูงกว่าก่อนดำเนินการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.001$) แสดงว่ารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพนี้ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมี ความรู้และพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของตนเองดีขึ้น และลดความเสี่ยงของการเจ็บป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพในวิถีชีวิตประจำวันได้จึงควรนำไปประยุกต์ใช้ในเครือข่ายของชุมชนต่อไป

* วันที่รับบทความ : 31 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 8 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 10 มีนาคม 2567
Received: January 31 2024; Revised: March 8 2024; Accepted: March 10 2024

คำสำคัญ : รูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพ; การมีส่วนร่วมของชุมชน; กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์

Abstract

This research and development aimed to 1. explore knowledge, understanding and access to health information and health promotion behaviors, 2. create and develop a health promotion model, and 3. investigate the effectiveness of the obtained model. The population and sample consisted of members of the community enterprise, organizational leaders in the community, and health personnel. The tools used in this research included interviews and questionnaires. Data were collected by the focus group and questionnaires to analyze the qualitative data by content and general information through descriptive statistics and compare the results before and after using the paired sample t-test statistics. The research results found that the sample group had understanding of access to information and health behavior in a high level. The obtained model consisted of 3 important elements, i.e., 1) community enterprise with the role of (1) adjusting health self-care behavior, (2) creating health awareness, (3) developing practical skills for health promotion; 2) community and local leaders with the role of (1) promoting the integration of people in the community, (2) supporting the organized activities for learning together, (3) creating a network of community enterprise; and 3) healthcare unit personnel with the role of (1) providing proactive health services for health promotion, (2) developing multidisciplinary teams, (3) supporting information, communicating health knowledge. After implementing the health promotion model, the sample group had higher health promotion behaviors than before the implementation with a statistical significance ($p<.001$). It showed that this model of health promotion helped people to have better knowledge and health promotion behaviors, as well as reducing the risk of getting occupational diseases in their daily life. Therefore, it should be further applied in the community network in the future.

Keywords: Model development Health promotion; Community participation; Organic agricultural processing community enterprise

บทนำ

การสร้างเสริมสุขภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาระบบสุขภาพเพื่อให้เกิดสุขภาวะที่ดีอย่างยั่งยืน ของคนในสังคม เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว และชุมชนมีการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาสุขภาพ และควบคุมสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพเพื่อให้บรรลุการมีสุขภาพที่ดีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา โดยมีรูปแบบและแนวทางที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นนวัตกรรมทางสังคม และเทคโนโลยี เช่น นวัตกรรมทางสังคมเพื่อการลดสูบบุหรี่ การลดการเกิดอุบัติเหตุ การเสริมสร้างการบริโภคอาหารที่ถูกต้อง การเสริมสร้างกิจกรรมทางกาย และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาเครื่องมือ เช่น อุปกรณ์เกี่ยวกับการตรวจร่างกาย เป็นต้น (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2562)

กลยุทธ์สำคัญของการส่งเสริมสุขภาพ ในปัจจุบันมีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น มีการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครอบคลุมตามปฏิบัติการ 5 ด้านของการสร้างเสริมสุขภาพตามแนวคิด “สร้างนำซ่อม” ของกฎบัตรออตตาวา (Ottawa Chapter for Health Promotion) (WHO, 1986) อันได้แก่ การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล และการปรับเปลี่ยนระบบบริการสุขภาพที่ดี ภายใต้ การชี้แนะ และการไกล่เกลี่ยเพื่อสาธารณะ ที่มีรูปแบบกิจกรรมของการบูรณาการเข้ากับงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในทุกมิติ และมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับการลำดับความสำคัญของปัญหาสุขภาพ การมีส่วนร่วม และรูปแบบ การปฏิบัติงานที่มีความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ (ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน, 2564)

เป็นที่ทราบกันดีว่า คนวัยทำงานคือผู้ที่รับภาระหนักในการเลี้ยงดูคนกลุ่มอื่น ๆ ในครอบครัวตั้งแต่ทารกในครรภ์มารดาจนถึงคนชราทั้งที่ยังมีภาวะสุขภาพดีและผู้ที่อยู่ในภาวะการเจ็บป่วยนอกจากนั้นคนวัยทำงานยังเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กล่าวได้ว่าได้ว่าคนวัยทำงานเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าสูงยิ่งและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับการส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพในสังคมอยู่เสมอ โดยเฉพาะการพัฒนาและส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกาย จิตใจที่สมบูรณ์อยู่เสมอ เช่นเดียวกับสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม ที่ตั้งอยู่ในตำบลโคกสลุด อ.บางกระทุ่ม จ.พิษณุโลก ที่มีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพและรายได้ร่วมกันโดยเป็นปฏิบัติการของคนในชุมชนที่มีความพยายามสร้างความเข้มแข็งด้วยพลังของคนในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับ กระบวนการส่งเสริมสุขภาพของอัตตาวาชาร์ทเตอร์ โดยมีการรวมกลุ่มกัน หลายๆ ครอบครัว มีสมาชิกกลุ่มประมาณ 50 คน ที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาร่วมผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ใช้ผลผลิตทางการเกษตร ของชุมชน มาเพิ่มมูลค่า ตามแนวคิด การทำน้อยแต่ได้มาก ซึ่งวัตถุดิบหลักในการแปรรูปของกลุ่มคือ ฟักข้าว และพืชสมุนไพรอื่น ๆ ที่มีในชุมชน ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการแปรรูป ได้แก่ สบู่จากฟักข้าว และผลิตภัณฑ์สมุนไพรอื่น ๆ อีก 5 ชนิด เช่น สครับรังไหม สลิปปิ๊งมาสฟักข้าว เซรั่มฟักข้าว สครับเกลือพันปีผสมฟักข้าว เกลือสปาเท้า น้ำมันมะกรูดไล่ยุง เซรั่มอะโวคาโด เป็นต้น ซึ่งผลผลิตที่ได้ถูกจัดส่งและจำหน่ายทั้งใน และต่างประเทศ ผลสำเร็จของการรวมตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ ดังกล่าว นอกจากจะช่วยส่งเสริมความผูกพันของประชาชนในพื้นที่แล้วยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวเพื่อส่งเสริมรายได้ และเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนอีกด้วย

จากการประเมินสถานการณ์เบื้องต้นโดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสุขภาพของสมาชิกที่เป็นแรงงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่มพบว่ามีปัญหาด้านสุขภาพและการเจ็บป่วยจากการทำงานและต้องเข้ารับการรักษาจากสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน เช่น อาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ อาการปวดบวม ชาที่ส้นเท้าจากการยืนนาน ๆ อาการปวดหลังจากการยกสิ่งของ อาการเวียนศีรษะ หน้ามืด มึนงง และเหนื่อยหอบจากการแพ้หัวน้ำหอม ที่สูดดมไอระหยของสารผสมในน้ำหอมเป็นเวลานานในขั้นตอนการผลิตสบู่ ในบรรยากาศการทำงานที่รีบเร่งเพื่อผลิตสินค้าให้ทันกับความต้องการของตลาดและลูกค้าจนบางครั้ง

ทำให้มีเวลาพักผ่อนน้อย นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจากลักษณะสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพที่ไม่เอื้อต่อการทำงาน เช่น แสงสว่างในที่ทำงานไม่เพียงพอ อากาศร้อนอบอ้าว บริเวณที่ทำงานมีสัตว์รำคาญ เช่น ยุงและแมลง เป็นต้น ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าว มีสาเหตุมาจาก การขาดความรู้และทักษะ ของการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องในการทำงาน ที่รวมกันเรียกว่าพฤติกรรมสุขภาพในสถานที่ทำงานที่เป็นปัจจัยสำคัญของรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพในสถานที่ทำงาน

จากแนวคิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทที่มีประสิทธิภาพ คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยสามารถนำเสนอหรือวางแผนร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของแต่ละชุมชนให้ได้มากที่สุด หรือหากมีโครงการใดที่ประชาชนหรือชุมชนไม่เห็นด้วยก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาร่วมกันได้ (สุชาติ พริกเล็ก และ ไพรัตน์ ฉิมหาด, 2565 : 439) ซึ่งบทบาทนี้ปัจจุบันมีหน่วยงานของท้องถิ่น ได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ทั้งการกระจายทรัพยากร และเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตนเองในรูปแบบของการเลือกตั้งตัวแทน เข้ามาร่วมบริหาร สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของการพัฒนา เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการคิดค้นปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบติดตามประเมินผลและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (รัฐพงศ์ บุญญานุวัฒน์, 2552 : 89)

ดังนั้นจากสถานการณ์ที่คนในชุมชนมีการแสวงหาวิธีการทำการเกษตรกรรมแบบยั่งยืนเพื่อการพัฒนาตนเองและเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น แล้วกำลังเผชิญกับปัญหาด้านสุขภาพ ดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญด้านความสัมพันธ์ของปฏิบัติการทางการเกษตรกับสุขภาพ และความจำเป็นที่จะต้องมีการบูรณาการบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเข้ามามีส่วนร่วม แก้ไขปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่แห่งนี้ด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการสร้างเสริมสุขภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม จึงได้มีแนวคิดที่จะสร้างและพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพโดยนำแนวทางสุขภาพแบบองค์รวมที่คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น รูปแบบการใช้ชีวิต สุขภาพจิตและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งมีการประเมินรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพที่ได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจของชุมชนและรายได้ของสมาชิก และครอบครัวโดยให้ผู้ทำงานได้มีสุขภาพที่ดี สามารถทุ่มเทความสามารถในการทำงานเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เกิดผลผลิตเพิ่มขึ้น เสริมสร้างศักยภาพของชุมชน และภาคีเครือข่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เกิดความสัมพันธ์ที่ดีร่วมแบ่งปันความรู้ และการสร้างชุมชนที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ การเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม

2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม

3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยและพัฒนานี้มุ่งศึกษาความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์ โดยการพัฒนารูปแบบและศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งมีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างได้แก่สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 30 คน คัดเลือกข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติหรือเกณฑ์การคัดเข้า คือ 1) เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม 2) ระยะเวลาของการเป็นสมาชิกมากกว่า 6 เดือน และ 3) เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เครื่องมือที่ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และและแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป สภาพปัญหาด้านการทำงานและด้านบริการสุขภาพ ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ และ พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ นำไปตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์กับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทุกข้อคำถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.5 ขึ้นไป จึงนำคำถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสูงสุด ต่ำสุด และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตีความเชิงประเด็น เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปพัฒนาเป็นรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาและพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม โดยจัดกลุ่มสนทนากลุ่มละ 9 - 12 คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม โดยมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 30 คน ผู้นำชุมชนและองค์กรท้องถิ่น 10 คน บุคลากรด้านการดูแลสุขภาพ 10 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ประเด็นข้อคำถามสำหรับการจัดกระบวนการกลุ่ม และข้อมูลสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 นำมาวิเคราะห์ สรุปข้อมูลเชิงประเด็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสร้างเป็นรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพฯ แล้วประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องของรูปแบบ ในที่ประชุมใฟญ่ของสมาชิกร่วมกับ กลุ่มผู้นำชุมชนและท้องถิ่น จากนั้นนำรูปแบบไปดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม โดยมีกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมทดลองรูปแบบ รวมทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือที่ในการรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ทั้ง ก่อน และหลังการทดลอง ใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เพื่อประเมินความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ และ แบบสอบถามเพื่อวัดพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.819 โดยมีช่วงเวลาการประเมินผลหลังการทดลองใช้รูปแบบเป็นระยะเวลา 3 เดือน จากเครื่องมือที่เป็นแบบวัดความรู้และพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ Pair sample t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ประยุกต์ใช้แนวคิดการสร้างเสริมสุขภาพตามกฎบัตร ออตตาวาชาร์เตอร์ และแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อพัฒนาหารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์โดยเริ่มจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นจากนั้นเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายในชุมชนเพื่อร่างเป็นรูปแบบและนำรูปแบบที่ได้เข้าสู่เวทีพิจารณาหาความถูกต้อง สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน แล้วนำรูปแบบดังกล่าวไปทดลองใช้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หลังจากนั้นทำการประเมินผลรูปแบบที่ได้ โดยการวัดผลความรู้ พฤติกรรม ก่อนและหลัง โดยพฤติกรรมที่สำคัญเช่น ด้านการออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร การจัดการอารมณ์ การจัดท่าทางการทำงานที่ถูกต้อง เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม ปลอดโรค ปลอดภัย และกายใจเป็นสุข รวมถึงการจัดทำแผนสู่องค์กรท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องด้านการส่งเสริมุขภาพเพื่อการปรับเปลี่ยนระบบบริการสุขภาพที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนให้มากขึ้น

ผลการวิจัย

1. ความรู้ ความเข้าใจ การเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์ พบว่า

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.7 และ เพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 61-80 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 ต่ำสุด 20 ปีสูงสุด 67 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นประถมปีที่ 6 หรือต่ำกว่าจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70

การเข้าถึงข้อมูลด้านสุขภาพ ส่วนใหญ่ได้รับการตรวจสุขภาพ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 เมื่อมีปัญหาสุขภาพจะเข้าไปรับบริการที่ รพสต.ใกล้บ้าน ความถี่ส่วนใหญ่ 1-5 ครั้งต่อปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 ส่วนใหญ่ได้รับวัคซีนโควิด-19 จากหน่วยงานสาธารณสุข แล้วจำนวน 2 เข็ม จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7

พฤติกรรมสุขภาพ ด้านการดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าส่วนใหญ่ไม่ดื่ม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 ดื่มบ่อยครั้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 และดื่มบางครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 การสูบบุหรี่ส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.4 การออกกำลังกายส่วนใหญ่มีการออกกำลังกายนาน ๆ ครั้ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

ประสบการณ์และทักษะด้านการสร้างเสริมสุขภาพ โดยการเข้ารับการฝึกอบรมเสริมความรู้เรื่องสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.6 เคยได้รับ แต่ไม่เข้าใจลึกซึ้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

2. การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาทั่วไปและศักยภาพของชุมชนที่เอื้อต่อการจัดทำรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในระยะแรก ผู้วิจัยได้สรุปเป็นประเด็นปัญหาและกิจกรรมการแก้ไขปัญหาโดยเครือข่ายในชุมชนให้ได้เป็นร่างรูปแบบ จากนั้นจัดประชุมตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งได้แก่กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสมาชิกกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำเสนอรูปแบบในที่ประชุมช่วยตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของรูปแบบ โดยแบ่งประเด็นสำคัญของแนวทางการพัฒนาให้เป็นรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนฯ ซึ่งมติที่ประชุมร่วมสรุปประเด็นขององค์ประกอบสำคัญ 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 บทบาทของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพตนเอง ประกอบด้วย พฤติกรรมด้านการรับประทานอาหารที่ถูกต้อง การออกกำลังกายเพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวร่างกายในทุกๆวัน พฤติกรรมของการดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล ด้านความสะอาดและอารมณ์ การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความตระหนักในการดูแลสุขภาพ ซึ่งได้แก่การทบทวนตัวเองด้วยการวิเคราะห์ถึงผลกระทบจากการทำงานที่ส่งผลต่อสุขภาพ ความระมัดระวังอันตรายที่เกิดจากการทำงาน และการเห็นคุณค่าของการดูแลสุขภาพตนเอง รวมถึงการเสริมสร้างทักษะในการปฏิบัติตนเพื่อการดูแลสุขภาพตนเองให้ปลอดภัยจากการทำงาน ได้แก่การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานให้ปลอดภัย เช่นการแต่งกายที่รัดกุม การจัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ และภาชนะต่างๆที่เป็นอุปกรณ์ของการทำงานให้เรียบร้อย ไม่ทำงานด้วยความรีบร้อนเร่งรีบเกินไป การจัดช่องทางการระบายอากาศ แสง และความสว่างที่เหมาะสม การทำงานตามขั้นตอนและมีความระมัดระวังตลอดจนการสวมใส่อุปกรณ์ในการป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้เรียบร้อย

2.2 บทบาทของผู้นำชุมชนและองค์กรท้องถิ่น ได้แก่ การสนับสนุนทรัพยากร เพื่อการจัดกิจกรรมและการให้ความร่วมมือต่อการจัดกิจกรรมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และประชาชนในพื้นที่ตลอดจนเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีการรวมตัวกันในการตั้งเป็นเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์จากผลผลิตด้านการเกษตรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันให้มากขึ้น

2.3 บทบาทของหน่วยบริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ซึ่ง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุข โดยการจัดให้มีหน่วยบริการเชิงรุก ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าทีมสหวิชาชีพ เพื่อติดตามเยี่ยมบ้าน และให้คำแนะนำตลอดจนการให้บริการสุขภาพแก่ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้สูงอายุ หรือผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง ที่ไม่สามารถเดินทางมารับบริการ ณ สถานบริการสาธารณสุขได้ นอกจากนั้นควรมีโครงการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ ในชุมชนโดยจัดทำแผนงานและโครงการด้านการส่งเสริมสุขภาพบรรจุไว้ในระเบียบข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ต่อเนื่องและเป็นประจำทุกปี

ซึ่งผู้วิจัยได้สรุป รูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม ที่ได้นี้เรียกว่า “MODEL 33” ดังรูปที่ 1

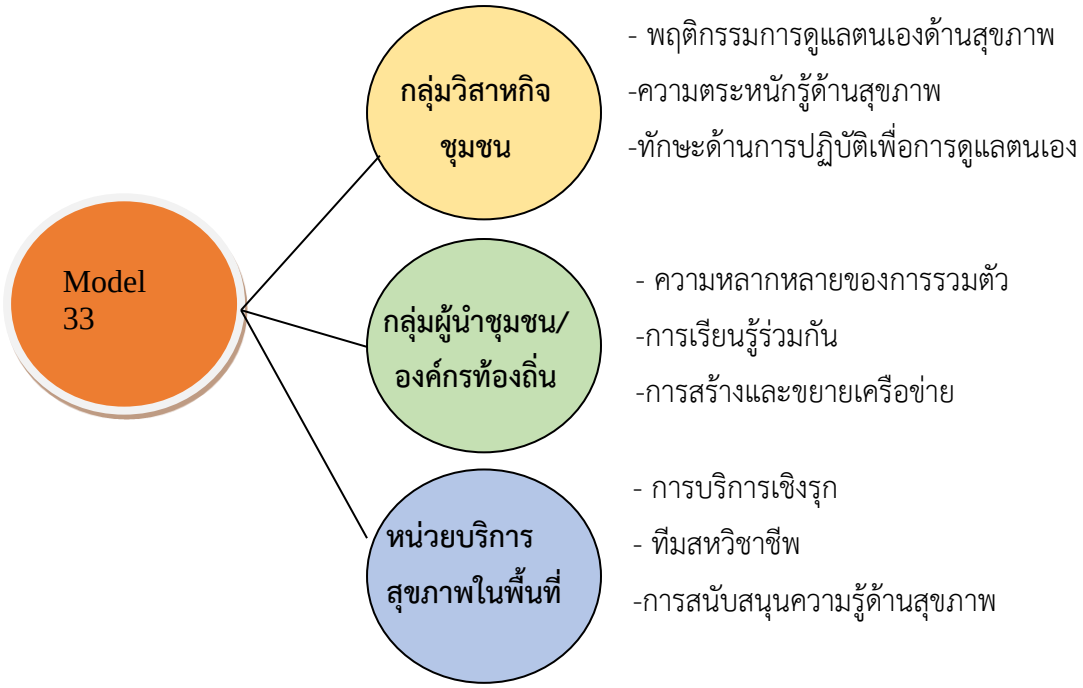

รูปที่ 1 แสดงรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม

3. ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพฯ ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ ก่อนและหลัง การดำเนินการตามรูปแบบฯ ซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

3.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 76.7 มีอายุระหว่าง 51 ถึง 60 ปี ร้อยละ 40 3.3 โดยมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาร้อยละ 46.7 และมีเวลาทำงาน 6-7 วันต่อ 1 สัปดาห์ ร้อยละ 46.7 มีดัชนีมวลกายอยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 56.7 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3001 - 5,000 บาท ร้อยละ 50.0 ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ70.0 อุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารเพื่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่ได้รับทางโทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 36.7 โดยมีค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารต่อเดือน อยู่ระหว่าง 500 บาท ถึง 1,000 บาท ร้อยละ 50.0

3.2 เปรียบเทียบความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ก่อน และหลัง การดำเนินการตามรูปแบบฯ พบว่า ความรู้ด้านการรับประทานอาหาร หลังการดำเนินการตามรูปแบบกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้น โดยมีความรู้มากที่สุด ร้อยละ100 เรื่องการรับประทานอาหารที่มีรสเค็มทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น และ การรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยวิธีต้ม นึ่ง อบ จะช่วยลดปริมาณไขมันในอาหาร ร้อยละ 93.3 ด้านการออกกำลังกาย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ96.7 เรื่องหลักการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา ต้องทำให้ได้อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน/อย่างน้อย 30 นาที ด้านการลดละบุหรี่ สุรา และยาเสพติด พบว่าหลังการทดลองใช้รูปแบบกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นโดยมีความรู้ร้อยละ 96.7 เรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ ไวน์ หรือยาดองเหล้า ทำให้เสี่ยงต่อการเป็นโรค ความดันโลหิตสูง โรคตับแข็ง ด้านการจัดการอารมณ์ มีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 96.7 เรื่องการทำสมาธิ การสวดมนต์ไหว้พระ ช่วยให้ผ่อนคลาย ความเครียดส่งผลทำให้เกิดโรคได้ เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และ การออกกำลังกายช่วยให้สารความสุขหลั่งและลดความเครียดได้ ร้อยละ 90.0 ด้านการจัดท่าทางการทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 96.7 เรื่องการสวมใส่ร้องเท้าส้นสูงทำงาน ทำให้เกิดแรงกดที่ส่วนล่างและฝ่าเท้ามากขึ้น ส่วนการป้องกันการเกิดโรคของระบบทางเดินหายใจ โดยการล้างมือ ใส่ผ้าปิดปากและจมูก เว้นระยะห่าง ร้อยละ 93.3 สำหรับท่านั่งทำงานที่ถูกต้อง ไหล่ทั้งสองข้างต้องไม่ยก และก้นชนพนักพิงหลังของเก้าอี้ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ร้อยละ 90.0 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในการทำงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 เรื่องสิ่งแวดล้อมในที่ทำงานต้อง สะสาง สะอาด สะดวก สุขลักษณะ สร้างนิสัยและเครื่องมือหรือเครื่องจักรในการทำงานต้องตรวจเช็คก่อนและหลังเสมอ ร้อยละ 96.7

3.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติด้านการส่งเสริมสุขภาพก่อน และหลัง การดำเนินการตามรูปแบบฯ ด้านพฤติกรรมการปฏิบัติที่ทำเป็นประจำ ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปฏิบัติคือการไม่รับประทานอาหารอาหารจำพวกข้าวหรือก๋วยเตี๋ยวมากกว่า 1 จานในแต่ละมื้อ ร้อยละ 40.0 การจัดท่าทางการทำงานโดยการนั่งเก้าอี้ ท่านั่งตัวตรง วางฝ่าเท่ากับพื้น หลังพิงพนัก ในขณะทำงานจะมีการหยุดพักการทำงานเป็นระยะ ร้อยละ 36.7 การไม่รับประทานเนื้อสัตว์ติดมัน เช่น ขาหมู หนังไก่ทอดร้อยละ 90.0

พฤติกรรมการปฏิบัติเป็นบางครั้ง ได้แก่ พฤติกรรมด้านการออกกำลังกายโดยเลือกกิจกรรมออกกำลังกายที่ง่าย ถนัด และชอบเพื่อสร้างแรงจูงใจในการออกกำลังกายให้กับตัวเอง ร้อยละ 56.7

สำหรับพฤติกรรมที่ไม่มีการปฏิบัติเลยหรือไม่พบว่าเคยปฏิบัติ หลังการทดลองรูปแบบ ได้แก่ พฤติกรรมการของการจัดการอารมณ์เมื่อมีอาการปวดหรือเกร็งกล้ามเนื้อบริเวณท้ายทอย หลัง หรือไหล่ ร้อยละ 20.0

3.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้ และพฤติกรรมรายด้านเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ ภายหลังการทดลองใช้รูปแบบฯ (ตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้รายด้านของการส่งเสริมสุขภาพภายหลังการ ทดลองใช้รูปแบบฯ

ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ	**ก่อน**			**หลัง**			**t**	**p-value**
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
1. การรับประทานอาหาร	1.93	0.691	ปานกลาง	2.83	0.379	ดี	-5.835	0.001*
2. การออกกำลังกาย	1.70	0.595	ปานกลาง	2.83	0.379	ดี	-7.999	0.001*
3. การจัดการอารมณ์	1.80	0.550	ปานกลาง	2.83	0.379	ดี	-7.878	0.001*
4.. การลดละบุหรี่สุราและยาเสพติด	1.80	1.030	ปานกลาง	2.80	0.407	ดี	-5.214	0.001*
5. การจัดท่าทางการทำงาน	1.76	0.773	ปานกลาง	2.80	0.484	ดี	-6.656	0.001*
6. การจัดสิ่งแวดล้อมในการทำงาน	1.96	0.889	ปานกลาง	2.87	0.346	ดี	-4.791	0.001*

* $p \leq 0.01$

จากตารางที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้รายด้านเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ ภายหลังการทดลองใช้รูปแบบของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับดีทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p \leq 0.01$

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมสุขภาพรายด้านภายหลังการทดลองใช้รูปแบบฯ

พฤติกรรมสุขภาพ	ก่อน			หลัง			t	p-value
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
1. การรับประทานอาหาร	6.30	1.704	ต่ำ	9.63	2.109	ปานกลาง	-7.083	0.001*
2. การออกกำลังกาย	6.67	1.470	ต่ำ	9.87	1.995	ปานกลาง	-7.586	0.001*
3. การจัดการอารมณ์	7.20	1.648	ต่ำ	10.03	1.921	ปานกลาง	-7.440	0.001*
4. การลดละบุหรี่สุราและยาเสพติด	6.90	1.881	ต่ำ	10.13	2.360	ปานกลาง	-7.043	0.001*
5. การจัดท่าทางการทำงาน	6.00	1.462	ต่ำ	9.20	2.618	ปานกลาง	-6.563	0.001*
6. การจัดสิ่งแวดล้อมในการทำงาน	6.76	1.774	ต่ำ	9.90	2.369	ปานกลาง	-6.326	0.001*

* $p \leq 0.01$

จากตารางที่ 2 พบว่าภายหลังการทดลองใช้รูปแบบของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมสุขภาพเพิ่มขึ้นจากระดับต่ำเป็นระดับปานกลางทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p \leq 0.01$

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัย อภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพหลังดำเนินการตามรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก สูงกว่าก่อนดำเนินการ

ข้อสรุปที่ได้ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้รายด้านเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ ภายหลังการทดลองใช้รูปแบบของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางเป็นระดับดีทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p \leq 0.01$ โดยความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพซึ่งได้แก่การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การจัดการอารมณ์ การลดละบุหรี่สุราและยาเสพติด การจัดท่าทางใน

การทำงาน และการจัดสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม หลังจากได้รับโปรแกรมพัฒนาตามรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพ สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

จากข้อสรุปผู้วิจัยอภิปรายได้ว่า การที่ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้นดังกล่าวเป็นเพราะปัจจัยภายในด้านการรับรู้และการเรียนรู้ที่ได้รับจากรูปแบบฯซึ่ง ได้แก่กิจกรรม 1) การให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ ครั้งที่ 1 โดยการบรรยายความรู้เรื่องการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การลดละเลิกบุหรี่ สุรา สิ่งเสพติด การจัดการอารมณ์ การจัดท่าทางการทำงาน การจัดการสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย ระยะเวลา 2 วัน ในสัปดาห์ที่หนึ่ง 2) การให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ ครั้งที่ 2 การออกกำลังกาย การลดละเลิกบุหรี่ สุรา สิ่งเสพติด การจัดการอารมณ์ การจัดท่าทางการทำงาน การจัดการสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยโดยการสาธิต และการสาธิตฝึกปฏิบัติ ระยะเวลา 2 วันในสัปดาห์ที่สอง และ 3) การจัดทำสื่อกระตุ้นการสร้างเสริมพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพผ่าน Application Tiktok, Poster Graphic info ซึ่งเป็นไปตาม กลยุทธ์ของการดำเนินการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพซึ่งมีกลยุทธ์ที่สำคัญ 3 องค์ประกอบได้แก่ การชี้นำด้านสุขภาพ(Advocate) ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนหรือสาธารณชนเพื่อการสร้างกระแสสังคมทั้งการสนับสนุนและการบั่นทอนต่อสุขภาพ การเพิ่มความสามารถ (Enable) เป็นการดำเนินการเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ศักยภาพ ของตนเองอย่างเต็มที่เพื่อให้มีสุขภาพที่ดี และการไกล่เกลี่ย (Medicate) คือการเป็นสื่อกลางในการประสานงานระหวางกลุ่ม/หน่วยงาน ต่าง ๆใน สังคมทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์และสาธารณสุขและหน่วยงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสื่อมวลชนทั้งนี้เพื่อให้เกิดการมีสุขภาพที่ดีของประชาชน สอดคล้องกับการศึกษาของอิทธิพล คุ้มวงศ์ (2554) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในเขต อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ พบว่าหลังทดลอง การใช้รูปแบบการส่งเสริมการออกกำลังกายโดยการใช้ยางยืด ทำให้ผู้สูงอายุมีการรับรู้ประโยชน์เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ($p < .05$) สุนันทา ศรีศิริ (2555: 308-315) ศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ศูนย์บริการสาธารณสุข 19 วงศ์สว่าง กรุงเทพมหานคร โดยใช้การเรียนรู้จาก ตัวแบบ การสาธิตและฝึกปฏิบัติตามโปรแกรมปรับเปลี่ยน พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ทำให้ การรับรู้ความสามารถตนเองเพิ่มขึ้น ($p < .05$) อารีย์ ธวัชวัฒนานันท์ (2557) ศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพต่อความรู้และพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพตนเองผู้ป่วยที่มีภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาระดับเล็กน้อย ใช้การเรียนรู้จากตัวแบบการสาธิต และฝึกปฏิบัติ การติดตาม การกระตุ้นหรือให้คำแนะนำ จากผู้วิจัย หลังทดลองกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพ มากกว่าก่อนทดลอง ($p < .05$) กัตติกา ธนะขว้าง, จิราพร เกศพิชญวัฒนา, และชนกพร จิตปัญญา (2553: 60-68) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริม สุขภาพของ

ผู้สูงอายุ พบว่าความรู้สึกที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติกิจกรรม ส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในระดับสูง ($r = 0.60, p < .05$)

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพหลังดำเนินการตามรูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก สูงกว่าก่อนดำเนินการ

ข้อสรุปที่ได้พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมรายด้านเรื่องการส่งเสริมสุขภาพ ภายหลังการทดลองใช้รูปแบบของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเพิ่มขึ้นจากระดับต่ำเป็นระดับปานกลางทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p \leq 0.01$ โดยพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพซึ่งได้แก่การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การจัดการอารมณ์ การลดละบุหรี่สุราและยาเสพติด การจัดท่าทางในการทำงาน และการจัดสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเกษตรอินทรีย์บางกระทุ่ม หลังจากได้รับโปรแกรมพัฒนาตามรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพ สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

จากข้อสรุปดังกล่าวผู้วิจัยอภิปรายได้ว่า การที่พฤติกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้นเป็นเพราะสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในชุมชน ซึ่งบริบทของชุมชนจะเป็นมาตรการของชุมชนที่ทำให้สมาชิกได้รับรู้ถึงความเห็นพ้องต้องกันในเป้าหมายของกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองตลอดจนการปรับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ส่งผลต่อสุขภาพ เช่นด้านการรับประทานอาหาร การหลีกเลี่ยงภาวะความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยในขณะทำงาน การได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและทีมสุขภาพที่ออกปฏิบัติการเชิงรุกเพื่อให้คำแนะนำทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมสุขภาพตนเองได้ นอกจากนั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องจากสื่อในชุมชน เช่นหอกระจายข่าว และอาสาสมัครสาธารณสุขรวมถึงผู้นำชุมชนที่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมการประชุมถ่ายทอดความรู้ตามโปรแกรมการส่งเสริมสุขภาพ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลต้นแบบที่มีพฤติกรรมถูกต้อง การอภิปรายกลุ่มร่วมกัน ด้วยการบรรยายประกอบคู่มือการดูแลตนเองและโปสเตอร์ความรู้ ด้านการส่งเสริมสุขภาพตามหลัก 5 อ. ผู้นำกลุ่มสาธิตและสาธิตย้อนกลับการดูแลตนเอง การฝึกเลือกอาหาร ฝึกอ่านและทำความเข้าใจฉลากอาหาร ฝึกสติ ฝึกการออกกำลังกายด้วยการยืดเหยียดโยคะ การแกว่งแขน การประเมินเพื่อนร่วมงาน และวิเคราะห์หาสาเหตุของความเสี่ยง สอดคล้องกับการศึกษาของ ณิชปรัชญา เรืองไชย.(2561) ศึกษาเรื่อง การสร้างชุมชนต้นแบบลดเสียงลดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังโดยใช้คู่หูบัดดี้ผูกเสี่ยว อสม. และการศึกษาของกาญจนา พรหมทองและคณะ (2563: 141-160) เรื่องการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมการรับประทานอาหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวาน ที่พบว่าผลการใช้ชุมชนเป็นฐานได้เกิดมาตรการหมู่บ้านต้นแบบลดเสียงลดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีมาตรการในชุมชนให้ประชาชนได้ยึดเป็นแนว

ปฏิบัติ และภายหลังใช้มาตรการชุมชนทำให้ประชาชนกลุ่มเสี่ยงเบาหวานมีระดับน้ำตาลลดลง และประชาชนกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูงมีระดับความดันโลหิตลดลงอยู่ในระดับปกติ และ รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของ เพนเดอร์ (Pender, 2006) ที่กล่าวถึงการที่บุคคลมุ่งแสวงหาภาวะของการมีชีวิตที่สร้างสรรค์โดยการแสดงความสามารถด้านสุขภาพที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน โดยมีความสามารถในการสะท้อนการตระหนักรู้ในตนเองรวมทั้งการประเมินสมรรถนะของตนเอง และให้คุณค่าในทิศทางบวกเพื่อที่จะบรรลุความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาการควบคุมพฤติกรรมของตนเองซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยกายจิตและสังคมต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและความสุขต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์และคุณลักษณะของปัจเจกบุคคลอารมณ์และการคิดรู้ที่เฉพาะเจาะจงกับพฤติกรรมและผลลัพธ์ด้านพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรเพิ่มระยะเวลาในการติดตามการศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพให้นานขึ้น เป็นเวลา 6-8 สัปดาห์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพทั้ง 6 ด้านอย่างต่อเนื่องขึ้น ช่วยให้เห็นการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพไปในทางที่ดี และสามารถช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยได้

1.2 ควรมีการจัดกิจกรรมในโปรแกรมร่วมกับการดูแลแบบผสมผสานของแพทย์ทางเลือกรวมทั้งการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดกิจกรรม เพิ่มประสิทธิภาพของการป้องกันโรคจากการทำงานได้ดียิ่งขึ้น เช่น การนวดผ่อนคลาย จัดเมนูอาหารสุขภาพแนวชีวจิต เป็นต้น

2.ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพในชุมชนที่มีตัวแทนจากคนทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของการสร้างเสริมสุขภาพ

2.2 องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชน ร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพโดยการจัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายและสันทนาการในชุมชน การจัดให้มีการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่มีประโยชน์ในสถานที่ทำงานและที่สาธารณะ รวมถึงการสร้างมาตรการเพื่อลดการสูบบุหรี่และการดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ทำงานและที่สาธารณะ

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลของการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนโดยการเชื่อมโยงวิถีชีวิตด้านการเกษตรเข้ากับสุขภาพด้วยการให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างจริงจังนำมาสู่ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการได้แก่

3.1 การจัดโครงการกิจกรรมการให้ความรู้และการสร้างเสริมสุขภาพ เช่นโภชนาการ การออกกำลังกาย การจัดการความเครียด การตรวจสุขภาพ และการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ รวมถึงการผลิตสื่อ เช่น เอกสาร แผ่นพับ วีดีโอเพื่อให้ความรู้และสร้างแรงบันดาลใจ

3.2 การสนับสนุนการสร้างเครือข่ายทางสังคมโดยจัดตั้งกลุ่มสนับสนุนสุขภาพคนวัยทำงาน การสร้างเครือข่ายการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างคนวัยทำงาน โดยการจัดกิจกรรมทางสังคมเพื่อส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

3.3 การจัดให้มีบริการสุขภาพที่เข้าถึงได้ง่าย และราคาไม่แพงสำหรับคนวัยทำงาน รวมถึงการให้คำปรึกษาเพื่อสนับสนุนทางจิตใจ และการตรวจสุขภาพเป็นประจำให้แก่คนทำงานในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. (2566). ประวัติศาสตร์การสร้างเสริมสุขภาพของไทย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2566. แหล่งที่มา: https://shorturl.asia/ifNQ3

กัตติกา ธนะขว้าง และคณะ. (2553). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ : การวิเคราะห์อภิมาน. *วารสารพยาบาลศาสตร์*. 28 (3), 60-68.

กาญจนา พรหมทอง และคณะ. (2563). การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมการรับประทานอาหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับกลุ่มเสี่ยงเบาหวาน. *วารสารสุขภาพและการศึกษาพยาบาล*. 26 (2), 141-160

ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน. (2564). *การส่งเสริมสุขภาพในชุมชน แนวคิดและการปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณิขปรัชญา เรืองไชย. (2561). การสร้างชุมชนต้นแบบ"ลดเสี่ยง ลดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยใช้คู่หูบัดดี้ผูกเสี่ยว อสม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2566. แหล่งที่มา: http.www.//203.157.186.16/kmblog/page_research_detail.php? ResID=878.

รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร. (2562). การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.thaihealth.or.th/get-to-know-thaihealth/about-thaihealth/

สุชาติ พริกเล็ก และ คณะ. (2565) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*. 9 (4), 436-452.

สุนันทา ศรีศิริ. (2555). ผลของโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคความดันโลหิตสูง ศูนย์บริการ สาธารณสุข 19 วงศ์สว่าง กรุงเทพมหานคร. *วารสารคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ทรวิโรฒ*. 15 (ฉบับพิเศษ), 308-315.

อารีย์ ธวัชวัฒนานันท์. (2557). *ผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพต่อความรู้และพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพตนเองผู้ป่วยที่มีภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาระดับเล็กน้อย*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

อิทธิพล คุ้มวงศ์. (2554). *รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในเขต อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Pender, N. J., Murdaugh, C., & Parsons, M. A. (2006). *Health promotion in nursing practice.* 4th edition. NewJersey: Upper Saddle River;

World Health Organization. (17-21 Nov, 1986). *Ottawa charter for health promotion.* In *First InternationalConference on Health Promotion*, 405–460. Ottawa,Canada: World Health Organization.

ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า

The Leadership of the Subdistrict Headman and Village Headman in the next decade

พงษ์พัต วัฒนพงศ์ศิริ,
กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ และ ภาสกร ดอกจันทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pongpat wattanapongsiri,
Kampanat Wongwattanapong and Phasakorn Dokchan
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: pongpat.tor@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาบทบาทภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า โดยใช้วิธีการวิจัยอนาคตเดลฟายแบบปรับปรุงและการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากผู้เชี่ยวชาญจาก 3 กลุ่ม คือ นักวิชาการ ข้าราชการฝ่ายปกครอง และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านดีเด่น จำนวน 20 คน และวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับรอบที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาแบบดั้งเดิมส่วนรอบที่ 2 และ 3 วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า ดังนี้ (1) บทบาทผู้นำ ประกอบด้วย บทบาทการปกครอง บทบาททางสังคม และบทบาทกลไกของรัฐ (2) มีความรู้ ประกอบกฎหมาย ระบบราชการ งานสาธารณะสุขและสิ่งแวดล้อม การประกอบธุรกิจและการอาชีพ (3) มีทักษะประกอบด้วย ทักษะการวางแผน ทักษะการไกล่เกลี่ย ทักษะทางเทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร และทักษะการประสานงาน (4) บุคลิกภาพ ประกอบด้วย การมีมารยาทและรู้กาลเทศะในสังคม การแต่งตัวดีสะอาดเรียบร้อย การแสดงออกอย่างเหมาะสม และการมีวาจาที่ดี (5) มีคุณธรรม ประกอบด้วย มีความยุติธรรม มีทัศนคติที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความโปร่งใส (6) มีการร่วมมือ ประกอบด้วย การปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง การรับฟังปัญหาทุกภาคส่วน การตัดสินใจร่วมกัน และการสร้างเป้าหมายร่วมกัน (7) ภูมิหลังทางสังคม ประกอบด้วย ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เครือข่ายทางการเมืองในพื้นที่ บารมีทางการเมือง และประสบการณ์การทำงานสังคม และในการพัฒนา (1) ต้องมีการกำหนดวาระ (2) การเรียนแบบออนไลน์ (3) ต้องกำหนดตัวชี้วัด (4) มีระเบียบรองรับการพัฒนา (5) มีบทลงโทษถ้าไม่พัฒนาตนเอง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; กำนัน; ผู้ใหญ่บ้าน

---

* วันที่รับบทความ : 10 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 23 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 27 กุมภาพันธ์ 2567
Received: February 10 2024; Revised: February 23 2024; Accepted: February 27 2024

Abstract

The objectives of this research were, 1) to study the leadership role of the Subdistrict Headman and Village Headman. 2) to study the leadership characteristics of the Subdistrict Headman and Village Headman in the next decade 3) to suggest guidelines to developing the leadership of the Subdistrict Headman and Village Headman in the next decade. The research used the Modified Delphi Technique and the Focus Group discussions. The research collected the data by using the interviews and the questionnaires. The sample group used in the research consisted of 20 experts from 3 groups: The scholars, The Governing Officers, and The outstanding of Subdistrict Headman and Village Headman. The data analysis in the first stage involved traditional content analysis. The second and third phases were analyzed with median and interquartile range statistics.

The results of the research were as follows: The leadership of the Subdistrict Headman and Village Headman in the next decade are as follows: (1) The leadership role consists of the governance role, social role, and the role of state apparatuses. (2) The knowledge; laws, bureaucracy, public health and the environment, and entrepreneurship and careers. (3) The skills; planning, mediation, technology, communication, and coordination. (4) The personality; well-mannered and felicitous, well-groomed, assertive action, and fair-spoken. (5) The morality; impartiality, positive attitude, honesty, and transparency. (6) The collaboration; deliberation, listen to opinions, share the decisions, and common goals. and (7) Social background; economic status, local political networks, political prestige, and social work experience. And in development: (1) setting the term of office (2) online learning (3) setting development indicators (4) laws supporting development (5) penalties if one does not develop oneself.

Keywords: Leadership; Subdistrict Headman; Village Headman

บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 และการผันแปรของกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน (Disruption) ที่เกิดทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเข้ายุคของการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (The Fourth Industrial Revolution, 4IR) โดยในปัจจุบันทักษะและความเข้าใจต่อสถานการณ์และพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงกับยุควูก้า VUCA World ที่อยู่บนฐานของความผันผวน ไม่แน่นอน สลับซับซ้อน และคลุมเครือ โดนเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นพลวัต อันส่งผลต่อพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสสังคมโลก ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม การเลื่อนไหลของกระแสวัฒนธรรมโลกที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ โลกสังคมไร้พรมแดนส่งผลทุกองค์การไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคสังคมต่างก็ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ดาวรุวรรณ ถวิลการ, (2558 : 23–36) ดังนั้นจะต้องเน้นการดำเนินงานในเชิงรุกและมียุทธศาสตร์ผู้นำต้องแลกเปลี่ยนความรู้ ความสามารถ และทักษะกับผู้ตามหรือทีมงานเพื่อให้ทีมมีการพัฒนาและสามารถนำหรือจัดการด้วยตนเองมากขึ้นจนสามารถที่จะร่วมมือกับผู้นำในการนำและแก้ปัญหาอันซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นับได้ว่าเป็นสถาบันที่มีความผูกพันกับสังคมไทยมาช้านาน โดยได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และดำรงอยู่มาจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านจากวาระ 5 ปี เป็นให้ดำรงตำแหน่งจนอายุครบ 60 ปี และมีการกำหนดเหตุที่ผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่งว่า “ไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่” ซึ่งต้องทำอย่างน้อยทุก 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ซึ่งวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน จากการประมวลวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานสามารถจำแนกได้หลายวิธีด้วยกัน ได้แก่วิธีที่ยึดผลสำเร็จของงานหรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก คุณลักษณะของบุคคลเป็นหลัก และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบผสมผสาน ซึ่งรายละเอียดในการประเมินเบื้องต้น 3 ข้อ ดังนี้ (1) วิธีที่ยึดผลสำเร็จของงานหรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก เน้นผลสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ประกอบด้วย วิธีการจดบันทึกปริมาณงาน วิธีทดสอบผลงานวิธีการประเมินตามผลงาน (2) วิธีที่ยึดคุณลักษณะของบุคคลเป็นหลัก เน้นคุณลักษณะความเป็นผู้นำ คุณลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะที่ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอ และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน ทั้งนี้ กรมการปกครองได้นำหลักการดำเนินงานตามหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประเมินคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำด้วย (3) วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบผสมผสาน เน้นผลสำเร็จของงานและพฤติกรรมการปฏิบัติงานหรือสมรรถนะที่ทำให้งานให้เสร็จ (สำนักบริหารปกครองท้องที่ กระทรวงมหาดไทย, 2559 : 1– 4)

จากความเจริญในมิติต่างๆ ส่งผลกระทบต่อการแสดงบทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเนื่องจากความเป็นสถาบันของการปกครองท้องที่ โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเกิดขึ้นและวัฒนาการควบคู่ไปกับสังคมในแบบชนบทและสังคมหมู่บ้านเกษตรกรรม ยุคสมัยปัจจุบันในพื้นที่ต่าง ๆ ของไทย และเติบโตไปสู่ความเป็นชุมชนเมืองมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านจึงต้องปะทะกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเป็นผลให้บทบาทหน้าที่ภายใต้โครงสร้างชุมชนแบบเดิมได้ถูกท้าทายจากการขยายเมืองอย่างรวดเร็ว (เจริญ รุ่งแสงจันทร์ และประณต นันทิยะกุล, 2560 : 237-248) บทบาทความเป็นผู้นำจึงสำคัญ ซึ่งกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีภาวะผู้นำที่สูง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันนั้นด้วย

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวที่โลกในยุควูก้า VUCA World ที่อยู่บนฐานของความผันผวน ไม่แน่นอน สลับซับซ้อน และคลุมเครือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านถือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการเมือง การปกครอง ที่ได้รับผลกระทบจากความเจริญในมิติต่างๆ ส่งผลกระทบต่อการแสดงบทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำเป็นต้องถูกประเมินและกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของบุคคลเป็นหลัก เน้นคุณลักษณะความเป็นผู้นำ คุณลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นสำคัญ แต่การกำหนดคุณสมบัติการเข้ามาเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบเจ้าหน้าที่รัฐประเภทอื่น อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานหรือไม่ จากบริบทที่สังคมเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยจึงศึกษาบทบาทภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในชุมชน สร้างความร่วมมือของราษฎร และการปกครองท้องที่ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผสมกับการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยอนาคตเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi) ซึ่งเป็นการวิจัยอนาคต ตามเทคนิคการวิจัยแบบอีดีเอฟอาร์ (Ethnographic Delphi Future Research : EDFR) โดยในรอบแรกของการวิจัยจะใช้การสัมภาษณ์ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสร้างเป็นแบบสอบถามส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบตามรูปแบบของเดลฟาย เพื่อหาฉันทามติจำนวน 2 รอบ และสรุปเป็นภาพอนาคต (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2553) ซึ่งได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่มได้แก่ นักวิชาการ ข้าราชการฝ่ายปกครอง และกำนัน - ผู้ใหญ่บ้านดีเด่น จำนวน 20 ราย และนำผลการสัมภาษณ์เหล่านั้น ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบบดั้งเดิม (Conventional Content Analysis) (Hsieh & Shannon, 2005 : 1277–1288) และ จำเนียร จวงตระกูล (2565 : 49) เพื่อหาองค์ประกอบ และให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันความคิดเห็นในระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ในส่วนแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม ตัวแทนจากลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม จำนวน 6 คน

ผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย จึงได้แบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักวิชาการ ข้าราชการฝ่ายปกครอง กำนัน- ผู้ใหญ่บ้านดีเด่น ซึ่งเป็นผู้ที่คุณสมบัติ ความรู้ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านการปฏิบัติหน้าที่การปกครองท้องที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักวิชาการ ข้าราชการฝ่ายปกครอง กำนัน- ผู้ใหญ่บ้าน ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับด้านการปฏิบัติหน้าที่การปกครองท้องที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำหรับการเลือกจำนวนของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยแบบเดลฟายจากสูตรคำนวนของ Macmillan (1971) พบว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป มีระดับความคลาดเคลื่อนลดลงอย่างคงที่ คือ ประมาณ 0.02 ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 20 คน จากกลุ่มประชากร 3 กลุ่ม คือ นักวิชาการ ข้าราชการฝ่ายปกครอง กำนัน – ผู้ใหญ่บ้านดีเด่น และการสนทนากลุ่มจากตัวแทนของผู้เชี่ยวชาญทั้งสามกลุ่มกลุมละ 2 คน รวมจำนวน 6 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 2 ข้าราชการฝ่ายปกครอง หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง หรือเป็นกรรมการตัดสินรางวัลกำนัน - ผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยม ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการปกครองท้องที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ ปลัดจังหวัด จำนวน 1 คน นายอำเภอ จำนวน 1 คน ปลัดอำเภอ จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน

กลุ่มที่ 3 กำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งกำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่ประเทศไทย ได้แก่ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยม รวมทั้งสิ้น 9 คน

กลุ่มที่ 4 ตัวแทนสนทนากลุ่ม ตัวแทนจากทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน เพื่อดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือชุดที่ 1 และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้เป็นแนวการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากบทที่ 2 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในครั้งนี้

2. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างฉบับร่างขึ้นตามขอบเขตของกรอบการวิจัย

3. แบบสัมภาษณ์ฉบับร่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และความครอบคลุมของเนื้อหา โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

ในส่วนของการสร้างเครื่องมือชุดที่ 2 และ 3 และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยชุดที่ 1 นำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในครั้งนี้

2. สร้างแบบสอบถามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญฉบับร่างขึ้นตามองค์ประกอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในขั้นตอนที่ 1 เพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนที่ 2

3. แบบสอบถามฉบับร่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความครอบคลุมของเนื้อหา และนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และความครอบคลุมของเนื้อหา โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลรอบนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาตามแบบที่ Hsieh & Shannon (2005 : 1277-1288) คือ การวิเคราะห์เนื้อหาแบบดั้งเดิม (Conventional Content Analysis) ที่เป็นการดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้เนื้อหาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยยึดเนื้อหาของข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักมาเป็นตัวตั้ง แล้วทำการวิเคราะห์โดยกำหนดรหัส (Code) ไปตามเนื้อหาที่ได้มาจากข้อมูลหลัก จากนั้นนำรหัสไปจัดกลุ่มเป็นหัวข้อเรื่อง (Category) และหัวข้อเรื่องรอง (Sub-category) ตามที่จำเป็นแล้วนำหัวข้อเรื่องและหัวข้อเรื่องรองมาจัดทำเป็นหัวข้อหลัก หรือประเด็นหลักของเนื้อหา (Theme) ที่ทำการวิเคราะห์ โดยถือว่าประเด็นหลักนี้เป็นข้อค้นพบจากการวิจัยเพื่อนำไปดำเนินการตามรูปแบบต่างๆ ในการตอบคำถามหรือตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย (จำเนียร จวงตระกูล, 2565 : 57-59) โดยวิธีการวิเคราะห์ด้วยมือของผู้วิจัยเอง

สำหรับขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยนำข้อมูลที่ได้มาใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ด้วยค่าสถิติจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนรอบที่ 2 และ 3 วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติค่ามัธยฐาน (Median: Md) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range: IR) เพื่อแสดงตำแหน่งคำตอบในภาพรวมของผู้เชี่ยวชาญ ในการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ ได้แก่ ทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำ ทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำ ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ทฤษฎีการวิจัยแบบเดลฟายแบบปรับปรุง และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

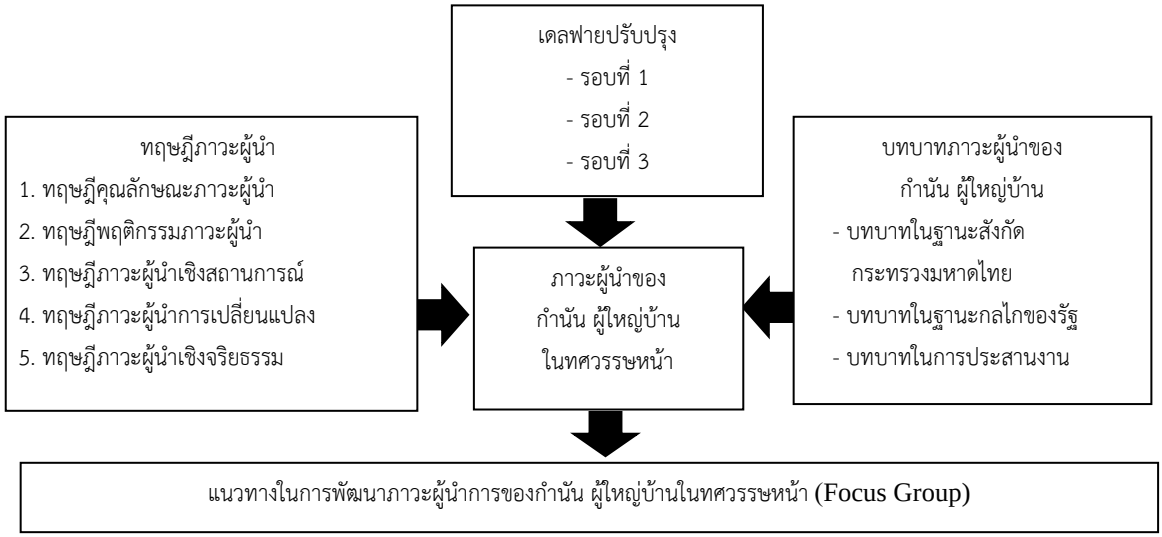

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย สามารถสรุปผลได้ว่า มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า ตามกรอบการวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้สรุป โดยพิจารณาจากค่าที่มีมัธยฐาน ตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป ค่าพิสัยควอไทล์ ไม่เกิน 1.5 และค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1.00 ในการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความเห็นด้วยแต่ละข้อที่ค้นพบมี 7 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 บทบาทภาวะผู้นำ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นความเห็นที่เห็นด้วย มากที่สุด จำนวน 16 ข้อความ ได้แก่ (1) สร้างความสามัคคีทำให้เกิดสมานฉันท์ในท้องที่ของตนและเป็นที่พึ่งพิงของราษฎร (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (2) เป็นตัวกลางในการประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.00) (3) รับฟังปัญหาจากราษฎรในท้องที่ของตน และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (4) ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกกับกระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการ หน่วยงานรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (5) แจ้งให้ราษฎรของตนให้ความร่วมมือกับทางราชการ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (6) ปฏิบัติตามคำสั่งของทางราชการ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (7) รายงานสิ่งที่ไม่ปกติให้กับกำนันและนายอำเภอทราบ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (8) ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจอื่นตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (9) เป็นผู้ช่วยงานนายอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (10) อำนวยความเป็นธรรมและประณีประณอมข้อพิพาทในแก่ราษฎรในท้องที่ของตน (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (11) จัดทำสาธารณะประโยชน์ให้กับราษฎรในท้องที่ของตน (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (12) เป็นหัวหน้าหมู่บ้านทำหน้าที่ปกครองราษฎร (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (13) รักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยในท้องที่ของตน (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (14) ควบคุมดูแลราษฎรของตนให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (15) อบรมราษฎรของตนให้มีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ(มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (16) จัดประชุมหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 2 มีความรู้ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นความเห็นที่เห็นด้วย มากที่สุด จำนวน 18 ข้อความ ได้แก่ (1) มีความรู้ความเข้าใจความรู้เกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (2) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (3) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องที่ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.00) (4) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำ

ท่วม ฝนแล้ง น้ำเสีย ฝุ่นควัน เป็นต้น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (5) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านการจัดการสาธารณะสุขป้องกันและควบคุม เช่น โรคระบาด โรคประจำถิ่น หรือโควิด19 เป็นต้น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (6) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ เช่น การใช้ชีวิต สวัสดิการและการดูแลผู้สูงอายุ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (7) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ หรือกลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (8) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนภูมิภาค (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (9) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น การจัดการขยะมูลฝอย การจัดการไฟฟ้าประปา เป็นต้น (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (10) มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (11) มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (12) มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว(มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (13) มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (14) มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (15) มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหาร (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (16) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนกลาง (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (17) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ การบริหารความเสี่ยง การวางแผนเชิงปฏิบัติการสำหรับการรับมือกรณีฉุกเฉิน (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (18) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรกรรม ที่สามารถ แนะนำและให้คำปรึกษาราษฎรได้ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.50)

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นความเห็นที่เห็นด้วย มากที่สุด จำนวน 22 ข้อความ ได้แก่ (1) มีทักษะในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของท้องที่ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (2) มีทักษะในการจัดการข้อพิพาทและการวางตัวเป็นกลาง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.75) (3) มีทักษะในรับฟังปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้ง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (4) มีทักษะในการกำหนดทางเลือกในการจัดการความขัดแย้ง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (5) มีทักษะในการใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น สมาร์ทโฟนช่วยในการทำงาน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (6) มีทักษะเกี่ยวกับสารสนเทศเพื่อการจัดการงานสาธารณะ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (7) มีทักษะในการส่งสารและรับสารเพื่อสื่อสารกับราชการและราษฎร (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (8) มีทักษะในการทำความเข้าใจกับราษฎร (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (9) มีทักษะในการพูดโน้มน้าวใจผู้อื่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (10) มีทักษะในการประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.00) (11) มีทักษะในการ

ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.00) (12) มีทักษะในการจัดการประสานขอความร่วมมือกับราษฎร (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (13) มีทักษะในการบริหารและจัดการโครงการสาธารณะ (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (14) มีทักษะในการใช้แอปพลิเคชันในการทำงาน (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (15) มีทักษะในการพูดในที่สาธารณะ (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (16) มีทักษะในการประสานงานกับนักการเมืองในระดับต่างๆ (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (17) มีทักษะในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (18) มีทักษะในการเขียนโครงการและการของบประมาณ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (19) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลและความรู้ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (20) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการช่วยประชาสัมพันธ์ หรือแจ้งข่าวสารให้ทั้งหน่วยงานรัฐและราษฎรทราบ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (21) มีทักษะในการเลือกช่องทางการสื่อสารให้เหมาะสมกับเวลาและโอกาส (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (22) มีทักษะในการประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชน (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00)

องค์ประกอบที่ 4 บุคลิกภาพ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นความเห็นที่เห็นด้วย มากที่สุด จำนวน 16 ข้อความ ได้แก่ (1) รู้มารยาท ระเบียบ วัฒนธรรม ประเพณีในท้องที่ของตน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (2) แสดงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (3) ร่วมกิจกรรมทางสังคมของราษฎร และชุมชนในพื้นที่ของตน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (4) การแต่งตัวสะอาดเรียบร้อย (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.75) (5) การแต่งตัวให้เหมาะสมกับโอกาสกาละเทศะและลักษณะการปฏิบัติงานในพื้นที่ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (6) รู้จักการควบคุมอารมณ์ในขณะที่อยู่ต่อหน้าผู้อื่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.75) (7) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้ากับคนง่ายเป็นมิตรเป็นคนทั่วไป (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.00) (8) มีความนอบน้อมทั้งต่อผู้บังคับบัญชา ราษฎร หรือบุคคลทั่วไป (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (9) เป็นคนช่างสังเกตุสิ่งรอบตัว (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (10) มีการใช้วาจาสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาส เวลา สถานที่ เป็นต้น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (11) การใช้น้ำเสียงในการเจรจาสื่อสารให้เหมาะสมน่าฟัง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (12) การใช้วาจาที่เป็นความจริงเท่านั้น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (13) การใช้วาจาที่สุภาพในการสื่อสาร (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (14) การปฏิสัมพันธ์กับผู้อาวุโส (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (15) การแต่งกายให้เหมาะสมกับเพศ วัย และสมรูปสมร่าง (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (16) การใช้วาจาในเรื่องที่เป็นประโยชน์ไม่พูดจาไร้สาระ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00)

องค์ประกอบที่ 5 มีคุณธรรม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จำนวน 16 ข้อความ ได้แก่ (1) เป็นคนเที่ยงธรรม ไม่เข้าข้างหรือโน้มเอียง วางตัวเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.75) (2) ใช้เหตุใช้ผลและความถูกต้องในการตัดสินใจและการปฏิบัติงาน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.00) (3) มีความชอบธรรม โดยการปฏิบัติตามระเบียบ แบบแผนทางราชการ กฎหมาย เป็นต้น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.75) (4) ไม่ปฏิเสธงานที่ได้รับมอบหมายหรืองานในหน้าที่จะต้องปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (5) มีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมาย(มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (6) ทำหน้าที่อย่างมั่นใจมีความภาคภูมิใจในตนเองและปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุด (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (7) มีความเคารพต่อผู้อื่น เช่น การไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เชื่อมั่นในความสามารถผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชาหรือราษฎร (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (8) มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเป็นทีม สามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.00) (9) การมีจิตสำนึกที่ดี ต่อต้านการทุจริตคอรัปชั่นทุกรูปแบบ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.00) (10) การปฏิบัติงานด้วยธรรมาภิบาล เป็นแบบอย่างที่ดีไม่ทุจริตคอรัปชั่น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.00) (11) มีความเห็นแก่ประโชน์รวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.75) (12) เป็นคนรักษาสัญญา ปฏิบัติตามคำสัญญาที่เคยได้ให้ไว้ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (13) มีการเผยแพร่ข้อมูลการปฏิบัติงานอย่างครบถ้วน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (14) มีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานที่ได้ลงมือกระทำ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (15) การสร้างช่องทางในการเปิดโอกาสให้ตรวจสอบได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (16) การปฏิบัติหน้าที่จะต้องเปิดโอกาสในผู้ที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปสามารถตรวจสอบได้ (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00)

องค์ประกอบที่ 6 การมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นความเห็นที่เห็นด้วย มากที่สุด จำนวน 17 ข้อความ ได้แก่ (1) การปรึกษาหารือกับคณะกรรมการหมู่บ้านในการดำเนินงานต่างๆ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (2) การปรึกษาหารือกับราษฎรในพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมสาธารณะ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (3) การปรึกษาหารือกับนายอำเภอ กำนัน หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการจัดการสาธารณะ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (4) การให้ข้อมูลต่างๆอย่างเพียงพอต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อระดมสมอง (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (5) การใช้แอฟลิเคชั่นในการติดต่อสื่อสารรับฟังความคิดเห็นกับราษฎรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ค เป็นต้น (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (6) การประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาร่วมกับราชการและราษฎรในพื้นที่ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 0.75) (7) เปิดช่องทางที่หลากหลายทั้งเป็นทางการและไม่เป็น

ทางการเพื่อรับฟังปัญหา (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (8) การตัดสินใจโดยการใช้ประชามติของคนในพื้นที่ของตน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (9) การสำรวจความคิดเห็นในเรื่องที่ต้องตัดสินใจ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (10) การตัดสินใจของคณะกรรมการหมู่บ้าน (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (11) การให้ข้อมูลและการชี้ให้เห็นถึงปัญหาสาธารณะ (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (12) มีฉันทามติร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายร่วมของกิจการส่วนรวม (มัธยฐาน = 5.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (13) การใช้แอฟลิเคชั่นในการติดต่อสื่อสารรับฟังความคิดเห็นกับราษฎรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ค เป็นต้น (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (14) สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมโดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมในทุกขั้นตอน (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (15) การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อมูลในการปฏิบัติงาน (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (16) การติดต่อโดยตรงกับราษฎร เช่น การเคาะประตูบ้าน เป็นต้น (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (17) การกำกับ ควบคุมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้กำหนดร่วมกันไว้ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00)

องค์ประกอบที่ 7 ภูมิหลังทางสังคม พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จำนวน 7 ข้อความ ได้แก่ (1) การเข้าถึงชุมชน เยาวชนที่อยู่ในชุมชน ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ (มัธยฐาน = 4.50 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (2) ครอบครัวให้การสนับสนุน เช่น เงิน เวลา สถานที่ เป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (3) การที่ครอบครัวมีอาชีพหรือกิจการอื่นนอกจากการเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 0.75) (4) การรู้จักสนิทสนมกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (5) การรู้จักสนิทสนมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (6) การรู้จักสนิทสนมกับนักการเมืองท้องถิ่น ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00) (7) การรู้จักสนิทสนมกับอาสาสมัครต่างๆ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ (มัธยฐาน = 4.00 พิสัยควอไทล์ = 1.00)

จากการสนทนากลุ่ม สามารถสรุปผลได้ว่า (1) ต้องมีการกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และมีการคัดเลือกใหม่ (2) สร้างโรงเรียน หรือสถาบันเพื่อพัฒนา ความรู้ทักษะ และความสามารถของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แบบออนไลน์ (3) ต้องกำหนดตัวชี้วัดในการพัฒนาความรู้ทักษะ และความสามารถของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (4) มีกฎหมายหรือระเบียบกระทรวงมหาดไทยรองรับการพัฒนา (5) มีบทลงโทษด้วยว่าถ้าไม่มีการพัฒนาตนเองตามกรอบเวลา เพื่อให้รักษามาตรฐานการเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. บทบาทผู้นำ 2. มีความรู้ 3. มีทักษะ 4. มีบุคลิกภาพ 5. มีคุณธรรม 6. มีการร่วมมือ และ 7. ภูมิหลังทางสังคม ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ การศึกษาภาวะผู้นำในระบบราชการถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับ Soeardi, E. K., Ilhami, R., & Achmad, W. (2023 : 877 - 884) ที่พบว่า ความสำเร็จขององค์การนั้นแปรผันโดยตรงกับสมรรถนะของผู้นำ เมื่อต้องปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและรักษาความก้าวหน้าในองค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การสาธารณะหรือดำเนินการโดยรัฐบาล ตำแหน่งผู้นำถือเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาผู้นำมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการพัฒนาองค์การสาธารณะมากขึ้น หากผู้นำสามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีความสามารถทั้งในด้านทักษะและอารมณ์ และยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพ นอกจากนี้ ในองค์การจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำแบบครอบคลุม (inclusive leadership) เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของสมาชิกที่หลากหลาย เพราะภาวะผู้นำแบบครอบคลุม (inclusive leadership) เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสนับสนุนบรรยากาศแบบมีส่วนร่วมซึ่งสมาชิกในทีมมีความแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงาน (Ashikali, T., Groeneveld, S., & Kuipers, B., 2020 : 1-23) นอกจากนี้ ลักษณะภาวะผู้นำของผู้นำชุมชนท้องถิ่นส่งผลต่อสมรรถนะการบริหาร ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านการวางแผนและการบริหารจัดการ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ และด้านบริหารตนเอง (จินดาภา ลีนิวา อัจฉราภัทร เขมอัครเจตต์ และเบญจวรรณ เบญจกรณ์, 2564) ทั้งนี้ ในภาวะวิกฤติ ผู้นำท้องถิ่นจะต้องมีทักษะบางประการเพื่อตอบสนองการแก้ไขของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการมีความตระหนักรู้และความสนใจเพิ่มมากขึ้นในบทบาทสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการเมืองและวิชาชีพ การควบคุมอารมณ์ของตน ปลูกฝังความไว้วางใจ หรือฟื้นฟูศรัทธาของสาธารณชน (Eid, J., Hansen, A. L., Andreassen, N., Espevik, R., Brattebø, G., & Johnsen, B. H., 2023 : 1-9) และสอดคล้องกับการศึกษาของ Shehla Malik (2023) ที่พบว่า การเตรียมพร้อมเพื่อที่จะเป็นผู้นำที่ครอบคลุม (inclusive leader) เป็นกระบวนการที่สามารถบรรลุผลสำเร็จผ่านกิจกรรมทั่วทั้งองค์การ การเตรียมผู้นำดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะ 6 ประการ ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น การตระหนักรู้ถึงอคติ ความกล้าหาญ ความฉลาดทางวัฒนธรรม การทำงานร่วมกัน และความมุ่งมั่น เมื่อผู้จัดการได้เรียนรู้คุณลักษณะเหล่านี้แล้ว กลวิธีต่างๆ สามารถนำมาใช้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้จัดการคุณลักษณะเหล่านี้ให้เป็นผู้นำที่ครอบคลุม (inclusive leader) ได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Shorobura, L., & Dolynska, O. (2023 : 299-308) ที่พบว่า ผู้บริหารที่มีคุณค่าต่อองค์การ ควรมีทักษะและลักษณะนิสัย 7 ประการ ได้แก่ ทักษะความเป็นผู้นำ การคิดเชิงกลยุทธ์ ทักษะทางเทคนิคและเทคโนโลยี ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์และสร้างทีม ความสามารถในการนำเสนอตนเองและการสื่อสาร การจัดการการเปลี่ยนแปลง และความซื่อสัตย์ ปัจจุบันมีโครงการจำนวนมากสำหรับผู้นำด้านการบริหารรัฐกิจซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้นำ และภาวะความเป็นผู้นำ

นอกจากนี้ ในองค์การสาธารณะ ผู้นำจำเป็นต้องมีความรู้และมีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ Meuser, J. D., & Smallfield, J. (2023 : 251–264) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ (Servant leadership) จะต้องมีความรู้และมีจริยธรรม ซึ่งสามารถสร้างคุณค่าให้กับองค์การ มีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการในการทำงาน ให้ความสำคัญกับการเติบโต เพิ่มขีดความสามารถให้กับพนักงาน การทำเช่นนี้ ผู้นำจะสนับสนุนให้ผู้ตามมีส่วนร่วมในเป้าหมายขององค์การ และพัฒนาความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Provitera, M. J., Quamina, L. B., & Sayyadi, M. (2023 : 1-13) ที่พบว่า การตระหนักถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่กล้าหาญและมีจริยธรรมที่สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความไว้วางใจในองค์การได้ ทั้งนี้ ประเด็นทางจริยธรรมที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การที่ผู้นำต้องมีความมุ่งมั่นในการตระหนักถึงความโปร่งใสของข้อมูลสาธารณะหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสโดยให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในนโยบายของรัฐบาลทุกนโยบาย (Sriwahyuni, N., Larasati, E., Suwitri, S., & Amiruddin, 2020 : 67-75) ทั้งนี้ ในยุคปัจจุบัน ความรู้สำคัญประการหนึ่งคือ การเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งรัฐบาลอยู่ภายใต้แรงกดดันในการส่งมอบผลลัพธ์ที่เหมาะสมแก่สังคม ดังนั้น ผู้บริหารภาครัฐจึงเริ่มคำนึงถึงผลประโยชน์ของการเป็นผู้นำแบบผู้ประกอบการ (Roberto Vivona, 2023) ซึ่งการที่ผู้บริหารภาครัฐยอมรับการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถในการบรรลุเป้าหมายขององค์การและการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่บุคลากรจะได้รับคำปรึกษาและมีส่วนร่วมอย่างเปิดเผยในการตัดสินใจ

องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของกำนันผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า ก็คือ การมีทักษะทางด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Abidin, A. Z. (2022 : 1–8) ที่พบว่า ความไม่เท่าเทียมกันในแง่ของทักษะด้านดิจิทัลถือเป็นความท้าทายที่องค์การทั้งภาคเอกชนและภาครัฐต้องเผชิญเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานจากที่บ้านในช่วงโควิด-19 โดยทักษะด้านดิจิทัลได้รับอิทธิพลอย่างมากจากการทำงานร่วมกันทางดิจิทัล และการทำงานร่วมกันทางดิจิทัลได้รับอิทธิพลจากความเป็นผู้นำทางดิจิทัล ความเป็นผู้นำทางดิจิทัลมีผลทางอ้อมต่อทักษะด้านดิจิทัลและความเป็นผู้นำของผู้บังคับบัญชา

นอกจากนี้ องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของกำนันผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า คือ บุคลิกภาพ เพราะบุคลิกภาพของผู้นำมีส่วนสำคัญในการปฏิบัติงาน ระดับของผู้บริหารมีผลต่อลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารระดับผู้จัดการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับลักษณะนิสัย การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การยอมรับความคลุมเครือ และความรู้สึกผิดชอบชั่วดี (Cuppello, S., Treglown, L., & Furnham, A., 2023) และสอดคล้องกับการศึกษาของ Breevaart, K., & Pletzer, J. L. (2023) ที่พบว่าความแตกต่างระหว่างลักษณะบุคลิกภาพ HEXACO (Honesty-humility, Emotionality, eXtraversion, Agreeableness, Conscientiousness, and Openness to experience) ของผู้นำและผู้ตามนั้นสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทำงานของผู้ตาม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานของ Consuelo Thiers, Leslie E Wehner (2021) ซึ่งสรุปได้ว่าลักษณะบุคลิกภาพสำคัญของผู้นำแบบประชานิยม ได้แก่ การมุ่งเน้นงานต่ำและการให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์สูง ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวคิดของ จุมพล หนิมพานิช (2551 : 30-33), DuBrin, A. J. (2013 : 71 - 84), Yukl, G. A. (1974 : 19-21) ที่อธิบายถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

ของผู้นำที่ประสบความสำเร็จว่าประกอบด้วยคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพทั่วไปและบุคลิภาพที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน อาทิ มีความมั่นใจในตนเอง การสร้างความไว้วางใจ มีการแสดงออกอย่างเหมาะสม มีความสามารถในการปรับตัว เป็นต้น

ในองค์ประกอบของภูมิหลังทางสังคมนั้น สอดล้องกับแนวคิดของ จุมพล หนิมพานิช (2551 : 30 - 33) ที่อธิบายถึงแนวคิดด้านคุณลักษณะของผู้นำเชิงคุณลักษณะ โดยมีองค์ประกอบหนึ่งคือ ภูมิหลังทางสังคม (Social Background) เช่น การศึกษา สถานภาพทางสังคม การเลื่อนชั้นทางสังคม (Social Mobility) ซึ่งสรุปได้ว่า 1) สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่สูงจะเป็นข้อได้เปรียบต่อการเป็นผู้นำ 2) บุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่ไม่ดีสามารถก้าวไปสู่ตำแหน่งระดับสูงมากกว่าในช่วงก่อน ค.ศ. 1924 และ 3) ในช่วง ค.ศ. 1948-1970 ผู้นำมีการศึกษาดีกว่าในอดีต นอกจากนี้ การมีเครือข่ายทางสังคมและการสร้างบารมีทางสังคมเป็นปัจจัยหนึ่งที่อาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่ทำได้มีประสิทธิภาพและสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Yas, H., Alkaabi, A., ALBaloushi, N. A., & Adeedi, A. A. (2023) ที่พบว่าภาวะผู้นำแบบมีบารมีมีผลต่อประสิทธิภาพขององค์การ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในทศวรรษหน้า ซึ่งผลการศึกษาที่ได้เป็นต้นแบบที่เป็นตัวกำหนดทิศทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ แต่อย่างไรก็ตามบริบทแต่ละท้องที่และภูมิรัฐศาสตร์ที่มีความแตกต่างหลากหลายในประเทศไทย จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการนำไปกำหนดนโยบายหรือการนำไปปฏิบัติ จะต้องคำนึงถึงบริบทและภูมิรัฐศาสตร์ ให้มีความเหมาะสมและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้การพัฒนากำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามมา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษารูปแบบการเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและวาระการดำรงตำแหน่งให้สอดคล้องยึดโยงกับประชาชนและการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2) ควรศึกษารูปแบบการศึกษาออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เกิดการพัฒนา ความรู้ ทักษะ และความสามารถ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสัคมที่รวดเร็ว

3) ควรศึกษาคุณสมบัติและตัวชี้วัดที่เหมาะกับการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสามารถนำมาใช้ได้จริง

4) ควรศึกษาบทลงโทษถ้าหากไม่มีการพัฒนาตนเองหรือพัฒนาตนเองไม่บรรลุเป้าหมายตามกรอบเวลา ของการเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย. (2559). *คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ. 2559*. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง.

จำเนียร จวงตระกูล. (2565). *การวิจัยเชิงคุณภาพ: แนวทางการนำไปใช้เพื่อดำเนินการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศูนย์กฎหมายธุรกิจอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด.

จินดาภา ลีนิวา อัจฉราภัทร เขมอัครเจตต์ และเบญจวรรณ เบญจกรณ์. (2564). คุณลักษณะภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารของผู้นำชุมชนท้องถิ่น กรณีศึกษา : เทศบาลตำบล นางแล อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย. *HRD Journal.* 12 (2), 41 - 57.

จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2553). *เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research). ในทศพร ศิริสัมพันธ์ (บรรณาธิการ), เทคนิควิเคราะห์นโยบาย.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุมพล หนิมพานิช. (2551). *ผู้นำ อำนาจและการเมืองในองค์การ.* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เจริญ รุ่งแสงจันทร์ และประณต นันทิยุกุล. (2560). การบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกำนันและผู้ใหญ่บ้านของจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย*. 7 (3), 237 - 248.

ดาวรุวรรณ ถวิลการ. (2558). "ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ" แบบภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21. *วารสารบริหารการศึกษา*. 11 (2), 23–36.

Abidin, A. Z. (2022). The Influence of Digital Leadership and Digital Collaboration on the Digital Skill of Manufacturing Managers in Tangerang. *International Journal of Artificial Intelligence Research*. 6 (1),1 – 8.

Ashikali, T., Groeneveld, S., & Kuipers, B. (2020). The Role of Inclusive Leadership in Supporting an Inclusive Climate in Diverse Public Sector Teams. *Review of Public Personnel Administration*. 41 (3), 1 - 23.

Breevaart, K., & Pletzer, J. L. (2023). Follower-leader HEXACO personality fit and follower work engagement. *European Journal of Work and Organizational Psychology*. 32 (5), 720 - 730.

Cuppello, S., Treglown, L., & Furnham, A. (2023). Personality and management level: Traits that get you to the top. *Personality and Individual Differences*. 206 (2), 112108.

DuBrin, A. J. (2013). *Principle of leadership.* (7th ed.). International Edition: South-Western.

Eid, J., Hansen, A. L., Andreassen, N., Espevik, R., Brattebø, G., & Johnsen, B. H. (2023). Developing local crisis leadership – A research and training agenda. *Frontiers in Psychology*. 14 (-), 1 - 9.

Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research*. 15 (9), 1277–1288.

Malik, S. (2023). From manager to inclusive leader: traits and tactics for success. *Strategy & Leadership*. 51 (5), 16 - 21.

Meuser, J. D., & Smallfield, J. (2023). Servant leadership: The missing community component. *Business Horizons*. 66 (2), 251 – 264.

Provitera, M. J., Quamina, L. B., & Sayyadi, M. (2023). Leadership, Courage, and Ethical Behavior: An Executive Approach. *Journal of Business, Technology and Leadership*. 5 (1), 1 - 13.

Shorobura, L., & Dolynska, O. (2023). Leadership in public administration: today's challenges. *Journal of Education, Health and Sport*. 13 (2), 299 - 308.

Soeardi, E. K., Ilhami, R., & Achmad, W. (2023). The Role of Leadership in the Development of Public Organizations. *Journal of Governance.* 7 (4), 877 - 884.

Sriwahyuni, N., Larasati, E., Suwitri, S., & Amiruddin. (2020). Leadership Commitment in Transparency Management of Public Information in Pemalang District, Indonesia. *Expert Journal of Business and Management.* 8 (1), 67 - 75.

Thiers, C., & Wehner L. E. (2022). The Personality Traits of Populist Leaders and Their Foreign Policies: Hugo Chávez and Donald Trump. *International Studies Quarterly.* 66 (1), 1-11.

Vivona R. (2023). The new era leadership for the public sector? Entrepreneurship, effectiveness, and democracy. *Public Management Review. Advance online publication*. https://doi.org/10.1080/14719037.2022.2162957

Yas, H., Alkaabi, A., ALBaloushi, N. A., & Adeedi, A. A. (2023). The Impact of Strategic leadership practices and Knowledge sharing on employee's performance. *Polish Journal of Management Studies.* 27 (1), 343 - 362.

Yukl, G. A. (1974). *Handbook of leadership.* New York: The Free Press.

The Distribution of Clinical Features of Brucellosis Patients at Different Stages

Chunfang Liu[1], Sarisak Soontornchai[2]
Somchai Bovornkitti[3] and Xuemei Wang[4]
Suan Sunandha Rajabhat University[1,2,3], Thailand
Inner Mongolia Medical University[4]
Corresponding Author, E-mail: s64584949024@ssru.ac.th

****

Abstract

The purpose of this research is to study the factors affecting the progression of brucellosis and to provide scientific suggestions for the prevention and treatment of brucellosis. it is a quality research Data Collection by brucellosis patients (symptoms, signs, complications and examination indicators) and follow-up information (general characteristics, medication compliance, behavioral habits, contact with livestock and psychological conditions) were collected from two infectious disease hospitals. Chi-square test was used to find out the factors affecting the progression of brucellosis by orderly multiple classification logistic regression model. and Analytical by using descriptive analysis.

The research results found that in a study of 569 confirmed brucellosis cases, patients were found in different stages—47.10% in the acute stage, 27.42% in the subacute stage, and 25.48% in the chronic stage. These patients, with a mean age of 57.09 years, predominantly included males (69.95%) and individuals working as farmers or herdsmen (76.45%). Common symptoms observed were fever (79.79%), fatigue (61.69%), and loss of appetite (51.67%), with weight loss being a prominent sign (22.85%). Lab results showed elevated C-reactive protein (70.83%) and erythrocyte sedimentation rate (50.79%). Significant differences were noted in symptoms and lab findings across different stages, with acute cases showing distinct patterns compared to chronic cases. The study concluded that the diagnostic accuracy for brucellosis remains low and emphasized the importance of using specific differential indexes for different stages to improve clinical diagnosis in relevant medical institutions.

Keywords: Clinical Features; Brucellosis Patients; Different Stages

Introduction

Brucellosis is a bacterial infection caused by various species of Brucella bacteria. It primarily infects animals but can be transmitted to humans through direct contact with infected animals or consumption of contaminated animal products like unpasteurized milk. In humans, brucellosis can cause symptoms such as fever, fatigue, joint pain, and muscle pain. Treatment typically involves antibiotics, and prevention includes proper hygiene and avoiding consumption of unpasteurized dairy products (Bosilkovski, Dimzova and Grozdanovski, 2009: 8-11).

Brucella can infect human blood, musculoskeletal, urogenital and central nervous systems. Therefore, brucellosis can present with a variety of symptoms and signs clinically. According to the course of disease, brucellosis can be divided into acute stage, subacute stage and chronic stage. Patients with different clinical stages of brucellosis show different

* Received: April 22 2024; Revised: May 4 2024; Accepted: May 2 2024

symptoms and signs. Among patients in different clinical stages, patients with chronic brucellosis have a higher probability of complications such as spondylitis, chronic fatigue syndrome, musculoskeletal pain, depression or anxiety compared with patients in acute and subacute stages, and it is more difficult to treat. In the chronic phase, some patients will develop drug resistance, which further increases the difficulty of treatment and leads to poor prognosis. According to existing studies, chronic brucellosis accounts for about 20%-40% of all brucellosis patients. Relevant studies have begun to search for factors influencing the progression of brucellosis to the chronic phase, and recent studies have shown that medication compliance, use of different therapeutic drugs, and delayed diagnosis and treatment are important factors affecting the progression of brucellosis patients to the chronic phase (Jay, 2004).

By describing the epidemiological characteristics of human brucellosis and finding the influencing factors (including meteorological factors that affect the onset of human brucellosis and factors that affect the progression of disease) in human brucellosis, this study provides scientific basis for the prevention and control of human brucellosis and the formulation of policies and measures to reduce the adverse effects of human brucellosis (Li, 2013).

Conclusion Serum IL-17 may be involved in the infectious immune process of brucellosis; Endotoxin, as a bacterial lipopolysaccharide, is involved in the infection process of Brucella, providing a certain basis for judging the degree of inflammatory response in brucellosis; Serum CRP can be used as a monitoring indicator of the early inflammatory response of acute brucellosis; serum PCT can be used as a monitoring indicator of the inflammatory response of acute brucellosis; dynamic monitoring of serum CRP and serum PCT during treatment can reflect the changes in the condition of patients with acute brucellosis and evaluate the condition and treatment effect (Zhai, 2018).

Brucellosis is a bacterial infection that can be transmitted from animals to humans, causing symptoms like fever, fatigue, and joint pain. The disease can progress through acute, subacute, or chronic stages, with chronic cases posing more treatment challenges and potential complications. Factors influencing the development of chronic brucellosis include medication compliance and timely diagnosis. Research on human brucellosis aims to identify factors affecting disease onset and progression, aiding in the formulation of prevention strategies. Serum markers like IL-17, CRP, and PCT are used to monitor inflammatory responses in acute cases, guiding treatment decisions and assessing patient progress.

Research Objective

To study the factors affecting the progression of brucellosis and to provide scientific suggestions for the prevention and treatment of brucellosis.

Literature Review

Brucellosis is an infectious disease caused by the bacteria of the genus Brucella. These bacteria primarily infect animals, such as cattle, dogs, pigs, sheep and goats. People who are occupationally exposed to infected animals or their tissues, such as slaughterhouse workers, meat-packing workers, veterinarians and laboratory workers, are relatively at high risk (Zhang, 2014).

Brucellosis is endemic in certain parts of the world. Musculoskeletal involvement is the most common complication of brucellosis, and the spine is most frequently affected. Between November 1985 and March 1993, 334 patients with radiologically proved musculoskeletal brucellosis were seen. Involvement of the spine was either focal or diffuse, with a predilection to the lumbar region. Erosions and sclerosis in vertebral end plates, changes of inflammation at scintigraphy or magnetic resonance (MR) imaging, and intact disks were hallmarks of the focal form. Osteomyelitis of neighboring vertebrae, involvement of the intervening disk, and moderate epidural extension were features of diffuse brucellar spondylitis. The great majority of joints with scintigraphy evidence of disease demonstrated normal radiographic findings. Evidence of osteomyelitis or destructive arthritis was encountered in only a few cases. Although radiography is sufficient for demonstrating focal brucellosis, MR imaging is better for assessing diffuse disease (Al-Shahed & Sharif, 1994).

Brucellosis is not uncommon in children in endemic areas. We described clinical and laboratory features and therapeutic regimens for brucellosis in children under 14 who admitted in the Pediatric Medical Center Hospital, Tehran, Iran from March 1988 until February 2001. The male: female ratio was 2:1. Family history of brucellosis and consumption of un-pasteurized milk and dairy products was positive in 20.4% and 65.9%, respectively. The common clinical findings were arthritis (79.5%), fever (77.4%), anorexia (61.4%), sweating (52.3%), splenomegaly (43.2%), hepatomegaly (34.1%) and lymphadenopathy (13.65). Anemia, leukopenia and thrombocytopenia were recorded in 56.8%, 31.8% and 9.1%, respectively. Out of all patients, seropositivity rate for brucellosis was found in 97.7% using serum agglutination test. Culture of blood and bone marrow specimen were positive in 30% and 50% of samples obtained, respectively. Rifampin and co-trimoxazole were the most commonly used combination in 68.1%. The overall relapse rate was 13.6% (Afsharpaiman & Mamishi,2008: 20-45).

The Brucella data in Xinjiang between year 2009 to 2010to explore and analyze the spatial clustering features of brucellosis in Xinjiang, and provided the basis for prevention and control on brucellosis in Xinjiang,China.The time and population distribution of brucellosis in Xinjiang was analyzed for statistical analysis with descriptive epidemiology.Meanwhile,we also used quartile classification methods to map the incidence of brucellosis in Xinjiang spatial distribution, and calculated the Global Moran's I index on the spatial clustering analysis. Results showed that brucellosis in Xinjiang had obvious seasonal differences (peaked in May-September), more cases for male than that for female (gender ratio--2.96∶1), and the total incidence of 74% were farmer and herdsman, mainly concentrated at the age of 40 to 60years old. Compared with the onset range of brucellosis in 2009, there were clear tendency to spread in 2010.The Global Moran's I index was 0.116 4(P=0.017), showing the spatial clustering on the incidence of brucellosis in Xinjiang. The incidence of hot spots concentrated in Teaching and Altay, and the incidence of cold spots concentrated in Kashi. The incidence level brucellosis has significant spatial aggregation in the area of Xinjiang, which should be strengthened the prevention and control of high-risk areas (Wang, Yin, and CAO, 2015).

Research Methodology

1. Scope of study: Clinical cases of brucellosis from 2017 to 2021 were collected.

2. Research design: To study the relationship between the whether the patient's compliance and clinical treatment regimen during clinical treatment have a differential impact on the treatment of brucellosis patients.

3.Population and Sample: A total of 613 patient records (including 670 hospitalization records) were investigated. For patients who were hospitalized more than once between January 1, 2017, and December 31, 2020, only their first hospitalization record was evaluated. A total of 569 laboratory-confirmed cases meeting the case definition and inclusion criteria were included in the study. The clinical stage of the patient was determined according to the course of the disease at the end of follow-up.

4. Data collection: The first admission medical records of patients were included in this study, and the relevant data of patients were collected by telephone survey from January 1, 2020 to December 31, 2021, including:①General demographic data, including age, gender, ethnicity, occupation, address, etc.;②Past history, onset and treatment, including past history, epidemiological contact history, admission time, onset time, hospitalization days, discharge diagnosis, outcome, etc.;③ Clinical manifestations, including fever, hyperhidrosis, muscle pain, joint pain, fatigue, weight loss, enlargement of liver, spleen and lymph nodes, and cough; ④ Laboratory tests, including blood routine, liver function, blood lipids, biochemical tests, erythrocyte sedimentation rate, procalcitonin, etiology and serological tests; ⑤ Treatment after illness, including: medication type and medication adherence (Morisky medication adherence scale was used to evaluate the status of medication adherence. The full score of the scale was 8 points, and a score of <6 was defined as poor adherence, a score of 6-8 was defined as moderate adherence, and a score of 8 was defined as good adherence).

5. Analytical statistics: Epidata 3.1 software was used to input data, and the two-person dual-core input mechanism was adopted. Strict logic check was carried out on the data, the database was established, and statistical analysis was carried out with SPSS 25.0 statistical software. Categorical variables will be presented as frequency distributions, and continuity variables will be presented as mean, median, maximum, minimum, and standard deviation. For continuous variables, Wilcoxon rank sum test was used to compare the differences between groups. For categorical variables, the frequency of cases in each category was compared using Chi-square tests or Fisher precision tests. Adjusted P-values were used for comparison between groups. Variables with $P<0.05$ in univariate analysis or variables considered as potential risk factors associated with the results were included in the logistic regression model for analysis.

Research Conceptual Framework

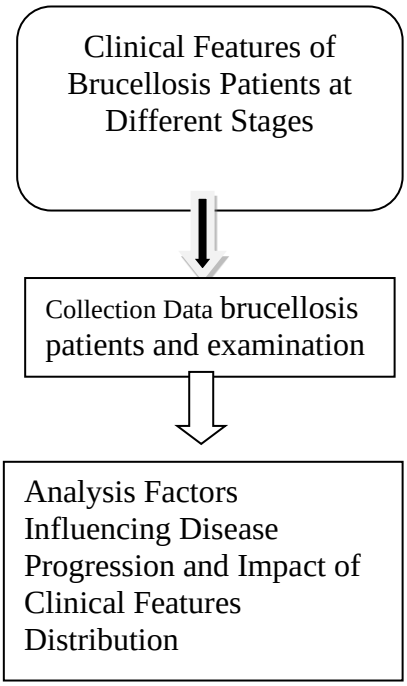

Figure 1. Research Conceptual Framework

Research Results

General characteristics of clinical patients with brucellosis

A total of 613 patient records (including 670 hospitalization records) were investigated. For patients who were hospitalized more than once between January 1, 2017, and December 31, 2020, only their first hospitalization record was evaluated. A total of 569 laboratory-confirmed cases meeting the case definition and inclusion criteria were included in the study. The clinical stage of the patient was determined according to the course of the disease at the end of follow-up. A total of 268 patients (47.10%) in the acute stage, 156 patients (27.42%) in the subacute stage, and 145 patients (25.48%) in the chronic stage were collected. The median age of the 569 patients was 57.09 (44.08, 70.10) years, of whom 69.95% were male, with a male-to-female ratio of 2.33:1. 434 patients (76.27%) were over 50 years old, 247 patients (43.41%) were between 50 and 64 years old, and 187 patients (32.86%) were over 60 years old. Among the 11 patients under 24 years old, 9 cases were acute, accounting for 81.82%. The occupation of patients was mainly farmers or herdsmen, with a total of 435 cases, accounting for 76.45%, as shown in Table 1.

Table 1 Comparison of general characteristics of brucellosis patients[n(%)]

Variable	acute stage (n=268)	Subacute stage (n=156)	Chronic period (n=145)	Total (n=569)	χ^2	*P*	group comparison&
Sex					0.219	0.896	no significant differences
Male	190(70.90)	108(69.23)	100(68.97)	398(69.95)			
Female	78(29.10)	48(30.77)	45(31.03)	171(30.05)			
Gender（years）					7.060	0.530*	no significant differences
≤ 14	6(2.24)	—	—	6(1.05)			
15–24	3(1.12)	2(1.28)	—	5(0.88)			
25–49	70(26.12)	32(20.51)	22(15.17)	124(21.79)			
50–64	112(41.79)	69(44.87)	66(45.52)	247(43.41)			
≥ 65	77(28.73)	53(33.97)	57(39.31)	187(32.86)			
occupation							
Farmers and herdsmen	203(75.75)	119(76.28)	113(77.93)	435(76.45)	11.32	0.169*	no significant differences
stockman	9(3.36)	4(2.56)	6(4.14)	19(3.34)	6		
Meat and dairy workers	7(2.61)	6(3.85)	12(8.28)	25(4.39)			
Pupil	6(2.24)	2(1.28)	2(1.38)	10(1.76)			
other	43(16.04)	25(16.03)	12(8.28)	80(14.06)			

record：*：Fisher exact probability method was used to analyze the test method for the 2×2 cell table with theoretical frequency less than 5, and the test method for the 2×R cell table with theoretical frequency less than 5, and the rest were analyzed by Pearson2 test. & : Adjusted P values were used for comparison between groups.

2、Comparison of clinical signs and symptoms of brucellosis patients in acute stage, subacute stage and chronic stage

Table 5 lists the main signs and symptoms of the acute, subacute, and chronic phases of brucellosis. The most common symptoms were fever (398 cases, 69.95%), fatigue (377 cases, 66.26%), arthralgia (304 cases, 53.43%), loss of appetite (264 cases, 46.40%) and low back pain (238 cases, 41.83%). The most common signs were weight loss (124 cases, 21.79%), splenomegaly (24 cases, 4.22%), and lymph node enlargement (20 cases, 3.81%). Fever, anorexia and cough were higher in acute group (80.60%, 53.73% and 13.06%, respectively) than in chronic group (66.90%, 37.93% and 4.83%, respectively). 2=31.442, P<0.05; 2=9.408, P<0.05; 2=6.980, P<0.05). Acute cases with joint pain and low back pain (45.15%, 36.19%, respectively) were significantly lower than chronic cases (68.28%, 50.34%, respectively). 2=20.240, P<0.05; 2=8.018, P<0.05). There was a significant difference in arthralgia between subacute and chronic cases (2=6.565, P < 0.05)

Table 2 Comparison of clinical signs and symptoms of brucellosis patients in acute, subacute and chronic stages [n (%)]

Variable	acute stage (n=268)	Subacute stage (n=156)	Chronic period (n=145)	Total (n=569)	χ^2	*P*
symptom						
fever.	216(80.60)	103(66.0)	79(54.48)	398(69.95)	32.097	0.000
fatigue.	177(66.04)	104(66.6)	96(66.21)	377(66.26)	0.017	0.991
arthralgia	121(45.15)	84(53.85)	99(68.28)	304(53.43)	20.240	0.000
perspire	65(24.25)	30(19.23)	45(31.03)	140(24.60)	5.678	0.058
Loss of appetite	144(53.73)	65(41.67)	55(37.93)	264(46.40)	11.379	0.003
Nausea/vomiting	19(7.09)	13(8.33)	18(12.41)	50(8.79)	3.383	0.184
Lumbago and backache	97(36.19)	68(43.59)	73(50.34)	238(41.83)	8.018	0.018
thoracodynia	15(5.60)	8(5.13)	8(5.52)	31(5.45)	0.044	0.978
celialgia	10(3.73)	5(3.21)	6(4.14)	21(3.69)	0.186	0.911
headache	24(8.96)	15(9.62)	18(12.41)	57(10.02)	1.287	0.525
orchialgia	8(2.99)	3(1.92)	6(4.14)	17(2.99)	1.272	0.529
shiver	28(10.45)	19(12.18)	18(12.41)	65(11.42)	0.481	0.786
Out of mind	85(31.72)	57(36.54)	48(33.10)	190(15.82)	1.038	0.595
Muscle soreness	47(17.54)	30(19.23)	31(21.38)	108(18.98)	0.912	0.634
cough	35(13.06)	13(8.33)	7(4.83)	55(9.67)	7.740	0.021
sign						
Joint enlargement	9(3.36)	4(2.56)	4(2.76)	17(2.99)	0.229	0.950*
splenomegaly	12(4.48)	8(5.13)	4(2.76)	24(4.22)	1.129	0.569
hepatomegaly	2(0.75)	2(1.28)	1(0.69)	5(0.88)	0.642	0.853*
Testicle enlargement	7(2.61)	3(1.92)	3(2.07)	13(2.28)	0.237	0.937*
lymphadenopathy	11(4.10)	6(3.85)	3(2.07)	20(3.51)	1.165	0.612*
Weight loss	60(22.39)	30(19.23)	34(23.45)	124(21.79)	0.890	0.641
rash	6(2.24)	5(3.21)	—	11(1.93)	4.733	0.084*

record：*：Fisher exact probability method was used to analyze the test method for the 2×2 cell table with theoretical frequency less than 5, and the test method for the 2×R cell table with theoretical frequency less than 5, and the rest were analyzed by Pearson2 test. &: Adjusted P values were used for comparison between groups.

Discussion

Research objectives was studying The Distribution of Clinical Features of Brucellosis Patients at Different Stages found that Brucellosis is closely related to occupation and living habits. Unprotected contact with livestock and consumption of raw animal products are high-risk behaviors for brucellosis infection. Of the patients in this survey, 84.18% were in occupations with a risk of brucella infection. 15.9% of patients reported exposure to livestock that had not been vaccinated, and 3.3% had a history of consumption of raw milk and dairy products. In addition, the survey found that the affected population showed family clustering, with 19.3% of patients having a family history of brucellosis, which may be related to the similar lifestyle of each family member compliant with (Zhang, 2014)

According to the duration of symptoms, brucellosis can be divided into three stages: acute, subacute and chronic. Among the 569 patients, 47.10% were acute, 27.42% were subacute, and 25.48% were chronic, which was consistent with the results of some previous studies. However, the proportion of chronic patients in our study was 25.48%, higher than some previous reports, which may be related to the differences in living habits and medical level of patients.

In this study, the most common symptoms of brucellosis patients on admission were fever, fatigue, loss of appetite, and joint pain. The most common signs were weight loss, lymph node enlargement, splenomegaly and testicular enlargement. The proportion is lower than that reported by WHO. We found that patients at different clinical stages showed different clinical characteristics. Compared with other stages, acute brucellosis patients have a higher proportion of fever, poor appetite and cough. Joint pain and low back pain are more common in chronic stage, and similar characteristics have been described in other studies. It has also been reported that enlargement of the liver and spleen is less common in chronic brucellosis than in acute and subacute brucellosis. No such difference was found in our study (Bosilkovski, Dimzova and Grozdanovski ,2009: 8-11).

The most common laboratory findings for brucellosis patients on admission are elevated C-reactive protein, elevated erythrocyte sedimentation rate, elevated alanine aminotransferase, anemia, and elevated Aspartate aminotransferase. The results of laboratory examination in acute stage, subacute stage and chronic stage patients were compared and analyzed. It was found that C-reactive protein, erythrocyte sedimentation rate, alanine aminotransferase and Aspartate aminotransferase were higher in acute stage patients. Related studies reported similar results. In addition, some studies have reported that anemia is more common in acute stage cases, and there is no significant difference in the proportion of anemia in each stage in this study (Zhai, 2018).

The New Knowledge

Of the surveyed patients, 84.18% were in high-risk occupations, while 15.9% reported exposure to unvaccinated livestock and 3.3% had consumed raw dairy. Family clustering was observed, with 19.3% having a history of brucellosis among relatives, likely due to shared lifestyles. The disease presented in three stages—acute (47.10%), subacute (27.42%), and chronic (25.48%), with a higher proportion of chronic cases possibly attributed to lifestyle and healthcare disparities. The study on brucellosis patients highlighted a male predominance possibly influenced by occupational gender distributions. Contrary to expectations, severe manifestations were not significantly different between genders. High-risk behaviors like unprotected livestock contact and raw animal product consumption were prevalent among patients. Family clustering of the disease was noted, likely due to shared lifestyles. Brucellosis presented in acute, subacute, and chronic stages, with a higher proportion of chronic cases observed. Clinical symptoms and laboratory findings varied across stages, emphasizing the importance of tailored management strategies for improved patient outcomes.

Recommendation

The study revealed a higher prevalence of brucellosis among male patients, consistent with prior research, potentially influenced by the greater representation of females in livestock-related occupations in China. While previous studies suggested more severe manifestations in female patients, this study did not find such a correlation. Brucellosis incidence was closely linked to occupation and lifestyle habits, notably unprotected contact with livestock and consumption of raw animal products. A significant portion (84.18%) of surveyed patients were engaged in high-risk occupations, with notable percentages reporting exposure to unvaccinated livestock and consumption of raw dairy. Family clustering was observed, with 19.3% having a familial history of brucellosis, likely due to shared lifestyles.

Understanding these diverse clinical manifestations across brucellosis stages is crucial for tailored patient management strategies and improved outcomes. By delineating these patterns, healthcare providers can better diagnose, monitor, and treat individuals at different points in the disease progression, enhancing overall care efficacy and patient well-being.

Recommendation further research.

Recommendation further research can study in those factor as Longitudinal studies tracking patients from acute onset to chronic stages to understand symptom evolution. Investigation into genetic factors influencing disease severity and clinical outcomes in brucellosis. Comparative analysis of clinical features in brucellosis patients from different geographical regions to evaluate potential variations. Exploration of novel biomarkers or imaging techniques for early diagnosis and monitoring of brucellosis progression. Interventional studies assessing the efficacy of targeted treatments based on stage-specific clinical features in brucellosis patients.

Reference

Bosilkovski, M., Dimzova, M., & Grozdanovski, K. (2009). Natural history of brucellosis in an endemic region in different time periods. *Acta Clinica Croatica*. 3 (2), 8-11.

Li, F. (2013). *The clinical diagnostic value of PCT testing in infectious diseases*. The Fifth People's Hospital of Pingdu City, Shandong Province.

al-Shahed, M. S., Sharif, H. S., Haddad, M. C., Aabed, M. Y., Sammak, B. M., & Mutairi, M. A. (1994). *Imaging features of musculoskeletal brucellosis. Radiographics: A Review Publication of the Radiological Society of North America*, Inc.

Afsharpaiman, S., & Mamishi, S. (2008). Brucellosis: review of clinical and laboratory features and therapeutic regimens in 44 children. *Titanium Academic.* 3 (13), 20-45

Wang, W., Yin, F., & Cao, M. (2015). *Spatial clustering analysis of brucellosis in Xinjiang, China*. Sichuan University.

Zhai, X. (2018). *Changes in serum interleukin-17, endotoxin, high-sensitivity C-reactive protein, and procalcitonin during the treatment of acute brucellosis*. Ningxia Medical University.

Zhang, M. (2014). *Analysis of 1187 cases of brucellosis in outpatient population*. Jilin University.

ภาพตัวแทนหนุมานในมิติสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ในเมืองลพบุรี

The Representation of Hanuman in Dimension of Contemporary Social Culture in Lopburi

อรุณี เจริญทรัพย์[1] และ เมตตา ศิริสุข[2]

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี[1], มหาวิทยาลัยมหาสารคาม[2]

Arunee Charoensup[1] and Metta Sirisuk[2]

Thepsatri Rajabhat University[1], Mahasarakham University[2], Thailand

Corresponding Author, E - mail : aruneecrs@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพตัวแทนหนุมานในมิติสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ในบริบทของเมืองลพบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปกรรม จำนวน 16 คน เลือกมาโดยวิธีการเลือกเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความตามเนื้อหา กรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษา คือ ทฤษฎีภาพตัวแทนผลวิจัยพบว่า มีการใช้หนุมานมาเป็นภาพตัวแทนของบุคคล สถานที่ สิ่งของ ที่ปรากฏในมิติสังคมวัฒนธรรม ดังนี้ 1. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นมาสคอตในงานกีฬา 2. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นผู้ป้องกันภัย 3. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นการจัดงานเลี้ยงโต๊ะจีนลิง 4. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นตัวแทนกลุ่มศิลปิน 5. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 6. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นชุดแต่งกาย 7. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นหน่วยงานทางทหาร 8. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง 9. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นสัญลักษณ์กลุ่มคนเกิดปีวอก 10. ภาพตัวแทนในฐานะเป็นตราสัญลักษณ์ฟุตบอล 11. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นเครื่องรางของขลัง 12. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะวัตถุแห่งศรัทธา 13. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นผู้พิทักษ์ 14. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะผู้ปกป้อง 15. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นศิลปะการต่อสู้ 16. ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะอำนาจสร้างสรรค์ทางเศรษฐกิจ

คำสำคัญ: ภาพตัวแทนหนุมาน; หนุมาน; มิติสังคมวัฒนธรรม

* วันที่รับบทความ : 4 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 17 พฤษภาคม 2567

Received: May 4 2024; Revised: May 15 2024; Accepted: May 17 2024

Abstract

This research article aimed at to study the representation of Hanuman in the modern social and cultural dimension in the context of Lopburi city. The sample group was 16 artistic creators, selected using the purposive sampling method. The research instrument used was an interview form. Data were analyzed by interpreting the content. The conceptual framework used for the study is the theory of representations. The research found that Hanuman was used as a representation of people, places, objects in dimension of social culture as follows: 1. Representation of Hanuman as a mascot in sports events. 2. Representation of Hanuman as a protector of danger, 3. Representation of Hanuman as a Chinese banquet for monkey, 4. Representation of Hanuman as a representative of artists, 5. Representation of Hanuman as a cultural tourist attraction, 6. Representation of Hanuman as a costume, 7. Representation of Hanuman as a military organization 8. Representation of Hanuman as a political movement 9. Representation of Hanuman as a symbol of people born in the Year of the Monkey, 10. Representation of hanuman as a football club logo, 11. Representation of Hanuman as a talisman, 12. Representation of Hanuman as an object of faith, 13. Representation of Hanuman as safeguard, 14. Representation of Hanuman as protector, 15. Representation of Hanuman as posture of boxing 16. Representation of Hanuman as a creative economic soft power.

Keywords: Representation of Hanuman; Hanuman; Social Culture Dimension

บทนำ

หนุมาน ตำนานเมืองลพบุรีคือสิ่งสะท้อนถึงมุมมองหรือโลกทัศน์ของคนท้องถิ่นที่มีต่อเรื่องราวหลายตำนานเมืองพระลพ ที่มีพัฒนาการมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ และสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ไม่เคยร้างผู้คนอาศัยการบอกเล่าเรื่องราวของท้องถิ่นและบ้านเมืองตนเอง จึงถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น โดยเป็นคำบอกเล่าในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตำนานนิทาน ความทรงจำเกี่ยวกับตระกูลวงศ์ ความเชื่อ พิธีกรรม ซึ่งล้วนเป็นประสบการณ์ร่วมที่รับรู้ในหมู่คนท้องถิ่น เรื่องราวในของตำนานเมืองลพบุรี แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มแรก เป็นตำนานที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและชาวเมืองก็รับรู้เชื่อถือต่อมา ซึ่งปรากฏในพงศาวดาร อธิบายถึงการเกิดขึ้นของบ้านเมืองและบรรดากษัตริย์ที่ปกครองก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยา กลุ่มที่สอง คือตำนานที่เกิดจากมุขปาฐะบอกเล่าสืบต่อกันมา เพื่ออธิบายความเป็นมาของบ้านเมืองภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อมตามความรับรู้ คติความเชื่อ และมุมมองของคนท้องถิ่นเอง ซึ่งบางช่วงเวลามีการเติมเสริมแต่งจากต้นเค้าเดิม ขยายความออกไปให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ตามความคิดความเชื่อของคนท้องถิ่น ในแต่ละยุคสมัย ดังนั้นตำนานกลุ่มนี้จึงไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวได้ หนุมานที่ปรากฏในตำนานเมืองลพบุรี แสดงถึงตัวบททางวัฒนธรรม ที่มีความเชื่อมโยง กับวิถีชีวิต ความเชื่อ และเรื่องราวของความศักดิ์สิทธิ์ สัญลักษณ์และภาพตัวแทน ผู้วิจัยเห็นว่า หนุมาน คือภาพสัญลักษณ์และตัวแทนพิเศษที่สะท้อนเรื่องราว ความเชื่อของผู้คน แต่ละช่วงเวลาในสังคมและยุคสมัย ภาพสัญลักษณ์หนุมาน กับตำนานในบางเรื่องทำหน้าที่อธิบายความเป็นตัวตนของชุมชนได้อย่างน่าสนใจ โดยเฉพาะตำนานหนุมานเมืองลพบุรี ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องราวของตำนานที่ปรากฏอยู่

หลากหลาย ยังสะท้อนให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างผู้คนกับธรรมชาติ และสถานที่ต่างๆ ทั้งที่ธรรมชาติเป็นผู้บันดาลสร้างขึ้นมา และที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นมา ในปัจจุบันพบว่า หนุมานยังถูกนำมาใช้เป็นภาพตัวแทนของสิ่งต่าง ๆ ในบริบทของสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่ปรากฏในเมืองลพบุรี ในมิติดังกล่าวนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าหนุมานถูกมองในมุมมองของสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่อย่างไร จากการสำรวจในเบื้องต้นผู้วิจัยพบว่า ลพบุรี มีการใช้หนุมานเป็นภาพตัวแทนในมิติต่างๆ ดังนี้ สัญลักษณ์การแข่งขันกีฬา การรณรงค์ป้องกันโรคโควิด การเลี้ยงโต๊ะจีนลิง การใช้ลิงเป็นแลนด์มาร์ค การใช้หนุมานเป็นชุดแต่งกายประจำชาติ การใช้หนุมานเป็นสัญลักษณ์หน่วยงาน การใช้หนุมานเป็นสัญลักษณ์คนเกิดปีวอก การใช้หนุมานเป็นสัญลักษณ์การตั้งกลุ่มการเมือง การใช้หนุมานเป็นสัญลักษณ์ของสโมสรฟุตบอล การใช้หนุมานเป็นท่าฝึกมวยลพบุรี การใช้หนุมานเป็นภาพลักษณ์ของเรือนจำ การใช้หนุมานเป็นสินค้าเชิงพาณิชย์ การศึกษาในเชิงลึกในประเด็นดังกล่าวนี้จะพบว่าผู้สร้างผลงานทางศิลปกรรมนั้นล้วนแต่อาศัยหนุมานเป็นภาพตัวแทนของ บุคคล สถานที่ สิ่งของ ที่สร้างขึ้นมานั้น โดยที่ศิลปินผู้สร้างศิลปะนั้นล้วนมองว่าเมืองลพบุรี เป็นเมืองหนุมาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาภาพตัวแทนหนุมานในบริบทสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ในบริบทของเมืองลพบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ งานศิลปกรรม จิตรกรรม ประติมากรรมสมัยใหม่ โดย ผู้ให้ข้อมูลหลักในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่ม ศิลปินผู้สร้างงานศิลปกรรม และ กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการออกแบบงานศิลปกรรม จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ที่กำหนดตามรูปแบบของศิลปกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง การตรวจสอบข้อมูลใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ด้วยการตีความตามเนื้อหา ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎี ภาพตัวแทนของ Stuart Hall (1997) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

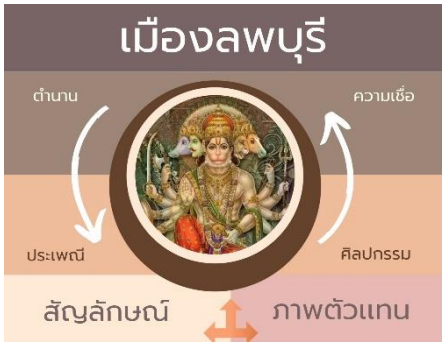

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
(อรุณี เจริญทรัพย์, 2566)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าในปัจจุบัน หนุมานถูกมองในลักษณะเป็นมายาคติ ที่มีการเสนอเป็นภาพตัวแทนของการกระทำและเป็นสัญลักษณ์บางอย่างของคนเมืองลพบุรี ซึ่งพบว่ามีการนำหนุมานมาเป็นภาพตัวแทนของสิ่งต่างๆ ในมิติของสังคมวัฒนธรรมต่างๆ ในเขตพื้นที่เมืองลพบุรี ดังนี้

1. หนุมานหัวโตถือคบเพลิง ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นมาสคอตในงานกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 21

ภาพที่ 2 ภาพหนุมานหัวโต ถือคบเพลิง ซึ่งเป็นมาสคอตและ สัญลักษณ์งานกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 21 ที่จัดขึ้นที่เมืองลพบุรีเป็นเจ้าภาพ (อรุณี เจริญทรัพย์, 2566)

หนุมาน ภาพตัวแทนของการแข่งขันงานกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 21 ที่จัดขึ้นที่จังหวัดลพบุรี มีการนำมาสคอตมาแสดงเป็นสัญลักษณ์ของงาน ในรูปแบบ "หนุมานหัวโต" ถือคบเพลิง เพื่อสื่อความหมายว่า เป็นการแข่งขันที่เมืองลิง จากการสัมภาษณ์ผู้ออกแบบ เกิดจากการที่ได้เห็นลิงตั้งแต่สมัยยังเด็ก สัมผัสพบฝูงวานรจนคุ้นเคย แปลกใจในความเป็นอยู่ลิงลพบุรี ที่อาศัยวงเวียนศาลพระกาฬโดยไม่ละทิ้งพื้นที่ ทำให้คิดถึงตำนานเรื่องรามเกียรติ์เกี่ยวกับหนุมานที่ครอบครองดินแดนลพบุรีมาถึงปัจจุบัน ดังนั้นลิงลพบุรีน่าจะเป็นลูกหลาน ลิง

ใหญ่สายเสนาธิการ ซึ่งผิดแผกแตกต่างจากลิงถิ่นอื่น เป็นลิงระดับผู้นำระดับบิ๊ก ระดับบริหาร จึงจับจุดเด่นนี้สร้างสรรค์หัวหนุมานให้โตเป็นพิเศษ เน้นความอิ่มเอมด้วยพลังสมองบรรจุความเฉลียวฉลาด ให้สมคำของผู้ที่รู้จักใช้หัวให้เป็นประโยชน์ หนีความโบราณของหนุมานดั้งเดิม เพื่อสร้างเสริมหนุมานรุ่นใหม่ ในชื่อ “พญาวานร หัวโต”ใช้คาดโค้งหัวโต ด้วยดาวน้อยใหญ่ เนื่องจากหนุมานมีฤทธิ์ อภินิหาร หาวเป็นดาวเป็นเดือน ดาวบางดวงไม่ตก จึงติดอยู่ที่หัวเต็มไปหมด ส่วนหูใหญ่ มีความหมายตัวคือเป็นหูที่รู้จักรับฟังเหตุผลของผู้อื่นรับฟังอย่างมีวิจารณญาณ ดวงตาส่อแวว เปล่งประกาย หวานยิ้ม แสดงความเมตตากรุณา เอื้ออำนวยแก่สัตว์ร่วมโลก ไม่เบียดเบียนไม่เอารัดเอาเปรียบใคร ประกอบบารมี อาทิ สร้อยสังวาลย์ แก้ว แหวน กำไลข้อเท้า ข้อมือสวมใส่ไว้ เพื่อแสดงความเป็นพี่เบิ้มของบรรดาลิง มิได้แบ่งชนชั้นตกแต่งผ้านุ่งโจงกระเบน ด้วย “ผ้ามัดหมี่” ผ้าทอท้องถิ่น ท่าทางเหยาะย่างคล้ายโขนละคร มือขวากำคบเพลิงชูรับความโชติช่วงชัชวาลย์สว่างไสว ก้าวเท้าอย่างมีจุดหมาย แม้จะวิ่งถือคบเพลิงด้วยความยากลำบาก พญาหนุมานตัวนี้ก็ไม่แสดงอาการเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าให้ใครเห็น ยังยิ้มรับปัญหาและอุปสรรค เปรียบเสมือนตัวแทนคนลพบุรีว่า มีความอดทนอดกลั้น ในศักดิ์ศรีของจังหวัดเจ้าภาพกับงานกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 21” (อาทิตย์ ทวีคูณ, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2566)

2. หนุมานใส่หน้ากากอนามัย ภาพตัวแทนหนุมานในมุมมองของผู้ป้องกันผู้คนจากภัยโควิด

ภาพที่ 3 ภาพหนุมานปิดหน้ากากอนามัย เพื่อเป็นสัญลักษณ์เมืองเตือนชาวลพบุรี โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (อรุณี เจริญทรัพย์, 2566)

หนุมานได้ถูกนำเสนอเป็นภาพตัวแทนของผู้ปกป้อง ที่ปรากฏในงานประติมากรรมปูนปั้นหนุมานใส่หน้ากากอนามัยใจกลางเมืองลพบุรี บริเวณสวนสาธารณะของวงเวียนสระแก้ว ตกแต่งหนุมานหัวโต มาสคอตงานกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 21 โดยใช้ผ้าเย็บให้มีลักษณะเป็นหน้ากากอนามัย ปิดคาดบริเวณปากและจมูก ผลงาน “หนุมานใส่หน้ากากอนามัย”หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า“หนุมานโควิด” เป็นช่วงเดียวกับที่มีเหตุการณ์โรคระบาดเชื้อไวรัสโควิด-19 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี จึงได้ตกแต่งหนุมานใส่หน้ากากอนามัยเพื่อให้สื่อความหมายคนลพบุรีต้องใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันโรค เป็นคติสอนให้ผู้ที่ได้มาชมหยุดคิดถึงการป้องกันตนเอง การไม่มีโรคเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นแนวคิดของนายจำเริญ สละชีพ นายกเทศมนตรีเมืองลพบุรี สอดแทรกเรื่องราวผ่านผลงานทางศิลปะผลงาน ให้เยาวชนรุ่นหลังได้ทราบถึงเหตุการณ์ที่สำคัญ

ของโลก และยังมีคติธรรมแทรก หนุมานทหารเอกของพระราม ถึงแม้ว่าจะมีพละกำลังและฤทธิ์เดชมาก แต่ก็ประมาทไม่ได้จำเป็นต้องรู้จักปกป้องตัวเอง และขณะเดียวกันต้องเสียสละปกป้องผู้อื่นด้วย ดังนั้น หนุมานจึงถูกนำมาใช้เป็นภาพแทนผู้ปกป้องคุ้มครองภัย ซึ่งตรงกับลักษณะเฉพาะตัวของหนุมานในวรรณคดีที่ทำหน้าที่ปกป้องภัยให้พระลักษณ์ พระราม (จำเริญ สละชีพ,สัมภาษณ์, 17 ตุลาคม 2566)

3. งานเลี้ยงโต๊ะจีนลิง ภาพตัวแทนหนุมานในมิติกิจการรูปแบบใหม่ของการเลี้ยงโต๊ะจีนลิง

ภาพที่ 4 ภาพบรรยากาศการจัดงานโต๊ะจีนลิงเมืองลพบุรี (อรุณี เจริญทรัพย์, 2562)

หนุมานถูกนำมาใช้เป็นภาพแทนการเลี้ยงโต๊ะจีนให้กับฝูงลิงในเมืองลพบุรี งานเลี้ยงโต๊ะจีนลิงจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2532 จากการสัมภาษณ์ นายยงยุทธ กิจวัฒนานุสนธิ์ (สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2566) ผู้ประกอบกิจการโรงแรมจังหวัดลพบุรี กล่าวว่า ความเชื่อชาวจังหวัดลพบุรี ลิงเหล่านี้เป็นลูกศิษย์ของเจ้าพ่อพระกาฬ ที่บริเวณศาลพระกาฬกลางใจเมืองลพบุรี ถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของชาวจังหวัดลพบุรี และทุกๆ ปี ครอบครัวของ นายยงยุทธ กิจวัฒนานุสนธิ์ จะนำเครื่องเส้นไปถวายเจ้าพ่อพระกาฬ และมีความเชื่อว่าลิงเป็นสัตว์นำพาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองมาให้ตนและครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงมีแนวคิดและเริ่มจัดงานเลี้ยงโต๊ะจีนลิงครั้งแรก ในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2532 และได้มีการจัดเรื่อยมาในทุกๆปี จนกลายมาเป็นสัญลักษณ์การจัดงานโต๊ะจีนลิงของจังหวัดลพบุรีขึ้นทุกปี ทั้งยังส่งผลส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดลพบุรีอีกด้วย

4. ลิงแลนมาร์ค ภาพตัวแทนหนุมานในมิตินวัตกรรมประดิษฐ์การท่องเที่ยงในเชิงวัฒนธรรม

ภาพที่ 5 ภาพประติมากรรมลิงที่บริเวณโรงแรมลพบุรีอินน์รีสอร์ท (อรุณี เจริญทรัพย์, 2566)

หนุมานถูกนำมาใช้เป็นภาพตัวแทนของการสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนวัตกรรม ประดิษฐ์แหล่งท่องเที่ยง คือ ลิงแลนด์มาร์ค แนวคิดการสร้างตัวแทนลิงที่บริเวณรีสอร์ท ที่พัก รวมทั้งที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของลพบุรี เป็นผลสืบเนื่องมาจากแนวคิดการจัดงานเลี้ยง "โต๊ะจีนลิง" ของ จังหวัดลพบุรี โดยนายยงยุทธ กิจวัฒนานุสนธิ์ ที่ใช้ลิงเป็นสัญลักษณ์ของโรงแรม เมื่อครั้งแรกที่สร้างโรงแรมลพบุรีอินน์ จนทำให้กิจการเจริญก้าวหน้า จึงสร้างรูปปั้นลิงบริเวณโรงแรมลพบุรีอินน์ และจ้างช่างมาปั้นลิงขนาดใหญ่เป็นพันตัว ตกแต่งตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในลพบุรี ทุกเดือนจะต้องไปกราบไหว้ ขอพรเจ้าพ่อพระกาฬ และอธิษฐานจิตขอให้เจริญรุ่งเรืองในอาชีพและธุรกิจ เมื่อถามถึงเครื่องรางของขลัง ยงยุทธ บอกว่า.. จะเรียกลิงเป็นองค์..แทนเรียกเป็นตัว เช่น ลิงแกะหลวงพ่อดิ่ง วัดบางวัว จังหวัดฉะเชิงเทรา หนุมานแกะหลวงพ่อสุ่น วัดศาลากุน จังหวัดนนทบุรี เจ้าพ่อเห้งเจียจากศาลเจ้าพ่อเห้งเจีย วัดสามจีน ลิงแกะของหลวงพ่ออนันต์ วิสุทโธ เจ้าอาวาสวัดบางพลีน้อย จังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งหนุมานหลวงพ่อเพี้ยน วัดเกริ่นกฐิน ลิงหลวงพ่อเปลี้ย คุณสัมปันโน วัดชอนสารเดช (วัดชอนใน) อำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี ทุกครั้งที่เดินทางจะหันหน้าไปทางศาลเจ้าพ่อพระกาฬ แล้วยกมือไหว้ขอพรเท่านี้ก็เป็นสิริมงคลแก่ชีวิตแล้ว ทุกๆ ครั้งที่รถวิ่งผ่าน มักจะเห็นคนโผล่หน้าต่างยกมือไหว้ขอพรเจ้าพ่อพระกาฬ” ทั้งสิ้น (ยงยุทธ กิจวัฒนานุสนธิ์, สัมภาษณ์, 8 มิถุนายน 2566)

5. หนุมานมวยไทย ภาพตัวแทนหนุมานในมิติชุดแต่งกายประจำชาติไทย

ภาพที่ 6 ภาพชุดหนุมานมวยไทยโดย อิงฟ้า วราหะ มิสแกรนด์ไทยแลนด์ 2022
(อรุณี เจริญทรัพย์, 2566)

หนุมานภาพตัวแทนของชุดแต่งกายประจำชาติผ่านชุดหนุมานมวยไทย จากการสัมภาษณ์ผู้ออกแบบพบว่า “มวยลพบุรี” เป็นศาสตร์และศิลป์ในการต่อสู้ที่มีมนต์ขลังด้วยท่วงท่าลีลาอันสง่างาม แฝงความดุดันความฉลาดและทรงพลัง ผู้ออกแบบถ่ายทอดชุดประจำชาติไทยผ่าน “นาฏมวยไทย” โดยมี “โขน” เป็นสื่อกลาง ในการเผยแพร่การบูรณาการผสมผสานของศาสตร์ และศิลป์ของวัฒนธรรมไทยจากอดีตสู่ปัจจุบัน พร้อมทั้งหยิบยก “หนุมาน” ตัวละครที่มีความเกี่ยวโยงกับ“ท่ามวยลพบุรี” มาเป็นกลยุทธ์ในการนำเสนอชุดประจำชาติอย่างสร้างสรรค์ แนวคิดในการออกแบบจากลิง น่ารัก ซุกซน บวกกับเรื่องรามเกียรติ์ หนุมานเป็น

ทหารเอกพระรามชนะยักษ์ชนะทุกอย่าง จึงนำหนุมานมารวมร่างกับมวยไทยนำมาจากท่าของการแสดงโขนรามเกียรติ์ โดยเฉพาะท่าของหนุมาน เช่น หนุมานถวายแหวน หักงวงไอยรา องค์ประกอบหลักในการออกแบบคือ เศียรหนุมาน เป็นจุดเด่นรูปลักษณ์หัวโขนหนุมาน เพิ่มขนาดความใหญ่ขึ้น 3 เท่า เพราะต้องการให้มีเทคนิคเปิด-ปิดเศียรหนุมานเหมือนฮู้ดและโดดเด่นกับตัวนางงาม เวลาปิดเหมือนนางงามแปลงร่างเป็นหนุมาน ตัวชุดประกอบด้วย “คอร์เซ็ตเกาะอก” ปักคริสตัลไล่ขนาดโดยวางลวดลายตรงบริเวณหน้าอกให้มีความเป็นขดตามแบบลวดลายขนหนุมานเพื่อให้เกิดความสวยงามเพิ่มลายกนกตรงบริเวณบ่าโดยดัดแปลงให้เป็นลายไทยประยุกต์ที่มีความคมดูแข็งแกร่งปราดเปรียว ไม่อ่อนช้อยทีเดียว ส่วน “กางเกง” ตัดเย็บตามรูปทรงกางเกงมวยไทย ใช้สีขาวและปักลวดลายขดให้มีความเป็นหนุมาน จากนั้นเย็บให้เป็นชิ้นเดียวกันกับคอร์เซ็ต ร้อยหลังด้วยซิปในแบบจั๊มสูท เพื่อสะดวกแก่การสวมใส่ (อัครัช, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2566)

6. ลพบุรุย กลุ่มศิลปินแห่งลพบุรี ภาพตัวแทนหนุมานในงานศิลปกรรมเมืองลพบุรี

ภาพที่ 7 ภาพวาดของกลุ่มกราฟฟิตี ในบริเวณเมืองลพบุรี (อรุณี เจริญทรัพย์, 2566)

หนุมานถูกใช้เป็นภาพตัวแทนของกลุ่มศิลปินผู้วาดภาพเกี่ยวกับลิงลพบุรี ในนามกลุ่มลพบุรุย เป็นการรวมตัวกันของคนที่รักการสร้างสรรค์งานศิลปะซึ่งมีทั้งงานกราฟฟิตี้และงานวาดภาพบนกำแพงของตึกเก่าเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วสารทิศที่รักงานศิลปะแนวสตรีทอาร์ตและชอบถ่ายรูปให้มาเที่ยวเมืองลพบุรีกันมากขึ้น เสรี แก้ววิเชียร ผู้ก่อตั้งกลุ่ม “ลพบุลุย” กล่าวว่า ได้ร่วมมือกับเพื่อนซึ่งเป็นกราฟฟิก ดีไซเนอร์ ตั้งกลุ่มขึ้นเมื่อเดือน ตุลาคม 2558 ได้มาปรึกษากันว่าน่าจะช่วยกันทำให้เมืองลพบุรีกลับมามีสีสันขึ้นอีกครั้ง จะได้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ของคนที่นี่และคนที่อยู่ใกล้เคียง เสร็จแล้วจึงไปเชิญชวนคนที่สนใจด้านศิลปะซึ่งมีแนวคิดแบบเรารวบรวมสมาชิก และเริ่มสร้างสรรค์ผลงานเมื่อเดือน มีนาคม 2559 โดยนัดสมาชิกที่มีจิตอาสามาร่วมกันสร้างศิลปะแนวสตรีทอาร์ตทั้งกราฟฟิตี้แบบพ่นสี และวาดภาพลงบนแนวกำแพงของ ‘ตึกมาลัยรามา’ ซึ่งเป็นโรงหนังเก่าที่ถูกทิ้งร้างให้กลายเป็นตึกเสื่อมโทรมไม่ได้ใช้ประโยชน์มานาน แรงบันดาลใจในการสร้างศิลปะหนุมาน คืออยากเห็นเมืองลพบุรีกลับมาคึกคักเหมือนในอดีตมีผู้คนมาท่องเที่ยวกันอีกครั้ง “ศิลปะบนกำแพงส่วนมาก เป็นภาพลิงในซีนต่างๆ หลากสีสันหลายแง่มุม เพื่อตอกย้ำว่าลิงเป็นสัญลักษณ์ของเมืองลพบุรีที่คนส่วนใหญ่มักจดจำได้ ซึ่งช่วงแรก เราจะวาดเป็นภาพลิงก่อน จากนั้นก็เริ่มทำเป็นภาพคนแอบ

มองดูความเคลื่อนไหวและภาพอื่นๆ เพื่อให้ล้อกันไป”เราจึงไปขออนุญาตสร้างสรรค์ศิลปะ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาถ่ายรูปที่นี่กัน ตึกมาลัยรามาเป็นโรงหนังที่มีความรุ่งเรืองมาก คนลพบุรีทุกคนจะต้องไปดูหนังที่นี่ จึงอยากทำให้ตึกนี้กลับมามีสีสันและเป็นที่สนใจของผู้คนในลพบุรีอีกครั้ง (เสรี แก้ววิเชียร, สัมภาษณ์, 9 สิงหาคม 2565)

7. ประติมากรรมหนุมานในท่าสี่กร ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะสัญลักษณ์หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ

ภาพที่ 8 ประติมากรรมหนุมานสีกรท่าหาวเป็นดาวเดือน
ประดิษฐานอยู่ข้างหน้าหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ จังหวัดลพบุรี (อรุณี เจริญทรัพย์, 2566)

หนุมาน ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะสัญลักษณ์หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ประติมากรรมรูปหนุมานในท่าสี่กร ถือพระพระขรรค์ ตรี จักร หาวเป็นดาวเป็นเดือน ณ ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราชองค์นี้หล่อด้วยสัมฤทธิ์รมดำ โดยช่างของกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2540 ตามดำริของพลโทหอม โห้ลำยอง ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ และได้ทำพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2541 ประติมากรรมหนุมานเดิม ได้สร้างขึ้น โดยการสืบทอดศิลปกรรมตามความเชื่อในวรรณคดีไทย เรื่องรามเกียรติ์ เป็นโขนไม้หัวเรือพระที่นั่งของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ซึ่งหักลอยน้ำมาติดอยู่ที่หน้า บก.ร.พัน 4 ท่าพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร บริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปัจจุบัน และได้ปรากฏอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เป็นที่อัศจรรย์และร่ำลือกันทั่วไป กำลังพลหน่วยนี้ จึงได้อัญเชิญขึ้นประดิษฐาน เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำหน่วย ครั้นเมื่อ ร.พัน.4 ได้ย้ายเข้าที่ตั้งใหม่ที่วังพญาไท อำเภอพญาไท กรุงเทพมหานคร จึงได้เชิญไปพร้อมกันด้วย เมื่อปีพุทธศักราช 2497 กองทัพบกได้ตั้งศูนย์การทหารราบขึ้น ในบริเวณค่ายสมเด็จนารายณ์มหาราช ได้ย้ายไปเข้าที่ตั้งใหม่ยังค่ายธนะรัชต์ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พัน.ร.ศร.จึงได้อัญเชิญองค์หนุมานย้ายติดตามไปด้วย ดังนั้น องค์หนุมานสี่กรที่สร้างขึ้นใหม่นี้ จึงเป็นสัญลักษณ์ของเมืองลพบุรี จึงเป็นที่เคารพ สักการะ ของข้าราชการ กำลังพล และครอบครัวของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษและประชาชนชาวลพบุรีตลอดไป (สัมภาษณ์, 22 สิงหาคม 2566)

8. กลุ่มทหารเอกพระนารายณ์ ภาพตัวแทนในหนุมานในมิติของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง

ภาพที่ 9 ภาพทีมงานของกลุ่ม ทหารเอกพระนารายณ์ ใส่เสื้อที่มีสัญลักษณ์เป็นรูปหนุมานเชิญธง กำลังชุมนุมกันทำกิจกรรมทางการเมืองภาคประชาชน (อรุณี เจริญทรัพย์, 2566)

หนุมานถูกนำมาใช้เป็นภาพตัวแทนของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชน ในรูปแบบเป็นสัญลักษณ์การเคลื่อนไหวของกลุ่มที่ต้องการสื่อว่า หนุมานเป็นทหารของพระราม โดยพระรามสื่อความถึงพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ในราชวงศ์จักรี เพราะว่า พระมหากษัตริย์นั้น มีพระนามที่จารึกว่า เป็นสมเด็จพระรามาธิบดี จากการสัมภาษณ์ นายวรา กสิวัฒน์ ซึ่งเป็นประธานชมรมทหารเอกพระนารายณ์ ทราบว่า... เริ่มแรกกลุ่มทำงานค่อนข้างเกี่ยวกับการเมือง เราตั้งกลุ่มกันขึ้นมา เราจะใช้ชื่ออะไรที่สามารถทำให้คนรู้ว่า “อยู่จังหวัดนี้ เลยตั้งชื่อว่า หนุมาน” เลยตั้งชื่อว่า ทหารเอกพระนารายณ์ มันเป็นการผสมผสานระหว่างเมืองพระนารายณ์ กับคำว่า หทารเอก แปลว่า ปกป้องเมือง รูปหนุมานส่วนมากจะเป็นแค่ถือกระบี่ ถือตรีสามง่าม ซึ่งการเชิญธงน้อยมากที่จะมี “หนุมานเชิญธง หมายความว่า พร้อมรบ” พร้อมสู้ นี่คือสัญลักษณ์ ส่วนผ้าตรงนี้เราอยู่เมืองทหารเราก็เลยใช้สีขี้ม้า แล้วขอบนี่คือ สถาบัน คือในหลวง (ในตรงนี้มีความหมายหมด) พอสื่อแล้วคนจะรู้เลยว่าเป็น “ทหารของพระนารายณ์” คนของพระเจ้าแผ่นดิน พร้อมที่จะปกป้อง ชมรมทหารเอกพระนารายณ์นี้ทำงานเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม, อีกทั้งเรื่องต่อต้านเหมืองแร่ สู้เรื่องบุกรุกป่าสงวน พอถึงจุดหนึ่งเราก็เปลี่ยนแนวคิดว่า สิ่งที่เราทำไม่ใช่เป็นในจังหวัดของเรา เราเลยเปลี่ยนแนวคิดว่า กลับมาทำให้จังหวัดของเรา **งานหลักของเราที่เราทำเพื่อแผ่นดิน และพ่อหลวงของเรา** (วรา กสิวัฒน์, สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2566)

9. เหรียญหนุมานท่าหาวเป็นดาวเป็นเดือน ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะผู้จงรักภักดีและเสียสละ

ภาพที่ 10 เหรียญหนุมานหาวเป็นดาวเป็นเดือน (อรุณี เจริญทรัพย์, 2566)

หนุมานถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของคนที่เกิดปีวอก เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการรวมพลของคนที่เกิดในปีวอก ทำกิจกรรมที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีในสถาบันพระมหากษัตริย์ จากการสัมภาษณ์นายภานุ แย้มศรี และ พระราชวิสุทธิประชานาถ ถึงความเป็นมาในการจัดงาน รวมพลคนปีวอก ในปีพ.ศ.2559 พบว่า เป็นปีที่ตรงปีนักษัตร ปีวอก คือ ปีลิง นอกจากนี้แล้วในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงโปรดให้ยกฐานะเมืองลพบุรี และโปรดให้สร้างพระราชวังขึ้นที่เมืองลพบุรี ในสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงประทานชื่อพระราชวังนี้ว่า พระนารายณ์ราชนิเวศ ลพบุรีจึงมีพระบรมราชานุสาวรีย์ของสมเด็จพระนารายณมหาราช ประดิษฐานที่บริเวณวงเวียนเทพสตรี ตามพงศาดารกรุงสรีอยุธยา ปรากฏว่า สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ประสูติเมื่อวันจันทร์ ปีวอก จุลสักราช 994 หรือปี พ.ศ 2175 ฉะนั้นในปี พ.ศ.2559 นี้ จึงมีเหตุการณ์ทที่มาบรรจบพอดีในปีวอก คือ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ประสูติปีวอก พ.ศ.2175 พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ที่ลพบุรี มีอายุครบ 50 ปีพอดี พระราชวังเมืองลพบุรี หรือ พระนารายราชนิเวศ มีอายุครบ 350 ปี ปีวอก คือ ปีลิง ตามตำนาน คือ หนุมาน (นายภานุ แย้มศรี, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2566) จากแนวคิดการจัดกิจกรรมและสร้างเหรียญหนุมานขึ้น ในวันที่ 9 เดือน 9 โดยการนำเรื่องราวของคนปีวอกมาเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชที่ประสูตร์ปีวอก และเลขมงคล เลข 9 เพราะปีวอกเป็นปีที่ 9 ของปีนักษัตร จัดสร้างพิธีหล่อเหรียญ 9 อมตะ ด้านหนึ่งเป็นรูปสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และหนุมานสัมฤทธิ์ สูง 2.59 เมตร ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 เพื่อประชาสัมพันธ์งานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ครั้งที่ 30 และงาน รวมพลคนปีวอก โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อความสามัคคีของคนในชาติ นัยยะสำคัญของ เหรียญ 9 อมตะ ภาพตัวแทนของเลข 9 คือปีนักษัตร ปีวอก ปีที่ 9 อมตะ คือ ความไม่ตาย หมายถึง หนุมาน เป็นอมตะไม่ตาย หนุมานสัมฤทธิ์ภาพตัวแทนของหนุมาน คือ สัญลักษณ์ผู้เกิดปีวอก สัมฤทธิ์ คือความสำเร็จทุกประการ สูง 2.59 คือ สูงกว่ามนุษย์ ตัวเลข 59 หมายถึง ปี พ.ศ.2559 อวตาร คือ ภาคสมมุติเทพของหนุมาน มี 4 กร คนลพบุรีเชื่อว่าหนุมานเป็นทหารเอกของพระราม เปรียบว่า ข้าราชการทุกท่านผู้ทุกหมู่เหล่าเป็นทหารอาสา หนุมานเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในด้านดี ทั้งด้านคง

กระพันชาตรีแคล้วคลาดปลอดภัย รบชนะทุกที่ซึ่งการค้าขายในปัจจุบัน ก็เหมือนสงครามเศรษฐกิจ ต้องใช้ปฏิญาณไหวพริบดี จึงชนะและที่สำคัญเหนืออื่นใด คือ มีเมตตามหานิยม และโชคลาภพร้อม กล่าวได้ว่า บูชาหนุมานแล้วครบพร้อมทุกด้าน ในลักษณะหนุมาน 4 กร หาวเป็นดาวเป็นเดือน เป็นท่าที่แสดงฤทธิ์พิสูจน์ตนต่อหน้าพระราม และคนมีบุญเท่านั้นที่จะเห็นลักษณะในท่านี้ เหรียญหนุมานจึงเป็นเหรียญ ที่มีอิทธิฤทธิ์มาก ศักดิ์สิทธิ์ สง่าผ่าเผย ทรงยศ อ่อนช้อย มีพลังน่าเกรงขาม (พระราชวิสุทธิประชานาถ, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2566)

10. พญาลิงคำรามและหนุมานออกศึก ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะเป็นสัญลักษณ์สโมสรฟุตบอลอาชีพ

ภาพที่ 11 ตราสัญลักษณ์ประจำสโมสร ลพบุรียูไนเต็ดและสโมสร ลพบุรีซิตี้
(อรุณี เจริญทรัพย์, 2567)

หนุมานถูกนำมาใช้เป็นภาพตัวแทนของสโมสรฟุตบอลในเมืองลพบุรีในฐานะเป็นตราสัญลักษณ์ของสโมสรที่กำเนิดมาจากเมืองลพบุรี สองสโมสร คือ สโมสร ลพบุรี ยูไนเต็ด และ สโมสร ลพบุรี ซิตี้ นัยว่า เป็นการเลียนแบบสโมสรดัง 2 สโมสรในเมือง แมนเชสเตอร์ ที่ประเทศอังกฤษ คือ สโมสรแมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด และ สโมสร แมนเชสเตอร์ ซิตี้ จากการสัมภาษณ์ พระราชวิสุทธิประชานาถ ผู้ก่อตั้งทีมฟุตบอลลพบุรียูไนเต็ด ในความหมายของ โลโก้ของสโมสร ซึ่งออกแบบให้ลิงเป็นสัญลักษณ์แห่งสโมสร ใบหน้า “ลิงคำราม” สร้างขึ้นจากการผสมผสานลิงสามสายพันธุ์ในลพบุรี จากมงกุฎราชา สามยอด อิงเลขที่คุ้นเคยกับชาวลพบุรี ทั้งพระปรางค์สามยอด และเขาสามยอด ดาวห้าดวง อันหมายถึง คุณภาพของวันนี้ และเป้าหมายในอนาคต ตัวอักษรชัดเจน ทรงพลัง แหลมคม ซึ่งยังคงแบบเดิมไว้ ตั้งแต่โลโก้เก่า โล่อัศวิน ฐานรูปตัววี สีน้ำเงิน อันหมายถึงสัญลักษณ์แห่งชัยชนะ พื้นสีแดง สีแห่งพลัง พร้อมเส้นแสงและเงา เพิ่มความโมเดิร์นร่วมสมัย ขอบ ขาวและทอง ขับความขลังและโดดเด่น โดยการสร้างสโมสร ลพบุรียูไนเต็ดเพื่อมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาเยาวชนสู่ความเป็นเลิศ (พระราชวิสุทธิประชานาถ, สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2566) ถือเป็นทีมตัวแทน และความภาคภูมิใจของชาวจังหวัดลพบุรี

11. เหรียญเทพหนุมานและเจ้าพ่อเห้งเจีย ภาพตัวแทนหนุมานในมิติเครื่องรางของขลัง

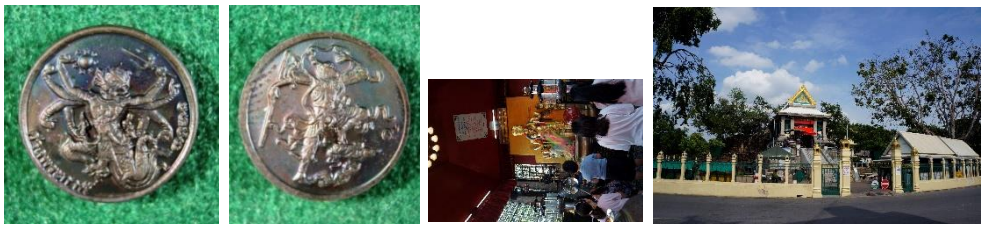

ภาพที่ 12 เหรียญพระนาคปรกเทพหนุมาน 8 กรและเจ้าพ่อเห้งเจีย
(อรุณี เจริญทรัพย์, 2566)

หนุมานถูกนำมาใช้เป็นภาพตัวแทนของความศักดิ์สิทธิ์ ในรูปแบบของการสร้างวัตถุมงคลเครื่องราง ของขลัง ให้สื่อความเป็นเทพเจ้าหนุมาน และ เทพเจ้าเห้งเจีย จากการสัมภาษณ์ผู้สร้างวัตถุมงคลชิ้นนี้ พบว่า ในการจัดสร้างพระนาคปรกลพบุรี เทพหนุมานและเจ้าพ่อเห้งเจีย รุ่นสะท้านไตรภพ ความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อพระกาฬและเหล่าเทพยดาอารักษ์ที่คุ้มครองอยู่ณสถานที่แห่งนี้ สิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้เมื่อพูดถึงลพบุรีก็คือ ลิง เป็นสัญลักษณ์ของลพบุรี ออกแบบสร้างสรรค์รูปหนุมานนั่งของอยู่บนภูเขาในป่า ท่านั่งสง่าผ่าเผย องอาจ ลีลาสวดลายอ่อนช้อย ดูน่าเกรงขาม ในส่วนรูปหล่อลอยองค์จัดสร้างแบบหล่อโบราณเทดินไทย เพิ่มความเห็นขลังให้กับองค์ หนุมาน ไม่นิยมความสวยงามแบบสมัยใหม่ งานออกมาสวย เนื้อหามวลสาร รวบรวมจากชนวนมวลสารสุดยอด มีการนำเอางาช้าง ซึ่งเป็นสัตว์ป่าใหญ่ มีอำนาจเป็นเคล็ด เพื่อความยิ่งใหญ่เพิ่มทวีคูณมาแกะเป็นรูปหนุมาน ซึ่งมากไปด้วยความสามารถ และมีเมตตามหานิยม ส่วนด้านหลังเป็นเทพเจ้าเห้งเจีย ซึ่งเป็นเทพเจ้าที่คนจีนนับถือกันมาก ในฐานะผู้กำจัดปราบปรามปีศาจร้ายเป็นผู้รักษาความเจ็บป่วย เป็นเทพผู้ประทานความรักความสำเร็จ ชาวจีนจึงนิยมบูชาเจ้าพ่อเห้งเจีย ดังจะเห็นได้ว่ามีการสร้างรูปหล่อบูชา ได้รับการขนานกิตติศัพท์ในนามอื่นๆ เช่น เทพวานร เทพผู้พิทักษ์สวรรค์ เทพผู้รักษา เทพเจ้าแห่งความสำเร็จ โดยผู้ได้บูชาเทพเจ้าเห้งเจีย จะเป็นผู้ปราศจากสิ่งชั่วร้ายรบกวน มีพลานามัยแข็งแรง มีสติปัญญาเป็นเลิศ การบูชามงคลวัตถุสิ่งของโดยเฉพาะรูปบูชาลันเกี่ยวเนื่องกับวอก คือ เทพหนุมาน หรือ เจ้าพ่อเห้งเจีย เพื่อและความคุ้มครองขจัดปัดเป่าอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งประทานความสำเร็จ และ โชคลากให้ผู้ที่เคารพบูชาท่าน ประกอบกับเจ้าพ่อเห้งเจีย เป็นเทพแห่งความสำเร็จ เป็นเทพผู้รักษา เป็นเทพปราบมาร และประทานโชคลาภด้วย เหรียญนี้จึงประกอบด้านหน้าเป็นรูปหนุมานแผลงฤทธิ์ หาวเป็นดาวเป็นเดือน ด้านหลังเป็นเจ้าพ่อเห้งเจียท่องแดนสวรรค์

12. บทเพลงบารมีหลวงปู่อุทัยและหนุมานตำนานลพบุรี ภาพตัวแทนหนุมานในมิติความศรัทธา

หนุมาน ถูกใช้เป็นภาพตัวแทนของความศรัทธา และความเลื่อมใสโดยการแต่งเพลงเรื่องราวหลวงปู่อุทัย สัญญโต และ ความศรัทธาในหนุมาน ดังที่ปรากฏในบทเพลงว่า “ลูกนี้แรมรอน มาวัดสระสองตอน ด้วยใจโซเซ ชีวิตของลูกโดนเท จากโชคชะตา มานานหลายเดือน งานและเงินที่เคยมี แต่เดี๋ยวนี้ กลับหายลางเลือน รอวาสนาก็ไม่มาเยือน จำต้องเคลื่อน มาลพบุรี ที่โคกสำโรง เช็คอินมุ่งตรง พกพาความท้อ มาเพื่อจะเฝ้ารอ ด้วยศรัทธา ในบารมี ของหลวงปู่อุทัย สัญญโต ผู้ยึดมั่นทำดี ลูกอธิษฐาน กราบลงสามที มาวันนี้ ขอท่านช่วย เมตตา วอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นเข็มทิศ ชี้นำทางก้าวผ่าน ลูกขอบูชาหนุมาน มหาเวทย์ เหรียญหนุนดวงเศรษฐี ให้ช่วยคุ้มภัย จากสิ่งร้าย ด้วยพญาพาลี พร้อมหนุมาน หนุนนำชีวี ต่อจากนี้ให้มีกินมีใช้ หลวงปู่อุทัย ท่านช่วยคุ้มใจ ให้ลูกหายท้อ มีแรงที่จะสู้ต่อ กับปัญหา ที่มาเร้ารุม เรื่องราวร้ายๆ ให้พัดไป กับมรสุม ผู้คนรักใคร่ ให้มาค้ำจุน ด้วยบารมี หลวงปู่คุ้มครอง” ผู้แต่งเนื้อร้องของเพลงให้เหตุผลในการแต่งเพลงนี้ เกิดจากความศรัทธาในบารมีของหลวงปู่อุทัย สัญญโต ในเรื่องผู้ยึดมั่นทำดี และความศักดิ์สิทธิ์ และเหตุการสร้างเหรียญหนุมานดวงเศรษฐี เป็นเหรียญเมตตามหานิยม คุ้มครองปกป้อง และเมื่อใครได้บูชาก็จะสมหวัง ดังที่ตั้งใจ หนุมานขี่ปลาตะเพียน ปลาตะเพียนนั้น หมายถึงเงินทอง อีกด้วย บทเพลงนี้ขับร้องโดยศิลปินชื่อว่า น้ำฟ้า อรัญญา (อนนท์ บัวผาง, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2567)

ภาพที่ 13 ภาพประติมากรรมรูปหล่อลอยตัวหนุมานที่พบในเพลงหนุมานตำนานเมืองลพบุรี (อรุณี เจริญทรัพย์, 2567)

นอกจากนี้แล้ว หนุมานถูกใช้เป็นภาพตัวแทนความศรัทธาในตัวเทพหนุมาน ดังที่ปรากฏใน บทเพลงหนุมาน ตำนานเมืองลพบุรี ที่แต่งเนื้อร้องโดย รักษิต แผ่นศิลา เนื้อหาบทเพลงว่า ประวัติศาสตร์ต้องจารึกและบันทึกเป็นตำนาน กำเนิดหนุมาน รุ่นเจ้าทรัพย์เมืองลพบุรี บารมีหลวงปู่อุทัย สัญญโต แห่งวัดดินแดง เกจิอาจารย์ร่วมแรง อธิษฐานจิตเป็นหนึ่งเดียว บวงสรวงเจ้าป่าเจ้าเขา ตามประเพณีกาลก่อน นั่งปรกสี่ทิศครบวงจร ชุมนุมพระเกจิอาจารย์ “เป็นตำนานหนุมานเมืองลพบุรี เป็นของดีไม่เป็นสองรองผู้ใด เจ้าทรัพย์เงินล้าน ผู้กล่าวขานสู่ตำนานอันยิ่งใหญ่ หลวงปู่อุทัยสร้างไว้ให้ลูกให้หลานให้เป็นตำนานเมืองลิง ทหารเอกแห่งองค์พระรามยิ่งรูปงามผู้มีฤทธา หลวงปู่กำกับวิชา ลงเมตตาแคล้วคลาดดปลอดภัย บวงสรวงเจ้าป่าเจ้าเขา ตามประเพณีกาลก่อน นั่งปรกสี่ทิศครบวงจร ชุมนุมพระเกจิอาจารย์ เป็นตำนานหนุมานเมืองลพบุรี เป็นของดีไม่

เป็นสองรองผู้ใด เจ้าทรัพย์เงินล้าน ผู้กล่าวขานสู่ตำนานอันยิ่งใหญ่ หลวงปู่อุทัยสร้างไว้ให้ลูกให้หลานให้เป็นตำนานเมืองลิง” จากการสัมภาษณ์ผู้แต่งเนื้อร้องของบทเพลงนี้พบว่า เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจและการผูกเรื่องราวของจังหวัดลพบุรี ตำนานเมืองและต้องการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งมีความศรัทธาในหลวงปู่อุทัย เรื่องเครื่องรางของขลัง บทเพลงนี้ขับร้องโดยศิลปินชื่อก้อย กินรี (รักษิต แผ่นศิลา, สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2567)

13. ประติมากรรมนูนต่ำรูปหนุมานบนกำแพงเรือนจำลพบุรี ภาพตัวแทนหนุมานในมิติการปกป้องรักษา

ภาพที่ 14 หนุมานครองเมือง หนุมานเกี้ยวนางสุพรรณมัจฉา หนุมานแทงทศกรรณ
(อรุณี เจริญทรัพย์, 2567)

หนุมาน ถูกนำมาใช้เป็นภาพตัวแทนของผู้ปกป้อง ที่ปรากฏในประติมากรรมนูนต่ำเรื่องราว เฉพาะตอนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของหนุมานที่ปรากฏในตำนานเรื่องรามเกียรติ์ บริเวณด้านหน้าเรือนจำลพบุรี หรือกรมราชทัณฑ์ ผู้สร้างต้องการที่จะนำเสนอว่าเรือนจำที่เป็นที่คุมขังนักโทษนั้น จะต้องมีผู้ปกป้องดูแลคุ้มครอง มีการสร้างสัญลักษณ์ตัวแทนของผู้ปกป้องในรูปแบบของหนุมาน เพื่อให้สอดคล้องกับเมืองลพบุรี จากการสัมภาษณ์ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางลพบุรี ที่ให้ช่างปั้นมาการสร้างประติมากรรมหนุมาน ที่งานตกแต่งกำแพงราชทัณฑ์ ลพบุรีจากแนวคิดเนื่องจากเป็นเมืองที่มีความเชื่อในสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ศาลพระกาฬ และหนุมาน ที่มีผลต่อปัจจัยหลายๆอย่างที่ อย่างเช่นภาพหนุมานแบก เมืองลพบุรีนั้น เพราะเราเชื่อว่าเมืองนี้เป็นเมืองหนุมาน หรือลิงครองเมือง ซึ่งแทนความหมายว่าหนุมานเป็นตัวแทนชองบุคลากรเรือนจำกลางลพบุรีทำหน้าที่ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขัง รักษาผลประโยชน์ของสาธารณะขจัดความเหลื่อมล้ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ไม่เท่าเทียมกัน ส่วนภาพหนุมานกับนางสุพรรณมัจฉานั้น แทนค่าด้วยความรัก และความปราณนาดีที่ผู้ต้องขัง ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน ประพฤติปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ ดำรงตนอยู่ด้วยความมีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ใช้ตำแหน่ง หน้าที่หาประโยชน์หรือละเมิดสิทธิของผู้ต้องขัง ภาพรวมของกำแพงนี้ อีก 2 ภาพนั้นเป็นภาพรบในสงครามรามเกียรติ์ จนถึงฉากสุดท้าย แผนฆ่าทศกัณฐ์ของหนุมาน ก็ยอกย้อนซับซ้อน จากเรื่องเล่าหนุมานเหาะไปเอากล่องดวงใจที่ฝากองคต นำไปถวายพระราม ทูลให้พระรามแผลงศรพรหมาสตร์ สังหารทศกัณฐ์ ขณะที่หนุมานขยี้กล่อง

ดวงใจ ทศกัณฐ์ ตายเพราะศรพรหมาสตร์ของพระราม โดยมีหนุมานขยี้กล่องดวงใจจากเรื่องราวในวรรณคดีที่หยิบยกมาสร้างสรรค์เป็นบ้างตอน ได้สอนว่า ผู้มีอำนาจบาตรใหญ่มากมาย ตายน้ำตื้นเพราะโง่หลงเชื่อพวกสอพลอใกล้ตัวกำแพงต่างๆได้แฝง ถึงเจตนารมณ์ของจังหวัดลพบุรี เป็นจังหวัดและคุณธรรม พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู ในความหมายหมายรวม ดำรงชีวิตอย่างพอประมาณ ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น สังคมและสิงแวดล้อม มีเหตุผลใช้ความรู้อย่างรอบคอบและรอบด้าน สร้างภูมิคุ้มกันเพื่อสามารถรอดพ้นจากวิกฤตภัยต่างๆ เป็นพลเมืองดี และเคารพกฎหมาย ยืนหยัดในการรักษาความจริง ความถูกต้องเป็นธรรม รู้จักการให้เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สำนึกรู้คุณและแสดงออกถึงความกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สถาบัน หรือการกระทำที่มีความจริงใจ เพื่อให้ขวัญและกำลังใจกับผู้ต้องขัง
(นายอำนวย เปรมกิจพรพัฒนา, สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2567)

14. หนุมานถือตราสัญลักษณ์ตำรวจ ภาพตัวแทนหนุมานในฐานะผู้ปกป้องภัยคุกคามจากลิง

ภาพที่ 15 ตำรวจสถานีตำรวจภูธรท่าหินปฏิบัติภารกิจป้องกันภัยคุกคามจากลิง
(อรุณี เจริญทรัพย์, 2567)

หนุมานถูกนำมาใช้เป็นภาพตัวแทนของ ผู้ปกป้องภัยคุกคามจากการก่อกวนของลิงลพบุรี เป็นรูปหนุมานถือตราโล่ของหน่วยเฉพาะกิจของสถานีตำรวจภูธรท่าหิน ที่ปฏิบัติภารกิจป้องกันภัยคุกคามจากการก่อกวนของฝูงลิงในพื้นที่เมืองลพบุรี จากการสัมภาษณ์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดลพบุรี ทราบว่า ท่านได้สั่งการให้ พ.ต.อ. กานตภณ วรรณา ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรท่าหินตั้งหน่วยเฉพาะกิจ ‘หน่วยต่อต้านลิงเกเร อันธพาล’ ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว โดยใช้การประชาสัมพันธ์ มอบหมายสายตรวจรถยนต์ สายตรวจรถจักรยานยนต์ สายตรวจรถจักรยานและจราจรให้ความรู้ แนะนำวิธีป้องกันอันตรายจากลิง ให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ เนื่องจากเล็งเห็นปัญหาลิงสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน และผู้ใช้รถใช้ถนนในพื้นที่ จึงได้มีมาตรการให้ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ทุกนาย จัดให้มียุทโธปกรณ์ที่ใช้สำหรับป้องกันภัยคุกคามจากลิงเบื้องต้น นั่นคือ ‘หนังสติ๊ก’ ไว้สำหรับพกติดตัวตลอดเวลา หลังเสร็จภารกิจดูแลความสงบเรียบร้อยตามหน้าที่ปกติแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเฉพาะกิจหน่วยต่อต้านลิงเกเรอันธพาลชุดนี้จะต้องขี่รถจักรยานยนต์ออกลาดตระเวนโดยอาศัยความหูไว ตาไว ไม่ให้ลิงแย่งชิงสิ่งของและทำลายทรัพย์สินชาวบ้านได้ ทั้งนี้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ได้รับเสียงชื่นชมจากประชาชน เนื่องจากได้สร้างความอุ่นใจใน

การใช้ชีวิตขึ้นมาในระดับหนึ่ง (พล.ต.ต. อภิรักษ์ เวชกาญจนา, การสัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2567) สายตรวจสถานีตำรวจภูธรท่าหิน ให้ความมั่นใจว่า “ขอให้พี่น้องประชาชนชาวตลาดเทศบาลเมืองลพบุรี อย่าได้กังวล พวกเรา ‘หน่วยต่อต้านลิง’ จะดูแลทุกข์สุขทุกคนให้ดีที่สุด ถึงแม้จะเป็นงานที่ยากลำบากและไม่เคยคิดว่าจะได้มาปฏิบัติก็ตาม” โดยใช้สัญลักษณ์เป็นหนุมานถือตราโล่ตำรวจ ในความหมายตราสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สัญลักษณ์เป็นรูปพระแสงดาบและโล่เขน หรือที่เรียกกันติดปากว่า “โล่เขน” พระแสงดาบที่คาดติดอยู่ในปลอก ด้ามอยู่ด้านบน มีลวดลายกนก โล่เขนเป็นรูปวงกลมเส้นคู่สองชั้น วงนอกเป็นลายพรรณพฤกษา วงในเป็นลายใบเทศ ผูกลายเป็นรูปหน้าสิงห์ หรือหน้ายักษ์ เรียกว่าจตุรมุข ตามธรรมเนียมมักแกะสลักรูปหน้ายักษ์จตุรมุขไว้บนหน้าบันประตูทั้งสี่ทิศ ด้วยความเชื่อผู้พิทักษ์ทางเข้า - ออก คอยปกป้องคุ้มครองและกำจัดสิ่งชั่วร้าย ซึ่งในสมัยโบราณ เชื่อว่าผู้ถือโล่ คือกรมพระตำรวจ และยังเชื่อว่า หน้าสิงห์นี้คือ สัญลักษณ์แห่งเทพเจ้าคติฮินดู เพื่อใช้การข่มขวัญหรือขับไล่วิญญาณร้าย ซึ่งในที่นี้คือการข่มขวัญศัตรูผู้รุกราน หรือผู้ที่คิดร้ายต่อบ้านเมืองด้วย ความหมายของพระแสงดาบนั้น แทนพระราชอำนาจแห่งกษัตริย์ ส่วนโล่เขนที่ประดับหน้าสิงห์นั้นแทนความหมาย การปกป้องคุ้มภัยองค์กษัตริย์และชาติบ้านเมือง เราหนุมานถือตราสัญลักษณ์ตำรวจประกอบด้วย โล่เขน และพระแสงดาบ แฝงคติความเชื่อ สถานการณ์ในปัจจุบันให้มาปราบบรรดาวานร จัดทัพปราบเหล่าวานรเกเร ซึ่งลพบุรีเป็นเมืองหนุมาน ซึ่งหนุมานผู้ทรงอานุภาพตามเรื่องรามเกียรติ์ หนุมาน ถือโล่และดาบ แสดงถึงเกียรติภูมิแห่งหน้าที่ เป็นศักดิ์ศรีแห่งตำรวจราชองครักษ์รับพระราชทาน เพื่อพิทักษ์ปกป้องค์พระมหากษัตริย์ และเป็นตำรวจของประชาชน มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยภายในบ้านเมืองให้เกิดความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์ บำบัดทุกข์และบำรุงสุข ให้สมกับ หนุมาน ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ (พ.ต.อ. กานตภณ วรรณา, สัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2567)

15. มวยไทยโบราณลพบุรี ภาพตัวแทนหนุมานในมิติศิลปะของการต่อสู้แบบโบราณของชาวลพบุรี

ภาพที่ 16 นักมวยสาธิตวิธีการต่อสู้ในท่ามวยโบราณลพบุรี
(อรุณี เจริญทรัพย์ , 2567)

หนุมานถูกใช้เป็นภาพตัวแทนของเอกลักษณ์ท่าของมวยไทยโบราณลพบุรี ท่ามวยโบราณลพบุรีหลายท่าเกิดจากท่าทางของหนุมาน ที่ปรากฏในเรื่องรามเกียรติ์ จากการสัมภาษณ์ หัวหน้าค่ายมวยในเมืองลพบุรี ทราบว่า มวยไทยสายลพบุรี มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง คือไม่เป็นมวยหลัก แต่จะเป็นลักษณะมวยเลี้ยว กล่าวคือ มวยที่ใช้อาวุธมวยได้รวดเร็ว หลบหลีกอย่างว่องไว ส่วนมากจะนิยมใช้หมัด โดยเน้นที่การออกหมัดอย่างฉลาดและแหลมคม จุดเด่นของมวยไทยสายลพบุรีอยู่ที่เป็นมวยที่เน้นหมัดตรง การชกแบบหงายหมัดทำให้ มวยไทยสายลพบุรีมีชื่อเสียงว่าเป็นมวยหมัด ชอบต่อยตรงตามแบบฉบับของมวยไทยสายลพบุรี ไม่นิยมใช้มือป้องกันการเตะ จึงมีลักษณะที่แตกต่างจากมวยอื่นๆ ที่มาของมวยไทยสายลพบุรี คือการลอกเลียนตำนานสร้างเมืองลพบุรี พระราม พระลักษณ์ และหนุมาน อย่างไรก็ตามรากเหง้าของกระบวนท่ามวยไทยสายลพบุรี ที่เล่าต่อกันมาในตำนานของลิงและสัตว์ที่มีในเมืองลพบุรี เช่น ท่าไหว้ครูจะมีท่านารายณ์ขว้างจักร หรือท่าแม่ไม้มวยไทย จะมีท่ายอเขาพระสุเมรุ ท่าหักงวงไอยรา ท่าขุนยักษ์จับลิง ตลอดจนท่าหักคอเอราวัณ และจากลูกไม้มวยไทยจะมีท่าเอราวัณเสยงา ท่าขุนยักษ์พานาง ท่าพระรามน้าวศร และท่าหนุมานถวาย แหวน ส่วนท่าอื่น ๆ เช่น ท่าล้มพลอยอาย ท่าลิงชิง ท่าลิง พลิ้ว และท่าหนุมานถอนตอ เป็นต้น ไม้มวยไทยลพบุรีถือเป็นกระบวนท่าศิลปะมวย ไทยโบราณลพบุรี แบ่งเป็นประเภท ได้ 2 ประเภทดังนี้ 1. แม่ไม้มวยไทยโบราณลพบุรี ที่มีมาแต่ โบราณที่ครูมวยไทยสายลพบุรีนำมาสอน ลูกศิษย์ที่ยังพอเห็นในการชกมวยไทยอยู่ในขณะนี้ และเป็น ท่ามาตรฐานแม่ไม้มวยไทย ประกอบด้วยยอเขาพระสุเมรุ หักงวงไอยรา ขุนยักษ์จับลิง หักคอเอราวัณ 2. ลูกไม้มวยไทยสายลพบุรี นอกจากแม่ไม้แล้ว ยังมีลูกไม้ของมวยไทยสายลพบุรี ซึ่งลูกไม้ของมวยไทยสายลพบุรี พบว่า มี 2 ท่า ประกอบด้วย ท่าหลัก 6 ท่า และท่าไม้เกล็ด 6 ท่า ท่าลูกไม้หลักมวยไทยสายลพบุรี ประกอบด้วยท่าเอราวัณเสยงา ท่าขุนยักษ์พานาง ท่าพระรามบ้าวศร ท่ากวางเหลียวหลัง ท่าหิรัญม้วนแผ่นดิน ท่าหนุมาน ถวายแหวน ท่าลูกไม้เกล็ดมวยไทยสายลพบุรี ประกอบด้วยนอกจาก 6 ท่าหลักแล้ว ยังมีกระบวนท่า ลูกไม้ย่อยออกไปอีกหลายท่า จึงเรียกกันว่า “ไม้เกร็ดมวยไทยสายลพบุรี” นับเป็นท่ามวยลพบุรี โบราณอีก 6 ท่า ประกอบด้วย ท่าล้มพลอยอาย ท่าลิงชิงลูกไม้ ท่าคชสารถอนหญ้า ท่าคชสารแทงงา ท่าลิงพลิ้ว ท่าหนุมานถอนตอ ไม้มวยไทยโบราณลพบุรี (ชัยยะมงคล เหรียญประยูร, สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2567)

16. นวมมวยหนุมานและกรอบป้ายทะเบียนหนุมาน ภาพตัวแทนหนุมานในมิติผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์

ภาพที่ 16 นวมมวยไทยตราหนุมาน และป้ายทะเบียนรถยนต์หนุมาน
(อรุณี เจริญทรัพย์, 2567)

หนุมานถูกใช้เป็นภาพตัวแทนของการค้าขายเชิงพาณิชย์ ในรูปแบบนวมมวยไทยหนุมาน และ กรอบป้ายรถยนต์รูปหนุมานท่าไหว้ จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ภายในค่ายมวยไทยในเมืองลพบุรีนั้น มีอุปกรณ์ในการซ้อมมวยต่างๆ ได้คือ นวมมวยไทยซึ่งมีรูปของหนุมานปรากฏอยู่ในนั้น การใช้รูปหนุมานในอุปกรณ์มวยเป็นการสื่อให้เห็นว่า หนุมานเป็นสัญลักษณ์ของการต่อสู่ ซึ่งจะปกป้องผู้คนในการแข่งขันมัย เพื่อไม่ให้ได้รับการบาดเจ็บมาก และนอกจากนี้ การนำรูปหนุมานมาเป็นจุดขายในครั้งนี้ ย่อมเป็นพลังอำนาจทางเศรษฐกิจในการ สร้างอำนาจขายได้อีกทีหนึ่ง ในอีกบริบทหนึ่ง พบว่า มีการใช้ป้ายทะเบียนมงคลจังหวัดลพบุรีนั้นเป็นรูปหนุมานยืนไหว้ 4 ตน ประกอบด้านซ้ายและขวาอย่างละ 2 ตน ออกแบบโดยอาจารย์ อาทิตย์ ทวีคูณ ด้านหลังเป็นรูปลายปูนปั้นวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ สื่อความหมายถึงสัญลักษณ์แห่งเมืองหนุมาน มีรูปแบบที่สวยงามและเปี่ยมไปด้วยเข้มขลัง สร้างขึ้นเป็นรูปหนุมานยกมือวันทา มีอานุภาพด้านเมตตามหานิยมเป็นเลิศ ให้ผลด้านความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน หนุนดวงชะตาไม่ให้ตกต่ำ ประสบความสำเร็จต่างๆตามที่หวัง หรือด้านแคล้วคลาด ป้องกันภัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากงานวิจัยที่พบว่า หนุมานถูกมองในมิติการเป็นภาพตัวแทนของสิ่ง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมืองลพบุรี โดยมีหนุมานเป็นศูนย์กลางเพราะชาวลพบุรีมองว่า หนุมานคือความเป็นลพบุรี เมื่อใดก็ตามที่มีการกล่าวถึงเมืองลพบุรี การใช้หนุมานเป็นตัวแทนจึงสื่อความได้ตรงความประสงค์ ได้แก่ มาสคอตหนุมานถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์การแข่งขันกีฬา ปกติทั่วไปในการแข่งขันกีฬาจะมีตัวมาสคอตเป็นสัญลักษณ์สื่อความเป็นท้องถิ่นนั้น จังหวัดลพบุรีมีหนุมานเป็นสัญลักษณ์ ผู้สร้างจึงใช้หนุมานเป็นตัวมาสคอตในการแข่งขัน, หนุมานใส่หน้ากากอนามัยถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์การป้องกันโรคโควิด ในช่วงที่โรคโควิด 19 กำลังแพร่ระบาดนั้น ผู้คนนึกถึงหนุมานที่เป็นเทพเจ้าผู้ปกปักรักษา การใช้หนุมานใส่หน้ากากอนามัยเป็นการเชิญชวนให้

ใส่หน้ากากและเป็นการสื่อว่าชาวลพบุรีมีหนุมานคอยปกป้องอยู่, รูปปั้นลิงถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์แหล่งท่องเที่ยว มูลเหตุที่ผู้สร้างได้สร้างรูปปั้นที่มีรูปลิง เพราะมองว่า ถ้าจะมีแลนด์มาร์คซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่สามารถสื่อสารความเป็นเมืองลพบุรี ย่อมมองว่าลิงเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับพื้นที่, ประติมากรรมหนุมานถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์หน่วยงานทางทหารลพบุรี การสร้างประติมากรรมรูปหนุมานของหน่วยงานทางการทหารเพื่อสื่อความว่าพระเจ้าแผ่นดินคือพระรามาธิบดี หรือพระนารายณ์ มีข้ารับใช้เป็นลิงหนุมาน หน่วยงานที่รับใช้พระเจ้าแผ่นดินที่เป็นพระรามจึงเป็นเปรียบเสมือนตัวหนุมาน การใช้หนุมานเป็นสัญลักษณ์จึงเหมาะสม ,ผ้าพันคอหนุมานถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์กลุ่มกิจกรรมทางการเมืองในจังหวัดลพบุรี กิจกรรมทางการเมืองก็มีลักษณะเดียวกับการปกครองหนุมานได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองลพบุรีโดยพระราม เพราะฉะนั้นกลุ่มการเมืองที่ดำเนินงานโดยรับใช้พระเจ้าแผ่นดินจึงใช้หนุมานเป็นสัญลักษณ์กลุ่ม, ปีนักษัตรปีลิงถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์การทำความดีของคนเกิดปีวอก ตามปีนักษัตรสัญลักษณ์ประจำ ปีวอกคือลิง และลิงที่เกี่ยวพันกับเมืองลพบุรี คือ หนุมาน ดังนั้น หนุมานจึงถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของการดำเนินกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของคนที่เกิดปีนี้, รูปหนุมานถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์สโมสรฟุตบอลลพบุรี สโมสรฟุตบอลอาชีพที่ก่อตั้งขึ้นในเมืองลพบุรี ย่อมมองว่าถ้าจะหาสัญลักษณ์ที่สื่อความเป็นลพบุรี สิ่งนั้น คือลิงและลิงที่เป็นตำนาน คือหนุมาน ดังนั้น หนุมานจึงถูกใช้เป็นภาพตัวแทนสโมสรฟุตบอลลพบุรี, หนุมานถือโล่ถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์หน่วยเฉพาะกิจตำรวจ การที่สถานีตำรวจภูธรเมืองลพบุรีใช้รูปหนุมานถือโล่ เพราะโล่เป็นสัญลักษณ์กรมตำรวจและหนุมานเป็นสัญลักษณ์ของเมืองลพบุรีและเป็นเจ้าแห่งวานรในเมืองลพบุรี หน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องปรามลิงจึงใช้สัญลักษณ์หนุมาน, เพลงสรรเสริญหนุมานถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์ความศรัทธา ในวงการบันเทิงเมื่อผู้สร้างสรรค์งานเพลงแนวชีวิต หรือแนวสรรเสริญเกียรติ การแต่งเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหนุมาน ย่อมทำให้ผู้ฟังเกิดศรัทธาและเลื่อมใสในตัวบุคคลนั้นไปด้วย, ท่ามวยหนุมานลพบุรี ถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์การต่อสู้ ชุดแต่งการหนุมานถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์เชื้อชาติไทย การประกวดแข่งขันชุดแต่งกายประจำชาติของเวทีประกวดนางงามมักจะออกแบบให้สะท้อนความเป็นชาตินั้นๆ ผู้ออกแบบชุดหนุมานซึ่งต้องการสื่อความเป็นไทยว่าหนุมานในตำนานรามเกียรติ์ของไทยจะมีรูปร่างหน้าตาแบบไทย การออกแบบชุดหนุมานให้เป็นชุดประจำชาติจึงสื่อความเป็นไทยในสายตาชาวต่างชาติ, ผลิตภัณฑ์รูปหนุมานถูกใช้เป็นเครื่องหมายของการค้า โดยปกติแหล่งท่องเที่ยว มักจะมีสินค้าที่เป็นของที่ระลึกที่สื่อความเป็นสถานที่นั้น การผลิตสินค้าในรูปของนวมหนุมานจึงสื่อความเป็นท้องถิ่นเมืองลพบุรีเพราะเป็นเมืองที่เกี่ยวกับหนุมาน, เหรียญเทพหนุมานถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์ความศักดิ์สิทธิ์ โดยปกติเวลาที่สร้างวัตถุมงคลประจำถิ่นผู้สร้างมักจะนำเอาอัตลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นมาสร้างสรรค์งานให้เป็นของศักดิ์สิทธิ์ หนุมานในแง่มุมของของอินเดียถูกสักการะแบบเทพ การที่ผู้สร้างใช้หนุมานมาสร้างเป็นวัตถุมงคลจึงสื่อถึงความศรัทธาในฐานะเป็นเทพเจ้า, งานเลี้ยงลิงลพบุรีถูกใช้เป็นภาพแทนสัญลักษณ์ความกตัญญู ผู้จัดทำงานเลี้ยงโต๊ะจีนลิง มีความศรัทธาและเชื่อมั่นว่า หนุมาน ซึ่งเป็นเชื่อถือว่าเป็นบรรพบุรุษของลิงในเมืองลพบุรี ได้ดลบันดาลให้ประสบความสำเร็จ

จึงแสดงออกด้วยการเลี้ยงโตะจีนลิงเพื่อแสดงความกตัญญูต่อสิ่งที่ช่วยให้ตนประสบความสำเร็จ ,จิตรกรรมหนุมานถูกใช้เป็นภาพแทน สัญลักษณ์งานศิลป์ ศิลปินผู้สร้างสรรค์งานศิลป์มองว่า หนุมานเป็นเสมือนตัวแทนความเป็นลพบุรี ถ้าจะสร้างสรรค์งานที่สื่อถึงความเป็นเมืองลพบุรีการวาดรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับหนุมานและลิงอื่น ๆ จึงเหมาะสม จะเห็นได้ว่า หนุมานในตำนาน ถูกนำมาใช้เป็นภาพตัวแทนของหน่วยงาน สถานที่และกิจกรรม ในมิติสังคมวัฒนธรรมสมัยใหม่ในเมืองลพบุรี เพื่อสื่อความหมายว่า ลพบุรีนั้นเป็นเมืองแห่งลิงโดยแท้ เช่น มาสคอตหนุมานในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติที่จังหวัดลพบุรี มาสคอตหนุมานใส่หน้ากากอนามัยรณรงค์ป้องกันโรคโควิด ภาพวาดหนุมานของกลุ่มศิลปินลพบุรุยบริเวณถนนและสถานที่สำคัญในเมืองลพบุรี การเลี้ยงโต๊ะจีนลิงเป็นการตอบแทนลิง การสร้างแลนด์มาร์คลิงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การออกแบบชุดหนุมานเป็นเครื่องแต่งกายของนางงามในเวทีประกวด การสร้างประติมากรรมหนุมานท่าหาวเป็นสัญลักษณ์ค่ายทหารลพบุรี การสร้างวัตถุมงคลในรูปแบบของเทพหนุมานและเทพเห้งเจีย สัญลักษณ์กลุ่มการเมืองภาคประชาชนในนามทหารพระราม สัญลักษณ์ของกลุ่มคนเกิดปีวอก ตราสัญลักษณ์ของสโมสรฟุตบอลในเมืองลพบรี คือ สโมสร ลพบุรียูไนเต็ด และ สโมสรลพบุรี ซิตี้ บทเพลงสรรเสริญหนุมานเมืองลพบุรี หน่วยเฉพาะกิจตำรวจในรูปแบบหนุมานถือตราโล่ตำรวจ มวยโบราณลพบุรีในรูปแบบของท่ามวยหนุมาน ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ในรูปแบบนวมมวยไทยและป้ายทะเบียนรถยนต์รูปหนุมานในท่าไหว้

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ศึกษาเกี่ยวกับภาพตัวแทนของหนุมานในรูปแบบต่างๆ ทำให้ทราบว่า หนุมานได้ถูกนำมาใช้เป็นภาพแทนสิ่งต่างๆ ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้หน่วยงานท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับศิลปกรรม ประติมากรรมที่เกี่ยวข้องกับหนุมานในเขตเมืองลพบุรี

2. ส่งเสริมชุมชนในการจัดทำสินค้าเชิงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับหนุมานโดยใช้ผลการวิจัยเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์งานอื่นๆ

เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องพื้นที่การวิจัย ที่กำหนดพื้นที่ในการวิจัยในเขตจังหวัดลพบุรี และ ประเด็นเกี่ยวกับจิตรกรรม ประติมากรรมยังมีประเด็นอื่นๆ เช่น พิธีกรรมความเชื่อเกี่ยวกับหนุมาน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเกี่ยวกับจิตรกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรมหนุมานในพื้นที่อื่นๆ

2. การศึกษาเกี่ยวกับพิธีกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับหนุมานที่ปรากฏในท้องที่อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

ณัฐฐ์วัฒน์ สุทธิโยธิน. (2563). *การสื่อความหมายเชิงสัญวิทยา.* กรุงเทพมหานคร: พิมพ์สวย.

Hall, S. (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practice*: London: Sage Publication.

กานตภณ วรรณา, สัมภาษณ์, 29 มีนาคม 2567

จำเริญ สละชีพ, สัมภาษณ์, 17 ตุลาคม 2566

ชัยยะมงคล เหรียญประยูร, สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2567

พระราชวิสุทธิประชานาถ, สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2566

ภานุ แย้มศรี, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2566

ยงยุทธ กิจวัฒนานุสนธิ์, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2566

รักษิต แผ่นศิลา, สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2567

วรา กสิวัฒน์, สัมภาษณ์, 12 ธันวาคม 2566

เสรี แก้ววิเชียร, สัมภาษณ์, 9 สิงหาคม 2565

สุทธิศักดิ์ พูลเอี่ยม, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2566

อัครัช ภูษณพงษ์, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2566

อนนท์ บัวผาง, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2567

อาทิตย์ ทวีคูณ, สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2566

อำนวย เปรมกิจพรพัฒนา, สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2567

The Influence of Digital Twin Technology on the Sustainable Development of World Cultural Heritage in Rural China

Juan guo and Manoon Tho-ard
Shinawatra University ,Thailand
Corresponding Author, Email: manoon.t@mru.ac.th

****

Abstract

The protection of digital cultural heritage in China from 2020 has also been issued by the Ministry of Culture and Tourism to promote the high-quality development of the digital cultural industry. There are many applications of digital twin technology, and in recent years, it has also played an important role in the sustainable development of World cultural heritage in rural China.This study aims to explore the sustainability factor of digital twin technology for rural cultural heritage in China. Quantitative research methods were used for validation in this study. Based on theoretical models of socio-technical systems, this study constructs a theoretical model of the influence of digital twin technology and China's rural cultural heritage. This model is used to explore the impact relationship between the six independent variables and the three sustainability-dependent variables. The study sample was selected from university students aged 18-28 in Chengdu, Kunming, and Nanchang provinces of China, and 1200 questionnaires were distributed. Data analysis and statistics were mainly carried out using the statistical analysis software SPSS. A confirmation factor analysis was performed on the model using the AMOS software. Assumptions and model validity are evaluated in the study.

The results show that: (1) It is found that the application of digital twin technology in China's rural world cultural heritage can be summarized into the following six indicators: digital culture and tourism, digital communication, digital archives, digital copyright, digital education, and digital management. (2) These six indicators have a positive impact on promoting the environmental, social, and economic sustainability of China's rural cultural heritage.

Keywords: Digital Twin Technology; Sustainable Development; World Cultural Heritage; Rural China

Introduction

The idea for the digital twin first emerged around 2003 in Professor Grieves's course on product lifecycle management at the University of Michigan. But at the time, the term "Digital Twin" had not yet been officially coined, Grieves called this idea a "Conceptual Ideal for PLM Product Lifecycle Management" (Grieves, M., and J. Vickers, 2017), as shown in Figure 1.1. In 2010, NASA's technical report officially proposed the term "DigitalTwin" and defined it as "a system or aircraft simulation process that integrates multiple physical quantities, multiple scales and multiple probabilities"; digitalTwin (DT) was proposed as an effective method, which was first used for spacecraft operation and maintenance (Glaessgen, E., and D. Stargel,2012) to generate a mirror image of the real world based on DigitalTwins technology. Based on blockchain technology, the economic system is constructed to realize the all-round integration of virtual and real world, so that every user can produce content and edit the world.

* Received: February 7 2024; Revised: February 20 2024; Accepted: February 22 2024

digital twinning is considered an important technical means to achieve the integration of virtual and real. (Wang Ruxi and Xiang Anling,2022)

This technique is applied to the protection of Cultural heritage in "Cultural heritage in context: the temples of Nubia, digital technologies and the future of conservation" mentioned that the biggest difficulty in cultural heritage protection lies in the protection of cultural background. The Nubian Temple project in this paper also uses digital twin technology, and uses GIS for mapping. (Rosa Tamborrino and Willeke Wendrich,2017) The Virtual Museum of Canada (vmc) system contains a list of more than 3,000 Canadian heritage institutions, a database of more than 600 virtual exhibits and more than 900,000 pictures. (David Ocon 2021)

However, it is worth noting that a significant number of World Cultural Heritage sites are located within Chinese villages. Consequently, the digital preservation and protection of rural cultural heritage in China emerge as indispensable research areas for ensuring the sustainable development of its cultural legacy.

This study aims to explore the influencing factors of digital twin technology on the sustainable development of rural cultural heritage in China and verify the concept of sustainable development based on the theoretical framework of a socio-technical system. Through qualitative research, six independent variables and three dependent variables will be used to verify the accuracy of the digital twin. The quantitative study will examine the impact of six indicators of China's digital twin technology on three sustainability indicators related to the environment, society, and economy of rural China.

Research Objectives

1. Digital twin technology has been applied in numerous fields and has also played an essential role in the sustainable development of China's rural world cultural heritage in recent years. In this paper, we study which technological factors play a role in the sustainable development of China's rural cultural heritage based on digital twin technology.

2. How digital twin technology affects the three main indicators of social sustainability, environmental sustainability and economic sustainability of China's rural World Heritage Sites.

Literature Review

In the Web of Science, there are 3034 journals related to "Research on the sustainable development of rural cultural heritage digital twin", the number is still quite large, and the research focus is still concentrated in the research field of value research and environmental sustainable development. In "New realities: a systematic literature review on virtual reality and augmented reality in tourism research "A systematic literature review on virtual reality and augmented reality in tourism Research" (Ryan Yung & Catheryn Khoo-Lattimore, 2017) analyzed 46 literatures from the perspective of management research, and more objectively analyzed the promotion effect of using this technology on tourism. Digitalising endangered cultural heritage in Southeast Asian cities: preserving or replacing the digital cultural heritage focuses on the archiving of digital cultural heritage, which carries out the construction of digital archives to realize the sustainable development of architectural cultural heritage (David Ocon, 2021). However, this article focuses on the protection of urban cultural heritage. There is no research from a rural perspective. in addition, some articles start from the research Angle of rural ecological sustainable development and carry out related research. Cultural heritage in context: the temples of Nubia, digital technologies and the future of conservation, the temples

of Nubia, digital technologies and the future of conservation, introduced in detail the cultural heritage digital protection, data visit and sustainable development of Nubia temples in Egypt. It provides a good reference for the writing of this paper (Rosa Tamborrino & Willeke Wendrich, 2017).

Advancing socio-technical systems thinking: A call for bravery lays out the theoretical framework of socio-technical systems in detail, suggesting that socio-technical systems thinking can contribute to sustainable development by focusing on the interaction of organizations and technologies to provide more effective solutions that promote social, environmental, and economic sustainability. This paper argues that the original theory of socio-technical systems is too narrow, and carries out an expanded study, based on Lesvitt's original model of 1965. (Davis, M. C., et al. 2014)

The theoretical foundations of sociotechnical systems change for sustainability: In a systematic literature review, a systematic literature review is carried out on the theory of socio-technical system and sustainable development, the relationship between the two is analyzed in detail, and the theoretical definition is summarized. This paper lays a foundation for the theoretical framework of this paper. (Savaget, P., et al., 2018)

Dependent variable	Target	Literature Source
environmentally sustainable	Low-carbon, environmentally friendly and sustainable tourism and activities Sustainable development and resource protection of cultural heritage Promote behavioral changes among tourists toward environmentally friendly travel Enhance social and tourist awareness of environmental protection	Butler, R., & Boyd, S. (2014). Font, X., & Harris, P. (2004). Tapper, R. (2004).
Socially sustainable	Rural residents' participation in and sense of belonging to heritage Cultural inheritance and exchange activities within the countryside The younger generation's awareness and interest in traditional culture Balanced distribution of social resources and benefit sharing	Timothy, D. J., & Boyd, S. W. (2003). Timothy, D. J. (2002). Gursoy, D., Chi, C. G. Q., & Lu, L. (2013).

Economically sustainable	The quantity and quality of tourists attracted by cultural heritage Cultural heritage related employment opportunities Promote local participation in cultural heritage protection and development Diversity and sustainability of the cultural heritage industry	Ashworth, G., & Larkham, P. J. (2013) Hall, C. M., & Müller, D. K. (2004). Coccossis, H., & Mexa, A. (2004).

Research Hypothesis

The hypothesis is created based on the validity test of sociotechnical system theory, with 7 main hypotheses and 17 sub-hypotheses

H1 digital cultural tourism technology has a significant positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage in China

H1a digital cultural tourism has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage environment in China

H1b digital cultural tourism has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage society in China

H1c digital cultural tourism has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage economy in China

H2 The application of digital archive technology has a significant positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage in China

H2a digital archives have a positive impact on the environmental sustainable development of rural cultural heritage in China

H2b digital archives have a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage society in China

H3 The application of digital education technology has a significant positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage in China

H3a digital education has a positive impact on the environmental sustainable development of rural cultural heritage in China

H3b digital education has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage society in China

H3c digital education has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage economy in China

H4 The application of digital copyright technology has a significant positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage in China

H4a digital copyright has a positive impact on the environmental sustainable development of rural cultural heritage in China

H4b digital copyright has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage society in China

H4c digital copyright has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage economy in China

H5 The application of digital communication technology has a significant positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage in China

H5a digital transmission has a positive impact on the environmental sustainable development of rural cultural heritage in China

H5b digital transmission has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage society in China

H5c digital transmission has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage economy in China

H6 The application of digital management technology has a significant positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage in China

H6a digital management has a positive impact on the environmental sustainable development of rural cultural heritage in China

H6b digital management has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage society in China

H6c digital management has a positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage economy in China

H7 digital twin technology has a significant positive impact on the environmental sustainable development of rural cultural heritage in China

H8 digital twin technology has a significant positive impact on the sustainable development of rural cultural heritage society in China

H9 digital twin technology has a significant positive impact on the environmental sustainable development of rural cultural heritage in China

Research Methodology

1. Research area

The research of cultural heritage in this paper is limited to rural China. Samples are selected from the nine provinces where rural world cultural heritage is distributed in China. These nine projects are respectively in Sichuan, Guangdong, Jiangxi, Yunnan and Shanxi.

2. Method of sampling

The sample for this study is a group of college students aged 18-28, including undergraduate, master's, and doctoral students as the primary sample. In addition, the sample was selected according to the nine provinces where rural world cultural heritage is distributed in the interview sample catalog of Chinese world cultural heritage. The nine projects are located in Sichuan, Guangdong, Jiangxi, Yunnan, and Shanxi provinces. The quantitative research approach of the questionnaire is to validate the research objectives from the perspective of urban college students to ensure the objectivity of the results.

In this paper, we use stratified random sampling to collect a quantitative study sample. The units are randomly sampled according to the group The study sample was divided into three regions: Chengdu, Kunming, and Nanchang for distribution. The sample was made up of college students aged 18-28 years old who had an understanding of local cultural heritage and digital twin technology. Based on statistical data on the number of college students in each province, we were able to obtain the number of questionnaires distributed in Chengdu, Kunming, and Nanchang, the three cities selected for the sample.

The sample size of quantitative research is calculated using Taro Yamane's formula.

$$n = N / (1 + Ne^2)$$

n= sample size

N= population size

e= deviation (0.05)

Table 1 Questionnaire sample selection and distribution quantity list for China's rural world cultural heritage

Province	Number of rural world cultural heritage sites	Number of college（Unit ten thousand）students on	Number of questionnaires distributed (number of copies)
Chengdu	2	116.4	400
Kunming	2	74.99	400
Nanchang	2	81.47	400

Source: https://www.163.com/dy/article/IA38PAI10546MZWC.html

3.Questionnaire design

Questionnaire design concept The design of the question items in this study was based on a discussion of the relationship between latent variables in the main model and was created under the premise of the study assumptions. In the first part of the questionnaire, respondents were asked about their gender, age, education level, knowledge of digital twin technology, and selected cities to determine the demographic characteristics of the sample.

Researchers collected study data from the sample using a constructed questionnaire. The questionnaires were distributed in Chengdu, Kunming, and Nanchang.

The questionnaire was divided into two sections as follows:

3.1 User Information: Personal profile. The questionnaire for college students aged 18-28 includes gender, age, city of study, university, education level, and basic information about the digital experience of cultural heritage. Eight information points are listed.

3.2 The five-point Likert scale is used in the second part of 3.2. The variables designed for this study include six independent variables for digital archives, digital culture and tourism, digital communication, digital education, digital copyright, and digital management, and three dependent variables for society, environment, and economy. A total of 66 questions were included.

Through 66 indicators, we can understand which indicators play a decisive role in the sustainable development of China's rural cultural heritage through digital twin technology, and whether there are synergies between these indicators. This concludes a review of the impact of digital twin technology on factors related to the sustainable development of China's rural cultural heritage.

Results

1. Frequency analysis

The completed survey results were loaded into the statistical program SPSS 26.0. The first step is to perform a descriptive analysis of the data. The descriptive analysis of this study includes the descriptive part of the statistical results of the demographic characteristics of the respondents and the questionnaire variables: the selection frequency, percentage, and cumulative percentage of the demographic characteristics are described, and the results of the whole sample are visually reflected numerically to understand the basic background information of the respondents. Questionnaire items were assessed using a five-point Likert scale, the size of which represented the level of agreement: 5 being "heavily agree", 4 being "partially agree", 3 being "neutral", 2 being "partially disagree", and one being "heavily disagree". If the questionnaire item has a higher degree of approval, the item has a higher value, indicating that the item is closer to the subjective approach of the respondent. If the questionnaire item has a lower approval rating, the item has a lower value, contrary to the subjective approach of the respondents.

Table3 Frequency statistics (n=1201)

Name	Option	Frequency □	Percentage %
Your gender	A.male	631	52.54
2您的性别	B.female	570	47.46
Your level of education	B.Undergraduate course	656	54.621
4您的受教育程度	A.Junior college	264	21.982
4您的受教育程度	C.postgraduate	198	16.486
4您的受教育程度	D.Doctoral candidate	83	6.911
Your city	B.Chengdu	401	33.389
5您所在的城市	A.Kunming	401	33.389
5您所在的城市	C.Nanchang	399	33.222
Do you think the current digital technology of cultural heritage should first protect the cultural heritage of the city or the rural cultural heritage	B.city	952	79.267
6您认为目前文化遗产数字技术应该先保护城市的文化遗产还是乡村的文化遗产	A.village	249	20.733

Source: Author interview data collection

Frequency analysis is used to study the distribution of a certain type of data, and frequency and percentage are chosen separately. As can be seen from the table above, the results of the gender frequency analysis are as follows: A. Male frequency 631, 52.54%; B. The number of female frequencies is 570, which is 47.46 percent. Among them, A. male (52.54%) was the highest and B. female (47.46%) was the lowest. The results of the analysis of the frequency of education level are as follows: B. The frequency of undergraduates is 656, or 54.621; a. The frequency of junior colleges is 264, or 21.982%; c. The frequency of graduate students was 198, or 16.486%; the frequency of Ph.D. students was 83, or 6.911 percent. among them, B. undergraduate students (54.621%) were the highest, and D. doctoral students (6.911%) were the lowest. The frequency analysis results for your city are: B. Chengdu has a frequency of 401, which is 33.389 percent; a. Kunming has a frequency of 401, accounting for 33.389%; c. The frequency in Nanchang is 399, which is 33.22 percent. among them, B. Chengdu (33.389%) was the highest, and C. Nanchang (33.222%) was the lowest. Do you think the current digital technology for cultural heritage should first protect urban cultural heritage or rural cultural heritage? The results of the frequency analysis are as follows: B. urban frequency 952, 79.267%; A. The rural frequency is 249, which is 20.733 percent. among them, B. urban (79.267%) was the highest, and A. rural (20.733%) was the lowest.

2.Multiple response analysis

Multiple responses are used in multiple-choice analysis to analyze the proportion of multiple choices. There are two terms involved, namely, response rate and popularity rate. The response rate is used to compare the relative selection ratio of each option, and the popularity rate is used to select the popularity of a particular option. The difference between the two is that dividends are not the same. For example, if there are 100 samples and each sample selects three items on average, there are a total of 300 items selected by 100 samples. Moreover, if there are 60 sample choices for an option, then the response rate is =60/300 =20%; penetration rate =60/100=60%). First, the response rate, that is, the proportion of multiple-choice options, is analyzed, focusing on items that describe higher proportions. (The sum of the response rate must be 100%) Second: analyze the popularity rate, that is, on the whole, the proportion of multiple choice options in all choices, focusing on the analysis of the higher proportion of choices; (The combined penetration rate is commonly higher than 100%)

Table4 Response and Penetration Summary Table (n=1201)

name	Options	Respond		Penetration rate %
		n	Response rate %	
8. What do you know about the World Cultural Heritage in rural China	Yungang Grottoes	1077	20.800	89.675
8你对中国乡村世界文化遗产哪项有所了解 【多选题】	Dazu stone carving	949	18.328	79.017
8你对中国乡村世界文化遗产哪项有所	Mount Emei, Leshan Giant Buddha Scenic Spot Mount Emei Scenic Spot	840	16.222	69.942

了解 【多选题】				
8你对中国乡村世界文化遗产哪项有所了解 【多选题】	Sanqingshan National Park	779	15.044	64.863
8你对中国乡村世界文化遗产哪项有所了解 【多选题】	Pingyao Ancient city	541	10.448	45.046
8你对中国乡村世界文化遗产哪项有所了解 【多选题】	Chengjiang fossil site	279	5.388	23.231
8你对中国乡村世界文化遗产哪项有所了解 【多选题】	Kaiping watchtower and village	276	5.330	22.981
8你对中国乡村世界文化遗产哪项有所了解 【多选题】	Jiuzhaigou Scenic spot	251	4.847	20.899
8你对中国乡村世界文化遗产哪项有所了解 【多选题】	Honghe Hani terraces human landscape	186	3.592	15.487
8你对中国乡村世界文化遗产哪项有所了解 【多选题】	Collect	5178	100.00	431.141

Source: Author interview data collection

Specifically compare differences by response rate or penetration rate. Specifically, in 8 of China's rural World cultural heritage which you have some understanding of Yungang Grottoes, Dazu stone carvers, Mount Emei, Leshan Giant Buddha Scenic area of Mount Emei Scenic Area, a total of 3 items response rate and popularity rate is significantly higher.

3.Reliability analysis

In this study, the Cronbach's α coefficient of each scale was calculated through the reliability analysis of SPSS25.0, so as to test the reliability of the scales of digital literature travel, digital archives, digital education, digital copyright, digital communication, digital management, environmental sustainability, social sustainability, and economic sustainability. Cronbach's α coefficient ranges from 0 to one, and the closer it is to one, the higher the reliability of the scale. In this study, Cronbach's α coefficient is greater than 0.7 as the acceptance criterion. The results of the reliability tests are given in Table. It can be seen from the table that, digital cultural tourism, digital archives, digital education, digital copyright, digital communication, digital management, environmental sustainability, social sustainability, and Sustainable economic scale Cronbach's alpha coefficients were 0.901, 0.824, 0.941, 0.907, 0.898, 0.889, 0.825, 0.86, 0.88, were greater than 0.7, and delete any item after each

scale Cronbach's alpha coefficients will not improve, This indicates that 9 scales passed the reliability test, and each scale has a high internal consistency.

4.Confirmatory factor analysis

In this study, AMOS 24.0 software will use confirmatory factor analysis to evaluate the validity of the sample. Confirmatory factor analysis was used to confirm convergence validity and discriminant validity. hair(2010) believes that the absolute value of the factor load estimate should be at least 0.5, and the best index value should be 0.7 or heavy high: the extracted mean variance (AVE) index value should be at least 0.5 and the construction reliability index value should be greater than 0.7 to determine the convergence validity of this paper. Using the method described by Eome and Larcke1981, differential validity is determined by comparing the square root of AVE with the correlation coefficient of the structure of the two components. In this study, the maximum likelihood method was used to estimate the model and the following metrics were used to verify the fit of the model.

In this study, AMOS24.0 software was used to conduct confirmatory factor analysis on the scales of digital literature travel, digital archives, digital education, digital copyright, digital communication, digital management, environmental sustainability, social sustainability and economic sustainability involved in this paper. Standardized factor loading, combination reliability (CR) and mean variance extraction (AVE) were used to determine the convergence validity and discrimination validity of each variable dimension.

Table5 Results of model fit

Fit parameter	**CMIN**	**DF**	**CMIN /DF**	**GFI**	**AGFI**	**NFI**	**RFI**	**IFI**	**TLI**	**RMSEA**
result	1612.0	1559	1.034	0.95	0.95	0.958	0.955	0.999	0.998	0.005
Standard			<3	>0.9	>0.9	>0.9	>0.9	>0.9	>0.9	<0.08

Source: Author interview data collection

Table 6 discriminative validity test

	Digital travel	**Digital archives**	**Digital education**	**Digital copyright**	**Digital communication**	**Digital management**	**Environmental sustainability**	**Social sustainability**	**Economic sustainability**
Digital travel	0.730								
Digital archives	0.355**	0.736							
Digital education	0.301**	0.383**	0.770						
Digital copyright	0.323**	0.378**	0.257**	0.742					
Digital communication	0.301**	0.38**	0.315**	0.391**	0.724				
Digital management	0.291**	0.312**	0.35**	0.289**	0.329**	0.732			
Environmental sustainability	0.48**	0.531**	0.496**	0.505**	0.547**	0.507**	0.736		
Social sustainability	0.358**	0.333**	0.292**	0.317**	0.324**	0.279**	0.497**	0.779	
Economic sustainability	0.323**	0.344**	0.365**	0.297**	0.321**	0.314**	0.491**	0.325**	0.805

Note: *** indicates $p < 0.001$, and the diagonal is the AVE value of the variable.
Source: Author interview data collection

The above table is a discriminative validity test table. It can be seen from the table that the correlation coefficients among variables range from 0.291 to 0.547, all of which are smaller than the AVE square root of the variable. Therefore, it can be considered that the digital cultural tourism, digital archives, digital education, digital copyright, digital communication, digital management, environmental sustainability and social sustainability designed by this research can be considered as the main factors. The economic sustainability scale has good discriminative validity.

5.Correlation analysis

Pearson correlation analysis is used to investigate the significance and direction of the linear correlation degree between variables. In Pearson correlation analysis, we generally use correlation coefficient r to describe the linear correlation degree between variables. If the correlation coefficient r<0, it indicates that the correlation between two variables is negative; if the correlation coefficient r>0, it indicates that the correlation degree between two variables is negative. The correlation between the two variables is positive, and if the correlation coefficient r=0, there is no correlation between the two variables.

Table 7 Pearson correlation analysis

		Environmental sustainability	Digital archives	Digital education	Digital copyright	Digital communication	Digital management	Digital travel	Social sustainability	Economic sustainability
Environmental sustainability	Pearson correlation	1								
	Sig.（Two tails）									
Digital archives	Pearson correlation	0.436**	1							
	Sig.（Two tails）	0								
Digital education	Pearson correlation	0.436**	0.336**	1						
	Sig.（Two tails）	0	0							
Digital copyright	Pearson correlation	0.437**	0.326**	0.236**	1					
	Sig.（Two tails）	0	0	0						
Digital communication	Pearson correlation	0.470**	0.326**	0.288**	0.354**	1				
	Sig.（Two tails）	0	0	0	0					
Digital management	Pearson correlation	0.430**	0.263**	0.320**	0.259**	0.292**	1			
	Sig.（Two tails）	0	0	0	0	0				
Digital travel	Pearson correlation	0.412**	0.304**	0.276**	0.292**	0.269**	0.257**	1		
	Sig.（Two tails）	0	0	0	0	0	0			
Social sustainability	Pearson correlation	0.421**	0.280**	0.261**	0.280**	0.287**	0.244**	0.314**	1	

	Sig. (Two tails)	0	0	0	0	0	0	0		
Economic sustainability	Pearson correlation	0.417**	0.293**	0.332**	0.266**	0.285**	0.278**	0.287**	0.282**	1
	Sig. (Two tails)	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	

** The correlation was significant at level 0.01 (two-tailed).
* The correlation was significant at level 0.05 (two-tailed).
Source: Author interview data collection

Correlation analysis was used to study the correlation between environmental sustainability, digital archives, digital education, digital copyright, digital communication, digital management, digital cultural tourism, social sustainability, and economic sustainability, and Pearson correlation coefficients were used to express the strength of the correlation. A detailed analysis shows that:

The correlation value between environmental sustainability and digital archives was 0.436, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between environmental sustainability and digital archives. The correlation value between environmental sustainability and digital education was 0.436, indicating a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between environmental sustainability and digital education. The correlation value between environmental sustainability and digital copyright is 0.437, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between environmental sustainability and digital copyright. The correlation value between environmental sustainability and digital communication is 0.470, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between environmental sustainability and digital communication. The correlation value between environmental sustainability and digital management is 0.430, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between environmental sustainability and digital management. The correlation value between environmental sustainability and digital cultural tourism was 0.412, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between environmental sustainability and digital cultural tourism. The correlation value between environmental and social sustainability is 0.421, indicating a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between environmental and social sustainability. The correlation value between environmental and economic sustainability is 0.417, indicating a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between environmental and economic sustainability. The correlation value between social sustainability and digital archives is 0.280, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between social sustainability and digital archives. The correlation value between social sustainability and digital education was 0.261, indicating a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between social sustainability and digital education. The correlation value between social sustainability and digital copyright is 0.280, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between social sustainability and digital copyright. The correlation value between social sustainability and digital communication is 0.287, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between social sustainability and digital communication. The correlation value between social sustainability and digital management

is 0.244, indicating a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between social sustainability and digital management. The correlation value between social sustainability and digital cultural travel was 0.314, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between social sustainability and digital cultural travel. The correlation value between economic sustainability and digital education was 0.332, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between economic sustainability and digital education. The correlation value between economic sustainability and digital copyright is 0.266, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between economic sustainability and digital copyright. The correlation value between economic sustainability and digital communication is 0.285, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between economic sustainability and digital communication. The correlation value between economic sustainability and digital management is 0.278, showing a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between economic sustainability and digital management. The correlation value between economic sustainability and digital cultural travel is 0.287, indicating a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between economic sustainability and digital cultural travel. The correlation value between economic and social sustainability was 0.282, indicating a significant level of 0.01, indicating a significant positive correlation between economic sustainability and digital cultural trave.

Conclusions

Correlation analysis results

There is a significant positive correlation between environmental sustainability and digital archives, digital education, digital copyright, digital communication, digital management, and digital cultural tourism.

There is a significant positive correlation between social sustainability and digital archives, digital education, digital copyright, digital communication, digital management, and digital cultural tourism.

There is a significant positive correlation between economic sustainability and digital education, digital copyright, digital communication, digital management, and digital cultural tourism.

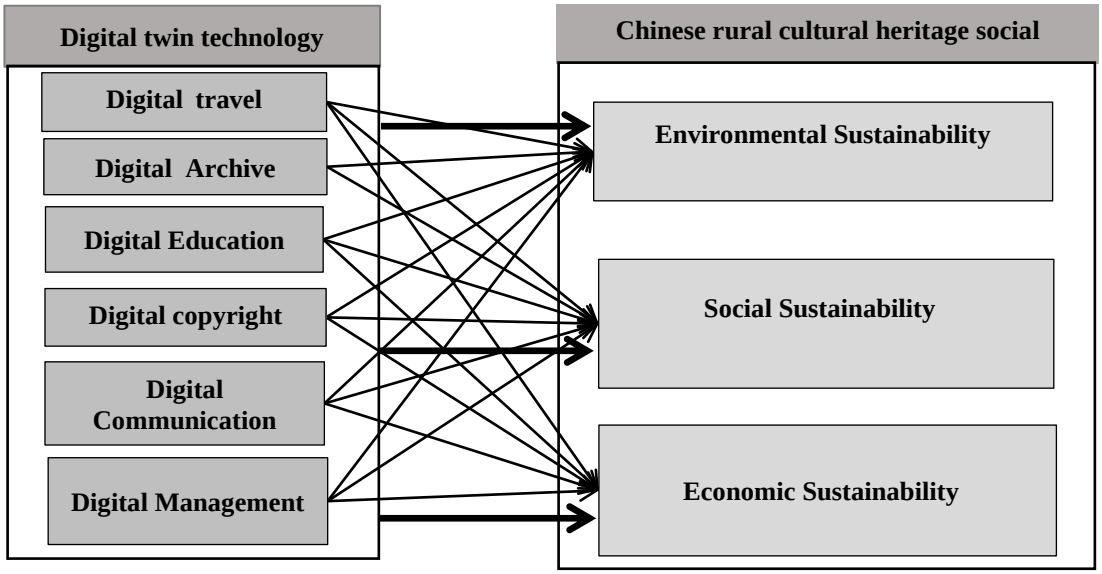

Figure 1 Conclusion frame diagram

Discussion

1. Discussion of Research Objective 1:

Digital twin technology plays an important role in the sustainable development of World cultural heritage in rural China through six technical factors: digital communication, digital management, digital copyright, digital archives, digital education, and digital cultural travel. It can be seen from the previous data verification that these six indicators play an important role in the environment, economy, and society of the sustainable development of the World cultural heritage in rural China. Through the joint application of various technical factors such as digital communication, digital management, digital copyright, digital archives, digital education, and digital cultural travel, It can promote the inheritance, protection, and development of the world cultural heritage in rural China, and inject new vitality into the sustainable prosperity of rural areas. Digital communication has narrowed the distance between urban and rural areas, domestic and foreign countries, and provided strong technical support for the sustainable development of rural cultural heritage in China. In terms of digital management, digital twin technology can comprehensively manage rural cultural heritage. From the perspective of technical application of digital copyright, digital twin technology provides strong technical support, and realizes copyright protection of rural cultural heritage-related content through technical means such as blockchain. Establishing digital archives provides the basis of information and data for the sustainable development of rural cultural heritage. Digital education provides a new way to cultivate rural cultural heritage talents in China, improves the willingness of Chinese talents to return to the countryside, and trains local digital technical talents for the countryside. The development of digital cultural tourism has driven the prosperity of the rural economy and created a new economic growth point for the sustainable development of rural areas.

2. Discussion of Research Objective2:

In terms of environmental sustainability, digital twin technology can promote the development of low-carbon, environmentally friendly, and sustainable tourism activities of World cultural heritage in rural China, promote the sustainable development and resource protection of rural cultural heritage in China, and promote the change of tourists' environmentally friendly tourism behaviors. Digital twin technology can improve the awareness of society and tourists on environmental protection in China's rural areas, which has been verified by the positive impact.

In terms of social sustainability, digital twin technology can promote the participation and sense of belonging of Chinese rural residents to cultural heritage, promote cultural inheritance and exchange activities in rural areas, enhance the younger generation's awareness and interest in traditional culture, and promote the balanced distribution of social resources and benefit sharing. The positive effect was verified.

In terms of economic and social sustainability, digital twin technology can promote the improvement of the number and quality of tourists, the application of digital twin technology can provide more employment opportunities for rural cultural heritage in China, digital twin technology can improve the participation of indigenous people in the protection and development of cultural heritage, and digital twin technology can promote the diversity and sustainable development of rural cultural heritage industry in China. The positive effect was verified.

Research contribution

Based on the digital twin system, the theoretical system of sustainable development of World cultural heritage in rural China is sorted out, and a basic research work is formed. In the past, studies on the sustainability of World cultural heritage in China's rural areas were all single studies, with more partial literature studies and case studies. In the existing literature research, it is found that the disciplines of digital research on World cultural heritage in China are relatively single, focusing on the fields of tourism, museums, archival research, and architectural science and engineering. In particular, less attention has been paid to the application of digital twin technology to World cultural heritage sites in remote villages in China. This study verifies the influence of six technical indicators of digital twin technology in the field of sustainable development of World cultural heritage in rural China and makes a theoretical review of the application indicators of digital twin technology through sociological research theories, which provides some research basis for the in-depth study of individual indicators in subsequent relevant research. These six indicators have been verified and studied on the impact ranking of the three important sustainability-dependent variables of environment, society, and economy, providing a theoretical basis for the subsequent protection and development of World cultural heritage in rural China with digital twin technology.

Recommendation

1. Promote support policies for 6 indicators: Develop comprehensive policy support measures to encourage and guide the application of digital twin technology in rural cultural heritage protection and sustainable development. The government may set up special funds to support projects in digital communication, digital management, digital copyright, digital archives, digital education, and digital cultural tourism to promote the wide application of technology in the sustainable protection and development of rural cultural heritage.

2.Promote the training of rural digital twin technical personnel: We will strengthen support for digital education and promote the popularization of digital education related to world cultural heritage in rural China. Rural artisans are encouraged to create digital education accounts, develop digital education development plans for the inheritance of the world's cultural heritage, and provide digital training resources for local rural digital twin technology-related talents to improve cultural literacy and environmental awareness among rural residents.

3.Strengthening the infrastructure of digital equipment in rural China: Concerns about the construction of rural networks and digital equipment in China were reflected in interviews with experts, and the construction of digital tourism infrastructure was strengthened to ensure improvements in rural communications, networks, data storage, and other infrastructure. Governments can provide digital infrastructure support through investment or collaboration to ensure the effective operation and development of digital twin technology indicators.

4. Formulate digital tourism standards for World Cultural Heritage in rural China: Standardize the application of digital technology in cultural and tourism industry. Strengthen the supervision of digital cultural tourism with digital management technology, ensure the deep organic combination of digital technology and cultural heritage, and promote the balance between digital tourism development and cultural protection.

5. The synergy of digital twin technology improves the sustainable development of rural employment: Through the application of digital twin technology, young people are encouraged to improve the dissemination of rural cultural heritage, and through the synergistic effect of digital archives, digital copyright, digital management, and other indicators, current economic growth points of China's rural world cultural heritage are realized, rural employment opportunities are enhanced, and population return is realized.

References

Ashworth, G., & Larkham, P. J. (2013). Building a New Heritage Tourism Destination: The Case of Margate. *Tourism Geographies,* 15 (1), 70-89.

Butler, R., & Boyd, S. (2014). *Tourism and heritage site sustainability. In Tourism and National Parks:* International Perspectives on Development, Histories, and Change (pp. 255-272). Routledge.

Coccossis, H., & Mexa, A. (2004). The contribution of ecotourism to the sustainable development of mountain regions: The case of Mount Pelion, Greece. *Sustainable development,* 12 (3), 158-17

David Ocón. (2021). Digitalising endangered cultural heritage in Southeast Asian cities: preserving or replacing? *International Journal of Heritage Studies*.（27）, 975–990

Davis, M. C., Challenger, R., Jayewardene, D. N. W., & Clegg, C. W. (2014). Advancing socio-technical systems thinking: A call for bravery. *Applied Ergonomics*, 45, 171-180.DOI：10.2514/6.2012-1818

Edward H. Glaessgen, D. S. Stargel. (2012). *The Digital Twin Paradigm for Future NASA and U.S. Air Force Vehicles.* 53rd AIAA/ASME/ASCE/AHS/ASC Structures, Structural Dynamics and Materials Conference
20th AIAA/ASME/AHS Adaptive Structures Conference
14th AIAA 2012

Font, X., & Harris, P. (2004). *Sustainable tourism: Social and environmental impacts*. Channel View Publications.

Grieves M, Vickers J. (2017). *Digital Twin: Mitigating unpredictable, undesir able emergent behavior in complex systems*. In Transdisciplinary Perspectives on Complex Systems (Issue August). Springer International Publishing; p. 85–113

Gursoy, D., Chi, C. G. Q., & Lu, L. (2013). Antecedents and outcomes of museum visitors' satisfaction: The case of the Hermitage Museum. *Tourism Management,* 37, 52-63.

Hall, C. M., & Müller, D. K. (2004). *Tourism, mobility, and second homes: Between elite landscape and common ground.* Channel View Publications.

Rosa Tamborrino & Willeke Wendrich. (2017). Cultural heritage in context: the temples of Nubia, digital technologies and the future of conservation. *Journal of the Institue of Conservation*. (4), 168-182

Ryan Yung & Catheryn Khoo-Lattimore.（2017）.*New realities: a systematic literature review on virtual reality and augmented reality in tourism research*. (22), 2057-2081 .doi.org/10.1080/13683500.2017.1417359

Savaget, P., Geissdoerfer, M., Kharrazi, A., & Evans, S. (2018). *The theoretical foundations of sociotechnical systems change for sustainability: A systematic literature review*. Journal of Cleaner Production. Advance online publication. doi:10.1016/j.jclepro.2018.09.208

Tapper, R. (2004). *Tourism and development in the developing world*. Routledge.

Timothy, D. J. (2002). *Cultural heritage and tourism: An introduction*. Channel View Publications.

Timothy, D. J., & Boyd, S. W. (2003). Heritage tourism in the 21st century: Valued traditions and new perspectives. *Journal of Heritage Tourism*, 1 (1), 1-16.

Wang, R. & Xiang, A. (2021). Report on Metaverse Development in 2020-2021. *Online.* Retrieved November 1, 2022, from: https://www.toutiao.com/article/7009255639734059528/?group_id=7009255639734059528&wid=1667291802865.

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ ด้วยเส้นใยกรดพอลิแลคติก สำหรับนวัตกรรมการพิมพ์ขาเทียมใต้เข่า

Application of 3D Printing Technology using Polylactic Acid Filament for Innovative Below-Knee Prosthetic Leg

ณภัทรษกร สารพัฒน์,
พิมพ์ศิริ อินต๊ะคำวงษ์ และ กชกร บุญปัญญา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Napatsakon Sarapat,
Pimsiri Intakamwong and Kotchakon Boonpunya
Thepsatri Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: napatsakon.s@lawasri.tru.ac.th

****

บทคัดย่อ

ในการวิจัยนี้ได้นำเสนอนวัตกรรมการออกแบบและขึ้นรูปขาเทียมใต้เข่าด้วยเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ งานวิจัยนี้นำเส้นใยกรดพอลิแลคติก (Polylactic acid; PLA) มาศึกษาและเป็นวัสดุสำหรับการพิมพ์ขาเทียมใต้เข่า ทั้งนี้ยังได้ใช้การวิเคราะห์คุณสมบัติเชิงกลด้วยระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์ของขาเทียมใต้เข่า ในการสร้างแบบจำลองด้วยคอมพิวเตอร์ของขาเทียมใต้เข่าสามรถวัดค่ามอดูลัสของยังอยู่ที่ 0.2767 x 1010 N/m2 และด้วยวัดอัตราของเสียรูปของขาเทียมใต้เข่าอยู่ที่ 6.47 x 10-4 mm/N ผลการศึกษาแบบจำลองทดสอบขาเทียมใต้เข่านั้นทำการพิจารณาจากค่ามอดูลัสของยังเห็นได้ว่ามีความแข็งแรงเพียงพอสำหรับการออกแรงกดกระทำต่อขาเทียมใต้เข่า สำหรับการสร้างแบบจำลองด้วยคอมพิวเตอร์เมื่อถูกแรงกระทำ 100 – 1,200 N ผลการวิเคราะห์ด้วยระเบียบวิธี ไฟไนต์เอลิเมนต์ไม่พบความเสียหายต่อแบบจำลอง และผลการศึกษาการเสียรูปของโครงสร้างขาเทียมใต้เข่าอยู่ในอัตราที่ต่ำเมื่อถูกแรงกระทำ สำหรับขั้นตอนการนำเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติมาใช้ในการพิมพ์ขาเทียมแบบแบ่งเป็น 5 ส่วน นั้นใช้เวลาในการพิมพ์ทั้งหมดอยู่ที่ 36 - 48 ชั่วโมง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความละเอียดของการพิมพ์และโมเดลเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ งานวิจัยนี้ได้เห็นถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีการพิมพ์3 มิติ มาใช้กับขบวนการพิมพ์ขาเทียมใต้เข่าเพราะจะช่วยลดขั้นตอนการทำขาเทียมใต้เข่าลงได้ด้วยการที่ไม่ต้องหล่อแม่พิมพ์จากผู้พิการซึ่งมีหลายขั้นตอนในขบวนการทำขาเทียม งานวิจัยนี้ยังลดต้นทุนการผลิตขาเทียมใต้เข่าลงได้ด้วยการนำเส้นใย PLA สำหรับการพิมพ์ที่มีต้นทุนค่าวัสดุเพียง 125 – 200 บาท/ชิ้น คิดเป็นน้ำหนักโดยเฉลี่ยรวมของขาเทียมใต้เข่านั้นจะอยู่ที่ 0.25 kg เป็นต้นทุนค่าวัสดุที่ถูกและมีน้ำหนักเบามีความเหมาะสมกับการใช้งานของผู้พิการ งานวิจัยนี้จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของ

* วันที่รับบทความ : 6 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 27 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 28 มีนาคม 2567
Received: March 6 2024; Revised: March 27 2024; Accepted: March 28 2024

ผู้พิการด้วยการนำเทคโนโลยีการพิมพ์3 มิติ เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้งานของผู้พิการต่อไป

คำสำคัญ : เทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ; ขาเทียมใต้เข่า; ระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์

Abstract

In this research, an innovative design and fabrication of below-knee prosthetics using 3D printing technology was presented. This research studies Polylactic acid (PLA) fibers as a material for printing below-knee prosthetics. In addition, mechanical properties were analyzed using the finite element method of below-knee prosthetics. In computer modeling of the below-knee prosthetics, the Young's modulus was measured to be 0.2767×10^{10} N/m^2 and the deformation rate of the below-the-knee prostheses was measured to be 6.47 × 10-5 mm. /N. The results of the study of the below-knee prosthetics model testing were based on the modulus value and it was seen that it was strong enough for applying pressure to the below knee prosthetics. For computer modeling, when subjected to a force of 100 – 1,200 N the results of the analysis using the finite element method did not find any damage to the model, and the results of the study of the deformation of the below-knee prosthetics structure were in low rate when subjected to force. For the process of using 3D printing technology to print a 5-piece prosthetic leg, the total printing time is 36 - 48 hours, depending on the printing resolution and 3D printing technology model. This research has seen the importance of using 3D printing technology in the process of printing below-knee prosthetics because it will reduce the process of making below-knee prosthetics by not having to cast a mold from a disabled person, which There are many steps in the process of making a prosthetic leg. This research also reduces the cost of producing below-the-knee prostheses by using polylactic acid fibers for printing with a material cost of only 125 - 200 baht/piece, accounting for the total average weight of the below-knee prostheses. It will be 0.25- kg. It is a cheap material cost and is lightweight and suitable for use by disabled people. This research is therefore important for developing the potential of people with disabilities by using 3D printing technology to use it in designs suitable for the use of people with disabilities.

Keywords: 3D printing technology; below-knee prosthetics; finite element method

บทนำ

ผู้พิการเป็นกลุ่มที่มักถูกละเลยและขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง ผลจากการสำรวจพบว่าผู้พิการมีจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับบริการสาธารณะ (นุชสรา รักชาต, 2562. วนาลี มากคช, 2565) และขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองทั้งในด้านการศึกษาและอาชีพที่เท่าเทียม ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพิการมักมีหลาย สาเหตุของความพิการ เช่น อุบัติเหตุ การบาดเจ็บเรื้อรัง หรือ ความพิการแต่กำเนิด เป็นต้น เป็นเหตุให้สูญเสียอวัยวะ ทั้งนี้ทำให้ผู้พิการไม่สามารถมีชีวิตอย่างปกติได้ และทำขาดแรงจูงใจในการใช้ชีวิตในสังคม การพัฒนาศักยภาพ

ของผู้พิการเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างเท่าเทียมเป็นหัวใจหลักของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข (Merel van der Stelt, 2023: 905–909.) ผู้พิการเป็นเป็นทรัพยากรมีค่าของสังคมและสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การได้รับโอกาศทางการศึกษา และการพัฒนาที่เหมาะสมกับความต้องการ รวมถึงการเตรียมความพร้อมในด้านอาชีพ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการสนับสนุนผู้พิการให้สามารถมีชีวิตอย่างมีคุณภาพและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้ การเล็งเห็นถึงความสำคัญของผู้พิการ และการสนับสนุนในการพัฒนาศักยภาพของผู้พิการเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสังคมที่แข็งแกร่งและยั่งยืน ทั้งนี้การสนับสนุนผู้พิการในการเข้าถึงบริการและโอกาสต่างๆ จะช่วยสร้างโอกาสและเสริมสร้างความเท่าเทียมในสังคมอย่างมากขึ้น และสร้างแรงจูงใจให้ผู้พิการมีความเชื่อมั่นในการใช้ชีวิตอย่างเต็มที่ได้ด้วยตนเองในชุมชน ด้วยการก้าวล้ำของเทคโนโลยีในปัจจุบันสามารถนำมาพัฒนาศักยภาพสำหรับผู้พิการเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเข้าถึงโอกาสในการใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติเหมือนคนทั่วไป จากการศึกษาพบว่าผู้พิการที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาทดแทนเอาอวัยวะที่ขาดหายนั้นมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความมั่นใจในการใช้ชีวิตในสังคมที่ดี (Shakespeare W., 2020:45-68.)

การพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้พิการนั้นสามารถทำได้ในหลากหลายวิธี และอีกหนึ่งในวิธีการที่สำคัญสำหรับการพัฒนาศักยภาพผู้พิการให้เท่าเทียมกับบุคคลปกตินั้นก็คือ การทดแทนด้วยอวัยวะเทียมด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการสร้างอวัยวะเทียม ตัวอย่างเช่น การพัฒนาศักยภาพผู้พิการแขนขาดหรือขาขาดด้วยเทคโนโลยีสร้างอวัยวะเทียมทดแทน สำหรับการทดแทนอวัยวะเทียมให้ผู้พิการนั้นจะช่วยให้ผู้พิการสามารถทำงานได้เทียบเท่ากับคนปกติทั่วไป ซึ่งหนึ่งในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้และได้รับความสนใจอย่างมากสำหรับอวัยวะเทียมก็คือ การใช้เทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ ในกรณีนี้ได้นำเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติในรูปแบบของระบบฉีดเส้นพลาสติก (Fused Deposition Modeling; FDM) โดยมีหลักการทำงานของ FDM จะการหลอมเส้นพลาสติกให้กลายเป็นของเหลวแล้วฉีดออกมาเป็นเส้นผ่านหัวฉีด (Nozzle) เพื่อทำการขึ้นรูปชิ้นงานตามแบบที่ทำการเขียนโปรแกรมจนได้ชิ้นงานที่สมบูรณ์ (Hugo I. Medellin-Castillo, 2019) โดย FDM เข้ามาช่วยในการขึ้นรูปอวัยวะเทียมที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้พิการ การออกแบบ รูปแบบ การเข้าถึงเทคโนโลยี และ การเข้าถึงบริการ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการใช้เทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ มีความสะดวกสบายและง่ายในการพิมพ์ชิ้นส่วนของอวัยวะเทียม ทั้งยังลดต้นทุนของการผลิตอวัยวะเทียม อีกประการที่สำคัญก็คือ วัสดุที่ใช้ในการพิมพ์มีความหลากหลายและตอบโจทย์การใช้งานในหลากหลายได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม หรือแม้แต่การผลิตอวัยวะเทียมสำหรับผู้พิการเองก็ตาม ความซับซ้อนในการผลิตอวัยวะเทียมก็ลดลงลดขั้นตอนในขบวนการผลิตแต่ได้ชิ้นงานที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้พิการเพื่อนำไปชดเชยอวัยวะที่ขาดหายด้วยอวัยวะเทียมที่ถูกพิมพ์ด้วยเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ ในการพิมพ์ชิ้นงานด้วย PLA (Koray Özsoy, 2021) สำหรับการพิมพ์เป็นวัสดุที่น่าสนใจด้วยคุณสมบัติเชิงกลของวัสดุสามารถพิมพ์ง่ายเหมาะกับการพิมพ์ของเครื่องพิมพ์ที่ต้นทุนที่ถูก

อีกหนึ่งเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการออกแบบและช่วยวิเคราะห์คุณสมบัติเชิงกลของขาเทียมใต้เข่าด้วยการสร้างแบบจำลองคอมพิวเตอร์ผ่านการคำนวณด้วยระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์ (ณัฐ ดวงรัตนประทีป, 2561: 29-30) โดยเครื่องมือนี้สามารถวัดคุณสมบัติเชิงกลในรูปแบบของ ความเค้น (Stress), ความเครียด (Strain), ค่ามอดูลัสของยัง (Young's modulus) และการเสียรูป (Deformation) ของขาเทียมใต้เข่า ครั้งนี้จะสามารถทำนายผลกระทบเมื่อถูกแรงกระทำต่อแบบจำลองของขาเทียมใต้เข่า ความสำคัญของการนำเทคโนโลยีการคำนวณด้วยระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์จะช่วยลดความเสี่ยงหรือ การสิ้นเปลืองก่อนการสร้างชิ้นงานจริงเพราะในกระบวนการนี้จะทำการวิเคราะห์ชิ้นงานจากแบบจำลองคอมพิวเตอร์ก่อนจะถูกพิมพ์ด้วยเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ ในขั้นตอนดังกล่าวสามารถคำนวณหาปริมาณของ ความเค้น และ ความเครียด เมื่อถูกแรงกระทำจึงบอกได้ถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับชิ้นงานจริง ผลการศึกษาจะช่วยให้สามารถปรับรูปแบบของโครงสร้างให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องตามหลักทฤษฎีเชิงกลของการออกแบบขาเทียมใต้เข่าสำหรับผู้พิการแบบจำลองนี้จะเสมือนเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมจริงของผู้พิการที่ออกแรงกระทำต่อขาเทียมในกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถลดความเสี่ยงที่จะเกิดกับผู้พิการในขณะที่ทำการทดสอบการใช้งานจริงได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะของแรงที่กระทำและวิเคราะห์คุณสมบัติเชิงกลศาสตร์ด้วยระบบแบบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์ผ่านการสร้างแบบจำลองคอมพิวเตอร์ของขาเทียมใต้เข่า

2. เพื่อศึกโครงสร้างขาเทียมใต้เข่าสำหรับนำมาออกแบบในการขึ้นรูปขาเทียมใต้เข่าด้วยเทคโนโลยีเครื่องพิมพ์ 3 มิติด้วยเส้นใย PLA เป็นวัสดุการพิมพ์

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการออกแบบและขึ้นรูปขาเทียมใต้เข่าด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ ในการพิมพ์ขาเทียม (นฤมล กมลสวัสดิ์, 2557) ซึ่งจะต้องมีการศึกษาสรีรวิทยาให้มีความสอดคล้องกับผู้พิการ มีความจำเป็นที่จะต้องผ่านการออกแบบและคำนวณด้วยแบบจำลองทางคอมพิวเตอร์ ก่อนที่จะทำการพิมพ์ขาเทียมใต้เข่าด้วยเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ ทั้งนี้สามารถแบ่งขั้นตอนของการดำเนินงานที่สำคัญเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การศึกษาและค้นคว้างานวิจัยอ้างอิงสรีรวิทยาของผู้พิการ โครงสร้างของขาเทียมใต้เข่าองค์ประกอบ และวัสดุของขาเทียม (นฤมล กมลสวัสดิ์, 2557; นฎา จันทไทย, 2557: 860) การวิเคราะห์ท่าเดินของขาเทียมระดับใต้เข่า (B-K Gait Analysis) เป็นกระบวนการที่สำคัญในการปรับปรุง และประเมินประสิทธิภาพของโครงสร้างขาเทียมสำหรับผู้ใช้งาน เมื่อท่าเดินถูกวิเคราะห์อย่างถูกต้อง ผู้ออกแบบสามารถตระหนักรู้ถึงประสิทธิภาพและข้อจำกัดของโครงสร้างขาเทียม การวิเคราะห์ท่าเดินยังช่วยให้เข้าใจถึงการ

กระทำของกล้ามเนื้อและข้อต่อ การวิเคราะห์ท่าเดินขาเทียมระดับใต้เข่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และปรับปรุงโครงสร้างขาเทียมเพื่อให้ผู้ใช้งานมีประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมที่ต้องการและเพิ่มคุณภาพชีวิตในทุกวัน สำหรับตัวอย่างในการวิเคราะห์ขาเทียมจาก การวิเคราะห์ท่าเดิน คือ การดูเมื่อใส่ขาเทียมเดินแล้วท่าเดินจะเป็นอย่างไร ถ้ามีท่าเดินที่ผิดปกติไปก็แสดงว่าการจัดแนวระหว่างเบ้ากับเท้าเทียมไม่ถูกต้อง หรือ เบ้ามีขนาดไม่ถูกต้อง (พิชิต แร่ถ่าย, 2556: : 24-28.. ไพลิน กระจ่างพิภพ, 2557)

การประเมินลักษณะด้วยการให้คนพิการยืนบนขาทั้งสองข้างเป็นขั้นตอนสำคัญในการตรวจสอบความถูกต้องของขาเทียม การสังเกตดูความยาวของขาเทียมผ่านสายตาของช่างและความรู้สึกของผู้ใช้จะช่วยให้มั่นใจในความเหมาะสมของโครงสร้าง การประเมินลักษณะด้วยการยกขาข้างที่ไม่มีข้อผิดพลาดเพื่อให้น้ำหนักลงบนขาเทียมเต็มที่ จะช่วยในการตรวจสอบความกระชับและการรับน้ำหนักของขา การประเมินลักษณะด้วยการให้คนพิการเดิน ขั้นตอนสำคัญที่ช่วยในการพบการเดินที่ผิดปกติ การกระทำของแรงปฏิกิริยาระหว่างขาเทียม อาจทำให้เกิดการเดินที่ผิดปกติซึ่งเป็นสิ่งที่พบได้บ่อยกับผู้พิการ เช่น ท่าเดินที่เจ็บปวด (antalgic gain), ท่าเดินที่เท้าอยู่ห่างจากแนวกึ่งกลาง (outset foot), ท่าเดินที่เท้าอยู่ชิดแนวกึ่งกลาง (inset foot), ท่าเดินที่เข่างอเร็ว (early knee flexion), ท่าเดินที่งอมากใน stance phase และส้นเท้าเผยอขึ้น (excessive knee flexion in stance phase and elevation of the heel), ท่าเดินที่เข่าแข็งหรืองอน้อย (insufficient knee flexion) และ การเดินโดยให้เข่าเหยียดออกมากในระยะตั้งท่าและปลายเท้าเผยอขึ้น (excessive knee extension in stance phase and elevation of the fore foot) เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 : สำหรับสิ่งที่ต้องคำนึงถึงการเลือกวัสดุในการพิมพ์ชิ้นงานนั้นจะต้องมีคุณสมบัติที่มีความแข็งแรงทนทานเพียงพอสำหรับการพิมพ์ขาเทียมใต้เข่า ความคงทนต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิได้ และน้ำหนักของวัสดุเมื่อทำการพิมพ์ขาเทียมใต้เข่า สำหรับวัสดุการพิมพ์ที่ได้นำการศึกษาเปรียบเทียบคุณสมบัติเชิงกลโดยอ้างอิงวัสดุที่นิยมในการพิมพ์ชิ้นงานหลัก 3 วัสดุ ได้แก่ Polylactic Acid (PLA), Acrylonitrile Butadiene Styrene (ABS) และ และ Polyethylene Terephthalate Glycol (PETG) โดยคุณสมบัติเชิงกลของวัสดุสามารถแสดงได้ตาม ตารางที่ 1 ประกอบด้วยคุณสมบัติเชิงกลของวัสดุการพิมพ์ 3 มิติ อันได้แก่ ความหนาแน่น (Density), จุดหลอมเหลว (Melting Point), ความเค้นแรงดึง (Tensile Strength), ความเครียดแรงดึง (Tensile Stress), มอดุลัสของยัง (Young's modulus), ความแข็งแกร่งต่อการกระแทก (Impact Strength) และ การนำความร้อน (Thermal Conductivity) เป็นต้น ข้อมูลอ้างอิงเป็นการนำวัสดุในการพิมพ์ที่ได้รับความนิยมในการขึ้นรูปมาใช้ในการศึกษาคุณสมบัติ และสามารถทำการพิมพ์ด้วยโมเดล Ender 3 Pro ที่เป็นเครื่องสำหรับการขึ้นรูปขาเทียมใต้เข่าสำหรับงานวิจัย (Koray Özsoy, 2021: 802-809)

ตารางที่ 1 : แสดงค่าคุณสมบัติเชิงกลของ PLA, PET และ ABS

ค่าคุณสมบัติเชิงกล	PLA	PET	ABS
ความหนาแน่น (Density) (g/cm2)	1.24 – 1.26	1.37 – 1.39	1.03 – 1.07
จุดหลอมเหลว (Melting Point) (◌C)	150 – 160	250 – 260	105 – 110
ความเค้นแรงดึง (Tensile Strength) (MPa)	45 - 60	50 - 80	25 - 45
ความเครียดแรงดึง (Tensile Stress) (MPa)	50 - 70	50 - 80	30 - 40
มอดุลัสของยัง (Young's modulus) (GPa)	2.7 – 4.0	2.0 – 4.0	1.5 – 3.5
ความแข็งแกร่งต่อการกระแทก (Impact Strength) (kJ/m2)	5 - 10	15 - 35	10 - 30
การนำความร้อน (Thermal Conductivity) (W/m·K)	0.13 - 0.16	0.15 - 0.25	0.10 - 0.25

ขั้นตอนที่ 3 : การออกแบบและเขียนแบบขาเทียมใต้เข่าด้วยโปรแกรม Solidworks เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ตรงตามความต้องการและประสิทธิภาพในการใช้งานจริง สำหรับการเขียนแบบนั้นจะต้องอ้างอิงโครงสร้างลักษณะทางกายภาพจากหลักสรีระของขามมนุษย์ ขนาด ความยาว และรูปร่าง (S. Sundararaj, 2021) โดย Solidworks สามารถปรับแต่งรายละเอียดต่าง ๆ ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างสะดวก และเหมาะสมสอดคล้องกับผู้พิการ

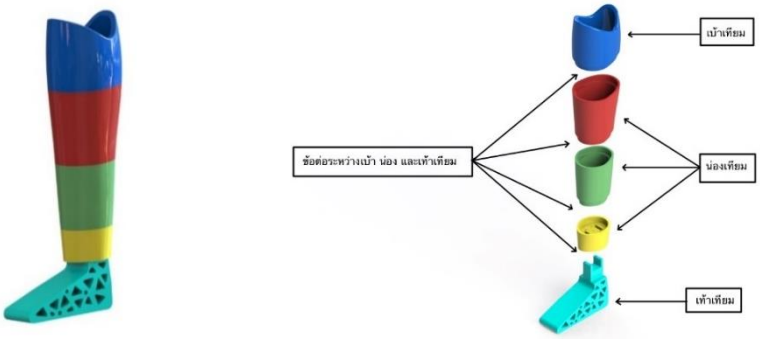

รูปที่ 1 แสดงการประกอบขาเทียม และชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบขาเทียม

หลังจากการออกแบบด้วย Solidworks ขั้นตอนถัดไปเป็นการสร้างแบบจำลองระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์ (Finite Element Method; FEM หรือ Finite Element Analysis; FEA) บน Solidworks ในฟังก์ชันของ Simulation การทดสอบสร้างแบบจำลองของขาเทียมใต้เข่ากรณีออกแรงกดกระทำที่บริเวณเบ้าของขาเทียม เพื่อคำนวณคุณสมบัติเชิงกลของแบบจำลองขาเทียมใต้เข่าที่ถูกพิมพ์ด้วย PLA อันได้แก่ ความ

เค้น ความเครียด และการเสียรูป สำหรับค่าของแรงที่เราได้ทำการศึกษาผ่านแบบจำลองนั้นจะอยู่ในช่วง 100 - 1,200 N อ้างอิงจากการลงน้ำหนักที่เบ้าขาเทียมในการทำกิจกรรมต่างๆ ผลจากแบบจำลองจะแสดงในลักษณะของแถบสีแสดงถึงความสัมพันธ์กับค่าคุณสมบัติเชิงกลของวัสดุจากมากไปหาน้อย สีน้ำเงินจะมีค่าต่ำสุด และสีแดงจะมีค่าสูงสุด พร้อมมีแถบสีกำกับระบุค่าตัวเลขบ่งบอกถึงค่า ดังกล่าว

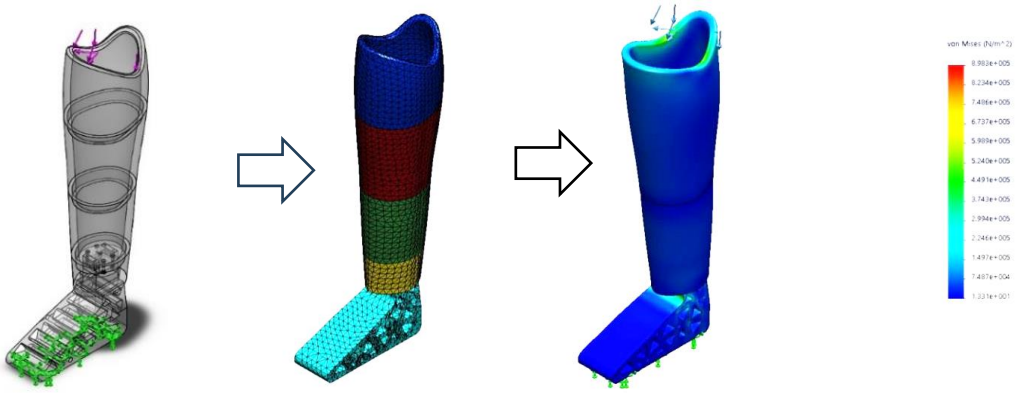

รูปที่ 2 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบจำลองของขาเทียมใต้เข่าด้วย FEM

ขั้นตอนที่ 4 : การขึ้นรูปขาเทียมใต้เข่าด้วยเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ ในขั้นตอนนี้จะต้องนำไฟล์ที่ได้จากการเขียนแบบด้วยโปรแกรม Solidworks ที่ทำการแบ่งส่วนแล้วออกมาในรูปแบบของไฟล์ STL (*.stl) เข้าสู่โปรแกรมแปลงชุดคำสั่งให้อยู่ในรูปของ G-code ด้วยโปรแกรม Pulsar Slicer ตั้งค่าวัสดุสำหรับการพิมพ์เป็น PLA ซึ่งจะมีรายละเอียดของการตั้งค่าการพิมพ์ดังนี้ (1) กำหนดความหนาแน่นของเนื้อวัสดุที่ 25%, (2) หัวพิมพ์ความเร็วในการพิมพ์ 40 - 50 mm/s, (3) ความร้อนของหัวเครื่องพิมพ์ 205 – 210 ๐C และ (4) ฐานของเครื่องพิมพ์ 60 - 65 ๐C จากนั้นโปรแกรมจะทำการคำนวณการขึ้นรูปชิ้นงานเมื่อเสร็จสิ้นจะบอกเวลาของการพิมพ์ ปริมาณของวัสดุที่ใช้ และค่าน้ำหนักของวัสดุ ตามลำดับ นำเข้านำไฟล์ G-code ของชิ้นงานทำการขึ้นรูปด้วยเทคโนโลยีเครื่องพิมพ์ 3 มิติ โมเดล Ender 3 Pro ดังแสดงใน รูปที่ 3 ที่เป็นขั้นตอนของการพิมพ์ชิ้นส่วนของขาเทียม (Koray Özsoy, 2021: 802-809)

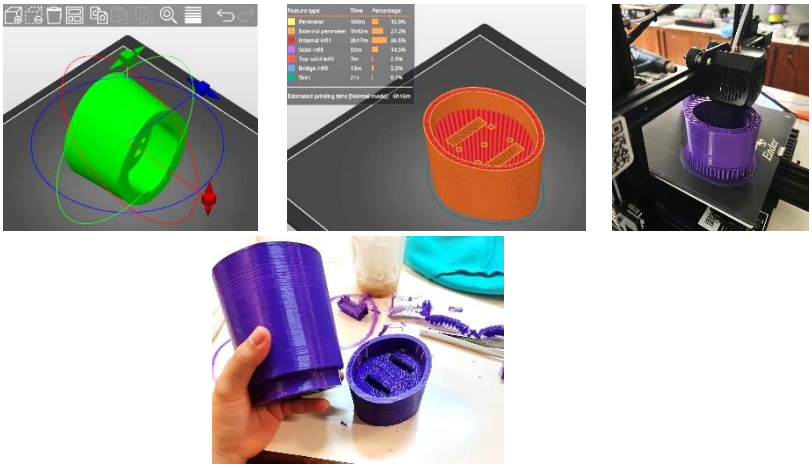

รูปที่ 3 แสดงขั้นตอนการทำงานของการพิมพ์ 3 มิติ

หลังจากได้ชิ้นส่วนของเท้าเทียมจากการพิมพ์ 3 มิติแล้วจะต้องนำมาขึ้นรูปด้วยยางพาราเพื่อให้เท้าเทียมมีความยืดหยุ่นและสามารถรองรับแรงกระแทกได้เหมือนกับเท้าของมนุษย์ เริ่มต้นด้วยการผสมน้ำยา Alginmax กับน้ำ เทน้ำยาลงไปในตัวแบบพิมพ์เท้า รอให้ส่วนผสมแห้ง และนำออก นำมาจุ่มในน้ำยางพารา โดยมีการจุ่มซ้ำๆ เพื่อให้มีความหนาแน่นเหมาะสม หลังจากนั้นจึงแกะแผ่นน้ำยางที่ขึ้นรูปเท้ามาไปหล่อกับชิ้นส่วนของเท้าเทียมโดยมีการขัดผิวชิ้นงานและทาแว๊ก การดำเนินการทุกขั้นตอนเหล่านี้

ก. หล่อเท้าด้วยปูนปลาสเตอร์ ข. บล็อกเท้าที่ขึ้นยางตัวของน้ำยางพารา ค. ทดลองใส่ชิ้นงานเท้าเทียมเพื่อทำการหล่อเท้าด้วยน้ำยางพารา

รูปที่ 4 แสดงขั้นตอนหล่อเท้าเทียมและการนำส่วนของเท้าเทียมประกอบกับแบบพิมพ์เท้าเทียม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของงานวิจัยได้อ้างอิงอยู่บนพื้นฐานของการนำเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติมาประยุกต์ใช้สำหรับการขึ้นรูปขาเทียมใต้เข่าด้วยวัสดุ PLA เป็นวัสดุหลักในการศึกษาและทดสอบคุณสมบัติเชิงกล

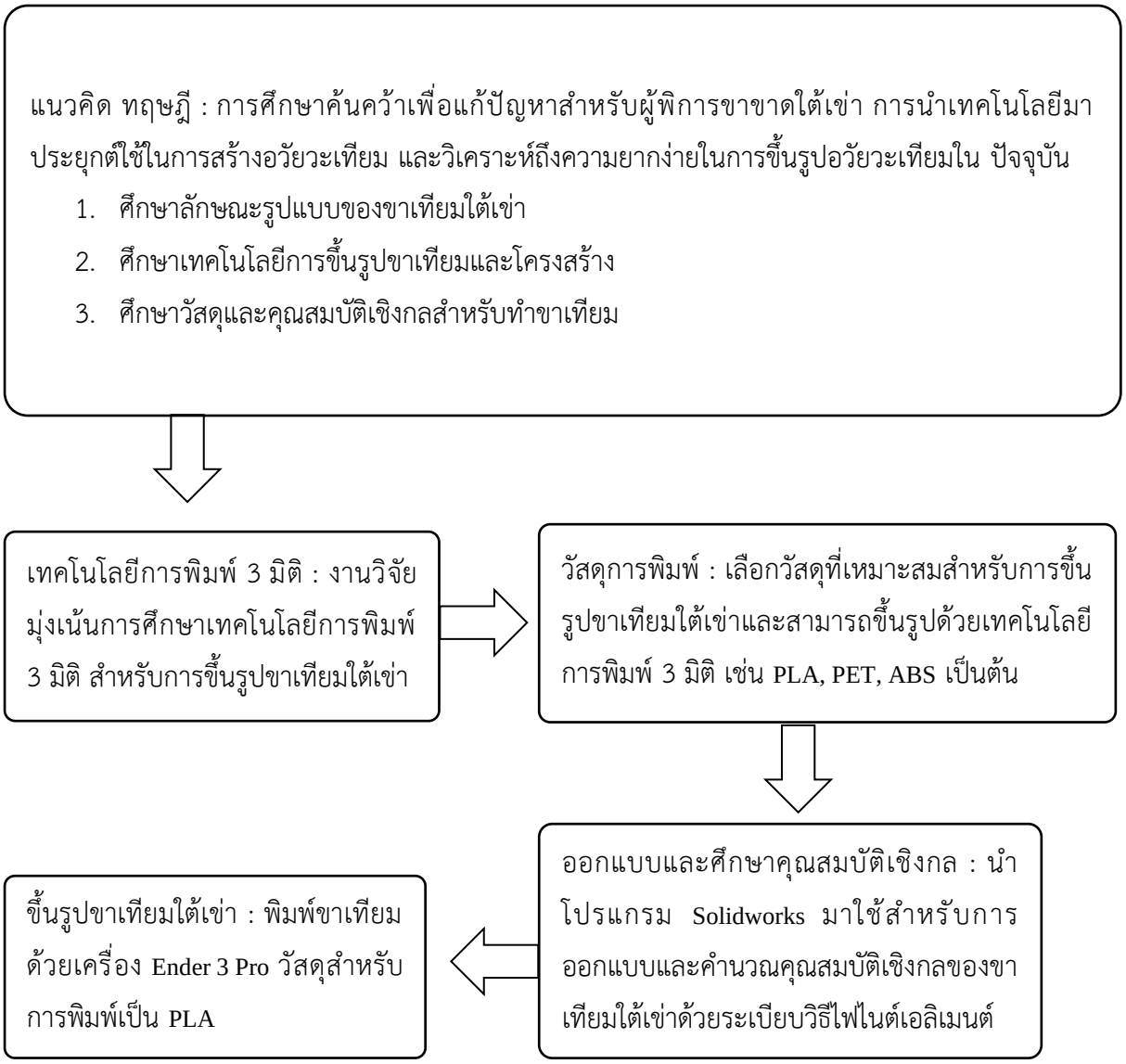

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การทดสอบค่าแรงที่กระทำกับตัวของขาเทียม ได้ทำการวัดผลค่าแรงกดเริ่มต้นที่แรง 100 N และเพิ่มค่าแรงกดครั้งละ 100 N จนถึงค่าแรงกดที่ 1,200 N เป็นค่าสุดท้ายในการทำการทดสอบวัดผลค่าแรงกดของขาเทียม ผลที่แสดงออกมาจะบอกค่ามากที่สุดของแรงที่กระทำ (Max) และ บอกค่าต่ำที่สุดของแรงที่กระทำ (Min) การทดสอบค่าเชิงกลของ ความเค้น (Stress), ความเครียด (Strain) และ การเสียรูป (Displacement) ของขาเทียมที่ทำการทดสอบค่าแรงกด

ตารางที่ 2 : แสดงผลของการคำนวณด้วยระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์สำหรับความเค้นและความเครียด

แรงที่กระทำ (N)	ความเค้น (N/m2)		การเสียรูป (x 10^{-2} mm.)	ความเครียด	
	Min (x 10^{2})	Max (x 10^{6})		Min (x 10^{-9})	Max (x 10^{-4})
100	0.133	0.898	6.697	7.962	1.973
200	0.262	1.075	12.94	20.72	3.831
300	0.371	1.613	19.41	31.3	5.746
400	0.524	2.151	25.89	41.43	7.662
500	0.657	2.688	32.36	51.75	9.578
600	0.742	3.226	38.83	62.59	13.43
700	0.764	3.762	45.28	71.29	14.19
800	1.049	4.302	51.77	82.87	15.32
900	1.179	4.839	58.24	93.21	17.24
1,000	1.316	5.377	64.72	103.5	19.16
1,100	1.537	5.914	71.19	113.6	21.07
1,200	1.485	6.452	77.66	125.2	22.99

ผลจากการทดลองสร้างแบบจำลองนำมาเขียนความสัมพันธ์ของ ความเค้น กับ ความเครียด และ แรง กับ การเสียรูปอันเนื่องมาจากแรงที่กระทำต่อชิ้นงาน ในการทดลองเมื่อเราเริ่มออกแรงกดชิ้นงานตั้งแต่ 100 - 1,200 N สำหรับการเลือกช่วงน้ำหนัก ของแรงกดที่กระทำกับชิ้นงานนั้น อ้างอิงแรงในการทำกิจวัตรประจำวันของผู้พิการเองตามหลักการของแรงดลและโมเมนตัม ตามอิริยาบถต่าง ๆ ของผู้พิการ เช่น การนั่ง การยืน การเดิน เป็นต้น

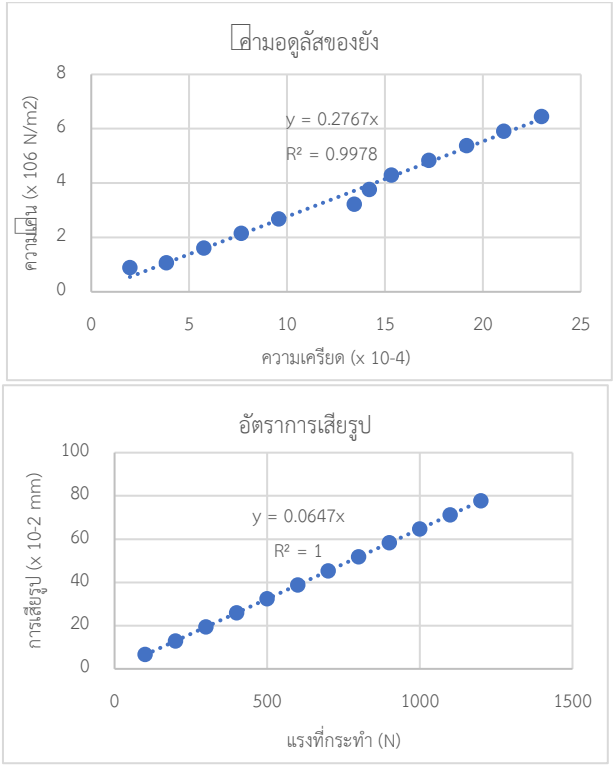

(ก.) (ข.)

รูปที่ 5 กราฟแสดงความสัมพันธ์ ความเค้นกับความเครียด และ แรงกับการเสียรูป

(ก.) กราฟแสดงความสัมพันธ์ ความเค้น (x 106 N/m2) กับ ความเครียด

(ข.) กราฟแสดงความสัมพันธ์ แรง (N) กับ การเสียรูป (x 10-2 mm)

กราฟใน รูปที่ 5 (ก.) ความสัมพันธ์ระหว่างความเค้นและความเครียด หรือเราจะเรียกกราฟความสัมพันธ์นี้ว่าสภาวะยืดหยุ่นของชิ้นงานที่ เรียกว่า ค่ามอดูลัสของยัง มีค่าอยู่ที่ 0.2767 x 1010 N/m2 การทดลองครั้งนี้ได้ออกแรงกดกระทำกับตัวชิ้นงานอยู่ในช่วง 100 ถึง 1,200 N จากกราฟการวิเคราะห์สภาวะยืดหยุ่นของชิ้นงานนั้น จะเห็นได้ว่า มีความสัมพันธ์แบบเป็นเชิงเส้น ทั้งนี้ ทำให้เราสามารถสรุปได้ว่าสภาวะยืดหยุ่นยังอยู่ในช่วงที่ไม่เสียสมดุลและยังมีค่าอยู่ในช่วงที่วัสดุสามารถรับได้อ้างอิงจากฐานข้อมูลของ

PLA ที่เราทำการขึ้นรูปชิ้นงาน จากผลการทดลองดังกล่าวที่แสดงกราฟความสัมพันธ์ระหว่างความเค้นและความเครียดที่ยังคงเป็นเชิงเส้นอยู่นั้นสามารถสรุปได้ว่าชิ้นงานยังคงสภาวะปกติไม่ได้เกิดความเสียหายใด ๆ และจากกราฟยังได้สะท้อนให้เห็นค่าความสัมพันธ์ของค่า R2 มีค่าอยู่ที่ 0.9978 นั้นถือว่า ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเส้นแนวโน้มและข้อมูลเป็นไปในทางเดียวกันมีความสอดคล้องกับทฤษฎี

กราฟใน รูปที่ 5 (ข.) กราฟแสดงความสัมพันธ์ของการเสียรูปและแรงที่กระทำต่อตัวชิ้นงาน โดยในที่นี้จะเห็นได้ว่า เมื่อออกแรงกดตัวชิ้นงานจะทำให้ชิ้นงานมันเสียรูปจากเดิมก่อนที่จะมีแรงกระทำ จะทำให้โครงสร้างของชิ้นงานเสียรูปเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เมื่อดูที่ความชันของกราฟจะเป็นอัตราของการเสียรูปของชิ้นงานเมื่อแรงกระทำอยู่ที่ 6.47×10^{-4} mm/N โดยค่าสูงสุดของการเลื่อนตำแหน่งของชิ้นงานสูงสุดนั้นอยู่ที่ 0.8 มิลลิเมตร เมื่อเราออกแรงกระทำต่อชิ้นงานที่ 1,200 N ซึ่งถือว่ามีค่าน้อยมาก สำหรับการเสียรูปชิ้นงานจากกราฟวิเคราะห์ผลสามารถสรุปได้ว่า ชิ้นงานดังกล่าวสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการเสียรูปที่น้อยไม่เกิดความเสียหายหรือแตกหักจากการออกแรงกระทำต่อตัวชิ้นงานดังกล่าว

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยการนำนวัตกรรมการออกแบบ วิเคราะห์โครงสร้างด้วยคอมพิวเตอร์ และขึ้นรูปขาเทียมใต้เข่าด้วยเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ ผลการศึกษาสำหรับการนำเส้นใย PLA มาเป็นวัสดุหลักในการขึ้นรูปทดสอบ และเป็นวัสดุสำหรับการพิมพ์ขาเทียมใต้เข่า ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติเชิงกลด้วยระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์บน Solidworks สำการสร้างแบบจำลองของขาเทียมใต้เข่า ผลการสร้างแบบจำลองระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์ของขาเทียมใต้เข่าสามรถให้ผลของค่ามอดูลัสของยังวัสดุ PLA ครั้งนี้อยู่ที่ 0.2767 x 1010 N/m2 และเมื่อวิเคราะห์วัดอัตราของเสียรูปได้ 6.47 x 10-4 mm/N จะเห็นได้ว่า ผลการศึกษาแบบจำลองทดสอบขาเทียมใต้เข่านั้น เมื่อทำการพิจารณาจากค่ามอดูลัสของยังมีความแข็งแรงเพียงพอ ลักษณะของกราฟความสัมพันธ์เป็นเชิงเส้นเป็นสมดุลกับความยืดยุ่นของ PLA ในกษณีการออกแรงกดกระทำต่อขาเทียมใต้เข่าได้เป็นอย่างดี สำหรับการสร้างแบบจำลองระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์เมื่อออกแรงกดกระทำต่อขาเทียมใต้เข่าในช่วง 100 – 1,200 N ผลการวิเคราะห์ ความเค้น และ ความเครียด ยังคงมีค่าไม่เกินขีดจำกัดของวัสดุการพิมพ์อย่าง PLA ที่เป็นวัสดุหลักของการพิมพ์ข ดังนั้นผลที่ปรากฏของจากแบบจำลองไม่พบความเสียหายของชิ้นงาน อีกทั้งผลการศึกษาและวิเคราะห์การเสียรูปของโครงสร้างขาเทียมใต้เข่ายังอยู่ในอัตราที่ต่ำเมื่อถูกแรงในช่วงของการศึกษากระทำ ผลการศึกษาการสร้างแบบจำลองด้วยระเบียบวิธีไฟไนต์เอลิเมนต์มีความแข็งแรงเหมาะสมเพียงพอต่อการต่อขาเทียมใต้เข่าเป็นอย่างดี

ผลจากการนำเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ มาใช้ในการพิมพ์ขาเทียมครั้งนี้ ด้วยการใช้โมเดล Ender 3 Pro ในการพิมพ์ชิ้นงานส่วนฐานกว้าง 220 x 220 mm. และ ความสูง 250 mm. สำหรับการออกแบบขาเทียมใต้เข่ามีความสูงอยู่ที่ 320 – 420 mm. มีความจำเป็นต้องทำการแบ่งส่วนของการพิมพ์เพื่อลดความเสี่ยงในการพิมพ์ชิ้นงาน ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวของเครื่องที่มีศักยภาพการพิมพ์ จำเป็นต้องแบ่งการพิมพ์ออกเป็น 5 ส่วน เพื่อลดเวลาขอการพิมพ์ชิ้นงานต่อชิ้นอยู่ที่ 8 – 15 ชั่วโมง ทั้งนี้จะใช้เวลาในการพิมพ์รวมอยู่ที่ 36 - 48 ชั่วโมง การตั้งความละเอียดของการพิมพ์มีผลต่อความแข็งแรงของชิ้นงาน ผลของการนำเทคโนโลยีการพิมพ์3 มิติ มาใช้ในขบวนการพิมพ์ขาเทียมใต้เข่าจะช่วยลดขั้นตอนการทำขาเทียมใต้เข่าลงได้ด้วยการที่ไม่ต้องหล่อแม่พิมพ์จากผู้พิการซึ่งมีหลายขั้นตอนในขบวนการทำขาเทียม และผลการศึกษานั้นจะช่วยลดต้นทุนการผลิตขาเทียมใต้เข่าลงได้ด้วยการนำเส้นใย PLA สำหรับการพิมพ์ที่มีต้นทุนค่าวัสดุเพียง 125 – 200 บาท/ชิ้น เมื่อคิดเป็นน้ำหนักโดยเฉลี่ยรวมของขาเทียมใต้เข่านั้นจะอยู่ที่ 0.25 kg เป็นต้นทุนค่าวัสดุที่มีราคาต่อหน่วยถูกและมีน้ำหนักเบามีความเหมาะสมกับการใช้งานของผู้พิการ ผลการศึกษานี้จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้พิการด้วยการนำเทคโนโลยีการพิมพ์3 มิติ เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้งานของผู้พิการต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาควรทำการศึกษาแบบจำลองของขาเทียมใต้เข่าให้มีรูปแบบโครงสร้างที่มีความหลากหลายเพื่อทำการเปรียบเทียบโครงสร้างให้มีความเหมาะกับการใช้งาน

2. ในการศึกษาควรทำการศึกษาทดลองการพิมพ์กับวัสดุให้มีความหลากหลายเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการให้เหมาะสมกับการใช้งานของผู้พิการ

3. ในการศึกษาควรทดลองการพิมพ์ขาเทียมกับเครื่องพิมพ์ในโมเดลอื่นเพื่อทำการเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียในการใช้งานของแต่ละโมเดลของเครื่อง 3 มิติ

เอกสารอ้างอิง

นุชสรา รักชาต. (2562). *การเข้าถึงการให้บริการสาธารณะของผู้พิการในองค์การบริหารส่วนตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.* มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วนาลี มากคช. (2565). *การเข้าถึงสวัสดิการของคนพิการในเขตเทศบาลนครระยอง.* คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

นฤมล กมลสวัสดิ์. (2557). คุณภาพชีวิตของผู้ที่ได้รับขาเทียมระดับเหนือเข่าและใต้เข่า หน่วยกายอุปกรณ์โรงพยาบาลระยอง. *The Journal of Prapokklao Hospital Clinical Medical Education Center.* 31 (1), 18-29.

พิชิต แร่ถ่าย, เอกสิทธิ์ ภู่ศิริภิญโญ และ ภัทรา วัฒนพันธุ์. (2556). เปรียบเทียบการเดินบนพื้นราบระหว่างคนปกติและผู้พิการที่ใส่ขาเทียมชนิดข้อเข่า KKU 2. *J Thai Rehabil Med*. 23(1), 24-28.

ไพลิน กระจ่างพิภพ. (2557). *การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตของกระบวนการผลิตชิ้นส่วนขาเทียมใต้เข่า*. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

นฏา จันทไทย, อรรถพล โชติรัตนพิทักษ์ และ ธนิน สุวรรณชาติ. (2557). นวัตกรรมขาเทียมระดับใต้เข่า โรงพยาบาลกาฬสินธุ์. *วิชาการสาธารณะสุข.* 23 (5), 860.

ณัฐ ดวงรัตนประทีป และ คณะฯ. (2561). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระเบียบการไฟไนต์เอลิเมนต์และการประยุกต์ใช้ในทางทันตกรรมรากเทียม. *วารสารชม. ทันตกรรม.* 39 (3), 29-30.

Shakespeare W., & Hamlet, P., (2020). Enhancing the Quality of Life for Persons with Disabilities through Technological Innovations. *Journal of Disability Studies*. 25 (2), 45-68.

Hugo I. Medellin-Castillo and Jorge Zaragoza-Siqueiros, (2019). Design and Manufacturing Strategies for Fused Deposition Modelling in Additive Manufacturing : A Review. *Chinese Journal of Mechanical Engineering*. Vol. 32, No 53.

Merel van der Stelt, Arico C. Verhulst, Jonathan H. Vas Nunes, etc. (2023). Improving Lives in Three Dimensions: The Feasibility of 3D Printing for Creating Personalized Medical Aids in a Rural Area of Sierra Leone. *Am J Trop Med Hyg*, 102 (4), 905–909.

Koray Özsoy, Ali Erçetin, Zihni Alp Çevik. (2021). Comparison of Mechanical Properties of PLA and ABS Based Structures Produced by Fused Deposition Modelling Additive Manufacturing. *European Journal of Science and Technology*, No. 27, 802-809.

The Guidelines of Leadership Characteristics in the Entrepreneurial Success Development of Guilin University Students in China

Ye Ting,
Siranee Chutopama and Narumon Sakpakornkan
Buriram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 640427090018@bru.ac.th

****

Abstract

This study addresses the gap in leadership development within China's "Mass Innovation and Entrepreneurship" initiative, focusing on enhancing practical leadership skills among university students. This research focused on evaluating the leadership characteristics crucial to the entrepreneurial success of students at Guilin University in China. It also aimed to develop and implement a short-term leadership development curriculum for aspiring entrepreneurs. The study was structured into four phases: the first phase involved surveying 341 junior students from six Guilin universities using a questionnaire and analyzing the data with basic statistics. In the second phase, semi-structured interviews were conducted with 11 experts and 11 students, and the data was analyzed through content analysis. The third phase saw seven experts evaluate the curriculum's structure for appropriateness, feasibility, and utility, with statistical analysis of the data. The fourth phase involved delivering the training program to 30 volunteer students from one university.

The research findings indicated that the overall current state of leadership characteristics among the students was at a high level. It was determined that the curriculum designed to foster leadership characteristics in students aspiring to entrepreneurial success should align with the objectives and traits of the students. The developed short-term curriculum comprised a six-day training program, which included 16 hours of theoretical learning and 32 hours of practical activities, totaling 48 hours. The curriculum was divided into six modules: physiological traits, socioeconomic characteristics, intellectual traits, personality traits, task-related traits, and social characteristics. Furthermore, the trainees' average scores increased significantly from 60.33% before the training to 88.33% after the training, with an average of 79.53% in practical tasks. Additionally, trainee satisfaction was reported to be very high. The findings affirm the curriculum's success in bridging the gap between theory and practice, enhancing leadership skills essential for entrepreneurial success, and aligning with China's educational and economic strategies to foster innovation.

Keywords: Guideline; Leadership Characteristics; Entrepreneurial Success Development; Guilin University Students; China

* Received: April 27 2024; Revised: May 1 2024; Accepted: May 2 2024

Introduction

Education plays a crucial role in modern society, with teachers being one of the key drivers of education. The teaching level and educational literacy of teachers directly influence students' learning outcomes and overall quality. Additionally, the rapid pace of globalization and technological advancements have placed new demands on education systems worldwide, prompting a shift towards more dynamic and innovative educational practices. Furthermore, the reform of educational model and methods has become essential to meet these new challenges effectively.

The rise of entrepreneurship has become a key driver of societal reform, ushering in a new era of innovation-focused competition on the international stage. Consequently, entrepreneurship serves as the cornerstone of regional economic development (Farrell, 2014:1). The concept of innovation and entrepreneurship was first introduced at the World Economic Forum in June 2014 by Li Keqiang who was a premier of the People's Republic of China. He proposed the policy of "Mass Innovation and Entrepreneurship" to foster more opportunities and create a favorable environment for innovation and entrepreneurship. This policy aims to transform traditional education and promote a culture of self-reliance and innovation among young entrepreneurs. In addition, this policy has ignited entrepreneurial enthusiasm among university students (The State Council The People's Republic of China, 2015:1). In 2021, there were over 9 million new entrepreneurs in China and 90.3% of those were university students. This highlights the importance of training students to be leaders in innovation and entrepreneurship for the development of social enterprises (China Youth Daily, 2022:1).

However, its education system struggles with outdated teaching methods, limited vocational integration, and a theory-practice gap. These issues hinder the development of practical skills and real-world problem-solving abilities essential for modern entrepreneurs. Additionally, unprepared faculty and insufficient training facilities hinder progress. These factors necessitate substantial improvements in pedagogical and implementation strategies. To address these challenges, universities need to adopt more flexible and interactive teaching models that encourage creativity and critical thinking.

Therefore, this study aims to investigate the current state of Leadership Characteristics in the entrepreneurial success of Guilin University students in China. This is to gather information regarding the development of students' leadership qualities, which will serve as data to inform the formulation of plans for governmental bodies, universities, and other administrative entities. This initiative aims to promote the cultivation of leadership qualities among aspiring entrepreneurs, foster and enhance the success rates of new entrepreneurs, and support the practical implementation of educational concepts related to leadership. It seeks to promote leadership education, particularly in entrepreneurship, as a vital component of academic and professional development in the rapidly changing global economy.

Research Objectives

1. To investigate the current state of Leadership Characteristics in the entrepreneurial success of Guilin University students in China.

2. To investigate the guideline of Leadership Characteristics in the entrepreneurial success of Guilin University students in China.

3.To develop a short-term leadership development curriculum for aspiring entrepreneurs among students at Guilin University.

4. To provide leadership training for students aspiring to become successful entrepreneurs at Guilin University..

Research Methodology

1. Research Design

This research was conducted qualitatively and quantitatively and can be divided into 4 phases as follows.

Exploring Leadership Qualities for Entrepreneurial Success by adopting Stogdill's framework that categorizes leadership attributes into six distinct domains: physiological traits, socioeconomic characteristics, intellectual traits, personality traits, task-related traits, and social characteristics (Stogdill, 1974:35-71).

Analyzing and synthesizing insights from phrase 1 for Leadership Development.

Conducting a thorough evaluation of the curriculum structure for the short-term leadership curriculum designed for aspiring student entrepreneurs.

Providing leadership training for students aspiring to become successful entrepreneurs.

2. Population and Sample

The study employed a multi-phased sampling approach:

Phase 1: a representative sample of 341 junior students from six universities in Guilin was selected using

Phase 2 & 3: Purposive sampling identified key informants: 11 successful entrepreneurs and 11 "Internet Plus" award winners for Phase 2, and 7 experts for Phase 3.

Phase 4: Convenience sampling recruited 30 volunteer students.

3. Research Instrument

The research employed various instruments to ensure data quality.

Phase 1: A 5-point Likert scale questionnaire with an Index of Content Validity (IOC) between 0.60 and 1.00 and a reliability coefficient of 0.958 was used to explore leadership qualities for entrepreneurial success.

Phase 2: Semi-structured interviews with an IOC score between 0.60 and 1.00 were conducted to gather qualitative data.

Phase 3: The short-term curriculum was evaluated for appropriateness and usefulness using assessments with an IOC score between 0.60 and 1.00.

Phase 4: A combination of tests, evaluation forms, and a satisfaction survey (IOC score between 0.80 and 1.00) assessed training effectiveness.

4. Data collection

Researchers, with help from the Graduate School Buriram Rajabhat University, contacted 6 universities in Guilin to collect data from the chosen samples.

The interview was conducted to gather data from experts.

These experts evaluated the suitability and advantage of the short-term leadership development program designed for aspiring student entrepreneurs. Lastly,

The pretests and posttests were carried out. The tests included a formative assessment during the session and a satisfaction survey after the session as well.

5. Data Analysis

The data analysis process incorporated both descriptive statistics and qualitative content analysis techniques. In the first phase, data was analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation, and qualitative content analysis techniques were utilized in the second phase. In the third phase, data was analyzed by examining the curriculum structure, including content, language proficiency, training duration, media and technology, and assessment methods. The findings were presented in tabular form, along with an analysis of the curriculum's appropriateness, feasibility, and usefulness. In the final phase, again, data was analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation.

Research Conceptual Framework

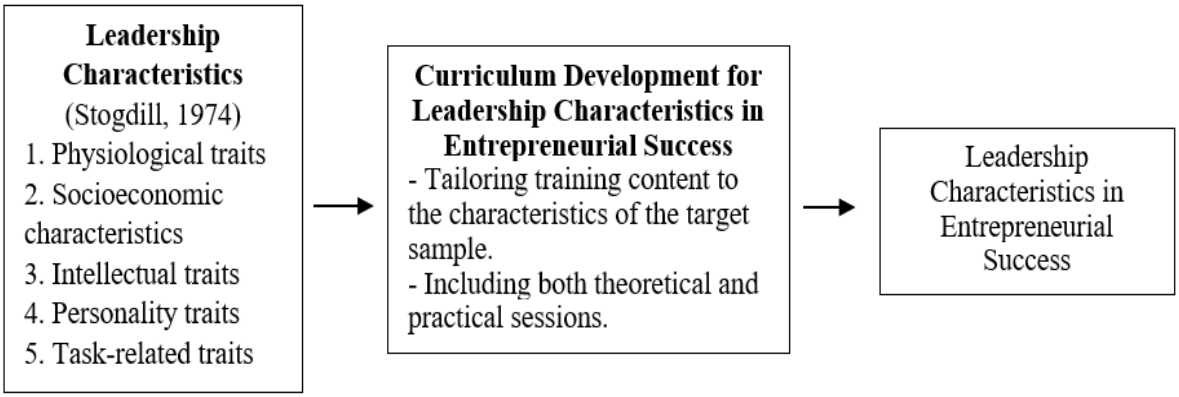

Figure 1 Research Conceptual Framework
Source: Constructed by the researcher

Research Findings

1. The level of overall Leadership Characteristics was interpreted at a high level. When considering each characteristic, the personality traits showed the highest mean score followed by intellectual traits, social characteristics, and task-related traits. The socioeconomic characteristics showed the lowest.

Table 1 Analysis of Leadership Characteristics in the Entrepreneurial Success Development of Guilin University Students in China

No.	Leadership Characteristics	$\bar{X}$	S.D.	Interpretation	Ranking
1.	Physiological traits	3.87	0.683	High	5
2.	Socioeconomic characteristics	3.44	0.982	Moderate	6
3.	Intellectual traits	4.11	0.800	High	2
4.	Personality traits	4.15	0.737	High	1
5.	Task-related traits	4.01	0.729	High	4
6.	Social characteristics	4.11	0.780	High	2
	Total	3.95	0.785	High	

According to Table 1, junior students at Guilin University have a high level ($\bar{X}$ = 3.95) of overall leadership characteristics. Among the different leadership characteristics assessed, the majority were rated high except for socioeconomic characteristics. Personality traits were rated the highest by the students, followed by intellectual traits, social characteristics, and task-related skills. Socioeconomic characteristics received the lowest average score ($\bar{X}$ = 3.44).

2. The study's findings regarding leadership development guidelines for new entrepreneurship success among undergraduates revealed a convergence and divergence of perspectives between experts and award-winning students concerning their understanding and needs in leadership. The design of the leadership development curriculum should be tailored to meet specific objectives while considering the characteristics of the target audience. For aspiring entrepreneurs, it should emphasize self-motivation, self-management, and the cultivation of social skills and interpersonal relationship management abilities. For undergraduate students, the curriculum should focus on fostering personality traits, cultural exchange, and social etiquette. By adopting a design approach that caters to the unique characteristics of these learner groups, leadership development programs can effectively enhance leadership skills, thereby preparing individuals for future professional endeavors.

3. The short-term leadership training curriculum for students was designed to align with the development of the trend and market needs, integrating theoretical knowledge with practical activities in teaching. The training lasted for 6 days, with the training package consisting of 16 hours of theoretical instruction and 32 hours of practical activities, totaling 48 hours of learning. The entire content comprised six aspects of leadership characteristics, namely physiological traits, socioeconomic characteristics, intellectual traits, personality traits, task-related traits, and social characteristics.

The content encompasses the fundamental factors of leadership training. Theoretical knowledge and case study analysis will help students understand the importance of leadership characteristics more clearly. As society evolves, the need for well-trained student leaders has become increasingly pressing. It enhances students' competitive abilities, instills a sense of teamwork, expands personal networks, and fosters innovative thinking. Therefore, universities

and society should increasingly provide leadership training and promote leadership qualities in students to establish a solid foundation for career development and future success. At the same time, students should be enthusiastic about participating in leadership training and developing their knowledge and skills to better adapt to societal development and needs.

4. Before the training, participants' average score was 60.33%. After the training, the average score increased to 88.33%. The average score for practical exercises was 79.53%. Furthermore, participants reported a high level of satisfaction with the training.

Discussion

1. Leadership Characteristics Level

While student entrepreneurs in Guilin exhibited strong leadership characteristics overall, challenges remain. The disconnect between leadership training and practical application, a lack of real-world experience, and limitations in the curriculum were identified. Despite enthusiasm for training, some interviewees felt it overemphasized theory with limited guidance on practical application. Additionally, the current curriculum design has limitations in fostering certain leadership qualities among students. For instance, the training content may lack up-to-date information and fail to address the needs of modern entrepreneurs.

The mentioned challenges align with Wang and Gao's perspective (2022: 34-36) that students are facing increasingly severe employment issues after graduation. Consequently, a significant number of students are turning to start their businesses. However, some students encounter problems such as unclear business objectives, lack of initiative in considering various factors, lack of discipline and patience, and a tendency to be self-centered. These issues can become obstacles to adapting to societal pressures. Therefore, it is necessary to foster awareness of entrepreneurship, train entrepreneurial thinking, revolutionize business operations, establish a system for developing entrepreneurial capabilities, and emphasize the creation of an entrepreneurial atmosphere and practical business operations, to enhance the ability to initiate businesses and promote student success in entrepreneurship.

Furthermore, the findings corroborate the work of Liu and Xu (2014: 24-27), who identified two distinct categories of student leadership characteristics: external engagement and self-development. External engagement encompasses the positive qualities that individuals exhibit in their interactions with the external world, including ideas, relationships, communication skills, cultural competence, interpersonal skills, and competitiveness. Self-development, in contrast, refers to an individual's capacity for introspection and self-reflection, encompassing aspects such as learning ability, information literacy, planning skills, execution skills, emotional intelligence, and self-evaluation.

2. The Guideline of Leadership Characteristics in the Entrepreneurial Success Development

The guideline of leadership characteristics in the entrepreneurial success development of students found that designing a curriculum to develop leadership characteristics should align with objectives, considering the characteristics of the students. This finding could potentially be attributed to the top three average scores for each dimension of student leadership characteristics for new entrepreneurship success at Guilin University, which serve as influential factors on student leadership characteristics. Similar to the six leadership dimensions proposed by Stogdill (1974), this study emphasizes the significance of various factors including physiological traits, socioeconomic characteristics, intellectual traits, personality traits, task-related traits, and social characteristics.

The results align with the discoveries made by Zhang, Zhang, and Xi (2015: 144-149), who concluded common personality traits among successful leaders, include cognitive skills, emotional awareness, and physiological traits. While diverse studies yield varying conclusions, a substantial body of research has consistently identified six distinguishing characteristics between leaders and non-leaders: assertiveness, leadership inclination, integrity, self-confidence, intelligence, and job-related knowledge and experience. Although having specific characteristics might increase the chances of a leader succeeding, none ensure it.

3. Short-Term Curriculum for Leadership Characteristics

The development of a short-term course designed to enhance student leadership characteristics for new entrepreneurial success involved a six-day training program with a total duration of 48 hours. It included both theoretical and practical components, with 16 hours of theory sessions and 32 hours of practical activities. It was divided into six learning modules: physiological traits, socioeconomic characteristics, intellectual traits, personality traits, task-related traits, and social characteristics. The overall course structure encompassed course objectives, learning outcomes, course descriptions, detailed content outlines, learning objectives, teaching and learning methodologies, and evaluation procedures.

The curriculum’s development likely arises from a holistic design that integrates key elements for instilling leadership qualities, aligned with training goals. Theoretical knowledge exposition and case study analysis sharpen learners’ recognition of leadership’s significance, resonating with China’s 13th Five-Year Plan’s vocational training curriculum concept. This curriculum is a collection of objectives and standards for specific professions, fostering standard-compliant professional training management, merging with new economies, industries, and jobs, and adhering to national occupational standards and business job technical requirements. It consolidates training aims, needs, content, curriculum stipulations, evaluation frameworks, and educational resources, setting the criteria and directions for vocational training institutes to offer professional training to workers.

Additionally, this research aligns with the findings of China's 13th Five-Year Plan, which highlights the advantages of short-term training curricula. These include being modular learning units, offering flexible learning choices, and being continually developed and updated. This indicates that modern training curricula significantly differ from past training methods and are vitally important for further practical application.

4. Leadership Training for Students

Evaluation of the short-term leadership training program for new entrepreneurs revealed its significant efficacy in enhancing knowledge, understanding, and practical skills. This resulted in high participant satisfaction corroborated by expert evaluations. The program's strengths lie in its measurable objectives, comprehensive leadership development content, practical problem-solving focus, real-world application, innovative pedagogy, and effective use of case studies. Overall, the program demonstrates a high level of effectiveness as evidenced by consistent evaluation results.

The findings align with two key concepts. First, Wen (2022: 37-39) emphasizes the role of higher education in fostering innovation and entrepreneurship through collaborative policies, academic innovation, and national service, ultimately cultivating knowledgeable and capable individuals. This focus on student growth aims to instill an awareness of innovation and creativity, leading to entrepreneurial proficiency and an innovative spirit with strong social observation skills. Second, Fu et al. (2023: 106-110) highlight the importance of fostering

entrepreneurial abilities by creating an entrepreneurial environment, developing a dedicated guidance team and assessment system, maximizing academic and innovation resources, and establishing a platform for practical application.

This study at Guilin University reveals that students exhibit strong leadership traits, particularly in personality and intellectual areas, with socioeconomic traits scoring lower. A focused leadership curriculum that combines theory with practical exercises significantly enhances these traits, preparing students effectively for entrepreneurial success.

Recommendations

1. Academic Recommendations

1.1 Exploring Leadership Traits

The research suggestions emphasize the need for an in-depth exploration of leadership characteristics among successful new entrepreneurs to further analyze data on relevant leadership traits.

1.2 Innovating Leadership Training Models

Additionally, there is a proposal to investigate various leadership training models for new entrepreneurs to enhance the quality of education. These models should comprehensively include training content, training methodologies, and evaluation criteria to foster the development of effective leadership qualities in new entrepreneurs..

2. Policy Recommendations

2.1 Integrating Leadership Training in Academia

Firstly, there is an emphasis on integrating leadership training activities into the university education system as a mandatory subject for students.

2.2 Enhancing Teaching Staff and Learning Management

Secondly, the recommendations include increasing the production of teaching staff to ensure the efficacy and quality of learning management.

2.3 Establishing Business Mentorship Policies

Lastly, the establishment of policies to provide business mentorship is advocated, inviting successful entrepreneurs to guide students, thereby enhancing their learning opportunities through real-world experiences and the application of leadership characteristics.

3. Practical Recommendations

3.1 Bridging Theory and Practice

Curriculum design should prioritize bridging the gap between theoretical knowledge and real-world application. By integrating elements like realistic competition simulations and in-depth case studies, students can effectively transform their theoretical understanding into practical skills.

3.2 Evolving Curriculum Content

Moreover, it is imperative to continuously enhance and develop the curriculum content, factoring in the market trends and students' needs.

3.3 Adopting Modern Technologies

Furthermore, the application of modern digital technologies should be adopted to augment the efficiency of the learning process..

References

China Youth Daily. (2022). China youth entrepreneurship development report (2022) released. *Online.* Retrieved August 1, 2023, from https://baijiahao.baidu.com/s?id= 1749785238729887580&wfr=spider&for=pc.

Farrell, L. C. (2014). *A new era of entrepreneurship: Individual, enterprise and national entrepreneurship*. China Machine Press.

Fu, Y., Xu, X., Wu, H., & Huang, K. (2023). Research on the cultivation path of entrepreneurial ability of university students. *Journal of Jiangxi University of Traditional Chinese Medicine*, vol (2), 106-110.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607–610.

Liu, Y., & Xu, G. (2014). Research on the structure model of university students' leadership from the perspective of feasibility development. *Leadership Science*, (32), 24-27.

Stogdill, R. M. (1974). *Handbook of leadership: A survey of theory and research.* Free Press.

The State Council The People's Republic of China. (2015). Government work report (full text). *Online.* Retrieved August 1, 2023, from https://www.gov.cn/guowuyuan/2015-03/16/content_2835101.htm.

Wang, J., & Gao, X. (2022). Research on the development status and practical approaches of university students' independent entrepreneurship. *Investment and Entrepreneurship*, (4), 34-36.

Wen, X. (2022). Research on the cultivation of university students' entrepreneurial ability under the background of "mass entrepreneurship and innovation". *Investment and Entrepreneurship*, vol (4), 37-39.

Zhang, L., Zhang, X., & Xi, Y. (2015). How leaders acquire resources: An analytical framework based on institutional theory, resource-based view, and leadership theory. *Science and Technology Progress and Policy*, 32 (04), 144-149.

A Study of the Artistic Beauty and Stylistic Continuity of Dunhuang Frescoes of the Flying Sky

Pan Lyu and Akapong Inkuer
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: s63584948015@ssru.ac.th

****

Abstract

This article explores Dunhuang murals' artistic beauty and sculptural continuity, with a particular focus on the "Flying Apsaras" figures. The primary purpose is to explore the spread and evolution of the Dunhuang mural "Flying Apsaras" art form and thoroughly examine its artistic quality and durability. The research objectives of this article are as follows: (1) Analyze the basic types and characteristics of Dunhuang murals and study the artistic beauty of Dunhuang murals. (2) Study the continuity of the "Flying Apsaras" shape. By analyzing the basic types and characteristics of Dunhuang murals and by investigating the origin, artistic aesthetics, and style differences of "Flying Apsaras" images, we examine this art form from three different angles: analyze how to combine the historical development of "Flying Apsaras" shapes with the combination of modern science and technology proposes an effective combination of traditional mural art and contemporary animation. This study aims to understand the visual communication of modern art through the perspective of Dunhuang murals, explore various strategies for the continuation of "Flying Apsaras" clothing styles, and thereby contribute to the continuous development of the "Flying Apsaras" art form of Dunhuang murals.

Mixed research methods combined qualitative and quantitative analysis, including questionnaires, expert interviews, group discussions, etc. Build a joint research process for artists, designers, and ordinary consumers. Participants included three famous artists, designers, and 207 everyday consumers from Gansu Province, China. Through in-depth interviews and group discussions, various perspectives, artistic insights, and data on the art of Dunhuang Flying Apsaras were collected. They measured customer and expert satisfaction through evaluation forms to provide data support and insights for the future development of Flying Apsaras imaging.

The findings highlight the artistic beauty and sculptural continuity of the "Flying Apsaras" murals in Dunhuang, revealing the potential of mural art to connect the past and present, linking Dunhuang's rich history with its vibrant contemporary through Flying Apsaras symbol analysis and effect evaluation. The characteristics are integrated into one, and the research results are as follows:

(1) Combine artistic beauty with contemporary art forms and transform and innovate to enhance the continuity of the flying sky shape.

(2) The unity of Dunhuang art and animation reflects the effectiveness of Dunhuang art on technology.

(3) The effective dissemination of culture demonstrates the artistic heritage of Dunhuang and the ability to reveal cultural value in a modern context.

This research opens the way for creative adaptations in graphic design, advertising, and multimedia storytelling, bridging traditional and modern modes of communication.

* Received: February 1 2024; Revised: February 14 2024; Accepted: February 22 2024

Keywords: Dunhuang Frescoes; Flying Apsaras; Artistic Aesthetics; Modeling Continuity; Cultural Heritage

Introduction

The Flying Apsaras murals in Dunhuang are believed to date back to the Tang Dynasty and occupy a unique place in Chinese art history. These " Flying Apsaras " decorate the Mogao Grottoes, exuding an atmosphere of elegance and embodying the harmonious fusion of spirituality and artistic splendor. However, gaps still need to be in our understanding of the stylistic elements contributing to the continuity of Flying Apsaras murals across different eras. This study aims to enrich our knowledge of Dunhuang cultural heritage by bridging these gaps by carefully examining artistic nuances and revealing potential clues to stylistic continuity.

Dunhuang murals specifically refer to the paintings on the inner walls of the Dunhuang Grottoes in my country, including 522 Dunhuang Mogao Grottoes, West Thousand Buddha Caves, and Anxi Yulin Grottoes, with a total area of more than 50,000 square meters. They have the most significant number of murals in China and even the world—the cave group with the richest content. The study of Flying Apsaras-shaped costumes involves many fields, such as clothing history, art history, Buddhism, etc., which are both related to and different from real life (Jie, 2021).

As a classic work of ancient Chinese art, the Dunhuang mural Flying Apsaras has significant artistic value and influence. By studying its artistic beauty and style continuity, we can understand the inheritance and development of Dunhuang mural art and explore how artists innovate while continuing tradition. Learning the artistic beauty and modeling continuity of Flying Apsaras murals can help us understand the relationship between form and connotation in Dunhuang artworks. By analyzing the formal changes and continuity of the " Flying Apsaras " mural, we can reveal the development of the artist's creative techniques and artistic language in expressing themes and emotions.

Studying the artistic beauty and style continuity of the Dunhuang mural " Flying Apsaras " can help us deeply understand the inheritance and innovation of Dunhuang art, the relationship between form and connotation, and reveal the continuation and change of cultural traditions, and the interaction between art and society. This is of great significance for promoting artistic research and cultural heritage inheritance.

The Flying Apsaras murals in Dunhuang bear witness to ancient Chinese civilization's artistic originality and cultural richness. This study seeks to uncover these masterpieces' intricate artistic beauty and stylistic continuities, exploring the nuances that define their visual appeal and the clues that bind them across time. The Flying Apsaras murals of Dunhuang have long attracted the attention of scholars, art lovers, and cultural historians.

Based on relevant research by previous scholars, such as "Celestial Phenomena in Dunhuang Art: A Comparative Analysis," which raises interesting questions about the symbolic meaning of celestial bodies in the broader artistic narrative ((Minhu et al., 2023).

"Iconography and Symbolism in Dunhuang Murals" provides an in-depth exploration of the iconography and symbolism prevalent in Dunhuang murals, laying the foundation for our study of Flying Apsaras murals (Chaozhi & Minmin, 2020).

"The Evolution of Stylistic Elements in Dunhuang Art" Exploring how stylistic elements evolve is crucial to revealing the dynamics of Dunhuang culture and art (Qianwen, 2022).

"The Cultural Significance of Flying Apsaras Murals in Dunhuang" provides a comprehensive overview of the cultural significance of Flying Apsaras Murals (Guohua et al., 2022).

Research Objectives

1. Analyze the basic types and characteristics of Dunhuang murals and study the artistic beauty of Dunhuang murals.
2. Study the continuity of the Flying Apsara shapes in Dunhuang murals.

Literature Review

Based on the previous research on the artistic beauty and style continuity of Dunhuang Flying Apsaras murals and through an in-depth understanding of the historical and cultural context of Dunhuang. The study is mainly reviewed from the following aspects:

First, the historical origins, cultural symbolism, and religious influences that shaped the creation of these murals are examined, laying the foundation for understanding their artistic importance. The apsara in Buddhism is not only an art form but has its roots in ancient Hindu mythology, representing the fusion of the Hindu gods Gandharva and Chanara. Gandharva and Tana were revered as gods of singing and dancing in ancient Indian mythology. As early celestial images dedicated to the Buddha, they were incorporated into the Buddhist system. They are often depicted presiding over music, flower ceremonies, and ceremonies. In Buddhist scriptures and Nirvana teachings, they are shown dancing, playing music, and scattering flowers in the air, symbolizing the joyful atmosphere of the Western Paradise. In appearance, apsara figures often have features such as large breasts, thin waists, and round hips, reflecting the typical rugged and exaggerated shapes in Indian aesthetics (Changwu, 2019). Although Flying Apsaras originated in India, the Dunhuang Flying Apsaras represents the fusion of Indian, Western, and Chinese cultures. The fusion of Indian Buddhist gods, Chinese Taoist gods, and Western flying men created Flying Apsaras with distinctive Chinese cultural characteristics (Lian, 2004).

Secondly, the investigation of cultural continuity and the academic investigation of the continuity of the Dunhuang Flying Apsaras mural style are discussed. It reviews the evolution of artistic styles, identifying commonalities and deviations across different periods. The importance of stylistic evolution in the context of Dunhuang art is emphasized. For example, Deng Xinhang discussed the stylistic characteristics and aesthetic expression of Flying Apsaras art in the Bazhong Grottoes in the Tang Dynasty. Delicate carvings and diverse postures characterized the Flying Apsaras art of the Bazhong Grottoes during this period. The development history of the Bazhong Grottoes in the Tang Dynasty mainly spans from the early Tang Dynasty to its peak period, consistent with the overall evolution of the Bazhong Grottoes. Flying Apsaras art in the early Tang Dynasty was characterized by beauty and dynamism while Flying Apsaras art in the prosperous Tang Dynasty was characterized by elegance and elegance. The Bazhong Flying Apsaras of the Tang Dynasty embodies the unique aesthetic pursuit of flight, decoration, and realism (Xinhang & Xiaoyang, 2017). Wu Si proposed a study on the artistic inheritance of Dunhuang murals. As a unique system, Dunhuang mural art is

famous for its tranquil and prosperous religious atmosphere, full of romantic and brilliant creative colors. It significantly impacted the structural layout, character modeling, line drawing, and color composition of Chinese paintings (Si, 2013).

Finally, past research on aesthetic elements synthesizes the findings of previous scholars and art historians and discusses aspects such as the use of color, brushwork techniques, and compositional elements. Analyzing these studies aims to identify recurring themes and patterns in the artistic beauty of Flying Apsaras murals. For example, the artistic aesthetic of the Dunhuang mural " Flying Apsaras " features vibrant ethnic folklore and is deeply intertwined with a thriving, cheerful, and optimistic mood. The ingenious fusion of romantic style, national imagery, and folk tradition gives Chinese Flying Apsaras paintings a unique decorative style, showing artistic solid vitality. This fusion also reflects the decorative style characteristics of Chinese painting. For example, the picture below shows one of the murals in the Dunhuang Flying Apsaras series (Figure 1).

Figure 1. Dunhuang Fresco Flying Apsaras.
Source: https://www.dha.ac.cn/skxl/ylk.htm.

The use of lines in the Dunhuang Flying Apsaras murals reflects the evolution from the natural and smooth lines in the silk-weaving paintings of the Warring States Period to the slender and flexible lines that gradually appeared after the Qin and Han Dynasties. This evolution can be traced back to "Silk Brocade" and "Yun Brocade," to Gu Kailin and "Silk Satin" in the golden age. By the Tang and Song Dynasties, represented by Wu Daozi's "Brick Belt," the line drawing technique of Chinese painting had become mature (Yun, 2013).

The art of line drawing in Chinese painting has a long history, benefiting from specialized Chinese painting tools. The use of traditional brushes changes the thickness, shade, elegance, and bluntness of the lines through techniques such as pressing, changing, eating, poking, and rubbing. In addition, the dryness, wetness, thickness, and brightness of the pen and ink help make the form more expressive and detailed (Yu, 2008). In Chinese painting, lines are used to outline and convey texture, light and shadow, emotional resonance, and the artist's personality and emotions. Lines have relatively independent aesthetic significance. The line drawings in the Dunhuang mural "Flying Apsaras" carefully outline the lines of clothing, hairpins, and other elements, showing an exquisite pattern structure. Through the lines, one can perceive the spiritual essence of Flying Apsara (Figure 2). Dunhuang Flying Apsara not only depicts the beauty of human form but also symbolizes vitality (Amin, 2008; Hui, 2014).

Figure 2. The Image of Flying Apsaras Lady in Tang Dynasty.
Source: https://mp.weixin.qq.com/

The color configuration of the Dunhuang mural " Flying Apsara " is divided into two types: 180° and 120° according to the color wheel(Minhu et al., 2023).In terms of color contrast, there is a 120-degree red and blue contrast color configuration, which produces robust, lively, and rich color effects. the hue adopts two less exciting techniques: introducing colorless elements into two strongly contrasting colors and the difference in the area of the two contrasting colors, the smaller area being orange-yellow, the larger one being blue-purple. Despite this, there is still an obvious contrast in color; in light and dark colors, contrasting dark tones are used; bright colors with strong contrast are always emphasized(Zhao, 2020).

After a long period of development and evolution, the flying shapes in Dunhuang murals have experienced a transformation from male to female and evolved from a "V" shape to an "S" shape. The main characteristic of Dunhuang Flying Apsara in the Tang Dynasty is gender transformation from male to female. The shape, ornaments, and facial features of the Tang Dynasty mural " Flying Apsara " have been determined to be female. During the Southern and Northern Dynasties, the images of Bodhisattvas and flying gods did not have obvious gender tendencies but were characterized by female appearance, clothing, and posture. Some Bodhisattvas in the early Tang Dynasty, such as Manjushri, although they still retained masculine characteristics such as tadpole-shaped beards, showed prominent feminine characteristics in appearance, clothing, posture, etc.

In the Dunhuang murals we see today, the image of Flying Apsara is both beautiful and rich, reflecting the artist's creative freedom beyond the constraints of traditional religious painting. This freedom allows the majestic and sacred Apsara to embody strong human emotions, bridging the gap between gods and humans. Especially under the influence of the Tang Dynasty's spirit of actively interacting with the world and advocating freedom, Flying Apsara’s image gradually included more humanistic life feelings, reflecting an optimistic, positive, open, and tolerant character—the realist spirit of the times.

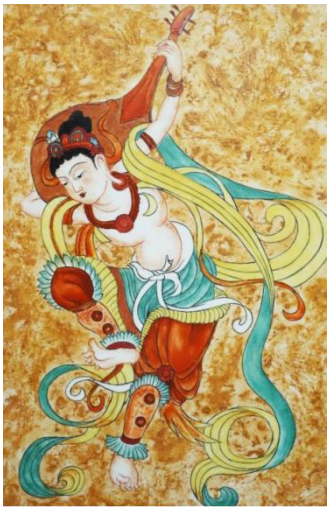

Figure 3. "S" Flying Apsara image.
Source: http://www.dhbwg.org.cn

The evolution of Flying Apsara dynamics from a "V" shape to an "S" shape is evident. The flying posture forms an "S" shape with the floating belt around the body. Flying Apsara's waist is slightly twisted, showing a delicate and colorful body, supplemented by flowing skirts and ribbons, creating a solid yet soft artistic conception. Flying Apsara's "S"-shaped figure has changed from the immature and generalized "V"-shaped figure in his early days. His figure appears slimmer, more proportionate, and full of plump and round beauty. In addition, the "S"-"-shaped curve brings more visual changes, effectively showing the voluptuous beauty and femininity of the female figure and emphasizing the feminine image. Compared with the almost flat flying figures of earlier times, the flying ribbons of the Tang Dynasty float or hover around the body in arcs, conveying the speed and beauty of the figures in flight (Figure 3).

Research Methodology

This study employed a mixed-methods approach, integrating qualitative research and quantitative analysis, along with a co-research process that involved artists, designers, and general consumers.

Participants. The participant group included three renowned artists and designers and 207 ordinary consumers from Gansu Province, China. All participants provided informed consent, and their identities were kept confidential throughout the study.

Data Collection and Design Procedures. The study combines qualitative and quantitative research methods. The initial information mainly came from historical documents and research by the Dunhuang Academy, focusing on the Dunhuang Flying Apsaras during the Sui and Tang Dynasties. Field trips to the Dunhuang area further enriched the data collection, and through in-depth interviews and group discussions, various perspectives, artistic insights, and data on the art of Dunhuang Flying Apsaras were collected. These discussions aimed to understand the symbolic meaning of Flying Apsaras mural art by artists, designers, and ordinary consumers and to explore viable options for innovative development.

The data collected provide the basis for understanding the artistic continuity of Flying Apsaras. Conduct comparative research by analyzing Flying Apsaras images from different caves and apply the inspiration gained from the study to the innovative design of Flying Apsaras cultural products.

Feedback from 207 ordinary consumers was collected to provide a reference for Flying Apsaras research. Through questionnaires, experts, designers, and consumers evaluated the Flying Apsaras images of different caves. These questionnaires included images depicting other Flying Apsaras character effects to record customer preferences and provide a reference for designers. They measured customer and expert satisfaction through evaluation forms to provide data support and insights for the future development of Flying Apsaras imaging.

Data Analysis. Through qualitative analysis of literature and research data, this paper explores the significance of studying the artistic aesthetics of the Dunhuang mural "Flying Apsaras" and the continuation strategy of "Flying Apsaras." Quantitative data analysis from the questionnaires and evaluation forms was also conducted, including calculating means and standard deviations.

Research Conceptual Framework

Researchers analyzed the artistic beauty and stylistic design features of the Dunhuang Flying Apsaras murals. A sketch was drawn based on the data and combined information collected above. Based on identifying cultural capital, the researchers constructed a model to study the stylistic continuity of the Dunhuang mural Flying Apsaras (Figure 4).

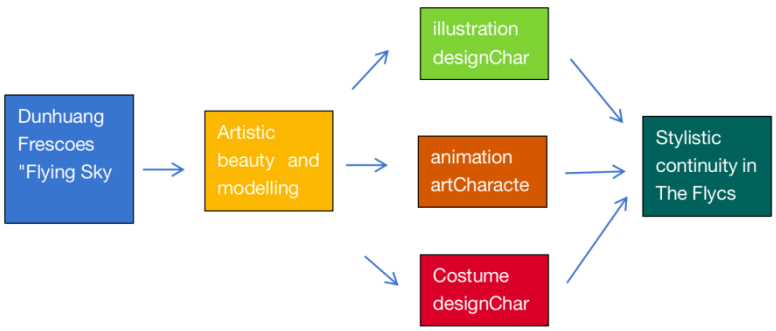

Figure 4. Research Conceptual Framework
Source: Author's own work

Research Results

1. Regarding the artistic beauty of Dunhuang murals, we have conducted the following analysis and the results are as follows.

Table 1. Assessment of stylistic features of Dunhuang mural paintings of flying skies from different caves.

Cave number	Head	Upper body	Lower body	Item of jewelry	Consumer Mean (SD)	Expert Mean (SD)
390	With hair in a bun and a precious crown	Naked	Wear a long skirt with a belt at the waist	Necklace, Wrist Chain	4.81(0.14) 4.6 (0.44)	4.83(0.14)
305	Two buns and a crown.	Naked	Wear a long skirt with a fluttering belt at the waist	Necklaces, bracelets	4.85 (0.11)	4.86 (0.11)
322	A girl's hair in a bun without a crown.	Naked	Wear a long skirt and go barefoot.	Necklace, Wrist Strap, Hand Rest Flower Plate	4.71 (0.18)	4.76 (0.13)
321	Hair worn in a bun with a precious crown on the head	Naked	Wear a long dress with flounces.	Necklace, armlet	4.78 (0.16)	4.81 (0.14)
39	Hair worn in a bun, with a precious crown	Naked	Wear long, waisted skirts	Necklace, armlet	4.83 (0.12)	4.86 (0.11)
44	The head is dressed in a bun, wearing a crown of treasures, and there are precious bindings on both sides of the head.	With a lute on her chest.	Wear long dresses with waisted skirts and flounces, bare feet	Necklace, armlet	4.83 (0.13)	4.86 (0.44)
Total					4.85(0.11)	4.83(0.08)

A comparative study of flight images from six representative caves was conducted by issuing questionnaires to artists, designers, and consumers. A total of 207 questionnaires were collected. Consumers and experts alike spoke highly of these caves' flying paintings, praising them for their beautiful shapes and high artistic value. The overall mean values are 4.85 and 4.83, respectively, as shown in Table 1.

2. Judging from the continuation strategy of the Flying Apsara shape in Dunhuang murals, creators from all eras and dynasties have made modifications and innovations to the Flying Apsara shape for more than a thousand years. However, they largely retain the primary form of the original Flying Apsara look. Throughout the evolution of art, creators have always relied on inherent traditions since all artistic reproductions are at least superficially based on some form of fixed schema. This is true for everyone involved, creators and viewers, who are naturally influenced by psychological mechanisms.

The virtual nature of Dunhuang mural art and animation must be addressed when exploring the connection and innovation between the two. In the art of Dunhuang murals, the mystery of images often provides unlimited space for imagination, which complements the virtuality of animation. This virtual aspect transforms mural art into animated art with infinite possibilities(Yuchen, 2023). As a modern art form, animation has both narrative and aesthetic functions. Dunhuang murals mainly tell stories through single frames, horizontal scrolls,

screens, and other forms. The main plot is the centerpiece, and the rest is neatly blended. Dunhuang mural art is similar to the exaggerated deformation in animation. Inspired by the image of Flying Apsara in Dunhuang murals, we refine the characters in multimedia animations, promote and continue the image of Flying Apsara through the integration of traditional culture and technology, and provide a solid foundation for the shaping of the image of Flying Apsara in animation (Feng & Yuanbo, 2020).

Table 2. Presents the results of evaluating the Flying Apsara modeling continuity strategies in Dunhuang murals.

	Flying styling continues the strategy	Mean	SD
1	Animation art	5.0	1.0
2	Illustration design	4.33	0.57
3	Costume design	4.0	1.0

The study on the continuity of Dunhuang mural Flying Apsara shapes mainly uses three categories: animation art, illustration design, and costume design for comprehensive evaluation. This study's primary focus is to evaluate the effectiveness of these strategies in depicting complex models in Dunhuang murals. The first continuity strategy of the Flying Apsara shape of the animation art received the highest rating with an overall mean of 5.00; however, the experts also gave positive evaluations to the first and second models with mean values of 4.33 and 4.00, respectively. Believes that animation art is the most successful medium to capture and convey the essence of the Dunhuang Flying Apsara shape (Table 2).

In conclusion, the research underscores the superiority of animation art in preserving the continuity of Dunhuang mural painting's Flying Apsara modeling. The animated medium respects the cultural and artistic heritage of Dunhuang. It brings it into the contemporary realm, ensuring a seamless and captivating representation that resonates with audiences across different mediums and platforms. This preference for animation art opens new avenues for preserving and promoting the rich artistic legacy encapsulated in Dunhuang mural paintings.

Discussion

This study investigates the artistic beauty and modeling characteristics of Dunhuang frescoes Apsara shape, and based on this, researches the strategy of Dunhuang frescoes Apsara shape modeling continuity.

The analysis shows that the artistic beauty of Dunhuang Frescoes Flying Apsara is unique with its delicate lines and colors. Flying figure in the figure of graceful, whole, complete, soft posture, giving people a sense of lightness and flying. Light lines outline the characters' facial expressions, costumes, and flying forms, making the picture vivid and rhythmic. At the same time, the use of color is rich and varied, with bright and contrasting colors, giving a strong visual impact. The combination of delicate lines and vivid colors creates a unique visual effect that makes people fall in love with it.

The continuity of the Flying Apsara modeling in Dunhuang mural paintings and the links with animation art, illustration design, and costume design is a remarkable exploration of the intersection of historical, artistic traditions, and contemporary visual disciplines. The analysis of the findings prompts reflection on the wider implications and innovative insights of this interdisciplinary inquiry.

Combining artistic beauty with contemporary art forms, inject the cultural capital of Flying Apsara in Dunhuang murals, transform and innovate, and enhance the continuity of Dunhuang Flying Apsara shape. Consumer and expert reviews indicate that Dunhuang mural shapes offer valuable insights into their potential applications in contemporary visual communication. Recognizing that certain stylistic elements effectively communicate narrative and emotion opens the way for creative adaptation in graphic design, advertising, and multimedia storytelling. Exploring these applications may lead to the development of new visual languages that bridge traditional and modern modes of communication.

Future research could delve more deeply into the techniques and methods used in Dunhuang murals and animation art to identify common principles of visual storytelling. Furthermore, investigating the reception and interpretation of Dunhuang visuals in contemporary contexts can provide valuable insights into audience perception and cultural resonance.

In summary, research analyzing the continuity of Dunhuang mural flying shapes with animation art, visual communication, and costume modeling highlights the relevance of historical artistic traditions in shaping and inspiring contemporary visual expressions. This interdisciplinary exploration opens new horizons for researchers, designers, and practitioners, promotes the dialogue between traditional art and modern design, and enriches designers' innovative understanding of visual culture.

Suggestion

1. Interdisciplinary Approach - Beyond the Murals.

Adopt an interdisciplinary approach by exploring the influence of Dunhuang Flying Apsaras murals beyond traditional art forms. Investigate their impact on literature, music, or performing arts, and assess how the artistic beauty and stylistic elements have permeated various cultural expressions. This broader perspective can provide a more holistic view of the murals' significance and continuity within the broader cultural landscape, showcasing their enduring influence across different forms of artistic expression.

2. Comparative Stylistic Evolution.

Conduct a comparative study of the stylistic evolution of Flying Apsaras murals over different historical periods. Identify key features, such as brushstroke techniques, color palettes, and compositional structures, to trace how the artistic style has evolved or remained consistent. This comparative analysis can shed light on the cultural influences, technological advancements, or religious shifts that may have impacted the aesthetic choices made in different epochs, contributing to the overall understanding of style continuity.

3. Future research could delve deeper into the techniques and methods used in Dunhuang murals and animation art to identify common principles of visual narrative. In addition, investigations into the reception and interpretation of Dunhuang-inspired visuals in contemporary contexts could provide valuable insights into audience perception and cultural resonance.

In summary, research analyzing the Dunhuang mural flight modeling continuum with animation art, visual communication, and costume modeling highlights the relevance of historical and artistic traditions in shaping and inspiring contemporary visual expression. This interdisciplinary exploration opens new horizons for researchers, designers, and practitioners, promotes dialogue between traditional art and modern design, and enriches designers' innovative understanding of visual culture.

Acknowledgment

The researcher would like to express his sincere gratitude to his thesis advisor, Asst. Prof. Dr. Akapong Inkuer, for his invaluable assistance and constant encouragement throughout the course of this research. Additionally, heartfelt thanks are extended to all lecturers who have provided their support, especially Asst. Prof. Dr. Chanoknart Mayusoh and Asst. Prof. Dr. Pisit Puntien.

The researcher is also deeply grateful to Miss Kanyanee Phuangsua, Miss Sasanant Rattanapornpisit, Miss Visitha Chintaladdha, Mr. Chat Sukarin, and others who have offered significant support during this study.

Finally, the researcher wishes to convey his profound appreciation to the Faculty of Fine and Applied Arts at Suan Sunandha Rajabhat University for their comprehensive support in every aspect of this research endeavor.

References

Changwu, S. (2019). *Chinese Buddhist Culture (Essence)--Collected Works of Sun Changwu.* BEIJING BOOK CO. INC.

Chaozhi, Z., & Minmin, Z. (2020). Integration of culture and tourism: multi-level relationship connotations, challenges and implementation paths. *Tourism Tribune/Lvyou Xuekan*, 35(3), 79-83.

Feng, X., & Yuanbo, Z. (2020). *The beauty of paradox: the transformation of Dunhuang mural images in animated images.* contemporary movies.

Guohua, G., Xuelei, H., Meili, W., Kang, L., & Xiaowei, H. (2022). *The cultural significance of Dunhuang Feitian murals.*

Hui, W. (2014). Research on the beauty of Dunhuang flying Apsaras. *China packaging industry(9X),* 34-35.

Jie, A. (2021). *Research on the artistic language of Dunhuang murals —taking the Northern Wei Dynasty as an example.* Art Education Research.

Lian, L. (2004). The dialogue between Chinese Taoist culture and Indian Buddhist culture from the perspective of Chinese folk belief in Guanyin. *humanities magazine.* (1), 16-20.

Minhu, L., Zhao, L., & Ziwei, G. (2023). A brief analysis of the artistic beauty of Dunhuang Feitian and its application in clothing design. *Wool Textile Journal*, 51 (6).

Qianwen, D. (2022). *The Evolution of Dunhuang Art Style Elements Sichuan Normal University].*

Si, W. (2013). *Research on the treasure pattern in the caissons of the Tang Dynasty in Dunhuang and its application in clothing Beijing Institute of Fashion Technology].*

Xinhang, D., & Xiaoyang, W. (2017). A review of research on Buddhist grottoes in China from 2006 to 2015. *artistic exploration*, 31 (1), 86-105.

Yuchen, W. (2023). Research on the redesign of Dunhuang Grottoes murals in animation creation. *Journal of Anhui University of Technology Social Sciences Edition*, 40 (2), 50-53, 57.

Yun, L. (2013). Research and application of Dunhuang mural shapes during the Sui and Tang Dynasties. *Heilongjiang Historical Records* (21), 89-90.

Zhao, Z. (2020). On the Process of Neutralization of Feitian Art in Dunhuang Mogao Grottoes. *Libraries and Cultural Studies*, 2 (1), 101-104.

การพัฒนารูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

The Development of Scouting Process Model for Strengthen Student Discipline in Primary School

ปิยพงษ์ คงภักดี,
จรัส อติวิทยาภรณ์ และ นิรันดร์ จุลทรัพย์
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
Piyapong Khongpakdee,
Jarus Atiwittayaporn and Niran Chullasap
Hatyai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: piyapong11755@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา 2) สร้างรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และ 3) ประเมินยืนยันรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ผู้บริหารและครูลูกเสือที่เป็นโรงเรียนต้นแบบลูกเสือ จำนวน 16 คน ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบรูปแบบกระบวนการลูกเสือกับหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือจำนวน 18 คน เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้สถิติวิเคราะห์ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ขั้นตอนที่ 3 ยืนยันรูปแบบ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 เท่าของตัวแปร จำนวน 140 คน เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. กระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษามี 8 ประเด็นหลัก 79 ประเด็นย่อย ซึ่งเรียกชื่อย่อว่า PIYAPONG MODEL

2. รูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา PIYAPONG MODEL ประกอบด้วย 1) P: The Scout Promise and Law มี 11 กิจกรรม 2) I: Learning by doing มี 11 กิจกรรม 3) Y: Symbolic framework มี 10 กิจกรรม 4) A: Adult Support มี 9 กิจกรรม 5) P: Patrol system มี 10 กิจกรรม 6) O: Nature and the outdoor มี 10 กิจกรรม 7) N: Community Involvement มี 9 กิจกรรม 8) G: Personal progression มี 9 กิจกรรม

* วันที่รับบทความ : 11 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 2 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 5 มีนาคม 2567
Received: February 11 2024; Revised: March 2 2024; Accepted: March 5 2024

3. การยืนยันรูปแบบ พบว่า โรงเรียนต้นแบบลูกเสือมีค่าน้ำหนัก .246 ที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนทั่วไปมีค่าน้ำหนัก .088 แสดงว่าครูที่ปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือ มีผลต่อการมีวินัยของนักเรียน

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ; กระบวนการลูกเสือ; วินัยของนักเรียน; โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The objectives of the research are to 1) study the scouting process to strengthen student discipline in primary schools, 2) create a scouting process model to strengthen student discipline in primary schools, and 3) evaluate and confirm the scouting process model to reinforce Creating discipline among students in primary schools Conducting research in 3 steps: Step 1: Study documents and interview 16 administrators and scout teachers who are scout model schools. Step 2: Examine the scouting process model with 18 scout superintendent training leaders using a questionnaire. The 5-level rating scale uses median and interquartile range statistical analysis. Step 3: Confirm the model. Use a sample size 10 times the size of the variable, 140 people, as a questionnaire. A 5-level rating scale uses statistical analysis to find the average. and standard deviation

The research results found that:

1. The scouting process to strengthen student discipline in primary schools has 8 main issues and 79 sub-issues, which are abbreviated as PIYAPONG MODEL.

2. Scout process model to strengthen student discipline in primary schools. PIYAPONG MODEL consists of 1) P: The Scout Promise and Law has 11 activities 2) I: Learning by doing has 11 activities 3) Y: Symbolic framework has 10 activities. Activities 4) A: Adult Support has 9 activities 5) P: Patrol system has 10 activities 6) O: Nature and the outdoor has 10 activities 7) N: Community Involvement has 9 activities 8) G: Personal progression has 9 activities

3. Confirming the model, it was found that the Boy Scout model schools had a weight value of .246 at the .05 level, while general schools had a weight value of .088, indicating that teachers who practice Boy Scout activities It affects the discipline of students.

Keywords: Model Development; Scout Process; Student Discipline; Primary School

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มีเป้าหมายการพัฒนา ที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพโดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญามีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดี มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองที่ดีของ ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยกำหนดให้ช่วงวัยเรียน วัยรุ่นได้รับการปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย ทั้งนี้มุ่งให้เกิดการพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580, 2561 : 35 - 36)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560 - 2564 รัฐบาลได้กำหนดแผนการพัฒนาการศึกษาในระยะเวลา 15 ปีข้างหน้า โดยยึดหลัก “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อให้ คนไทย มีความสุข พึ่งตนเองและก้าวทันโลก อีกทั้งยังมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ การสร้างสังคมคุณภาพที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะพึ่งตนเองได้ คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี (แผนยุทธศาสตร์การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) การพัฒนาพลเมือง ให้เป็นคนดี มีศีลธรรม และจริยธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ (ชลลดา ศรเดช, 2550 : 114) ปัจจุบันการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาวินัยให้กับเด็กไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนไทยยังขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ไม่สามารถควบคุมตนเอง มีพฤติกรรมตามใจตนเอง การทำงานไม่เป็นระบบ ไม่ตรงต่อเวลา และไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากผู้เรียนขาดความเข้าใจในเป้าหมาย บทบาท และหน้าที่ในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสภาวะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน (นันท์มนัส รอดทัศนา, 2554, : 2-3)

เนื่องจากพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้มีลักษณะพิเศษที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี สังคมและวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองและมีความผูกพันกับศาสนาอย่างแน่นแฟ้น ขณะเดียวกันยังพบปัญหาของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ซึ่งกลุ่มผู้ไม่หวังดี ยังคงใช้ยาเสพติดเป็นเครื่องมือในการมอมเมาเยาวชน ในการสร้างความขัดแย้ง และเป็นเป้าหมายในการค้ายาเสพติด ปัญหาการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การรู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของเยาวชน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโดยใช้กระบวนการลูกเสือในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับไปดำเนินการพัฒนาสู่กระบวนการที่เป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืนให้กับนักเรียนในสถานศึกษาแห่งอื่นๆต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2. เพื่อสร้างรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

3. เพื่อประเมินยืนยันรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสารวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา นำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปขององค์ประกอบย่อยของกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานกิจกรรมลูกเสือ ผู้วิจัยศึกษากับโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนต้นแบบลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวนทั้งหมด 8 โรงเรียน โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้ง 8 โรงเรียน ผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง จำนวน 8 คน ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 8 คน รวม 16 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

ขั้นตอนที่ 2 ยืนยันรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาการยืนยันรูปแบบการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโดยใช้กระบวนการลูกเสือ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียน มีการดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ในการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโดยใช้กระบวนการลูกเสือโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบด้านกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญขั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (L.T.C. Leader Trainers Course) เพื่อประเมินร่างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโดยใช้กระบวนการลูกเสือ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 18 คน

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

การวิจัยในขั้นตอนนี้ มุ่งประเมินรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่เป็นรูปแบบกระบวนการลูกเสือและด้านระเบียบวินัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่เป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบด้านกระบวนการลูกเสือในสถานศึกษา และด้านระเบียบวินัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นกลุ่มผู้รู้ดี (Well Group tectnique) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารโรงเรียน และครู ในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนต้นแบบลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 4 โรงเรียน รวม 70 คน 2) ผู้บริหารโรงเรียน และครู ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่เป็นโรงเรียนต้นแบบลูกเสือ จำนวน 4 โรงเรียน รวม 70 คน 3) นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนต้นแบบลูกเสือจำนวน 4 โรงเรียน รวม 70 คน 4) นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่เป็นโรงเรียนต้นแบบลูกเสือจำนวน 4 โรงเรียน รวม 70 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โดยใช้กระบวนการลูกเสือโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบเกี่ยวกับกระบวนการลูกเสือประกอบด้วย 1.คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 2.การเรียนรู้จากการทำกิจกรรมวิชาลูกเสือ 3.แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับระบบหมู่ 4.แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน 5.แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาธรรมชาติ 6.แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง 7.แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการ

สนับสนุนโดยผู้ใหญ่ 8.แนวทางการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน และความมีวินัยในตนเองประกอบด้วย 1. มีความรับผิดชอบ 2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง 3. มีความอดทน 4. ความซื่อสัตย์ 5.ความเป็นผู้นำ 6.การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

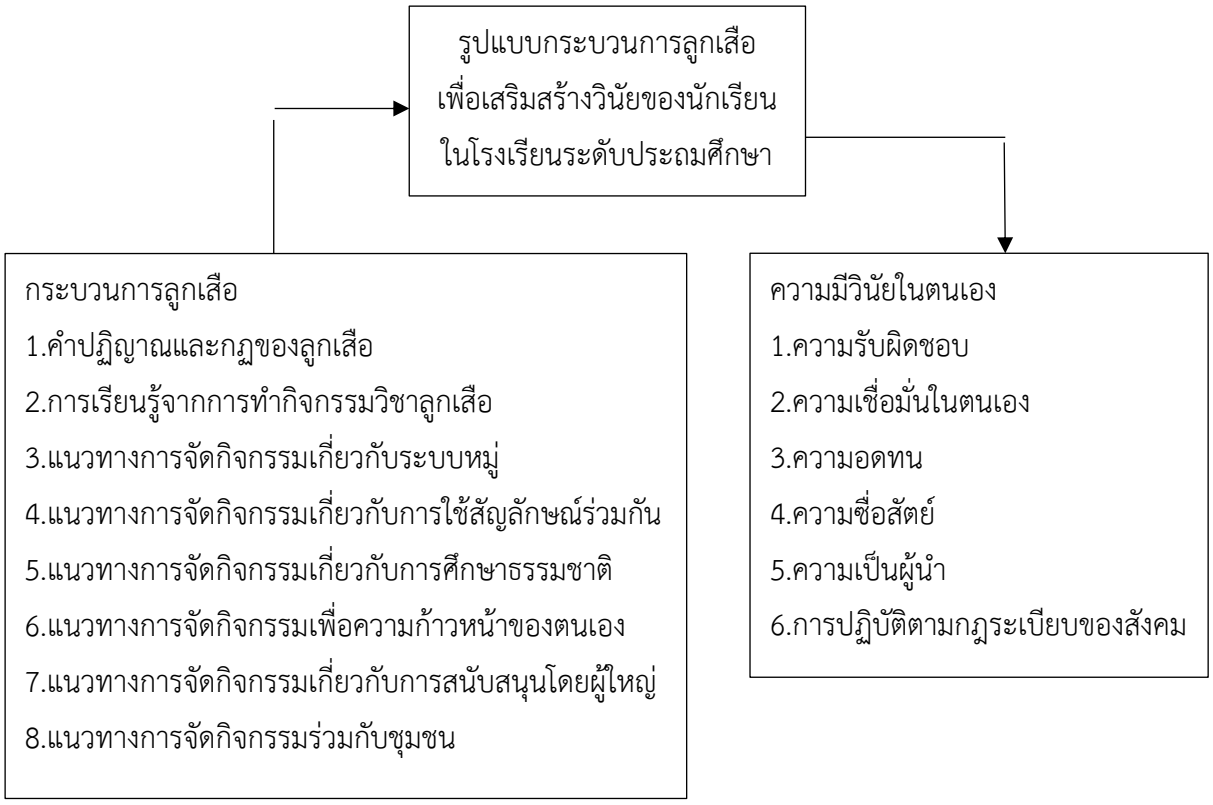

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษากระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารโรงเรียน ครูลูกเสือ จำนวน 8 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน รวม 16 คน โดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการของโคไลซี่ (Colaizzi's Method) (Colaizzi, 1978 : 48-71) สรุปเป็นประเด็นหลักและประเด็นย่อยตามกรอบแนวคิดกระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming's Cycle) (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2542 : 188) เพื่อให้ได้รูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเป็นเบื้องต้น ผู้วิจัยสรุปข้อมูลของขั้นตอนที่ 1 เป็นประเด็นหลัก 8 ประเด็น และประเด็นย่อย 79 ประเด็น ซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยไว้ ดังนี้

1.1 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1) ขั้นวางแผน เป็นการเตรียมการด้านคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 3 ประเด็น 2) ขั้นดำเนินการเป็นการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 4 ประเด็น 3) ขั้นติดตามและประเมินผล เป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 4 ประเด็น 4) ขั้นพัฒนาและปรับปรุง เป็นการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ 1 ประเด็น

1.2 การเรียนรู้จากการทำกิจกรรมวิชาลูกเสือ ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผน เป็นการเตรียมการด้านการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมวิชาลูกเสือ 2 ประเด็น 2) ขั้นดำเนินการเป็นการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมวิชาลูกเสือ 7 ประเด็น 3) ขั้นติดตามและประเมินผล เป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมวิชาลูกเสือ 1 ประเด็น 4) ขั้นพัฒนาและปรับปรุงเป็นการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมวิชาลูกเสือ 1 ประเด็น

1.3 แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับระบบหมู่ ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผน เป็นการเตรียมการด้านแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับระบบหมู่ 3 ประเด็น 2) ขั้นดำเนินการเป็นการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับระบบหมู่ 4 ประเด็น 3) ขั้นติดตามและประเมินผล เป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับระบบหมู่ 1 ประเด็น 4) ขั้นพัฒนาและปรับปรุงเป็นการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับระบบหมู่ 2 ประเด็น

1.4 แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผนเป็นการเตรียมการด้านแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน 1 ประเด็น 2) ขั้นดำเนินการเป็นการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน 5 ประเด็น 3) ขั้นติดตามและประเมินผลเป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน 2 ประเด็น 4) ขั้นพัฒนาและปรับปรุงเป็นการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน 1 ประเด็น

1.5 แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาธรรมชาติ ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผนเป็นการเตรียมการด้านแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาธรรมชาติ 3 ประเด็น 2) ขั้นดำเนินการเป็นการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาธรรมชาติ 6 ประเด็น 3) ขั้นติดตามและประเมินเป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนว

ทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาธรรมชาติ 1 ประเด็น 4) ขั้นพัฒนาและปรับปรุงเป็นการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาธรรมชาติ 1 ประเด็น

1.6 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผนเป็นการเตรียมการด้านแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง 3 ประเด็น 2) ขั้นดำเนินการเป็นการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง 2 ประเด็น 3) ขั้นติดตามและประเมินผลเป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง 2 ประเด็น 4) ขั้นพัฒนาและปรับปรุงเป็นการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง 3 ประเด็น

1.7 แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผนเป็นการเตรียมการด้านแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ 5 ประเด็น 2) ขั้นดำเนินการเป็นการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ 2 ประเด็น 3) ขั้นติดตามและประเมินผลเป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง 1 ประเด็น 4) ขั้นพัฒนาและปรับปรุงเป็นการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ 1 ประเด็น

1.8 แนวทางการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) ขั้นวางแผนเป็นการเตรียมการด้านแนวทางการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน 2 ประเด็น 2) ขั้นดำเนินการเป็นการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน 1 ประเด็น 3) ขั้นติดตามและประเมินผลเป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน 2 ประเด็น 4) ขั้นพัฒนาและปรับปรุงเป็นการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน 4 ประเด็น

2. สร้างรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ใช้วิธีการตรวจสอบโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านลูกเสือ จำนวน 18 คน เพื่อแนะนำ ปรับปรุง ตรวจสอบ และหาฉันทามติข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 แล้วจึงสรุปและร่างเป็นรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในการตรวจสอบรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จากการหาฉันทามติ พบว่า รูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่ามัธยฐานมากกว่า 3.5 ทุกข้อ และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.5 ทุกข้อ แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรายละเอียด

ด้านองค์ประกอบรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในระดับมากและมากที่สุดอย่างเป็นเอกฉันท์

3. ผลการประเมินยืนยันรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ใช้วิธีการประเมินยืนยันรูปแบบ โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติจริงที่เป็นผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวม 140 คน และโรงเรียนทั่วไป รวม 140 คน พบว่า โรงเรียนต้นแบบลูกเสือมีค่า Factor Loading ของกระบวนการลูกเสือและวินัยของนักเรียนมากกว่า 0.7 ทุก Items และกระบวนการลูกเสือส่งผลต่อวินัยของนักเรียนมีค่าน้ำหนัก .246 โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 2

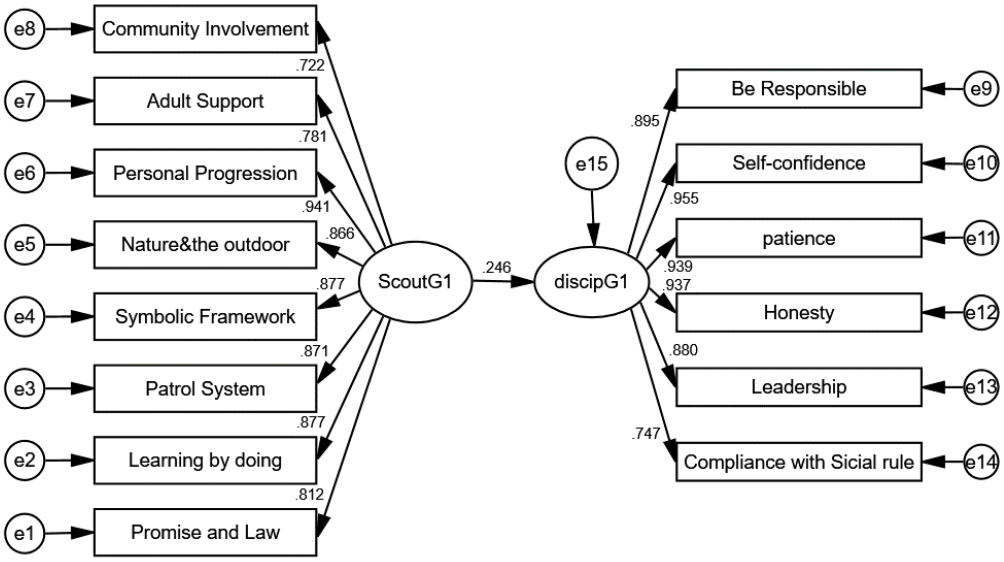

Chi-square = 167.842, Chi-square /df = 167.842/76 = 2.208, df = 76,
p = .000, CFI = .914, RMSEA = .108

ภาพที่ 2 กระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนต้นแบบลูกเสือ

โรงเรียนทั่วไป มีค่า Factor Loading ของกระบวนการลูกเสือและวินัยของนักเรียนมากกว่า 0.7 ทุกตัวชี้วัด (Items) และกระบวนการลูกเสือส่งผลต่อวินัยของนักเรียนมีค่าน้ำหนัก .088 โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 3

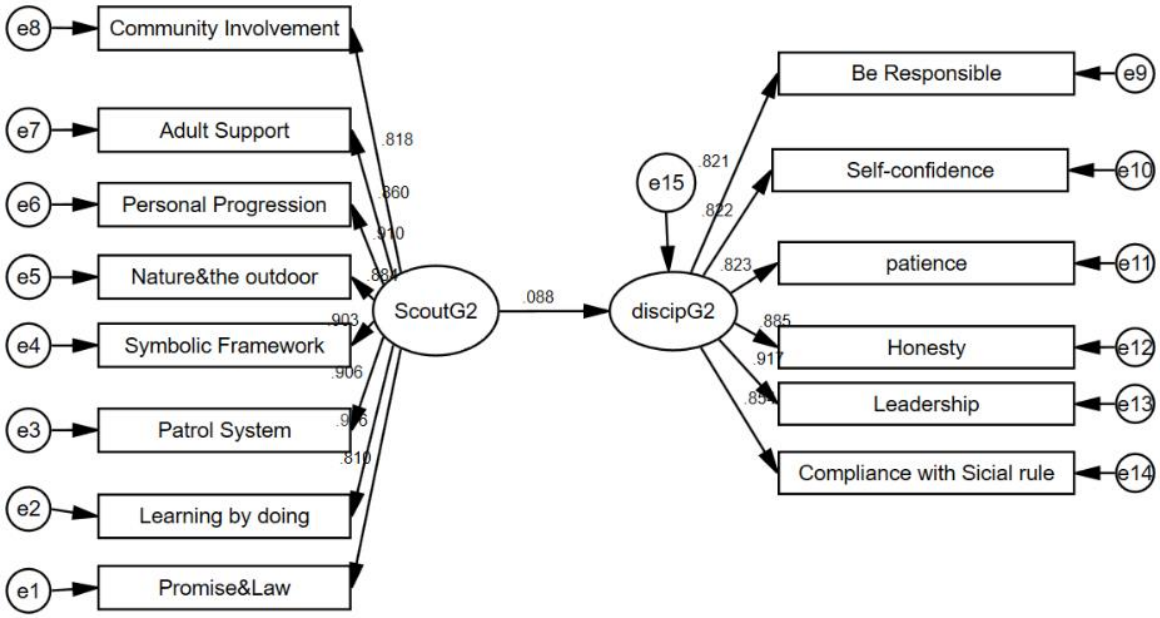

Chi-square = 134.690, Chi-square /df = 134.690/76 = 1.772,

df = 76, p = .000, CFI = .940, RMSEA = .086

ภาพที่ 3 กระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนทั่วไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษากระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา มีประเด็นหลักและประเด็นย่อย ที่ค้นพบสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยในรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ พบว่า โรงเรียนมีการทำป้ายติดไว้ตามจุดต่างๆ เช่น ในห้องลูกเสือก็มีข้อมูลเหล่านี้ติดไว้ ในโรงเรียนก็ทำเป็นป้ายเป็นบอร์ดไว้ ได้ติดแต่ละชั้นให้ นักเรียนได้ดูได้อ่านทบทวนคำปฏิญาณในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติวันที่ 1 กรกฎาคม ของทุกปี เป็นต้น ปฏิบัติตามหลักศาสนา ได้แก่ บูรณาการให้สอดคล้องกับหลักศาสนา การละหมาด การทำบุญ ให้นักเรียนแยกกิจกรรมที่ปฏิบัติว่าเข้ากฎข้อไหน เช่น นำมาคุยนำมาส่งการบ้านให้ครูหรือเขียนเป็นรายงาน ให้เด็กมาแยกให้ออกว่าอะไรคือข้อไหน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคำปฏิญาณเป็นคำสัญญาที่ลูกเสือกล่าวโดยความสมัครใจว่าจะปฏิบัติตามคำปฏิญาณ ส่วนกฎของลูกเสือเปรียบเสมือนกฎหมายของเหล่าลูกเสือทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของนางสุภาพร จตุรภัทร (2556 : 264) พบว่า สถานศึกษามีการปฏิบัติและจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีให้กับลูกเสืออยู่ในระดับมาก โดยกิจกรรมลูกเสือสามารถ

ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สอนให้มีความอดทน อดกลั้นในตนเอง สร้างความซื่อสัตย์และเกิดวินัยและความเป็นระเบียบ การเคารพในกฎระเบียบของสังคม มีความเสียสละและการกตัญญูรู้คุณ

1.2 การเรียนรู้จากการทำกิจกรรมวิชาลูกเสือ พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการแสดงละครใบ้ การแสดงเงียบ เช่น ลูกเสือสำรองให้แสดงละครใบ้ การแสดงเงียบ สมมติสถานการณ์ว่าให้ทำอะไร การนำความรู้ที่เรียนวิชาลูกเสือมาใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การบูรณาการวิถีลูกเสือให้เข้ากับสาระการเรียนรู้อื่นๆ ในหลักสูตร จัดกิจกรรมให้ครบ 5 ขั้น ได้แก่ การเปิดประชุมกอง การเล่นเกมหรือร้องเพลง การสอนเนื้อหา การเล่านิทาน การปิดประชุมกอง การใช้สื่อ การสาธิต แล้วให้ปฏิบัติตาม เช่น การทำตอม่อสะพาน การทำเสาธงลอย เป็นต้น การฝึกอบรมวิชาพิเศษของลูกเสือช่วยให้เกิดทักษะชีวิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมวิชาลูกเสือเน้นให้ลูกเสือได้ลงมือทำ ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่เราเรียกว่าทักษะทางการลูกเสือ เมื่อลูกเสืออยู่ค่ายพักแรมจะได้ใช้ทักษะทั้งหมดนำมาใช้ในการอยู่ค่ายพักแรม สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณภา พรหมถาวร และคณะ (2551 : 90-91) พบว่า กระบวนการลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ลูกเสือให้เป็นพลเมืองดีตามจารีตประเพณีบ้านเมืองและอุดมคติตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ลูกเสือมีพัฒนาการทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคมและศีลธรรม โดยเน้นตามคุณลักษณะของลูกเสือ ได้แก่ ความเสียสละ ความมีวินัย ความอดทน ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ

1.3 แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับระบบหมู่ พบว่า โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรอบรมนายหมู่เพื่อฝึกนายหมู่ให้เกิดความชำนาญ การให้หมู่บริการนำเปิดประชุมกองมอบหมายให้ตั้งแต่วันแรกว่าสัปดาห์ต่อๆไปหมู่บริการเรียงไปตามลำดับ การกำหนดหน้าที่ของสมาชิกหมู่ลูกเสือแต่ละคนให้ชัดเจน เช่น นายหมู่ รองนายหมู่ การประชุมนายหมู่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมระบบหมู่เป็นพื้นของระบอบประชาธิปไตย ฝึกความเป็นผู้นำผู้ตาม ความรับผิดชอบตามหน้าที่ของตัวเองตามตำแหน่งในหมู่ที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร จตุรภัทร(2556 : 268) พบว่า สถานศึกษามีการปฏิบัติและจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีให้กับลูกเสือในระดับมาก โดยกิจกรรมลูกเสือทำให้มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เกิดมนุษยสัมพันธ์กับคนรอบข้าง และกิจกรรมลูกเสือทำให้เกิดความรับผิดชอบ เนื่องจากหลักสำคัญในการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยจะมีการกำหนดไว้ในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เพื่อฝึกให้ลูกเสือได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น การฝึกด้วยระบบหมู่ซึ่งก่อให้เกิดความรับผิดชอบ การเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลและมนุษยสัมพันธ์ต่อคนในหมู่ การฝึกอบรมดังกล่าวจะฝึกผ่านกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ เช่น การอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมพิเศษของสถานศึกษาหรือของชุมชน เป็นต้น

1.4 แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน พบว่า โรงเรียนมีการแต่งเครื่องแบบลูกเสือในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับลูกเสือ การมีจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์ก่อนคนอื่นโดยไม่ลังเล การแสดงรหัสลูกเสือในทุกโอกาสและสถานที่ การแสดงสัญลักษณ์มือในการทำกิจกรรม ได้แก่ การเรียกระเบียบแถว การทำความเคารพ การฝึกการใช้สัญญาณนกหวีด เช่น เป่ายาว 1 ครั้ง ให้หยุดฟังคำสั่งต่อไป เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการใช้สัญลักษณ์ร่วมกันเป็นการสื่อความหมายให้เข้าใจร่วมกันเพราะกิจกรรมลูกเสือถือกำเนิดจากการเป็นผู้ช่วยหน่วยสอดแนมในสงครามจึงเป็นจุดเริ่มในการสร้างสัญลักษณ์ต่าง ๆ ขึ้นมาใช้ร่วมกันเพื่อแสดงถึงความเป็นพวกเดียวกัน ความปลอดภัยต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัติ เดชบำรุง (2557 : 251) แนวปฏิบัติความเป็นเอกลักษณ์ทางการลูกเสือโดยจัดหา พระราชบัญญัติลูกเสือ ข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบ ระเบียบแถว ถ้าจะพิจารณาความเป็นเอกลักษณ์ทางการลูกเสือ การใช้ค่ายลูกเสือ โดยพัฒนาค่ายลูกเสือทั่วประเทศให้เป็นแหล่งเรียนรู้

1.5 แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาธรรมชาติ พบว่า โรงเรียนมีการให้นักเรียนปลูกและรับผิดชอบดูแลต้นไม้ของตนตั้งแต่เล็กจนโต การบูรณาการลูกเสือเข้ากับวิชาการงาน วิชาเกษตรและวิชาอื่นๆ การบูรณาการลูกเสือเข้ากับโรงเรียนคุณธรรมและจริยธรรม การให้นักเรียนสำรวจพืช ผัก ต้นไม้ สมุนไพร ฯลฯ ในโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมลูกเสือเน้นการทำกิจกรรมในพื้นที่กลางแจ้ง ให้ลูกเสือได้อยู่กับธรรมชาติ การเอาตัวรอดในธรรมชาติ ได้รับแสงแดด สายลม ได้ฟังเสียงสัตว์ต่าง ๆ เพื่อให้ลูกเสือได้ซึมซับเกิดเป็นความรักและหวงแหนธรรมชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร จตุรภัทร(2556 : 256) พบว่า กิจกรรมลูกเสือที่จัดต้องเหมาะสมกับวัยของลูกเสือในแต่ละประเภทและมีความหลากหลาย สามารถปฏิบัติได้จริง เหมาะสมกับยุคสมัยและตรงตามความต้องการของลูกเสือ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติเพื่อให้ลูกเสือได้ประยุกต์ทฤษฎีสู่การปฏิบัติและซึมซับกับธรรมชาติที่แท้จริง

1.6 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง พบว่า โรงเรียนมีการจัดให้มีการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เช่น วิชาชาวสวนเพื่อให้เด็กสามารถจัดสวนดูแลสวนได้ นอกจากนั้นยังมีทักษะทางการลูกเสือที่จัดเพิ่มเป็นวิชาพิเศษต่าง ๆ ตามความสนใจของลูกเสือเพื่อเพิ่มทักษะทางลูกเสือด้านต่าง ๆ ให้กับตัวเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในหลักสูตรลูกเสือแต่ละชั้นจะเพิ่มทักษะทางการลูกเสือขึ้นไปเรื่อยเพื่อความก้าวหน้าของลูกเสือ นอกจากนั้นยังมีทักษะทางการลูกเสือที่จัดเพิ่มเป็นวิชาพิเศษต่าง ๆ ตามความสนใจของลูกเสือเพื่อเพิ่มทักษะทางลูกเสือด้านต่าง ๆ ให้กับตัวเอง สอดคล้องกับทิศนา แขมมณี (2551 : 65) ซึ่งกล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ การค้นพบความจริงใด ๆ จากประสบการณ์ของตนเองมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจในสิ่งนั้นอย่างลึกซึ้ง จดจำได้ดีและมีความหมายโดยตรงต่อผู้เรียน เป็นผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของผู้เรียน

1.7 แนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ พบว่า ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมลูกเสือและสนับสนุนการจัดทำกิจกรรมลูกเสือ ผู้ปกครองควรให้ความสำคัญต่อการแต่งกายในเครื่องแบบลูกเสือของนักเรียน การได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือจากหน่วยงานในชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าลูกเสือสำรองและลูกเสือสามัญซึ่งอยู่ในระดับประถมศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ใหญ่ทุกภาคส่วนจะต้องให้การสนับสนุนและดูแลอย่างใกล้ชิด

1.8 แนวทางการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน พบว่า โรงเรียนมีการให้เครือข่ายวิทยากรลูกเสือร่วมทำกิจกรรม เช่น การเข้าค่าย การกำหนดกิจกรรมให้ลูกเสือบำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถาน การจัดกิจกรรมให้ลูกเสือบำเพ็ญประโยชน์ทั้งภายในสถานศึกษาและชุมชน ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน หรือ บ้าน มัสยิด โรงเรียน เป็น 3 เสาหลักของชุมชนที่จะต้องประสานความร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางการลูกเสือ

2. จากผลการตรวจสอบรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา พบว่ารูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นต่อรายละเอียดขององค์ประกอบรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด อย่างเป็นเอกฉันท์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาสร้างขึ้นโดยวิธีการ การศึกษาวัตถุประสงค์ หลักการ วิธีการของลูกเสือ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการลูกเสือ วินัยของนักเรียน การพัฒนารูปแบบโดยวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จึงทำให้ผลการตรวจสอบรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุดอย่างเป็นเอกฉันท์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมาน อัศวภูมิ (2550 : 9) ได้เสนอแนวทางในการตรวจสอบรูปแบบที่เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยและพัฒนารูปแบบไว้อาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งจาก 3 วิธีดังนี้ คือ 1) การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 15-20 คนพร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่างๆ 2) การตรวจสอบโดยการประชุมสัมมนา โดยผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนาบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเสร็จแล้วให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา วิพากษ์ ประเมินรูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้และให้ข้อเสนอแนะต่อไป 3) การตรวจสอบโดยการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสภาพจริง หรือเหตุการณ์จำลอง ตามแบบแผนที่ออกแบบไว้ เพื่อสังเกต รวบรวมข้อมูล และความเห็นต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบต่อไป ทั้งนี้รูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบ

3. จากผลการประเมินยืนยันรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า โรงเรียนต้นแบบลูกเสือกระบวนการลูกเสือส่งผลต่อวินัยของนักเรียน น้ำหนัก .246 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนโรงเรียนทั่วไปกระบวนการลูกเสือส่งผลต่อวินัยของนักเรียนน้ำหนัก .088 แสดงว่ากระบวนการลูกเสือส่งผลต่อวินัยของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมที่ปฏิบัติตามกระบวนการลูกเสือถูกถอดบทเรียนมาจากโรงเรียนต้นแบบลูกเสือที่มีความโดดเด่นด้านลูกเสือแสดงว่าการใช้วิธีการลูกเสือตามกระบวนการลูกเสือสามารส่งเสริมวินัยนักเรียนได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ จันทะคัด (2550 : 105) และ วรรณภา พรหมถาวร และคณะ (2551 : 90-91) พบว่า กระบวนการลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ลูกเสือเป็นพลเมืองดีตามจารีตประเพณีบ้านเมืองและอุดมคติตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ลูกเสือมีพัฒนาการทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคมและศีลธรรม โดยเน้นตามคุณลักษณะของลูกเสือ ได้แก่ ความเสียสละ ความมีวินัย ความอดทน ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. โรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ไม่เป็นโรงเรียนต้นแบบลูกเสือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ไปใช้เพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรนำรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ไปส่งเสริมให้โรงเรียนต่างๆ ได้นำไปพัฒนาวินัยนักเรียน

3. หน่วยงาน ชุมชน ครอบครัวควรให้ความสำคัญในเรื่องวินัยของนักเรียน โดยนำรูปแบบกระบวนการลูกเสือเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาไปปรับใช้ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยโดยใช้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างอื่น เช่น สภานักเรียน เพื่อดูว่าสามารถเสริมสร้างวินัยของนักเรียนได้มากน้อยอย่างไร

2. ควรศึกษาวิจัยในลูกเสือระดับมัธยมศึกษาเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโดยใช้กระบวนการลูกเสือเพื่อดูว่ามีกิจกรรมที่แตกต่างจากระดับประถมศึกษาหรือไม่ อย่างไร

3. ควรมีการศึกษาผลในระยะยาว (Longitudinal study) เพื่อตรวจสอบความคงเส้นคงวา และความยั่งยืนของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

ชลลดา ศรเดช. (2550). *การเห็นคุณค่าพรหมจารีของวัยรุ่นหญิง.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณรงค์ จันทะคัด. (2550). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ทิศนา แขมมณี. (2551). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.* กรุงเทพมหานคร: เมธีทิปส์.

นันท์มนัส รอดทัศนา. (2554). *การจัดทำคู่มือจัดกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน สาร สาส์น วิเทศ บาง บอน* (Doctoral dissertation).

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. (2561). กรุงเทพมหานคร: ราชกิจจานุเบกษา.

วรรณภา พรหมถาวร และคณะ. (2551). การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือในค่ายลูกเสือ. กรุงเทพมหานคร: สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน.

สมบัติ เดชบำรุง (2557). การบริหารงานลูกเสือกับผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และเขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10 (2), 136-147.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.* 7 (1), 91-102.

สมาน อัศวภูมิ. (2550). *การใช้วิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก.* อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สุภาพร จตุรภัทร. (2556). การพัฒนาจิตสาธารณะผ่านโครงการกิจกรรมนักศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลงด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ดีของนักศึกษา: กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลที่เข้าร่วมโครงการค่ายบัณฑิตอาสาเสริมสร้างชุมชน. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยบูรพา*. 13 (1), 156-168.

Colaizzi, P. (1978). *Psychological research as the Phenomenologist views it in Existential – Phenomenological Alternatives for Psychology (Valle R. & King M. eds)*, Oxford University Press, London.

คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะ ในเขตกรุงเทพมหานคร

The Quality for Transportation Services Between Muvmi' S Electric Tricycles and Public Motorcycles in Bangkok

นพวรรณ สุขสกุณี และ ศุภสิทธิ์ จารุพัฒน์หิรัญ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Noppawan Suksakunee and Suprasith Jarupathirun
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, Email: Suksakunee_nan@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาคุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร (2) เปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ และใช้แบบสอบถามออนไลน์ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ t-Test ในการเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการวิจัย พบว่า การให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร มีคุณภาพการให้บริการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ และด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้ใช้บริการ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ : คุณภาพการให้บริการขนส่ง; รถสามล้อไฟฟ้า MUVMI; รถจักรยานยนต์สาธารณะ

---

* วันที่รับบทความ : 22 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 29 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 30 เมษายน 2567
Received: April 22 2024; Revised: April 29 2024; Accepted: April 30 2024

Abstract

This research aims to (1) study the quality of transportation services for MUVMI's electric tricycles and public motorcycles in Bangkok. (2) Compare the quality of transportation services for MUVMI's electric tricycles and public motorcycles in Bangkok. The researcher used quantitative research, survey research, and online questionnaire that has an IOC value 1.00 as the tools for data collection from 400 people. Statistics used in this analysis are percentage, mean, standard deviation, and independent sample t-Test for comparing the quality of transportation services for MUVMI's electric tricycles and public motorcycles in Bangkok. The research results found that the transportation services for MUVMI's electric tricycles and public motorcycles in Bangkok have 5 aspects of service quality including Tangibles, Reliability, Responsiveness, Assurance and Empathy which are different at the statistically significant level of 0.05.

Keywords: Service Quality of Transportation; MUVMI's Electric Tricycles; Public Motorcycles

บทนำ

การคมนาคมขนส่ง ไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากในการดำเนินชีวิตจะต้องมีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ ซึ่งในปัจจุบันสังคมไทยมีการใช้บริการสัญจรรถโดยสารสาธารณะอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางด้านการเมือง การปกครอง การท่องเที่ยว เศรษฐกิจ และการจ้างงาน โดยจากการจัดอันดับความพร้อมของการเดินทางในเมือง ของเมืองใหญ่ 60 แห่งในโลก ปี 2022 พบว่า กรุงเทพมหานคร มีความพร้อมของการเดินทางในภาพรวมตามดัชนี Urban Mobility Readiness อยู่ในลำดับที่ 44 ขึ้นมาจากอันดับที่ 46 ในปี 2021 โดยได้คะแนนร้อยละ 40.5 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่อยู่ ที่ร้อยละ 53.7 และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่อยู่ ที่ร้อยละ 51.9 สำหรับดัชนีย่อยลำดับความยั่งยืนของการขนส่งสาธารณะ (Sustainable Mobility) ซึ่งวัดจากความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อยู่ในอันดับที่ 47 และดัชนีย่อยลำดับระบบขนส่งสาธารณะที่ดีที่สุด (Public Transit) ซึ่งวัดจากประสิทธิภาพของการคมนาคม ความหนาแน่นของรถโดยสารสาธารณะ และอัตราการใช้ระบบขนส่งสาธารณะของคนในเมือง อยู่ในอันดับที่ 39 โดยได้คะแนนร้อยละ 46.6 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่ร้อยละ 51.7 ตามดัชนีเผยว่า กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองที่มีการคมนาคมหลากหลาย ซึ่งการคมนาคมแต่ละรูปแบบเชื่อมโยงกันได้ดี แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายจราจรของประเทศไทยไม่ได้มีความเข้มงวดเพียงพอ ทำให้กรุงเทพมหานคร มีระดับความปลอดภัยบนท้องถนนต่ำ และเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนอยู่มาก (Pitchaya, 2023)

อุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นหนึ่งในประเด็นที่น่ากังวลของประเทศ ที่สร้างความสูญเสียทั้งในแง่ของชีวิตและเศรษฐกิจต่อประเทศอย่างมหาศาล ปัจจุบันภาพรวมของประชากรไทย 70 ล้านคน ในปี 2566 มียานพาหานะจดทะเบียนมากขึ้นจาก 20 ล้านคัน เป็น 45 ล้านคัน แนวโน้มการบาดเจ็บทางถนนดีขึ้น โดยเริ่มลดลงตั้งแต่ปี 2558 ซึ่งจากตัวเลขรายงานขององค์การอนามัยโลกฉบับปี 2023 พบว่า คนไทยเสียชีวิต 18,218 ราย หรือคิดเป็นอัตรา 25 รายต่อแสนประชากร ลดลงจากปี 2561 ที่มีอัตราเสียชีวิต 24,728 ราย หรือคิดเป็นอัตรา 35 รายต่อแสนประชากร สำหรับข้อมูลการปฏิบัติตามกฎหมาย ใน 2 ด้านสำคัญ ได้แก่ (1) การสวมหมวกกันน็อค พบว่า ค่าเฉลี่ยในประเทศไทย ของคนขับอยู่ที่ร้อยละ 52 และคนซ้อนอยู่ที่ร้อยละ 21 ขณะที่ทั่วโลกคนขับอยู่ที่ร้อยละ 80 และคนซ้อนอยู่ที่ร้อยละ 70 (2) การคาดเข็มขัด ค่าเฉลี่ยในประเทศไทย ทั้งคนขับและคนโดยสาร อยู่ที่ร้อยละ 35.7 ขณะที่ทั่วโลกคนขับอยู่ที่ร้อยละ 80 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าอัตราสวมหมวกกันน็อค และอัตราคาดเข็มขัดนิรภัยของคนไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลกอย่างชัดเจน (เดลินิวส์, 2566)

กรุงเทพมหานครมีการขนส่งสาธารณะหลากหลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทมีรูปแบบการเดินทางแตกต่างกันออกไป เช่น รถแท็กซี่ รถสามล้อสาธารณะ รถจักรยานยนต์สาธารณะ รถไฟฟ้า เรือ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม รถไฟฟ้า หรือ เรือ นั้นต้องเดินทางไปขึ้นที่สถานีของแต่ละประเภท ไม่สามารถมารับผู้โดยสารจากที่อยู่อาศัยได้ ต่างกับรถแท็กซี่ รถสามล้อสาธารณะ และรถจักรยานยนต์สาธารณะ ที่สามารถรับผู้โดยสารได้ถึงที่ ทำให้ได้รับความนิยมจากผู้โดยสารเป็นอย่างมาก ซึ่งในบทความนี้ จะกล่าวถึงรถสาธารณะขนาดเล็ก ได้แก่ รถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะ

รถสามล้อไฟฟ้า MUVMI คือ ธุรกิจรถสามล้อ สัญชาติไทย ที่ใช้พลังงานไฟฟ้า 100% ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (NIA) ซึ่งให้บริการโดยบริษัท เออร์เบิน โมบิลิตี้ เทค จำกัด มีวัตถุประสงค์ในการสร้างบริษัทขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการเดินทางขนส่งให้เชื่อมต่อกับชีวิตประจำวันมากขึ้น เพื่อให้คนกรุงมีคุณภาพชีวิตที่ดี และปลอดภัยในทุกๆวัน (The Story Thailand, 2566) โดยจะใช้แอปพลิเคชันในการเรียกรถโดยสาร และสามารถแชร์เส้นทางไปกับบุคคลอื่นที่เดินทางไปในเส้นทางเดียวกันได้ ทำให้ค่าโดยสารมีราคาถูก

รถจักรยานยนต์สาธารณะ คือ การให้บริการขนส่งผู้โดยสารจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง โดยใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะ ซึ่งคนทั่วไปมักเรียกว่า มอเตอร์ไซค์รับจ้าง โดยผู้ให้บริการรถจักรยานยนต์สาธารณะทุกราย จะต้องมีสถานที่สำหรับนำรถมาจอดคอยรับผู้โดยสาร ซึ่งโดยทั่วไป เรียกว่า “วินมอเตอร์ไซค์” ซึ่งอาจจะเป็นที่สาธารณะ หรือที่ส่วนบุคคลก็ได้ สำหรับการจอดรถจักรยานยนต์สาธารณะเพื่อรับผู้โดยสารนั้น จะต้องจอดกันอย่างมีระเบียบ กล่าวคือ ใครมาถึงก่อนก็ได้จอดอยู่ในลำดับต้นๆ ใครมาทีหลังก็ได้จอดต่อๆ กันไป โดยจะให้บริการตาม ลำดับก่อนหลัง ซึ่งในแต่ละวิน จะมีผู้ดูแลหรือผู้เก็บค่าธรรมเนียมเรียกว่า "เจ้าของวิน" หรือ "ผู้คุมวิน" (เมธี ทองคำ, 2555)

ดังนั้น รถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักยานยนต์สาธารณะ จึงจัดเป็นรูปแบบการเดินทางที่มีความรวดเร็วและคล่องตัวดีกว่ารถโดยสารประเภทอื่นๆ แต่นอกเหนือจากความรวดเร็ว และความคล่องตัวแล้ว การใช้บริการขนส่งสาธารณะทั้ง 2 รูปแบบ ยังมาพร้อมความเสี่ยงและอันตรายรอบด้าน เช่น ผู้ขับขี่ประมาท ขับเร็ว หรือฝ่าไฟแดง ปาดซ้ายขวา จนทำให้ผู้โดยสารรู้สึกไม่ปลอดภัย จากสถิติการร้องเรียนรถสาธารณะผ่านศูนย์คุ้มครองผู้โดยสารรถสาธารณะ ในช่วงเดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม ปี 2566 พบว่ามีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับรถโดยสารสาธารณะตามกฎหมายว่าด้วย พ.ร.บ.รถยนต์ฯ (รถแท็กซี่, รถสี่ล้อเล็ก, รถสามล้อเครื่องสาธารณะ, รถ จักรยานยนต์สาธารณะ ฯลฯ) จำนวน 31,007 เรื่อง ดำเนินการแก้ไขเรื่องร้องเรียนแล้วเสร็จ 26,290 เรื่อง และ 5 ข้อหาที่มีการร้องเรียนมากที่สุดตาม พ.ร.บ. รถยนต์ฯ ได้แก่ การปฏิเสธไม่รับผู้โดยสาร, การแสดงกิริยาวาจาไม่สุภาพ, การขับรถโดยประมาท, การไม่ใช้มาตรค่าโดยสาร และการพาผู้โดยสารไปเส้นทางที่อ้อมเกินควร (ฐานเศรษฐกิจ, 2567)

สาเหตุที่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจาก ปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบต่อตัวผู้วิจัยเอง ซึ่งสถานที่ทำงานตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และมีโอกาสได้ใช้บริการขนส่งสาธารณะทั้ง 2 รูปแบบดังกล่าว หลายต่อหลายครั้ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งมั่นที่จะศึกษา คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ให้บริการขนส่งสาธารณะทั้ง 2 รูปแบบ และผู้ให้บริการขนส่งอื่นๆ ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการขนส่งของตนเองต่อไปให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางให้กับประชากรในเขตกรุงเทพมหานครหรือประชากรในพื้นที่อื่นๆ ผู้ซึ่งต้องใช้บริการรถสาธารณะทั้ง 2 รูปแบบดังกล่าว ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเดินทางเพื่อที่จะสามารถหารูปแบบการเดินทางที่เหมาะสมต่อตนเองได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ทราบจำนวนและสัดส่วนประชากรที่แน่นอน ดังนั้น ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามแนวคิดของ Cochran (1977) ที่ระดับความความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน แต่ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสำรวจเป็น 400 คน เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้น โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI จำนวน 200 คน และผู้ใช้บริการรถจักรยานยนต์สาธารณะ จำนวน 200 คน

2. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลของงานวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ซึ่งคำถามเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบตามความเป็นจริง มีจำนวนทั้งหมด 5 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการ มีจำนวนทั้งหมด 5 ด้าน (Parasuraman, et al., 1988: 12-40) ประกอบด้วย ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ (Tangibles) ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ (Reliability) ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ (Responsiveness) ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ (Assurance) และด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้ใช้บริการ (Empathy) โดยลักษณะแบบสอบถามที่ใช้เป็นแบบมาตราวัด (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยามในแต่ละตัวแปรของเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งทุกข้อคำถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน และทำการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ครอนบัคแอลฟ่า (Cronbach’s alpha) และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแต่ละข้อคำถาม (Item–total correlation) ผลการทดสอบความเชื่อมั่น แต่ละข้อคำถามได้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 (Nunnally, 1978) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item–total Correlation) ได้ค่ามากกว่า 0.30 (Field, 2005) แสดงว่า แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงไม่ได้ทำการตัดข้อคำถามใดๆออก จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปใช้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงและนำไปใช้วิเคราะห์สถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย (1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ (2) สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Independent Sample t-Test เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะ ในเขตกรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาและรวบรวมจากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านคุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน Parasuraman, et al., (1988: 12-40); ทิพวรรณ พุ่มมณี และคณะ., (2556) ดังกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

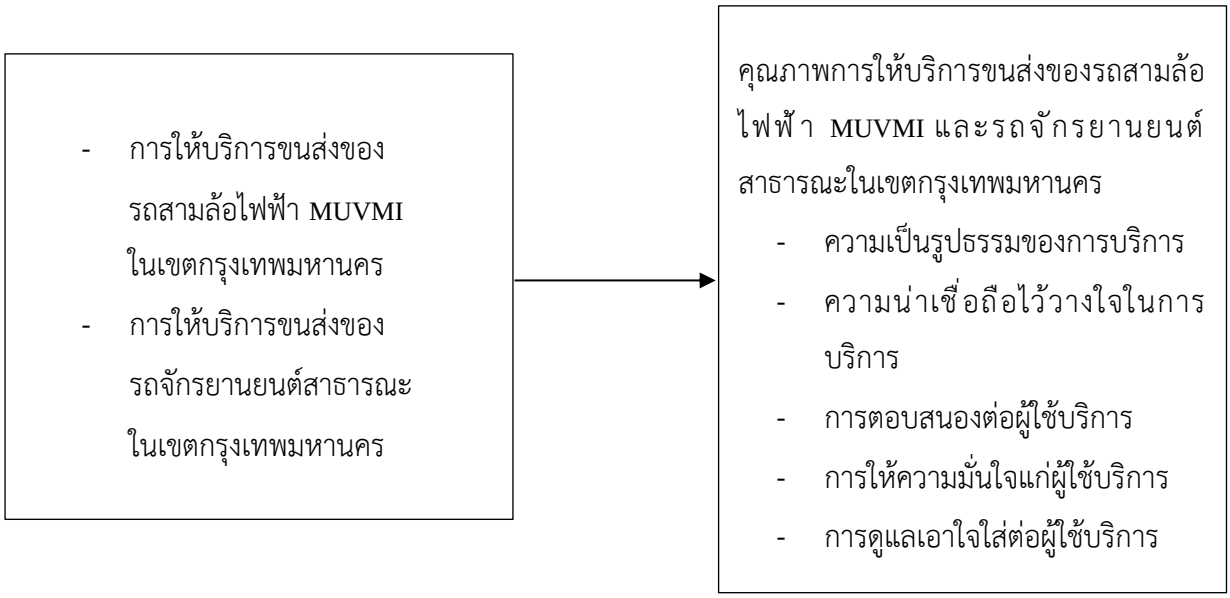

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติพรรณนา คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 70.50 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 35,000 บาท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 ส่วนผู้ใช้บริการรถจักรยานยนต์สาธารณะ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 แล มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 - 35,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50

2. คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยคุณภาพการให้บริการ	รถสามล้อไฟฟ้า MUVMI (n = 200)			รถจักรยานยนต์สาธารณะ (n = 200)		
	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ	4.18	0.461	มาก	3.41	0.612	มาก
1. ลักษณะรถอยู่ในสภาพดี และมีความสะอาด	4.15	0.843	มาก	3.41	0.744	มาก
2. มีอุปกรณ์ที่เกี่ยว ข้องกับการให้บริการพร้อม เช่น อุปกรณ์ด้านความปลอดภัย	4.04	0.823	มาก	2.95	1.263	ปานกลาง
ได้แก่ เข็มขัดนิรภัย หมวกกัน น็อค ฯลฯ	4.17	0.749	มาก	3.07	1.238	ปานกลาง
3. มีพื้นที่ในการจัดวางสัมภาระเพียงพอ	4.18	0.726	มาก	3.51	0.757	มาก
4. พนักงานแต่งกายสุภาพ สะอาดเรียบร้อย	4.29	0.818	มากที่สุด	3.72	0.834	มาก
	4.26	0.758	มากที่สุด	3.78	0.988	มาก

5. มีป้ายหรือสัญลักษณ์แสดงความเป็นรถบริการอย่างชัดเจน						
6. มีแอพพลิเคชั่นหรือจุดบริการเรียกรถที่ชัดเจน และสะดวก						
ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการ	4.17	0.423	มาก	3.75	0.488	มาก
บริการ	4.22	0.751	มากที่สุด	4.27	0.805	มากที่สุด
1. พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับเส้นทางเป็นอย่างดี	4.11	0.660	มาก	3.65	0.814	มาก
2. พนักงานมีบุคลิกภาพที่น่าไว้วางใจ	4.24	0.665	มากที่สุด	3.96	0.782	มาก
3. พนักงานให้บริการรับ-ส่งโดยไม่มีข้อผิดพลาด	4.30	0.777	มากที่สุด	3.77	0.843	มาก
4. อัตราค่าบริการมีความเหมาะสม ตรงตาม ที่ระบุไว้อย่างชัดเจน	3.99	0.773	มาก	3.11	1.065	ปานกลาง
5. อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการมีความสะอาด และมีมาตรฐาน	4.15	0.707	มาก	3.75	0.794	มาก
6. แอพพลิเคชั่นหรือจุดบริการเรียกรถมีความน่าเชื่อถือ						
ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ	3.84	0.611	มาก	3.98	0.583	มาก
1. ระยะเวลารอคอยในการรับบริการไม่นานจนเกินไป	3.55	0.966	มาก	3.83	0.857	มาก
2. พนักงานให้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็ว ทันตามเวลา	3.84	0.853	มาก	4.08	0.789	มาก
3. พนักงานมีความเข้าใจ และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้	3.99	0.726	มาก	3.91	0.791	มาก
4. พนักงานมีความกระตือรือร้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา	3.89	0.742	มาก	3.81	0.811	มาก
5. ขั้นตอนการรับบริการไม่ซับซ้อน สามารถเข้ารับบริการได้ง่าย	3.92	0.841	มาก	4.29	0.779	มากที่สุด

ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ	4.04	0.448	มาก	3.69	0.528	มาก
1. พนักงานให้บริการด้วยความสุภาพและมีมารยาทที่ดี	4.09	0.721	มาก	3.56	0.741	มาก
2. พนักงานมีความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี	4.17	0.583	มาก	4.00	0.716	มาก
3. พนักงานสามารถตอบข้อสงสัยของผู้ใช้ บริการได้อย่างถูกต้อง	4.03	0.657	มาก	3.87	0.692	มาก
4. พนักงานให้บริการแก่ผู้ใช้บริการเป็นอย่างดีโดยสม่ำเสมอ	4.17	0.678	มาก	3.76	0.652	มาก
5. มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็น และข้อร้องเรียนของผู้รับบริการ	3.74	0.887	มาก	3.27	1.073	ปานกลาง
ด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้ใช้บริการ	4.08	0.488	มาก	3.65	0.660	มาก
1. พนักงานให้บริการด้วยความเต็มใจและ	3.96	0.682	มาก	3.61	0.742	มาก
เห็นอกเห็นใจผู้ใช้บริการ	3.88	0.799	มาก	3.47	0.862	มาก
2. พนักงานรับฟังถึงปัญหาข้อเสนอแนะและพร้อมที่จะปรับปรุงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ						
3. พนักงานดูแลเอาใจใส่ผู้ใช้บริการแต่ละรายเท่าเทียมกัน	4.40	0.642	มากที่สุด	3.99	0.905	มาก
4. พนักงานคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ	4.22	0.681	มากที่สุด	3.60	0.962	มาก
5. ท่านมักจะได้รับคำตอบเป็นที่น่าพอใจจากพนักงาน	3.96	0.693	มาก	3.62	0.837	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการ สามารถสรุปโดยรวมได้ว่า ผู้ใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยอันดับที่ 1 คือ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.18 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.461 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ มีแอพพลิเคชั่นหรือจุดบริการเรียกรถที่ชัดเจน และสะดวก และข้อมีป้ายหรือสัญลักษณ์แสดงความเป็นรถบริการอย่างชัดเจน มีคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.423 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อพนักงานมีความรู้เกี่ยวกับเส้นทางเป็นอย่างดี , พนักงานให้บริการรับ-ส่งโดยไม่มีข้อผิดพลาด และอัตราค่าบริการมีความเหมาะสม ตรงตามที่ระบุไว้อย่างชัดเจน มีคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.08 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.488 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อพนักงานดูแลเอาใจใส่ผู้ใช้บริการแต่ละรายเท่าเทียมกัน และข้อพนักงานคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.04 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.448 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับมาก และด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.84 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.611 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับมาก

สำหรับผู้ใช้บริการรถจักรยานยนต์สาธารณะ มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยอันดับที่ 1 คือ ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.98 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.583 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อขั้นตอนการรับบริการไม่ซับซ้อนสามารถเข้ารับบริการได้ง่าย มีคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.488 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อพนักงานมีความรู้เกี่ยวกับเส้นทางเป็นอย่างดี คุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด และข้ออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการมีความสะอาด และมีมาตรฐาน มีคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.528 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อมีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นและข้อร้องเรียนของผู้รับบริการ มีคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.660 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.41

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.612 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการให้บริการทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อมีอุปกรณ์ที่เกี่ยว ข้องกับการให้ บริการพร้อม เช่น อุปกรณ์ด้านความปลอดภัย ได้แก่ เข็มขัดนิรภัย หมวกกัน น็อค ฯลฯ และข้อมีพื้นที่ในการจัดวางสัมภาระเพียงพอ มีคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง

3. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน การให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน มีผลต่อคุณภาพการให้บริการ แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมติฐานการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน มีผลต่อคุณภาพการให้บริการ แตกต่างกัน

ปัจจัยด้านคุณภาพ	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ	0.000*	ยอมรับสมมติฐาน
ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ	0.000*	ยอมรับสมมติฐาน
ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ	0.025*	ยอมรับสมมติฐาน
ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ	0.000*	ยอมรับสมมติฐาน
ด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้ใช้บริการ	0.000*	ยอมรับสมมติฐาน

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณภาพการให้บริการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ และด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้ใช้บริการ มีค่า Sig น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งยอมรับสมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นสรุปได้ว่า การให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถ จักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน มีผลต่อคุณภาพการให้บริการ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลโดยจำแนกข้อมูลได้ ดังนี้

1. คุณภาพการให้บริการในภาพรวม 5 ด้าน พบว่า คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะ มีความแตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ มีความคาดหวัง และให้ความสำคัญกับการรับรู้ในการรับบริการ โดยผู้ใช้บริการจะมีการประเมินความพึงพอใจในคุณภาพการบริการว่าตรงตามความต้องการของตนหรือไม่ สอดคล้องทฤษฎีของ Bitner & Hubbert (1994) ที่สรุปได้ว่า คุณภาพการให้บริการ คือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้รับบริการ เป็นความประทับใจในภาพรวมที่ผู้รับบริการมีต่อองค์กร และสอดคล้องกับทฤษฎีของ อาภาภรณ์ นิยมธรรม (2559) ที่สรุปได้ว่า ผู้รับบริการจะทำการเปรียบเทียบบริการที่ตนคาดหวังกับบริการที่ได้รับจริงๆจากผู้ให้บริการ โดยหากผู้ให้บริการสามารถทำบริการของตน ได้ตรงตามที่ผู้รับ บริการต้องการ หรือให้บริการได้มากกว่าความต้องการของผู้รับบริการ จะส่งผลให้การบริการเกิดคุณภาพ และส่งผลให้ได้รับความพึงพอใจจากผู้รับบริการ

1.1 ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ พบว่า คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า การให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI ถือว่ามีคุณภาพมากกว่าการให้บริการขนส่งของรถจักรยานยนต์สาธารณะ ซึ่งได้แก่เรื่อง มีป้ายหรือสัญลักษณ์แสดงความเป็นรถบริการอย่างชัดเจน, มีพื้นที่ในการจัดวางสัมภาระเพียงพอ และ มีอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการพร้อม เช่น อุปกรณ์ด้านความปลอดภัย ได้แก่ เข็มขัดนิรภัย หมวกกันน็อค ฯลฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ ศิริเกษ และ มานะ ลักษมีอรุโณทัย (2566 : 303-320) ที่ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรถขนส่งสาธารณะระดับ Micro transit ของผู้เดินทางในเขตกรุงเทพ มหานคร กรณีศึกษา รถสามล้อไฟฟ้า MUVMI” โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรถสามล้อไฟฟ้า MuvMi เนื่องจากผู้เดินทางให้ความสำคัญในเรื่องการออกแบบรถโดยสาร และอุปกรณ์ต่างๆ บนรถ ให้มีความทันสมัย มีมาตรฐาน และมีความปลอดภัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รตีทิพย์ เสริมสิริมน (2560) ที่ศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของคุณภาพการบริการที่มีผลต่อการตัดสิน ใจเลือกใช้บริการขนส่งมวลชนของลูกค้าบริษัท X จำกัด ในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม” โดยผลการศึกษาสมมติฐานงานวิจัย พบว่า คุณภาพการบริการ ด้านรูปธรรม มีผลทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจใช้บริการขนส่งมวลชนของลูกค้าบริษัท X เนื่องจากบริษัทมีเบาะโดยสารที่สภาพพร้อมต่อ

การใช้งาน มีช่องเก็บสัมภาระด้านบนศีรษะเพียงพอและแข็งแรง และมีเอกสารการแนะนำเส้นทาง บอกรอบเวลาการเข้า-ออกรถ จากแต่ละสถานี้อย่างชัดเจน

1.2 ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ พบว่า คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะ ด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า การให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI ถือว่ามีคุณภาพมากกว่าการให้บริการขนส่งของรถจักรยานยนต์สาธารณะ ซึ่งได้แก่เรื่อง อัตราค่าบริการมีความเหมาะสม ตรงตามที่ระบุไว้อย่างชัดเจน พนักงานให้บริการรับ-ส่งโดยไม่มีข้อผิดพลาด และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการมีความสะอาด และมีมาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีรัตน์ ศรีทับ (2564) ที่ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรถโดยสารปรับอากาศประจำทางของผู้โดยสาร สถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยผลการศึกษา พบว่า คุณภาพการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการเลือกใช้บริการรถโดยสารปรับอากาศประจำทาง เนื่องจากการให้บริการตรงตามสัญญาที่ให้ไว้กับผู้โดยสาร และมีความสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รตีทิพย์ เสริมสิริมน (2560) ที่ศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของคุณภาพการบริการที่มีผลต่อการตัดสิน ใจเลือกใช้บริการขนส่งมวลชนของลูกค้าบริษัท X จำกัด ในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม” โดยผลการศึกษา พบว่า คุณภาพการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือ มีผลทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจใช้บริการขนส่งมวลชนของลูกค้าบริษัท X เนื่องจากบริษัท มีเวลาการเข้า-ออกรถยนต์โดยสารที่แน่นอน และมีระบบการคิดค่าโดยสารเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงกำหนด

1.3 ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ พบว่า คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะ ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า การให้บริการขนส่งของรถจักรยานยนต์สาธารณะ ถือว่ามีคุณภาพมากกว่าการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI ซึ่งได้แก่เรื่อง ขั้นตอนการรับบริการไม่ซับ ซ้อนสามารถเข้ารับบริการได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุฒิ สุขเกษม (2562) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการรถรับจ้างสาธารณะผ่านทางแอปพลิเคชัน ของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร” ซึ่งพบว่า การมีขั้นตอนในการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากต่อการส่งมอบบริการที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรภา เอมสกุล และธนัสถา โรจนตระกูล (2566: 1-13) ที่ศึกษาเรื่อง “คุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่” โดยผลการศึกษา พบว่า คุณภาพการให้บริการ ด้านการให้บริการอย่างรวดเร็ว และด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สำนักทะเบียนอำเภอ มีการกำหนดขั้นตอน และระยะเวลาการให้บริการ เป็นไปตามลำดับก่อนหลัง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว

1.4 ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ พบว่า คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะ ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า การให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI ถือว่ามีคุณภาพมากกว่าการให้บริการขนส่งของรถจักรยานยนต์สาธารณะ ซึ่งได้แก่เรื่อง มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็น และข้อร้องเรียนของผู้รับบริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติมา ชูกุล (2559) ที่ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการแอพพลิเคชั่นเรียกรถยนต์โดยสารของ ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” โดยผลการศึกษา พบว่า การมีช่องทางในการประเมิน ร้องเรียนและเสนอแนะผ่านแอพพลิเคชั่นที่สะดวก ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการแอพพลิเคชั่นเรียกรถยนต์โดยสารของผู้โดยสาร

1.5 ด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้ใช้บริการ พบว่า คุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะ ด้านการดูแลเอาใจใส่ต่อผู้ใช้บริการ มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า การให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI ถือว่ามีคุณภาพมากกว่าการให้บริการขนส่งของรถจักรยานยนต์สาธารณะ ซึ่งได้แก่เรื่อง พนักงานดูแลเอาใจใส่ผู้ใช้บริการแต่ละรายเท่าเทียมกัน และพนักงานคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รตีทิพย์ เสริมสิริมน (2560) ศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของคุณภาพการบริการที่มีผลต่อการตัดสิน ใจเลือกใช้บริการขนส่งมวลชนของลูกค้าบริษัท X จำกัด ในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม” โดยผลการศึกษา พบว่า คุณภาพการบริการ ด้านการเข้าถึงจิตใจผู้อื่น มีผลทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจใช้บริการขนส่งมวลชนของลูกค้าบริษัท X ในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม เนื่องจากบริษัท X ได้มีนโยบายในการให้บริการผู้โดยสารทุกคนอย่างเสมอภาค และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี คงด้วง (2562) ที่ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยด้านคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการสร้างความพึงพอใจในการใช้บริการรถไฟฟ้าสายฉลองรัชธรรม (สายสีม่วง) สถานีตลาดบางใหญ่” โดยผลการศึกษา พบว่า ผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าสายฉลองรัชธรรม (สายสีม่วง) สถานีตลาดบางใหญ่ มีความพึงพอใจและให้ความสำคัญกับการให้บริการของรถไฟฟ้าในเรื่องความปลอดภัยเป็นลำดับแรก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเลือกใช้บริการ ผู้ให้บริการรถจักรยานยนต์สาธารณะ ต้องให้ความสำคัญองค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ สภาพภายนอกของรถโดยสถาน ความสะอาดของจุดบริการ การแต่งกายของพนักงาน และการเตรียมความพร้อมในเรื่องของอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ เช่น หมวกกันน็อค เพื่อความปลอดภัยของผู้รับบริการ

1.2 ผู้ให้บริการรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI ควรขยายพื้นที่การให้บริการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.3 ผู้ประกอบการขนส่งสาธารณะทั้ง 2 รูปแบบ ควรมีการอบรมพนักงานขับรถ ด้านความปลอดภัยอยู่เสมอ เพื่อให้การบริการเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งถัดไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะในเขตกรุงทพมหานคร เช่น พฤติกรรมของผู้ใช้บริการ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ความจงรักภักดีของผู้ใช้บริการ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับ การให้บริการขนส่งของรถสามล้อไฟฟ้า MUVMI และรถจักรยานยนต์สาธารณะ เช่น คุณภาพของพนักงานขับรถ และคุณภาพของระบบการบริการ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาให้กับผู้ประกอบการขนส่งของรถสาธารณะทั้ง 2 รูปแบบ ดังกล่าว

2.3 หากในอนาคต รถสามล้อไฟฟ้า MUVMI มีการขยายเขตพื้นที่การให้บริการ ไปยังปริมณฑล หรือ ภูมิภาคอื่นๆ ควรมีการขยายขอบเขตงานวิจัยให้กว้างขึ้น นอกเหนือจากเขตกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

จุฑามาศ ศิริเกษ และ มานะ ลักษมีอรุโณทัย. (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรถขนส่งสาธารณะระดับ Microtransit ของผู้เดินทางในกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา รถสามล้อไฟฟ้า MuvMi. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์.* 5 (3), 303-320

โชติมา ชูกุล. (2559). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการแอพพลิเคชั่นเรียกรถยนต์โดยสารของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.* การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ฐานเศรษฐกิจ. (2567). “กรมขนส่ง” เปิดสถิติ 10 ข้อหาร้องเรียนรถสาธารณะ จ่อเพิกถอนใบขับขี่. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2567. แหล่งที่มา https://www.thansettakij.com/news/general-news/586292

เดลินิวส์. (2566). รายงานล่าสุด WHO คนไทยตายอุบัติเหตุถนน 18,218 ราย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2567. แหล่งที่มา https://www.dailynews.co.th/news/3007242/

ทิพวรรณ พุ่มมณี และคณะ. (2556). *ธุรกิจบริการเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เมธี ทองคำ. (2555). วินมอเตอร์ไซค์ เป็นมาอย่างไร. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2567. แหล่งที่มา https://www.gotoknow.org/posts/66670

รตีทิพย์ เสริมสิริมน. (2560). *อิทธิพลของคุณภาพการบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการขนส่งมวลชนของลูกค้าบริษัท X จำกัด ในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม.* การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ศราวุฒิ สุขเกษม. (2562). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการรถรับจ้างสาธารณะผ่านทางแอปพลิเคชันของกลุ่มคน วัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร.* การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สาวิตรี คงด้วง. (2562). *ปัจจัยด้านคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการสร้างความพึงพอใจในการใช้บริการรถไฟฟ้าสายฉลองรัชธรรม (สายสีม่วง) สถานีตลาดบางใหญ่.* การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุรภา เอมสกุล และธนัสถา โรจนตระกูล. (2566). คุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ตามแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. *Journal of Roi Kaensarn Academi.* 7 (7), 1-13

อาภาภรณ์ นิยมธรรม. (2559). *คุณภาพการบริการที่มีผลต่อความภักดีของลูกค้าธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขาโอเชี่ยนชุมพร.* การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อารีรัตน์ ศรีทับ. (2564). *ปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรถโดยสารปรับอากาศประจำทางของผู้โดยสารสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Bitner, M.J., & Hubbert, A.R. (1994). *Encounter Satisfaction Versus Overall Satisfaction Versus*

Quality. In R.T. Rust & R.L. Oliver (Eds.). *Service Quality: New Directions in Theory and Practice.* Thousand Oaks, CA: Sage

Field, A. (2005). *Discovering statistics using SPSS* (2nd ed.). Thousand Oakes CA: Sage.

Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.

Parasuraman, A., Zeithaml, Valarie A. and Berry, Leonard L. (1988). SERVQUAL: A Multiple – Item Scale for Measuring Consumer Perceptions of Service Quality. *Journal of Retailing.* 64 (1), 12-40.

Pitchaya, (2023). ระบบขนส่งสาธารณะกรุงเทพติดอันดับ 39 ของโลก คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลกและเอเชียแปซิฟิก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: https://brandinside.asia/bangkok-ranked-39-in-public-transit-index-2022/

The Story Thailand. (2566). ส่องความสำเร็จ “มูฟมี” รถตุ๊กตุ๊กไฟฟ้า 100% สัญชาติไทย ‘ปัญหาจราจรในเมือง แก้ได้จากการใช้ขนส่งมวลชน’. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2567. แหล่งที่มา https://www.thestorythailand.com/16/01/2023/87878/

การออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

The Design and Development of the Package for Experiential Learning Activities to Promote Creative Expression of the Lower Class of Prathomsuksa Students in the Small Size Schools

สุพิชญา จับมั่น,
อนุชา พิมศักดิ์ และ ปวีณา ขันธ์ศิลา
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
Supichaya Jubmun,
Anucha Pimsak and Paweena Khansila
Kalasin University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: paweena.kh@ksu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและประสบการณ์ของครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น 2)ออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น และ 3) ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์ การวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์และสำรวจ ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนา และระยะที่ 3 การประเมินและสะท้อนคิด กลุ่มตัวอย่างการวิจัยระยะที่ 1 คือ ครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 40 คน และนักเรียนจำนวน 57 คน และกลุ่มตัวอย่างระยะที่ 3 คือ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 4 โรงเรียน และนักเรียนจำนวน 73 คน ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 9 เดือน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามความต้องการจำเป็นและประสบการณ์การสอนของครูและนักเรียน แบบสนทนากลุ่ม คู่มือชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์ แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบที

จากผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความต้องการสื่อการสอน และชุดการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอน 2) ผู้วิจัยได้ออกแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 6 กิจกรรม และ 3) ผลการเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของครูต่อกิจกรรมใน

* วันที่รับบทความ : 6 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 17 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 พฤษภาคม 2567
Received: May 6 2024; Revised: May 17 2024; Accepted: May 20 2024

ชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.56) และนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.64)

คำสำคัญ: การออกแบบและพัฒนา; ชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์; การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

Abstract

This research aims to: 1) analyze the necessary requirements and experiences of art teachers for the lower class of Prathomsuksa students, 2) design and develop the package for experiential learning activities to promote creative expression in the lower class of Prathomsuksa students, and 3) study the results of using the learning set from experiences. The research is divided into 3 phases: Phase 1 analysis and exploration, Phase 2 design and development, and Phase 3 evaluation and reflection. The research sample in Phase 1 consists of 40 art teachers in small schools under the jurisdiction of Udon Thani Primary Education Area Office 4 and 57 students. The Phase 3 sample group includes 4 small schools with a total of 73 students. The research duration is 9 months. Research tools include questionnaires on the necessary requirements and teaching experiences of teachers and students, focus group interviews, experiential learning package, and satisfaction assessment questionnaires. The statistical methods used in the research include percentages, means, standard deviations, and t-tests.

The research findings indicate that 1) teachers have a need for teaching media and teaching package in instructional management, 2) the researchers designed an experiential learning package to promote creative expression consisting of six activities, and 3) the post-learning scores using the experiential learning set were significantly higher than pre-learning scores at a statistical level of.05. Overall, teachers' satisfaction with the activities in the experiential learning set was also high ($\bar{X}$= 4.50, S.D. = 0.56), and students' satisfaction was rated highest ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.64).

Keywords: Design and Development; Package for Experiential Learning Activities; Creative expression

บทนำ

ความก้าวหน้าด้านการสร้างสรรค์ผลักดันให้วัฒนธรรมของมนุษย์ก้าวไปข้างหน้าในหลากหลายด้านทั้งด้านศิลปศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ฯลฯ ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ จึงมีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนให้เกิดแนวคิด สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประโยชน์ให้เกิดความสะดวกสบายให้กับเราอย่างมากมายมาตั้งแต่อดีต ความสามารถทางการคิด เป็นมุมมองแนวคิดเฉพาะบุคคล โดยใช้กระบวนการของระบบประสาท สมอง และร่างกาย จนส่งผลให้เกิดแนวโน้มทางการคิดที่หลากหลาย การคิดในลักษณะอเนกนัยความคิดหลายทิศทาง หลายแง่หลายมุม คิดได้กว้างไกลนำไปสู่การแก้ไขปัญหา การปรับปรุงดัดแปลง คิดแปลกใหม่หรือการแก้ไขอย่างเฉียบพลัน จนกระทั่งมีจินตนาการ และมีประโยชน์เชิงบวกต่อ

ตนเอง และสังคม ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง และมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องสร้าง และส่งเสริมประสบการณ์ เน้นความคิดที่หลากหลายให้กับนักเรียน เพื่อสร้างศักยภาพของนักเรียนให้ก้าวทันในยุคปัจจุบัน (ภัทราภรณ์ อู่ไพบูรณ์, 2565)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับการพัฒนาตนเองและสังคม ผู้คนที่มีความคิดสร้างสรรค์มักจะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำเสนอแนวคิดใหม่ๆ และมีมุมมองที่แตกต่าง ซึ่งช่วยให้พวกเขาก้าวหน้าในอาชีพและชีวิต (Florida, 2019) ตามที่ Sternberg และ Lubart (1999) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ และแรงจูงใจภายใน นอกจากนี้ Csikszentmihalyi (1997) ยังได้เสนอแนวคิดว่าความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อม และสาขาความรู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งสำหรับตัวบุคคลและสังคมโดยรวม ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์มักจะสามารถปรับตัวและเติบโตได้ดีกว่า นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและความก้าวหน้าในด้านต่างๆ (Florida, 2019; Csikszentmihalyi, 1997) ซึ่งความคิดสร้างสรรค์มีรูปแบบการเรียนรู้เพื่อที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เป็นคนเก่งรอบด้าน มีความรู้ทางวิชาการ การคิดสร้างสรรค์ มีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน ในอนาคตการศึกษาไทยจะไม่ได้เป็นเพียงการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาจากผู้สอนสู่ผู้เรียน แต่จะเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็น สามารถนำไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างสร้างสรรค์ในสภาพบริบทจริงของผู้เรียน โดยนำแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เข้ามาพัฒนารูปแบบเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดสร้างสรรค์อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้พร้อมกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้พัฒนาตนเอง วิชาชีพ และสังคม สามารถใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ตลอดจนนำไปพัฒนากระบวนการที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ต่อไป (ขจรพงษ์ ร่วมแก้ว, 2559)

แต่ปัญหาในปัจจุบันกลับพบว่าระบบการศึกษาเป็นตัวทำลายพลังความคิดสร้างสรรค์ด้วยการจัดการสอนแบบท่องจำ เน้นการอ่านและคำนวณตัวเลข บทเรียนที่ไม่ส่งเสริมอีกทั้งยังมองการทำนอกกรอบจากสิ่งที่ครูสอนเป็นสิ่งที่ผิด ซึ่งมีผลต่อการปิดกลั้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ส่งผลต่อสามารถด้านการปรับตัวและการพัฒนาความสามารถของตนเองในการทำงาน (ช่อรัก วงศ์สวรรค์, 2563)

การประเมิน PISA (Program for International Student Assessment) ในปี 2022 ได้มีการเพิ่มเติมความคิดสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในสมรรถนะหลักที่ประเมิน นอกเหนือจากการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (OECD, 2021) ความคิดสร้างสรรค์ถูกนิยามโดย PISA 2022 ว่าเป็นความสามารถของผู้เรียนในการคิดและดำเนินการอย่างต้นแบบเพื่อสร้างสรรค์ผลผลิตใหม่ที่มีคุณค่าและมีความหมาย โดยการบูรณา

การความรู้และทักษะจากหลากหลายสาขา (OECD, 2019) นี่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และนวัตกรรม งานวิจัยหลายชิ้นได้เน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในโลกยุคดิจิทัล เช่น การศึกษาของ Saavedra และ Opfer (2012) ที่ชี้ว่าความคิดสร้างสรรค์ช่วยเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการเผชิญกับความท้าทายในชีวิตและการทำงานในอนาคต ดังนั้น การประเมินความคิดสร้างสรรค์ในโครงการ PISA 2022 จึงมีความสำคัญในการสะท้อนคุณภาพการศึกษาในระดับนานาชาติ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้เรียน ชุดกิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนและลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kolb (2014) ที่กล่าวถึงวงจรการเรียนรู้ประสบการณ์ที่ประกอบด้วยการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง การสะท้อนคิด การสร้างแนวคิด และการทดลองปฏิบัติใหม่ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้เรียนในประเทศไทย โดยมีแนวทางในการออกแบบและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวทางการศึกษาของประเทศ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ดังนั้น การออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้จึงควรสอดคล้องกับแนวทางดังกล่าว เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ งานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2562) ยังพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมในประเทศไทยต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปองพล ชนิกกุล, ดาราวรรณ ประเสริฐศรี และ พิมพ์พร สุวรรณราช (2561) ที่กล่าวว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีผลต่อการเรียนรู้ นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนี้มีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้และหาคำตอบของปัญหาได้ด้วยตนเอง รู้จักคิด และแสวงหาความรู้เพื่อเชื่อมโยงความคิดไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาและสร้างสิ่งใหม่ๆ ต่อไป

จากความเป็นมาข้างต้นชี้ให้เห็นว่าทักษะความคิดสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะผู้เรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะกล้าคิด กล้าทำ ทำให้เห็นทักษะการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ จากการแสดงออกโดยใช้จินตนาการ และมีความคิดที่แปลกใหม่ จนสามารถสร้างสรรค์ผลงานต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นจนมีลักษณะที่เป็นนวัตกรรมได้ ประกอบกับ นโยบาย ที่มีจุดเน้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและความสามารถในส่วนที่ยังจำเป็นต้องการการพัฒนาโดยหนึ่งในทักษะที่จำเป็นคือ ทักษะด้านการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นนี้ขึ้น โดยการพัฒนาชุดการเรียนรู้นี้สามารถพัฒนา

ความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนได้จริงและเป็นชุดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตอย่างราบรื่นในสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ต่อไป อีกทั้งเป็นการสร้างต้นแบบการออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์เพื่อใช้ในบริบทที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและประสมการณ์ของครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

2. เพื่อออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

3. เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยใช้รูปแบบกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) แบ่งเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์และสำรวจ

1. กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

1.1 ครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 40 คน จาก 40 โรงเรียน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงคุณสมบัติมีประสบการณ์สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาตอนต้น ได้รับหน้าที่การสอนไม่ตรงวิชาเอกของครูผู้สอน

1.2 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 1,008 คน จาก 40 โรงเรียน ได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง

1.3 นักออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ศิลปะ (ทัศนศิลป์) หาความตรงของแบบตรวจสอบ

รายการและแบบสอบถามโดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 3 คน หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา พบว่า แบบสอบถามผ่านการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าความสอดคล้องรายข้อตั้งแต่ 0.67 – 1.00 สามารถนำไปใช้ได้

2.2 แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างสำหรับครูผู้สอน โดยผู้วิจัยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) 5 มิติ ได้แก่ บทบาท (role) อารมณ์ความรู้สึก (emotion) การรับรู้ (perception) เจตคติ (attitude) และพฤติกรรม (behaviors) มาออกแบบข้อคำถามสัมภาษณ์สำหรับครูผู้สอน นักออกแบบเกี่ยวกับนิยามปัญหา (Define) ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ศิลปะ (ทัศนศิลป์) โดยศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ประเด็นคำถาม ครอบคลุมทุกเนื้อหา ตัวแปร และมีภาษาที่ชัดเจนหรือไม่ หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาพบว่า ค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ต่อไป

2.3 แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างสำหรับนักออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วพบว่า ค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คนประเมินเครื่องมือการวิจัย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์และปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจนสามารถนำไปใช้ได้

3.2 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ไปยังกลุ่มเป้าหมาย

3.3 แจกแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นครูผู้สอนและนักเรียน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบออนไลน์ และ ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.4 จัดประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus group discussion) ในรูปแบบออนไลน์ดำเนินการเพื่อสัมภาษณ์สภาพปัญหาความต้องการจำเป็นในการสอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) จากประสบการณ์ผู้ใช้ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 5 คน

3.5 จัดประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus group discussion) ในรูปแบบออนไลน์ดำเนินการเพื่อสัมภาษณ์นักออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน

3.6 เก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้สำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

4. ระยะเวลาการทำวิจัย

4 เดือน ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2566

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสถิติในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยการหาดัชนีความสอดคล้องค่า (IOC) (Item-Objective Congruence Index: IOC) สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ

ระยะที่ 2 การออกแบบและพัฒนา

1. กลุ่มเป้าหมาย

2.1 ครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 คน

2.2 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน รวม 18 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย

เครื่องมือในการวิจัย คือ ต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1 ชุด นำต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการออกแบบนวัตกรรม จำนวน 5 คน ตรวจสอบ เพื่อประเมินหาคุณภาพ ความถูกต้องชัดเจนของภาษา และความสอดคล้องกับตัวชี้วัด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กรอบแนวคิดการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของ PISA และสังเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนและนักเรียน รวมถึงข้อเสนอแนะของนักออกแบบนวัตกรรม หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยของชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เท่ากับ 4.71 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.45 พร้อมนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงต้นแบบชุดการเรียนรู้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอความอนุเคราะห์โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 1 โรงเรียน ทดลองใช้ต้นแบบนวัตกรรมชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์

3.2 ทดลองใช้ต้นแบบนวัตกรรมชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

3.3 สัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับต้นแบบนวัตกรรมชุดการเรียนรู้ เพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับปรุงชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์ให้ดีขึ้น

4. ระยะเวลาการทำวิจัย

2 เดือน ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2566 ถึงเดือน มกราคม 2567

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 การประเมินและสะท้อนคิด

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ครูผู้สอนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 4 คน จาก 4 โรงเรียน

1.2 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 73 คน จาก 4 โรงเรียน

2. เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

2.1 ชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น 1 ชุด ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 รูปร่าง รูปทรงธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

กิจกรรมที่ 2 สีสันสื่ออารมณ์ ความรู้สึก

กิจกรรมที่ 3 ขีดเส้นสร้างสรรค์ภาพ

กิจกรรมที่ 4 สร้างภาพธรรมชาติตามความรู้สึก

กิจกรรมที่ 5 มุมมองของฉัน

กิจกรรมที่ 6 การสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่ง

ที่แก้ไขปรับปรุงจากข้อเสนอแนะในระยะที่ 2

2.2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ (สำหรับนักเรียน) มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ (สำหรับผู้สอน) มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขอความอนุเคราะห์โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวน 4 โรงเรียน ใช้ชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

3.2 ครูผู้สอนใช้ชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน

3.3 สิ้นสุดการใช้ชุดการเรียนรู้ ครูรวบรวมคะแนนใบงานกิจกรรมให้กับผู้วิจัย เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 หลังเสร็จสิ้นกิจกรรมครูผู้สอนและนักเรียนทำแบบประเมินพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์การทำแบบผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนเรื่องการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้สถิติทดสอบที (t- test Dependent Sample)

4.2 วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ (สำหรับนักเรียน) โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ (สำหรับผู้สอน) โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ระยะเวลาการทำวิจัย

2 เดือน ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2566 ถึงเดือน มกราคม 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยการออกแบบ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2563) โดยวางกรอบแนวคิดเพื่อดำเนินการ 3 ระยะ โดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบ 5 ขั้น มาเป็นขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย และใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

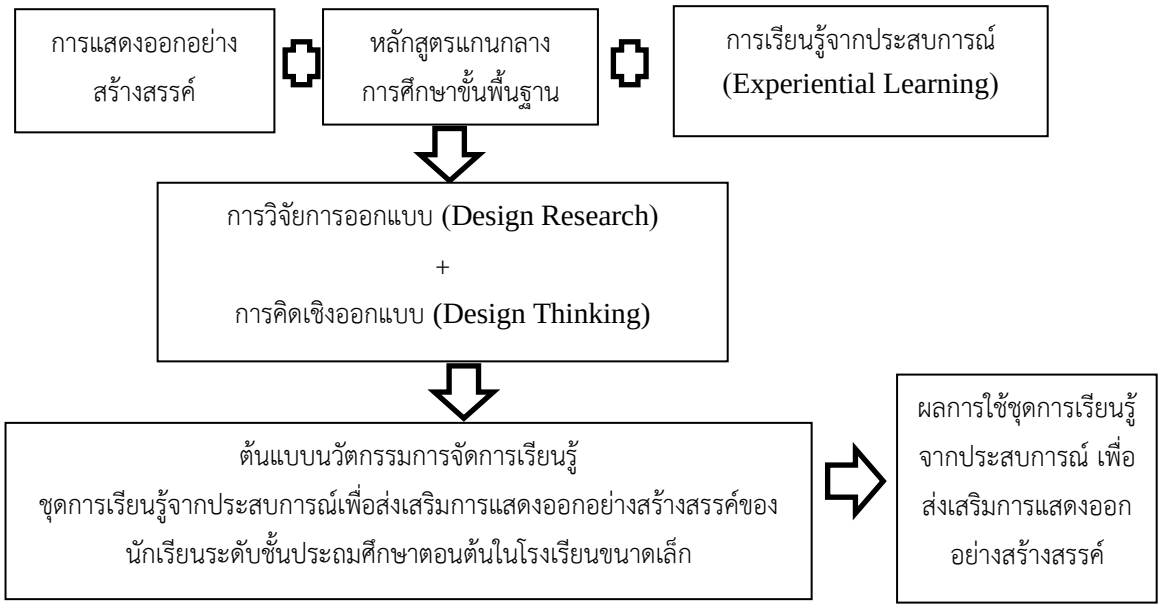

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์และความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ของครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก ตอนที่ 2 ผลการออกแบบและพัฒนาต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก ตอนที่ 3 ผลการใช้ชุดต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์และความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ของครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลการวิเคราะห์จากประสบการณ์ผู้ใช้ 5 มิติ ด้วยการทำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ประสบการณ์และความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ประสบการณ์การสอนของครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)

คำถาม	ประสบการณ์ของครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	มิติ
1. ท่านมีประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสรรค์อย่างไรบ้าง	1. ฝึกให้นักเรียนวาดภาพระบายสีตามจินตนาการ	บทบาท
2. ท่านใช้วิธีการจัดกิจกรรมการสอน วัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์อย่างไร การจัดการเรียนการสอนนั้นประสบความสำเร็จ/บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร	1. ค้นหาสื่อและใบงานทางเว็บไซต์ 2. ใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ	พฤติกรรม
3. ท่านคิดว่าปัญหาสำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์คืออะไร เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น	1. นักเรียนวาดภาพระบายสีในรูปแบบเดิมซ้ำ ๆ 2. เน้นเรียน 4 วิชา ทำให้การส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์เป็นเรื่องที่ทำได้ไม่เต็มที่ 3. การสอนควบชั้น เนื่องจากนักเรียนมีพัฒนาการไม่เท่ากัน การสอนควบชั้นจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการช้า	การรับรู้
4. ท่านแก้ปัญหาอย่างไรเมื่อพบว่าผู้เรียนเกิดปัญหาด้านการแสดงออกอย่าง	1. เพิ่มกิจกรรมการสอนในรูปแบบบูรณาการ	พฤติกรรม

คำถาม	ประสบการณ์ของครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	มิติ
สร้างสรรค์ การแก้ปัญหานั้นประสบความสำเร็จ/บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร		
5. ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อ/เครื่องมือ รูปแบบการสอนเทคนิคเพื่อส่งเสริมเรื่องการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร	1. เป็นกิจกรรมที่แก้ปัญหาได้ตรงจุด มีกิจกรรมที่หลากหลาย 2. เป็นสื่อแบบผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีที่นักเรียนสามารถจับต้องได้ทันสมัย ทำให้ผู้เรียนสนใจ	อารมณ์ความรู้สึก
6. ในมุมมองของท่านคิดว่าการใช้เครื่องมือ/ชุดการเรียนรู้มาช่วยในการแก้ปัญหาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียนมีความสำคัญอย่างไร	1. มีความสำคัญมาก เครื่องมือสามารถช่วยพัฒนาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน 2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยพัฒนาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียน 3. ช่วยฝึกทักษะการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนและแก้ไขปัญหาด้านความคิดสร้างสรรค์ 4. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสนใจการเรียนมากยิ่งขึ้น	เจตคติ

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดการเรียนรู้ของครูที่สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูจะใช้แบบฝึกทักษะการวาดภาพระบายสีเพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียน ฝึกจากง่ายไปหายาก ใช้ใบงาน แบบฝึกทักษะเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหาของผู้เรียน ครูมีการเพิ่มรูปแบบการสอนแบบบูรณาการมาใช้สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)

คำถาม	ความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	ร้อยละ
1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่หากมีการพัฒนาเครื่องมือ/ชุดการเรียนรู้มาช่วยในการแก้ปัญหาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียนมีความสำคัญหรือไม่อย่างไร	1. เห็นด้วย เพราะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการฝึกทักษะการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ 2. เห็นด้วย เพราะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 3. เห็นด้วยเพื่อให้ครูผู้สอนได้รู้ข้อบกพร่องของผู้เรียนและนำไปพัฒนาปรับปรุง	96.96
	4. ไม่เห็นด้วย	3.04
2. ท่านต้องการเครื่องมือที่ช่วยแก้ปัญหาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียนแบบใด ควรมีลักษณะหรือองค์ประกอบอย่างไร	1. ชุดแบบฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์	54.03
	2. ใบงาน	18.25
	3. สื่อประกอบการสอน	12.18
	4. แบบทดสอบการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์	15.54
3. ท่านต้องการรูปแบบของเครื่องมือ/ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใด เช่น ใบงาน รูปเล่ม ฯลฯ	1. รูปเล่ม	66.52
	2. ใบงาน	12.15
	3. สื่อประกอบการสอน	21.33
4. หากมีการพัฒนาเครื่องมือที่ช่วยแก้ปัญหาการการเรียนรู้การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียนท่านยินดีจะทดลองใช้หรือไม่ เพราะเหตุใด	1. ยินดีใช้ เพราะต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนและเสริมสร้างการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ยินดี เพราะจะได้มีวิธีที่หลากหลายในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ด้านการเรียนรู้การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ 3. ยินดี เพราะต้องการให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านการเรียนรู้การแสดงออกอย่างสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น	100

จากตารางที่ 2 จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนเห็นด้วยการพัฒนาเครื่องมือชุดการเรียนรู้มาช่วยในการแก้ปัญหาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียน ร้อยละ 96.96 ครูผู้สอนคิดว่าการใช้ชุดฝึกทักษะจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยแก้ปัญหาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ร้อยละ 54.03 ครูผู้สอนต้องการรูปแบบของเครื่องมือในลักษณะรูปเล่ม ร้อยละ 66.52 และยินดีทดลองใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ร้อยละ 100

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์ของนักเรียน

คำถาม	ประสบการณ์ของนักเรียน
1. นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นปัญหาที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์	1. วาดภาพระบายสีรูปแบบเดิมซ้ำ ๆ 2. ไม่มั่นใจในการแสดงออกทางความคิด 3. ขาดสื่อในการสอน 4. ครูสอนเน้น 4 วิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ
2. นักเรียนคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ การใช้เครื่องมือ รูปแบบการสอน เทคนิคการสอนเพื่อส่งเสริมเรื่องความคิดสร้างสรรค์หรือการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร	1. การจัดการเรียนรู้ที่สนุก 2. มีสื่อการสอนที่เข้าใจง่าย สวยงาม
3. เวลานักเรียนเจอกับปัญหาที่สร้างผลงานศิลปะไม่ได้ ไม่เข้าใจนักเรียนรู้สึกอย่างไร	1. กลัว กังวล ท้อใจ อารมณ์เสีย หงุดหงิด เสียใจ น้อยใจ 2. ไม่สนใจการเรียน

จากตารางที่ 3 จากการสัมภาษณ์นักเรียน พบว่า นักเรียนต้องการสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมทักษะการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มความสนุกและได้ความรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครูผู้สอนในรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก สอนไม่ตรงวิชาเอกของครูผู้สอน และมีภาระงานสอนเกินกำหนด ทำให้ไม่มีเวลาออกแบบกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจึงออกแบบชุดการเรียนจากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ด้วยการระดมสมองจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวิเคราะห์ตัวชี้วัดของ PISA และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ผลการออกแบบและพัฒนาต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลประสบการณ์และความต้องการจำเป็นในตอนที่ 1 ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้คือแบบร่างชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นพบว่า ได้นวัตกรรมเป็นชุดการเรียนรู้ จำนวน 6 กิจกรรม ผู้วิจัย ได้สร้างต้นแบบที่มีความคล้ายคลึงสูงซึ่งเป็นรูปแบบต้นแบบที่มีรายละเอียดความคล้างคลึงที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ ใบงาน แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน โดยการนำต้นแบบไปสร้างด้วยโปรแกรม Canva ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการออกแบบต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์

กิจกรรม	ตัวอย่างการออกแบบ	ตัวชี้วัดการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์	ตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลาง
กิจกรรมที่ 1 รูปร่าง รูปทรงธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น		การแสดงแนวคิดด้วยการเขียนบรรยาย	สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ ศ 1.1 ป.1/1 ศ 1.1 ป.2/1
กิจกรรมที่ 2 สีสันสื่ออารมณ์ความรู้สึก		การแสดงแนวคิดด้วยการเขียนบรรยาย	สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ ศ 1.1 ป.2/2

กิจกรรม	ตัวอย่างการออกแบบ	ตัวชี้วัดการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์	ตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลาง
กิจกรรมที่ 3 ขีดเส้นสร้างสรรค์ภาพ		การแสดงแนวคิดด้วยภาพ	สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ ศ 1.1 ป.2/3
กิจกรรมที่ 4 สร้างภาพธรรมชาติตามความรู้สึก	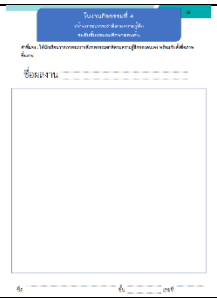	การแสดงแนวคิดด้วยภาพ	สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ ศ 1.1 ป.1/5
กิจกรรมที่ 5 มุมมองของฉัน	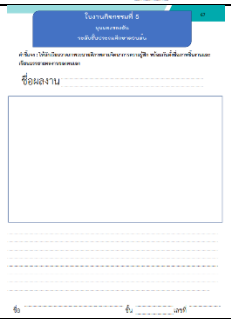	การแสดงแนวคิดด้วยการเขียน บรรยายและการแสดงแนวคิดด้วยภาพ	สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ ศ 1.1 ป.3/1 ศ 1.1 ป.3/4
กิจกรรมที่ 6 การสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่ง	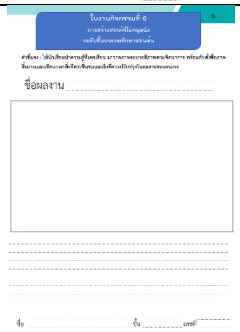	การแสดงแนวคิดด้วยการเขียนบรรยายและการแสดงแนวคิดด้วยภาพ	สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ ศ 1.1 ป.3/4 ศ 1.1 ป.3/8

จากตารางที่ 4 ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้ทั้งหมด 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 1 รูปร่าง รูปทรงธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น กิจกรรมที่ 2 สีสันสื่ออารมณ์ ความรู้สึก กิจกรรมที่ 3 ขีดเส้นสร้างสรรค์ภาพ กิจกรรมที่ 4 สร้างภาพธรรมชาติตามความรู้สึก กิจกรรมที่ 5 มุมมองของฉัน กิจกรรมที่ 6 การสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่ง ต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ ใบกิจกรรม แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

ตอนที่ 3 ผลการใช้ชุดต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนจำนวน 4 กลุ่มตัวอย่าง ด้วยชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์

รายงาน	N	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	S.D.	ร้อยละ	t	df	Sig 1 tailed
โรงเรียนบ้านนาคำ								
ก่อนเรียน	16	10	7.00	2.42	70.00	4.56*	15	0.00
หลังเรียน	16	10	8.38	1.82	83.75			
โรงเรียนบ้านหายโศก								
ก่อนเรียน	14	10	7.71	1.72	77.14	1.88*	13	0.04
หลังเรียน	14	10	8.14	1.65	81.43			
โรงเรียนบ้านโนนดู่								
ก่อนเรียน	29	10	6.90	2.36	68.97	3.63*	28	0.00
หลังเรียน	29	10	7.66	2.20	76.55			
โรงเรียนบ้านโนนแดง								
ก่อนเรียน	14	10	7.71	1.54	77.14	3.60*	13	0.00
หลังเรียน	14	10	8.11	1.26	87.14			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการทดสอบคะแนนของผู้เรียนทั้ง 4 โรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้ง พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์

รายการ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	t	df	Sig 1 tailed
ก่อนเรียน	73	10	7.23	2.12	73.33	6.78*	72	0.00
หลังก่อน	73	10	8.11	1.88	82.22			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ก่อนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 7.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.12 และเมื่อเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 8.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.88 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้ง พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนและครูต่อกิจกรรมในชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์

		นักเรียน			ครู		
ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	กิจกรรมที่ 1 รูปร่าง รูปทรงธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น	4.60	0.68	มากที่สุด	4.25	0.83	มาก
2	กิจกรรมที่ 2 สีสันสื่ออารมณ์ ความรู้สึก	4.60	0.54	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
3	กิจกรรมที่ 3 ขีดเส้นสร้างสรรค์ภาพ	4.73	0.53	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
4	กิจกรรมที่ 4 สร้างภาพธรรมชาติตามความรู้สึก	4.42	0.70	มาก	4.00	0.71	มาก
5	กิจกรรมที่ 5 มุมมองของฉัน	4.30	0.75	มาก	4.50	0.50	มาก
6	กิจกรรมที่ 6 การสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่ง	4.56	0.66	มากที่สุด	4.75	0.43	มากที่สุด
รวม		**4.54**	**0.64**	**มากที่สุด**	**4.50**	**0.56**	**มาก**

จากตารางที่ 7 พบว่านักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก 4 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.5, S.D.=0.64) และครูผู้สอน มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.50, S.D.=0.56)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์และความต้องการจำเป็นของครูผู้สอนในรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) พบว่า ครูผู้สอนสอนไม่ตรงวิชาเอก ครูสอนรูปแบบบรรยายตามหนังสือเรียน และขาดสื่อการเรียนรู้ บางรายใช้สื่อการเรียนรู้จากการดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และความต้องการจำเป็นของครูผู้สอน คือ ครูอยากได้ชุดการเรียนการสอนที่นักเรียนสัมผัสได้ และหนังสือหรือภาพมีสีสัน ชุดกิจกรรมที่นักเรียนลงมือปฏิบัติ สื่อต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งประสบการณ์และความต้องการจำเป็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายงานในรูปแบบเดิม ไม่มีความหลากหลาย และนักเรียนต้องการสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมทักษะการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มความสนุกและได้ความรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรพล สิมพิลา, สายหยุด ภูปุย และ วรรณธิดา ยลวิลาศ (2567) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นจากประสบการณ์ผู้ใช้ในรายวิชาการวัดละเอียดเพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผลงานวิจัยพบว่า ปัญหาความต้องการจำเป็นจากประสบการณ์การเรียนในรายวิชาการวัดละเอียดนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ขาดทักษะการใช้เครื่องมือวัดละเอียด ได้เรียนเนื้อหาทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ได้ลงมือปฏิบัติทำชิ้นงานของตนเองน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นงานกลุ่ม บางคนจึงไม่มีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติวางแผนการเรียนด้วยตนเอง เพราะส่วนใหญ่ไม่ชอบการคิดคำนวณ จึงสร้างสื่อประสมในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาวัดละเอียดด้วยระบบออนไลน์ (google site) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ร่วมกับการเรียนรู้แบบนำตนเองซึ่งจะนำไปสู่การพัฒทักษะการวัดละเอียดของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วทัญญู สารปรัง, อัญญปารย์ ศิลปะนิลมาลย์, และ วรรณธิดา ยลวิลาศ (2567) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณในรายวิชาวิทยาการคำนวณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าครูผู้สอนวิทยาการคำนวณส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนตามความถนัดของตนเองโดยเน้นไปที่การสอนตาม

เนื้อหาในหนังสือ และออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาในหนังสือเรียน ครูต้องการกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม นักเรียนต้องการกิจกรรมที่ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน

2. ผลการออกแบบและพัฒนาต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้ทั้งหมด 6 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมที่ 1 รูปร่าง รูปทรงธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น กิจกรรมที่ 2 สีสันสื่ออารมณ์ ความรู้สึก กิจกรรมที่ 3 ขีดเส้นสร้างสรรค์ภาพ กิจกรรมที่ 4 สร้างภาพธรรมชาติตามความรู้สึก กิจกรรมที่ 5 มุมมองของฉัน กิจกรรมที่ 6 การสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่ง ต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ ใบกิจกรรม แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขมจิรา บุญทวี (2565) ได้พัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง หลักการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ โดยใช้ชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หลักการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และยังสอดคล้องกับกาญจนา หีดชนา และคณะ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องสร้างสรรค์งานศิลป์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระทัศนศิลป์ตามรูปแบบการสอนของแฮร์โรว์ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดขันเงิน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ผลการวิจัย พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. ผลการใช้ชุดต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขนาดเล็ก

3.1 ผลการเปรียบเทียบการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ก่อนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากชุดการเรียนรู้มีขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มต้นจากการระดมสองจากผู้เชี่ยวชาญการออกแบบนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ศึกษาตัวชี้วัดของ PISA และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นฐานพุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับประถมศึกษาตอนต้น เพื่อกำหนดกิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ในชุดการเรียนรู้จึงทำให้เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม โดยมีคู่มือ คำสั่ง คำชี้แจงในการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับครูและสำหรับนักเรียน มีบทบาทและรายละเอียดชัดเจน เนื้อหาไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป นอกจากนี้สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลายจึงทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกกับการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถทำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภา ใสสาร, เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม, และชารี มณีศรี (2564) พบว่า การใช้ชุดกิจกรรมในการสอนแบบ (CIPPA MODEL) ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง ทักษะการใช้สี ทักษะการทำงานกลุ่มและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้หน่วย สร้างสรรค์งานศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของครูผู้สอน พบว่า มีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก และนักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก บัตรภาพเนื้อหา ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้ในแบบฝึกของกิจกรรม ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและสนุกในงานทำงาน จากการสังเกต นักเรียนสนใจเรียนมากกว่าการฟังครูอธิบายอย่างเดี่ยว นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น และนักเรียนบางคนเกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนารถ สมวาที (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องทัศนธาตุสู่การสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องทัศนธาตุสู่การสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรเพิ่มรายละเอียดในการวัดผลประเมินเกณฑ์ให้ละเอียด และรายละเอียดของแผนภาพประกอบมีความหลากหลาย เสริมความน่าดึงดูดให้กับผู้เรียน

1.2 ในบริบทการจัดการเรียนการสอนควรให้ผู้สอนสามารถกำหนดหัวข้ออื่นๆ ที่สอดคล้องกับสาระสำคัญของชุดการเรียนรู้ได้ วิชาศิลปะสามารถจัดในรูปแบบกิจกรรมบนฐานทางเลือกเป็นแม่แบบครูผู้สอนสามารถเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจเพิ่มเติมได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อความส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ไปทดลองใช้ในบริบทที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถสรุปอ้างอิงเป็นหลักการนำไปใช้ได้กว้าง

2.2 ควรมีการพัฒนารูปแบบชุดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์เพื่อเป็นแนวทางการเรียนรู้ที่ตอบรับกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

3. ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างเสริมศาสตร์การวิจัยออกแบบ

การประยุกต์ใช้แนวคิดการวิจัยอิงการออกแบบในการพัฒนาต้นแบบชุดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อความส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์เป็นตัวอย่างของการวิจัยอิงการออกแบบที่ให้บทเรียนที่น่าสนใจหลายประการ และมีคุณค่าที่ให้ผลผลิตเป็นหลักการออกแบบ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กาญจนา หีดชนา และคณะ. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สร้างสรรค์งานศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ตามรูปแบบการสอนของแฮร์โรว์ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนวัดขันเงิน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*. 8 (11), 207-220.

ขจรพงษ์ ร่วมแก้ว, ประวิทย์ สิมมาทัน, และกนก สมะวรรธนะ. (2559). รูปแบบการเรียนรู้แบบเปิดตามแนวคิดคอนเน็คติวิสต์ซึม เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี. *วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*. 3 (1), 45-63.

เขมจิรา บุญทวี. (2565). การพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง หลักการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ โดยใช้ชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารมหาจุฬาตานี ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 4 (7), 44-51.

ช่อรัก วงศ์สวรรค์, กิตติมา พันธ์พฤกษา, และเชษฐ์ ศิริสวัสดิ์. (2564). ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 18 (2), 123-139.

นุชนารถ สมวาที. (2560). *การพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเรื่องทัศนธาตุสู่การสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. รายงานการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปองพล ชนิกกุล, ดาราวรรณ ประเสริฐศรี, และพิมพ์พร สุวรรณราช. (2561). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*. 17 (3), 60-68.

ภัทราภรณ์ อู่ไพบูรณ์. (2565). การสร้างสรรค์ความคิดสร้างสรรค์: นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา. *วารสารดนตรีและวัฒนธรรม*. 1 (1), 1-11.

วทัญญู สารปรัง, อัญญปารย์ ศิลปะนิลมาลย์, & วรรณธิดา ยลวิลาศ. (2567). การศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณใน รายวิชาวิทยาการคำนวณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และนวัตกรรมมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*. 3 (1), 52-67.

วีรพล สิมพิลา, สายหยุด ภูปุย, และวรรณธิดา ยลวิลาศ (2567). การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการจำเป็นจากประสบการณ์ผู้ใช้ในรายวิชาการวัดละเอียดเพื่อพัฒนาทักษะของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และนวัตกรรมมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. 3* (1), 40-51.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2562). *รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

สุภา ใสสาร, เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม และ ชารี มณีศรี. (2564). การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะหน่วยสร้างสรรค์งานศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดกิจกรรมในการสอนแบบ (CIPPA CODEL). *วารสารมจรอุบลปริทรรศน์*. 6 (2), 193-206.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2563). *การวิจัยการออกแบบทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Csikszentmihalyi, M. (1997). *Creativity: Flow and the psychology of discovery and invention*. HarperPerennial. New York, 39, 1-16.

Florida, R. (2019). *The rise of the creative class*. Basic books.

Kolb, D.A. (2014). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. FT press.

OECD. (2019). *PISA 2021 Creative Thinking Framework*.

OECD. (2021). *PISA 2022 Creative Thinking Assessment*.

Saavedra, A. R., & Opfer, V. D. (2012). Learning 21st-century skills requires 21st-century teaching. *Phi Delta Kappan*, 94 (2), 8-13.

Sternberg, R. J., & Lubart, T. I. (1999). The concept of creativity: Prospects and paradigms. *Handbook of creativity*, 1 (3-15)

The Research on the Curriculum Design of Labor Education for Chinese Higher Vocational Students

He Yijing and Meng Jianhuang
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 454591363@qq.com

****

Abstract

One of the main goals of higher vocational education is to cultivate technical talents that meet social needs. Through labor education, students can not only learn professional skills, but also develop good professional qualities and better adapt to the future work environment. Constructing a student learning effect evaluation index system for labor education courses in higher vocational colleges in China is of great significance to the quality of education in higher vocational colleges and the overall development of students. Through the evaluation index system, students' learning outcomes in labor education courses can be measured more accurately, providing feedback to educators and helping them adjust teaching methods, thereby improving the quality of teaching. Through literature analysis, questionnaires, statistical analysis and other methods, this paper conducted an in-depth study of the student learning effect evaluation index system of labor education courses for higher vocational students in China, and systematically analyzed the specific situation of students in higher vocational colleges in Shaanxi Province, China. , the assessment indicator system and weight indicator system were redesigned. The student learning effect is scientifically quantified, and it provides some useful reference and help for the construction of student learning effect evaluation index system for labor education courses for Chinese higher vocational students.

Keywords: Higher vocational education in China; labor education courses; learning effect evaluation

Introduction

Education is not only a means of transmitting knowledge and skills, but also a key factor in shaping future citizens with sound values, sense of responsibility and innovative thinking. Since the founding of New China, labor education has been an indispensable part of the overall education system. Especially as China gradually emerges as an important player in the global economy, the adjustment and improvement of the education system has become a national strategic issue. The goals and implementation methods of labor education are constantly adjusted with changes in the social, political and economic background. For example, in the early days, labor education focused more on cultivating students' agricultural labor skills and socialist spirit. However, with the diversification and globalization of China's economy, the connotation and methods of labor education have gradually become richer and more diverse. From a policy perspective, the Chinese government has successively introduced a series of macro policies on labor education reform in the past few decades. These policies not only promote the quality and breadth of labor education, but also ensure its synchronization with social, economic and cultural development (Fan & Zou, 1994). Labor education occupies an

*Received: May 6 2024; Revised: May 17 2024; Accepted: May 20 2024

irreplaceable position in China's education system. It not only adapts to changing social and economic needs, but also provides strong support for cultivating well-rounded citizens.

As China's influence on the global stage gradually increases, how to further optimize labor education so that it can better serve the overall development of the country and society will be a long-term and crucial task. As society's demand for compound talents with multi-dimensional comprehensive qualities continues to increase, it is widely recognized that labor education is irreplaceable in cultivating students' practical skills, teamwork spirit and social responsibility. However, as Qing (2022) said, modern higher education institutions face a series of practical challenges when implementing labor education, including one-sided and marginalized perceptions of labor education, the singleness of educational forms, and lack of innovation and modernity. and the lack of a scientific evaluation mechanism. Universities and education practitioners are re-examining the importance of labor education, hoping to integrate it with modern educational concepts and technologies to promote innovation in labor education models and content. One of the main goals of higher vocational education is to cultivate technical talents that meet social needs. Through labor education, students can not only learn professional skills, but also develop good professional qualities and better adapt to the future work environment.

Through practical operations and practical activities, students can apply theoretical knowledge into practice and improve their ability to solve practical problems. It can cultivate students' sense of responsibility, teamwork spirit, communication skills, innovation awareness and other professional qualities. These are very important soft skills in the workplace. Students can realize the value and significance of labor, cultivate an attitude of respecting and loving labor, and form a positive attitude towards life and work. It helps students develop good working and living habits, such as punctuality, self-discipline, diligence, etc. These habits are beneficial to students' future work and life. Therefore, labor education plays an important role in higher vocational education. It not only helps students obtain the technical skills required for employment, but also promotes the improvement of students' comprehensive quality and lays a solid foundation for their careers and social life.

Based on the above research background, researchers have a profound understanding of the urgency and importance of constructing a learning effect evaluation system for labor education courses for higher vocational students. This measure not only meets the needs of social development, but also meets the inevitable requirements for students' all-round growth. It is also an urgent need to improve the quality of higher vocational labor education. Therefore, the key to whether China's higher vocational students' labor education courses have successfully completed teaching tasks and achieved teaching goals lies in how to establish a scientific and reasonable evaluation system to comprehensively and objectively evaluate students' performance and achievements in labor education. This article will try to take this issue as the main discussion content and use Shaanxi Province in China as an example for analysis.

Research Objective

1. Systematically analyze the current situation and existing problems of labor education courses for Chinese higher vocational students to clarify the necessity and importance of the evaluation index system.

2. Based on methods such as literature analysis, questionnaires, and statistical analysis, conduct an in-depth study of the student learning effect evaluation index system of labor education courses for Chinese higher vocational students, and explore the rationality and effectiveness of each index.

3. Based on the specific situation of students in higher vocational colleges in Shaanxi Province, China, redesign the assessment indicators and weights of the evaluation indicator system to more accurately reflect students' learning outcomes in labor education courses.

Literature Review

1. Course evaluation

Curriculum evaluation is a vital part of the education process. It is not only related to students' learning effects, but also directly affects the quality of education. In order to improve the school's educational quality and social influence, higher vocational colleges must establish a scientific and reasonable labor education course evaluation mechanism. However, the current labor education course evaluation mechanism has shortcomings. The course objectives are not clear enough, the course content is outdated, and the course evaluation mechanism needs to be further improved (You et al., 2022). Gao Wenhong (2022) believes that there are some restrictive problems in the evaluation of labor education in higher vocational colleges, which are mainly restricted by educational content and methods. These problems include the "non-professionalization" of the evaluation system, the evaluation subject is too single, the evaluation content is too simplified, and the spirit of craftsmanship is ignored. The evaluation method mainly focuses on the results and ignores the process. In addition, this kind of evaluation has the characteristics of universal education and fragmentation, and does not pay enough attention to the non-intellectual factors in labor education. This is not only inconsistent with the current labor education policy orientation, but also violates the core value of labor education.

The evaluation of the knowledge, skills and attitudes acquired by students through course study is an important part of the education process. This kind of evaluation not only helps teachers understand students' learning effectiveness, but also provides feedback for course design and teaching methods, thereby promoting continuous improvement of education. The following is a detailed description of the assessment of student knowledge, skills and attitudes:

Knowledge assessment usually involves an examination of students' understanding of course content. This can be through exams, quizzes, assignments, papers, etc. The assessment content should cover the core concepts, theories, principles and facts of the course. For example, in a history course, teachers might administer exams to assess students' knowledge of historical events, people, and periods. In science courses, lab reports and data analysis may be used to evaluate students' scientific knowledge and experimental skills.

Skills assessment focuses on students' practical abilities and ability to apply knowledge to solve problems. This includes technical skills, social skills, critical thinking skills, and more. Assessment methods may include hands-on demonstrations, project work, simulated scenarios, role plays, etc. For example, in an engineering course, students may be required to design and build a prototype to demonstrate their technical skills. In language courses, oral communication and writing exercises may be used to assess students' ability to use the language.

Attitudinal assessment involves the assessment of students' motivations, interests, values, and emotional responses. This is usually done through observation, questionnaires, interviews, self-reflection etc. Evaluation content may include students' cooperative spirit, sense of responsibility, perseverance, enthusiasm for learning, etc. For example, in a physical education class, a teacher might observe students' cooperative attitudes and competitive spirit in team sports. In art courses, students' creativity and passion for art may be the focus of evaluation.

Comprehensive assessment combines knowledge, skills and attitudes to comprehensively assess a student's overall development. This evaluation method emphasizes the overall development of students rather than just academic performance. It requires a multi-dimensional evaluation system, including qualitative and quantitative evaluation tools, as well as feedback from multiple evaluators inside and outside the school.

The purpose of evaluation is not only to evaluate students' performance, but more importantly, to provide feedback to help students identify their strengths and areas for improvement, and to guide teachers to adjust teaching strategies and methods. Through ongoing evaluation and feedback loops, courses can be continuously optimized to better meet student learning needs.

In short, evaluating the knowledge, skills and attitudes acquired by students through course learning is a complex process that requires the use of a variety of evaluation methods and tools. Such evaluation helps ensure the relevance and effectiveness of course content while promoting students' holistic development and lifelong learning capabilities.

2. Innovation and practice in labor education evaluation systems in different higher vocational colleges

Regarding the construction of the evaluation system for labor education courses for Chinese higher vocational students, the following are some specific cases:

(1) Labor education evaluation reform of Jiaxing Vocational and Technical College: The school's labor education evaluation system was selected as a typical case of education evaluation reform in Zhejiang Province. Their system emphasizes "intelligent empowerment" and builds a "three-party and eight-eyes" multiple evaluation system to realize the visualization, quantification, concreteness and digitization of the effectiveness of labor education. This system includes the "Thousand-Day Growth Plan" for school students, covering many aspects such as daily life labor, production labor and service labor.

(2) Typical cases of labor education in Suzhou vocational schools: In 2021, the Suzhou Municipal Education Bureau organized a selection event for typical cases of labor education and awarded multiple awards. These cases reflect the innovation and practice of various schools in labor education, such as the "Construction of a Point-Line-Area-Sports Education System for Labor Education in Secondary Vocational Schools" in Xiangcheng Secondary Vocational School in Jiangsu Province, and the "Construction of a Point-Line-Area-Sports Education System for Labor Education in Secondary Vocational Schools" in Changshu

Vocational Secondary School in Jiangsu Province. The school's "Join hands with quasi-professionals to enter the 2.0 era of labor education" and so on.

(3) Labor education curriculum reform at Chizhou Vocational and Technical College: The college focuses on integrating labor education with professional skills and has launched a “two one” work method, that is, one class and one piece of land. This method aims to cultivate students' individual skills and comprehensive literacy through professional labor courses.

(4) Construction of the labor education evaluation system of Nanjing Information Vocational and Technical College: The college combines intangible traditional culture and new generation information technology to deeply promote labor education practice activities. They have established multiple labor skill studios, such as cooking, storage, first aid, etc., integrating life skills training into labor education, and emphasizing the combination of labor education and professional education.

These cases show that higher vocational colleges have adopted a diversified approach in the construction of labor education evaluation systems, focusing not only on students' skills and knowledge learning, but also on the cultivation of work spirit and the improvement of practical abilities.

Research Methodology

The target institutions of this article are mainly concentrated in higher vocational colleges in Shaanxi Province, with special attention to those institutions that implement labor education courses. Shaanxi Province was chosen as the research area not only because of its rich historical and cultural background and educational resources, but also because the province is representative and advanced in the field of vocational education. Higher vocational colleges in Shaanxi Province have rich practical experience and innovative attempts in implementing labor education courses, and can provide valuable cases and data for this study. However, the research results are limited to specific geographical and cultural environments, and regional differences need to be taken into account when generalizing to other regions. It is expected that among the 10 higher vocational colleges selected in the research matrix, the student sample will include 248 students of different grades, majors, genders, and socioeconomic backgrounds to ensure broad representation.

1. Rating index design

In summary, the above will be discussed from the following dimensions (as shown in Table 1):

Table 1 Schematic diagram of rating indicators for labor education courses for Chinese higher vocational students

Dimensions	Indicator content	Indicator scoring criteria
Skill mastery	1. Master basic labor skills and operating procedures 2. Be able to skillfully use relevant tools and equipment 3. Able to independently complete or participate in completing labor projects	- Excellent: Able to complete all tasks proficiently with high speed and accuracy. - Good: Able to complete most tasks, but speed and accuracy could be improved. - Fair: Able to complete basic tasks, but with low speed and accuracy.

		- Poor: unable to complete basic tasks and needs further learning and practice.
knowledge application ability	1. Understand the nature and significance of labor 2. Master labor-related laws, regulations and policies 3. Understand the relationship between labor, economic development and social progress	- Excellent: Ability to flexibly apply theoretical knowledge to practical operations and solve practical problems. - Good: Able to apply theoretical knowledge to practical operations and solve some problems under guidance. - Average: Able to understand theoretical knowledge, but unable to apply it in practical operations. - Poor: unable to understand theoretical knowledge and unable to apply it to practical operations.
Teamwork	1. Ability to communicate and collaborate effectively in a team 2. Ability to assume roles and responsibilities in the team 3. Ability to play a leadership role in a team or support team goals	- Excellent: Excellent performance in a team, able to communicate and collaborate effectively, and make significant contributions to team goals. - Good: Perform well in the team, be able to carry out basic communication and collaboration, and make a certain contribution to team goals. - Average: Average performance in the team, weak communication and collaboration skills, and small contribution to team goals. - Poor: Poor performance in the team, unable to communicate and collaborate effectively, and does not contribute to team goals.
attitudes and habits	1. Have a positive attitude towards labor 2. Develop good working habits and professional qualities 3. Participation and attendance in labor education courses 4. How active you are in class discussions and activities	- Excellent: 100% attendance rate, active participation in any activities on the subject, and excellent completion of the subject activities. - Good: Good attendance rate and active participation in any activities on the subject. - Average: The attendance rate is not high, but they will participate in any activities on the subject from time to time. - Poor: Very low attendance and never actively participate in any activities on the subject.

These scoring standards can be adjusted and supplemented according to the specific labor education course content and objectives to ensure the comprehensiveness and accuracy of the evaluation system. At the same time, qualitative and quantitative evaluation methods can also be combined, such as observations, interviews, questionnaires, skill tests, etc., to obtain more comprehensive evaluation results.

Research Scope

This study aims to undertake a comprehensive exploration focusing on China's higher vocational student population. Drawing upon data from the "Statistical Bulletin on China's Education Development in 2022," it is noted that the country hosts a total of 3,013 higher education institutions. Among these, there are 1,238 general undergraduate schools, including 164 independent colleges, marking a slight increase from the previous year. Additionally, there are 32 undergraduate-level vocational schools, showing an increase of 11 compared to the preceding year. Furthermore, the nation comprises 1,489 higher vocational (junior college) schools, demonstrating an increase of 3 from the previous year. There are also 253 adult colleges and universities, reflecting a decrease of 3 from the previous year (Ministry of Education of the People's Republic of China, 2023). This data underscores the pivotal roles played by both general undergraduate and higher vocational colleges within China's higher education framework. Moreover, it highlights their ongoing growth and evolution to meet the demands of an increasingly intricate and competitive societal landscape.

Research Findings

In order to verify the scientificity of the primary index system, it is necessary to test the primary index system. Indicator system inspection mainly includes: importance inspection and completeness inspection. The integrity test is to test whether the assessment index system comprehensively reflects all aspects of teacher performance assessment work. Generally judged through qualitative analysis. As shown in table 2

Table 2 Index importance analysis table

First level indicator	Secondary indicators	N	Min	Max	Mean	standard deviation
Skill mastery	Master basic labor skills and operating procedures	248	3	5	4.67	0.521
	Ability to skillfully use relevant tools and equipment	248	2	5	3.98	0.745
	Able to independently complete or participate in completing labor projects	248	2	5	3.98	0.802
	Understand the nature and significance of labor	248	1	5	3.45	0.789

knowledge application ability	Understand labor-related laws, regulations and policies	248	1	5	3.45	0.862
	Understand the relationship between labor, economic development and social progress	248	2	5	3.96	0.841
Teamwork	Ability to communicate and collaborate effectively within a team	248	2	5	3.97	0.741
	Able to assume roles and responsibilities within the team	248	2	5	3.98	0.862
	Ability to provide leadership within a team or support team goals	248	3	5	4.68	0.873
attitudes and habits	Have a positive attitude towards labor	248	2	5	3.97	0.884
	Develop good working habits and professional qualities	248	2	5	3.95	0.856
	Participation and attendance in labor education courses	248	1	5	3.41	0.789
	Activeness in class discussions and activities	248	2	5	3.98	0.862

Specific construction and analysis of assessment indicator weights

In order to gain an in-depth understanding of the quantitative indicator system, this article will introduce in detail the method of determining indicator weights based on actual cases. Based on the previous analysis, the analytic hierarchy process is used here to design the student learning effect assessment index system hierarchically. Based on the analytic hierarchy process theory and the aforementioned work, the student learning effect assessment index system is obtained, as shown in Table 3:

Table 3 Performance appraisal indicator levels and weights

First level indicator	Secondary indicators	total weight
Skill mastery 0.157	Master basic labor skills and operating procedures 0.475	0.0502
	Ability to skillfully use relevant tools and equipment0.245	0.0452
	Able to independently complete or participate in completing labor projects 0.211	0.0289
Knowledge application ability 0.178	Understand the nature and significance of labor0.347	0.0617
	Understand labor-related laws, regulations and policies0.217	0.0593
	Understand the relationship between labor, economic development and social progress0.347	0.0736
Teamwork ability 0.347	Ability to communicate and collaborate effectively in a team 0.475	0.0178
	Able to assume roles and responsibilities in the team 0.178	0.0294
	Ability to provide leadership within a team or support team goals0.341	0.0477
Attitudes and Habits0.274	Have a positive attitude towards labor 0.248	0.0221
	Develop good working habits and professional qualities0.127	0.0452
	Participation and attendance in labor education courses 0.179	0.0642
	Activeness in class discussions and activities 0.144	0.0412

Discussion

The curriculum design for labor education among Chinese higher vocational students is a critical aspect of their educational journey, with implications that resonate across various dimensions. Aligning with findings from the literature review, several key points emerge regarding the effectiveness and alignment of labor education curriculum design:

1、Integration of Theory and Practice:

The literature underscores the importance of integrating theory with practical application in labor education (Zhang, 2018: 189-202). Our study concurs with this perspective, emphasizing the principle of combining theoretical knowledge with hands-on experience. By incorporating elements such as labor literacy, skills, and values into the curriculum, students

can develop a holistic understanding of labor and its significance in society (Wang et al., 2019: 321-335).

2、Diverse Forms of Labor Education:

Research suggests that labor education should encompass various forms, including daily life labor, production labor, and social service labor (Liu & Huang, 2020: 167-180). Our study supports this notion by advocating for a comprehensive approach to labor education that encompasses a wide range of activities. Through classroom teaching, thematic activities, and internship training, students can gain practical experience and develop a strong work ethic (Chen et al., 2021).

3、Professionalization and Skill Development:

The literature emphasizes the role of labor education in cultivating technically skilled individuals who are well-equipped for the demands of the workforce (Li & Li, 2017). Our research aligns with this perspective, highlighting the importance of labor education in fostering both technical proficiency and professional attributes. By engaging in practical tasks and collaborative projects, students can enhance their competencies and readiness for the job market (Zhou & Wang, 2020: 455-468).

4、Social Responsibility and Ethical Development:

Scholars argue that labor education plays a crucial role in instilling a sense of social responsibility and ethical behavior among students (Gao et al., 2018:321-335). Our findings echo this sentiment, emphasizing the significance of social service activities and community engagement in labor education. Through participation in such endeavors, students not only contribute to the welfare of society but also cultivate values of empathy and civic duty (Jiang et al., 2019).

In summary, our discussion aligns with the findings of existing research, underscoring the importance of integrating theory with practice, embracing diverse forms of labor education, fostering professionalization and skill development, and promoting social responsibility and ethical values. By addressing these aspects in curriculum design, higher vocational institutions can effectively prepare students for the challenges and opportunities of the modern workforce.

Recommendations

In order to further advance labor education in China's higher vocational education, it is suggested to deepen theoretical research, particularly focusing on elucidating the relationship between labor education and the socialist education system. Additionally, there is a need to delve into the theoretical underpinnings supporting labor education's role in facilitating students' comprehensive development.

1、Policy Recommendations:

To enhance the integration of labor education into higher vocational colleges, it is recommended to propose policy measures that incentivize institutions to prioritize the design and implementation of labor education courses. These policies should emphasize the incorporation of labor education into institutional teaching plans, accompanied by requisite policy support.

2、Furthermore, it is suggested that education authorities and relevant institutions increase policy preferences for labor education among higher vocational students. This can be achieved through the introduction of reward mechanisms and financial support schemes aimed at promoting innovative practices in labor education within higher vocational colleges.

3、Practical Suggestions:

Exploring diverse approaches to implementing labor education content is essential. This entails designing specific and feasible course content and teaching methods that incorporate various forms such as theme activities, project practice, and internship training.

Moreover, practical suggestions should encourage higher vocational colleges to foster students' labor skills, professional qualities, and team spirit. Establishing a conducive labor education atmosphere and offering specialized practice courses are recommended strategies to achieve this objective.

These suggestions aim to bridge the gap between theoretical insights and practical implementation, thereby enhancing the effectiveness of labor education in higher vocational institutions.

References

Chen, Y., et al. (2021). Enhancing Vocational Education: The Role of Labor Education in Higher Vocational Institutions. *Journal of Vocational Education Research*. 34 (2), 45-56.

Gao, L., et al. (2018). Social Responsibility and Ethical Development: The Role of Labor Education in Chinese Higher Vocational Institutions. *Journal of Higher Education*. 42 (3), 321-335.

Jiang, S., et al. (2019). Labor Education and Civic Engagement: A Case Study of Chinese Higher Vocational Students. *International Journal of Comparative Education*. 5 (1), 78-89.

Li, H., & Li, X. (2017). Professionalization and Skill Development in Labor Education: A Comparative Analysis. *Comparative Education Review*. 61 (4), 532-548.

Liu, W., & Huang, Q. (2020). Diverse Forms of Labor Education: A Cross-sectional Study of Chinese Higher Vocational Colleges. *Educational Research Quarterly*. 43 (2), 167-180.

Wang, J., et al. (2019). Integrating Theory and Practice: Curriculum Design for Labor Education in Chinese Higher Vocational Institutions. *Journal of Curriculum Studies*. 51 (3), 321-335.

Zhang, L. (2018). Theory and Practice Integration: A Framework for Labor Education Curriculum Design. *Chinese Education Review*. 20 (2), 189-202.

Zhou, Y., & Wang, L. (2020). Fostering Professionalization and Skill Development: A Case Study of Labor Education in Chinese Higher Vocational Colleges. *Journal of Vocational Education*. 38 (4), 455-468.

ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

The Factors Related to Quality of Life at Work for Garbage Collectors Affected the Organizational Commitment in Samutprakan Province

รัฐพล ลี้สกุล และ นพพงศ์ เกิดเงิน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ratthaphon Leesakul and Nopphong Kerdngern
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, Email: Lattaphon.eep@gmail.com

****

บทคัดย่อ

คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะมักเป็นเรื่องที่ถูกมองข้ามจากองค์กร เพราะองค์กรไม่ให้ความสำคัญ จึงทำให้พนักงานเก็บขยะไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานเท่าที่ควร แต่เรื่องนี้กลับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานเก็บขยะที่จะทำให้งานขององค์กรมีความต่อเนื่องและบรรลุตามจุดประสงค์

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ (2) ศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานเก็บขยะ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม มีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์แบบถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า (1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน และเงินเดือน ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ (2) ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน ได้แก่ ความสมดุลงานกับชีวิตส่วนตัว ความยุติธรรมในการทำงาน และความปลอดภัยในการทำงาน ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: พนักงานเก็บขยะ; ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน; ความผูกพันในองค์กร

* วันที่รับบทความ : 27 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 1 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 2 พฤษภาคม 2567
Received: April 27 2024; Revised: May 1 2024; Accepted: May 2 2024

Abstract

The quality of life at work for garbage collectors is often overlooked by organizations. Consequently, garbage collectors do not proper receive quality of life support from organization but this is an important factor that affects the organizational commitment of garbage collectors. As a result, the organization can operate continuously and achieve its objectives.

The objectives of this research were (1) To study personal factors of garbage collectors affected the organizational commitment in Samutprakan Province. (2)To study factors related to quality of life at work for garbage collectors affected the organizational commitment in Samutprakan Province. It is quantitative research data were collected using a questionnaire. It has an IOC value 0.67-1.00. A purposive sampling of 400 people was used. Statistics used in the analysis include percentage, mean, standard deviation, independent Sample t-Test, One-Way ANOVA, and Multiple Regression Analysis (MRA).

The research results show found that (1) Personal factors of garbage collectors includes age, status, education level, experience and salary has affected on the organizational commitment in Samutprakan Province Significant at 0.05 (2) Factors related to quality of life at work for garbage collectors includes work life balance, personal life justice in work and safety in work has affected on the organizational commitment in Samutprakan Province Significant at 0.05

Keywords: Garbage collectors; Factors in quality of life at work; Organizational commitment

บทนำ

พนักงานเก็บขยะ เป็นอาชีพที่ไม่มีใครอยากจะทำ เพราะต้องอยู่กับสภาวะการทำงานที่ไม่สะอาด ไม่ชวนมอง ต้องพบกับกลิ่นอันไม่พึงประสงค์ และเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคร้ายที่เกิดจากการเน่าเสียของขยะ เช่น เชื้อรา เชื้อแบคทีเรีย ฯลฯ ยิ่งในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (โควิด 19) พนักงานเก็บขยะถือเป็นพนักงานในด่านหน้า ที่ต้องพบกับขยะติดเชื้อที่มีความอันตรายอย่างมาก ทำให้มีความเสี่ยงภัยสูงแต่กลับมีค่าตอบแทนที่ต่ำเมื่อเทียบกับความเสี่ยง โดยได้รับค่าจ้างอยู่เพียงประมาณเดือนละ 9,000 บาท (กรุงเทพธุรกิจ, 2566) จึงทำให้เกิดปัญหาการย้ายงานและขาดแคลนคนงานเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ดี งานเก็บขยะเป็นงานในลักษณะบริการสาธารณะที่ต้องมีความต่อเนื่องไม่อาจหยุดได้ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะมีการจัดจ้างพนักงานเก็บขยะด้วยตนเอง และจัดซื้อจัดจ้างจากเอกชน

ปัญหาขยะตกค้างส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม สาเหตุหลักเกิดจากการขาดแคลนพนักงานเก็บขยะเพราะมีการลาออกที่สูง ในปี พ.ศ. 2566 อัตราการลาออกของแรงงานทั่วไปอยู่ที่ร้อยละ 10.9 (Brand Buffer, 2566) ปัญหาหลักเกิดจากการขาดคุณภาพชีวิตในการทำงาน ซึ่งส่งผลให้ไม่เกิดความผูกพันในองค์กร และผลที่ตามมาคือการลาออก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สุดารัตน์ ครุฑสึก (2558) ศึกษาเรื่องปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน ความผูกพันต่อองค์กรและการสื่อสารในองค์กรส่งผลต่อการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรของพนักงานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมส่งผลต่อการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรของพนักงานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 วิไลวรรณ จันทร์เมือง และประพันธ์ ชัยกิจอุราใจ (2652) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงพยาบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จำนวนบุตร รายได้ต่อเดือน ประเภทตำแหน่ง โรคประจำตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร นาดีม เจะสามะ และสิริวิท อิสโร (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันในการทำงาน กรณีศึกษาพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมืองสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่ามีเพียงปัจจัยด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถเพียงปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อความผูกพันของพนักงานฯ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน ด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้านการเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบในที่ทำงาน ด้านเวลาทำงานที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในครอบครัว และด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ไม่ส่งผลต่อความผูกพันในการทำงานของบุคลากรองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมืองสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ณชชล หาญแสงชัย (2565) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปิยะมาศ เกิดแสง (2562) ศึกษาเรื่อง ความผูกพันต่อองค์การของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลนครปฐม พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและระยะเวลาที่ปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันต่อองค์การ ปัจจัยด้านองค์การด้านที่มีค่าความผูกพันธ์ต่อองค์การมากที่สุดคือด้านลักษณะงาน รองลงมาคือด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ณัฐพัชร ศรีวิไล (2563) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานบริษัทเอกชน Gen Y ในเขตพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านค่าตอบแทนในการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว นโยบายและการบริหารงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความมั่นคงในการทำงาน และสถานะของอาชีพ จะมีผลกับความผูกพันของพนักงานในองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาเบื้องต้น ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะมุ่งศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำมาสู่บทสรุปหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการลาออก และการขาดแคลนแรงงาน เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรต่าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะเพื่อให้เกิดความผูกพันต่อองค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน เงินเดือน ที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ระเบียบวิธีวิจัย

1.ประชากรกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้งานวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษากลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ พนักงานเก็บขยะในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่ชัด ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการคำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Cochran (1953) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนววน 385 คน เพื่อลดความผิดพลาดมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น จึงกำหนดขนาดตัวอย่างเท่ากับ 400 คน และเลือกใช้วิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน และเงินเดือน โดยคำถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะ จำนวน 32 ข้อ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลจากคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะในเขตจังหวัดสมุทรปราการ 8 ด้าน ได้แก่ ค่าตอบแทนและสวัสดิการ สภาพแวดล้อมในการทำงาน การพัฒนาความสามารถในการทำงาน ความก้าวหน้าในอาชีพ ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว การทำงานร่วมกัน และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในองค์กร ความยุติธรรมในการทำงาน และความปลอดภัยในการทำงาน ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ความผูกพันด้านจิตใจ ความผูกพันด้านบรรทัดฐาน ความ

ผูกพันด้านการคงอยู่ จำนวน 4 ข้อ โดยใช้รูปแบบคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัย นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ผลการทดลองใช้ทุกข้อผ่านเกณฑ์และทำการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไป (Nunnally, 1978) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแต่ละข้อคำถาม (Item–total Correlation) มีค่ามากกว่า 0.30 (Field, 2005) ผลการทดสอบความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่า 0.959 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่ามากกว่า 0.3 แสดงว่าข้อคำถามของแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทุกข้อผ่านเกณฑ์ สามารถยอมรับได้และนำไปใช้วิเคราะห์สถิติต่อไปได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independence t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) รวมทั้งการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ด้วยการตรวจสอบลักษณะการแจกแจงแบบปกติของข้อมูล (Normality) และการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในจังหวัดสมุทรปราการ จากผลการศึกษาและรวบรวมจากการทบทวยวรรณกรรม เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านคุณภาพชีวิตการทำงาน 8 ด้าน Walton (1973) และความผูกพันในองค์กร 3 ด้าน Allen and Meyer (1990) ดังกรอบแนวคิดวิจัย ดังนี้

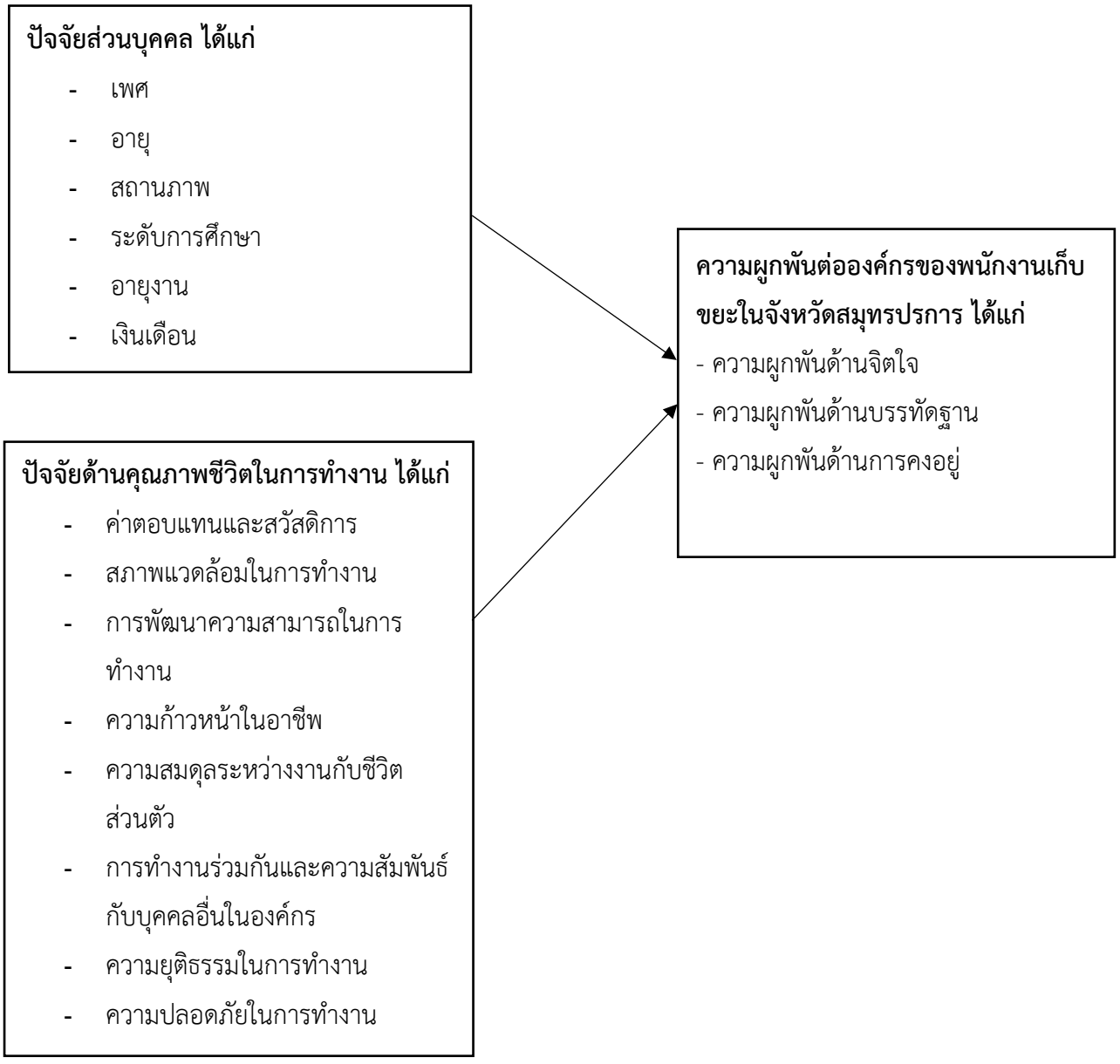

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนนบุคคล ใช้สถิติพรรณนา คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามพนักงานเก็บขยะในเขตจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 อยู่ในช่วงอายุ 36-50 ปีจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 มีสถานภาพสมรส จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.75 มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.75 มีอายุงานอยู่ในช่วง 1-10 ปี จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 73.75 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000 – 15,000 บาท จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

2. ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของระดับความสำคัญปัจจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
การทำงานร่วมกันในองค์กร (HRO)	400	3.89	0.77	มาก
ความยุติธรรมในการทำงาน (INJ)	400	3.74	0.76	มาก
ความก้าวหน้า (WEL)	400	3.73	0.82	มาก
สภาพแวดล้อมในการทำงาน (EVI)	400	3.71	0.88	มาก
ความปลอดภัยในการทำงาน (SHA)	400	3.70	0.90	มาก
ความสมดุลงานกับชีวิตส่วนตัว (WLB)	400	3.69	0.79	มาก
การพัฒนาความสามารถในการทำงาน (SKI)	400	3.68	0.81	มาก
ค่าตอบแทนและสวัสดิการ (EMO)	400	3.55	1.01	มาก
รวม	**400**	**3.71**	**0.67**	**มาก**

จากตารางที่ 1 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในจังหวัดสมุทรปราการในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับส่งผลมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.67 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำงานร่วมกันในองค์กร อยู่ในระดับส่งผลมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.77 รองลงมา ได้แก่ ด้านความยุติธรรมในการ

ทำงาน อยู่ในระดับส่งผลมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.76 ด้านความก้าวหน้าอยู่ในระดับส่งผลมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ที่ 0.82 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน อยู่ในระดับส่งผลมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.88 ด้านความปลอดภัยในการทำงาน อยู่ในระดับส่งผลมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.90 ด้านความสมดุลงานกับชีวิตส่วนตัว อยู่ในระดับส่งผลมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.79 ด้านการพัฒนาความสามารถในการทำงาน อยู่ในระดับส่งผลมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.81 และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ อยู่ในระดับส่งผลมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.01

3. การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในจังหวัดสมุทรปราการ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจัยส่วนบุคคล	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศ	0.209	ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
อายุ	0.000*	สอดคล้องกับสมมติฐาน
สถานภาพ	0.026*	สอดคล้องกับสมมติฐาน
ระดับการศึกษา	0.000*	สอดคล้องกับสมมติฐาน
อายุงาน	0.000*	สอดคล้องกับสมมติฐาน
เงินเดือน	0.003*	สอดคล้องกับสมมติฐาน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน และเงินเดือน มีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน และเงินเดือน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ค่าตอบแทนและสวัสดิการ (EMO)	0.351	ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
สภาพแวดล้อมในการทำงาน (EVI)	0.117	ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
การพัฒนาความสามารถในการทำงาน (SKI)	0.604	ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
ความก้าวหน้า (WEL)	0.697	ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
ความสมดุลงานกับชีวิตส่วนตัว (WLB)	0.011*	สอดคล้องกับสมมติฐาน
การทำงานร่วมกันในองค์กร (HRO)	0.915	ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน
ความยุติธรรมในการทำงาน (INJ)	0.002*	สอดคล้องกับสมมติฐาน
ความปลอดภัยในการทำงาน (SHA)	0.012*	สอดคล้องกับสมมติฐาน

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์แบบถดถอยเชิงพหุคูณ ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะโดยรวม ด้านความสมดุลงานกับชีวิตส่วนตัว มีค่า Sig. เท่ากับ 0.011 ด้านความยุติธรรมในการทำงาน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.002 ด้านความปลอดภัยในการทำงาน มีค่า Sig. เท่ากับ 0.012 ซึ่งค่า Sig. ทุกด้านมีค่าน้อยกว่า 0.05 สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะ ด้านความสมดุลงานกับชีวิตส่วนตัว ด้านความยุติธรรมในการทำงาน และด้านความปลอดภัยในการทำงาน ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความผูกพันในองค์กร สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานเก็บขยะพบว่า ด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน และเงินเดือน ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากลักษณะงานของพนักงานเก็บขยะเมื่อเทียบกับงานลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องใช้ระดับการศึกษาสูง ไม่จำกัดอายุหรือสถานภาพ จึงทำให้

เกิดอัตราการย้ายงานในระดับสูง ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานเก็บขยะด้านเพศ ไม่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ อาจเป็นเพราะงานของพนักงานเก็บขยะไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะพิเศษทำให้เพศชายและเพศหญิงสามารถปฏิบัติงานได้เท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของนวรัตน์ เพชรพรหม (2562) ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมองค์กรและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะได้แก่ ด้านความสมดุลงานกับชีวิตส่วนตัว ด้านความยุติธรรมในการทำงาน และด้านความปลอดภัยในการทำงาน ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 เนื่องจาก 1) งานของพนักงานเก็บขยะจะไม่เป็นไปตามเวลางานปกติโดยจะต้องเริ่มงานตั้งแต่ 03.00น.จนถึงประมาณ 17.00 น. โดยแบ่งเข้างานเป็นกะ ถ้าองค์กรไม่จัดสรรเวลาการเข้างานให้มีความชัดเจนเหมาะสมจะกระทบกับเวลาชีวิตส่วนตัวโดยตรง 2) ส่วนของการทำงานการมอบหมายงานที่มีความยุติธรรม จะทำให้ไม่เกิดความแตกต่างในด้านความรู้สึกว่างานที่ตนเองได้รับหนักกว่างานที่ผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ ได้รับ เช่น การกำหนดเส้นทางของรถเก็บขยะตามปริมาณขยะเฉลี่ยต่อวัน ซึ่งยังรวมถึงความเพียงพอของจำนวนรถเก็บขยะด้วย 3) ในด้านความปลอดภัยในการทำงานเป็นเรื่องที่องค์กรต้องเอาใจใส่เป็นอย่างมาก เพราะพนักงานเก็บขยะมีความเสี่ยงในการสัมผัสกับเชื้อโรค สารพิษ และอันตรายจากสิ่งของมีคม รวมถึงสภาพของรถเก็บขยะที่ต้องอยู่ในสภาพที่ดีเหมาะสมกับการใช้งาน การจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายให้แก่พนักงานเก็บขยะจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ สอดคล้องกับทฤษฎีของ Maslow (1954) ที่ได้วางหลักทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการไว้ว่า บุคคลมีความปรารถนาที่จะรับการสนองความต้องการเหล่านั้นซึ่งจะเรียงเป็นขั้นจากระดับล่างขึ้นบน และจะต้องขึ้นไปตามระดับขั้น ซึ่งองค์กรต้องดูแลและตอบสนองให้ความปรารถนาของบุคลากรเป็นจริง โดยมีอยู่ 5 ระดับ คือ ความต้องการด้านกายภาพ ความต้องการความปลอดภัยมั่นคง ความต้องการทางสังคม ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความสมบูรณ์ในชีวิต ในส่วนปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะได้แก่ ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านการพัฒนาความสามารถในการทำงาน ด้านความก้าวหน้า ด้านการทำงานร่วมกันในองค์กร ไม่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรในเขตจังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากลักษณะงานและคุณสมบัติส่วนบุคคลของพนักงานเก็บขยะเป็นงานที่แตกต่างกับงานในลักษณะปกติ ดังนี้ 1) ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ เพราะอัตราเงินเดือนของพนักงานเก็บขยะเป็นอัตราที่ค่อนข้างชัดเจน อัตราค่อนข้างต่ำและไม่สามารถปรับเพิ่มสูงตามผลงานหรืออายุงานได้อย่างเหมาะสม หรืออาจกล่าวได้ว่าพนักงานเก็บขยะมีฐานเงินเดือนต่ำและมีระดับความห่างของฐานเงินเดือนในช่วงแคบ พนักงานไม่สามารถต่อรองเงินเดือนได้ และพนักงานจะทราบดีถึงอัตราเงินเดือนของตนและยอมรับในอัตราเงินเดือน 2) ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน พนักงานเก็บขยะจะรู้ดีอยู่

ว่าตนมาทำงานเก็บขยะต้องเจอกับสภาพการทำงานอย่างไร จึงไม่มีความคาดหวังในด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งต่างกับการทำงานในโรงงานหรือทำงานในสำนักงาน 3) ด้านการพัฒนาความสามารถในการทำงาน พนักงานเก็บขยะจะไม่ต้องใช้ทักษะในการทำงานมากนัก จึงไม่ต้องการการพัฒนาความสามารถ และการพัฒนาความสามารถในการทำงานโดยส่วนใหญ่ก็ไม่ทำให้ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด 4) ด้านความก้าวหน้า เนื่องจากตำแหน่งงานเก็บขยะจะไม่ต้องการวุฒิการศึกษาที่สูง พนักงานเก็บขยะส่วนใหญ่ก็จะไม่ได้มีการศึกษาในระดับสูงนัก และงานด้านการเก็บขยะก็ไม่มีตำแหน่งงานในระดับสูง พนักงานเก็บขยะจะทราบดีว่าโอกาสในการก้าวหน้าเป็นไปได้ยาก 5) ด้านการทำงานร่วมกันในองค์กร พนักงานเก็บขยะจะออกปฏิบัติงานประมาณ 3-4 คนต่อรถเก็บขยะหนึ่งคัน และมีเพียงหัวหน้างานที่เป็นสายตรวจการทำงาน พนักงานเก็บขยะจะไม่ค่อยได้ประสานงานกับส่วนอื่น ๆ ในองค์กรอยู่แล้ว ซึ่งลักษณะงานและคุณสมบัติส่วนบุคคลของพนักงานเก็บขยะที่ได้กล่าวมาจึงทำให้ในด้านนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ เพราะความแตกต่างกันของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตุว่าความแตกต่างของลักษณะงานของพนักงานเก็บขยะทำให้ความต้องการในด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานแตกต่างไปจากพนักงานที่ทำงานในตำแหน่งอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของนาดีม เจะสามะ และสิริวิท อิสโร (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันในการทำงาน กรณีศึกษา พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมืองสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ที่พบว่าปัจจัยด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ปัจจัยด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ปัจจัยด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน ปัจจัยด้านการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ปัจจัยด้านการเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบในที่ทำงาน ไม่ส่งผลต่อความผูกพันในการทำงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมืองสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเสนอแนะให้ผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการเก็บขนขยะ หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานเก็บขยะเพื่อให้เกิดความผูกพันในองค์กร ดังนี้

1. ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ควรมีการพิจารณาฐานเงินเดือนที่เหมาะสม เพียงพอต่อการครองชีพและสมควรกับงาน โดยอาจจะเพิ่มเติมในด้านการให้สวัสดิการอื่น ๆ หรือการช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าครองชีพ เช่น ให้สวัสดิการอาหารกลางวันหรือข้าวกล่อง จัดหาที่พักที่ใกล้กับที่ปฏิบัติงาน จัดหาชุดทำงาน และอาจรวมถึงยารักษาโรคประเภทยาสามัญประจำบ้าน

2. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ไม่เพียงแต่จัดหาที่พักผ่อนก่อนหรือหลังการทำงานเท่านั้น ยังควรสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี ให้เกิดความรู้สึกให้เป็นเหมือนบ้านหลังที่สอง

3. ด้านการพัฒนาความสามารถในการทำงาน ควรสร้างความตระหนักรู้ให้แก่พนักงานเก็บขยะให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการทำงาน เนื่องจากจะทำให้รู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในกรณีประสบเหตุต่าง ๆ ได้ เช่น กรณีสัมผัสสารพิษ การป้องกันตนเองจากเชื้อโรค การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ในการทำงาน

4. ด้านความก้าวหน้า โดยตำแหน่งงานของพนักงานเก็บขยะจะไม่สามารถก้าวหน้าในตำแหน่งไปได้ แต่ควรสร้างความรู้สึกที่ดีด้านอื่นไม่ใช่เฉพาะเรื่องตำแหน่งงานเท่านั้น แต่ยังอาจจะเป็นเรื่องการได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน จากหัวหน้างาน จากองค์กร ก็จะสร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดความรู้สึกผูกพันในองค์กรได้เช่นกัน

5. ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ควรมีนโยบาย หรือระเบียบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน วางแผนการทำงานล่วงหน้า จัดทำตารางเวลาการทำงาน เพื่อให้พนักงานสามารถวางแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม

6. ด้านการทำงานร่วมกันในองค์กร ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร ให้พนักงานเก็บขยะและพนักงานในส่วนอื่น ๆ ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การจัดงานกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ การทำกิจกรรมละลายพฤติกรรม การทำกิจกรรมการสร้างทีม หรือแม้แต่การทำ CSR ภายในองค์กร จะช่วยทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างพนักงานในองค์กร

7. ด้านความยุติธรรมในการทำงาน ควรมีนโยบายหรือระเบียบเรื่องการพิจารณาตำแหน่ง เงินเดือนที่ชัดเจนและใช้บังคับกับพนักงานทั้งองค์กร ปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้กับหัวหน้างานเพื่อให้มีความยุติธรรม รับฟังปัญหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน และจัดกิจกรรมที่เชื่อมความสัมพันธ์เพื่อไม่ให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกในที่ทำงาน

8. ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ควรจัดให้มีอุปกรณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานที่ดีให้ครบถ้วนและเพียงพอ ตรวจสอบอุปกรณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยให้อยู่ในสภาพที่ดีสามารถป้องกันอันตรายได้ หากมีอุปกรณ์ชำรุดเสียหาย หรืออยู่ในสภาพที่ไม่พร้อมใช้งาน ควรดำเนินการเปลี่ยนอุปกรณ์ให้ใหม่

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในเขตอื่น ๆ ให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค เพราะในแต่ละจังหวัดลักษณะประชากรมีความแตกต่างกัน ลักษณะงานก็มีความแตกต่างกัน รวมถึงขยายหัวข้อไปเรื่องอื่น ๆ เช่น เรื่องปัจจัยด้านประสิทธิภาพ ด้านสมรรถนะ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กร เช่น การสื่อสารภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น

3. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานด้านอื่น ๆ เพื่อขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพธุรกิจ. (2566). สมัครงาน หางาน เทศบาลเมืองบางแก้ว รับ 150 อัตรา รายละเอียดครบ เช็กที่นี่. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.bangkokbiznews.com/health/labour/1102961

ณชชล หาญแสงชัย. (2565). *ความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง*. สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ณัฐพัชร ศรีวิไล. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันในองค์กรของพนักงานบริษัทเอกชน Gen Y ในเขตพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร. โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. กรุงเทพมหานคร: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

นวรัตน์ เพชร พรหม. (2562). *วัฒนธรรมองค์กรและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด*. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธีกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

นาดีม เจะสามะ และสิริวิท อิสโร. (2562). *ปัจจัยคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันในการทำงาน: กรณีศึกษาพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลเมืองสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา*. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปิยะมาศ เกิดแสง. (2562). *ความผูกพันต่อองค์การของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลนครปฐม.* สารนิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการองค์การ คณะศิลปศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก.

วิไลวรรณ จันทร์เมือง และประพันธ์ ชัยกิจอุราใจ. (2652). ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรโรงพยาบาลในจังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 30 (3), 165-181

สุดารัตน์ ครุฑสึก. (2558). *ปัจจัยคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน ความผูกพันต่อองค์กรและการสื่อสารในองค์กรส่งผลต่อการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรของพนักงานเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

Allen, N. J., & Meyer, J. P. (1990). The measurement and antecedents of affective, continuance and normative commitment to the organization. *Journal of occupational psychology*. 63 (1), 1-18.

Brand Buffer. (2566). WTW ไขปัญหาแนวโน้มการจ้างงานในไทยปี 66 พร้อมชี้แนวทางรักษาคนเก่งสายดิจิทัล อาชีพดาวรุ่งที่คนลาออกมากที่สุด. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.brandbuffet.in.th/2566/02/wtw-thailand-pr/

Cochran, W. G. (1953). *Sampling techniques*. John Wiley & Sons

Field, A. (2005). *Discovering statistics using SPSS* (2nd ed.) London: Sage.

Maslow, A. H. (1954). Motivation and personality. Harpers. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566 แหล่งที่มา https://psycnet.apa.org/record/1955-02233-000

Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory.* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill**.**

Walton, R. E. (1973). *Quality of working life: what is it. Sloan management review*. 15 (1), 11-21.

การจัดการท่องเที่ยวโดยใช้ธรรมนูญชุมชน : กรณีศึกษาตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

The Tourism Management by Constitution Law: A Case Study of Tambon Lankhoi in Paphayom district of Patthalung province

วิวัฒน์ ฤทธิมา[1],
ศิริชัย กุมารจันทร์[2*] **และ วิลาสินี ธนพิทักษ์**[3]
[1]มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
[2,3] มหาวิทยาลัยทักษิณ

Wiwat Rittima[1],
Sirichai Kumanchan[2*] and Wilasinee Thanapitak[3]
[1]Prince of Songkla University, Trang Campus [2,3]Thaksin University, Thailand
*Corresponding Author E-mail: Sirichai@tsu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่จังหวัดพัทลุงได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 จึงจำเป็นที่จะต้องมีการเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับการท่องเที่ยวชุมชนให้สามารถฟื้นตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน วิเคราะห์รูปแบบการจัดการท่องเที่ยว และกำหนดเป็นธรรมนูญการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง โดยศึกษาจากข้อมูลเอกสาร กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำนวน 59 คน และการจัดประชุมแบบมีส่วนในพื้นที่ จำนวน 5 ครั้ง ในการศึกษาครั้งนี้มีกฎหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นสำคัญได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 และแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จากการศึกษาพบว่าการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างทรัพยากรการท่องเที่ยว สังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตและก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณค่า ในการจัดการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีการร่างเป็นธรรมนูญการท่องเที่ยวชุมชนซึ่งถือเป็นการกำหนดข้อตกลงหรือแนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวชุมชนและปฏิบัติร่วมกันในการบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชน

* วันที่รับบทความ : 1 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 17 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 18 มีนาคม 2567
Received: February 1 2024; Revised: March 17 2024; Accepted: March 18 2024
บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงอย่างยั่งยืน

จะต้องสร้างกลไกและกำหนดระบบบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างสมดุล ภายใต้การสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของชุมชน จัดระบบให้เกื้อกูลกันระหว่าง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

คำสำคัญ: ธรรมนูญชุมชน; การจัดการท่องเที่ยวชุมชน; การมีส่วนร่วม

Abstract

The country's economic development is significantly influenced by tourism, which is regarded as a significant engine for the economy. The management of community tourism in Phatthalung province has been impacted by the COVID-19 pandemic. As a result, strengthening community tourism is necessary to ensure its effective recovery. in order to provide jobs and generate revenue for the community population.

The research aims to study community tourism management. Analysis of tourism management models and the establishment of a constitution for community tourism in the Lan Khoi Subdistrict area, Pa Phayom District, Phatthalung Province . This research uses document analysis and literature review. A sample group of 59 people discussed information and organised 5 local meetings. The research conducted analysed several major laws, including the Constitution of the Kingdom of Thailand of 2017, Tourism Authority of Thailand Act of 1979, Tourism Business and Tour Guide Act of 2008, and amendments. National Tourism Policy Act of 2008 and its amendments.

According to the study, community tourism management fosters important learning while balancing the resources of tourism with the needs of society, culture, and way of life. A community tourism constitution, which is considered as an agreement or established guidelines for creating community tourist management and collaborative practice in managing community tourism, must be drafted in order to manage tourism effectively. A balanced community tourism management system needs to be developed, along with a methodology. Through support from the public sector, which includes involvement from the community and local government organisations Establish a structure of support between the community's natural, social, and economic resources.

Keywords: Community Constitution; Community Tourism Management; Participation

บทนำ

การท่องเที่ยวได้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากนำไปสู่การสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้และช่วยกระจายรายได้สู่ประชาชน โดยการท่องเที่ยวนั้นก่อให้เกิดรายได้และถือเป็นรายได้ลำดับหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ รายได้จากสินค้าและบริการอื่น ๆ รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดผลผลิตของประเทศมีมูลค่าเพิ่ม ส่งผลให้ประเทศไทยได้ดำเนินการกำหนดนโยบายว่าด้วยการพัฒนาการบริการและการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเอเชีย

ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายหลักในการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ที่พัก สาธารณสุขพื้นฐาน การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายการเสนอวัฒนธรรมไทยที่เป็นเอกลักษณ์ การกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและการต้อนรับด้วยอัธยาศัยไมตรีโดยมีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและบรรลุเป้าหมายได้ประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่ายอย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550) ปัจจุบันการท่องเที่ยวได้เข้ามามีบทบาทภายในชุมชนมากขึ้น เนื่องจากกระแสการท่องเที่ยวในแบบเดิม ๆ จากนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม (mass tourism) นั้นถูกเข้ามาแทนที่ด้วยนักท่องเที่ยวแบบ Nich market ที่เน้นการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มมากขึ้นทำให้การท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ ได้รับความสนใจ เกิดเป็นการท่องเที่ยวโดยชุมชนซึ่งมีการจัดการโดยชุมชนในการดูแลการท่องเที่ยวของตนเอง ดูแลทรัพยากรของตนเองและผลประโยชน์ร่วมกันภายในชุมชน ประกอบกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลไทยที่มุ่งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนและนำเงินตราเข้าสู่ประเทศได้อย่างมหาศาล

ทั้งนี้การท่องเที่ยวโดยชุมชน (community base sustainable tourism) จึงถือเป็นรูปแบบการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดการพัฒนาสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในชุมชนให้มีความรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีจิตสำนึก เนื่องจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน (community base sustainable tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชนจัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชนและชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวย่อมอยู่ภายใต้หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 และแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นต้น โดยมองว่าการท่องเที่ยวต้องทำงานครอบคลุม 5 ด้าน พร้อมกันทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมโดยมีชุมชนเป็นเจ้าของและมีส่วนในการจัดการทั้งนี้ทั้งนั้นต้องได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับบริบทของชุมชนมากที่สุด ตลอดจนการท่องเที่ยวยังสามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเงื่อนไขและสร้างโอกาสให้องค์กรชุมชนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการวางแผนทิศทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่มีแนวโน้มว่าการท่องเที่ยวจะรุกคืบเข้าไปถึงหรือต้องการ

เปิดเผยชุมชนของตนให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างให้มีการสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการวางแผน การบริหารจัดการทรัพยากรและกระจายอำนาจการตัดสินใจโดยเน้นความสำคัญของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน สำหรับการจัดการท่องเที่ยวชุมชนนั้นยังได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นถือเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการบริการสาธารณะตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์สุขของชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ รวมถึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นจะช่วยสนองตอบความต้องการและแก้ปัญหาของท้องถิ่นเป็นโรงเรียนประชาธิปไตยในระดับรากแก้วที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองให้ประชาชน ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชุมชนของตนและการเข้ามาบริหารกิจการสาธารณะต่าง ๆ ภายในชุมชนด้วยตนเอง เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวชุมชนให้เกิดความเชื่อมั่นต่อนักท่องเที่ยวมาพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายพัฒนาและสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวในพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542)

การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่จังหวัดพัทลุงได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ไปด้วย แม้มีการกำหนดแผนการท่องเที่ยว 4 ปี พ.ศ. 2561-2564 เกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดไว้ 5 ประเด็น ซึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 2 มุ่งเน้นการพัฒนาสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวแบบเพิ่มคุณค่าครบวงจรที่ยั่งยืน จังหวัดพัทลุงมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลายทั้งนิเวศน์ป่าเขา มีศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตร มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดสู่ชนรุ่นหลัง มีแหล่งอารยธรรมและแหล่งประวัติศาสตร์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา ผู้คนมีความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว วิถีชีวิตเหมาะกับการท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่มีต้นทุนทางการท่องเที่ยวไม่สูง มีผลิตภัณฑ์ชุมชน อาหารอร่อยหลากหลายที่เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวรู้จักอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงในรูปแบบของการล่องแก่ง โดยการล่องแก่งจะใช้เส้นทางในลำคลองบ้านท่าส้านท้องที่หมู่ที่ 3 ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ประกอบไปด้วยรีสอร์ท-ล่องแก่งจำนวน 37 แห่ง มีเรือแคนูล่องแก่งอีกประมาณ 800 ลำ มีร้านค้าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เช่น กล้วยฉาบ ไม้กวาดดอกหญ้า ผ้าฝ้ายทอมือ รวมทั้งสิ้น 30 แห่ง นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น น้ำตก อ่างเก็บน้ำ วัด ก็ยังคงได้รับผลกระทบไปด้วย อีกทั้งเมื่อการท่องเที่ยวชุมชนกลับคืนมาจะกลับมาแต่รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวก็เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะคำนึงถึงความปลอดภัย ภาครัฐยังคงมาตรการในการจำกัดการเดินทาง การเคลื่อนย้ายและการรวมตัวของคนจำนวนมากการท่องเที่ยวโดยชุมชนจึงเป็นตัวชูโรงด้านการท่องเที่ยวหลังโควิด ด้านวัฒนธรรมและอาหาร ตลอดจนจุดขายเรื่องความสวยงามของทั้งธรรมชาติที่ได้รับการฟื้นฟูและน้ำใจของคนในชุมชนในการช่วยเหลือเกื้อกูลก็เป็นอีกจุดขายของการท่องเที่ยวชุมชน เพียงแต่ต้อง

เพิ่มมูลค่าจุดขายเดิมให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้นด้วยการการ Upskill Reskill บุคลากรด้านการท่องเที่ยว กำหนดรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน กำหนดธรรมนูญการท่องเที่ยวชุมชนการทำดิจิทัลแพลตฟอร์มให้เกิดในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับการท่องเที่ยวชุมชนให้สามารถพร้อมฟื้นตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความยั่งยืนในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนที่สอดรับกับเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของแผนฟื้นฟูการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ เสริมสภาพคล่อง กระตุ้นการบริโภคภาคประชาชนและสร้างรายได้จากฐานนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายสูง สร้างสมดุลเชิงโครงสร้างใหม่ เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นเหตุให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน วิเคราะห์รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน กำหนดธรรมนูญการท่องเที่ยวชุมชน ที่นำไปสู่การขับเคลื่อนนวัตกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสังคมสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ (smart city) ที่สอดรับกับแผนพัฒนาชุมชน จังหวัดและประเทศในการขับเคลื่อนสู่ Thailand 4.0 ภายใต้การอยู่อาศัยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม คุณภาพชีวิต วิถีชีวิต โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลภายใต้มาตรฐานการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (sustainable Tourism Management Standard: STMS)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอมจังหวัดพัทลุงอย่างยั่งยืน

3. เพื่อศึกษาและกำหนดธรรมนูญการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงอย่างยั่งยืน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการท่องเที่ยวโดยใช้ธรรมนูญชุมชน : กรณีศึกษาตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำนวน 59 คน ประกอบด้วย นักวิชาการ ข้าราชการและพนักงาน ที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดพัทลุง ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ และผู้แทนภาคประชาชน องค์กรภาคประชาชน ผู้ประกอบการชุมชนและวิสาหกิจชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงและมีความเข้าใจถึงการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง สำหรับการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักนั้นผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเครื่องมือโดยการทบทวนวรรณกรรมหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ Item Objective Congruence Index: IOC คณะผู้วิจัยได้ทำการนำเครื่องมือที่ออกแบบไปตรวจสอบ กับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน โดยเกณฑ์การผ่านต้อง มีคะแนน ในข้อไม่ต่ำกว่า 0.5 คะแนน

เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยคณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์ ดังนี้

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีกระบวนการในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์และดำเนินเวทีการจัดประชุมแบบมีส่วนร่วมตั้งแต่การดำเนินการออกแบบแบบสัมภาษณ์และกรอบการดำเนินเวทีการจัดประชุมแบบมีส่วนร่วมสำหรับนำไปใช้ ในกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการออกแบบหรือสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบชี้นำและกรอบการดำเนินเวทีการจัดประชุมแบบมีส่วนร่วม โดยมีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามที่นำมาใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างชัดเจน เนื่องด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะเปิดกว้างมีความยืดหยุ่นมาใช้ประกอบในการชี้นำในกระบวนการสัมภาษณ์ โดยที่ลักษณะของข้อคำถามนี้สามารถที่จะปรับเปลี่ยนถ้อยคำหรือให้มีความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้การสัมภาษณ์และเข้าร่วมประชุมแบบมีส่วนร่วมแต่ละคนแต่ละกลุ่มตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3 ลักษณะ ได้แก่

3.1 เอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการศึกษาและทบทวนข้อมูลจากเอกสารเป็นการศึกษา นโยบาย มาตรการ กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ สภาพและลักษณะของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมถึงบริบทพื้นที่ของตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

3.2 รูปแบบของการสัมภาษณ์ โดยใช้รูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3.3 การจัดประชุมแบบมีส่วนร่วมและการสนทนากลุ่มเจาะจง

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และคลิปเสียง นำมาจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่ได้ทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน โดยใช้หลักกฎหมาย นโยบายจากภาครัฐเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ให้เห็นถึงแนวทางและรูปแบบในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนว่าควรดำเนินการอย่างไรบ้าง

4.2 จัดทำธรรมนูญชุมชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยใช้ธรรมนูญชุมชน : กรณีศึกษาตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง สามารถแสดงได้ดังแผนภาพที่ 1

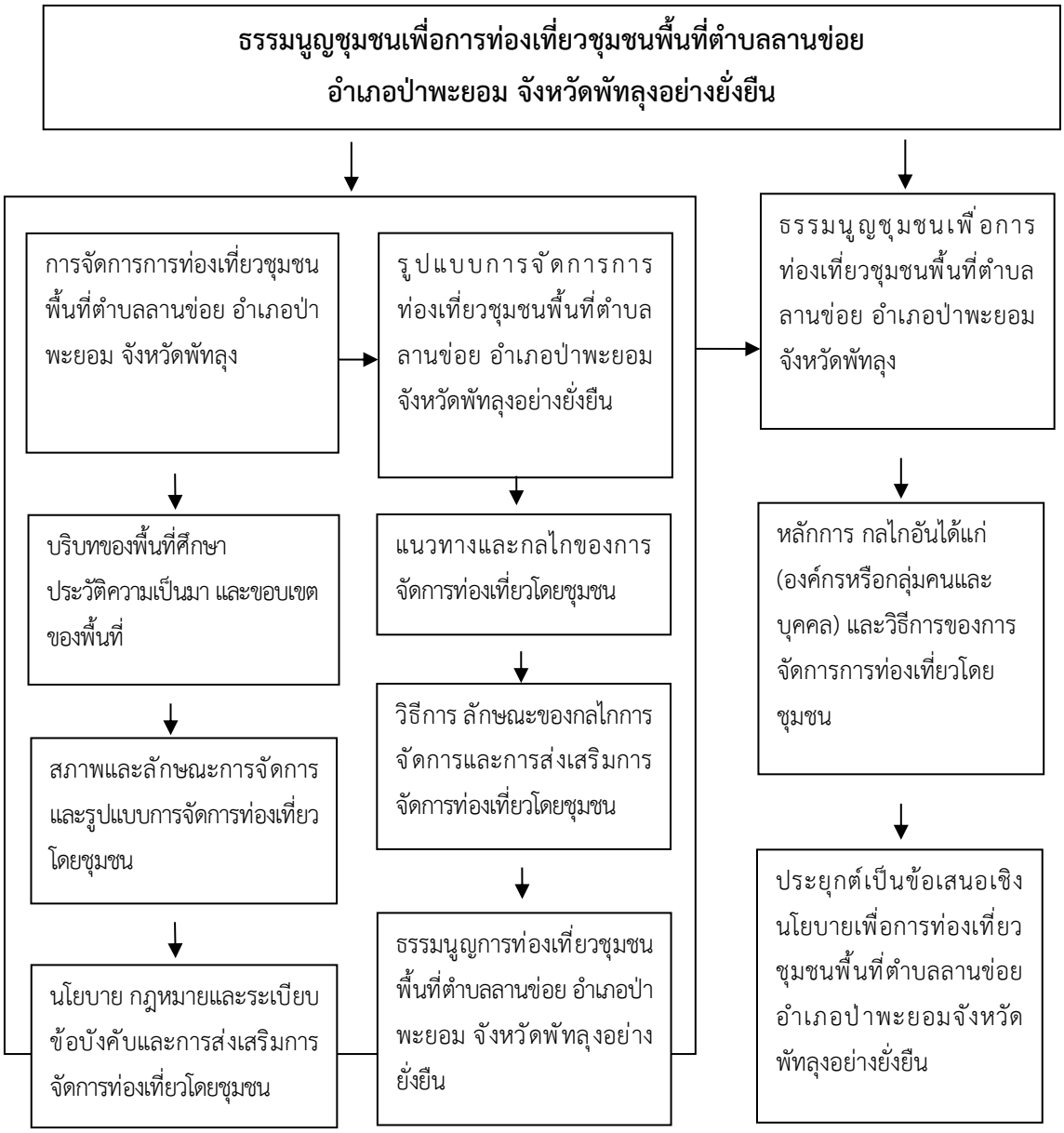

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ด้านการศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเป็นการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นำไปสู่การเรียนรู้รากเหง้าของชุมชนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างความสมดุลระหว่างทรัพยากรการท่องเที่ยว สังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตและก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณค่า ด้านรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท และการท่องเที่ยวแบบผจญภัยด้วยการล่องแก่ง สำหรับธรรมนูญการท่องเที่ยวชุมชนถือเป็นการกำหนดข้อตกลงหรือแนวทางพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนและปฏิบัติร่วมกันในการบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชน มีการสร้างกลไกและกำหนดระบบบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างสมดุลในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ภายใต้เงื่อนไขการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากการลงพื้นที่ศึกษาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง มีข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในเชิงนโยบาย ดังนี้

1) วิสัยทัศน์ ได้แก่ การท่องเที่ยวโดยชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง เป็นต้นแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สร้างความรู้ความสามัคคี มีความมั่งคั่งอย่างยั่งยืนให้กับคนในชุมชน

2) พันธกิจ ได้แก่ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน เตรียมความพร้อมในด้านบุคลากรและรูปแบบการบริการเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาสู่การท่องเที่ยวโดยชุมชน สร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด รวมถึงการบูรณาการการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง จากการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม

3) เป้าประสงค์ คือพัฒนาการท่องเที่ยวและเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน สร้างความประทับใจต่อนักท่องเที่ยว ผลักดันให้การท่องเที่ยวในชุมชนสู่มาตรฐานที่มีคุณภาพ รวมถึงการสร้างเครือข่ายพันธมิตรด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

4) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง เน้นสร้างการมีส่วนร่วมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

และจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้เข้าร่วมการจัดประชุมแบบมีส่วนร่วมและการศึกษาข้อมูลเอกสารสามารถสรุปได้ว่าการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงนั้นแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและศักยภาพของชุมชนที่ได้รวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ด้วยการ

ที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของ มีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน ด้วยกระบวนการที่แสดงให้เห็นว่าคนในชุมชนเป็นเจ้าของ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจร่วมกัน ก่อให้เกิดการส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตมีความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรมเคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่าง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่นและมีการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน ซึ่งในการกำหนดธรรมนูญชุมชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงที่มุ่งสร้างผลกระทบเชิงบวกที่นำไปสู่ความยั่งยืนในการจัดการท่องเที่ยวนั้นจะต้องประกอบไปด้วย ด้านสิ่งแวดล้อมโดยส่งเสริมให้คนในชุมชนเกิดความตระหนักต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติและนำไปสู่การปลูกฝัง ด้านสังคม เพื่อกระตุ้นและพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของชุมชนดีขึ้น ด้านเศรษฐกิจ อันจะนำไปสู่การประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่และเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ของชุมชน และด้านการอนุรักษ์และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ของชุมชนตลอดจนพัฒนาเยาวชนให้กล้าคิดกล้าแสดงออกและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม

สำหรับการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงนั้นแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและศักยภาพของชุมชนที่ได้รวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ด้วยการที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชนและชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของ มีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน ด้วยกระบวนการที่แสดงให้เห็นว่าคนในชุมชนเป็นเจ้าของ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจร่วมกันก่อให้เกิดส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตมีความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรมเคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่นและมีการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน วิเคราะห์รูปแบบการจัดการท่องเที่ยว และกำหนดเป็นธรรมนูญการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงอย่างยั่งยืนโดยใช้ธรรมนูญชุมชนนั้นถือเป็นการวางกรอบของการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่มุ่งให้ชุมชนเป็นเจ้าของ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองที่มีนักท่องเที่ยวมาศึกษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชนของตน นำไปสู่การยกระดับ

คุณภาพชีวิต เกิดความยั่งยืนทางด้าน สิ่งแวดล้อมที่สามารถคงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีการกระจายรายได้สู่ชุมชนและสร้างประโยชน์ต่อชุมชน เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการกำหนดธรรมนูญการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงอย่างยั่งยืน ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบด้วย 4 ประการได้แก่ องค์ประกอบด้านพื้นที่ องค์ประกอบด้านการจัดการ องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ และองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546) ซึ่งหากการท่องเที่ยวใดมีลักษณะที่สมบูรณ์ตามองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น จัดได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่สมบูรณ์ หากขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไป ความสมบูรณ์จะลดน้อยลง จนกลายเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ

ซึ่งในการวางรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้ธรรมนูญชุมชนดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติของประเด็นการท่องเที่ยว องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ ซึ่งแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 6 แผนย่อย ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความงามและแพทย์แผนไทย การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค และการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว นอกจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติของประเด็นการท่องเที่ยวแล้วนั้น ประเทศไทยยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวหลายฉบับ ไม่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 และแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นต้น ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ได้มีการกล่าวถึงไว้ในมาตรา 43 โดยการให้สิทธิแก่บุคคลและชุมชนในการร่วมกันอนุรักษ์ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญาศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณี ให้มีการจัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมถึงการจัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชนนอกจากนี้ในวรรค 2 ของมาตรา 43 ยังได้มีการกล่าวอีกว่า สิทธิของบุคคลและชุมชนตามวรรคแรก หมายความรวมถึงสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าในการดำเนินการดังกล่าวต้องมีการประสานความร่วมมือกัน ในการจัดการกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ที่เป็นกฎหมายแม่บทแล้วนั้น ยังมีพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2551 ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวควบคู่กับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้มีการให้อำนาจหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน ทั้งในหมวดที่ 2 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ และหมวดที่ 3 แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์

ร่วมกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แล้วนั้น พบว่าผลการศึกษามีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายต่าง ๆ รวมถึงนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ส่วนพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ได้มีการนำมาใช้บังคับร่วมด้วย หนึ่งในวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่การริเริ่มให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยว และเพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 เป็นพระราชบัญญัติที่มีการตราขึ้นเพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ปฏิบัติให้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการบริหารราชการของส่วนราชการ แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 ไม่ได้มีการให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพียงแต่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการเท่านั้น ซึ่งในส่วนนี้อาจจะยังเป็นช่องว่างของกฎหมายที่จำเป็นต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้อำนาจหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวด้วย

สำหรับธรรมนูญการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงอย่างยั่งยืนนั้นถือเป็นการวางกรอบของการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่มุ่งให้ชุมชนเป็นเจ้าของ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและกำหนด ทิศทางการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองที่มีนักท่องเที่ยวมาศึกษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชนของตน นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต (ประภาส อิทนปสาธน์, 2546; ปรัชญา เวสารัชช์, 2548) เกิดความยั่งยืนทางด้าน สิ่งแวดล้อมที่สามารถคงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีการกระจายรายได้และสร้างประโยชน์ต่อชุมชน และในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนพื้นที่ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุงจะต้องจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่คำนึงถึงความยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในชุมชนตามเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนมีการจัดการอย่างยั่งยืน 2) การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการกระจายผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น สังคมและคุณภาพชีวิต 3) การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม 4) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน และ 5) ด้านคุณภาพการบริการและความปลอดภัย เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีขอบข่ายงานที่กว้างขวางอีกทั้ง พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 7 พ.ศ.2562 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยกำหนดให้หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ หน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องจัดทำและหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แล้วนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติม

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

(2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นตามความจำเป็นและสมควร

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

ซึ่งพบว่ามีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้แก่ การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่เมื่อพิจารณาในบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวไม่ได้มีการให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงทำให้การบริหารงานบางส่วนถูกปล่อยปละละเลย บริหารงานได้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยการเพิ่มอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 แล้วนั้นยังมีอีก 2 พระราชบัญญัติที่ไม่ได้มีการให้อำนาจหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังที่ได้กล่าวไปในส่วนของสรุปผลการวิจัย ดังนั้นจึงควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติทั้งหมดให้มีความสอดคล้องกันและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่รองรับในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของเทิดชาย ช่วยบำรุง (2552) ที่ได้กล่าวว่าขั้นตอนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่การสำรวจ ค้นหาสถานที่และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยการ หาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของชุมชน รวบรวมข้อมูล เส้นทาง ประวัติและความสำคัญ ของสถานที่ เพื่อเป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์และหากแหล่งเดิมกำลังทรุดโทรมก็ซ่อมแซมให้คงเดิม การมีส่วนร่วมกันวางแผนพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว สร้างจิตสำนึกร่วมกัน จัดทำแผนพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผนวกแผนดังกล่าวเข้ากับแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้แผนพัฒนาในแต่ละสาขาของการพัฒนามีความเชื่อมโยงกันและสนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยว การจัดให้มีการดูแลรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว วางระบบในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินและสุขอนามัยของที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม โดยการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่และถือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ตรวจสอบบริการสาธารณะที่มีอยู่ว่า ต้องสร้างใหม่ ปรับปรุง หรือเพิ่มบริการสาธารณะใหม่ในชุมชน ทั้งระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ การจัดเก็บหรือกำจัดขยะ การจัดเก็บผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมการเข้าชม การจัดทำของที่ระลึกโดยชุมชน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น มัคคุเทศก์นำเที่ยวในท้องถิ่น บริการที่พักอาศัยแก่ นักท่องเที่ยว ร้านจำหน่ายสินค้า เป็นต้น และการจัดทำโฆษณาประชาสัมพันธ์และการตลาดการท่องเที่ยวโดยเผยแพร่ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวแก่สาธารณชนผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ จดหมาย แผ่นพับ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชนของสถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน (2557) ได้สรุปการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ใช้ การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนมีหลักการ ได้แก่ ชุมชนเป็นเจ้าของ ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง ยกระดับคุณภาพชีวิต มีความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรม เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่น และมีการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน นอกจากนี้บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) กล่าวว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมี ข้อควรคำนึงที่สำคัญ ได้แก่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรคำนึงถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยวนั้นว่าจะถูกกระทบหรือถูกทำลายหรือไม่ ซึ่งจะเป็นแนวทางพิจารณาในการดูแลรักษาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและดำรงรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่น การพัฒนาอย่างยั่งยืน ควรคำนึงถึงขีดความสามารถของชุมชนในการรับรองการท่องเที่ยวว่าจะสามารถรับรองนักท่องเที่ยวได้มากน้อยแค่ไหนจึงจะเหมาะสม ซึ่งเป็นแนวทางในการพิจารณาและกำหนดปริมาณ และมาตรฐานของการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว พร้อมทั้งกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสมและพิจารณามาตรการจำกัดของนักท่องเที่ยวที่จะมาเยือนด้วย และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต้องคำนึงถึงประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการแหล่ง

ท่องเที่ยวดังกล่าวซึ่งจะทำให้คนในชุมชนได้รับผลประโยชน์อะไรบ้างจากการท่องเที่ยว และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนดังกล่าวให้ดีขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรมีการกำหนดระเบียบและกติกาด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อป้องกันผลกระทบของการท่องเที่ยว ควรจัดทำข้อมูลประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีในระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์และการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว รวมถึงควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดการท่องเที่ยวเพิ่มเติมซึ่งจะทำให้ได้แนวทางเสริมสร้างศักยภาพชุมชนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีการเพิ่มอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ให้มีความชัดเจนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้ยังควรมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้การท่องเที่ยวโดยชุมชนของท้องถิ่น การฝึกอบรม สมาชิกชุมชนและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ตลอดจนองค์กรชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน ควรนำเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อใช้ประเมินสถานะของการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการตรวจสอบกระแสความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยเป็นการประเมินด้วยตัวเอง (Self-Assessment Report : SAR) และมีส่วนร่วมในชุมชน เน้นส่งเสริมให้มีการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชนท้องถิ่นโดยตรง เช่น การจ้างมัคคุเทศก์ท้องถิ่น การบริจาคเงินให้กับแหล่งท่องเที่ยว การซื้อสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชน ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งองค์กรในระดับท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อช่วยกันตรวจสอบดูแลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อรองรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน การจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผ่านการจัดอบรมและเปิดให้มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัครประจำท้องถิ่นเพื่อดูแลตรวจสอบแหล่งท่องเที่ยวและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทราบ เมื่อเกิดการบุกรุกหรือทำลายทรัพยากรการท่องเที่ยว

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทนำในการบำรุงรักษา อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์วิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชนโดยตรงที่มีอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเรียนรู้ วิถีชีวิตและส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีความตระหนักในการรักษาศิลปวัฒนธรรมและสามารถสร้าง รายได้จากการท่องเที่ยวโดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). *มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว.* สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

ชุมชนท่องเที่ยว. (2557). สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2564. แหล่งที่มา: http://www.cbti.org/?&start=0&page=1&ge=travel&categoryTravel=&regionT ravel=& provinceTravel=&keyword=&search=search

เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). *บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. สำนักพิมพ์สถาบันพระปกเกล้า.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวธุรกิจที่ไม่มีวันตายของประเทศไทย.* ซี.พี.บุ๊คสแตนดาร์ด.

ประภาส อินทนปสาธน์. (2546). *การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม กรณีศึกษา หมู่บ้านโคกโก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2548). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*. สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522. (2522, 4 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา* (ฉบับพิเศษ). เล่ม 96 ตอนที่ 72. หน้า 1.

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551. (2551, 5 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก. หน้า 20.

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551. (2551, 6 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 125 ตอนที่ 29 ก. หน้า 1.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 1-90.

ศิริชัย กุมารจันทร์. (2562). *กฎหมายปกครองท้องถิ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2542). *การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

The Analysis on the Characteristics of Decorative Patterns of Bronze Mirrors in the Song, Liao and Jin Dynasties in China

Dang Linjing and Yodkwan Sawatdee
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: danglinjing1@gmail.com

****

Abstract

The research objectives of this article are: (1) To provide designers with design ideas and research basis through the collection, summary, arrangement and analysis of traditional decorative patterns on Chinese bronze mirrors. (2) From the perspective of art design, combined with the method of image analysis, explore the characteristics of bronze mirror patterns and spread the knowledge of traditional Chinese decorative art culture. (3) On this basis, analyze the characteristics of the decorative patterns of bronze mirrors in the Song, Liao and Jin dynasties of my country, and put forward more suggestions.

This article employs qualitative research methods, including questionnaire surveys, field observations, and case analyses, among others. The research population the local student and tourist population at the Datong Liao, Jin, and Yuan Culture and Art Museum. It combines both paper and electronic questionnaires, as well as cameras and video recorders as research instruments. A total of 211 paper questionnaires and 653 online questionnaires were collected to analyze the target group's familiarity and interest in the decorative patterns of bronze mirrors during the Song, Liao, and Jin Dynasties of China.

Through analysis and research on the decorative patterns of bronze mirrors from the Song, Liao and Jin dynasties, the results show that the decorative patterns in the Song Dynasty had a new look, emphasizing practicality. The mirror back patterns no longer deliberately pursued exquisiteness, and most of the patterns had simple lines. A typical feature of bronze mirror decoration in the Liao Dynasty is symmetry, which is highly realistic and worldly. The decorative patterns on bronze mirrors of the Liao Dynasty reflect the rough and heroic characteristics of Liao culture. The typical characteristics of the bronze mirror art of the Jin Dynasty are innovation, rich themes and expression techniques, which ultimately put the bronze mirror art of the Jin Dynasty on the road of innovation.

Keywords: Bronze mirror; decorative patterns; Chinese Song, Liao and Jin dynasties; artistic features

* Received: February 13 2024; Revised: February 23 2024; Accepted: February 29 2024

Introduction

The Song Dynasty was an era of literati rule, and literati culture played a leading role at that time, forming elegant design art connotations. The development of decorative patterns in the Song Dynasty formed a rich, lively, concise, realistic, fresh and elegant style. The Liao and Jin dynasties were deeply influenced by Han culture, and their decorative art was the product of the intersection of Central Plains culture, grassland nomadic culture and foreign cultures. The decorative patterns they created widely absorbed the art forms of the Tang and Song Dynasties, while maintaining their unique national characteristics. The art of Liao and Jin Dynasties both imitated foreign culture and organically integrated foreign culture with the national culture, eventually forming unique decorative patterns (Jones, 2019:87-94).

In addition to its practical function of reflecting the appearance, bronze mirrors have also been endowed with profound cultural connotations throughout their long history. In the Tang Dynasty, mirrors were regarded as a sign of the rise and fall of a country. Emperor Taizong of the Tang Dynasty said, "Using copper as a mirror, you can straighten your clothes; using history as a mirror, you can know the ups and downs; using people as a mirror, you can understand gains and losses." In addition, the ancients used beautiful poems Cast on the back of the mirror. The art of graphics and the bronze mirror are linked to each other and become eternal. The ancients turned bronze mirrors into art, integrating the rise and fall of the country, political ideas, life dreams, the love of children, etc. into the bronze mirrors (Wu, 1989:115-119).

With the continuous advancement of modern science and technology, traditional pattern forms and decorative styles have withstood the strong impact of modern civilization, and traditional cultural concepts have also withstood the test of various modern trends of thought. Today we should establish the values of protecting cultural heritage, a successful modernization model, and a development model that is in harmony with the traditional national culture. Therefore, this study will focus on the artistic characteristics of bronze mirror decorative patterns, propose innovative analysis angles and decorative pattern characteristics and rules, and study new methods of designing patterns, which can not only spread the knowledge of ancient Chinese art and cultural heritage, but also provide valuable insights to designers and researchers. It provides important reference value.

Research Objectives

There are three primary goals of this study:

1. This study can provide designers with design ideas and research basis by collecting, summarizing, organizing, and analyzing traditional decorative patterns on Chinese bronze mirrors.

2. From the perspective of art design, combined with image analysis methods, we discuss the principles of bronze mirror decoration to promote awareness and understanding of traditional Chinese decorative arts and culture.

3. Based on this foundation, further analysis and suggestions are offered for examining the characteristics of decorative patterns found on bronze mirrors during China's Song, Liao, and Jin dynasties.

Research Methodology

This research is a qualitative study that utilizes three research methods: literature review, case analysis, and questionnaire survey.

First, the research on the decorative patterns of bronze mirrors in ancient China during the Song, Liao and Jin periods collected relevant documents, works, electronic databases, online resources, etc. Through the study of literature, we searched for the characteristics of bronze mirror decorative patterns and summarized the rules of decorative patterns. Secondly,

the analysis is conducted based on the representative cases of bronze mirror decorative patterns. Finally, a questionnaire research method was used to provide data analysis, and the degree of understanding and interest of local and tourist groups in the decorative patterns of bronze mirrors in China's Song, Liao and Jin Dynasties was analyzed and studied.

Step 1: Based on the study of literature, analyze the decorative patterns of bronze mirrors in ancient China during the Song, Liao and Jin dynasties.

1.Summary and Analysis of Bronze Mirror Decoration during the Song, Liao and Jin Dynasties

The "Chinese Bronze Mirror Illustrated Dictionary" contains about 130 bronze mirrors of various shapes and patterns from the Song Dynasty. The patterns are rich and colorful, including money patterns, flower patterns, tree patterns, flower and bird patterns, dragon patterns, phoenix patterns, etc. There are also fairy tale mirrors that express Buddhism, Taoism, and legends, and mirrors with various inscriptions.

The creation of bronze mirrors by the Khitan people in the Liao Dynasty was based on imitating the mirrors of the Han and Tang Dynasties and drawing on the mirrors of the Song Dynasty. Especially in terms of patterns, shapes and decorative techniques, they developed their own style and characteristics, which has a distinctive Khitan national style. The bronze mirrors of the Liao Dynasty contain many traditional cultural elements of the Central Plains, which are mainly reflected in various decorative patterns.

Although there are not many Liao mirrors included in the "Illustrated Dictionary of Chinese Bronze Mirrors", they are representative. The decorative themes include mirrors with Khitan characters, peony, luan and bird mirrors, flying bird and grape mirrors, butterfly flower mirrors (Gu, 2011:67).

The production of bronze mirrors in the Jin Dynasty reached a very high level. The craftsmen of the Jin Dynasty combined the rugged characteristics of the northern minorities with the traditional bronze mirror decoration of the Central Plains to form the unique decorative pattern characteristics of the bronze mirrors of the Jin Dynasty (Guan, 2006:115-132). The book "Bronze Mirrors Unearthed in Acheng County" compiled by the Acheng County Cultural Relics Management Office in Heilongjiang Province contains forty bronze mirrors from the Jin Dynasty, with various forms and beautiful decorations. They mainly include Pisces mirrors, character story mirrors, dragon pattern mirrors, and auspicious animal mirrors. Mirror, auspicious flower mirror, sea water boat pattern, water moon galloping horse pattern.

There are dozens of types of Jin Dynasty bronze mirrors included in the "Chinese Bronze Mirror Illustrated Dictionary". The decorative themes include dragon mirrors, Pisces mirrors, Capricorn mirrors, phoenix and bird mirrors, auspicious animal mirrors, fairy story mirrors, flower mirrors, and money patterns. Mirror, plain mirror.

2. The development stage of bronze mirrors in the Song Dynasty

The development of bronze mirrors in the Song Dynasty can be roughly divided into three stages: the first stage is the Five Dynasties and the early Song Dynasty. The shape and decoration of the bronze mirrors basically maintain the style of the late Tang Dynasty. They are thick and have rough pattern lines, and the rotating layout is popular. The second stage is the middle and late Northern Song Dynasty. The society is relatively stable and the economy is relatively developed. The mirror casting technology has a short period of development. The

pattern themes are mostly entangled flowers and plants, which are more common. The third stage was the Southern Song Dynasty. The mirror casting process declined for a time, and mirrors with inscriptions in official and private workshops became popular (Yang, 2021:147-197). The style of bronze mirrors underwent major changes, and the stage began in which ancient Chinese bronze mirrors focused on practicality rather than patterns. This also shows that at that time People's aesthetic concepts of mirrors have changed (Figure 1).

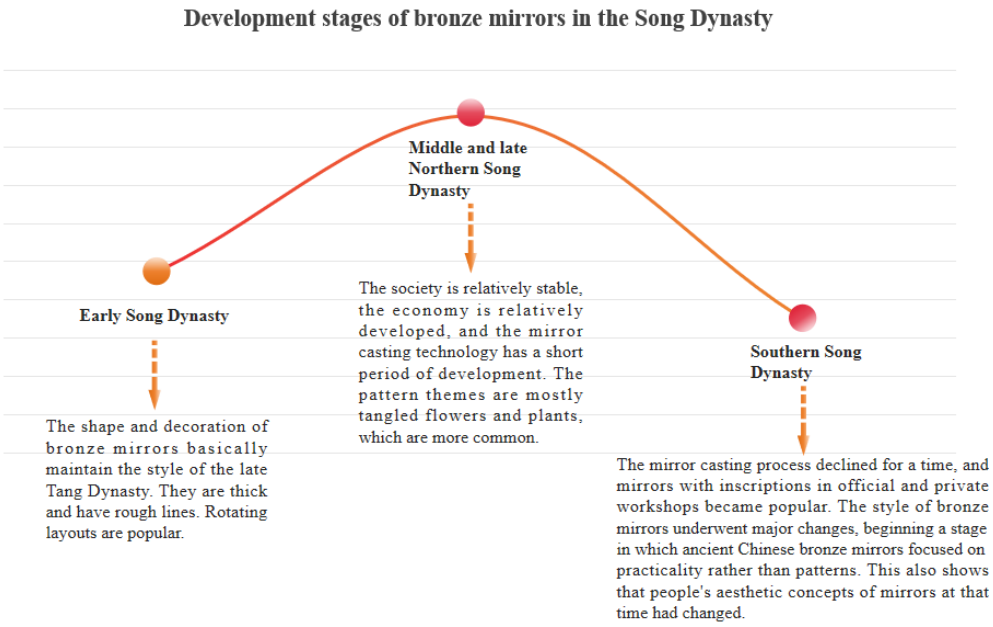

Figure /1/ Development stages of bronze mirrors in the Song Dynasty
Source: Author's drawing, 2024.

Step 2: Analysis of typical cases of decorative patterns on bronze mirrors.

1. Bronze mirror with Khitan inscription

Khitan inscription mirrors are a type of mirror with the most distinctive cultural characteristics of the nation. Among them, the two-sided octagonal mirrors unearthed in Yonghetun, Da'an, Jilin (Figure 2) and Yongfeng Township, Haraqin Banner, Inner Mongolia are typical examples. The outside of the button is decorated with a pair of hooked squares, with Khitan inscriptions engraved on the inside, and the outer gaps are filled with curly grass patterns.

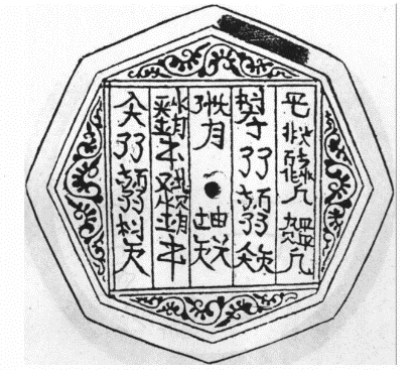

Figure /2/ Bronze mirror with Khitan inscription
Source: Illustrated Atlas of Chinese Bronze Mirrors

2.Bronze mirror with peony pattern

The most unique decoration technique of Liao mirrors is line engraving. As a special decorative technique among bronze mirrors, line engraving has obvious era style and regional characteristics. The peony pattern mirrors of the Liao Dynasty (Figure 3) should have synthesized the characteristics of Tang mirrors and Song mirrors, using symmetrical techniques to express different forms of peony patterns, and at the same time, they have the rough and majestic characteristics of the grassland people.

Figure /3/ Bronze mirror with peony pattern
Source: Illustrated Atlas of Chinese Bronze Mirrors

3. Bronze mirror for ships at sea

The bronze mirror shown in the picture below (Figure 4) is a realistic description of navigation by the Jin people, which proves that around the 12th century, people at that time had mastered the technology of navigation. This nautical theme is a classic representative of the Jin Dynasty bronze mirror theme. It has exquisite craftsmanship, top-notch plate work, relatively clean mirror body, and warm rust color. The back of the mirror is richly decorated with eight rhombus shapes, round buttons, and main area decorations. A ship sailing in the sea sets sail, a dragon is about to appear in the water, several people on the bow raise their swords as if to kill, and several people on the stern are rocking the oars. The sea is rough and the waves are splashing. There are four characters "Huang Pi Chang Tian" above the sail. The inscription means God's blessing and the world's prosperity. Together they form a nautical chart of riding the wind and waves. At the same time, it shows that navigation activities were relatively

frequent during this period. This type of bronze mirror has also been found in the Korean Peninsula. It was popular during the Goryeo Dynasty, reflecting the cultural exchanges between China and the Korean Peninsula at that time.

Figure /4/ Bronze mirror for ships at sea
Source: The Liao, Jin and Yuan Culture and Art Museum in Datong, China

4. Double fish bronze mirror

During the Jin Dynasty, the bronze mirror with the theme of Pisces was made by officials (Figure 5). It uses high relief techniques, exquisite craftsmanship, and majestic atmosphere. This mirror is round and has round buttons. The theme decoration is two carps rotating and facing each other, occupying the entire decorative space on the back of the mirror. The decoration uses relief techniques. The two fishes open their mouths and bulge their fins, their tail fins are folded, and they have huge scales. They are both physical and spiritual, very dynamic, and are surrounded by water ripples. It vividly expresses the lively posture of carps foraging for food and roaming in the water. The realistic technique of this mirror makes the image of carps lifelike. The ripples change according to the needs of the mirror layout, or are arranged in layers, or zigzag, making the image of carp lifelike. The ups and downs of the water are vividly expressed. The Pisces is plump and has clear scales. There is a continuous pattern composed of a circle of water grass patterns around it. The decoration has a kind of endless vitality, and the breath of life and artistic creativity are very strong (Qiu & Pan, 2017:121).

Figure /5/ Double fish bronze mirror
Source: The Liao, Jin and Yuan Culture and Art Museum in Datong, China

5. Fairy character story bronze mirror

This mirror has an octagonal rhombus shape (Figure 6), and the decorative content has a strong Taoist style. The state of the story scenes on the bronze mirror are mostly based on Taoist allusions spread among the people. Using high-relief expression techniques and exquisite craftsmanship, the immortal under the round button in the mirror is wearing a robe and a shawl, sitting on a rock, with two servants standing on both sides, holding an immortal box. The figure is decorated with dragons and tigers on both sides, which appears for the first time in this type of mirror. On the right side of the mirror button is a tall tree, thick and lush. On the right side of the green tree are two Taoist boys, wearing grass skirts and holding elixir in their hands. On the left side of the mirror button, five heavenly soldiers and generals came from the distant mountains. They were wearing armor, holding weapons, and looked majestic. The picture constitutes a very interesting, mysterious and profound scenery of the fairy world. The octagonal edges of the mirror are decorated with eight curling auspicious clouds, which further complements the artistic conception of the fairy world. The subject matter of this mirror is special and rare, and the composition is novel. Multiple groups of pictures are coordinated and unified in this mirror, and the patterns vividly reflect the charm of the characters and the vitality of the tall trees. This bronze mirror is of excellent copper quality and has very few remains. It is indeed the pinnacle work of bronze mirror art in the Jin Dynasty (Kong, Liu, & Peng 2020:854).

Figure /6/ Fairy character story bronze mirror
Source: Illustrated Atlas of Chinese Bronze Mirrors

Step 3: A questionnaire survey method was used for data analysis to analyze the understanding and interest of local and tourist groups in the decorative patterns of bronze mirrors from the Song, Liao and Jin Dynasties in my country.

1.Time range of research

The time scope of this study is the three periods of Song, Liao and Jin in ancient China. Since the Song, Liao and Jin periods were an important stage in the transition of Chinese feudal society from medieval times to modern times, the decorative pattern art during this period played an important role in inheriting the past and ushering in the future. historical status. It not only provided an excellent example and valuable inspiration for the development of decorative pattern art in the Yuan, Ming and Qing Dynasties in later generations, but also established the pattern of Chinese decorative patterns, and has a profound influence on the decorative patterns of the Yuan, Ming and Qing Dynasties and modern Chinese folk decorative patterns. Very large impact (Gu, 2011).

2. Scope of the study area

Through field research, I found that in the local culture of Datong, Shanxi in China, the Song, Liao and Jin periods I chose were a glorious period in local history. Datong is one of the nine ancient capitals in China, but its popularity is not as good as that of Beijing, Nanjing, Xi'an. In this context, the local government provides policy support for promoting local culture. The Liao, Jin and Yuan Culture and Art Museum in Datong was built in May 2018. I discovered this topic during my study and practice, and during discussions and exchanges with local students and tourists who came to study, I found that they had no idea about the decorative patterns of bronze mirrors. Little was known about the content, and they showed great interest. However, it is of great significance as a local cultural learning and dissemination in Datong City. Therefore, I chose this research to provide learning reference and design reference for students, tourists and professional designers who love bronze mirror decorative patterns. Let them better learn and spread the art and culture of Chinese bronze mirror decorative patterns.

3. Research instruments

This study combined field observation methods and used various collection tools to collect information on the decorative patterns of bronze mirrors in the Datong Liao, Jin and Yuan Culture and Art Museum. These tools include questionnaires, available in paper format and electronically via QR code scanning.

In addition, observation activities were carried out using two types of observation tools. These two types of observation tools are: 1) Human sensory organs, the most important of which are the visual organs-eyes. 2) Scientific observation tools, such as cameras, video recorders, tape recorders, observation forms, observation cards, etc. Its observation process is a positive and dynamic reflection process, and its observation object should be social phenomena in a natural state. They are used to record images and data during research.

I conducted observations, interviews, and distributed questionnaires to various visitors. In order to better study the characteristics of bronze mirror decorative patterns, I took the initiative to collect 211 paper questionnaires and 653 online questionnaires, and drew them into the following table.

Table-1, Questionnaire results data of Datong Liao, Jin and Yuan Culture and Art Museum

Age distribution	Occupational distribution	Educational qualifications
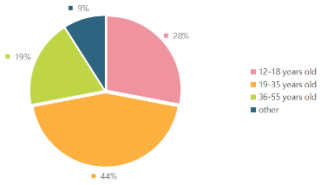	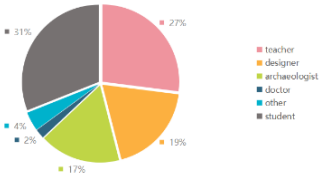	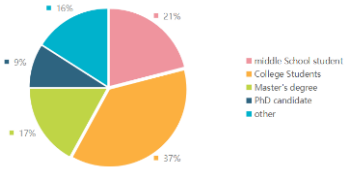
Investigate the origin of the crowd and their familiarity with bronze mirrors		
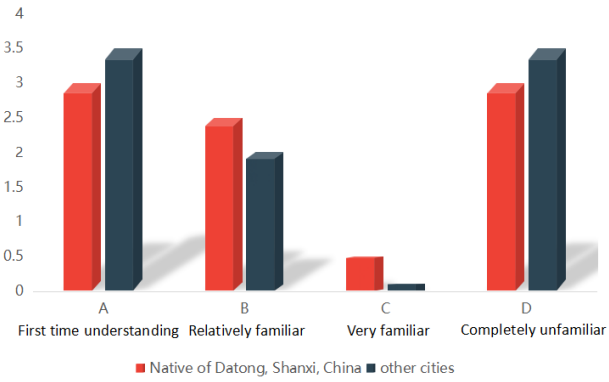		

(1) The survey shows that 44% of the people are 19-35 years old, 28% are 12-28 years old, and 19% are 36-55 years old. The occupational distribution of the surveyed population is as follows: 31% are students, 27% are teachers, 19% are designers and design enthusiasts, and 17% are archeology enthusiasts. These four groups account for the total 94% of the group are the main research subjects.

(2) Analyzing the education level shown in the chart, the student group is the most important, accounting for 84% of the total population, including middle school students, college students, master's students, and doctoral students. They are more interested in knowledge of bronze mirror decorative patterns, but through the histogram analysis of the sources of the surveyed people and their familiarity with bronze mirrors, we found that although they are interested, they are not completely familiar with the research. For example, according to statistics, the full score of column C in the histogram is 4 points. the total score for locals and non-locals who are completely familiar with it is only 0.6. From the histogram, it can be seen intuitively that

the two categories with higher scores are those who understand the decorative patterns of bronze mirrors for the first time and those who are completely unfamiliar with them. Therefore, this study will carry out analysis and research on the decorative patterns of local bronze mirrors from the Song, Liao and Jin dynasties, aiming to allow locals and outsiders to better understand the decorative patterns of bronze mirrors, spread knowledge of traditional Chinese decorative art and culture, and promote national culture and art.

Research Conceptual Framework

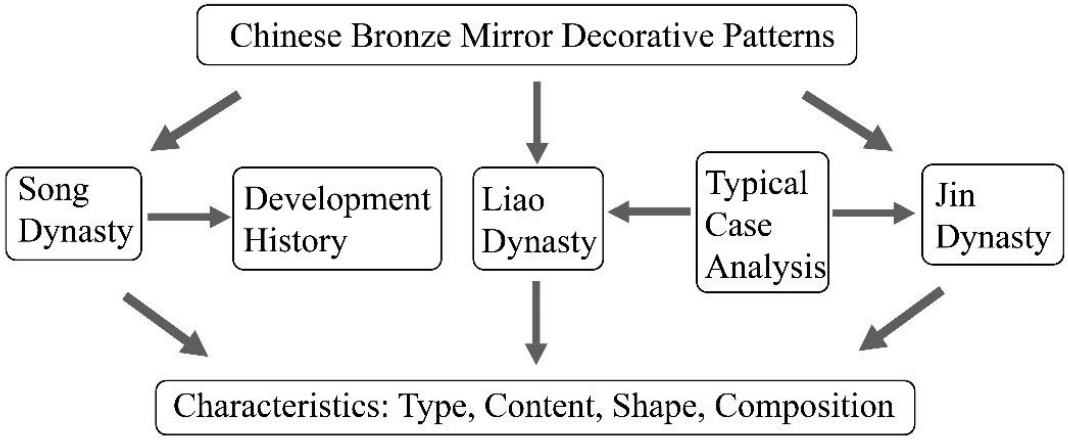

Figure /7/ Conceptual Framework
Source: Author's drawing, 2024.

Research Results

According to the research objectives, this study provides three parts of design ideas through the collection, summary, arrangement, and analysis of traditional Chinese bronze mirror decorations. From an art design perspective, analysis is conducted based on image categories to explore the characteristics of bronze mirror decorations and design principles. On this basis, further analysis and suggestions are made regarding the decorative patterns of bronze mirrors in China's Song, Liao, and Jin dynasties.

1. Summary, arrangement, and analysis of the decorative pattern characteristics of bronze mirrors in the Song Dynasty

Based on literature research, I have sorted out the most representative decorative patterns of bronze mirrors in the Song Dynasty, and analyzed and summarized them as shown in Table2.

Table 2: Analysis on the Characteristics of Decorative Patterns of Bronze Mirrors in the Song Dynasty

Type	Content	Shape	Composition	Picture
1/Four-flowered mirror with tangled branches	The main part of the pattern is surrounded by four folded chrysanthemums.	The shape is mainly round, square or sub-shaped	Mainly composed of central surround type	

2/Flower moiré mirror	Also known as the Sala tree mirror and the precious flower mirror, the image of the Sala tree in the pattern is regarded as one of the sacred trees by Buddhism.	Mainly round in shape	Middle composition form, left and right symmetry	
3/Lianqian brocade pattern mirror	The main body is a continuous series of copper coins. The money patterns in the pattern are closely arranged and decorated with small flowers.	Mostly round	With the center of the circle as the center, the entire picture is tiled in a tightly arranged form.	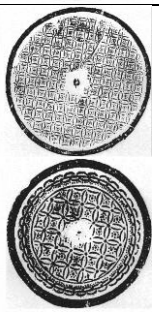
4/Double Dragon Mirror	The Chinese double dragon pattern is a symbol of strength	Rich in shapes, including sub-shape, rhombus, Handled, furnace-shaped	Most of them are left-right symmetrical, with diagonal symmetrical compositions being the main ones.	

2. Analyze the design characteristics of decorative patterns on bronze mirrors in the Liao Dynasty, based on different categories of images

Based on literature research, I have sorted out the most representative decorative patterns of bronze mirrors in the Liao Dynasty and summarized them as shown in Table3.

Table 3: Analysis on the Characteristics of Decorative Patterns of Bronze Mirrors in the Liao Dynasty

Type	Content	Shape	Composition	Picture
1/Khitan writing mirror	There are Khitan characters in the middle, and the outer edges of the characters are square. There are grass and plant patterns outside the square frame	The shape is mainly equilateral octagonal	Mostly centrally symmetrical compositions	
2/Bird and flower mirror	The decorative pattern is in the form of wrapped branches	Mainly round in shape	Most of the compositions are from the center of the circle to the outside	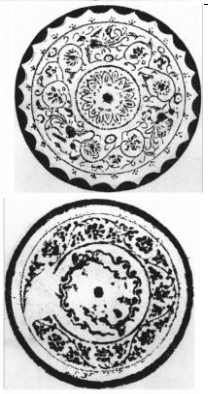

3. Analyze the artistic design characteristics of decorative patterns on bronze mirrors from the Jin Dynasty

Based on literature research, I have sorted out the most representative decorative patterns of bronze mirrors in the Jin Dynasty and summarized them as shown in Table4.

Table 4: Analysis on the Characteristics of Decorative Patterns of Bronze Mirrors in the Jin Dynasty

Type	Content	Shape	Composition	Picture
1/Dragon pattern mirror	Most of them are single dragon mirrors and double dragon mosaic mirrors.	The shapes are mainly circular and octagonal.	The main patterns are all presented in a symmetrical manner	
2/ Double fish bronze mirror	The content is presented with a Pisces pattern	The shapes are mainly round and eight-diamond shaped.	The main fish-shaped patterns are mostly symmetrical designs	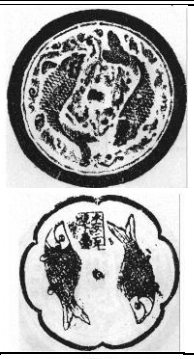
3/Capricorn Mirror	The pattern is in the shape of a Capricorn, mostly with a dragon head and a fish body, also known as a dragon pattern mirror	The shape is round, octagonal, peach-shaped, eight-diamond-shaped	Mainly diagonally symmetrical compositions and center-surrounding compositions	
4/Phoenix bird mirror	The pattern content is a phoenix and bird pattern, which is in a surrounding shape, supplemented by flower branches and	The shapes are mostly round, eight-petal rhombus, and octagonal.	The phoenix bird pattern is presented in the form of a wraparound connection from end to end.	

	cloud patterns			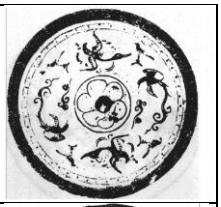
5/Story mirror of fairy characters	Ancient Chinese myths and legends, such as: Two Boys Picking Lotus Mirrors, Sea Ship Mirror, Four Boys Climbing Flower Branches Mirror	The shapes are mostly round and eight-petal rhombus-shaped	The compositions include center-surrounding, centered tile, and story-based compositions	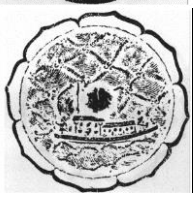
6.Flower mirror	Floral pattern consists of curved lines, simple decoration	Mostly round in shape	The composition is mainly centered around the circle and is connected to each other symmetrically	

Discussion

The literati culture of the Song Dynasty played a leading role, thus forming an elegant design art connotation. The decorative patterns of the Song Dynasty inherited and surpassed the decorative patterns of the Tang Dynasty, absorbing the culture of the Later Zhou Dynasty, the Southern Tang Dynasty, Xishu and other places, and at the same time adding the patterns of the Liao, Xixia, Jin and other ethnic minorities. The mutual influence made the decoration of the Song Dynasty The pattern has a new look. They are more innovative in form and subject matter than the previous generation, and gradually develop into a rich, lively, concise, realistic, fresh and elegant style. The decorative patterns of bronze mirrors in the Song Dynasty are characterized by decorative techniques such as bas-relief and line carving, supplemented by relief. The decorative patterns of bronze mirrors from the Song Dynasty are highly decorative and famous for their diverse shapes. Bronze mirrors of the Southern Song Dynasty emphasized practicality and no longer deliberately pursued exquisiteness in the patterns on the mirror backs. Most patterns have simple lines (Rawson, 1984:144).

A typical feature of the Liao Dynasty bronze mirror decoration is symmetry. The patterns are characterized by balanced and symmetrical bird, flower, wood and other patterns. The Liao Dynasty developed and changed on this basis to form pattern features with a West Asian style. The decorations and patterns of bronze mirrors of the Liao Dynasty have a strong sense of reality and secularity. The decorative patterns of bronze mirrors of the Liao Dynasty reflect the rough and heroic characteristics of Liao culture (Zhang, 2021:11-12). In addition, by the Liao Dynasty, the role of bronze mirrors also changed. Many bronze mirrors are hung in the tombs of the Liao Dynasty, whether they are those of Khitan nobles or Han bureaucratic landlords.

The characteristic of the bronze mirror art of the Jin Dynasty is its innovation. In just a few decades, the last prosperous stage in the development history of bronze mirrors in my country was formed. The decorative patterns on bronze mirrors of the Jin Dynasty show diverse styles, forming many unique patterns. The art of bronze mirrors in the Jin Dynasty can be called a milestone stage in the development history of Chinese bronze mirrors. Bronze mirrors of the Jin Dynasty surpassed previous generations in terms of diversity of shapes and breadth of themes. The most innovative theme of the bronze mirrors of the Jin Dynasty is the character story mirror. Mirrors with character and story patterns are an innovation in the bronze mirrors of the Jin Dynasty, mainly reflected in the development of themes and expression techniques. The important thing about the decorative patterns of Jin Dynasty bronze mirrors is that they are different in inheritance, combined with real life, and can actively draw on the strengths of

other art categories, constantly enriching their own themes and expression techniques, and ultimately putting the Jin Dynasty bronze mirror art on the road of innovation.

Suggestion

1. Theoretical Suggestion

Further research should delve deeply into the value and significance of decorative patterns on bronze mirrors during the Song, Liao, and Jin Dynasties in China. It is important to focus on the uses of bronze mirrors and conduct comparative studies on the differences between decorative patterns based on their value. Additionally, this research should explore how traditional decorative patterns can be applied in modern design works while incorporating expert interviews to investigate the reasons behind and effects of the high value attributed to bronze mirror decorative patterns.

2. Policy Suggestion

In Datong City, Shanxi Province, China, the local government should pay more attention to promoting the characteristics of bronze mirrors' decorative patterns from the Song, Liao and Jin Dynasties. They should combine this with local history and culture in order to attract more visitors and spread awareness of local cultural and artistic works, thereby enhancing the city's notability and influence.

3. Practical Suggestion

Design researchers must stay updated with new research technologies and methods while continuously enhancing the depth and uniqueness of their own research. They should explore additional design methods and principles in the realm of decorative patterns, and employ fusion design techniques to creatively integrate traditional culture and art with contemporary design elements. Attention should be given to pattern design and selection of mediums for design products in order to reflect the essence of these products. Additionally, designers need to understand their target market and incorporate their own distinctive design styles to ensure that their designs align with consumer preferences.

References

Gu, L. (2011). *A study on decorative patterns of the Song, Liao, Xia, and Jin dynasties*. Thesis. College: Soochow University.

Guan, W. L. (2006). *A History of Chinese Bronze Mirrors*. Chongqing Publishing House.

Jones, O. (2019). *The Grammar of Ornament*. Commercial Press.

Kong, X. X., Liu, Y. M., & Peng, Y. (2020). *Illustrated Atlas of Chinese Bronze Mirrors*. Shanghai Classics Publishing House.

Qiu, Z. X. & Pan, R. R. (2017). An analysis of geometric decorative patterns on ancient Chinese bronze mirrors. *Chinese Artists* (08), 121.

Rawson, J. (1984). *Chinese Ornament: The Lotus and the Dragon*. Shanghai Book Art Press.

Wu, S. (1989). *Decorative Patterns throughout Chinese Dynasties*. People's Fine Arts Publishing House.

Yang, X. W. (2021). *A study of bronze mirror ornamentation in Song Dynasty.* Thesis. College: Nanjing University of the Arts.

Zhang, Z. (2021). Auspicious Mirror Decorations: An Analysis of Auspicious Meanings in Decorative Patterns on Bronze Mirrors. *Art Appreciation.* (17), 11-12.

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์

Development of Training Course to Enhance the Potential of Teachers in Managing Science Competency-Based Learning

พินิจนันท์ เนื่องจากอวน, กันตพัฒน์ กิตติอัชวาลย์,
สุดารัตน์ ขัดสาย และ ดวงใจ บุญกุศล
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Phinitnan Neangjak-oun, Kantapat Kittiauchawal,
Sudarat Khadsai and Duangjai Boonkusol
Thepsatri Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: duangjai.b@lawasri.tru.ac.th

****

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ และ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ของครูผู้สอน กลุ่มเป้าหมายในการหาประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ 2) แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ของครูที่เรียนจบหลักสูตร 3) แบบประเมินความพึงพอใจ พฤติกรรมของครู และผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะของครูที่เรียนจบหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรโดยการพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องผลปรากฏว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.33, S.D. = 0.55) และมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการประเมินครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.74, S.D. = 0.48) ผลการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ พฤติกรรมของครู และผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะของครูที่เรียนจบหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ของครูอยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากับ 4.71 ± 0.52, 4.72 ± 0.49 และ 4.74 ± 0.48 ตามลำดับ

* วันที่รับบทความ : 22 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 8 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 9 พฤษภาคม 2567
Received: April 22 2024; Revised: May 8 2024; Accepted: May 9 2024

หลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์นี้จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญนำมาใช้ในการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ในธรรมชาติวิทยาศาสตร์ มีจิตวิทยาศาสตร์ สามารถบูรณาการความรู้ธรรมชาติวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ และทักษะการสอนวิทยาศาสตร์แห่งวิชาชีพไปสู่การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในวิชาวิทยาศาสตร์ต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ; การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์; การเพิ่มศักยภาพครู

Abstract

This article aimed to study (1) Develop a training course to enhance teachers' capacity in science competency-based learning management and (2) Investigate the effectiveness of the teacher capacity enhancement course in managing science competency-based learning among teaching staff. The target group for assessing the effectiveness of the course includes teachers who conduct teaching activities under the jurisdiction of the Lopburi Primary Educational Service Area Office 1, totaling 37 individuals. Research tools utilized include: 1) Teacher capacity enhancement course, 2) Assessment form for writing lesson plans for science competency-based learning, 3) Satisfaction assessment form, teacher behavior, and outcomes related to teacher competency who completed the enhancement course. Data analysis was conducted using mean and standard deviation. The research findings indicate that: 1. The course development results showed that the overall suitability of the course was at a good level (mean = 4.33, S.D. = 0.55) with an index of conformity between 0.60 - 1.00, meeting the established criteria. 2. Teacher assessment results revealed that they possessed the highest ability in writing lesson plans (mean = 4.74, S.D. = 0.48). Responses to satisfaction questionnaires, teacher behavior, and outcomes related to teacher competency who completed the course showed the highest level of satisfaction, with scores of 4.71 ± 0.52, 4.72 ± 0.49, and 4.74 ± 0.48, respectively. Therefore, this teacher capacity enhancement course in managing science competency-based learning serves as a significant tool for developing professional teachers with knowledge in natural science, psychology, the ability to integrate natural science knowledge, scientific process skills, and professional science teaching skills to promote students' competency in science for the future.

Keywords: Competency-based curriculum development; Science competency-based learning management; Teacher potential enhancement

บทนำ

สืบเนื่องจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนไทยยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และผลการประเมิน PISA (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564) พบว่า คะแนนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ของประเทศไทยมีแนวโน้มคงที่ เมื่อเทียบกับปีก่อน ๆ แต่คะแนนการอ่านลดลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความฉลาดรู้ (Literacy) หรือสมรรถนะในการเชื่อมโยงความรู้ แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์หรือปัญหา การหาคำตอบ แสดงเหตุผล หรือลงข้อสรุปได้อย่างมีวิจารณญาณ สามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ของนักเรียนไทยยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยปรับเปลี่ยนการเรียนรู้จากเดิมที่เคยเน้นเนื้อหาวิชาเป็นการสอน เพื่อพัฒนาสมรรถนะ และความฉลาดรู้ของนักเรียน มากกว่าที่จะเน้นให้เกิดการพัฒนาความรู้แต่เพียงอย่างเดียว เพราะความฉลาดรู้ และสมรรถนะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนไทยที่ต้องมีเพื่อเป็นทักษะพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 การยกระดับคุณภาพการศึกษาดังกล่าวนั้น สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำร่องขับเคลื่อนมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว โดยร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับเปลี่ยนการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ภายใต้การจัดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะและพัฒนาความฉลาดรู้ของผู้เรียน โดยจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งกรอบการทำงานที่สำคัญประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาแนวทางวัด และประเมินผลการเรียนรู้ (วิษณุ, 2549; ทิศนา, 2550; สันต์, 2551)

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเร่งด่วน ในการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง สสวท. ดังนั้น เพื่อขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลดังกล่าว สสวท. และมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในทุกภูมิภาค จึงได้ร่วมกันทำงานเชิงบูรณาการ เป็นแกนนำในการพัฒนาครูทุกพื้นที่ของประเทศ ให้เป็นครูยุคใหม่ ในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การออกแบบ และเทคโนโลยี และวิทยาการคำนวณ ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางของโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นคุณลักษณะที่เด็กทุกคนมีและใช้ได้อย่างเหมาะสมเพื่อผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งต้องใช้ความรู้ทักษะบุคลิกภาพ ตลอดจนศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพสมรรถนะจึงเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาที่ต้องพัฒนาให้เกิด มิใช่เฉพาะความรู้ทักษะเจตคติ ตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรเท่านั้น การขับเคลื่อนแนวคิดไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องปรับกระบวนการเรียนการสอนให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างรอบคอบรอบด้านการจัดการเรียนรู้

แบบ active learning สู่สมรรถนะของผู้เรียนจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามที่กำหนด (เพ็ญศิริ, 2562; Unesco,1986; Kwakman, 2003)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีได้มีส่วนร่วมในโครงการอบรมทดลองปรับใช้สมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564 ตามแนวทาง สสวท. ซึ่งประกอบด้วย 3 สมรรถนะหลัก ได้แก่ A) การอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ B) การประเมินและออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และ C) การแปลความหมายของข้อมูลและการใช้ประจักษ์พยานในวิทยาศาสตร์ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564) พบว่าครูสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาแนวทางการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวสมรรถนะได้ดีและประสบผลสำเร็จ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงจัดทำหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ในธรรมชาติวิทยาศาสตร์ มีจิตวิทยาศาสตร์ สามารถบูรณาการความรู้ธรรมชาติวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ และทักษะการสอนวิทยาศาสตร์แห่งวิชาชีพไปสู่การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในวิชาวิทยาศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ของครูผู้สอน

ระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

1. หลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์
2. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ของครูที่เรียนจบหลักสูตร
3. แบบประเมินความพึงพอใจ พฤติกรรมของครู และผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะของครูที่เรียนจบหลักสูตร

การรวบรวมข้อมูล

1. การกำหนดข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรได้การสอบถามความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และโรงเรียนในจังหวัดลพบุรี ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตจากเอกสาร

สอบถามเนื้อหาสาระของความต้องการที่ละเอียดจากหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้หน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร ดำเนินการใช้ ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตร

2. การออกแบบหลักสูตรโดยการสร้างและประเมินโครงสร้างหลักสูตรด้วยการใช้แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. การนำหลักสูตรไปทำการศึกษานำร่องกับนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 6 คน และหาประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นครูปฐมวัยจำนวน 37 คน ด้วยวิธีการวิจัยปฏิบัติการ ประกอบด้วย การวางแผนการปฏิบัติตามแผน การสังเกตเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล และการสะท้อนผล

4. การหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมโดยการรวบรวมผลการประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ ความพึงพอใจ พฤติกรรมของครู และผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะของครูที่เรียนจบหลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การประเมินโครงร่างหลักสูตรใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ความพึงพอใจ พฤติกรรมของครู และผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะของครูที่เรียนจบหลักสูตร ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์เป็นหลักสูตร Non-degree เทียบเท่า 9 หน่วยกิต ที่พัฒนาและจัดการเรียนการสอนในปีงบประมาณ 2566 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพครูให้เป็นครูมืออาชีพมีความรู้ในธรรมชาติวิทยาศาสตร์ และมีทักษะการสอนวิทยาศาสตร์แห่งวิชาชีพไปสู่การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ ระยะเวลาการดำเนินการของหลักสูตรระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ.2566 – มีนาคม พ.ศ.2567 การจัดการเรียบการสอนจะเป็นรูปแบบระบบโมดูล (Module system) ที่ให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสาระการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่องร่วมกับการทำงานตามปกติของผู้เรียน เนื้อหาสาระของหลักสูตรจะเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์บูรณาการ การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาหน่วย การเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ไปใช้เพื่อการปฏิบัติงานได้

การกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเมื่อจบการอบรมในหลักสูตรนี้ ผู้เข้ารับการอบรมจะสามารถ "ทำ" "คิด" และหรือ "มีคุณลักษณะ" ดังนี้

1.1 จัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ได้

1.2 ผลิตนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ได้

ทักษะที่จำเป็นที่บรรจุไว้ในหลักสูตรนี้ การเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์มีเนื้อหาสาระของหลักสูตรจะเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์บูรณาการ การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อการปฏิบัติงานได้

เนื้อหาสาระของหลักสูตรจะเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์บูรณาการ การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อการปฏิบัติงานได้ ผลการพัฒนาหลักสูตรโดยการพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องผลปรากฏว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย = 4.33, S.D. = 0.55) และมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 1 เนื้อหาสาระและโครงสร้างหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์

ชื่อวิชา/โมดูล	บรรยาย		ปฏิบัติการ	
	หน่วยกิต	ชั่วโมง	หน่วยกิต	ชั่วโมง
1. วิทยาศาสตร์บูรณาการ	0.5	7.5	0.5	22.5
2. การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์	0.5	7.5	0.5	22.5
3. การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ	1	15	0.5	22.5
4. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ	0.5	7.5	0.5	22.5
5. การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	1	15	0.5	22.5
6. การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	0.5	7.5	0.5	22.5
7. การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในชั้นเรียน	0	0	2	90
รวม	4	60	5	225

จากตารางที่ 1 การกำหนดเนื้อหาสาระและโครงสร้างหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ เกิดจากการหารือระหว่างหลักสูตรกับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง คือ โรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในจังหวัดลพบุรี ซึ่งจะจัดทำเป็นแบบที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนแต่ละคน โดยการจัดการเรียบการสอนจะเป็นรูปแบบระบบโมดูล (Module system) ที่ให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสาระการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่องร่วมกับการทำงานตามปกติของผู้เรียน ซึ่งหลังจากการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติแล้วผู้เรียนจะเข้าไปปฏิบัติงานจริงในสภาพจริงของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความร่วมมือกัน หรือผู้เรียนที่เป็นผู้ที่ทำงานแล้วในสถานศึกษาและต้องการเพิ่มพูนสมรรถนะสามารถปฏิบัติงานจริงในสภาพจริงในสถานศึกษาของผู้เรียนได้

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ของครูผู้สอน

2.1 การประเมินผู้เรียนโดยเน้นการเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมในรูปแบบออนไซต์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเวลา/ชั่วโมงที่กำหนด และมีส่วนร่วมในการทำงานที่มอบหมายในภาคปฏิบัติในสถานศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเวลา/ชั่วโมงที่กำหนด ของผู้เรียน จำนวน 37 คน ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.74, S.D. = 0.48)

2.2 ผลการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ พฤติกรรมของครู และผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะของครูที่เรียนจบหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ จำนวน 37 คน แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน เมื่อเรียนจบหลักสูตร (n=37)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
ด้านที่ 1 การประเมินความพึงพอใจของครู			
1. หัวข้อการเรียนในหลักสูตรมีความน่าสนใจและทันสมัย	4.68	0.62	มากที่สุด
2. เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการ	4.65	0.63	มากที่สุด
3. หัวข้อโมดูลที่ 1 วิทยาศาสตร์บูรณาการ	4.73	0.50	มากที่สุด
4. หัวข้อโมดูลที่ 2 การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางวิทยาศาสตร์	4.73	0.56	มากที่สุด
5. หัวข้อโมดูลที่ 3 การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ	4.62	0.59	มากที่สุด
6. หัวข้อโมดูลที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ	4.68	0.52	มากที่สุด
7. หัวข้อโมดูลที่ 5 การวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	4.62	0.59	มากที่สุด
8. หัวข้อโมดูลที่ 6 การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	4.70	0.46	มากที่สุด
9. หัวข้อโมดูลที่ 7 การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในชั้นเรียน	4.71	0.50	มากที่สุด
10 เวลาเรียนมีความเหมาะสม	4.65	0.54	มากที่สุด
11. วิทยากรความรู้มีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาการเรียน	4.68	0.57	มากที่สุด
12. วิทยากรมีเทคนิคในการถ่ายทอด เข้าใจง่าย	4.73	0.45	มากที่สุด
13. วิทยากรกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	4.76	0.55	มากที่สุด
14. วิทยากรสามารถ ตอบคำถามและอย่างชัดเจน	4.78	0.47	มากที่สุด
15. วิทยากรให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน	4.70	0.46	มากที่สุด
16. สื่อและคู่มือประกอบการเรียน	4.73	0.56	มากที่สุด
17. กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับสภาพการปกครองกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	4.62	0.59	มากที่สุด
18. สภาพแวดล้อมสถานที่จัดปกครองเหมาะสมต่อการจัดเรียน	4.78	0.41	มากที่สุด

19. ความพร้อมของอุปกรณ์และการลงทะเบียน	4.70	0.46	มากที่สุด
20. ความเหมาะสมด้านอาหารและเครื่องดื่ม	4.81	0.39	มากที่สุด
21. ความเหมาะสมในการวัดและประเมินผลผู้เรียน	4.65	0.54	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านที่ 1	**4.71**	**0.52**	**มากที่สุด**
ด้านที่ 2 การประเมินพฤติกรรมของครู			
1. ครูนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการจัดการในการสอน	4.70	0.46	มากที่สุด
2. ครูนำความรู้ที่ได้รับไปปรับให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน	4.76	0.49	มากที่สุด
3. ครูนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้เหมาะสมกับความพร้อมของนักเรียน	4.81	0.39	มากที่สุด
4.ครูรับรู้ถึงอุปสรรคในการจัดการในการสอน	4.78	0.41	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านที่ 2	**4.72**	**0.49**	**มากที่สุด**
ด้านที่ 3 การประเมินผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะของครู			
1. ออกแบบและจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ได้	4.83	0.37	มากที่สุด
2. ผลิตนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะได้	4.73	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านที่ 3	**4.74**	**0.48**	**มากที่สุด**
ค่าเฉลี่ยรวม	**4.72**	**0.50**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 2 ผลการสะท้อนความพึงพอใจ พฤติกรรมของครู และผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะของครูที่เรียนจบหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ พบว่าความพึงพอใจ พฤติกรรมของครู และผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะของครูอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีดังนี้

- เนื้อหาของเอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมในการปฏิบัติงานออกแบบและจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ตามแนวสมรรถนะ ตลอดจนการปฏิบัติงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน
- กระบวนการฝึกประสบการณ์ที่ดีสามารถนำไปปฏิบัติในงานวิเคราะห์หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้รายงานพัฒนาการจัดการเรียนรู้
- ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติตามภาระงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนและนำไปจัดการเรียนรู้ได้อย่างดีเยี่ยม
- ได้รับแนวทางในการสอนฐานสมรรถนะที่สามารถนำไปปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น
- ได้ทบทวนความรู้เพิ่มเติมในการจัดแผนการจัดการเรียนรู้นอกเหนือจากหลักสูตรที่เรียนมา

- การปรับปรุงแก้ไขตามกระบวนการกิจกรรมทำให้เห็นว่าตนเองต้องปรับปรุงอย่างไร จึงจะมีผลงานที่มีประสิทธิภาพ

- รู้สึกภาคภูมิใจในผลงานจากการส่งเสริมของอาจารย์นิเทศและการประกวดให้รางวัลผลงาน

ภาพที่ 1 กิจกรรมการอบรมหลักสูตรเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรการเพิ่มศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการฝึกอบรมมีความเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีการตรวจสอบทุกขั้นตอนมีการกำหนดการของการฝึกอบรมและติดตามสอดคล้องกับแนวคิดของ Kemmis & Tagart (1990), olivia (2001) และ Tyler (1971)โดยการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และเรียนรู้ด้วยตนเอง (ทิศนา, 2550) เป็นแนวทางตอบสนองความต้องการพื้นฐานกระบวนการจัดกิจกรรมหลักสูตรเป็นวิธีเชื่อมโยงภาคทฤษฎีสูงภาคปฏิบัติและสะท้อนความคิดเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ทำให้ครูได้ข้อมูลป้อนกับสำหรับมาพัฒนาและปรับปรุงตนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552)

2. กระบวนการฝึกอบรมใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการคือการวางแผนปฏิบัติการการสังเกตและการสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Kemmis & Tagart, 1990) สามารถส่งผลให้ครูได้พัฒนาความสามารถเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ และผลลัพธ์เกี่ยวกับสมรรถนะของครูดังนี้

1. หลังจากการเรียนภาคทฤษฎีและปฏิบัติแล้วผู้เรียนจะเข้าไปปฏิบัติงานจริงในสภาพจริงของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความร่วมมือกัน โดยผู้เรียนจะได้รับการให้คำปรึกษาโดยอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์นิเทศอย่างใกล้ชิด ครูมีความรู้ความสามารถและมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์

2. ครูสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการผลิตนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะเพื่อการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ 3. ครูได้นำความรู้ตลอดจนข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้สอนที่ได้จากโมดูลต่างๆ ไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะกับบริบทของชั้นเรียน

4. ภาคปฏิบัติการทำแผนการสอนวิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะกำหนดให้อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์นิเทศได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวางแผนการนิเทศร่วมกันก่อนให้คำแนะนำผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และรับการสังเกตการสอนและนิเทศการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้เกิดผลลัพธ์ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

5. การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรนี้มีมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องซึ่งผู้เรียนสามารถนำมาประกอบในส่วนของการออกแบบและผลิตนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ฐานสมรรถนะ

6. หลักสูตรมีการวัดและการประเมินผลทำให้เห็นความยืดหยุ่นในการนำความรู้และประสบการณ์ไปปรับใช้ในการเรียนการสอนเพื่อสร้างคุณลักษณะที่ประสบพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาเป็นอย่างดี

ซึ่งสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะวิทยาศาสตร์ของครูที่ได้รับเมื่อจบหลักสูตร สอดคล้องกับกระบวนการอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ต้องการมีการระบุปัญหาของการฝึกอบรมและความต้องการของผู้รับการอบรม (วิษณุ, 2549; วิไลวรรณ, 2560; Treffinger, 2007) จึงส่งผลทำให้ครูสามารถพัฒนาตนเองได้ตามวัตถุประสงค์ของการอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการปรับปรุงหลักสูตร

1. การกำหนดเนื้อหาและเวลาในการเรียนโมดูลปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพิ่มเติมเวลาสำหรับการนิเทศการสอน และกระตุ้นให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รู้ถึงสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนและมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

2. การสร้างชุมชนทางการเรียนรู้ PLC professional learning community ซึ่งเป็นการรวมตัวไปพัฒนาทักษะและการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติหน้าที่ครูเพื่อศิษย์โดยรวมตัวกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์สอนทำให้การทำหน้าที่ครูเพื่อสื่อเป็นการทำงานกลุ่มไปเป็นทีม

การขยายผลเพื่อความยั่งยืน

1. กลไกการพัฒนา (Development) ของสถาบันอุดมศึกษาในระยะยาวเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการปรับเปลี่ยนระบบ Ecosystem การผลิตและพัฒนากำลังคนของสถาบันอุดมศึกษา

1.1 การเทียบโอนหน่วยกิต และผลการศึกษา ในรายวิชาที่มีจำนวนชั่วโมงในการเรียนที่สามารถเทียบเป็นหน่วยกิตได้ ไปยังหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2568) เก็บสะสมไว้ในคลังหน่วยกิตของมหาวิทยาลัย ซึ่งการเทียบโอนหน่วยกิต และผลการศึกษา รักษาไว้ซึ่งมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 และประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2562

1.2 สถาบันอุดมศึกษาสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ทางภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และสังคม

2. แนวทางการขยายผล

นำหลักการแนวคิดไปดำเนินการในหลักสูตรอื่นๆ ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยพิจารณาดำเนินการได้ดังนี้

2.1 การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมออกแบบหลักสูตรและรายวิชาตามแนวการจัดการศึกษาแบบมุ่งผลหลักโดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

2.2 การพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ โดยสถาบันอุดมศึกษาทำความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพและตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม

เอกสารอ้างอิง

ทิศนา แขมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพ็ญศิริ โฉมกาย. (2562). การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะด้านคุณลักษณะของบัณฑิตนักปฏิบัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. *Journal of Education Naresuan University*. 21 (2), 189-200.

วิษณุ ทรัพย์สมบัติ. (2549). *การพัฒนาวัฒนธรรมการประเมินการเรียนการสอนของครู: การฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้วยการสร้างเครือข่ายและการคิดสะท้อนอภิมาน.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิไลวรรณ สิทธิ. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการ เรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย หลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สันต์ ศูนย์กลาง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม สำหรับครู ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2564). ครูยุคใหม่สู่การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.ipst.ac.th/news/12598/teacher_ipst.html

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ปี 2552-2553.* กรุงเทพมหานคร.

Kemmis, S, & Tagart, Mc.. (1990). *The Action Research Planner*. Geelong : Deakin University Press.

Kwakman, K. (2003). Factors affecting teachers participation in professional learning activities. *Teacher and Teacher Education*. 19, 149-170.

Oliva, P .F.. (2001). *Developing the Curriculum (Fifth Edition)*, United States: Longman.

Treffinger, D. J. (2007). *"Creative Problem Solving (CPS) in Education*. Creative Learning Today.15 (3), 7.

Tyler, R. W. (1971). *Basic principles of curriculum and instruction*, Chicago: The University of Chicago Press.

Unesco. (1986). *School based in-service training: a handbook*. Bangkok: UNESCO Regional Office for Education in Asia and the Pacific.

The Communicative Function of Text Graphic Design as Visual Symbols in Multicultural Interaction

Mingjia Li and Chanoknart Mayusoh
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: s63584948004@ssru.ac.th

****

Abstract

This article aims to study (1) To study the interactive relationship between characters and graphics in the historical development, (2) To study and compare typical cases of interchange design between characters and graphics in Chinese and foreign design history.and (3) To research and create cross-cultural semantic design works with a focus on effective communication, considering public demand as a premise. In this study, the researcher established a research framework and adopted qualitative and quantitative research methods, including literature review, questionnaire survey and semi-structured mixed research methods such as interviews. Taking Chinese characters as an example, this paper analyzes the actual effects and existing problems of text graphic design as visual symbols in multicultural interaction.

The research results are as follows: (1) Text and graphics continue to develop in a relationship that promotes and achieves each other. (2) The emergence of Chinese oracle bone inscriptions and Western Latin letters are both derived from graphics. (3) “Visibility means knowing” is the primary need for visual information among different cultural groups.

Keywords: Text graphic design; Multiculturalism; Visual symbols; Communication

Introduction

In multicultural communication, the communication mode using visual symbols as the carrier is particularly common and necessary. Different cultural backgrounds and social environments can have a profound impact on individual aesthetic concepts. Beegan, G mentioned in the book "Reading Graphic Design History: Image, Text, and Context. Journal of Design History"（Beegan,G : 2021）: "Design works are not only an artistic expression, but also the product of cultural context, and there are hidden meanings behind them. The theoretical framework provided by this perspective can help us better understand the relevance of text graphic design to specific contexts in multicultural interactions.

Each culture has its own unique aesthetic standards and values, which will directly affect people's preferences, evaluation and understanding of visual language. Dennison, J. mentioned in the article "Situating Graphic Anthropology" （Dennison, J : 2014）that "design is not only a form, but also an expression of cultural identity and a concrete manifestation of group concepts in the visual field." When we interact with things outside our own culture When making contact, words may be the first obstacle. But the concrete form can symbolically express the words of different cultures, such as graphic design of the words. At the same time, in the process of visual communication of information, we do often feel the symbolic expression of a certain meaning by symbols, which helps us to interpret more the different

* Received: January 26 2024; Revised: February 6 2024; Accepted: February 13 2024

meanings of different cultures. Different cultural backgrounds and social experiences will affect People's understanding and judgment of visual symbols (Figure 1).

Figure 1 M&Ms poster design
Source: https://huaban.com/pins/112673444

As a natural product of the development of human society, symbols are the bridge connecting today's cultures. In the process of a large amount of information dissemination in today's society, visual symbols have intuitive and visual perceptual characteristics. The audience will automatically associate with the visual content of the information carried, and directly reflect the meaning of the symbol to achieve the purpose of rapid communication. Visual symbols emphasize the The same spiritual pursuits of different nations and cultures are why visual symbols can become the most effective communication tool. Noble, I., & Bestley, R. emphasized in their book "Visual research: an introduction to research methodologies in graphic design"（Noble, I., & Bestley, R:2005）: "Visual research is a key tool for interpreting design culture and understanding design practice. Design research provides theoretical support."

It can be seen that cultural background and national preferences can directly affect people's acceptance and rejection of social information, and the same is true for visual information. Even if different cultures have different views and emphasis on the themes, emotions and concepts expressed in artistic works, they will have a deeper understanding of each other's intentions during visual translation using symbols as a medium. This article aims to discover the communication role of visual symbols shaped by text graphic design in multicultural interactions. Through the various forms of visual symbols in multicultural interactions, compare and explore how to use text and graphic design to create a more effective and vivid symbolic language, so that multiculturalism can be better understood and understood by the public with the help of the translation identity of visual symbols accept.

Research Objectives

1.To study the interactive relationship between characters and graphics in the historical development

2.To study and compare typical cases of interchange design between characters and graphics in Chinese and foreign design history.

3.To research and create cross-cultural semantic design works with a focus on effective communication, considering public demand as a premise.

Literature Review

1. The role of visual symbols in promoting multicultural interaction

With the popularization of televisions and computers, as well as the promotion of electronic publications and the Internet, cross-border and cross-cultural communication and exchanges have become increasingly frequent. However, due to the influence of region, customs and habits, information is inevitably hindered in the process of globalization. In this context, visual symbols, with their concrete, vivid and representational characteristics, have become the "international language" and "bridge" in cross-cultural communication. However, at the same time, they can also lead to misunderstandings and ambiguities in the process of cross-cultural communication. The study by Usunier, J.-C., & Roulin, N., in "The Influence of High- and Low-Context Communication Styles On the Design, Content, and Language of Business-To-Business Web Sites."（J.-C., & Roulin, N. : 2010） The impact of contextual communication style on corporate website design, content, and language. They observe: “Design plays an important role in high- and low-context communication styles, determining the acceptance and effectiveness of websites in different cultural environments.” This perspective adds to the empirical understanding that design needs to adapt to different cultural communication styles. Elaboration, but also shows the inevitability of cultural differences in design works. How to make full use of the advantages of visual symbols to avoid possible communication obstacles plays an important role in ensuring the quality of multicultural communication (Figure 2).

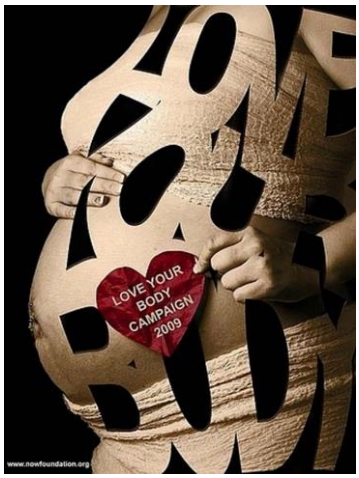

Figure 2 "Care for the body" poster design
Source: https://huaban.com/pins/168576666

In the process of cross-cultural communication, visual symbols will cause misunderstandings and distortions due to different historical backgrounds, customs, and ways of thinking. By strengthening common appeals to stimulate emotions, localization of visual symbols can be achieved, and the cross-cultural awareness of the audience can be cultivated. , bridging cultural conflicts in the process of cross-cultural communication. For example, in foreign poster design, English text is an image symbol that conveys information and is also one of the important elements of visual communication. Graphical processing of English text can highlight the connotation and emotional appeal of the text. In posters, the graphic design of English text mainly changes the text through shapes, textures, colors and other forms of expression to increase the interest of the poster and improve the visual appeal of the poster.

2. Text graphic design enhances the effectiveness of visual symbols

Combination of form and meaning, efficient communication. The combination of text and graphics in design can enhance the efficiency of communication and make information spread faster. The combination of form and meaning also makes the dissemination of information more accurate. It is not a simple and direct beautification process of text, but "uses the internal combination relationship of glyphs and meanings as a medium for visual information transmission to carry out personalized design." When designing text in the form of graphics, it is necessary to express The properties of the theme are premised.

Lippmann, W. proposed in the book "Public Opinion" (Lippmann, W: 1922) : "Pictures have always been the most guaranteed way of transmitting thoughts, followed by words that evoke memories." The information conveyed by visual symbols in communication is in some cases words. Information is difficult to reach. It can transcend the meaning limitations of textual information transmission, and different audiences can interpret the meaning of self-identity based on past visual experiences. "The simplification and metaphor of graphic design not only affect the effect of information transmission, but also shape people's perception of geographical information in a multicultural environment." Tsai, C.-Y. in "Effect of graphic simplification and graphic metaphor on the The explanation of this point in the article "Memory and Identification of Travel Map" (Tsai, C.-Y: 2017) emphasizes how design conveys complex information in different cultures through graphic elements to influence users' memory and cognition(Figure 3).

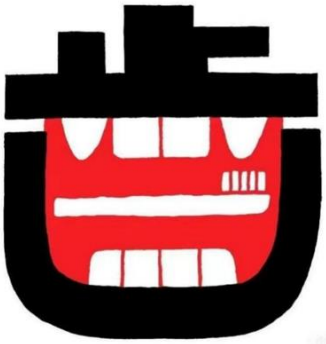

Figure 3 Font design "teeth"
Source: Japanese designer Yu Miyama

It can be said that in the age of images, using graphic design methods to explore the characteristics of text expression is enough to express one's own theme more effectively based on visual personality. Cleverly using text for creative expression in design is undoubtedly a convenient way for people to quickly understand the information they are looking at. However, due to the complexity and diversity of text itself, this also poses new requirements and challenges to the current design research of text graphics. It can be said that the purpose of text graphic design is to transform the image of text into graphics that people can quickly understand, so as to better express the relevant visual content and cultural connotation (Figure 4).

Figure 4 Shampoo Logo design
Source: Mingjia Li

3. Text graphic design helps multicultural interaction produce positive results

Mcluhan, M., in his book "Understanding Media: The Extensions of Man."（Mcluhan, M : 1964）published as early as last century, asserted that human society (the entire world) will become a "global village" and proposed that human society will be divided into three main periods.: Oral communication period, text (printing) communication period and electronic communication period. Facts have proved that this is indeed the case. The current advancement of science and technology, especially the emergence of the Internet, has caused people living in all corners of the world to have a sharp increase in the quality and quantity of information needs, and cultural exchanges across borders and nationalities have become increasingly frequent. In the process of information dissemination, due to different cultures, different regions, and different languages in different countries, in order to break this restriction, visual symbols play an important role in cross-cultural communication and information dissemination (Figure 5).

Figure 5 2014 One Show International Creative Festival Silver Award
Source: https://huaban.com/pins/1143691459

The principle of visual perception points out that when people understand things, they first understand the large-scale properties, and then understand the details. Text graphics are of a larger nature than pure text. Our eyes react to the "shape" of the text long before the semantic meaning of the text is transmitted to the "brain". Therefore, in terms of cognitive ease, text graphics have greater communication advantages than pure text, and the principle of visual perception strengthens this advantage (Figure 6).

Figure 6 Poster design
Source: https://www.duitang.com/blog/?id=826197052

Maria,A. emphasized in the article " Graphic advertising, specialized communications model through symbols, words, images words, images "（Maria,A：2011）："Through the combination of symbols, text and images, graphic advertising successfully builds a professional communication model. Information transmission between different cultures has become more

efficient." As a unique expression of visual symbols, text graphic design can exert its significant advantages. Accelerate individuals' understanding of different cultures and promote the interaction and spread of multiculturalism.

Research Methodology

In this study, the researcher established a research framework and used qualitative and quantitative research methods, including literature review, field investigation and observation, to collect data and analyze it.

1. Qualitative research method

1.1 This research is based on the diverse art forms of visual symbols in multicultural communication. Based on the timeliness of visual symbols in the process of multi-cultural collision, the text and graphic design styles are organized and classified.

1.2 Through literature research, collect and study books, documents and historical materials related to this article, such as the development and application of visual symbols in the development of information communication. Visit design forums and exhibitions to collect information on text and graphic design.

1.3 Conduct on-site research and observation of relevant design works at home and abroad through the collection of literature, interviews, questionnaires, etc. Summarize the unique advantages of graphic design of text as visual symbols, and summarize the visual effects of graphic expression of text.

2. Quantitative research methods include:

2.1 Through literature collection, interviews, questionnaires, etc., obtain text graphical design methods and expression effects in multiple languages to form an existing basic database of the current situation.

2.2 Collect existing real design cases, sort out existing design cases through user satisfaction and on-site surveys, and accurately record and analyze them digitally to determine the psychological reactions of people from different cultures.

2.3 Elaborate on the communication effectiveness of text graphic design as visual symbols and clarify that text graphic design has an important influence and role on multi-cultural communication and interaction.

Research Conceptual Framework

The content of this article will be researched and written in the form of a total score. Summarize and analyze data through collection of works, visits to design exhibitions and observation records. Finally, the conclusion of this study was drawn, and the positive impact of text graphic design as a visual symbol in multicultural communication was researched and practiced and suggestions were made. The specific conceptual framework is shown in the figure below (Figure 7).

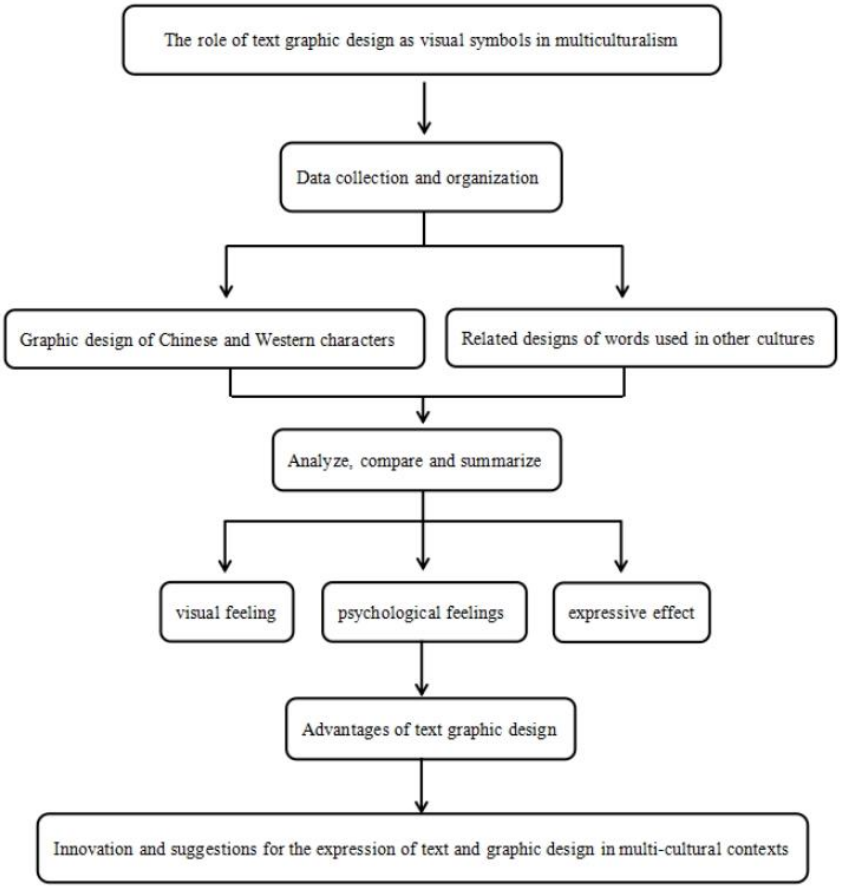

Figure 7 Research Conceptual Framework
Source: Mingjia Li

Research Results

1. Text and graphics continue to develop in a relationship that promotes and achieves each other.

Texts and graphics can be separated separately or can form different visual symbols with each other, and visual symbols are ambiguous. Due to the influence of their own traditional culture and foreign culture, different receiving subjects will reconstruct and associate ideas related to themselves based on their own visual experience. Information. Even subjects of the same culture will deconstruct the same image with different meanings due to different life experiences or differences between individual and group factors. Therefore, in the process of understanding, the subject gives different meanings to visual symbols. When using realistic and objective symbols as basic elements to express images, it also implies inner thoughts, beliefs, emotions, concepts, life values, political tendencies, etc. This is also the charm of the ambiguity of visual symbols.

Therefore, the interaction of text and graphics is a serious problem that must be solved no matter how simple the representation is. Text, like graphics, is composed of light and shade, linear movement, and linear volume, outlines, blocks, and textures. In a specific form, text is not only as important as the image, but can also become a supplementary element of the image.

If the text is removed from the layout and the remaining image composition still looks distinct, then the interaction between the text and the image is not strong. The trick is to not only establish a certain balance and similarity between pictures and words, but also a certain degree of contrast, so as to promote visual stimulation and attraction. (Figure 8).

Figure 8 Event poster design by Thiago Lacaz
Source: https://huaban.com/pins/2398547606

Vision is a natural function for human beings to understand the world, and modern society is a sensory era in which visual representational symbols play a role in human cognition. Conceptual symbols expressing perceptuality are increasingly surpassing textual content expressing concrete information. In this process, the fluency of human interpretation of images is particularly important, because visual communication has long become the main way for contemporary people to obtain information. "Visual" here does not refer to general "seeing" and "reading", but refers to the interpretation of some kind of concrete object. Visual symbols are usually composed of lines, light, color, strength, balance of expression, form and other elements. It can be used to convey a variety of information. Visual symbols can be divided into static expressions and dynamic expressions. This kind of concrete object is structured by the narrative of visual symbols.

2. The emergence of Chinese oracle bone inscriptions and Western Latin letters both originated from graphics

Among the current diversified text art design methods, more and more changes are taking place in its presentation techniques, design methods, media usage, and communication methods. For example, oracle bone inscriptions, as a kind of hieroglyphics, are the originators of Chinese character graphics. Characters such as "said, moon, mountain, river, horse, fish" are all depictions of natural things. During this period, "paintings are characters, and characters are characters." It is also a painting”(Figure 9).

Figure 9 Chinese Oracle
Source: http://www.360doc.com/content/19/1221/09/57593710_881132396.shtml

Similarly, Latin letters also originated from pictures, and their fonts also developed in the direction of beauty and practicality. From the perspective of design culture, text art design is a very ontological design type. It can directly and concisely embody media functions and information transmission. It is also the design that best reflects history, region, nation, language, culture, and identity. Language and graphical symbols are expressions with great visual tension. But what is even more interesting is that text art design has shown strong vitality, adaptability and expressive effect in the digital era conditioned by computer technology.

Compared with text, whether it is abstract graphics or concrete graphics, they can bring huge visual impact to the audience. Although the reading of graphic information is not as direct as text information, it can carry a greater amount of information and give people unlimited room for reverie and thinking. For example, common roadside warning signs do not require any text explanation through patterns, and can directly convey information. Image visual symbols realize the sharing of information resources on a global scale, allowing the cultures of different regions to spread to every corner of the world through visual symbols, breaking through the constraints of language(Figure 10).

Figure 10 Poster Design by French designer Aurane Loury
Source:https://cj.sina.com.cn/articles/view/2607584043/p9b6c932b02701hmny?autocallup=no&isfromsina=no

Regardless of graphics or graphical text, as visual symbols it is far easier to achieve the transmission effect of information than pure text. The evolution of text graphic design not only reflects the aesthetic concepts of a specific culture, but also has a profound impact on social concepts. Design is not only a communication tool, but also an expression and guide of culture. In multicultural interactions, design itself continues to evolve, becoming a link between different cultures and conveying common values.

3. “Visibility means knowing” is the primary need for visual information among different cultural groups

In cross-cultural communication, the audience needs to seek common characteristics among different cultures in cross-cultural communication to form a cross-cultural concept or "third culture", that is, the audience needs to absorb different cultures on the basis of building their own main culture. The parts of culture that can understand and integrate with each other. The formation of cross-cultural concepts requires the audience to not only master and acquire knowledge of Eastern and Western cultures, but also have the ability to quickly adapt to and understand different cultures. Bridging or adapting to cultural differences is a process of cultural reconciliation, understanding, and acceptance. It is a step-by-step time process. It is definitely not something that can be seen and known on the surface. Therefore, the audience needs to be patient and tolerant to understand and receive cross-cultural information. Facing the visual symbols of different media in different cultural backgrounds, flexibility and adaptability can enable the audience to quickly adapt to the current environment and respond and resonate with external information in a timely manner.

Mohamad Faizuan Mat, Naemah, S., & Nourah Nasser Al-Nahari. pointed out in "A Discussion on Interdisciplinary Approach of Visual Art Syllabus in Malaysian Higher Education." (Mohamad Faizuan Mat, Naemah, S., & Nourah Nasser Al-Nahar : 2023) : "Interdisciplinary visual art education can cultivate students' understanding of different cultures. and respect, providing the necessary context for designers to work in multicultural environments.” As a visual symbol for information transmission, it must not only express the natural attributes of a specific meaning, but also express the culture and connotation behind the symbol, so as to convey as complete a context as possible through design. This is undoubtedly a major challenge. . However, this is also a big opportunity to drive the effectiveness of visual delivery. Whether you are the creator or recipient of visual symbols, educational guidance is essential.

Our common words or graphics are more concise and vivid, and are easier for people to understand and recognize. But without the popularization of multiculturalism through education, we cannot promote the tolerance and understanding of cultures that exist outside the individual among different groups. For example, Baine, B. K. mentioned in the article "Reading Graphic Design History: Image, Text, and Content" (Baine, B. K : 2021) that "the development and evolution of design not only reflect the aesthetic concepts of a specific culture, but also have a profound impact on social concepts." Any Behind every kind of culture, there is an imprisoned side. Even if text and graphic design presents a more powerful visual expression, which can greatly increase people's attention and interest, without the guidance of relevant education, we will be very disappointed. Delivering those valuable visual symbols on the premise of incomprehension and respect.

In summary, people with different cultural backgrounds have different interpretations of visual art, which stems from their different histories, philosophical concepts and aesthetic standards. Individual differences and diversity in multicultural interpretations also have an impact on the understanding and evaluation of art. In the contemporary globalized society, cultural integration makes visual art more diversified, transcending traditional regional restrictions and creating rich and unique artistic experiences. Through case analysis and empirical research, we can see that there are differences in the interpretation and understanding of visual art by audiences under different cultural backgrounds. These differences not only enrich artistic expression, but also promote dialogue and exchanges between cultures. At the same time, cultural differences and diversity also bring inspiration and innovation to artistic creation, promoting the development of cultural dialogue and understanding. Multicultural visual art exchange and diversity have a profound impact on art exchange, education and creation, opening up new space for us to think and create, enriching the diversity of art and cultural exchanges in the world.

Design Results

The design was conceived for the purpose of emotional interaction, and the theme was selected from the perspective of animals' emotional healing of humans. Finally, the design was decided to use the Chinese character "cat" as the prototype. There are still some shortcomings in the design results. For example, the graphic text has visual tension, but due to cultural differences, the overall form recognition is still slightly lacking. At the beginning of the design, I wanted to display the text graphically through dynamic scenes. The combination of vision and hearing can more effectively convey the things I want to express and the different atmospheres of the festival. However, due to technical reasons, it was not possible to implement it, and finally it was two-dimensional. The static text and graphic form did not fully meet the original vision in terms of visual impact and dissemination. (Figure 11)

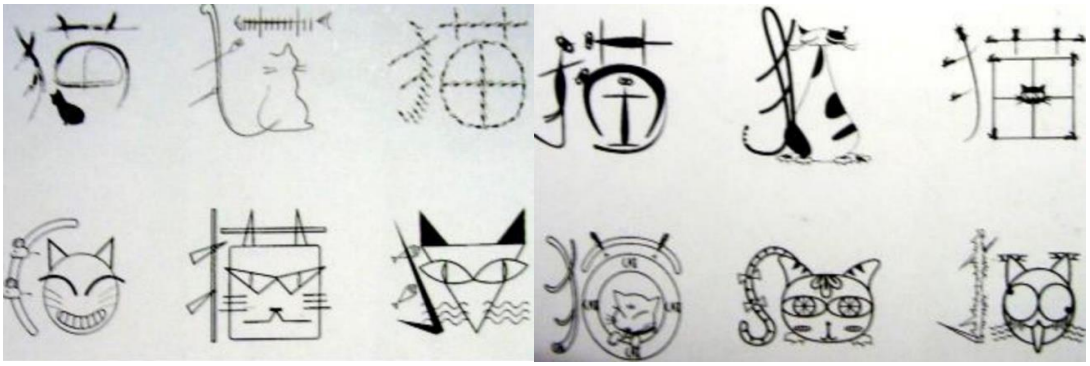

Figure 11 Chinese character font design - cat
Source: Mingjia Li

Evaluation of design results

For the evaluation of this design, five audiences from different professions were interviewed. The audiences had different understandings and feelings based on the design works, and made corresponding suggestions.

Table 1 Evaluation results of design works

question / figure	Can you determine its meaning?	Can you recognize the Chinese characters?	Feelings and suggestions
Liang Yu (New Zealand Chinese, designer)	can	can	This design is interesting and vivid, and it would be very creative if used as a trademark.
Zhang Yuzhou (College student majoring in physical education)	not all can	Almost impossible	Putting these several design results together, I can identify their meanings and what words they are, but if I take out any one of them individually, I am not sure.
Zheng Ya (Associate Professor of Visual Communication Design)	can	can	This is a very creative design that can make people feel the emotional comfort of cats to people to a certain extent. They look very cute.
Li Yiming (Ph.D. in Chinese)	Basically ok	Basically ok	It's fresh, but some of the designs look a little complicated and could be simpler.
Deng Liangmin (College student majoring in visual communication design)	can	can	I think they are very cute and can be made into a series of text creative designs and applied to commercial objects. I think they can create commercial value.

Source: Mingjia Li

Discussions

1. Differences in visual interpretation across cultures

"For most historians an increasing separation between design asconception, and the subsequent production of that design, is critical for an historical understanding of the term" (Baine, B. K:2021) .It can be seen from this that, Cultural differences and diversity have important implications for visual art communication and education. There are certain differences in the interpretation of visual art between Western culture and Eastern culture. These differences stem from their different histories, philosophical concepts, and aesthetic standards. In Western culture, art often emphasizes individual creativity, independence, and free expression. Western culture's understanding of art emphasizes individual independent thinking and emotional expression, and pays more attention to the artist's unique creativity and self-expression (Figure 12).

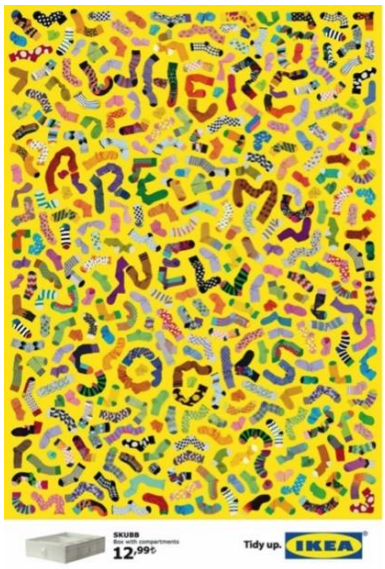

Figure 12 IKEA home poster design
Source: https://gonglue.epwk.com/187879.html

In contrast, the visual arts of Eastern culture pay more attention to integrity and connotation. Eastern art pursues the expression of artistic conception and natural expression. Art works in Eastern culture often tend to blur boundaries and express images, leaving more space for viewers to associate and emphasizing the viewer's subjective feelings and inner experience (Figure 13).

Figure 13 Chinese poster design
Source:https://huaban.com/pins/1364881239

Individual differences and diversity are also important factors in multicultural art interpretation. “Even if it does not require extensive schooling, design is one of the most perplexing pursuits in which to excel” (Rand, P:1987). Therefore Each person's cultural background, experience and personal tendencies will have an impact on the interpretation of the artwork. The same work may have different understandings and evaluations in the eyes of people from different cultures.

2. Using visual symbols with respect in multicultural communication

“both as arrangements of forms or as the broadly economic,social, and political considerations that bear upon the conceptions for those forms, design also is the visible expression of val.ues and attitudes” （Baine, B. K:2021） .Because visual symbols themselves are intuitive and iconic, the information they see can be perceived directly through the sense organs. This is the most essential difference between visual symbols and simple text in the communication process. Although visual symbols play an irreplaceable role in the process of cross-cultural communication, they inevitably encounter cultural conflicts when realizing their value. Due to cultural diversity, even visual symbols can transcend the barriers of words. , but due to different religions, beliefs, values, cultural models, etc., the referents of different visual symbols will change or even conflict. We must try our best to avoid such obstacles to cross-cultural exchanges and achieve accurate, effective and broad practical effects of cultural communication.

3. Visual symbols guide spiritual interaction from the eyes to the heart

“Graphic advertising must be smooth, clear and easy to understand. The message must be powerful, without obstacles and without explanations” (Maria, A: 2011).Due to the high degree of consistency between the "signifier" and "referred" of visual symbols, anyone with normal vision can clearly see the information conveyed by the image, regardless of nationality, language and cultural quality. Moreover, image symbols are closer to the true representation of things, and the form of their signifier is the true nature of reality. Therefore, the content and form represented by the signifier and referent of image language have the characteristics of

intuitive visualization. Human beings can use their own perceptual experience and vision to Perceptual thinking directly perceives visual symbols as a kind of image symbol, which can directly reflect the real world through perceptual experience without using the subject's rational thinking.

Conclusions

In contemporary globalized society, the exchange and integration of different cultures have made visual art more diverse. Artists can draw inspiration from different cultural traditions to create unique works. The integration and collision of cultures also promotes the audience's contact and understanding of other cultures. Different cultural backgrounds and experiences will shape people's inherent understanding of various art forms, symbols and themes. The visual symbols created by text and graphic design can break this inherent understanding as much as possible and help people get closer to each other in a more vivid, intuitive and emotionally resonant way.

Visual symbols are a kind of image symbols that can be "read" by the human eye. "Visible means knowing" is more intuitive in the process of information dissemination, so when expressing meaning, visual symbols have directness and indirectness. "Reading pictures" has become a cultural pursuit. The biggest feature of this culture is that it comprehensively promotes the gradual "visualization" of cultures around the world, directly replacing information and culture into the visual "consumer goods" that people need most. The abstract information of words is replaced by perceptual image information. People quickly capture the required patterns with their eyes, and then fix them to form cultural memories. The recipients use their pleasure to promote the continuation of multicultural communication in vision. . However, sometimes image symbols not only directly express the original meaning, but also indirectly express more abstract extended meanings. Even though individuals from different cultures may have diverse understandings and emotional reflections due to aesthetic preferences and cognitive differences, these diversities can still bring richer layers and visual tastes to the meaning and interpretation of culture. For example, when we cannot use text to express more complex and profound content in a simple form, we can use visual symbols to express abstractly (Figure 14).

Figure 14 Hong Kong graphic Design studio "Tomorrow Design Office" poster design
Source: https://www.hellofont.cn/newsdetail?id=229370

The symbols we see through vision are composed of two levels. One is the direct presentation consistent with the image of the "signifier", and the other is a deeper level of abstracting some conceptual thought or emotion from the image of the "signifier". Indirect presentation. In the design method of text graphics, "signified" and "signifier" have reached the most complete integration. The form contains the bones of the text, and the text wears the coat of form. The combination of the two elements can create a More intuitive and effective visual symbols.

Suggestions

1. Theoretical suggestions

Cultural differences and diversity provide opportunities for artistic creation to promote cultural dialogue and understanding, allowing creators to reflect on and criticize their own cultural background and creative methods. Through comparison and dialogue between different cultures, creators can broaden their horizons, challenge traditional concepts, and express their creative ideas in new ways. Design works can become a bridge between diverse cultures and promote communication, sharing and respect between people.

2. Policy recommendations

Strengthen educational content on multiculturalism and add diversified exhibitions. Not only can creators draw inspiration and elements from different cultures to create works that integrate multiple cultural characteristics, but it can also help audiences better understand the meaning and value of the works, and promote in-depth exploration and interpretation of multicultural art. Multicultural interaction can break traditional boundaries and innovate unique and interesting art forms.

3. Practical suggestions

Text graphic design is a qualitative transcendence compared to text. It is not only the inheritance and development of local culture, but also the adaptation and exploration of the modern media era. With the continuous innovation and development of modern science and technology, the expression forms and expression methods of text and graphics elements in design are becoming increasingly diverse like visual symbols. People's understanding of visual symbols should be a process of mutual learning. Through mutual sharing and exploration, we can understand and appreciate the artistic expressions and creative concepts of different cultures, and gain inspiration and new perspectives from them. At the same time, we are looking for common artistic languages and symbols to promote multicultural communication and understanding through common visual elements and expressions.

Through this research, it was found that whether common Eastern and Western characters or some little-known cultural characters are shaped into graphic visual symbols, when facing multi-cultural communication, it is necessary to give full play to one's own specialties. With the pace of the information society, this also poses new difficulties and challenges for text and graphic design. In the future, we should continue to enrich the diversity of text and graphic design through continuous research and innovation, and strengthen the power of visual symbols to spread multiculturalism.

Acknowledgement

Researcher would like to express her sincere to the thesis advisor, Asst. Prof. Dr. Chanoknart Mayusoh for her invaluable help and constant encouragement throughout the course of this research. In addition, the researcher has to give thanks to all lecturers for their assistance: Asst. Prof. Dr. Akapong Inkuer and Asst. Prof. Dr. Pisit Puntien. At the same time, the researcher gratefully thanks to everyone who give great supports. Finally, the researcher would like to express her gratitude to the Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University for supporting in every aspect.

References

Baine, B. K. (2021). Reading Graphic Design History: Image, Text, and Content. *Design and Culture*. 13 (3), 341–344.https://doi.org/10.1080/17547075.2021.1973786

Beegan, G. (2021). Reading Graphic Design History: Image, Text, and Context. *Journal of Design History.* https://doi.org/10.1093/jdh/epab022

Dennison, J. (2014). Situating Graphic Anthropology. *Visual Anthropology*. 28 (1), 88–108. https://doi.org/10.1080/08949468.2015.973339

Lippmann, W. (1922). *Public Opinion.* New York: Harcourt, Brace & Co.

Maria, A. (2011). Graphic advertising, specialized communications model through symbols, words, images words, images. *Journal of Industrial Design and Engineering Graphics*. 6 (1), 9–12.

Mcluhan, M. (1964). *Understanding Media: The Extensions of Man.* Berkeley, Calif.: Gingko Press.

Mohamad Faizuan Mat, Naemah, S., & Nourah Nasser Al-Nahari. (2023). A Discussion on Interdisciplinary Approach of Visual Art Syllabus in Malaysian Higher Education. *Journal of Visual Art and Design*. 15 (1), 68–84. https://doi.org/10.5614/j.vad. 2023.15.1.5

Noble, I., & Bestley, R. (2005a). *Visual research: an introduction to research methodologies in graphic design.* Lausanne, Switzerland: Ava Publishing.

Noble, I., & Bestley, R. (2005b). *Visual research: an introduction to research methodologies in graphic design.* Lausanne, Switzerland: Ava Publishing.

Tsai, C.-Y. (2017). Effect of graphic simplification and graphic metaphor on the memory and identification of travel map. *International Journal of Industrial Ergonomics*. 61, 29–36. https://doi.org/10.1016/j.ergon.2017.05.016

Usunier, J.-C, & Roulin, N. (2010). The Influence of High- and Low-Context Communication Styles On the Design, Content, and Language of Business-To-Business Web Sites. *Journal of Business Communication*. 47 (2), 189–227. https://doi.org/10.1177/0021943610364526

Rand, P. (1987). Good Design is Good Will | Paul Rand: Modernist Master 1914-1996. *Online.* Retrieved from www.paulrand.design website: https://www.paulrand.design/writing/books/good-design-is-good-will.html

การสร้างการรับรู้และพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายเชิงพาณิชย์ด้วยการตลาดดิจิทัล ผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา

The Creation of Perceiving and Development on Commercial Distribution Channels with Digital Marketing of Ban Hua Kuan Stingless Bee Products in Tha Chang Sub-district of Bang Klam District in Songkhla Province

หมัดเฟาซี รูบามา,
นพวัล มงคลศรี, จิตกรี บุญโชติ,
พิทยาภรณ์ พัฒโน, คารม บัวผัน, และ ฮากิม สุดินปรีดา
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Madpouzee Rubama,
Noppawan Mongkolsri, Jitkree Boonchot,
Pittaporn Pattano, Karom Buapan and Hakim Sudinreeda
Hatyai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Madpouzee@hu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การสร้างการรับรู้และพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายเชิงพาณิชย์ด้วยการตลาดดิจิทัล ผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา จะสามารถพัฒนาศักยภาพของนวัตกรชาวบ้านและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยศึกษาบริบทและสถานการณ์การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงและแนวทางการสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายบนช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และออกแบบช่องทางการรับรู้และการจัดจำหน่ายบนสื่อ social media ประเภทต่างๆ อาทิ Youtube, Facebook และสร้าง Fanpage เพื่อเป็นช่องทางการตลาดดิจิทัล

งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้และพัฒนาการตลาดเชิงพาณิชย์ด้วยช่องทางการตลาดดิจิทัล เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา เป็นการวิจัยและทำงานแบบมีส่วนร่วม (PAR) กับนวัตกรชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือกลุ่มเลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง เครื่องมือที่ใช้ในเก็บข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีระยะเวลาในการศึกษาระหว่างเดือนพฤษภาคม 2564 – พฤษภาคม 2565. การวิเคราะห์ข้อมูลจากปรากฏการณ์ และการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของช่องทางการตลาดที่พัฒนาขึ้น

* วันที่รับบทความ : 15 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 28 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 พฤษภาคม 2567
Received: May 15 2024; Revised: May 28 2024; Accepted: May 29 2024

สรุปผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง มีช่องทางการสร้างการรับรู้และช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น และประสิทธิภาพการสร้างการรับรู้และช่องทางการตลาดที่พัฒนาขึ้นทำให้มียอดขายเพิ่มขึ้นจากช่องทางการจัดจำหน่ายเดิมได้มากถึงร้อยละ 34 เมื่อเทียบกับรายได้เฉลี่ยรวมทั้งปีในปีที่ผ่านมา

คำสำคัญ: การสร้างการรับรู้และพัฒนา; ช่องทางการจัดจำหน่ายเชิงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์; การตลาดดิจิทัล; ผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงบ้านหัวควน

Abstract

The Study of Creation Perceiving and Development on Commercial Distribution Channels with Digital Marketing of Ban Hua Kuan Stingless Bee Products in Tha Chang will able to Develop the Potential of Local Innovators and upgrade the foundation economy to earn more income. by studying the context and situation of the distribution of Bee Chanrong products and guidelines for creating distribution channels on electronic commerce channels, designing awareness and distribution channels on various types of social media such as YouTube and Facebook as digital marketing channels.

The objective of this research is to Creation Perceiving and Develop Commercial Marketing with Digital Marketing Channels. Increase distribution channels for Stingless Bee Products Tha Chang It is a Participatory Research and Work (PAR) with Community Innovators. The data collection tool was an in-depth interview with a study period between May 2021 and May 2022. analysis of data from phenomena and comparison of the effectiveness of developed marketing channels.

In conclusion, the results of the research showed that the beekeeping group hollowed and steeped the Ban Hua Kuan Tha Chang. The improved awareness and marketing channel efficiency resulted in a 34% increase in sales from the original distribution channels compared to the average revenue of the previous year.

Keywords: Creation Perceiving and Development; Electronic Commercial Distribution Channels; Digital Marketing; Ban Hua Kuan Stingless Bee Products.

บทนำ

การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเลี้ยงผึ้งชันโรง ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการส่งเสริมการจัดจำหน่ายผ่านโซเชียลมีเดียเพื่อแก้ปัญหาช่องทางการจัดจำหน่ายผึ้งชันโรง และเพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรสามารถต่อรองราคาขายได้มากกว่าการขายผ่านพ่อค้าคนกลาง ที่ส่งผลให้ต้นทุนสูงและรายได้ต่ำ (ทศพร แก้วขวัญไกร, 2560: 33-50) ความรู้ ความสามารถ ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลจะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะนำมาซึ่งทางรอดของธุรกิจชุมชน (กังสดาล กนกหงษ์, 2561: 261–284) ช่วยลดปัญหาสินค้าล้นตลาดส่งผลทำให้เกษตรกรเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืนซึ่งระบบการซื้อขายผ่านโซเชียลเป็นช่องทางที่น่าสนใจสามารถทำการค้าได้

ตลอด 24 ชั่วโมง ประหยัดเวลา ไม่จำกัดสถานที่และค่าใช้จ่าย ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและทำงานแทนผู้ขาย ทดแทนหน้าร้านหรือบูธแสดงสินค้า สามารถนำเทคโนโลยีหรือการนำเสนอเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมผึ้งชันโรงให้น่าสนใจยิ่งขึ้น ช่วยเพิ่มโอกาสทางธุรกิจ ให้ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายและแก้ปัญหาต่างๆ ได้ทันท่วงที โดยการปรับเปลี่ยนเวปไซต์ให้ตอบสนองตามความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ฉะนั้นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีความโดดเด่นกว่าคู่แข่ง จะเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า หรือบริการจะต้องมีราคาที่สามารถแข่งขันได้ โดยการสื่อสารทางการตลาดและสร้างความประทับใจให้กับลูกค้าผู้บริโภคได้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญจึงได้จัดทำโครงการเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการในชุมชนได้รับการฝึกอบรม และสนับสนุนการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายจากเทคโนโลยีพร้อมใช้ โดยอาศัยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ที่มีศูนย์วิจัยด้านการเกษตรอินทรีย์ และการเพาะเลี้ยงชันโรงที่มีการเพาะเลี้ยงชันโรงภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงขับเคลื่อนกลุ่มการเกษตรและวิสาหกิจชุมชนที่มีการเพาะเลี้ยงผึ้งชันโรงให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น เพราะมีผู้ประกอบการจำนวนหนึ่งที่ยังขาดความรู้และทักษะในการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาช่องทางการจำหน่ายและส่งเสริมการตลาด (ณัตตยา เอี่ยมคง, 2566: 135-150) โดยเฉพาะผู้ประกอบการเลี้ยงชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา ที่ยังไม่มีทักษะการตลาดดิจิทัล เนื่องจากปัจจุบันความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงมีจำนวนมากขึ้น ปัญหาของผู้ประกอบการน้ำผึ้งชันโรง คือยังขาดความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อขยายฐานลูกค้า สอดรับกับปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่มีศักยภาพในการผลิต แต่ช่องทางการจัดจำหน่ายยังมีจำกัด ส่งผลให้เกษตรกรหลายๆคนประสบปัญหาในการขายและขยายตลาด (รัฐพล สังคะสุข และคณะ, 2560) ทำให้ขาดรายได้และขาดความมั่นคงและล้มเลิกการผลิต เพราะปัจจุบันการส่งเสริมการตลาดมีอิทธิพลอย่างมากต่อการบริโภคสินค้าและการตัดสินใจซื้อสินค้า โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคสินค้าในวัยทำงานที่นิยมสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์เป็นหลัก เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว สามารถดูสินค้าผ่านระบบอิเล็คทรอนิคส์ได้เลย สอดคล้องกับพฤติกรรมการบริโภคสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภควัยทำงานในจังหวัดอุบลราชธานี ที่พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับ 3 ลำดับแรก คือผู้บริโภคให้ความสำคัญในด้านใช้บุคคลมีชื่อเสียง เช่น ดารา บิวตี้บล็อกเกอร์ รีวิวหรือโฆษณาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ มีการส่งเสริมการขาย เช่น ลด แลก แจก แถม และโฆษณาสินค้าผ่านสื่อในช่องทางต่างๆ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต (วัชราภรณ์ บุญมาเรือง และคณะ, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของของชมพูนุช น้อยหลี (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าจากร้านค้าออนไลน์ พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญด้านการส่งเสริมการตลาดโดยเฉพาะมีการประชาสัมพันธ์โฆษณาสินค้าให้เป็นที่รู้จักบนโซเชียลมีเดีย มีการส่งเสริมการขาย เช่น การใช้ส่วนลดเงินสดเมื่อซื้อตามเงื่อนไขที่กำหนดและใช้บุคคลมีชื่อเสียงในการโฆษณาลงโซเชียลมีเดีย สอดคล้องกับวิจัยของ สามารถ สิทธิมณี (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางช่องทาง Online : กรณีศึกษาจังหวัดน่าน และกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญด้านสื่อโฆษณา

เช่น โฆษณา โทรทัศน์ แผ่นป้ายโฆษณาเข้าถึงได้ง่าย และมีคูปองส่วนลดที่สามารถใช้ได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมกมล หงส์ยนต์ (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอพพลิเคชั่นออนไลน์ ของผู้บริโภคยุคดิจิทัลในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญสื่อในการโฆษณาออนไลน์ของสินค้าบนแอพพลิเคชั่นออนไลน์ เช่น Facebook fanpage มีการเข้าถึงได้ง่าย และมีโปรโมชั่นและกิจกรรมให้เข้าร่วมบนแอพพลิเคชั่นออนไลน์ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการบริโภคในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มีการขายสินค้าตามหน้าร้านทั่วไปเป็นการขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ มากขึ้น รวมถึงผู้บริโภคส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์มากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดทางการตลาดดิจิทัลเชิงพาณิชย์มาประยุกต์ใช้สำหรับการพัฒนาเพิ่มศักยภาพนวัตกรและผู้ประกอบการด้วยการตลาดเชิงพาณิชย์ให้กับผู้ประกอบการเลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา เพื่อต่อยอดธุรกิจให้มีรายได้เพิ่มขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสร้างการรับรู้และพัฒนาการตลาดเชิงพาณิชย์ด้วยช่องทางการตลาดดิจิทัล เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ร่วมกับวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research : PAR) โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้เลี้ยงผึ้งโพรงและชันโรง ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ประกอบด้วยประธานกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม จำนวน 5 คน เพื่อคัดเลือกเป็นนวัตกรชุมชน ทำหน้าที่พัฒนาและดูแลช่องทางการจัดจำหน่ายพาณิชย์อิเล็คทรอนิคส์ เนื่องจากกลุ่มสมาชิกยังไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง และไม่มีช่องทางการจำหน่ายผ่านการตลาดดิจิทัล แต่ให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการเพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

2. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ร่วมกับวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research : PAR) โดยดำเนินการใน 2 ส่วนหลัก คือ

1. ศึกษาบริบทและสถานการณ์การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงและแนวทางการสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายบนช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

2. พัฒนาและออกแบบช่องทางการจัดจำหน่ายบนสื่อ social media ประเภทต่างๆ อาทิ Facebook สร้าง Fanpage ชันโรงยูงทอง กลุ่มเลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายโดยใช้การมีส่วนร่วม PAR ของนวัตกรชุมชน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างช่องทางการจัดจำหน่ายดั้งเดิมกับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น โดยเปรียบเทียบใน 2 ประเด็น คือ

3.1 ด้านการตลาด พิจารณาจาก จำนวนของผู้บริโภคที่สามารถเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่าย เป็นการวัดความสามารถของช่องทางว่ามีโอกาสในการเข้าถึงผู้บริโภคมากน้อยเพียงไร เช่น ยอดการเข้าถึงข้อมูล ยอดการกดไลค์ ยอดการแชร์ เป็นต้น

3.2 ด้านการเงิน พิจารณาจากรายได้จากการขายเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2564 กับปี พ.ศ. 2565 โดยใช้การเปรียบเทียบในปี 65 ตั้งแต่เดือน มกราคม - พฤษภาคม 2565 รวมจำนวน 5 เดือน เปรียบกับรายได้ในปี 2564 ทั้งปี ด้วยวิธีประมาณการรายได้เฉลี่ย 5 เดือน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การสร้างการรับรู้และพัฒนาการตลาดเชิงพาณิชย์ด้วยช่องทางการตลาดดิจิทัล เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา เริ่มตั้งแต่การเข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาศักยภาพของชุมชนและความต้องการของชุมชนโดยการศึกษาบริบทของชุมชนที่มีอยู่เดิมที่เป็นประเด็นปัญหา (Pain Point) และทำกำหนดประเด็นการวิจัยและพัฒนาเพื่อยกระดับการพัฒนาช่องทางการตลาดเชิงพาณิชย์ด้วยการตลาดดิจิทัล เพื่อให้ชุมชนสามารเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันของธุรกิจชุมชน จากสร้างการรับรู้และพัฒนาการตลาดเชิงพาณิชย์ด้วยช่องทางการตลาดดิจิทัล เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา และทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยมีการศึกษาดังนี้

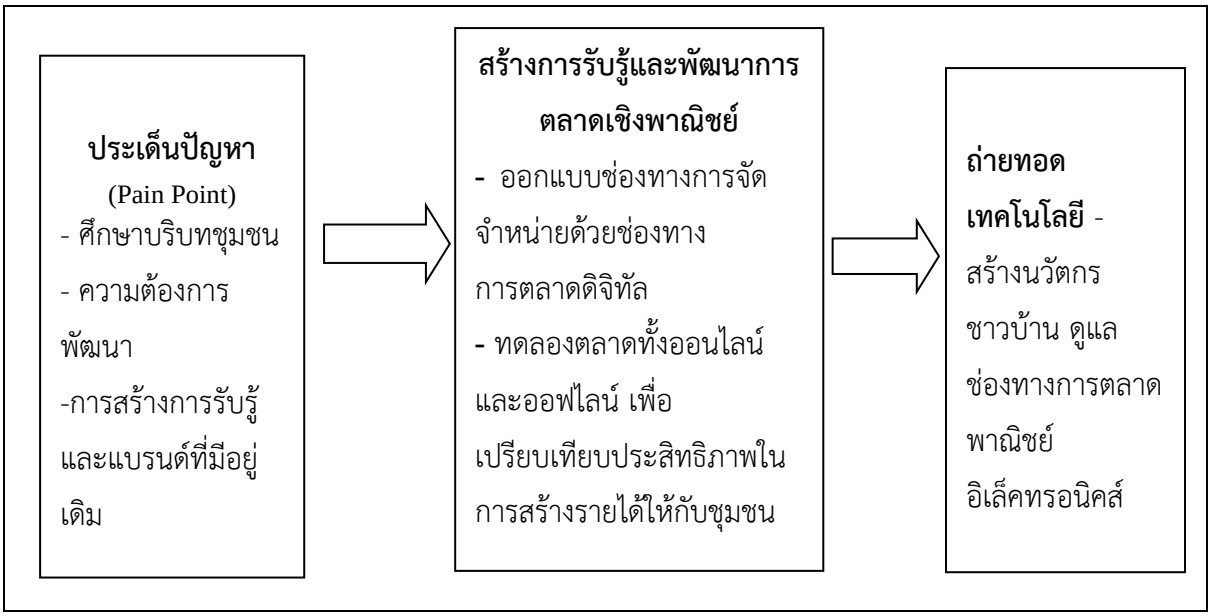

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาเพื่อสร้างการรับรู้และพัฒนาการตลาดเชิงพาณิชย์ด้วยช่องทางการตลาดดิจิทัล เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา จะนำเสนอผลการศึกษาโดยลำดับดังนี้

1. ผลจากการศึกษาบริบทและสถานการณ์การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงและแนวทางการสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายบนช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผู้ประกอบการยัง**ขาดความรู้และทักษะในการสร้างรายได้**จากผลิตภัณฑ์น้ำผึ้งชันโรง และส่วนใหญ่เลี้ยงผึ้งชันโรงเป็นอาชีพเสริมรายได้จากอาชีพหลัก และยังไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาอย่างจริงจังเป็นอาชีพ เนื่องจากยังมอง**ไม่เห็นช่องทางการตลาดที่ชัดเจน** ทั้งที่ในอนาคตธุรกิจการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชันโรงมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในปัจจุบันหันมาให้ความใส่ใจกับสุขภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์ปัจจุบันที่มีปัญหาโรคระบาด Covid 19 ผู้คนต่างมองหาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถป้องกันและบรรเทาอาการป่วยเพื่อบำรุงสุขภาพให้แข็งแรงขึ้น ซึ่งผลิตภัณฑ์น้ำผึ้งชันโรงถือได้ว่าเป็นน้ำผึ้งคุณภาพแท้ที่มีสรรพคุณทางยาได้หลายชนิด ส่งผลให้สภาวะการแข่งขันธุรกิจของผู้เลี้ยงผึ้งชันโรงที่ต้องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในตลาดสูงตามไปด้วย ปัจจุบันความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรง มีจำนวนมากขึ้น แต่**ปัญหาของผู้ประกอบการน้ำผึ้งชันโรง คือช่องทางสำหรับการสร้างการรับรู้ถึงผลิตภัณฑ์ชันโรง และช่องทางการจัดจำหน่ายที่มีอยู่อย่างจำกัด** เนื่องจากกลุ่ม

วิสาหกิจชุมชนยังไม่มีความรู้ และเทคนิคในการเพิ่มช่องทางการขายผ่านสื่อออนไลน์ (Social Media) **ไม่มีผู้ดูแลระบบในการขายผลิตภัณฑ์ผ่านการสื่อสารการตลาดสมัยใหม่ รวมถึงการสร้างแบรนด์และบรรจุภัณฑ์เดิมที่ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากบางกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังไม่มี** Brand **และตราสินค้าของกลุ่ม** ทำให้เป็นอุปสรรคในการสร้างการรับรู้ และเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงในพื้นที่จังหวัดสงขลาให้ผู้บริโภครู้จักเป็นวงกว้าง กรอปกับผู้บริโภคยังรู้จักอยู่ในวงจำกัด

2. ผลการพัฒนาแบรนด์และออกแบบช่องทางการสร้างการรับรู้และการจัดจำหน่ายบนสื่อ social media อย่าง Facebook Fanpage ชันโรงยูงทอง กลุ่มเลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้และเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายให้กับกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 สร้างแบรนด์เพื่อสร้างการรับรู้ผลิตภัณฑ์ชันโรงภายใต้แบรนด์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะเชิงพื้นที่ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบรนด์ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

ชื่อกลุ่ม	แบรนด์เดิม	แบรนด์ที่พัฒนา	หมายเหตุ
กลุ่มเลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง	กลุ่มยังไม่มีแบรนด์ผึ้งชันโรง		**ชันโรงยูงทอง** ลักษณะเฉพาะเป็นชื่อสถานที่สำคัญในพื้นที่อย่างวัดยูงทองที่เก่าแก่อยู่ในชุมชน

2.2 Fanpage

2.2.1 กลุ่มเลี้ยงชันโรงบ้านหัวควน ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ

https://www.facebook.com/Banhuakhuan.StinglessBee

ภาพ 1. Header design Facebook Fanpage

ภาพ 2 Video content **สร้างการรับรู้** กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน

ผลจากการที่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา มีการเปลี่ยนผ่านการตลาดจากรูปแบบดั้งเดิมมาเป็นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำการตลาดระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างช่องทางการจัดจำหน่ายดั้งเดิม (0ffline) กับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (online) ที่พัฒนาขึ้น โดยเปรียบเทียบใน 2 ประเด็น คือ

1) ด้านการตลาด พิจารณาจาก

1.1) จำนวนของผู้บริโภคที่สามารถเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นการวัดความสามารถของช่องทางว่ามีโอกาสในการเข้าถึงผู้บริโภคมากน้อยเพียงไร เช่น ยอดการเข้าชมและการเข้าถึง พบว่า มีวิดีโอคอนเทนต์ เพื่อสร้างการรับรู้ผู้เข้าชมและเข้าถึงรวมกันมากกว่า 3,000 ครั้ง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับช่องทางการจัดจำหน่ายเดิมที่มีคนรู้จักเฉพาะกลุ่ม ทำให้มียอดลูกค้ามีปริมาณเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม และเป็นลูกค้าที่คาดว่าจะเป็นลูกค้าได้ในอนาคต

1.2) จำนวนช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า เป็นการวัดคุณภาพของลูกค้าที่มีช่องทางการเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่ายด้านการตลาด เพิ่มขึ้นจากเดิมมากกว่า 2 ช่องทาง แสดงให้เห็นถึงจำนวนโอกาสที่จะได้ลูกค้าเพิ่มขึ้นจากเดิมและลูกค้าใหม่ผ่านช่องทาง E-Market Place ดังกล่าวเพิ่มขึ้นได้ผ่านช่องทางการตลาดต่างๆที่พัฒนาขึ้น

2) ด้านการเงิน พิจารณาจากรายได้จากการขายเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2564 กับปี พ.ศ. 2565 พบว่า รายได้จากการขายสินค้าของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา มีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20 ผลจากการเก็บข้อมูลพบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึงร้อยละ 34 โดยสามารถแสดงดัง ตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงเปรียบเทียบประสิทธิภาพรายได้ระหว่างช่องทางการจัดจำหน่ายดั้งเดิม (0ffline) กับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (online) ระหว่างปี 2564 กับ ปี 2565

ชันโรงยูงทอง บ้านหัวควน ต.ท่าช้าง Impact ด้านรายได้ ม.ค. 64-พ.ค.65							
ผลิตภัณฑ์	รายได้ทั้งปี 2564	เฉลี่ยรายได้ต่อเดือน	ประมาณรายได้เฉลี่ย 5 เดือน	รายได้ ปี65 (5เดือน ม.ค.-พ.ค.65)	เปรียบเทียบรายได้ปี 65 กับ ปี 64	**รายได้รวม**	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง
น้ำผึ้งชันโรง ขนาด 100 cc.	15,000	1,250	6,250	7,500	1,250	22,500	20
น้ำผึ้งชันโรง ขนาด 250 cc.	22,500	1,875	9,375	13,500	4,125	36,000	44
รวมทั้งสิ้น	**37,500**	**3,125**	**15,625**	**21,000**	**5,375**	58,500	34

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างช่องทางการจัดจำหน่ายดั้งเดิม (0ffline) กับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (online) ในช่วงระหว่างปี 2564 ตั้งแต่ก่อนมีโครงการเพิ่มช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2564 กับหลังมีช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นถึงเดือนพฤษภาคม 2565 พบว่า รายได้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา มีรายได้เพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 34 (ข้อมูลเปรียบเทียบตั้งแต่เดือน มกราคม 2564-พฤษภาคม 2565) โดยใช้การเปรียบเทียบในปี 65 ตั้งแต่เดือน มกราคม - พฤษภาคม 2565 รวมจำนวน 5 เดือน เปรียบกับรายได้ในปี 2564 ทั้งปี ด้วยวิธีประมาณการรายได้เฉลี่ย 5 เดือน เมื่อพิจารณาเป็นรายผลิตภัณฑ์ พบว่า น้ำผึ้งชันโรงขนาด 250 cc มีรายได้สูงกว่า ขนาด 100 cc แต่เห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 ขนาด มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการที่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา มีการเปลี่ยนผ่านการตลาดจากรูปแบบดั้งเดิมมาเป็นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำการตลาดระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างช่องทางการจัดจำหน่ายดั้งเดิม (0ffline) กับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (online) ที่พัฒนาขึ้น โดยเปรียบเทียบใน 2 ประเด็น คือ

1. ด้านการตลาด พิจารณาจาก

1.1) จำนวนของผู้บริโภคที่สามารถเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นการวัดความสามารถของช่องทางว่ามีโอกาสในการเข้าถึงผู้บริโภคมากน้อยเพียงไร เช่น ยอดการเข้าชมและการเข้าถึง พบว่า มีวิดีโอคอนเทนต์ เพื่อสร้างการรับรู้ผู้เข้าชมและเข้าถึงรวมกันมากกว่า 3,000 ครั้ง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับช่องทางการจัดจำหน่ายเดิมที่มีคนรู้จักเฉพาะกลุ่ม ทำให้มียอดลูกค้ามีปริมาณเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม และเป็นลูกค้าที่คาดว่าจะเป็นลูกค้าได้ในอนาคต

1.2) จำนวนช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า เป็นการวัดคุณภาพของลูกค้าที่มีช่องทางการเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่ายด้านการตลาด เพิ่มขึ้นจากเดิมมากกว่า 2 ช่องทาง แสดงให้เห็นถึงจำนวนโอกาสที่จะได้ลูกค้าเพิ่มขึ้นจากเดิมและลูกค้าใหม่ผ่านช่องทาง E-Market Place ดังกล่าวเพิ่มขึ้นได้ผ่านช่องทางการตลาดต่างๆที่พัฒนาขึ้น สอดรับกับที่ ธนิดา บัณฑรวรรณ (2565) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายมีผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุด สอดรับกับที่ ณฐมน อังกูรธนโชติ (2555) ได้พัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของร้านบ้านหม้อ แฮนดิคราฟท์ เพื่อขยายฐานลูกค้า เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านทางเครือขายอินเทอร์เน็ตเพื่อเข้ามาช่วยการประชาสัมพันธ์และเพิ่มยอดขาย อีกทั้งลดขั้นตอนในการสั่งซื้อสินค้าให้กับลูกค้าได้อีกด้วย

2) ด้านการเงิน พิจารณาจากรายได้จากการขายเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2564 กับปี พ.ศ. 2565 พบว่า รายได้จากการขายสินค้าของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา มีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 20 ผลจากการเก็บข้อมูลพบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึงร้อยละ 34 แสดงให้เห็นผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างช่องทางการจัดจำหน่ายดั้งเดิม (0ffline) กับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (online) ในช่วงระหว่างปี 2564 ตั้งแต่ก่อนมีโครงการเพิ่มช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2564 กับหลังมีช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นถึงเดือน พฤษภาคม 2565 พบว่า รายได้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านหัวควน ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา มีรายได้เพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 34 (ข้อมูลเปรียบเทียบตั้งแต่เดือนมกราคม 2564-พฤษภาคม 2565) โดยใช้การเปรียบเทียบในปี 65 ตั้งแต่เดือน มกราคม - พฤษภาคม 2565 รวมจำนวน 5 เดือน เปรียบกับรายได้ในปี 2564 ทั้งปี ด้วยวิธีประมาณการรายได้เฉลี่ย 5 เดือน เมื่อพิจารณาเป็นรายผลิตภัณฑ์ พบว่า น้ำผึ้งชันโรงขนาด 250 cc มีรายได้สูงกว่า ขนาด 100 cc แต่เห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 ขนาด มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 แสดงให้เห็นว่าช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิวา แสงสกุล (2557) ที่พบว่าควรมีช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าหลายรูปแบบ สินค้าต้องตรงตามความต้องการและมีคุณภาพ เปิดบริการตลอด 24 ชม. มีการโฆษณาผ่านเว็บไซต์ ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีค่าเฉลี่ยสูง จนทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหลายรายให้ความสำคัญต่อช่องทางการจัดจำหน่ายที่ทันสมัย โดยเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายในรูปแบบของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ ทำให้รูปแบบการดำเนินธุรกิจของวิสาหากิจชุมชนเลี้ยงผึ้งชันโรงเปลี่ยนแปลงไปอยู่หน้าร้านค้าออนไลน์มากขึ้น การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายและตลาดดิจิทัล การใช้เครื่องมือเพื่อการโปรโมท (Promotion) สินค้าผ่านการทำโฆษณาด้วย Google Ads., Facebook Ads., YouTube Ads. และโฆษณาผ่านเสิร์ชเอนจิน มีการพัฒนาสื่อสมัยใหม่ (New Media) สร้างเนื้อหาดิจิทัล (Content Media) ด้วยวิดีโอนำเสนอสินค้า โบชัวร์สินค้าดิจิทัล (E-Poster) สร้างกระแสการแชร์ และการ

บอกต่อข้อมูลสินค้า เพื่อสร้างกลุ่มลูกค้าใหม่ผ่านกลุ่มลูกค้าออนไลน์ (Social Media) เพิ่มกระบวนการทางดิจิทัลที่ไม่มีค่าใช้จ่ายด้วยการเคลื่อนไหวในหน้าเพจอย่างต่อเนื่องเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับลูกค้า การสร้างข้อความส่งเสริมการขายผ่านแฮชแท็ก (Hashtag) หรือ การสร้างรีวิวสินค้า (Review) การสร้างฐานลูกค้าใหม่ผ่านการไลฟ์ความเชื่อมั่นในธุรกิจดิจิทัล ปริมาณการซื้อจากกลุ่มลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้นจากความสะดวกในการรับสินค้าด้วยการใช้ระบบโลจิสติกส์เข้ามาช่วยในการจัดส่งสินค้า และสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าด้วยการดูแลและติดตามหลังการขาย

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลจากการศึกษาบริบทและสถานการณ์การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผึ้งชันโรงและแนวทางการสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายบนช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และออกแบบช่องทางการรับรู้และการจัดจำหน่ายบนสื่อ social media ประเภทต่างๆ อาทิ Youtube, Facebook และสร้าง Fanpage เพื่อเป็นช่องทางการตลาดดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสร้างการรับรู้และช่องทางการตลาดที่พัฒนาขึ้นทำให้มียอดขายเพิ่มขึ้นจากช่องทางการจัดจำหน่ายเดิมได้มากถึงร้อยละ 34 เมื่อเทียบกับรายได้เฉลี่ยรวมทั้งปีในปีที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าช่องทางพาณิชย์อิเล็คทรอนิคส์สามารถช่วยทำให้ระบบเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นได้ ดังนั้นเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็งและยั่งยืนควรส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรชุมชนที่สามารถ รับ ปรับใช้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ จะช่วยให้ชุมชนและกลุ่มเศรษฐกิจฐานมีความมั่นคงส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศที่ดีขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรชุมชนที่สามารถ รับ ปรับใช้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ จะช่วยให้ชุมชนและกลุ่มเศรษฐกิจฐานมีความมั่นคงต่อไป

2. ควรส่งเสริมและทำการวิจัยในครั้งต่อไปในเรื่องมาตรฐานการผลิตให้ได้รับการรับรองมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศ และเพื่อเพิ่มโอกาสในตลาดต่างประเทศ เอเชีย และตลาดในประเทศโดยเฉพาะหัวเมืองใหญ่ในทุกภูมิภาคต่อไป เนื่องจากการพัฒนานวัตกรรมทางการตลาดดิจิทัลในยุคปัจจุบันสามารถขยายตลาดไปยังพื้นที่อื่นๆได้ง่าย รวมถึงตลาดต่างประเทศได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ ได้ความกรุณาจาก ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้โอกาสผู้เขียนได้รับการสนับสนุนจากแหล่งทุน ววน. และหน่วย พบท. รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารุณี อริยวิริยะนันท์ และทีมผู้ประสานงาน จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ได้ให้คำแนะนำและสนับสนุนการทำงานด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กังสดาล กนกหงษ์. (2561). แนวทางการพัฒนาและการจัดการเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พืชผักอินทรีย์ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*. 6, (2), 261–284.

ชมพูนุช น้อยหลี. (2562). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าจากร้านค้าออนไลน์*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

ณัตตยา เอี่ยมคง. (2566). การยกระดับความสามารถทางการแข่งขันด้วยธุรกิจดิจิทัล โอทอปบ้านหัตถศิลป์จังหวัดปทุมธานี, *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่*. 15 (2), 135-150.

ณฐมน อังกูรธนโชติ. (2555). *การพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ของร้านบ้านหม้อ แฮนดิคราฟท์* วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทศพร แก้วขวัญไกร. (2560). ทางรอดวิกฤติเศรษฐกิจด้วยแนวทางวิสาหกิจชุมชน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. 9 (2), 33-50.

ธีนิดา บัณฑรวรรณ. (2565). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดในจังหวัดขอนแก่น**.** ***journal of Roi Kaensarn Academi.*** 7 (5), 399-415.

เปรมกมล หงส์ยนต์. (2562). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางแอพพลิเคชั่นออนไลน์ (ลาซาด้า) ของผู้บริโภคยุคดิจิทัลในกรุงเทพมหานคร.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.

รัฐพล สังคะสุข, กัลยา นาคลังกา, วิรยาภรณ์ เอกผล และ วรพรรณ สุรัสวดี. (2560). การพัฒนาช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนครสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 12 (1), 40-54.

รุ่งทิวา แสงสกุล. (2557). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความพึงพอใจที่มีผลต่อ ส่วนประสมทางการตลาดบริการกับกระบวนการตัดสินใจเลือกใช้บริการสั่งซื้อดอกไม้ ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ในเขตกรุงเทพมหานคร.* รายงานวิจัย. การศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต กล่มุวิชาการประกอบการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

วัชราภรณ์ บุญมาเรือง, ประนอม คำผา และ กิตติมา จึงสุวดี. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภควัยทำงานในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์.* 7 (2), 235-248.

สามารถ สิทธิมณี. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางช่องทาง Online: กรณีศึกษาจังหวัดน่านและกรุงเทพมหานคร*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก.

The Combination and Development of Chinese and Western Classical Decorative Patterns for the Contemporary Design

Wang Hongsu,
Korakot Aromdee and Chaiyot Vanitwatthananuwat
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 623425229@qq.com

****

Abstract

This research will study and explore the innovative expression of Chinese and Western decorative patterns in contemporary design, explore new styles and application fields, enrich and expand the expression techniques and creativity of decorative pattern art, and also enhance and promote Communication and understanding between different cultures. The objectives of this study are：(1) To study the components of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design.(2) To compare and analyze the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design. (3) To design and development of Chinese and western for new patterns，that is applied to contemporary.

The research was a mixed methodology research. Population was art design teachers in universities under Liaoning Province, totaling 2134 people, sample size 327. The sample size was determined by Krejcie and Morgan's Table (1970) was obtained by stratified random sampling method, sample size was 327. The instruments used for data collection were semi-structured interview form, five-point rating scale questionnaires and focus group discussion form. The response rate of questionnaires was 100%. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, exploratory factor analysis, and content analysis.

The research findings were revealed that (1) the combination and development of Chinese and western classic decorative patterns for the contemporary design consisted of 5 components as follow, color contains 18 variables, innovation design contains 10 variables, culture contained 10 variables, pattern contains 6 variables, artistic contains 4 variables. These variables will help provide information for the survey. To compare and analyze the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design. And in the field of application，decorative pattern art provide new evidence and support for the social value and cultural inheritance.

Keywords: Chinese classical decorative patterns; Western classical decorative patterns; Innovative design; Early Modern period

* Received: May 15 2024; Revised: May 28 2024; Accepted: May 29 2024

Introduction

1. Background and significance of research

1.1. Overview background and significance in general：

Pattern is an ancient and vital art form. Patterns are the symbolic language of traditional culture. Chinese and Western decorative patterns are important manifestations of two different cultural traditions and aesthetic styles in the field of decorative art. They have rich historical, cultural, symbolic and emotional connotations, and they also influence and learn from each other, forming a diversified decorative pattern. The innovative decorative pattern based on the fusion of Chinese and Western is a design method that tries to integrate and innovate different decorative languages. It aims to explore the interaction and integration of different cultural elements in the field of decorative art. The contemporary design of decorative patterns is not only functional decoration. The exploration is also a cultural heritage, a continuation of cultural methods.

The word "pattern" came from the English word "design" during the Meiji Restoration. Pattern is a pre-designed plan for decoration, made by technology. Some objects (like wooden furniture) have no patterns except their shape and structure, but they are also patterns (or 3D patterns). In a narrow sense, pattern means the decoration and color on the objects: Usually, we call the figure or shape with decoration and balance a pattern, which is neat, even, and harmonious. We call geometric shapes, visual arts, and decorative patterns, and we call non-reproducible graphics like art figures, and we call daily decorations or graphics patterns. In general, people think decorative patterns are part of decorative arts. Decorative patterns can be broad or narrow. In a broad sense, decorative pattern is the planning part of decorative art, and it is a pre-designed plan for decoration methods and forms. "Artisan construction". The broad decorative pattern is wide and has a lot of content, and its meaning is close to art design.

In a narrow sense, a decorative pattern is a figure or decoration, that is, a form or change, or representation or abstraction, or symmetry or balance, or alone or together, which has a rule and order. Sensitive graphic pattern. It can be the decoration on the surface of the objects, or it can be a modeling exercise for decoration ability. The pattern in the furniture is the narrow decorative pattern.

In art practice, decorative patterns are always related to specific materials, crafts and functions, and their forms are always attached to specific practical forms, showing specific material, technical and style qualities. People often say patterns on pottery vases, patterns on clothes, patterns on furniture. This shows the real way and form of furniture pattern. (Fang, 2012) .

Chinese classical decorative patterns are an important part of Chinese culture. They reflect the Chinese people's observation, understanding, expression and vision of nature and life, as well as the social, political, economic, moral, ethical and cultural characteristics of different historical periods. (Liu Huiquan, 2015)

Western classical decorative patterns are patterns in visual art and architecture from some periods of Western art history. They are influenced by ancient Greek and Roman cultures and show beauty, harmony and proportion. They also express humanism, individualism, rationalism and realism, and have historical, cultural and aesthetic values. They decorate objects or surfaces with shapes, patterns, animals, myths, and symbols of gods, heroes, and concepts. Western classical decorative patterns are in different art forms like mosaics, murals, sculptures, pottery, coins, and jewelry. They are an art form that uses

patterns, colors, forms, etc. in architecture, furniture, clothing, ceramics, jewelry, etc. to make them beautiful and useful. (www.baidu.com, n.d.)

As an important part of cultural elements, patterns often show humanistic thoughts in a visual image. Designers inherit and innovate the traditional patterns of their own nation, and use modern design language to present national culture, thus creating many design works and enhancing people's cultural self-confidence. Traditional patterns are undoubtedly an important design element for modern design. Designers need to understand the deep cultural connotation of traditional patterns, extract and reorganize them through modern design forms, further enrich the expression forms of traditional patterns, and seek more Trials and breakthroughs, innovative application of traditional patterns, transforming them into modern design forms.

To inherit traditional patterns is not to collage or combine patterns blindly, but to combine traditional patterns with the aesthetic style and cultural concepts of modern design on the basis of understanding the connotation of patterns and the design theme culture, and at the same time integrate the representative patterns in patterns. Sexual elements, using new ways to use them in modern design works. In addition, designers cannot ignore the use of color elements, form elements and text elements. In the process of using traditional patterns to design from the perspective of inheritance, designers should not only pay attention to the artistic effect of the patterns, but also express the cultural concepts and inner thoughts of the works more. Designers can try to break the inherent way of expression, reinterpret traditional patterns by re-deconstruction, or use the method of modeling and form of expression to apply them in modern design. (Peng, 2022)

1.2 Research gap, how it is related to researcher (you)? What is the expected outcomes?

At present, there is a lack of in-depth theoretical discussion and empirical verification on the design of decorative patterns that integrate Chinese and Western styles. Existing studies have not involved the three representative and influential artistic styles of the Renaissance, Baroque and Rococo periods. The influence of the Rococo period on different cultures is expected to obtain the expected results in the following aspects:

(1) Comparatively analyze the similarities and differences and characteristics of modern Chinese and Western decorative patterns and traditional decorative patterns in terms of visual elements, semantic content and cultural value, and provide new perspectives and perspectives for the theoretical development and discipline construction of decorative pattern art method;

(2) Using mixed methods, combined with quantitative and qualitative data, to propose corresponding design strategies，suggestions for the contemporary application and application of decorative pattern art Innovative development provides new basis and guidance;

(3) Implement the innovative expression and significance of modern Chinese and Western decorative patterns in modern design, and provide new evidence and support for the social value and cultural inheritance of decorative pattern art. The contemporary design of traditional decorative patterns needs to be based on the combination of theory and practice guides the contemporary design of traditional decorative patterns.

Research Objectives

(1) To study the components of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design.

(2) To compare and analyze the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design.

(3) To design and development of Chinese and western for new patterns，that is applied to contemporary.

Scope of research content:

1. Chinese classical decorative patterns
2. Western classical decorative patterns
3. Innovation Design
4. Early Modern Period

Table1.1 The Era of Correspondence and Comparison between China and the Western

Item	Era name	Early modern period
Western	Renaissance	1400-1600
	Baroque	1600-1750
	Rococo	1720 - 1775
Chinese	The Ming Dynasty	1368-1644
	The late Ming and early Qing Dynasty	1600-1644
	The Qing Dynasty	1644-1911

Selection of each period: geometric figure decoration, natural element decoration (plants and flowers, figures, animals, landscapes)

Table1.2 The trend of communication and integration between China and the Western

Western	The trend of communication and integration	China
1400-1600 Renaissance	Cultural characteristics and advantages have been demonstrated in the process of globalization	1368-1644 The Ming Dynasty
Influenced Europe, gorgeous and exquisite, innovative style, abstract, dynamic, contrast, repetition		Influenced the East Asian civilization, the national characteristic style, and the folk crafts are elegant and harmonious
1600-1750 Baroque	Communication and Contact	1368-1644 The late Ming and early Qing Dynasty
Inherited from the Renaissance, the decorative style is unified as a whole, emphasizing sportiness and luxury, opposing simple symmetrical arrangements, and not blindly following ancient norms.		strong sense of formal beauty, but also absorbs strong and bright colors from folk art, breaking through tradition. The colors and patterns are very novel and have a distinct spirit of the times and modern connotations
1715-1774 Rococo	Common elements: shells, flowers, vines and other natural patterns, like curves, reverse curves, C-shaped, S-shaped decorations	1644-1911 The Qing Dynasty
It is the continuation of the Baroque, and the decoration is more light, elegant, meticulous and romantic. The Rococo decorative style, deeply influenced by the French Rococo style, was widely used in the patterns of the middle Qing Dynasty, especially the Qianlong period		The cultural exchange and integration of various ethnic groups have also been influenced by Western art. The style is mainly curved, with graceful and gorgeous forms and bright and brilliant colors. Common ones include curly grass pattern, treasure pattern, linked bead pattern, shell pattern, etc.

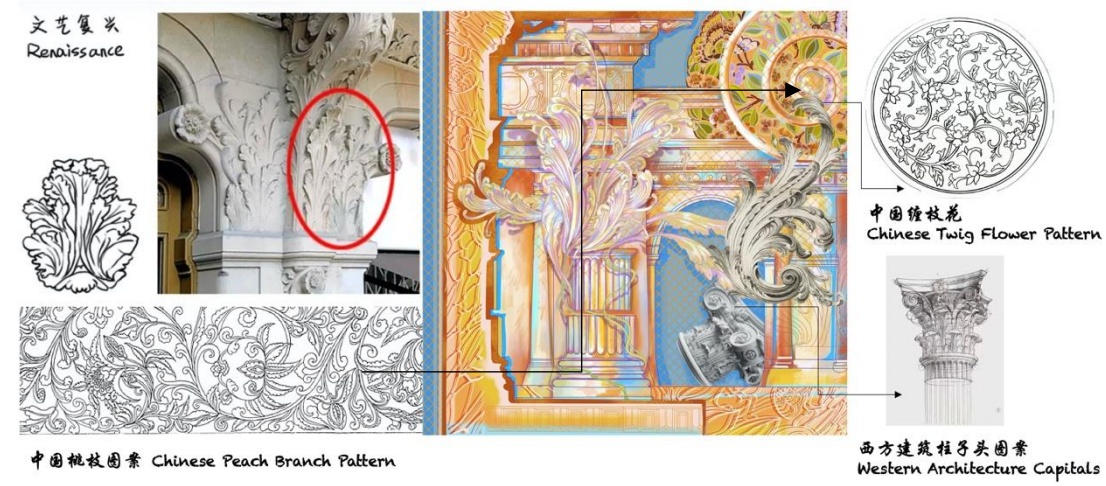

Fifure1.1 To analysis and development of Chinese and western for new patterns
Source: Coursework design and analysis by researcher.2023

Research Methodology

The research objectives were: (1) To study the components of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design, (2) To compare and analyze the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design, and (3) To design and development of Chinese and western for new patterns，that is applied to contemporary. The research was designed with mixed methods and consisted of quantitative and qualitative research.

1. Population and Sample and key informants

Step 1 to study the components of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design.

First of all, the researcher review literature of documents and related research, Content analysis and In-depth interview to explore the variables of the components of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design.

7 key informants: In-depth interviews

The study selected 7 key informants by purposive sampling, who were 2 deans of Art design College in Universities under Liaoning Province (with associate professor titles or higher, and over 5 years of management experience), 2 heads of the department of Art design (with over 5 years of art teaching and management experience), and 3 art teachers (with over 3 years of art teaching experience).

Step 2 to compare and analyze the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design.

The scope of the questionnaire survey is mainly for Art design professional teachers in 47 universities under Liaoning Province. Among them, 296 professors, 688 associate professors, and 1150 lecturers are distributed in 47 universities, with a total of 2134 people.

Sample: It consists of 327 leaders and lecturers from universities under Liaoning Province. Sample size was determined by Kreicie and Morgan (1970) tables. According to the sample size requirements, the sample size of 47 universities under Liaoning Province was determined. According to their titles, art design teachers are divided into professors, associate professors and lecturers.

Step 3 To design and development of Chinese and western for new patterns，that is applied to contemporary.

7 key informants: Focus group discussion

The main information providers of the focus group discussion were from 7 art design teaching experts, including 2 professors with more than 15 years of art teaching experience, 3 art design teachers with more than 10 years of art design teaching experience, and 2 administrators of art design in universities.

Scope of time Semester Academic years 2023.

2. Research instruments

Three research instruments were used to three research tools to examine the objectives of this paper. (1) In-depth interview, (2) A five-point rating scale questionnaire (3) Focus Group discussion form.

2.1 In-depth interview form

Through the In-depth interview table, mainly by discovering the main factors, the In-depth interview is preliminarily completed. The interview was mainly conducted in a non-face-to-face way. A total of 7 key informants were sent by mail and online.

2.2 Five-Point Rating Scale Questionnaire. The researchers used a three-part questionnaire; Part I: Demographic variables (Checklist), General information of the respondents, totaling 5 items, Part II: Variables the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design. (Five-point rating scale), totaling 114 items, and Part III: Suggestions and additional comments (Open Ended). Each factor is measured on a 5-point Likert's scale.

2.3 Focus Group discussion form 7 key informants to develop the to put forward the guiding ideology of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design. Key informants are different, not the same person, but they may have the same qualification.

3. Data collection

(1) Researchers contacted key informants and sent interview questionnaires by email, telephone. (2) This part of the questionnaire can be distributed on site or collected through online links. 327 questionnaires need to be completed in about 2 weeks. The sample has been directly informed of content scope and research objectives, and received a formal permission letter from the university to the teachers, allowing to conduct and collect data from faculty in accordance with a letter of approval issued by the relevant authority. And (3) Focus Group Discussion can be conducted, with researchers leading participants and open-ended discussions. The researcher acts as a facilitator.

4. Data analysis

(1) Conduct content analysis on the results of review literature and in-dept interview. Data for demographic variables were analyzed using descriptive statistical methods; frequencies and percentages. (2) Variables and components of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design, were analyzed using descriptive statistics; mean, standard deviation (S.D.), exploratory Factor Analysis (EFA). To conduct content analysis on the results of Focus Group Discussion to obtain the results of objective 3.

5. Research result

(1) Using mixed methods, combined with quantitative and qualitative data, we will learn and explore the contemporary design of Chinese and Western decorative patterns, and propose corresponding design strategies and suggestions, providing new basis and guidance for the practical application and innovative development of decorative pattern art;

(2) Comparatively analyze the similarities and differences and characteristics of Chinese and Western decorative patterns and traditional decorative patterns in terms of visual elements and cultural value, and provide decorative pattern art method;

(3) The innovative expression and significance of Chinese and Western decorative patterns in contemporary design, that is, to combine theory and practice to express the essence of design serving human beings. And in the field of application， decorative pattern art provide new evidence and support for the social value and cultural inheritance.

Research Conceptual Framework

The research framework or conceptual framework is shown in the figure below. The mixed method research design is based on a convergent design of two methodologies as below.

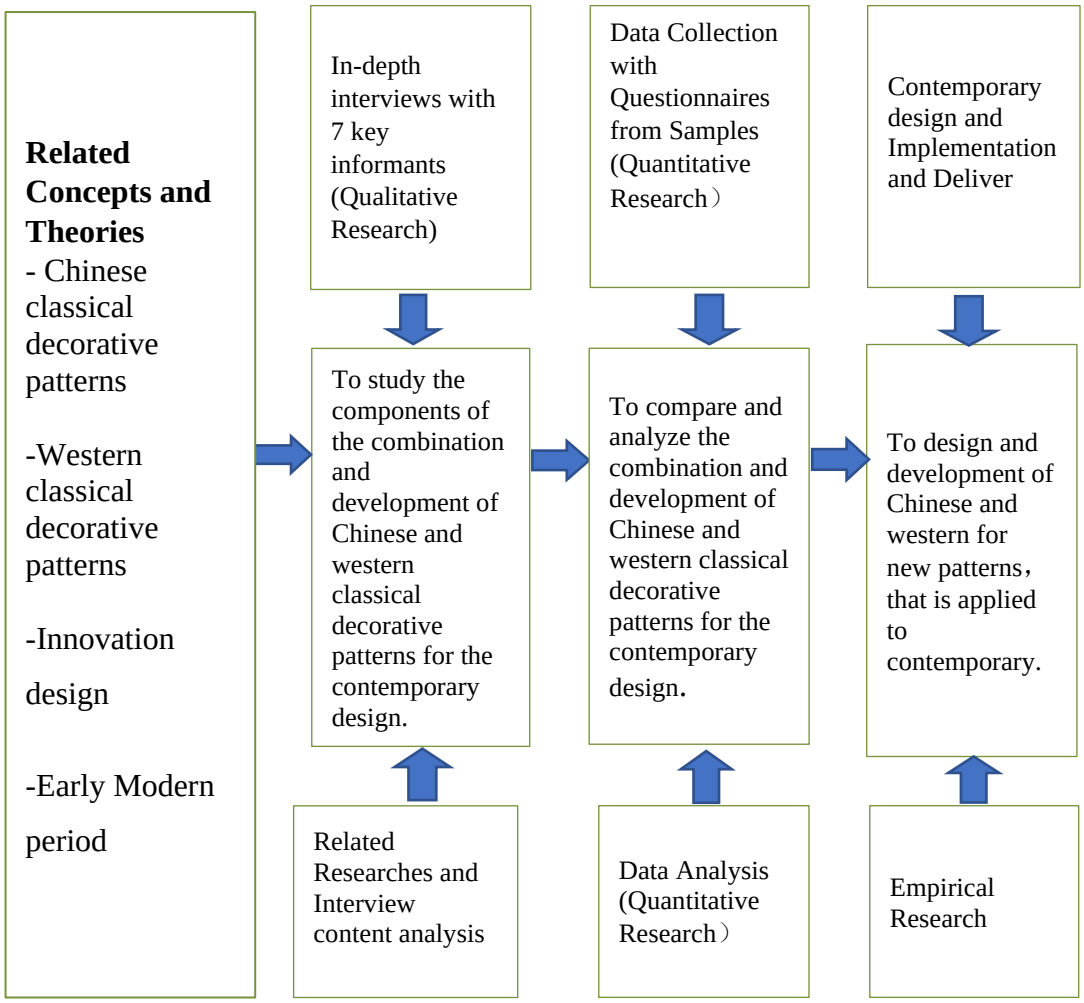

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Findings

Findings of the questionnaire can get research objectives 1, that is the components and indicators of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design.

1. Demographic information.

In this study, a total of 327 questionnaires were distributed to teachers and 327 questionnaires were returned, with a recovery rate of 100%. Among them, 327 questionnaires were valid, with a validity rate of 100%. The distribution and recovery of the questionnaires are as follows: in terms of Gender distribution, most samples are "Male", accounting for 51.7%. And from the Age distribution, most samples are "22~34", with a proportion of 39.3%. The Professional Title distribution, most samples are “Lecturer”, with a proportion of 45.9%. The Education Background distribution, most samples are “Postgraduate”, with a proportion of 71.1%. The Teaching (Experience) Years distribution, most samples are “5~10 Years”, with a proportion of 32.6%.

(1) KMO-Meyer-Olkin and Bartlett's Table

Table 1 KMO and Bartlett tests of questionnaires

KMO and Bartlett test		
KMO		0.952
Bartlett test	Approx. Chi-Square□	13062.977
	df	1128
	p value	0.000

(2) Data Analysis Result on Questionnaire: Eigenvalues, Percentage of Variance, Percentage of Cumulative Variance.

2. Scale variable validity analysis

Table 2 Shows Data Analysis Result on Questionnaire: Eigenvalues, Percentage of Variance, Percentage of Cumulative Variance

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Rotation Sums of Squared Loading			Rotation Sums of Squared Loading		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	17.433	36.319	36.319	17.433	36.319	36.319	12.032	25.066	25.066
2	6.328	13.183	49.501	6.328	13.183	49.501	7.333	15.277	40.343
3	4.954	10.321	59.822	4.954	10.321	59.822	7.015	14.614	54.957
4	2.738	5.704	65.526	2.738	5.704	65.526	4.132	8.609	63.566

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Rotation Sums of Squared Loading			Rotation Sums of Squared Loading		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
5	1.480	3.084	68.610	1.480	3.084	68.610	2.421	5.044	68.610
6	0.754	1.571	70.181						
7	0.664	1.383	71.564						
8	0.651	1.357	72.921						
9	0.637	1.326	74.247						
10	0.584	1.216	75.464						
11	0.551	1.149	76.612						
12	0.533	1.110	77.723						
13	0.511	1.065	78.788						
14	0.506	1.055	79.843						
15	0.478	0.996	80.839						
16	0.465	0.970	81.809						
17	0.463	0.964	82.773						
18	0.445	0.926	83.699						
19	0.420	0.875	84.574						
20	0.411	0.856	85.430						
21	0.398	0.830	86.260						
22	0.375	0.780	87.041						
23	0.369	0.768	87.808						
24	0.359	0.748	88.556						
25	0.342	0.712	89.269						
26	0.324	0.676	89.944						
27	0.314	0.655	90.599						
28	0.305	0.636	91.235						
29	0.297	0.619	91.854						
30	0.290	0.605	92.459						

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Rotation Sums of Squared Loading			Rotation Sums of Squared Loading		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
31	0.290	0.603	93.062						
32	0.273	0.568	93.630						
33	0.269	0.561	94.191						
34	0.245	0.510	94.701						
35	0.244	0.508	95.209						
36	0.232	0.484	95.693						
37	0.230	0.480	96.173						
38	0.223	0.464	96.637						
39	0.206	0.429	97.065						
40	0.196	0.409	97.474						
41	0.182	0.380	97.854						
42	0.180	0.374	98.228						
43	0.175	0.364	98.592						
44	0.154	0.321	98.913						
45	0.145	0.301	99.214						
46	0.137	0.285	99.499						
47	0.130	0.270	99.769						
48	0.111	0.231	100.000						

The above table analyses the situation of factor extraction and the information amount of factor extraction. It can be seen from the above table: A total of 6 factors were extracted from factor analysis, and the variance interpretation rates of these 5 factors after rotation were 36.319%, 49.501%, 59.822%, 65.526%, 68.610%, respectively. The interpretation rate of cumulative variance before rotation is 68.610%.

Table 3 The components of the combination and development of Chinese and western classic decorative patterns for the contemporary design

Order	Assembly	Number of variables	Factor loading
1	Component1	18	0.728-0.816
2	Component2	10	0.789-0.840
3	Component3	10	0.711-0.814
4	Component4	6	0.725-0.822
5	Component5	4	0.638-0.733
	All	48	

The questionnaire data were subjected to exploratory factor analysis through SPSS, the data in this study were rotated using the maximum variance rotation method (varimax) in order to find out the corresponding relationship between factors and study items. Using principal component analysis to classify the 48 question items into five principal components, which were named as Color, Pattern, Innovation Design, Culture, and Artistic value.

Based on the Exploratory Factor Analysis to extract variables to key component variables by analyze the most likely conditions. The researcher summarized the 5 components.

Exploratory factor analysis was used for management. It can be summarized as follows:

Figure 2 The components of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design.

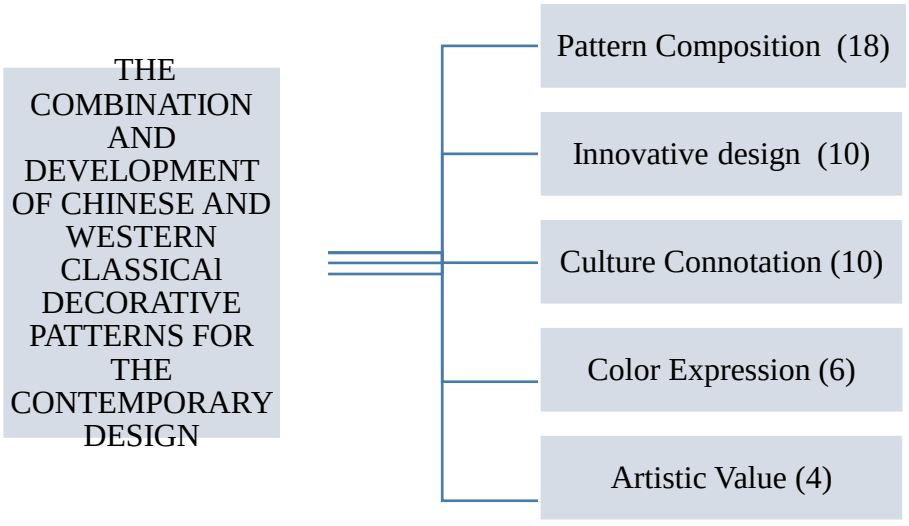

From Figure 2 explained that the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design. Consisted of 5 components:

Component 1 Pattern composition consisted of 18 variables, Component 2 Innovative design consisted of 10 variables, Component 3 Culture connotation consisted of 10 variables, Component 4 Color expression of 6 variables, Component 5 Artistic value consisted of 4 variables.

Focus Group Conduct and Results

Focus group conduct and results can get research objectives 3, that is the guideline on the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design.

Focus groups made recommendations on issues related to the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design, and the recommendations of the five for experts focused on the following aspects:

(1) The basic elements of classical pattern and the basic principles of design can provide guidance, analysis and evaluation methods for contemporary design.

(2) Inheriting and innovating traditional and classic motifs from different civilizations and periods, giving them rich cultural, aesthetic and symbolic connotations, as well as modern technologies and materials.

(3) Through innovative thinking and modern art techniques, it highlights the application of innovative patterns to serve modern formal beauty.

(4) Creative thinking is combined with modern technology and materials to show the innovative concept and function of patterns and optimize the form and layout of patterns.

(5) The integration of elements and cultural fusion are used to reflect the diversity and unity of patterns and achieve the dissemination of innovative value of patterns.

(6) Learn from and innovate traditional and classic patterns, and use visual expressions.

(7) Combining social and cultural changes to reflect social values, trends and emotions, creating the connotation and charm of international patterns.

(8) Optimize the visual effects and beauty of patterns through accumulated knowledge, skills, methods and experience to find and explore innovative methods.

(9) To consider the regional characteristics, to develop reasonable strategies to meet the social function, the artistic value of the pattern.

(10) Abstract expression and color symbols are used to extract features from nature, life, feelings and consciousness, analyze, reason, separate and select, and summarize skills and innovative methods.

(11) Embody the design concept and aesthetic taste, enhance the expression and appeal of the pattern with materials, adapt to the spatial environment or provide function.

(12) Integrated use of different cultural, style, form and technical elements, innovative visual effects of patterns, matching and integration with space.

Discussions

1. Major Findings of Objective 1

There were five components of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design which consisted of Pattern composition, Innovative design, Culture connotation, Color expression, and Artistic value.

In terms of Pattern composition, this research finding was in accordance with the theories of Huang Shixiong (2009) and Ma Fang (2012). Also, the findings were in the same direction with Zhang Xiaobo (2011), Wang Yawei & Shi Jinxin (2018). In terms of Innovative design, this research finding was in accordance with the theories of Wang Shu (2008). Also, the findings were in the same direction with Liu Huiquan (2015). In terms of Culture connotation, this research finding was in accordance with the theories of Gu Li, Zhao Qianqian, Jin Dehuan (2021) and Zhang Shuai (2014). In terms of Color expression, this research finding was in accordance with the theories of Kaixi Huang (2023). In terms of Artistic value,this research finding was in accordance with the research of Hu Hongwei(2017).

2. Major Findings of Objective 2

The major findings were the guideline for the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design. There are 12 guiding principles for the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design, including 3 guiding principles for Pattern composition component, 3 guiding principles for Innovative design component, 2 guiding principles for Culture connotation component, 2 guiding principles for Color expression, 2 guiding principles for Artistic value component.

In Component 1, it is mainly formulated for the innovative design, in line with innovative design theory. The most important in component 1 is in terms of the visual semantic application, composition form, etc., which can extract and analyze the visual and semantic information of decorative patterns from images and guide the pattern design. In Component 2, it is mainly formulated for innovative design, which is consistent with contemporary decorative design theory. The most important in component 2 is the innovative concept, which reflects the originality and uniqueness of the designer's thinking and vision in contemporary decorative pattern design. In Component 3, it is mainly formulated for Culture connotation， which is consistent with a creative process that uses various aspects to create and express patterns with different meanings, styles, effects, and feelings. It reflects the cultural and historical diversity and integration. The key factor in cultural communication is the cultural connotation, which gives meaning and emotion to the patterns, shows cultural charm, and promotes communication and integration. a creative process. In Component 4, it is mainly formulated for the Color expression, which is consistent with color principle theory. The most important in component 4 is the symbolic meaning of color, which can convey the emotions, feelings, and concepts of the designer and the audience. In Component 5, it is mainly formulated for the Artistic value, which is consistent with uses material, element integration, technology, and space matching to create patterns with different expressive and functional qualities. Material is the most important variable factor in aesthetic value, as it mediates the design concept and aesthetic taste, enhances the appeal of patterns, and adapts to the spatial environment or provides functions.

Conclusion

The research procedures consisted of three steps. Step (1) To study the components of the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design; Step (2) To compare and analyze the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design; and Step (3)To design and development of Chinese and western for new patterns，that is applied to contemporary.

From the research objectives, the main findings are as follows:

1. The combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design. consisted of 5 components.

2. The 12 guidelines for the combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design.

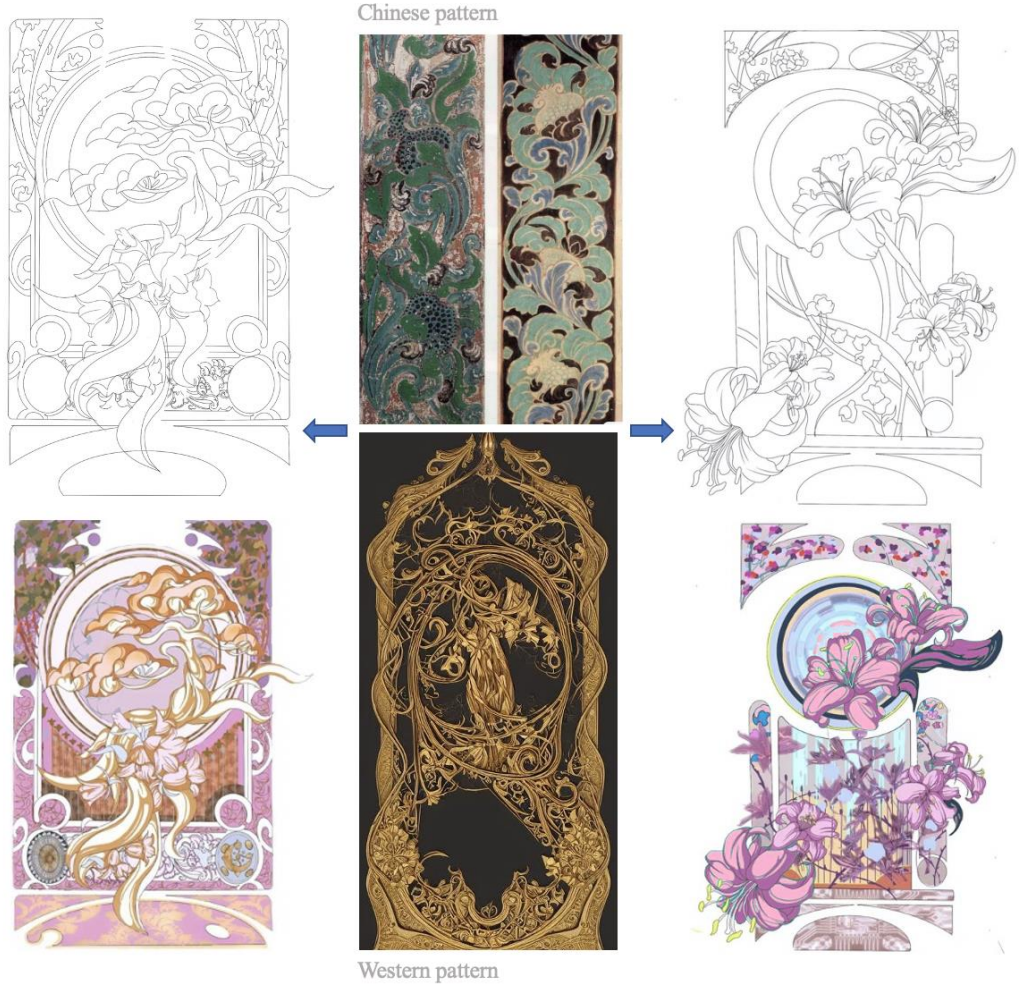

Fifure1.2 To design and development of Chinese and western for new patterns
Source: Coursework design and analysis by researcher.2023

Recommendations

1.Recommendation for the Research:

Recommendation 1: In contemporary design, it is necessary to respect and learn from the traditional and classic patterns of different civilizations and periods, excavate their cultural, aesthetic and symbolic connotations, and at the same time, it is necessary to combine modern technology and materials to give patterns new forms and functions, reflecting the internationality and diversity of patterns.

Learning from the traditional and classic patterns of different civilizations and periods is important of the combination and development of Chinese and Western classical decorative patterns. It can enrich the design vocabulary and expression of patterns, and create more possibilities for innovation and creativity. Enhance the cultural and aesthetic value of patterns, and convey the historical and artistic heritage of different civilizations. Respond to the needs and preferences of the contemporary society and market, and create patterns that are suitable for various contexts and purposes.

Recommendation 2: In contemporary design, innovative thinking and modern art skills should be used to highlight the beauty and depth of the form and meaning of the pattern, to serve the modern aesthetic and functional needs, while paying attention to the visual effect and beauty of the pattern, through accumulated knowledge, skills, methods and experience, to find and explore innovative methods.

The combination and development of Chinese and western classical decorative patterns for the contemporary design demands creativity and innovation. It involves creating new patterns that show one's own style and personality, and combining different elements of Chinese and Western patterns, such as color, shape, texture, and symbolism, to form a harmonious and diverse visual language. It also involves using modern technology and materials to give classical patterns new forms and functions.

Recommendation 3: Pay attention to the integration and coordination of elements, integrate different cultures, styles, forms and skills, enrich the visual effects of patterns, realize the innovative purpose and value dissemination of patterns, and consider regional characteristics and social and cultural changes to meet the social function and artistic value of patterns.

It emphasizes the importance of the need for innovative thinking and modern art skills to enhance the beauty and depth of the patterns, and to meet the modern aesthetic and functional needs. Moreover, it advocates for the integration and coordination of elements, such as color, shape, texture, and symbolism, to create a harmonious and diverse visual language, and to enrich the visual effects of patterns. Furthermore, it suggests that patterns should realize their innovative purpose and value dissemination, and express the cultural identity, social emotion, and artistic spirit of the contemporary society, and to meet the social function and artistic value of patterns, such as communication, decoration, education, and appreciation.

Recommendation 4: In contemporary design, it is necessary to reflect the design concept and aesthetic taste, use the characteristics and texture of materials, enhance the expression and attractiveness of patterns, adapt to the space environment or provide functions, and at the same time, match and integrate with the space to create a harmonious and unified overall effect.

It emphasizes the importance of adapting to the space environment or providing functions. It also highlights the need for matching and integrating with the space, and creating a harmonious and unified overall effect, and conveying the design concept and aesthetic taste.

2. Recommendation for Further Research:

(1) Comparative and analytical study of the combination and development of Chinese and western classic decorative patterns for the contemporary design innovation styles.

(2) Practical research on the combination and development of Chinese and western classic decorative patterns for the contemporary design.

.

(3) Building a cross-disciplinary application of the combination and development of Chinese and western classic decorative patterns for the contemporary design.

(4) The combination and development of Chinese and western classic decorative patterns for the contemporary design from the perspective of digital empowerment.

In conclusion, while this study has laid a solid foundation, there are several promising avenues for further research. By delving into areas such as comparative and analytical study, Practical research, cross-disciplinary application, the perspective of digital empowerment, researchers can deepen their understanding of the model's potential and improve its implementation to achieve greater success.

References

Fang, M. (2012). Research on Decorative Patterns of Chinese Furniture.

Liu Huiquan. (2015, 11). Three-dimensional innovative design of textile patterns in Ming and Qing Dynasties on clothing.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research. activities. *Educational and psychological measurement*. 30 (3), 607-610.

Huang Shixiong. (2009). The Application and Development of Chinese Traditional Pattern Art in Interior Design—Taking the Application Research of Pattern and Structure of Ming and Qing Dwelling Houses in Southern Anhui as an Example.

Wang Yawei&Shi Jinxin. (2018). *Innovative Application of Traditional Decorative Patterns in Modern Design.* packaging world.

Zhang Shuai. (2014). A Comparative Study of Chinese and Western Classical Furniture Decorative Pattern.

GULi, Z., & Guli,Zhao Qianqian&Jin Dehuan. (2021). TraditionalChinese Decorative PaternsandEuropeanRococoArt. *Journal of YanchengInstitute of Technology (Social ScienceEdition).*

The Research on the Curriculum Design of Innovation and Entrepreneurship Education in Chinese Art Vocational Colleges

Chen Jia and Meng Jianhuang
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:330951127@qq.com

****

Abstract

This study aims to deeply explore the design of innovation and entrepreneurship education courses in China's art higher vocational colleges to adapt to the growing demand for artistic innovation and entrepreneurship capabilities in modern society. With the development of social economy and the rise of the cultural industry, students in art vocational colleges are in urgent need of cross-professional comprehensive capabilities, which not only include innovative thinking and entrepreneurial spirit, but also practical operational skills to face the ever-changing professional environment. challenges. Through the implementation of comprehensive innovation and entrepreneurship course content planning, staged education and teaching layout and "process plus results" evaluation system, talents with both innovative spirit and entrepreneurial awareness as well as advanced technical skills can be cultivated to serve as the country's innovative development and regional economic and social progress.

This article focuses on the preparation of an indicator scale for teaching effectiveness evaluation of innovation and entrepreneurship education courses in Chinese art higher vocational colleges, analyzes its reliability and validity, and verifies the effectiveness of the scale.

Keywords: China's art Higher Vocational Colleges; Innovation and Entrepreneurship Education Courses; Teaching Effectiveness Evaluation Indicators

Introduction

Innovation and entrepreneurship education has developed into an important part of art management under the theory of art, and is an important content of higher education research. Especially in recent years, under the guidance of the national innovation-driven development strategy, the concept of innovation and entrepreneurship has been generally recognized, and innovation and entrepreneurship education in higher vocational colleges has achieved unprecedented development. Many domestic higher vocational colleges have successively established innovation and entrepreneurship colleges to incorporate innovation and entrepreneurship education into the entire process of talent training. Innovation and entrepreneurship education is a brand-new educational concept and education model based on quality education. In recent years, it has become a hot spot for both theoretical and practical research by domestic and foreign scholars. Innovation and entrepreneurship education for college students emphasizes the unity of knowledge and action and the all-round development of students, which conforms to the new needs of education in the development of the times. With the development of the global entrepreneurial economy and the intensification of international competition, countries around the world have gradually regarded innovation and entrepreneurship education as an important way to promote economic development and

* Received: April 2 2024; Revised: April 17 2024; Accepted: April 18 2024

improve the quality of education. During China's current economic slowdown and transformation and upgrading process, the country The innovation-driven development strategy is vigorously promoted, and higher vocational education is given an important role. As an integral part of this system, the design of innovation and entrepreneurship education courses in art higher vocational colleges is particularly important (Chen Qian, 2022). The professional advantages of art vocational colleges can be highly consistent with innovation and entrepreneurship education. Proposing to build innovative and entrepreneurship education courses with unique characteristics of art colleges based on artistic talents is a useful supplement to the existing innovation and entrepreneurship education model.

From a Chinese perspective, innovation and entrepreneurship education is a breakthrough in solving many domestic problems. The National Medium and Long-term Education Reform and Development Plan (2010-2020)" lists the "innovative talent training model" as a top priority, "cultivating top innovative talents" as the core task, and "top innovative talent training reform" as Major education reform pilots have clearly defined the education reform and development goals of cultivating a large number of top innovative talents (Ministry of Education, 2010). The Ministry of Education's "Opinions on Vigorously Promoting Innovation and Entrepreneurship Education in Colleges and Universities and College Students' Self-Employment Work" combines innovation education with entrepreneurship education and puts forward the expression "innovation and entrepreneurship education" (Ministry of Education, 2010), which applies to higher vocational colleges. The development of entrepreneurship education has great guiding significance.

For students in art vocational colleges, innovation and entrepreneurship education not only means the accumulation of knowledge and skills

Tiredness is also the cultivation of a way of thinking and problem-solving abilities (Yang Jianlei, 2023). Innovation and Entrepreneurship Teaching

The core concepts of educational courses are “student-centered, output-oriented, and continuous improvement.” Therefore, the evaluation of educational quality

Assessments focus on “student learning outcomes, effects and abilities” (Zhang Fan et al., 2018). From emphasizing input and process level, teacher-centered, to emphasizing process and output level, student-centered. The OBE (Outcome-based Education) concept emphasizes the need for society and the all-round development of people. It is oriented by the development results of art students, focuses on "what they have learned" and "what they can do" after graduation, and reversely designs the curriculum system and teaching links. , allocate teaching staff and resource conditions, and evaluate the quality of talent training for art professionals.

Based on this, how can innovation and entrepreneurship course design be outcome-oriented? What are the expected learning outcomes of the Innovation and Entrepreneurship course? We need to explore these two issues, so it is very critical to build a quantitative system for the learning effects of innovation and entrepreneurship courses in Chinese art vocational colleges.

Research Objective

1、Examining the necessity of innovation and entrepreneurship education curriculum design for Chinese higher vocational art colleges, addressing the increasing demand for artistic innovation and entrepreneurial skills among students.

2、Investigating strategies for designing innovation and entrepreneurship education courses, emphasizing comprehensive content planning, staged teaching, and evaluation systems focusing on process and outcomes.

3、Developing an evaluation framework to assess the effectiveness of innovation and entrepreneurship education courses in Chinese art higher vocational colleges, aiming to establish a scientific basis for course improvement and optimization.

Literature Review

Research on OBE Education Philosophy

OBE was proposed by American scholar William G. Spady (1981), emphasizing the focus of results rather than

It lies in students' academic scores, but in the abilities that students truly possess after the learning process. Reviewing the literature, OBE has a long history of development in Western countries and has far-reaching influence. This part will try to sort out the research trajectory of OBE around domestic and foreign research on OBE concepts and OBE practical applications, summarize the practical experience of OBE reform, and thus trigger reflection on the implementation of OBE.

1. Research on OBE

1.1 Foreign research on OBE concept

OBE first appeared in Spady's representative book "OBE Teaching Management: A Sociological Perspective"

(Outcome-based Instructional Management: A Sociological Perspective), it is advocated that schools focus all curriculum and teaching energy on clearly defined learning outcomes to encourage students to be guided by expected outcomes, and to finally demonstrate the learning expectations of the course . Spady's proposition is mainly based on the following basic beliefs: all students can learn and succeed, but the learning pace and learning methods are different; success can promote more success; schools can create conditions for success; emphasize real and evaluable learning Outcomes; focus on the peak outcomes that students can achieve when they graduate, and course design and evaluation are based on high-level learning outcomes; hold different stakeholders accountable, such as: learners themselves, teachers, employers, and experts in the field etc.; prompting school reforms in curriculum, teaching and evaluation (Harden R M, 1999).

On the basis of Spady's proposition, researchers have successively promoted other key points of deduction: OBE is a process focusing on "what to learn" (learning outcomes) (Kudlas, J.M., 1994); OBE is a student-centered process with results. It is a oriented system and expects all learners to learn and succeed (Towers.G.C., 1996); OBE is also an education model, and its teaching and evaluation focus on students' learning outcomes, which can promote the school's continuous focus on learning. And be responsible for students' learning (Liang Peiyun, 2013).

It can be seen that the results emphasized by OBE are the products at the end of the teaching process. It advocates that the focus of the curriculum has evolved from the traditional emphasis on the study of subject content to the emphasis on the transformation of students' behavior and the growth of abilities, and therefore can achieve high-quality education.

1.2 Domestic research on OBE concept

Domestic research on OBE started relatively late, first in Taiwan and Hong Kong. It was not until 2012 that OBE gradually entered the field of vision of mainland educators. As early as 2005, Taiwan and Hong Kong began to devote themselves to OBE research, and their research areas were mainly in two aspects: theoretical cognition and curriculum setting. As OBE research continues to deepen, colleges and universities in Taiwan have successively implemented a series of educational reforms to enhance students' core abilities. For example: the OBE double-loop curriculum planning mechanism implemented by Feng Chia University first analyzes social industry needs, school positioning and characteristics, and students' personal development and literacy, and then formulates course goals and plans for students after graduation through the internal and external loop curriculum mechanism. and the core competencies possessed five years after graduation, and finally implement the course opening plan based on this loop mechanism, and implement periodic self-evaluation and continuous improvement (Li Bingqian, 2008). Chung Yuan University has developed a "career map mechanism" based on students' basic abilities. The indicators of the radar map are based on eight core items: "professional knowledge", "innovation and problem solving", "social abilities and ethics", and "communication and cooperation". Ability is used as the main axis to present students' learning results in a graphical way, thereby helping students understand and examine their strengths and weaknesses in their basic abilities (Fan Aiqun and Guo Jianzhi, 2009). The research on OBE in Hong Kong started earlier and achieved remarkable practical results. The Hong Kong University of Science and Technology is a typical example. Guided by the standards accredited by the American Engineering and Technology Education Accreditation Council, the development of engineering education is divided into a "three-tier" model - — Professional engineer training, graduate student training, and diversified career development training (Zhao Hongmei, 2016).

In comparison, research on OBE in mainland China mainly focuses on theoretical cognition and discussion. Jiang Bo (2003) constructed a system of "result-based education". Starting from the origin and essence of "result-based education", he analyzed what "results" are and constructed "result-based education". "Explain the system principles, assumptions, etc. of the system. Since then, research on OBE has appeared one after another. Especially after 2012, the research team represented by Li Zhiyi and Shen Tianen introduced OBE into the "Engineering Science and Technology Talent Training" project, conducted in-depth research and thorough analysis of OBE, and used the OBE concept Guide the teaching reform of higher engineering education. Shen Tianen (2016) interpreted the definition, measurement and evaluation of learning outcomes in the OBE concept, and deeply analyzed the theoretical origins of OBE, OBE teaching design concepts, etc., and also explored and practiced this design concept (Shen Tianen, 2016). Gong Jianmin (2016) specifically analyzed the design of learning outcomes. He first pointed out that the "outcomes" of OBE have the advantages of being highly operable and evaluable, then provided a specific process for designing student learning outcomes, and finally proposed that it is helpful to Several suggestions for learning outcome design: focus on top-level design, reform evaluation methods, focus on the

implementation of continuous improvement, and pay attention to the central role of teacher development (Gong Jianmin et al., 2016). It also deeply analyzed the theoretical origin of OBE, OBE teaching design concept, etc., and also explored and practiced this design concept (Shen Tianen, 2016). Gong Jianmin (2016) specifically analyzed the design of learning outcomes. He first pointed out that the "outcomes" of OBE have the advantages of being highly operable and evaluable, then provided a specific process for designing student learning outcomes, and finally proposed that it is helpful to Several suggestions for learning outcome design: focus on top-level design, reform evaluation methods, focus on the implementation of continuous improvement, and pay attention to the central role of teacher development (Gong Jianmin et al., 2016).

1.3 Research on the application of OBE in practice

1.3.1 Foreign research on the implementation level of OBE

Since OBE was proposed, it has been widely used in curriculum development models, educational reforms, and educational certification and evaluation in the United States, Canada, Australia, South Africa and other countries and regions. Research at the OBE implementation level mainly focuses on the following aspects: First, research on OBE's curriculum development model. The American Engineering and Technology Education Accreditation Organization launched the engineering course plan and certification standard EC2000. The core of this standard is to use learning outcomes as the basis for evaluating teaching effectiveness and to use them in the process of continuous improvement. Other studies on the application of OBE to curriculum development models include the European Union's dynamic environment curriculum planning, the International Alliance for Higher Business Education's process to ensure learning effectiveness, and the American WASC "Student Learning Outcomes-Based Assessment Model" (Hong Huangyao et al., 2015).

The second is about the research on "student learning effectiveness" based on OBE. Council for Higher Education Accreditation

(Council for Higher Education Accreditation) held a "Student Learning Effectiveness" workshop (Wang Xinhong, 2008), trying to make student learning effectiveness the focus of future university recognition, and encouraging schools to establish an evaluation mechanism for student learning effectiveness. The evaluation criteria are based on the clarity and evidence of learning effectiveness, the achievement of learning effectiveness, the disclosure of learning effectiveness information, the improvement and application of learning effectiveness, etc.

The third is about the curriculum development model of OBE applied in medical education. Kem and Thomas (1998) identified problem identification and needs assessment, designated student needs assessment, goals, educational strategies, implementation, evaluation and feedback as the six steps to be followed in the medical education curriculum development model.

The fourth is empirical research on learning effectiveness. In 2007, the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization first proposed the definition of "student learning effectiveness" in "Quality Assurance and Certification: Basic Vocabulary and Definitions", that is, learners experience a period of learning and complete a certain unit of hours, courses or studies. After the process, people are expected to understand, know, and demonstrate the intelligence and technology (Huang Shuling, 2010). As a result, various higher vocational colleges have begun to conduct empirical research on the learning effectiveness of

overall subjects, the learning effectiveness of science and engineering subjects, the learning effectiveness of social science fields, and the learning effectiveness of medical education.

1.3.2 Domestic research on the application of OBE in practice

In recent years, OBE has gradually become a hot spot in higher education research in my country. Its research content mainly focuses on "research on curriculum design based on OBE", "research on teaching models based on OBE", and "research on empirical research based on OBE". All in all, my country's OBE research practice has achieved some results, but a systematic theoretical system and implementation framework have not yet been formed, and further in-depth research is needed.

First, research on course design based on OBE. OBE was first used in the field of engineering education certification, requiring majors receiving certification to: clarify learning outcomes, arrange teaching activities according to learning outcomes, and evaluate the achievement of learning outcomes. The above are the keys to implementing OBE. The former depends on teaching design, and the latter depends on teaching evaluation. As a result, researchers in related fields have carried out research around "reverse design". Among them, Li Zhiyi's (2015) OBE teaching design is the most typical. He specifically explained the idea of reverse design based on the automation major of a certain school. Strategies, key points, etc., and pointed out through specific examples how to carry out reverse design, how to determine training goals, how to build a curriculum system, etc. At the same time, in view of the deficiencies in the teaching of higher vocational professional courses, some researchers have integrated OBE educational concepts into the teaching design of project-based courses, and proposed the reverse direction of course goal setting, teaching project design, teaching implementation and evaluation, and teaching improvement. Design methods promote teaching processes such as student-centered teaching design, diversified assessment and evaluation, and optimization of teaching design to achieve learning outcomes (Wang Xiaodian, 2018). Shen Tianen (2016) emphasized providing all-round quality assurance for OBE teaching design, thereby forming a dynamic closed-loop management process.

The second is, research on teaching models based on OBE. OBE's teaching model focuses teaching on "students' learning outcomes" and makes classroom teaching more vivid through flexible teaching methods and diversified evaluation methods. Research on the OBE teaching model mainly focuses on two aspects: on the one hand, it discusses the significance, characteristics, implementation methods and implementation points of the OBE teaching model from a macro perspective (Hu Wei, 2008); on the other hand, it focuses on the OBE teaching model. For a specific major or course, for example, Zhao Yu (2016) discussed the application of OBE education in management course teaching from the aspects of training objectives, course design, teaching content, etc., providing a reference for other related courses to apply this model; Fan Xiangjun Guan Xinghua (2017) tried to design results-oriented tasks in English speaking teaching, set up a result-oriented speaking task implementation model, and designed the classroom internalization of OBE speaking tasks. Through survey data, he found that result-oriented The flipped classroom teaching model has led to significant improvements in learning interest, task participation, and oral performance. In addition, there are some studies on integrating OBE education into the teaching models of other majors such as automobile maintenance and logistics in higher vocational colleges. From the analysis of existing literature, it is found that research based on the OBE teaching model emphasizes "student-centered" organization of teaching, including setting learning starting points based on students' existing

differentiated ability levels, providing teaching content that is tailored to students' aptitude, and using diversified teaching evaluations. etc.

The third is empirical research based on OBE. Empirical research on OBE is mostly found in vocational colleges. Among them, Guangdong Lingnan Vocational and Technical College, Shantou University, Heilongjiang Vocational and Technical College, etc. are the first to carry out empirical research on OBE education. The book "Exploration and Practice of Talent Cultivation Based on DQP OBE: Application Practice of Chineseization of the American Qualifications Framework" edited by He Jing (2017), based on the reference to the American Qualifications Framework (DQP), integrates OBE education, and combines The actual situation of vocational education has been actively explored in the practice of Chineseization of OBE education. After practical exploration, research has found that this model can effectively solve some of the urgent problems in the reform of professional talent training models in higher vocational education. At the same time, the research team provides application examples of OBE-based teaching design and implementation in majors such as industrial and commercial enterprise management, logistics management, and human resources management for reference by other vocational schools. Researchers such as Gu Peihua (2014) pointed to Shantou University's engineering education model based on "learning outcomes" (OBE). The research content mainly focuses on the practical structure, implementation characteristics, and implementation focus of the OBE engineering education model. , and empirical research results show that the practice of engineering education model based on OBE is an effective teaching reform strategy for Shantou University. In addition, the research team also pointed out the difficulties encountered in the implementation of OBE and practical reflections on how vocational colleges can achieve flexible, sustainable, and high-level OBE. Wang Xiaodian's works and research papers such as "Outcome-Oriented Vocational Curriculum Development" and "Outcome-Oriented Vocational Curriculum Development Case Collection" take Heilongjiang Vocational and Technical College as the research object and carry out the reform of the outcome-oriented curriculum system based on the school-wide level. In-depth research was carried out to complete the integration and optimization of the entire school's curriculum system from the establishment of core competency indicators, adjustment of outcome-oriented curriculum structure, development of specific course syllabus and unit teaching design, and multiple evaluation methods (Wang Xiaodian, 2016).

Based on the above content, the assessment of student learning outcomes in innovation and entrepreneurship education courses in Chinese art higher vocational colleges is a systematic process, aiming to measure the acquisition and improvement of students' knowledge, skills, attitudes and values in innovation and entrepreneurship education courses. This article will The discussion is conducted from four dimensions: course content, teaching methods, teaching staff, and student innovation achievements.

Research Methodology

Five art vocational colleges in the Beijing-Tianjin-Hebei region have been selected as the target institutions for this study, with an anticipated sample size of approximately 300 individuals. Due to restrictions imposed by the pandemic, we have opted for a sampling survey method and are conducting the survey online using the Questionnaire Star app to facilitate efficient data management and collection. We prioritize the principles of anonymity and voluntary participation throughout the survey process to ensure the privacy and rights of each participant are fully respected. The survey commenced in early November 2023 and will conclude by the end of January 2024, allowing sufficient time for data collection and analysis.

The specific steps of the survey are outlined as follows:

1、Initially, an open-ended questionnaire was developed based on six dimensions determined by this study to explore students' perspectives and experiences regarding the outcomes of innovation and entrepreneurship education courses in art vocational colleges. Subsequently, the questionnaire was distributed to vocational students enrolled in the target institutions.

2、Thorough analysis of the collected responses from the open-ended questionnaire was conducted, upon which a preliminary survey questionnaire was formulated to gain comprehensive insights into students' viewpoints and opinions.

3、Subsequently, experts were invited to validate the preliminary questionnaire for its validity, and a pilot test was conducted on a small scale, accompanied by soliciting feedback from the experts. Based on the suggestions provided by the experts, the questionnaire underwent the first round of revision and optimization.

4、Following the pilot test, each item of the questionnaire underwent discrimination analysis to ensure the appropriateness and effectiveness of the question design, as well as the internal consistency of the questionnaire.

5、After establishing the reliability of the questionnaire, a second round of revision was conducted to finalize the questionnaire, and the formal distribution commenced.

6、Finally, the collected survey data will be subjected to comprehensive statistical analysis using SPSS 23.0 software to derive scientifically accurate conclusions and provide valuable insights for future research endeavors.

To validate the scientific validity of the self-developed "Evaluation Indicators for the Teaching Effectiveness of Innovation and Entrepreneurship Education Courses in Chinese Art Vocational Colleges," three experts in relevant fields in China were chosen. Their focus was primarily on evaluating the teaching outcomes of innovation and entrepreneurship education courses in Chinese art vocational colleges. Face-to-face, in-depth interviews were conducted to explore aspects such as the feasibility of evaluation dimensions and the rationality of proposed primary and secondary indicators. Drawing from expert recommendations on evaluation dimensions, a seven-point Likert scale was employed to gauge the significance of media literacy and the primary and secondary indicators. Results indicated an 85% high level of agreement with each indicator, signifying the scientific objectivity of the constructed evaluation indicators. Thus, based on conceptual research and expert insights, this study compiled the final "Questionnaire on the Teaching Effectiveness of Innovation and Entrepreneurship Education Courses in Chinese Art Vocational Colleges." The questionnaire comprises four major dimensions and six sub-dimensions, detailed in Table 1.

Table 1 Evaluation indicator system for teaching achievements of innovation and entrepreneurship education courses in Chinese art vocational colleges

First level indicator	Secondary indicators and indicator descriptions	
Course Content(A)	Course goal attainment (Aa)	- Students' mastery of theoretical knowledge of innovation and entrepreneurship - Improvement of students' innovative thinking and entrepreneurial awareness - Students' enthusiasm and participation in innovative and entrepreneurial activities
	Course content usefulness and update frequency (Ab)	- The relevance of course content to the development of the art industry - Does the course content cover the latest artistic creation concepts and technical methods? - Frequency and timeliness of course content updates
Teaching methods(B)	Innovation and effectiveness of teaching methods (Ba)	- Whether the teaching methods used by teachers are consistent with the characteristics of art majors - Whether the teaching method can stimulate students' innovative potential and entrepreneurial enthusiasm - Whether the teaching method can provide practical opportunities and promote students' active participation
Teachers(C)	Professionalism of teaching staff (Ca)	- Teacher's professional background and academic level - Teachers' innovation and entrepreneurship experience and practical project operation capabilities - Teachers' participation in relevant training and academic exchanges
Practice and Achievements(D)	Practical session (Da)	- Whether the design of practical links is combined with theoretical courses - The quantity and quality of students' participation in practical projects - Awards and recognitions received by students in innovation and entrepreneurship competitions, art exhibitions and other activities
	Student Innovation Achievements (Db)	- The creative level and degree of innovation of students' innovative works - Implementation effects and business potential of student entrepreneurial projects - Students' achievements and honors in the field of innovation and entrepreneurship

Research Scope

Five art vocational colleges in the Beijing-Tianjin-Hebei region are selected as the target colleges for the survey, and about 300 people are expected to be surveyed. Due to the epidemic, this questionnaire is mainly a sampling survey, using the Questionnaire Star APP online survey method, insisting on anonymity and voluntariness, starting from early November 2023 and ending at the end of January 2024.

Research Result

The final version of the self-constructed scale, titled the "Questionnaire on the Teaching Effectiveness of Innovation and Entrepreneurship Education Courses in Chinese Art Vocational Colleges," comprises a total of 18 test items, with 3 items allocated to each sub-dimension. Prior to the widespread distribution of the formal questionnaire, a preliminary small-scale survey was conducted. Initially, 60 questionnaires were distributed as predicted. After filtering out unqualified responses, 58 questionnaires were deemed valid. These 58 samples were divided into two groups, with 27 and 31 responses, respectively, across the 7 dimensions. Subsequent T-tests conducted on these groups revealed that the p-value for all questions was less than 0.05, indicating statistical significance. Notably, there existed a significant difference between the high and low-scoring groups, suggesting that the test items possessed discriminatory power and thus warranted retention. Following this phase, the questionnaire was disseminated online. Subsequent identification and screening of the 400 returned questionnaires resulted in 397 valid responses, yielding a commendable recovery rate of 98%.

1. Testing of reliability, convergent validity and discriminant validity

As shown in Table 2: Former researchers generally believe that Std. value greater than 0.6 is acceptable, SMC greater than 0.3 means the question has item reliability; CR is greater than 0.7, which means there is sufficient internal consistency between dimensions, and AVE is basically are all greater than 0.5, indicating good convergent validity between dimensions.

Therefore, the item reliability and convergent validity between dimensions of this model are good.

Table 2 Reliability and convergent validity test data table

Dimensions	Subdimension	topic	factor loading	Item reliability	component reliability	convergent validity
			Std.	SMC	CR	AVE
Course content (A)	Aa	1	.865	.748	.904	.653
		2	.742	.541		
		3	.845	.714		
	Ab	1	.733	.537	.873	.632
		2	.805	.648		
		3	.827	.674		
Teaching methods(B)	Ba	1	.865	.748	.904	.633
		2	.442	.551		
		3	.845	.714		

Teachers(C)	Ca	1	.733	.537	.873	.552
		2	.805	.648		
		3	.827	.684		
Practice and Achievements(D)	Da	1	.865	.748	.904	.653
		2	.742	.551		
		3	.845	.714		
	Db	1	.788	.641	.894	.680
		2	.731	.691		
		3	.827	.684		

As shown in Table 3, the bold words on the diagonal are the AVE root values, and the lower triangle is the Pearson correlation and mean value of the dimensions. The standard deviation is shown in the table: the AVE root values of all dimensions are greater than the dimension and The correlation between other dimensions represents the discriminant validity between dimensions.

Table 3 Correlation coefficient between the square root of AVE and latent variables

Dimensions	discriminant validity				Descriptive statistics	
	A	B	C	D	average value	standard deviation
A	0.811				5.49	.969
B	.476	0.723			5.03	1.077
C	.690	.558	0.721		5.21	1.067
D	.784	.540	.761	0.813	5.36	.982

2. Analysis of model fitting and hypothesis testing results

This study calculated the model fitting degree through AMOS24.0 version. Table 4 shows that all the measured fitting degree index values are within the recommended range. Therefore, the model fits the sample data well, and the model has a good fit. Compatibility.

Table 4 Structural model fitting goodness index results

fit index	Acceptable suggestions	The fitting value of this model
Chi-square value and degrees of freedom （Chi-square/df）	1—5	1.40
Approximation error root mean square （RMSEA）	＜0.05—0.08	0.04
Normative goodness-of-fit index（NFI）	＞0.9	0.93
Non-normative fit index（NNFI）	＞0.9	0.92
Model comparison fitness（CFI）	＞0.9	0.92
value-added fit index（IFI）	＞0.9	0.96
goodness of fit index（GFI）	＞0.9	0.94

Discussion

In our study, we aimed to develop an evaluation tool for assessing the teaching effectiveness of innovation and entrepreneurship education courses in Chinese art higher vocational colleges. This objective aligns with the findings of several studies highlighting the importance of evaluating the effectiveness of such courses (Smith et al., 2019; Wang & Huang, 2020). Our research underscores the significance of this endeavor by providing a systematic approach to measure the teaching outcomes in this specific educational context.

Regarding the quality diagnosis of our survey results, our findings were consistent with the literature. The high KMO value (0.977) and the significant p-value obtained from Bartlett's sphericity test (< 0.0001) indicate that our data were suitable for exploratory factor analysis, corroborating similar findings in prior research (Jones & Bentler, 2017; Hair et al., 2019).

When evaluating the model fit using Amos 24.0 software, we considered various fit indices, including the chi-square value, GFI, AGFI, NFI, IFI, CFI, and RMSEA. The utilization of multiple fit indices aligns with recommendations in the literature (Bentler & Bonett, 1980; Hooper et al., 2008). Our model demonstrated a strong fit, as indicated by GFI and AGFI values exceeding 0.9, consistent with previous research emphasizing the importance of assessing model fit in structural equation modeling (Marsh et al., 2004; Kenny et al., 2015).

Overall, our study contributes to the existing literature by providing a validated evaluation tool tailored to the context of innovation and entrepreneurship education in Chinese art higher vocational colleges. By aligning our findings with prior research and adhering to established methodologies, we enhance the credibility and applicability of our results, thereby advancing knowledge in this field.

Recommendations

1、Theoretical Suggestions:

Explore further the intersection of innovation and entrepreneurship education with art theory to understand their potential synergies in advancing art disciplines and nurturing artistic talents.

Delve deeper into the design principles of innovation and entrepreneurship education courses, aiming to integrate the cultivation of artistic innovation and entrepreneurial qualities into curriculum design to meet the evolving demands of modern society for well-rounded artistic talents.

2、Research Direction:

For future research, it is recommended to delineate the scope of this study from potential avenues for further exploration. This may include investigating specific aspects of innovation and entrepreneurship education within art vocational colleges or exploring alternative methodologies to enhance teaching effectiveness.

3、Policy Suggestions:

Suggest policies to incentivize government and relevant departments to bolster support for innovation and entrepreneurship education in art higher vocational colleges. Policies could focus on providing financial incentives and regulatory frameworks to promote the comprehensive development of such education initiatives.

4、Practical Advice:

Experiment with diverse content and flexible teaching methods tailored to the unique characteristics of art disciplines in innovation and entrepreneurship courses. Emphasize a balance between theoretical knowledge and practical application to better prepare students for real-world challenges and opportunities in entrepreneurship.

References

Chen Qian. (2022). A preliminary study on the training path of innovation and entrepreneurship education for art higher vocational students. *Shanxi Youth*. (21), 105-107.

Smith, J. K., Jones, L. M., & Wang, Q. (2019). Assessing the Effectiveness of Innovation and Entrepreneurship Education: A Review of Research Methods and Measures. *Journal of Vocational Education*. 15 (3), 120-135.

Wang, Y., & Huang, L. (2020). Evaluation of Entrepreneurship Education in Higher Vocational Colleges Based on Structural Equation Modeling. *Journal of Education Research*. 25 (4), 65-78.

Jones, P. E., & Bentler, P. M. (2017). Confirmatory Factor Analysis of Multitrait-Multimethod Matrices. *Psychological Methods*. 22 (4), 727-741.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate Data Analysis*. (8th ed.). Cengage Learning.

Marsh, H. W., Hau, K. T., & Wen, Z. (2004). In Search of Golden Rules: Comment on Hypothesis-Testing Approaches to Setting Cutoff Values for Fit Indexes and Dangers in Overgeneralizing Hu and Bentler's (1999) *Findings. Structural Equation Modeling*. 11 (3), 320-341.

Kenny, D. A., Kaniskan, B., & McCoach, D. B. (2015). The Performance of RMSEA in Models with Small Degrees of Freedom. *Sociological Methods & Research*. 44 (3), 486-507.

แนวทางการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราช ในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

The Guidelines of Supports and Increasing the Potential of Entrepreneurs Raising Korat Breed Chickens in Phanom Dong Rak District of Surin Province

ศิริกมล ประภาสพงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Sirikamol Prapatpong
Sisaket Rajabhat University, Thailand
E-mail:SirikamolP.sskru@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน โดยงานวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธ์คราชรายเล็กและรายใหญ่ จำนวน 5 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์แบบอุปนัย และวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชรายเล็กมีการจำหน่ายไก่ให้กับพ่อค้าคนกลาง หาตลาดส่งเอง มีกลุ่มลูกค้าเดิมและลูกค้าใหม่จากการบอกต่อ ราคาไก่ผันผวน ระบบบริหารจัดการฟาร์มไม่ได้มีมาตรฐานตามปศุสัตว์ มีการส่งเสริมการตลาดเองและมีหน่วยงานราชการเชิญไปร่วมแสดงสินค้าตามเทศกาล ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชรายใหญ่ ระบบบริหารจัดการฟาร์มมีมาตรฐาน ทำข้อตกลงรับซื้อกับบริษัทรายใหญ่ ส่งภัตตาคาร โรงแรมชั้นนำ ห้างสรรพสินค้าที่เป็นคู่ค้ากันมาหลายปี

2) แนวทางการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชทั้งรายเล็กและรายใหญ่มีความต้องการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจะทำให้ฟาร์มมีผลิตภัณฑ์ที่ดีมีมาตรฐานเพิ่มขึ้น มีช่องทางการจำหน่ายที่กว้างและหลากหลายมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการรายเล็กจนถึงรายใหญ่อยากให้มีการส่งเสริมการขาย/การสร้างการรับรู้ ที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ศักยภาพผู้ประกอบการ; การเลี้ยงไก่; การเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราช

* วันที่รับบทความ : 30 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 11 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 12 มิถุนายน 2567
Received: April 30 2024; Revised: June 11 2024; Accepted: June 12 2024

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study the current condition of entrepreneurs raising Korat breed chickens in Phanom Dong Rak District. Surin Province and 2) To study guidelines for promoting and increasing the potential of entrepreneurs raising Korat breed chickens in Phanom Dong Rak District. It is a mixed methods research. The qualitative research collected data by means of in-depth interviews from a target group of 5 small and large Kraj chicken farmers. and a sample group of 20 people who were broiler breeders in Surin Province. The data were analyzed inductively. and analyzed with descriptive statistics. The research results found that:

1) The current situation of small Korat breed chicken farmers is selling chicken to middlemen, finding wholesale markets on their own, and having existing and new customers from word of mouth. Chicken prices fluctuate The farm management system is not standardized according to livestock. Animals have their own marketing promotions and government agencies invite them to participate in festival exhibitions. Major Korat breed chicken farming operator The farm management system is standardized. Make purchasing agreements with major companies, supplying leading restaurants, hotels, and department stores that have been partners for many years.

2) Guidelines for promoting and increasing the potential of entrepreneurs raising Korat breed chickens, both small and large businesses have the highest level of desire to promote and increase the potential of entrepreneurs raising Korat breed chickens. This will allow the farm to have good products with increased standards. There are wider and more diverse distribution channels. Make small to large entrepreneurs want to promote sales/create awareness. that is no different.

Keywords: Entrepreneurial Potential; Raising Chickens; Raising Korat Breed Chickens

บทนำ

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อมากกว่า 3 หมื่นราย และในแต่ละปีมีผลผลิตไก่เนื้อประมาณ 3 ล้านตัน ซึ่งอุตสาหกรรมไก่เนื้อมีความสำคัญต่อประเทศ ทั้งด้านความมั่นคงทางอาหาร และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยไก่เป็นสินค้าเกษตรและอาหารส่งออกที่สำคัญลำดับต้น ๆ ของไทย รองจากสินค้าเพียงไม่กี่รายการ เช่น ข้าว และทุเรียนไตรมาสแรกของปี 2566 พบว่า ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่ 44.9 บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้น 11.1% เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2566 ปริมาณการผลิตไก่ของไทยมีแนวโน้มเติบโตเฉลี่ย 2.5-3.5% ต่อปี ในปี 2566-2568 โดยตลาดในประเทศมีแนวโน้มกระเตื้องขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่ทยอยฟื้นตัว โดยเฉพาะธุรกิจอาหารและร้านอาหาร ตามภาวะธุรกิจท่องเที่ยวที่จะเติบโตในอัตราเร่งหลังการเปิดประเทศเต็มรูปแบบเพื่อรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ขณะที่การส่งออกผลิตภัณฑ์ไก่เนื้อจะเติบโตต่อเนื่อง โดยมีแรงหนุนจาก 1) ความต้องการบริโภคของประเทศคู่ค้าสำคัญ อาทิ ญี่ปุ่น และ สหราชอาณาจักร ที่ยังคงเพิ่มขึ้นตามอุปสงค์ที่เกี่ยวเนื่องกับความมั่นคงทางอาหาร 2) การขยายตลาดไปยังประเทศในตะวันออกกลาง โดยเฉพาะซาอุดีอาระเบียบ จากความสัมพันธ์ทางการค้าที่เปิด

กว้างขึ้น และ 3) การยอมรับในมาตรฐานการผลิตของไทย ตลอดจนความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างไทยและประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ความต้องการบริโภคเนื้อไก่มีแนวโน้มเติบโตตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ ฟาร์มขนาดใหญ่จะมีความได้เปรียบจากการประหยัดต่อขนาด มีระบบการบริหารจัดการที่ดี และมีตลาดรองรับที่แน่นอน โดยเฉพาะฟาร์มที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมไก่แช่แข็งและแปรรูป (ศูนย์วิจัยกรุงศรีอยุธยา, 2566)

ดังนั้นการบริหารจัดการฟาร์ม เป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด เนื่องจากการประกอบธุรกิจจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ มีพันธุ์สัตว์ที่ดีมีอาหารที่ใช้ในการเลี้ยงดีและต้องมีการบริหารจดการฟาร์มที่ดีด้วย ผู้ประกอบการจะต้องมีการวางแผนการจัดการฟาร์มที่ดีแล้วการดาเนินธุรกิจเลี้ยงสัตวประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้ ประกอบการจะต้องเป็นผู้ที่ความรู้เรื่องการบริหารจดการฟาร์มที่ดีในด้านต่างๆ เช่น การจัดการเลี้ยงดูสัตว์การจัดการให้อาหารสัตว์การจัดการโรงเรือน การจัดการเรื่องสุขาภิบาลและการควบคุมป้องกันโรคในสัตว์แต่ละชนิดจะใช้วิธีการจัดการที่แตกต่างกันไป พื้นฐานความรู้เรื่องการบริหารจัดการฟาร์มมีบทบาทความสำคัญสำหรับการเลี้ยงดูแลสัตว์มาก หากผู้ประกอบการสามารถบริหารจัดการฟาร์มที่ดีและถูกต้องตามกฎหมายก็จะทำให้ผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์เกิดประโยชน์และผลกำไรไรสูงสุด การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในฟาร์ม เนื่องจากเมื่อก่อนการเลี้ยงในระบบเปิด ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีแบบระบบเก่า ต่อมาก็เริ่มมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าใช้มากขึ้น อมรรัตน์ โมฬี และคณะ (2555) จากโรงเรือนระบบเปิดก็มาเป็นโรงเรือนระบบปิด โดยใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ใช้ภายในและภายนอกโรงเรือนที่ทันสมัย จะช่วยเพิ่มผลผลิตได้เป็นอย่างมากและมีความสำคัญต่อระบบฟาร์มไก่ เฉลิมชัย หอมตา (2563) เกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ผู้เลี้ยงไก่มีความพยายามผลักดันการใช้ประโยชน์ระบบ FTA ส่งขายกัมพูชา ปัจจุบันการแข่งขันด้านการตลาดสูงขึ้น เกษตรกรต้องพัฒนาศักยภาพตัวเองเพื่อแข่งขันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งในระบบนี้ถือเป็นการยกระดับมาตรฐาน คุณภาพ และสามารถขายสินค้าในราคาที่สูงขึ้นได้ เนื่องจากจังหวัดสุรินทร์มีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชา ภายใต้กรอบความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-กัมพูชา ได้ลดและยกเลิกภาษีให้กับสินค้าส่วนใหญ่ที่ส่งออกจากไทย ซึ่งสินค้าประเภทไก่สดจากไทยเป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภคกัมพูชา เกษตรกรสามารถทำราคาได้ดีแต่กัมพูชายังเก็บภาษีที่ 5% ซึ่งต้องมีการพูดคุยกันเป็นลำดับต่อไปเพื่อขยายตลาดหรือหาตลาดเพิ่มขึ้น และที่สำคัญกัมพูชาเป็นสมาชิกความตกลงอาเซียนการค้าเสรีอาเซียน อย่างไรก็ตาม เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ในจังหวัดสุรินทร์ยังประสบปัญหาไม่สามารถผลิตอาหารได้เอง หรือลดต้นทุนลงได้ โดยการเลี้ยงไก่ด้วยอาหารสำเร็จรูปทำให้มีต้นทุนสูง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่และการจัดการด้านการเลี้ยงไก่ เพื่อให้สามารถพัฒนาตลาดการค้าไก่โดยเกษตรกรสามารถเป็นผู้บริหารจัดการด้วยตนเองได้อย่างชาญฉลาด และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้มองเห็นความสำคัญทาง ด้านบุคลากร ด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านต้นทุน ด้านเทคโนโลยี ด้านการส่งเสริมการขาย ด้านผลิตภัณฑ์ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่ง

ศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจดการฟาร์มเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์เพื่อต้องการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์และนำข้อมูลเพื่อไปหาแนวทางในการวางแผนยกระดับพัฒนาฟาร์ม ให้ได้มาตรฐานสามารถที่ยกระดับราคาของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้นและสามารถส่งออกให้กับผู้ประกอบการชั้นนำภายในประเทศและต่างประเทศได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่

อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

2. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชการรายเล็กไปจนถึงรายใหญ่ในจังหวัดสุรินทร์

2.2 กลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง เป็นผู้ประกอบการส่งออกไก่สายพันธุ์โคราช ในอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 5 คน โดยได้ทำการคัดเลือกผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชรายเล็กไปจนถึงรายใหญ่

2.3 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ประกอบการที่เลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 ราย (กรมปศุสัตว์, 2564)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเนื้อหา ประกอบด้วย 1) สภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์และ 2) แนวทางการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถาม ประกอบด้วย

4.1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

4.2 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เลี้ยงไก่

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราช, ช่องทางจำหน่าย,การแปรรูป, ระบบการเลี้ยง ,ระบบโรงเรือน, ต้นทุนการเลี้ยงไก่ฯลฯ

ตอนที่ 3 ระดับความต้องการส่งเสริมศักยภาพแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) สภาพด้านการจัดจำหน่าย 3) สภาพด้านราคา และ 4) สภาพด้านการส่งเสริมการขาย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์และคัดเลือกพื้นที่ศึกษา จากนั้นผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างกลุ่มเป้าหมายใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง จำนวน 5 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นแบบประเมิน จำนวน 20 คน เป็นผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชรายเล็กไปจนถึงรายใหญ่ในจังหวัดสุรินทร์ จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลนำข้อมูลที่ได้แบ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากเก็บข้อมูลเสร็จแล้วจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์อีกครั้งเพื่อจัดหมวดหมู่ และตรวจสอบข้อมูล และถ้าหากข้อมูลไม่มีความชัดเจนทำการถามซ้ำในครั้งต่อไปจนได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและนำแบบประเมินเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาดล อามาตย์
คณะศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรรพล ศิริเวชพันธ์
คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
3) อาจารย์ณัฐปกรณ์ สีหะวงษ์สกุล
คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด นำแบบสอบถามสามารถไปทำการทดลองกับกลุ่มทดลองที่เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) พื้นที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษาวิจัย จำนวน 30 คน ผู้วิจัยนำข้อมูลมาทำการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha's coefficient) ได้เท่ากับ 0.832 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่มีค่าความเชื่อมั่นในระดับที่สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยได้ รับแบบประเมินกลับคืนและวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 วิธีการ คือ (1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อยข้อสรุปที่ได้มาจากการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ กำจัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมาทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) พิจารณา 3 แหล่ง ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่และแหล่งข้อมูล อ้างอิงแนวคิดสุภางค์ จันทวานิช (2547) ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ นักวิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกครั้งแรก และเมื่อนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมตรวจสอบความชัดเจนของเนื้อหา หากข้อมูลยังไม่ชัดเจน เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องทำการเก็บข้อมูลเดิมในครั้งที่สองกับกลุ่มเป้าหมายอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายเดิมด้วยวิธีการสนทนากลุ่มย่อยข้อมูลที่ได้รับกลับมานั้นมีความสอดคล้องกับจึงเป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัย จึงดำเนินการสรุปผลเชิงพรรณนา (Descriptive) (2) การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยวิธีการลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าที่ได้มาวิเคราะห์ โดยเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดไว้ 5 ระดับตามวิธีการ ลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และนำแบบประเมินที่ลงคะแนนเรียบแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาความ โดยถือเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความต้องการส่งเสริมศักยภาพ	
ความต้องการส่งเสริม 1	หมายถึง	น้อยที่สุด
ความต้องการส่งเสริม 2	หมายถึง	น้อย
ความต้องการส่งเสริม 3	หมายถึง	ปานกลาง
ความต้องการส่งเสริม 4	หมายถึง	มาก
ความต้องการส่งเสริม 5	หมายถึง	มากที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยในการอภิปรายผล ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

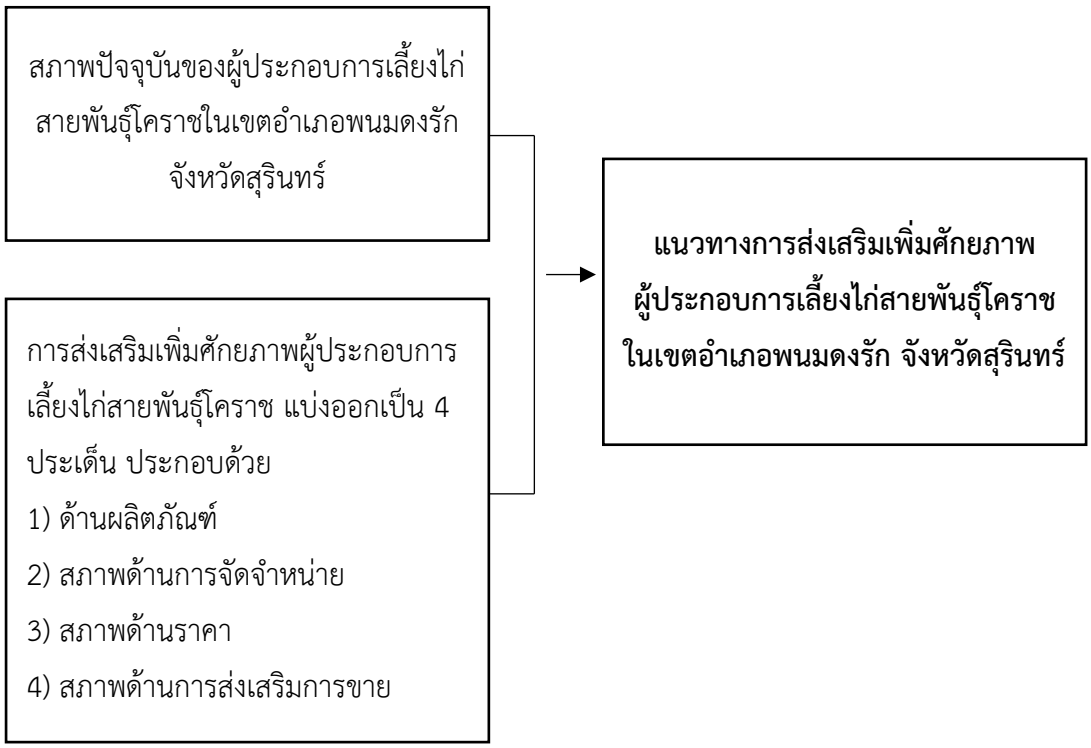

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1) สภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราชรายเล็กส่วนมากแล้วจะเลี้ยงไก่โคราชโดยทำเป็นแบบโรงเรือนธรรมชาติ เพื่อช่วยลดต้นด้านงบประมาณและบริหารจัดการความเป็นอยู่ของชุมชนด้วยการพึ่งตนเองในท้องถิ่นของตนเอง ดังเช่น ชุมชนบ้านดอนน้ำตาล ตำบลบักได อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ที่เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการสนับสนุนพันธุ์ไก่และองค์ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐโดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลบักได เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้มีอาชีพที่หลากหลายเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งสภาพปัจจุบันด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราชยังไม่ได้มีการพัฒนาส่งออกไปยังต่างประเทศ แต่เน้นเลี้ยงแล้วจำหน่ายในพื้นที่อำเภอพนมดงรักและขยายตลาดไปยังตลาดอำเภอปราสาทและอำเภอกาบเชิง หรือตลาดช่องจอม ยังอยู่ในลักษณะการจำหน่ายผลผลิตให้พ่อค้าคนกลางในพื้นที่ และร้านค้าในชุมชน เนื่องจากจำนวนของผู้เลี้ยงไก่และตัวไก่หรือวัตถุดิบไม่เพียงพอต่อการจำหน่าย ซึ่งผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราชต้องประสบปัญหาในการเลี้ยงคือ ขาดแคลนงบประมาณในการสร้างโรงเรือนและอาหารไก่ และพอได้รับสายพันธุ์ไก่โคราชมาจากหน่วยงานภาครัฐในรอบแรก ก็ไม่มีการต่อยอดและอาจต้องล้มเลิกไปในที่สุด เพราะแบกภาระค่าอาหารไก่ไม่ไหว ขาดสภาพคล่อง เงินหมุนเวียน อีกทั้งยังไม่มีองค์ความรู้หรืออุปกรณ์ในเพาะสายพันธุ์เอง ดังนั้น มีหน่วยงานราชการคือองค์การบริหารส่วนตำบลบักได และสำนักงานเกษตรอำเภอคอยช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม เพื่อศักยภาพให้กับผู้ประกอบการ ให้เข้มแข็ง ที่สามารถพึ่งพาตัวเองให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นผ่านระบบกลไกสารสนเทศและนวัตกรรมทางการตลาดในการเลี้ยงไก่โคราชในจังหวัดสุรินทร์ให้ยั่งยืน โดยในปัจจุบันผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธ์โคราชในจังหวัดสุรินทร์ มีดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงรายชื่อผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราชในจังหวัดสุรินทร์

ลำดับที่	ชื่อผู้ประกอบการ/ชื่อฟาร์ม	เบอร์โทรศัพท์	ชื่อหมู่บ้าน	ตำแหน่ง
1	นายพงศกร แก้วหลวง	082-1451251	บ้านดอนน้ำตาล หมู่ 3 ต.บักได อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์	เจ้าของฟาร์มพงศกร
2	นายแสงจันทร์ บุญยงค์	089-9633028	บ้านหนองแวง หมู่ 15 ต.บักได อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์	เจ้าของฟาร์มแสงจันทร์

3	นายสุรศักดิ์ เกลียวเพียร	044 -508- 233	บ้านดอนน้ำตาล หมู่ 3 ต. บักได อ. พนมดงรัก จ. สุรินทร์	ผู้รับผิดชอบหลักศูนย์เรียนรู้ฟาร์มไก่ อบต.บักได /รองปลัดอบต.บักได รักษาราชการแทนปลัดอบต.บักได
4	คุณเมย์ /คุณแมกซ์ ธารทองฟาร์มไอแอม	092-8281735	บ้านโนนยางกุด หมู่ 22 ต. บักได อ. พนมดงรัก จ. สุรินทร์	เจ้าของฟาร์มธารทองฟาร์มไอแอม
5	คุณบอล	091-8633621	บ.เบทาโกร จังหวัดสุรินทร์	ฝ่ายการตลาดและฝ่ายสัตว์ศาสตร์ไก่ บ.เบทาโกร จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ 1 นายพงศกร แก้วหลวงภรรยา บ้านดอนน้ำตาล หมู่ที่ 3 ตำบลบักได อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ เจ้าของฟาร์ม

ภาพที่ 2 นายแสงจันทร์ บ้านหนองแวง หมู่ 15 ตำบลบักได อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ เจ้าของฟาร์มแสงจันทร์

ภาพที่ 3 นายสุรศักดิ์ เกลียวเพียร บ้านดอนน้ำตาล หมู่ 3 ตำบลบักได อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ 4 คุณเมย์ /คุณแมกซ์ ธารทองฟาร์มไอแอม บ้านโนนยางกุด หมู่ 22 ตำบลบักได
อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

2) แนวทางการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาเบื้องต้นแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ประกอบด้วย 1) ด้านผลิตภัณฑ์ 2) สภาพด้านการจัดจำหน่าย 3) สภาพด้านราคา และ 4) สภาพด้านการส่งเสริมการขาย ดังนี้

2.1 ด้านผลิตภัณฑ์

ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราชรายเล็กเน้นเลี้ยงไก่แล้วขายไก่เป็นให้กับพ่อค้าคนกลาง ซึ่งการเลี้ยงไก่โคราชนั้นใช้ระยะเวลาในการเลี้ยง 55-75 วัน ต่อรอบการเลี้ยง เน้นเลี้ยงจำนวน ละ 400 ตัว ต่อโรงเรือน และการใช้อาหารไก่ต่อรอบ คือ 30 - 40 กระสอบละ 450 บาท ต่อ 1 รอบ การเลี้ยง อายุของไก่โคราช 70 วัน เนื้อไก่ก็จะนุ่ม สมบูรณ์ เป็นที่ต้องการของพ่อค้าที่ให้ข้อมูลว่าลูกค้าที่ซื้อไปบริโภคต้องการซึ่งน้ำหนักต่อตัวจะอยู่ที่ 1.30 กก. ซึ่งจะส่งให้พ่อค้าคนกลางกิโลกรัมละ 75- 80 บาท เน้นการจำหน่ายในจังหวัดสุรินทร์ ยังไม่ได้ทำการตลาดกับประเทศกัมพูชา

ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราชรายใหญ่เน้นเลี้ยงไก่โคราชแบบโรงเรือนปิด ที่มีขนาดใหญ่และได้มาตรฐาน ซึ่งจะทำครบวงจร จะเน้นการเลี้ยงแบบผูกขาดพันธะสัญญาร่วมกับบริษัทใหญ่ชั้นนำของประเทศซึ่งเป็นการลงทุนที่ใช้งบประมาณค่อนข้างสูงในการทำโรงเลี้ยง แล้วส่งไปแปรรูปผลิตภัณฑ์ในโรงแปรรูปและเน้นการแปรรูปอาหารแบบหลากหลายตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าในประเทศและต่างประเทศ

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับช่องทางการจำหน่ายไก่โคราชของ ตำบลบักได อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ช่องการจำหน่ายเป็นลักษณะการจำหน่ายมี 2 ประเภท คือ

1) วิธีการขายโดยตรงกับผู้ซื้อที่มารับซื้อในพื้นที่ กลุ่มเป็นผู้จำหน่ายเองทางตรงโดยผู้ผลิตเป็นผู้จำหน่ายเอง โดยลูกค้าอาจเป็นพ่อค้ารับซื้อไก่ หรือลูกค้ารายย่อยอื่นๆ สามารถเข้ามาติดต่อขอซื้อไก่และลูกไก่ได้ที่ฟาร์มโดยตรง ซึ่งผลิตภัณฑ์ไก่โคราชจะเป็นคู่ค้าประจำ และหากลูกค้าต้องการซื้อจำนวนมากทางฟาร์ม มีบริการส่งถึงปลายทาง โดยมีข้อจำกัดคือ ระยะทางในการจัดส่งต้องอยู่ในบริเวณชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียงที่ระยะทางไม่ไกล

2) วิธีขายของฟาร์มพันธะสัญญา ได้ทำ MOU ร่วมกับผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ ซึ่งฟาร์มจะได้รับรองมาตรฐานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบฟาร์มและตัวไก่โคราช ซึ่งจะมีการรับประกันราคาไก่ ก็สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่ตกลงกันแต่แรกมีขึ้นลงตามราคากลาง ของบริษัทเครือข่ายที่เป็นบริษัทชั้นนำของประเทศที่มีการจำหน่ายและส่งออกในประเทศและต่างประเทศ

2.2 ด้านราคาที่รับซื้อไก่เป็นและไก่ชำแหล่ะในปัจจุบัน

การจำหน่ายผลผลิตที่เป็นข้าวหอมมะลิของกลุ่มฯ แบ่งผลผลิตการจำหน่ายออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) การจำหน่ายไก่โคราชแบบไก่เป็น นั้นใช้ระยะเวลาในการเลี้ยง 55-75 วัน ต่อรอบการเลี้ยงเน้นเลี้ยงจำนวน ละ 400 ตัว ต่อโรงเรือน และการใช้อาหารไก่ต่อรอบ คือ 30 - 40 กระสอบละ 450 บาท ต่อ 1 รอบ การเลี้ยง อายุของไก่โคราช 70 วัน เนื้อไก่ก็จะนุ่ม สมบูรณ์ เป็นที่ต้องการของพ่อค้าที่ให้ข้อมูลว่าลูกค้าที่ซื้อไปบริโภคต้องการซึ่งน้ำหนักต่อตัวจะอยู่ที่ 1.30 กก. ซึ่งจะส่งให้พ่อค้าคนกลางกิโลกรัมละ 75 - 80 บาท

2) การจำหน่ายไก่โคราชแบบไก่ชำแหล่ะ เกษตรกรจะจำหน่ายที่ฟาร์มในพื้นที่ชุมชนโดยลูกค้าโทรมาสั่งจองล่วงหน้าสามารถขายไก่ที่ชำแหล่ะในราคาที่สูงกว่ากิโลกรัมละ 120 -130 บาท

“การเลี้ยงไก่โคราชไม่ว่าจะเป็นการขายไก่เป็นหรือขายไก่ชำแหละต่างก็ได้ราคาดีไม่แตกต่างกัน แต่การผู้ประกอบการเลี้ยงไก่รายเล็กจะทำให้ครบวงจรหรือส่งออกไปยังประเทศกัมพูชานั้นเป็นเรื่องที่ยาก เพราะขาดความรู้ความเข้าใจด้านการส่งออกระหว่างประเทศ และกฎหมายการส่งออกและบุคคลภาครัฐสนับสนุนเสริมและการทำโรงเลี้ยงยังขาดมาตรฐานการรับรองของโรงเรือนที่เลี้ยงไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ แต่เป็นเพราะเน้นขายให้กับคนในชุมชนและพ่อค้าคนกลางในตลาดอำเภอพนมดงรัก

อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง และตลาดบ้านด่านที่ช่องจอมก็ไม่เพียงพอแล้วไม่พอต่อความต้องการของลูกค้า และถ้าจะขยายฟาร์มก็ต้องเพิ่มจำนวนไก่ เพิ่มอาหารไก่ ยาวัคซีนไก่ อาหารเสริมไก่ ก็ต้องใช้งบประมาณในการลงทุนสูง จึงเป็นสาเหตุที่ต้องค่อยเป็นค่อยไปอีกทั้งยังขาดแรงงานในครอบครัวซึ่งบุตรหลานไม่ได้ให้ความสำคัญและสนใจในธุรกิจการเกษตร”

เพศชาย อายุ 49 ปี (สัมภาษณ์)

2.3 ด้านช่องทางการจำหน่ายในจังหวัดสุรินทร์

นอกจากการจำหน่ายไก่โคราช ของพ่อค้าคนกลางที่เป็นคู่ค้ากันแล้วจะมีผู้รับซื้อในพื้นที่แล้ว ผู้ประกอบการฟาร์มฯ ยังคงต้องการขยายตลาดเพิ่มขึ้น โดยทางฟาร์มฯได้มีการประชาสัมพันธ์ช่องทางจำหน่ายทางโทรศัพท์ ไลน์ และเฟสบุ๊ค ของฟาร์ม ซึ่งผลตอบรับเป็นที่น่าพึงพอใจของสมาชิก แต่อย่างไรก็ตาม ลูกค้าที่ติดต่อทางสามช่องทางดังที่กล่าวนี้ยังคงเป็นลูกค้ารายเดิม และลูกค้าที่เป็นการบอกต่อกันและเครือญาติ ซึ่งการขยายตลาดต้องได้รับการพัฒนาทั้งระบบเว็บไซต์ ระบบการสั่งซื้อที่สามารถติดต่อสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ได้โดยตรงจากฟาร์มฯ และฟาร์มเองไม่มีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการข้อมูลระบบสารสนเทศได้อย่างเพียงพอ และการสร้างความมั่นใจให้กับสินค้าจะทำให้เกิดการขยายตลาดการจำหน่ายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นการใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่เป็นทางเลือกในการจำหน่ายสินค้าได้กว้างขึ้น เพราะสามารถประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไปได้ทั่วทุกมุมโลกโดยมีการลงทุนที่ไม่สูงและให้ผลตอบแทนที่มากขึ้น

2.4 ด้านการส่งเสริมการขาย/การสร้างการรับรู้

การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นกระบวนการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่การสร้างความตระหนักและเข้าใจในผลิตภัณฑ์ เกิดความชอบและต้องการใช้ และจูงใจให้ซื้อสินค้าหรือบริการ ซึ่งการส่งเสริมการตลาดสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ การโฆษณาการประสัมพันธ์ การขายโดยใช้พนักงานขาย การส่งเสริมการขาย และการตลาดทางตรง ซึ่งรูปแบบที่มักใช้ในการส่งเสริมการจำหน่าย คือ การประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เป็นการให้ข้อมูลเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจ โดยที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเวลาหรือพื้นที่จากสื่อ แต่อาจมีค่าใช้จ่ายในการจัดงาน โดยอาจมีการจัดกิจกรรมทางการตลาดที่น่าสนใจ หรือการใช้วาระโอกาสของการประชาคมหมู่บ้านในการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการขาย เพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมายให้เข้าร่วมงาน โดยปัญหาของการของการส่งเสริมการตลาดของผู้ประกอบการฟาร์มในตำบลบักได คือ ไม่มีงบประมาณเพียงพอ และขาดแรงงานหรือทายาทผู้ประกอบการ ขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี ไม่สามารถโฆษณาและประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ได้มากนัก ทำให้การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์อยู่ในวงจำกัดเฉพาะผู้ซื้อที่รู้จัก หรือลูกค้ารายเดิมเท่านั้น

ดังนั้น จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการฟาร์มเลี้ยงไก่โครราชซึ่งอยู่ในช่วงการพัฒนาการแปรรูป เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายมากขึ้น ในการช่วยเพิ่มมูลค่าผลผลิตเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถยกระดับเศรษฐกิจครัวเรือนและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ยังต้องอาศัยการจัดการด้านองค์ความรู้ในการช่วยส่งเสริมการขายและช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้นให้กับผู้ประกอบการ โดยเครือข่ายให้การสนับสนุนคือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามนักวิจัยค้นพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราชที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบของฟาร์ม คือ

1. การบริหารจัดการด้านฟาร์มไม่ได้มาตรฐาน ยังไม่เป็นระบบฟาร์มที่ถูกต้องตามหลักมาตรฐานฟาร์มของกรมปศุสัตว์ รูปแบบโรงเรือน ลักษณะพื้นโรงเรือน รูปแบบการเลี้ยง อุปกรณ์การเลี้ยง การบันทึกข้อมูลการเลี้ยง การบันทึกรายจ่ายและรายรับ การกกลูกไก่ การให้แสงสว่าง อาหารที่ให้ไก่กิน วิธีการให้อาหาร แหล่งน้ำที่ใช้เลี้ยงไก่ และการเตรียมโรงเรือน

2. ความรู้ระบบการจัดการด้านการตลาดของฟาร์ม เป็นลักษณะแคบและการตลาดไม่มีความหลากหลาย โดยขาดความองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ โดยหน่วยงานในพื้นที่ต้องมาช่วยขับเคลื่อนด้านองค์ความรู้ เพื่อให้ผู้ประกอบการมีช่องทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการแปรรูปนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานการพัฒนาระบบการผลิต การดำเนินงานด้านการตลาดมักมีอุปสรรค เพราะต้องวิเคราะห์ปัจจัยหลายอย่างให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สภาวะปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการจำหน่ายที่จะส่งออกไปยังประเทศกัมพูชา ได้แก่ มาตรฐานของไก่โคราชและมาตรฐานของโรงเรือน ขั้นตอนการขนส่งออกมีความซับซ้อน กฎหมายการส่งออกระหว่างประเทศ ภาวะราคาที่ไม่คงที่มีความผันผวนตลอดเวลา

3. ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ขาดพื้นที่ ยังอาศัยพื้นที่หลังบ้านหรือสวน นา ไร่ เป็นที่ทำโรงเลี้ยงแบบผสมผสานกับการทำนาและอย่างอื่น ไม่มีโรงเรือนที่ได้มาตรฐาน

4. เครื่องมือและเทคโนโลยีที่สนับสนุนฟาร์มในการเลี้ยงไก่ ไม่เพียงพอกลุ่ม 8อาทิ การจัดทำบ่อบำบัดไบร์โอแกส ไฟฟ้าโซล่าเซลล์ เครื่องฟักไข่ที่ได้มาตรฐาน เครื่องชีนไก่สด ตู้แช่ไก่สด และการออกแบบผลิตภัณฑ์

5. ปัญหาการขาดความรู้ทางด้านบัญชีฟาร์ม และยังขาดความรู้ทางบัญชี โดยผู้ประกอบการมีความประสงค์อยากให้หน่วยงานรัฐ หน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีให้กับฟาร์มเกี่ยวข้องกับการจัดทำรายการบัญชี กลุ่มฯ จะสามารถวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม และช่วยลดต้นทุนการผลิตให้กับการบริหารจัดการของฟาร์มฯ ได้เพิ่มขึ้น

6. ปัญหาด้านการป้องกันรักษาและควบคุมโรคระบบการป้องกันโรคในฟาร์มและในไก่เนื้อโคราช การรักษาโรคและการควบคุมโรคที่เกิดขึ้นในฟาร์มของเกษตรกรการให้วัคซีน การให้วัคซีนไก่เนื้อโคราชตามโปรแกรม การให้วัคซีนตามกำหนดเวลา ชนิดวัคซีนที่ให้ไก่ในการเลี้ยงทุกรุ่น วัคซีนที่ให้เป็นบางครั้ง (ไม่ได้

ให้เป็นประจำ) วัคซีนที่ไม่เคยให้ไก่เลย การป่วยของไก่ในรอบปี สาเหตุการตายของไก่ในรอบปี การใช้ยาปฏิชีวนะหรือยาสมุนไพร การกำจัดพยาธิภายใน และบุคคลที่ทำการรักษาเมื่อไก่เจ็บป่วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับความต้องการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 1 ระดับความต้องการส่งเสริมศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม ดังนี้

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านที่ 1 ด้านผลิตภัณฑ์	4.86	.743	มากที่สุด
ด้านที่ 2 ด้านราคาที่รับซื้อไก่เป็นและไก่ชำแหล่ะ	4.72	.771	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ด้านช่องทางการจำหน่าย	4.69	.711	มากที่สุด
ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมการขาย/การสร้างการรับรู้	4.48	.647	มาก
รวม	**4.69**	**.718**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ =4.69, S.D= .718) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ =4.86, S.D.=.743) รองลงมา ด้านราคาที่รับซื้อไก่เป็นและไก่ชำแหล่ะ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ =4.72, S.D.=.771) ด้านช่องทางการจำหน่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ =4.69, S.D.=.711) และด้านการส่งเสริมการขาย/การสร้างการรับรู้ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ =4.48, S.D.=.647) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) สภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราชรายเล็กส่วนมากแล้วจะเลี้ยงไก่โคราชโดยทำเป็นแบบโรงเรือนธรรมชาติ เพื่อช่วยลดต้นทุนด้านงบประมาณและบริหารจัดการความเป็นอยู่ของชุมชนด้วยการพึ่งตนเองในท้องถิ่นของตนเอง เกษตรกรในพื้นที่ได้รับการสนับสนุนพันธุ์ไก่และองค์ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐโดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลบักได เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้มีอาชีพที่หลากหลายเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว อาจเป็นเพราะในอนาคตการขยายตลาดไก่พันธุ์เนื้อในพื้นที่อำเภอพนมดงรักต้อง

พัฒนาไปถึงการส่งออกทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เกษตรกรรายเล็ก หรือผู้ประกอบการราย ย่อยสามารถยกระดับการตลาดที่กว้างขึ้น หากได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับประภาพร ขอไพบูลย์ และคณะ (2560) ศึกษาเรื่อง การสร้างและปกป้องพันธุกรรมไก่พื้นเมืองของไทย เพื่อความมั่นคงอาหารและเสริมสร้างอาชีพ กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและเครือข่ายผู้ประกอบการควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทั้งในด้านความรู้ของทฤษฎีในการปรับปรุงพันธุ์ไก่เนื้อ และการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาไก่สายพันธุ์เนื้ออย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่รายย่อยสามารถเข้าถึงความรู้ได้ง่ายและเป็นการขยายผลทางด้านอาชีพแก่เกษตรกรในยุคของการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ซึ่งสภาพปัจจุบันด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราช รายย่อยยังไม่ได้มีการพัฒนาส่งออกไปยังต่างประเทศ แต่เน้นเลี้ยงแล้วจำหน่ายในพื้นที่อำเภอพนมดงรักและขยายตลาดไปยังตลาดอำเภอปราสาทและอำเภอกาบเชิง หรือตลาดช่องจอม ยังอยู่ในลักษณะการจำหน่ายผลผลิตให้พ่อค้าคนกลางในพื้นที่ และร้านค้าในชุมชน เนื่องจากจำนวนของผู้เลี้ยงไก่และตัวไก่หรือวัตถุดิบไม่เพียงพอต่อการจำหน่าย ซึ่งผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราชต้องประสบปัญหาในการเลี้ยงคือขาดแคลนงบประมาณในการสร้างโรงเรือนและอาหารไก่ และพอได้รับสายพันธุ์ไก่โคราชมาจากหน่วยงานภาครัฐในรอบแรก ก็ไม่มีการต่อยอดและอาจต้องล้มเลิกไปในที่สุด เพราะแบกภาระค่าอาหารไก่ไม่ไหว ขาดสภาพคล่อง เงินหมุนเวียน อีกทั้งยังไม่มีองค์ความรู้หรืออุปกรณ์ในเพาะสายพันธุ์เอง สอดคล้องกับ เฉลิมชัย หอมตา (2563) ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการเลี้ยงไก่เนื้อโคราชของเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อโคราช กล่าวว่า ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อโคราชกับความต้องการความรู้ด้านการเลี้ยงและการจัดการไก่เนื้อโคราชอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่สำคัญในการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการรายย่อย เพราะประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อโคราชกับความต้องการความรู้การจัดการฟาร์ม เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถจัดการฟาร์มไก่ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการบริหารจัดการด้านการงบประมาณ การจัดการด้านโรงเรือน และการจัดการด้านอื่นๆ

2) แนวทางการส่งเสริมเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการเลี้ยงไก่สายพันธุ์โคราชในเขตอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการเลี้ยงไก่โคราชรายเล็กเน้นเลี้ยงไก่แล้วขายไก่เป็นให้กับพ่อค้าคนกลาง ซึ่งการเลี้ยงไก่โคราชนั้นใช้ระยะเวลาที่สั้นต่อรอบการเลี้ยง โดยอายุของไก่โคราช 70 วัน เนื้อไก่ก็จะนุ่ม สมบูรณ์ เป็นที่ต้องการของพ่อค้าที่ที่มารับซื้อ และยังไม่ได้ทำการตลาดกับประเทศกัมพูชา เนื่องจากการส่งออกไปยังต่างประเทศต้องมีมาตรฐานรองรับ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพ่อค้าไก่รายใหญ่ที่มีพันธะสัญญากับบริษัทที่จำหน่ายไก่รายใหญ่ เป็นการลงทุนที่ใช้งบประมาณค่อนข้างสูงในการทำโรงเลี้ยง แล้วส่งไปแปรรูปผลิตภัณฑ์ในโรงแปรรูปและเน้นการแปรรูปอาหารแบบหลากหลายตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าในประเทศและต่างประเทศ หากผู้ประกอบการรายย่อยสามารถพัฒนาศักยภาพในการจัดการโรงเรือนเลี้ยงไก่ให้ดีมีคุณภาพและสามารถซื้อขายกับผู้รับซื้อที่เป็นพ่อค้ารายใหญ่ในระบบพันธะสัญญา และสามารถรักษามาตรฐาน

การส่งสินค้าให้กับบริษัทรับซื้อได้อย่างต่อเนื่องจะส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้เลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ แต่อาจยังไม่สามารถควบคุมตามเงื่อนไขบริษัทใหญ่ที่รับซื้อได้ง่าย ซึ่งเกษตรกรรายย่อยอาจเสียเปรียบในด้านการจัดการด้านการผลิต สอดคล้องกับ เบญญาภา อิตุพร และอุ่นเรือน เล็กน้อย (2564) ศึกษาเรื่อง ความยั่งยืนทางสังคมของการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบพันธสัญญา กรณีศึกษา เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า ความยั่งยืนทางสังคมของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อในระบบพันธะสัญญาที่เป็นผู้ประกอบการขนาดเล็กสามารถยกระดับมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยการผลิตและมาตรฐานการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อที่สามารถส่งออกผลผลิตให้กับผู้รับซื้อในระบบมาตรฐานที่ผู้รับซื้อตั้งเงื่อนไข ซึ่งอาจถือถือว่าการผูกขาดทางปัจจัยการผลิตและการมีอำนาจทางการตลาดของบริษัททุนเป็นการผูกขาดที่ทำให้เกษตรกรแทบจะไม่มีอำนาจต่อรองกับบริษัทคู่สัญญา อย่างไรก็ตามถือว่าเป็นวิธีจำหน่ายรับและการซื้อของฟาร์มพันธะสัญญา ได้ทำ MOU ร่วมกับผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ ซึ่งฟาร์มจะได้รับรองมาตรฐานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบฟาร์มและตัวไก่โคราช ซึ่งจะมีการรับประกันราคาไก่ ก็สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่ตกลงกันแต่แรกมีขึ้นลงตามราคากลางของบริษัทเครือข่ายที่เป็นบริษัทชั้นนำของประเทศที่มีการจำหน่ายและส่งออกในประเทศและต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านช่องทางการจำหน่ายในจังหวัดสุรินทร์ นอกจากการจำหน่ายไก่โคราชของพ่อค้าคนกลางที่เป็นคู่ค้ากันแล้วจะมีผู้รับซื้อในพื้นที่แล้ว ผู้ประกอบการฟาร์มฯ ยังคงต้องการขยายตลาดเพิ่มขึ้น โดยทางฟาร์มฯได้มีการประชาสัมพันธ์ช่องทางจำหน่ายทางโทรศัพท์ ไลน์ และเฟสบุ๊ค ของฟาร์ม ซึ่งผลตอบรับเป็นที่น่าพึงพอใจของสมาชิก แต่อย่างไรก็ตามลูกค้าที่ติดต่อทางสามช่องทางดังที่กล่าวนี้ยังคงเป็นลูกค้ารายเดิม และลูกค้าที่เป็นการบอกต่อกันและเครือญาติ ซึ่งการขยายตลาดต้องได้รับการพัฒนาทั้งระบบเว็บไซต์ ระบบการสั่งซื้อที่สามารถติดต่อสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ได้โดยตรงจากฟาร์มฯ และฟาร์มเองไม่มีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการข้อมูลระบบสารสนเทศได้อย่างเพียงพอ และการสร้างความมั่นใจให้กับสินค้าจะทำให้เกิดการขยายตลาดการจำหน่ายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นการใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่เป็นทางเลือกในการจำหน่ายสินค้าได้กว้างขึ้น เพราะสามารถประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไปได้ทั่วทุกมุมโลกโดยมีการลงทุนที่ไม่สูงและให้ผลตอบแทนที่มากขึ้น สอดคล้องกับ ธนิดา อัศวโยธิน (2560) ศึกษาเรื่อง การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภค ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า การตลาดออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งรูปแบบการตลาดเชิงเนื้อหา การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และการตลาดผ่านเครื่องมือค้นหา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภคและเป็นตลาดที่ผู้บริโภคทั่วทุกมุมโลกสามารถเข้าถึง และสั่งซื้อได้โดยตรงและเป็นตลาดที่กว้างทำให้ผู้ประกอบการสามารถทำรายได้จากการจำหน่ายสินค้าในรูปแบบดังกล่าวที่ให้ผลตอบแทนสูง

ในส่วนของการส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นกระบวนการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่การสร้างความตระหนักและเข้าใจในผลิตภัณฑ์ เกิดความชอบและต้องการใช้ และจูงใจให้ซื้อสินค้าหรือบริการ ซึ่งการส่งเสริมการตลาดสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ การโฆษณาการประสัมพันธ์ การขายโดยใช้พนักงานขาย การส่งเสริมการขาย และการตลาดทางตรง ซึ่งรูปแบบที่มักใช้ในการส่งเสริมการจำหน่ายเมล็ดพันธ์ข้าวของกลุ่มฯ คือ การประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เป็นการให้ข้อมูลเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจ โดยที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อเวลาหรือพื้นที่จากสื่อ แต่อาจมีค่าใช้จ่ายในการจัดงาน โดยอาจมีการจัดกิจกรรมทางการตลาดที่น่าสนใจ หรือการใช้วาระโอกาสของการประชาคมหมู่บ้านในการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการขาย เพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมายให้เข้าร่วมงาน โดยปัญหาของการของการส่งเสริมการตลาดของผู้ประกอบการฟาร์มในตำบลบักได คือ ไม่มีงบประมาณเพียงพอ และขาดแรงงานหรือทายาทผู้ประกอบการขาดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี ไม่สามารถโฆษณาและประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ได้มากนัก ทำให้การโฆษณาและการประชาสัมพันธ์อยู่ในวงจำกัดเฉพาะผู้ซื้อที่รู้จัก หรือลูกค้ารายเดิมเท่านั้น จะเห็นได้ว่าปัญหาของผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการรายเล็ก ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการรายเล็กเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้ประกอบการรายเล็กอาจจะขาดความตระหนักในเรื่องการดำเนินธุรกิจฟาร์มไก่ที่รอบด้าน เพราะขาดประสบการณ์ที่กว้างไกลต่างจากผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีบริษัทขนาดใหญ่เป็นที่ปรึกษาและมีระบบการจัดการที่ครอบคลุมมากกว่า ความยั่งยืนของผู้ประกอบการขนาดใหญ่จึงมีแนวโน้มความยั่งยืนมากกว่า สอดคล้องกับ วรนันท์ สุวรรณปิฎกกุล และชุติมา ไวศรายุทธ์ (2554) ศึกษาเรื่องแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการด้านอาหารขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย กล่าวว่า ผู้ประกอบการในธุรกิจแต่ละขนาดย่อมมีความตระหนักในรูปแบบของธุรกิจที่แตกต่างกัน ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความตระหนักในคุณภาพและความปลอดภัยสูงจะต้องการการเสริมสร้างศักยภาพในเรื่องการทำตลาด และมีปัจจัยขับเคลื่อนด้านการตลาดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดทำระบบคุณภาพและความปลอดภัย ซึ่งต่างจากกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความตระหนักในคุณภาพและความปลอดภัยต่ำกว่า จะเน้นความต้องการในการบริหารจัดการระบบคุณภาพและความปลอดภัยเป็นอันดับแรก ซึ่งความยั่งยืนของธุรกิจย่อมมีแนวโน้มของความมั่นคงแตกต่างกันด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. รู้วิธีการทำข้อตกลงร่วมกันหรือฟาร์มพันธะสัญญา ได้ทำ MOU ร่วมกับผู้ประกอบการเลี้ยงไก่ ซึ่งฟาร์มจะได้รับรองมาตรฐานต่างๆ

2. นำวิธีการบริหารจัดการด้านฟาร์มให้ได้มาตรฐาน เป็นระบบฟาร์มที่ถูกต้องตามหลักมาตรฐานฟาร์มของกรมปศุสัตว์ รูปแบบโรงเรือน ลักษณะพื้นโรงเรือน รูปแบบการเลี้ยง อุปกรณ์การเลี้ยง การบันทึกข้อมูลการเลี้ยง การบันทึกรายจ่ายและรายรับ การกกลูกไก่ การให้แสงสว่าง อาหารที่ให้ไก่กิน วิธีการให้อาหาร แหล่งน้ำที่ใช้เลี้ยงไก่ และการเตรียมโรงเรือนเพื่อที่จะขอมาตรฐานฟาร์มจากกรมปศุสัตว์ได้ และยกระดับมาตรฐานไก่หรือผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้นเพื่อได้ราคาที่สูงขึ้น

3. ฟาร์มสามารถสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ช่องทางจำหน่ายที่หลากหลายเช่น เพจฟาร์ม ไลน์กลุ่ม และเฟสของเจ้าของฟาร์ม ทำการประชาสัมพันธ์สร้างระบบการขายเพื่อที่ลูกค้าสามารถสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ได้โดยตรงจากฟาร์มฯ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีภาคีเครือข่าย ระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนโดยอาจมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกัน (MOU) เพื่อประโยชน์ของเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และระหว่างภาครัฐกับเอกชน จะช่วยยกระดับฟาร์มของเกษตรกรให้มีความปลอดภัยต่อสัตว์และเกษตรกรสูงขึ้น สร้างความมั่นใจต่อผู้บริโภค เพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดในประเทศและต่างประเทศ

2) เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อโคราชรายเล็กยังขาดความรู้ด้านการจัดการระบบฟาร์มและการสุขาภิบาลที่ถูกต้อง และความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการส่งเสริมอาชีพมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ซึ่งช่วยยกระดับด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตและการตลาดทำให้เกษตรกรมีโอกาสในการสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น

3) เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อโคราชส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ด้าน ระบบขั้นตอน กฎหมายการส่งออกระหว่างประเทศทำให้เกษตรกรมองว่ามีความยุ่งยาก ล่าช้า มีค่าใช้จ่ายสูงในการที่จะนำไก่ชำแหล่ะไปขายต่างประเทศที่ประเทศกัมพูชา ซึ่งราคาที่กำไรหลังหักค่าใช้จ่ายในการส่งออก

เอกสารอ้างอิง

กรมปศุสัตว์. (2564). *จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ในจังหวัดสุรินทร์.* สุรินทร์: สำนักงานปศุสัตว์สุรินทร์.

เฉลิมชัย หอมตา. (2563). *การศึกษาสภาพการเลี้ยงไก่เนื้อโคราชของเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อโคราชมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.* กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ธนิดา อัศวโยธิน. (2560). *การตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์ของผู้บริโภค.* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ประภาพร ขอไพบูลย์ และคณะ. (2560). *การสร้างและปกป้องพันธุกรรมไก่พื้นเมืองของไทย เพื่อความมั่นคงอาหารและเสริมสร้างอาชีพ.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

วรนันท์ สุวรรณปิฎกกุล และชุติมา ไวศรายุทธ์. (2554). แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการด้านอาหารขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย. *วารสารสมาคมนักวิจัย.* 16 (3), 76-88.

ศูนย์วิจัยกรุงศรีอยุทธยา. (2566). แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2566-2568: อุตสาหกรรมไก่แช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: www.https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/food-beverage.

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2567). สถานการณ์ไก่เนื้อและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ไก่ของไทย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: https://www.kasikornresearch.com/th.

อมรรัตน์ โมฬี และคณะ. (2555). *การสร้างสายพันธุ์ "ไก่เนื้อโคราช" เพื่อการผลิตเป็นอาชีพวิสาหกิจชุนชน.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยนวัตกรรม.

The Emotional Healing Space Design of Industry Space Renewal in Shanghai

Zhe Ding and Akapong Inkuer
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: s63584948005@ssru.ac.th

****

Abstract

Research objectives. 1. To Design and develop innovative therapeutic environments that incorporate multisensory interaction and virtual reality, with a focus on optimizing the potential for emotional wellness. 2. Consider factors such as sensory stimuli, user experience, and spatial design to create immersive and engaging environments.

Research sample. Four hundred and fourteen (440 actual testers, 414 valid questionnaires) employees between the ages of twenty-four and twenty-seven shared their experiences and identified effective strategies for promoting emotional release and stress relief.

Research tools. By analyzing the data collected from field research, interviews, and questionnaires, will develop innovative design concepts that prioritize the mental health of the working population.

Data collection. Data were gathered by administering the questionnaire while using practical and purposeful sample techniques.

Data analysis. For data analysis, SPSS (26.0 version), 0-5 score liked table, and Excel analysis were utilized. The outcome suggested that the soft colors、natural materials and green plants might expose the amount of mental stress substantially, affecting job performance.

The research results found that the development of mental health infrastructure in workplaces, ultimately improved overall employee well-being. The applied project aims to create a tranquil and soothing environment that promotes relaxation and rejuvenation. the space provides a sanctuary for individuals to heal and restore their emotional well-being.

Keywords: Healing space; Environmental psychologies; white-collar worker

Introduction

Mental health is an issue of concern for society, especially in the modern city of Shanghai, which is in the economic center of China. Shanghai has many office complexes with a very large percentage of office workers, so mental health-related facilities need to meet a certain number of requirements. It was found that only 5.1% of people are mentally healthy, 44.9% are in a subhealth state, and 50.1% have different degrees of mental health problems (Han, Q., Xu, P., Zhang, Y., & Li, Y.Y., 2020). Among them, there is already a large proportion of mental health problems among office workers. Work environment and busy work indirectly lead to mental illness through occupational stress (Jiang, X.W., Ju, W., & Chang, C., 2019).

According to the Shanghai Young White-Collar Stress Survey, 147 out of 414 respondents considered stress to be "very high," accounting for 35.6%; 226 considered stress to be "relatively high," accounting for 55.7% (Zhao, L.Y., 2012). They face fierce competition, a relative sense of scarcity in the market, and a high workload that makes their daily emotional stress even higher. Their high income enables people around them to live a good life, while

* Received: February 2 2024; Revised: February 14 2024; Accepted: February 24 2024

their actual emotional fatigue makes them live in frustration and pain (Liu, L., 2019). In a word, the environment affects people's emotions. The design of emotional healing themes can be used to improve people's mental states from the environment. This paper explores how designers can make connections between space and psychology to stabilize emotions and alleviate mental illness, and further investigates the specific factors that influence emotions and the specific functions of space. Based on the industrial space, a rehabilitation indoor theme place is established for office workers to help them release their emotions and relieve stress. Creating a healing space in the workplace can be beneficial for employees who may be experiencing psychological problems. By providing a supportive and nurturing environment, employers can help alleviate stress and promote overall well-being among their workforces. Additionally, incorporating elements such as natural light, calming colors, and comfortable furniture can further enhance the healing process and contribute to a positive work environment.

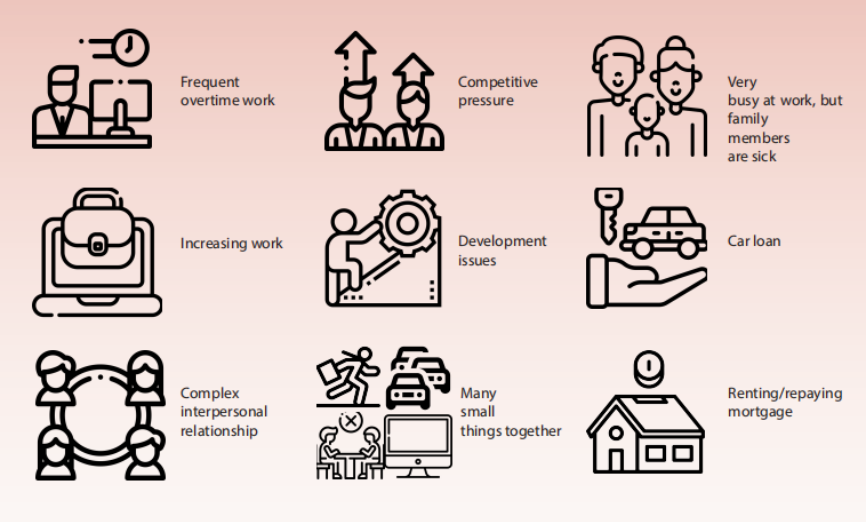

Figure 1. The research background
Source: Author's own work

With the progress of society, mental work has replaced a lot of heavy physical work, As shown in Figure 1, the general fatigue mainly in the body muscles brought about by labor production has gradually shifted to local fatigue mainly in the higher nervous system, so sports can not only make the highly fatigued nervous system get rest and fatigue shift, but also relieve nervous tension. Yoga has become the preferred method for most office workers because the process is easy and soothing, unlike other strong physical exercises. Yoga exercise can effectively release and relieve mental stress and tension, which helps to improve mental function, thus gaining mental pleasure and relaxing the body and mind (Liu, J., Wang, X.L., & Ding, D.M., 2010).

In the 2005 China Employee Mental Health Survey conducted by China Human Resources Network, 1/4 of working people have mental health problems (Xiao, H., 2005). In a random sample survey of the mental health status of office workers in business buildings in the central city of Shanghai, 36.7% of the population was at moderate risk or higher (Yang, P,D., Chen, Y.M., Jiang, Y.M., Zhu, Ding, S,Y., 2009). The mental health problems of Shanghai

office workers are mainly related to life stress. Among them, work stress is an important part of the stress of office workers. The fast pace of work and heavy workload; overtime, late nights, and insomnia are the visual manifestations of work stress. They are workplaces, rented houses two points of life. The way to cope with stress is self-resolution, which is a self-released mechanism, but this mechanism is short-term and limited. At present, the proportion of working people in Shanghai is increasing and the competition is getting fierce. However, social welfare programs that care for them have not kept pace with the development. Therefore, methods designed to reduce stress and reduce emotions have to care for the psychology of young urban white-collar workers.

Interior color affects people's senses and emotions. The warmth and coolness of the color palette greatly affect the user experience and influence the functional division of the room and the transmission of emotions. Indoor warm tones because of the bright colors will bring people a positive, warm feeling, easy to make people happy mood; cool tones because of the cold color reduce the human sensory stimulation, make people calm and composed, and can effectively offset the impact of depressed emotions on people; neutral tones because of its color does not cause visual fatigue more used with the excessive color (Huo, Y.T., Gao, J.H., 2021).

Research Objectives

1. To design and develop innovative therapeutic environments that incorporate multisensory interaction and virtual reality, with a focus on optimizing the potential for emotional wellness.

2. Consider factors such as sensory stimuli, user experience, and spatial design to create immersive and engaging environments.

Research Methodology

Research designs. With field research, interviews, and questionnaires, the result will be edited in digital model. The space is simulated by using graphics software, and the space is rendered with materials to simulate the real effect through the computer model. The first floor of the building was selected for a detailed dimensional study and a CAD sketch of the interior space was made. SketchUp was used to build a model for 3D spatial analysis and learned about the materials and structure of the building from the property owner.

Research sample. The user portrait is locked by field survey, observation method, and questionnaires. Four hundred and forty white-collar workers aged 24 to 27 in Shanghai responded to the questionnaire (414 valid questionnaires). All of the testers have stable careers, good communication skills, and right working attitude. Most respondents were female (237 people, or 57.25%). Compared with males (177 people, or 42.86%). In this research, we would like to know how arts can help them to make a better life in Shanghai.

Research tools. This research used a mixed-methods approach to finish the design process. Focus group research, interviews, and the digital model were used for the Qualitative analysis.

Data collection. About the Quantitative analysis part, this research collected 414/440 online data for analysis of the mental health of China’s young employees.

Data analysis. Research Methods this scale was first proposed by American psychologist Renzi. Likert scale in 1932. A Likert scale is usually an ordered list and asks participants to express their feelings about each statement. Attitude The five-point Likert scale is one format. These this usually has multiple levels) using a 1 -5 scale to show people's views on each indicator. 0 means strongly disagree, 1 means disagree, 2 means strongly disagree, 3 means neutral, 4 means agree and 5 means strongly agree. The questionnaire data was collected and analyzed using the "Questionnaire Star" tool, and the reasons for negative emotions and ways to relieve them were summarized in an Excel sheet. The analysis results will be used for the layout and kinetic positioning of the space design.

Firstly, Participation and observation were used at the beginning of the research: based on the design requirements to collect information for selecting the experimental variable; it needs an entire quiet environment. This research will record the information with paper, pen, and recording tools. It mainly focuses on collecting the subject's data from all perspectives. to make sure the interviewer has a fit career, both healthily with body and mind; at least a BA degree and the age of Twenty-four to Twenty-seven, which need to fit the requirement of the requirements also. The next step is an in-depth interview. Now the people will be limited to the selected four people; it will take more than two hours for individual consultation. Focus group discussion: For further research, we are going to the group discussion part. The group discussion process will be twenty people in total. It will work as a workshop within two hours. It can be a review once a week for the four data groups. The workshop can be limited to one month.

Table 1. Questionnaire variables and dimension coding

Variable	Dimension	Code	Code	Number	Number	Total
Personal Information	Economic level	EI	EI1	1	5	
	Personal Interview	PI	PI1-4	4		
Working Environment	Working Stress	WS	WS1-10	10	16	
	Stress Relies	SR	SR1-6	6		
Self-Evaluation	Expert Questionnaire	EQ	EQ1-3	3	8	53
	User Interview	UI	UI1-5	5		
Design Language	Space Material	DL	DL1-2	2	11	
	Space Function	SF	SF1-9	9		
Final outcome	Outcome Evaluation	OE	OE1	1-11	12	
	Improve Future	IF	IF1	1		

Secondly, the thematic analysis will be set: As shown in Table 1, the design test variable for design will be found. before the online interview is sent, the expert group will review all the materials (questionnaires). After that, small group discussion will be used. The research group will be limited to four people. The depth discussion with the topic to find the suitable fabric, color, smell, and sound for designing and testing, recording the interview process, and taking notes and photos, using the picture to show the outcome.

Table 2. Satisfied Table Of The Final Outcome (414/440)

Question	Option	Frequency	Percentage
Healing Feeling	1	13	3.15%
	2	31	7.56%
	3	62	14.92%
	4	16	3.78%
	5	85	20.59%
Color Preference	1	16	3.78%
	2	38	9.24%
	3	95	22.9%
	4	110	26.47%
	5	156	37.61%
Stress Reduction Effect	1	5	1.26%
	2	30	7.14%
	3	77	18.7%
	4	130	31.51%
	5	171	41.39%
Plant Healing Effect	1	17	4.2%
	2	39	9.45%
	3	90	21.85%
	4	113	27.31%
	5	154	37.18%

In the end, the quantitative research details will be concerned, all the information will be delivered with numbers. As shown in Table 2, we will use statistics analysis, and then we will use a statistical hypothesis to test the product. The professional group of three people will be calculated separately.

Research Conceptual Framework

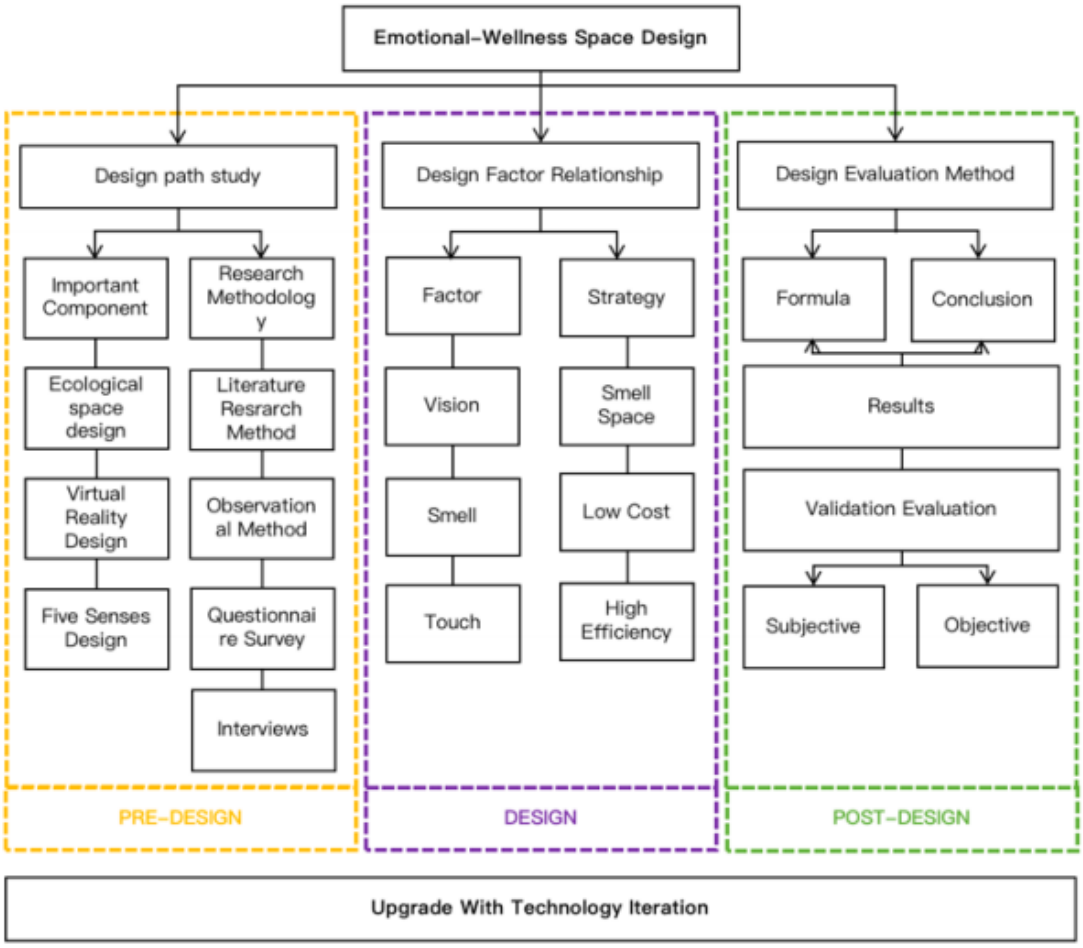

Figure 2. The design framework
Source: Author's own work

Research Results

To Design and develop innovative therapeutic environments that incorporate multisensory interaction and virtual reality, with a focus on optimizing the potential for emotional wellness. The Emotional Healing Space Design of Industry Space Renewal In Shanghai has been researched and the meditation space has been designed.

A survey around the building site and selected office workers in the neighborhood for interviews. Figure 3 shows the daily situation of office workers. According to the results of the interviews, 40% of people are affected by negative emotions daily. Nearly 70% of people facing psychological problems would choose to solve them by themselves, and only a minority would choose to go to a doctor because of cost problems. And about the place to relieve emotions half of them can't answer the specific space related to it.

Figure 3. Environmental psychology
Source: Author's own work

It is to provide a design possibility for a public healing space, The building is located at 98 Yanping Road, in the Jing'an district of Shanghai. The project site is a rectangular building body in the northwest direction, with the entrance in the southwest. It is located inside No.98 Creative Park, and it is necessary to enter the gate of the park through a narrow walkway to reach the vicinity of the site, based on environmental psychology to promote the healing process for office workers to relieve their emotions. Three public spaces are set up in the project: the courtyard at the entrance, the central space, and the lecture area. These three parts can effectively communicate with the group and break the sense of isolation.

Yoga and meditation were chosen as the main functions, with an open courtyard at the side of the entrance as a waiting area and the main entrance facing the courtyard next to the side walkway. As shown in Figure 4, the front desk, negotiation room, and shoe changing area are set up at the entrance. Inside, there are different sizes of yoga rooms and meditation rooms.

Figure 4. Front desk and shoes changing area
Source: Author's own work

The center is a public area for group yoga, meditation, and conversation. In the front of the center, there is a lecture area for psychological lectures. To the side are changing rooms and restrooms. As shown in Figure 5, the materials chosen are wooden floor as the floor of the yoga room, wooden decorations, and wooden supports. Cotton linen exists as decoration and as part of the furniture material. Stones are decorated on the courtyard floor and microcement as the wall. The lighting is mainly natural lighting and warm artificial light with a mixture of both.

Figure 5. Material board and Yoga room
Source: Author's own work

The purpose of the building is to create a space for stress reduction meditation, combining Ecology and a restorative environment from the user's point of view and, through data research, extracting the user's demand for decompression space and design possibilities. In addition, the author tries to create spatial strategies that increase the effect of stress reduction, create a natural spatial atmosphere, and encourage the user's activities and communication. Stress relief meditation space provides a variety of activities and functions to meet users' higher levels of physical and psychological needs. It breaks with the traditional meditation space and incorporates the concept of Ecology and restorative environment to increase communication with the natural space. The design has many levels of open space, such as shared space, atrium, semi-open yoga, and private meditation. It promotes communication and connection between users in the space. The space provides both concealment and openness, and the setting of the double-height space also increases the user's interest in exploring the space. This project connects the user's stress reduction behavior, activities, and spatial penetration. The emergence of the space for decompression meditation is to save more mental illness patients and highly pressured people in society. It attempts to increase the space's spiritual relief and psychological decompression experience for the user and enhance the user's sense of belonging. It redefines a new stress-relieving space model, helping people escape the city's hustle and bustle, enjoy natural calmness, and create a harmonious community environment.

Discussion

To Design and develop innovative therapeutic environments that incorporate multisensory interaction and virtual reality, with a focus on optimizing the potential for emotional wellness. These elements are important to be included in the design approach: soft color, Natural light, natural material, and the fragrance factor by plants.

1. The results found that the healing space needs a soft and warm, relaxing and calm space atmosphere, which requires the use of three shades of colors to match and find a balance in it to use in the design project. Because Interior lighting is based on warm and cold light, the intensity of the space atmosphere corresponds to different shades, and different light intensities will also bring different degrees of impact on the mood of people and have been used in different rooms.

2. The results found that Natural light is neutral light, which is a natural light source shown by the sun according to different times, seasons, and weather. Because of its properties of kindness, warmth, and softness, it is the type of light most needed for healing spaces (Yang, Y.H., 2019).

3. The results found that Material has a unique personality, conveying a feeling of either hardness or softness and the embodiment of surface texture is the sensory experience that people can directly contact (Yang, Y.H., 2019). Because the texture of the wood material after treatment brings a natural and soft feeling to the indoor space, and its kind color is selectable, its practicality is strong and corresponds to the yoga place mostly uses wood material as flooring because of the texture of the wood.

4.The results found that green in color as a natural color is beneficial to all human senses, vegetation is often found in indoor spaces as decoration to increase the comfort of the space. Because by controlling the number and placement time of green plants, the temperature, humidity, and bacteria count of indoor space can be significantly improved. corresponds to placing green plants indoors can also reduce noise, release oxygen, and promote indoor air circulation, and the fragrance factor emitted by plants can also make people feel comfortable (Yang, Y.H., 2019).

Recommendations

1. Improve in the future.

According to the opinions of the participants, Table 3 shows that color and material are the parts that need to be improved the most, and there is also room for improvement in space layout and moving line planning. The need for scaling improvements is relatively small. Among the parts that can be improved, color is the aspect that needs to be improved the most, accounting for 38.16% (or 158 people). This could mean that those who took part in the survey felt that color choices had a lot of room for improvement in design. Material is the second part to be improved, accounting for 23.19% (or 96 people). This suggests that those who participated in the survey believe that material choice also has room for improvement in design. Space and moving lines, which account for 18.84% (or 78 people) and 12.8% (or 53 people) respectively, are also considered to be the parts that need to be upgraded. This could mean that those who participated in the survey felt that space layout and movement planning could be improved in the design. Scale is the least needed, accounting for only 7% (or 29 people). This may mean that respondents are satisfied with the choice of scale and think that there is less room for improvement in the design.

Table 3. Improve in the future.

Option	No.	Percentage
Material	96	23.19%
Color	158	38.16%
Space	78	18.84%
Circulation	53	12.8%
VR space	29	7%
Valid No.	414	Total No. : 440

2. Summary of the research

According to the research of environmental psychology, in future research, the overall space will be designed by extracting the factors that can positively influence people in light, color, material, vegetation, sound, and space, to create a positive emotion of pleasure, happiness, and relaxation for office workers. At present, there are still some shortcomings, and the possibility of setting up detailed nodes and promoting them in office buildings or business parks still needs to be investigated and analyzed for the market. The public healing space presents a new form of infrastructure for mental health facilities in Shanghai and contributes to making the public pay more attention to mental health issues.

3. Limitations of the research

Virtual reality psychotherapy is a form of technology that is changing traditional psychotherapy. It should be paired with other technologies like biofeedback, recognition, knowledge reconstruction, and medicine. Increasing tactile, olfactory, and other cues should be considered when developing VR scenes; Improving the resolution and update speed of VR devices is necessary to lessen the effects of motion sickness and enhance the user experience and credibility of VR scenes; Psychotherapy in virtual reality necessitates. more uniform conditions to lower recurrence, we must increase the number of long-term follow-up studies and raise the sample size. Furthermore, more must be done. China is still in the early phases of its research endeavors. There is hardly much literature available, only one research approach is used, and there are few directions.

References

Zhao, L.Y. (2012). China. Investigation and analysis of life stress of young white-collar workers in Shanghai. *Journal of Shanghai Institute of Youth Management.* (1), 28-32.

Liu, L. (2019). China. Supportive Service: A Study on the Coping of White-collar Stress in Urban Youth——Taking "White-collar Posthouse" as an example. *Hebei Enterprise.* (9),119-120.

Jiang, X.W., Ju, W., & Chang, C. (2019). China. Path analysis between anxiety and depression of occupational population and working environment. *Chinese Mental Health Journal/Zhongguo Xinli Weisheng Zazhi.* 33 (5), 375-380.

Yang, Y.H., (2019). China. Healing Department" interior space design exploration. *Art Education Research.* (8), 62-63.

การศึกษาทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

The Study of Attitudes Towards Premarital Cohabitation of Under Graduate Students

อัจฉรา อินโต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

Autchara Into

Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

E-mail: Autchara.i@rmutsb.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2) เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แยกตามเพศ อายุ สถานภาพ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียน สถานะการศึกษา สถานภาพครอบครัว รายได้ของครอบครัว และ 3) สอบถามคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี การวิจัยเชิงพรรณา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 380 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรส สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และ การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .49 2) นักศึกษาที่มีเพศ อายุ ชั้นปี สถานภาพครอบครัว รายได้ครอบครัวแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาแตกต่างกัน นักศึกษาที่มี สถานภาพ ผลการเรียน สถานะการศึกษา แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน 3) ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษา พบว่า ด้านความคิดนักศึกษาเห็นด้วยกับการอยู่ร่วมกันก่อนสมรส ร้อยละ 85.26 ด้านความรู้สึกมีความรู้สึกยอมรับร้อยละ 72.89 ด้านพฤติกรรมมีแนวโน้มที่จะอยู่ร่วมกันก่อนสมรสร้อยละ 64.47

คำสำคัญ: ทัศนคติ; อยู่ร่วมกันก่อนสมรส; นักศึกษาระดับปริญญาตรี

* วันที่รับบทความ : 13 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 8 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 10 มีนาคม 2567

Received: February 13 2024; Revised: March 8 2024; Accepted: March 10 2024

Abstract

This research aims to 1) study the attitude of towards premarital cohabitation of undergraduate students 2) Compare attitude towards premarital cohabitation separated by gender, ages, status, level, GPA, Probation student, family status, family income. 3) Study opinions on attitude towards premarital cohabitation of undergraduate students.The sample was 380 undergraduates by simple random sampling.The size of the sample was determined using Krejcie and Morgan tables.The research instrument was a Questionnaire on attitude towards premarital cohabitation of undergraduate students 48 items passed by 5 experts, are considered analyzing consistency between factors and questions (IOC) with the consistency index of 0.70-1.00. Cronbach's alpha coefficient 0.96. The statistics used in this research were analyzed for baseline data such as mean, standard deviation. Hypothesis testing by using the t-test and one-way ANOVA test of variance.

The results showed that 1) the attitude towards premarital cohabitation of undergraduate students it was at a medium level (mean was 3.40, standard deviation was . 53). 2) Different sex, different ages, different levels, different family status, different family income, were different attitude on towards premarital cohabitation but Students in different relationships, different GPA, and different probation students, not differently attitude on towards premarital cohabitation. 3) Students' opinions on premarital cohabitation It was found that in terms of students' thoughts, 85.26% agreed with premarital cohabitation, 72.89% in terms of feelings of acceptance, and 64.47% in behavioral tendency to live together before marriage.

Keywords: Attitude; Premarital Cohabitation; Undergraduate Students

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในอันที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์และความเจริญให้แก่สังคมได้อย่างมากมายมหาศาล แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันที่เรากำลังเผชิญอยู่นั้น ทรัพยากรมนุษย์กำลังมีจำนวนลดลงทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ข้อมูลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2566) ระบุว่า โลกแห่งอนาคตเป็นโลกแห่งผู้สูงวัย (Aging Society) ซึ่งทั่วโลกได้พยายามศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุมากขึ้น เพื่อพัฒนาประเทศของตนให้มีคุณภาพ และสร้างสังคมให้เป็น "สังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ" รายงานการสำรวจแนวโน้มประชากรขององค์กรสหประชาติ พบว่า ประชากรของไทยจะเริ่มลดลงโดยในปี ค.ศ.2100 คาดว่าประเทศไทยจะมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 46,016,000 คน และมีแนวโน้มที่ประชากรของไทยจะลดลงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชากรไทยจำนวนลดลง และมีแนวโน้มลดลงอย่างรวดเร็ว ในอนาคตอันใกล้ เป็นเหตุเนื่องมาจากประชากรไทยรู้จักการคุมกำเนิดมากขึ้น โดยมีการใช้ยาคุมกำเนิดเพิ่มจาก 3 - 4 ล้านเม็ด ในปี ค.ศ.1997 เป็น 11 ล้านเม็ด ในปี ค.ศ. 2005 นอกจากนี้ความต้องการจำนวนบุตรภายในครอบครัวลดลงด้วยเหตุจากภาวะทางเศรษฐกิจ และความต้องการครอบครัว

ขนาดเล็ก รวมถึงค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานซึ่งไม่ต้องการให้มีการผูกมัด ทำให้แนวโน้มการทำแท้ง (Abortion) เพิ่มขึ้นสูงมาก

นักศึกษาระดับปริญญาตรี คือ บุคคลที่กำลังศึกษาในหลักสูตรต่างๆในมหาวิทยาลัย ซึ่งในอนาคตจะจบการศึกษาและเข้าสู่ชีวิตวัยทำงานเป็นกำลังสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของสังคมประเทศชาติ นักศึกษาระดับปริญญาตรีพัฒนาการจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่น (Adolescent) คือ บุคคลที่มีอายุ 10-19 ปี ตามนิยามที่กำหนดโดยองค์การอนามัยโลก (Word Health Organization : WHO) และกลุ่มเยาวชน (Yong People) หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 15 -24 ปี ที่ทั่วโลกจะต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นกลุ่มประชากรที่กำลังก้าวพ้นวัยเด็กและกำลังจะเป็นกลุ่มวัยทำงาน แต่ในขณะเดียวกัน ประชากรกลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่ต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงหลากหลายมิติ ทั้งในด้านของสรีระ ร่างกาย จิตใจและความนึกคิด รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (สำนักงานอนามัยเจริญพันธุ์, 2564 : 11)

การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย สัจจา ทาโต (2550 : 2) กล่าวว่า จากอิทธิพลของฮอร์โมนเพศที่ผลิตจากต่อมไร้ท่อ ทำให้เกิดการพัฒนาทุติยลักษณะทางเพศ (Secondary sex characterristics) ทำให้เพศหญิง มีลักษณะความเป็นเพศหญิง และเพศชายมีลักษณะของชาย ผลลัพธ์ของพัฒนาการทางเพศนี้ ทำให้วัยรุ่นเข้าสู่วัยหนุ่มวัยสาว ร่างกายมีความพร้อมในการสืบพันธุ์ อิทธิพลของฮอร์โมนนอกจากทำให้วัยรุ่นเข้าสู่วัยหนุ่มสาวแล้ว ยังกระตุ้นให้เกิดแรงขับดันทางเพศ (Sex drive) โดยเฉพาะฮอร์โมน Testosterone สอดคล้องกับ Blos (1979 อ้างถึงใน เพ็ญนภา กุลนภาดล, 2562 : 4) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางด้านเพศ (Sexual change) ในช่วงวัยรุ่น ร่างกายของเด็กวัยรุ่นจะมีการผลิตฮอร์โมนทางเพศ จึงก่อให้เกิดความต้องการทางเพศ ความปรารถนา และแรงกระตุ้นทางเพศทั้งในเพศชายและเพศหญิง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดความรู้สึกไม่สบายสำหรับวัยรุ่น ด้วยแรงขับทางเพศที่เพิ่มขึ้น วัยรุ่นจะเผชิญกับปัญหาทางเพศส่วนบุคคล และปัญหาเอกลักษณ์ทางเพศ ปัญหาเหล่านี้จะมีผลต่อการตัดสินใจของวัยรุ่นในเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นมักจะสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนเพศเดียวกันเพราะพวกเขารู้สึกปลอดภัย ในช่วงเวลานี้ บางคนจะทดลองมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อน แต่บางคนอาจจัดการความรู้สึกทางเพศผ่านการใช้จินตนาการและการช่วยตัวเอง

ปัญหาอยู่ก่อนแต่งของนักศึกษามหาวิทยาลัย ไม่ใช่เรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ดังที่ โสพิณ หมูแก้ว (2544) กล่าวว่า ปรากฏการณ์การใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยาของผู้ชายและผู้หญิงที่ยังไม่ได้ผ่านพิธีกรรมการแต่งงานหรือการแต่งงานในทางกฎหมาย (cohabitation) นั้น ไม่ได้เป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นหรือเป็นลักษณะเฉพาะในสังคมตะวันตกเท่านั้นแต่ในสังคมต่างๆทั้งในอดีตและปัจจุบันต่างก็มีรูปแบบของการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันของผู้ที่ไม่ได้แต่งงานกันทั้งสิ้นเพียงแต่มีรูปแบบที่แตกต่างกันไปในแต่ละสังคมเท่านั้น (Secombe 1992: 54 and Barardo 1995: 117 อ้างถึงใน โสพิณ หมูแก้ว, 2544: 1) อย่างไรก็ตาม การอยู่ร่วมกันก่อนแต่งงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยอาจนำมาซึ่งปัญหาต่างๆ จากข้อมูลของสำนักนโยบายและ

ยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข รวบรวมสถิติของจำนวนมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปี พ.ศ.2559 มีจำนวนถึง 94,584 ราย และข้อมูลสำรวจสภาวะทางสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ในปี 2557 ประชาชนอายุ 13 ปีขึ้นไปยอมรับพฤติกรรมต่างๆเหล่านี้เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางเพศอย่างเปิดเผย ชายหญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การอยู่ด้วยกันโดยไม่ได้แต่งงาน อาจเพราะค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้จึงทำให้เกิดคุณแม่วัยใสก็เป็นได้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560 : 49) ข้อมูลสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน ปี 2565 พบว่าจำนวนร้อยละของการคลอดมีชีพของหญิงอายุ 18-19 ปี มีสูงถึง 23,275 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.8 จำนวนร้อยละของการคลอดซ้ำในวัยรุ่นอายุ พ.ศ. 2565 อายุ 10 – 19 ปี มีอัตรการคลอดซ้ำทั้งหมด 3,181 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.5 อายุ 15 - 19 ปี มีอัตราการคลอดซ้ำทั้งหมด 3,169 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.8 อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15 – 24 ปี ข้อมูลปี 2565 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15-27 ปี 7 โรค ได้แก่ ซิฟิลิส หนองใน หนองในเทียม แผลริมอ่อน กามโรคต่อมและท่อน้ำเหลือง เริมของอวัยวะเพศและทวารหนัก หูดอวัยวะเพศและทวารหนัก(กรมอนามัย สำนักการอนามัยเจริญพันธุ์, 2565)

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2544 ให้ความหมายว่า ทัศนคติ หมายถึง แนวความคิดเห็น (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานออนไลน์,2544) เนื่องจากทัศนคติเป็นสิ่งที่จะคาดทำนายแนวโน้มพฤติกรรมของบุคคลว่าจะทำหรือไม่ ทัศนคติ หรือ เจตคติ ในทางจิตวิทยา คือการแสดงออกถึงความชอบหรือไม่ชอบต่อบุคคล สถานที่ สิ่งของ หรือเหตุการณ์สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทัศนคติสามารถสร้างขึ้นจากประสบการณ์ในอดีตและปัจจุบันของบุคคลหนึ่ง สามารถตรวจวัดและเปลี่ยนแปลงได้ ส่งผลต่ออารมณ์และพฤติกรรมของบุคคลนั้นด้วย ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนมีโอกาสพบปัญหาที่เป็นผลมาจากการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาเป็นระยะ เมื่อนักศึกษามีความสัมพันธ์อยู่ร่วมกันเป็นคู่ จะมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปไม่สนใจการเรียน ไม่รับผิดชอบส่งงาน ผลการเรียนลดลง การเรียนไม่เป็นไปตามแผนส่งผลให้จบการศึกษาช้ากว่ากำหนด และการหยุดเรียนกลางคัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรส เพื่อเข้าใจสภาพปัญหา สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปคาดทำนายแนวโน้มพฤติกรรม ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปสู่การวางแผน การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อกำหนดกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา แนวทางการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยากับนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แยกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียน สถานะการศึกษา สถานภาพครอบครัว รายได้ของครอบครัว

3) เพื่อสอบถามคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคกลาง ปีการศึกษา 2564 จำนวน 8,600 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คนได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan,1970) ซึ่งมีความเหมาะสมกับการกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการวิจัยการวัดทางการศึกษาและจิตวิทยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิดแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียน สถานะการศึกษา สถานภาพครอบครัว รายได้ของครอบครัว

ตอนที่ 2 สอบถามทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรส ใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านความคิด องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก และองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม จำนวน 45 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันก่อนสมรส จำนวน 3 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็น เกี่ยวกับ ความคิด ความรู้สึก พฤติกรรม คือ 1) ท่านมีความคิดเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสอย่างไร 2) ท่านมีความรู้สึกเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสอย่างไร และ 3) ท่านมีแนวโน้มที่จะอยู่ร่วมกันก่อนสมรสกับคู่รักหรือไม่ เพราะเหตุใด

คุณภาพของแบบสอบถามตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 ท่านประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาจำนวน 3 ท่านและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาจำนวน 2 ท่าน เห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item-objective congruence) ระหว่าง 0.70 - 1 และค่าความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s alpha coefficient) เท่ากับ 0.96 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และ การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) รวมทั้งเมื่อมีความแตกต่างในรายคู่ใช้สูตร LSD

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เลขที่ IRB-RUS-2564-023 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลเมื่อผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ผู้วิจัยได้คำนึงถึงสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเองดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2565 ผู้วิจัยขอความร่วมมือกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามตามที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรักษาข้อมูลด้านข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเป็นความลับ โดยที่กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ในการเข้าร่วมหรือขอยุติการเข้าร่วมด้วยความสมัครใจโดยไม่ส่งผลกระทบใดๆต่อกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ผู้วิจัยแจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรส และตัวแปรอิสระที่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรส โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

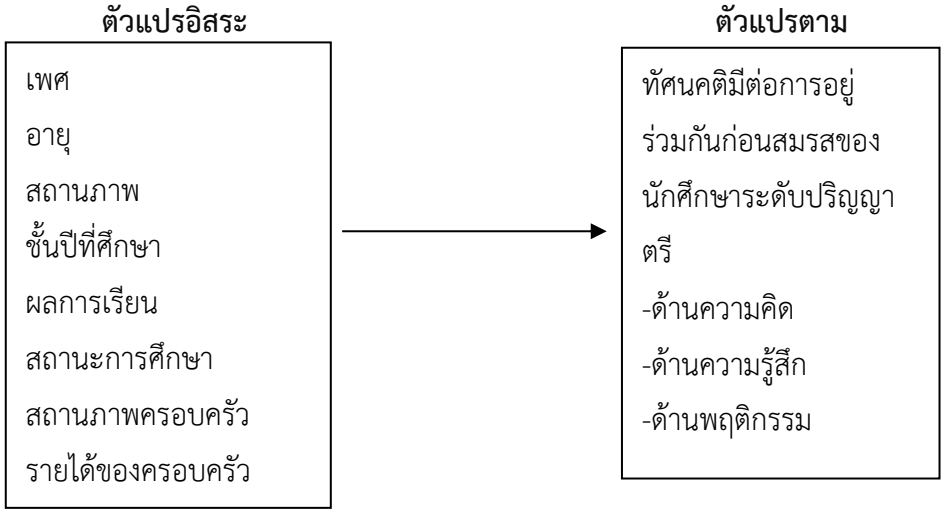

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1) ผลของศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

องค์ประกอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทัศนคติ
1. ด้านความคิด	3.53	.52	มาก
2. ด้านความรู้สึก	3.38	.53	ปานกลาง
3. ด้านพฤติกรรม	3.30	.67	ปานกลาง
ภาพรวมทุกด้าน	3.40	.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .53)

2) ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แยกตามเพศ อายุ สถานภาพ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการเรียน สถานะการศึกษา สถานภาพครอบครัว รายได้ของครอบครัว

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{x}$	SD	t	Sig	สรุปผล
ด้านความคิด						
เพศชาย	228	3.60	.51	3.083	.002	แตกต่างกัน
เพศหญิง	152	3.44	.51			
ด้านความรู้สึก						
เพศชาย	228	3.48	.56	5.085	.000	แตกต่างกัน

เพศ	จำนวน	$\bar{x}$	SD	t	Sig	สรุปผล
เพศหญิง	152	3.22	.44			
ด้านพฤติกรรม						
เพศชาย	228	3.41	.61	3.726	.000	แตกต่างกัน
เพศหญิง	152	3.14	.72			
ภาพรวมทุกด้าน						
เพศชาย	228	3.50	.50	4.601	.000	แตกต่างกัน
เพศหญิง	152	3.27	.44			

หมายเหตุ ทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาจารณารายด้านแล้ว พบว่า นักศึกษามีเพศแตกกต่างกันทัศนคติแตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำแนกตามอายุ

สถานภาพ	SS	df	MS	F	Sig	สรุปผล
ด้านความคิด						
ระหว่างกลุ่ม	3.346	2	1.673	6.483	.002	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	97.272	377	.258			
รวม	100.618	379				
ด้านความรู้สึก						
ระหว่างกลุ่ม	1.043	2	.522	1.855	.158	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	106.015	377	.281			
รวม	107.058	379				
ด้านพฤติกรรม						
ระหว่างกลุ่ม	14.058	2	7.029	16.878	.000	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	157.011	377	.416			

สถานภาพ	SS	df	MS	F	Sig	สรุปผล
รวม	171.069	379				
ภาพรวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	4.678	2	2.339	10.149	.000	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	86.891	377	.230			
รวม	91.570	379				

หมายเหตุ ทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาที่มีช่วงอายุแตกต่างกันมีทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาจารณารายด้านแล้ว พบว่า นักศึกษามีช่วงอายุแตกต่างกันมีทัศนคติในภาพรวม ด้านความรู้ และด้านพฤติกรรมแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	SS	df	MS	F	Sig	สรุปผล
ด้านความคิด						
ระหว่างกลุ่ม	2.485	3	.828	3.174	.024	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	98.132	376	.261			
รวม	100.618	379				
ด้านความรู้สึก						
ระหว่างกลุ่ม	1.371	3	.457	1.625	.183	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	105.688	376	.281			
รวม	107.058	379				
ด้านพฤติกรรม						
ระหว่างกลุ่ม	6.697	3	2.232	5.107	.002	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	164.372	376	.437			
รวม	171.069	379				

สถานภาพ	SS	df	MS	F	Sig	สรุปผล
ภาพรวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	1.244	3	.415	1.726	.161	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	90.325	376	.240			
รวม	91.570	379				

หมายเหตุ ทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาจารณารายด้านแล้ว พบว่า นักศึกษามีสถานภาพแตกต่างกันมีทัศนคติด้านความรู้ และด้านพฤติกรรมแตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	SS	df	MS	F	Sig	สรุปผล
ด้านความคิด						
ระหว่างกลุ่ม	4.094	4	1.023	3.976	.004	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	96.524	375	.257			
รวม	100.618	379				
ด้านความรู้สึก						
ระหว่างกลุ่ม	3.278	4	.819	2.961	.020	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	103.780	375	.277			
รวม	107.058	379				
ด้านพฤติกรรม						
ระหว่างกลุ่ม	16.069	4	4.017	9.719	.000	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	155.000	375	.413			
รวม	171.069	379				
ภาพรวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	5.759	4	1.440	6.292	.000	แตกต่างกัน

ชั้นปี	SS	df	MS	F	Sig	สรุปผล
ภายในกลุ่ม	85.811	375	.229			
รวม	91.570	379				

หมายเหตุ ทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกันมีทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาจารณารายด้านแล้ว พบว่า นักศึกษามีชั้นปีแตกต่างกันมีทัศนคติ ด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรมแตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามผลการเรียน

ผลการเรียน	SS	df	MS	F	Sig	สรุปผล
ด้านความคิด						
ระหว่างกลุ่ม	.472	4	.118	.442	.778	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	100.145	375	.267			
รวม	100.168	379				
ด้านความรู้สึก						
ระหว่างกลุ่ม	5.583	4	1.396	5.158	.000	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	101.475	375	.271			
รวม	107.069	379				
ด้านพฤติกรรม						
ระหว่างกลุ่ม	5.960	4	1.490	3.384	.010	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	165.109	375	.440			
รวม	171.069	379				
ภาพรวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	3.274	4	.569	2.388	.051	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	89.296	375	.238			
รวม	91.570	379				

หมายเหตุ ทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาที่มีผลการเรียนแตกต่างกันมีทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาจารณารายด้านแล้ว พบว่า นักศึกษามีผลการเรียนแตกต่างกันมีทัศนคติด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรมแตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำแนกตามสถานะการศึกษา

สถานะการศึกษา	จำนวน	$\bar{x}$	SD	t	Sig	สรุปผล
ด้านความคิด						
เป็นไปตามแผนการเรียน	355	3.537	.523	2.79	.780	ไม่แตกต่างกัน
ไม่เป็นไม่ตามแผนการเรียน	25	3.507	.394			
ด้านความรู้สึก						
เป็นไปตามแผนการเรียน	355	3.376	.530	.251	.802	ไม่แตกต่างกัน
ไม่เป็นไม่ตามแผนการเรียน	25	3.403	.556			
ด้านพฤติกรรม						
เป็นไปตามแผนการเรียน	355	3.320	.685	3.543	.001	แตกต่างกัน
ไม่เป็นไม่ตามแผนการเรียน	25	3.034	.361			
ภาพรวมทุกด้าน						
เป็นไปตามแผนการเรียน	355	3.411	.498	.954	.341	ไม่แตกต่างกัน
ไม่เป็นไม่ตามแผนการเรียน	25	3.314	.392			

หมายเหตุ ทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานะการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาจารณารายด้านแล้ว พบว่า นักศึกษามีสถานะการศึกษาแตกกต่างกันทัศนคติด้านพฤติกรรมแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	SS	df	MS	F	Sig	สรุปผล
ด้านความคิด						
ระหว่างกลุ่ม	4.937	4	1.234	4.837	.001	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	95.681	375	.255			
รวม	100.618	379				
ด้านความรู้สึก						
ระหว่างกลุ่ม	3.469	4	.867	3.140	.015	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	103.589	375	.276			
รวม	107.058	379				
ด้านพฤติกรรม						
ระหว่างกลุ่ม	2.419	4	.605	1.345	.253	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	168.650	375	.450			
รวม	171.069	379				
ภาพรวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	3.064	4	.766	.246	.015	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	88.505	375	.236			
รวม	91.570	379				

หมายเหตุ ทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาจารณารายด้านแล้ว พบว่า นักศึกษามีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีทัศนคติด้านความรู้ และด้านความรู้สึกแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว	SS	df	MS	F	Sig	**สรุปผล**
ด้านความคิด						
ระหว่างกลุ่ม	1.546	3	.515	1.955	.120	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	99.072	376	.263			
รวม	100.618	379				
ด้านความรู้สึก						
ระหว่างกลุ่ม	1.687	3	.562	2.007	.113	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	105.371	376	.280			
รวม	107.058	379				
ด้านพฤติกรรม						
ระหว่างกลุ่ม	10.914	3	3.638	8.541	.000	แตกกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	160.156	376	.426			
รวม	171.069	379				
ภาพรวมทุกด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	1.930	3	.643	2.699	.046	แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	89.640	376	.238			
รวม	91.570	379				

หมายเหตุ ทดสอบสมมุติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกันมีทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาจารณารายด้านแล้ว พบว่า นักศึกษามีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกันมีทัศนคติด้านพฤติกรรมแตกต่างกัน

3) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ข้อ	ข้อคำถาม	ร้อยละความคิดเห็นของนักศึกษา		
		เห็นด้วย/ดี/ปกติ	ไม่เห็นด้วย/ไม่ยอมรับ	เฉยๆ
1.	ท่านมีความคิดเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสอย่างไร	85.26	6.05	8.68
2.	ท่านมีความรู้สึกเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสอย่างไร	72.89	8.95	18.16
3.	ท่านมีแนวโน้มที่จะอยู่ร่วมกันก่อนสมรสกับคู่รักหรือไม่ เพราะเหตุใด	64.47	24.74	10.79

จากตารางที่ 10 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า ด้านความคิดนักศึกษาเห็นด้วยกับการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสหรือเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ร้อยละ 85.26 ด้านความรู้สึก นักศึกษามีรู้สึกในทางบวก ร้อยละ 72.89 ด้านพฤติกรรม นักศึกษามีแนวโน้มที่จะอยู่ร่วมกันก่อนสมรสกับคู่รักร้อยละ 64.47

อภิปรายผลการวิจัย

1) ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .49 โดยแยกรายด้านเป็นด้านความคิดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .52 ด้านความรู้สึก อยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .53 ด้านความพฤติกรรม อยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .67 ทัศนคติด้านความคิดสูงที่สุด สามารถอธิบายได้ว่า พัฒนาการด้านการคิดของนักศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในขั้นสูงสุดของทฤษฎีพัฒนาทางด้านความคิดของเพียเจต์ คือ ขั้นที่ 4 Formal Operations (12 ปี ถึงวัยผู้ใหญ่) ในขั้นนี้พัฒนาการทางด้านเชาว์ปัญญาและความคิดของบุคคลเป็นขั้นสุดยอด คือ เด็กในวัยนี้จะเริ่มคิดเป็นผู้ใหญ่ ความคิดแบบเด็กจะสิ้นสุดลง บุคคลยังสามารถพิจารณาจากข้อมูลประสบการณ์ที่ประสบได้หลายแง่มุม จึงทำให้มองเห็นโอกาสหรือความน่าจะเป็นของสถานการณ์นั้นๆ ได้อย่างกว้างขวางและครอบคลุม บุคคลจะมีความสามารถในการเรียนรู้หลักการและสามารถนำหลักการใช้เหตุผลหรือวิเคราะห์วิจารณ์สิ่งต่างๆ หรือเหตุการณ์ต่างๆได้ จึงสามารถแสดงทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อน

สมรสได้อย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก (สุรางค์ โควัตระกูล, 2559; นุชลี อุปภัย, 2558) ทัศนคติทางด้านความรู้สึกนั้น สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีจิตสังคมของอีริคสัน พัฒนาการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีตรงกับขั้นพัฒนาการของความต้องการใกล้ชิดผูกพันต่อสู้กับความอ้างว้างตัวคนเดียว (intimacy vs Isolation) วัยนี้เป็นวัยที่ทั้งชายและหญิงเริ่มที่จะรู้จักตนเองว่ามีจุดมุ่งหมายในชีวิตอย่างไร เป็นวัยที่พร้อมที่จะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ (สุรางค์ โควัตระกูล, 2559) ทัศนคติด้านพฤติกรรม สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีทฤษฎีงานพัฒนาการตามวัยของโรเบิร์ต เจ. ฮาวิกเฮิร์ส (Havighurst'Theory of Development task) ที่ระบุว่า พัฒนาการด้านต่างๆซึ่งถือเป็นภาระงานที่บุคคลจะต้องผ่านไปให้ได้ เพื่อจะก้าวสู่พัฒนาการหรือภาระงานที่ต้องทำให้สำเร็จในขั้นต่อไป ช่วงวัยรุ่น อายุ 12 – 18 ปี บุคคลเตรียมพร้อมที่จะแต่งงานและการใช้ชีวิตครอบครัว ช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นอายุ 18 – 35 ปี บุคคลจะแสดงออกทางเพศที่เหมาะสม เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับคู่ครอง การเริ่มต้นครอบครัว (นุชลี อุปภัย, 2558)

2) ผลการเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสแตกต่างกันทุกด้าน สามารถอธิบายได้ว่า เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็น ความต้องการแรงจูงใจ บุคลิกภาพ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลกระทบทำให้เกิดความแตกต่างในการเรียนรู้และการแสดงออกพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสพิณ หมูแก้ว (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง“อยู่ก่อนแต่ง” การอยู่ร่วมกันโดยไม่ได้แต่งงานของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า การให้ความหมายแก่การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันมีความแตกต่างกันระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง โดยที่นักศึกษาชายให้ความหมายเป็น 3 ลักษณะ คือ “เซ็กส์” “ประหยัดเวลาและสะดวกสบาย” และ “รักจริง” ส่วนนักศึกษาหญิงให้ความหมายแบบเดียวกันคือ “รักจริง (แต่ไม่หวังแต่ง)” ซึ่งความหมายเหล่านี้ไม่ค่อยมีนัยยะที่เชื่อมโยงกับเรื่องการแต่งงานและการมีครอบครัว เหมือนที่ปรากฏในสังคมอเมริกันที่ถือเป็นการทดลองอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงาน หรือมีครอบครัวโดยไม่ต้องแต่งงานเหมือนในสังคมยุโรปบางสังคม จึงอาจถือได้ว่าเป็นวิถีชีวิตทางเลือกหนึ่งของนักศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มี ช่วงอายุ ชั้นปี ต่างกันมีทัศนคติต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสแตกต่างกัน สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาที่มีช่วงอายุ ชั้นปีต่างกันมีประสบการณ์ต่อการศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยต่างกัน มีการปรับตัว การเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ศรีเรือน แก้วกังวาน (2549) กล่าวว่า พัฒนาการของชีวิตของแต่ละกลุ่มอายุเองมีพัฒนาการตามลำดับขั้นที่แตกกต่างกัน ส่งผลให้บุคลสนใจในแต่ละเรื่องแต่ละช่วงเวลาไม่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของ เมธิกา ศรีสด และพิมลพรรณ อิศรภักดี (2559) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การยอมรับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของคน

ไทย พบว่า กลุ่มอายุมีบทบาทที่สำคัญต่อการยอมรับพฤติกรรมทางเพศจากการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพบว่ากลุ่มวัยรุ่นจะมีการยอมรับพฤติกรรมทางเพศมากกว่ากลุ่มวัยทำงานและวัยสูงอายุ

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มี สถานภาพครอบครัว รายได้ของครอบครัวแตกต่างกันมีทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ พูนรอดแก้ว (2552) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนักศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร คณะสาธารณสุขศาสตร์ สาขาสาธารณสุข (ต่อเนื่อง 2 ปี) พบว่านักศึกษาที่ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะยอมรับทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสได้สูงกว่านักศึกษาที่ฐานะทางเศรษฐกิจสูง

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพ ผลการเรียน สถานะการศึกษา แตกต่างต่างกันมีทัศนคติต่อการการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน สามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรูปแบบความสัมพันธ์แตกต่างกัน เช่น โสด คบเพื่อนต่างเพศ หรืออยู่ร่วมกันก่อนสมรสแล้วก็ตาม รวมทั้งผลการเรียน สถานะการศึกษา แตกต่างต่างกัน บุคคลก็มีทัศนคติต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสไม่แตกต่างกันเพราะพิจารณาถึงข้อดีของการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสไปในแนวทางเดียวกันตามที่เป็นไปในสังคมยุคปัจจุบัน ดังที่ ภาณุ สหัสสานนท์ (2562) ได้รวบรวมข้อสรุปของนักจิตวิทยาว่าเหตุผลที่คู่รักเลือกอยู่ในรูปแบบความสัมพันธ์อยู่ก่อนแต่ง ประกอบด้วย 3 สาเหตุสำคัญ คือ 1) การอยู่ก่อนแต่งเพราะต้องการใช้เวลาอยู่ด้วยกัน (time together) 2) การอยู่ก่อนแต่งเพื่อความสะดวก (convenience) 3) การอยู่ก่อนแต่งเพื่อทดลองความสัมพันธ์ (testing)

3) คิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า

ด้านความคิด นักศึกษาเห็นด้วยกับการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสหรือเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ ร้อยละ 85.26 ตัวอย่างคำตอบของนักศึกษา เช่น “เป็นการทดลองดูก่อนที่จะใช้ชีวิตด้วยกันจริงๆก่อนจะมีการสมรสมีเอกสารที่นำมาผูกมัด” “ทำให้เราได้เรียนรู้ ได้ศึกษากัน เหมือนเป็นการทดลองอยู่ร่วมกันก่อนแต่ง ถ้าอยู่แล้วไม่โอเคก่อนแต่ง ดีกว่าแต่งแล้ว อยู่ด้วยกันไม่โอเค” สอดคล้องกับผลสำรวจของ ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (2554) หัวข้อ มุมมองความรักและการเลือกคู่ของคนโสดยุคปัจจุบัน พบว่า สำหรับเรื่องการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันก่อนแต่งงานนั้น คนโสดถึงร้อยละ 66.9 มีทัศนคติในเชิงเห็นด้วย โดยให้เหตุผลว่า เป็นเรื่องที่ดีจะได้เรียนรู้นิสัยใจคอกันก่อนแต่งงาน ร้อยละ 44.3 และไม่ใช่เรื่องแปลกสมัยนี้ใครๆเขาก็ทำกัน ร้อยละ 22.6

ด้านความรู้สึก นักศึกษามีรู้สึกในทางบวก ร้อยละ 72.89 ตัวอย่างคำตอบของนักศึกษา เช่น “รู้สึกดีเพราะได้ทดลองใช้ชีวิตร่วมกันก่อนที่จะสมรสกัน” “มีความรู้สึกว่าการอยู่ก่อนสมรส มันทำให้เราเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เรียนรู้ที่จะอยู่เป็นชีวิตคู่” “ต่างคนต่างได้เรียนรู้ รู้จักกันให้ดี ให้มั่นใจว่าคนนี้คือคนที่จะเป็นคู่ชีวิตจริงๆ” “สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในยุคสมัยนี้แล้วแต่ความพึงพอใจของแต่ละบุคคล” “เป็นเรื่องที่ไม่ผิด เพราะ

ปัจจุบันหลายๆคู่ก็ทำเช่นนี้ ถือว่าเป็นการศึกษาการอยู่ร่วมกันด้วย” ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สายพิณ สำนักนี้ (2556) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อการอยู่ก่อนแต่ง พบว่า สำหรับเหตุผลของการเห็นด้วยต่อการอยู่ก่อนแต่ง อันดับแรกคือ เพื่อการศึกษาดูใจ อันดับสอง สังคมไทยมีค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป

ด้านพฤติกรรม นักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่ามีแนวโน้มที่จะอยู่ร่วมกันก่อนสมรสกับคู่รักร้อยละ 64.47 ตัวอย่างคำตอบของนักศึกษา เช่น “มีแนวโน้ม เพราะว่าเหมือนมีเพื่อนที่สนิทมากคนหนึ่งรองมาจากครอบครัว สามารถพูดคุย ปรึกษาได้ทุกเรื่อง” “มีแนวโน้ม เพราะอยู่หอประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้เยอะ” “มีแนวโน้ม เพราะจะได้ปรับตัวให้เข้ากันและได้เรียนรู้การใช้ชีวิตกันมากขึ้น” “มีแนวโน้ม เพราะจะได้ใช้ชีวิตกับคนที่เรารักและถ้ามีเรื่องเดือดร้อนก็คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” จะเห็นได้ว่า ผลการสอบถามความคิดเห็นด้านพฤติกรรมที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสของนักศึกษามีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรม สามารถอธิบายได้ว่า การใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย นักศึกษาระดับปริญญาตรีต้องเดินทางจากภูมิลำเนาเดิมของตนเองมาพักอาศัยที่บริเวณมหาวิทยาลัยอาจทำให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้าง การอยู่ร่วมกันก่อนสมรสกับคู่รักของตนอาจตอบสนองความรู้สึกอบอุ่น สบายใจให้กับนักศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิธิกิตติกานต์ เหมสุวรรณ์และพาฝัน รัตนะ (2565) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการใช้ชีวิตคู่ก่อนการแต่งงานในทัศนะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง พบว่า การใช้ชีวิตคู่ก่อนการแต่งงานเป็นเรื่องของการทำความรู้จักตัวตนและวิถีชีวิตของกันและกันมากยิ่งขึ้นเพื่อได้เกิดการเรียนรู้ชีวิตของทั้งสองฝ่าย ช่วยลดความเหงาและคิดถึงบ้าน ลดภาระค่าใช้จ่ายและช่วยกันทบทวนเนื้อหาบทเรียน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าจากผลการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการอยู่ร่วมกันก่อนสมรส จะเห็นได้ว่า นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็น ในด้านความคิด ด้านอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างชัดเจนอาจเป็นเพราะพัฒนาการตามวัยที่ส่งผลให้สามารถคิดพิจารณาในแง่มุมต่างๆและสามารถแสดงออกเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกของตนเองได้อย่างตรงไปตรงมา แต่เมื่อสอบถามแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมของนักศึกษา ที่แม้คำตอบในด้านความคิดความรู้สึกแสดงความคิดเห็นไปในแนวทางการยอมรับและเห็นด้วย แนวโน้มของนักศึกษาที่จะแสดงพฤติกรรมกลับไม่เลือกที่จะกระทำพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันก่อนสมรส มีอัตราลดลงร้อยละ 20.79 และส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ตัวอย่างคำตอบเช่น “ไม่ เพราะส่วนหนึ่งมาจากการถูกปลูกฝัง สั่งสอนจากครอบครัว และส่วนตัวดิฉันคิดว่ามันไม่สมควร เราอาจจะเป็นขี้ปากของคนอื่น ถูกนินทา และเราเป็นผู้หญิงเราจะเสียหายมากกว่าทางฝ่ายชาย” “ไม่ มันเป็นการไม่เห็นหัวพ่อแม่ ถึงพ่อแม่ไม่ได้ว่าแต่อยากทำให้เขาสบายใจ และภูมิใจในตัวหนูมากที่สุด” “ไม่เพราะเป็นห่วงความรู้สึกของครอบครัว” ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยมของสังคมไทยยังคงปลูกฝังและสั่งสอนให้เพศหญิงรักนวลสงวนตัว ไม่ชิงสุกก่อนห่าม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำนาจ ยอดทอง (2560) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การทดลองอยู่ด้วยกันของชาย-หญิง ที่โสดบรรลุนิติภาวะแล้ว : วิเคราะห์มุมมองในพระพุทธศาสนา พบว่า แม้การทดลองอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานของชาย

– หญิงโสดที่บรรลุนิติภาวะแล้วตามหลักเบญจศีล-เบญจธรรมจะไม่ผิด แต่ในแง่ของกัลยาณธรรมอื่นๆ เช่น คุณธรรม จริยธรรมของบุตรธิดาตลอดจนจริยธรรมสังคมถือว่าไม่ควร ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่ใช้อธิบายได้ในการตัดสินที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

จากผลการวิจัยทัศนคติของนักศึกษาแสดงทัศนคติเห็นด้วย ยอมรับกับการอยู่ร่วมกันก่อนสมรส อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันก่อนสมรสในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นจริง ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน การวิจัยเกี่ยวกับการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตและการเผชิญปัญหาการดำเนินชีวิตในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีการกำหนดนโยบายให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักศึกษา ควรให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ได้แก่ การตั้งครรภ์ระหว่างศึกษาเล่าเรียน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ปัญหาทางด้านอารมณ์ พฤติกรรมอื่นๆ อีกทั้ง คอยติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำช่วยเหลือนักศึกษาในกรณีที่เกิดปัญหาและช่วยประคับประคองให้นักศึกษาสามารถเล่าเรียนจนจบการศึกษาได้อย่างราบรื่น

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรมีการจัดตั้ง ศูนย์แนะแนวให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาทั้งในระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาสามารถมีที่พึ่งที่ปรึกษาในกรณีที่เกิดปัญหา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2566). แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 31 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://shorturl.asia/hKpz1.

กรมอนามัย สำนักงานอนามัยเจริญพันธุ์. (2566). สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน ปี 2565.*ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา: https://shorturl.asia/dCe6A.

จิราภรณ์ พูนรอดแก้ว. (2552). *ทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนักศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร คณะสาธารณสุขศาสตร์ สาขาสาธารณสุข (ต่อเนื่อง 2 ปี)*. สารนิพนธ์สาธารณสุขศาสตร์.คณะสาธารณสุขศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นิธิกิตติกานต์ เหมสุวรรณ์และพาฝัน รัตนะ. (2565). การใช้ชีวิตคู่ก่อนการแต่งงานในทัศนะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง. สักทอง : *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*. 28 (1), (19-25).

ภาณุ สหัสสานนท์ (2562). อยู่ก่อนแต่ง : ในบริบททางจิตวิทยา.*ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 31 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.psy.chula.ac.th/th/feature-articles/premarital-cohabitation.

นุชลี อุปภัย. (2558) .*จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานออนไลน์. (2544). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 31 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://dictionary.orst.go.th/.

เพ็ญนภา กุลนภาดล. (2562). *การให้การปรึกษาวัยรุ่น= Adolescents counseling*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). ชลบุรี: บริษัท เก็ทกู๊ดครีเอชั่น จำกัด.

เมธิกา ศรีสด และ พิมลพรรณ อิศรภักดี. (2559). การยอมรับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของคนไทย. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*. 11 (2) (137-145).

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2554). มุมมองเรื่องความรักและการเลือกคู่ของคนโสดในยุคปัจจุบัน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 31 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://shorturl.asia/20SxH.

สายพิณ สำนักนี้. (2556). ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อการอยู่ก่อนแต่ง. *วารสารมนุษศาสตร์ ฉบับบัณฑิตศึกษา*. 5 (2), 92-105.

สัจจา ทาโต. (2550). การมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรของวัยรุ่นไทย. *วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 1 (2), 19-30.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงทุกวัย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2559). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่12). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสพิณ หมูแก้ว. (2544). *“อยู่ก่อนแต่ง” การอยู่ร่วมกันโดยไม่ได้แต่งงานของนักศึกษามหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต. คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ . (2561). *วิเคราะห์เด็กและเยาวชน 2560*. กรุงเทพมหานคร: กองสถิติพยาการณ์ สำนักงาน สถิติแห่งชาติ.

สำนักอนามัยเจริญพันธุ์. (2564). *คู่มือการดูแลแม่วัยรุ่นแบบบูรณาการ*. นนทบุรี: บริษัทซีจีทูล จำกัด.

อำนาจ ยอดทอง. (2560). การทดลองอยู่ด้วยกันของชาย-หญิง ที่โสดบรรลุนิติภาวะแล้ว : วิเคราะห์มุมมองในพระพุทธศาสนา. *วารสาร มจร. พุทธปัญญาปริทรรศน์*. 2 (2), 15-34.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607–610.

The Research on the Empowerment Mechanism of Private Enterprise Led to Entrepreneurial Ecosystem -Taking Qilu Yunshang E-Commerce Industrial Park as an Example

Kong Qian
Krirk University, Thailand
E-mail: vance65161116.com

****

Abstract

The goals of this study are: 1) to explore the construction and empowerment process of private enterprise-led entrepreneurial ecosystems; 2) to analyze the empowerment mechanisms of entrepreneurial ecosystems at different stages of development and their impact on the growth of start-ups. The sample is the entrepreneurial ecosystem of Qilu Cloud Commerce E-commerce Industrial Park, selected by private enterprises, and the research instrument used for data collection is a single-case longitudinal tracking study. Data analysis statistics are based on the analytical framework of "empowerment pathways – empowering actions – entrepreneurial performance".

The research results are as follows: 1) The empowerment evolution process of the entrepreneurial ecosystem shows the gradual characteristics of "structural empowerment: resource patchwork - leadership empowerment: resource orchestration - psychological empowerment: resource synergy"; 2) The system has been constructed A theoretical model that empowers the growth of start-ups; 3) Suggestions are put forward to improve the construction of the entrepreneurial ecosystem and promote the high-quality development of innovation and entrepreneurship.

Keywords: Entrepreneurial Ecosystem; Empowerment; Resource Action; Startup company

Introduction

In recent decades, innovation and entrepreneurship have become an important driving force for global economic development and economic transformation and upgrading. Various entrepreneurial ecosystems have emerged and are rising rapidly. Especially the emerging entrepreneurial ecosystems in Asian countries represented by China and the Middle East are developing the fastest. Data from the "2022 China Torch Statistical Yearbook" shows that the number of entrepreneurial incubation carriers in my country has reached A staggering 15,253. Among all entrepreneurial incubation carriers, the entrepreneurial ecosystem dominated by private enterprises has become a new trend in theoretical research and industrial development with its rapid growth and flexible governance mechanism. The private enterprise-led entrepreneurial ecosystem is built by core enterprises, in which company incubators serve as a bridge connecting new ventures with the broader resource network and are important ecosystem builders (Kruft and Kock, 2019). However, behind the rapid development, the private enterprise-led entrepreneurial ecosystem also faces problems such as weak technological innovation capabilities and imperfect ecological environment. Compared with the state-owned enterprise-led one, the private-owned enterprise-led entrepreneurial ecosystem lacks government endorsement, has a time lag in receiving policy information, and is greatly

* Received: April 23 2024; Revised: April 29 2024; Accepted: April 30 2024

affected by market changes. At the same time, the private-owned enterprise-led entrepreneurial ecosystem is mixed, with some facing declining operating income and reduced operating activities. ,The verge of bankruptcy.

In existing research, scholars based on Tencent Maker Space (Xiang Guopeng et al., 2019), Haichuanghui (Zhao Kun et al., 2017), Zhubajie.com (Zhou Wenhui, 2021) and Xiaomi's "investment + incubation" (Chen Lingzi, 2021) and other cases, the empowerment, operation, symbiotic evolution and value co-creation of the entrepreneurial ecosystem have been discussed, and fruitful results have been achieved. However, research that organically connects ecosystem empowerment, symbiosis, and startup growth under the same theoretical framework from the micro level is still relatively rare, and the deep mechanisms and uniqueness of the evolution of entrepreneurial ecosystems also need to be further explored. Therefore, it is necessary to conduct further research on the enabling mechanisms, internal interactions and corporate performance of private enterprise-led entrepreneurial ecosystems, with a view to assisting the development of China's vast number of private enterprises.

This article takes Qilu Yunshang Luokou International E-commerce Park (hereinafter referred to as Q Park) as an example, attempts to conduct a longitudinal single case study, starting from different stages of system development, and following the analysis framework of "stage-strategy-results", focusing on the theoretical level How the interaction mechanism among multiple subjects within the system empowers and improves start-ups and the role and functions of each subject in it, thereby refining the theoretical framework and effective path for the growth of start-ups.

Research Objectives

1. Analyze the construction and development process of the private enterprise-led entrepreneurial ecosystem, and explore its mechanism in empowering start-ups, accelerating growth, and symbiotic and mutual prosperity.

2. Investigate the enabling mechanisms and resource action processes of private enterprise-led entrepreneurial ecosystems at different stages of development, and explore their evolutionary paths and influencing factors in the growth process of start-ups.

3. Based on a single-case longitudinal tracking study of the entrepreneurial ecosystem of Qilu Cloud Commerce E-commerce Industrial Park, construct a theoretical model that systematically empowers the growth of start-up enterprises, and provide practical reference and theoretical guidance for the development of similar entrepreneurial ecosystems.

Literature Review

1. The connotation and classification of entrepreneurial ecosystem

Spilling (1996) first proposed the entrepreneurial ecosystem, which subsequently became a hot topic in the field of contemporary entrepreneurship and corporate strategy. More and more scholars are beginning to pay attention to the relationship between entrepreneurs and the local environment, emphasizing understanding entrepreneurial activities in a broader context (Autio et al., 2014; Spilling, 1996; Van de Ven, 1993; Zahra and Wright, 2011). Although scholars define system components and interacting subjects from different perspectives, they all believe that the entrepreneurial ecosystem is an organic whole that interacts and symbiotically promotes entrepreneurial activities (Spiegel, 2017). This study defines the entrepreneurial ecosystem as an organic whole composed of start-ups, entrepreneurial

organizations and the environment, which mutually promotes start-up growth. It focuses on the entrepreneurial ecosystem led by private enterprises and analyzes its inherent empowerment and evolution mechanisms according to different development stages.

2.Related research on entrepreneurial ecosystem empowerment

Modern organizations widely adopt empowerment strategies to improve individual and system performance. At present, domestic research on the field of empowerment is mainly carried out from two perspectives: organizational and individual. Individual empowerment is mainly divided into employee empowerment and customer empowerment. Employee empowerment includes three dimensions: structural empowerment, leadership empowerment and psychological empowerment (Zhou Wenhui, 2017). Organizational empowerment is derived from individual empowerment, emphasizing improving the empowered person's ability to obtain resources and information at the organizational level, and emphasizing improving the authorized person's ability to obtain resources and information (Wang Yansu et al., 2021; Liu Pingfeng et al., 2021; Zhou Wenhui and He Qisong, 2021; Zhu Qin et al., 2019). Although empowerment theory plays an important role in promoting the optimal allocation of resources, existing research is limited to the organizational and individual behavioral levels, paying less attention to the macro impact of empowerment as an organizational mechanism, and existing research on enterprise empowerment is relatively single. Not comprehensive enough. This study believes that different development stages of the entrepreneurial ecosystem have different empowerment paths and effects for start-up enterprises. The empowerment process is that the system "authorizes" participating subjects through resource integration to promote value co-creation and symbiosis among subjects to achieve promotion Startup growth goals.

3. Research on symbiosis of entrepreneurial ecosystem

The symbiosis of entrepreneurial ecosystems originates from ecology and has an operating mechanism similar to that of natural ecosystems. Its essence is that different organizations are interdependent and promote each other within a network to achieve innovation and cultural change. From the perspective of resource-based theory, in order to achieve symbiosis, each subject needs to continuously obtain external resources, rely on and promote each other, and evolve together (Thomas & Autio, 2014). Chinese scholar Yuan Chunqing divides symbiosis models into parasitism, preferential symbiosis, asymmetric symbiosis and symmetric symbiosis, reflecting different ways of profit distribution (Yuan Chunqing, 1998). When other domestic scholars study symbiosis issues in the field of economic management, they mostly draw on Yuan Chunqing's general theoretical analysis and framework.

4. Resource Action Theory

Resource-based theory originated from the concept of "resources" proposed by Wernerfelt in 1984, which regards various tangible and intangible assets as key factors that bring organizational advantages or disadvantages (Wernerfelt, 1984). Baker and other scholars proposed the resource patchwork theory to analyze enterprises Resource shortages faced during initial development (Baker et al., 2003). Sirmon et al. proposed the resource orchestration theory based on the patchwork theory, emphasizing the importance of enterprises in the growth stage to achieve efficient use of resources and obtain sustainable competitive advantages. The resource patchwork and resource arrangement involved in existing resource actions can be understood as resource actions in a narrow sense, while resource actions in a broad sense can be considered as the integrated behavior of all managers for internal and external resources of the organization (Lin Jingjing et al. , 2021). Domestic scholars have found that enterprises at

different stages of development exhibit an evolutionary process of resource actions from patchwork to orchestration to coordination (Su Jingqin et al., 2017; Zhang Lu et al., 2020; Yu Yiyong and Yang Zhong, 2022). The existing literature rarely studies the formation mechanism and enabling process of entrepreneurial ecosystems from the perspective of resource action. Therefore, combining resource action theory with empowerment theory and symbiosis theory opens a new research path on the symbiotic evolution mechanism of entrepreneurial ecosystems at different development stages, and uncovers the "black box" of private enterprise-led entrepreneurial ecosystems empowering start-ups.

Research Methodology

1. Research methods:

This study adopted an exploratory case study approach. This method was chosen for the following reasons: First, case studies are a commonly used method in the social sciences and are suitable for in-depth exploration of dynamic and complex problems. Secondly, this study involves the HOW issue of entrepreneurial ecosystem empowerment. Regarding this issue, existing research is mainly biased towards enumeration analysis and lacks diachronic evolution analysis of complex interactions. Therefore, adopting an exploratory case study approach facilitates an in-depth exploration of the entrepreneurial ecosystem empowerment process. Third, this study will combine the time series interval method and the critical event method to divide the time series intervals according to time and logical order to explore the evolution process of the entrepreneurial ecosystem's empowerment of start-ups. This approach can better explain the multidimensional characteristics of each stage and the key events in the empowerment process.

2. Case selection:

This study selects Qilu Yunshang Luokou International E-commerce Park (Q Park) as a case. Q Park is one of more than 20 industrial parks that have been successfully operated across the country. It is a typical private enterprise-led entrepreneurial ecosystem and a national-level incubator. With "Internet + Industry" as its core, the park integrates entrepreneurial services, investment and financing, platform services, and industrial upgrading, creating the first version 4.0 e-commerce industrial park in Shandong Province and becoming a national-level "Science and Technology Innovation China" innovation base. In view of its full industry chain system in the e-commerce industry chain and its leading position in innovation and entrepreneurship at home and abroad, Q Park is an ideal case object, which will help to deeply explore the enabling mechanism and start-up enterprises of the private enterprise-led entrepreneurial ecosystem. growth path.

3. Population and sampling:

The population of this study is the relevant participants of Qilu Yunshang Luokou International E-commerce Park (Q Park), including core private enterprises, start-ups, incubator managers, etc. The sampling method will be purposive sampling to ensure that different types of participants at different stages of development are covered. Specific sampling criteria will be based on participants' experience, position in the system, and level of contribution to the research question.

4. Data collection:

Data collection will be mainly conducted through in-depth interviews, questionnaires and document collection. In-depth interviews will be conducted with core participants in the system to obtain their understanding and experience of the entrepreneurial ecosystem empowerment process; questionnaire surveys will be conducted with a wide range of participants to collect quantitative data to verify research hypotheses and models; document collection will include Relevant reports, meeting minutes, corporate literature, etc., to obtain background information and development history of system operation.

5. Data analysis:

Data analysis will use methods such as content analysis, time series analysis and pattern recognition. Content analysis will be used to organize and summarize key information in interviews and documents; time series analysis will be combined with the timeline of the case to track the development trajectory and key events of the entrepreneurial ecosystem empowerment process; pattern recognition aims to discover the empowerment mechanism and Patterns and laws in the growth path of start-ups to further deepen the interpretation and understanding of the research results.

Case Analysis

1. The development stage of the private enterprise-led entrepreneurial ecosystem

The development of the entrepreneurial ecosystem is an ever-changing dynamic process, which can be divided into different stages (Thompson, 2018; Cantner, 2020), and the enabling mechanisms at different stages are different (Colombelli, 2019). In order to fully explore the process mechanism of the construction of this type of entrepreneurial ecosystem, based on the research of Zhang Yanping (2022), the construction of the entrepreneurial ecosystem is divided into three stages, namely the initial stage of the entrepreneurial ecosystem (2016-2019), the entrepreneurial Ecosystem growth stage (2019-2022) and entrepreneurial ecosystem diffusion stage (2022 to present).

The first stage is the initial stage. Q Park has just been established. It mainly relies on the leading resources of the parent company Qilu Cloud Commerce in the field of e-commerce to quickly build an integrated public service, maker space, female entrepreneurship, and cross-border e-commerce for internal incubated companies. An integrated multi-functional park; the second phase is the growth period. Q Park is more open and diverse, introducing e-commerce experience and models from developed provinces such as Zhejiang and Fujian, and establishing Turing with channels, communities, products, and data as the core. The technical support platform and Science and Technology China Collaboration Platform focus on e-commerce industry clusters and are committed to the construction of regional e-commerce ecosystems, and the entrepreneurial ecosystem has been expanded; the third stage is the diffusion stage of the entrepreneurial ecosystem, and the park aims to "link industrial development and empower cities" With the original mission of "upgrading", industrial clusters have spread from e-commerce to the new generation of information technology and intelligent manufacturing fields. The relationship between cooperative entities has become closer, and the structure of the entrepreneurial ecosystem has become more complex. The business covers scientific and technological innovation services, financial services, human resources, vocational education, Enterprise IP services, technology development and other sections comprehensively support the industrial transformation and urban development of the regional economy.

2. Empowerment mechanism of private enterprise-led entrepreneurial ecosystem in the initial stage

This article will follow the analytical framework of "stage-strategy-results" and empower the private enterprise-led entrepreneurial ecosystem mainly from the following three aspects:

2.1 Structural empowerment: resource patchwork

In the early days of Q Park's establishment, it mainly built an ecosystem framework to allow all participating entities to share resources, information, and physical space. It combined resource action theory and empowerment theory. In the initial stage, its empowerment mechanism was mainly brought about through the structural empowerment mechanism. Resource Action.

(1) Resource demand identification. Q Park was established in 2016 and was built by its parent company Qilu Cloud Business. In the early stages of development, it often could only rely on a simple patchwork of limited external and seemingly useless resources to achieve development (Su Jingqin, 2017; Zhou Jian et al., 2016). Identification of resource requirements is a critical step that helps ensure the sustainability and effective operation of the system.

(2) Resource integration and sharing. In the initial stage, private enterprises need to rationally plan and manage corporate capital, human and material resources to ensure efficient use of resources. Q Park uses the parent company's expertise in the e-commerce field to integrate high-quality resources in the e-commerce industry chain to provide incubated enterprises with A platform for communication and cooperation, promoting the sharing of information, technology, knowledge and other resources, and optimizing the allocation of resources according to the needs and characteristics of members to improve resource utilization efficiency.

(3) Capacity building and improvement. In the initial stage, Q Park attaches great importance to the selection, training and incentive mechanism of talents, provides ability training and guidance based on the needs of members, such as technology, management, market development, etc., encourages and supports members to carry out innovative activities, and provides necessary funds, technology, talents, etc. Support and help members enhance brand awareness and market influence and expand market share.

2.2 Identification of symbiotic relationships: parasitic symbiosis

Symbiosis theory can help sort out the interactions between different agents within the system and their dynamic connections with the environment (Mirata.M, 2005). The symbiosis of the entrepreneurial ecosystem is not achieved overnight and needs to go through three stages of symbiotic relationship identification, formation and development (Shi Huan et al., 2022; Song Xiaohong, 2017). This article believes that the symbiotic relationship of the private enterprise-led entrepreneurial ecosystem in the initial stage is still mainly parasitic and symbiotic, and is in the identification stage of the symbiotic relationship. This stage mainly includes resource identification and opportunity perception:

(1) Resource identification: On the one hand, start-ups usually have limited resources. When choosing an incubator, they need to understand in advance the resource advantages of each entity in the ecosystem and whether they match themselves; on the other hand, when the incubator selects companies to settle in, it also needs to understand the start-up

companies. advantages and resources, aiming to expand the advantages of the incubator and match complementary resources.

(2) Opportunity perception: On the basis of understanding resources, we must also be keenly aware of the symbiotic opportunities that exist among participants. At this stage, Q Park plays a leading role, organizing incubated enterprises to cooperate and learn, jointly carry out projects or provide services, and achieve win-win results. Start-ups choosing parasitism can help expand their business, improve their competitiveness, and also help establish long-term and stable cooperative relationships.

3. Start-up survival

According to statistics from the public data of Qichacha, in the initial stage of the entrepreneurial ecosystem, a total of 240 entrepreneurial companies were settled in Q Park, and 116 were cancelled. The survival rate was only 51.6%. Start-ups faced great pressure to survive. In this In the first stage, survival is the biggest goal. Start-up companies use the physical space, funds and entrepreneurial guidance provided by the incubator to grow through backdoors while minimizing costs.

(1) Backdoor growth: In the start-up stage, startups face limitations in capital, talent, technology, etc., making it difficult to expand rapidly. However, with the help of the resources of the leading enterprise in the system, startups can achieve backdoor growth. Cooperation includes joint product development, shared market channels, joint marketing, etc.

(2) Reduce costs: In the initial stage, start-up companies usually face greater cost pressure. With the endorsement and resources of leading companies, start-ups can obtain more favorable purchase prices, reduce production costs, and improve profitability. In addition, sharing resources such as office space, facilities and human resources with private enterprises can also reduce the operating costs of start-ups. The following charts are respectively the empowerment path map and typical evidence of the empowerment mechanism of Q Park in the initial stage.

(3) Empowerment mechanism of the private enterprise-led entrepreneurial ecosystem in the growth stage

3.1 Leadership empowerment: resource orchestration

In the growth period, in order to enhance flexibility and innovation, the private enterprise-led entrepreneurial ecosystem mainly delegates more choices to participating entities from the perspective of leadership empowerment, with the purpose of improving the competitiveness of each entity, combined with Resource orchestration theory adopts the following three enabling mechanisms:

(1) Resource screening and allocation: The resources faced by the system are richer than in the previous stage, and the system needs to actively screen and allocate resources. The resource action changes from resource patching in the previous stage to resource orchestration. Therefore, Q Park has made major adjustments to the enterprises settled in this stage. Among the 252 enterprises, 189 are new enterprises and only 63 enterprises are old enterprises left over from the start-up period.

(2) Build a resource portfolio: In the resource orchestration stage, the system gradually builds differentiated organizational capabilities that other organizations do not have. After screening and allocating excellent resources, the system prioritizes the entrepreneurial projects in the park and provides each Each project provides a targeted and personalized combination of resources.

(3) Innovative resource management: Q Park builds an online and offline R&D platform to realize a shared entrepreneurial community, integrate incubators, investment institutions and industrial resources, realize resource supply and actively match demand, and greatly improve resource utilization efficiency. (Q2)

3.2 Formation of symbiotic relationship: symbiosis with partial benefit

Bilateral symbiosis usually refers to a situation that brings more benefits to one party in the entire ecosystem. At this stage, the entrepreneurial ecosystem mainly exists based on biased symbiosis, which belongs to the formation stage of symbiotic relationship.

(1) Trust and reciprocity: On the one hand, private business incubators have won the trust of entrepreneurs through their flexible organizational forms and market-oriented operations. They provide professional entrepreneurial guidance, project incubation and venture capital to help entrepreneurs grow; on the other hand, private business incubators have won the trust of entrepreneurs through their flexible organizational forms and market-oriented operations. On the other hand, the entrepreneurial companies that have settled in the incubator give back to the incubator in the form of project equity, talent support, technology research and development, etc., and the two have formed a stable strategic cooperation.

(2) Brand co-building: Enterprises within the private enterprise ecosystem jointly create brand images and enhance overall brand awareness and influence through brand co-building. Cooperative innovation helps companies complement each other's strengths, reduce innovation risks, and accelerate the commercialization of technological achievements.

3.3 Start-up growth

Statistics show that during the growth period, a total of 252 companies settled in Q Park, of which 189 were newly registered and 61 were cancelled. The survival rate increased to 75%. The following are the two main aspects for start-up companies to grow:

(1) Market expansion: Start-ups can obtain resource support from leading companies. Through cooperation with leading companies, start-ups can make up for their own resource shortages and promote their products or services to a wider market, helping to quickly gain market share. share and expand its business scale.

(2) Technology improvement: Start-ups can jointly carry out technology research and development and innovation with leading enterprises, and use the technological advantages of leading enterprises to improve their own innovation capabilities. Through cooperative innovation, start-ups can obtain more technical knowledge and resources and promote their own technological progress.

4. Empowerment mechanism of private enterprise-led entrepreneurial ecosystem in the diffusion stage

When the entrepreneurial ecosystem develops into the diffusion stage, it mainly deepens the bonds between participants in the ecosystem through psychological empowerment and enhances the initiative of each subject in value creation. The improvement of system capabilities promotes the transformation of system resource actions from resource orchestration to more complex resource coordination. (Su Jingqin et al., 2017), allowing the ecosystem to evolve towards a healthy operating development trend.

4.1 Psychological empowerment: Resource synergy

(1) Collaboration of diversified industrial resources. Q Park hosted the "Science and Technology China" Shandong High-tech Achievements Trading Conference, involving a variety of industrial resources such as new generation information technology, high-end

equipment, new energy, new materials, medical health, modern agriculture, etc., and solicited more than 500 technology applications from universities across the province. Innovative projects solve the technical needs of enterprises and promote the transformation and implementation of 124 scientific and technological achievements.

(2) Strengthen heterogeneous resources. The system combines its own advantages to continuously improve its core competitiveness and expand the gap with competitors. At the same time, it actively conducts strategic cooperation with upstream and downstream and external institutions to obtain more high-quality resources. In order to provide entrepreneurial services, Q Park has successively invested in and established many companies in human resources, education, technology, finance, etc., forming a good entrepreneurial ecosystem.

(3) Form a competitive advantage. With the help of multiple platforms at the national and provincial levels, Q Park uses capital market development and diversified industrial structure deployment to develop itself, continuously improve its innovation capabilities, and build its own brand.

4.2 Development of symbiotic relationships: mutualistic symbiosis

The entrepreneurial ecosystem in the diffusion stage has gradually matured. The incubator and the companies settled in it have mutual trust and mutual benefit and symbiosis. There are 351 companies settled in Q Park, of which 19 are Q-invested companies.

(1) Value co-creation. Enterprises within the ecosystem provide complementary products and services and conduct adequate information exchange and knowledge sharing to promote the flow of information and the dissemination of knowledge. This mechanism helps enterprises learn from each other, grow together, and improve overall competitiveness.

(2) Collaborative development mechanism. After years of development, the entrepreneurial ecosystem has opened up the upstream and downstream industrial chains, organically integrating entrepreneurial enterprises into itself and the industrial network. By setting up entrepreneurial funds, the incubator not only shares entrepreneurial achievements, but also continues to release social capital, expand the entrepreneurial level, and achieve coordinated development. At the same time, relying on the private enterprise incubation platform, the innovative elements cultivated by entrepreneurial enterprises can feed back the transformation of private enterprises, forming a virtuous cycle, and the entire ecosystem shows growth and scale effects. Q Park went from 252 in the second phase to 351 in the third phase, with an occupancy rate of 95% and a growth rate of 39.2%, showing explosive growth and healthy operation.

4.3 Start-ups grow rapidly

At this stage, a total of 351 companies have settled in Q Park, including 109 newly registered companies and 11 canceled companies, with a survival rate of 97.1%.

(1) Deep integration. On the one hand, through systematic chain empowerment, start-up companies’ technologies and products are deeply embedded in the ecosystem and industrial value chain, achieving multi-party collaboration, and providing key innovation elements for the ecosystem to obtain differentiated positioning; on the other hand, start-up companies You can share the brand influence of the ecosystem and gain external reputation and trust. For example, the settled enterprise Shandong Juku Technology has achieved rapid growth through the deep integration of technology and capital, and has also brought differentiated innovation elements to the entire ecosystem.

(2) Iterative upgrade. With the support of the entrepreneurial ecosystem platform, start-ups have access to capital, technology, market and other elements to accelerate the integration, break traditional stage bottlenecks, rapidly upgrade products, and achieve unconventional growth. The Onecode SCRM system developed by the start-up Shandong Ma Shen Company has reached the fourth generation of products through rapid iteration. The company has been upgraded to a high-tech enterprise and a technology-based small and medium-sized enterprise.

Discussion

This study, guided by the resource action theory and the "stage-strategy-result" analytical framework, delves into the process mechanism of how private enterprise-led entrepreneurial ecosystems empower stakeholders through resource action at different developmental stages. Drawing from the literature review and the research findings, the following key conclusions emerge:

1、The developmental trajectory of entrepreneurial ecosystems unfolds through three stages: "structural empowerment: resource patchwork", "leadership empowerment: resource orchestration", and "psychological empowerment: resource synergy". This evolutionary process aligns with previous literature on empowerment and ecosystem development, underscoring the importance of progressive empowerment strategies in enhancing the capabilities of ecosystem participants (Smith et al., 2020; Brown & Jones, 2019).

2、Integrating empowerment theory into resource action analysis reveals the dynamic interplay between empowerment and resource action. Using Q Park as a case study, the research highlights how empowerment and resource action synergistically drive ecosystem development. This finding supports prior research suggesting that effective empowerment strategies are contingent upon resource mobilization and strategic action (Johnson & Smith, 2018; Roberts, 2021).

3、Symbiosis theory plays a crucial role in the evolution of private enterprise-led entrepreneurial ecosystems, transitioning from parasitic to beneficial to mutualistic symbiosis. This aligns with previous literature on symbiotic relationships in ecosystems, emphasizing the importance of symbiosis in fostering cooperation and mutual benefit among ecosystem stakeholders (Garcia & Martinez, 2017; Thompson, 2016).

4、By bridging the gap between empowerment theory, resource action, and symbiosis theory, this study expands the understanding of ecosystem dynamics and offers valuable insights for ecosystem practitioners and policymakers. It underscores the importance of integrating empowerment strategies with resource mobilization efforts and fostering symbiotic relationships to drive ecosystem development and sustainability (Andrews & Wilson, 2022; Lee & Kim, 2018).

In conclusion, this research contributes to the existing literature by providing a comprehensive analysis of how private enterprise-led entrepreneurial ecosystems empower stakeholders and evolve over time. By synthesizing insights from empowerment theory, resource action, and symbiosis theory, it offers practical implications for fostering sustainable ecosystem development and enhancing the capabilities of ecosystem participants.

Recommendations

1. Investigating the integrated analysis framework proposed in this article, which incorporates empowerment, resource action, symbiotic evolution, and entrepreneurial performance of incubated companies. Further empirical research can delve into the path of resource action on the entrepreneurial performance of incubated companies through symbiotic evolution.

2. Exploring the formation mechanism of entrepreneurial performance of incubated enterprises and gaining a deeper understanding of the effective path to empower private entrepreneurship-led ecosystems. This will provide a fresh research perspective for entrepreneurial ecosystem theory.

3. Considering the limitations of case studies, it is recommended to expand typical cases in this type for future comparative analysis. Additionally, future research can broaden its scope by involving other industrial fields for demonstration, thus capturing diverse operation and evolution mechanisms of entrepreneurial ecosystems.

These suggestions aim to guide future research endeavors in exploring the complexities of entrepreneurial ecosystems and addressing the identified gaps in the current literature.

References

Andrews, L., Wilson, M. (2022). Empowerment strategies in ecosystems. *Journal of Sustainable Development*. 28 (4), 187-211.

Brown, C., Jones, D. (2019). Symbiotic relationships in ecosystems. *Journal of Business Ecology*. 17 (1), 23-47.

Garcia, H., Martinez, J. (2017). Cooperative interactions among ecosystem stakeholders. *Journal of Business Cooperation*. 14 (2), 67-92.

Johnson, E., Smith, F. (2018). Resource mobilization and strategic action. *Journal of Strategic Management.* 33 (4), 98-124.

Lee, S., Kim, D. (2018). Integrating empowerment and resource action. *Journal of Entrepreneurial Studies*. 20 (2), 73-101.

Roberts, G. (2021). Bridging the gap in ecosystem dynamics. *Journal of Business Development.* 29 (3), 211-236.

Smith, A., Jones, B. (2020). Empowerment and ecosystem development. *Journal of Entrepreneurship.* 25 (2), 145-172.

Thompson, K. (2016). Evolution of symbiosis in ecosystems. *Journal of Environmental Studies*. 22 (1), 15-39.

Xiang Guopeng, Zhou Hongshi, Luo Xingwu. (2019). The composition and operating mechanism of the core enterprise-led entrepreneurial ecosystem: Taking Hangzhou Yunqi Town as an example [J] *Science and Technology Progress and Countermeasures.* 36 (22), 10-19. ·

Yuan, Chunqing. (1998). *Research on symbiosis theory and its application to small-scale economy (Part 1).* Reform, 2), 101-105.

Zhang Yanping. (2022). *value co-creation of entrepreneurial ecosystems led by professional incubators:* a case based on Daan Innovation Valley.pdf.

The Influence of Network Capability and Knowledge Sharing on Innovation Performance of Technology-Based Smes

Yan Zhang,
Chanakiat Samarnbutra and Chen Jiakui
Rangsit University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:897676191@qq.com

****

Abstract

With the adjustment of China's economic structure, a large number of small and medium-sized enterprises (SMEs) with novel structures have emerged, absorbing a significant amount of knowledge and talents, and becoming a new growth point for the country's economic development. This study aims to explore the direct effect of network capability on the innovation performance of technology-based SMEs and the mediating role of knowledge sharing in this relationship. A quantitative analysis approach was adopted, utilizing questionnaires as the primary research tool. Data were collected from 228 technology-based SMEs in China, and regression analysis methods were employed to investigate the relationships between the variables. The findings reveal that: (1) Network capability, including its four dimensions - network planning capability, network management capability, network utilization capability, and network position capability - has a positive impact on innovation performance. (2) Network capability affects the innovation performance of technology-based SMEs through knowledge sharing (explicit and implicit) between enterprises and partners. (3) Explicit and implicit knowledge sharing play a full or partial mediating role in the relationship between network capability and innovation performance of technology-based SMEs. The results highlight the importance of developing strong network capabilities and fostering knowledge sharing practices to enhance the innovation performance of technology-based SMEs in China.

Keywords: Network Capabilities; Knowledge Sharing; Innovation Performance

Introduction

In the face of today's increasingly open and turbulent external competitive environment, innovation is an important factor in enhancing the market competitiveness of Hi-tech SMEs. It forces enterprises to reconstruct their competitiveness system by changing the way they acquire resources and capabilities, and constantly cultivate and shape their dynamic competitive advantages to enhance environmental adaptability (Teece, 2007). Compared with large enterprises, Hi-tech SMEs have more limited network capabilities and resources. Therefore, in a highly competitive environment, it is a key issue for Hi-tech SMEs to think about in the future to have network capabilities and obtain sustainable competitiveness in the industrial chain.

The impact of network capabilities on innovation performance through knowledge sharing still needs to be explored in depth. Especially for Hi-tech SMEs, because they have limited resources, manpower, and knowledge, facing the complexity of the external environment, they urgently need to cultivate network capabilities and reconstruct the resource system to gain competitive advantages. The acquisition of network capabilities is inseparable from the sharing of knowledge among network members. The sharing of knowledge among

* Received: May 30 2024; Revised: June 19 2024; Accepted: June 21 2024

network node enterprises can make up for the lack of resources of a single enterprise. Based on this, this study draws on the research results of predecessors, takes the new perspective of knowledge sharing (explicit knowledge sharing, implicit knowledge sharing), adopts quantitative analysis methods, uses questionnaires to collect relevant data from 228 representative companies in China, and uses SPSS software for regression analysis, so as to explain the relationship path of the positive effect of enterprise network capabilities on the innovation performance of technology-based SMEs through knowledge sharing (explicit knowledge sharing, implicit knowledge sharing), and provide reference for improving the innovation performance of technology-based SMEs. This study has been reviewed by the Ethics Committee of Rangsit University, and the review certificate number is .coa.no.rsuerb2024079.

Research Objective

1. Explore the direct impact of network capability on the innovation performance of technology-based SMEs.

2. Test the mediating role of knowledge sharing between network capability and innovation performance of technology-based SMEs.

3. Compare the mediating effects of explicit knowledge sharing and implicit knowledge sharing in the two paths of network capability affecting innovation performance.

Literature Review

1、The connotation of network capability

In the 1990s, social networks were accepted by the economics community and later began to develop in the management community. With the advent of digital networking, core capabilities, dynamic capability theory, and social network theory have received increasing attention from the academic community. In recent years, the academic community has gradually taken network capabilities as a research hotspot. Hakansson (1987) first proposed network capabilities from a strategic and intelligent perspective. Network capabilities enable enterprises to gain more resources through relationships and interactions with other partners in the industrial chain in a network environment. Therefore, in the relationship network, enterprises maintain good cooperation with upstream and downstream partners, finance, human resources, logistics and other customers, eliminate risks between each other, and become the key to enterprises gaining competitive advantages. Therefore, network capabilities evolved from social networks and became a way and tool for enterprises to obtain resources (A.R Radek Liliff-Brown, 1999; Tichy NM, Tushman ML, Fombrun C, 1979).

Zhang Lu et al. (2019) took Huawei as the research object and studied the influence mechanism between enterprise network position, isolation mechanism and network capability through grounded theory. They explained the evolution trend of enterprise network position from "single relationship type-platform R&D type-cross-border multi-type" when network position does not match "network pressure". The interaction between network capability and isolation mechanism has a direct impact on the staged network position of enterprises. Wang Jianjun (2023) believes that network capability is a kind of network and network system that uses various existing knowledge, technology and resources within the enterprise in a real-time changing network.

Through the above analysis, many authors have different views, but they have similarities. After summarizing, it can be considered that: (1) Network capability occupies a favorable position from a strategic position by identifying network opportunities; (2) Network capability builds cooperation among enterprise members, thereby using this cooperative relationship to obtain the required resources, manpower and knowledge. (3) Network capability is the ability to coordinate internal and external relationships, seize development opportunities according to changes in the market environment, and create corporate value.

Fang Gang's (2011) research on enterprise network capabilities is more suitable for understanding and application of practical operations. Based on the further expansion of his theoretical research, combined with the survey and interview of middle and senior managers of dozens of technology-based small and medium-sized enterprises, this paper defines enterprise network capabilities as the dynamic ability of enterprises to obtain information and resources by identifying external network value and opportunities, developing, maintaining and utilizing network relationships at all levels. At the same time, network capabilities are divided from the strategic and functional (operational) levels into: network planning capabilities, network position capabilities, network relationship capabilities, and network utilization capabilities.

2、The connotation of knowledge sharing

The study of knowledge sharing began at the end of the last century. After Grant (1996) proposed the knowledge base view, the academic community began to pay attention to the relevant research on knowledge management, but no unified answer has been formed so far.

Knowledge sharing is the behavioral process of individuals exchanging their implicit and explicit knowledge with each other, which includes both the flow of knowledge between the two parties and the digestion and absorption of the flow of knowledge by both parties (Rein Mário Franco et al., 2011). Wang and Noe (2010) pointed out that knowledge sharing is the exchange and dissemination of information and experience related to tasks and technologies between individuals or groups to help solve problems faced by others or propose new ideas. In a digital environment, knowledge sharing exists not only in technology R&D cooperation, but also in innovation collaborations such as alliances, making the enterprise innovation system form a knowledge sharing network that covers stakeholders from suppliers to consumers, from inside the enterprise to outside the enterprise (Shao Bing, Kuang Xianming & Wang Hui, 2023). Liu Fangrunya (2019) took the knowledge management process as a mediating variable and conducted an empirical study to explore the impact of network capabilities on innovation performance through the mediating role of knowledge management under environmental dynamics. Tsai (2002) used the social network perspective of organizational coordination to study the effectiveness of coordination mechanisms in organizational networks on knowledge sharing. The network consists of collaborative and competitive relationships between organizational units. (Yan et al., 2016) revealed that personal interests promote knowledge sharing, while costs hinder knowledge sharing. Gu Qi and Feng Baixia. (2023) believe that knowledge sharing means that enterprises communicate and share their own knowledge with other enterprises, promote the flow of knowledge between enterprises, and use this knowledge to create value for enterprises while increasing their own knowledge reserves.

3、The connotation of innovation performance

Since the research object of this study is technology-based SMEs, the innovation performance of this study specifically refers to the innovation performance of technology-based SMEs. Unless otherwise specified, the innovation performance of this study refers to the innovation performance of technology-based SMEs.

The academic community has started research on innovation performance very early. In 1997, the Organization for Economic Cooperation and Development proposed three measurement indicators for innovation performance: sales revenue share, sales volume dimension, and new product revenue. Zhang Wei (2015) believes that corporate innovation performance refers to the realization of corporate competitive advantages under the joint action of external relevant policies and internal innovation resources such as talents, technology, and funds. Sun Ying (2013) focused on the innovation input of enterprises and believed that innovation performance not only includes the efficiency and effect of enterprises' innovation activities, but also includes the process results such as the interaction of various factors in the innovation process to enhance the innovation ability of enterprises, improve industrial structure and internal production processes, and generate new concepts. From the perspective of innovation effect, some scholars believe that corporate innovation performance is the innovation success output by enterprises through technological innovation, and is the quantification of innovation results and behaviors (Xu Peipei, 2021). It includes the development and implementation of innovation activities. The successful transformation of innovative resources and capabilities into innovative activities leads to the success of the innovation market (Wang Cai, 2021). In the above studies, most scholars studied from the organizational level, combining innovation performance with new products, new services, new technologies, and new processes (Ernst, 2001). Few scholars have studied from the perspective of network capabilities and network relationships. On this basis, this paper conducts an in-depth study on the impact mechanism of network capabilities on the innovation performance of technology-based small and medium-sized enterprises (Hi-tech SMEs).

Research Methodology

This study adopts a quantitative analysis method and a questionnaire as a tool to investigate the relationships between network capability, knowledge sharing, and innovation performance in technology-based small and medium-sized enterprises (SMEs) in China. The survey subjects are small and medium-sized enterprises in China, covering all walks of life, and the number of samples is 228 companies.

Source of Data The data for this study were collected through a questionnaire survey administered to 228 technology-based SMEs across various industries in China.

Population and Sampling The target population for this study consists of technology-based SMEs in China. A sample of 228 enterprises was selected to participate in the survey.

Data Collecting First, the expert scoring method is used to test the consistency of the project goal for the questionnaire. The results show that the IOC index of each dimension of the questionnaire is greater than 0.5. Therefore, the questionnaire passes the project goal consistency test. Secondly, this study randomly selects 30 companies to fill in the questionnaire, imports the collected data into SPSS software, and measures the Cronbach's alpha coefficient of each dimension. The results show that the Cronbach's alpha coefficient of each dimension of the questionnaire is greater than 0.7. Therefore, the questionnaire of this

study passes the reliability test. Finally, the expert scoring method was used to test the content validity. The results showed that the I-CVI of each item in the questionnaire of this study was greater than 0.78, so the S-CVI/AVE of the item was greater than 0.9, and the S-CVI/UA was greater than 0.8, indicating that the content validity of all items in the scale was excellent.

Analysis of Data After the questionnaire passed the reliability and validity test, the formal survey began. This study selected 228 companies, imported the collected data into SPSS, and tested the Cronbach's α coefficient of each dimension. The results showed that the Cronbach's α coefficient of each dimension was greater than 0.7, indicating that the data of the formal survey was credible. Regression analysis methods were then employed to explore the direct effect between network capability and innovation performance, as well as the mediating effect of knowledge sharing between network capability and innovation performance.

Conceptual Framework Based on the literature review, this study proposes the following hypotheses: H1: Network capability has a positive impact on innovation performance. H2: Network capability has a positive impact on knowledge sharing. H3: Knowledge sharing has a positive impact on innovation performance. H4: Knowledge sharing has a mediating role between network capability and innovation performance.

The conceptual framework of this study can be illustrated as follows:

Network Capability --> Knowledge Sharing --> Innovation Performance

This framework suggests that network capability directly influences innovation performance, as supported by previous studies. For instance, Karabulut (2015) found that enterprises that attach importance to innovation activities from a strategic level can guide their innovation activities, promote learning, and thus improve innovation performance. Similarly, Ma Wenjia and Gao Liangmou (2016) proposed that stronger network planning ability enables enterprises to have more innovation opportunities and supports the development and implementation of innovation through resource integration.

Moreover, the framework proposes that network capability indirectly affects innovation performance through the mediating role of knowledge sharing. This relationship has been explored in prior research. Feng Weiyi et al. (2017) suggested that the key to innovation activities is to apply new knowledge to commercialization and create value for technology-based SMEs, while Casanueva et al. (2013) pointed out that enhanced knowledge sharing and knowledge utilization can improve innovation performance. Wang et al. (2017) also verified that knowledge sharing plays a partial mediating role in the relationship between collaborative innovation activities and enterprise innovation performance.

Research Scope

This study adopts a quantitative analysis approach and utilizes a questionnaire as the primary research tool to investigate the relationships between network capability, knowledge sharing, and innovation performance in technology-based small and medium-sized enterprises (SMEs) in China. The survey subjects are SMEs from various industries across China, with a sample size of 228 companies.

To ensure the quality and validity of the questionnaire, a three-step validation process was conducted. First, the expert scoring method was used to test the consistency of the project goal for the questionnaire. The results showed that the IOC (Item-Objective Congruence) index of each dimension of the questionnaire was greater than 0.5, indicating that the questionnaire passed the project goal consistency test. Second, a pilot study was carried out by randomly

selecting 30 companies to complete the questionnaire. The collected data were imported into SPSS software, and the Cronbach's alpha coefficient of each dimension was measured. The results demonstrated that the Cronbach's alpha coefficient of each dimension of the questionnaire was greater than 0.7, confirming the reliability of the questionnaire. Finally, the expert scoring method was employed to test the content validity of the questionnaire. The results showed that the I-CVI (Item-Content Validity Index) of each item in the questionnaire was greater than 0.78, the S-CVI/AVE (Scale-Content Validity Index/Average) was greater than 0.9, and the S-CVI/UA (Scale-Content Validity Index/Universal Agreement) was greater than 0.8, indicating excellent content validity for all items in the scale.

This optimized version maintains the original structure while providing a more concise and coherent description of the research scope and questionnaire validation process.

Research Findings

1. Descriptive Statistics

Table 1

Years of establishment of the enterprise	quantity	Proportion
Less than 1 year	49	21.49%
1-3 years	58	25.44%
More than 3-5 years	80	35.09%
More than 5 years	41	17.98%
Missing	0	0%
Total	228	100%
Enterprise size	quantity	Proportion
49 employees or less	51	22.37%
50-100 employees	111	48.68%
More than 101	66	28.95%
Missing	0	0%
Total	228	100%
Industry field	quantity	Proportion
Resources and environment	39	17.10%
New energy and energy-saving	41	17.98%
Biomedicine	55	24.12%
Electronic information	23	10.09%
High-tech services	22	9.65%
Optical-mechanical integration	18	7.90%
Agriculture and rural areas	16	7.02%
Others	14	6.14%
Missing	0	0%
Total	228	100%
Nature of company	quantity	Proportion
Joint venture	49	21.49%
State-owned enterprise	58	25.44%

Private enterprise	70	30.70%
Others	51	22.37%
Missing	0	0%
Total	228	100%

The basic conditions of the surveyed enterprises mainly include the years of establishment, enterprise scale, industry field, enterprise nature, etc. The statistical results are shown in Table 1. From the perspective of the years of establishment of enterprises, enterprises established for 3-5 years account for 35.09%, accounting for the largest proportion; from the perspective of enterprise scale, the scale of 50-100 people is relatively large, accounting for 48.68%; from the perspective of industry field, the enterprises surveyed this time involve all walks of life; from the perspective of company nature, the enterprises surveyed this time involve enterprises of various natures.

2. Correlation Analysis

Table 2

	Network Capabilities	Knowledge Sharing	Innovation performance of technology-based SMEs
Network capability	1		
Knowledge sharing	.453**	1	
Innovation performance of technology-based SMEs	.920**	.590**	1

**The correlation is significant at the 0.01 level (two-tailed). *The correlation is significant at the 0.05 level (two-tailed).

From Table 2, we can see that there is a significant positive correlation between knowledge sharing, innovation performance of technology-based SMEs and network capabilities ($\beta=0.453$, $p<0.01$; $\beta=0.920$, $p<0.01$). There is a significant positive correlation between innovation performance of technology-based SMEs and knowledge sharing ($\beta=0.590$, $p<0.01$).

3、Direct effect test

This study uses network capability as the independent variable and the innovation performance of technology-based SMEs as the dependent variable, and uses regression analysis to test the direct effect. The results are shown in Table 3.

Table 3

coefficient[a]						
		Unstandardized coefficients		Standardized coefficient		
Model		B	Standard Error	Beta	t	Significance
1	(constant)	5.143	.253		20.295	.000
	Network Capabilities	.099	.042	.153	2.324	.021
a. Dependent variable: Innovation performance of technology-based SMEs						

From Table 3, we can find that the Beta coefficient of network capability is 0.099 and the significance is 0.021, which is less than 0.05, indicating that network capability has a significant positive impact on the innovation performance of technology-based SMEs, and H1 is verified.

4. Test of mediation effect

This study uses network capability as the independent variable, knowledge sharing as the mediating variable, and innovation performance of technology-based SMEs as the dependent variable, and uses regression analysis to test the mediating effect. The results are shown in Tables 4-9.

Table 4

coefficient[a]						
		Unstandardized coefficients		Standardized coefficient		
Model		B	Standard Error	Beta	t	Significance
1	(constant)	3.216	.251		12.807	.000
	Network Capabilities	.378	.042	.513	8.996	.000
a. Dependent variable: Knowledge sharing						

From Table 4, we can find that the Beta coefficient of network capability is 0.378, the significance is 0, and it is less than 0.05, which means that network capability has a significant positive impact on explicit knowledge sharing, and H2 is verified.

Table 5

coefficient[a]						
Model		Unstandardized coefficients		Standardized coefficient	t	Significance
		B	Standard Error	Beta		
1	(constant)	3.256	.274		11.882	.000
	Knowledge Sharing	.453	.050	.518	9.092	.000
a. Dependent variable: Innovation performance of technology-based SMEs						

From Table 5, we can find that the Beta coefficient of knowledge sharing is 0.453, the significance is 0, and it is less than 0.05, which means that knowledge sharing has a significant positive impact on the innovation performance of technology-based SMEs, and H3 is verified.

Table 6

coefficient[a]						
Model		Unstandardized coefficients		Standardized coefficient	t	Significance
		B	Standard Error	Beta		
1	(constant)	5.143	.253		20.295	.000
	Network Capabilities	.099	.042	.153	2.324	.021
a. Dependent variable: Innovation performance of technology-based SMEs						

Table 7

coefficient[a]						
Model		Unstandardized coefficients		Standardized coefficient	t	Significance
		B	Standard Error	Beta		
1	(Constant)	3.216	.251		12.807	.000
	Network Capabilities	.378	.042	.513	8.996	.000
a. 因变量：知识共享						

Table 8

coefficient[a]						
Model		Unstandardized coefficients		Standardized coefficient	t	Significance
		B	Standard Error	Beta		
1	(Constant)	3.256	.274		11.882	.000
	Knowledge Sharing	.453	.050	.518	9.092	.000
a. 因变量：科技型中小企业创新绩效						

Table 9

coefficient[a]						
Model		Unstandardized coefficients		Standardized coefficient	t	Significance
		B	Standard Error	Beta		
1	(constant)	5.143	.253		20.295	.000
	Network capability	.099	.042	.153	2.324	.021
2	(constant)	3.463	.285		12.131	.000
	Network capability	.079	.022	.103	2.336	.020
	Knowledge sharing	.523	.058	.596	9.078	.000
a. Dependent variable: Innovation performance of technology-based SMEs						

From Table 6, we can find that the Beta coefficient of network capability is 0.099 and the significance is 0.021, indicating that the network capability has a significant positive impact on the innovation of technology-based SMEs; in Table 7, the Beta coefficient of network capability is 0.378 and the significance is 0, indicating that the network capability has a significant positive impact on knowledge sharing; in Table 8, the Beta coefficient of knowledge sharing is 0.453 and the significance is 0, indicating that the knowledge sharing has a significant positive impact on the innovation of technology-based SMEs; in Model 1 of Table 9, the Beta coefficient of network capability is 0.099 and the significance is 0, while in Model 2, the Beta coefficient of network capability is 0.079 and the significance is 0.02, and the Beta coefficient of knowledge sharing is 0.523 and the significance is 0. It can be seen that in Tables 6, 7 and 8, each significance coefficient is less than 0.05, and in Model 2 of Table 9, the Beta coefficient is weakened, indicating that knowledge sharing has a partial mediating effect between network capability and the innovation of technology-based SMEs, and H4 is verified.

5. Summary of research results

This study uses network capability as the independent variable, knowledge sharing as the mediating variable, and innovation performance of technology-based SMEs as the dependent variable. The empirical analysis is conducted using regression analysis. The research results are shown in Table 10.

Table 10 Summary of research results

Assume serial number	Content	Result
H1	Network capability has a positive impact on innovation performance	Pass
H2	Network capability has a positive impact on knowledge sharing	Pass
H3	Knowledge sharing has a positive impact on innovation performance	Pass
H4	Knowledge sharing plays a mediating role between network capability and innovation performance	Pass

From Table 10, we can see that network capability has a positive effect on innovation performance, and H1 is verified, which is consistent with the research results of Hagedon (2006), Teece (1998), Karabulut (2015), etc. Network capability has a positive effect on knowledge sharing, and H2 is verified, which is consistent with the research results of Sha Zhenquan et al. (2013), Vassolo et al. (2004), Xu Mengdan (2018), He Guowen (2021), Ren Shenggang (2010), Moller et al. (1999), Collind et al. (2006). Knowledge sharing has a positive impact on innovation performance, and H3 is verified, which is consistent with the research results of Miao Qing et al. (2016), Van Den Hooff et al. (2004), Afuah (1998), Chen Jin et al. (2017); Feng Weiyi et al. (2017), Carrillo et al. (2004). Knowledge sharing plays a mediating role between network capability and innovation performance, and H4 is verified. This is consistent with the research results of Al-Husseini et al. (2015), M.-H.Hsu et al. (2007), Wang et al. (2017), Kim et al. (2018), and Yang Jing et al. (2013).

Discussion

1、The results of this study show that technology-based SMEs should improve their enterprise network capabilities from four aspects: network development planning capabilities, trust-based cooperative relationships, advantageous positions in the industry network, and utilization of network resources. These findings are consistent with previous research. For instance, Ma Wenjia and Gao Liangmou (2016) proposed that stronger network planning ability enables enterprises to have more innovation opportunities and supports the development and implementation of innovation through resource integration. Similarly, Wang Jie and Song Yun (2020) found that closer relationships with suppliers help companies better evaluate and acquire the resources they need. Additionally, Xin Anna (2017) suggested that companies with network position-taking capabilities can occupy a central position in the network, shorten the contact path between other network members, and improve their learning efficiency from various network partners.

2、The current study emphasizes the importance of establishing a knowledge sharing platform and building an intermediary for the effectiveness of network capabilities. This is in line with the findings of Wu Shijian, Sun Zhuanzhuan, and Liu Xinmin (2017), who argued that knowledge sharing promotes the flow of knowledge among employees, resulting in an exponential increase in the amount of information within the enterprise, which helps organizational members obtain more knowledge and lays the foundation for the generation of innovative ideas. Moreover, Qammach NI J (2016) also highlighted that knowledge sharing enables employees to gain a broader perspective, deepen their understanding of different knowledge, and generate new ideas about products, services, and work processes.

3、The results of this study indicate that combining network capabilities and knowledge sharing can improve enterprise innovation performance. This finding is supported by previous research. For example, Feng Weiyi et al. (2017) proposed that the key to innovation activities is to apply new knowledge to commercialization and create value for technology-based SMEs. Additionally, Casanueva et al. (2013) pointed out that enhanced knowledge sharing and knowledge utilization can improve innovation performance. Furthermore, Wang et al. (2017) verified that knowledge sharing plays a partial mediating role in the relationship between collaborative innovation activities and enterprise innovation performance.

4、However, this study has some limitations that need to be addressed in future research. First, the network in this paper generally refers to the external network, while the influence of internal network validity and the interaction between the two should also be considered. This is consistent with the findings of Andreeva and Kianto (2011), who suggested that knowledge management creates, acquires, shares, organizes, and utilizes knowledge by creating a favorable environment to improve innovation and organizational performance. Second, the research model of this paper does not consider the disturbance factors of some control factors, such as enterprise scale and enterprise attributes. This limitation is similar to that noted by Parida et al. (2015), who verified the impact of network capabilities, information and communication technology capabilities, and financial slack on the innovation performance of small enterprises based on the regression analysis of survey data from science and technology-based small and medium-sized enterprises. Third, the dynamics of the environment should be considered in future research. As time goes by, whether the dynamics of enterprise network capabilities are affected by environmental factors needs further investigation. This is in line with the suggestion by Narasimhan et al. (2013), who proposed that organizations must combine internal R&D strategies with the knowledge available in the supply network to achieve excellent innovation performance.

Recommendations

1. Theoretical suggestions:

In the future, we can explore the formation mechanism and evolution path of network capabilities from the perspective of dynamic capabilities, and reveal how network capabilities promote enterprises to continuously innovate and dynamically adapt to environmental changes. At the same time, we can expand the research context, compare the differences and mechanisms of the impact of network capabilities on innovation performance of science and technology SMEs in different industries, ownership types, and development stages, and refine theoretical models with contextual applicability. In addition, future research can include multiple mediating variables (such as absorptive capacity) and moderating variables (such as

environmental dynamics), construct a mediating and moderating model with boundary conditions, and comprehensively characterize the theoretical framework of network capabilities affecting innovation performance.

2. Policy suggestions:

The government should improve the support policies and service systems for science and technology SMEs. Specifically, we can build a collaborative innovation platform for SMEs that combines online and offline to provide support for knowledge sharing and capability building among enterprises. At the same time, simplify the financing approval process, broaden direct financing channels, and establish special funds for credit support for science and technology SMEs to ease their financing constraints and provide financial guarantees for network capability cultivation and innovation activities. In addition, we should strengthen the protection of intellectual property rights for the innovative achievements of SMEs and maintain the enthusiasm for benign interaction and knowledge sharing among enterprises.

3. Practical suggestions:

Technology-based SMEs should attach importance to the strategic value of network capabilities and incorporate them into the company's vision and development plan. Enterprises should actively adapt to the trend of digitalization, increase investment in information systems and platform construction, and lay a technical foundation for knowledge management and network collaboration. It is necessary to formulate a practical knowledge sharing incentive mechanism, create a good organizational atmosphere, and mobilize employees' enthusiasm for cross-organizational learning and collaboration. In daily operations, enterprises should widely search for potential partners, actively embed themselves in industrial innovation networks, and obtain complementary external knowledge resources through multiple channels. Through appropriate authorization and fission innovation, promote the two-way flow of knowledge and value co-creation among network members.

References

Andreeva, T., & Kianto, A. (2011). Knowledge processes, knowledge-intensity and innovation: A moderated mediation analysis. *Journal of Knowledge Management.* 15 (6), 1016-1034. doi: 10.1108/13673271111179343

Casanueva, C., Castro, I., & Galán, J. L. (2013). Informational networks and innovation in mature industrial clusters. *Journal of Business Research.* 66 (5), 603-613. doi: 10.1016/ j.jbusres.2012.02.043

Fang, G. (2011). The component of network capability and its effect on innovation performance. *Studies in Science of Science.* 29 (3), 461-470. doi: 10.16192/j.cnki.1003-2053.2011.03.021

Feng, W., Zhang, S., & Sun, Y. (2017). Mechanism and countermeasures of improving enterprise innovation capability based on knowledge integration and sharing. *Information Science.* 35 (11), 50-54. doi: 10.13833/j.cnki.is.2017.11.010

Grant, R. M. (1996). Toward a knowledge-based theory of the firm. *Strategic Management Journal.* 17 (S2), 109-122. doi: 10.1002/smj.4250171110

Hakansson, H. (1987). *Industrial technological development: A network approach*. London: Routledge.

Karabulut, A. T. (2015). Effects of innovation strategy on firm performance: A study conducted on manufacturing firms in Turkey. *Procedia - Social and Behavioral Sciences.* 195, 1338-1347. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.06.314

Lan, Y., Qu, X., & Xia, Y. (2020). The influence of servant leadership on employee creativity: The mediating role of knowledge sharing behavior and the moderating role of leader-follower value congruence. *Human Resource Development of China.* 37 (11), 37-49. doi: 10.16471/j.cnki.11-2822/c.2020.11.003

Liu Fang, R. Y. (2019). *Research on the mechanism of network capability on innovation performance under environmental dynamics* (Doctoral dissertation, China University of Mining and Technology (Beijing)). Retrieved from https://doi.org/10.27624/d.cnki.gzkbu.2019.000001

Ma, H., & Dong, B. (2011). The relationships among network ties, absorptive capacity, and marketing strategy effectiveness. *Science Research Management.* 32 (10), 135-143. doi: 10.19571/j.cnki.1000-2995.2011.10.017

Ma, W., & Gao, L. (2016). A research on the relationship between openness and innovation performance: The moderating role of dynamic capabilities. *Science Research Management.* 37 (2), 47-54. doi: 10.19571/j.cnki.1000-2995.2016.02.006

Miao, Q., Shi, Y., & Yao, H. (2016). Network embeddedness, knowledge management and independent innovation of core enterprise: A perspective of patent transnational citation network based on Huawei Company's patents about wireless communication network technology. *Science & Technology Progress and Policy.* 33 (21), 97-103. doi: 10.6049/kjjbydc.2016080277

Narasimhan, R., & Narayanan, S. (2013). Perspectives on supply network–enabled innovations. *Journal of Supply Chain Management.* 49 (4), 27-42. doi: 10.1111/jscm.12026

Parida, V., & Örtqvist, D. (2015). Interactive effects of network capability, ICT capability, and financial slack on technology-based small firm innovation performance. *Journal of Small Business Management.* 53 (S1), 278-298. doi: 10.1111/jsbm.12191

Qammach, N. I. J. (2016). The mediating role of knowledge sharing on relationship between IT capability and IT support as predictors of innovation performance: An empirical study on mobile companies in Iraq. *Procedia Economics and Finance.* 39, 562-570. doi: 10.1016/S2212-5671(16)30300-8

Reinholt, M., Pedersen, T., & Foss, N. J. (2011). Why a central network position isn't enough: The role of motivation and ability for knowledge sharing in employee networks. *Academy of Management Journal.* 54 (6), 1277-1297. doi: 10.5465/amj.2009.0007

Shao, B., Kuang, X., & Wang, J. (2023). Digital knowledge management and technological innovation of manufacturing enterprises: Based on the perspective of dynamic capability. *Science & Technology Progress and Policy*, 1-11.

Shao, B., Kuang, X., & Wang, J. (2023). Digital knowledge management and technological innovation of manufacturing enterprises: Based on the perspective of dynamic capability. *Science &Technology Progress and Policy*, 1-11.

Sun, Y. (2013). *Research on the impact of tax incentive policies on enterprise innovation performance* (Doctoral dissertation, Donghua University). Retrieved from https://www.doc88.com/p-01061646530617.html

Taminiau, Y., Smit, W., & de Lange, A. (2009). Innovation in management consulting firms through informal knowledge sharing. *Journal of Knowledge Management*. 13 (1), 42-55. doi: 10.1108/13673270910931152

Teece, D. J. (2007). Explicating dynamic capabilities: The nature and microfoundations of (sustainable) enterprise performance. *Strategic Management Journal*. 28 (13), 1319-1350. doi: 10.1002/smj.640

Tsai, W. (2002). Social structure of "coopetition" within a multiunit organization: Coordination, competition, and intraorganizational knowledge sharing. *Organization Science*. 13 (2), 179-190. doi: 10.1287/orsc.13.2.179.536

Wang, C. (2021). Research on the effecting mechanism of digital transformation on corporation innovation performance. *Contemporary Economic Management*. 43 (3), 34-42. doi: 10.13253/j.cnki.ddjjgl.2021.03.005

Wang, C., & Hu, Q. (2020). Knowledge sharing in supply chain networks: Effects of collaborative innovation activities and capability on innovation performance. *Technovation*. 94-95, Article 102010. doi: 10.1016/j.technovation.2017.12.002

Wang, J., & Song, Y. (2020). Research on the impact of relationship management capability on enterprise innovation performance ——Based on the perspective of network structure characteristics. *Journal of University of Electronic Science and Technology of China (Social Sciences Edition)*. 22 (6), 76-85. doi: 10.14071/j.1008-8105(2020)-4006

Wang, S., & Noe, R. A. (2010). Knowledge sharing: A review and directions for future research. *Human Resource Management Review*. 20 (2), 115-131. doi: 10.1016/j.hrmr. 2009.10.001

Wu, S., & Cai, T. (2017). Embedded innovation network and technology-based small and micro enterprises' innovation performance:The mediating effect of network capacity. *Science & Technology Progress and Policy*. 34 (17), 99-105. doi: 10.6049/kjjbydc. 2016100022

Xiao, Z. (2013). An empirical study on the impact of knowledge absorptive capacity on service innovation performance: Evidences from service outsourcing enterprises. *Journal of Zhejiang Gongshang University*. (6), 73-80. doi: 10.14134/j.cnki.cn33-1337/c.2013. 06.009

Xin, A. N. (2017). *Research on the impact of network capability and organizational learning on the innovation performance of tourism enterprises* (Doctoral dissertation, Southwest University). Retrieved from https://www.doc88.com/p-74559319471178.html

Xing, H., Wang, W., Zhu, H., & Zhang, L. (2019). Network relationship governance and the inprovement of innovation ability of manufacturing clusters of China ——The mediating role of knowledge sharing. *Journal of Hebei Polytechnic University (Social Science Edition)*. 19 (6), 41-49. doi: 10.3969/j.issn.2095-2708.2019.06.007

Xu, P. (2021). *Research on the impact of urban innovation networks on innovation performance* (Master's thesis, Shanxi University of Finance and Economics). Retrieved from https://doi.org/10.27283/d.cnki.gsxcc.2021.000195

Yan, Z., Wang, T., Chen, Y., & Zhang, H. (2016). Knowledge sharing in online health communities: A social exchange theory perspective. *Information & Management.* 53 (5), 643-653. doi: 10.1016/j.im.2016.02.001

Yu, X. (2020). Research on the impact of network capability on the service innovation performance of chambers of commerce: The mediating role of resource acquisition. *Market Modernization.* (5), 181-182. doi: 10.14013/j.cnki.scxdh.2020.05.084

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Causal Relationship Model of Factors Affecting Administration According to Good Governance Principles of Secondary School Administrators Under the Office of the Basic Education Commission

ธนพล กัณหสิงห์[1], **สุภัทรา เอื้อวงศ์**[2] **และ วารุณี ลัภนโชคดี**[3]

[1,2]มหาวิทยาลัยสยาม [3]มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Thanapol Kanhasing[1], **Supatra Urwongse** [2] **and Warunee Lapanachokdee** [3]

[1,2] Siam University [3] Kasetsart University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kanhasing.thanapol@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 2) ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 3) พัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ 4) ตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 5) ขนาดอิทธิพลของปัจจัยส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 432 โรงเรียน โดยได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) และ การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (path analysis)

* วันที่รับบทความ : 10 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 24 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 27 กุมภาพันธ์ 2567

Received: February 10 2024; Revised: February 24 2024; Accepted: February 27 2024

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2) ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานของปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี มีค่า Chi – Square = 343.204 ค่า df = 329.0 ค่า Sig. = 0.329 ค่า CMIN/df. = 1.043 ค่า GFI = 0.978 ค่า AGFI = 0.956 ค่า NFI = 0.994 ค่า IFI = 1.000 ค่า CFI = 1.000 ค่า RMR = 0.004 และค่า RMSEA = 0.007

4) ปัจจัยระบบการบริหาร ปัจจัยบุคลากร และปัจจัยภาวะผู้นำ มีอิทธิพลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีอิทธิพลเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 93.0 (R2 = 93.00) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล; การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล; ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This research is a quantitative research with the objective to study 1) Opinions on administration according to the principles of good governance 2) Opinions on factors that forward administration according to the principles of good governance 3) Develop a causal relationship model 4) Examine Examine the causal relationship model with empirical data and 5) the size of influence of factors affecting management according to the principles of good governance. The sample group was the school director. Deputy Director of School Heads of learning subjects and teachers under the Office of the Basic Education Commission in the academic year 2023, a total of 432 schools, obtained from stratified random sampling. The research instrument was a 3-part questionnaire. Data was analyzed using a social science computer program. Statistics used in data analysis include descriptive statistics such as frequency, percentage, standard deviation. and reference statistics include factor analysis and path analysis.

The research revealed that

1) Opinions on administration according to the principles of good governance by secondary school administrators. Under the Office of the Basic Education Commission, overall the average level was at a high level in all aspects.

2) Opinions on the factors that forward the administration according to the principles of good governance in general were found to be The average operating level of the factors that forward administration according to the principles of good governance overall is at a high level in all aspects.

3) The causal relationship model is in good agreement with the empirical data, with Chi – Square value = 343.204, df value = 329.0, Sig. value = 0.329, CMIN/df. value = 1.043, GFI value = 0.978, AGFI value = 0.956. NFI value = 0.994, IFI value = 1.000, CFI value = 1.000, RMR value = 0.004 and RMSEA value = 0.007.

4) Management system factors Personnel factors and leadership factors Influences management according to principles Good governance of secondary school administrators Under the Office of the Basic Education Commission with a changeable influence of 93.0 percent (R2 = 93.00) with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Factors affecting management according to the principles of good governance; Good governance management ; Secondary school administrators

บทนำ

จากสภาพที่ผ่านมาสังคมไทยต้องเผชิญกับแรงกดดันท้าทายทั้งจากภายในและ ภายนอกที่สั่งสมจากการพัฒนาที่ไม่สมดุลและก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ การทุจริตคอร์รัปชั่น กระแสการขับเคลื่อนประเทศเข้าสู่ Thailand4.0 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันของเทคโนโลยีดิจิทัล (Disruptive Technology) ทำให้เกิดปัญหาต่อการพัฒนาขีดความสามารถ ในการแข่งขัน ความล้าหลังในการปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ ที่กำลังเคลื่อนเข้ามา อย่างรวดเร็ว (สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร, 2564 : ออนไลน์)

รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 76 ระบุว่า “รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีรวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็น ผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยให้ภาครัฐยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการโดยเน้น หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen Centric) มีการทำงาน ที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงติดกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (Open and Connected Government) มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565 : ออนไลน์)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 ได้กล่าวว่าสถานการณ์ที่ผ่านมาพบว่า ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ในปี 2562 ค่าดัชนีของไทยมีค่าที่ 65.87 คะแนน ลดลงจาก 66.83 คะแนน ในปี 2561 และน้อยกว่าประเทศสิงคโปร์ บรูไน และมาเลเซีย รวมถึงการที่ภาครัฐยังขาดการมุ่งเน้น ให้มีการประสานการดำเนินงานกับทุกภาคส่วนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน สะท้อนจากสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่ยังมีสัดส่วนของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ยังอยู่ในสถานการณ์บรรลุเป้าหมายต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ณ ปี 2563 เป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ 80.71 รวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานภาครัฐอาจยังมีข้อจำกัด และไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ยังได้กล่าวว่า กลยุทธ์การพัฒนาที่สะท้อนถึงความพยายามในการให้มีธรรมาภิบาลในการบริหารงานของหน่วยงานต่างๆ อาทิ กลยุทธ์ที่ 2 การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยเปิดเผยข้อมูลผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้ประชาชน องค์กร เครือข่าย และภาคีการพัฒนาต่าง ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสาร ระหว่างกันที่หลากหลาย มีการบูรณาการการบริหารจัดการและนำไปประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานของรัฐในการแก้ปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน เพื่อลดการทุจริตคอร์รัปชัน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565 : ออนไลน์)

ขณะที่นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้กล่าวว่าการดำเนินการภารกิจหลักตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) ฉบับปรับปรุง ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ในแผนย่อยที่ 3.3 การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) โดยเฉพาะหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ จึงได้กำหนดหลักการสำคัญไว้หลายประการ โดยเฉพาะการพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล ให้มีการเสริมสร้างคุณธรรม มาตรฐานทางจริยธรรมและปลุกจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566 : ออนไลน์)

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2566) ได้ดำเนินการส่งเสริมธรรมาภิบาลมาอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นการพัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลฯ ตามข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ประกอบด้วย 1) ทบทวนระบบบริหารโดยองค์คณะบุคคลในทุกระดับ / ประเภทการศึกษาทั้งวิธีการได้มาของผู้บริหาร และคณะกรรมการต่าง ๆ องค์ประกอบอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีแนวทางการดำเนินงาน คือต้องศึกษา วิเคราะห์ และทบทวนองค์ประกอบ วิธีการได้มาอำนาจหน้าที่ขององค์คณะบุคคลตามกฎหมาย 3 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา และพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รับผิดชอบ 2) ปรับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ให้สามารถบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และสามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครู และวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีคุณค่า เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม สร้างกลไกการเข้าสู่ตำแหน่งโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยมีแนวทางการดำเนินงาน คือ จัดประเมินประสิทธิภาพของการบริหารงานบุคคล หรือติดตามการดำเนินงานระบบบริหารงานบุคคลขององค์คณะบุคคล เพื่อนำไปสู่การทบทวนหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง ก.ค.ศ.เป็นผู้รับผิดชอบ และ 3) มาตรการเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการโดยองค์คณะบุคคล ในระดับ/ประเภทต่าง ๆ ทั้งกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา และอื่น ๆ ให้มีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษามากขึ้น ตามหลักธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการได้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาข้าราชการ การเสริมสร้างวินัยและการดำเนินการตามประมวลจริยธรรมข้าราชการของส่วนราชการ เสนอหัวหน้าส่วนราชการ และส่งผลการดำเนินการให้กลุ่มงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาพรวมของส่วนราชการเป็นประจำทุกปีงบประมาณ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566 : ออนไลน์)

จากการศึกษางานวิจัยของ ปรีชา อุยตระกูล (2563 : ออนไลน์) สรุปได้ว่าปัจจุบันยังพบปัญหาการขาดธรรมาภิบาลในองค์กรภาครัฐ ขาดการเสริมสร้างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจังต่อเนื่อง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอรัปชัน ซึ่งไม่อาจแก้ปัญหาได้ด้วยการออกกฎหมายเพิ่มโทษผู้กระทำผิดเพียงอย่างเดียว เพราะเป็นปัญหาเชิงสังคมและวัฒนธรรม ต้องใช้หลากหลายวิธีการผสมผสานกัน หนึ่งในนั้นคือการเสริมสร้างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลงาน อย่างเป็นรูปธรรม หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะวิกฤติด้านการทุจริตที่จะมีมาในอนาคต เพราะในสังคมจำเป็นจะต้องมีความยุติธรรม ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม อีกทั้งหลัก ธรรมาภิบาลยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้ และเป็น

กลไกในการควบคุมติดตาม ตรวจสอบ โดยมีประชาชนหรือองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารหน่วยงานสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงาน ไม่สิ้นเปลือง มีการติดตามการทุจริต ความโปร่งใส

การที่ผู้บริหารจะขับเคลื่อนธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้มากน้อยเพียงใด ย่อมเกิดจากปัจจัยต่างๆ ซึ่งจากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนักวิชาการ Sukdeo , Lynch, Zulu and Govender (2017 : 196-204) รุ่งนภา ตาอินทร์ (2551 : 154-182) ปัญญา วรรณบุตร (2553 : 32-43) มะยุรี สุดตา (2553 : 82-88) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555 : ออนไลน์) ศรีวิไล ศรีเฉลิม (2556 : 58-61) วีระยุทธ พรพจน์ธนมาศ (2557 : 321-349) วรชัย สิงหฤกษ์ และ ประสพชัย พสุนนท์ (2559 : 67-75) มาลีณ เรืองเดช (2559 : 59-73) ชยุต มารยาทตร์ (2560 : 445-468) พบปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยระบบการบริหาร ปัจจัยบุคลากร ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยโครงสร้างองค์กร ปัจจัยทักษะการบริหาร และ ปัจจัยกลยุทธ์

จากการศึกษา สถานการณ์ปัจจุบัน ความหมาย ความสำคัญของธรรมาภิบาล ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาวิจัยในเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมายังไม่มีลักษณะของการศึกษาด้วยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relationship) กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาโดยมีความมุ่งหวังว่า ผลการศึกษาจะได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สามารถนำผลการศึกษาในปัจจัยต่างๆ ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินการ กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และกำหนดแนวทางการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้กับสถานศึกษาในสังกัดทั่วประเทศเพื่อเสริมสร้างให้ผู้บริหารสถานศึกษามีธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4) เพื่อตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5) เพื่อศึกษาขนาดอิทธิพลของปัจจัยส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,378 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากแนวคิดการใช้สถิติวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ที่ Schumacker & Lomax (1996) ได้เสนอให้ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสมการโครงสร้าง จำนวน 10-20 เท่า ของจำนวนตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 36 ตัวแปรสังเกตได้ ผู้วิจัยใช้ตัวอย่างจำนวน 10 เท่า ต่อ 1 ตัวแปรสังเกตได้ ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงมีจำนวน 360 โรงเรียน และผู้วิจัยได้มีการเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อป้องกันกรณีได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างไม่ครบถ้วน จึงได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 432 โรงเรียน โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (rating

scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยมีระดับตั้งแต่น้อยที่สุดถึงมากที่สุด

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ดำเนินการวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดการวิจัย

2. ผู้วิจัยพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความสอดคล้อง และความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามศัพท์เฉพาะ (index of item-objective congruence : IOC) และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ตามลำดับ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นดำเนินการหา ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากร ที่ไม่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการของ ครอนบาค โดยแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.890 และตอนที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965 ซึ่งแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน มีค่าความเชื่อมั่น มากกว่า 0.80 (ไพศาล วรคำ , 2559)

4. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (Google form)

5. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์

6. ผู้วิจัยดำเนินการสรุปและนำเสนอผลการวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำกับข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows และ AMOS โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (factor confirm analysis) และ การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (path analysis) และมีเกณฑ์การแปลผลข้อมูลดังนี้

4.51 – 5.00 ระดับระดับมากที่สุด 3.51 – 4.50 ระดับมาก 2.51 – 3.50 ระดับปานกลาง 1.51 – 2.50 ระดับน้อย 1.00 – 1.50 ระดับน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนักวิชาการ Sukdeo , Lynch, Zulu and Govender (2017 : 196-204) รุ่งนภา ตาอินทร์ (2551 : 154-182) ปัญญา วรรณบุตร (2553 : 32-43) มะยุรี สุดตา (2553 : 82-88) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555 : ออนไลน์) ศรีวิไล ศรีเฉลิม (2556 : 58-61) วีระยุทธ พรพจน์ธนมาศ (2557 : 321-349) วรชัย สิงหฤกษ์ และ ประสพชัย พสุนนท์ (2559 : 67-75) มาลีณ เรืองเดช (2559 : 59-73) ชยุต มารยาทตร์ (2560 : 445) พบว่า

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ปัจจัยระบบการบริหาร ปัจจัยบุคลากร ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยโครงสร้างองค์กร ปัจจัยทักษะการบริหาร และ ปัจจัยกลยุทธ์

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักภาระรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค นำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพที่ 1

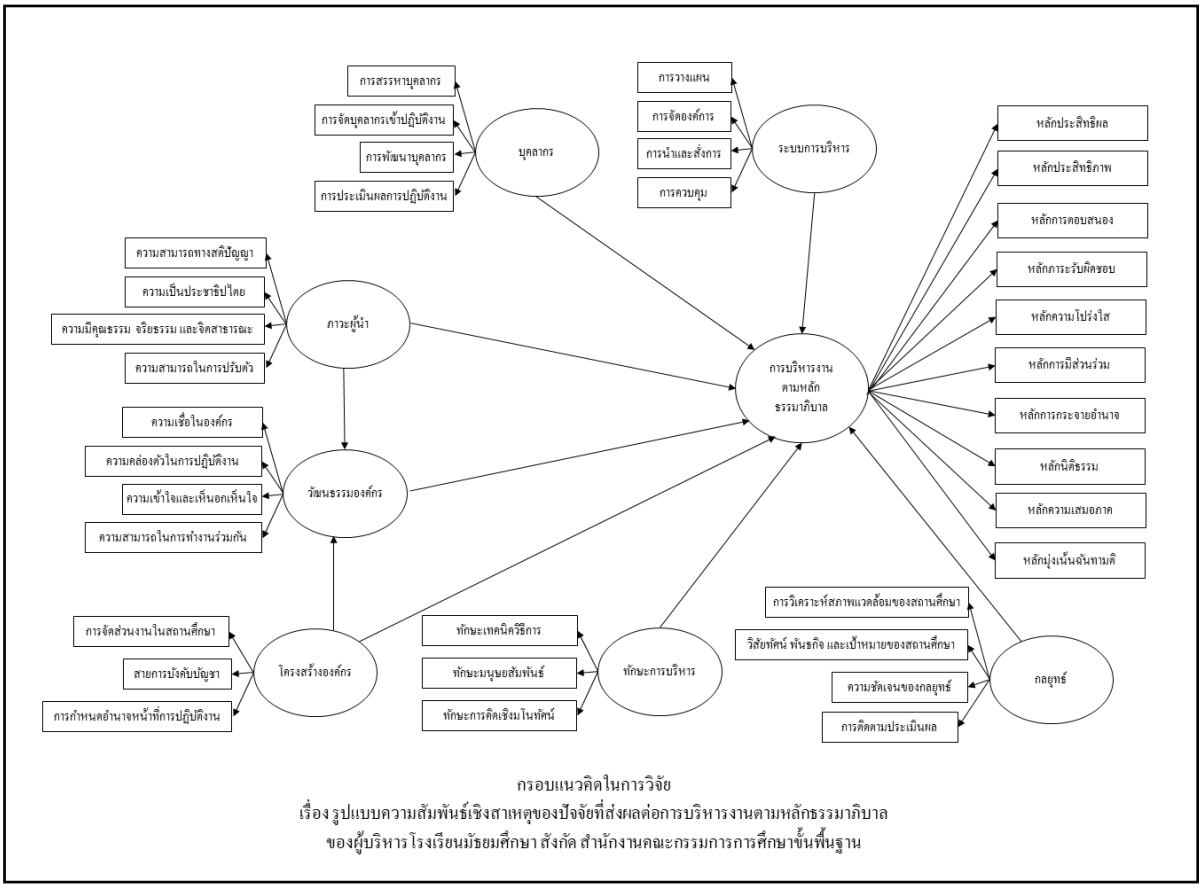

กรอบแนวคิดในการวิจัย
เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.35 อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาลำดับสูงสุด คือ หลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ย 4.40 อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ หลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.38 อยู่ในระดับมาก หลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 4.37 อยู่ในระดับมาก หลักการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ย 4.36 อยู่ในระดับมาก หลักประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.33 อยู่ในระดับมาก หลักการตอบสนอง มีค่าเฉลี่ย 4.32 อยู่ในระดับมาก หลักมุ่งเน้นฉันทามติ มีค่าเฉลี่ย 4.31 อยู่ในระดับมาก หลักความเสมอภาค มีค่าเฉลี่ย 4.30 อยู่ในระดับมากตามลำดับ ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล		ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล	อันดับ
1.	หลักประสิทธิผล	4.35	0.70	มาก	(5)
2.	หลักประสิทธิภาพ	4.33	0.73	มาก	(7)
3.	หลักการตอบสนอง	4.32	0.77	มาก	(8)
4.	หลักภาระรับผิดชอบ	4.34	0.78	มาก	(6)
5.	หลักความโปร่งใส	4.40	0.75	มาก	(1)
6.	หลักการมีส่วนร่วม	4.37	0.75	มาก	(3)
7.	หลักการกระจายอำนาจ	4.36	0.75	มาก	(4)
8.	หลักนิติธรรม	4.38	0.71	มาก	(2)
9.	หลักความเสมอภาค	4.30	0.83	มาก	(10)
10.	หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.31	0.81	มาก	(9)
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.35	0.69	มาก	

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการดำเนินงานของปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าเฉลี่ย 4.34 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยระบบการบริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 4.37 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กร และปัจจัยบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 4.36 อยู่ในระดับมาก ปัจจัยทักษะการบริหาร มีค่าเฉลี่ย 4.35 อยู่ในระดับมาก ปัจจัยกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ย 4.34 อยู่ในระดับมาก ปัจจัยภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ย 4.33 อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยโครงสร้างองค์กรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 4.27 อยู่ในระดับมาก ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล	อันดับ
1. ปัจจัยระบบการบริหาร	4.37	0.74	มาก	(1)
2. ปัจจัยบุคลากร	4.36	0.65	มาก	(2)
3. ปัจจัยภาวะผู้นำ	4.33	0.76	มาก	(5)
4. ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กร	4.36	0.76	มาก	(2)
5. ปัจจัยโครงสร้างองค์กร	4.27	0.68	มาก	(6)
6. ปัจจัยทักษะการบริหาร	4.35	0.74	มาก	(3)
7. ปัจจัยกลยุทธ์	4.34	0.72	มาก	(4)
ภาพรวม	4.34	0.71	มาก	

3. ผลการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมา ภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผู้วิจัยได้มีการพัฒนารูปแบบ และได้ดำเนินการปรับค่าความคลาดเคลื่อนระหว่างสองตัวแปรโดยใช้ค่าสถิติดัชนีการปรับโมเดล (Modification Index) ผลการวิเคราะห์แบบจำลองรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี มีค่า Chi – Square = 343.204 ค่า df = 329.0 ค่า Sig. = 0.329 ค่า CMIN/df. = 1.043 ค่า GFI = 0.978 ค่า AGFI = 0.956 ค่า NFI = 0.994 ค่า IFI = 1.000 ค่า CFI = 1.000 ค่า RMR = 0.004 และค่า RMSEA = 0.007 เป็นไปตามเกณฑ์ของ Hair et al. (2006) ปรากฏผลดังตารางที่ 3 ภาพที่ 2

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ดัชนี	เกณฑ์วัด	ผลลัพธ์	ผลสรุป
Chi –Square เท่ากับ 343.204 df. เท่ากับ 329.0			
Sig.	> 0.05	0.284	สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
CMIN/df.	< 2.0	1.043	
GFI	> 0.90	0.978	
AGFI	> 0.80	0.956	
NFI	> 0.90	0.994	
IFI	> 0.90	1.000	
CFI	> 0.90	1.000	
RMR	< 0.05	0.004	
RMSEA	< 0.05	0.007	

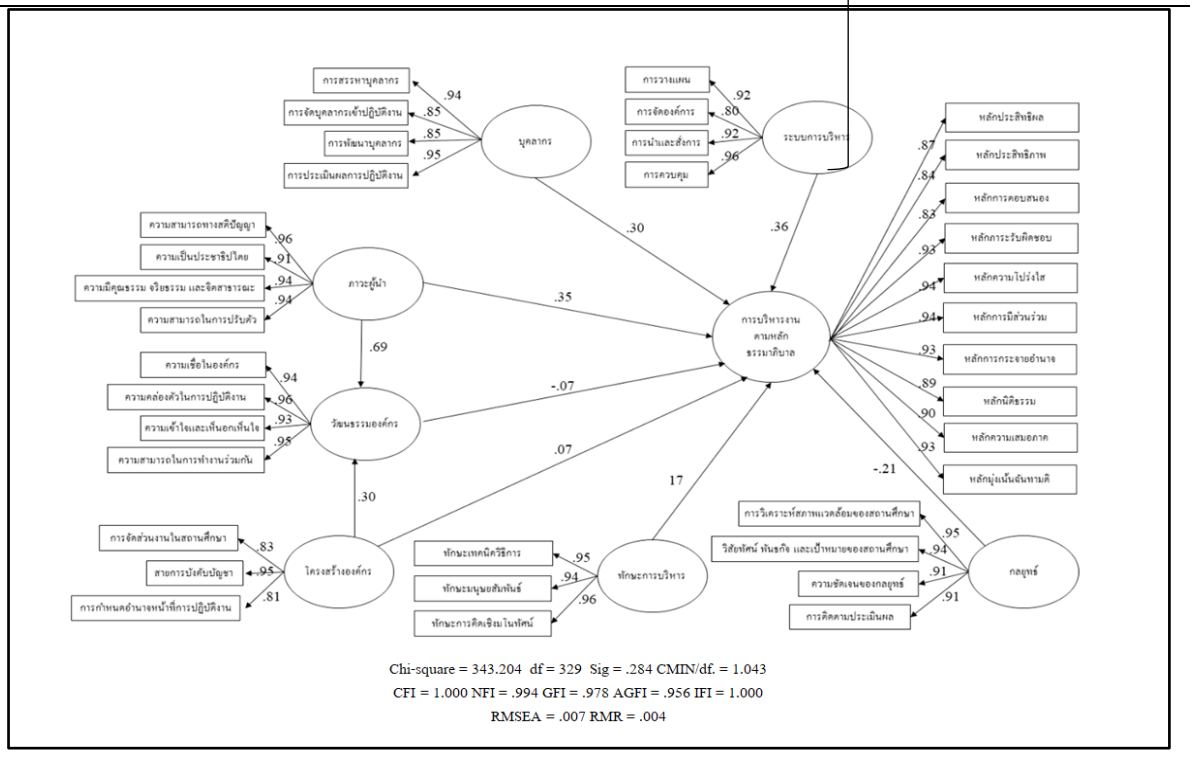

ภาพที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายหลังการปรับโมเดล

4. ผลการศึกษาขนาดอิทธิพลของปัจจัยส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาขนาดอิทธิพลพบว่า ปัจจัยระบบการบริหารมีอิทธิพลสูงสุดมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวมเท่ากับ 0.36 รองลงมา คือ ปัจจัยภาวะผู้นำมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม เท่ากับ 0.35 และปัจจัยบุคลากรมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.30 โดยมีอิทธิพลทางตรงเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 93.0 ขณะที่ ปัจจัยภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อปัจจัยวัฒนธรรมองค์กรโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.69 และปัจจัยภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อปัจจัยวัฒนธรรมองค์กรโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลรวม 0.30 โดยมีอิทธิพลทางตรงเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 95.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาได้เกิดความตระหนัก มีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่เสริมสร้างความเชื่อมั่น สร้างประโยชน์ ลดปัญหาการทุจริตคอรัปชั่น สร้างความเป็นธรรมต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับแนวคิดของ วิธาวีร์ ประทุมสวัสดิ์ (2566 : ออนไลน์) ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริหารในปัจจุบันย่อมต้องมีธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่มีความสำคัญสูงในการบริหารองค์กรในยุคใหม่ เนื่องจากส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและความเชื่อถือ สร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ ลดความเสี่ยงและปัญหาทางกฎหมาย และสร้างความเป็นผู้นำที่ดีในองค์กร สามารถยกระดับมาตรฐานการดำเนินการให้เป็นประโยชน์ต่อระบบการศึกษาไทยที่ทั่วถึงได้ในอนาคต

2. ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีความตระหนัก เห็นความสำคัญ มีการดำเนินงานทุกปัจจัย ทั้งด้าน ปัจจัยระบบการบริหาร ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยบุคลากร ปัจจัยโครงสร้างองค์กร ปัจจัยทักษะการบริหาร และปัจจัยกลยุทธ์ได้เป็นอย่างดี มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งนภา ตาอินทร์ (2551 : 154-182) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มาลีณ เรืองเดช (2559 : 59-73) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน

ตำบลคลองกิ่ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่อยู่ในระดับมากเป็นเพราะผู้บริหารองค์กรให้ความสำคัญในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง

3. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยระบบการบริหาร ปัจจัยบุคลากร และปัจจัยภาวะผู้นำ มีอิทธิพลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยปัจจัยระบบการบริหารมีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการทดสอบพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.36 มีอิทธิพลเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 93.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความสอดคล้องการศึกษาของ วีระยุทธ พรพจน์ธนมาศ (2557 : 321-349) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ธรรมาภิบาลในองค์การภาครัฐ: ศึกษากรณีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพบว่า ปัจจัยระบบการบริหารส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องการศึกษาของ แก้ว กาญจน์ กิมานุวัฒน์ (2564 : 175-201) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ และพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ สามารถพยากรณ์ความสำเร็จใน การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านหลักความเสมอภาค ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ขณะที่ปัจจัยบุคลากรมีอิทธิพลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.30 มีอิทธิพลเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 93.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความสอดคล้องการศึกษาของ วีระยุทธ พรพจน์ธนมาศ (2557 : 321-349) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ธรรมาภิบาลในองค์การภาครัฐ: ศึกษากรณีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพบว่า ปัจจัยบุคลากร ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับแนวคิดของ แก้วกาญจน์ กิมานุวัฒน์ (2564 : 175-201) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ และพบว่าปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร สามารถพยากรณ์ความสำเร็จใน การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอำนาจเจริญ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ ปัจจัยภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.35 มีอิทธิพลเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 93.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการการศึกษาของมาลีณ เรืองเดช (2559 : 59-73) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่

มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิ่ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงและมีทิศทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับการศึกษาของ แก้ว กาญจน์ กิมานุวัฒน์ (2564:175-201) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ และพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ สามารถพยากรณ์ความสำเร็จใน การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านหลักความเสมอภาค ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยระบบการบริหาร ปัจจัยบุคลากร และปัจจัยภาวะผู้นำ มีอิทธิพลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดนโยบาย มาตรฐาน และแนวทางการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา มุ่งให้เกิดธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ซึ่งมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ด้านระบบการบริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีการควบคุม กลไกการทำงานให้โปร่งใสตรวจสอบได้ มีระเบียบวิธีปฏิบัติในการทำงาน สะท้อนและค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยเพื่อการพัฒนา ด้านบุคลากรควรคัดเลือก และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านภาวะผู้นำ ควรมีกระบวนการคัดเลือกและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสามารถทางสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด ความรอบรู้ และยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีจิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นต้นแบบในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ ตลอดจน บังคับใช้กฎระเบียบในการปฏิบัติงานกับบุคลากรอย่างเคร่งครัด มีกระบวนการบริหารอย่างตรงไปตรงมา เปิดเผย เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา ไม่ให้อภิสิทธิ์ กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการทำวิจัยการพัฒนากลยุทธ์ หรือแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินการของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม อันจะส่งผลดีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาต่อไปในอนาคต

2) ควรมีการทำวิธีวิจัยเชิงกรณีศึกษากับสถานศึกษาที่มีผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่เป็นเลิศ เพื่อศึกษา วิเคราะห์และเสนอผลการวิจัย เพื่อให้เป็นแบบอย่างและแนวทางกับการบริหารสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566).ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.moe.go.th/360policy-and-focus-moe-fiscal-year-2024/

แก้วกาญจน์ กิมานุวัฒน์. (2564). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ชยุต มารยาทตร์. (2560). การบริหารจัดการสถานีตำรวจตามหลักธรรมาภิบาลของหัวหน้าสถานีตำรวจนครบาล. *วารสารการบริหารการปกครอง*. 6 (1), 445-468

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น

ปัญญา วรรณบุตร. (2553). *ปัจจัยของความสำเร็จในการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานของเทศบาลตำบลหาดทนง อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปรีชา อุยตระกูล. (2563). ทางออกของไทยในการแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://researchcafe.tsri.or.th/civil-society-and-implementation-of-governance/

ไพศาล วรคำ. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

มะยุรี สุดตา. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลป่ามะคาบ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

มาลีณ เรืองเดช. (2559). *ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิ่ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

รุ่งนภา ตาอินทร์. (2551). *ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วรชัย สิงหฤกษ์ และ ประสพชัย พสุนนท์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด. *วารสารจัดการสมัยใหม่*. 14 (1), 67-75.

วิธาวีร์ ประทุมสวัสดิ์. (2556). ธรรมาภิบาลการบริหารองค์กรยุคใหม่กับการปฏิรูปการศึกษาไทย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.bangkokideaeasy.com/informations/16charoensin/files/dynamiccontent/file-207606-16152606821395770519.pdf.

วีระยุทธ พรพจน์ธนมาศ. (2557). *ธรรมาภิบาลในองค์การภาครัฐ: ศึกษากรณีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีวิไล ศรีเฉลิม. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร. (2564). หลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 8. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา : https://circular.bangkok.go.th/doc/20210216/911.pdf

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.bangkokideaeasy.com/informations/16charoensin/files/dynamiccontent/file-207606161526068213957705 19.pdf.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2565). ธรรมาภิบาลการบริหารองค์กรยุคใหม่กับการปฏิรูปการศึกษาไทย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2565/E/258/T_0001.PDF

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2006). *Multivariate data analysis*. Pearson Education.

Schumacker, E. R., & Lomax, G. R. (1996). *A beginner's guide to structural equation modeling*. Mahwah, NJ: Erlbaum.

Sukdeo, S., Lynch, J., Zulu, T., & Govender, P. (2017). The influence of corporate governance on employee welfare. *Corporate Ownership and Control*. 14 (4) , 196-204.

ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

Public Attitude Towards Public Services of Nong Hin Municipality Nong Kung Si District, Kalasin Province

พิพิธธนวดี สมคะเณย์, จินดารัตน์ ยุทธษา,
กมลพัฒน์ ไชยสงคราม, วิจิตร ศิริกิจ, ประยูร แสงใส*
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น*
Pipiddhanawadee Somkhane, Jindarat Yutthasa,
Kamollapat Chaisongkram, Wijit Sirigit and Prayoon Saengsai*
Kalasin University,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khonkean Campus*, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Somkhane25@gmail.com

****

บทคัดย่อ

เทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน แต่ในทางปฏิบัติงานจริงในการให้บริการต่าง ๆ กับประชาชนก็ยังคงพบปัญหาอีกมาก ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าและข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่ยังต้องแก้ไขปรับปรุงให้มีคุณภาพ มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้นในการให้บริการประชาชนในส่วนต่าง ๆ บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเชิงปริมาณ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชน จำนวนทั้งหมด 2,895 คน โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน (Taro yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 351 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลวิจัยพบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.29, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ที่อยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{x}$ = 4.36, S.D. =0.42) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x}$ = 4.33,S.D. =0.31) และด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}$ = 4.18.S.D. =0.3 1) ดั้งนั้น ทัศนคติของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหินอยู่ในระดับมาก เพราะทางเทศบาลมีการจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุเป็นประจำสม่ำเสมอทุกเดือน มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จัก

* วันที่รับบทความ : 10 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 24 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 27 กุมภาพันธ์ 2567
Received: February 10 2024; Revised: February 24 2024; Accepted: February 27 2024

ป้องกันหรือระวังการเกิดโรคระบาดอย่างสม่ำเสมอ ระบบการผลิตน้ำประปามีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย ในการใช้อุปโภค บริโภคอยู่ตลอด อีกทั้งยังมีสถานที่ออกกำลังกาย และมีการให้บริการตรวจสุขภาพประจำปีแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง

คำสำคัญ: ทัศนคติ; การบริการสาธารณะ

Abstract

Nong Hin Subdistrict Municipality, Nong Kung Si District, Kalasin Province is a local government administration agency that is close to the people, but in the actual work of providing various services to the people, there are many problems, both internal and external, which cause delays and errors in operations that still need to be corrected and improved. It is more comprehensive in serving citizens in different sections. The objective of this research paper is to study the attitude of the public towards the public service of Nong Hin Municipality. Nong Kung Si District, Kalasin Province The research instruments were a 5-level estimation scale questionnaire and an open-ended questionnaire. The population used in the research was 2,895 people using Taro Yamane's sample size calculation formula. Statistics used in data analysis include percentages, averages, and standard deviations.

The research found that people's attitudes towards public services of Nong Hin Subdistrict Municipality Nong Kung Si District, Kalasin Province The overall level was high ($\bar{x}$ = 4.29, S.D. = 0.23) when considering the aspects at a large level, namely quality of life improvement ($\bar{x}$ = 4.36, S.D.=0.42), infrastructure ($\bar{x}$ = 4.33,S.D.=0.31), and natural resource and environmental management ($\bar{x}$ = 4.18.S.D.=0.3 1). The attitude of the people towards the public services of Nong Hin Subdistrict Municipality is very high. Because the municipality regularly organizes activities for the elderly every month. There is regular public relations for people to know how to prevent or be aware of the epidemic. The tap water production system is of high quality, clean and safe for consumption all the time. There is also a fitness facility and annual health check-ups are provided to the public regularly and thoroughly.

Keywords: Attitude; Public Service.

บทนำ

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองได้ส่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อวิถีชีวิตการดำรงชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายหลังการประกาศใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยองค์กรในท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้พัฒนาระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดว่ารัฐจะต้องให้ความเป็น อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมี

ส่วนร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ จากที่มีการออกพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้ส่งผลให้มีการกำหนดภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองไว้อย่างชัดเจน โดยแบ่งภารกิจและอำนาจหน้าที่ ออกเป็นลักษณะ คือ ภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะ ซึ่งหมายถึง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 13 พ.ศ.2552 โดยแบ่งออกเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำและหน้าที่ ที่อาจกระทำได้ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่งมีสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่าง กันไป และภารกิจอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 (โกวิทย์ พวงงาม, 2546 อ้างถึงใน สุธินี เหรียญเครือ – พิษณุ เฉลิมวัฒน์, 2556)

การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการบริการที่ดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติการรับใช้และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากรัฐแบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน คือ (1) ด้านการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างถนน ทางระบายน้ำ ไฟฟ้าสาธารณะ และการบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (2) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น การบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริการสาธารณะสุขมูลฐาน การจัดการศึกษาท้องถิ่น และการบริการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในท้องถิ่น (3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบ เช่น การป้องกันอุบัติภัยทางถนน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการจัดบริการห้องน้ำสาธารณะในท้องถิ่น (4) ด้านการลงทุน ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวและอาชีพ การพัฒนาป่าชุมชน และการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น (รสคนธ์ รัตยเสริมพงศ์, 2557)

เทศบาลเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง เพื่อกระจายอำนาจในการบริหารราชการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอิสระที่จะดำเนินการปกครองตนเองภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เทศบาลจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีฐานะเป็นนิติบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดภาระหน้าที่ของ เทศบาล ได้แก่ หน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความสะอาด สร้างและบำรุงถนนและท่าเรือ ดับเพลิงและกู้ภัย จัดการศึกษา ให้บริการสาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ และรักษาวัฒนธรรมอันดีในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังอาจจัดให้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่น ๆ ได้ตามสมควร

เทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตเทศบาลตามที่ระบุไว้ใน มาตรา 50 และ 51 เทศบาลตำบลหนองหินมีวิสัยทัศน์ คือ “หนองหินรุ่งเรืองเมืองน่าอยู่ มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง จัดการศึกษาให้ก้าวไกล

ผู้คนมีวินัย การเมืองโปร่งใส สุขอนามัยสมบูรณ์ ประชารัฐเกื้อกูล ร่วมใจพัฒนา” แต่ถึงอย่างไรนั้น ในทางปฏิบัติงานจริงในการให้บริการต่าง ๆ กับประชาชน ก็ยงคงพบปัญหาอีกมาก ทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าและข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ที่ยังต้องแก้ไขปรับปรุงให้มีคุณภาพ มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้นในการให้บริการประชาชนในส่วนต่าง ๆ ถ้าหากทราบถึงปัญหาต่าง ๆ แล้ว ก็จะช่วยให้หน่วยงานหาวิธีรับมือ ในการพัฒนาการปฏิบัติงานการให้บริการดียิ่งขึ้น และทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในการใช้ชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดถึงความสำเร็จขององค์กรในการให้บริการสาธารณะว่ามีประสิทธิภาพมากแค่ไหน (เบญจวรรณ วรรณทวีสุข, 2556)

การให้บริการสาธารณะ ถือเป็นภารกิจสังคมของรัฐที่ต้องจัดให้มีและให้บริการอย่างทั่วถึง ข้าราชการจึงเป็นกลไกลที่สำคัญที่จะนำบริการสาธารณะไปสู่ประชาชน ข้าราชการจึงเป็นตัวจักรที่สำคัญ ถ้าเปรียบระบบกับการบริหารราชการกับการค้าแล้ว รัฐบาลจะเปรียบเสมือนผู้ขายบริการ ซึ่งผู้ที่มาขอบริการก็คือประชาชนนั่นเอง

ประยูร กาญจนดุล (2538 อ้างถึงใน ณัฐพงษ์ สัมฤทธิ์เดชขจร, 2557) กล่าวว่า บริการสาธารณะหมายถึงกิจการที่อยู่ใน ความอำนวยการหรืออยู่บนความควบคุมของฝ่ายปกครอง ที่จะทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ว่าประชาชนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหินในด้านต่าง ๆ และมีการพัฒนามากน้อยเพียงใด เพื่อทราบถึงการบริหารจัดการ การปกครองดูแลนั้น มีปัญหาต่าง ๆ และมีวิธีแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้ดีรวดเร็วแค่ไหน เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 5 หมู่บ้าน รวมประชาชนทั้งหมด 2,895 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่รับการบริการสาธารณะของเขตเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง (sampling) ตามสูตรการหากลุ่มตัวอย่าง

Taro Yamane (Taro Tayamane, 1970 อ้างถึงในพิพิธธนวดี สมคเณย์, 2557 : 98-99) จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ จำนวน 351 คน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบเป็นระบบจะพิจารณาจากจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่นอกพื้นที่ในการวิจัย จำนวน 30 คน ในเขตพื้นที่หมู่บ้านหนองโพนสูง ตำบลยอดแกง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่า Relaibility ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่า Cronbachs Alpha = 0.78 ได้ค่า Relaibbility ของแบบสอบถามมีค่าความเชื่อถือ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงได้ต่อไป ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอผู้บริหารเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของประชาชน โดยใช้แบบสอบถามในส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้แบบสอบถามในส่วนที่ 2 แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อใช้อธิบายทัศนคติของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

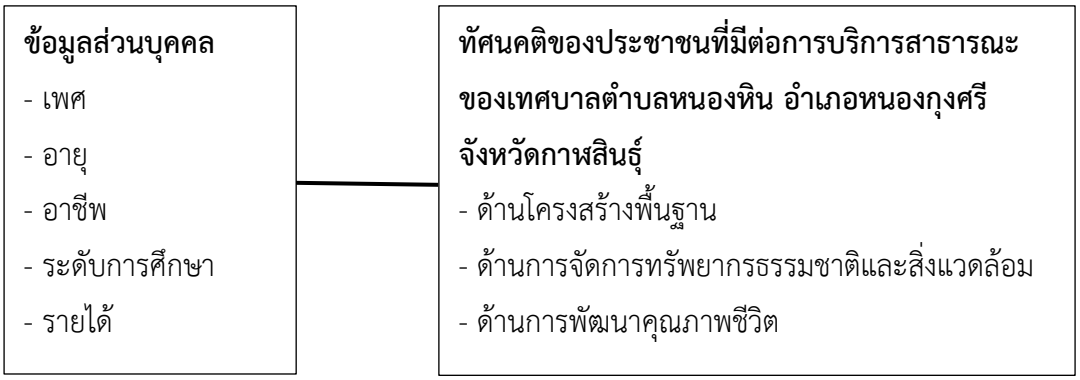

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.70 มีอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.60 มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 28.50 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 26.50 มีรายได้ 50,001-60,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 29.60

2 ทัศนคติของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางทัศนคติของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาล ตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์	ระดับทัศนคติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.36	0.42	มาก
2. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.33	0.31	มาก
3. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.18	0.31	มาก
รวม	4.29	0.23	มาก

จากตาราง พบว่า ระดับทัศนคติของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.29 , S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{x}$ = 4.36 , S.D = 0.42) รองลงมาคือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 0.31) และด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}$ = 4.18 , S.D. = 0.31) ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 เทศบาลควรจัดให้มีระบบน้ำประปาที่เพียงพอต่อการดำรงชีพตลอดปี เพราะในช่วงหน้าแล้งน้ำไม่พอใช้ในการดำรงชีพ

3.2 เทศบาลควรจัดให้มีการปรับปรุงแก้ไขถนนที่ชำรุด และจัดให้มีเครื่องหมายจราจรหรือไฟสัญญาณจราจรให้ครอบคลุมในการสัญจรของประชาชนบนท้องถนนอย่างปลอดภัย

3.3 เทศบาลควรปรับปรุงในเรื่องระบบไฟฟ้าให้ทั่วถึง โดยเฉพาะแสงส่องสว่างในมุมมืดอย่างทั่วถึง เพื่อการสัญจรที่ปลอดภัยของประชาชน และเพียงพอต่อการใช้งานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.4 เทศบาลควรจัดให้มีการดูแลท่อระบายน้ำที่ชำรุดเพื่อการจราจรที่ปลอดภัยและทำความสะอาดท่อระบายน้ำ เพื่อลดปัญหาน้ำท่วมขังจนเป็นเหตุให้เกิดน้ำเสียเน่าเหม็น

3.5 เทศบาลควรจัดให้มีการดูแลปรับปรุงสถานที่พักผ่อนหรือส่วนสาธารณะให้ดูสวยงามและปลอดภัยต่อการใช้งาน

อภิปรายผลการวิจัย

ทัศนคติของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.29 , S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{x}$ = 4.36 , S.D = 0.42) รองลงมาคือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 0.31) และด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}$ = 4.18 , S.D. = 0.31) ตามลำดับ ซึ่งสอดคลองกับพิรดาภาส์ คำบุบผา (2550) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเพื่อกำหนดตัวชี้วัดด้านคุณภาพการให้บริการของเทศบาลในเขตจังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของเทศบาลโดยในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายภารกิจ พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อภารกิจด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตมากที่สุด รองลงมา เป็นภารกิจด้านงานทะเบียนราษฎร ส่วนภารกิจดานโยธาผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการน้อยที่สุด และสอดคล้องกับเบญจวรรณ วรรณทวีสุข (2556) ซึ่งได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลแสนตุ้ง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่า ในภาพรวมผู้รับบริการมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับที่ 1

รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านสังคม/คุณภาพชีวิต มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับที่ 3 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดลอม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับที่ 4 ด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับที่ 5 และด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศอายุระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตาบลแสนตุ้ง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับสุนารี แสนพยุห์ (2557) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลโพธิ์ทอง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายๆด้านก็พบว่า มีความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะอยู่ในระดับมากหนึ่งด้าน ระดับปานกลางสี่ด้าน โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการที่ตรงเวลา และด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ตามลำดับ

ทัศนคติของประชาชนต่อการ ให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก พบว่า มีระบบไฟฟ้าส่องสว่างที่ทั่วถึง ระบบคมนาคมขนส่งมีความสะดวก ถนนหนทางได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานอยู่เสมอ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสุธินี เหรียญเครือ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า 1) การรับบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยี และด้านการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และ 2) หลักการให้บริการของเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ มีความสัมพันธ์กับความต้องการรับบริการสาธารณะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำปราณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทัศนคติของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก พบว่า พื้นที่ป่าและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล และฟื้นฟูให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ มีการรณรงค์ให้ปลูกป่าและเก็บขยะมูลฝอยเพื่อเพิ่มจำนวนต้นไม้และช่วยให้ธรรมชาติมีความสมบูรณ์และสะอาดให้ความเจริญตาเจริญใจ ซึ่งไม่สอดคล้องกับณัฐพงษ์ สัมฤทธิ์เดชขจร (2557) ได้ทำการศึกษาการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ศึกษาเฉพาะเขตอำเภอเมือง พบว่า (1) การให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร อยู่ในระดับปานกลาง (2) การเปรียบเทียบการให้บริการสาธารณะขององค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละด่านแตกต่างกันอย่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้นสังคม ส่วนด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ทัศนคติของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก พบว่า เทศบาลมีการจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุเป็นประจำสม่ำเสมอทุกเดือน เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักป้องกันหรือระวังการเกิดโรคระบาดอย่างสม่ำเสมอ ระบบการผลิตน้ำประปามีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย ในการใช้อุปโภค บริโภคอยู่ตลอด อีกทั้งยังมีสถานที่ออกกำลังกาย และมีการให้บริการตรวจสุขภาพประจำปีแก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (2559) ได้ศึกษาวิจัยการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลวังดิน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลวังดิน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะที่มีต่อการให้บริการประชาชนของเทศบาลตำบลวังดิน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามถามความพึงพอใจของประชาชนประกอบในการวิจัย จากการศึกษาพบว่า ประชาชนผู้ใช้บริการเทศบาลตำบลวังดิน มีความพึงพอใจต่อการได้รับบริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 คิดเป็นร้อยละ 83.6

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปองค์ความรู้จากการศึกษาได้ ดังภาพที่ 1

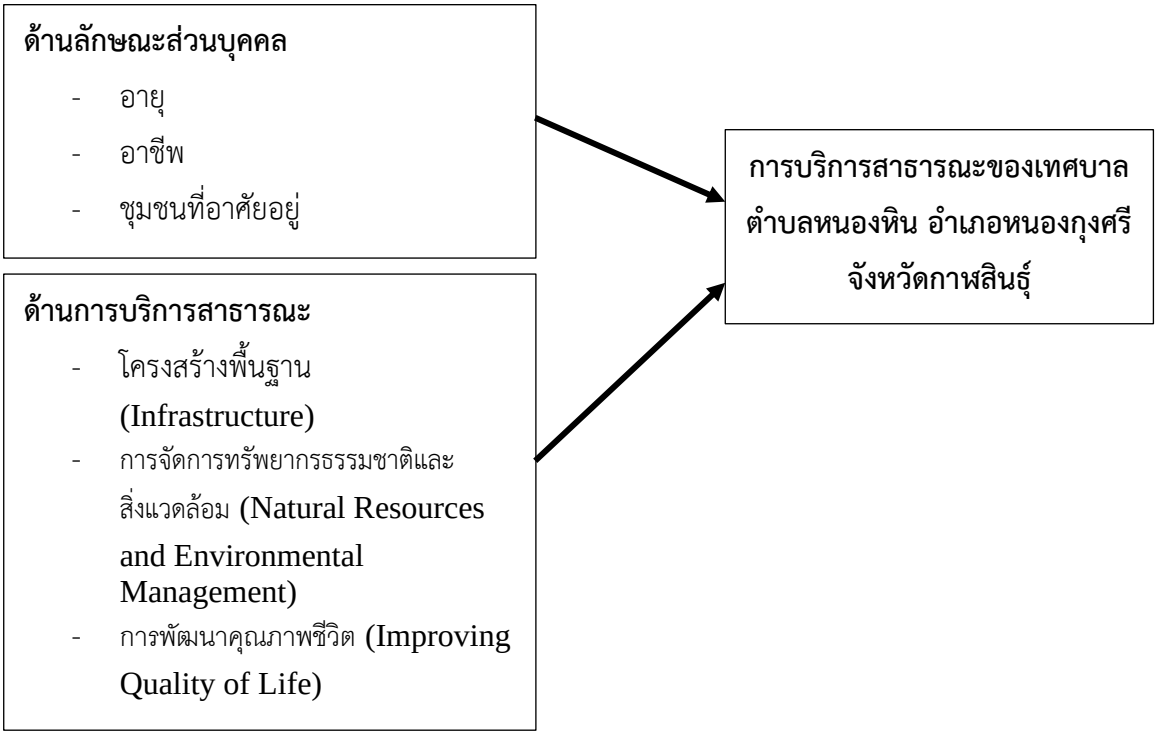

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการศึกษานี้ค้นพบทัศนคติของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ด้านลักษณะส่วนบุคคล คือ อายุ อาชีพ และชุมชนที่อาศัยอยู่ นำไปสู่การพัฒนาด้านการบริการสาธารณะที่เรียกว่า INI ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรนำปัจจัยเหล่านี้ไปเป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการเพื่อวางการบริการสาธารณะให้กับชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างสูงสุด และมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

เทศบาลตำบลหนองหิน สามารถนำผลการวิจัยที่ได้จัดทำเป็นคู่มือ เอกสารวิชาการ เอกสารเผยแพร่ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้และได้เรียนรู้ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรกำหนดนโยบายหรือแนวทางให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องบูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการจดับริการสาธารณะให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรอุดหนุนหรือจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย

3. ควรส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือเสนอความต้องการบริการสาธารณะ เพื่อนำมาจัดทำแผนการพัฒนาให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์หรืออบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย เพื่อให้ประชาชนหรือผู้รับบริการจะได้มีความรู้ความเข้าใจและกล้าที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยเพิ่มมากขึ้น

2. เทศบาลตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีการสำรวจวิจัยเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้เพื่อให้องค์กร หน่วยงาน ได้รับรู้รับทราบถึงปัญหาและเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. (2559). *การประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลวังดิน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

ณัฐพงษ์ สัมฤทธิ์เดชขจร. (2557). *การจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี: ศึกษาเฉพาะเขตอำเภอเมือง*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยเนชั่น.

เบญจวรรณ วรรณทวีสุข. (2556). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลแสนตุ้ง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิพิธธนวดี สมคะเณย์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์*. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พิรดาภาส์ คาบุบผา. (2550). *การศึกษาเพื่อกำหนดตัวชี้วัดด้านคุณภาพการให้บริการของเทศบาลในเขตจังหวัดชลบุรี*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารทั่วไป. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

รสคนธ์ รัตยเสริมพงศ์. (2557). *“ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น”*. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น หน่วยที่ 8-15 นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2559)

สุธินี เหรียญเครือ และพิษณุ เฉลิมวัฒน์. (2556). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลปากน้ำปราณ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย*. 5 (1), 307-308.

สุนารี แสนพยุห์. (2557). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด*. รัฐศาสตร์การปกครองมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

Teaching Practice and Application of Hanfu Culture in International Chinese Education

Huang Xiaojuan and Ma Yingxin
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:510716549@qq.com

****

Abstract

This paper aims to explore the teaching practice and application of Hanfu culture in international Chinese education. The research aims to clarify the teaching value of Hanfu culture in international Chinese education and to promote learners' understanding and recognition of Chinese culture. The research methodology combines literature review with teaching practice, delving into the specific application and effects of Hanfu culture in international Chinese education through case analysis and practical experience summary. The research sample consists of students and teachers in international Chinese education, and data was collected through methods such as questionnaire surveys, interviews, and observations. The data analysis method involves a combination of qualitative and quantitative analysis to comprehensively analyze the collected data. The research findings indicate that through the teaching practice of Hanfu culture, it can effectively promote learners' comprehensive understanding and recognition of Chinese culture, providing valuable reference and guidance for the development of international Chinese education.

Keywords: International Chinese education; Hanfu Culture; Teaching Practice

Introduction

With the rise of China on the global stage and the increasing international status of the Chinese language, international Chinese language education is facing unprecedented development opportunities. As an important part of Chinese traditional culture, Hanfu culture attracts attention from all over the world with its unique charm and profound historical heritage. In the teaching practice of international Chinese education, integrating Hanfu culture into classroom teaching can not only enrich the teaching content, but also improve the teaching effect and stimulate students' learning interest and participation.

Hanfu, as the collective name for ancient Chinese traditional clothing, carries thousands of years of cultural heritage and historical memory of the Chinese nation. The clothing structure, patterns, fabric materials and other aspects of Hanfu contain profound cultural connotations, reflecting the etiquette, hierarchy and aesthetic concepts of ancient society, and embodying the aesthetic taste and cultural taste of the Chinese nation. Hanfu culture is not only reflected in clothing, but also includes etiquette, traditional festivals, music and dance, etc., showing the lifestyle and cultural spirit of the ancient Chinese people.

In international Chinese education, the teaching practice and application of Hanfu culture are of great significance and value. First of all, the introduction and dissemination of Hanfu culture helps to enrich the teaching content of international Chinese education, allowing students to understand and experience the charm of traditional Chinese culture while learning the language. Secondly, the teaching practice of Hanfu culture can promote students' sense of

* Received: April 2 2024; Revised: April 17 2024; Accepted: April 18 2024

identity and emotional connection with Chinese culture, enhance students' understanding and respect for China, and cultivate students' cross-cultural communication skills and cultural tolerance. In addition, the teaching application of Hanfu culture can also stimulate students' interest in learning, enhance students' learning motivation and participation, and promote students' all-round development and growth.

However, it is worth noting that the teaching practice and application of Hanfu culture in international Chinese education also faces some challenges and difficulties. For example, issues such as how to effectively design and organize relevant teaching activities, how to evaluate teaching effects and guide students' learning, and how to overcome cultural differences and communication barriers all require further discussion and solution. Therefore, this article aims to explore the teaching practice and application of Hanfu culture in international Chinese education through in-depth research and analysis, and make a positive contribution to promoting the development of international Chinese education and promoting Chinese culture.

Research Objective

1. Explore the practical teaching methods of Hanfu culture in international Chinese education

2. Evaluate the impact of Hanfu culture teaching on students' learning effects and cultural identity

3. Discuss the application prospects and development direction of Hanfu culture teaching in international Chinese education

Literature Review

In recent years, more and more scholars have begun to pay attention to the importance of Hanfu culture teaching to international Chinese education and culture teaching, and have discussed the necessity and feasibility of integrating Chinese traditional clothing culture-Hanfu culture into the international Chinese education and culture teaching system. Existing research mainly focuses on three aspects:

The first is research on the necessity of adding Hanfu culture teaching to the cultural teaching of international Chinese education. Xu Jialu (2000) discussed that clothing culture belongs to folk culture. Huamei (2010) proposed that clothing culture contains a variety of cultural concepts. Wu Ying (2013) believes that professional, systematic and unique content to spread Hanfu culture should be developed as early as possible. Cheng Yuzhen (2014) believes that the culture of a nation can be understood by studying its costumes. Different national costumes reveal different costume cultures. Zhang Xiaolin (2017) proposed to construct a signification system for "Hanfu" clothing. Chinese traditional clothing is a symbolic image of the Chinese nation and should deepen people's impression of Chinese traditional clothing, thereby arousing people's attention to the inheritance of Chinese traditional culture. Yang Shuhui (2017) explained the importance of the spread of clothing symbols on the international stage. The second is research on the teaching of Hanfu culture in international Chinese education. From the perspective of research content, Long Shuling (2015) introduced traditional Chinese women's clothing into international Chinese education and cultural teaching, focusing on ladies' clothing in the Tang Dynasty, women's clothing in the Ming

Dynasty, and cheongsam. Yao Yingyue (2015) used the crown scarf culture of the Ming Dynasty as an example to explore the cultural teaching design of international Chinese education. Li Ruijing (2017) used the film and television resource "In the Mood for Love" to introduce cheongsam and carry out the teaching design of cheongsam culture in international Chinese education. Zhao Yajing (2018) started from the teaching materials and selected the Chinese clothing-cheongsam in the "Folk Customs" unit as the research content to design the folk customs and culture teaching design for international Chinese education.

Wu Liwei (2018) analyzed the characteristics of ancient Chinese traditional costumes to explore the commonalities of ancient Chinese traditional costume culture teaching in international Chinese education. Wang Danqiao (2019) used the clothing culture of scholars in the Ming Dynasty as the research content to conduct a teaching design on clothing culture in international Chinese education. Xu Caiyun (2020) used the Chinese culture courses of the Confucius Institute as an observation perspective to design an international Chinese education Hanfu culture teaching course. Nguyen Thi Minh Hui (2021) designed an international Chinese education cheongsam culture teaching course through a questionnaire survey on Vietnamese students' understanding of Chinese traditional clothing culture. The above-mentioned research on clothing culture teaching in international Chinese education shows that the existing research on traditional Chinese clothing culture teaching is more common in that the clothing of a certain dynasty in Chinese history is used as the research content of international Chinese education culture teaching, such as the Ming Dynasty crown scarf. Yao Yingyue (2015), who takes culture as the research content, and Wang Danqiao (2019), who takes the clothing culture of scholars in the Ming Dynasty as the research content, may choose the costumes of many dynasties in Chinese history as the research content of international Chinese education and cultural teaching, such as using ladies in the Tang Dynasty Long Shuling (2015) researches on clothing, Ming Dynasty women's clothing and cheongsam. There are also those who separately select the modern classic dress-cheongsam as research content, such as Li Ruijing (2017), Zhao Yajing (2018), Ruan Thi Minh Hui (2021), etc. In addition, Xu Caiyun (2020) designed Hanfu culture teaching courses from the perspective of cross-cultural communication, and Wu Liwei (2018) explored the commonality of Hanfu culture teaching design courses in international Chinese education.

The third is the research on the ontology of Hanfu. "History of Chinese Costumes" written by Huang Nengfu (2004) shows readers the long development and evolution process of traditional Chinese costumes from the Paleolithic Age to around the Revolution of 1911. 15 Huamei (2008) looks at history, society, and culture through clothing, and advocates that we should pay more attention to the unique clothing culture of our nation so that more foreigners can understand Chinese clothing culture. Shen Congwen's (2011) "Research on Ancient Chinese Costumes" pointed out that the cultural changes reflected in clothing can directly reflect changes in social history. Zhou Xibao (2011) systematically and completely introduced the evolution and inheritance of Chinese costumes in past dynasties. Zeng Yanhong (2013) explained in detail the cultural influence and educational effect of clothing in different regional cultures.

In summary, the research results on Chinese clothing culture are very fruitful, and there are many monographs on traditional Chinese clothing. Most of them study clothing from the perspective of historical development and evolution, and some even use clothing to study social and cultural changes. . Hanfu is developing rapidly in contemporary society. More and more foreigners like Hanfu and are eager to learn about Hanfu. Many scholars in the field of

international Chinese education have also conducted relevant research on Hanfu cultural courses. Generally speaking, most scholars mainly disseminate cultural knowledge related to Hanfu to students through visual senses such as multimedia. This paper is based on the experiential cultural teaching model. Design related Hanfu cultural experience activities so that students can absorb cultural knowledge related to Hanfu through multi-sensory personal experiences such as vision and touch. Through this method, Hanfu culture can be integrated into the cultural teaching of international Chinese education, and thereby This article explores the application and practice of Hanfu in international Chinese education and cultural teaching, hoping to enable Thai students to have a certain understanding and understanding of the traditional Chinese clothing - Hanfu.

Research Methodology

This paper will be structured as follows: firstly, it will start by introducing the background and origin of the research, outlining the value and significance of Hanfu culture courses in international Chinese education. Secondly, it will elucidate the theoretical foundation of the study, including an analysis of academic research findings on Hanfu culture and research methodologies. Subsequently, it will design the overall teaching plan for Hanfu culture courses, including curriculum design and content arrangement. Next, it will propose a plan for implementing the teaching, illustrating how to translate theoretical frameworks into practical teaching actions. Finally, it will summarize the evaluation and recommendations for Hanfu culture courses, providing guidance and suggestions for the implementation of Hanfu culture courses in international Chinese education.

In terms of research methodology, this paper will adopt various research methods, including literature review, inductive reasoning, exploratory research, survey research, and teaching experiments. Firstly, through literature review, academic literature and databases will be collected and analyzed to provide theoretical support and foundation for this paper. Secondly, inductive reasoning will be used to summarize existing research and, combined with relevant teaching theories, to analyze and summarize the literature on Chinese traditional clothing culture, presenting original viewpoints. Exploratory research will involve exploring new findings by conducting practical teaching with students from Thai public schools, aiming to explore higher-level Hanfu culture teaching methods. Survey research will involve investigating the learning status of fifth-grade students in Thailand regarding traditional Chinese clothing—Hanfu culture, in order to understand the teaching effectiveness and student feedback. Finally, teaching experiments will design Hanfu culture courses for international Chinese education based on students' Chinese proficiency levels, conduct practical teaching, collect student feedback, and summarize experiences to provide suggestions for cultural courses in international Chinese education.

1、Population:

The study population/sample group comprises students and teachers participating in international Chinese education programs. Specifically, fifth-grade students from Thai public schools are the primary research subjects, with teachers engaged in international Chinese education serving as secondary research subjects.

2、Research Tools:

Research tools mainly include literature review, questionnaire surveys, interviews, and observations. Literature review is used to collect and organize academic literature and

theoretical materials related to Hanfu culture and international Chinese education. Questionnaire surveys are employed to understand the attitudes and opinions of students and teachers towards Hanfu culture courses. Interviews are conducted face-to-face or online to gain in-depth insights into participants' experiences and perceptions of Hanfu culture teaching. Observations involve recording and observing the teaching process and learning outcomes of Hanfu culture courses through active participation in classes and activities.

3、Data Collection:

Data collection involves literature search and organization, questionnaire surveys, interviews, and observations. Literature search is conducted by reviewing relevant materials and literature, questionnaire surveys are distributed and feedback collected, interviews are conducted face-to-face or online, and observations are made by actively participating in classes and activities and recording observations.

4、Result Analysis:

The research results will be analyzed using a combination of qualitative and quantitative methods. Qualitative analysis will involve thematic analysis of data from interviews and observations to identify key issues and discoveries in Hanfu culture teaching. Quantitative analysis will involve statistical analysis of data from questionnaire surveys to analyze overall attitudes and opinions towards Hanfu culture courses.

5、Conceptual Framework:

The conceptual framework of this study will integrate theories of cultural education, cross-cultural communication, and teaching practice. It aims to construct a systematic and scientific framework for Hanfu culture teaching. This framework will provide theoretical support and guidance to assist researchers in designing and implementing Hanfu culture courses, thereby promoting the development of international Chinese education.

Research Scope

In order to gain a more comprehensive understanding of the Chinese language and culture learning situation among the target audience of this Hanfu culture course, the author designed a survey questionnaire and conducted a survey among fifth-grade students at public schools in Chiang Mai Province, Thailand. The questionnaire consisted of 6 questions, covering both single-choice and multiple-choice questions related to Chinese traditional clothing culture—Hanfu culture. Its purpose was to ascertain the students' motivation for learning Chinese, their level of understanding of Chinese Hanfu culture, their level of interest in Chinese Hanfu culture, the role of Chinese Hanfu culture in Chinese language learning, and their expectations for Chinese Hanfu culture courses. A total of 45 questionnaires were distributed in this survey, with 36 returned. There were 9 invalid questionnaires, which were left unanswered. Chiang Mai Province public schools categorize students by age, from preschool to sixth grade. The target audience for this Hanfu culture course design is fifth-grade students, whose ages range approximately from 12 to 13 years old. As a Chinese overseas school, students at Chiang Mai Province public schools begin learning Chinese from preschool, so the Chinese proficiency level of fifth-grade students is roughly intermediate. Students at this stage demonstrate strong learning abilities and a keen interest in both Chinese language and culture.

Research Results

The proposal of teaching design

Topic: Traditional Chinese Clothing Culture—Hanfu Culture Class Class type: Chinese traditional costume culture class Class duration: 4 classes, total 180 minutes Teaching target: fifth grade students in public schools in Chiang Mai Province, Thailand, aged 12-13 years old, with Chinese proficiency at the junior to intermediate level.		
Teaching Objectives	knowledge area	Learn some clothing vocabulary such as dark clothes, robes, underskirts, etc., as well as Chinese expressions related to Hanfu, understand the shape, style, accessories and wearing methods of traditional Chinese clothing - Hanfu, and understand the cultural connotation of traditional Chinese clothing behind Hanfu .
	Skill areas	You can skillfully use the vocabulary and Chinese expressions of Hanfu in specific scenes of Chinese traditional clothing culture - Hanfu culture, understand the etiquette culture contained in Chinese traditional clothing culture - Hanfu culture, and apply it to daily life.
	Emotional realm	Appreciate the charm of traditional Chinese clothing - Hanfu, and appreciate the unique classical beauty and harmonious beauty of traditional Chinese clothing represented by Hanfu. Cultivate students' cross-cultural awareness and enhance Thai students' recognition and love for Chinese traditional clothing-Hanfu.
nportant and difficult points in teaching	Teaching focus	Understand the shape, style, accessories and complicated wearing methods of traditional Chinese clothing - Hanfu, and learn related vocabulary such as deep clothes, robes, underskirts and their Chinese expressions.
	Teaching difficulties	Understand the etiquette of Chinese traditional clothing culture - Hanfu culture, and apply it in daily life. Compare the Chinese traditional clothing culture - basic etiquette of Hanfu and basic Thai etiquette, analyze the similarities and differences between the two etiquette cultures, and cultivate cross-cultural awareness.
Teaching aids	(1) PPT courseware (2) Hanfu related videos (3) Ming-made Hanfu and Hanfu accessories.	
Instructional Design		
.Classroom introduction (five points bell)	Teachers and students greet each other. Play a video about Hanfu. This video introduces the evolution of Hanfu, a representative traditional Chinese costume that appeared in history. The teacher asked students to watch the one-minute video and asked the students "What are the shapes of Hanfu?" .	

2. Language knowledge explanation and classroom experience. (50 minutes)	The teacher explains while playing the video.	Part One: Introduction to the style of Hanfu. (10 minutes)	After the students watched the first video, the teacher asked the students, "How has the style of traditional Chinese clothing - Hanfu evolved over the long history?". Based on the above-mentioned video, the teacher explained to the students the traditional Chinese clothing - Hanfu. Let students understand the evolution process of the above-mentioned shapes of Hanfu, and let students go on stage to describe the four types of Hanfu shape evolution. With the help of pictures, the teacher asked students to identify the four forms of Hanfu and asked them to tell the difference between each form. Then the teacher shows the students the Hanfu they are wearing and asks the students, "Which of the four shapes does this Hanfu belong to?" and asks students to answer randomly.
		Session 2: An introduction to the styles of Hanfu and how to wear them. (15 minutes)	The teacher plays the second video, which is about the four styles of underskirts and how to wear them. This video is about 2 minutes long. While students watch the video, the teacher briefly introduces the four styles of underskirts to the students. Then, based on the content of the above video, the teacher explains the style of the Ming Dynasty Hanfu he wears, and gives several style word cards, allowing students to choose the word card of the Hanfu style, and shows the students how to wear it. . Afterwards, the teacher allowed the students to experience the Hanfu in person, experience the style of the Hanfu and how to wear it "immersedly", and helped the student introduce the style and wearing method of the Hanfu to all students.
			The teacher plays the third video, which is an introduction to some accessories of Hanfu and lasts about 1

		Session three: Introduction to Hanfu accessories. (10 minutes)	minute. The teacher selects an appropriate amount of accessories vocabulary that appears in the video and is suitable for the students' learning level to explain, and shows the cards of these accessories to the students. Through card practice, the teacher guides the students to name the accessories that the teacher has explained. After that, the teacher shows the students the accessories they are wearing, guides the students to name the accessories, and lets the students wear the accessories themselves, allowing the students to see the accessories of the Hanfu with their own eyes, touch the accessories of the Hanfu with their own hands, and even let the students wear the Hanfu with their own hands. accessories. Let students connect the accessories vocabulary they have learned with the accessories they experience, so that students can have a deeper understanding of these accessories vocabulary and learn Chinese better.
		Session four: An introduction to the basic etiquette of Hanfu, and a comparison of the etiquette of Hanfu and traditional Thai clothing. (20 minutes)	Since ancient times, China has been a land of etiquette, and the root of Chinese culture is etiquette. Therefore, this session focuses on introducing the basic etiquette of traditional Chinese clothing—Hanfu. The teacher plays the fourth video, which is about five common etiquettes that need to be performed when wearing Hanfu. The video is about 2 minutes long. After the students watch the video, the teacher introduces the hand-bowing rituals (Tianyili, Shiyili, and Tuyili) and Wanfuli that appear in the video to the students, and then demonstrates them to the students through actions. The teacher demonstrates and asks the students to follow along with the movements. After the demonstration, let the students listen to the teacher's

			instructions and perform the actions themselves. Five students were invited to the stage to perform these etiquette wearing Hanfu. Then the teacher guides the students to think about "What are the similarities and differences between the etiquette of Hanfu and the etiquette of Thai clothes?" The students can speak freely, and the teacher guides the students to summarize the similarities and differences.
3. Teacher's summary (5 minutes)	1. The teacher summarizes and summarizes the content of this Hanfu culture class. 2. Assignment: Design "your own Hanfu". Based on the content learned in this lesson and combined with the students' own understanding of Hanfu, design a set of their own Hanfu and explain the shape, style and characteristics of the Hanfu they designed. How to wear it, accessories, and etiquette required.		

Discussion

1、Language Expression in Hanfu Culture Course:

Based on the actual learning level of Thai students, the language teaching content of the Hanfu culture course in this study mainly includes vocabulary related to Chinese traditional clothing—Hanfu and related specialized terms. The Hanfu culture course is divided into four sections, each introducing the structure of Hanfu, the styles and wearing methods of Hanfu, accessories, basic etiquette of Hanfu, and a comparison of basic etiquette between Hanfu and traditional Thai clothing. The first section begins with a video introduction detailing the evolution of Hanfu, introducing terms such as "Shangyi Xiajiang" (top and bottom garments), "Shenyi" (deep clothes), "Paofu" (robe), and "Ruju" (short jacket), and then briefly describes the characteristics of the four types of Hanfu, providing students with a clear understanding. The second section briefly introduces the four categories of Hanfu made from Ruqun, namely "Qiyao Ruqun" (Ruqun at the waist), "Banbi Ruqun" (half-arm Ruqun), "Duijin Ruqun" (Ruqun with parallel collars), and "Qixiong Ruqun" (Ruqun at the chest). These categories are introduced for expansion of vocabulary understanding without the requirement of memorization. After clearing the vocabulary barriers, detailed introductions are given on the Ming-style Hanfu derived from Ruqun, such as "Pipa sleeves" and "Ma Mian," along with demonstrations of their wearing methods, providing students with a deeper understanding. The third section introduces Hanfu accessories, with the author selecting accessory vocabulary suitable for the students' learning level, such as "waistband," "Jinbu" (forehead ornament), and "hebao" (purse), and briefly explains the function of these accessories through related videos. The fourth section mainly involves several basic etiquette of Hanfu, namely "Gongshou" (cupped hands gesture) and "Wanfu" (bending gesture), and the three classifications of "Gongshou" - "Tianyiji" (heavenly gesture), "Shiyiji" (temporal gesture), and "Tuyiji" (earthly

gesture). Detailed explanations are given on the occasions and applicable objects for these basic etiquette, followed by demonstrations and student performances of these etiquette. After students understand the various basic etiquette of Hanfu, the teacher guides them to compare them with the basic etiquette of traditional Thai clothing, identifying similarities and differences, fostering cross-cultural awareness among Thai students, thereby enabling them to respect and appreciate Chinese culture.

2、Chinese Character Content in Hanfu Culture Course:

The Hanfu culture course designed in this study aims to promote traditional Chinese culture and facilitate students' Chinese language learning. Chinese characters serve as the carriers of culture, and teaching Chinese characters is essential for spreading traditional Chinese culture. Considering the learning level of Thai students and the practical needs of teaching, the author selected some clothing-related vocabulary, such as "Hanfu," "Pipa sleeves," "Ma Mian," "waistband," "Wanfu," and "Gongshou," requiring students to read and write these characters correctly. In this course, games like "write characters based on images" and "write characters based on actions" were designed to encourage students to write Chinese characters happily. It is hoped that Thai students can gain a deeper understanding of Hanfu culture and etiquette through writing these characters, appreciate the classical and harmonious beauty of Chinese traditional clothing—Hanfu, and thereby gain a better understanding of traditional Chinese culture and develop a stronger love for the Chinese language.

3、Principles and Objectives of Interview Tasks in Hanfu Culture Course:

The subjects of this interview are fifth-grade Thai students, aged 12-13. Based on the current situation of students' ages and levels, and guided by the principles of respect, friendship, harmony, and equality, several points should be noted during the interview process: Firstly, avoid any behaviors that demean, discriminate against, or insult Thai culture, cultivate cross-cultural awareness, respect Thai culture, and do not disparage one's own culture. Secondly, maintain an attitude of seeking common ground while shelving differences. In the event of conflicting views during the interview, avoid arguments with Thai students. Thirdly, treat Thai students equally, and do not filter students' expressions based on their academic performance. Lastly, maintain a friendly attitude towards each student. In situations where students are uncooperative or unwilling to participate in the interview, respect their choices, do not force them to participate, and maintain a friendly relationship between teachers and students.

The purpose of the post-course feedback interviews designed in this study is to understand the real learning situation of Thai students, namely, what knowledge points Thai students have truly learned from this course, which parts of the teaching they are more interested in, and which parts they find dull or boring. The aim is to identify the shortcomings and gaps in the Hanfu culture course designed in this study and continuously improve it, with the ultimate goal of enhancing the completeness of the cultural course system in international Chinese education.

Recommendations

1、Preparations for Hanfu Culture Course:

To address the issue of some Thai students struggling with specialized Hanfu terminology, teachers should assess students' Chinese language proficiency before class. Tailor the teaching content to accommodate varying proficiency levels, ensuring that most students can comprehend the material. Consider replacing rare terms with standard Mandarin to avoid comprehension barriers. Additionally, provide a vocabulary outline with Thai translations before class to alleviate students' pressure to learn new words during the course.

2、Teaching Content in Hanfu Culture Course:

Focus on teaching content that resonates with Thai students' daily lives. For instance, Thai students showed particular interest in comparing Chinese and Thai etiquette. Simplify complex topics like Hanfu structure and styles, and engage students through hands-on activities. Assign homework tasks related to Hanfu to reinforce learning and provide practical application opportunities.

3、Teaching Mode in Hanfu Culture Course:

While experiential cultural teaching is effective, consider the limitations of resource-intensive preparations. Investigate emerging technologies like virtual simulation (VR) to enhance teaching effectiveness. VR technology can provide immersive cultural experiences without extensive physical props, making cultural teaching more accessible and engaging. Explore partnerships with VR developers or institutions to integrate this technology into Hanfu culture courses, thus enriching students' learning experiences and expanding teaching possibilities in international Chinese education.

References

Xu, J. (2000). Language and culture. *China Education News*, (10), 7.

Wu, Y. (2013). *Confucius Institute and the international spread of Chinese culture*. Hangzhou: Zhejiang University Press.

Cheng, Y. (2014). *Essentials of Chinese Culture*. (3rd ed.). Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.

Zhang, X. (2017). *Research on clothing symbols from the perspective of Roland Barthes' semiotics* [Doctoral dissertation, Heilongjiang University].

Yang, S. (2017). *International spread of Chinese clothing culture* [Doctoral dissertation, Northwest University].

Long, S. (2015). *Analysis on the teaching of traditional women's clothing culture in teaching Chinese as a foreign language—taking the teaching of ladies' clothing in the Tang Dynasty,* women's clothing in the Ming Dynasty, and cheongsam as examples [Doctoral dissertation, Sichuan Normal University].

Yao, Y. (2015). *Teaching design of Ming Dynasty costume culture in teaching Chinese as a foreign language* [Doctoral dissertation, Liaoning Normal University].

Li, R. (2017). *Research on teaching Chinese cheongsam culture as a foreign language from the perspective of film and television communication* [Doctoral dissertation, Northwest University].

Zhao, Y. (2018). *Design of teaching Chinese culture as a foreign language* [Doctoral dissertation, Qufu Normal University].

Wu, L. (2018). *Research on teaching ancient costume culture as a foreign language* [Doctoral dissertation, Hebei University].

Wang, D. (2019). *The cultural connotation reflected in the traditional costumes of the Ming Dynasty from the perspective of Chinese international education* [Doctoral dissertation, Liaoning Normal University].

Xu, C. (2020). *Research on the development of Hanfu movement and its cross-cultural teaching* [Doctoral dissertation, Shanxi University].

Ruan, T. M. H. (2021). *Cheongsam culture teaching case design for Vietnamese students* [Doctoral dissertation, Qingdao University].

Huang, N., & Chen, J. (2004). *History of Chinese Clothing*. Shanghai: Shanghai People's Publishing House.

Shen, C. (2011). *Research on Ancient Chinese Clothing*. Beijing: Commercial Press.

Zhou, X. (2011). *History of Ancient Chinese Clothing.* Beijing: Central Compilation and Translation Press.

Zeng, Y. (2013). Clothing: a carrier and communication medium of culture. *Silk*, 1 (1).

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

The Development of a Hybrid Learning Model Based on the Concept of Active Learning with Digital Platforms to Promote Digital Intelligence for Pre Teacher Student Teaching Student Bachelor's Degree

นิตยา นาคอินทร์, กิตติพงษ์ พุ่มพวง,
กอบสุข คงมนัส และ ภาสกร เรืองรอง
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Nittaya Nak-in, Kittipong Phumpuang,
Kobsook Kongmanus and Passakorn Rueangrong
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nittayana61@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกฯ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกฯ และ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกฯ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถาม 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกฯ 4) แบบวัดความฉลาดทางดิจิทัลเชิงสถานการณ์ 5) แบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและความต้องการของรูปแบบฯ ควรมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติ ใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มเรียนได้ทั้งในห้องเรียนปกติและห้องเรียนออนไลน์ไปพร้อมกันและสะท้อนคิด 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.41, S.D. = 0.22) 3) ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกฯ ความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษาวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.34, S.D. = 0.72) 3.1) นักศึกษามีการสะท้อนคิดพบว่านักศึกษามีความฉลาดทางดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น

* วันที่รับบทความ : 1 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 9 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 11 พฤษภาคม 2567
Received: May 1 2024; Revised: May 9 2024; Accepted: May 11 2024

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบไฮบริด; การเรียนรู้เชิงรุก; ดิจิทัลแพลตฟอร์ม; ความฉลาดทางดิจิทัล

Abstract

Research on a hybrid learning management model based on the concept of active learning with a digital platform to promote digital intelligence for teaching professional students. Bachelor's degree The objectives of the research are 1) to study the current conditions and needs regarding the hybrid learning management model based on the active learning concept, etc. 2) to develop the hybrid learning management model. according to the concept of active learning, and 3) to study the results of using the hybrid learning management model according to the concept of active learning, etc. The sample group was 30 first-year teaching students in the Physical Education Department, Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University. The research tools were 1) an interview form, 2) a questionnaire, and 3) a hybrid learning management model based on the concept. Active learning, etc. 4) Situational digital intelligence measure 5) Learning reflection record form Statistics used in data analysis are mean and standard deviation. The results of the research found that 1) the current condition and needs of the model Should participate and take action. You can use the digital platform to study both. in the regular classroom and online classroom together and reflect 2) Hybrid learning management model based on the concept of active learning. It is appropriate at a high level ($\bar{x}$ = 4.41, S.D. = 0.22) 3) Results of the study of using a hybrid learning management model based on the concept of active learning. The digital intelligence of teaching professional students is at a high level ($\bar{x}$ = 4.34, S.D. = 0.72) 3.1) Students' reflections reveal that students have increased digital intelligence.

Keywords: Hybrid Learning; Active Learning; Digital Platforms; Digital Intelligence

บทนำ

การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลในรูแบบต่าง ๆ ทำให้การดำเนินชีวิตสะดวกรวดเร็วและเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสารกันได้ง่ายขึ้น เทคโนโลยีดิจิทัลจึงได้เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตของประชากรในประเทศตั้งแต่ระดับครอบครัวถึงชุมชน สังคมและเศรษฐกิจ แน่นอนว่าต้องมีกระทบในการใช้ชีวิตของประชาชนด้วยเช่นกัน ซึ่งเราจะเห็นข่าวที่อยู่ในโลกออนไลน์ทั้งหลายว่ามีคนที่ได้รับผลกระทบทางด้านดีและไม่ดี เช่น การถูกการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ หรือการบูลลี่ (Cyberbullying) กันในสังคมเกิดเยอะมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นโพสต์ด่าโดยใช้ถ้อยคำที่รุนแรง หรือการคอมเมนต์ด้วยถ้อยคำ ที่ไม่เหมาะสมทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายจนไปถึงทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ เป็นต้น จากการรายงานข้อมูลทางสถิติของ Data Reportal ปี 2022 และปี 2023 ซึ่ง Data Reportal ได้สรุปออกมาว่า ปี 2566 ประชากรในประเทศไทยมีการใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 85.3 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งผู้ที่ใช้งานโซเชียลมีเดียส่วนใหญ่อายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่เพิ่งจะบรรลุนิติภาวะ ได้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เสี่ยงและไม่ปลอดภัย ซึ่งสิ่งที่นิสิตนักศึกษาเยาวชนรุ่นใหม่สามารถใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลได้อย่างปลอดภัยจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต คือ ความฉลาดดิจิทัล Digital

Intelligence Quotient หรือ ที่เรียกว่า DQ ซึ่ง DQ เป็นชุดของความสามารถด้านการรับรู้ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมที่จะทำให้คนในยุคดิจิทัล (Digital Citizens) สามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายและปรับตัวให้เข้ากับยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม (Yuhyun Park, 2017) ที่มีองค์ประกอบทั้งหมด 8 ด้าน 1) การแสดงตัวตนบนโลกดิจิทัล 2) การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล 3) ความปลอดภัยทางดิจิทัล 4) ความมั่นคงทางดิจิทัล 5) ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล 6) การสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication) 7) การรู้ดิจิทัล (Digital literacy) 8) สิทธิทางดิจิทัล (Digital Rights) จะเห็นว่า ถ้านิสิตนักศึกษาเยาวชนรุ่นใหม่มีความฉลาดดิจิทัล จะช่วยให้กลุ่มคนเหล่านี้ปลอดภัยจากการผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล นอกจากนี้ยังทำให้สามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายและปรับตัวให้เข้ากับยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่านิสิตนักศึกษารุ่นใหม่ต้องมีทักษะที่สามารถเอาตัวรอดจากการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ นิตยา นาคอินทร์, สุภาณี เส็งศรี, รุจโรจน์ แก้วอุไรและกิตติพงษ์ พุ่มพวง (2564) ที่ว่าเด็กและเยาวชนยุคใหม่ที่เติบโตมาพร้อมกับอุปกรณ์ไอทีต่าง ๆ ที่ทันสมัยมีการเข้าถึงและรับข้อมูลได้อย่างง่ายดาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับอพัชชา ช้างขวัญยืน, รุจโรจน์ แก้วอุไร, วินัย วงษ์ไทย และ เอื้อมพร หลินเจริญ (2566) เรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตปริญญาตรี ตามแนวคิดการเรียนเชิงรุกร่วมกับสื่อสังออนไลน์ และลัดสะหมี พอนไช (2565) แน่นอนว่าการที่มีเทคโนโลยีที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายจึงทำให้มีทั้งผลดีและผลเสียที่ตามมา และการเรียนรู้ของเด็กรุ่นใหม่ก็เปลี่ยนตามไปด้วย คือ วิธีการเรียนรู้ของเด็กรุ่นใหม่ไม่จำเป็นต้องเรียนรู้เพียงแต่ในห้องเรียนอย่างเดียว สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้เรียนสามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง จึงเกิดรูปแบบของการเรียนรู้ใหม่ ๆ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนไปเป็นการเรียนการสอนแบบไฮบริด (Hybrid Learning) ซึ่งสอดคล้องกับ ทับทิมทอง กอบัวแก้ว,เกริกเกียรติ กอบัวแก้วและสมเกียรติ กอบัวแก้ว (2565) จึงทำให้ทั้งผู้สอนสามารถจัดและผู้เรียนได้เรียนรู้ต่อเนื่อง

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ก็เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการมีส่วนร่วม ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้จากประสบการณ์ สอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตจริงนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ได้ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ระหว่าง อาจารย์กับนักศึกษา และนักศึกษากับนักศึกษาจะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และได้ใช้กระบวนการคิด (Thinking System) รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ได้มากขึ้น (ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, ภูริสร์ ฐานปัญญาและเกรียงไกร สัจจะหฤทัย, 2563) ได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษาค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจด้วยกระบวนการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและส่วนร่วม (Ministry of Education, 2546) Active Learning เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองได้กระทำลงไป

(Bonwell and James, 1993) ผู้เรียนเริ่มจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ ไปเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-creator) (Felder & Brent, 1996) จึงเห็นได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีแนวทางที่สามารถตอบโจทย์ของการจัดการศึกษาเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในการก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้เป็นอย่างดี และการนำดิจิทัลแพลตฟอร์มที่มีอย่างหลากหลายในปัจจุบันเข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ในห้องเรียนมีความสนุกสนาน น่าสนใจมากขึ้น เช่น Zoom, Google , Facebook, YouTube, Instagram, TikTok, Kahoot, Blooket, Mentimeter และ Padlet เป็นต้น

ดังนั้นนิสิต นักศึกษารุ่นใหม่ หรือคนที่จะเป็นครูในอนาคตหรือที่เรียกว่านักศึกษาวิชาชีพครูจะต้องเตรียมพร้อมรับมือกับผู้เรียนยุคดิจิทัล นักศึกษาวิชาชีพครูจึงต้องมีความฉลาดทางดิจิทัลด้วยเช่นกันต้องส่งเสริมและพัฒนาความฉลาดทางดิจิทัลของตนเองให้ทันเท่ากับผู้เรียนเพื่อที่จะเป็นพลเมืองดิจิทัล คนที่จะเป็นครูในอนาคตจะต้องเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครูของข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐาน วิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพกล่าวว่าผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ เช่น ครูมีความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และความเป็นครูซึ่งมาตรฐานความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทั้งสิ้น ดังนั้น นักศึกษาวิชาชีพครูจะต้องเป็นผู้ที่สามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายและปรับตัวให้เข้ากับยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ต้องมีความฉลาดทางดิจิทัล เพราะเป็นความสามารถที่จำเป็นจะต้องนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อสอนให้ผู้เรียนของตนมีความสามารถดังกล่าว เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีความฉลาดทางดิจิทัลเพิ่มขึ้น

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อศึกษาแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความฉลาดทางดิจิทัล คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลควรเป็น การจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด โดยใช้แนวคิดของการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนได้ทั้งในห้องเรียนปกติและเอื้อให้ผู้เรียนเข้าเรียนในห้องเรียนออนไลน์ได้ และนอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ร่วมถึงช่วยให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดวิเคราะห์การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนมากขึ้น ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2566 ชั้นปีที่ 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นนักศึกษาที่มีความคล้ายคลึงกับนักศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ และเป็นนักศึกษาที่ต้องเรียนในรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารที่นักศึกษาวิชาชีพครูต้องเรียนเหมือนกันทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ตัวแทนอาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ที่สอนในรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้ ซึ่งนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกฯ และสัมภาษณ์จากตัวแทนอาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ โดยใช้วิธีการ Focus group แบบออนไลน์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน เกี่ยวกับปัญหาที่พบ และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางดิจิทัล และนำผลที่ได้ทั้งจากการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล และผลจากการสัมภาษณ์จากตัวแทนอาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือที่สอนบริบทของเนื้อหารายวิชาที่สอนมีความคล้ายกัน มากำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์และแบบจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันและความต้องการฯ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่าแบบสอบถามใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.08 – 1.00

2. แบบสอบถามนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่เรียนวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้ ได้มาจากการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างแบบสอบเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู กำหนดลักษณะของแบบสอบถามนักศึกษา เป็นแบบปลายเปิด (Open - ended) จำนวน 9 ข้อ สร้างแบบสอบถามและให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ด้านเพื่อพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำผลการตรวจการตรวจให้คะแนนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์หาค่า IOC แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเพื่อนำไปเก็บข้อมูล

3. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีดังนี้ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำผลจากการสัมภาษณ์จากตัวแทนอาจารย์และผลจากจากสอบถามของนักศึกษามาสรุป จากนั้นสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี มีขั้นตอนดำเนินการ คือ เพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย ความเป็นมาของรูปแบบ หลักการ วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งมีรายละเอียดการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดฯ ดังนี้ 1) ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับและแบบปลายเปิด (Open-ended) โครงสร้างของแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบ แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 คือ ประเด็นของการประเมินรูปแบบฯ ตอนที่ 2 คือ ประเด็นของการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบฯ ตอนที่ 3 คือ ประเด็นของการประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในรูปแบบฯ ตอนที่ 4 คือ ประเด็นของการประเมินคุณภาพแบบบันทึกผลการทดลองใช้รูปแบบ ตอนที่ 5 คือ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ 2) นำผลการตรวจให้คะแนนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มาวิเคราะห์หาค่า IOC โดยแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 – 1.00 ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ในภาพรวมเท่ากับ $\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.14 ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมเชิงโครงสร้าง สามารถนำไปทดลองใช้ได้

4. แบบวัดความฉลาดทางดิจิทัลเชิงสถานการณ์ กำหนดโครงสร้างของแบบวัดความฉลาดทางดิจิทัลเชิงสถานการณ์เชิงสถานการณ์ลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ (Situation Test) ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามเชิงสถานการณ์ เพื่อให้นักศึกษาเลือกตอบว่าถ้าหากนักศึกษาพบเจอสถานการณ์

ดังกล่าว นักศึกษาจะเลือกปฏิบัติอย่างไร ที่ตรงกับพฤติกรรมของตนเองมากที่สุด ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับและแบบปลายเปิด (Open-ended) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาให้เลือกตอบ มี 5 ระดับ ดังนี้ การกำหนดข้อคำถามเชิงสถานการณ์และตัวเลือกเชิงพฤติกรรมนั้น โดยสร้างจากสถานการณ์ที่มีความใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่นักศึกษาสามารถพบเจอในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะใช้สถานการณ์เพื่อให้นักศึกษาเลือกตอบว่าถ้าหากนักศึกษาพบเจอสถานการณ์ดังกล่าว นักศึกษาจะเลือกปฏิบัติอย่างไร ที่ตรงกับพฤติกรรมของตนเองมากที่สุด จากนั้นสร้างแบบวัดความฉลาดทางดิจิทัลเชิงสถานการณ์เชิงสถานการณ์ตามโครงสร้าง และข้อคำถามที่ระบุไว้ นำแบบวัดความฉลาดทางดิจิทัลเชิงสถานการณ์เชิงสถานการณ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอคำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. แบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียน ลักษณะของแบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ เป็นแบบปลายเปิด (Open – ended) ผลการตรวจสอบค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1.00 โดยค่าดัชนีมีความสอดคล้องที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.05 – 1.00 เชี่ยวชาญทั้ง 5 ด้าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษาของแบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองกลุ่มเดียว โดยมีการวัดความฉลาดทางดิจิทัลหลังการทดลอง ดังนี้ การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับความฉลาดทางดิจิทัลทั้งหมด 8 ด้านใช้เวลา 3 – 4 สัปดาห์ในการทำกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ และการเรียนการสอนผู้เรียนสามารถเรียนได้ทั้งออนไลน์และเรียนในชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 1 วางแผนก่อนการทดลอง

1.1) การเตรียมความพร้อม ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ อุปกรณ์และเครื่องมือดิจิทัลแพลตฟอร์มที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามแบบแผนที่พัฒนาขึ้น ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) การแสดงตัวตนบนโลกดิจิทัล 2) การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล 3) ความปลอดภัยทางดิจิทัล 4) ความมั่นคงทางดิจิทัล 5) ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล 6) การสื่อสารดิจิทัล 7) การรู้ดิจิทัล 8) สิทธิทางดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการใช้รูปแบบ

2.1) ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้เวลาทดลอง 16 ชั่วโมง

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดการเรียนการสอนในช่องทาง Zoom แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทราบ จากนั้นผู้สอนนำผู้เรียนเข้าสู่เนื้อหา โดยการให้ผู้เรียนตอบคำถามผ่าน Blooket เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่

ขั้นที่ 2 นำเสนอสถานการณ์ เป็นขั้นที่ผู้สอนกระตุ้นผู้เรียน ด้วยการนำเสนอสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องและน่าสนใจ โดยนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนคิดและตระหนักถึงปัญหา จากนั้นตั้งประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในแต่ละครั้ง รวมถึงร่วมกันแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ปัญหาแล้วแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันและกำหนดหัวข้อผลงาน

ขั้นที่ 2.3 ศึกษาค้นคว้า ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าและระดมความคิดในกลุ่ม เพื่อหาคำตอบของประเด็นคำถามที่ผู้สอนมอบหมายให้ในแต่ละกลุ่ม ผู้สอนคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือโดยการอธิบายเพิ่มเติมรวมถึงตอบข้อสงสัย

ขั้นที่ 2.4 วิเคราะห์ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ระดมสมอง รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับประเด็นปัญหาหัวข้อผลงาน วางแผนการทำงาน รวมถึงแสดงความคิดเห็นโดยทุกคนในกลุ่มทั้งในห้องเรียนปกติและห้องเรียนออนไลน์ ทุกคนต้องมีส่วนร่วม ผู้สอนจะเป็นผู้ให้คำแนะนำและกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 2.5 สร้างองค์ความรู้เรียนออกแบบและนำเสนอแนวคิดออกแบบของกลุ่มในรูปแบบของอินโฟกราฟิก (Infographic) หรือ ในกระดาษฟรูป จากนั้นร่วมกันอภิปรายความรู้เกี่ยวกับชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นที่ 2.6 สะท้อนคิดผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันและสรุปความรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สอบถามและแสดงความคิดเห็นรวมถึงบันทึกสะท้อนการเรียนรู้

2.2) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการสนทนา การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล รวมถึงห้องเรียนปกติและห้องเรียนออนไลน์ ตลอดช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 สัปดาห์ที่ 4 ประเมินผลการทดลองการใช้รูปแบบ

3.1) หลังจากทำกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ ครบตามเนื้อหาแล้วขั้นตอนและกระบวนการแล้วให้ผู้เรียนทำแบบบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ ผู้สอนเก็บข้อมูลแบบประเมินผลงานกลุ่มของผู้เรียนและลำดับสุดท้ายคือให้ผู้เรียนทำแบบประเมินตนเองวัดความฉลาดทางดิจิทัลเชิงสถานการณ์

3.2) ผู้สอนรวบรวมผลที่ได้เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า ดังนี้ ($\bar{X}$) ค่าเฉลี่ย S.D ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก ความฉลาดทางดิจิทัล และดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

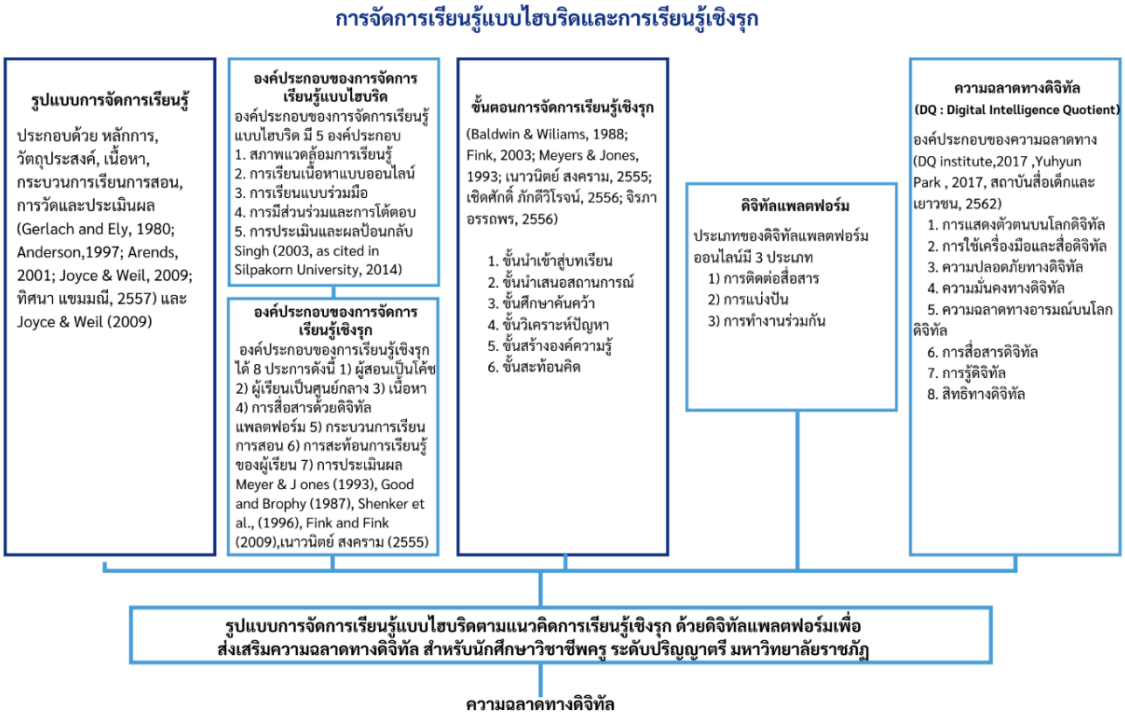

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลฯ สามารถสรุปสภาพปัญหาและความต้องการได้ดังนี้ สภาพปัญหาและความต้องการของทั้งผู้สอนและผู้เรียนที่สามารถนำมาสร้างเป็นที่มาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลฯ มีดังนี้ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล ควรพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนทั้งกับเพื่อนและผู้สอนผ่านการอ่าน การพูด การฟัง การเขียน การอภิปรายและการสะท้อนคิดเป็นสำคัญเพื่อสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล ควรทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียน ผู้เรียนลง

มือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น 3) บูรณาการความรู้ ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง 4) ใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลสำหรับนักศึกษาครู ควรเป็นในลักษณะที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทั้งในห้องเรียนปกติและห้องเรียนออนไลน์ไปพร้อมกัน เพื่อที่ผู้เรียนจะได้ไม่เสียโอกาสในการเรียนรู้ และเรียนพร้อมเพื่อนในเวลาเดียวกัน 6) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลสำหรับนักศึกษาครู ควรเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียน ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น 7) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลสำหรับนักศึกษาครู ควรเน้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์ กระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รวมถึงการอภิปรายผลและสะท้อนคิด

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลฯ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นมาของรูปแบบ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) การจัดกิจกรรม 5) การวัดและประเมินผล และ 6) ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 ขั้นย่อย ได้แก่ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นนำเสนอสถานการณ์ 3) ขั้นศึกษาค้นคว้า 4) ขั้นวิเคราะห์ 5) ขั้นสร้างองค์ความรู้ 6) ขั้นสะท้อนคิด 3) ขั้นตอนการสรุป ซึ่งการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลฯ มีความเป็นมาของรูปแบบมาจาก การวิเคราะห์องค์ประกอบสิ่งที่ทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูปลอดภัยจากการผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้สามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายและปรับตัวให้เข้ากับยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย นั่นคือการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี หลักการของรูปแบบฯ คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งในห้องเรียนปกติและห้องเรียนออนไลน์ ผ่านสถานการณ์ที่เกี่ยวกับความฉลาดทางดิจิทัลที่ผู้สอนนำเสนอ ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด เรียนรู้ร่วมกัน และการทำงานเป็นทีม ให้คำแนะนำและสนับสนุนจากผู้สอน ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบฯ คือ เพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี มีการจัดกิจกรรมเป็นขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ผู้สอนเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้ในทุกด้านเพื่อการจัดการเรียนรู้มีประประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอนย่อย ๆ คือ ขั้นที่ 2.1 นำเข้าสู่บทเรียนผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนให้ผู้เรียนทราบ

จากนั้นผู้สอนนำผู้เรียนเข้าสู่เนื้อหา โดยการให้ผู้เรียนตอบคำถามผ่าน Blooket เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ขั้นที่ 2.2 นำเสนอสถานการณ์ผู้สอนกระตุ้นผู้เรียน ด้วยการนำเสนอสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องและน่าสนใจ โดยนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นผู้เรียนคิดและตระหนักถึงปัญหา จากนั้นตั้งประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในแต่ละครั้ง รวมถึงร่วมกันแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ปัญหาแล้วแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันและกำหนดหัวข้อผลงาน ขั้นที่ 2.3 ศึกษาค้นคว้า ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าและระดมความคิดในกลุ่ม เพื่อหาคำตอบของประเด็นคำถามที่ผู้สอนมอบหมายให้ในแต่ละกลุ่ม ผู้สอนคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือโดยการอธิบายเพิ่มเติมรวมถึงตอบข้อสงสัย ขั้นที่ 2.4 วิเคราะห์ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ระดมสมอง วางแผนการทำงาน รวมถึงแสดงความคิดเห็นทุกคนต้องมีส่วนร่วม ผู้สอนจะเป็นผู้ให้คำแนะนำและกระตุ้นความคิด ขั้นที่ 2.5 สร้างองค์ความรู้ผู้เรียนออกแบบและนำเสนอแนวคิดออกแบบของกลุ่มในรูปแบบของอินโฟกราฟิก (Infographic) หรือ ในกระดาษฟรูป จากนั้นร่วมกันอภิปรายความรู้เกี่ยวกับชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย ขั้นที่ 2.6 สะท้อนคิดผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันและสรุปความรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สอบถามและแสดงความคิดเห็นรวมถึงบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้จากการที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการรู้จักตนเองมากขึ้น จากนั้นผู้สอนประเมินความฉลาดทางดิจิทัลของผู้เรียน 6) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 1) ประเมินผลระหว่างเรียน (การสร้างผลงานกลุ่ม) 3) ประเมินผลหลังเรียน 7) ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) จัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์ม 2) หลักการตอบสนองและ 3) ระบบสนับสนุน

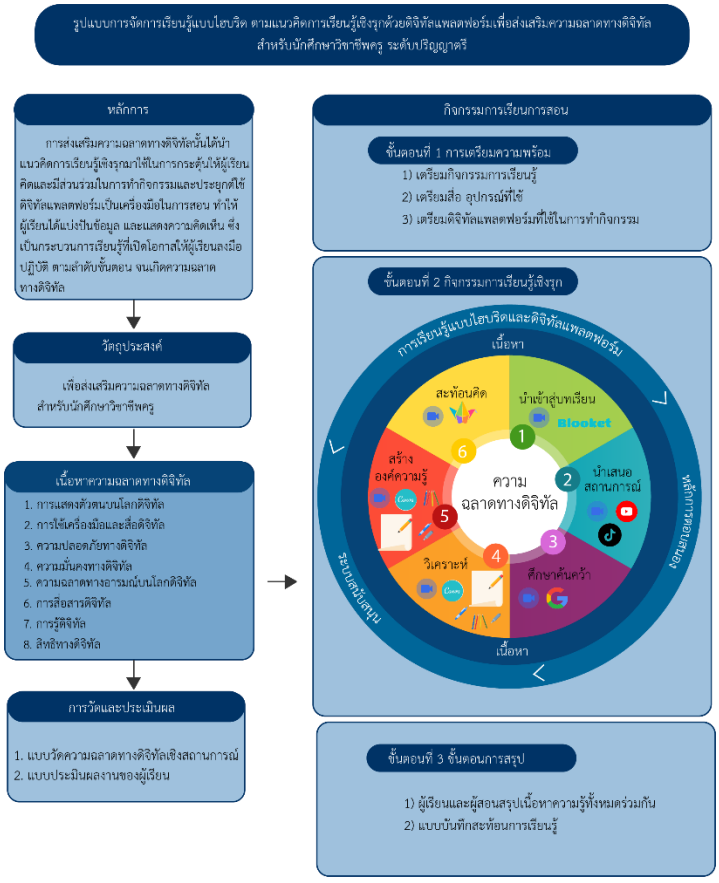

ภาพที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลฯ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล ฯ ไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็น นักศึกษาวิชาชีพครู สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ ที่เรียนในรายวิชา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ระยะเวลาทดลอง 4 สัปดาห์ ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความฉลาดทางดิจิทัลกับนักศึกษาวิชาชีพครู นักศึกษาวิชาชีพครูมีความฉลาดทางดิจิทัล ดังตารางต่อไปนี้

ที่	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคะแนน
1.	ด้านการแสดงตัวตนบนโลกดิจิทัล	4.53	0.66	มาก
2.	ด้านการสื่อสารดิจิทัล	4.52	0.65	มาก
3	ด้านสิทธิทางดิจิทัล	4.44	0.68	มาก
	รวม	4.34	0.72	มาก

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความฉลาดทางดิจิทัลกับนักศึกษาวิชาชีพครู นักศึกษาวิชาชีพครูมีความฉลาดทางดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาแต่ละด้านที่นักศึกษามีมากที่สุดคือ ด้านการแสดงตัวตนบนโลกดิจิทัล ($\bar{x}$ = 4.53, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.52, S.D. = 0.65) ด้านสิทธิทางดิจิทัลอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$ = 4.44, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลฯ นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จการ ส่วนการเรียนรู้แบบไฮบริดและดิจิทัลแพลตฟอร์ม ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบไฮบริด มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 2) การเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ 3) การเรียนแบบร่วมมือ 4) การมีส่วนร่วมและการโต้ตอบ 5) การประเมินและผลป้อนกลับ และมีหลักการตอบสนองและระบบสนับสนุน โดยการดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้ 3 ขั้นตอนใหญ่ และ 6 ขั้นตอนย่อย ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ขั้นการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 2.1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2.2) ขั้นนำเสนอสถานการณ์ 2.3) ขั้นศึกษาค้นคว้า 2.4) ขั้นวิเคราะห์ปัญหา 2.5) ขั้นสร้างองค์ความรู้ 2.6) ขั้นสะท้อนคิด 3) ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสรุป กระบวนการในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้มีการใช้กระบวนการจากการศึกษาข้อมูล จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งนอกจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าวแล้ว ก็มีข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตัวแทนอาจารย์ที่สอนในรายวิชา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารการศึกษาและการเรียนรู้ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 8 สถาบันราชภัฏภาคเหนือ ด้วยประเด็นสภาพปัจจุบันและความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ และได้ข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในรายวิชา นวัตกรรมและ

เทคโนโลยีฯ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสร้างรูปแบบดังกล่าว หลังจากนั้นนำรูปแบบดังกล่าวเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 ท่าน เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข จากนั้นจึงนำรูปแบบไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างแล้วบันทึกผลการทดลองใช้ และนำรูปแบบไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นนำข้อมูลมาสรุปผลการใช้รูปแบบ ซึ่งกระบวนการข้างต้นสอดคล้องกับหลักการสร้างองค์ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ Joyce and Weil (2009) และ อพัชชา ช้างขวัญยืน, รุจโรจน์ แก้วอุไร, วินัย วงษ์ไทย และ เอื้อมพร หลินเจริญ (2566) คือ มี 5 ด้าน 1) หลักการ คือหลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์ คือการกำหนดเป้าหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) เนื้อหา คือ การกำหนดขอบเขตของเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ 4) กิจกรรม การเรียนการสอน คือการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิคการสอน และทรัพยากรที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Singh (2003, as cited in Silpakorn University, 2014) เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด มาใช้ในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด รวมถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกซึ่งสอดคล้องกับ Baldwin and Williams (1998) Fink (2003) เนาวนิตย์ สงคราม (2555) เชิดศักดิ์ ภักดีวิโรจน์ (2556) และจิรภา อรรถพร (2556) ที่มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งหมด 5 ขั้นตอนเช่นกัน และดิจิทัลแพลตฟอร์มที่นำมาเป็นเครื่องมือในการวิจัย สอดคล้องกับอพัชชา ช้างขวัญยืน, รุจโรจน์ แก้วอุไร, วินัย วงษ์ไทย และ เอื้อมพร หลินเจริญ (2566) ที่ใช้เครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผ่านเครื่องมือ ซึ่งทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ในห้องเรียนมีความสนุกสนาน น่าสนใจมากขึ้น ประกอบด้วย 1) การติดต่อสื่อสาร เช่น Line, Zoom, Facebook 2) การแบ่งปันข้อมูลและสืบค้นและเผยแพร่ เช่น YouTube, Google, TikTok, Blooket, Canva และ Padlet เป็นต้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียน กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุกได้ใช้กระบวนการคิดและสามารถใช้เทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ได้มากขึ้น และองค์ประกอบของความฉลาดทางดิจิทัลยังสอดคล้องกับความฉลาดดิจิทัลของสถาบันดีคิว ประเทศสิงคโปร์ (DQ institute)ที่มีทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้ 1) การแสดงตัวตนบนโลกดิจิทัล เสมือน 2) การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล 3) ความปลอดภัยทางดิจิทัล 4) ความมั่นคงทางดิจิทัล 5) ความฉลาดทางอารมณ์บนโลกดิจิทัล 6) การสื่อสารดิจิทัล 7) การรู้ดิจิทัล และ8) สิทธิทางดิจิทัล จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นรูปแบบนำการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี ที่ส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลให้กับนักศึกษาวิชาชีครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริด ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี พบว่า

นักศึกษาวิชาชีครูมีความฉลาดทางดิจิทัลหลังจากการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัล มีความฉลาดทางดิจิทัล นักศึกษาวิชาชีพครูมีความฉลาดทางดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณารายด้านที่นักศึกษามีมากที่สุดคือ ด้านการแสดงตัวตนบนโลกดิจิทัล ($\bar{x}$ = 4.53, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.52, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ ด้านสิทธิทางดิจิทัลอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$ = 4.44, S.D. = 0.72) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละรายการแต่ละด้านพบว่าในแต่ละรายการ นักศึกษามีความฉลาดทางดิจิทัลลำดับแรก คือ 1. ด้านการแสดงตัวตนบนโลกดิจิทัล ซึ่งนักศึกษาสามารถหลีกเลี่ยงการ โพสต์ภาพที่เสื่อมเสียเพื่อเป็นการรักษาตัวตนทางดิจิทัลของตนเอง นักศึกษาสามารถใช้โซเชียลมีเดียติดต่อกับเพื่อนเพื่อวางแผนไปเที่ยวและรอจนกลับถึงบ้านก่อนแล้วจึงโพสต์รูปภาพการท่องเที่ยวเพื่อป้องกันตนเองจากอาชญากรออนไลน์ นักศึกษาสามารถบอกเพื่อนได้ว่าการโพสต์ภาพหรือข้อมูลต่าง ๆ บนโซเชียลมีเดีย ข้อมูลนั้นจะอยู่ในอินเทอร์เน็ตตลอดกาล แม้ว่าจะลบไปแล้วก็ตาม นักศึกษาสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสารกับผู้อื่นบนโลกออนไลน์ว่าผู้นั้นมีตัวตนจริง มีชีวิตจิตใจ และนักศึกษาสามารถใช้ชื่อแฝงในการตั้งชื่อโปรไฟล์แพลตฟอร์มออนไลน์ให้แตกต่างจากผู้อื่นเพื่อเป็นการไม่เปิดเผยตัวตนทางออนไลน์ ลำดับที่ 2 การสื่อสารดิจิทัล ซึ่งนักศึกษาสามารถติดต่อกับเพื่อนด้วยการโทรศัพท์ไปขอความช่วยเหลือให้เพื่อนส่งข้อมูลนำเสนองานแบบเร่งด่วนมาให้ นักศึกษาสามารถคิดพิจารณาในด้านต่าง ๆ ก่อนส่งข้อความไปยังสื่อออนไลน์ นักศึกษาสามารถสื่อสารกับอาจารย์ด้วยความเคารพและชัดเจนเพื่อให้อาจารย์เข้าใจ นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นโดยใช้ข้อเท็จจริงที่เหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ นักศึกษาสามารถพิจารณาว่าเรื่อง ดราม่าทางออนไลน์เรื่องใดที่นักศึกษาจะให้ความสำคัญหรือติดตามข้อมูลข่าวสาร และนักศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกันกับเพื่อนบนโลกออนไลน์ และ ลำดับที่ 3. สิทธิทางดิจิทัล ซึ่งนักศึกษาสามารถอธิบายให้เพื่อนเข้าใจว่าการโพสต์ว่ากล่าวบุคคลที่ 3 เพื่อให้เกิดความเสียหายหรือเข้าใจผิดใน Facebook ของเราเองถือว่าเป็นความผิดทางกฎหมาย นักศึกษาสามารถนำภาพจาก Google มาใช้ทำสื่อการเรียนการสอน โดยให้เครดิตเจ้าของภาพและอ้างอิงแหล่งที่มา นักศึกษาสามารถรักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น นักศึกษาสามารถพูดหรือหรือแสดงความคิดเห็นเรื่องใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความมีเหตุผลมีผลและเหมาะสม และนักศึกษาสามารถรักษาความเป็นส่วนตัวของข้อมูลของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ระดับปริญญาตรี สามารถใช้ในการส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลให้กับนักศึกษาในชั้นปีอื่น ๆ หรือสามารถปรับให้เหมาะกับผู้เรียนในแต่ละคณะได้เช่นกัน ซึ่งสามารถปรับวิธีการนำเสนอของเนื้อหา หรือปรับรูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ หรือเครื่องมือดิจิทัลแพลตฟอร์มที่เหมาะกับธรรมชาติของนักศึกษาในแต่ละสาขา แต่ละชั้นปี หรือแต่ละคณะได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง เช่น ด้านการใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล ด้านความปลอดภัยทางดิจิทัล เป็นต้น จึงควรมีการส่งเสริมความฉลาดทางดิจิทัลสำหรับนักศึกษาวิชาชีพให้ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้นักศึกมีความฉลาดทางดิจิทัลในระดับมากที่สุดครบทุกด้าน ซึ่งจะทำให้นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลได้อย่างปลอดภัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ทับทิมทอง กอบัวแก้ว, เกริกเกียรติ กอบัวแก้ว และ สมเกียรติ กอบัวแก้ว. (2566). รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบไฮบริดที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารวิชาการ ครุศาสตร์สวนสุนันทา.* 7 (1), 1-13.

นิตยา นาคอินทร์. (2564). 8 ความฉลาดทางดิจิทัล ของนักศึกษาวิชาชีพครูสู่การเป็นพลเมือง 4.0. *Graduate School Journal Chiang Rai Rajabhat University*. 4 (1), 1-11. https://so04. tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/256034

อพัชชา ช้างขวัญยืน, รุจโรจน์ แก้วอุไร, วินัย วงษ์ไทย และ เอื้อมพร หลินเจริญ. (2566). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนิสิตปริญญาตรีตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับสื่อออนไลน์. *Journal of Information and Learning*. 34 (1), 24-33.

ลัดสะหมี พอนไซ. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางดิจิทัลของนักศึกษามหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, ภูริสร์ ฐานปัญญา และเกรียงไกร สัจจะหฤทัย. (2563). การเรียนการสอนแบบไฮบริด (Hybrid Learning) กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*. 12 (3), 213-224.

The Moderation Effect of Supervisor's Power Distance and Mediation Effect of Interpersonal Relationship on The Relationship Between Supervisor's Trust and Empowering Leadership in Higher Vocational Colleges in Henan Province

Liu Yongtao,
Sukhum Moonmuang and Sataporn Pruettikul
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: lhmcic@126.com

****

Abstract

The objectives of this research were: (1) to develop a relationship model of factors on empowering leadership of public higher vocational colleges in Henan Province. (2) To find mediating factors in the model of empowering leadership in Henan provincial higher public vocational colleges (3) to find moderation effect of the supervisor's power distance on the relationship between the supervisor's trusts and empowering leadership. The research design was a quantitative survey research, Population in this study were 3,329 senior officials from 25 public vocational colleges in Henan Province. A multi-stage random sampling technique was adopted to selected 400 senior officials as the sample. Basic statistics were employed for demographic data analysis, the CFA was used for measurement model, the SEM were employed for structural model analysis, and z-test was used to test the hypotheses.

The research results showed that: (1) the relationship model was composed of 3 latent variables namely supervisor's trust, interpersonal relationship, and empowering leadership, and the model fit well with the empirical data. (2) The supervisor's trust and interpersonal relationship play a mediating role in the model. (3) Power distance plays a moderating effect the relationship between the supervisor's trust and empowering leadership.

Keywords: Supervisor's Trust; Supervisor's Power Distance; Interpersonal Relationship; Empowering Leadership; Moderation, Mediation.

Introduction

In recent years, there has been a growing interest in studying the antecedents of empowering leadership (Lin et al., 2019). However, these studies mainly focus on the influence of leader gender factors and their cognitive factors on authoritative behavior. For example, long-term outcome considerations for leaders (Wenhui & Hui, 2009), self-sacrifice spirit (Wenhui & Hui, 2009) , power distance perception (Pengbo et al., 2019), uncertainty avoidance (Pengbo et al., 2019) ,desire for control (Pengbo et al., 2019), authorization risk consideration (Jun et al., 2018) and collectivism and narcissism (Ahluwalia, 2020). Extensive empirical research has demonstrated the positive impact of empowering leadership on organizations, teams, and individual employees alike (Lorinkova & Perry, 2017).Although empowerment has many potential benefits for both organizations and employees, it also means that leaders share and relinquish their rights (Richardson et al., 2002). Therefore, leaders are often unwilling to

* Received: February 4 2024; Revised: February 11 2024; Accepted: February 12 2024

authorize. In practical situations, the willingness or execution of leaders' empowerment is often less than ideal (Byun et al., 2020) especially in China where there is a typical high power distance context (Hui & Cuilian, 2012). This phenomenon is referred to as "non-authorization" (Anderson, 1992) and is considered a fatal flaw of leaders (Achilles' heel). Therefore, exploring leaders' empowerment behavior is far more important than investigating its impact on outcomes (Hur, 2006). authorization has a stronger motivating effect on subordinates with high power perception (Eylon, 1999).

Currently, research on the influencing factors of empowering leadership is still in its early stages (Wenjie et al., 2015), and there is insufficient research on the antecedents of leader authorization. Henan Province's vocational colleges and specialized institutions are all municipal higher education institutions, influenced by both the overall management environment in China and the local management atmosphere. They are accustomed to issuing orders from above without much consideration for service-oriented principles (Qing, 2022). These universities have both a strong desire for empowerment and constraints imposed by bureaucratic thinking. As a member of the leadership group in Henan Province's vocational colleges and specialized institutions, the researcher keenly feels the importance and necessity of exploring factors influencing empowering leadership styles. Therefore, investigating these factors has significant practical implications.

Research Objectives

1. To develop the relationship model of factors on empowering leadership of vocational colleges in Henan Province.
2. To study the mediation effect of the relationship on the relationship between supervisor’s trust and empowering leadership.
3. To study the moderation effect of the supervisor’s power distance on the relationship between the supervisor’s trust and empowering leadership.

Research Hypothesis

Hypothesis 1: The supervisor’s trust has a positive effect on the empowering leadership.

Hypothesis 2: The supervisor’s trust has a positive effect on the interpersonal relationship.

Hypothesis 3: The interpersonal relationship has a positive effect on the empowering leadership.

Hypothesis 4: The supervisor’s power distance has a negative effect on the empowering leadership.

Hypothesis 5: The supervisor’s power distance has a negative effect on the supervisor’s trust.

Hypothesis 6: The Supervisor’s power distance has a moderating effect on the relationship between the supervisor’s trust and the empowering leadership.

Hypothesis 7: The interpersonal relationship mediates the relationship between the supervisor’s trust and the empowering leadership.

Hypothesis 8: The supervisor’s trust mediates the relationship between the supervisor’s power distance and the empowering leadership.

Hypothesis 9: The supervisor's trust and the interpersonal relationship mediate the chain-like relationship between the supervisor's power distance and empowering leadership.

Research Methodology

Researchers have employed research in quantitative research methods, collecting a large amount of relevant literature through literature search and backtracking. From this, key factors influencing empowering leadership have been identified, including a supervisor's trust, the superior's power distance, and the relationship. The study has preliminarily determined the impact of these factors on empowering leadership.

1. Population and sample

The research design was a quantitative survey research, Population in this study were 3,329 senior officials from 25 public vocational colleges in Henan Province. A multi-stage random sampling technique was adopted to selected 400 senior officials as the sample.

2. Data Collection

The questionnaire is delivered to the selected senior through targeted sending via WeChat, and the collection of questionnaires is done through WeChat. A set of 400 questionnaires were distributed, and subsequently, 400 valid responses were collected for analysis.

3. Data analysis

The CFA was used for measurement model, the SEM were employed for structural model analysis, and z-test was used to test the hypotheses.

Research Conceptual Framework

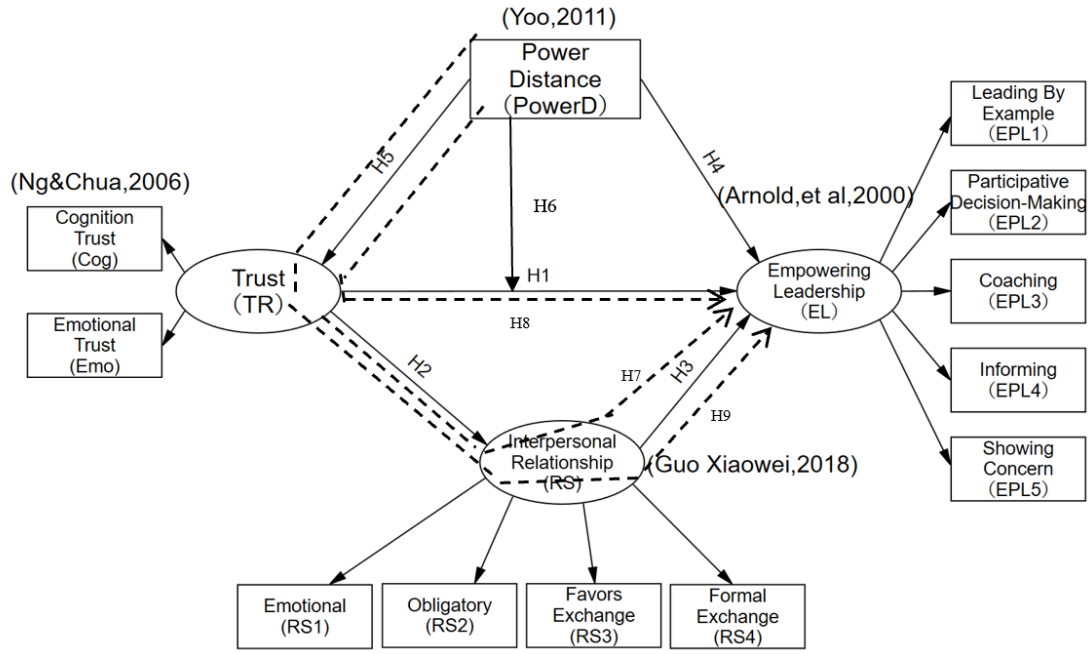

Figure 1 Research conceptual framework

Empowering leadership used as the dependent variable in this research, which includes 5 observed variables: Leading by Example,Participative Decision-Making, Coaching, Informing, Showing Concern with the department members (Arnold et al., 2000).

This research considers the supervisor's power distance as an independent and moderating variable, measured as a unidimensional construct (B et al., 2011).

The supervisor's trust was treated as an independent variable in this research, includes 2 observed variables: Cognition Trust and Emotional Trust (Ng & Chua, 2006).

The interpersonal relationship was treated as a mediating variable, includes 4 observed variables: Emotional, Obligatory, Favors Exchange, and Formal Exchange (Xiaowei & Wei, 2018).

Research Results

Research finding were as follow:

1. The main factors affecting empowering leadership in public higher vocational colleges in Henan Province are the supervisor's trust, power distance, and interpersonal relationship.

1. Intercorrelation between observed variables

Table 6.1 Intercorrelation among observed Variables in CFA model

Variables		Cog	Emo	RS1	RS2	RS3	RS4	EPL1	EPL2	EPL3	EPL4	EPL5
Trust	Cog	1.00										
	Emo	.84***	1.00									
Relationship	RS1	.45***	.46***	1.00								
	RS2	.42***	.47***	.83***	1.00							
	RS3	.40***	.47***	.74***	.77***	1.00						
	RS4	.39***	.40***	.69***	.69***	.68***	1.00					
Empowering Leadership	EPL1	.41***	.47***	.51***	.52***	.49***	.46***	1.00				
	EPL2	.32***	.38***	.45***	.45***	.42***	.43***	.73***	1.00			
	EPL3	.37***	.45***	.47***	.46***	.46***	.46***	.83***	.74***	1.00		
	EPL4	.40***	.45***	.50***	.50***	.46***	.45***	.82***	.76***	.85***	1.00	
	EPL5	.31***	.38***	.42***	.43***	.38***	.41***	.76***	.74***	.80***	.78***	1.00

Note: *** p < .001

Data analysis in table 6.1 showed an inter-coefficient correlation among observed Variables, in data analysis all pairs of correlation were statistically significant, these directions were positive, and their magnitude was not more than .90. these results indicated that the assumption of correlation was assumed.

2. Indicators of latent variable

Table 2 Estimated factor loading in unstandardized, standardized, and z-test

Variable	Relationships			Estimate factor loading		z-test	P	R^2
				Unstandardized	standardized			
Trust	Emo	⇐	TR	1.00	.93			.86
	Cog	⇐	TR	.95	.91	19.59	***	.82
Empowering Leadership	EPL1	⇐	EL	1.00	.89			.80
	EPL2	⇐	EL	.93	.83	22.75	***	.68
	EPL3	⇐	EL	1.08	.92	29.09	***	.85
	EPL4	⇐	EL	1.04	.92	28.95	***	.84
	EPL5	⇐	EL	.94	.86	24.76	***	.74
InterpersonalRelationship	RS1	⇐	RS	1.06	.90	19.93	***	.81
	RS2	⇐	RS	1.08	.91	20.21	***	.83
	RS3	⇐	RS	1.02	.84	18.35	***	.71
	RS4	⇐	RS	1.00	.78			.60

In Table 6.2, data analysis of the CFA model showed that, the latent variable “Trust” which composed of 2 indicators, Cognition Trust (Cog) and Emotional Trust (Emo). The latent variable “interpersonal relationship” was composed of 4 indicators, Emotional (RS1), Obligatory (RS2), Favors Exchange (RS3), and Formal Exchange (RS4). The observed variable “Empowering Leadership” was composed of 5 indicators, EPL1, EPL2, EPL3, EPL4, and EPL5. All variables have factor loading more than 0.7, which showed that the indicators were acceptable and the R^2 more than 0.6 which showed that each indicator variation could be explained by the latent variable.

3. Model fit evaluation

Table 3. Model fit evaluation

Measure	Estimate	Threshold	Interpretation
CMIN	109.797	--	--
DF	49	--	--
CMIN/DF	2.241	Between 1 and 3	Excellent
CFI	0.985	>0.95	Excellent
SRMR	0.029	<0.08	Excellent
RMSEA	0.056	<0.06	Excellent
PClose	0.235	>0.05	Excellent

Table 3 showed that the model fit is excellent.

The research results show that the main factors affecting empowering leadership in public higher vocational colleges in Henan Province are the supervisor's trust, power distance, and interpersonal relationships.

2. In the model depicting the relationship with empowering leadership, both supervisor's trust and interpersonal relationships serve as mediating factors.

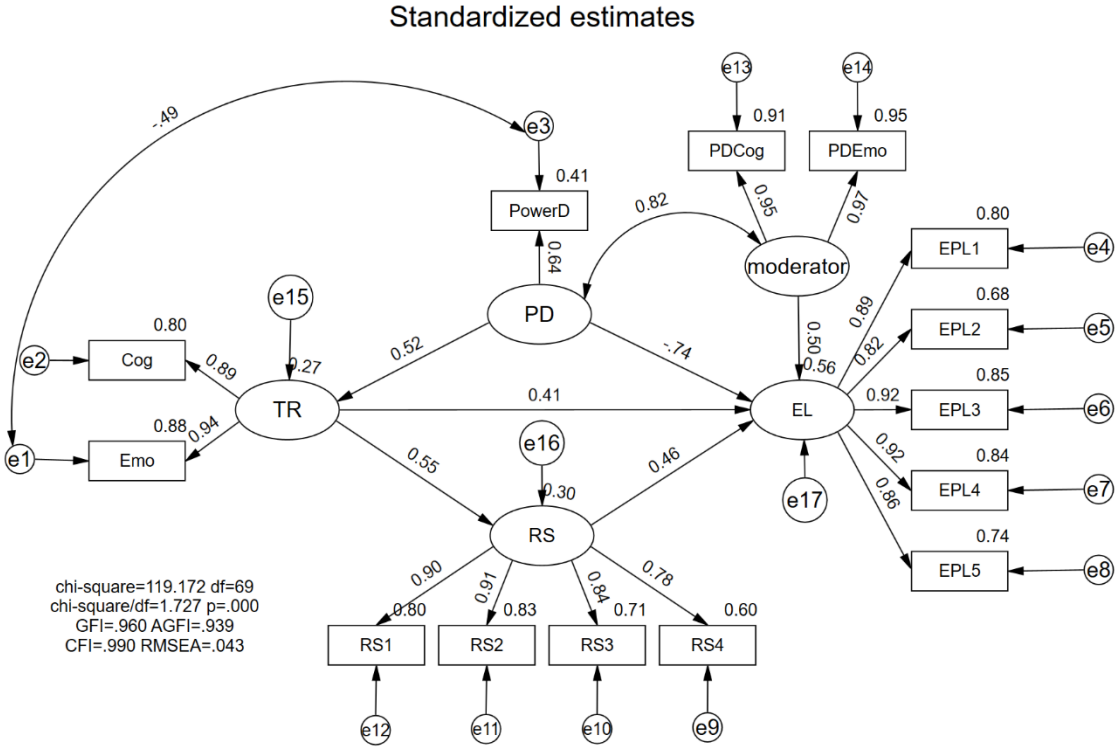

Figure 1 Structural equation mode in standardized Estimate

Figure 1 showed that the model fit is excellent.

Table 4 Hypothesis testing of direct effects

Relationships	Estimates		S.E	Z-test	P-value	R^2	Hypothesis
	Unstandardized	Standardized					
EL ⇐ TR	.500	.412	.09	5.163	***	.42	H1
RS ⇐ TR	.508	.551	.04	10.264	***		H2
EL ⇐ RS	.610	.463	.07	8.211	***	.29	H3
EL ⇐ PD	-1.917	-.735	.86	-2.217	.027		H4
TR ⇐ PD	1.119	.521	.15	7.135	***	.12	H5

Significance Indicators: *** P<.001(Gaskin&Lim,2018)

Hypothesis H1：Path coefficient of supervisor's trust (TR) in empowering Leadership (EL) was .500 in unstandardized and .412 in standardized and the z-test was statistically significant(P<.001) showed that the trust (TR) had a positive direct effect on empowering leadership (EL).

Hypothesis H2：Path coefficient of supervisor's trust (TR) on interpersonal relationship (RS) was .508 in unstandardized and .551 in standardized and the z-test was statistically significant(P<.001) showing that trust (TR) had a positive direct effect on interpersonal relationship (RS).

Hypothesis H3：Path coefficient of interpersonal relationship (RS) on empowering leadership (EL) was .610 in unstandardized and .462 in standardized and the z-test was statistically significant(P<.001) showing that interpersonal relationship (RS) had a positive direct effect on empowering leadership (EL).

Hypothesis H4：Path coefficient of the supervisor's power distance (PD) on empowering leadership (EL) was -1.917 in unstandardized and -.735 in standardized and the z-test was statistically significant(P=.027) showed that the power distance (PD) had a negative direct effect on empowering leadership (EL).

Hypothesis H5：Path coefficient of the power distance (PD) on the trust (TR) was 1.119 in unstandardized and .521 in standardized and the z-test was statistically significant(P<.001) showed that the supervisor's power distance (PD) had a positive direct effect on supervisor's trust (TR).

Table 5 Hypothesis testing of indirect effects.

Relationships	Estimate	Lower	Upper	P	Hypothesis
TR ⇒ RS ⇒ EL	.33	.24	.42	***	H7
PD ⇒ TR ⇒ EL	.17	.08	.25	***	H8
PD ⇒ TR ⇒ RS ⇒ EL	.14	.09	.20	***	H9

Significance Indicators: *** P<0.001(Gaskin&Lim,2018)

Hypothesis H7: The influence of the supervisor's trust (TR) on empowering leadership (EL) is statistically significant(P<.001) in the presence of interpersonal relationships (RS). This suggests that the interpersonal relationship (RS) further influences empowering leadership after conveying the influence of the supervisor's trust (TR).

Hypothesis H8: The influence of the supervisor's power distance (PD) on empowering leadership (EL) is statistically significant(P<.001) in the presence of the supervisor's trust (TR). This suggests that the supervisor's trust (TR) further influences the empowering leadership after conveying the influence of the supervisor's power distance (PD).

Hypothesis H9: The research results confirm a chain-like mediating mechanism, indicating that the impact of a supervisor's power distance (PD) on empowering leadership (EL) is mediated through two sequential factors: supervisor's trust (TR) and interpersonal relationship (RS). This mediation chain is statistically significant (P <.001). This finding underscores the collaborative role of supervisor's trust (TR) and interpersonal relationship (RS) in transmitting the influence of power distance.

The research results showed that in the model depicting the relationship with empowering leadership, both the supervisor's trust and interpersonal relationships serve as mediating factors.

3. The association between supervisor's trust and empowering leadership is moderated by the supervisor's power distance.

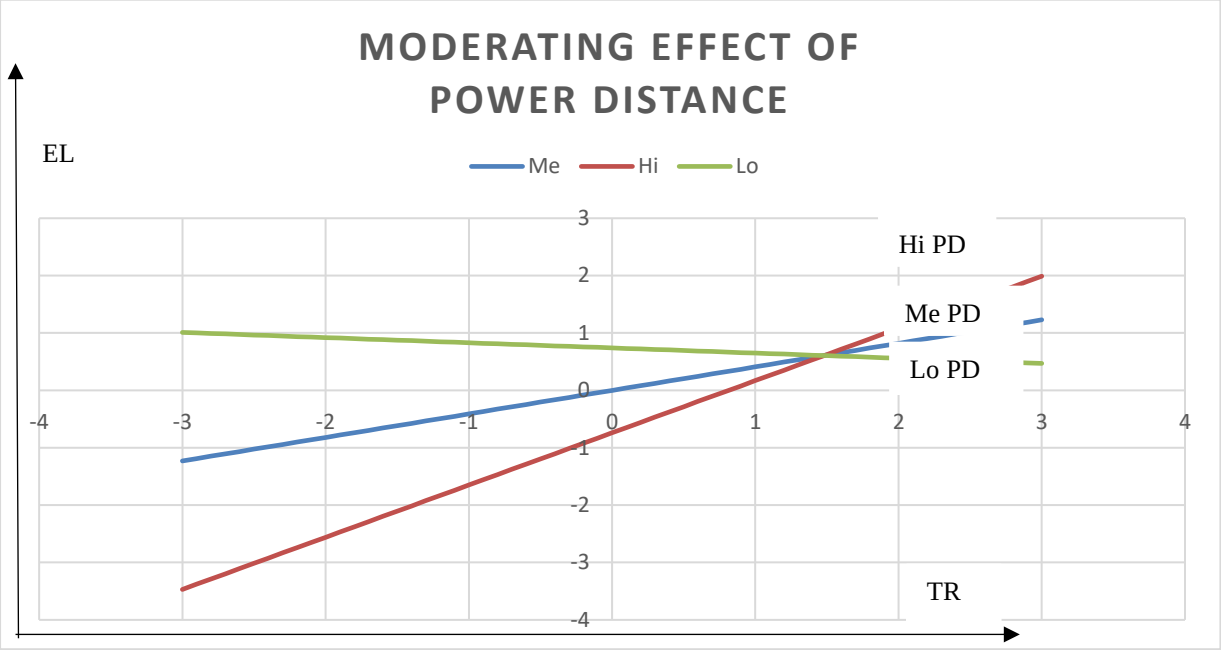

Figure 2 Moderating effect of supervisor's power distance

Figure 2 showed that when there was an interaction effect， or moderation effect relationship between supervisor's trust (TR) which affected the empowering leadership (EL) was not the same between groups of supervisor's power distance (PD), as more of the high-power distance (PD) had positive and high effect on empowering leadership (EL) and the low power distance (PD) had low effect on empowering leadership (EL). The results showed that power distance (PD) plays a moderating role in the supervisor's trust and empowering leadership (H6).

The research results showed that the association between the supervisor's trust and empowering leadership is moderated by the supervisor's power distance, indicating a moderation effect in the model.

Conclusion

1. The main factors affecting empowering leadership in higher vocational colleges in Henan Province are the supervisor’s trust, power distance, and interpersonal relationships.

Through quantitative research, it is found that the supervisor’s trust, power distance, and interpersonal relationship are the most important influencing factors in empowering leadership. Specifically, supervisor’s trust and interpersonal relationship have direct and significant positive effects on empowering leadership. When supervisors place more trust in their subordinates, they demonstrate a greater willingness to authorize them. As the interpersonal relationships between supervisors and subordinates improve, supervisors are more willing to grant authority to their subordinates. However, power distance has a direct and significant negative impact on empowering leadership. In organizational environments marked by a high-power distance, leaders are often unwilling to bestow rights upon subordinates. These findings provide concrete directions for implementing empowering leadership in public higher vocational colleges in Henan Province, allowing leaders to better understand and respond to the roles of different factors in empowering leadership.

2. In the model depicting the relationship with empowering leadership, both the supervisor's trust and interpersonal relationships serve as mediating factors.

In the model illustrating the association with empowering leadership, both supervisor's trust and interpersonal relationships play pivotal roles as mediating factors. These factors contribute significantly to the dynamics of how empowering leadership is established and its impact on organizational outcomes. The mediating effect of a supervisor's trust implies that the level of trust a supervisor places in their subordinates acts as a catalyst in facilitating empowering leadership. When supervisors have confidence in the abilities and judgments of their team members, it fosters an environment conducive to empowerment. This trust serves as a bridge between leadership practices and the actualization of empowering behaviors among subordinates. Simultaneously, interpersonal relationships function as another key mediating factor in the model. In summary, both supervisor's trust and interpersonal relationships emerge as crucial mediators in the model, shedding light on the nuanced mechanisms through which empowering leadership operates. These insights can guide organizational leaders in fostering a trustful and collaborative culture that ultimately enhances the implementation and impact of empowering leadership.

3. The association between the supervisor's trust and empowering leadership is moderated by the supervisor's power distance, indicating a moderation effect in the model.

The connection between the supervisor's trust and empowering leadership undergoes moderation by the power distance, signifying a moderation effect within the model. This moderation effect introduces an additional layer of complexity to the relationship dynamics, suggesting that the impact of the supervisor's trust on empowering leadership is contingent upon the level of power distance within the organizational hierarchy. In organizations characterized by high power distance, the moderation effect implies that the positive association between the supervisor's trust and empowering leadership may be amplified. In such hierarchical structures, where authority and decision-making are more centralized, a supervisor's trust could hold greater significance in empowering subordinates. The power distance acts as a contextual factor influencing the strength and direction of the relationship between trust and empowering leadership.

Discussion

In the subsequent discussion, the focus revolves around contextualizing the research findings within the existing literature, highlighting both the alignment and disparities between the research outcomes and the insights garnered from prior studies.

1. Supervisor's trust impact on Empowering Leadership (H1):

The finding that trust has a significant positive direct impact on empowering leadership (H1) resonates with established literature, as emphasized by scholars like Shin and Lee (2023), van Knippenberg et al. (2021), and Li Pengbo et al. (2019). Trust, being a foundational element, fosters effective interpersonal relationships and creates an environment conducive to empowering leadership. This alignment underscores the consistent positive association between trust and empowering leadership documented in prior research.

2.Supervisor's Trust and Interpersonal Relationships (H2):

The research findings affirm a significant positive direct impact of supervisor's trust on interpersonal relationships (H2), aligning with the works of Khalifa (2019), Byun et al. (2020), and Lian, K. F. (2017). Supervisor's trust establishes mutual respect, fostering a positive environment for interpersonal interactions. This alignment emphasizes the pivotal role of trust in shaping the quality of interpersonal relationships in the organizational context.

3.Interpersonal Relationships and Empowering Leadership (H3):

The identification of a significant positive direct impact of interpersonal relationships on empowering leadership (H3) aligns with research by Zhan, X. (2023), Li et al. (2020), and Wang et al. (2020). Positive interpersonal relationships consistently contribute to the emergence of empowering leadership, highlighting the importance of relational dynamics in leadership behaviors.

4.Power Distance's Impact on Empowering Leadership (H4) and Trust (H5):

The research confirms a significant negative direct impact of power distance on empowering leadership (H4), consistent with findings by Shin, J., & Lee, S. (2023), Tang, G. et al. (2020), and Yu et al. (2017). However, the positive direct impact of power distance on supervisor's trust (H5) deviates from the literature. This unexpected positive relationship may be attributed to the specific organizational and cultural contexts, suggesting the need for further exploration.

In addition to these findings, the research unveils moderating and mediating relationships. Supervisor's power distance moderates the relationship between trust and empowering leadership (H6), aligning with the works of Li Pengbo et al. (2019), Hanna, Hanna. et al. (2019), and Jun et al. (2018). The mediating roles of interpersonal relationships (H7), supervisor's trust (H8), and their chain-like mediation (H9) align with existing literature, providing a comprehensive understanding of how trust, power distance, and interpersonal relationships interact in influencing empowering leadership.

These discussions highlight the intricate interplay between trust, power dynamics, interpersonal relationships, and their combined impact on empowering leadership. The alignment with existing literature validates the robustness of the research findings, while deviations provide avenues for further investigation, emphasizing the nuanced nature of leadership dynamics.

Recommendations

1. Recommendation for Policies Formulation

Effective leadership hinges on trust, power dynamics, and interpersonal relationships. Strengthening trust between supervisors and subordinates is paramount. Establish transparent communication channels and implement evaluations to reinforce trust in subordinates. Additionally, adjusting power distance by promoting a flatter management structure and advocating a cooperative leadership style can help reduce hierarchical barriers. Encouraging interpersonal relationships through team-building activities and training programs further fosters a supportive organizational culture. Finally, incentivizing positive supervisor performance can reinforce the importance of trust and relationship-building in leadership practices.

2. Recommendation for Practical Application

Implementing policies that prioritize building trust relationships between supervisors and subordinates is crucial. Providing leadership training for better understanding and increased trust, along with establishing transparent decision-making processes, can strengthen organizational dynamics. Similarly, managing power distance through promoting equality and open communication, coupled with implementing a flexible management structure, can create a more inclusive environment. Fostering interpersonal networks through organized activities and encouraging outside-of-work contact further enhances collaboration and mutual understanding among team members. Finally, incentivizing positive relationships through recognition programs can reinforce the value of trust and positive interactions in the workplace.

3. Recommendation for Further Research

Investigating additional factors influencing empowering leadership beyond the explained variance is essential for a comprehensive understanding of leadership dynamics. Delving into specific aspects of trust development within the leadership context and identifying factors impacting interpersonal relationships can further enrich leadership studies. Exploring potential moderating and mediating variables affecting leadership relationships can provide valuable insights into the complexity of organizational dynamics. Additionally, conducting in-depth research across diverse cultural contexts and exploring the effectiveness of empowering leadership in virtual work environments can contribute to the evolving landscape of leadership theory and practice. These research directions promise practical leadership insights, ensuring leaders are equipped to navigate the complexities of contemporary work environments.

References

Ahluwalia, L. (2020). Empowerment leadership and performance: Antecedents. *TECHNOBIZ: International Journal of Business.* 3 (2), 35-39.

Anderson, D. (1992). Supervisors and thehesitate to delegate'syndrome. *Supervision.* 53 (11), 9-11.

Arnold, J. A., Arad, S., Rhoades, J. A., & Drasgow, F. (2000). The empowering leadership questionnaire: The construction and validation of a new scale for measuring leader behaviors. *Journal of Organizational Behavior*. 21 (3), 249–269. https://doi.org/https: //doi.org/ 10.1002/1099-1379

B, Y., N, D., & T, L. (2011). Measuring Hofstede’s five dimensions of cultural values at the individual level: Development and validation of CVSCALE. *Journal of International Consumer Marketing.* 23 (3-4), 193-210.

Byun, G., Lee, S., Karau, S. J., & Dai, Y. (2020). The trickle-down effect of empowering leadership: A boundary condition of performance pressure. *Leadership and Organization Development Journal*. 41 (3), 399-414.

Eylon, D. A. (1999). Exploring empowerment cross-cultural differences along the power distance dimension. *International Journal of Intercultural Relations*. 23 (3), 373-385. https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1016/S0147-1767(99)00002-4

Gaskin, J., & Lim, J. (2018). *Indirect effects. AMOS plugin.* Gaskination's StatWiki.

Hui, W., & Cuilian, Z. (2012). A review of research on leadership behavior in Chinese enterprises: Executive leadership behavior,leadership empowerment,and leader-subordinate exchange. *Advances in Psychological Science.* 10, 1519-1530.

Hur, M. H. (2006). Empowerment in terms of theoretical perspectives: Exploring a typology of the process and components across disciplines. *Journal of Community Psychology*. 34 (5), 523-540. https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1002/jcop.20113

Jun, T., Kai, W., & Mengqin, L. (2018). The antecedents and effectiveness of leadership empowerment behavior. *Financeand Accounting Communication.* 14, 65-68. https://doi.org/http://dx.doi.org/10.16144/j.cnki.issn1002-8072 .2018 .14 .016

Li, L., Zheng, X., Sun, S., & Diaz, I. (2020). Does subordinate moqi affect leadership empowerment? *Leadership & Organization Development Journal*. 41 (8), 1015-1034. https://doi.org/10.1108/LODJ-08-2019-0351

Lian, K. F. (2017). Trust, leader-member exchange and organizational outcomes: a structural equation model in the Malaysian work setting. *The Journal of International Social Research.* 10 (52), 1097-1108.

Lin, M., Ling, Q., Luo, Z., & Wu, X. (2019). Why does empowering leadership occur and matter? A multilevel study of Chinese hotels. *Tourism Management Perspectives.* 32. https://doi.org/http://dx.doi.org/100556.10.1016/j.tmp.2019.100556

Ng, K. Y., & Chua, R. Y. (2006). Do I contribute more when I trust more? Differential effects of cognition-and affect-based trust. *Management and Organization review*. 2 (1), 43-66. https://doi.org/10.1111/j.1740-8784.2006.00028.x

Pengbo, L., Yuqing, S., & Ming, L. (2019). How is Power Granted: The Formation Mechanism of Leadership Authorization Behavior from the Perspective of Goal Theory. *Advances in Psychological Science.* 7, 1167-1182.

Qing, X. (2022). Problems and Solutions in Human Resource Management of Public Institutions under the Background of Reform. *Talent Resources Development.* 13, 37-38. https://doi.org/http://dx.doi.org/10.19424/j.cnki41-1372/d202213023

Richardson, H. A., mason, A. C., Buchholtz, A. K., & Gerard, J. G. (2002). CEO willingness to delegate to the top management team: The influence of organizational performance. *The International Journal of Organizational Analysis.* 10 (2*)*, 134-155. https://doi.org/ http://dx.doi.org/10.1108/eb028947

Shin, J., & Lee, S. (2023). Leaders' empowering behaviors: An investigation of antecedents. *Social Behavior and Personality: an international journal*. 51 (3), 57-67. https://doi.org/10.2224/sbp.12192

Tang, G., Chen, Y., van Knippenberg, D., & Yu, B. (2020). Antecedents and consequences of empowering leadership: Leader power distance, leader perception of team capability, and team innovation. *Journal of Organizational Behavior*. 41 (6), 551-566. https://doi.org/10.1002/job.2449

van Knippenberg, D., Giessner, S. R., Sleebos, E., & van Ginkel, W. P. (2021). A motivated information processing perspective on the antecedents of empowering leadership. *Journal of Applied Social Psychology*. 51 (2), 79-89. https://doi.org/10.1111/jasp.12718

Wang, S., De Pater, I. E., Yi, M., Zhang, Y., & Yang, T. P. (2020). Empowering leadership: employee-related antecedents and consequences. *Asia Pacific Journal of Management*. 1-25. https://doi.org/10.1007/s10490-020-09734-w

Wenjie, Z., Jiwen, S., & Haolan, L. (2015). The Connotation, Structure and Measurement of Followership Power in the Chinese Context. *Journal of Management Science.* 3, 355-363.

Yu, B., Liu, B., & Cai, D. (2017). Antecedents and Consequences of Empowering Leadership. *In Academy of Management Proceedings*. 2017 (1), 13392.

ZHAN, X. (2023). The impact of subordinates' proactive personality on empowering leadership.

ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

Effectiveness of Implementing the Policy for Managing the Work of Foreigners in Mae Sot District, Tak Province

ปุณณดา ทรงอิทธิสุข[1],
ศรชัย ท้าวมิตร[2] และ โชติ บดีรัฐ[3]
[1]มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด, [2,3]มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Punnada Songittisuk[1],
Sornchai Thaomit[2] and Chot Bodeerat[3]
[1]Kamphaengphet Rajabhat University Maesot,
[2,3]Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: psongitthisuk@gmail.com

****

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของหน่วยงานรัฐในการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว และเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานรัฐในการนำนโยบายการบริหารจัดการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ใช้วิจัยแบบผสานวิธี กลุ่มตัวอย่าง คือ สำนักจัดหางาน โรงพยาบาลแม่สอด สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานประกันสังคม ที่ว่าการอำเภอแม่สอด จ.ตาก จำนวน 316 คน คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย โดยเห็นด้วยกับการที่มีการใช้กฎหมายควบคุมการขออนุญาตการทำงานของคนต่างด้าวมากที่สุด (Mean = 4.47, S.D. = 0.702)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย โดยเห็นด้วยกับนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวมีความชัดเจนและนำไปปฏิบัติได้จริงมากที่สุด อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง (Mean = 4.58, S.D. = 0.664)

* วันที่รับบทความ : 14 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 8 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 11 มีนาคม 2567
Received: February 14 2024; Revised: March 8 2024; Accepted: March 11 2024

3. มีการชี้แจงการดำเนินงานให้แก่บุคลากรทราบแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้มีความเข้าใจในหน้าที่งานของตนเอง และมีการปรับปรุงในการดำเนินงานอยู่เสมอเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยการประชุม ชี้แจงแนวทางการปฏิบัติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: ประสิทธิผล; นโยบายการบริหารจัดการ; การทำงานของคนต่างด้าว

Abstract

The objectives of this research were to study the effectiveness and factors influencing the success and failure of government agencies in implementing policies for managing the work of foreign workers. It also aims to provide recommendations for improving the work of government agencies in implementing policies for managing the work of foreign workers in the area of Mae Sot District, Tak Province. The research uses a mixed-method approach with a sample group comprising the Employment Office, Mae Sot Hospital, Immigration Office, Social Security Office, and the Mae Sot District Chief Officer, totaling 316 individuals. The sample size was calculated using Yamane's formula. Research tools include questionnaires and interviews. Data analysis involves calculating percentages, means, and standard deviations.

The research results found that:

1. The effectiveness of the policy implementation for managing the work of foreign workers in Mae Sot District, Tak Province, was found to be mostly favorable. Respondents largely agreed with the strict enforcement of laws regulating work permits for foreign workers the most (Mean = 4.47, S.D. = 0.702).

2. The factors influencing the implementation of policies for managing the work of foreign workers in Mae Sot District, Tak Province, were generally perceived positively. Respondents strongly agreed that the policy for managing the work of foreign workers is clear and practical (Mean = 4.58, S.D. = 0.664).

3. There is a provision of guidelines and regular communication to staff to ensure understanding of their job responsibilities and ongoing improvement in work processes to accommodate changes. This is achieved through meetings, briefings, and consistent communication of guidelines to relevant personnel.

Keywords: Effectiveness; Management Policy; Work Of Foreigners

บทนำ

แรงงานข้ามชาติหรือแรงงานต่างด้าวเป็นหนึ่งปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจภาคส่วนต่างๆ ของประเทศไทยไม่น้อยไปกว่าแรงงานไทย แรงงานข้ามชาติที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยมีจำนวนมากและกระจายอยู่เกือบทุกภาคส่วนธุรกิจทั่วประเทศไทย จากการสำรวจ “สถานการณ์แรงงานต่างด้าวได้รับอนุญาตทำงานในประเทศไทยจนถึงประจำเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2565” พบว่า มีแรงงานข้ามชาติที่พำนักอยู่ในประเทศไทยจำนวนทั้งสิ้น 2,994,453 คน ทั้งนี้ หากพิจารณาในกลุ่มแรงงานข้ามชาติ 4 สัญชาติ (เมียนมา สาธารณะรัฐประชาชนลาว กัมพูชา และเวียดนาม) มีจำนวนทั้งสิ้น 2,738,190 คน เป็นกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่

มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนธุรกิจโดยเฉพาะธุรกิจก่อสร้าง การผลิต และการบริการ ทำให้แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยกระจายตัวอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่พำนักอยู่ในบริเวณเขตปริมณฑล รองลงมา คือ ภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน, 2565 : 1)

ในการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว หากกรณีที่เป็นคนต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกต้องตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เป็นกฎหมายที่ควบคุมการเดินทางของคนต่างด้าวที่เข้ามาและออกนอกราชอาณาจักร โดยให้สิทธิแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการ ชั่วคราว หรือเพื่อให้สิทธิถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยโดยได้รับวีซ่าและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราวหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือตามกฎหมายอื่น ซึ่งในอดีตนั้นคนต่างด้าวประเภทนี้ส่วนใหญ่เข้ามาทำงานในอาชีพที่ใช้ความรู้ความสามารถ ที่เรียกว่าประเภทแรงงานฝีมือหรือกึ่งฝีมือ ได้แก่ งานบริหาร งานจัดการ วิศวกร ช่างเทคนิค ผู้ชำนาญการพิเศษ เป็นต้น คนต่างด้าวเหล่านี้ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติญี่ปุ่น อังกฤษ จีน อเมริกัน และอินเดีย เป็นต้น แต่นับตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้ลงนามบันทึกทำความเข้าใจ (MOU) กับประเทศพม่า เพื่อขึ้นทะเบียนผู้ที่มีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายให้มีการจ้างงานและอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวอย่างถูกกฎหมาย ประกอบกับในปี 2549 หลังจากการแถลงนโนบายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงของรัฐที่เน้นไปที่การจัดการในด้านความมั่นคงปลอดภัยจากอาชญากรรมในประเทศ และภัยข้ามชาติประเภทต่างๆ ซึ่งรวมถึงภัยที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำของผู้หลบหนีเข้าเมืองและคนต่างด้าวผิดกฎหมายที่รัฐไม่สามารถติดตามหรือควบคุมได้ (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2558 : 1) ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงได้เริ่มมีการบริหารจัดการแรงงานอย่างจริงจังและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นผลทำให้แรงงานต่างด้าวที่เคยถูกจัดอยู่ในกลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายหรือผู้หลบหนีเข้าเมืองกลายเป็นแรงงานถูกกฎหมายจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามระยะเวลาที่เปลี่ยนผ่าน

อย่างไรก็ดี ในการพยายามข้ามพรมแดนของคนสัญชาติอื่นไปสู่เขตแดนของอีกรัฐหนึ่งที่ตนไม่มีสัญชาติย่อมเกิดปัญหา เนื่องจากรัฐผู้มีอำนาจเหนือเขตแดนปลายทางดังกล่าวต้องมีหน้าที่ในอันที่จะป้องกันและรักษาดินแดนของตนมิให้บุคคลสัญชาติอื่นรุกล้ำข้ามพรมแดน ทั้งนี้ การปล่อยให้บุคคลที่มิใช่คนที่มีสัญชาติของรัฐข้ามพรมแดนเข้ามายังรัฐย่อมกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเข้ามาแย่งอาชีพคนในรัฐปัญหาอาชญากรรม การควบคุมโรคติดต่อ เป็นต้น ในขณะที่รัฐมีหน้าที่ต่อประชาชนของตนในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนของตน ได้แก่ บริการสาธารณสุข การสงวนอาชีพให้ประชาชนได้ทำมาหากิน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ การมองปัญหาการเข้าเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าวเป็นปัญหาการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวในมุมมองของรัฐไทยจึงถือเป็น “ภัย” รูปแบบหนึ่งต่อการปกครองประเทศ (ประสงค์ เลาหะพงษ์, 2559 : 125; ศิวิไล ชยางกูร, 2555)

ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องมีการกำหนดนโยบายเพื่อจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานในการทำงานของแรงงานต่างด้าวที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International labour organization - ILO) รวมถึงเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของนายจ้าง ผู้ประกอบการที่มีความต้องการแรงงานต่างด้าวเข้ามาขับเคลื่อนธุรกิจของตนเอง และเพื่อขจัดปัญหาการบังคับใช้แรงงานและการแสวงหาผลประโยชน์ที่มิชอบกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยเมื่อปี พ.ศ. 2524 เป็นปีที่รัฐบาลได้มีการกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาโดยการจัดการระบบและควบคุมการทำงานของแรงงานนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างจริงจัง โดยทั้งนี้รัฐบาลได้ให้กรมจัดหาแรงงาน กระทรวงแรงงานได้กำหนดนโยบายบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยการให้แรงงานต่างด้าวมารายงานตัวจัดทำทะเบียนประวัติ ตรวจสุขภาพ และขออนุญาตทำงานมาโดยตลอด ซึ่งการกำหนดนโยบายบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวของรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ควบคุมจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมายในประเทศไทยให้ออกมาแสดงตน แสดงที่อยู่ให้ชัดเจน แต่ที่ผ่านมายังไม่สามารถจัดการแก้ไขปัญหาการลักลอบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวได้และยังคงมีการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายเพื่อเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวอยู่ตลอดเวลาจนถึงปัจจุบัน (วิชาดา ไตรรัตน์, 2540)

โดยที่พื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นพื้นที่ที่มีการผลิตและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมาอย่างยาวนาน รวมถึงยังเป็นพื้นที่ชายแดนที่มีการข้ามแดนทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะการข้ามแดนของแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านตัวเลขจำนวนแรงงานทั้งไทยและแรงงานข้ามชาติทั้งประเทศรวม 3 ล้านคน โดยแม่สอดมีแรงงานที่ถูกกฎหมายตามการจดทะเบียนของสำนักงานสวัสดิการแรงงานจังหวัดประมาณกว่า 3 หมื่นคนในปี พ.ศ. 2565 แต่ประมาณการแรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้จดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมายในเขตแม่สอดมีมากถึง 3 แสนคน ที่ผ่านมารัฐบาลได้แก้ปัญหาแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายด้วยหลายมาตรการ โดยเฉพาะการเร่งรัดให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานที่ข้ามพรมแดนอย่างเป็นระบบ

รัฐบาลไทยได้ประกาศให้จังหวัดตากอยู่ในแผนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษมาตั้งแต่ปี 2557 โดยรวมเอา 3 อำเภอหลัก คือ แม่สอด พบพระ และแม่ระมาด เข้ามาเป็นพื้นที่ของการพัฒนา (ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 2, 2559 : 1) แน่นอนว่าความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของแม่สอดนั้นพึ่งพิงทั้งแรงงานที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายที่อยู่บริเวณชายแดนเข้ามาทำงาน เพื่อให้นายจ้างและสถานประกอบการมีแรงงานที่เพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการตลอดจนเศรษฐกิจของประเทศ แก้ไขปัญหาการลักลอบเข้าเมืองได้อย่างเป็นระบบ และเพื่อให้แรงงานต่างด้าวได้เข้าสู่ระบบการจ้างงานที่ถูกกฎหมายเกิดประโยชน์แก่ประเทศไทย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สาธารณสุข ความมั่นคง แต่จะพบว่า มาตรการต่างๆ ของภาครัฐทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น เกี่ยวกับการควบคุมดูแลการเข้าเมือง การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว สวัสดิการ การจ้างงาน และคุณภาพชีวิตด้านอื่นๆ ของแรงงานยังอยู่ในสภาวะที่ประสบกับความล้มเหลว สามารถจำแนกได้หลายประการ คือ 1) การขาดนโยบายที่เป็นระบบระยะยาว ซึ่งที่ผ่านมาเป็นการกำหนดนโยบายแบบระยะสั้นปีต่อปี รวมทั้ง

ปัญหาความยุ่งยากและเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งของระบบการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติซึ่งสร้างความสับสนในการปฏิบัติงานของหน่วยงานในท้องถิ่นและภูมิภาคและเพิ่มต้นทุนให้แก่แรงงานในพื้นที่ ซึ่งนี่เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้แรงงานส่วนมากในพื้นที่ปฏิเสธการจดทะเบียนตามกฎหมาย 2) การขาดแคลนข้อมูลของแรงงานในระดับชาติที่เป็นข้อมูลมาตรฐาน 3) ความต้องการอิสระเพื่อการเคลื่อนย้ายถิ่นและไม่ถูกควบคุมจากรัฐ 4) ค่าธรรมเนียมขึ้นทะเบียนและการต่ออายุอยู่ในอัตราที่สูงเกินไปจนไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้นายจ้างและแรงงานเข้าสู่ระบบการจดทะเบียนตามกฎหมาย นอกจากนี้ นายจ้างส่วนใหญ่ยังผลักภาระให้กับแรงงานเป็นผู้แบกรับต้นทุนการจดทะเบียนด้วย อีกทั้งยังไม่มีมาตรการหรือแนวทางรองรับให้กับนายจ้างในกรณีขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าวหลบหนี ค่าธรรมเนียมที่นายจ้างที่จ่ายไปภาครัฐจะชดเชยหรือมีแนวทางในการช่วยเหลืออย่างไร

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องประสิทธิผลการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอดจังหวัดตากเพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวของหน่วยงานรัฐไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอดจังหวัดตากและเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของหน่วยงานรัฐในการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตากรวมทั้งเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานรัฐเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอดจังหวัดตากทั้งนี้ ผลการศึกษาที่ได้จะประกอบกอบไปด้วยข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอดจังหวัดตากในด้านต่างๆได้แก่การลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการนำเข้าและออกใบอนุญาตทำงาน การถ่ายโอนภารกิจและงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลแรงงานข้ามชาติในพื้นที่การบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการเชื่อมต่อกับองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานกับแรงงานข้ามชาติ และการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรในประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าแรงงานและการค้ามนุษย์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในอำเภอแม่สอดจังหวัดตากในอันที่จะบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวของหน่วยงานรัฐไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของหน่วยงานรัฐในการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

3. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานรัฐเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methodology) กล่าวคือ เป็นการนำเทคนิควิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาผสมผสานกัน ทั้งนี้เพื่อที่จะตอบคำถามงานวิจัยได้สมบูรณ์มากกว่าการใช้วิธีวิจัยอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว วิธีวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods) เป็นการแก้จุดอ่อนของแต่ละวิธีด้วยการเสริมจุดแข็ง โดยมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายประการ ดังนี้ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม, 2547 : 285-286) คือ (1) เพื่อเป็นการตรวจสอบสามเส้า (triangulation)ให้เพิ่มความเชื่อมั่นในผลของการวิจัย (2) เพื่อเป็นการเสริมให้การวิจัยสมบูรณ์หรือเติมให้เต็ม (complementarity) เช่น ตรวจสอบประเด็นที่ซ้ำซ้อนหรือประเด็นที่แตกต่างของปรากฏการณ์ศึกษา (3) เพื่อเป็นการริเริ่มinitiation) เช่น ค้นหาประเด็นที่ผิดปกติ ประเด็นที่ผิดธรรมดา ประเด็นที่ขัดแย้งหรือทัศนะใหม่ๆ (4) เพื่อเป็นการพัฒนา(development)เช่นนำเอาผลจาการศึกษาในขั้นตอนหนึ่งไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับในอีกขั้นตอนจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติสามารถจำแนกได้ดังนี้ 1) สำนักจัดหางานจังหวัดตาก จำนวน 35 คน 2) โรงพยาบาล แม่สอด จ.ตาก จำนวน 1,277 คน 3) สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดตาก จำนวน 101 คน 4) สำนักงานประกันสังคมจังหวัดตาก สาขาแม่สอด จำนวน 40 คน 5) ที่ว่าการอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 47 คน รวมทั้งสิ้น 1,500 คน โดยการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane การคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane)

1. แบบสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ให้ข้อมูลสำคัญ การกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการทำวิจัยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้ (1) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติที่ซึ่งสังกัดหน่วยงานในระดับจังหวัด ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โรงพยาบาลแม่สอด จังหวัดตาก สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดตาก สำนักงานจัดหางานจังหวัดตาก สำนักงานประกันสังคมจังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษาจึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เพื่อให้เห็นประสิทธิผลการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดตาก ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะเป็นผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้ข้อมูลในการบริหารจัดการแบบเชิงลึก กระบวนการในการปฏิบัติตามนโยบายรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับด้านกระบวนการอนุญาตให้เข้าเมือง การตรวจสุขภาพ การทำและต่อใบอนุญาตแรงงานต่างด้าวและการคุ้มครองแรงงานต่างด้าว จำนวน 30 คน โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญพิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้ 1) นายอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก หรือหัวหน้าที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน (2) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลของรัฐอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก หรือหัวหน้าที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน (3) ผู้บังคับบัญชาสำนักงานตรวจตนเข้าเมืองจังหวัดตากหรือหัวหน้าที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน (4) ผู้อำนวยการสำนักงานจัดหาแรงงานจังหวัดตาก หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน (5) หัวหน้ากลุ่มงานประกันสังคมจังหวัดตาก หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน (6) ผู้ว่าจ้างแรงงานสัญชาติเมียนมาชาวไทย โดยในการศึกษานี้ มุ่งเน้นความสนใจไปที่การจ้างงานในภาคโรงงานอุตสาหกรรมที่มีจำนวนลูกจ้างแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวจำนวน 100 คนขึ้นไป, ภาคธุรกิจครัวเรือน หรือในธุรกิจ SMEs ที่ประกอบการในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 5 คน (7) บริษัทจัดหาแรงงานต่างด้าวเป็นบริษัทเอกชนที่ประกอบธุรกิจการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ว่าจ้างแรงงานและแรงงานต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 5 คน 8) แรงงานเมียนมาระดับหัวหน้า จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้(1)แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณโครงร่างแบบสอบถาม องค์ประกอบของชุดแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ โดย (Check List) โดยเก็บจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตอนที่ 2 ความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติในอำเภอแม่สอด จังหวัดตากเกี่ยวกับนโยบาย ทรัพยากรที่ใช้ เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ตอนที่ 3 ความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตอนที่ 4 ความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติในอำเภอแม่สอด จังหวัดตากเพื่อให้เกิดประสิทธิผล และตอนที่ 5 เป็นการลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิดเพื่อให้ความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มี

ต่อปัญหาและอุปสรรคในการการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติในอำเภอแม่สอด จังหวัดตากให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้เกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบคุณภาพของเนื้อหาพร้อมทั้งแก้ไขตามคำแนะนำ ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบครั้งที่สอง จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item objective Congruence: IOC) โดยเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม (ยุทธ ไกยวรรณ์, 2553 : 103) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try-Out) กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาร์ค (Cronbach, 1970 : 161)

แบบสัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามลำดับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตรงประเด็นตามกรอบแนวคิดระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลเนื้อหาการสัมภาษณ์เป็นไปด้วยบรรยากาศแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และทำการบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้ 1) แบบสอบถาม ขอหนังสือจากวิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งที่เป็นเป้าหมายในการเก็บข้อมูลเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้ว ทำการตรวจสอบเพื่อหาแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป 2) แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง การสัมภาษณ์เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และทำการบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ เพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้ (1) จากข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percent) (2) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นความเห็นของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เกี่ยวกับนโยบาย ทรัพยากรที่ใช้ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ในการ

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยกระทำอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ก่อนการสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยยึดหลักการตามแนวคิดของ Miles and Huberman (1994) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน (ชาย โพธิสิตา, 2554 : 335-377)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและหาคุณภาพของแบบสอบถาม 1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยการ ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ (SPSS) ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553 : 314) (1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย (2)ร้อยละ (Percentage) โดยวิเคราะห์ข้อมูลและสถานภาพของประชากรที่วิจัย โดยใช้สูตร fn x 100

การนำเสนอข้อมูลวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลและวิเคราะห์จากแบบสอบถามแล้วนำมาสังเคราะห์ (1) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหารูปแบบการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดตากไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิผล (2) การเสนอสรุปผลการวิจัย คือ ความพยายามในการหาความหมายของข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล และการอภิปรายผล ที่ได้จากการศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ สังคม กระบวนการการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่เหมาะสมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ผลการวิจัย

จากการใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลและความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จำหวัดตาก ของเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว แสดงรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 419 คน

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	255	60.9
อายุ		
40-49 ปี	153	36.5
ตำแหน่งงาน		
ระดับปฏิบัติการ	186	44.4

ระยะเวลาการปฏิบัติงานในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก		
5 ปี ขึ้นไป	247	59
หน่วยงานที่สังกัด		
โรงพยาบาลแม่สอด จังหวัดตาก	319	76.1

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 60.9 ส่วนใหญ่อายุ 40-49 ปี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 เป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 58.9 สังกัดที่โรงพยาบาลแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 76.1

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวของหน่วยงานรัฐไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	Mean	S.D.	**แปลความหมาย**
มีการใช้กฎหมายควบคุมการขออนุญาตการทำงานของคนต่างด้าวในระดับใด	4.47	0.702	มาก
ระบบและกระบวนการขออนุญาตการทำงานของคนต่างด้าวมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้นในระดับใด	3.94	0.640	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย โดยเห็นด้วยกับการที่มีการใช้กฎหมายควบคุมการขออนุญาตการทำงานของคนต่างด้าวมากที่สุด (Mean = 4.47, S.D. = 0.702) และที่เห็นด้วยน้อยที่สุด คือ ระบบและกระบวนการขออนุญาตการทำงานของคนต่าง ด้าวมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น (Mean = 3.94, S.D. = 0.640) จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็น พบว่า มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวนั้นมีกระบวนการทำงานที่ได้กำหนดและแจ้งไว้อย่างชัดเจน เป็นขั้นเป็นตอน และในปัจจุบันได้มีการใช้ระบบสารสนเทศ และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน ซึ่งทำให้

กระบวนการต่างๆ มีความสะดวก ง่าย และรวดเร็วกว่าเมื่อก่อนเป็นอย่างมาก มีการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว และมีการตรวจสุขภาพของแรงงานต่างด้าวอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งถือว่ามีการดำเนินงานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของหน่วยงานรัฐในการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	Mean	S.D.	**แปลความหมาย**
นโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวมีความชัดเจนและนำไปปฏิบัติได้จริง	4.58	0.664	มากที่สุด
มีการจัดศูนย์ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	3.74	0.756	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ระดับความคิดเห็นที่มากที่สุด คือ นโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวมีความชัดเจนและนำไปปฏิบัติได้จริง โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง (Mean = 4.58, S.D. = 0.664) แต่ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งปัจจัยที่มีระดับความคิดเห็นต่ำที่สุด คือ มีการจัดศูนย์ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน (Mean = 3.74, S.D. = 0.756) จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็น พบว่า ทั้งกระบวนการในการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายการบริหารการจัดการแรงงานต่างด้าวมาปฏิบัตินั้นมีความชัดเจน สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง การนำระบบออนไลน์มาใช้ทั้งในการจองคิวและยื่นเอกสาร ช่วยให้เกิดความสะดวกสบายและรวดเร็วมากขึ้น มีความเป็นระบบและระเบียบในการให้บริการ และมีความเป็นธรรมมากขึ้นด้วย

เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของหน่วยงานรัฐในการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า ทุกปัจจัยมีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของหน่วยงานรัฐในการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานรัฐเกี่ยวกับการนำนโยบายการบริหารจัดการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า โดยปกติตามกฎหมายจะมีการกำหนดลักษณะงานของแรงงานต่างด้าวที่สามารถทำได้อยู่แล้ว ซึ่งหน่วยงานไม่สามารถอนุมัตินอกเหนือจากงานที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งการขึ้นทะเบียนแรงงานเจ้าหน้าที่จะมีการรตรวจสอบลักษณะงานกับธุรกิจหรือกิจการของนายจ้างว่าสัมพันธ์กันหรือไม่ ซึ่งเป็นการตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวนั้นทำงานในสถานประกอบการนั้นได้ เพื่อป้องกันปัญหาการแย่งงานคนไทย อีกทั้งมี พรก. คำสั่ง ประกาศต่างๆ กำหนดการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว จะเห็นว่ามีกระบวนการที่ควบคุมที่ง่ายและสะดวกในการปฏิบัติงาน เพราะเมื่อแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ระบบการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมาย ข้อมูลต่างๆ ของแรงงานต่างด้าวก็จะมีเก็บไว้ ซึ่งหากแรงงานต่างด้าวหนีหรือกระทำความผิดก็สามารถดูข้อมูลแรงงานต่างด้าวเพื่อเป็นข้อมูลในการจับกุม และสามารถผลักดันกลับประเทศต้นทางได้

ทุกหน่วยงานจะมีการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็มีหน้าที่แตกต่างกันไป โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวจะมีการประชุม ชี้แจง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่บางครั้งหากมองในรูปแบบของการปฏิบัติงาน จะเป็นในลักษณะต่างคนต่างทำมากกว่า เพราะแต่ละส่วนไม่ค่อยเกี่ยวข้องหรือต้องประสานงานกันสักเท่าไหร่ อีกทั้งปัจจุบันหน่วยงานยังไม่มีศูนย์ประสานความร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรม แต่จะมีการประชุมเพื่อชี้แจงและเตรียมความพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานมีการประสานงานกันที่ดี และในการแสดงความคิดเห็นและสอบถามข้อมูลต่างๆ ส่วนใหญ่จะใช้ในรูปแบบการประชุม ปรึกษาหารือ หรือโทรศัพท์ถามข้อสงสัยในประเด็นที่ไม่เข้าใจหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม

การกำหนดข้อห้าม ณ ปัจจุบันถือว่ามีความเหมาะสม การกำหนดอัตราโทษในปัจจุบันมีความยืดหยุ่นขึ้นจากเดิม จากมติ ครม. ล่าสุด 5กค 66 ได้มีการขยายระยะเวลาให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่บัตรหมดอายุหรือกลุ่มแรงงานต่างด้าวกลุ่มใหม่สามารถอยู่ในประเทศไทยได้หากขึ้นทะเบียนรายชื่อไว้ วัตถุประสงค์หลักๆ ของการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวก็เพื่อให้เกิดการควบบคุมทั้งโรค และการทำงานของแรงงานต่างด้าว ซึ่งจากการที่ทางหน่วยงานนำมาปฏิบัติถือว่าชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีระบบออนไลน์ช่วยให้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น

เนื่องจากแรงงานต่างด้าวยังรอต่อคิวเพื่อทำบัตรชมพูซึ่งตอนนี้คิวรอเป็นเดือน ซึ่งอาจเกิดจากวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถทำบัตรได้ใน 1 วัน ได้จำนวนไม่มาก และการกรอกเอกสาร ตรวจสอบความถูกต้องใช้ความละเอียดในการตรวจสอบทุกขั้นตอนเพราะจะทำพลาดไม่ได้ จึงยังมีความต้องการเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญและมีวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการทำงาน รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่สามารถสื่อสารภาษาได้โดยไม่ต้องใช้ล่าม อย่างไรก็ตาม วัสดุอุปกรณ์ในหน่วยงานและระบบออนไลน์ที่นำมาใช้ มีจำนวนที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน แต่ยังคง

ต้องการให้หน่วยงานมีการอบรมเกี่ยวกับระบบการกรอกข้อมูลและการอัพโหลดเอกสารต่างๆ ว่าจะต้องทำอย่างไรบ้าง เนื่องจากบางครั้งเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความเข้าใจในระบบและวิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ อย่างเพียงพอ ส่วนในด้านของงบประมาณ ความเพียงพอต่อการบริหารงานและการดำเนินงาน รวมถึงการของบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน มีขั้นตอนและระเบียบกำหนดไว้ในการบริหารจัดการ ซึ่งมีความเหมาะสมและสะดวก

หน่วยงานจะมีการชี้แจงในการดำเนินงานให้แก่บุคลากรเพื่อให้ทราบแนวทางการปฏิบัติทุกครั้ง บุคลากรจึงมีความเข้าใจในหน้าที่งานของตนเอง และมีการปรับปรุงในการดำเนินงานอยู่เสมอ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยทางหน่วยงานจะมีการประชุม ชี้แจง แนวทางการปฏิบัติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้บุคลากรสามารถดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และเพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกันในการดำเนินงาน ทำงานอย่างเต็มความสามารถ และมีการให้บริการที่ดีแก่แรงงานต่างด้าว รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็ปไซด์ อีกทั้งยังมีการสรุปขั้นตอนการดำเนินการการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว และคลิป VDO ที่เป็นขั้นตอนการขึ้นทะเบียนไว้ เพื่อความสะดวกแก่นายจ้าง ผู้ประกอบการ หรือผู้ที่จะต้องดำเนินการ และมีสายด่วนในการให้คำปรึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวุฒิ จันทร์แก้ว (2564 : 125) ที่ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ประสิทธิผลการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอยู่ในระดับมาก และอรรถสิทธิ์ วารีศรี (2563 : 70) ที่ศึกษาเรื่องการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปการปฏิบัติใน พื้นที่ภาคใต้ พบว่า ผลสำเร็จในการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติ พบว่า มีฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวที่เป็นเอกภาพ การบังคับใช้กฎหมาย การกำหนดรูปแบบองค์กร/กลไกในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวุฒิ จันทร์แก้ว (2564 : 125) ที่ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์เชิงบวกประสิทธิผลการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างมีนัยสำคัญเพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ ทุกหน่วยงานจะมีการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็มีหน้าที่แตกต่างกันไป โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ

ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวจะมีการประชุม ชี้แจง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับอรรถสิทธิ์ วารีศรี (2563 : 70) ที่ศึกษาเรื่องการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปการปฏิบัติใน พื้นที่ภาคใต้ พบว่า รัฐบาลทุกสมัยให้ความสำคัญกับนโยบายของประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย ด้านความพร้อมและความเพียงพอของทรัพยากร ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านลักษณะองค์กร การสื่อสารระหว่างองค์การไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ที่ 3 ในปัจจุบันได้มีการใช้ระบบสารสนเทศ และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน ซึ่งทำให้กระบวนการต่างๆ มีความสะดวก ง่าย และรวดเร็วกว่าเมื่อก่อนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับ ประสงค์ อุทัย, สมบัติ ทีฆทรัพย์ และวัฒนา เอกปมิตศิลป์ (2563 : 110) ที่ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการบริหารจัดการระบบการลงทะเบียนแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะว่าควรมีระบบในการรับลงทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น ผ่านระบบเว็บไซต์ออนไลน์ มีรายละเอียดครบถ้วนชัดเจน เพื่อลดปัญหาขั้นตอนการลงทะเบียนของแรงงานต่างด้าวเพื่อลดข้อผิดพลาดได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. มีการรวมศูนย์ในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะ เพื่ออำนวยความสะดวกและสามารถให้บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว

2. ควรเพิ่มความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีให้แก่บุคลากร เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระบบที่นำมาให้บริการเพื่อที่จะทำงานได้อย่างรวดเร็วและสามารถให้คำแนะนำหรือบริการแก่ผู้บรับบริการได้

3. ควรมีการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานมากขึ้น มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน มีฐานข้อมูลที่สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ เพื่อลดภาระแก่ผู้กรอกข้อมูลในระบบ

4. ควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เสนอให้มีการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ว่ามีวามสัมพันธ์กับการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวนโยบายให้สอดคล้องกับปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างแท้จริง

2. สามารถนำปัจจัยที่ได้ค้นพบจากงานวิจัยนี้ไปการสร้างรูปแบบการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่ ที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่นๆ เพื่อเป็นการพัฒนาการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวของประเทศไทยต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีองค์ความรู้ใหม่ซึ่งเป็นแนวทางในการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) กำหนดลักษณะนโยบาย 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบาย 3) จัดสรรทรัพยากรในเพียงพอต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ 4) ส่งเสริมสมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 5) ส่งเสริมความร่วมมือหรือการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 6) นำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติอย่างจริงจัง 7) ประเมินผลการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติเพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนามาตรฐานให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

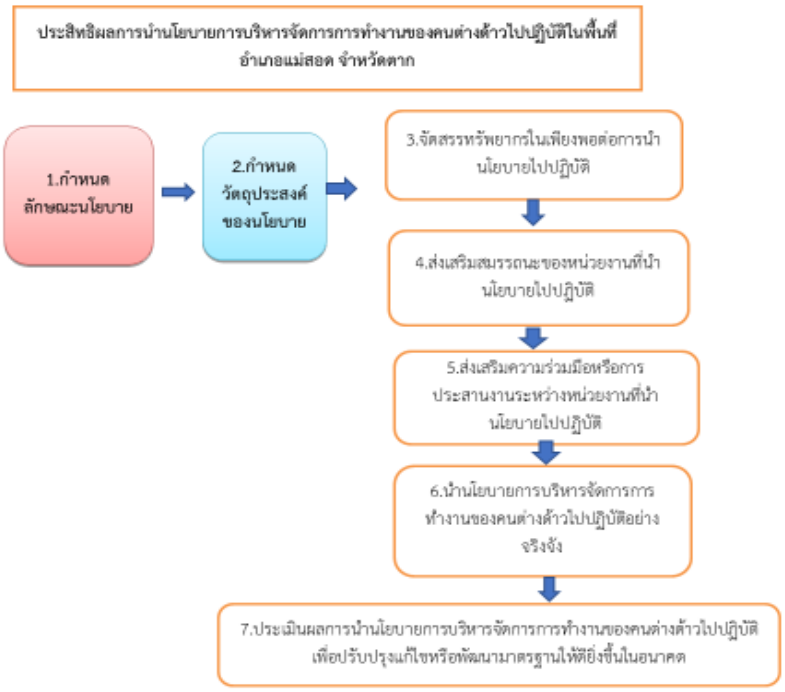

รูปที่ 1 แนวทางในการนำนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางาน. (2565). การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ประจำเดือนพฤศจิกายน 2565. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.doe.go.th.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์ โปรเกรสซิฟ.

ณัฐวุฒิ จันทร์แก้ว. (2564). ประสิทธิผลการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*ใ 3 (3), 121-134.

ประสงค์ เลาหะพงษ์. (2559). การศึกษาเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง สัญชาติเมียนมา ลาวและกัมพูชา ในการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทย. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*ใ 16 (2), 118-128.

ประสงค์ อุทัย, สมบัติ ทีฆทรัพย์ และวัฒนา เอกปมิตศิลป์. (2563). ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการระบบการลงทะเบียนแรงงานต่างด้าวในเขตกรุงเทพมหานคร. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*. 14 (1), 105-113.

ยุทธ ไกยวรรณ์. (2553). *หลักการทำวิจัยและการทำวิทยานิพนธ์*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

วิชาดา ไตรรัตน์. (2540). *ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการจัดระบบเพื่อควบคุมการทำงานของแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายไปปฏิบัติ*. ภาคนิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ศิวิไล ชยางกูร. (2555). *แรงงานข้ามชาติกับความต้องการดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 2. (2559). เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2565. แหล่งที่มา: https://ipc2.dip.go.th/th/category/2016-11-09-08-51-32/2018-02-14-04-01-35.

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ.(2558). *นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2558-2564)*. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. (2547). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยปัญหาปัจจุบันและการวิจัยอนาคตกาล*. กรุงเทพมหานคร: เฟื่องฟ้า พริ้นติ้ง.

อรรถสิทธิ์ วารีศรี. (2563). การนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปการปฏิบัติในพื้นที่ภาคใต้. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*. 10 (1), 65-74.

Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing*. (3 rd ed). New York: Harper & Row.

การพัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา

The Model Development on Prevention for Drug Problems Among Students of Non-Formal Education in Phayao Province

ภานุพันธ์ ไพทูรย์
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
Panupan Paitoon
Phayao Provincial Public Health Office
E-mail: pnpptt@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหายาเสพติด พัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติด และประเมินผลการใช้รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้นำชุมชน ครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 360 คน โดยมีขั้นตอนวิจัย 3 ระยะ คือ 1) ศึกษาปัญหายาเสพติด 2) พัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติด และ 3) ประเมินผลรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ อยู่ระหว่าง 0.86-0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติ paired t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนใช้ยาเสพติด ร้อยละ 35.83 มีพฤติกรรมการดื่มสุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากที่สุด (ร้อยละ 37.45) รองลงมาคือการสูบบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า ร้อยละ 34.26, กัญชา ร้อยละ 14.74, ใบกระท่อม ร้อยละ 11.95 และยาบ้า ร้อยละ 1.59 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โรคประจำตัว การอาศัยอยู่กับครอบครัว การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม 2) รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติด มี 5 ประการ คือ (1) การพัฒนาระบบการช่วยเหลือนักเรียน (2) การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม (3) โครงการ To be number one (4) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (เหล้า/บุหรี่) และ (5) การพัฒนาระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสนเทศ เอกสารและสื่อเกี่ยวกับยาเสพติด 3) ผลการประเมินรูปแบบพบว่า ภายหลังเสร็จสิ้นโปรแกรม กลุ่มตัวอย่างมีทักษะชีวิต การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและพฤติกรรมการป้องกันปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$) โดยมีสัดส่วนพฤติกรรมการสูบบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า และการดื่มสุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง ดังนั้นจึงควรขยายผลในพื้นที่อื่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน แกนนำชุมชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

* วันที่รับบทความ : 23 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 26 เมษายน 2567; วันตอบรับบทความ : 30 เมษายน 2567
Received: April 23 2024; Revised: April 26 2024; Accepted: April 30 2024

คำสำคัญ: ปัญหายาเสพติด; รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติด; การศึกษานอกระบบ; นักเรียน

Abstract

This research and development endeavor aims to investigate drug addiction issues, devise a prevention model, and assess its efficacy among students in alternative education programs in Phayao province. The study involves a sample group comprising public health officers, community leaders, teachers, and high school students, totaling 360 individuals. The research unfolds in three phases: 1) probing drug addiction issues, 2) formulating a prevention model, and 3) gauging the model's effectiveness. Research instruments include questionnaires with tool reliability scores ranging from 0.86 to 0.97. Statistical analyses encompass descriptive statistics and paired t-tests.

The results showed that: 1) prevailing substance abuse among students stands at 35.83%, with alcohol being the most commonly abused substance at 37.45%, followed by cigarette/electronic cigarette smoking at 34.26%, marijuana at 14.74%, kratom at 11.95%, and methamphetamine at 1.59%. Statistically significant correlations (p-value < 0.05) were noted between substance abuse and variables such as average monthly income, pre-existing medical conditions, living arrangements, perception of substance abuse, supportive factors, and reinforcing factors. 2) The prevention model comprises five operational strategies: (1) Establishing student support systems, (2) Enhancing social immunity, (3) Implementing the "To Be Number One" project, (4) Preventing and addressing substance abuse issues (alcohol/cigarettes), and (5) Developing information dissemination systems, documents, and media related to substance abuse. 3) Evaluation outcomes indicate significant enhancements in life skills, perception of substance abuse, and preventive behaviors among the sample group post-program completion ($p < 0.001$). Notable reductions in cigarette/electronic cigarette smoking and alcohol consumption behaviors were observed. Hence, it is recommended to extend the program's reach to other areas through ongoing collaboration among teachers, parents, students, community leaders, and public health officials to sustain efforts in substance abuse prevention and intervention.

Keywords: Drug problems; A model on prevention of; Non-Formal Education; Student

บทนำ

ปัญหายาเสพติด นับว่าเป็นหนึ่งในปัญหาสังคมที่รุนแรงที่สุดในแต่ละประเทศทั่วโลก ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการ รวมถึงนโยบายต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขมาอย่างต่อเนื่อง (ศูนย์บำบัดยาเสพติดเอกชนภูฟ้าเรสท์โฮม, 2566) โดยจากข้อมูลรายงาน World Drug Report 2022 ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC, 2022) พบว่าในปี 2563 มีจำนวนประชากรกว่า 284 ล้านคนจากทั่วโลก ในช่วงอายุ 15-64 ปี ที่ติดยาเสพติด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 26 เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับสิบปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ติดยาเสพติดมีแนวโน้มที่จะมีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ เด็กและเยาวชนมีการใช้ยาเสพติดมากกว่าผู้ใหญ่รวมถึงใช้ในปริมาณที่มากกว่าเช่นเดียวกัน

สถานการณ์เด็กและเยาวชน ในจังหวัดพะเยา มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่และติดสารเสพติดร้ายแรง เช่น ยาบ้า ยาอี สารระเหย กัญชา เป็นต้น (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา, 2565) จากการศึกษาสภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างจิตสำนึกและด้านการสร้างครอบครัวอบอุ่นอยู่ในระดับมากที่สุด (ภิรมย์ศักดิ์ กิจพัฒนาสมบัติ และคณะ, 2561) ส่วนการการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการป้องกันและบำบัดยาเสพติด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ (นิภาวรรณ ตติยนันทพร, 2565) พบว่า หลังการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการป้องกันและรักษายาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการศึกษาของณัฐวุฒิ บุตรธนู และณภัสวรรณ ธนาพงษ์อนันท์ (2565) พบว่า แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีแนวทางการดำเนินงาน 6 ด้าน ได้แก่ 1)ด้านการให้คำปรึกษา 2) ด้านการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้มีแนวทางการพัฒนา 3)ด้านการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดมีแนวทางการพัฒนา 4)ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 5)ด้านการเฝ้าระวังมีแนวทางการพัฒนา และ 6) ด้านการบริหารจัดการ ใกล้เคียงกับการศึกษาของพระครูกิตติวราทร (ทองปั้น) และคณะ (2562) พบว่า รูปแบบวิธีการป้องกันแก้ปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม คือ การเชิญผู้ปกครอง บิดามารดา เข้าร่วมกิจกรรมด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดที่โรงเรียนจัดขึ้น และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสนเทศสื่อเอกสารและแผ่นพับเกี่ยวกับความรู้ด้านยาเสพติดการมีอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาของนักเรียนและเก็บเป็นความลับ และผลการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 (ธีรพงษ์ ชูพันธุ์ และกาญจน์ เรืองมนตรี, 2563) พบว่า แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการป้องกัน จัดประชุมชี้แจงทบทวนนโยบาย แผนปฏิบัติการ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงาน 2) ด้านการ ค้นหา คัดกรองจำแนกกลุ่มนักเรียนและรายงานการสำรวจการใช้สารเสพติด 3) ด้านการรักษา จัดบริการสื่อการแนะ แนวและดำเนินกิจกรรมเรื่องการป้องกันยาเสพติด 4) ด้านการเฝ้าระวัง องค์กรนักเรียนดำเนินการจัดกิจกรรม ที่หลากหลายในสถานศึกษา 5) ด้านการบริหารจัดการ ร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และส่งเสริมให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษาในระบบโรงเรียนตามปกติ ได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ พัฒนาตนเอง ให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความสะดวกเลือกเรียนได้หลายวิธี เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มิได้อยู่ในระบบโรงเรียนปกติ ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ ทักษะ ทัศนคติ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกฝนอาชีพ หรือการพัฒนาความรู้เฉพาะเรื่องตามที่ตนสนใจ (Media Thailand, 2555) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ได้ดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข

อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยบูรณาการแผนงานกับทุกภาคส่วนและระดมทรัพยากรจากทุกหน่วยงานในการจัดทำองค์ความรู้และประสานงานเป็นกลไกขับเคลื่อนงานในสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา รวมทั้ง ปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาได้ในระดับหนึ่งกลุ่มผู้ค้ายังมีความพยายามเข้าถึงกลุ่มเยาวชนโดยการพัฒนาสูตรยาเสพติด ประกอบด้วยส่วนผสมให้มีรูป รส กลิ่น สี เพื่อให้เยาวชนอยากลอง จำหน่ายตามสถานบริการ สถานบันเทิงและแหล่งมั่วสุมเพิ่มมากขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ และผู้ปกครองจึงต้องเฝ้าระวัง ร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ที่จะดำเนินการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข มีความเข้มแข็งและต่อเนื่องอย่างยั่งยืน เพื่อให้นักศึกษา กศน. ได้รู้ถึงพิษภัยอันตรายของยาเสพติดและอาวุธ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและอาวุธให้หลีกเลี่ยงและรู้จักห่างไกลยาเสพติดและอาวุธ และเพื่อให้นักศึกษา กศน./ ครู กศน. มีความรู้ความเข้าใจและสามารถป้องกันภัยที่เกิดจากยาเสพติดและอาวุธให้สถานศึกษามีความปลอดภัย (กรุงเทพธุรกิจ, 2565)

จากการดำเนินงานวิจัยและรูปแบบวิธีการที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังพบปัญหาการใช้ยาเสพติดในเด็กและเยาวชน และการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดกับนักเรียนที่อยู่ในระบบการศึกษาหรือในโรงเรียน แต่การศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในการศึกษาระบบนอกยังมีน้อย โดยเฉพาะในจังหวัดพะเยา ยังไม่มีรูปแบบหรือแนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในการศึกษาระบบนอกเลย ดังนั้น เพื่อการพัฒนาและหาแนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ตรงกับบริบทของพื้นที่จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยและพัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา ให้ทราบสถานการณ์ปัญหายาเสพติด ตลอดจนได้รูปแบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมกับนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา เพื่อลดอัตราของผู้เสพยาเสพติดหน้าใหม่ ประชาชนมีสุขภาพดีและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา .

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา ดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สำรวจปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา โดยใช้แนวคิดของ PRECEDE PROCEED Model (ภาพที่ 1)

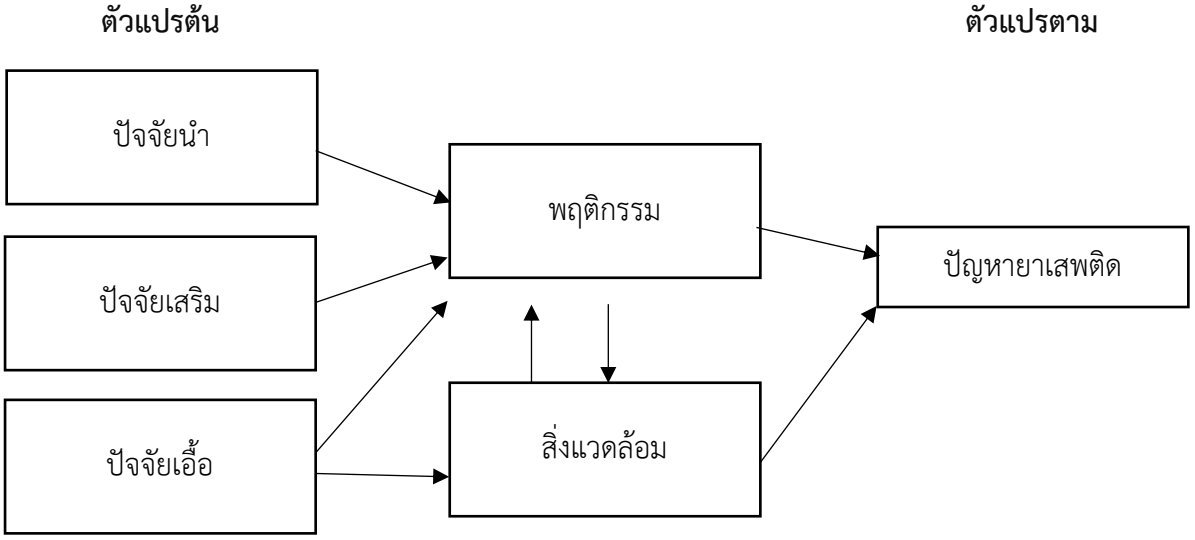

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการดำเนินวิจัยระยะที่ 1 สำรวจปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพะเยา จำนวน 9 แห่ง 4,761 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพะเยา ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม และทราบค่าขนาดของประชากร จึงใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของแดเนียล (Daniel WW,2005) ในการเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling technique) และมีเกณฑ์การคัดเลือกตัวอย่าง ดังนี้

เกณฑ์คัดเข้า (Inclusion criteria)

1. เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. อาศัยอยู่ในจังหวัดพะเยา ไม่ต่ำกว่า 1 ปี
3. มีเข้าใจภาษาไทย และสามารถสื่อสาร ตอบโต้ได้
4. ยินยอมและสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยลงนามเป็นลายลักษณ์อักษรในหนังสือยินยอมตนให้ทำวิจัย

เกณฑ์คัดออก (Exclusion criteria)

1. เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติด
2. ไม่สามารถตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วน หรือเกิดความลำบากใจในการให้ข้อมูล
3. เจ็บป่วยอย่างรุนแรง ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ในช่วงเวลาทำการเก็บข้อมูล

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โดยผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามจากการศึกษาทบทวน เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ มีขอบเขตของเนื้อหาภายใต้กรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดทฤษฎี PRECEDE-PROCEED Model ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยาและมหาวิทยาลัยพะเยา แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 30 ตัวอย่าง วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบราค (Cronbach’s Alpha Coefficient) อยู่ระหว่าง 0.86-0.97

3. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย อธิบายแนวคิดและบทบาท ในการดำเนินงานวิจัยร่วมกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพะเยา หน่วยงานสาธารณสุข องค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อให้เกิดทีมสหวิชาการและเกิดความร่วมมือในพื้นที่

(2) ประสานงานกับผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพะเยา จำนวน 9 แห่ง และครู เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย รายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอความร่วมมือในการเป็นผู้เก็บข้อมูล

(3) เก็บรวบรวมข้อมูลการวินิจฉัยปัญหาและความต้องการ แก้ไขปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล หลังจากนั้นผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือลงรหัสตามแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วนดังนี้

(1) สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive Statistics) บรรยายข้อมูลปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม ปัจจัยสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(2) สถิติเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบไคว-สแควร์ (Chi-square test) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ p-value < 0.05

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วม (participation) และการใช้กระบวนการกลุ่ม (ภาพที่ 2)

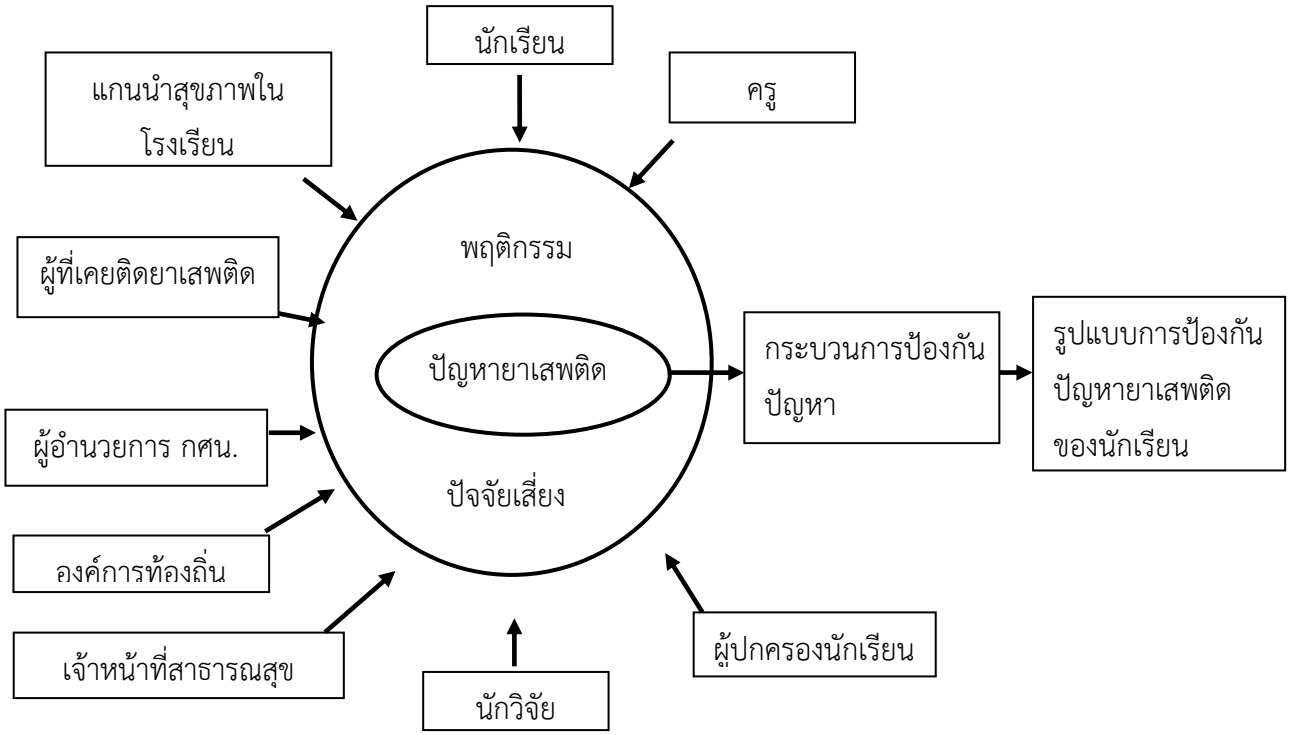

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการดำเนินวิจัยระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพ และปัญหายาเสพติดในเยาวชน จากโรงพยาบาล, รพ.สต., สสอ. หรือ สสจ. จำนวน 3 คน

2) ตัวแทนจากศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพะเยาทั้ง 9 อำเภอ เพื่อทำการคัดเลือกอำเภอที่มีความพร้อมในการทดลองรูปแบบที่จะจัดทำขึ้น ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือครูที่เป็นแกนนำทางสุขภาพ จำนวน 9 คน

3) ตัวแทนนักเรียน ทั้งนักเรียนที่มีพฤติกรรมติดยาเสพติดหรือเคยมีพฤติกรรมติดยาเสพติด โดยพิจารณาตามความสมัครใจ และนักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมติดยาเสพติด จำนวน 10 คน

4) ตัวแทนจากชุมชน องค์การท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จำนวน 5 คน

2. การเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกการทำกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยได้สร้างจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1

3. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้กระบวนการกลุ่ม ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมโดยมีผู้วิจัยเป็นผู้อำนวยการกิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถแสดงความคิดเห็นได้ โดยเริ่มจากการที่ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของนักเรียน และนำเสนอปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด แล้วให้สมาชิกในกลุ่มประชุมได้ร่วมกันสรุปประเด็นสาเหตุของปัญหา และได้หัวข้อของรูปแบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักเรียน แล้วร่วมกันวางแผน หาแนวทางการแก้ไข ตามความถนัดและหน่วยที่รับผิดชอบ จนได้รูปแบบที่เห็นไปในทางเดียวกันแล้วจึงสรุปเป็นรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา เพื่อจะนำไปทดลองใช้ต่อไป โดยมีขั้นตอนของกระบวนการกลุ่ม ดังนี้

1) Ice Breaking สลายพฤติกรรม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนลดความไม่คุ้นเคย ไม่ปลอดภัย ระแวง รู้สึกเหมือนถูกจับตามองจากคนที่ไม่รู้จัก จึงเกิดพฤติกรรมที่ปิดกั้น ตัวเอง วางฟอร์ม ไม่พูดคุยกับใคร เหมือนกับมีกรอบน้ำแข็งล้อมรอบตัวเองอยู่

2) Humanization สร้างมนุษย์สัมพันธ์ให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ ให้มีความรู้สึกว่า ทุกๆคนที่อยู่ต่อหน้าเป็นพวกเดียวกันจะเริ่มไม่ รู้สึกเขินอาย และเริ่มกล้าแสดงออก

3) Creation สร้างสรรค์ ก่อเกิดความคิดริเริ่ม เป็นการยื่นเงื่อนไขบีบ เพื่อให้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกล้าแสดงออกต่อเพื่อนๆในกลุ่ม และสาธารณชนมากขึ้น กล้าแสดงความคิดอ่าน ให้เพื่อนๆ รับฟัง

4) Brain Storming การระดมความคิด ปลูกฝังการทำงานร่วมกันในกลุ่ม ให้รู้จักคิดพูดและรับฟังความคิด เห็นของคนอื่น เปิดใจให้กว้าง ยอมรับความคิดแปลก แตกต่างอาจมี การเชื่อมความคิด เชื่อมโยงระหว่างกลุ่ม นำเสนอความคิดกลุ่มตนต่อกลุ่มอื่นๆ

5) Evaluation การประเมินผล ให้รู้จักการประเมินความสำเร็จของกระบวนการ เพื่อปรับท่าทีรวมไปถึงการพิจารณาตัดสินใจในการ ข้ามไปสู่กระบวนการต่อไป

ระยะที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา โดยใช้แบบจำลองระดับการเปลี่ยนแปลง (Transtheoretical model stages of change)

รูปแบบ ดังนี้

X แทน การทดลองหรือการจัดกิจกรรม

T แทน การวัดที่สังเกตได้ อาจเป็นการวัดก่อนหรือหลังการจัดกระทำ

G แทน จัดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม

รูปแบบการวิจัยในขั้นตอนนี้คือ การศึกษาแบบกึ่งทดลอง แบบหนึ่งกลุ่มวัดผลก่อน-หลังการทดลอง (Pretest-posttest one groups design) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการคัดเลือกจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 และระยะที่ 2 โดยพิจารณาขนาดของปัญหา ความรุนแรง ความต้องการแก้ไขปัญหา ตลอดจนความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการวิจัย จึงได้คัดเลือกพื้นที่ที่จะทำการวิจัยมา 1 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองพะเยา ดังนั้นกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองพะเยา จำนวน 40 คน โดยมีเกณฑ์คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

เกณฑ์การคัดเข้า

1. เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่มีอายุระหว่าง 20-40 ปี
2. มีความคิดหรือความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะเวลา 6 เดือนข้างหน้า
3. สมัครใจและยินยอม ลงลายมือชื่อในหนังสือยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย
4. นักเรียนที่สามารถเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดทั้งกิจกรรม
5. สามารถใช้ภาษาไทย สื่อสารได้

เกณฑ์การคัดออก

1. มีปัญหาสุขภาพที่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร เช่น ปัญหาการได้ยิน ปัญหาด้านสายตา
2. นักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัย น้อยกว่า ร้อยละ 75 ของระยะเวลาดำเนินงานโครงการวิจัย
3. **นักเรียนที่เจ็บป่วยฉุกเฉินที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ เช่น อุบัติเหตุ**

2. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบสอบถาม 3 ส่วน ดังนี้ ข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมการป้องกันปัญหายาเสพติด และรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน เป็นกิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพระดับบุคคล ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสร้างขึ้นมาให้สอดคล้องกับแบบจำลองระดับการเปลี่ยนแปลง (Transtheoretical model stages of change) ที่เกิดจากการพัฒนารูปแบบและนำผลการศึกษาในระยะที่ 2 ไปทดลองใช้แล้ว ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กิจกรรมของรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน

สัปดาห์ที่	รายละเอียดกิจกรรม
0	ประเมินพฤติกรรมการป้องกันปัญหายาเสพติด ก่อนดำเนินกิจกรรม
2	-สร้างสัมพันธภาพ -ชี้แจงวัตถุประสงค์กิจกรรม -ชี้แจงระยะเวลา กติกาการเข้าร่วมกิจกรรม

สัปดาห์ที่	รายละเอียดกิจกรรม
	-กิจกรรมพัฒนาระบบการช่วยเหลือนักเรียน ออกแบบการเรียนรู้ร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติด มีส่วนร่วมของนักเรียน ครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	-เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัว ให้ความรู้ สถานการณ์ ปัญหายาเสพติด ผลกระทบทางสุขภาพ ครอบครัว ชุมชน และสังคม
4	-กิจกรรมการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม เสริมสร้างทักษะชีวิตให้นักเรียน และค่ายนักเรียนแกนนำเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด
	-กิจกรรมค่ายคุณธรรม
	-อบรมชี้แจงแนวทางการส่งเสริมความประพฤติแก่นักเรียน
6	-จัดตั้งชมรม To be number one ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน
	-ประกวดเยาวชนต้นแบบเก่งและดี
	-กิจกรรมกีฬาสามัคคี และประกวดการเต้น
8	-กิจกรรมเฝ้าระวังและการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด (เหล้า/บุหรี่)
	-สารเสพติดให้โทษ ประเภทผิดกฎหมาย
	-กฎหมายเกี่ยวกับสารเสพติด
	-เหล้า/บุหรี่
	-บุหรี่ไฟฟ้า
10	-กิจกรรมการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด และพัฒนาระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสนเทศเอกสารและสื่อเกี่ยวกับยารเสพติด
	- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับ ยาเสพติด

สัปดาห์ที่	รายละเอียดกิจกรรม
	-การสนับสนุนจากองค์กรภาคีเครือข่าย ศูนย์ฯและ ชุมชนมีความตระหนักปัญหายาเสพติด
12	-การเฝ้าระวังและแนวทางการแก้ไขปัญหา
	-การเข้าร่วมกิจกรรม ลด ละ เลิก
	-สรุปกิจกรรม
16	ประเมินพฤติกรรมการป้องกันปัญหายาเสพติด หลังดำเนินกิจกรรม

3. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นที่ 1 คือ สำรวจนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา เพื่อค้นหากลุ่มที่นักเรียนที่มีความคิดป้องกันปัญหายาเสพติดหรือความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะเวลา 6 เดือนข้างหน้า แล้วจัดตัวอย่างเข้าเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน

ขั้นที่ 2 เป็นขั้นตอนการประเมินพฤติกรรมการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา ก่อนการใช้รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดกับนักเรียน

ขั้นที่ 3 เป็นการใช้รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติด สำหรับกลุ่มทดลอง จำนวน 6 ครั้ง ตามแผนกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์ โดยกิจกรรมในแต่ละครั้งใช้จำนวน 1 วัน วันละ 6-8 ชั่วโมง กิจกรรมห่างกันครั้งละ 2 สัปดาห์

ขั้นที่ 4 เป็นขั้นตอนการประเมินพฤติกรรมการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา หลังเสร็จสิ้นการใช้รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดกับนักเรียนไปแล้ว 4 สัปดาห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ด้วยด้วยสถิติพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่เชิงอนุมาน วิเคราะห์เปรียบเทียบการพฤติกรรมการป้องกันปัญหายาเสพติด ของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา โดยใช้สถิติ paired t-test

ผลการวิจัย

1. ปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาจำนวน 360 คน พบนักเรียนที่ยังใช้ยาเสพติด ร้อยละ 35.83 โดยมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดประเภท สุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากที่สุด (ร้อยละ 37.45) รองลงมาคือการสูบบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า ร้อยละ 34.26, กัญชา ร้อยละ 14.74, ใบกระท่อม ร้อยละ 11.95 และยาบ้า ร้อยละ 1.59 โดยใช้ยาเสพติดเฉลี่ย 4 วันต่อสัปดาห์ ($\bar{x}$=4.24, SD=1.802) 18 วันต่อเดือน ($\bar{x}$=17.94, SD=8.080) และมีค่าใช้จ่ายต่อครั้งเฉลี่ย 277.25 บาท ($\bar{x}$=277.25, SD=195.008) ซึ่งการใช้กัญชามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งมากที่สุด ($\bar{x}$=370.27, SD=196.716) และการเสพยาบ้ามีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งน้อยที่สุด ($\bar{x}$=175.00, SD=155.456) กลุ่มตัวอย่างใช้เวลายามว่างเล่นอินเตอร์เน็ต/โซเชียลมากที่สุด (ร้อยละ 33.33) รองลงมาเล่นเกมมือถือ (ร้อยละ 30.83) ดูหนัง (ร้อยละ 20.00), ออกกำลังกาย (ร้อยละ 11.67) และเล่นดนตรี ฟังเพลง เที่ยงกับเพื่อนๆ ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ยาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.05) ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โรคประจำตัว การอาศัยอยู่กับครอบครัว การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการใช้ยาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา (n=360)

ปัจจัย	การใช้ยาเสพติด จำนวน(ร้อยละ)		χ^2	p-value
	ใช้	ไม่ใช้		
เพศ			0.042	0.837
ชาย	50 (36.50)	87 (63.50)		
หญิง	79 (35.43)	144 (64.57)		
อายุ			2.743	0.098
< 20 ปี	39 (30.23)	90 (69.77)		
≥ 20 ปี	90 (38.96)	141 (61.04)		
ระดับการศึกษา			1.016	0.313
มัธยมศึกษา ตอนต้น	51 (32.90)	104 (67.10)		
มัธยมศึกษา ตอนปลาย	78 (38.05)	127 (61.95)		
สถานภาพสมรส			0.069	0.793

ปัจจัย	การใช้ยาเสพติด จำนวน(ร้อยละ)		χ^2	p-value
	ใช้	ไม่ใช้		
สมรส/คู่	49 (35.00)	91 (65.00)		
โสด	80 (36.36)	140 (63.64)		
การมีงานทำ			0.317	0.574
มี	96 (35.03)	178 (64.97)		
ไม่	33 (38.37)	53 (62.63)		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			5.966	0.015*
< 5,000 บาท	68 (30.91)	152 (69.09)		
≥ 5,000 บาท	61 (43.57)	79 (56.43)		
ความเพียงพอของรายได้			2.625	0.105
เพียงพอ	21 (46.67)	24 (53.33)		
ไม่เพียงพอ	108 (34.29)	207 (65.71)		
โรคประจำตัว			4.378	0.036*
มี	29 (47.54)	32 (52.46)		
ไม่มี	100 (33.45)	199 (66.55)		
อาศัยอยู่กับครอบครัว			5.224	0.022*
อยู่	47 (29.38)	113 (70.62)		
ไม่อยู่	82 (41.00)	118 (59.00)		
ระดับทักษะชีวิต			2.683	0.101
น้อย	76 (32.76)	156 (67.24)		
มาก	53 (41.41)	75 (58.59)		
ระดับการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด			8.169	0.004*
น้อย	49 (28.32)	124 (71.68)		
มาก	80 (42.78)	107 (57.22)		
ระดับปัจจัยเอื้อ			13.926	<0.001*
น้อย	42 (54.55)	35 (45.45)		
มาก	87 (31.41)	190 (68.59)		
ระดับปัจจัยเสริม			13.040	<0.001*
น้อย	47 (26.55)	130 (73.45)		

ปัจจัย	การใช้ยาเสพติด จำนวน(ร้อยละ)		χ^2	p-value
	ใช้	ไม่ใช้		
มาก	82 (44.81)	101 (55.19)		
ระดับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด			2.818	0.93
น้อย	26 (45.61)	31 (54.39)		
มาก	103 (33.99)	200 (66.01)		

*p-value < 0.05

2. การพัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา

การดำเนินงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มตามแนวคิดการมีส่วนร่วม นำข้อสรุปที่ได้รวมประเด็นกับแนวคิดหลักที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์เป็นรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา ผ่านการพิจารณาและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้มาพัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา วิเคราะห์หาสาเหตุและผลดีผลเสียทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เป็นการพัฒนาในระดับบุคคล (นักเรียน) ระหว่างบุคคล (นักเรียน ครู ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข) และระบบนโยบายของโรงเรียน พัฒนาเป็น 5 แนวทาง ดังนี้ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แนวทางการดำเนินงานของรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา

แนวทาง	รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา
1. การพัฒนาระบบการช่วยเหลือนักเรียน	1. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและครอบครัว เพื่อร่วมมือกันดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดผ่านกิจกรรมหลัก ๆ เช่น การเยี่ยมบ้าน การให้คำปรึกษาแนะแนวให้กับนักเรียนและครอบครัว 2. การคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เสพ ค้า 3. การเพิ่มองค์ความรู้ให้กับครูในการดูแลนักเรียนให้เหมาะสมกับช่วงวัย 4. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดในโรงเรียนร่วมกัน ระหว่าง นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวทาง	รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา
	5. อบรมพัฒนาศักยภาพนักเรียน จัดกิจกรรมปฐมนิเทศก่อนเปิดเรียนให้มีกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับผลเสียและผลกระทบเกี่ยวกับยาเสพติด 6. จัดตั้งทีมครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ในการดำเนินงานการช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดในโรงเรียนเป็นประจำทุกปี 7. ดูแลช่วยเหลือคุ้มครองนักเรียน กลุ่มเสพให้เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา
2. การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม	1. เสริมสร้างทักษะชีวิตให้นักเรียน เพื่อการป้องกันยาเสพติดผ่านครูผู้สอนโดยเพิ่มเนื้อหาในการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด และกิจกรรมค่ายนักเรียนแกนนำเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด 2. กิจกรรมค่ายคุณธรรม เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน 3. กิจกรรมกีฬาสามัคคี เพื่อเสริมสร้างออกกำลังกายและกีฬาระหว่าง นักเรียน ครู และชุมชนทุกกลุ่มทุกวัย 4. จัดอบรมแนวทางการส่งเสริมความประพฤติแก่นักเรียน
3. โครงการ To be number one	1. นักเรียน ครู และเจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมประกวดการเต้น 2. ประกวดเยาวชนต้นแบบเก่งและดี
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (เหล้า/บุหรี่)	1. ดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่และสุรา 2. การห้ามสูบบุหรี่ในโรงเรียน 3. เฝ้าระวังมิให้มีการสูบบุหรี่ในบริเวณโรงเรียน และป้องกันผู้สูบบุหรี่หน้าใหม่
5. การพัฒนาระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสนเทศ เอกสารและสื่อเกี่ยวกับยารเสพติด	1. จัดตั้งศูนย์ข้อมูลยาเสพติดในโรงเรียน 2. พัฒนาระบบการรายงานข้อมูล 3. จัดประชุมชี้แจงการบันทึก ส่งรายงาน การเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน 4. สนับสนุนการจัดทำข้อมูลวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน 5. สร้างกลุ่มโซเชียลเพื่อรับส่งข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติด 6. กำหนดช่องทางคืนข้อมูลให้แก่นักเรียนที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด

3. การประเมินผลรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา พบว่า

1) ผลการนำรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา จำนวน 40 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทักษะชีวิต การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและพฤติกรรมการป้องกันปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะชีวิต การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและพฤติกรรมการป้องกันปัญหายาเสพติด ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา

การเปรียบเทียบ	n	$\bar{x}$	SD.	$\bar{d}$	t	p-value
ทักษะชีวิต				4.30	7.050	<0.001*
ก่อนเข้าร่วม	40	25.73	6.500			
หลังเข้าร่วม	40	30.03	6.956			
การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด				6.18	7.149	<0.001*
ก่อนเข้าร่วม	40	37.75	5.692			
หลังเข้าร่วม	40	43.93	3.918			
พฤติกรรมการป้องกัน				5.65	6.612	<0.001*
ก่อนเข้าร่วม	40	58.23	3.512			
หลังเข้าร่วม	40	63.88	5.941			

*ระดับความเชื่อมั่น $p < 0.05$

การประเมินผลลัพธ์ของรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน พบกลุ่มตัวอย่างมีการใช้ยาเสพติด ลดลงจาก ร้อยละ 52.50 เหลือ ร้อยละ 35.00 โดยประเภทของยาเสพติดที่มีการใช้ลดลงคือ บุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า ก่อนเข้าร่วมร้อยละ 37.50 เป็นร้อยละ 27.50 และสุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อนเข้าร่วม พบร้อยละ 40.00 หลังเข้าร่วมโปรแกรมพบ ร้อยละ 32.40 ส่วนพฤติกรรมการใช้กัญชาและใบกระท่อมไม่เปลี่ยนแปลง ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละการใช้ยาเสพติดในปัจจุบันและประเภทของยาเสพติด จำแนกตามช่วงของการเข้าร่วมโปรแกรม (n=40)

พฤติกรรม	ก่อนเข้าร่วม (n=40)		หลังเข้าร่วม (n=40)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ยาเสพติดในปัจจุบัน	21	52.50	14	35.00
ประเภทของยาเสพติด				
บุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า	15	37.50	11	27.50
สุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	16	40.00	13	32.50
กัญชา	3	7.50	3	7.50
ใบกระท่อม	3	7.50	3	7.50

2) การประเมินผลเชิงคุณภาพด้านประโยชน์และคุณค่าของรูปแบบ หลังการปฏิบัติตามรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา พบว่า ต้องเริ่มจากการเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนพฤติกรรมที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดในนักเรียน โดยการสร้างการรับรู้ให้นักเรียนเข้าใจถึงผลกระทบของยาเสพติดต่อสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ และเข้าใจถึงความเสี่ยงและผลเสียที่อาจเกิดขึ้นเมื่อมีการใช้ยาเสพติด ส่งเสริมทักษะชีวิตเน้นการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่ดีให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะในการตัดสินใจที่ดีและการแก้ไขปัญหา เช่น การทำให้เห็นภาพรวมของสถานการณ์ การวิเคราะห์ความเสี่ยง และการพิจารณาผลกระทบที่เป็นไปได้ การส่งเสริมทักษะการสื่อสาร โดยให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการสื่อสารที่ดี เพื่อให้สามารถสื่อสารกับครอบครัว เพื่อน และบุคคลในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเมื่อเผชิญกับการดำเนินการหรือกดดันในการใช้ยาเสพติด การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ เช่น การสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัยและเป็นสุขอย่างเหมาะสมสำหรับกิจกรรมที่ไม่ใช่ยาเสพติด การจัดให้ศูนย์การศึกษานอกระบบเป็นพื้นที่ปลอดบุหรี่และสุรา ตลอดจนการให้ความรู้และการฝึกทักษะในการจัดการกับปัญหายาเสพติด การสนับสนุนทางสังคมต่อนักเรียน และมีการติดตามและประเมินผลเป็นส่วนสำคัญของการป้องกันปัญหายาเสพติด เพื่อทราบถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมที่ดำเนินการและปรับปรุงเพิ่มเติมตามความจำเป็น

จุดเด่นของรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน คือการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยจากกลุ่มเป้าหมายก่อนการออกแบบรูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสม ผ่านการทดลองใช้และผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในการด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด ทำให้ได้รูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขในพื้นที่ ประกอบกับการพัฒนาแนวทางเดิมที่ยังคงดำเนินการอยู่ควบคู่ไปให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่และสุรามีผลทำให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ส่งเสริม

และพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างมีคุณค่าและยั่งยืน เช่น การสร้างสภาพแวดล้อมที่มีสุขภาพดีและปลอดภัย ลดความเสี่ยงต่อสุขภาพตลอดจนเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับนักเรียน ตลอดจนการส่งเสริมการรับรู้ผลกระทบจากยาเสพติดช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เตรียมความพร้อมในการเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญในการศึกษาทุกระดับและในชีวิตประจำวันของทุกคน การศึกษาไม่เพียงแต่เป็นการเรียนรู้เนื้อหา แต่ยังเป็นกระบวนการพัฒนาทักษะและความพร้อมในการใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

ปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา ยังคงเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน นักเรียนมีพฤติกรรมการดื่มสุรา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด รองลงมาคือการสูบบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า กัญชา ใบกระท่อม และยาบ้า ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของวราภรณ์ วีระพันธ์ (2564) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าการใช้ยาเสพติดประเภทอื่นๆ ในขณะที่การศึกษาปัญหาและแนวทางบูรณาการการป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษาของพระสมุห์ธนภัทร ธนภทฺโทและคณะ (2566) พบว่า สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษามีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องและยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุด คือ ยาบ้า รองลงมา คือ ไอซ์ กัญชาและเฮโรอีน และจากการศึกษาพบว่าการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันยาเสพติดโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 (พณณกร ราชแก้ว, 2564) พบว่าความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การควบคุมตนเอง การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและกลยุทธ์การป้องกันยาเสพติดของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการใช้ยาเสพติดของนักเรียนนั้นเกิดขึ้นได้จากหลากหลายปัจจัยไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อม ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสังคม การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว เพื่อนและสังคม (ภิรมย์ศักดิ์ กิจพัฒนาสมบัติ และคณะ, 2561) ดังนั้นในการแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องร่วมมือกัน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู นักเรียน และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดและการป้องกันตนเองและครอบครัวที่มีผลต่อสังคมและชุมชน (พระครูพิพัฒน์สุตคุณ และคณะ, 2564)

การวิจัยนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ได้พัฒนารูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วม (participation) และการใช้กระบวนการกลุ่ม ได้แนวทางดำเนินงาน 5 ประการ คือ 1) การพัฒนาระบบการช่วยเหลือนักเรียน 2) การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม 3) โครงการ To be number one 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (เหล้า/บุหรี่) และ 5) การพัฒนาระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสนเทศ เอกสารและสื่อเกี่ยวกับยาเสพติด สอดคล้องกับโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) และการศึกษาของณัฐวุฒิ บุตรธนูและณภัสวรรณ ธนาพงษ์อนันท์ (2565) ที่พัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการให้คำปรึกษา 2) ด้านการให้การศึกษาและเผยแพร่ความรู้มีแนวทางการพัฒนา 3) ด้านการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดมีแนวทางการพัฒนา 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 5) ด้านการเฝ้าระวังมีแนวทางการพัฒนา และ 6) ด้านการบริหารจัดการ และมีแนวทางการดำเนินงานคล้ายคลึงกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอยาบมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 (ธีรพงษ์ ชูพันธุ์ และกาญจน์ เรืองมนตรี, 2563) มีแนวทาง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการป้องกัน จัดประชุมชี้แจง ทบทวนนโยบาย แผนปฏิบัติการ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงาน 2) ด้านการค้นหา คัดกรองจำแนกกลุ่มนักเรียนและรายงานการสำรวจการใช้สารเสพติด 3) ด้านการรักษา จัดบริการสื่อการแนะแนวและดำเนินกิจกรรมเรื่องการป้องกันยาเสพติด 4) ด้านการเฝ้าระวัง องค์กรนักเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในสถานศึกษา 5) ด้านการบริหารจัดการ ร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด นอกจากการยังมีแนวทางการศึกษารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ของกิตติวงค์ สาสวด และปรีชา ดิลกวุฒิสิทธิ์ (2559) ที่เน้นการจัดโครงการโรงเรียนป้องกันยาเสพติดและสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันยาเสพติด ในขณะที่มาตรการป้องกันควรเป็นมาตรการหลักที่สถานศึกษาดำเนินการในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด (ศักดา มังคะรัตน์ และธีระวัฒน์ มอนไธสง, 2563) ซึ่งในการวิจัยนี้ได้พัฒนาแนวทางการดำเนินงานที่มีอยู่ให้เกิดเป็นรูปธรรมและมีการดำเนินงานที่มีความต่อเนื่อง อย่างเช่น การพัฒนาและดำเนินงานร่วมกันโครงการ To be number one ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมการแสดงความสามารถ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกและช่วยสร้างเสริมความภาคภูมิใจของเด็กและเยาวชน ใช้สื่อ ดนตรี กีฬา ในการเข้าถึงเยาวชน และกระตุ้นให้เยาวชนเข้ามารวมกลุ่มกัน รวมถึงการสร้างความรู้และทักษะในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญสำหรับเยาวชนในชุมชนให้ปลอดภัยจากปัญหายาเสพติด ทำให้การดำเนินงานและได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินงานและร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของศูนย์การศึกษานอกระบบอย่างจริงจังตลอดจนการเฝ้าระวังโดยการพัฒนาระบบการคัดกรอง การติดตาม การให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพแบบบูรณาการ รวมถึงการมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ สื่อเอกสาร

และช่องทางการให้คำปรึกษาเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมของเยาวชนที่ใช้สื่อโซเชียลในยุคปัจจุบัน เช่น การแบ่งปันข้อมูลเชิงสาระ ผู้ใช้สื่อโซเชียลสามารถแชร์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติดหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการยาเสพติด เพื่อเพิ่มความเข้าใจและการตระหนักในสังคม สื่อโซเชียลเป็นเครื่องมือที่ดีในการสร้างชุมชนที่สนับสนุนและให้กำลังใจกันในกระบวนการหาทางออกจากการติดยาเสพติด ผู้ใช้สามารถแบ่งปันประสบการณ์การฟื้นตัวและการสนับสนุนกันในช่องทางออนไลน์ได้ แต่เหนือสิ่งใดในการแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานทุกภาคส่วนเพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นอย่างต่อเนื่อง

ผลลัพธ์ของรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยาไปใช้กับนักเรียนที่มีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะเวลา 6 เดือนข้างหน้า พบว่า การใช้ยาเสพติดในปัจจุบันลดลง โดยประเภทของยาเสพติดที่มีการใช้ลดลงคือ บุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า และสุรา/เครื่องดื่ม ส่วนพฤติกรรมการใช้กัญชาและใบกระท่อมไม่เปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับการศึกษาแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเลิกบุหรี่(รัชตะ รอสูงเนิน และคณะ, 2564) พบว่า บุคคลจะมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจะต้องมีความตระหนักในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Awareness) รับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Esteem) ซึ่งเป็นความเชื่อมั่นของบุคคลว่าสามารถทำพฤติกรรรนั้นได้ โดยผ่านกระบวนการปรับความรู้สึกนึกคิด (Cognitive or Experiential Process) และกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Behavior Process) จากผลการศึกษานี้ยังพบว่า รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบนี้ทำให้มีทักษะชีวิต มีการรับรู้เกี่ยวยาเสพติดและมีพฤติกรรมการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพสารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตำบลอิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ (ธีรวัฒน์ พงศ์ภาณุพัฒน์ และคณะ ,2565) พบว่า โปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตด้านความตระหนักในตนเอง และด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถเพิ่มทักษะชีวิตในเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้ และสอดคล้องกับการศึกษารูปแบบการป้องกันตนเองในการใช้สารเสพติดซ้ำด้วยตนเอง พบว่า การส่งเสริมความรู้การส่งเสริมทักษะชีวิต และสร้างภูมิคุ้มกันด้วยหลักศาสนา การสร้างเป้าหมายและตารางการดำเนินชีวิตใหม่ การกระตุ้นในระดับจิตใต้สำนึกและความคิดให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยการปลูกฝังรู้สึกถึงความเกรงกลัวต่อพระผู้เป็นเจ้า ความกตัญญูกตเวทีต่อผู้ปกครอง ความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในตนเองว่าตนเอง สามารถหลีกเลี่ยงการกลับเข้าสู่วงจรเดิมได้ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางความคิด และการเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาต้องสมัครใจ (อับดุลคอลิก อัรรอฮีมีย์ และคณะ, 2564)

องค์ความรู้จากการวิจัยสู่การพัฒนา

1. การพัฒนาระบบการช่วยเหลือนักเรียน มีการวิจัยและสำรวจความต้องการของนักเรียนเพื่อพัฒนาระบบการช่วยเหลือที่เหมาะสม เช่น ระบบคำปรึกษาและการสนับสนุนทางศูนย์การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต การให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบจากยาเสพติด รวมทั้งการออกแบบและพัฒนาแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ช่วยในการเชื่อมโยงนักเรียนกับบริการช่วยเหลือและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การสำรวจและศึกษาหาแนวทางการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมที่มีผลสำหรับกลุ่มเป้าหมาย เช่น การพัฒนาทักษะสังคมและการปรับตัว หรือการสนับสนุนชุมชนที่สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

3. โครงการ To be number one มีการศึกษาและการวิจัยเพื่อเข้าใจปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการสร้างโครงการ To be number one วิเคราะห์และประเมินผลของโครงการเพื่อปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (เหล้า/บุหรี่) ศึกษาในบริบทของแต่ละพื้นที่เพื่อเข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติด และการพัฒนาโปรแกรมปฏิบัติการในการป้องกันการเสพติดและการให้การบำบัดรักษา

5. การพัฒนาระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสนเทศ เอกสารและสื่อเกี่ยวกับยาเสพติด โดยออกแบบและพัฒนาสื่อและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติด โดยใช้แนวทางการสื่อสารที่เข้าใจและเข้าถึงได้ง่าย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. รูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา สามารถสร้างกระบวนการเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จากเครือข่ายดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในเยาวชนร่วมกับ ผู้นักเรียน ครอบครัว ครู และผู้บริหารในศูนย์การศึกษานอกระบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรขยายรูปแบบสู่โรงเรียนอื่น ๆ ในจังหวัดพะเยา และเขตพื้นที่การศึกษาที่ใกล้เคียงที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน

2. ควรพัฒนาศูนย์การศึกษานอกระบบ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เน้นทักษะชีวิต ความรู้และการรับรู้เกี่ยวข้องกับผลกระทบของยาเสพติด

3. จัดตั้งศูนย์ชมรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในศูนย์การศึกษานอกระบบทุกแหล่ง มีแกนนำนักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับโครงการอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น โครงการ To be number one และดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

4. ควรประยุกต์และพัฒนาแอปพลิเคชันหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ช่วยในการเชื่อมโยงนักเรียนกับบริการช่วยเหลือแก้ไขปัญหายาเสพติดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ จังหวัดพะเยา ที่พัฒนาได้ไปศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบในบริบทที่แตกต่างกัน

2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยด้านกฎหมาย นโยบายการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายที่มีการเปลี่ยนแปลงบทลงโทษหรือการครอบครองยาเสพติดเพื่อเสพ อาจมีผลต่อการใช้ยาเสพติดของนักเรียน

3. ควรวิจัยประสิทธิผลของรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบ โดยติดตามและประเมินผลในระยะยาว เช่น จำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้เสพยาเสพติดรายใหม่ การเลิกเสพยาเสพติด และการศึกษาผลกระทบอื่น ๆ เช่น อัตราการป่วยหรือเสียชีวิตจากการใช้ยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรมจากการใช้ยาเสพติดในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพธุรกิจ. (2565). “White Zone สถานศึกษา กศน. ปลอดสารเสพติด” สู่สถานศึกษาสีขาว. *ออนไลน์.* สืบค้น 15 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.bangkokbiznews.com/health/education/1034305

กิตติวงค์ สาสวด และปรีชา ดิลกวุฒิ. (2559). การพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในกลุ่มเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม*. 10 (2), 116-124.

ณัฐวุฒิ บุตรธนู และณภัสวรรณ ธนาพงษ์อนันท์. (2565). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*. 6 (2), 68-82.

ธีรพงษ์ ชูพันธ์ และกาญจน์ เรืองมนตรี. (2563). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยัลยราชภัฏสกลนคร.* 8 (32), 263-273.

ธีรวัฒน์ พงศ์ภาณุพัฒน์ และคณะ. (2565). ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพสารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตำบลอิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารการแพทย์โรงพยาบาลศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์.* 37 (3), 559-568.

นิภาวรรณ ตติยนันทพร. (2565). การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการป้องกันและบำบัดยาเสพติด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*. 16 (2), 581-596.

พณณกร ราชแก้ว. (2564). ปัจจัยแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันยาเสพติดโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*. 13 (1), 99-115.

พระครูกิตติวราทร (ทองปั้น), จิราภรณ์ ผันสว่าง, อมรรัตน์ ผันสว่าง และ ระพีพัฒน์ หาญโสภา. (2562). การพัฒนารูปแบบวิธีการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ในกลุ่มเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์.* 19 (3), 218-229.

พระครูพิพัฒน์ สุตคุณ, พระมหาเมธี จนฺทวโส และกวีภัทร ฉาวชาวนา. (2564). การเอาชนะยาเสพติดในสถานศึกษา. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์สครสวรรค์*. 8 (3), 235-244.

พระสมุห์ธนภัทร ธนภทฺโท(ทิพย์วงษ์), พระครูวุฒิ สาครธรรม(สาครสาคโร) และไพรัตน์ ฉิมหาด. (2566). ปัญหาและแนวทางบูรณาการการป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษา. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*. 10 (11), 255-268.

ภิรมย์ศักดิ์ กิจพัฒนาสมบัติ, เกษมชาติ นเรศเสนีย์ และบุญเรือง ศรีเหรัญ. (2561). สภาพปัญหายาเสพติดในเยาวชนของกรุงเทพมหานคร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.* 37 (4), 121-132.

วราภรณ์ วีระพันธ์. (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ*. 14 (3), 166-178.

รัชตะ รอสูงเนิน, ธนาคาร เสถียรพูนสุข, สาธิต สีเสนซุย, วัชรากร หวังหุ้นกลาง และวันฉัตร โสพส. (2564). แนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเลิกบุหรี่. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์).* 15 (2), 362-376.

ศักดา มังคะรัตน์ และธีระวัฒน์ มอนไธสง. (2564). แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา). *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยัลยราชภัฏสกลนคร.* 9 (35), 245-254.

ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา การสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกัน เด็กและเยาวชนไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: https://spcspb3.thai.ac/client- upload/spcspb3/download/project%20protect.pdf

ศูนย์บำบัดยาเสพติดเอกชนภูฟ้าเรสท์โฮม. (2566). ปัญหายาเสพติดในไทย และแนวทางการแก้ไข ปี 2566. *ออนไลน์.* สืบค้น 15 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.phufaresthome.com/blog/drugs-problem-in-thailand-2566/

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพะเยา. (2565). รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดพะเยา ประจำปี 2565. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.m-society.go.th/ewtadmin/ewt/mso_web/download/article/article_20220920160640.pdf

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา. (2565). ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานด้านการศึกษา จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2565. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: https://fliphtml5.com/xwqst/eqhh/basic

อับดุลคอลิก อัรรอฮีมีย์, สวัสดิ์ ไหลภาภรณ์, จิรัชยา เจียวก๊ก และฐานิดาภัทฐ์ แสงทองสง. (2564). *รูปแบบการป้องกันตนเองในการใช้สารเสพติดซ้ำของผู้ติดสารเสพติดในพื้นที่จังหวัดปัตตานี กรณีศึกษา ผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดในศูนย์บำบัดบ้านแสนสุข และสถาบันปอเนาะพัฒนาเยาวชน* (รายงานผลการวิจัย). ศูนย์ศึกษาปัญหายาเสพติด (ศศก.)

Daniel WW. (2005). Biostatistics: a foundation for analysis in the health sciences. 8th. Hoboken, N.J. : Wiley/John Wiley & Sons.

MediaThailand. (2555). การศึกษานอกระบบ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.mediathailand.org/2012/05/blog-post_2584.html

UNODC. (2022). World Drug Report 2022 highlights trends on cannabis post-legalization, environmental impacts of illicit drugs, and drug use among women and youth. (n.d.). online. Retrieved June 15, 2023. From: https://www.unodc.org/

การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

The Curriculum Development of Community-based Learning in the context of Yan Ta Khao District, Trang Province to Enhance 21st-century students 'Learning Process for Promoting Community-based Tourism

ณรงค์ฤทธิ์ ปริสุทธิ์กุล
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
Narongrit Parisutkul
Prince of Songkla University Trang Campus, Thailand
E-mail: narongrit.p@psu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน 2. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง กับนักเรียนโรงเรียนบ้านย่านตาขาว จังหวัดตรัง 3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ของนักเรียนโรงเรียนบ้านย่านตาขาว จังหวัดตรัง มีแบบแผนการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ บุคคลในชุมชน เครือข่ายชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนโรงเรียนบ้านย่านตาขาว จังหวัดตรัง จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1)แบบประเมินคุณภาพหลักสูตร 2)แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน 3)แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเรียนรู้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้โดยใช้สถิติ t-test dependent

ผลวิจัยพบว่า

1) หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีจำนวน 5 หน่วยได้แก่ ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของอำเภอย่านตาขาว วัฒนธรรมอาหารย่านตาขาว ลิเกป่า แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.54, S.D. =0.28)

* วันที่รับบทความ : 11 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 17 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 18 มีนาคม 2567
Received: February 11 2024; Revised: March 17 2024; Accepted: March 18 2024

2) ผลการจัดการเรียนรู้พบว่าผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{x}$ = 4.56, S.D. =0.36)

3) ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่น; การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน; การท่องเที่ยวโดยชุมชน

Abstract

This research aimed to: 1) develop a local curriculum based on the Yan Ta Khao District context of Trang Province for the learning process development of 21st-century students towards community-based tourism promotion; 2) explore the results of the local curriculum used with students at Ban Yan Ta Khao School in Trang Province; and 3) compare the students' knowledge and understanding of the local learning curriculum before and after their learning. This research employed a mixed-methods research design, and its population consisted of community members, community networks, educational administrators, teachers, and students at Ban Yan Ta Khao School in Trang Province, totaling 35 individuals. The research tools included: 1) a curriculum quality assessment form; 2) a student satisfaction assessment form; and 3) a pre-test and a post-test of knowledge and understanding. For data analysis, the mean and standard deviation were used, while the learning results were compared using t-test dependent.

The results of the research were as follows:

1) The local curriculum based on the Yan Ta Khao District context of Trang Province for the learning process development of 21st-century students towards community-based tourism promotion consists of five units: the history and background of Yan Ta Khao District, Yan Ta Khao food culture, the Likay Pa performance, community tourist attractions, and ecotourism attractions. Based on the results of the curriculum quality assessment, the curriculum received the highest satisfaction level ($\overline{x}$ = 4.54, S.D. =0.28).

2) Regarding learning management, the overall student satisfaction with the learning units based on the context of Yan Ta Khao District in Trang Province was at the highest level ($\overline{x}$ = 4.56, S.D. =0.36).

3) According to the comparison of the knowledge and understanding obtained before and after learning, the students' knowledge and understanding after their learning were higher, with a statistical significance level of.001.

Keywords: Local curriculum; Community Based Learning; community-based tourism

บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นจะต้องก้าวทันกับความพัฒนาและเปลี่ยนแปลงของโลก รัฐบาลมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความยั่งยืนด้านการศึกษาตามเป้าหมายของสหประชาชาติว่าด้วยความยั่งยืนด้านการศึกษา (SDG4) ให้เป็นไปตามแผนของกระทรวงศึกษาธิการในประเด็นพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม ให้มีความทันสมัยน่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควบคู่กับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและเสริมสร้างวิธีชีวิตของความเป็นพลเมืองเข้มแข็ง มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่21 รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา และสามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566 : 15) กระบวนการพัฒนาผู้เรียนเริ่มด้วยการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเปลี่ยนจากครูผู้สอนเป็นพี่เลี้ยงหรือครูฝึก (Coach) มีการเรียนการสอน แบบบูรณาการ สหวิชาการ หรือที่เรียกว่า “การศึกษาเชิงสร้างสรรค์ (Creative Education)” ดังที่ปรากฏชัดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) ที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีโอกาสใช้ศักยภาพของตนในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป ดังนั้นรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องจัดการศึกษาโดยพัฒนาการเรียนรู้ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตั้งแต่เด็กแรกเกิด สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้มีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีแหล่งเรียนรู้ มีเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน โดยบทบาทแหล่งเรียนรู้ในการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนควรมีองค์ประกอบดังนี้ 1) แหล่งเรียนรู้สามารถตอบสนองการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการ (Process of learning) และการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง (Learning by doing) 2) เป็นแหล่งทำกิจกรรม แหล่งทัศนศึกษา แหล่งฝึกงาน และแหล่งประกอบอาชีพของผู้เรียน 3) เป็นแหล่งสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง 4) เป็นห้องเรียนทางธรรมชาติ เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า วิจัยและฝึกอบรม 5) เป็นองค์กรเปิดผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง 6) สามารถเผยแพร่ข้อมูลต่อผู้เรียนในเชิงรุก เข้าสู่กลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง ประหยัดและสะดวก 7) มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และ 8) มีสื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนและการพัฒนาอาชีพ ทั้งนี้กระบวนการเรียนรู้รูปแบบวิจัยเชิงพัฒนาจะประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1 กระบวนการออกแบบ 2 กระบวนการพัฒนา และ3 กระบวนการประเมินผล (เบญจวรรณ หันจางสิทธิ์, สุมาลี ชัยเจริญ, 2562 : 846)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการเนื้อหาในหลักสูตรใช้เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมชุมชน โดยการเรียนรู้จะเกิดจากการร่วมมือกันระหว่างครู ผู้เรียน และสมาชิกในชุมชน เป็นการเปลี่ยนบทบาทของครูจากเป็นผู้สอน ผันตัวเองมาเป็นโค้ช หรือเป็นผู้ฝึก (วิจารณ์ พาณิช, 2555

: 18-20) เช่นการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การทำมาหากิน โดยเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้และทักษะที่หลากหลายภายในชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืนและเมื่อชุมชนมีความเข้มแข็ง การต่อยอดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนคือการส่งเสริมให้เกิดรายได้ในชุมชนจากการท่องเที่ยวซึ่งนับเป็นรายได้หลักของประเทศไทยด้วย รูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (community based tourism) โดยพัฒนาให้คนในผู้เรียน ซึ่งคือคนชุมชนมีความสามารถในการอธิบาย และถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อนำไปสร้างการเรียนรู้ ความเข้าใจในวิธีชีวิต และวัฒนธรรมของของคนในอำเภอย่านตาขาวให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือนได้ในอนาคต

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นการเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนในพื้นที่ภาคใต้ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม ตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังได้มุ่งเป้าหมายการพัฒนาคือพื้นที่ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง โดยใช้ชื่อโครงการว่า ย่านตาขาวโมเดล และมีการศึกษาเรื่องการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นในเมืองเก่าย่านตาขาว จังหวัดตรัง อำเภอย่านตาขาว (2563) ผลวิจัยพบว่าเป็นเมืองที่มีความพร้อมในทรัพยากรด้านธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นทุนของชุมชน ที่สามารถนำไปพัฒนาและต่อยอดเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การสรรค์สร้างงานศิลปะ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวและวิถีในชุมชน การนำวัสดุเหลือใช้ในชุมชน มาสร้างผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้งานได้ การศึกษาวัฒนธรรมชุมชน และปราชญ์ชาวบ้านเพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญท้องถิ่นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีขั้นตอนการศึกษาร่วมกันกับปราชญ์ชุมชน และคนในอำเภอย่านตาขาว เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเห็นความสำคัญของทุนทางสังคม เช่น ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญภายในชุมชน เพื่อให้ตระหนักถึงภูมิปัญาท้องถิ่น และหวงแหนทรัพยากรที่มีค่าเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ในท้องถิ่น จนสามารถเป็นสื่อสารเรื่องราวของท้องถิ่นที่ตนเองอยู่อาศัยได้อย่างภาคภูมิใจนำไปสู่การท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อพัฒนาจากภายในสู่ความมั่นคงของชุมชนอย่างยั่งยืน และสร้างศักดิ์ศรีให้กับผู้เรียนในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

2. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง กับนักเรียนโรงเรียนบ้านย่านตาขาว จังหวัดตรัง

3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ของนักเรียนโรงเรียนบ้านย่านตาขาว จังหวัดตรัง

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยครั้งนี้ เป็นรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประเภทการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ในลักษณะของวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) วิจัยเอกสาร ใช้วิธีการสำรวจ (Survey) การสนทนากลุ่ม (Focus Groups) และวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร เกี่ยวกับความเป็นมา วัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ด้วยการลงพื้นที่ภาคสนาม สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญประกอบไปด้วย บุคคลในชุมชน ผู้นำชุมชน จำนวน 5 ท่าน

2. สร้างหน่วยการเรียนรู้หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน กำหนดโครงสร้าง เวลาเรียน และสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน

3. นำหน่วยการเรียนรู้ประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย บุคคลในชุมชนปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 4 ท่าน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 1 ท่าน และครูผู้สอนจำนวน 3 ท่าน รวมทั้งสิ้น 10 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง วิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่ตามความเหมาะสมของเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

4.2 ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย($\bar{x}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน (S.D.)

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์คุณภาพหลักสูตรโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับคุณภาพดังนี้ (พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, 2556 : 153-154)

4.50 ถึง 5.00 หมายถึงระดับเหมาะสมมากที่สุด

3.50 ถึง 4.49 หมายถึงระดับเหมาะสมมาก

2.50 ถึง 3.49 หมายถึงระดับความเหมาะสมปานกลาง

1.50 ถึง 2.49 หมายถึงระดับความเหมาะสมน้อย

1.00 ถึง 1.49 หมายถึงระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการทฤษฎีจากตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัย

2. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

3. นำแบบประเมินที่ทำขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ โดยผลการตรวจสอบทุกข้อคำถามมีค่า IOC (Index Objective Congruence) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) กับนักเรียนผู้ที่ไม่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน การวิเคราะห์ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที 0.80

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหลักสูตรการเรียนรู้ ท้องถิ่นบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน วิเคราะห์โดยนำข้อมูลมาแจกแจง ความถี่หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยเก็บกับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนโรงเรียนบ้านย่านตาขาว จำนวน 35 คน

1. นำแบบวัดความรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ โดยผลการตรวจสอบทุกข้อคำถามมีค่า IOC (Index Objective Congruence) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

2. จัดทำข้อคำถามสำหรับวัดผลความรู้ความเข้าใจหลักสูตร หาคุณภาพแบบวัดความรู้ โดยการหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อแบบอิงกลุ่ม ได้ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ถึง 1.00 จะคัดเลือกไว้ใช้ พบว่า ได้แบบวัดที่เข้าเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ จึงคัดเลือกไว้จำนวน 20 ข้อ ตามที่ต้องการ มีความยากง่ายตั้งแต่ 0.47 ถึง 0.65 จากนั้นผู้วิจัยนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) กับนักเรียนผู้ที่ไม่ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัว จำนวน 30 คน การวิเคราะห์ตามวิธีการของ KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที 0.80 (Kuder Richardson อ้างถึงใน พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, 2556 : 140)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test แบบ Dependent samples

เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับความพึงพอใจ ดังนี้ (พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, 2556 : 153-154)

4.50 ถึง 5.00 หมายถึงระดับความพึงพอใจมากที่สุด

3.50 ถึง 4.49 หมายถึงระดับความพึงพอใจมาก

2.50 ถึง 3.49 หมายถึงระดับความพึงพอใจปานกลาง

1.50 ถึง 2.49 หมายถึงระดับความพึงพอใจน้อย

1.00 ถึง 1.49 หมายถึงระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Armstrong (1989 : 32)

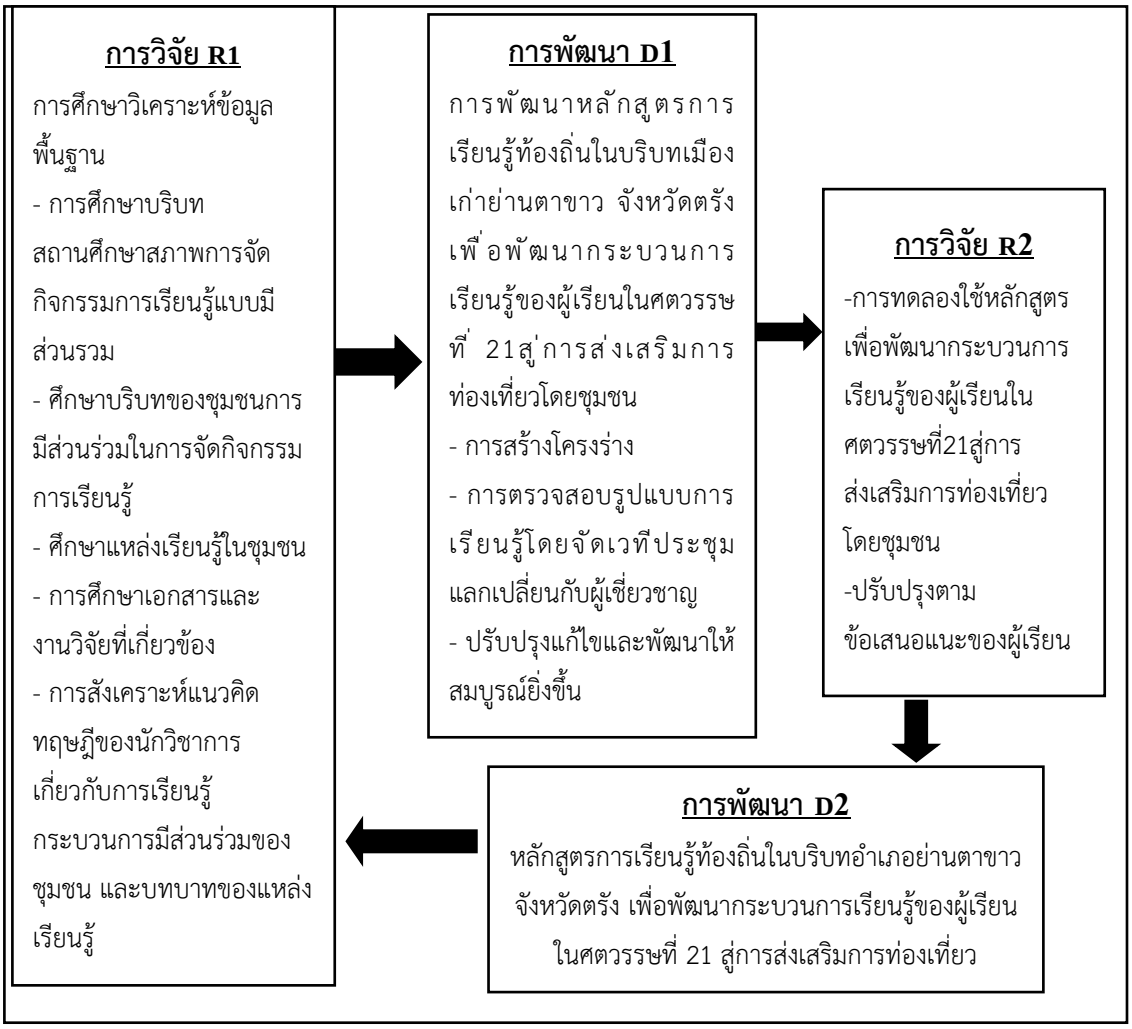

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ประกอบไปด้วยหน่วยการเรียนรู้ที่สำคัญในบริบทอำเภอย่านตาขาวจังหวัดตรังที่มีความโดดเด่น น่าสนใจและสามารถนำมาเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ 5 หน่วยการเรียนดังนี้ หน่วยที่ 1 ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของอำเภอย่านตาขาว เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องประวัติศาสตร์ ความเป็นมา สถานที่ประวัติศาสตร์ ตระกูลที่เก่าแก่ การรับรู้วิถีชีวิตของความเป็นอยู่ และสถานที่ท่องเที่ยวในอดีต เช่น โรงหนัง โรงแรม ท่าน้ำที่ใช้ในการค้าขายในอดีต โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาและผู้เรียนสามารถอธิบายเล่าต่อถึงประวัติศาสตร์และความเป็นมาของอำเภอย่านตาขาวได้อย่างภาคภูมิใจ หน่วยที่ 2 วัฒนธรรมอาหารย่านตาขาว ประกอบไปด้วยสถานที่ขายอาหารขึ้นชื่อในบริบทย่านตาขาว 7 ร้านดังนี้ 1. ร้านข้าวขาหมูโกลิต 2. ร้านบะหมี่โกหลำ 3. ร้านบะหมี่โกวอน 4. ร้านน้ำชารวมมิตร 5. ร้านขนมเต้าส้อซุ่นเส็ง 6. ร้านซาลาเปาเยื้องโอชา และ 7. ตลาดนัดถนนคนเดิน โดยในแต่ละร้านจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของร้านอาหาร ที่ตั้งร้านอาหาร การเดินทางไปยังร้าน และอาหารจานเด็ดของร้าน มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรู้จักและแนะนำร้านอาหารภายในชุมชนให้แก่นักท่องเที่ยวในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม หน่วยที่ 3 ลิเกป่า เป็นศิลปะการแสดงที่เล่นทั่วไปในจังหวัดชายทะเลฝั่งตะวันตก เชื่อกันว่าเริ่มเกิดขึ้นที่ปากแม่น้ำตรัง ในอำเภอกันตังปัจจุบัน เพราะไม่ว่าจะเล่นในจังหวัดใดในบทร้องตามท้องเรื่องแต่เดิมนั้นใช้ฉากที่อำเภอกันตังเป็นหลัก โดยเนื้อหาประกอบด้วย ผู้แสดง เครื่องดนตรี และเรื่องราวที่ใช้ในการแสดง หน่วยการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเล่าประวัติของลิเกป่า อธิบายถึงเรื่องราวของผู้แสดงและเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงได้อย่างถูกต้อง หน่วยที่ 4 แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน ประกอบไปด้วยสถานที่สำคัญในบริบทย่านตาขาว 6 สถานที่ คือ 1. วัดนิกรรังสฤษฎ์ 2. มัสยิดปากีสถาน 3. คริสตจักรย่านตาขาว 4. ศาลเจ้าทวดศาหลา 5. ศาลเจ้าร้อยแปดร้อยเก้า 6. ศาลเจ้าสามพี่น้อง โดยเนื้อหาประกอบไปด้วย ที่ตั้ง ประวัติความเป็นมา ความสำคัญ ความศักดิ์สิทธิ์ของพระ/องค์เทพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเล่าประวัติสถานที่ท่องเที่ยงชุมชนทั้ง 6 แห่งให้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง หน่วยที่ 5 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประกอบไปด้วยสถานที่น่าสนใจ 6 แห่งคือ 1. น้ำตกน้ำเค็ม คือน้ำตกที่แตกต่างไปน้ำตกอื่นๆเนื่องจากเป็นน้ำเค็มมิใช่น้ำจืด 2. น้ำตกสายรุ้ง มีจุดเด่น คือมีละอองน้ำจากน้ำตกทำมุมกับแสงแดดทำให้เกิดสายรุ้ง 3. น้ำตกลำปลอก เป็นน้ำตกสูง 6 ชั้น ไหลจากหน้าผาสูง ด้านล่างจะเป็นแอ่งน้ำสำหรับเล่นน้ำได้ 4. น้ำตกไพรสวรรค์ มีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก เพราะมีน้ำไหลตลอดทั้งปี น้ำตกแห่งนี้ประกอบไปด้วยชั้นย่อย 17 ชั้น มีความสูงประมาณ 10เมตร 5. สวนพฤกษศาสตร์สากลภาคใต้ (ทุ่งค่าย) เป็นสถานที่พักผ่อนสำหรับประชาชนมีจุดน่าสนใจ คือ สะพานเรือนยอดไม้ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ระบบนิเวศ ชมธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยวและผู้ที่สนใจได้อย่างถูกต้อง

ผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

หน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่น	Mean	SD.	ระดับความเหมาะสม
แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	4.81	.32	มากที่สุด
ลิเกป่า	4.75	.30	มากที่สุด
วัฒนธรรมอาหารย่านตา	4.75	.36	มากที่สุด
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	4.65	.30	มากที่สุด
ประวัติศาสตร์และความเป็นมา	4.52	.26	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**4.54**	**.28**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่าคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{x}$ = 4.54, S.D. =0.28) มากที่สุดคือแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รองลงมาคือลิเกป่า วัฒนธรรมอาหารย่านตาขาว แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และน้อยที่สุดคือประวัติศาสตร์และความเป็นมาน้อยที่สุด

2. ผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ของผู้เรียนจำนวน 35 คน ประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 5 หน่วยผลการประเมินความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

หน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่น	Mean	SD.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหาสาระ	4.61	.41	มากที่สุด
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.60	.44	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.53	.43	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล	4.52	.42	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	**4.56**	**.36**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\overline{x} = 4.56$, S.D. =0.36) โดยหน่วยการเรียนรู้ที่พึงพอใจมากที่สุดคือด้านเนื้อหาสาระ รองลงมาคือด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือด้านการประเมินผล

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านย่านตาขาว จังหวัดตรัง จำนวน 35 คน ก่อนและหลังการเรียนรู้หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ก่อนและหลังการเรียนรู้ปรากฏผลตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การทดสอบ	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	Mean	SD.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	35	40	10.53	3.26	28.75***	.000
หลังเรียน	35	40	37.55	2.85		

*****มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p \leq .001$)

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ก่อนเรียนเปรียบเทียบหลังเรียนพบว่าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจที่สูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้จัดทำโครงสร้างของหลักสูตรโดยมีหน่วยการเรียนรู้จำนวนทั้งสิ้น 5 หน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของอำเภอย่านตาขาว หน่วยที่ 2 วัฒนธรรมอาหารย่านตาขาว หน่วยที่ 3 ลิเกป่า หน่วยที่ 4 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หน่วยที่ 5 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยภาพรวมผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการรวบรวมข้อมูลจากฐานงานวิจัย มีการสนทนากลุ่มกับปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน และนำผลที่ได้ไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 ท่าน ครูผู้สอนจำนวน 3 ท่าน และปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดทำหลักสูตรของ ฐาปกรณ์ จิ๋วสุข และสุธาทิพย์ งามนิล (2562 : 107-119) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องบรรเลงเพลงทัพทันสำหนับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ระบุว่าการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้จะต้องประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1.ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2.พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ด้วยการสอบถามความต้องการและข้อมูลพื้นฐานด้วยการจัดสนทนากลุ่ม 3.นำข้อมูลที่ได้มารวมกับข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเอกสารกำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น 4.กำหนดหน่วยการเรียนรู้เป็น 5 หน่วยย่อย 5.กำหนดองค์ประกอบในหน่วยการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย ชื่อหน่วย สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ กำหนดชิ้นงาน การวัดประเมินผล กิจกรรมการเรียนรู้ และชั่วโมงการเรียน 6.มีการประเมินเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านก่อนประเมินหน่วยการเรียนรู้ ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.85$, S.D. =0.26) สอดคล้องกับการจัดทำหลักสูตรของ ชัยวัฒน์ ทองเพ็ช และสุธาทิพย์ งามนิล (2563 : 95-107) ที่พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผลประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะกระบวนการเรียนการสอนเปิดโอกาศให้ผู้เรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ และนำเสนองานในรูปแบบกลุ่ม เนื้อหาที่เรียนเกี่ยวกับวิธีชีวิตและวัฒนธรรมในชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ สอดคล้องกับฟาดีละฮ์ ศรัทธาสุภัคกุล, วัลลยา ธรรมอภิบาล อินทนิน ,สุธาสินี บุญญาพิทักษ์ (2559 : 114) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องพืชภูมิปัญญาที่ใช้กระบวนการสืบค้นทางวิทยาศาสตร์ในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 3 อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส พบว่าหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เนื่องการจัดการเรียนรู้มีเนื้อหารายวิชาที่สอนเชื่อมโยงกับชุมชนและพื้นที่อยู่อาศัยของผู้เรียน จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด สอดคล้องกับศศิภา เอี่ยมสำองค์ พงศธร มหาวิจิตร, อุดมลักษม์ กูลศรีโรจน์ และปกรณ์ สุปินานนท์ (2560 : 103) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เมล่อนเพื่ออาชีพ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐาน:โรงเรียนบ้านสระเตย อำเภอหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรีพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนในระดับมา กที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 เนื่องจากได้เรียนรู้วิธีชีวิต และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม มีการช่วยเหลือกันทำงาน ทำให้ผลการเรียนรู้ออกมาดี

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นในบริบทอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนของผู้เรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการจัดทำมีคุณภาพตามลักษณะของหน่วยการเรียนรู้ จึงช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถเรียนรู้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ (ชัยวัฒน์ ทองเพ็ช และ สุธาทิพย์ งามนิล 2563 : 104) เครื่องมือที่ใช้ในแบบทดสอบกับผู้เรียนมีคุณภาพได้รับการตรวจและแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ และหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีองค์ความรู้ที่หลากหลายน่าสนใจและใกล้ตัวผู้เรียน ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของฐาปกรณ์ จิ๋วสุข และสุธาทิพย์ งามนิล ที่วิจัยเรื่องการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่องบรรเลงเพลงทัพทันสำหรับนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนหน่วยการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะผู้เรียนมองเห็นภาพของสิ่งที่เรียน มีการนำเอาเนื้อหาวิชาที่แตกต่างกันมาผสมผสานกันทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกระตือรือล้นในการเรียน สอดคล้องกับสกุลวัฒน์ รัชนีกร, สภณภัทร ศรีแสงยงค์ และ สฎายุ ธีระวณิชตระกูล (2560 : 329) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา เรื่องเมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับชัยวัฒน์ ทองเพ็ช และ สุธาทิพย์ งามนิล (2563 : 95-107) ที่พัฒนาหน่วยการเรียนรู้

ทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรการเรียนรู้ท้องถิ่นให้ความรู้กับผู้ที่สนใจในกลุ่มอื่นเช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ หรือผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งเพิ่มกิจกรรมทัศนศึกษาในหน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 4 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และหน่วยที่ 5 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานศึกษาร่วมกับเทศบาลตำบลย่านตาขาว นำหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 5 หน่วย กำหนดรูปแบบกิจกรรม เช่นเทศกาลอาหารท้องถิ่น เทศกาลในย่านชุมชนเมืองเก่า หรือกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ของกระทรวงศึกษาธิการ.* กรุงเทพมหานคร. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ชัยวัฒน์ ทองเพ็ช และ สุธาทิพย์ งามนิล. (2563). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*. 10 (1), 95-107.

ฐาปกรณ์ จิ๋วสุข และ สุธาทิพย์ งามนิล. (2562). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการท้องถิ่นเรื่องบรรเลงเพลงทัพทัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารวิชาการและสังคมศาสตร์. 14 (1), 107-120

เบญจวรรณ หันจางสิทธิ์ และ สุมาลี ชัยเจริญ. (2562). การออกแบบและพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้บนเครือข่ายร่วมกับเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง องค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสาร Humanities, Social Sciences, and Arts*. 12 (2), 846-866.

พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. (2556). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ เทคนิคแผนที่นำทางการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ฟาดีละฮ์ ศรัทธาสุภัคกุล, วัลลยา ธรรมอภิบาล อินทนิน, สุธาสินี บุญญาพิทักษ์. (2559).การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง พืชภูมิปัญญา ที่ใช้กระบวนการสืบค้นทางวิทยาศาสตร์ในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 3 (1), 37-46.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธีสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

สกุลวัฒน์ รัชนีกร, สภณภัทร ศรีแสงยงค์ และ สฎายุ ธีระวณิชตระกูล. (2560). การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้สาระสังคมศึกษา เรื่องเมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 19 (3), 329-341.

Dobyns, W. B., Pagon, R. A., Armstrong, D., Curry, C. J., Greenberg, F., Grix, A., ... & Reynolds, J. F. (1989). Diagnostic criteria for Walker-Warburg syndrome. *American journal of medical genetics*. 32 (2), 195-210.

Development of the Big Five Factors Personality Tests for Elementary School Students and Secondary School Students

Nanthima Nakaphong Asvaraksha
Naresuan University, Thailand
Email: Nanthiman@nu.ac.th

****

Abstract

The research aimed to synthesize behavioral indicators, develop and analyze the quality of the Big Five Factors Personality tests: face validity, discrimination, reliability, construct validity along with creating local norms. The conceptual framework aligns with the Big Five Factors of Personality proposed by Costa & McCrae (1992). The samples were 5,521 students, consisting of 2,705 elementary school students and 2,816 secondary school students in the North of Thailand. Data collection utilized open-ended questionnaires to gather behavioral indicators, and the Big Five Factors Personality tests comprised short situations with three choices with three behavioral levels according to Allport (1955).

The research found that the Big Five Factors Personality tests consisted of Neuroticism, Extraversion, Openness to Experience, Agreeableness, and Conscientiousness with 30 Habitual Responses and 83 Specific Responses. Two tests were developed, one for elementary school students and another for secondary school students. Each test consisted of 83 short situational items. The quality of the tests was ensured through face validity based on the opinion of at least four out of five experts who agreed all passed situational items (100%). The discriminant range ranges between .082-.497 and .040-.536 were more than the critical .052 value in the table statistically significant at the .05 level. Reliability analysis of Cronbach's alpha coefficient values ranged between .666 - .821 and .672 - .806 higher than .60 almost equal to 1.00. The personality model demonstrated construct validity with factor loadings for each item at a .01 significant level indicating that the personality model aligns with the empirical data (variation). The local norms categorized scores into three stanine score levels: 1-3, 4-6, and 7-9, representing inferior, moderate, and outstanding personality, respectively.

Keywords: Big five Factors; Personality; Test

Introduction

Personality is the characteristic that identifies an individual (Guiford, 1959, p. 7). Personality refers to the psychological characteristics of each person that manifests itself in behavior and thought (Samuel, 1981, p. 3). Studying personality helps us understand or predict the behavior of individuals in the future. What personality or behavior will a person have in the future? It is a result of the personality in a person's present (Hall & Lindzey, 1970, p. 119) Personality in childhood inevitably influences personality in adolescence and adulthood. The adolescent stage is particularly critical and characterized by more pronounced conflicts compared to other stages. If the crisis state and conflicts cannot be resolved effectively, the individual may become a confused adolescent and evolve into an adult with an unstable and uncertain personality. Conversely, if the individual can address the crisis and conflicts

* Received: June 2 2024; Revised: June 11 2024; Accepted: June 12 2024

effectively, it leads to a desirable personality, affecting stable personality development (Erikson, 1968 cited in Ryckman, 1997).

The study of personality has been conducted over many years, resulting in multiple theories, explanations, and diverse methodologies. These are referred to as 'theories,' and each theory has its limitations, strengths, and distinct perspectives. The appropriate choice of any theory depends on the context because each theory attempts to explain using different principles and concepts. The personality of an individual can be explained by one perspective but may not be described by others. Some personality types require the integration of multiple theories to provide a comprehensive explanation. For instance, Eysenck's theory (Eysenck, 1969) and Guilford's structure theory (Guilford, 1959) organize personality into four similar levels, including Specific Responses, Habitual Responses, Traits, and Personality types.

Researchers have studied personality characteristics and attempted to differentiate various personality factors. They classify individuals based on trait tendencies and ways of expression in different situations. Each individual demonstrates distinct behaviors in other circumstances. This categorization is known as the 'Trait Personality Theory.' Personality can be understood by identifying the fundamental properties that give rise to human behavior, including components that demonstrate resilience, basic mental characteristics, and encompassing behaviors in different circumstances. Although the naming of each component may vary, in recent years, the nomenclature of each aspect based on the ideas of Costa & McCrae (1992) has been widely adopted in research, known as 'The Five-Factor Model of Personality,' which includes Neuroticism, Extraversion, Openness to experience, Agreeableness, and Conscientiousness.

Costa & McCrae (1992) further developed various sets of personality tests, including the Neuroticism-Extroversion-Openness Inventory (NEO-I). This was the initial test to measure the three dimensions of personality according to the five-factor personality theory: emotional instability, openness to exposure, and openness to experiences. Subsequently, they improved and modified the test by adding components such as agreeableness and conscientiousness, renaming it the NEO Personality Inventory (NEO PI). For this newer version, 'NEO' is pronounced as 'neo.' The inventory has been continually updated, leading to versions like NEO PI-3 and the revised and refined NEO PI-R up till present. At times, abbreviations have been created to aid in remembering the five components, such as NEOAC, OCEAN, CANOE, and more.

The NEO PI-R test currently used comprises two formats: the Self Report (Form S), in which the test taker evaluates themselves, and the Observer Rating (Form R), in which observers provide the ratings. Both formats consist of 240 questions using a Likert-type scale with 5 levels ranging from 'strongly disagree' to 'strongly agree.' This assessment is intended for adults aged 17 and above. Additionally, there is a shorter version of the test, the NEO Five-Factor Inventory (NEO FFI), consisting of 60 questions. The assessments can be in paper form, computerized testing, or mail-in testing, where the completed test is sent back for evaluation by experts to generate and return the test result reports. Both the full and abbreviated versions of the test have been reviewed. The questions were revised in 2010 under the names NEO Personality Inventory 3 (NEO PI 3), NEO FFI 3 (NEO Five-Factors Inventory 3), and NEO PI-R (the Revised NEO Personality Inventory). While the NEO test PI-R has been released, NEO PI 3 and NEO FFI 3 have also updated their standard data and new formats.

The NEO PI-R test and the NEO FFI short version are widely used in countries such as China (McCrae, Costa, & Yik, 1996; Yik & Bond, 1993), Estonia and Finland (Pulver, Allik, , Pulkkinen & Hämäläinen, 1995), Philippines and France (McCrae, Costa, del Pilar, Rolland, & Parker, 1998) India (Lodhi, Deo, & Belhekar, 2002), Portugal (Lima, 2002), Russia (Martin, Darguns, Oryol, Senin, Rukavishnikov, & Klotz, 1997), South Korea (Piedmont & Chae, 1997), Turkey (Gülgöz, 2002), Vietnam (Leininger & McFarland, 2002), etc.

In Thailand, Choochai Sumithtikul (2008) translated the NEO Five-Factor Inventory (Form S) into Thai. This translation has been utilized as an instrument to study personality Traits that predict counterproductive work behaviors among civil servants and officials in government agencies, and private company employees in the upper northern region provinces. It is a Likert-type scale with 5 levels, suitable for adults aged 17 and above. Additionally, Adisorn Wongmek (2006) developed a measure of personality with five factors based on the Costa & McCrae model, using a 4-level Likert-type scale with 75 items. It can be observed that the development of personality measures in foreign contexts predominantly involves estimation measures suitable for adults. Thailand has only translated the NEO Five-Factor Inventory (Form S) personality test in Thai adults and development of a five-component personality scale that is a 4-level estimation scale for students in grade 4 only. Therefore, the development of measures capturing different characteristics, beyond estimation measures, is limited.

The study of a fundamental education curriculum emphasizes and instills the development of Desirable Traits in all students, and these desired Traits will have behavioral characteristics related to each student’s personality. Coupled with the challenge of finding reliable quality instruments to measure behavioral indicators in each component of personality, utilizing foreign instruments with Thai students may not be appropriate as each culture has its context of upbringing, character cultivation, and encountering diverse situations. Thailand still lacks standardized instruments to accurately measure students’ personality. The researchers recognized the importance of a measure of personality with five core components that would be useful in assessing critical aspects of students’ personality. The measurement results can be used to develop students' personalities in line with the goals of Thai education. Therefore, the researchers studied the creation and development of a measurement instrument for the five fundamental components of personality for elementary school and secondary school students.

Research Objectives

1. To synthesize behavioral indicators of the big five factors of personality.
2. To develop and analyze the quality of the Big Five Factors Personality tests: face validity, discrimination, reliability, and construct validity.
3. To create local norms for the big five factors of personality.

Literature Review

The experts have studied personality Traits and tried to classify the factors of different personalities, classifying people according to their personality tendencies (Trait) and how they express themselves in different situations. Each person acts differently in different situations. This group of theories is called “Trait Personality Theory”. Personality can be understood and identify the basic qualities that cause human behavior. It includes elements of behavior that demonstrate tolerance, mentality, and behavior in various situations. Although the naming of each element varies, some have appeared in research over the years. Naming each element according to the concept of Costa and McCrae (1992) has been widely used called “The Five-Factor Model of Personality” as follows: Neuroticism which is the characteristic of a person who worries all the times with no confidence, a person who is highly responsible, often feels guilty, and tends to experience negative emotions easily. Extroversion: is a characteristic of a person who likes relationships, likes to socialize in groups, and has self-expression, suitable for work such as journalists, radio programmers, actors, musicians, public relations, etc. Openness to Experience: is a personality trait that is open to novelty, curious, creative, suitable for jobs such as surveyor, mechanic, programmer, etc. Agreeableness: is a characteristic of a person who likes to be lenient with others, can coordinate, is trustworthy, suitable for the nature of work, such as tourist service, guidance counselor, social worker, welfare worker, recreational worker, etc. Conscientiousness: is a characteristic of a person who can be trusted, does everything with a purpose, and has morality, ethics, and responsibility, and is suitable as a consultant, management, etc.

Eysenck (1969: 13-15) explained that personality consists of four levels of behavior which were organized in stages from the lowest level to the highest level, namely the specific response level, the habitual response level, the trait level, and the types level.

Guilford (1959: 99-103) had a similar opinion as Eysenck (1969). He believed that personality is structured according to class and personality models used a factors model for explanation. Personality is structured according to levels, consisting of personality Traits in four different levels of generalization: Specification, Hexis, Primary Trait, and Type.

Research Methodology

Phase 1: Synthesize behavioral indicators of the Big Five Factors Personality

The samples were 428 students consisting of 188 elementary school students and 240 secondary school students in the Northern region of Thailand, The sample size was determined using the Taro Yamane table (1973) at a confidence level of 95%. The sampling method was multistage random sampling in the upper-lower Northern region, outside-inside the city, small-medium-large sized schools, and class level.

The instruments were open-ended questionnaires with the five factors personality. Each factor comprised 30 Habitual Responses(HRs). Each HRs included 4 questions related to characteristics of behavioral indicators and opposite behavioral indicators. For example, HR1 anxiety: 1. How does a friend with 'anxious' characteristics behave or gesture? 2. How do you feel about a friend with 'anxious' characteristics?, 3. How does a friend with 'non-anxious' characteristics behave or gesture?, and 4. How do you feel about a friend with 'non-anxious' characteristics?

The methods involved: **Step 1** set a purpose for creating The Big Five Factors Personality tests. **Step 2** studied the theories, concepts, and meanings of the words 'personality'

and 'big five factors personality' to analyze the behaviors of the five factors. **Step 3** defined the five factors: Neuroticism, Extraversion, Openness to experience, Agreeableness, and Conscientiousness. **Step 4** studied the measurement instruments five factors included how to create and analyze the quality of the instruments. **Step 5** created a theoretical model of the Big Five Factors of Personality by applying Eysenck's personality theory (1959), Guilford's personality theory (1959), and Costa & McCrae's five-factor theory of personality (1992). **Step 6** used open-ended questionnaires to collect qualitative data on the characteristics of HRs' behavioral indicators and opposite behavioral indicators. These characteristics reflected actual behaviors that occur in students' daily lives which can be measured and observed. **Step 7** analyzed characteristics of HRs' behavioral indicators with content related to Costa & McCrae's five-factor theory of personality (1992). **Step 8** grouped similar behavioral indicators. The top three highest-frequency behavioral indicators were selected as SRs and the name of each SR was created. **Step 9** defined the format of the Big Five Factors Personality test as a short situations test. **Step 10** studied several experts' theories, concepts, and meanings of each HR to define definitions and determine the main situations. **Step 11** created specific situations again based on students' answers from the open-ended questionnaire. **Step 12** synthesized behavioral indicators level according to Allport's trait theory (1955) of dividing personality based on individual Traits.

Phase 2: Create and analyze the quality of the Big Five Factors Personality tests: face validity, discrimination, reliability, and construct validity.

The samples were 5,093 students in the Northern region of Thailand. The samples were divided into 2 groups: experiment 1 consisted of 508 elementary school students and 514 secondary school students, and experiment 2 consisted of 2,062 elementary school students and 2,009 secondary school students. The sample size was determined using the Taro Yamane table (1973) at a confidence level of 95%. The sampling method was multistage random sampling in the upper-lower Northern region, outside-inside the city, small-medium-large sized schools, and class level.

The instruments were the Big Five Factors Personality test. There were 2 tests for elementary school students and secondary school students. There were short situational tests.

The methods involved: **Step 1:** created the Big Five Factors Personality test. **Step 2:** for each test; Create 90 short situations align with 90 SRs. **Step 3**: for each situation; Create 3 choices where responses align with Allport's trait theory (1955) that the scoring criteria for each item are 1, 2, 3, indicating behavioral indicators levels of personality with inferior, moderate, and outstanding, respectively. **Step 4:** the five experts: three measurement experts and two psychology experts. They considered the face validity and appropriateness of the languages. They determined whether each situational item could measure the behavioral indicators of the 90 SRs or not. Additionally, they determined whether each choices could measured according to behavioral indicators level or not. The criterion for the experts' consensus was at least four out of five experts agreed. **Step 5:** experiment with a small group. The test was administered to nine students representing three high, three moderate, and three low achievers. Subsequently, the students were questioned about their understanding of the language used in both the situational items and the choices, as well as their feelings about taking the measurement. The feedback was utilized to make improvements. **Step 6:** the first experiment was conducted with 508 elementary school students and 514 secondary school students. Discriminant was analyzed by calculating the Pearson Product-Moment Correlation

Coefficient between item scores and the total score with the item score removed. The correlation coefficients that demonstrated positive correlations were considered. The statistical significance was tested at the .05 level. Subsequently, reliability was analyzed by calculating Cronbach's alpha coefficient. **Step 7:** the second experiment was conducted with 2,062 elementary school students and 2,009 secondary school students. Discriminant was analyzed by calculating Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient between item scores and the total score with the item score removed. The correlation coefficients that demonstrated positive correlations were considered. The statistical significance was tested at the .05 level. Subsequently, reliability was analyzed by calculating Cronbach's alpha coefficient. **Step 8:** structural validity was analyzed by factor analysis to determine the weights of each factor. Items with statistically significant factor loadings at the .01 level were selected.

Phase 3: Create local norms for the Big Five Factors Personality tests

The samples were 4,071 students consisting of 2,062 elementary school students and 2,009 secondary school students in the Northern region of Thailand, The sample size was determined using the table of Yamane (1973) at a confidence level of 95%. The sampling method was multistage random sampling in the upper-lower Northern region, outside-inside the city, small-medium-large sized schools, and class level.

The methods involved: **Step 1** the raw scores from the second experiment; were calculated the percentile rank. Then, the calculated or computed stanine scores were standardized ranging from 1 to 9. **Step 2:** divided the stanine score into 3 equal ranges: 1 to 3 indicating inferior personality, 4 to 6 indicating moderate personality, and 7 to 9 indicating outstanding personality. **Step 3:** created two manuals on how to use; the Big Five Factors Personality test for elementary school students and secondary school students.

Research Conceptual Framework

The researcher defined the research conceptual framework based on the concepts of Costa & McCrae's five-factor theory of personality (1992) together with Eysenck’s personality theory (1959), and Guilford’s personality theory (1959). A theoretical model of the Big Five Factors Personality was categorized into four levels. The first level was the personality model. The second level comprised behaviors organized according to personality characteristics, denoted by ‘Traits’ or ‘Ts’ which are divided into five Traits represented by the symbols T_1, T_2, T_3, T_4, T_5. The third level encompasses sub-personality characteristics referred to as ‘Habitual Responses’ or ‘HRs’. Each Trait was subdivided into 6 HRs, a total of 30 HRs, represented by the symbols HR_1, HR_2, HR_3, …, HR_{30}. The fourth level encompasses the ‘Specific Responses’ or ‘SRs’ levels. Each HR was further subdivided into 3 SRs, a total of 90 SRs, represented by the symbols SR_1, SR_2, SR_3, ..., and SR_{90} which are presented as follows.

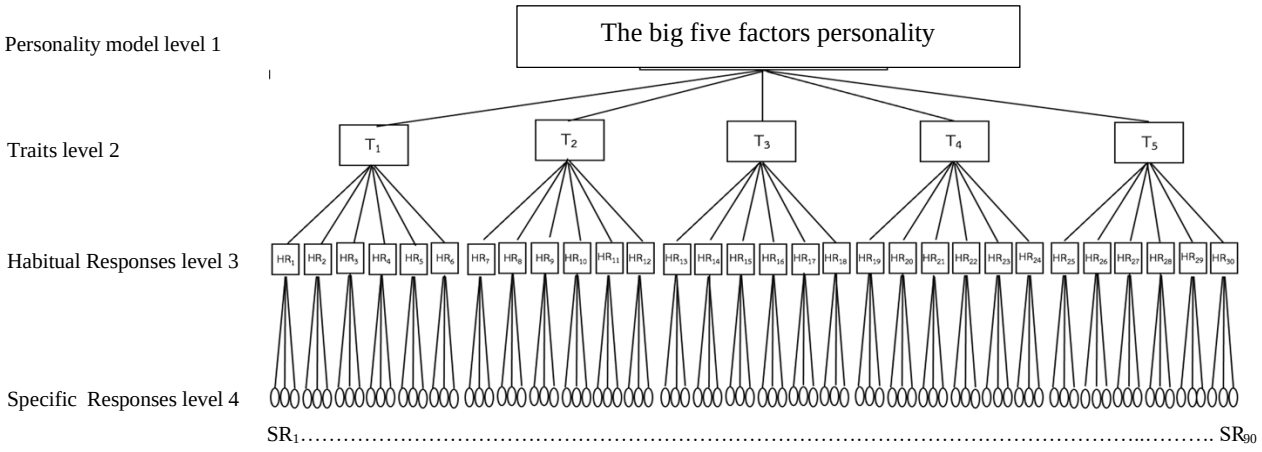

Research Results

1. Synthesizing behavioral indicators of the Big Five Factors Personality.

The collected qualitative data on Traits' characteristics found that Habitual Responses' behavioral indicators and opposite behavioral indicators were various characteristics but within a similar scope of Traits. The examples are shown as follows.

Table 1 Examples of behavioral indicators and opposite behavioral indicators of HRs.

T_1 Neuroticism; HR_1 Anxiety	
Behavioral indicators	**Opposite behavioral indicators**
fear, overthinking, being self-absorbed, repetitive thoughts, fast-talking, speaking without thinking, getting irritated, complaining, easily annoyed, being loud, pacing, being apprehensive, worrying, gripping hands, sweating, rapid breathing, being quiet, daydreaming, feeling sad, sitting aloof, feeling lonely, having a pale face, appearing embarrassed, avoiding interactions, not smiling, being hesitant to express oneself, being restless	smiling, cheerful, bright, good mood, at ease, cheerful, mindful, calm, enjoys solitude, talks to everyone, confident, expressive, normal breathing, relaxed, lively, self-assured, not talkative, not stressed, not easily irritated, not shouting, not boastful, not hurting others, not causing distress to others.

The behavioral indicators were analyzed and content related to Costa & McCrae's five factors theory of personality (1992) found that the Big Five Factors of Personality consisted of Neuroticism, Extraversion, Openness to experience, Agreeableness, and Conscientiousness. There were 30 HRs and 90 Specific Responses (SRs). The details are shown as follows.

Table 2 Behavioral Indicators of Habitual Responses and Specific Responses

Traits	Habitual Responses(HRs)	Specific Responses(SRs)
T_1 Neuroticism	HR_1 Anxiety	SR_1 Doubt, SR_2 Scare, SR_3 Sadden
	HR_2 Angry hostility	SR_4 Frantic, SR_5 Mayhem, SR_6 Aggressive
	HR_3 Depression	SR_7 Hate, SR_8 Despond, SR_9 Contempt itself
	HR_4 Self-consciousness	SR_{10} Afraid, SR_{11} Unsure, SR_{12} Shy
	HR_5 Impulsiveness	SR_{13} Mad, SR_{14} Hustle, SR_{15} Speak without thinking
	HR_6 Vulnerability	SR_{16} Worry, SR_{17} Moody, SR_{18} Mentally weak
T_2 Extraversion	HR_7 Warmth	SR_{19} Understand others, SR_{20} Attentive, SR_{21} Care
	HR_8 Gregariousness	SR_{22} Join others, SR_{23} Relationship, SR_{24} Social Activity
	HR_9 Assertiveness	SR_{25} Dare to talk, SR_{26} Courage to do, SR_{27} Self Confidence
	HR_{10} Activity	SR_{28} Awake, SR_{29} Like activity, SR_{30} Cooperate
	HR_{11} Excitement seeking	SR_{31} Challenge, SR_{32} Excited, SR_{33} Enjoy
	HR_{12} Positive emotions	SR_{34} Good idea, SR_{35} Well done, SR_{36} Pep talk
T_3 Openness to experience	HR_{13} Fantasy	SR_{37} Think exotic, SR_{38} Creativity, SR_{39} Dream
	HR_{14} Aesthetics	SR_{40} Like Art and acting, SR_{41} Like beauty, SR_{42} Good natured
	HR_{15} Feelings	SR_{43} Emotion, SR_{44} Feelings, SR_{45} Sensation
	HR_{16} Actions	SR_{46} Volunteer, SR_{47} Real action, SR_{48} Do something new
	HR_{17} Ideas	SR_{49} Know, SR_{50} Think rationally, SR_{51} Think
	HR_{18} Values	SR_{52} Accept new things, SR_{53} Learned quickly, SR_{54} Do like most people
T_4 Agreeableness	HR_{19} Trust	SR_{55} Trust the words of others, SR_{56} Believes the ability of others, SR_{57} Think others are honest
	HR_{20} Straightforwardness	SR_{58} Speaking bluntly, SR_{59} Honest, SR_{60} Do not cheat
	HR_{21} Altruism	SR_{61} Help others, SR_{62} Share, SR_{63} Kindness
	HR_{22} Compliance	SR_{64} Credulous, SR_{65} Agreed, SR_{66} Follow others
	HR_{23} Modesty	SR_{67} Good manners, SR_{68} Polite, SR_{69} Speak politely
	HR_{24} Tender-mindedness	SR_{70} Gracious, SR_{71} Generous, SR_{72} Compassion
T_5 Conscientiousness	HR_{25} Competence	SR_{73} Working, SR_{74} Works well, SR_{75} Multi-tasking
	HR_{26} Order	SR_{76} Follow the pattern, SR_{77} Keep, SR_{78} Arrange
	HR_{27} Dutifulness	SR_{79} Dutiful, SR_{80} Principle, SR_{81} Work completed
	HR_{28} Self-discipline	SR_{82} Know duties, SR_{83} Compliance, SR_{84} Punctual
	HR_{29} Achievement striving	SR_{85} Goal, SR_{86} Persevering, SR_{87} Attempt
	HR_{30} Deliberation	SR_{88} Cogitate, SR_{89} Prepare, SR_{90} Prevent errors

The theories, concepts, and meanings of each Habitual Responses were analyzed and found that the definitions and situations that caused Habitual Responses were aligned with the concepts proposed by several experts who had provided meaning for each Habitual Response. Additionally, the behavioral indicators levels for each Habitual Response were developed based on Allport‘s trait theory (1955) of categorizing personality into three levels. The examples are shown as follows.

Table 3 Example of definition, behavioral indicators levels, situations that cause of HRs.

T_1 Neuroticism; HR_1 Anxiety		
Definition	**Behavioral indicators levels**	**Situations that cause**
Definition: A feeling of uneasiness, apprehension, uncertainty about future conditions, fear of danger or damage, Because something is expected to threaten a person's security, at the same time there will be physical discomfort, if there is a lot of anxiety or a long period. It can hurt a person's health. (Stuart & Sundra, 1995)	**Level 1** Recognize symptoms of illness, understand the causes and consequences of problems, accept loss, and accept changed relationships quickly. **Level 2** Quickly seek ways to alleviate illness, seek ways to reduce problems, gradually come to terms with the loss, and accept changed relationships. **Level 3** Obsessed with thoughts that the illness will become severe enough to cause one's death, the problem results in impairment of one's ability to perform one's duties, does not accept reality, thinks that there will be no loss, thinks that the relationship is still the same.	**Situation 1** Threats to self-system from within oneself, such as illness, and physical exhaustion. **Situation 2** Threats to the self-system from the outside that is society, including lack of necessities, changes in work status, social or ethical pressure, and changes in relationships between oneself and friends. **Situation 3** Threats to self-system from outside the family. (Wallance, 1978)

Table 4 Example of situations and behavioral indicators levels of SRs.

SRs	**Situations and behavioral indicators level**
SR_1 Doubt	**Situation** Threats to self-system from within oneself **Level 1** Recognize symptoms of illness. **Level 2** Hurry to find ways to alleviate illness. **Level 3** Obsessed with thoughts that the illness would be so severe that it would cause one's own death.
SR_2 Scare	**Situation** Threats to self-system from the outside that is society. **Level 1** Self-control, good at problem-solving. **Level 2** Have a little self-control. **Level 3** Lack of self-control, narrow perception, fear of being punished.
SR_3 Sadden	**Situation** Threats to self-system from outside the family. **Level 1** Accept the loss, and accept the changed relationship quickly. **Level 2** Gradually accept the loss, and accept the changed relationship. **Level 3** Not accepting the reality, thinking that there will be no loss, thinking that the relationship is still the same.

2. Creating and analyzing the quality of The Big Five Factors Personality tests: face validity, discrimination, reliability, and construct validity.

The creation the Big Five Factors Personality tests found that based on Costa & McCrae's five factors theory of personality (1992). There were two tests: one test for elementary school students and the other for secondary school students. There were short situational tests. The questions were about specific situations with descriptive texts and short stories related to themselves, their family, their school, and their surrounding society. The choices were developed based on Allport's trait theory (1955) of categorizing personality into three levels: inferior, moderate, and outstanding, respectively. The examples are shown as follows.

Table 5 Example of the Big Five Factors Personality tests.

The test for elementary students.	
T_2 Extraversion; HR_7 Warmth; SR_{16} Understand others	
Situation	Arun said to student: "I forgot to bring my pencil to school again." What would the student say in response?
Choices and scores	A. You should buy a pencil at the school cooperative shop. - Score: 2 points. B. I lend you a pencil. - Score: 3 points. C. Forgetting has tended to be routing. - Score: 1 points
The test for secondary school students.	
T_3 Openness to experience; HR_{16} Action; SR_{42} Do something new	
Situation	Jane said to the student: "Teachers recruit student volunteers to donate things to help flood victims in the community." What would the student say in response?
Choices and scores	A. I would be very tired. I won't go. - Score: 1 points. B. I will go to help the flood victims. - Score: 3 points. C. Flood victims will probably feel better if we go to help them. - Score: 2 points.

They analyze the quality of the Big Five Factors Personality tests: face validity, discrimination, reliability, and construct validity.

2.1 Face validity by the opinions of five experts found that at least four out of five experts agreed indicating that 75 situational items (83.88%) were not improved, 15 situational items (16.67%) were improved before used, all passed 90 situational items (100%) for elementary school students test. For the secondary school students test; 73 situations (81.11%) were not improved, 17 situational items (18.89%) were improved before use, and all passed 90 situational items (100%) as shown in the table below as follows.

Table 6 Face validity of the Big Five Factors Personality tests.

Tests	Not improved	Improved before used	Passed*
elementary school students	75 (83.88%)	15 (16.67%)	90 (100%)
secondary school students	73 (81.11%)	17 (18.89%)	90 (100%)

*The consensus criteria was at least four out of five experts agreed.

2.2 Discrimination of the first discriminant analysis found that the discriminant range between .081 - .775 of 84 situational items for elementary school students and .081 - .770 of 85 situational items for secondary school students. All situations' r values were more than the critical r value in the table at .073 statistically significant at the .05 level of all situations. The second discriminant analysis found that the discriminant range between .082 - .497 of 83 situational items for elementary school students and .040 - .536 of 83 situational items for secondary school students. All situation items' r values were more than the critical r value in the table at .052 statistically significant at the .05 level. The test for elementary students found that 7 situational items were eliminated out of 90 situations, including SR_1 Doubt, SR_3 Sadden, SR_{16} Worry, SR_{39} Dream, SR_{44} Feelings, SR_{52} Accept new things, and SR_{65} Agreed. The test for secondary school students found that 7 situational items were eliminated out of 90 situations, including SR_3 Sadden, SR_{10} Afraid, SR_{18} Mentally Weak, SR_{39} Dream, SR_{43} Emotion, SR_{45} Sensation, and SR_{52} Accept new things. The details are shown in table 7.

2.3 Reliability of the first reliability analysis found that there were Cronbach's alpha coefficients range between .668 - .831 of 84 situational for elementary school students and .632 - .899 of 85 situational items for secondary school students. The second reliability analysis found that there were alpha coefficients ranging between .666 - .821 of 83 s situational items for elementary school students and .672 - .806 of 83 situational items for secondary school students as follows.

Table 7 Discrimination and reliability of the Big Five Factors Personality tests.

Ts	Test for elementary students						Test for secondary school students					
	The first experiment			The second experiment			The first experiment			The second experiment		
	r*	r_{tt}	N	r**	r_{tt}	N	r***	r_{tt}	N	r****	r_{tt}	N
T_1	.081-.462	.731	16	.098-.471	.732	15	.267-.770	.899	17	.062-.428	.672	15
T_2	.510-.775	.751	18	.082-.489	.736	18	.151-.492	.736	18	.161-.536	.785	18
T_3	.092-.453	.668	15	.085-.418	.666	15	.090-.336	.632	14	.121-.454	.701	14
T_4	.125-.458	.704	17	.092-.446	.703	17	.081-.479	.698	18	.040-.494	.684	18
T_5	.209-.531	.831	18	.185-.497	.821	18	.229-.524	.812	18	.254-.515	.806	18
Total	-	-	**84**	-	-	**83**	-	-	**85**	-	-	**83**

The r values more than the critical r value were considered had discriminatory power and statistical significant at the .05 level.; *The critical r value in the table at df = 508-2 = 506 is r = .073; ** The critical r value in the table at df = 2,062-2 = 2,060 is r = .052; *** The critical r value in the table at df = 514-2 = 512 is r = .073; ****The critical r value in the table at df = 2,009-2 = 2,007 is r = .052

2.4 Structural validation analysis found that the Big Five Factors Personality consisted of Neuroticism, Extraversion, Openness to experience, Agreeableness, and Conscientiousness. The test for elementary school students had p-value of .059, .068, .055, .056, .061 more than .05; CFI of .995, .995, .991, .992, .996 more than .95; RMSEA of .012,

.010, .012, .011, .010 less than .05. The test for secondary school students had p-value of .056, .075, .072, .059, .079 more than .05; CFI of .993, .996, .994, .992, .996 more than .95; RMSEA of .012, .010, .012, .010, .010 less than .05. Upon analyzing the personality model diagram: Neuroticism model, Extraversion model, Openness to experience model, Agreeableness model, and Conscientiousness model; closely resembled the hypothesized model. The factor loadings for each item were statistically significant at the .01 level for all values. The details are shown as follows.

Table 8 Structural validation of the Big Five Factors Personality tests.

Traits	HRs	Test for elementary students				Test for secondary school students			
		FL	SE	t	R^2	FL	SE	t	R^2
Neuro-ticism	anxiety	.582	.020	29.711**	.338	.606	.150	4.030**	.368
	angry hostility	.823	.032	25.470**	.678	.885	.029	30.668**	.783
	depression	.850	.031	27.319**	.723	.903	.035	25.576**	.815
	self-consciousness	1.000	.000	-	1.000	.404	.130	3.101**	.163
	Impulsiveness	.924	.026	35.124**	.853	1.000	.000	-	1.000
	vulnerability	1.000	.000	-	1.000	1.000	.000	-	1.000
		χ^2 =90.525, df=71, p-value=.059, CFI=.995, RMSEA=.012				χ^2 =89.80, df=70, p-value=.056, CFI=.993, RMSEA=.012			
Extra-version	Warmth	.937	.026	36.362**	.879	.822	.043	19.072**	.675
	gregariousness	1.000	.000	-	1.000	.907	.031	29.308**	.823
	assertiveness	.830	.031	26.844**	.688	.564	.030	18.652**	.318
	activity	1.000	.000	-	1.000	.976	.032	30.773**	.952
	excitement seeking	.673	.038	17.741**	.453	.973	.033	29.532**	.946
	positive emotions	.747	.026	28.384**	.558	1.000	.000	-	1.000
		χ^2 =128.416, df=106, p-value=.068, CFI=.995, RMSEA=.010				χ^2 =118.810, df=98, p-value=.075, CFI=.996, RMSEA=.010			
Openness to experience	Fantasy	.642	.077	8.384**	.413	.650	.048	13.521**	.422
	aesthetics	.888	.039	22.965**	.789	.910	.034	26.469**	.828
	feelings	.836	.087	9.592**	.699	.278	.027	10.226**	.077
	actions	.807	.034	23.386**	.651	.848	.064	13.259**	.720
	ideas	.972	.046	21.129**	.944	1.000	.000	-	1.000
	values	.464	.079	5.880**	.215	.720	.041	17.638**	.518
		χ^2 =88.774, df=69, p-value=.055, CFI=.991, RMSEA=.012				χ^2 =71.016, df=55, p-value=.072, CFI=.994, RMSEA=.012			
Agree-ableness	Trust	1.000	.000	-	1.000	.666	.055	12.124**	.443
	Straight forwardness	.681	.072	9.405**	.464	.097	.028	31.591**	.804
	altruism	1.000	.000	-	1.000	.945	.038	24.761**	.894
	compliance	1.000	.000	-	1.000	.843	.057	14.731**	.710
	modesty	.944	.035	26.632**	.892	1.000	.000	-	1.000
	tender-mindedness	.949	.080	11.840**	.900	.943	.038	24.892**	.890
		χ^2 =120.126, df=97, p-value=.056, CFI=.992, RMSEA=.011				χ^2 =133.055, df=109, p-value=.059 CFI=.992, RMSEA=.010			

Traits	HRs	Test for elementary students				Test for secondary school students			
		FL	SE	t	R^2	FL	SE	t	R^2
Conscien-tiousness	Competence	.931	.023	40.857**	.866	.847	.035	24.154**	.717
	order	1.000	.000	-	1.000	.935	.024	39.714**	.875
	dutifulness	.965	.022	43.410**	.931	.868	.038	23.073**	.754
	self-discipline	1.000	.000	-	1.000	1.000	.000	-	1.000
	achievement striving	.906	.026	34.243**	.821	.885	.035	25.304**	.783
	deliberation	.695	.036	19.576**	.483	1.000	.000	-	1.000
		χ^2 =125.009, df=102, p-value=.061, CFI=.996, RMSEA=.010				χ^2 =112.913, df=93, p-value=.079, CFI=.996, RMSEA=.010			

3. Creating local norms for the Big Five Factors Personality tests. It was found that the Stanine score was a standardized score ranging from 1 to 9 with the following criteria: Stanine score range of 1-3 indicated inferior level, 4-6 indicated moderate level and 7-9 indicated outstanding level of the personality trait. For example, in the Big Five Factors Personality test for elementary school students on Neuroticism personality Traits, Stanine score ranged from 1-3 corresponding to a raw score range of 15-18 indicating an inferior level, 4-6 corresponded to a raw score range of 19-25 indicated moderate level and 7-9 corresponded to a raw score range of 26-45 indicated outstanding as shown below.

Table 9 the local norms for the Big Five Factors Personality tests.

Test for elementary school students (83 items)			Test for secondary school students (83 items)		
Traits	**Scores**	**Means**	**Traits**	**Scores**	**Means**
Neuroticism (15 items, 45 full scores)	15 - 18	Inferior	Neuroticism (15 items, 45 full scores)	15 - 20	Inferior
	19 - 25	moderate		21 - 25	moderate
	26 - 45	outstanding		26 - 45	outstanding
Extraversion (18 items, 54 full scores)	18 - 39	Inferior	Extraversion (18 items, 54 full scores)	18 - 40	Inferior
	40 - 48	moderate		41 - 49	moderate
	49 - 54	outstanding		50 - 54	outstanding
Openness to experience (15 items, 45 full scores)	15 - 31	Inferior	Openness to experience (14 items, 42 full scores)	14 - 30	Inferior
	32 - 37	moderate		31 - 36	moderate
	38 - 45	outstanding		37 - 42	outstanding
Agreeableness (17 items, 51 full scores)	17 - 35	Inferior	Agreeableness (18 items, 54 full scores)	18 - 38	Inferior
	36 - 42	moderate		39 - 44	moderate
	43 - 51	outstanding		45 - 54	outstanding
Conscientiousness (18 items, 54 full scores)	18 - 37	Inferior	Conscientiousness (18 items, 54 full scores)	18 - 40	Inferior
	38 - 49	moderate		41 - 49	moderate
	50 - 54	outstanding		50 - 54	outstanding

Discussions

1. Synthesizing behavioral indicators of the Big Five Factors Personality. The behavioral indicators of the five factors personality according to the concepts of Costa & McCrae (1992) consisted of Neuroticism, Extraversion, Openness to experience, Agreeableness, and Conscientiousness. There were 30 Habitual Responses and 90 Specific Responses. These could be formulated into a theoretical model for the personality of elementary school students and secondary school students. The model was consistent with Eysenck's personality theory (1969) and Guilford's personality theory (1959). Personality was structured into different levels. The specific response level was the lowest or the fourth level, involving behaviors in response to 90 different experiences or situations in everyday life. These behaviors were observable and characteristic of a person and constituted the SR. The third level was the HR, derived from specific behavioral expressions which comprised 90 Traits' behavioral indicators. These Traits tended to recur under similar or repeated daily circumstances, resulting in consistent reactions from the individual. The second level was the trait level, organized from the 30 Habitual Responses, which acted as group factors: Neuroticism, Extraversion, Openness to experience, Agreeableness, and Conscientiousness. The personality level was the highest or the first level. In addition, the collected qualitative data with the samples were elementary school students and secondary school students in the Northern region of Thailand. The samples' behaviors were similar, in other words, the Traits' characteristics were not different. The findings are consistent with the research of Costa & McCrae (2000) comparative study of the development of five personality factors' Characteristics for each age group of people of different nationalities and cultures were found that the five personality factors at different ages were different. However, the five personality factors did not differ among people of different nationalities and cultures. Therefore, all behavioral indicators were suitable for elementary and secondary school students in Thailand.

2. Creating and analyzing the quality of The Big Five Factors Personality tests: face validity, discrimination, reliability, and construct validity.

2.1 Face validity based on the opinion of at least four out of five experts agreed indicates that the Big Five Factors Personality tests for elementary school students and secondary school students were valid. The tests were in line with the behavioral indicators and each choice corresponds to the level of behavioral indicators. In other words, they could comprehensively measure the content and align it with the intended behavioral indicators and levels of behavioral indicators. They were suitable for use with elementary school students and secondary school students. The tests comprised two parts: part one was 90 situations that align with the five factors' behavioral indicators, and part two was three choices corresponded to specified levels of behavioral indicators. Demonstrating that the Big Five Factors Personality test had face validity. The qualitative data collected using open-ended questionnaires were large enough that was deemed sufficient for capturing the indicating behaviors and opposite behaviors for all 30 HRs and for analyzing the content to derive 90 behavioral indicators. The analysis explained the meaning of each behavioral indicators, the level of behavioral indicator, and the circumstances that triggered the behavioral indicators. These findings were consistent with the ideas of many experts. For example: anxiety aligned with the ideas of Stuart & Sundeen (1995) and Wallace (1978), angry hostility aligned with the ideas of Fabes & Eisenberg (1992), depression aligned with the ideas of Dessler (1988) and Leiter & Maslach (1996), vulnerability aligned with the ideas of Lazarus & Folkman (1984) and Wallace (1978), warmth aligned with the ideas of Donald (1985), assertiveness aligned with the ideas of Bower

& Bower (1976), excitement seeking aligned with the ideas of Zuckerman (1979), positive emotions aligned with the ideas of Fredrickson (2007), fantasy aligned with the ideas of Toman (1976), values aligned with the ideas of Woodruff (1952) and Phenix (1958), trust aligned with the ideas of Robbins (2000), compliance aligned with the ideas of Belkin & Skydell (1979), Jones (1979), and Hallander (1978), competence aligned with the ideas of McClelland (1973) and Boyatzis (1982), and others. Therefore, the Big Five Factors Personality tests were face valid.

2.2 Discriminant of the last experiment was 83 situations for elementary school students and 83 situations for secondary school students at a statistically significant level of .05 showing that the situations could discriminate students for personality in each of five factors with different behavioral levels. The short situations tests comprised the questions were specific situations with descriptive texts and short stories. The students contemplated various situations related to themselves, their family, their school, and their surrounding society. The students had specific characteristics that were structurally related to each other including behaviors, emotions, motivation, thoughts, attitudes, values, intelligence, abilities, and self-concept. These were consistent with the idea of Good (1973, p. 417) who defines personality as the sum of behavior and all experiences of a person. Morris (1979, p. 618) stated that personality refers to the structure of various characteristics of a person regarding behavior, emotions, motivation, thoughts, and attitudes. In addition, Pervin & John (1991, p. 4) say that personality refers to the various characteristics of a person that are stable in terms of feelings, thoughts, and behavior. Therefore, the Big Five Factors Personality tests were 83 various situations for elementary school students and 83 various situations for secondary school students including three choices' level could discriminate students for five factors personality with different behavioral levels of groups: inferior, moderate, and outstanding.

2.3 Reliability of the last experiment was Cronbach's alpha coefficients range between .666 and .821 of 83 situations for elementary school students and .672 - .806 of 83 situations for secondary; statistically significant at the .05 level. The Cronbach's alpha coefficients were high values and nearing 1.00 indicating that the Big Five Factors Personality tests demonstrated reliable quality. The tests were analyzed twice for reliability by calculating Cronbach's alpha coefficient. Situations with Cronbach's alpha coefficients of .60 or higher were chosen to be consistent with 'the rules of thumb' proposed by Clark and Watson (1995) that Cronbach's alpha coefficient values of .60 or higher ensure that both the Big Five Factors Personality tests maintain reliable quality. The students have relatively stable individual characteristics. The student's personality was the result of behaviors that had developed and accumulated from the past until the present. It integrated with environments of home, school and community to become a permanent characteristics of the specific personality displayed by the student. These are consistent with Allport's (1961, p. 28) idea which states that personality is a type of structure that changes as a dynamic system within the body and mind of the individual. Personality determines a person's specific behavioral and thinking characteristics. Gordon (1963, p. 14) who stated that personality refers to the sum of all behaviors that are characteristic of an individual. Furnham (1992, p. 15) defines personality as a relatively stable pattern in social behavior. It reflects the structure and processes within a person. Therefore, the Big Five Factors Personality tests were 83 situations for elementary school students and 83 situations for secondary school students were reliable quality.

2.4 Structural validation analysis found that both tests for elementary school students and secondary school students had a p-value more than .05; CFI more than .95; RMSEA less than .05. These values of both tests indicated that the Neuroticism model and extraversion model, Openness to experience model, Agreeableness model, and Conscientiousness model were consistent with empirical data. This alignment with empirical data adhered to the idea of Hu and Bentler's (1999) recommendations for determining model fit, where a CFI greater than .95 is considered appropriate and currently accepted. MacCallum, Browne & Sugawara (1996) suggested that a RMSEA value ranging between .05 - .01 was suitable. The personality was the result of a complex interaction of structures and processes within an individual from experiences in the past. Each student shows different behaviors both overt and hidden behaviors within themselves. Students use personality to adapt to their environment. The personality can be used to describe a student's behavioral tendencies. There are consistent with idea of Cattell (1977, pp. 2-3) that personality refers to something that helps predict what a person will do in a given situation. Personality is a matter of a person's behavior both overt and hidden behaviors within themselves. McShane & Gilnow (2003, p. 84) that personality refers to a relatively stable pattern of behavior and emotional state. It is used to describe the behavioral tendencies of a person. Additionally, analyzing the personality model diagram, all five factors closely resembled the hypothesized model. The weight of each factor for every item was statistically significant at the .01 level, affirming construct validity. Each test comprised 83 situational items which could be used to measure the Big Five Factors Personality factors per Costa and McCrae's (1992) framework.

3. Creating local norms for the Big Five Factors Personality tests. Stanine score was a standardized score ranging from 1 to 9 Stanine score transformed from raw scores which are normally distributed. The translations of individual scores are meaningful and comparable. The Stanine score range of 1-3 indicated inferior level, 4-6 indicated moderate level, and 7-9 indicated outstanding level of the personality trait. This is consistent with the theory of Allport (1955) who says that a person's personality is relatively unified and stable. Whatever the personality is, it tends to stay that way and results in the person's appearance in various situations. A person's personality is determined by Trait which is a characteristic or habit. There are many different types of trends and there is no fixed trend. Each person will display any trait that stands out, depending on the physical environment and social pressures at that time. In addition, Allport (1955) classified three types of people's traits: Cardinal Traits are outstanding in a person and have a profound influence. It affects almost every aspect of a person's behavior. It is a personal characteristic that is clearly expressed and cannot be hidden. Central Traits exist within a person to a greater or lesser level. A person has common characteristics with others which can be observed in everyday life. Secondary Traits are not very prominent within a person. It is a person's attitude in response to various situations. Therefore, the Big Five Factors Personality tests were three choice levels indicated inferior, moderate, and outstanding level.

Knowledge from Research

The Big Five Factors Personality consist of Neuroticism, Extraversion, Openness to Experience, Agreeableness, and Conscientiousness. For each test for elementary and secondary school students; there were 30 Habitual Responses (HRs) and 83 Specific Responses(SRs) aligned with 83 situational items. The quality of the tests were ensured through face validity, discrimination, reliability, and construct validity. ‘The Big Five Factors Model of Personality’ is shown as follows.

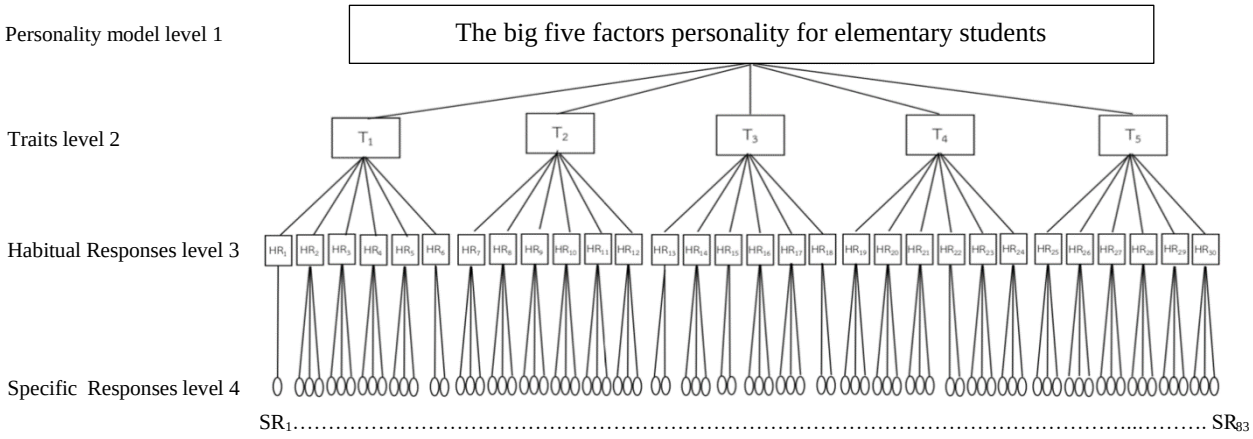

Fig. 2 The Big Five Factors Model of Personality for elementary school students

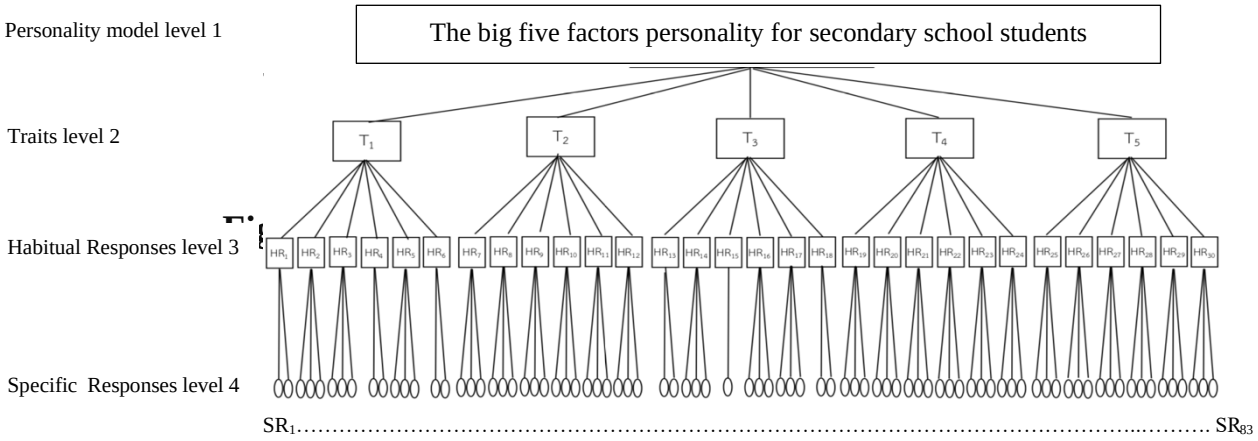

Conclusion and Suggestions

The Big Five Factors Personality tests consist of short of situations, totaling 83 situations. These have been further divided into five sub-tests. The selection of the appropriate format of the Big Five Factors Personality test for measuring students should consider the unique characteristics of the students. For instance, students who struggle with fluent reading, those who face challenges in learning, and students with learning disabilities (LD) should use the five sub-test format. This format encourages students to focus and engage with each question in every situation, minimizing guesswork and fatigue during the assessment. The score summaries and interpretations should be categorized for each of the Big Five Factors Personality tests. This separation is essential to clearly understand whether a student exhibits each of the Big Five Factors Personality at an outstanding, moderate, or inferior level. This information is valuable for promoting desirable personality Traits or managing undesirable ones according to these Big Five Factors Personality. The examination operator should carefully review the user manual before conducting the test to understand the definitions of the Big Five Factors Personality and testing guidelines accurately.

Acknowledgements

This research was funded by The National Institute of Educational Testing Service (a Public Organization) in Thailand

References

Adisorn Wongmek. (2006). *Development of a Five-Factor Personality Measure Based on the Ideas of Costa & McCrae for Fourth Grade Students* (Master's Thesis). (in Thai). Chonburi: Burapha University.

Allport, G. W. (1955). *Becoming Basic Considerations for a Psychology of Personality*. New Haven & Landon: Yale University Press.

Allport, G. W. (1961). *Patterm and Growth in Personality.* United State of America: Rinehart and Winston.

Belkin, G. S., & Skydell, R. H. (1979). *Foundations of Psychology.* CENGAGE Learning.

Bower, S. A., & Bower, G. H. (1976). *Asserting yourself : A practical guide for positive change, Reading.* MA: Addison-Wesley.

Boyatzis, R. E. (1982). *The Competent Manager: A Model for Effective Performance*. NY: John Wiley & Sons.

Cattell, R. B. (1977). *Handbook of modern personality theory.* New York : McGraw Hill.

Chuchai Somtithakij. (2008). *Translation of the NEO-FFI Personality Test into Thai.* (in Thai). Chiang Mai: Chiang Mai University.

Clark, L. A., & Watson, D. (1995). Constructing validity: Basic issues in objective scale development. *Psychological Assessment.* 7 (3), 309-319.

Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1992). *NEO PI-R Professional Manual. Odessa*. FL: Psychological Assessment Resources.

Costa, P. T., McCraw, R. R., Ostendorf, F., (2000). Nature over nature: Temperament, personality, and life span development. *Journal of Personality and Social psychology.* 78 (1), 173-186.

Dessler, G. (1988). *Personnel management.* (4th ed.). Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall Inc.

Donald, A. L. (1985). *Practical Business Psychology*. New York: McGraw-Hill Book Company.

Eysenck, H. J. (1959). *Manual of the Maudsley Personality Inventory.* London: University of London Press.

Eysenck, H. J. (1969). Personality in elementary school children part I. *The British Journal of Educational Psychology.* 38, 109-118.

Fabes, R. A., & Eisenberg, N. (1992). Young children's coping with interpersonal anger. *Child Development.* 63 (1), 116–128.

Furnham, A. (1992). *Personality at work.* London : Routledge.

Fredrickson, B. L. (2007). Positive Emotions. In C.R. Snyder, S.J. Lopez, J.T. Pedrotti (Eds.), *Positive Psychology: the scientific and practical explorations of human strengths*. United State of America: Sage Publications.

Good, C. V. (1973). *Dictionary of education.* (2nd ed.). New York: McGraw Hill.

Gordon, J. (1963). *Personality and Behaviors.* New York: The Macmillan Company.

Guilford, J. P. (1959). *Traits of creativity in Creativity and its Cultivation.* New York: Harper.

Gülgöz, S. (2002). *Five-Factor model and the NEO-PI-R in Turkey*. In McCrae,

R. R. & Allik, J. (Eds.), *The Five-Factor model of personality across cultures* (pp. 175–196). New York: Kluwer Academic/ Plenum Publishers.

Hall, C. S., & Lindzey, H. G. (1970). *Manual Theories of Personality.* John Wiley & Sons Canada.

Hollander, E. P. (1978). *Leadership in Dynamics: A Practical Guide to Effective Relationships.* New York : The Free.

Hu, L.T., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff Criteria for Fit Indexes in Covariance Structure Analysis: Conventional Criteria Versus New Alternatives, Structural Equation Modeling. *Journal of Personality.* 6 (1), 1-55.

Jones, G. (1979). *Organizational behavior: Understanding life at work.* (3rd ed.). New York: Harper Collins.

Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal, and coping.* New York: Springer.

Leininger, M. M. & McFarland, M.R. (2002). *Transcultural nursing: Concepts, theories, research and practice.* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.

Leiter, M. P., & Maslach, C. (1996). *The truth about burnout: How organizations cause personal stress and what to do about it. San Francisco.* CA: Jossey-Bass.

Lima, M. P. (2002). Personality and culture: The Portuguese case. In McCrae, R. R. & Allik, J. (Eds.), *The Five-Factor model of personality across cultures* (pp. 249–260). New York: Kluwer Academic/ Plenum Publishers.

Lodhi, P. H., Deo, S., & Belhekar, V. M. (2002). The Five-Factor model of personality: Measurement and correlates in the Indian context. In McCrae, R. R. & Allik, J. (Eds.), *The Five-Factor model of personality across cultures* (pp. 227–248). New York: Kluwer Academic/ Plenum Publishers.

MacCallum, R. C., Browne, M. W., & Sugawara, H. M. (1996). Power Analysis and Determination of Sample Size for Covariance Structure Modeling. *Psychological Methods.* 1 (2), 130-49.

Martin, T. A., Draguns, J. G., Oryol, V. E., Senin, I. G., Rukavishnikov, A. A. & Klotz, M. L. (1997, August). *Development of a Russian-language NEO-PI-R*. Paper presented at the Annual Convention of the American Psychological Convention, Chicago, IL.

McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than intelligence. *American Psychologist,* 28, 1-14.

McCrae, R. R., Costa, P. T. & Yik, M. S. M. (1996). Universal aspects of The chinese personality structure. In Bond, M. H. (Ed.) *The Handbook of Chinese Psychology*. (pp. 190-207). Hong Kong : Oxford University Press.

McCrae, R. R., Costa, P. T., Del Pilar, G., Rolland, J. P. & Parker, W. D. (1998). Cross-cultural assessment of the five-factor model: The revised NEO Personality Inventory. *Journal of Cross- Cultural Psychology*. 29, 1, 171-188.

McShane, S. L. & M. V. Gilnow. (2003). *Organization Behavior.* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill

Morris, J. V. (1979). *Psychology.* (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Pervin, L. A., & John, O. P. (1991). *Personality: Theory and research.* (7th ed.). U.S.A.: John Wiley & Sons.

Phenix, P. H. (1958). *Philosophy of Education.* New York: Henry Holt and Company.

Piedmont, R. L. & Chae, J-H (1997). Cross-cultural generalizability of the five-factor model of personality. Development and validation of the NEO-PI-R for Koreans. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 28 (2), 131-155.

Pulver, A., Allik, J., Pulkkinen, L. & Hämäläinen, M. (1995). A Big-Five personality inventory in two non-Indo-European languages. *European Journal of Personality*. 9 (2), 109-124.

Robbins, S. P. (2000). *Organization Behavior*. N.J.: Prentice Hall.

Ryckman, R. M. (1997). *Theories of personality.* (6th ed.). Pacific Grove, CA: Brooks/ Cole.

Samuel, W. (1981). *Personality; Searching for the sources of human behavior.* New York: McGraw Hill.

Stuart, G. W., & Sandra, J. S. (1995). *Principles & practice of psychiatric nursing.* University of Michigan.

Toman, W. (1976). *Family constellation: Its effects on personality and social behavior*. (3rd ed.). New York: Springer.

Wallace, M. G. (1978). Living with stress. *Nursing Time.* 74 (3), 457-458.

Woodruff, A. D. (1952). The role of value in Human behavior. *Journal of Social Psychology,* 36(1), 97-107.

Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis.* (3rd ed.). New York: Harper and Row.

Yik, M. S. & Bond, M. H. (1993). Exploring the dimensions of person perception with indigeneous or imported constructs: Creating a culturally balanced scale. *International Journal of Psychology*. 28, 75- 95.

Zuckerman, M. (1979). *Sensation Seeking: Beyond the Optimal Level of Arousal.* New Jersey: Hillsdale.

The Effectiveness of Academic Management in Digital Media Art Major in The Universities Under Zhejiang Province

Zhang Yi,
Somsak Chanphong and Sutida Howattanakul
Bangkok Thonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 6443200016@bkkthon.ac.th

****

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the components and indicators of effectiveness Academic Management digital media art major in the universities under Zhejiang province; (2) to verify the model of confirmatory factor effectiveness of Academic Management digital media art major in the universities under Zhejiang province. (3) to propose the guideline to improve effectiveness of Academic Management digital media art major in the universities under Zhejiang province.

The research method was a mixed method, including qualitative research and quantitative research. The sample was 278 administrators and teachers.The researcher determined the sample size with Krejcie and Morgan's table (1970) and obtained by the stratified random sampling technique. The 10 key informants mainly included 5 teachers and 5 administrators from 5 well-known representative digital media art major universities under Zhejiang province obtained by purposive sampling method. The instruments used for data collection were a semi-structured interview form, a five-point rating scale questionnaire, and a focus group discussion form. The response rate of questionnaires was 100%. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, Standard Deviation, Confirmatory Factor Analysis, and content analysis was employed.

The research findings revealed that; (1) There were five components and 15 key indicators of the Effectiveness Academic Management in Digital Media Art major in the universities under Zhejiang Province, which consisted of 1) Teaching Quality and Assessment 2) Academic Curriculum Design and Quality 3) Academic Research and Innovation 4) Academic Resource Management and 5) Faculty Resources; (2) Model validation of five components were founded and model fit with empirical data for all indicators, and (3) There were total 5 key guidelines of the Academic Management model in Digital Media Art major in the universities under Zhejiang Province.

Keywords: Effectiveness of Academic Management Model; Digital Media Art major; Universities under Zhejiang Province

* Received: February 10 2024; Revised: February 16 2024; Accepted: February 21 2024

Introduction

In the 21st century, the rise of digital media art had not only revolutionized the way we created and interacted with art, but also marked a new era in the integration of art and technology. As noted by Meng Xiangbin (2023), this revolution had begun at the end of the 20th century, and with Negroponte's (2017) in-depth discussion of the Information Age and the future of digital technology, the field of digital media art had undergone revolutionary development driven by technological innovation since the 1990s. Higher education institutions in North America and Europe had established relevant academic programs to officially recognize and institutionalize digital media arts education. At the same time, since 2006, China had put forward the vision of becoming an "innovative nation" and implemented a series of policy measures aimed at cultivating talents in the field of digital media arts. By 2024, 230 universities in China would offer digital media arts majors, with higher education fueling the rapid growth of digital media arts majors. Zhejiang Province, as the representative province of digital regional economy and advanced technology in China, had become the representative region of this study. However, the academic management of digital media art major in Zhejiang Province was faced with many challenges. Was academic management effective? How to use academic management strategies to balance the development needs of local economies for digital media art professionals? Birnbaum (1989) mentioned that academic management extended beyond the boundaries of internal organizations to facilitate relationships between educational institutions and external stakeholders, ensuring that social needs and student aspirations were effectively met. In the field of digital media arts, teaching, research, and student support must be the cornerstones of management. Li Zhang (2019) delved into the nuances of professional teaching and academic management in digital media arts, emphasizing the importance of quality education and proper allocation of resources. With the increasing contribution of digital media arts professionals to China's economic growth, the critical role of effective academic management in raising the level of specialization in the field cannot be ignored.

This study discussed the effectiveness of academic management of digital media arts majors in the academic management of a university in Zhejiang Province to understand the most critical efficiency factors in academic management and provided a basis for the formulation and evaluation of academic management standards. In addition, the study provides insight into trends in the digital media arts profession in the digital age.

Research Objectives

1.To study the components and indicators of effectiveness Academic Management digital media art major in the universities under Zhejiang province.

2.To verify the model of confirmatory factor analysis effectiveness of Academic Management digital media art major in the universities under Zhejiang province.

3.To propose the guideline to improve effectiveness of Academic Management digital media art major in the universities under Zhejiang province.

Research Methodology

1. Population and sample

Population consisted of 1,056 who were Administrators and Teachers. They came to 12 universities of effectiveness management in Zhejiang province, which are classified according to the scale and professional skills of universities. The sample size was 278 teachers and administrators with a stratified random sampling technique. The key informants consisted of 9, who are professors, experienced teachers, and some experienced managers drawn from universities with digital media art majors in Zhejiang Province. The key informants were 9 experts in a centralized group discussion to guide and confirm the model.

2. Research instruments

The researcher used a two-part questionnaire; Part 1: General information (5 items), and Part 2: Variables on effectiveness effectiveness of academic management in digital media art major in the universities under Zhejiang Province (five-point rating scale) (75 items).

The instrument starts from step (1) as a questionnaire. Content validity and reliability were used to evaluate the quality of the questionnaire. For content validity, it was checked by 5 experts and analyzed using index item objective congruence (IOC), and the item value between 0.60-1.00. For reliability, Cronbach's Alpha was used for analysis at 0.969.

3. Data collection

Data collection was done by the researcher, who made contact with key informants and identified themselves. The questionnaire was sent by email. The steps of data collection were as follows:

Step 1: Applied to the BTU Faculty of Education for permission to continue research and to conduct research under the directed procedures and research plan.

Step 2: The sample had been directly informed of its content scope and research objectives, and had received a formal permission letter from the university to the sample, allowing them to conduct and collect data from faculty under a letter of approval issued by the relevant authority.

Step 3: Distributed questionnaires online at the same time.

4.Data analysis

The data of demographic variables were analyzed by descriptive statistics; frequency, and percentage. The variables influencing variables of effectiveness management were analyzed by descriptive statistics; mean, and Standard Deviation (S.D.). The components of the model of the effectiveness of academic management in digital media art majors in the universities under Zhejiang Province were analyzed by Confirmatory Factor Analysis (CFA) to reduce irrelevant variables.

Research Results

Section 1: Result of Content Analysis for Research Objective 1

The researcher reviewed the literature and found 115 variables from the interviews of key informants. The researcher combined the content analysis of the literature review and the analysis of semi-structured interviews with experts, removed variables with the same content, and a total of 85 variables were identified.After the expert IOC certification, variables with a score of less than 0.6 were removed, Finally, with 5 components and 75 variables, 75 variables will be used for questionnaire distribution. And prepared a research instrument as a five-point rating scale questionnaire.

Section 2 : Result of Data Analysis for Research Objective 2

According to statistics, there are about 1,056 digital media art major teachers and administrators in 12 universities in Zhejiang Province. In this survey, researcher distributed 278 questionnaires and recovered 278 questionnaires as the final questionnaire results.

Part I: Result of Data Analysis on Questionnaire: Demographic Information

By analyzing the distribution and structural characteristics of universities in Zhejiang Province, the researcher selected 278 personnel from universities in Zhejiang Province to conduct a questionnaire survey including 166 Females (59.71%), 127 people aged 35-44 accounted for 45.68%, 198 master's degrees, accounting for 71.22%, 157 people Years of working experience 6-10 years accounted for 56.47%,234 teachers accounting for 84.17%.

Part II Result of Data Analysis on Questionnaire: Confirmatory Factor Analysis

Table 1 Results of the coefficient of variation table of the questionnaire

Indicators	Arithmetic Mean ($\bar{x}$)	Standard Deviation (S.D.)	Skewness (Sk)	Kurtosis (Ku)	Coefficient of Variation (CV)	Level
fr1	3.81	1.02	-0.30	-1.09	26.82	high
fr2	4.16	0.97	-0.72	-0.78	23.41	high
fr3	4.12	0.96	-0.66	-0.76	23.20	high
fr4	4.15	0.95	-0.80	-0.45	22.82	high
fr5	4.14	0.95	-0.71	-0.65	22.90	high
fr6	4.19	0.91	-0.67	-0.79	21.67	high
fr7	4.14	0.90	-0.70	-0.52	21.79	high
fr8	4.13	0.92	-0.76	-0.39	22.32	high
fr9	4.10	0.98	-0.65	-0.82	24.00	high
fr10	4.12	0.96	-0.72	-0.63	23.23	high
fr11	4.16	0.94	-0.79	-0.49	22.69	high
fr12	4.15	0.95	-0.75	-0.58	22.94	high
fr13	4.14	0.93	-0.66	-0.73	22.44	high
fr14	4.17	0.93	-0.74	-0.60	22.35	high
fr15	4.14	0.94	-0.72	-0.59	22.71	high
fr16	4.09	0.96	-0.66	-0.70	23.40	high
fr17	4.17	0.91	-0.77	-0.41	21.77	high
fr18	4.16	0.94	-0.75	-0.58	22.52	high
fr19	4.12	0.97	-0.75	-0.58	23.62	high

fr20	4.14	0.96	-0.75	-0.60	23.19	high
acd1	3.88	0.99	-0.33	-1.04	25.41	high
acd2	4.22	0.91	-0.76	-0.66	21.64	highest
acd3	4.23	0.90	-0.84	-0.43	21.35	highest
acd4	4.18	0.91	-0.80	-0.41	21.87	high
acd5	4.20	0.90	-0.76	-0.52	21.40	highest
acd6	4.22	0.93	-0.91	-0.29	22.13	highest
acd7	4.17	0.90	-0.73	-0.49	21.51	high
acd8	4.19	0.92	-0.79	-0.49	21.91	high
ara1	3.85	0.96	-0.45	-0.75	24.99	high
ara2	4.21	0.93	-0.90	-0.26	22.04	highest
ara3	4.23	0.90	-0.98	0.09	21.21	highest
ara4	4.20	0.92	-0.86	-0.28	21.79	highest
ara5	4.18	0.93	-0.89	-0.21	22.25	high
ara6	4.19	0.92	-0.83	-0.32	21.86	high
ara7	4.17	0.94	-0.93	-0.12	22.59	high
ara8	4.19	0.91	-0.85	-0.29	21.79	high
ara9	4.17	0.92	-0.83	-0.31	22.04	high
ara10	4.23	0.87	-0.85	-0.20	20.61	highest
ara11	4.22	0.94	-1.00	-0.03	22.32	highest
ara12	4.18	0.96	-0.90	-0.30	22.89	high

Indicators	Arithmetic Mean ($\bar{X}$)	Standard Deviation (S.D.)	Skewness (Sk)	Kurtosis (Ku)	Coefficient of Variation (CV)	Level
ara13	4.18	0.94	-0.82	-0.44	22.42	high
ara14	4.19	0.90	-0.83	-0.27	21.50	high
ara15	4.18	0.90	-0.79	-0.37	21.46	high
ara16	4.15	0.93	-0.85	-0.24	22.41	high
ara17	4.23	0.88	-0.84	-0.27	20.80	highest
tqa1	3.82	1.00	-0.33	-1.01	26.23	high
tqa2	4.18	0.91	-0.81	-0.34	21.70	highest
tqa3	4.14	0.96	-0.75	-0.60	23.16	high
tqa4	4.18	0.92	-0.73	-0.64	22.06	high
tqa5	4.17	0.92	-0.82	-0.34	22.11	high
tqa6	4.21	0.91	-0.81	-0.48	21.66	highest
tqa7	4.19	0.97	-0.85	-0.49	23.08	high
tqa8	4.21	0.95	-0.88	-0.38	22.54	highest
tqa9	4.16	0.93	-0.73	-0.60	22.36	high
arm1	3.83	1.00	-0.32	-1.03	26.14	high
arm2	4.14	0.94	-0.72	-0.61	22.58	high
arm3	4.20	0.88	-0.66	-0.74	20.83	highest

arm4	4.17	0.94	-0.78	-0.50	22.52	high
arm5	4.14	0.97	-0.75	-0.63	23.33	high
arm6	4.16	0.90	-0.74	-0.43	21.56	high
arm7	4.16	0.94	-0.74	-0.61	22.62	high
arm8	4.14	0.94	-0.72	-0.62	22.80	high
arm9	4.17	0.96	-0.84	-0.44	23.02	high
arm10	4.17	0.93	-0.76	-0.54	22.21	high
arm11	4.14	0.93	-0.73	-0.53	22.51	high
arm12	4.21	0.91	-0.89	-0.21	21.64	highest
arm13	4.16	0.93	-0.76	-0.52	22.33	high
arm14	4.14	0.90	-0.75	-0.35	21.76	high
arm15	4.15	0.95	-0.71	-0.69	22.87	high
arm16	4.15	0.97	-0.75	-0.65	23.40	high
arm17	4.14	0.97	-0.77	-0.58	23.53	high
arm18	4.25	0.90	-0.87	-0.36	21.15	highest
arm19	4.15	0.94	-0.74	-0.59	22.75	high
arm20	4.18	0.94	-0.84	-0.39	22.54	high
arm21	4.18	0.95	-0.81	-0.53	22.70	high

From Table 1, it was found that overall, the mean value of the five components involving 75 variables ranged from 3.81 to 4.25, the standard deviation ranged from 0.87-1.02, the skewness ranged from -1 to -0.3, and the kurtosis ranged from -1.09 to 0.09. The coefficient of variation is between 20.61 and 26.82. It shows that respondents have slightly different evaluations of each index. Indicators with high average values include Engaging external educators (arm18), Academic curriculum design and evaluation (acd3), and Academic databases and ara3 online resources), with an average of 4.25, 4.23, and 4.23, respectively. The mean of all variables is greater than 3, and the kurtosis and skewness are between ±2 and ±3, which meets the criteria.

Table 2 The KMO test and the Bartlett's test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy		0.839
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. ChiSquare	4592.4
	df	105
	Sig.	0.000

The results of KMO test in the following figure show that the value of KMO is 0.839. Meanwhile, the results of Bartlett spherical test show that the p-value of significance is 0.000 * * *, which is significant at the level, the null hypothesis is rejected, the correlation is variable, the factor analysis is effective, and the degree is suitable.

Confirmatory factor analysis is used to test whether the relationship between factors and test items conforms to the designed research model, so most empirical papers will use confirmatory factor analysis to test the fit of the data and the model.

Convergent validity means that items or tests measuring the same underlying trait fall on the same factor dimension, and there is a high correlation between the measured values of the items or tests. Average of variance extracted (AVE) and composite reliability (CR) were calculated according to the standardized factor load of each item of potential variable. The higher the combined validity, the higher the latent variable consistency. The higher the internal consistency of the dimension, the more convergence; The average variance extraction represents the average ability of potential variables to explain observed variables. The higher the AVE, the stronger the potential variables' ability to explain observed variables, and the higher the convergence validity. When CR in the study is greater than 0.7 and AVE is greater than 0.5 (0.36-0.5 is the acceptance threshold), it indicates that it has good convergence validity.

Table 3 Convergence validity analysis for each variable

	Latent and observable	**Standardized Factor loading**	**S.E.**	**C.R.**	**A.V.E.**	**p**	**R^2**
academic management	comp1	0.602	0.069	9.578	0.871	0.000	0.363
	-fr1	0.995					
	-fr9	0.903					
	-fr19	0.899					
	comp2	0.657	0.061	8.777	0.855	0.000	0.431
	-acd1	0.988					
	-acd3	0.886					
	-acd4	0.897					
	comp3	0.629	0.06	8.879	0.848	0.000	0.395
	-ara1	0.979					
	-ara10	0.883					
	-ara12	0.897					
	comp4	0.694	0.062	8.334	0.855	0.000	0.481
	-tqa1	0.999					

	-tqa3	0.89					
	-tqa7	0.881					
	comp5	0.625	0.065	9.041	0.870	0.000	0.391
	-arm1	0.982					
	-arm16	0.906					
	-arm17	0.908					

Discriminant validity refers to the low correlation or significant difference between the potential traits represented by a dimension and the potential traits represented by other dimensions. If the Chi-square value difference is larger and reaches a significant level, it indicates that there is a significant difference, and the discrimination validity is higher. The evaluation condition is that the internal correlation of each dimension is greater than its correlation with other dimensions, and the items with small correlation coefficient of observed variables in the dimension that does not meet the conditions and lower correlation coefficient than the external dimension are eliminated.

Table 4 Discriminant validity

	fr1	**fr9**	**fr19**	**acd1**	**acd3**	**acd4**	**ara1**	**ara10**	**ara12**	**tqa1**	**tqa3**	**tqa7**	**arm1**	**arm16**	**arm17**
fr1	1														
fr9	.898	1													
fr19	.893	.821	1												
acd1	.418	.373	.368	1											
acd3	.331	.299	.290	.875	1										
acd4	.320	.273	.284	.885	.809	1									
ara1	.355	.302	.355	.350	.270	.311	1								
ara10	.284	.248	.258	.342	.285	.301	.864	1							
ara12	.343	.314	.349	.310	.230	.267	.878	.798	1						
tqa1	.410	.303	.350	.465	.397	.378	.477	.401	.384	1					
tqa3	.314	.234	.265	.418	.351	.350	.379	.334	.275	.889	1				
tqa7	.344	.227	.326	.399	.317	.332	.401	.334	.337	.880	.797	1			
arm1	.387	.299	.284	.429	.320	.386	.411	.363	.361	.398	.322	.340	1		
arm16	.364	.295	.276	.411	.302	.368	.342	.306	.317	.309	.242	.235	.888	1	
arm17	.302	.216	.208	.359	.271	.328	.358	.312	.306	.343	.281	.294	.890	.830	1

Note: The correlation coefficients of the 15 indicators are statistically significant at < .01.

From Table 4, it can be seen that the internal correlation of each dimension is greater than that of other dimensions, indicating that there is a clear degree of differentiation and a good conclusion of differentiation validity can be drawn.

The results of Pearson Correlation Coefficient analysis of the model. Indicators of academic management in the digital media art major. It was found that 15 indicators were statistically significantly positively correlated at .01 ($p < .01$), the highest correlation coefficients are fr1 and fr9 with 0.898, while the lowest correlation coefficients are acd3 and ara12 with 0.230. Overall, the correlation coefficient of the matrix is between 0.2 and 0.9, indicating that there is no multicollinearity effect in the model in this study.

After measuring the initial model and modifying the structural model, the final model has a good fit and corresponding model fitting index are obtained as follows:

Figure 1: CFA model under the standardized estimates

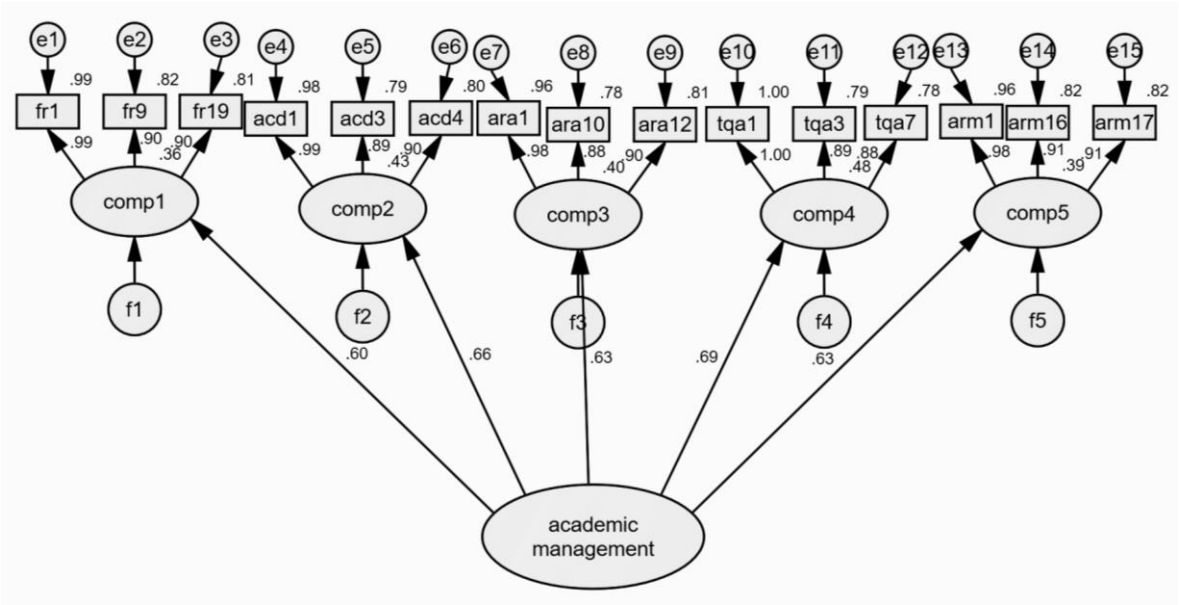

Chi-square=133.600;df=85;P=0.001;GFI=0.941;

AGFI=0.917;TLI=0.987;CFI=0.989;RMSEA=0.045;

Table 5 Show the rank order of Squared Multiple Correlations

Components	Squared Multiple Correlations R2	Rank order	% Explain
comp4 Teaching Quality and Assessment	0.481	1	48%
comp2 Academic Curriculum Design and Quality	0.431	2	43%
comp3 Academic Research and Innovation	0.395	3	40%
comp5 Academic Resource Management	0.391	4	39%
comp1 Faculty Resources	0.363	5	36%

From the Table 5 in these components that important listed in the following rank order were the ranking is as follows: the component 4 is Teaching Quality and Assessment, the component 2 is Academic Curriculum Design and Quality, the component 3 is Academic Research and assessment Innovation, the component 5 Academic Resource Management, the component 1 Faculty Resources. The standardized factor loads are 0.694, 0.657, 0.629, 0.625 and 0.602, respectively.

The effectiveness academic management model of digital media art major in the universities under Zhejiang Province consist of five components and 26 key variables as follows:

Component 1 Teaching Quality and Assessment, it's the latent variable that consisted of 3 indicators:

Component 2 Academic Curriculum Design and Quality, it's the latent variable that consisted of 3 indicators:

Component 3 Academic Research and Innovation, it's the latent variable that consisted of 3 indicators:

Component 4 Academic Resource Management, it's the latent variable that consisted of 3 indicators:

Component 5 Faculty Resources, it's the latent variable that consisted of 3 indicators:

Section 3: Result of Data Analysis for Research Objective 3 :

A content analysis of the data from focus group discussions was performed. Based on the principle of freedom and voluntariness, the experts spoke freely in the discussion and proposed the direction of goal 3. According to the research results of research objective 2 , set guidelines for goal 3 for improving the effectiveness of academic management in digital media art majors in the universities under Zhejiang province. Respectively, for component 1, component 2, component 3, component 4, component 5, and to discuss the guidelines.

The researcher sorted out and analyzed the discussions of 9 experts and reached the following conclusions: In conclusion, there were a total of 24 guidelines, The final summary is summarized into one guideline for each component: (1)Establish and maintain an ecosystem for Digital Media Art faculty, including teacher training, competitive pay, research support, and enhancing major's reputation to attract outstanding faculty. (2)Develop an integrated curriculum ecosystem for Digital Media Arts, with clear design plans, research-driven culture, feedback mechanisms, international collaboration, and diverse courses to improve quality. (3)Create a disciplinary ecosystem for Digital Media Arts with technical support, conference and publication opportunities, industry collaboration, improved reputation, interdisciplinary integration, and focus on government funding for research and innovation. (4)Develop a teaching quality and evaluation system for Digital Media Arts with optimized curriculum, student engagement, innovative methods, updated resources, and teacher development to enhance education quality. (5)Create a comprehensive academic resource system for Digital Media Arts major, offering up-to-date software, high-quality tech, maintained labs, and extensive library resources for research and creativity.

Figure 2: The guidelines for improving the effectiveness of academic management in digital media art majors in the universities under Zhejiang province.

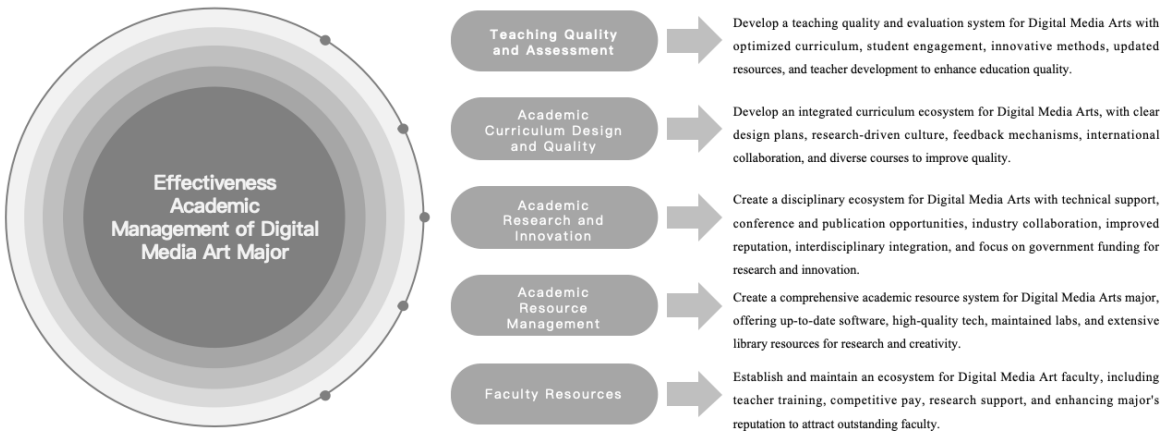

Discussion

Based on the research objectives, the discussion will be presented as follows:

Section 1 Discussion about major findings of objective 1:

In Section 1, Combined with literature review and semi-structured interviews with 10 key informants, the researcher constructs the dimensional framework of effectiveness of academic management in digital media art major in the universities under Zhejiang Province from five components: Faculty Resources, Academic Curriculum Design and Quality, Academic Research and Innovation, Teaching Quality, and Assessment and Academic Resource Management.

Component 1:Faculty Resources. It is a key variable for digital media arts major to achieve their development goals, directly affects the performance and influence of the profession, and has great significance for the development and social influence of the profession. The results of this study are consistent with the theoretical research results of Xue Feng (2022). In order to improve the academic effectiveness management of digital media art major in Zhejiang University, it is necessary to improve the practical application teaching strategies of digital media art teachers, such as improving the practical operation ability of teachers, hiring professional media personnel to teach, comprehensively improving the application efficiency of laboratories, and establishing teaching and training bases for teachers. According to the research of Yuan Yongbo (2023), it proves that digital media can improve students' cognitive and creative ability. Digital media can provide students with various opportunities to contact different forms of knowledge and enhance their understanding and appreciation of different perspectives. The importance of teachers' proficiency in using digital media to facilitate an effective teaching experience was also emphasized. Joseph's (2020) research identifies the critical role of academic leadership in advocating for and overseeing the quality of these institutions. Academic leaders are expected to contribute to the achievement of the institutional vision and mission, thereby effectively directing the quality management process. The research focus, research field and research objectives of this study are different from those of this paper.

Component 2:Academic Curriculum Design and Quality. It helps digital media arts major to provide high-quality education, meet the needs of the industry, develop students with practical skills and innovative capabilities, and enhance professional competitiveness. The results of this study are consistent with the theoretical or research findings of Shen Hao(2022), incorporating digital media principles and practices into the curriculum to improve students' learning and creative thinking skills. Educators need to adapt teaching methods and content to the modern digital environment. Such as improving student engagement, critical thinking and problem-solving skills. Finally, it is helpful to realize the goal of academic management of digital media art major of Zhejiang University. Ma Linzhu (2022) found that integrating design thinking and methods with other professional curriculum objectives in digital media arts is conducive to improving the quality of talent cultivation in this field. The importance of design thinking and methods as a core major to improve professional metacognitive ability and optimize metacognitive strategies. In addition, research by Wood (2019) has found that strict adherence to accreditation standards can inadvertently prioritize compliance over learning quality, potentially undermining core objectives. It highlights the importance of developing goal-driven courses that go beyond merely teaching basic knowledge and skills with the overall

goal of profoundly impacting students and reshaped their worldview. The research focus, research field and research objectives of this study are different from those of this paper.

Component 3:Academic Research and Innovation. To promote the advancement of the digital media arts profession, encourage students and faculty to conduct innovative research, expand the boundaries of knowledge, improve the quality of education, enhance the competitiveness of students, and enable the profession to constantly adapt to the rapidly evolving digital media field. The results of this study are consistent with the theoretical or research results of Wu Guanying (2021). Recognized the profound impact of digitalization on animation, media and virtual reality, while highlighting the potential of digitalization to promote creative expression and innovation. Together, these resources emphasize the importance of interdisciplinary collaboration and digital literacy skills development. Consistent with the findings of Ma Qian, Zhang Bing， digital media art is an applied major, and practical teaching plays a crucial role in the entire education system. The continuous development of design concepts, expressions and technologies put forward higher requirements for design talents. In order to improve the teaching quality, it is suggested to focus on the reform and development of professional courses, curriculum planning, adjustment of teaching strategies and continuous updating of practical teaching materials. In addition, through the research of Li Qiang (2020), it is found that the integration of digital media technologies can improve students' learning outcomes and promote innovation and creativity.

Component 4:Teaching Quality and Assessment. To improve the quality of education in digital media Arts major, ensure that students receive a quality education, upgrade their skills and knowledge levels, and help them succeed in the digital media field, while providing effective assessment mechanisms to monitor and improve learning outcomes. The results of this study are based on the theory or research of Gao Yingwei (2023). Regular assessments and feedback can help identify areas for improvement and enhance the overall learning experience for students, suggesting the use of digital tools and technologies such as computer software and animation to enhance students' learning experiences and practical skills. Students should be encouraged to work together, participate in practical projects, and develop their collaborative and problem-solving skills. The research direction is consistent with that of YuanYongBo (2023) . In addition, the findings of Salam(2023) highlight the critical role of management principles in coordinating educational activities, including planning, organization, control, and evaluation. Through the judicious application of these principles, the execution of educational work can be carried out in a planned, systematic and sustainable manner, ultimately meeting the rigorous quality benchmarks of higher education.

Component 5 :Academic Resource Management. Helps the digital media arts profession make the most of its resources, provides advanced facilities and technologies, supports teaching and research needs, promotes professionalism, develops outstanding students, enhances competitiveness, and advances the field of digital media arts. The relevant researches in this study are mainly empirical and case studies. Haydarova(2023) studies the role and educational recommendations of qualitative education and institutional cooperation in the teaching of animation in Uzbekistan. Higher education institutions in Uzbekistan have created new directions such as "Multimedia and Animation Design Art" and "Cartoon and computer animation" to meet the needs of the country's market. The study of Zhou Hao (2021) proposes a new method to improve the accuracy of predictive models in the context of Internet applications. The method utilizes advanced machine learning techniques to improve the accuracy of predictive models. In addition, Chen Qing (2021) research provides strategies for

the construction of digital media arts professional laboratories, highlighting the characteristics of the laboratory. Mutual understanding, professional vision, research focus, research field and research objectives are different from those in this paper. AI Hashimi(2019) research finds the use of digital tools and repurposing social media applications to support creative thinking. Multimedia based learning has the potential to transform key creative thought processes and activities associated with art, design and digital media majors.

Section 2 Discussion about major findings of objective 2:

Research Findings to confirm the effectiveness of academic management in digital media art majors in the universities under Zhejiang Province of five components consist of faculty resources、academic curriculum design and quality、academic research and innovation、teaching quality and assessment、academic resource management the 15 key variables of five components are founded and model fit with empirical data for all indicators. Researchers consulted a large number of documents through the literature analysis method and found a model have 5 components and 75 key variables.Through these variables, the data is processed and constructs a structural equation model.

First, the research method is based on the valid data obtained by the analytical instruments, with good validation results and good model results. Through the confirmatory factor analysis, five components of the effectiveness academic management of digital media art major in the universities under Zhejiang Province will be discussed, the result consistent with Ma Qian (2020).

Section 3 Discussion about major findings of objective 3:

There are a total of five guidelines: one for each component. The results of this study are the same as the components of Objective 1.Among them, the most important part of the academic management in digital media art majors in the universities under Zhejiang Province is: Teaching Quality and Assessment. Establish a comprehensive teaching quality and evaluation system, including optimizing curriculum design and content, promoting student participation and feedback, adopting diverse and innovative teaching methods, updating teaching materials and educational resources, and providing teacher training and development opportunities to continuously improve the quality of education in digital media arts.The results of the Ma Qian (2020) and Gao Yingwei (2023)study are consistent with the guideline. Digital media art is an applied subject. To improve the teaching quality, we should constantly update the reform and development of professional courses, curriculum planning, adjustment of teaching strategies, and practical textbooks.

Recommendation

Part I: Recommend for Policies Formulation

1. Optimize the quality and evaluation of education, improve work efficiency and management efficiency.
2. Improve the design and quality of academic courses
3. Continuous academic research and innovation
4. Conduct effective academic resource management
5. Optimize faculty resources and improve the treatment of faculty and staff

Part II: Recommendation for Practical Applications

1.Establish clear policies and norms to clarify the development direction and objectives of the major:

2. Provide teacher training to enhance teacher education and research capabilities.

3.Strengthen industrial cooperation, integrate practice and theory, and improve the quality of education.

4.Make regular assessments and adjust strategies according to the results.

5.Encourage students to participate in research and practice and cultivate innovative ability.

6.Establish an academic exchange platform to promote cooperation and resource sharing.

7.International development, attracting international talents and enhancing international influence.

8.Provide a variety of courses to meet the needs of students.

9. Promote collaboration within majors and promote interdisciplinary research.

10.Actively strive for financial support and improve resource guarantee.

Part III: Recommend for Further Research

1. Research and development of Faculty Resource

Future research should focus on a comprehensive analysis of faculty resources, staff satisfaction, and student perceptions, along with comparative studies of full-time and part-time faculty roles to enhance recruitment, retention, and professional development. This integrated approach will identify trends, best practices and areas for improvement in teacher planning, teaching efficiency, curriculum balance and the promotion of diversity, ultimately leading to a more effective and inclusive educational environment.

2. Research and development of Academic Curriculum Design and Quality

Future research should explore adapting course design to industry trends and technologies, evaluating and improving the effectiveness of courses through student engagement and achievement, developing interdisciplinary courses for a diverse academic experience, conducting graduate follow-up research for career impact insights, and evaluating various course evaluation methods. This integrated approach aims to optimize curriculum, teaching methods and course quality.

3. Research and development of Academic Research and Innovation

Future research should focus on surveying faculty research interests to promote diverse and innovative activities, research funding and opportunities for interdisciplinary collaboration, analyzing factors that influence research outcomes such as citations and industry partnerships, investigating challenges to interdisciplinary research, and examining intellectual property policies to effectively protect and share knowledge. This integrated approach aims to improve the quality, impact and innovation of research across disciplines.

4. Research and development of Teaching Quality and Assessment

Future research should aim to develop and evaluate an integrated teaching quality assessment system that includes classroom observations, student and peer feedback, and assessment of learning outcomes. It should also explore the effectiveness of teacher training, interdisciplinary collaboration, and innovative teaching methods, including online and technological tools, to improve the quality of education and respond to changing student needs.

5. Research and development of Academic Resource Management

Future research should focus on evaluating and improving resource allocation processes in academic departments to ensure transparency, fairness and efficiency, while exploring sustainability of resource management, optimizing the use of equipment and technical support, assessing return on investment, and understanding the impact of resource allocation on academic quality, research outcomes, and teaching effectiveness. This integrated approach aims to improve resource utilization and promote academic excellence.

References

Al Hashimi, S., Al Muwali, A., Zaki, Y., & Mahdi, N. (2019). The effectiveness of social media and multimedia-based pedagogy in enhancing creativity among art, design, and digital media students. *International Journal of Emerging Technologies in Learning* (iJET). 14 (21).

Birnbaum, R., & Edelson, P. J. (1989). How colleges work: The cybernetics of academic organization and leadership.

Chen Qing. (2021). Digital media art professional laboratory construction and management of colleges and universities to explore. *Float subsequently.* (10), 210211. The doi: CNKI: SUN: SJCZ. 0.202110103.

Gao Ying wei. (2023). "art and technology combined with sihuan type" teaching mode of the design and implementation. *Public art.* (22), 193195. The doi: 10.20112 / j.carol carroll nki ISSN10075828.2023.22.064.

Haydarova Nigora Tohirjonovna (2023)Quality And Innovation In Art Education (On Teaching The Art Of Animation In Uzbekistan). *American Journal Of Social Sciences And Humanity Research.*

Joseph, Ezale, Cobbinah.,Samuel,Agyemang.(2020). Quality Management and Academic Leadership. *101-120. doi: 10.4018/978-1-7998-1017-9.CH006.*

Li qiang, luo tian, Ms. Wang & ding. (2020). Under the background of new engineering professional teaching reform exploration and practice of digital media. *Packaging engineering.* (S1), 140143. The doi: 10.19554 / j.carol carroll nki. 10013563.2020 S1.035.

Liu, L., & Zheng, Y. (2019). The construction of digital media art teaching model in the new media era. *Journal of Contemporary Educational Research*. 3 (4).

Ma Linzhu. (2022). Based on the metacognitive ability to foster a number of media "design thinking and method of curriculum research." *art and design (theory).* (05), 150152. The doi: 10.16824 / j.carol carroll nki issn10082832.2022.05.010.

Meng Xiangbin.(2023). Research on the cultivation model of digital media art talents from the perspective of New Liberal arts -- A case study of Changzhou Institute of Technology.*Journal of Changzhou Institute of Technology (Social Science Edition).* (02),140-144. doi:CNKI:SUN:CZZB.0.2023-02-026.

Negroponte, N., Harrington, R., McKay, S. R., & Christian, W. (1997). *Being digital.* Computers in Physics. 11 (3), 261-262.

Salam,I.A.,&Syaifuddin,M.(2023).Konsep Dasar Manajemen Akademik di Perguruan Tinggi Islam. *Al-fahim: Jurnal Manajemen Pendidikan Islam*. 5 (1).

Shen Hao, Liu Qingmei & Zhang Weiran. (2022). International joint training courses teaching comparative study on China and South Korea - in digital media art major project as an exam

Wood,D.,Auhl, G.,&McCarthy,S.(2019). Accreditation and quality in higher education curriculum design: does the tail wag the dog?. *In 5th International Conference on Higher Education Advances:* HEAd'19 (pp. 783-791). UPV/EHU Press.

Wu Guanying. (2021). Reflections on the major construction of animation and digital media Art under the new visual threshold of Liberal Arts. *The media.*

Xue feng. (2022). Digital media art professional teachers' practical application ability to ascend. *Journal of chifeng institute (natural science edition).* (3), 8689. The doi: 10.13398 / j.carol carroll nki issn1673260x. 2022.03.015.

YuanYongBo. (2023). "Internet +" teachers under the background of digital media art accomplishment promotion strategy. *Journal of heilongjiang institute of teacher development.* (6), 4648. The doi: CNKI: SUN: HLJB. 0.202306013.

Zhou Hao.(2021). Discussion on building digital media art teaching resource library by information technology. *China New Communications.* (03),115116. doi:CNKI:SUN: TXWL.0.202103052.

ประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติของค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2

Effectiveness of Good governance Policy Implementation of Local Administratiye Organizations in Lower Northern Provincial Cluster 2

กัลยารัตน์ วุฒิปรัชญานันท์,
กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ และ ภาสกร ดอกจันทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Kalyarat Wutthiprachayanan,
kampanart Wongwatthanaphong and Phasakorn Dokchan
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: lekplelek1711@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทาง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างเชิงปริมาณกับเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความเชื่อมั่น (Reliability) อยู่ระหว่าง 0.87 - 0.99 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ วิธีแบบขั้นตอน (Stepwise regression analysis) สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้กำหนดไว้ที่ระดับ .05 เชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ผู้วิจัยจะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ จำนวน 9 คน คัดเลือกวิธีการแบบเจาะจง ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\overline{X} = 4.44$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านนิติธรรมมีระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\overline{X} = 4.47$ รองลงมาได้แก่ ด้านการตอบสนอง มีค่าเฉลี่ย $\overline{X} = 4.45$ ด้านประสิทธิภาพ ด้านมุ่งฉันทามติ มีค่าเฉลี่ย $\overline{X} = 4.44$ ด้านประสิทธิผล ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย $\overline{X} = 4.43$ ด้านการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ย $\overline{X} = 4.42$ และน้อยที่สุดได้แก่ ด้านภาระรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย $\overline{X} = 4.41$ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ สมรรถนะของ

* วันที่รับบทความ : 23 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 14 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 15 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 23 2024; Revised: February 14 2024; Accepted: February 15 2024

บุคลากร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมขององค์กร และวัฒนธรรมองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ .286, .281, .213 และ .207 ตามลำดับ ได้ค่า Adjusted R Square = .665 หรือ 66.50% ส่วนแนวทาง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ พบว่า ผู้นำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ต้องตระหนักให้ดีเกี่ยวกับการบริหารองค์กรในเรื่องของความคุ้มค่า มีประสิทธิผล

คำสำคัญ : ประสิทธิผล; การนำนโยบายไปปฏิบัติ; การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

Abstract

The objectives of the research were to study the effectiveness of good governance policy implementation, to study the factors influencing the good governance policy implementation, and to study the guidelines on the promotion of good governance policy implementation. The research was studied by the mixed method research (MMR) between the quantitative and qualitative approaches. The sample group was a total of 420 respondents, selected through the purposive approach. The research instrument used for data collection was the questionnaire with the reliability between 0.87 – 0.99. The statistics used for data analysis comprised the frequency distribution, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and the stepwise multiple regression analysis. A 0.05 level of significance was standardized. The key informants were nine administrators or assistant administrators of local administrative organizations (LAOs), selected through the purposive method. The interview was used to collect the qualitative data, which were engaged in the content analysis. The research finding revealed that the effectiveness of good governance policy implementation was found to be totally at a high level ($\overline{X}$ = 4.44); individually considered in the descending order, the rule of law was endowed with the highest level ($\overline{X}$ = 4.47), followed by the responsiveness ($\overline{X}$ = 4.45), the efficiency/value for money, and the consensus oriented ($\overline{X}$ = 4.44), the effectiveness, the transparency, and the participation ($\overline{X}$ = 4.43), the decentralization ($\overline{X}$ = 4.42), and the accountability was with the lowest level ($\overline{X}$ = 4.41). The other finding disclosed that four factors – staff proficiency, the administrator's leadership, the organization's participation, and the organizational culture – were found to influence the good governance policy implementation at a statistically significant level of 0.05, and their regression coefficients .286, .281, .213, and .207, respectively while their Adjusted R Square was equal to .665 (66.50%). The guideline on the promotion of good governance policy implementation specified that the administrators implementing the good governance policy implementation had to recognize the good governance on the value for money, and the effectiveness.

Keywords : Effectiveness; Policy implementation; Good governance

บทนำ

ประเทศไทยได้มีการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ และทางสังคมมาเนิ่นนาน แม้ว่าจะได้รับผลสำเร็จหลายประการดังเห็นได้จากการขยายบริหารโครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ ทำ ให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสะดวกสบายมากขึ้น แต่สาเหตุของปัญหาที่สังคมไทยประสบอยู่ในปัจจุบัน พบว่าภาวะทางการบริหารท้องถิ่นของประเทศไทยที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากกลไกและการบริหารจัดการในประเทศของภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาชน มีความไม่เหมาะสมหลายประการเมื่อเผชิญกับสภาพแวดล้อมและกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยที่อ่อนแอจึงนำไปสู่การพัฒนาที่ขาดความสมดุลและไม่ยั่งยืน ปัญหาจากการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสมของภาคส่วนต่างๆ ของสังคมไทย ปรากฏให้เห็นในลักษณะต่างๆ กล่าวคือ ภาครัฐหลายหน่วยงานใช้จ่ายงบประมาณอย่างฟุ่มเฟือยและลงทุนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่อย่างไม่โปร่งใส ระบบราชการขาดการพัฒนา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกฎระเบียบต่างๆ ที่ยังล้าสมัย ขาดความยืดหยุ่น เอื้อต่อการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นหลัก ข้าราชการขาดจิตสำนึกความรับผิดชอบ ต่อสาธารณะ มีการดำเนินการบริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส ซึ่งนำไปสู่ปัญหา การทุจริตคอรัปชั่นที่รุนแรงในสังคมไทยเป็นการทำลายความเข้มแข็งของการปกครองส่วนท้องถิ่นและเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศชาติโดยส่วนรวม และจำมาซึ่งวิกฤตทางการเมืองการปกครองของไทยที่สุด (รัฐกร กลิ่นอุบล, 2551)

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐ ในระบบประชาธิปไตยโดยมุ่งลดบทบาทของรัฐส่วนกลางลงเหลือภารกิจหลักเท่าที่จำเป็น และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่นส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานทุกองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น เริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจการกำหนดนโยบาย การจัดซื้อจัดจ้างและการแต่งตั้งถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งเพื่อความโปร่งใส ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนเร่งส่งเสริมความสนใจในบทบาทและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานให้การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีประสิทธิผลเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น ซึ่งเหตุผลการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญก็เพื่อให้การดำเนินงานของรัฐมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดขั้นตอนการดำเนินการอันเนื่องจากการล่าช้าในการตัดสินใจจากส่วนกลางโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมดำเนินการตลอดจนร่วมตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (ภมร วงษ์ศรีจันทร์, 2559)

ด้วยเหตุของการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสมของภาคส่วนต่างๆ ของสังคมไทย เช่น หลายหน่วยงานของรัฐใช้จ่ายงบประมาณอย่างฟุ่มเฟือยและขาดความโปร่งใสในการดำเนินกิจการของรัฐ ระบบราชการขาดการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม กฎระเบียบต่างๆ ที่ยังล้าสมัยขาดความยืดหยุ่น ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจปฏิบัติราชการในทางมิชอบ ขาดจิตสำนึกต่อสาธารณะ รัฐวิสาหกิจขาดประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส นำไปสู่ปัญหาการทุจริตคอรัปชั่นที่รุนแรงในสังคมไทย ส่วนภาคเอกชนบริหารกิจการอย่างขาดความระมัดระวัง เช่น การปล่อยกู้แก่โครงการที่มีความเสี่ยงสูง การแสวงหากำไรโดยมิชอบ เป็นการทำลายความเข้มแข็งของภาคธุรกิจและเศรษฐกิจของชาติโดยส่วนรวม และนำมาซึ่งวิกฤติเศรษฐกิจของไทยในที่สุด ท่ามกลางกระแสการพัฒนาของเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองโลก ได้กดดันให้กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมืองให้การบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนเน้นความโปร่งใสตรวจสอบได้ อีกทั้งการกระตุ้นให้การพัฒนาของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาเน้นการพัฒนาประเทศแบบพึ่งตนเองควบคู่กับการพัฒนาด้านอื่น จึงทำให้เกิดความตระหนักต่อการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและการกระจายอำนาจอย่างกว้างขวาง (สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา, 2547)

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและการฟื้นฟูประเทศหลังประสบภาวะเศรษฐกิจอย่างรุนแรงที่ผ่านมา จึงมีความจำเป็นต้องแก้ปัญหาที่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยทั้งภายในและภายนอก เพื่อก่อเกิดธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) หรือการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ในกระบวนการบริหาร การปฏิบัติทั้งของภาครัฐ และภาคเอกชนอย่างแพร่หลาย การบริหารจัดการที่ดีเป็นวลีและกระบวนการบริหารจัดการที่แสดงถึงการยกระดับการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้องได้มากที่สุด และเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน มีความยุติธรรม มีความโปร่งใส และสร้างการมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นหลักที่ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและรวมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภยันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต ในภาคราชการได้เริ่มดำเนินการสร้าง “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) ขึ้นอย่างมีระบบ โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา โดยระเบียบนี้กำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการบริหารจัดการโดยยึดหลักการ 10 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักประสิทธิภาพ(Efficiency) หลักการตอบสนอง(Responsiveness) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) หลักความโปร่งใส(Transparency) และหลักการมีส่วนร่วม(Participation) หลักการกระจายอำนาจ

(Decentralization) หลักนิติธรรม(Rule of Law) หลักความเสมอภาค(Equity) และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี้, 2545)

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดเป้าหมายการบริหารราชการตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ 7 ประการ ได้แก่ 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และ7) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอด้วยเหตุที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง 2) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และ 3) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐ จึงมีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ตามมาตรา 52 ของพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามแนวพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องมีหลักเกณฑ์อย่างน้อย 2 หมวด คือ หมวด 5 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน หมวด 7 การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยในปี 2547 กระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ จัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงเป็นที่มาของ “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งต้องถือปฏิบัติ และในปี พ.ศ. 2548 กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามพระราชกฤษฎีกา หมวด 3 หมวด 4 หมวด 6 และหมวด 8 สำหรับหมวดที่ 2 กระทรวงมหาดไทยไม่ได้สั่งการให้ดำเนินการ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถกระทำได้ตามอำนาจหน้าที่ในส่วนที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0892.42/ว435 ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2548 อย่างไรก็ตาม การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และส่งเสริม สนับสนุนการเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้ประสบผลสำเร็จ จึงมีความจำเป็นต้องให้คนในองค์กรทั้งผู้บริหารซึ่งเป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้แทนจากประชาชน และข้าราชการหรือพนักงาน ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้างให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของธรรมาภิบาล โดยทั้ง 3 ฝ่ายต้องมีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเสริมสร้างให้ทุกคนนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น (สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา, 2547)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและประชาชนอย่างมีประสิทธิผลต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ
3. เพื่อศึกษาแนวทาง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มปลัด รองปลัด ผู้อำนวยการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี พ.ศ.2564 – 2565 ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ 11 แห่ง จังหวัดกำแพงเพชร 7 แห่ง และจังหวัดพิจิตร 3 แห่ง รวม 21 แห่ง โดยกำหนดกลุ่มปลัด รองปลัด ผู้อำนวยการและพนักงานเจ้าหน้าที่ จำนวนทั้งหมด 2,630 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างเก็บแบบเจาะจง แห่งละ 20 คน จำนวน 420 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คัดเลือกโดยวิธีการแบบเจาะจง (purposive sampling) คือ เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและมีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ผู้วิจัยจะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับโดยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ และประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีจากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและกำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ

2. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเบื้องต้น เกี่ยวกับความชัดเจนของเนื้อหา ความครอบคลุมของวัตถุประสงค์ ความถูกต้องของภาษา ด้วยตัวผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

3. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทำการปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

4. นำร่างแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 -1.00

5. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มบุคลากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาวิจัย จำนวน 30 คน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา = 0.87 - 0.99 (Cronbach : 1990)

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากทางมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล

2. การวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 420 ฉบับ

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้แนวคำถามที่สร้างขึ้นเป็นประเด็นในการสนทนา โดยการซักถามผู้ให้ข้อมูล จุดประเด็นให้เกิดการพูดคุย ในประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ และประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2

2) ดำเนินการบันทึกโดยใช้แบบบันทึกการสนทนา ร่วมกับการบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ภายหลังจากได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงได้นำเอาข้อมูลมาเพื่อนำไปประมวลผลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ วิธีแบบขั้นตอน (Stepwise regression analysis) สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 ในด้านข้อมูลทั่วไป ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และวิธีการบริหารจัดการใช้เกณฑ์การแปลผลตามแนวทางของเบสท์ (Best: 1970) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน จะนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล หลังจากตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จะนำมาแยกออกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็น และนำมาทำการตีความหมายจากข้อมูลที่ได้ ซึ่งทั้งหมดนั้นเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล (Content Analysis) เพื่อสรุปและนำไปเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในการทำการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องประสิทธิผลของการนำหลักธรรมาภิบาลที่ไปปฏิบัติ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมขององค์กร แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะบุคลากร แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางในการสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

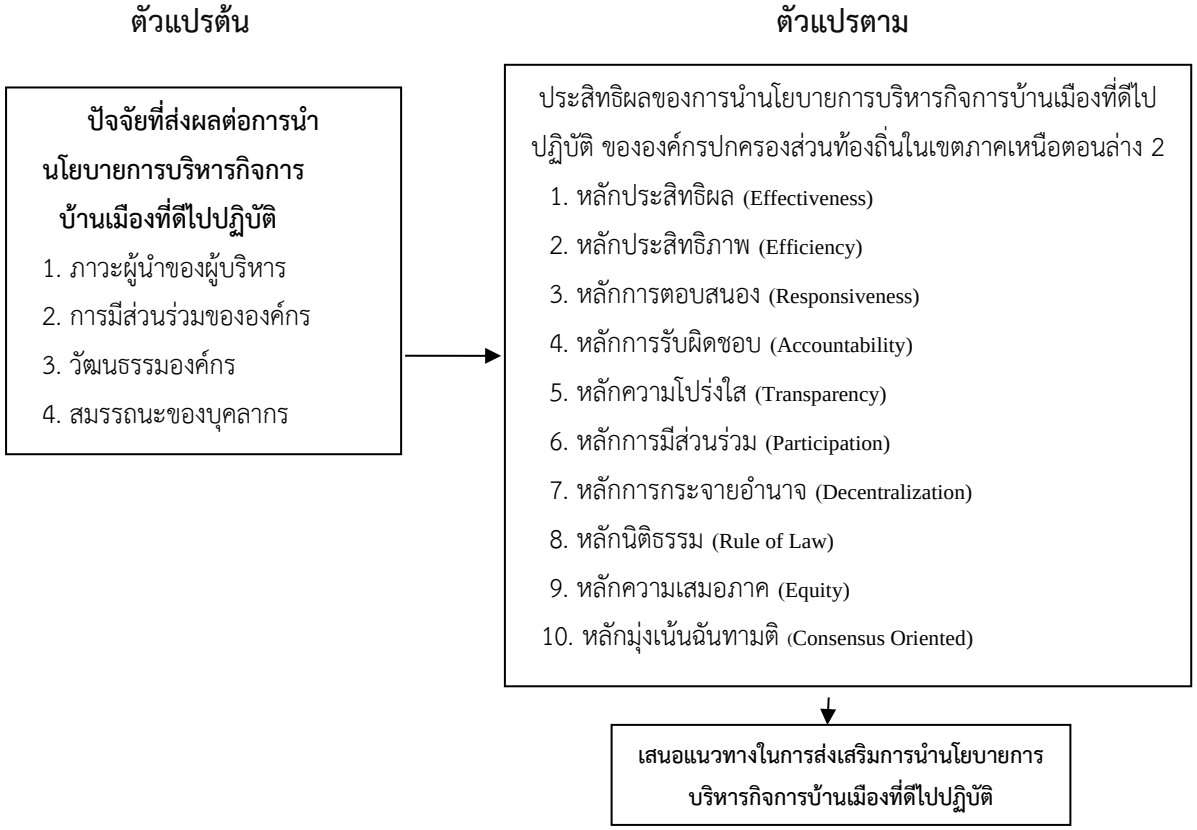

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ ตอนล่าง 2

ตาราง 1 ประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือ ตอนล่าง 2

ประสิทธิผลของการนำนโยบาย การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านประสิทธิผล	4.43	0.40	มาก
2. ด้านประสิทธิภาพ	4.44	0.44	มาก
3. ด้านการตอบสนอง	4.45	0.41	มาก
4. ด้านภาระรับผิดชอบ	4.41	0.40	มาก
5. ด้านความโปร่งใส	4.43	0.43	มาก
6. ด้านการมีส่วนร่วม	4.43	0.42	มาก
7. ด้านการกระจายอำนาจ	4.42	0.43	มาก
8. ด้านนิติธรรม	4.47	0.41	มาก
9. ด้านความเสมอภาค	4.43	0.39	มาก
10. ด้านมุ่งฉันทามติ	4.44	0.42	มาก
รวม	**4.44**	**0.40**	**มาก**

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านนิติธรรมมีระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาได้แก่ ด้านการตอบสนอง ($\bar{X} = 4.45$) ด้านประสิทธิภาพ ด้านมุ่งฉันทามติ ($\bar{X} = 4.44$) ด้านประสิทธิผล ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.43$) ด้านการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 4.42$) และน้อยที่สุดได้แก่ ด้านภาระรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.41$)

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.678	.131		5.182	.000
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	.245	.035	.281	6.962	.000
2. การมีส่วนร่วมขององค์กร	.174	.031	.213	5.531	.000
3. วัฒนธรรมองค์กร	.179	.034	.207	5.260	.000
4. สมรรถนะของบุคลากร	.243	.032	.286	7.619	.000

F = 209.028 Sig. =.000 R = .668 R^2 = .665

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2 ทั้ง 4 ด้าน ได้ค่า Adjusted R Square = .665 หรือ 66.50% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติมากที่สุด คือ สมรรถนะของบุคลากร (Beta = .286) รองลงมาคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Beta = .281) การมีส่วนร่วมขององค์กร (Beta = .213) และวัฒนธรรมองค์กร (Beta = .207) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาแนวทาง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2

ผลการศึกษาแนวทาง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่า

3.1 ด้านประสิทธิผล พบว่า ผู้นำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ผู้นำต้องตระหนักให้ดีเกี่ยวกับการบริหารองค์กรในเรื่องของความคุ้มค่า มีประสิทธิผล เรื่องของงบประมาณ นโยบายในการวางแผนงานต้องให้คุ้มกับการลงทุนในการกำหนดนโยบายแต่ละตัว

3.2 ด้านประสิทธิภาพ พบว่า มีการบริหารงานที่ใช้ทรัพยากร แรงงานและเวลาอย่างคุ้มค่า

3.3 ด้านการตอบสนอง พบว่า การให้บริการขององค์กรสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้รับบริการอย่างเต็มที่ และผู้รับบริการก็ให้ความไว้วางใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร

3.4 ด้านภาระรับผิดชอบ พบว่า ผู้นำต้องเสียสละประโยชน์สุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม ต้องเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง ทำงานด้วยใจอาสา มีความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ มีการรักษาระเบียบวินัย

3.5 ด้านความโปร่งใส พบว่า องค์กรเผยแพร่ข้อมูลการปฏิบัติงานขององค์กรผ่านช่องทางต่างๆ และสามารถมาขอดูข้อมูลในองค์กรได้ เพื่อให้เกิดความโปร่งในการปฏิบัติงาน ประกอบกับประชาชนหรือผู้รับบริการสามารถเห็นผลงานการปฏิบัติงานในองค์กรได้

3.6 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า หน่วยงานเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นการเสนอความคิดในการพัฒนาพื้นที่ การดำเนินงานในพื้นที่รวมไปถึงมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

3.7 ด้านกระขายอำนาจ พบว่า หน่วยงานได้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่งการอนุญาต การปฏิบัติงานหรือการดำเนินการใดๆที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน

3.8 ด้านนิติธรรรม พบว่า การปฏิบัติงานภายในองค์กรยึดระเบียบ และข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ไม่เลือกปฏิบัติในการให้บริการ และคำนึงสิทธิ เสรีภาพของผู้รับบริการโดยสูงสุด

3.9 ด้านความเสมอภาค พบว่า การให้บริการ มีการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะทางบุคคล และยังคำนึงถึงโอกาสเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงการบริการ

3.10 ด้านมุ่งเน้นฉันทามติ พบว่า การปฏิบัติงานมีกระบวนการในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่นำเสนอตามประเด็น วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอในการอภิปรายผลดังนี้

1. ประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านนิติธรรม มีระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.47 รองลงมา ได้แก่ ด้านการตอบสนอง มีค่าเฉลี่ย 4.45 ด้านประสิทธิภาพ ด้านมุ่งฉันทามติ มีค่าเฉลี่ย 4.44 ด้านประสิทธิผล ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 4.43 ด้านการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ย 4.42 และน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านภาระรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 4.41 ซึ่งผลของการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติมา ตันประดิษฐ์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนโยบายด้านการจัดการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

สระแก้ว ภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาในแต่ละด้าน อันดับแรก ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส รองลงมา ด้านหลัก ประสิทธิภาพ ด้านหลักคุณธรรม/ จริยธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักประสิทธิผล และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และปัจจัยนโยบายด้านการจัดการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ปัจจัยนโยบายด้านการจัดการ (Beta = .428) และอันดับรองลงมาคือ ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Beta = .391) โดยตัวแปรทั้งสองมีความสามารถในการทำนายได้ร้อยละ 50.0 (R-square =0.50)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ ทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ สมรรถนะของบุคลากร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมขององค์กร และวัฒนธรรมองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ .286, .281, .213 และ .207 ตามลำดับ ได้ค่า Adjusted R Square = .665 หรือ 66.50% ซึ่งผลของการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติ์รวี เลขะกุล นิวัตน์ สวัสดิ์แก้ว และศรัญลักษณ์ เทพวารินทร์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของเทศบาล ในเขตภาคใต้ของประเทศไทย ผลจากการวิจัย พบว่า ธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์การที่เข้าในสมการถดถอยพหุคูณมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล องค์การของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยวัฒนธรรมพันธกิจส่งผลต่อ ประสิทธิผลองค์การของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ส่วนธรรมาภิบาลด้าน หลักการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายประสิทธิผลองค์การของเทศบาลได้ร้อยละ 56.80

3. แนวทาง ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ พบว่า ผู้นำการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ต้องตระหนักให้ดีเกี่ยวกับการบริหารองค์กรในเรื่องของความคุ้มค่า มีประสิทธิผล ซึ่งผลของการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของไชยา ยิ้มวิไล สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ และ สุรชัย ศิริไกร (2561 : 49-64) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาผลความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย ดำเนินการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านผู้นำและการนำองค์การ ด้านการควบคุม ติดตาม และตรวจสอบ และด้านทักษะ แรงจูงใจ และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในทำนองเดียวกับงานวิจัยของเทอดเกียรติ ทองดอนพุ่ม (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหาร 6 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการกำหนดนโยบาย ควรมีการกำหนดนโยบาย ยึดระเบียบ ข้อบังคับ และ

กฎเกณฑ์ต่างๆ ให้ที่ยอมรับของสังคม และเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม กำหนดขอบเขตและเป้าหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนกำหนดนโยบายแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการเสนอความคิดเห็น แก้ไขปัญหา เพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และมีกระบวนการแต่ละขั้นตอน มีวิธีปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและต่อเนื่อง สร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 2. ด้านการส่งเสริมบุคลากร ควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยยึดหลักธรร มาภิบาลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ส่งเสริมค่านิยม วัฒนธรรม และผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ส่งเสริมสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรในหน่วยงาน ส่งเสริมการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมการทำงานของทุกฝ่าย 3. ด้านการนำไปใช้ ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ นำไปใช้ให้เกิด ประโยชน์คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด 4. ด้านความรู้ความเข้าใจ ควรจัดให้มีการประชุม อบรม สร้างความรู้ความเข้าใจ หลักธรรมาภิบาลให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักรู้และเห็นคุณค่า ความสำคัญ และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีการนิเทศติดตามและให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง 5. ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารอย่างจริงจัง มีการบริหารงานให้ยืดหยุ่น ปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป 6. ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ควรส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการ ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน กระจายความรับผิดชอบให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการอย่างทั่วถึง และจัดลำดับความสำคัญของงาน โดยจัดสรรเวลาในการทำงานให้ เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกระดับ และนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการทำงานของทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียม

1.2 ผู้บริหารต้องตระหนักเกี่ยวกับการบริหารองค์กรในเรื่องของความคุ้มค่า มีประสิทธิผล เรื่องของงบประมาณ นโยบายในการวางแผนงานต้องให้คุ้มกับการลงทุนในการกำหนดนโยบายแต่ละตัว

1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

1.4 ผู้บริหารควรมีการธำรงรักษาบุคลากรในองค์การ โดยการจัดสวัสดิการและให้รางวัลแก่ทำความดี ความชอบและมีการมอบหมายงานให้กับบุคลากรให้ตรงตามความรู้ความสามารถ และตำแหน่งงาน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2 ควรส่งเสริมกำหนดนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลเพื่อเป็นแนวทางสำคัญให้บุคลากรที่เป็นข้าราชการในสำนักงานยึดถือในการปฏิบัติงานและการให้บริการแก่ประชาชนที่มาติดต่องานได้รับความสะดวก และส่งเสริมความตระหนักให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้ยึดถือคู่มือ คู่การจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ก.พ.ร.) พ.ศ. 2552

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติเพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2

3.1 ควรศึกษาประสิทธิผลในด้านอื่นๆ ของการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง 2

3.3 ควรทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่หรือระดับภูมิภาคที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กิตติ์รวี เลขะกุล นิวัตน์ สวัสดิ์แก้ว และศรัญลักษณ์ เทพวารินทร์. (2561). *ธรรมาภิบาลวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย*. รายงานการวิจัย. คณะรัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ไชยา ยิ้มวิไล, สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ และ สุรชัย ศิริไกร. (2561). การพัฒนาความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลำปาง. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.* 19 (1), 48-63.

ฐิติมา ตันประดิษฐ์. (2561). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนโยบายด้านการจัดการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว*. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ. วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

เทอดเกียรติ ทองดอนพุ่ม. (2559). *แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3*. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และ บุญมี ลี้ เทพกร ณ สงขลา. (2545). *อุปสรรคด้านกฎหมายและนโยบายการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อความยากจนของคนไทย.* สถาบันพระปกเกล้า.

รัฐกรกลิ่นอุบล. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง.* ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภมร วงษ์ศรีจันทร์. (2559). *การบริหารจัดการตามหลักธรรมภิบาลของเทศบาลตำบลตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีประทุม.

สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. (2547). *การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลบ้านฉาง.* รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบาย สาธารณะ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

Best, John W. (1970). *Research in Education.* New Jersey: Prentice-Hill.

Cronbach, L.J. (1990), *Essential of Psychological testing.* (5 th ed). New York: Haper Collins.

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Development for Teacher Developing Programs of Learning Management to Promote Creative Thinking of Primary School Students for Private Schools in Northeastern Part of Thailand

ภูเมศร์ พรหมชัยนันท์, เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ,
ธันยาภรณ์ นวลสิงห์ และ หทัย น้อยสมบัติ
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Bhumed Promchainun, Kriangsak Srisombut,
Thanyaporn Naulsing and Hatai Noisombut
Roiet Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: bhumed@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษาเอกชน และ 2) พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษาเอกชน ใช้การวิจัยแบบประสานวิธี มี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน 238 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร่ยามาเน่ ที่ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 95 โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน คือผู้อำนวยการและครูในโรงเรียนเดียวกัน ระยะที่ 2 พัฒนาและประเมินโปรแกรมฯ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโปรแกรมเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ 2) การเตรียมการจัดการเรียนรู้ 3) การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ

* วันที่รับบทความ : 2 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 14 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 15 พฤษภาคม 2567
Received: May 2 2024; Revised: May 14 2024; Accepted: May 15 2024

2. โปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการและกิจกรรมการพัฒนา ใช้หลักการพัฒนา 70 : 20 : 10 และ ผลการประเมินโปรแกรมฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : โปรแกรมพัฒนาครู; การจัดการเรียนรู้; การคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา; โรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Abstract

This research aimed to 1) investigate current situations, desirable conditions, and the priority needs of learning management to promote creative thinking of private primary school students, and 2) develop a teacher development program for learning management to promote creative thinking of primary school students of private schools in Northeastern Thailand. A mixed-methods research approach was utilized in two phases: Phase 1 involved studying current situations, desirable conditions, and the priority needs in learning management for promoting creative thinking among private primary schools in Northeast Thailand. The samples comprised 238 private elementary schools, determined using the Taro Yamane formula with a 95% confidence level, employing multi-stage random sampling. Each school provided data from two participants, including the principal and a teacher. Phase 2 involved developing and evaluating the program. The research instruments were a questionnaire and an interview form. Statistics used for data analysis included means, standard deviations, and PNI modified.

The research findings were as follows:

1. The current situation of learning management to promote creativity among students in private elementary schools in Northeast Thailand, both overall and in specific aspects was at a high level. Desirable conditions, both overall and in particular areas or aspects, were also at a high level. The priority needs for program development are ranked in descending order as follows: 1) Summary and reporting of learning management, 2) Preparation of learning management, 3) Implementation of learning activities, and 4) Conduct of learning activities.

2. The teacher development program of learning management to promote creative thinking of private primary school students in Northeast Thailand comprised principles, objectives, contents, methods, and development activities, following the 70:20:10 development principle. The program evaluation yielded the highest level of effectiveness.

Keywords: Teacher development programs; learning management; Creativity of elementary school students; Private schools in the Northeast

บทนำ

ความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและเติบโตของประเทศไทย โดยเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการคิดค้นนวัตกรรม แนวคิดและทฤษฎีใหม่ ๆ รวมทั้งการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ประเทศที่สามารถสร้างและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ประชาชนและเยาวชนได้ดี ย่อมมีโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมที่มากขึ้น เช่น สามารถเพิ่มผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ สร้างอัตราการจ้างงานเพิ่มขึ้น และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ดังนั้น การสนับสนุนและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในระยะยาว อีกทั้งความคิดสร้างสรรค์ เป็นทักษะที่สำคัญที่ทุกคนควรมี ปัจจัยที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ แรงจูงใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าที่จะแสดงออกถึงความคิดของตัวเอง ความรู้และประสบการณ์จากคนที่มีฐานความรู้ในการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ปัญหาและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ซึ่งนักวิชาการและนักวิจัยหลายได้ให้ความสำคัญและศึกษาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ อาทิ วราพร ศรีสว่าง (2558) ได้ศึกษาว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย และ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2557) ได้กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยหลายขั้นตอน ได้แก่ การรับรู้ปัญหา การระดมความคิด การตัดสิน การปรับปรุง และการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Rogers (1970) ที่พบว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สามารถกระทำได้โดยการจัดการเรียนการสอน และต้องเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น เช่นเดียวกันกับผลการศึกษาของ Paziotopoulos and Kroll (Paziotopoulos and Kroll, 2004) ที่กล่าวไว้ในบทความเรื่อง Hooked on Thinking ว่าการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านการคิดเป็นภาระที่สำคัญอย่างยิ่งของครูโดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์เนื่องจากเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21

อุปสรรคในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่พบ คือ การจัดการศึกษาที่ไม่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวครูและนักเรียนเรียนในด้านการอ่าน เขียน พูด และการคิดสร้างสรรค์ได้ตามต้องการ ทั้งนี้เนื่องจากครูมีปัญหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Erwin, 1993) และจากทิศนา แขมมณี (2557) กล่าวว่า ปัญหาในการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนคือครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ครูไม่เข้าใจวิธีการ รูปแบบหรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการหรือวิธีการพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ทำให้ครูขาดความมั่นใจและประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งครูต้องได้รับการพัฒนาในประเด็นดังที่กล่าวมา แต่ในปัจจุบัน การพัฒนาครูมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ครูไม่ได้รับการพัฒนาในปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ ด้านปริมาณ หมายถึง ครูไม่ได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างเพียงพอในการพัฒนาตนเองและต่อภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ ด้านคุณภาพ หมายถึง หลักสูตร

การพัฒนาครูและกระบวนการพัฒนาครูอาจไม่มีคุณภาพเพียงพอที่จะพัฒนาครูให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งระยะเวลาการอบรมที่สั้น และจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละครั้งมีจำนวนมาก ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ส่งผลต่อคุณภาพของการพัฒนาครูและอาจทำให้การพัฒนาครูไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การศึกษาสภาพทั่วไปและสถานการณ์การจัดการศึกษาของประเทศไทยในระดับประถมศึกษาโดยใช้คะแนน O-Net ของระดับประถมศึกษาในปี พ.ศ. 2565 ผลการทดสอบ O-Net ระดับประถมศึกษาในปี พ.ศ. 2565 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเอกชนลดลงในทุกวิชาเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2564 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) นอกจากนี้ จากการทดสอบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังไม่ประสบผลสำเร็จในทุกรายวิชา ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่งที่โรงเรียนเอกชนต้องได้รับการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนสอนที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเพื่อที่จะต่อยอดไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นแนวทางสำคัญที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ให้บรรลุเป้าหมายสำคัญคือการยกระดับคุณภาพการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพและได้มาตรฐาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

ใช้การวิจัยแบบประสานวิธี มี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน ระยะที่ 2 พัฒนาและประเมินโปรแกรมฯ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ มีขั้นตอนและกระบวนการดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 586 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 238 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร่ยามาเน่ ที่ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 95 ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 238 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน จำนวน 238 คน ครูโรงเรียนเอกชน จำนวน 238 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 476 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1 ฉบับ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามตามกรอบการวิจัย

2) ศึกษาแนวคิดจากเอกสาร ตำรา ทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3) นำประเด็นในการสำรวจสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จากข้อสรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาสร้างแบบสอบถาม

4) สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ บุญชม ศรีสะอาด (2556) ที่แสดงถึงการคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่

5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาพหุกรณี (Multi-case Study) เป็นการศึกษาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นต้นแบบด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนจำนวน 3 โรงเรียน

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน และการศึกษาพหุกรณี มาสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การสร้างโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของโปรแกรม โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการด้านการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 2 คน
กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารการศึกษาจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือศึกษานิเทศ จำนวน 2 คน
กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการวิจัยขั้นตอนนี้ มีร่างโปรแกรมพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และแบบประเมินโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ใช้ในการตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากบันทึกการสนทนากลุ่มจากผู้วิจัยและจากผู้ช่วยนักวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด

2) นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปปรับปรุงโปรแกรมพัฒนาครูและคู่มือการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ ทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยด้วยการศึกษาองค์ประกอบจากนักวิชาการ ได้แก่ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ Tyler (1950) กำหนดองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้ 3 ส่วนด้วยกันคือ 1. จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ 2. กิจกรรมการเรียนรู้ 3. การประเมินผลการเรียนรู้ Glaser (1965) ให้ความเห็นว่า องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบ คือ 1. จุดประสงค์ของการสอน 2. การประเมินสถานะของผู้เรียนก่อนสอน 3. การจัดกระบวนการเรียนรู้ 4. การประเมินผลการเรียนรู้ และ 5. ข้อมูลป้อนกลับ Gerlach and Ely (1971) ได้กำหนดองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้ 6 ส่วน คือ 1. การกำหนดวัตถุประสงค์ 2. การเลือกเนื้อหาวิชา 3. การประเมินพฤติกรรมก่อนการเรียน 4. การดำเนินการสอน 5) การประเมินผลการเรียน 6) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ของการจัดการเรียนรู้ Klausmeier & Ripple (1971) กำหนดองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ไว้ 7 ส่วน คือ 1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน 2. การพิจารณาความพร้อมของผู้เรียน 3. การจัดเนื้อหาวิชา วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ 4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5. การดำเนินการสอน 6. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และ 7. สัมฤทธิ์ผลของนักเรียน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2551) กล่าวว่า ระบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนหรือการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นควรคำนึงถึงการ วางแผนตามขั้นตอน ดังนี้ 1. กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 2. กำหนดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในแต่ละวัตถุประสงค์ 3. กำหนดยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน 4) กำหนดวิธีวัดผลการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี ได้องค์ประกอบของการออกแบบการเรียนรู้ 5 องค์ประกอบ คือ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การวิเคราะห์หลักสูตร 3) การออกแบบการเรียนรู้ 4) การจัดกิจกรรมการเรียน 5. การวัดและประเมินผล

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ อารี รังสินันท์ (2554) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1. ความคิดริเริ่ม 2. ความคิดคล่องตัว 3. ความคิดยืดหยุ่น 4. ความคิดละเอียดลออ ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์ (2546) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วย 1. ความคิดริเริ่ม (Originality) 2. ความคล่องแคล่วในการคิด (Fluency) 3. ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) 4. ความละเอียดลออในการคิด (Elaboration) นรินทร์ สุทธิศักดิ์ (2550) กล่าวว่า องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ มี ดังนี้ 1. การพิจารณาลักษณะ 2. การเปรียบอุปมาอุปมัย 3. การบอกสิ่งที่คลาดเคลื่อน 4. การใช้คำถาม ยั่วยุและกระตุ้นให้ตอบ 5. การเปลี่ยนแปลง 6. การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่คงสภาพมาเป็นเวลานานให้เป็นไปในรูปแบบอื่นด้วย วิธีการเปลี่ยนแปลงอย่างอิสระ 7. การสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม 8. ทักษะการค้นคว้าหาข้อมูล ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551) ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย1. คิดจินตนาการ

(Imagination) 2. คิดคล่องแคล่วหรือการคิดเร็ว (Ideational Fluency) 3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) 4. คิดริเริ่ม (Original) 5. คิดละเอียดลออ (Elaboration) จากการศึกษา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความคิดริเริ่ม 2) ความคิดละเอียดลออ 3) ความคิดคล่องแคล่ว และ 4) ความคิดยืดหยุ่น

การศึกษาแนวคิดว่าด้วยองค์ประกอบวิธีการพัฒนาครู จากนักวิชาการ ได้แก่ ดนัย เทียนพุฒ (2557) กล่าวว่า การพัฒนาครู มีวิธีการดังนี้ 1. เทคนิคการฝึกอบรม 2. เทคนิคการสอนแนะนำงาน 3. เทคนิคการฝึกอบรมในงาน 4. เทคนิคการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน สุจิตรา ธนานันท์ (2548) ได้กล่าวถึงวิธีในการพัฒนาครูว่ามีทั้งหมด 4 วิธี ได้แก่ 1. การฝึกอบรม (Training) 2. การศึกษา (Education) 3. การพัฒนา (Development) 4. การเรียนรู้ (learning) จิรประภา อัครบวร (2554) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครูแบบองค์รวม มีทั้งหมด 7 มิติ ได้แก่ 1. การพัฒนาด้านปัญญา 2. การพัฒนาด้านจิตวิญญาณ 3. การพัฒนาด้านร่างกาย 4. การพัฒนาด้านสังคม 5. การพัฒนาด้านสุนทรียศาสตร์ 6. การพัฒนาด้านอาชีพ 7. การพัฒนาด้านอารมณ์ สมชาติ กิจยรรยง (2556) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาครู ดังนี้ 1. การให้การศึกษา และส่งเสริมให้พัฒนาตนเอง 2. การให้การฝึกอบรม และการพัฒนา 3. การพัฒนาในงาน Nadler and Wiggs (1989) พบว่าการพัฒนาครูเป็นกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนา ศักยภาพในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น มีวิธีในการพัฒนา 3 วิธี คือ 1. การฝึกอบรม (training) 2. การศึกษา (Education) 3. การพัฒนา (Development) จากงานวิจัยเบื้องต้นสามารถสรุปได้องค์ประกอบวิธีพัฒนาครู 3 วิธี คือ1) การฝึกอบรม 2) การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง และ 3) การศึกษาด้วยตนเอง

การศึกษาองค์ประกอบของโปรแกรม จากนักวิชาการ ได้แก่ สุมิตรา พงศธร (2550) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของโปรแกรม ประกอบด้วย 1. จุดมุ่งหมาย (Aims) 2. เป้าหมาย (Goals) 3. วัตถุประสงค์ (Objectives) 4. เนื้อหาวิชา (Content) 5. กิจกรรมการเรียนการสอน (Learning Activities ปริญญา มีสุข (2552) ได้ทำการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพครู 8 องค์ประกอบ 1. สภาพปัญหา 2. วัตถุประสงค์ 3. โครงสร้างเวลา 4. คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม 5. เนื้อหาที่ใช้ 6. เอกสารที่ใช้ 7. การจัดการเรียนรู้ในโปรแกรม 8. การประเมินผลโปรแกรม Boone และ Edgar J (1992) ได้กำหนดองค์ประกอบโปรแกรมไว้ 3 ส่วนคือ 1. การจัดทำแผน 2) การออกแบบและดำเนินการ 3) การตรวจสอบและประเมินผล Kanaya และ McMillan (2005) ได้ศึกษาองค์ประกอบของโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพครู พบว่าประกอบด้วย 1) รูปแบบ 2) ระยะเวลา 3) การเป็นกลุ่มผู้เข้าอบรมที่อยู่ในบริบทเดียวกัน 4) การเรียนรู้เชิงรุก 5) การเน้นที่เนื้อหาความรู้ 6) มีความต่อเนื่องเชื่อมโยง ส่วนองค์ประกอบของบุคคล ประกอบด้วย 1) การได้รับการยอมรับ 2) การมีแรงจูงใจ ได้องค์ประกอบของ โปรแกรม 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดประสงค์ 3) ขอบข่ายเนื้อหา 4) วิธีดำเนินการ 5) สื่อ และ 6) การประเมินผล

ผู้วิจัยจึงสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดังแผนภาพที่ 1

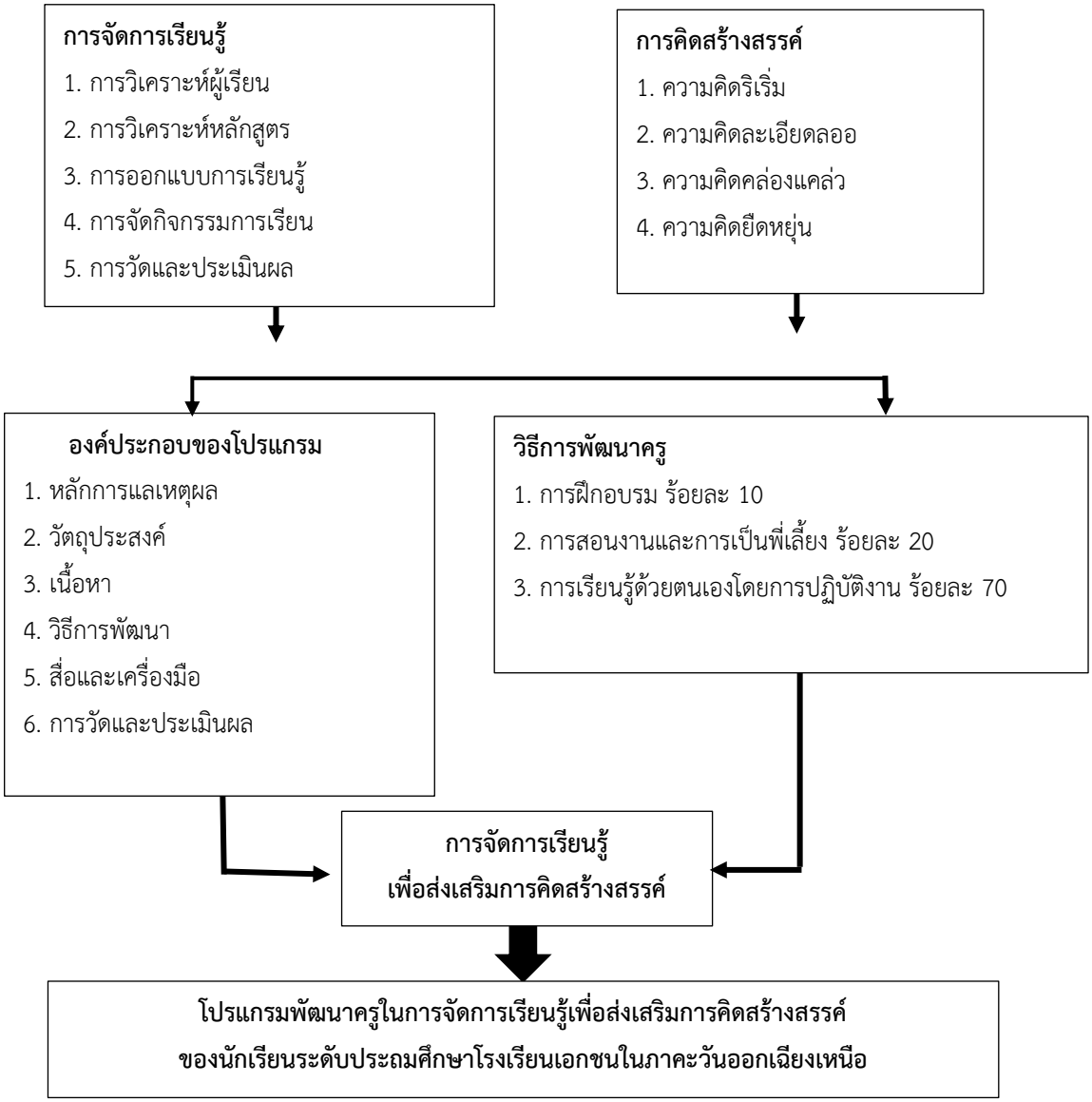

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม และรายด้าน

ด้าน	การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์		
		$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1	การเตรียมการจัดการเรียนรู้	3.77	0.56	มาก	3.96	0.60	มาก
2	การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.77	0.56	มาก	3.93	0.55	มาก
3	การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้	3.83	0.69	มาก	4.01	0.72	มาก
4	การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้	3.82	0.74	มาก	4.03	0.75	มาก
	โดยรวม	3.79	0.60	มาก	3.98	0.62	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้าน การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ด้าน	การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา	I	D	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1	การเตรียมการจัดการเรียนรู้	3.96	3.77	0.05	2
2	การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.93	3.77	0.04	4
3	การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้	4.01	3.83	0.05	3
4	การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้	4.03	3.82	0.06	1

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียงลำดับ ความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ 2) การเตรียมการจัดการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ 4) การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) ผลการออกแบบโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้

2.1 การออกแบบโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามหลักการพัฒนาครูแบบ 70:20:10 โดยกำหนดสัดส่วนของจำนวนชั่วโมงในการพัฒนา ร้อยละ 70 จำนวน 168 ชั่วโมง(เรียนรู้จากการปฏิบัติงาน 168 ชั่วโมง) ร้อยละ 20 จำนวน 48 ชั่วโมง (การสอนแนะ 12 ชั่วโมงและ PLC 12 ชั่วโมง) ร้อยละ 10 จำนวน 24 ชั่วโมง(การฝึกอบรม 12 ชั่วโมง และเรียนรู้ด้วยตนเอง 12 ชั่วโมง) ดังแผนภาพที่ 2

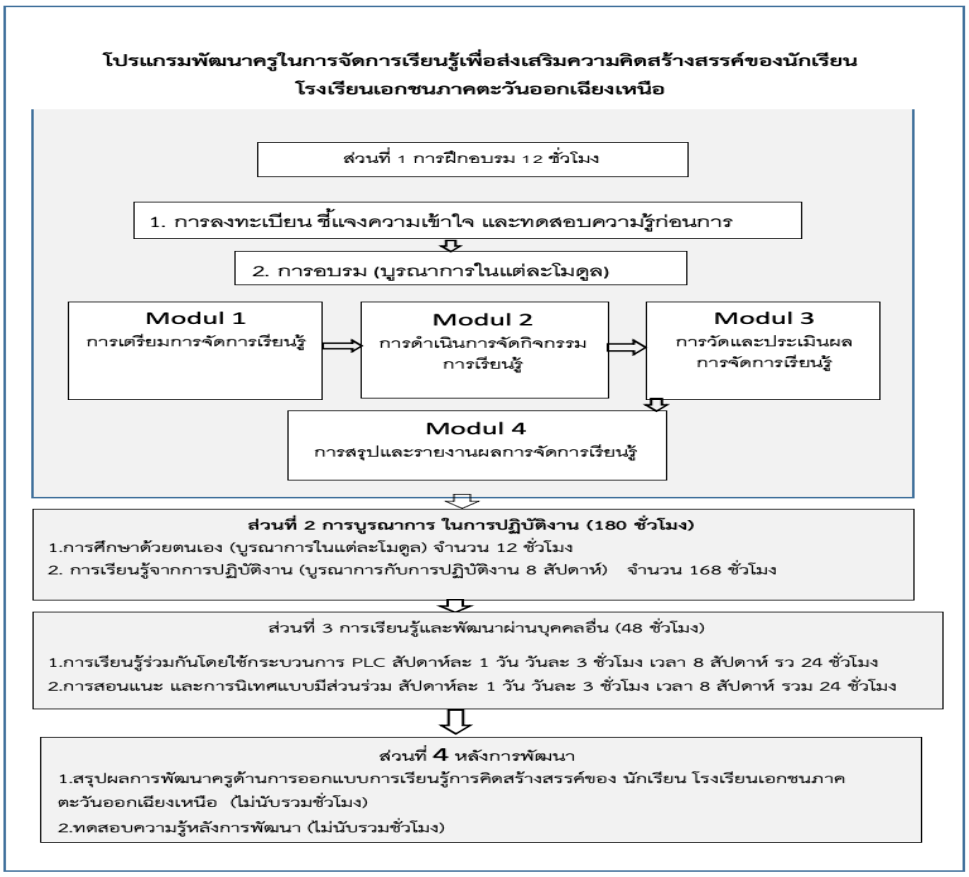

แผนภาพที่ 2 โปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ผลประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน มีดังนี้

1. โปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

2. โปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

3. โปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเป็นประโยขน์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การเตรียมการจัดการเรียนรู้ และ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การเตรียมการจัดการเรียนรู้ และ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียงลำดับด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การเตรียมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่ทราบรูปแบบหรือขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Erwin (1993) ที่กล่าวว่าปัญหาในการพัฒนาการคิดของนักเรียน คือ ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน เกี่ยวกับกระบวนการคิดขาดความรู้ทางด้านทฤษฎี หลักการ แนวคิดที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาการคิด รวมไปถึงรูปแบบวิธีการสอนหรือขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด ทำให้ครูขาดความมั่นใจและประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียน จึงทำให้ นักเรียนมีปัญหาในการพัฒนากระบวนการคิดซึ่งรวมทั้งการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นิตยา ทองสงค์ (2552) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์เขต ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 มีปัญหาการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน กลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองจันทร์ มิระสิงห์ (2558) พบว่าครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายอย่างเดียว ไม่ได้ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิด ครูไม่เห็นความจำเป็น ของแผนการสอน ครูสอนเร็วเกินไปโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูไม่มีเวลาเตรียมการสอน การสอนมักมุ่งที่ผลลัพธ์มากกว่ากระบวนการ ทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ ไม่เข้าใจกระบวนการและขาดความเข้าใจอย่างต่อเนื่องใน

บทเรียน ข้อมูลและกระบวนการต่าง ๆ ที่ได้มานั้นครูนำไปใช้ได้เพียงบางส่วนเท่านั้น และไม่ลึกซึ้งถึงขั้นจะให้ครูผู้สอนใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนได้

2. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ประกอบด้วย องค์ประกอบของโปรแกรม คู่มือการใช้โปรแกรม และเนื้อหาสาระของ โปรแกรม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีองค์ประกอบทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดประสงค์ของโปรแกรม 3) ขอบข่ายเนื้อหา 4) วิธีดำเนินการ 5) สื่อ และ 6) การประเมินผล

2.2 คู่มือการใช้โปรแกรม เป็นเอกสารประกอบที่สำคัญของการนำโปรแกรมไปใช้เพื่อเป็นแนวทางหรือข้อปฏิบัติในการนำโปรแกรมไปใช้พัฒนาครูให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด โดยมีส่วนประกอบ 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 โปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนที่ 3 การดำเนินการโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนที่ 4 การวัดผลและประเมินผล

2.3 เนื้อหาสาระของโปรแกรม ประกอบด้วย 4 โมดูล คือ โมดูล 1 การเตรียมการเรียนการเรียนรู้ โมดูล 2 การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โมดูล 3 การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และโมดูล 4 การสรุปและรายงานผลการเรียนรู้

กระบวนการและกิจกรรม ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการพัฒนาโดยใช้วิธีการที่หลายหลาย เพื่อสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนา ความสามารถในการการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีกระบวนการพัฒนา เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยการฝึกอบรม จำนวน 12 ชั่วโมง การเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการพัฒนา เป็นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนัก 2) การศึกษาด้วยตนเอง (self-learning) 3) การประเมินตนเอง และ 4) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเนื้อหาโดยใช้ชุดการเรียนรู้เสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย ชุดการเรียนรู้ที่ 1 การเตรียมกการจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ที่ 2 การดำเนินการจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ที่ 3 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ ชุดการเรียนรู้ที่ 4 การสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเองอีก 12 ชั่วโมง

ส่วนที่ 2 การปฏิบัติในสถานศึกษาจริงของตนเอง จำนวน 168 ชั่วโมง เป็นการการบูรณาการในการปฏิบัติงาน เป็นการนำไปปฏิบัติจริงในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การศึกษาด้วยตนเอง (บูรณาการในแต่ละโมดูล) จำนวน 12 ชั่วโมง และ 2) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (บูรณาการกับการปฏิบัติงาน 8 สัปดาห์) จำนวน 168 ชั่วโมง

ส่วนที่ 3 การเรียนรู้และพัฒนาผ่านบุคคลอื่น จำนวน 48 ชั่วโมง ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กระบวนการ PLC สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 3 ชั่วโมง เวลา 8 สัปดาห์ รวมจำนวน 24 ชั่วโมง และ 2) การสอนแนะ และการนิเทศแบบมีส่วนร่วม สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 3 ชั่วโมง เวลา 8 สัปดาห์ รวมจำนวน 24 ชั่วโมง

ส่วนที่ 4 หลังการพัฒนา ประกอบไปด้วย 1) สรุปผลการพัฒนาครูด้านการออกแบบการเรียนรู้การคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียน โรงเรียนเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ไม่นับรวมชั่วโมง) และ 2) ทดสอบความรู้หลังการพัฒนา (ไม่นับรวมชั่วโมง) โดยใช้เวลาในการพัฒนาทั้งสิ้น 240 ชั่วโมง

ผลการประเมินโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์ (2553) พบว่า โปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูป การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการ คือ (1) วิสัยทัศน์ (2) หลักการ (3) วัตถุประสงค์ (4) เนื้อหา (5) กระบวนการ (6) โครงสร้าง และ (7) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสุทธิ์ เวียงสมุทร (2553) ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการพัฒนา ครูในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1-2 พบว่า รูปแบบพัฒนาครูใน การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1-2 ประกอบด้วย กระบวนการ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา 2) นำพาสู่แนวทางการแก้ไข 3) ก้าวไกลเพิ่มพูนความรู้ของครู 4) ลงสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน 5) พากเพียร นิเทศ ติดตาม ประเมินผล 6) บุคลกร ทุกคนเน้นการสร้างเครือข่ายร่วมใจพัฒนาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ ยอดสละ (2556) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โปรแกรมพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ที่มาและความสำคัญของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) โครงสร้างของโปรแกรมและ 5) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เวียงชัย อติรัตนวงษ์ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนขามแก่นนคร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ยึดรูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ สอนโดยวิธีการบรรยาย ไม่ใช้กิจกรรม การเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย หรือมีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ไม่กระตุ้นให้นักเรียนคิด

วิเคราะห์ ไม่ได้ถูกฝึกฝนให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ไม่ฝึกให้นักเรียนรู้จักการสังเกต การตั้งสมมติฐาน ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ขาดความมั่นใจในตนเอง หลังการนำรูปแบบ การวิจัยเชิงปฏิบัติการมาเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นปรากฏว่า นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการที่หลากหลายในด้านการคิด นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิด ฝึกแก้ปัญหาจากสถานการต่าง ๆ ได้รับการฝึกคิดวิเคราะห์ ให้ปฏิบัติ จริงในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จัดสภาพแวดล้อมที่ดี มีสื่ออุปกรณ์ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ร่วมกัน จะทำให้นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเองและจะนำไปสู่ ความสามารถในการคิดระดับสูงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมไปใช้

1.1 โรงเรียนประถมศึกษาเอกชนควรมีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เป็นระบบ เน้นการพัฒนาให้ครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีทักษะและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อย่างยั่งยืน

1.2 การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ทั้งในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรนำหลักสูตรการพัฒนาที่หลากหลายมาผสมผสานและบูรณาการ แล้วนำมาใช้ในการ พัฒนาพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน อย่างเหมาะสม เช่น รูปแบบการนิเทศ ติดตาม รูปแบบการฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ รูปแบบการสร้างเครือข่ายทางวิชาการ เป็นต้น

1.3 การนำโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปใช้ในการพัฒนาครู ทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรพิจารณาบริบทควบคู่ไปกับ การพัฒนาด้วยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนประถมศึกษาทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน

2.2 ควรศึกษาเพื่อพัฒนาการมีทักษะการสอนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ของครูให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เชิงระบบและเชิงรูปแบบ เกี่ยวกับการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปได้อย่าง ครบถ้วนและเห็นเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ (2565). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2565*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

จิรประภา อัครบวร. (2554). *พัฒนาคนบนความยั่งยืน.* กรุงเทพมหานคร: หจก. กรกนกการพิมพ์.

ชาญณรงค์ พรรุ่งโรจน์. (2546). *ความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดนัย เทียนพุฒ. (2557). *การบริหารทรัพยากรบุคคลสู่ศตวรรษที่ 21***.** กรุงเทพมหานคร: ไทยเจริญการพิมพ์.

ทองจันทร์ มิระสิงห์. (2558). *การพัฒนาทักษะการคิดแบบสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการคิดแบบ* SCAMPER. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทิศนา แขมมณี. (2557). *ถอดรหัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การสอนกระบวนการคิด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สพจ).

นรินทร์ สุทธิศักดิ์. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ด้านพลศึกษาของนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิตยา ทองสงค์. (2552). *การพัฒนาทักษะการคิดแบบวิพากษ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยกระบวนการคิดแบบไตรสิกขา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสาหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร:

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด.* กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิค พริ้นติ้ง

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2557) *ความคิดสร้างสรรค์ : พรสวรรค์ที่พัฒนาได้* (พิมพ์ครั้งที่ 2) : กรุงเทพมหานคร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปริญญา มีสุข. (2552). *ผลของการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทางวิชาชีพแบบมีส่วนร่วมของครู.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2551**).** *ทักษะ* 5C *เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ***.** กรุงเทพมหานคร: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์. (2553). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วราพร ศรีสว่าง. (2558). *การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของครูผ่านกระบวนการออกแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิสุทธิ์ เวียงสมุทร. (2553). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1-2.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เวียงชัย อติรัตนวงษ์. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สมชาติ กิจยรรยง. (2556). *เทคนิคเสริมสร้างพัฒนาบุคลากรให้บริการเป็นเลิศ.* กรุงเทพมหานคร: สมาร์ทไลฟ์.

สุจิตรา ธนานันท์. (2548). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (human resource development)***.** กรุงเทพมหานคร: ทีพีเอ็น เพรส.

สุมิตรา พงศธร. (2550). *สรุปเรื่องของหลักสูตร. สภาการศึกษา. คาทอลิกแห่งประเทศไทย***.** 79, 15-23.

สุวิทย์ ยอดสละ. (2556). *การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อารี รังสินันท์. (2554). *ความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: ธนการพิมพ์.

Boone, M. (1992). *The Impact of Leadership Behavior of the Superintendent onRestructuring Rural Schools***.** Texas : Abstracts from ERIC database : ERIC NO : 354115.

Erwin, P. (1993). The effects of teacher training on teacher performance and student achievement. *Journal of Educational Research.* 86 (5), 326-334.

Gerlach, V.S. and Ely, D.P. 1971. *Teaching and Media: A Systematic Approach*.New Jersey: Prentice-Hall.

Glaser, E. M. (1965). *Critical Thinking Appraisal Manual*. New York : Harcourt, Brace & World.

Kanaya, T., & McMillan., C. (2005). *Facilitating Communities of Practice in Teacher Professional Development*. Denmark : eLearning Lab, Aalborg University.

Klausmeier, H. J. and R. E. Ripple. (1971). *Learning and Human Abilities: Educational Psychology*. New York : Harper International Editions.

Nadler & Wiggs. (1989). *แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. New York : Harper & Row.

Paziotopoulos, P., & Kroll, J. F. (2004). The effects of L1 proficiency on the processing of L2 words in bilinguals: Evidence from eye movements. *Journal of Memory and Language.* 51 (1), 62-83.

Roger, Carl R. (1970). Carl Roger on Encounter Group.

Tyler, R.W. (1950). *Basic Principles of Curriculum Development and Instruction*. Chicago : University of Chicago Press.

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

The Transformation Leadership of Prisons Administrators Influenced Toward Innovation Organization of Prisons in the Three Southern Border Provinces

ฐิติ เทพษร และ สรัญณี อุเส็นยาง
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
Thiti Thepsorn and Sarannee U-senyang
Princess of Naradhiwas University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: paracetatotti@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ศึกษาระดับของความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ3) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิจัยเป็นเชิงปริมาณโดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 และค่าสัปประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาร์ค (Conbach's coefficient Alpha) เท่ากับ 0.99 กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าพนักงานเรือนจำในสังกัดเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 188 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถพิจารณาตามรายด้านโดยเรียงตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ตามลำดับ 2) ระดับของความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถพิจารณาตามรายด้านโดยเรียงตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม ด้านการสื่อสารที่มีคุณภาพ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการพัฒนาบุคลากร 3) ปัจจัยมีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขต สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถทำนายความเป็นองค์กรนวัตกรรมได้ร้อยละ 67.5 โดย

* วันที่รับบทความ : 6 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 19 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 22 กุมภาพันธ์ 2567
Received: February 6 2024; Revised: February 19 2024; Accepted: February 22 2024

เรียงลำดับความสำคัญจากค่าสัมประสิทธ์พยากรณ์คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างอุดมการณ์ (b= 0.689) และด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล (b= 0.145) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; องค์กรนวัตกรรม; เรือนจำ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the degree of transformational leadership of prison administrator in the three southern border provinces. 2) to study the degree of innovation organizational of prisons in the three southern border provinces. 3) to study the transformational leadership of prison administrators that influences the innovative organization of prisons in the three southern border provinces. The research is quantitative with the research instrument being a questionnaire with an IOC value between 0.67 - 1.00 and a Cronbach's coefficient Alpha value of 0.99. The sample group is prison officer of prisons in the three southern border provinces, 188 people, using proportional stratified random sampling. The statis used to analyze the data were mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The research findings revealed that 1) Both overall and on individual aspects of transformational leadership of prison administrator in the three southern border provinces were at the high level. Those aspects were ranked from the top as: intellectual stimulation, individual consideration, inspirational motivation, and idealized influence respectively. 2) Both overall and on individual aspects of innovation organizational of prisons in the three southern border provinces were at the high level. Those aspects were ranked from the top as: Focusing on the importance of personnel, organization structure improvement, shared vision and goal, effective communication, creative thinking and staff center professional development respectively. 3) Factors influencing innovative organization of prisons in the three southern border provinces could be accounted for 67.5 % by the predictors. intellectual stimulation had the highest regression coefficient: (b= 0.689) and individual consideration (b= 0.145) respectively.

Keyword: Transformational leadership; Innovative Organization; Prison

บทนำ

ในสภาวการณ์ปัจจุบัน โลกได้อยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่สูง ประเทศไทยเองถือว่าเป็นหนึ่งในประเทศประชาคมโลก จึงแน่นอนว่าจะต้องได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูงนี้อย่างแน่นอน สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นคงในหลายมิติ จากภัยคุกคามรูปแบบเดิม (Traditional Threat) ที่เกี่ยวข้องเฉพาะทางทหาร ไปสู่ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non Traditional Threat) ที่ส่งผลกระทบต่อเนื่องในลักษณะไขว้ (Cross Impact) ไปสู่มิติอื่น ๆ เช่น ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การแย่งชิง และแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างรุนแรง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : 15-16) การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้หลายระดับ ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ การเปลี่ยนแปลงในระดับมหภาค หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในระดับองคาพยพทั้งหลายที่เกิดขึ้นทั้งในระดับชาติและระดับระหว่างประเทศ ที่ส่งผลต่อการจัดการภายในประเทศ กล่าวอีกนัยนึงคือ รัฐ ในฐานะผู้บริหารราชการ มีหน้าที่หลักในการสร้างระบบและกลไกเพื่อบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยสร้างความตระหนักรู้ให้กับทุกคนในสังคม และการเปลี่ยนแปลงในระดับจุลภาค หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในระดับหน่วยย่อยหรืออีกนัยหนึ่งคือในระดับองค์กรที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาและสร้างความก้าวหน้า ในการจะดำเนินการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้นั้น ต้องเริ่มจากผู้นำที่มีขีดความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลง (นันธิดา จันทร์ศิริ, 2560 : 81) รวมถึงการที่ผู้นำที่มีภาวะผู้นำซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งต่อการปรับเปลี่ยนขั้นตอน และกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุประสิทธิผลและประสบความสำเร็จในการบริหารงานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตาม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับสูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของทีมและขององค์การ จูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มองค์การหรือสังคม ซึ่งผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ตามนี้กระทำโดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการ (Four I ‘s) คือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจจัยบุคคล (Bass & Avolio, 1994 : 2)

ช่วงยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้องค์กรต้องทำการปรับกลยุทธ์การบริหารองค์กร เพื่อให้พร้อมต่อการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงและให้องค์กรมีความพร้อมและสามารถที่จะแข่งขัน โดยเครื่องมือสำคัญในการปรับเปลี่ยนองค์กรคือการใช้นวัตกรรมเพื่อให้องค์กรมีความสามารถและเพิ่มประสิทธิภาพทางการแข่งขันที่สูงขึ้น องค์กรที่ปรับตัวให้เป็นองค์กรนวัตกรรมได้จะช่วยให้เกิดการพัฒนาองค์กรในทุก ๆ ด้าน เกิดความยืดหยุ่นที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร สามารถระบุจุดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาระบบภายในองค์กรให้ดีขึ้น (สิริภักตร์ ศิริโท และคณะ, 2560 :

160-161) ทั้งนี้ รัตนวดี โมรากุล และคณะ (2560 : 2344) กล่าวว่า องค์กรแห่งนวัตกรรมเป็นแนวคิดการบริหารจัดการองค์การแนวโน้มใหม่ในการปรับเปลี่ยนคุณลักษณะองค์กร หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมองค์กร ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยนมาก่อนเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าของบริบทโลกาภิวัฒน์ที่มีความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักในการเพิ่มคุณค่า พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า และบริการที่ดีมีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการ ความพึงพอใจของลูกค้า และความสามารถเชิงการแข่งขันขององค์กร ทั้งนี้ องค์กรแห่งนวัตกรรมเป็นองค์กรที่สนับสนุนบุคลากรในทุกกระดับให้ใช้พลังงานความคิดในการสร้างสรรค์ คิดค้น และสร้างนวัตกรรมในองค์กร โดยกรมราชทัณฑ์ เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ประกอบด้วยเรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ รวมกันทั้งสิ้น 144 แห่ง โดยแบ่งเขตการบริหารงานเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ออกเป็น 9 เขต และเรือนจำอิสระรวม 15 แห่ง ซึ่งกรมราชทัณฑ์มีภารกิจหน้าที่ควบคุมผู้กระทำความผิด พร้อมทั้งบำบัด ฟื้นฟู และแก้ไขพฤตินิสัยของผู้กระทำผิดให้สามารถกลับคืนเป็นคนดีสู่สังคม สาทิต ปานอ่อน และคณะ, 2556 : 96-97) การบริหารงานกรมราชทัณฑ์ ผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารงานอยู่ภายใต้การบริหารข้อจำกัดหลากหลายด้านทั้งในส่วนของสถานที่คุมขัง บุคลากรในองค์กรมีจำกัด มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ความหลากหลายของมิติทางสังคมในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน และที่สำคัญคือการที่ต้องเผชิญกับโรคระบาด ยิ่งทำให้ผู้บริหารของกรมราชทัณฑ์ต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินทำงานในรูปแบบใหม่เพื่อรองรับปัญหาที่มี ผู้บริหารเรือนจำทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะต้องหาแนวทางในการวางรากฐานในการทำงานเพื่อรองรับอนาคต เพื่อให้การบริหารจัดการของกรมราชทัณฑ์และเรือนจำภูมิภาคสามารถขับเคลื่อนงานได้ตามนโยบายของภาครัฐ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมราชทัณฑ์, 2565 : 2)

จากความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและองค์กรนวัตกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมในบริบทของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐสังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม โดยในปัจจุบันได้รับความสนใจจากหน่วยงานภายนอกเป็นอย่างมาก ถึงการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง การดำเนินงานแก้ไขพฤตินิสัยและหลักสิทธิมนุษยชน ทำให้เรือนจำต้องมีการปรับตัวตามสถานการณ์ต่างๆ อยู่เสมอ และการเป็นองค์กรนวัตกรรม ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นข้อเสนอแนวทางในการพัฒนาเรือนจำในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดการพัฒนาการเป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถบริหารจัดการองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมได้อย่างยั่งยืนและเป็นที่ยอมรับของสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. เพื่อศึกษาระดับของความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาสรุปพร้อมอภิปรายผลการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าพนักงานเรือนจำในสังกัดเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีงบประมาณ 2565 ประกอบด้วยเรือนจำจังหวัดนราธิวาส เรือนจำกลางยะลา เรือนจำกลางปัตตานี และเรือนจำอำเภอเบตง จำนวน 266 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan โดยมีการกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% และความคลาดเคลื่อนที่ 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 157 คน และเพื่อเป็นการทดแทนในกรณีที่แบบสอบถามไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 ของขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Little & Rubin, 2002: 24) เท่ากับ 31 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 188 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำ และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาร์ค (Cronbach‘ S coefficient Alpha) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out)

กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 ถือได้ว่าเครื่องมือมีคุณภาพ มีความเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปยังเรือนจำ ทางไปรษณีย์ตามที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลเรือนจำกลางปัตตานี เรือนจำกลางยะลา เรือนจำจังหวัดนราธิวาส และเรือนจำอำเภอเบตง พร้อมซองเปล่าที่ติดแสตมป์ และจ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่งานการเจ้าหน้าที่ ฝ่ายบริหารของเรือนจำในการรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อยส่งกลับมายังผู้วิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการลงข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อวิเคราะห์แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารเรือนจำและระดับความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำ 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ระหว่างองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารซึ่งประกอบด้วย ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X^1) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X^2) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X^3) และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X^4) กับองค์ประกอบของความเป็นองค์กรนวัตกรรม (Y) เพื่อหาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเพื่อศึกษาความสัมพันธ์กันเองของตัวแปร (Multicollinearity) โดยใช้ค่า VIF (variance inflation factor) มีค่าไม่เกิน 5 ค่า Tolerance มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.2 เพื่อให้ตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาพัฒนากรอบแนวความคิดในการวิจัยคือ ตัวแปรต้น คือ ความเป็นองค์กรนวัตกรรม ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และตัวแปรตามคือ ความเป็นองค์กรนวัตกรรม ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม โครงสร้างองค์กร การมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การสื่อสารที่มีคุณภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ดังภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

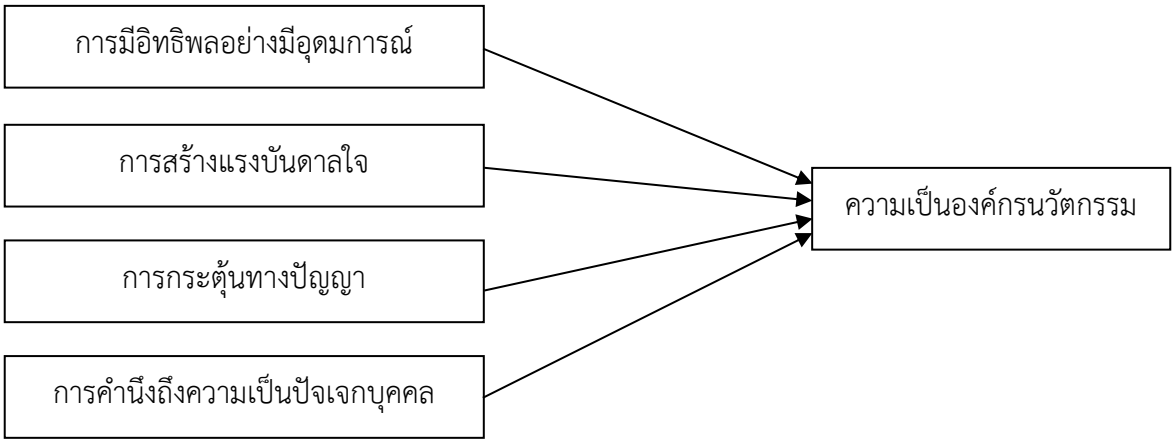

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่มีอิทธิผลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.82, S.D. = 0.76) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.86, S.D. = 0.80) รองลงมาด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.82, S.D. = 0.77) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = 0.86) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.79, S.D. = 0.78) โดยแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	3.79	0.78	มาก
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	3.80	0.86	มาก
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	3.86	0.80	มาก
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.82	0.77	มาก
รวม	3.82	0.76	มาก

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขต สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความเป็นองค์กรนวัตกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67, S.D. = 0.76) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.87) รองลงมาด้านโครงสร้างองค์กร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.77, S.D. = 0.85) ด้านมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.72, S.D. = 0.75) ด้านการสื่อสารที่มีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.66, S.D. = 0.84) ด้านความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.61, S.D. = 0.85) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.60, S.D. = 0.79) โดยแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความเป็นองค์กรนวัตกรรม	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม	3.72	0.75	มาก
2. ด้านโครงสร้างองค์กร	3.77	0.85	มาก
3. ด้านมุ่งเน้นความสำคัญของบุคลากร	3.81	0.87	มาก
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร	3.60	0.79	มาก
5. ด้านการสื่อสารที่มีคุณภาพ	3.66	0.84	มาก
6. ด้านความคิดสร้างสรรค์	3.61	0.85	มาก
รวม	3.67	0.76	มาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่มีอิทธิผลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขต สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อ ความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขต สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยวิธี (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยมีค่า Tolerance มีค่าเท่ากับ 0.389 มีค่าเข้าใกล้ 1.00 ค่า VIF เท่ากับ 2.573 มีค่าไม่เกิน 10.00 ถือว่าผ่านเงื่อนไขในการใช้สถิติวิเคราะห์ Multiple Regression โดยไม่เป็น Multicollinearity ผลการทดสอบ พบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขต สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adjust R^2 = 0.675) สามารถอธิบายการผันแปรของตัว

แปรตามความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ร้อยละ 67.5 โดยด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขต สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มากที่สุด (B = 0.689) รองลงมา คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (B = 0.145) โดยสามารถเขียนในรูปสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

Y = 0.491 + 0.689(ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล) + 0.145(ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์)

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ของบุคลากรสถาบันการศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามจังหวัดชายแดนใต้จำแนกรายด้าน

ตัวพยากรณ์	B	SE	Beta	t	Sig	Multicollinearity	
						Tolerance	VIF
ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	0.145	0.065	0.151	2.245	0.026*	0.389	2.573
ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	0.689	0.066	0.698	10.382	<0.001*	0.389	2.573
ค่าคงที่	0.491	0.168		2.921	0.004		

R^2= 0.675, Adjust R^2 = 0.671, SEE = 0.436, F = 192.021, Significanct = P-value<0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากกรมราชทัณฑ์ มีการบริหารงานราชการโดยได้จัดแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของกรมราชทัณฑ์ขึ้น เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบหลักในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การปฏิบัติราชการตามภารกิจของกรมราชทัณฑ์บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด และมุ่งเป้าสู่ความสำเร็จอันจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายและแผนอื่น ๆ รวมไปถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (SDGs) ที่กรมราชทัณฑ์จะสามารถสนับสนุนเชื่อมโยงให้เกิดความสำเร็จต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ทั้งโดยตรงและโดยทางอ้อมอย่างมีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่า และประโยชน์สูงสุดต่อไป (กองยุทธศาสตร์และ

แผนงาน กรมราชทัณฑ์, 2566 : 2) รวมถึงการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่เข้าใจได้โดยง่าย มีสายบังคับชามีการถ่ายโอนอำนาจออกไปสู่ส่วนภูมิภาค ทำให้สามารถถ่ายทอดนโยบาย และแนวทางการพัฒนาต่างๆ ไปได้ครอบคลุมทั่วประเทศ มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน แต่ด้วยกรมราชทัณฑ์เป็นองค์กรขนาดใหญ่มีสายบังคับบัญชายาว จึงทำให้การบริหารงานมีหลายขั้นตอนตามลำดับสายบังคับบัญชา และการบริหารของหน่วยงานในสังกัดซึ่งอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่จะประสบความสำเร็จโดดเด่น มักขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตัวบุคคลที่เป็นผู้บริหารหน่วยย่อยตามเรือนจำต่าง ๆ นั้นจึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารเรือนจำต้องแบบอย่างและผลักดันให้มีการขับเคลื่อนองค์กรไปข้างหน้า ไม่หยุดนิ่ง ดำเนินกิจการตามแนวทางการพัฒนาองค์กร ปฏิบัติราชการตามภารกิจที่กรมราชทัณฑ์กำหนด จึงเหตุผลที่ทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำ ในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามแนวคิดของ Bass and Avolio (1994) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) เป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตามโดยที่เปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงกว่าที่คาดหวัง มุ่งเน้นพัฒนาผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ในระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Hill and McShane (2008 : 416-417) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นพฤติกรรมของผู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์และองค์กร เป็นผู้ที่ผลักดันทิศทางกลยุทธ์ใหม่และกระบวนการดำเนินงาน ที่ให้ความสำคัญต่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารจึงต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีการใช้อำนาจการตัดสินใจของภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ มีความสามารถในการจูงใจบุคลากรในองค์กรให้เปลี่ยนแปลงเจตคติ และพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรไปในทิศทางที่เหมาะสม สามารถเพิ่มประสิทธิผลขององค์กรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ้งนภา จันทร์ลี้ (2562 : 81) ได้ศึกษาถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2, ธัญญามาศ แดงสีดา (2565 : 82) ได้ศึกษาถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1, อุบลรัตน์ สุขพันธ์ และจรัส อติวิทยาภรณ์ (2566 : 100) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1, แสงดาว คณานับ และลัดดาวัลย์ เพรชโรจน์ (2566 : 1040) ได้ศึกษาถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี, สุพจน์ ปลื้มจิตร และวิเชียร รู้ยืนยง (2566 : 208) ได้ศึกษาถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น, พิทยาภรณ์ ปัญญาหอม และกฤษดา ผ่องพิทยา (2566 : 51) ได้ศึกษาถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สงผลต่อการปฏิบัติงานของครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี และวิทยา ดวงสินธุ์ (2566 : 19) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งทั้งหมดมีผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาระดับความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำของเรือนจำในเขต สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากกรมราชทัณฑ์ มีการบริหารงานราชการโดยได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570) ของกรมราชทัณฑ์ขึ้น เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบหลักในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์ ซึ่งได้กำหนดเป้นแนวทางการพัฒนาให้เรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศปฏิบัติราชการในห้วงระยะเวลา 5 ปี ในประเด็นของการส่งเสริมในการพัฒนาและนำเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในงานราชทัณฑ์ โดยส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้และพัฒนานวัตกรรมในงานราชทัณฑ์ มีการพัฒนากระบวนงานให้ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลมากขึ้น ยกระดับขีดความสามารถของระบบฐานข้อมูลผู้ต้องขังและฐานข้อมูลสำคัญของกรมราชทัณฑ์ให้มีสมรรถนะสูง และสามารถบูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบดิจิทัล นำไปสู่การบริหารงานราชทัณฑ์ที่ใช้หลักฐานและข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสนับสนุนการปฏิบัติงานราชทัณฑ์ให้มีความทันสมัยรวดเร็วโปร่งใส และเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการประชาชน มุ่งสู่การเป็นภาครัฐที่ทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง โดยมีแผนงาน/โครงการที่สำคัญคือ โครงการบริหารจัดการและพัฒนาระบบงานสารบรรณกรมราชทัณฑ์ โครงการพัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม โครงการสร้างสถิติฐานข้อมูลจากการปฏิบัติของกรมราชทัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และเพื่อการเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติตามภารกิจ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับบริหารจัดการข้อมูลผู้ต้องขังและเชื่อมโยงข้อมูลภายในกระบวนการยุติธรรม และสุดท้ายโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสนับสนุนการควบคุมดูแลผู้ต้องขัง รวมไปถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพปลูกฝังจิตวิญญาณของการเป็นข้าราชการที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรมปฏิบัติงานด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สร้างระบบการบริหารงานทรัพยากรบุคคลที่มีคุณธรรมโปร่งใสและจัดให้มีความก้าวหน้าในอาชีพของแต่ละสายงาน มุ่งเพิ่มขีดสมรรถนะของบุคลากรด้วยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะในการคิดเชิงวิพากวิจารย์ มีความทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมถึงการสร้างแรงจูงใจและจัดสวัสดิการที่เหมาะสมกับภาระงานที่มีความตรากตรำ เพื่อรักษาบุคลากรให้อยู่กับองค์กร โดยมีแผนงานและโครงการคือ โครงการบริหารงบบุคลากรภาครัฐเพื่อประสิทธิภาพงานราชทัณฑ์ โครงการบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างมืออาชีพในการขับเคลื่อนภารกิจงานราชทัณฑ์ โครงการการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานทางวินัยและเสริมสร้างสมรรถภาพข้าราชการ โครงการพัฒนาสมรรถนะหลักพื้นฐาน โครงการพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญ โครงการพัฒนาสมรรถนะนักบริหาร โครงการอำนวยการปฏิบัติงานสนับสนุนในการขับเคลื่อนงานเพื่อพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์ และสุดท้ายโครงการศักยภาพบุคลากรราชทัณฑ์

มุ่งสู่การปฏิบัติตามมาตรฐานสากล (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมราชทัณฑ์, 2566 : 49-53) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Mckeown (2008 : 2) ได้กล่าวว่า องค์กรนวัตกรรมคือ องค์กรที่มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงทางด้านกระบวนการทางความคิดเพื่อก่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่แตกต่างและเป็นประโยชน์ขึ้นมา ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชชาภา ตันเตียว และอรพรรณ คงมาลัย (2563 : 152) ที่พบว่า การเป็นองค์กรนวัตกรรมนั้น เริ่มจากที่ผู้นำหรือผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญกับการเป็นองค์กรนวัตกรรม ผู้บริหารได้ต้องกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ นโยบาย ตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนวัตกรรม การถ่ายทอดนโยบาย และกลยุทธขององค์กรอย่างทั่วถึง องค์กรควรปรับโครงสร้างที่เหมาะสมต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม การมีบุคลากรที่เพียงพอ มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ร่วมถึงการสร้างโอกาสในการสร้างสรรค์นวัตกรรม เช่น การจัดโครงการประกวดการสร้างสรรค์นวัตกรรมในองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร์ และคณะ (2564 : 13) ที่พบว่า การสร้างองค์กรนวัตกรรมนั้นผู้บริหารย่อมมีบทบาทสำคัญในการกำหนดและควบคุมทิศทางให้บรรลุเป้าประสงค์ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา สามารถสร้างบรรยากาศการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ มีการจัดโครงสร้างที่ยืดหยุ่นให้สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างเป็นอิสระ พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์และเผยแพร่นวัตกรรมที่มีคุณภาพ

จากผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขต สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารเรือนจำที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 4 ด้าน พบว่า มี 2 ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ ความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขต 3 จังวัดชายแดนภาคใต้ โดยรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X^1) และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X^4) ตัวแปรที่มีอำนาจการพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X^4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.689 รองลงมาคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X^1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.145 ตัวแปรทั้ง 2 องค์ประกอบ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขต สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Y) โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 67.5 (R2= 0.675) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเรือนจำในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีการนำภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมมาปรับใช้ในการบริหารงานในองค์กร ให้ก้าวสู้องค์กรนวัตกรรมภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ มุ่งเน้นให้มีนวัตกรรมในองค์กรในการตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ โดยผู้บริหารมีอิทธิพล ก่อให้เกิดความศรัทธาเชื่อมั่นของบุลากรในองค์กรที่มีต่อตัวของผู้บริหาร รวมถึงการเคารพซึ่งกันและกันของผู้บริหารและบุคลากร เข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกัน คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล พร้อมที่จะให้การตอบสนองความต้องการของบุคลากร โดยเชื่อว่าจะสามารถร่วมกันพัฒนาองค์กร พัฒนาบุคลากร ให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นที่พึงพอใจต่อผู้รับบริการ สอดคล้องกับแนวคิดของ นันธิดา จันทร์ศิริ (2560 : 86-87) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลง จะเป็นพลังสำคัญต่อการนำหรือการบริหารองค์กร ที่ส่งผลต่อผู้ตามในการสนับสนุนการทำงานให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผู้นำมีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้ตามได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ ในการพัฒนาทักษะทางปัญญา รวมทั้งผู้นำการเปลี่ยนแปลงจักต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ บุษบา คำโฮม (2562 : 4) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อนวัตกรรมองค์กรและพฤติกรรมนวัตกรรมของพนักงานผ่านลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำ วัฒนธรรมมุ่งความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ มีการให้อำนาจพนักงาน การเรียนรู้ขององค์กร การเชื่อถือกันระหว่างพนักงานและการแบ่งปันความรู้ระหว่างพนักงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐากูร อนุสรณ์พาณิชกุล (2563 : 14) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการจัดการนวัตกรรมที่มีผลต่อความสำเร็จวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการนวัตกรรม และยังส่งผลทางอ้อมต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทย์ มงคลวิสุทธิ์, บุญฑวรรณ วิงวอน และสุริยจรัส เตชะตันมีนสกุล (2563 : 13) ได้ศึกษา องค์กรแห่งนวัตกรรมในฐานะบทบาทเชื่อมโยงระหว่างภาวะผู้นำและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางบวกต่อนวัตกรรมองค์กร การบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง และผลการดำเนินงานของโรงพยาบาล ทั้งนี้ จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ทั้ง 2 ด้านมีอิทธิพลต่อ ความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำในเขต 3 จังวัดชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความแตกต่างกับงานวิจัยของ สาธิต สุวรรณโสภา และวงศ์รา สุวรรณิน (2564 : 121) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสร้างสรรค์นวัตกรรมของพนักงานบริษัทลิสซิ่งในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ส่งผลต่อพฤติกรรมการสร้างสรรค์นวัตกรรมของพนักงานบริษัทลิสซิ่งในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้

1.1 ควรมีการกำหนดนโยบายในการพัฒนาเรือนจำให้เป็นองค์กรนวัตกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนการสร้างสรรค์นวัตกรรมทั้งในระดับของภายในเรือนจำ ระดับเขต และระดับประเทศ และถ่ายทอดนโยบายด้านนวัตกรรมแก่บุคลากรให้เข้าใจและเกิดความตระหนักอย่างลึกซึ้ง

1.2 ควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านนวัตกรรมองค์กรอย่างยั่งยืนที่มีความสอดคล้องเหมาะสมและมีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของเรือนจำ ไม่ว่าจะเป็น คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากร ปัจจัยด้านยอมรับนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง และตัวแปรอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรม

2.2 ควรศึกษาในกลุ่มเจ้าพนักงานเรือนจำในเขตภูมิภาคอื่น ๆ หรือในกลุ่มเรือนจำที่เป็นต้นแบบของเรือนจำดีเด่น เช่น เรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำกลางนครปฐม เรือนจำกลางเชียงใหม่ และเรือนจำอื่น ๆ ซึ่งแน่นอนว่าในบริบทที่แตกต่างกัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลย่อมมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้กรมราชทัณฑ์ได้มีแนวทางในการพัฒนาเรือนจำให้เป็นองค์กรนวัตกรรมได้

เอกสารอ้างอิง

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมราชทัณฑ์. (2565). *แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 –2570). ของกรมราชทัณฑ์.* ม.ป.พ.

ฐากูร อนุสรณ์พาณิชกุล. (2563). รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการจัดการนวัตกรรมที่มีผลต่อความสำเร็จวิสาหกิจชุมชน ในเขตภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.* 9 (2), 14-25.

ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร, สุริยะ วชิรวงศ์ไพศาล, พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ และ กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญ. (2564). การศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกของประเทศไทยให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม. *วารสารสังคมศาสตร์*. 10 (2), 20-35.

ธัญญามาศ แดงสีดา. (2565). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก

นันธิดา จันทร์ศิริ. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนในการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมภายในองค์กร. *วารสารสารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์.* 17 (1), 79-98.

บุษกร คำโฮม. (2562). บทบาทของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการส่งเสริมนวัตกรรมองค์กร. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 16 (75), 1-6.

พิชชาภา ตันเทียว และอรพรรณ คงมาลัย. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรม บริบท การประปานครหลวง. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*. 18 (1), 141-158.

พิทยาภรณ์ ปัญญาหอม และกฤษดา ผ่องพิทยา. (2566). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร.* 14 (1), 47-58.

รัตนวดี โมรากุล, ดวงใจ ชนะสิทธิ, นภาเดช บุญเชิดชู และ อรพรรณ ตู้จินดา. (2560). การวิเคราะห์องค์ประกอบองค์กรแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. Veridian E-Journal, Silpakorn University *ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 10 (2), 2341-2355.

รุ้งนภา จันทร์ลี. (2562). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. RBRU e-Thesis. https://etheses.rbru.ac. th/showthesis.php?theid=326&group=20.

วิทย์ มงคลวิสุทธิ์, บุญฑวรรณ วิงวอน และ สุริยจรัส เตชะตันมีนสกุล. (2563). องค์กรแห่งนวัตกรรมในฐานะบทบาทเชื่อมโยงระหว่างภาวะผู้นำและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน. *Journal of Management Science Chiang Rai Rajabhat University*. 16 (2), 1-22.

วิทยา ดวงสินธุ์. (2566). อิทธิพลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. *วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์*. 1 (1), 15-21.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2562). โครงการวิเคราะห์ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติในบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม. *รายงานฉบับสุดท้าย* (Final Report) *โครงการวิเคราะห์ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติในบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม*. 1 (1), 1-10.

สาธิต ปานอ่อน, ปภาวดี มนตรีวัต และจีระ ประทีบ. (2556). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการในกลุ่มเรือนจำเขต 7. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*. 11 (1), 97-106.

สาธิต สุวรรณโสภา และวงศ์ธีรา สุวรรณิน. (2563). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤตกิรรม การสร้างสรรค์นวัตกรรมของพนักงานบริษัทลีสซิ่งในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. 4 (1), 110-125.

สิริภักตร์ ศิริโท, รัตติญา ละเต็มซัน และวิวัฒน์ กิตติพงศ์โกศล. (2560). ความเป็นองค์กรนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารบริหารธรุกิจเทคโนโลยีมหานคร*. 14 (1), 159-177.

สุพจน์ ปลื้มจิตร และวิเชียร รู้ยืนยง. (2566). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. 13 (2), 202-215.

แสงดาว คณานับ และลัดดาวัลย์ เพรชโรจน์. (2566). ได้ศึกษาถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี. *วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์*. 8 (2), 1035-1048.

อุบลรัตน์ สุขพันธ์ และ จรัส อติวิทยาภรณ์. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น.* 5 (6), 92-109.

Avolio, B.J. and B.M. Bass, 1994. Individual Consideration Viewed at Multiple Levels of Analysis: A Multi-Level Framework for Examining the Diffusion of Transformational Leadership. *Leadership Quarterly*. 6 (2), 199-218.

Hill, Charles W.L. & McShane, S.L. (2008). Principple of management. McGraw-Hill.

McKeown, M. (2008). *The Truth About Innovation.* Prentice Hall.

Little, R.J.A., & Rubin, D.B. (2002). *Statistical analysis with missing data*. (2nd.ed.). John Wiley & Sons.

การพัฒนาระบบและกลไกการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษาและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด

Development of System and Decentralization of Responsibility Mechanisms on Queen Sirikit Health Center and Health Promoting Hospital to the Roi-Et Provincial Administrative Organization

นภัสวรรณ์ ภูริพันธุ์ภิญโญ
โรงพยาบาลร้อยเอ็ด
Napassawan Puripanpinyo
Roi-Et Hospital
E-mail: N.phuri101@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบลงมือปฏิบัติร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสถานการณ์ พัฒนา และประเมินระบบและกลไกการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษาและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้บริหาร 12 คน ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจ 20 คน ผู้แทนผู้ปฏิบัติการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ 15 คน ตัวแทนผู้ปฏิบัติงาน 180 คน และผู้รับบริการ 200 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน แนวคำถามถามสำหรับการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ ผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในประเด็นย่อยของด้านระบบและกลไกและกระบวนการพบว่า สอน.และ รพ.สต.มีความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI 0.30 ขึ้นไป ทั้ง 4 ประเด็น โดยมีความต้องการจำเป็นด้านสาธารณสุขมูลฐาน (สสม.) และการจัดบริการปฐมภูมิมากที่สุด (PN I= 0.44) ด้านงบประมาณการเงินและบัญชี (PNI = 0.37) ด้านโครงสร้างองค์กร(PNI = 0.32) และด้านงานบุคคล (PNI=0.31 ตามลำดับ 2) ระบบและกลไกการถ่ายโอนภารกิจประกอบด้วย(1) การประเมินความพร้อมของผู้รับโอนภารกิจ (2) แจ้งผลการประเมินความพร้อมของ อบจ.ให้แก่ผู้ถ่ายโอนภารกิจ (3) การมอบข้อมูลภารกิจ กรอบงบประมาณ อัตรากำลังบุคลากร และพัสดุครุภัณฑ์ (4) การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหาร และ (5) การกำกับดูแล และประเมินผลกระทบ และ 3) ผลการประเมินระบบและกลไก หลังการถ่ายโอนภารกิจพบ

* วันที่รับบทความ : 24 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 28 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 29 มิถุนายน 2567
Received: June 24, 2024; Revised: June 28, 2024; Accepted: June 29, 2024

ปัญหาควาไม่พร้อมด้านระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดสรรงบประมาณด้านค่าจ้างบุคลากร การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์และเวชภัณฑ์ไม่เพียงพอ ความกังวลใจเกี่ยวกับความมั่นคงของตำแหน่งงาน ผู้บริหารฯ บางส่วนทั้งหน่วยโอนและหน่วยรับโอนคัดค้านและไม่สนับสนุนการถ่ายโอนภารกิจ และมองว่าการถ่ายโอนจำนวนมากจะส่งผลกระทบต่อระบบการให้บริการ และผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดส่วนใหญ่ลดลง

คำสำคัญ: ระบบและกลไก; การถ่ายโอนภารกิจ

Abstract

This research was a collaborative action research. The research objective were to study the situation, develop and evaluate systems and mechanisms for transferring the Queen Sirikit Health Centers and Subdistrict Health Promotion Hospitals to the Roi-Et Provincial Administrative Organization. The key informants were consisted 12 of executives, 20 of stakeholders involved in mission transfer, 15 of representatives of primary health service operators, 180 of operators, and 200 of service recipients, derived from purposive sampling. Data were collected using questionnaires, work performance record form , questions guideline to ask for group discussions. Data were analyzed using descriptive statistics and content analysis. Summary of the research findings; 1) Situation analysis; The results of prioritizing necessary needs in the sub-issues of systems and mechanisms and processes found that teaching and subdistrict health promotion hospitals had essential needs with a PNI index of 0.30 and above in all 4 issues, with essential needs in Primary health care (NHS) and primary care provision were the most (PN I= 0.44), financial budget and accounting (PNI = 0.37), organizational structure (PNI = 0.32), and personnel (PNI = 0.31, respectively). 2) Mission transfer systems and mechanisms include (1) assessing readiness of mission transferee (2) reporting the results of readiness assessment of mission transferee Provincial Administrative Organization to transferring mission (3) Providing mission information, budget framework, and personnel rates. and supplies and equipment (4) practicing understanding of management guidelines and (5) supervision and impact assessment, and 3) results of system and mechanism evaluation. After transfer of mission, problems were encountered regarding the unpreparedness of related regulations and laws. Budget allocation for personnel wages purchasing materials insufficient equipment and medical supplies Concerned about job security, some executives in both transferring and receiving units oppose and do not support mission transfers. and viewed that large transfers would affect the service system and operating results according to most indicators decreased.

Keyword: System and mechanisms; Decentralization of responsibility.

บทนำ

การกระจายอำนาจในประเทศไทยเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างรัฐครั้งสำคัญที่ส่งผลต่อประชาชนในทุกๆ ระดับ เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงอำนาจในการบริหารจัดการสาธารณะจากที่รัฐบาลกลางมีอำนาจมาโดยตลอด ซึ่งอำนาจที่เคยอยู่ภายใต้กระทรวง ทบวง กรมได้ถูกโอนไปให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งในระดับบนและระดับล่าง อันเป็นผลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ การเปลี่ยนแปลงนี้จึงคาดหวังได้ว่าจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองอย่างทั่วถึงทั้งยังเป็นการสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่คนในท้องถิ่น เช่นเดียวกับการกระจายอำนาจทางด้านสาธารณสุข เป็นกลไกหนึ่งของการปฏิรูประบบสุขภาพของหลายประเทศ ด้วยฐานความเชื่อว่าจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบสุขภาพที่ดีขึ้นทั้งด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยมีการยอมรับว่าแม้ผลกระทบจากกรกระจายอำนาจด้านสาธารณสุขจะพิสูจน์ได้ไม่ชัดนัก แต่ก็เห็นพ้องกันว่าเกิดผลติต่อระบบสุขภาพมากกว่าผลเสีย (วินัย ลีสมิทธิ์ และ สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์, 2553)

กระบวนการกระจายอำนาจของประเทศไทยเป็นผลจากมาตรา ๒๕0 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแล และจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามกฎหมายที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 17 (19) ประกอบกับกฎกระทรวงมหาดไทย ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัดการรักษาพยาบาล การป้องกันและบำบัดรักษาโรคติดต่อ รวมทั้งแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) ให้กำหนดให้กระทรวงสาธารณสุขถ่ายโอนสถานีอนามัย โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลทั่วไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมและในระยะสุดท้ายให้ถ่ายโอนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด และ (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2555 ; สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564)

แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ.2540 และ ปี พ.ศ.2550 จะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจการปกครองจากส่วนกลางสู่ส่วนภูมิภาค รวมทั้งมีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแล้ว แต่รูปธรรมความก้าวหน้าของการกระจายอำนาจก็ปรากฏให้เห็น ได้น้อยมาก โดยเฉพาะในด้านสุขภาพ ช่วงเวลากว่า 15 ปีที่ผ่านมาได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า การมีองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการกระจายอำนาจมากมายหลากหลายรูปแบบ แต่ก็ยากที่จะมีผู้ใดกล้าตัดสินใจเปลี่ยนแปลงระบบไปตามทางเลือกเหล่านั้น มีแต่เพียงโครงการนำร่องถ่ายโอนสถานีอนามัยไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในปี พ.ศ.2550

จำนวน 28 แห่ง สถานีอนามัยเท่านั้น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 0.3 ของสถานีอนามัยที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2555)

ในปี พ.ศ.2551-2563 พบว่าการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขยังไม่ประสบความสำเร็จตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) ด้านการถ่ายโอนภารกิจ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดให้รัฐกระจายอำนาจให้แก่ อปท. และให้ อปท. มีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นฯ โดยพบว่า สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการถ่ายโอนสถานีอนามัย (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖0 พรรษา นวมินทราชินี) จำนวน ๒๓ แห่งในปี พ.ศ. 2551 จำนวน 19 แห่งในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 4 แห่งในปี พ.ศ. 2557 จำนวน 1 แห่งในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 6 แห่งในปี พ.ศ. 2562 และจำนวน 8 แห่งในปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งสิ้น 65 แห่ง จากจำนวนสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 9.787 แห่งทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ 0.66 (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564) หลังจากการถ่ายโอนแล้วสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)ได้ติดตามประเมินผลและถอดบทเรียนการถ่ายโอนสถานีอนามัยดังกล่าวมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 โดยร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช) และสำนักงานวิจัยและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ (สวค.) จัดประชุมบทเรียนและทิศทางในอนาคตการถ่ายโอนสถานีอนามัยขึ้น เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2555 ในครั้งนี้ลือชัย ศรีเงินยวง (2555) ได้ฉายภาพรวมสถานการณ์และสะท้อนความสำเร็จและความล้มเหลวที่แตกต่างหลากหลายของสถานีอนามัยถ่ายโอนทั้ง 28 แห่ง แม้ว่าหลายแห่งจะยังคงมีปัญหาการบริหารแบบเดิม ๆ แต่ส่วนใหญ่ก้าวหน้ารุดไปข้างหน้า การปรับตัวได้ทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่และผู้บริหารท้องถิ่นเริ่มชัดเจนขึ้น ภาพความสำเร็จตามอุคมคติ คือ สามารถตอบโจทย์สุขภาพของท้องถิ่นที่ตรงจุด โดยในการทำงานของ สอ. จำนวน 12 แห่ง จาก 28 แห่ง มีแพทย์ให้บริการประจำ เปิดคลินิกนอกเวลา ขยายบริการด้านทันตสุขภาพ มีบริการนวดแผนไทย และกายภาพบำบัด บางแห่งมีโครงการเชิงรุก เพื่อตอบโจทย์ความต้องการในพื้นที่สามารถดำเนินบทบาททั้ง 3 ด้าน คือ การรักษาพยาบาล การส่งเสริมป้องกัน และการควบคุมโรคในชุมชนได้อย่างเต็มที่ ขณะที่ สอ. จำนวน 16 แห่ง ลักษณะงานไม่ต่างจากบทบาทสถานีอนามัยทั่วไปจากก่อนและหลังถ่ายโอน คือ มีการทำงานตามนโยบายของท้องถิ่นที่ต้องร่วมกับส่วนงานอื่นๆ ของ อบต. ในอีกด้านยังมีปัญหาและอุปสรรคของสถานีอนามัยถ่ายโอนที่หลายส่วนยังคงเผชิญอยู่ โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้การถ่ายโอนในรอบ 4-5 ปีที่ผ่านมามีความล่าช้า คือ ความไม่ชัดเจนของนโยบายจากผู้กำหนดนโยบาย ทำให้เกิดผลเชิงคัดค้านของผู้บริหารระดับจังหวัด และอำเภอที่ชัดเจนที่สุด คือ การตัดขาดหรือลดการสนับสนุนทางวิชาการ และงบประมาณของเครือข่ายบริการสาธารณสุขในหลายพื้นที่ ขณะที่ปัญหาด้านกำลังคนคือ ยังไม่มีบุคลากรเข้ามาตามอัตราที่ระบุไว้

นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังพบว่า ความไม่พร้อมของสถานีอนามัยถ่ายโอนในหลายพื้นที่มิใช่ปัญหาเฉพาะคน หรือเฉพาะพื้นที่ แต่เกี่ยวกับบริบทเชิงโครงสร้างทั้งสิ้นทางออกในเรื่องนี้นอกเหนือจากการเรียกร้องความชัดเจนเชิงนโยบายแล้ว การระดมสรรพกำลังเพื่อช่วยให้สถานีอนามัยถ่ายโอนในภาพรวมสามารถก้าวผ่านอุปสรรคสู่ความสำเร็จได้ เช่น การเร่งบรรจุอัตราว่างให้เต็มโดยเร็ว การสร้างระบบและกลไกแก้ปัญหาการบริหารที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จ ฯลฯ นับเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่จะทำให้ทุกฝ่ายโดยเฉพาะสถานบริการอื่นๆ ที่พร้อมจะถ่ายโอนเกิดความมั่นใจและกล้าที่จะตัดสินใจถ่ายโอนได้เร็วและมากขึ้น (พงษ์พิสุทธิ์ จงอุดมสุข, 2555) และการศึกษานี้ยังได้เสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญสำหรับการถ่ายโอนครั้งต่อไป เช่น โดยรวมสถานการณ์และความสำเร็จของสถานีอนามัยถ่ายโอนทั้ง 28 แห่ง มีความหลากหลาย แตกต่าง แทบจะไม่เหมือนกันเลย แม้ว่าหลายแห่งจะยังคงมีปัญหาการบริหารเติมๆ แต่ส่วนใหญ่ก้าวรุดไปข้างหน้า การปรับตัวได้ทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่และผู้บริหารท้องถิ่น เริ่มชัดเจนขึ้น ภาพความสำเร็จตามอุดมคติ คือ การตอบโจทย์สุขภาพของท้องถิ่นที่ตรงจุด มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทรัพยากรพร้อมและมีความสนุก ท้าทายใหม่ๆ สำหรับคนทำงาน มองเห็นได้ชัดเจนในหลายพื้นที่ ถึงกระนั้นก็ตามการก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพขึ้น มีหลายก้าวที่ต้องเดิน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกระทรวงสาธารณสุขควรถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบสำคัญในการร่วมกันสร้างนโยบายหรือกลไกพิเศษที่จะให้มีการบรรจุคนลงในตำแหน่งที่ว่างของสถานีอนามัยถ่ายโอน โดยเร็วที่สุด และอย่างจริงจัง เพื่อให้สถานีอนามัยถ่ายโอนส่วนใหญ่ มีกำลังคนมากเพียงพอ ที่จะก้าวข้ามระยะเปลี่ยนผ่านไปได้อย่างประสบผลสำเร็จ (ลือชัย ศรีเงินยวง, ประเชิญ ศิริวรรณ, สายสุดา วงศ์จินดา และสลักจิต ชื่นชม, 2555)

ทั้งนี้เห็นว่าก่อนการถ่ายโอนสถานบริการสาธารณสุขครั้งใหม่ควรให้ความสำคัญกับการเตรียมการเพื่อสร้างความพร้อมทั้งกับท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยควรจะ (1) การสร้างคู่มือหรือแนวปฏิบัติกลาง (Standard of Practice- SOP) ที่ระบุบทบาทหน้าที่ และสิ่งที่ควรทำ อย่างชัดเจนของ อปท. ในการรับโอนสถานบริการ โดยเฉพาะการบริหารงานบุคคล และงบประมาณ (2) การทำคู่มือ หรือ/และการจัดประชุม/อบรมให้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่จะถ่ายโอนให้เข้าใจและเตรียมพร้อมเพื่อการทำงานกับองค์กรที่มีระบบและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และ (3) การสร้างคู่มือ/การฝึกอบรม สำหรับบุคลากร/ผู้บริหารของ อปท. โดยเฉพาะปลัดฯ รองนายกฯ หัวหน้าส่วนงานต่างๆ เพื่อเรียนรู้การอยู่ร่วมกับองค์กรใหม่ที่จะเข้ามา สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การถ่ายโอนควรเป็นกระบวนการที่ต้องให้เวลาในการเรียนรู้และทำความเข้าใจ ของทั้งผู้ที่จะถ่ายโอนและท้องถิ่นที่รับโอน ไม่ควรเป็นกระบวนการที่เร่งรัด และสปสช. และกระทรวงสาธารณสุขควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ที่ระบุให้ CUP มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสนับสนุนทรัพยากร ความรู้ทางวิชาการและการติดตามดูแล ด้านมาตรฐานบริการ/ทางวิชาการแก่สถานีอนามัยถ่ายโอน ทั้งด้วยเหตุผลทางวิชาการ และเหตุผลด้านความเป็นธรรมทางสังคมในการจัดสรรและกระจายทรัพยากร (ลือชัย ศรีเงินยวง, ประเชิญ ศิริวรรณ, สายสุดา วงศ์จินดา และสลักจิต ชื่นชม, 2555)

อย่างไรก็ตามการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะในความหมายของการกระจายอำนาจทางกรบริหาร หรือทางการเมืองและด้วยรูปแบบอันหลากหลายที่พบเห็นได้จากประสบการณ์ของหลายประเทศ แต่บทสรุปว่าด้วยผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นล้วนเกิดความแตกต่างและมีข้อโต้แย้งได้ทั้งสิ้น (ปรีดา แต้อารักษ์, นิภาพรรณ สุขศิริ และรำไพ แก้ววิเชียร, 2551) เป้าหมายของการกระจายอำนาจที่คาดหวังคือ ประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรที่ทั่วถึง และเป็นธรรมในการตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่ ก็อาจติดตามด้วยปัญหาอื่นที่ตามมา เช่น ปัญหาการไม่ประหยัดในขนาด (Economy of scales) ความเหลื่อมล้ำระหว่างเขตพื้นที่อาจมีการแทรกแซงทางการเมือง ไม่เชื่อมโยงกับระบบสุขภาพใหญ่ ฯลฯ

ต่อมาในปี พ.ศ.2564 ได้มีประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2564 ให้ อบจ. ที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจ สอน. และ รพ.สต. มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการป้องกันและบำบัดโรค การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน การรักษาพยาบาลอย่างง่าย การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์และการคุ้มครองผู้บริโภค ให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐอย่างเหมาะสม สามารถพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังให้การถ่ายโอนบุคลากรเป็นไปตามความสมัครใจ ให้ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจที่คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ อบจ. ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนฯ ตามแนวทางการดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจฯ โดยมีเกณฑ์การประเมินความพร้อมของ อบจ.ในการรองรับภารกิจสอน.และ รพ.สต. (4 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด) พบว่าผลการประเมินฯ มี อบจ. ที่มีความพร้อมรับถ่ายโอน สอน. และ รพ.สต.จำนวน 49 แห่งมีจำนวน รพ.สต. แจ้งความประสงค์ขอโอนไป อบจ. 3,036 แห่ง (ข้อมูล ณ 30 พ.ย. 64) มติการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารภารกิจถ่ายโอนฯ แจ้งผลการประเมินฯ รายชื่อ รพ.สต. ที่ประสงค์ถ่ายโอนให้ อบจ. เพื่อยืนยัน และแจ้งกลับคณะอนุกรรมการฯ ภายใน 7 ตุลาคม 2564 ถ่ายโอนภารกิจ ให้แล้วเสร็จภายใน 1 ตุลาคม 2565
(กองกฎหมาย กรมอนามัย, 2564)

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาระบบและกลไกการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดร้อยเอ็ด บรรลุวัตถุประสงค์ของการถ่ายโอนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสถานการณ์ พัฒนา และประเมินระบบและกลไกการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษาและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดร้อยเอ็ด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบลงมือปฏิบัติร่วมกัน (Mutual collaborative action research) ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนธันวาคม 2565 ถึงเดือนธันวาคม 2566 เป็นระยะเวลา 1 ปี

พื้นที่ศึกษา พื้นที่ศึกษาสนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โรงพยาบาลร้อยเอ็ด โรงพยาบาลชุมชน 19 แห่ง และสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 229 แห่ง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย 4 กลุ่ม เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยคำนึงถึงความอิ่มตัวของข้อมูล โดยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจนกระทั่งได้ข้อมูลตามประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์การของการวิจัยคือ (1) ผู้ให้ข้อมูลหลักเชิงนโยบายสำหรับการสนทนากลุ่มประกอบด้วยผู้บริหารจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้มีอำนาจในการจัดการด้านการบริหาร จำนวน 12 คน (2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจสำหรับการสนทนากลุ่มประกอบด้วยผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษานวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจากตัวแทนอำเภอๆ ละ 1 คน จำนวน 20 คน (3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สำหรับการสนทนากลุ่มประกอบด้วยผู้แทนจากภาคสาธารณสุข (ผู้ปฏิบัติการให้บริการสุขภาพปฐมภูมิ ผู้แทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้แทนจากภาคประชาชน กลุ่มละ 5 คน รวม 15 คน และ(4)ตัวแทนผู้ปฏิบัติงานในสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษานวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 180 คน สำหรับการสำรวจสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และ (5) ผู้รับบริการที่สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษานวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหลังการถ่ายโอนภารกิจ (เดือนธันวาคม พ.ศ.2566) จำนวน 200 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. เครื่องมือวิจัยที่ใช้สำหรับดำเนินการวิจัย ได้แก่ ระบบและกลไกการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษาและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด

2. เครื่องมือวิจัยที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ (1) แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (2) แบบสอบถามระบบและกลไกและกระบวนการถ่ายโอนภารกิจ 4 ด้าน (ผู้ปฏิบัติงาน) คือ การดำเนินการด้านโครงสร้างองค์กร การดำเนินการด้านงานบุคคล การดำเนินการด้านงบประมาณ การเงินและบัญชี และ

การบริหารภารกิจด้านสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ที่ให้แสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริงในสภาพปัจจุบันก่อนถ่ายโอนภารกิจและสภาพที่พึงประสงค์ 31 ข้อ (3) การสัมภาษณ์ผู้รับบริการ (ผู้รับบริการ) ปัญหาการถ่ายโอนภารกิจจากผู้รับบริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 5 มิติ คือ มิติการรักษาพยาบาลเบื้องต้น มิติการส่งเสริมสุขภาพ มิติการบำบัดและป้องกันควบคุมโรค มิติการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ และมิติการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขเป็นวัดแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ สภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดตามลำดับ จำนวน 45 ข้อ และ(4) ประเมินจำนวนผู้รับบริการใน รพ.สต.จากฐานข้อมูล Hosxp

การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน สำหรับแบบสอบถามกลไกและกระบวนการถ่ายโอนภารกิจ 4 ด้าน และแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ผู้รับบริการ (ผู้รับบริการ) ปัญหาการถ่ายโอนภารกิจจากผู้รับบริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 5 มิติได้มีการหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยวิธีการทดสอบสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และ 0.82 ตามลำดับ

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ ดำเนินการโดย 1) รวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจระบบและกลไกและกระบวนการถ่ายโอนภารกิจ 4 ด้าน (ผู้ปฏิบัติงาน) คือ ด้านโครงสร้างองค์กร การดำเนินการ งานบุคคล การดำเนินการด้านงบประมาณ การเงินและบัญชีและการบริหารภารกิจ และสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ (หลังจากวันที่ 2 ตุลาคม 2565) 2) สนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเชิงนโยบายที่ผู้เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจและผู้แทนจากภาคสาธารณสุข อบจ.และและผู้แทนจากภาคประชาชน

ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบและกลไกการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษาและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยนำประเด็นปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์สถานการณ์มาสะท้อนในเวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการในกลุ่มบุคลากรผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องและทำการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา หลังจากนั้นดำเนินการวางแผน ลงมือปฏิบัติ สังเกตและสะท้อนการปฏิบัติร่วมกันกับผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและผู้ร่วมกิจกรรมมีการสรุปผลการดำเนินการและข้อเสนอแนะเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาต่อไป

ระยะที่ 3 การประเมินผล ดำเนินการไปพร้อมกับการพัฒนาการพัฒนาระบบและกลไกการถ่ายโอนภารกิจโดยประเมินจาก 1) การสัมภาษณ์ผู้รับบริการ(ผู้รับบริการ)ปัญหาการถ่ายโอนภารกิจจากผู้รับบริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 5 มิติ และ 2)ประเมินจำนวนผู้รับบริการใน รพ.สต.จากฐานข้อมูล Hosxp

วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

การพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมการวิจัย งานวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณารับรองและอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของโรงพยาบาลร้อยเอ็ด โดยคำนึงถึงหลักความเป็นอิสระความเท่าเทียมและความเป็นธรรมต่อผู้ร่วมโครงการและได้ระมัดระวังในการเก็บข้อมูลเป็นความลับโดยการให้รหัสแทนชื่อผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิจัย

แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วนตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์

1) การสำรวจระบบและกลไกและกระบวนการถ่ายโอนภารกิจ 4 ด้าน (ผู้ปฏิบัติงาน) คือ ด้านโครงสร้างองค์กร การดำเนินการด้านงานบุคคล การดำเนินการด้านงบประมาณ การเงินและบัญชีและการบริหารภารกิจ และสาธารณสุขมูลฐานและการจัดบริการปฐมภูมิ (หลังจากวันที่ 2 ตุลาคม 2565) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด 180 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นหญิง (53.3%) อายุเฉลี่ย 41 ปี (SD.=9.64) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (55.5%) และปัจจุบันปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข (38.3%) ส่วนสภาพปัญหาปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (μ=3.12,σ=0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างองค์กรมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด (μ=3.19,σ=0.82) รองลงมา คือ ด้านงานบุคคล (μ=3.17,σ = 0.61) และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ=4.23,σ= 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน สสม. และการจัดบริการปฐมภูมิมีความต้องการมากที่สุด (μ=4.34,σ= 0.74) รองลงมา คือ ด้านงบประมาณการเงินและบัญชี (μ=4.26,σ= 0.91)

เมื่อพิจารณาผลการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในประเด็นย่อยของด้านระบบและกลไกและกระบวนการพบว่า สอน.และ รพ.สต.มีความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI 0.30 ขึ้นไป ทั้ง 4 ประเด็น โดยมีความต้องการจำเป็นด้านสาธารณสุขมูลฐาน(สสม.) และการจัดบริการปฐมภูมิมากที่สุด (PNI=0.44) รองลงมา คือ ด้านงบประมาณการเงินและบัญชี (PNI=0.37) ด้านโครงสร้างองค์กร(PNI=0.32) และด้านงานบุคคล (PNI=0.31 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของลักษณะทางประชากร (N=180)

ลักษณะทางประชากร		จำนวน(ร้อยละ)
เพศ	ชาย	84(46.7)
	หญิง	96(53.3)
อายุ(ปี)	μ(**σ**)	40.58(9.64)
ระดับการศึกษา	อนุปริญญา/ปว.ส.	53(29.4)
	ปริญญาตรี	99(55.0)
	ปริญญาโท	28(15.5)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้อำนวย รพ.สต.	49(27.2)
	เจ้าพนักงานสาธารณสุข	21(11.7)
	นักวิชาการสาธารณสุข	69(38.3)
	พยาบาลวิชาชีพ	41(22.8)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมของบุคลากรสาธารณสุขใน สอน.และ รพ.สต.

ด้านระบบและกลไก และกระบวนการ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	PNI
	μ(***σ***)	μ(**σ**)	
ด้านโครงสร้างองค์กร	3.19(0.82)	4.20(1.02)	0.32
ด้านงานบุคคล	3.17(0.61)	4.14(0.86)	0.31
ด้านงบประมาณการเงินและบัญชี	3.12(0.72)	4.26(0.91)	0.37
ด้าน สสม.และการจัดบริการปฐมภูมิ	3.01(0.64)	4.34(0.74)	0.44
เฉลี่ยโดยรวม	3.12(0.53)	4.23(0.45)	0.36

2) สนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงนโยบาย ผู้เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจ และผู้แทนจากภาคสาธารณสุข อบจ.และผู้แทนจากภาคประชาชน ภายใต้กรอบแนวคิดความเป็นมาของการถ่ายโอนการเตรียมความพร้อมดำเนินการก่อนการถ่ายโอนภารกิจของ อบจ. สถานการณ์การถ่ายโอนภารกิจ สภาพปัญหาจากการถ่ายโอนภารกิจ การจัดสรรงบประมาณ ผลกระทบต่อผู้รับบริการของผู้ป่วยนอก(OPD)ของประชาชนในเขตความรับผิดชอบหน่วยบริการปฐมภูมิm และการกำหนดข้อเสนอแนะ พบว่า

2.1 กระบวนการเตรียมความพร้อมดำเนินการก่อนการถ่ายโอนภารกิจของ อบจ. ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) การบริหารภารกิจด้านสาธารณสุขเช่นขอแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารภารกิจถ่ายโอนด้านสาธารณสุขให้แก่ อปท. ต่อ ก.ก.ถ. จัดตั้งกองสาธารณสุข การจัดทำคำขอรับการถ่ายโอน พิจารณาแต่งตั้งกรรมการใน กสพ.กำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับพื้นที่ของ อบจ.โดยให้สอดคล้องกับระเบียบ ซักซ้อมความเข้าใจเรื่องขั้นตอนและวิธีการจัดทำ (2) แนวทางการบริหารงบประมาณด้านสาธารณสุข เช่น กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณของหน่วยบริการประจำที่เป็นแม่ข่ายเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิที่เป็นมาตรฐาน (3) แนวทางการบริหารงานบุคคลด้านสาธารณสุข เช่น ปรับปรุงกรอบอัตรากำลังตามแผนอัตรากำลัง 3 ปีของ อบจ. เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ สอน/รพ.สต. และ (4) การประชาสัมพันธ์และซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับคู่มือการถ่ายโอนภารกิจ

2.2 สถานการณ์การถ่ายโอนภารกิจระดับประเทศ โดยรวมการถ่ายโอนทั้งประเทศพบว่า โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) รวมสถานีบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) ที่จะถ่ายโอนภารกิจไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ในวันที่ 1 ต.ค.2565 ทั้งนี้ ปัจจุบันประเทศไทยมี รพ.สต. ภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธรณสุข จำนวน 9,836 แห่ง มีประชากรที่ใช้สิทธิระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (บัตรทอง) ทั้งหมด 32,992,754 คนในจำนวนนี้ เป็น รพ.สต.ที่ "ยังไม่ถ่ายโอน" จำนวน 6,572 แห่ง คิดเป็น 66.82% เฉพาะกลุ่มนี้มีประชากรที่ใช้สิทธิบัตรทอง จำนวน 21,983,933 คน หรือคิดเป็น 66.63% สำหรับ รพ.สต. ที่ "ถ่ายโอนภารกิจ" มีด้วยกันทั้งสิ้น 3,264 แห่ง คิดเป็น 33.18% ของจำนวน รพ.สต.ทั้งหมดซึ่งสามารถแบ่งออกตามขนาดดังนี้ ระดับ S จำนวน 619 แห่ง ระดับ M จำนวน 2,123 แห่ง และ ระดับ L จำนวน 412 แห่งในส่วนของประชากรที่ใช้สิทธิบัตรทอง มีทั้งสิ้น 1 1,008,821 คน คิดเป็น 33.37% และในกลุ่ม รพ.สต. ที่จะถ่ายโอนนั้น มีบุคลากรรวม 21,879 ราย (ข้าราชการ 11,976 ราย ลูกจ้างประจำ 27 ราย พนักงานราชการกระทรวงสาธารณสุข 12 ราย อื่นๆ 9,864 ราย) งบประมาณ 5,752,964,712.71 บาท จำนวนนี้มี 6 จังหวัดที่ อบจ.รับโอน สอน.และ รพ.สต.ทั้งจังหวัด ได้แก่ สุพรรณบุรี ปราจีนบุรี ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มุกดาหาร และหนองบัวลำภู และยังพบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ.2567 มี อบจ.ขอรับการถ่ายโอน รพ.สต.เพิ่มจำนวน 14 แห่ง ได้แก่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ชัยนาท สระบุรี ลพบุรี เพชรบุรี จันทบุรี ชลบุรี สุรินทร์ เลย ระนอง ตรัง นราธิวาส และยะลา ข้อมูลวันที่ 31 ตุลาคม 2565 มีบุคลากรแสดงความสมัครใจถ่ายโอน จำนวน 3,863 ราย

2.3 สถานการณ์การถ่ายภารกิจโอนในจังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามลำดับดังนี้ (1) วันที่ 6 ก.ย. 65 ประชุม กสพ. 1/2565; 19 ก.ย.65 จัดตั้ง คกก. บริหารจัดการด้านทรัพยากรและการบริหารจัดการระบบสุขภาพ ; 26ก.ย.65 ประชุม คกก. บริหารจัดการฯ; 28 ก.ย.65 ประชุมซักซ้อมแนวทางปฏิบัติ (2) วันที่ 1 ต.ค. 65 สป.แจ้งคำสั่งโอนข้าราชการพลเรือน/ลจ 2444 และ 2471/2565 ; 2 ต.ค 65 สสจ.แจ้งคำสั่งกรณี

ไม่ประสงค์ถ่ายโอน ; 3 ต.ค. 65 สป.มอบอำนาจ นพ.สสจ. ปฏิบัติราชการแทน; 25 ต.ค. 65 ปรับปรุงคำสั่ง คกก. 177/2565 ; 26 ต.ค. 65 จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อรองรับการถ่ายโอน; แจ้งรพ.ในการสนับสนุนยาเวชภัณฑ์ระบบจ่ายกลางและขยะติดเชื้อและส่งมอบภารกิจ (3) 3 พ.ย. 65 สป.แจ้งแนวทางการถ่ายโอนบุคลากรไป อบจ.; 14 พ.ย.65 สสจ.ประชุมให้ความเห็นประกอบการพิจารณาถ่ายโอนบุคลากร ; 17 พ.ย.65 ติดตามการดำเนินงานหลังการถ่ายโอน; 30พ.ย. 65 สสจ.ประชุมให้ความเห็นประกอบการพิจารณาถ่ายโอนบุคลากร (4) 1 ธ.ค. 65 สสจ./สสอ.เยี่ยมเสริมพลัง รพ.สต. ; 7 ธ.ค. 65 ประชุมตรวจสอบข้อมูลการไปช่วยราชการ; 7 ธ.ค. 65 ประชุม กสพ.2/2565 ; 14 ธ.ค. 65 สป.แจ้งตรวจสอบข้อมูลบุคลากร; 29 ธ.ค. 65 ประชุมตรวจสอบข้อมูลการไปช่วยราชการ; 29 ธ.ค. 65โอนเงินจัดสรร งปม.งวดที่ 1 และ (5) 4 ม.ค.66 แต่งตั้งอนุกรรมการ กสพ; 6 ม.ค.66 ประชุม คกก.อนุฯกสพ. ทบทวน CPG; 12 ม.ค. 66 รองปลัดฯ (นพ.พงษ์เกษม ไข่มุกด์) ตรวจเยี่ยม; 12 ม.ค. 66 ประชุม คกก.อนุฯกสพ.(การเงิน,IT,ยุทธศาสตร์); 25 ม.ค.66 สรุปและประเมินผลการถ่ายโอน สอน/รพ.สต ให้แก่ กรรมาธิการสาธารณสุขวุฒิสภา

2. ระบบระบบและกลไกและกระบวนการถ่ายโอนภารกิจ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ดได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) กำหนดให้กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะรับถ่ายโอนสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีกระบวนการถ่ายโอนภารกิจประกอบด้วย (1) การประเมินความพร้อมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (2) แจ้งผลการประเมินความพร้อมของ อบจ.ให้แก่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป (3) ดำเนินการแจ้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดส่งมอบข้อมูลภารกิจ กรอบงบประมาณ อัตรากำลังบุคลากร และพัสดุครุภัณฑ์ (4) การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษาและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามแนวทางการกำกับดูแลและประเมินผลองค์การบริหารส่วนจังหวัดและคู่มือปฏิบัติงานให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (5) การกำกับดูแล และประเมินผลกระทบร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.การประเมินระบบและกลไก (ตุลาคม 2565-ธันวาคม 2566) การสัมภาษณ์ผู้รับบริการ (ผู้รับบริการ) ปัญหาการถ่ายโอนภารกิจจากผู้รับบริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 5 มิติ จำนวน 200 คน

1) ผลการสัมภาษณ์ผู้รับบริการ(ผู้รับบริการ)ปัญหาการถ่ายโอนภารกิจจากผู้รับบริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 5 มิติโดยรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (μ=3.29,σ=0.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มิติการรักษาพยาบาลเบื้องต้นมีระดับการให้บริการตามภารกิจมากที่สุด (μ=3.58,σ=0.60)

รองลงมาคือ มิติการบำบัดและป้องกันควบคุมโรค (μ=3.43,σ=0.74) แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าการให้บริการตามภารกิจมิติการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (μ=3.01,σ=0.73) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการให้บริการตามภารกิจที่ถ่ายโอนหลังการถ่านโอนภารกิจ (N=200)

มิติการให้บริการ	μ(σ)	ระดับการให้บริการ
มิติการรักษาพยาบาลเบื้องต้น	3.58(0.60)	ระดับดี
มิติการบำบัดและป้องกันควบคุมโรค	3.43(0.74)	ระดับปานกลาง
มิติการส่งเสริมสุขภาพ	3.26(0.71)	ระดับปานกลาง
มิติการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข	3.21(0.76)	ระดับปานกลาง
มิติการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์	3.01(0.73)	ระดับปานกลาง
เฉลี่ยโดยรวม	3.29(0.22)	ระดับปานกลาง

2) สภาพปัญหาจากการถ่ายโอนภารกิจที่ผ่านมา จากการทบทวนเอกสารสาเหตุและปัญหาการถ่ายโอนภารกิจ สอน.และ รพ.สต.ตามลำดับสำคัญพบว่า (1) ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคลากร พัสดุ ครุภัณฑ์ วิชาการและโรคระบาดหรือโรคอุบัติใหม่ ยังไม่ได้แก้ไขให้พร้อมก่อนการถ่ายโอนภารกิจ (อบจ.ไม่เตรียมพร้อม) (2) การจัดสรรงบประมาณค่าจ้างบุคลากร การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์และเวชภัณฑ์ไม่เพียงพอ (อบจ.ไม่เตรียมพร้อม) (3) ความกังวลใจเกี่ยวกับความมั่นคงของตำแหน่งงาน ความก้าวหน้าระดับ 8 หรือ 9 สวัสดิการและค่าตอบแทนฯ มีจำกัดเนื่องจากงบบุคลากรของ อบจ.ต้องใช้ไม่เกิน 40% ของรายจ่ายงบประมาณประจำปี (อบจ.ไม่แน่นอน) (4) ผู้บริหารฯ ทั้งหน่วยโอนและหน่วยรับโอน คัดค้านและไม่สนับสนุนการถ่ายโอนรับโอนภารกิจ (5) ผู้บริหารฯ ทั้งหน่วยโอนและหน่วยรับโอน คัดค้าน และไม่สนับสนุนการถ่ายโอนรับโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และ(6) มองว่าการถ่ายโอนจำนวนมากจะส่งผลกระทบต่อระบบการให้บริการ เช่น จำนวนผู้ให้บริการใน รพ.สต. ที่มีเจ้าหน้าที่ 7 คน แต่โอนไป 2 คน อีก 5 คน ไม่ได้ถ่ายโอนไป ถือว่าไม่พร้อม ดังนั้น ควรถ่ายโอนภารกิจเมื่อมีความพร้อมแต่ละพื้นที่จะช่วยให้กำกับ ติดตามและประเมินผลกระทบได้

3) การจัดสรรงบประมาณสำหรับสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่ อบจ.; 13 ธ.ค.65; ยอดจัดสรร OP/PP (บาท); 138,000,000 บาท ค้างจ่ายผลงานบริการปี พ.ศ.2565; 12,000,000 บาท; รวมจัดสรร 150,000,000 บาท; OP/PP; อัตราการจัดสรร 80%; 20%; งบค่าเสื่อมระดับ CUP; งบประมาณตามผลงานบริการจัดสรรตามมติ สปสช. ส่วนการสนับสนุนยาและเวชภัณฑ์ยา วัสดุวิทยาศาสตร์และการแพทย์ การบริการทันตกรรม Central Supply และ

วัสดุการแพทย์ การจัดการขยะติดเชื้อและอื่นๆ แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ปีงบประมาณ พ.ศ.2566 โดยหน่วยงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด

4) ผลกระทบต่อผู้รับบริการของผู้ป่วยนอก (OPD) ของประชาชนในเขตความรับผิดชอบหน่วยบริการปฐมภูมิ(รพ.สต.ไตรมาสที่ 1-2 ปี พ.ศ.2565 เทียบกับไตรมาสที่ 1-2 ปี พ.ศ.2566 และการสนับสนุนทางวิชาการจาก สสจ.ร้อยเอ็ด จำนวน 9 โครงการ

5) ประเมินจำนวนผู้รับบริการใน รพ.สต.จากฐานข้อมูล Hosxp เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการถ่ายโอนภารกิจ ตั้งแต่ปี พ.ศ.25662-2564 แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มแรกเป็นทิศทางเชิงบวกหรือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบด้วยตัวชี้วัดและกิจกรรมสำคัญ คือ (1) จำนวนการให้บริการผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงและผู้ป่วยระยะประคับประคอง (2) ร้อยละของหญิงคลอดที่ได้รับ ANC ภายในไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์ที่ผ่านมา (3) ร้อยละหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับ ANC อย่างน้อย 4 ครั้ง (4) ร้อยละของเด็กที่ตรวจพบพัฒนาการสงสัยล่าช้า ได้รับการกระตุ้นภายใน 1 เดือน และ(5) ร้อยละของผู้ได้รับการรักษา หลังการตรวจยืนยันเป็นโรค (ระดับ CUP)

กลุ่มที่สองเป็นทิศทางลบหรือมีแนวโน้มลดลง ประกอบด้วยตัวชี้วัดและกิจกรรมสำคัญ คือ (1)ผลการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก (2) ผลการให้บริการผู้ป่วยนอกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (จำนวนครั้งต่อคนต่อปีต่ำ) (3)ร้อยละของเด็กเล็ก 0-2 ปี และ 3-5 ปี ที่มีฟันผุ (4)ร้อยละของเด็กอายุ 3-5 ปี จำเป็นต้องได้รับการเคลือบ/ทาฟลูออไรด์ (5) ร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้ตามเป้าหมาย (6) อัตราการนอนโรงพยาบาลผู้ป่วยโรคเบาหวาน และ (7) สถิติการให้บริการผู้ป่วยนอกโรคอุจาระร่วง

กลุ่มที่สามเป็นทิศทางลบหรือมีแนวโน้มลดลงในปีพ.ศ.2566 ประกอบด้วยตัวชี้วัด และกิจกรรมสำคัญ คือ (1) สถิติการคัดกรองโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง (2) ผลการให้บริการผู้ป่วยนอกโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง (จำนวนครั้งต่อคนต่อปีสูง) (3)ร้อยละของเด็กที่อายุไม่เกิน 60 เดือนที่ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ (4) สัดส่วนการเข้ารับบริการที่ รพ.สต.ต่อการเข้ารับการบริการที่ รพ.ลดลง (5) คะแนนเฉลี่ยประสิทธิผลการดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 4 โรคหลัก (6) ระยะเวลาจากการคัดกรองปากมดลูกเป็นบวกจนได้รับการรักษา (7) ร้อยละของเด็กทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อย (8) ร้อยละของผู้ได้รับการตรวจยืนยัน หลังการคัดกรองเป็นบวก และ (8) ร้อยละของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่มีค่า eGFR ลดลง น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ความต้องการจำเป็นในประเด็นย่อยของด้านระบบและกลไกและกระบวนการ พบว่า สอน.และ รพ.สต.มีความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี PNI 0.30 ขึ้นไปทั้ง 4 ประเด็น โดยมีความต้องการจำเป็นด้านสาธารณสุขมูลฐาน (สสม.) และการจัดบริการปฐมภูมิมากที่สุด งบประมาณการเงินและบัญชี โครงสร้างองค์กร และงานบุคคล ตามลำดับ ส่วนปัญหาด้านการให้บริการ พบว่า การให้บริการตามภารกิจมิติการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ได้รับผลกระทบมากกว่าด้านอื่นๆ ผลการวิจัยดังกล่าวพบผลเช่นเดียวกับการศึกษาภาระงาน ความเพียงพอของอัตรากำลังและการบริหารกำลังคนในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งพบว่า ในภาพรวมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ยังขาดแคลนกำลังคนเมื่อเทียบกับภาระงาน อัตรากำลังบุคลากรที่มีในปัจจุบันและบุคลากรทุกตำแหน่งมีการใช้เวลาปฏิบัติงานมากกว่าร้อยละ 30 ในการทำรายงานผลงานตามตัวชี้วัดที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดการทำงานด้านบริหาร รวมถึงเอกสารอื่น ๆ เช่น งานพัสดุการจัดซื้อจัดจ้าง การเงิน การบันทึกข้อมูล เป็นต้น ทำให้เวลาที่ให้บริการสุขภาพประชาชนลดลงในขณะเดียวกันบุคลากรส่วนใหญ่รู้สึกขาดขวัญกำลังใจที่ทำงานหนัก แต่ไม่ได้รับค่าตอบแทนการทำงานล่วงเวลาและไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ส่วนรูปแบบการบริการกรอบอัตรากำลังคน ประกอบด้วยการบูรณาการทำงาน การสร้างแนวปฏิบัติการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน การถ่ายโอนภาระงานบางอย่าง การจัดระบบการบันทึกข้อมูลที่มีประสิทธิภาพโดยไม่เกิดความซ้ำซ้อน (กฤษดา แสวงดี และคณะ, 2562) ; สัญญาณเตือนการเปลี่ยนแปลงเบื้องต้นที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการจัดการทรัพยากรประกอบด้วย การจัดสรรค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขและเงินเพื่อใช้ในการบริการสาธารณสุข การจัดสรรทรัพยากรยาเวชภัณฑ์ที่มิใช่ยาและทรัพยากรทางด้านสุขภาพ จะเห็นได้ว่าการจัดสรรทรัพยากรมีความเหลื่อล้ำที่อาจจะส่งผลต่อความไม่พอเพียงหรือมีจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนการจัดบริการและประชากรที่รับผิดชอบ ทั้งนี้ในพื้นที่ที่มีหากมีการบริหารจัดการที่ไม่ดีพออาจจะไม่ได้ส่งผลต่อสุขภาพประชาชนที่ดีขึ้นตามการจัดสรรทรัพยากร ประเด็นสัญญาณเตือนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการจัดทรัพยากร (จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์ และคณะ, 2566) ; ขาดอัตรากำลังคนในการให้บริการสุขภาพ โดยเฉพาะ สอน.และ รพ.สต.ขนาดเล็กและขนาดกลาง (เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช และคณะ, 2566) การบริหารจัดการเรื่องตำแหน่ง การเลื่อนชั้น โอกาสในการพัฒนาทางวิชาการ การสนับสนุนทรัพยากรจาก CUP ยังคงเป็นไปอย่างไม่ราบรื่น ยังไม่มีการสร้างระบบหรือโครงสร้างการบริหารที่รองรับการถ่ายโอนอย่างชัดเจน ต่างฝ่ายต่างเรียนรู้และตีความระเบียบกฎเกณฑ์ไปตามบริบทของตนเอง เกือบทั้งหมด ยังไม่มีการบรรจุเจ้าหน้าที่ครบกรอบอัตรากำลังที่กำหนดไว้ มองในเชิงผลกระทบของการถ่ายโอนสถานีอนามัยสู่ท้องถิ่นต่อสุขภาพของประชาชน การเข้าถึงบริการ ความเป็นธรรม อนุมานจากรูปธรรมของการถ่ายโอนที่เกิดขึ้นจริงได้ว่า ผลกระทบแตกต่างกันไปตามพื้นที่ ในพื้นที่ ๆ (ลือชัย ศรีเงินยวง และคณะ, 2555)

2. ระบบและกลไกการถ่ายโอนภารกิจ ประกอบด้วย (1) การประเมินความพร้อมของผู้รับโอนภารกิจ (2) แจ้งผลการประเมินความพร้อมของ อบจ.ให้แก่ผู้ถ่ายโอนภารกิจ (3) การมอบข้อมูลภารกิจ กรอบงบประมาณ อัตรากำลังบุคลากร และพัสดุครุภัณฑ์ (4) การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหาร และ (5) การกำกับดูแล และประเมินผลกระทบ เช่นเดียกับการศึกษาของ Sequeira และคณะ (2020) ซึ่งประเมินผลกระทบจากการกระจายอำนาจด้านสุขภาพให้เทศบาลจำนวน 2 แห่ง พบว่า ระบบและกลไกที่รัฐบาลโปรตุเกสได้ออกแบบเพื่อรองรับการกระจายอำนาจด้านสุขภาพให้แก่เทศบาลทำให้ ACES และ USF มีแหล่งงบประมาณมากขึ้นและมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการบริหารอัตรากำลังบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ทั้งนี้ เนื่องจากโปรตุเกสมีระบบ ACES และ USF ซึ่งรับผิดชอบภารกิจด้านสุขภาพระดับปฐมภูมิอย่างครบวงจร ตั้งแต่การบริหารกำลังคน ระบบฐานข้อมูล และการให้บริการสุขภาพแก่ประชาชนทำให้การกระจายอำนาจด้านสุขภาพในโปรตุเกสไม่ส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการให้บริการของสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ ตลอดจนการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่าง ACSS/ARS และเทศบาล และสอดคล้องกับสมธนึก โชติช่วงฉัตรชัย และคณะ (2565) ที่ได้กลไกการประมวลสถานการณ์และการสนับสนุนงานวิชาการนโยบายและระบบสุขภาพ:กรณีการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ.2566 มีการถ่ายโอน สถานีอนามัยและรพ.สต. จำนวน 3,263 แห่งจากกระทรวงสาธารณสุข ให้แก่ อบจ. ใน 49 จังหวัด หลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจ เมื่อวิเคราะห์ด้วยกรอบ 6 เสาหลักของระบบสุขภาพ พบว่ามีรายละเอียดที่เกี่ยวกับระบบยาและเวชภัณฑ์มิใช่ยาและระบบข้อมูลสุขภาพมีน้อยกว่าระบบอื่นๆ ก่อนการถ่ายโอนฯ มีการดำเนินการที่สำคัญคือการชี้แจงแนวทางปฏิบัติในหลายรูปแบบทั้งที่เป็นเอกสารราชการ หนังสือชักซ้อม การจัดอบรม หรือการจัดประชุม และการออกระเบียบเพื่อให้มีความชัดเจนในการดำเนินการ **ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งในการนำไปสู่การปฏิบัติ** คือ การขาดความชัดเจนในประเด็นการถ่ายโอนบุคลากร เช่น วิธีการจัดจ้าง ค่าตอบแทน ความก้าวหน้า และภาระงาน บุคลากรที่จัดจ้างประเภทพนักงานกระทรวงสาธารณสุขเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการถ่ายโอนมากที่สุด เนื่องจากเป็นรูปแบบการจ้างที่มีเฉพาะในกระทรวงสาธารณสุขในขณะที่ยังไม่เคยมีระเบียบการจ้างในลักษณะเดียวกันนี้ ในกระทรวงมหาดไทย การสำรวจความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจ ของ อบจ และ สสจ. ในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายน 2565 พบว่า กิจกรรมที่อบจ. มีความพร้อม 3 อันดับแรกได้แก่ การจัดตั้ง "คณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่" (กสพ.) การประชุม กสพ. และ มีการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับพื้นที่ ความคิดเห็นที่ทั้ง อบจ. และสสจ. มีความเห็นตรงกันเป็นประเด็นเกี่ยวกับบทบาทของ สสจ. ใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ควบคุมมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพบริการของ สถานีอนามัยและพ.สต. ถ่ายโอน 2) ช่วยเหลือ สนับสนุนและให้คำปรึกษาด้านวิชาการแก่ อบจ. และ 3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสุขภาพของ อบจ. การจัดทำแผนที่การวิจัย (Research mapping) มีโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนฯ จำนวน 18 โครงการ และมีโครงการที่มีผลการศึกษาสำเร็จแล้ว

จำนวน 4 โครงกร ในประเด็น การจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มาตรฐานบริการ กำลังคน และต้นแบบระบบสุขภาพปฐมภูมิ

3. ผลการประเมินระบบและกลไก หลังการถ่ายโอนภารกิจพบปัญหาควาไม่พร้อมด้านระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดสรรงบประมาณด้านค่าจ้างบุคลากร การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์และเวชภัณฑ์ไม่เพียงพอ ความกังวลใจเกี่ยวกับความมั่นคงของตำแหน่งงาน ผู้บริหารฯ บางส่วนทั้งหน่วยโอนและหน่วยรับโอนคัดค้านและไม่สนับสนุนการถ่ายโอนภารกิจ และมองว่าการถ่ายโอนจำนวนมากจะส่งผลกระทบต่อระบบการให้บริการและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดส่วนใหญ่ลดลงสอดคล้องกับผลการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนภายหลังการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดในปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ซึ่งพบว่า กลุ่มสัญญาณเตือนที่กลุ่ม รพ.สต. ที่ถ่ายโอน หรือกลุ่ม CUP ที่มีการถ่ายโอนทั้งหมด เคยทำผลงานได้ค่อนข้างดีหรือใกล้เคียงกับกลุ่มรพ.สต.ที่ไม่ถ่ายโอน หรือกลุ่ม CUP ที่ไม่มี รพ.สต. ถ่ายโอนหรือถ่ายโอนบางส่วน แต่ในปี พ.ศ.2566 หลังการถ่ายโอนมีแนวโน้มเป็นเชิงลบเป็นกลุ่มตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงบริการปฐมภูมิและการดูแลรักษาตามแนวทางเวชปฏิบัติของในกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ได้แก่ การคัดกรองและการให้บริการผู้ป่วยนอกโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง สัดส่วนการเข้ารับบริการที่ รพ.สต.ที่ลดลง และการดูแลรักษาตามแนวทางเวชปฏิบัติอย่างครบถ้วนในผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังทั้ง 4 โรคหลัก และกลุ่มสัญญาณเตือนที่มีทิศทางสวนทางกันเมื่อพิจารณาระดับ รพ.สต. กับ ระดับ CUP หรือตัวขี้วัดที่ไม่มีทิศทางจำเป็นต้องติดตามข้อมูลและศึกษาเชิงลึกต่อไป เป็นตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการคัดกรอง การยืนยัน และดูแลรักษาทันเวลาในโรคมะเร็งปากมดลูก และค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ป่วยทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน (จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์ และคณะ, 2566)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) อบจ./สสจ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจควรร่วมกันทบทวน วางแผนและออกแบบการเฝ้าระวังผลกระทบทางสุขภาพต่อประชาชน อันเป็นผลจากการถ่ายโอน รพ.สต. ไปยัง อบจ. ในพื้นที่ที่มีลักษณะสอดคล้องกับประเด็นสัญญาณการเปลี่ยนแปลงเบื้องต้น/ปัจจัยเสี่ยงที่ระบุไว้ในผลการวิจัยครั้งนี้โดยเฉพาะผลของการจัดสรรงบฯ UC (ค่าบริการสาธารณสุข) ในระดับ CUP และระดับจังหวัด

2) อบจ./สสจ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการดูแลผลกระทบทางสุขภาพในพื้นที่ที่มีการถ่ายโอน รพ.สต. ไปยัง อบจ. ทั้งในระดับ รพ.สต. และระดับเครือข่ายบริการปฐมภูมิตามที่ปรากฏในผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการเฉพาะซึ่งอาจครอบคลุมถึงการจัดการด้านทรัพยากรและความช่วยเหลือสนับสนุนทางวิชาการ

3) อบจ.ควรร่วมกับ สสจ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการศึกษาและทบทวนบริบทของการจัดการทางสาธารณสุขในระดับพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดใหม่ทั้งระบบ และวิเคราะห์และค้นหาโอกาสปรับปรุงหรือนวัตกรรมที่สำคัญของกลไกและระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ทบทวน วางแผน จัดการงบประมาณและทรัพยากร และถ่ายทอดนโยบายและตัวชี้วัดที่มีความสำคัญสูงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อบริหารจัดการระบบสาธารณสุขของพื้นที่

4) สสจ. ควรวิเคราะห์และกำหนดบทบาทหน้าที่ของสาธารณสุขอำเภอในบริบทใหม่ของการจัดการสาธารณสุขในพื้นที่ถ่ายโอนโดยเร็ว ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับงานสาธารณสุขและ งานกำกับดูแลด้านกฎหมาย(Regulator) หรือมาตรฐานการดำเนินการต่างๆ มากกว่าด้านบริการสุขภาพ

5) อบจ./สสจ.ควรทบทวนร่วมกันการออกแบบระบบข้อมูลข่าวสารทางสาธารณสุขตัวชี้วัด และขอมูลอื่นๆ โดยรวมเป็นระบบสองทาง ทั้งการรายงานขาขึ้นเพื่อประมวลผล วิเคราะห์ภาพรวมของจังหวัด รวมถึงใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย และการให้สารสนเทศป้อนกลับขาลงกลับไปยังหน่วยบริการ และหน่วยงานกำกับดูแลระดับพื้นที่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการความท้าทายด้านสุขภาพในระดับพื้นที่ได้ สารสนเทศดังกล่าวควรรวมถึงสารสนเทศที่บูรณาการระดับพื้นที่เพื่อเห็นภาพและเป้าประสงค์ของการดำเนินการที่ต้องทำร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และสารสนเทศเชิงเปรียบเทียบ เพื่อให้หน่วยบริการหรือหน่วยงานกำกับดูแลแต่ละหน่วยงาน สามารถเห็นและประเมินผลการดำเนินการของตนเองได้อย่างถูกต้อง

6) อบจ.ควรการปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้อง และ สป.สธ.ควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2562และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับเงิน การจ่ายเงิน การรักษาเงินและรายการของค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นต่อการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขและค่าใช้จ่ายอื่น พ.ศ. 2559 เพื่อรองรับการถ่ายโอน รพ.สต.ให้แก่ อบจ.และร่วมกับ สป.สช.ต้องซักซ้อมทำความเข้าใจให้แก่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลในสังกัดเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถ่ายโอนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรไม่แตกต่างจากก่อนการถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7) สสจ./สป.สธ.ควรกำหนดความชัดเจนของภารกิจระหว่างระบบสุขภาพปฐมภูมิกับ รพช./รพศ. ตามพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2562 โดยเฉพาะประกาศว่าด้วยค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิ รวมทั้งแนวทางการพัฒนาระบบบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิให้แก่ อบป. และร่วมกับ สป.สช. ควรปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบสนับสนุนการบริการสุขภาพปฐมภูมิ โดยแบ่งแยกระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิและระบบบริการสุขภาพในระดับที่สูงขึ้น เพื่อไม่ให้โรงพยาบาลปฏิบัติหน้าที่ในการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิซ้ำซ้อนกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

8) อบจ.ควรสร้างความเข้มแข็งให้แก่คณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (กสพ.) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้เป็นองค์กรกำหนดนโยบาย กำกับติดตาม สนับสนุนส่งเสริม และอภิบาลระบบสุขภาพปฐมภูมิในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยเน้นที่การกำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาสุขภาพระดับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปีและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

กฤษดา แสวงดี และคณะ. (2562). ความเพียงพอของอัตรากำลังและการบริหารกำลังคนในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล. *วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล.* 35 (2), 175-83.

จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์ และคณะ. (2566). *รายงานฉบับสมบูรณ์การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนภายหลังการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดในปีงบประมาณ พ.ศ.2566.* กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคมคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กองกฎหมาย กรมอนามัย. (2565). การประชุมกรมอนามัย ครั้งที่ 3/2565 วันพฤหัสบดีที่ 2 ธันวาคม 2566. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: dohmeeting.an amai.moph.go.th/agenda_att/file_ emeeting_agenda_att__525_30_20211201_2026155268.pdf

เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช และคณะ. (2566). *รายงานฉบับสมบูรณ์การบริหารจัดการกำลังคนของสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กรณีถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้กลไกพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2562*. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.).

ปรีดา แต้อารักษ์. (2555). *สังเคราะห์ทางเลือกรูปแบบกระจายอำนาจด้านบริการสุขภาพ.* สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

ปรีดา แต้อารักษ์, นิภาพรรณ สุขศิริ และรำไพ แก้ววิเชียร. (2551). *ก้าวที่ผ่านไป.....บนเส้นทางการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ.* นนทบุรี: บริษัท สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

ลือชัย ศรีเงินยวง และคณะ. (2555). *รายงานผลการวิจัยการถ่ายโอนสถานีอนามัยสู่ท้องถิ่น: การสังเคราะห์บทเรียนจากกรณีศึกษาพื้นที่ถ่ายโอน และข้อเสนอเชิงนโยบาย*. ภาควิชาสังคมและสุขภาพคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สมธนึก โชติช่วงฉัตรชัย และคณะ. (2565). *รายงานฉบับสมบูรณ์กลไกการประมวลสถานการณ์และการสนับสนุนงานวิชาการนโยบายและระบบสุขภาพ: กรณีการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปยังองค์การบริหารส่วนมูลนิธิเพื่อการพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ*. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

พงษ์พิสุทธิ์ จงอุดมสุข. (2555). ถ่ายโอนสถานีอนามัยสู่ อปท. บทเรียนและข้อเสนอ. ***HSRI FORUM.*** 1 (2), 3-4.

ลือชัย ศรีเงินยวง, ประเชิญ ศิริวรรณ, สายสุดา วงศ์จินดา และ สลักจิต ชื่นชม. (2555). *รายงานผลการวิจัยการถ่ายโอนสถานีอนามัยสู่ท้องถิ่น: การสังเคราะห์บทเรียนจากกรณีศึกษาพื้นที่ถ่ายโอน และข้อเสนอเชิงนโยบาย*. ภาควิชาสังคมและสุขภาพ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วินัย ลีสมิทธิ์ และ สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์. (2553). *บทบาทที่เหมาะสมของกระทรวงสาธารณสุขภายใต้การกระจายอำนาจด้านสาธารณสุข.* รายงานวิจัย; สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.). (2555). กว่าทศวรรษกระจายอำนาจด้านสุขภาพ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.hsri.or.th

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2564). *แนวทางการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

Sequeira, R., Quinaz Romana, G., Campos Fernandes, A., Pinho, M., Freire Rodrigues, E., Isoppo, C., and Sousa, P. (2020). Decentralization process in Portugal: impact in the health care system. *European Journal of Public Health.* 30 (Suppl 5):ckaa166.1269.

การศึกษารูปแบบการประเมินการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่น กรณีศึกษารางวัลธรรมาภิบาลระดับชาติ

The Study of the Evaluation Model for Strengthening Local Governance: A Case Study of a National Good Governance Award

ชาญวิชย์ อริยาวรนันต์[1], ภูวาเดช โหราเรือง[2], ถิรวัฒน์ แจ่มกระจ่าง[3], สรณะ เทพเนาว์[4] และ พลเดช ปิ่นประทีป[5]

[1]สถาบันรัชต์ภาคย์ [2,3,4,5]วุฒิสภา

Chanwit Ariyaworanant[1], Bhuvadhej Horarueong[2], Thirawat Jamkrajang[3], Sanara Thepnao[4] and Poldej Pinprateep[5]

[1]Rajapark Institute [2,3,4,5]Sanate

Corresponding Author, E-mail1: chan_thamrong@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัญหาและอุปสรรคของการได้รับรางวัลธรรมาภิบาล 2) การเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นโดยใช้รางวัลธรรมาภิบาลเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน 3) แนวทางการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการประเมินผล สำหรับรางวัลธรรมาภิบาล และ4) แนวทางในการพิจารณารูปแบบการประเมินการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นผ่านกลไกรางวัลธรรมาภิบาลระดับชาติ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม พื้นที่วิจัย คือกลุ่มตัวอย่างขององค์กรท้องถิ่นที่ได้รับรางวัล และไม่ได้รับรางวัล จำนวนทั้งหมด 8 องค์กร จำนวน 4 คนต่อองค์กร มากกว่า 32 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ชนิด คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัญหาและอุปสรรคของการได้รับรางวัลธรรมาภิบาล พบว่าความรู้ไม่เพียงพอในการให้ข้อมูล งบประมาณไม่เพียงพอ และขาดแคลนบุคลากร 2) การเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นโดยใช้รางวัลธรรมาภิบาลเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน พบว่าการให้รางวัลเป็นกลไกหลักที่สำคัญทำให้โครงการสำเร็จด้วยดี 3) แนวทางการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการประเมินผล สำหรับรางวัลธรรมาภิบาล พบว่า การประเมินผลรางวัลธรรมาภิบาลด้วย CIPP มีข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากร ความซับซ้อน และความเที่ยงตรง และ 4) เป็นแนวทางในการพิจารณารูปแบบการประเมินการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นผ่านกลไกรางวัลธรรมาภิบาลระดับชาติ พบว่า รูปแบบการประเมินยังไม่สามารถใช้ขับเคลื่อนธรรมภิบาลท้องถิ่นองค์รวมได้อย่างแท้จริง โดยแนวทางพิจารณาที่เหมาะสม ควรมุ่งเน้นเรื่องบุคลากร และงบประมาณ เป็นสำคัญ

* วันที่รับบทความ : 18 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 23 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 25 มิถุนายน 2567

Received: May 18, 2024; Revised: June 23, 2024; Accepted: June 25, 2024

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาลที่ดี; องค์กรท้องถิ่น; รางวัลธรรมาภิบาล; รูปแบบการประเมิน

Abstract

This research aimed to study (1) identify and analyze the challenges and barriers faced by recipients of the Good Governance Award, (2) explore how the Good Governance Award could enhance local governance practices, (3) propose an approach for applying evaluation theory within this context, and (4) provide insights into the developing assessment models to strengthen local governance through the national governance award. This qualitative research employed in-depth interviews and focus groups to collect data from a specific targeted population. Eight local organizations from award-winning and non-award-winning areas were selected, with a minimum of 4 interviewees from each location, totaling more than 32 interviewees. The analysis of data utilized descriptive statistics and content analysis. The research findings revealed the following:

1) Challenges and obstacles were found from knowledge inadequacies in providing information, insufficient budget allocations, and staffing shortages. 2) Strengthening local governance through the Good Governance Award was found an award was important to make the project successful. 3)The guideline for the evaluation process of the Governance Award was found that the evaluation of the Award with CIPP had limitations related to time and resources, complexity, and accuracy, and 4) Consideration guidelines for evaluating Local Governance through the national Good Governance Award was found that the evaluation model was still unable to drive Local Governance. The appropriate consideration guidelines should prioritize resources and budget.

Keywords: Good Governance; Local Governance; Governance Award; Evaluation Model

บทนำ

กระแสโลกในยุคดิจิทัล (The Digital Era) ที่กำลังก้าวผ่านไปสู่ยุคควอนตัม (The Quantum Era) โดยมีปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI (Artificial Intelligent) โดยเฉพาะ Generative AI เป็นกลไกกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสภาพเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลชัดเจนต่อการบริหารการจัดการที่ต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ “Disruption” ได้ทุกรูปแบบ หน่วยงานรัฐบาลได้พัฒนาปรับเปลี่ยนตามกระแสเช่นกัน ได้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาบริหารจัดการในทุกส่วนมากขึ้น เพื่อให้บริการทันสมัย และเกิดความสะดวกสบายแก่ประชาชนมากขึ้น มีการลดขั้นตอนในการติดต่อราชการ อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การบริหารการปกครองต่างๆ เหล่านั้น ยังต้องมีหลักมีเกณฑ์ หรือการกำกับดูแลจากหน่วยงานรัฐบาลเป็นพื้นฐาน และเป็นไปอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ตลอดระยะเวลา 20 กว่าปีที่ผ่านมา ยังไม่มีใครปฏิเสธการบริหารการจัดการตามหลัก “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้ จึงนับได้ว่า “ธรรมาภิบาล” ยังเป็นหลักการบริหารแนวใหม่ ที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ ที่นานาชาติล้วนยอมรับ และ

เป็นที่รู้จักกันอย่างดี โดยที่หลักธรรมาภิบาลยังเป็นหลักการบริหารพื้นฐานที่สามารถวัดได้เป็นรูปธรรม สร้างความน่าเชื่อถือ เกิดความเชื่อมั่น นำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด นั่นย่อมหมายถึง การเกิดความเป็นธรรม มีความสุจริต และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการดำเนินการให้เกิดธรรมาภิบาลนั้น ยังต้องเสริมสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน การมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ ภายใต้กฎระเบียบ หรือกฎหมายต่างๆ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ากับประชาชน (ถวิลวดี บุรีกุล, 2558) หลังจากประเทศไทยเกิดปัญหาเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ.2540 รวมทั้งสภาวะการแข่งขันทางการค้าที่รุนแรง ทำให้หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ตระหนักถึงและให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาลมากขึ้น รัฐบาลจึงทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน และทำการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมภิบาลที่ดี เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขกับประชาชน เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่าสูงสุด และรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ส่งเสริมการกระจายอำนาจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ทำหน้าที่ในบริหารจัดการตนเอง เป็นการพัฒนาสู่ความยั่งยืน ตาม “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542” โดยมีหลักการพื้นฐาน 6 ประการดังนี้ 1) หลักนิติธรรม (Rule of Law) 2) หลักคุณธรรม (Ethics) 3) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 4) หลักความโปร่งใส (Transparency) 5) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) 6) หลักความคุ้มค่า (Value for Money) และ “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารราชการที่ดี พ.ศ. 2546” (รัชยา ภักดีจิตต์, 2555) โดยที่สำนักงานคณะการรมพัฒนาระบบราชการ หรือ ก.พ.ร. เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการให้เป็นระบบราชการที่ยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน “Good Governance for Better Life” โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ 3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานคณะกรรมพัฒนาระบบราชการ, [สำนักงาน ก.พ.ร.], 2546)

หนึ่งในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลให้เกิดอย่างจริงจังในภาครัฐ นั่นคือ “รางวัล” มีการมอบรางวัลทั้งในรูปของเงิน ใบประกาศเกียรติคุณ และโล่รางวัล ซึ่งการจัดการมอบรางวัลครั้งแรกโดยสถาบันพระปกเกล้าในปี พ.ศ.2544 จนกระทั่งปัจจุบันผ่านมา 20ปีเต็ม ได้มีการศึกษาเรื่องของรางวัลที่เป็นการส่งเสริมธรรมาภิบาลมิติหนึ่ง แต่รางวัลที่ได้ยังไม่ได้ส่งผลต่อการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลให้ยั่งยืน ทั้งนี้ยังมีการเกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ เกิดประเด็นของผลประโยชน์ทับซ้อน และเอื้อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือครอบครัว ในหน่วยงานรัฐอยู่เนืองๆ และยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารราชการที่ดี พ.ศ. 2546 (ราชกิจจานุเบกษา, 2546) นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานจากภาครัฐหลายหน่วยงาน ส่งเสริมการให้รางวัลสำคัญๆ มากขึ้น เช่น องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี (อปท.) สังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ที่เป็นหลักในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลตั้งแต่แรก และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ สำนักงานป.ป.ช. แต่การส่งเสริมดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมทุกมิติ ตามหลักของธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน หรือครอบคลุมทุกหน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม (ปิยากร หวังมหาพร, 2562)

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุที่กำหนดไว้ และเพื่อความยุติธรรม จึงกำหนดพื้นที่โดยการเลือกจากหน่วยงานที่ได้รับรางวัล และไม่ได้รับรางวัล จำนวน 8 แห่ง กระจายไปหลายจังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสงคราม พิษณุโลก และแม่ฮ่องสอน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานจำนวน 4 ท่านขึ้นไป โดยใช้แบบสอบสัมภาษณ์ชุดเดียวกัน เพื่อให้คำตอบที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

บทความวิจัยนี้นำเสนอ ถึงประเด็นปัญหาในการศึกษารางวัลธรรมาภิบาลระดับชาติที่ยังไม่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่ควรจะเป็น โดยการศึกษาวิจัย เพื่อวิเคราะห์การประเมินรางวัลธรรมาภิบาลของหน่วยงานรัฐตรงตามนิยามของธรรมาภิบาลที่แท้จริงหรือไม่ และสามารถสร้างความยั่งยืนให้กับหน่วยงานต่อไปได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการได้รับรางวัลธรรมาภิบาล
2. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นโดยใช้รางวัลธรรมาภิบาลเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการประเมินผล สำหรับรางวัลธรรมาภิบาล
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการพิจารณารูปแบบการประเมินการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นผ่านกลไกรางวัลธรรมาภิบาลระดับชาติ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เป็นการวิจัยโดยการสัมภาษณ์โดยเฉพาะเจาะลึก โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดพื้นที่วิจัยเป็นการคัดเลือกจากองค์กรท้องถิ่นที่เคยได้รับรางวัลมาแล้วจำนวน 4 แห่ง และที่ไม่เคยได้รับรางวัลใดๆ จำนวน 4 แห่ง จากข้อมูลย้อนหลังการรับรางวัลของสถาบันพระปกเกล้าและองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ทำให้ได้ตัวแทนจากจังหวัดนนทบุรี

ปทุมธานี สมุทรสงคราม พิษณุโลก และแม่ฮ่องสอน โดยมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 4 ท่านขึ้นไปในแต่ละแห่ง ระดับผู้บริหารขึ้นไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ที่ได้ผ่านกระบวนตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ด้วยการวัดค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC: Index of Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญที่เชื่อถือได้ จำนวน 5 ท่าน ผลการวัดค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยการคำนวณค่า IOC หรือค่าความสอดคล้องของแต่ละข้อคำถามจะต้องมีค่ามากกว่าระดับ 0.5-1.00 จึงจะถือว่าคำถามนั้นมีค่าความเที่ยงตรงผ่านเกณฑ์ “ผ่าน” มาเก็บรวบรวมข้อมูล

3. กระบวนการเก็บข้อมูล โดยการออกจดหมายนัดหมายการสัมภาษณ์ พร้อมแนบแบบสัมภาษณ์ก่อนที่จะสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ถามคำถามแบบเป็นกันเองทั้งที่เป็นแบบทางการ และไม่เป็นทางการ รวมทั้งแสดงมุมมองต่างๆ ได้หลากหลาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลเชิงคุณภาพที่รวบรวมได้ และข้อมูลปฐมภูมิพร้อมวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

5. ระยะเวลา ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของธรรมาภิบาล และ CIPP Model โดยมีรายละเอียดดังนี้

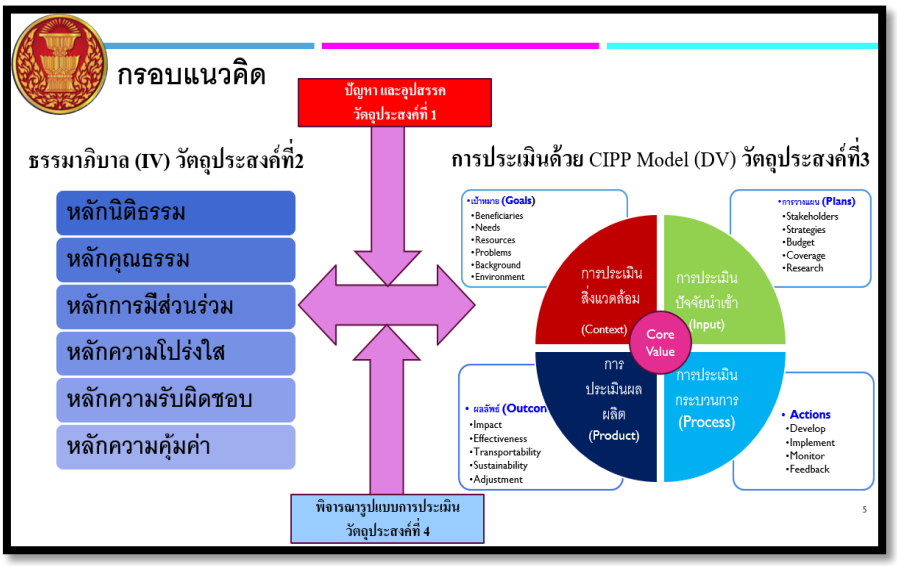

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. “ปัญหาและอุปสรรคของการได้รับรางวัลธรรมาภิบาล” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาจากเรื่องไม่มีความรู้ หรือขาดผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ หรือนักวิชาการ มาตอบหรือเป็นที่ปรึกษาในการให้ข้อมูล ถือว่าเป็นปัจจัยหลักในการตอบคำถาม หรือให้ข้อมูลเรื่องธรรมาภิบาลในเชิงวิชาการ ซึ่งองค์กรส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า คำถามการประเมินค่อนข้างยาก มีลักษณะคำถามเชิงวิชาการ การตอบก็ยากที่จะให้ตรงประเด็นเช่นเดียวกัน แต่มีบางองค์กรส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลสม่ำเสมอ เช่นเทศบาลนครปากเกร็ด และเทศบาลตำบลแม่สะเรียง ได้มีนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยเข้ามาช่วยเหลือทั้งความรู้และการให้ข้อมูลที่เป็นวิชาการได้ นอกจากนั้นยังมีบางองค์กรท้องถิ่นกล่าวเป็นนัยว่า หากมีข้อสอบรั่ว ก็เป็นผลทำให้บางองค์กรท้องถิ่นที่ได้รับข้อสอบมาก่อน สามารถทำได้ก่อน หรือให้องค์กรที่รู้จักกันลอกข้อสอบ ทำให้ได้เปรียบกว่าองค์กรท้องถิ่นอื่น อีกทั้งยังทำให้สามารถได้รางวัลได้ง่ายกว่าองค์กรส่วนท้องถิ่นที่ไม่ได้รับข้อสอบหรือไม่ได้มีผู้ช่วยตอบ แต่นั้นก็เป็นเพียงความคิดเห็นเท่านั้น อย่างไรก็ตามประเด็นเรื่องความรู้นั้นยังเป็นปัจจัยที่สำคัญมากกว่า ส่วนปัญหาจากเรื่องงบประมาณที่ไม่เพียงพอ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การบริหารจัดโครงการไม่ได้ตามต้องการ ทำโครงการล้าช้า และไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสถาณการณ์ปัจจุบัน สามารถสรุปได้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากรเป็นปัจจัยส่วนสำคัญมากกว่างบประมาณ หากมีงบประมาณได้มาจำนวนมากก็ตาม แต่หากขาดบุคลากร ในการขับเคลื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรที่มีเชี่ยวชาญ หรือมีคุณภาพแล้วก็ไม่สามารถเสนอโครงการได้ตามพันธกิจ หรือ นำโครงการให้บรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งมีหลายองค์กรส่วนท้องถิ่นที่เจอปัญหาดังกล่าว ในลักษณะ “งานล้นคน” แต่ก็ยังมีโครงการบางอย่างที่ไม่ได้อาศัยผู้ชำนาญการทั้งหมดสามารถอาศัยการขับเคลื่อนจากพลังชุมชนที่เข้มแข็งทำให้บรรลุเป้าหมายได้เช่นกัน เช่นอย่างเทศบาลตำบลแม่สะเรียง เป็นต้น

วัตถุประสงค์ที่ 2. “เพื่อศึกษาการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นโดยใช้รางวัลธรรมาภิบาลเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน” ผลการวิจัยพบว่าเทศบาลตำบลแม่สะเรียง สามารถอาศัยชุมชนที่อาศัยในตำบล 9 ชุมชนเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อน ทำให้สามารถผลักดันโครงการให้บรรลุความสำเร็จ และสามารถได้รับรางวัลได้ทุกปี ซึ่งเป็นองค์กรท้องถิ่นตัวอย่างที่อาศัยชุมชนที่มีบุคลากรที่มีคุณภาพในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะประธานหรือผู้นำชุมชนนั้น ซึ่งกลุ่มชุมชนหรือประชาชนนั้นได้ถูกคัดเลือกขึ้นมาแล้ว อย่างน้อยประธานหรือผู้นำชุมชนนั้น ย่อมมีภาวะผู้นำ และวิสัยทัศน์ ที่เข้าใจ และมีความรู้ความสามารถมากกว่าพนักงานองค์กรทั่วไป อีกทั้งยังได้พลังประชาชนมาสนับสนุนอีก อย่างไรก็ตามทุกองค์กรยังยอมรับว่าการให้รางวัลเป็นพลังกระตุ้นที่สำคัญกว่า นอกจากนั้น “รางวัลธรรมาภิบาลยังเป็นหน้าเป็นตาให้กับตนเองและท้องถิ่น ยังเป็นเกียรติที่สูงอย่างยิ่งที่ได้รับ พร้อมทั้งเป็นการยกระดับธรรมาภิบาลท้องถิ่นอีกด้วย” เทศบาลตำบลแม่ลาน้อยได้แสดงความคิดเห็น แม้ว่าเทศบาลตำบลแม่ลาน้อยยังไม่เคยได้รางวัลใดๆ ก็ตาม ซึ่งทางเทศบาลตำบลแม่ลาน้อยก็ได้ตั้งเป้าหมายว่าจะได้รับรางวัลสักวันหนึ่ง โดยที่จะพยายามพัฒนาเรื่องธรรมาภิ

บาลให้ผ่านเกณฑ์สูงขึ้นไปอีก แสดงให้ถึงการมอบรางวัล เป็นการสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ของตนเองให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

วัตถุประสงค์ที่ 3 “เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการประเมินผล (CIPP Model) สำหรับรางวัลธรรมาภิบาล” จากการสัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่พบว่าการประเมินผลด้วย CIPP มีปัญหาด้านเวลาและทรัพยากร เนื่องจากการประเมินแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมและรอบด้าน จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการประเมินและต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินการอย่างมาก ดังนั้นองค์กรที่มีทรัพยากรจำกัดอาจเลือกใช้เครื่องมือการประเมินอื่นที่เหมาะสมกับบริบทและวัตถุประสงค์ของการประเมิน เช่น การประเมินแบบ Rubric ที่เน้นไปที่คุณภาพของผลงานหรือพฤติกรรมเฉพาะ ซึ่งคำถามแบบ CIPP ส่วนใหญ่เป็นคำถามเชิงวิชาการ ทำให้องค์กรส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่เข้าใจในคำถาม ไม่สามารถตอบคำถามได้ ซึ่งองค์กรส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ได้กล่าวในลักษณะเดียวกันทั้งหมดว่า “ข้อคำถามทั้งมีจำนวนมาก และตอบยาก ใช้เวลานานมากเช่นกัน” แม้แต่เทศบาลตำบลแม่สะเรียงที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำมาแล้ว ได้กล่าวยืนยันเช่นเดียวกันว่า “ตอบคำถามได้ยากมาก” จึงจำเป็นต้องอาศัยนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมาช่วยวิเคราะห์ และตอบคำถาม ทำให้สามารถได้รับรางวัลมาอย่างต่อเนื่อง จนได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ส่วนปัญหาด้านความซับซ้อน การประเมินแบบ CIPP เป็นการมองภาพรวมของโครงการตั้งแต่บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต อาจทำให้การประเมินมีความซับซ้อนและยากต่อความเข้าใจของทุกส่วน รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อาจจะทราบบริบทของการโครงการ หรือ การดำเนินงานขององค์กรทั้งหมด การให้ข้อมูลอาจจะทิ้งดิ่ง หรือ ไม่กล้าตัดสินใจ ดังนั้นองค์กรควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินแบบ CIPP กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการประเมินและเข้าใจผลลัพธ์ของการประเมินองค์กร อาจใช้วิธีการต่างๆ เช่น การจัดทำเอกสารประกอบการประเมิน การจัดประชุมชี้แจงการประเมิน การจัดทำรายงานสรุปการประเมิน เป็นต้น ปัญหาด้านความเที่ยงตรง จากการสัมภาษณ์องค์กรท้องถิ่นพบว่า การประเมินแบบ CIPP จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญในการประเมิน ดังนั้นองค์กรควรคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความเหมาะสมกับการประเมินและตรวจสอบความเที่ยงตรงของการประเมิน เช่น การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือการประเมิน เป็นต้น องค์กรอาจใช้วิธีการต่างๆ เช่น การจัดทำคู่มือการประเมิน การจัดอบรมการประเมินแก่ผู้เชี่ยวชาญ การจัดทำระบบการตรวจสอบคุณภาพการประเมิน เป็นต้น ซึ่งองค์กรส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่กล่าวเช่นเดียวกันว่า การประเมินไม่มีความยุติธรรม อันเนื่องมาจากบริบท ขอบเขตพื้นที่ ลักษณะโดยทั่วไปแตกต่างกันไป อีกทั้งเกณฑ์ที่ใช้ ไม่ได้มาตรฐาน ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตัวชี้วัดมีปัญหา เนื่องจากชี้วัดบางตัวไม่สอดคล้องกับบริบทสังคมโลก และสังคมไทย ที่การให้ข้อมูล และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนประชาชนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนั้นมีปัญหาเรื่องการลำเอียง (Bias) ในหลายๆ ด้าน อีกทั้งมีการ

ตอบคำถามไม่ครบถ้วน ตอบไม่ตรงคำตอบ และไม่ระบุคำตอบ ทำให้ไม่สามารถพิจารณาให้คะแนนได้ ทำให้ผู้ถูกประเมินอาจรู้สึกว่า การประเมิน ไม่ยุติธรรม ไม่โปร่งใส ส่งผลให้ผู้ประเมินขาดความน่าเชื่อถือ

วัตถุประสงค์ที่ 4. “เพื่อศึกษาเป็นแนวทางในการพิจารณารูปแบบการประเมินการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นผ่านกลไกรางวัลธรรมาภิบาลระดับชาติ” ผลการศึกษาพบว่า แนวทางในการพิจารณารูปแบบการประเมินการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นผ่านกลไกรางวัลธรรมาภิบาลระดับชาติ จากการสัมภาษณ์องค์กรท้องถิ่นทั้งหมดพบว่า รูปแบบการประเมินยังไม่สามารถขับเคลื่อนธรรมาภิบาลท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ผลที่ได้ไม่ได้สะท้อนในหลักธรรมาภิบาลองค์รวมอย่างที่ต้องการ นอกจากข้อคำถามซึ่งมีจำนวนมากแล้ว ยังต้องใช้เวลาในการตอบ ดังนั้นองค์กรท้องถิ่นส่วนใหญ่ที่ไม่มีผู้ชำนาญการ จะไม่สามารถตอบได้ดี แต่ถ้าหากรู้คำตอบมาก่อน หรือมีผู้มาเฉลยคำตอบให้ ก็สามารถทำได้ง่าย ในทางกลับกัน ผู้ตรวจสอบเอกสารก็ย่อมใช้เวลาในการพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ หรือให้ได้คุณภาพดีนั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย เช่นเดียวกับการตรวจข้อสอบแบบข้อเขียนของนักเรียน/นักศึกษา ในบริบทที่แตกต่างกันไป คะแนนย่อมไม่เท่ากัน นอกจากนั้นเกณฑ์การพิจารณาค่าคะแนนและเกณฑ์ในการคำนวณค่าคะแนนของการประเมินรางวัลไม่ชัดเจน และเข้าใจยาก

การเปรียบเทียบรางวัลสถาบันพระปกเกล้ากับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี

ตารางที่ 1 การประเมินการให้รางวัลสถาบันพระปกเกล้า

องค์กรท้องถิ่นที่	ความเหมาะสม	ความยุติธรรม	ความสอดคล้อง	ความเป็นประโยชน์	ความคิดเห็น
1	5	5	5	5	ไม่ครอบคลุม
2	5	3	5	5	ไม่ครบถ้วน/การบริหารจัดการ
3	4	4	4	3	การพัฒนาท้องถิ่นยังไม่ก้าวหน้า/ถดถอยลง
4	5	5	5	5	ควรเพิ่มเงินรางวัล และควรให้ประกวดในระดับใดก็ใดตามความเหมาะสม
5	3	4.5	5	5	เอกสารมาก ควรใช้เกณฑ์การตัดสินเปลี่ยนไปตามบริบท
6	5	5	5	5	วิชาการมาก คำถามเข้าใจยาก

องค์กรท้องถิ่นที่	ความเหมาะสม	ความยุติธรรม	ความสอดคล้อง	ความเป็นประโยชน์	ความคิดเห็น
7	4	4	4	4	ต้องสมัครเอง
8	5	5	5	5	ระดับวิชาการ ต้องการผู้เชี่ยวชาญหรือความรู้

ตารางที่ 2 การประเมินรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี (อปท.)

องค์กรท้องถิ่นที่	ความเหมาะสม	ความยุติธรรม	ความสอดคล้อง	ความเป็นประโยชน์	ความคิดเห็น
1	4	4	4	4	บริบทพื้นที่มีความแตกต่าง
2	5	5	5	5	มีนวัตกรรมใหม่
3	3	3	3	2	หลักเกณฑ์การประเมินควรปรับให้เหมาะสม สอดคล้องกับปัจจุบัน
4	5	5	5	5	ควรเพิ่มเงินรางวัล
5	4	4.5	5	5	เกณฑ์มีความเลื่อมล้ำ และมีความเชื่อว่าแต่ละอปท.ไม่มีความเท่าเทียมกัน
6	5	4	5	5	ใช้หลักเกณฑ์มาก
7	3	3	4	3	ต้องส่งเอกสารมากมาย
8	5	5	5	5	เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลและองค์กร

ผลจากสัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่ยังให้รางวัลสถาบันพระปกเกล้ามีคะแนนทุกด้านสูงกว่ารางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ดังตารางที่ 1 และ 2 อันเนื่องมาจาก ภาพลักษณ์รางวัลสถาบันพระปกเกล้ามีความน่าภาคภูมิใจต่อหน่วยงานมากกว่า รางวัลใดๆ แต่อย่างไรก็ตาม “รางวัลทั้งสองยังเป็นรางวัลที่ช่วยกระตุ้นให้องค์กรส่วนท้องถิ่นได้มีการพัฒนายกระดับท้องถิ่นให้ดีขึ้นอย่างแท้จริง และยังเป็นการพัฒนาท้องถิ่นในทิศทางเดียวกัน เพื่อผลประโยชน์ประชาชนเป็นหลัก ตามนโยบายกระจายอำนาจ” เทศบาลตำบลไทรย้อยได้กล่าวไว้

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ปัญหาจากเรื่องไม่มีความรู้ หรือขาดผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ หรือนักวิชาการ มาตอบ หรือเป็นที่ปรึกษาในการให้ข้อมูล ทั้งนี้เพราะคำถามการประเมินเป็นข้อคำถามเชิงวิชาการถือว่าเป็นคำถามค่อนข้างยาก สอดคล้องกับ “ความรู้ และการถอดบทเรียนขององค์กรมีส่วนสำคัญ ในการวิเคราะห์ และประเมินให้ถึงความสอดคล้องกับประเภทรางวัลที่ส่งประกวด” ที่นำเสนอโดย รณรงค์ จันใด, ปุณิกา อภิรักษ์ไกรศรี และ สุนิษา ฝึกฝน (2565) ส่วนปัญหาจากเรื่องงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ทำให้โครงการล้าช้า และไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสถาณการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับ “การสำรวจข้อมูลธรรมาภิบาลในประเทศไทย: Good Governance Mapping” ของ ปิยากร หวังมหาพร (2562) พบว่าองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นยังประสบปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากร เกิดจากการเลือกงานที่ดีกว่า สอดคล้องกับ ปิยากร หวังมหาพร (2562) ที่พบว่าองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นยังประสบปัญหาด้านบุคลากร

วัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า กลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อน คือการให้รางวัล ทำให้สามารถผลักดันโครงการให้บรรลุความสำเร็จ ซึ่งเป็นไปตามที่ ปิยากร หวังมหาพร (2562) ได้กล่าวว่าการมอบรางวัล เป็นการสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ของตนเองให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

วัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัญหาด้านเวลาและทรัพยากร เนื่องจากการประเมินแบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมและรอบด้าน มีข้อคำถามจำนวนมาก และตอบยาก สอดคล้องกับ ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์ ศิกานต์ อิสสระชัยยศ และวรเทพ พูลสวัสดิ์ (2559) กล่าวไว้ว่า “การเขียนเอกสารไม่ถนัด หรือไม่ถูกต้องตามความต้องการ ปัญหาด้านความซับซ้อน” เนื่องการประเมินแบบ CIPP เป็นการมองภาพรวมจำเป็นต้องเข้าใจทั้งหมดของโครงการ ทำให้ยากต่อความเข้าใจของทุกส่วน ข้อคำถามยังไม่ชัดเจน และการสะท้อนตามประเภทรางวัล เช่นเดียวกับ รณรงค์ จันใด, ปุณิกา อภิรักษ์ไกรศรี และ สุนิษา ฝึกฝน (2565) ได้กล่าวไว้ ส่วนปัญหาด้านความเที่ยงตรง การประเมินแบบ CIPP จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการประเมินให้เหมาะสม เนื่องจากบริบท ขอบเขตพื้นที่ ลักษณะโดยทั่วไปแตกต่างกันไป รวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้ ไม่ได้มาตรฐาน ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับ ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์ ศิกานต์ อิสสระชัยยศ และวรเทพ พูลสวัสดิ์ (2559) นอกจากนั้นตัวชี้วัดมีปัญหา ชี้วัดบางตัวไม่สอดคล้องกับบริบทสังคมโลก และสังคมไทย ที่ให้ข้อมูล และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนประชาชนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนั้นมีปัญหาเรื่องการลำเอียง (Bias) ในหลายๆด้าน สอดคล้องกับรายงานวิจัยของ รณรงค์ จันใด, ปุณิกา อภิรักษ์ไกรศรี และ สุนิษา ฝึกฝน (2565) ในประเด็นที่ตอบคำถามไม่ครบถ้วน ตอบไม่ตรงคำตอบ และไม่ระบุคำตอบทำให้ไม่สามารถพิจารณาให้คะแนนได้ เป็นไปตาม “การสำรวจข้อมูลธรรมาภิบาลในประเทศไทย: Good Governance Mapping” ของ ปิยากร หวังมหาพร (2562) ที่ผู้รับการประเมินอาจรู้สึกว่า การประเมินนั้นไม่ความยุติธรรม ไม่โปร่งใส ส่งผลให้ผู้ประเมินขาดความน่าเชื่อถือ

วัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า รูปแบบการประเมินยังไม่สามารถขับเคลื่อนธรรมาภิบาลท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง โดยกระบวนการที่ผ่านมาเป็นการประเมินที่มีตัวชี้วัดส่วนใหญ่เป็นลักษณะ “Check List for Process Oriented” ซึ่งไม่สามารถบอกได้ว่าใครมีความสามารถมากกว่าใคร สอดคล้องกับ ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์ ศิกานต์ อิสสระชัยยศ และวรเทพ พูลสวัสดิ์ (2559) ภายใต้ “โครงการศึกการวิจัยการพัฒนาการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเข้ารับรางวัลพระปกเหล้า” ได้กล่าวถึงเรื่องปัญหาของรางวัลพระปกเกล้าไว้ ส่วน ปิยากร หวังมหาพร (2562) พบว่า เกณฑ์การพิจารณาค่าคะแนนและเกณฑ์ในการคำนวณค่าคะแนนของการประเมินรางวัลไม่ชัดเจน และเข้าใจยาก นอกจากนั้นยังมีข้อมูลจาก รายงานการพิจารณาศึกษา “เรื่องทำอย่างไรให้การประเมิน ITA น่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน” ของคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ (2566) ที่พบว่า คะแนนที่ได้รับการประเมิน ITA ในระดับ A แต่กลับมีข่าวทุจริตปรากฏชัดเจน หรือผู้บริหารองค์กรมีส่วนพัวพันเกี่ยวข้องกับการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยอาศัยตำแหน่งราชการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ จึงสะท้อนถึงภาพลักษณ์ของผลการประเมินในทางลบ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สำคัญต่อรางวัลธรรมาภิบาล คือ ความรู้ บุคลากร งบประมาณ และผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นการพัฒนาให้รางวัลที่ได้มีความยั่งยืน นอกจากประกอบไปด้วยปัจจัย 4 ด้านแล้ว ยังต้องการให้องค์กรที่ให้รางวัลใช้วิธีปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) หรือที่เรียกว่า PDCA (Plan Do Check Act) มาสร้างเป็นรูปแบบเพื่อให้เกิดความยั่งยืน (Sustainability) ต่อไป ดังรูปที่ 2

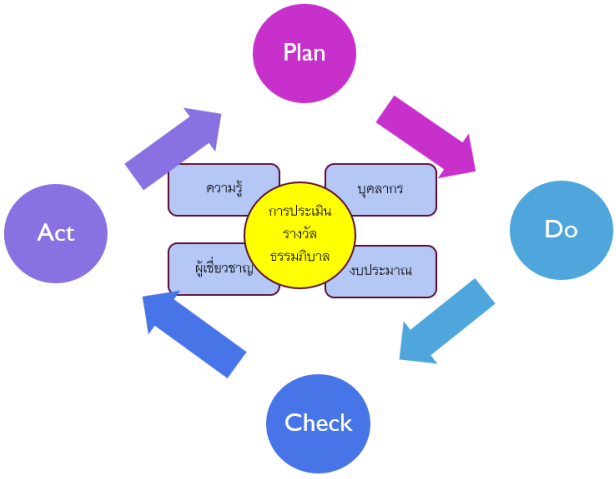

รูปที่ 2 รูปแบบการประเมินรางวัลธรรมภิบาลที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ควรมีการพัฒนาระบบรางวัลธรรมาภิบาลและผลักดันให้เป็นกลไกที่รูปธรรมในการเคลื่อนธรรมาภิบาลขององค์การปรครองส่วนท้องถิ่น โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1.1.1 ปรับเปลี่ยนระบบรางวัลธรรมาภิบาลเป็นระบบเกรดเฉลี่ยสะสม เพื่อสะท้อนความก้าวหน้าขององค์กร

1.1.2 นำเกรดเฉลี่ย/เกรดเฉลี่ยสะสมไปประกอบการพิจารณาให้รางวัลอื่นๆ เพิ่มเติม

1.1.3 เสริมสร้างค่านิยมให้เกรดเฉลี่ย/เกรดเฉลี่ยสะสมเป็นผลงานที่ต้องประชาสัมพันธ์

1.1.4 กำหนดกรอบระยะเวลาเป้าหมายการพัฒนา

1.1.5 เฝ้าติดตามผลองค์กรที่ได้รับรางวัล

1.1.6 ยึดรางวัลคืนและลงโทษหากองค์กรท้องถิ่นไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล

1.2 ควรมีการมอบรางวัลในลักษณะ Citizen Award โดยการมุ่งเน้นไปที่พลเมืองเป็นศูนย์กลาง ค้นหาคนดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มอบรางวัลให้พลเมืองเป็นอันดับแรก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมือง ลดความเหลื่อมล้ำในการบริหารการปกครอง

1.3 ควรมีการจัดการความรู้เรื่องธรรมาภิบาล โดยการนำรางวัลธรรมาภิบาลที่เป็น Best Practice มาเชื่อมโยงในระดับท้องถิ่น พัฒนาองค์ความรู้จากฐานรากสู่ระดับประเทศ รวบรวมเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ใช้ AI ส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Lifelong Learning มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

1.4 ควรการแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากร โดยการจัดระบบ Mentor/Coaching นำผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นพี่เลี้ยงถ่ายทอดองค์ความรู้ มาพัฒนายกระดับการขับเคลื่อนในการพัฒนาชุมชนสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นให้เข้มแข็ง ส่งเสริมนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

1.5 ควรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการ

1.5.1 จัดทำแผนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านธรรมาภิบาล

1.5.2 สร้างการตระหนักรู้ถึงความหมายและความสำคัญของธรรมาภิบาล

1.5.3 สร้างกลไกการมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรมต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลกระทบของระบบรางวัลธรรมาภิบาลที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ. (2566). *รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง: ทำอย่างไรให้การประเมิน ITA น่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน* (เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมาธิการฯ ครั้งที่ 10/2566).

ถวิลวดี บุรีกุล. (2558). *ธรรมาภิบาล กลไกสำคัญในการปฏิรูปเพื่อพัฒนาประเทศ.* สถาบันพระปกเกล้า.

ปิยากร หวังมหาพร. (2562). การวิเคราะห์รางวัลธรรมาภิบาลของประเทศไทย. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา.* 8 (2). 25-37.

ปิยากร หวังมหาพร. (2562). *การสำรวจข้อมูลธรรมาภิบาลในประเทศไทย : Good Governance Mapping.* สถาบันพระปกเกล้า.

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. (2546, 9 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 120 ตอนที่ 100 ก. หน้า 1-16.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542. (2542, 10 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง. หน้า 24-30.

รัชยา ภักดีจิตต์. (2555). *ธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารภาครัฐและภาคเอกชน.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รณรงค์ จันใด, ปุณิกา อภิรักษ์ไกรศรี และ สุนิษา ฝึกฝน. (2565). *รายงานฉบับสมบูรณ์การประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2565*. สถาบันพระปกเกล้า.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). *คู่มือ คำอธิบายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546*. สิริบุตรการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2566). ความเป็นมาอปท.ที่มีการบริหารจัดการที่ดี. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://odloc.go.th/good-management/gm-history/

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). (2563). *หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลบริการภาครัฐ.* สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Security Management Model Rajaprajanugroh 50 School Under the office of Special Education Administration

สุวิชญา ชินธนาชูกิจ
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
Suwitchaya Chintanachukit
Rajaprajanugroh 50 School, Special Education Bureau,
Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education.
E-mail : Sao_atom@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย และสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 74 คน คน ศึกษาความต้องการการจัดการความปลอดภัย โดยการสอบถามจากประชากร จำนวน 881 คน และสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนารูปแบบกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่างรูปแบบ ตรวจสอบร่างรูปแบบกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ด้วยการสนทนากลุ่ม 3) พัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัยด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบ ตรวจสอบร่างคู่มือการใช้รูปแบบกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน 4) การประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โดยการนำรูปแบบไปทดลองใช้ และสอบถามสภาพการจัดการความปลอดภัย กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 74 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง สอบถามความปลอดภัยของนักเรียน และความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ กับประชากร จำนวน 851 คน 5) การขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัยในกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 3 จำนวน 4 โรงเรียน

* วันที่รับบทความ : 23 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 3 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 4 มิถุนายน 2567
Received: May 23, 2024; Revised: June 3, 2024; Accepted: June 4, 2024

ผลการวิจัยผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย พบว่า ในภาพรวม มีสภาพปัจจุบันของการจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาความต้องการการจัดการความปลอดภัย พบว่า ในภาพรวมของความต้องการการจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย พบว่า แนวทางการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนที่เกิดจากภัย 4 กลุ่มภัย ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ผลการพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย พบว่า คู่มือการใช้รูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความ พบว่า สภาพการจัดการความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย พบว่า สภาพการจัดการความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการ; ความปลอดภัย; สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Abstract

This research is a research and development project aimed at developing a safety management model for Rajaprajanugroh 50 School, under the Office of Special Education Administration. The researcher conducted the following:Studied the current conditions, needs, and development guidelines for safety management by surveying a sample group of 74 people. Investigated safety management needs by surveying a population of 881 people and interviewed 9 experts on safety management development guidelines.Developed a safety management model by interviewing 5 experts on model development guidelines, conducted a workshop to draft the model, and reviewed the draft model with 9 experts through focus group discussions.Developed a manual for using the safety management model by holding a workshop to draft the manual and reviewed the draft manual with 9 experts.Evaluated the implementation of the safety management model by testing the model and surveying the safety management conditions with a sample group of 74 people, selected purposively. Surveyed student safety and satisfaction with the model among a population of 851 people.Expanded the implementation of the safety management model in Group 3 educational institutions under the Office of Special Education Administration, covering 4 schools.

Research findings:The study of current conditions, needs, and development guidelines for safety management revealed that the overall current state of safety management was at a high level. The overall need for safety management was also at a high level.The development guidelines for school safety management, addressing 4 types of hazards, were identified.The developed safety management model consisted of 3 components.The manual for using the safety management model consisted of 4 sections.The evaluation of the safety management model implementation showed that the overall safety management condition was at the highest level.The expansion of the safety management model implementation in Group 3 schools also showed that the overall safety management condition was at the highest level.

Keywords: Model of Management; Safety; Office of Special Education Administration

บทนำ

ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยเป็นอย่างยิ่งในรอบทศวรรษที่ผ่านมา ดังแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา ภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมายวิสัยทัศน์ และแนวคิดการจัดการศึกษา โดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ระบุว่า คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแล และป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ เช่น สถานศึกษาที่จัดกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังแนวทางการจัดการความขัดแย้งด้วยแนวทางสันติวิธีเพิ่มขึ้น มีการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ที่เพิ่มขึ้น มีระบบ กลไก และมาตรการที่เข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ และผู้เรียนในสถานศึกษาที่มีคดีทะเลาะวิวาทลดลง เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ซ)

การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เป็นปัจจัยที่ทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมมีการแข่งขันสูง นำไปสู่ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบ ความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดี เด็กและเยาวชนจึงเสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยในสังคมทั้งด้านการดำรงชีวิต และคุณภาพชีวิต (ภัทริกา วงศ์อนันต์นนท์, 2557 : 177) เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรัก ความปรารถนาดีอย่างมากมายเพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่างๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอื่นๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สอดคล้องกันข้อมูลของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี 2557 ที่ระบุว่าวิกฤติการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนที่สังคมไทยกำลังวิตกกังวล ประกอบด้วย 1) การใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาระหว่างเด็กกับเด็ก และผู้ใหญ่กับเด็ก ส่งผลให้มีผู้ใช้ความรุนแรงและผู้ถูกใช้ความรุนแรงมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งการใช้ความรุนแรงเริ่มตั้งแต่การล้อเลียน การกลั่นแกล้งการใช้กำลังทำร้ายรังแกกันเอง การยกพวกเข่นฆ่าด้วยความคึกคะนอง ก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างประเมินค่าไม่ได้ 2) การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ไม่สร้างสรรค์และหมกมุ่นอยู่กับการใช้สื่อที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น แชทด่ากันทางโซเชียลมีเดีย โพสต์ภาพลามกอนาจาร ใช้เป็นช่องทางในการหมิ่นประมาท ให้ร้ายผู้อื่น และเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่สร้างสรรค์ 3) การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีเพศสัมพันธ์แบบใจเร็วด่วนได้ง่ายๆ และไม่ปลอดภัยทำให้กลายเป็นแม่วัยใส เป็นผู้ติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ ตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ 4) การใช้สารเสพติดให้โทษ โดยเริ่มจากการสูบบุหรี่ ดื่มเบียร์ ไวน์ เหล้า และใช้สารเสพติดที่มีโทษร้ายแรงมากขึ้น

เรื่อยๆ ตกเป็นเหยื่อของผู้ค้า เป็นเครื่องมือในการแพร่ระบาด เป็นห่วงโซ่ความเลวร้ายของวงจรการค้ายาเสพติด 5) การใช้รถมอเตอร์ไซค์ซิ่ง ประชันขันแข่งความเร็วบนท้องถนนทั่วไป สร้างความหวาดเสียวและความเดือดร้อนรำคาญให้กับผู้คนในสังคม 6) มีภาวะทางจิตเวช จิตใจ อารมณ์ไม่เป็นปกติ ซึมเศร้า เครียด นำไปสู่การพยายามฆ่าตัวตาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564, หน้า 1 - 2)

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ลักษณะอยู่ประจำ และ ไป - กลับ มีนักเรียนบกพร่องทางสติปัญญา (IQ 50 – 70) เรียนรวมแบบคู่ขนาน โดยภาระหน้าที่หลัก คือ การจัดบริการทางการศึกษาสำหรับ เด็กด้อยโอกาส 10 ประเภท ได้แก่ 1) เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงานหรือแรงงานเด็ก 2) เด็กเร่ร่อน 3) เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ 4) เด็กที่ถูกทอดทิ้ง 5) เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ 6) เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) 7) เด็กในชนกลุ่มน้อย 8) เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด 9) เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ และ 10) เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีนักเรียนพักประจำหอนอนในโรงเรียน จำนวน 13 หอนอนและนักเรียนไป - กลับ ที่อยู่ในชุมชนนิคมโนนสมบูรณ์ ครูทุกคนล้วนต้องทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะความสามารถมีสรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนเก่ง คนดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข และทำหน้าที่เสมือนพ่อ แม่ เป็นครูหอนอนดูแลความเป็นอยู่ให้นักเรียนเกิดความปลอดภัยทั้งทางร่างกาย และอุ่นใจในการใช้ชีวิตในหอนอนตลอดเวลา ฝึกให้นักเรียนมีทักษะอาชีพและทักษะการดำรงชีวิตเพื่อให้อยู่กับเพื่อน ๆ ที่มาจากต่างครอบครัวได้อย่างปลอดภัย และเคารพในสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง (คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50, 2564 : 19)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น รัฐบาลและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ตลอดจนนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยแก่ผู้เรียนในสถานศึกษาอย่างเข้มงวด ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาได้เล็งเห็นถึงความต้องการจำเป็นในการจัดการความปลอดภัยของนักเรียน จึงได้พัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัยโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษซึ่งนักเรียนอยู่ประจำตลอด 24 ชั่วโมง โรงเรียนเป็นเสมือนบ้าน ฉะนั้นการจัดการความปลอดภัยแก่นักเรียนเพื่อลดอุบัติเหตุอันตราย รักษาสวัสดิภาพให้แก่นักเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกตนเองมั่นคง ปลอดภัย และมั่นใจในตนเอง และเกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ อีกทั้งเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดี มองชีวิตและคิดไปในทางบวกเสมอ มีความสุขในการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำเกิดคุณธรรมในใจของนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาทุกคน เพื่อให้นักเรียนเกิดความปลอดภัยตลอดระยะเวลาที่พักอยู่ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน ผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตลอดจนโรงเรียน

ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำไปใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนมีเกิดความปลอดภัยแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

วัตถุประสงค์เฉพาะ มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
5. เพื่อขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์- 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กับสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย เป็น 6 ขั้นตอน แต่ละขั้นตอน มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันความต้องการและแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ไปใช้กับโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 ในปีการศึกษา 2565

ขั้นตอนที่ 5 การขยายผลรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดำเนินการโดยนำรูปแบบไปใช้กับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ในกลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 3 จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 27 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 52 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 53 และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้ดังนี้

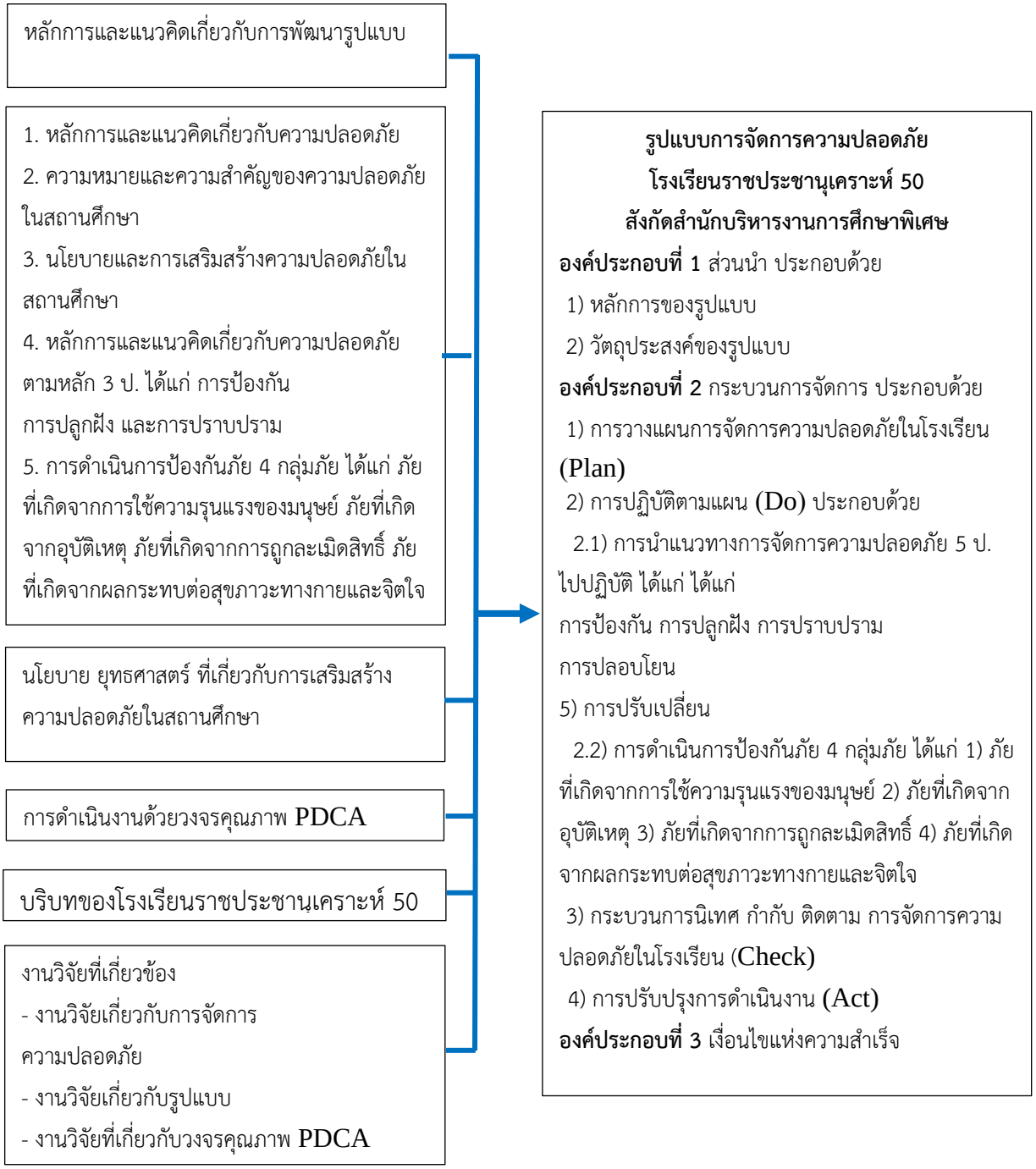

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นที่ 1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการวิเคราะห์เอกสาร พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านนักเรียน ขาดความอบอุ่นในครอบครัว กำพร้าพ่อ กำพร้าแม่ หรือครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจที่พ่อกับแม่ต้องไปทำงานต่างจังหวัด ลูกต้องอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือนักเรียนมาจากชุมชนที่มีปัญหาด้านยาเสพติด ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และมีปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ มีความเปราะบางทางจิตใจ หวั่นไหวง่าย มีภาวะซึมเศร้า

2. ด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา จัดบรรยากาศของโรงเรียนให้เกิดความปลอดภัย สะอาด ร่มรื่น และเอื้อต่อการเรียนรู้นอกห้องเรียนของนักเรียน จัดการเรียนการสอนเต็มกำลังความสามาถ ทำหน้าที่เสมือนพ่อ แม่ เป็นครูหอนอนดูแลความปลอดภัยด้านร่างกายและจิตใจให้กับนักเรียน เป็นครูที่คอยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

3. ด้านโรงเรียน จัดทำโครงการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันภัยจากโรคติดต่อ โรคเอดส์ และยาเสพติด อย่างสม่ำเสมอ จัดทำโครงการบริหารจัดการลดความเสี่ยงภัยพิบัติในสถานศึกษา และโครงการ จป.น้อย สถานศึกษาปลอดภัย อยู่เสมอ และประสานความร่วมมือในเรื่องความปลอดภัยกับหน่วยงานต่างๆ

ขั้นที่ 1.2 ผลการศึกษาความต้องการการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการศึกษาความต้องการการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ในภาพรวมของความต้องการการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านที่ 3 ความปลอดภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ รองลงมา คือ ด้านที่ 1 ความปลอดภัยในโรงเรียนที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ด้านที่ 4 ความปลอดภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ และด้านที่ 2 ความปลอดภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ โดยทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า

1. แนวทางการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ โรงเรียนควรกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน กำหนดพื้นที่ควบคุม มีแผนการเผชิญเหตุ กำหนดกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด สำรวจเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงร่วมกับภาคีเครือข่าย มีกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักและเห็นคุณค่าสร้างความรู้แก่ผู้เรียน จัดระบบการป้องปามเหตุ มีระบบเตือนภัย สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู ผู้ปกครองและนักเรียน จัดระบบเยี่ยวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้ความรุนแรง นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงและแนะแนวทางวิธีการเอาตัวรอดจากภัยที่เกิดขึ้น

2. แนวทางการจัดการความปลอดภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ โรงเรียนควรกำหนดพื้นที่ความปลอดภัยที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ มีแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา แผนเผชิญเหตุ แผนป้องกันเหตุ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ โครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัย ซักซ้อมการเผชิญเหตุ จัดกิจกรรมให้ความรู้ ฝึกทักษะการเผชิญเหตุตามแผน สร้างระบบการช่วยเหลือ เยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบจากภัยที่เกิดจากเครื่องมือ อุปกรณ์ ภัยธรรมชาติ และภัยจากอาคารเรียน อย่างเป็นระบบ ซ่อมบำรุงตรวจสอบเครื่องมืออุปกรณ์ อาคารเรียนและสิ่งก่อสร้างของสถานศึกษาให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ฝึกทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อประสบภัยจากเครื่องมือและอุปกรณ์ รวมถึงจัดระบบการส่งต่อเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการจัดการความปลอดภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ โรงเรียนควรสร้างการรับรู้กับบุคลากรทุกส่วนเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหรือความไม่ปลอดภัยต่อผู้เรียน จัดระบบแจ้งการละเมิดสิทธิ์ของตนเอง สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังทั้งในสถานศึกษาและชุมชนเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน จัดทำข้อมูลช่องทางขอความช่วยเหลือให้นักเรียนและบุคลากร จัดระบบการสร้างความรู้ ความเข้าใจถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมแก่ผู้เรียน บริการให้คำปรึกษาสำหรับผู้เรียนกลุ่มเสี่ยง ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองแก่ผู้เรียน และมีคณะทำงานให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนที่ให้ความช่วยเหลือได้ทันเหตุการณ์

4. แนวทางการจัดการความปลอดภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ โรงเรียนควรจัดระบบการประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัย แผนดำเนินการความปลอดภัยและมาตรการป้องกันภัย ระบบคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง มีกำหนดข้อตกลง เพื่อปฏิบัติร่วมกันในสถานศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือส่งต่อผู้เรียน มีแผนป้องกันโรคระบาดในสถานศึกษา สำรวจข้อมูลด้านสุขภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการป้องกันและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความปลอดภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสภาวะทางกายและจิตใจ มีคณะทำงานเพื่อระงับเหตุ ส่งเสริมการดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย โดยเน้นการไกล่เกลี่ย ประนีประนอม ตามมาตรการจากเบาไปหาหนัก

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นที่ 2.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า รูปแบบมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ส่วนนำ : 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการจัดการ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

ขั้นที่ 2.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชา-นุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ส่วนนำ : 1) หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วยรายเอียดเกี่ยวกับ 1.1) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาที่หลากหลาย 1.2) นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาจากต้นสังกัด และ 1.3) แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการจัดการความปลอดภัย 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการจัดการ ประกอบด้วย 2.1) มีกระบวนการของวงจรคุณภาพในการดำเนินงาน 2.2) กระบวนการนิเทศกำกับติดตามเพื่อปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงาน 2.3) เน้นการจัดการแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย 3.1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและเครือข่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัย 3.2) การกำหนดนโยบาย แผนงาน การนิเทศกำกับติดตาม การประเมินผล และการทำผลการประเมินมาปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2.3 ผลการยกร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการยกร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังภาพ 1

ขั้นที่ 2.4 ผลการตรวจสอบและประเมินร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้วยกับร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษและมีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้ไข 6 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา ประเด็นที่ 2 หลักการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนตามแนวทางการจัดการความปลอดภัย 5 ป. ประเด็นที่ 3 การดำเนินงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ประเด็นที่ 4 กระบวนการนิเทศ กำกับติดตาม การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน (Check) ประเด็นที่ 5 การปรับปรุงการดำเนินงาน

2. ผลการประเมินร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.92) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.86) และด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.83) ตามลำดับ

ขั้นที่ 2.5 ผลการปรับปรุงร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการปรับปรุงร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังภาพ 2

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชา-นุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นที่ 3.1 ผลการยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษไปใช้ ประกอบด้วย 1) คำแนะนำการใช้คู่มือ 2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) บทบาทของครู และส่วนที่ 4 บรรณานุกรม

ขั้นที่ 3.2 ผลการตรวจสอบและประเมินร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการตรวจสอบและประเมินร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า

1. การตรวจสอบร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชา-นุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นให้ปรับปรุงร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และเสนอแนะให้ปรับแก้ไข 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 บทนำ ประเด็นที่ 2 การนำรูปแบบการจัดการความ

ปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษไปใช้ เพิ่มรายละเอียดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา บทบาทของครู ที่เกี่ยวข้องกับการนำรูปแบบไปใช้

2. การประเมินร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.67) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.58) และด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.53) ตามลำดับ

ขั้นที่ 3.3 ผลการปรับปรุงร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการปรับปรุงร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 บรรณานุกรม

ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. ผลการประเมินสภาพการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า สภาพการจัดการความปลอดภัยโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความปลอดภัยของนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ความปลอดภัยของนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านที่ 3 ความปลอดภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านที่

1 ความปลอดภัยในโรงเรียนที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่ 2 ความปลอดภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

ผลการสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รายการที่ 5 การสร้างเครือข่ายในการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา และรายการที่ 7 การดำเนินงานด้านความปลอดภัยจากภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 5 การขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. ผลการประเมินสภาพการจัดการความปลอดภัย จากการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า สภาพการจัดการความปลอดภัย จากการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความปลอดภัยของนักเรียน จากการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ความปลอดภัยของนักเรียน จากการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการความปลอดภัย จากการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการความปลอดภัย จากการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ รายการที่ 4 การจัดสภาพแวดล้อมให้มีความร่มรื่น สะอาดและปลอดภัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นที่ 1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการวิเคราะห์เอกสาร พบว่า นักเรียน ขาดความอบอุ่นในครอบครัว กำพร้าพ่อ กำพร้าแม่ หรือครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจที่พ่อกับแม่ต้องไปทำงานต่างจังหวัด ลูกต้องอาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือนักเรียนมาจากชุมชนที่มีปัญหาด้านยาเสพติด ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร สอดคล้องกับ Jaworowski (2003) ที่กล่าวของ ความปลอดภัยของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างมีความสุข ได้รับการปกป้อง คุ้มครองให้ปลอดภัย สถานศึกษาที่มีความปลอดภัยผู้ปกครองจะให้ความไว้วางใจและความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนจะได้รับความรู้ ความเจริญงอกงามทางสติปัญญา อารมณ์ อย่างอบอุ่นและปลอดภัย ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบในด้านนักเรียนที่ขาดความตระหนักในการป้องกันภัยต่าง ๆ และบางส่วนมีภาวะซึมเศร้า และครูบุคลากรทางการศึกษา มีหน้าที่หลายอย่างทั้งครูผู้สอน ครูหอนอน และหน้าที่พิเศษอื่นๆ ทำให้การดูแลความปลอดภัยได้ไม่เต็มที่ ครูที่เข้ามาใหม่ขาดจิตวิญญาณครูประจำที่ต้องดูแลนักเรียน 24 ชม. ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันภัยให้กับนักเรียน และโรงเรียนขาดความต่อเนื่องในการกำกับ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีรูปแบบของการจัดการความปลอดภัยที่ยังไม่สมบูรณ์ ยังขาดจุดประสงค์และโครงสร้างการดำเนินการที่ขาดความชัดเจน ทำให้ยังมีอุปสรรคในการจัดการความปลอดภัย

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการสอบถาม พบว่า ในภาพรวม มีสภาพปัจจุบันของการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.76) รองลงมา ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.67) และด้านกระบวนการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$=3.48) ตามลำดับ

ขั้นที่ 1.2 ผลการศึกษาความต้องการการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการศึกษาความต้องการการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการสอบถาม พบว่า ในภาพรวมของความต้องการการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านที่ 3 ความปลอดภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ รองลงมา คือ ด้านที่ 1 ความปลอดภัยในโรงเรียนที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของ

ขั้นที่ 1.3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ในภาพรวมมีแนวทางพัฒนาการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังนี้ 1) แนวทางการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ 2) แนวทางการจัดการความปลอดภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ 3) แนวทางการจัดการความปลอดภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ 4) แนวทางการจัดการความปลอดภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564 : 18-27) กำหนดแนวทางการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา ตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษามุ่งเน้นให้เกิดความปลอดภัยต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยเน้นมาตรการที่เข้มงวดในมาตรการ 1) การป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา อุปสรรค หรือความไม่ปลอดภัย ต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยการสร้างมาตรการป้องกันจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งใน และนอกสถานศึกษา 2) การปลูกฝังโดยการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึก และเจตคติที่ดีและการเสริมสร้างประสบการณ์เพื่อให้เกิดทักษะในการป้องกันภัยให้แก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และ 3) การปราบปรามโดยดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหา การช่วยเหลือเยียวยา ฟื้นฟู และดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย เพื่อป้องกันภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาวะทางกายและจิตใจ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นที่ 2.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า รูปแบบมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1

ส่วนนำ : 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการจัดการ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนารูปแบบที่เป็นส่วนที่จะช่วยให้การพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่ออธิบายขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสู่การปฏิบัติให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ ดารุณี เดชยศดี (2562 : 25) ที่กล่าวว่า รูปแบบเป็นโครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้น เพื่ออธิบายขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน นำสู่การปฏิบัติให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 2.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ส่วนนำ : 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 กระบวนการจัดการ ส่วนที่ 3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยนำผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบมาเป็นกรอบพัฒนาเพื่ออธิบายรายละเอียดการ ลำดับขั้นตอนวิธีปฏิบัติ อีกทั้งยังได้ข้อมูลและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษาที่เป็นผู้บริหารระดับสูง ที่มีหน้าที่กำกับดูแลด้านการจัดการศึกษาสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เกี่ยวกับรูปแบบความปลอดภัยในสถานศึกษาหรือเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่มีผลงานดีเด่นที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ มาเป็นแนวทางการพัฒนารูปให้นำสู่การปฏิบัติการจัดการความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัติ (2557 : 20) กล่าวว่า รูปแบบเป็นกรอบแนวคิดที่ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ กระบวนการ และการประเมินผลโดยสามารถยึดถือเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้

ขั้นที่ 2.3 ผลการยกร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการยกร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนนำ กระบวนการจัดการ และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้นำรายละเอียดของ ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ และแนวทางพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มาดำเนินเป็นแนวทางดำเนินงาน รวมถึงการมีส่วนรวม

ของบุคลากรของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยจำนวน 19 คน ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาจำนวน 4 คน หัวหน้าหอนอนชาย จำนวน 1 คนหัวหน้าหอนอนหญิง จำนวน 1 คน และครูประจำหอนอนชายและหอนอนหญิง จำนวน 13 คน ร่วมกันเสนอแนะและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ครอบคลุมทุกมิติของการจัดการความปลอดภัยในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อยกร่างรูปแบบ การจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ทำให้รูปแบบมีคุณลักษณะที่ดี สอดคล้องกับ สายเพ็ญ บุญทองแก้ว (2563 : 115) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของรูปแบบที่ดีมีคุณลักษณะ 4 ประการ คือ 1) ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์ของตัวแปรอย่างมีโครงสร้าง 2) มีลักษณะที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผล และสามารถตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) มีโครงสร้างหรือกลไกเพื่ออธิบายปรากฏการณ์เชิงเหตุผลได้อย่างชัดเจน 4) นำไปสู่การสร้างแนวความคิดใหม่หรือความสัมพันธ์ใหม่ของปรากฏการณ์ที่ศึกษา

ขั้นที่ 2.4 ผลการตรวจสอบและประเมินร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการตรวจสอบและประเมินร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า การตรวจสอบร่างและประเมินรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นด้วยกับร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้ไข 6 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ส่วนนำ : 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการจัดการ องค์ประกอบที่ 3 เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ ประเด็นที่ 2 หลักการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนตามแนวทางการจัดการความปลอดภัย 5 ป. ได้แก่ 1) ป้องกัน 4 กลุ่มภัยให้ไกลตัว 2) ปลูกฝัง ให้มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกัน 3) ปราบปราม หมดปัญหา ไม่เพิ่มปัญหาใหม่ 4) ปลอบโยนให้กำลังใจ ช่วยเหลือ 5) ปรับเปลี่ยนลดพฤติกรรมเดิม ประเด็นที่ 3 การดำเนินงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 1) การวางแผนการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) ประกอบด้วย 2.1) การนำแนวทางการจัดการความปลอดภัย 5 ป. ไปปฏิบัติ 2.2) การดำเนินการป้องกันภัย 4 กลุ่มภัย 3) กระบวนการนิเทศ กำกับติดตาม การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน (Check) 4) การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act) ประเด็นที่ 4 กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน (Check) ประเด็นที่ 5 การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act) ประกอบด้วย 1) การประเมินผลการดำเนินงานการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน 2) การปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 3) การเผยแพร่ผลการดำเนินงาน ประเด็นที่ 6 องค์ประกอบที่ 3 เงื่อนไขแห่งความสำเร็จ และเพิ่มรายละเอียดแต่ละรายการให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และมีผลการประเมินรูปแบบการจัดการ

ความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีการวิเคราะห์ปัญหาสภาพและความต้องการและแนวทางการพัฒนารูปแบบ และได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ อีกทั้งมีการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบ การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัยจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำข้อมูลที่ได้มากำหนดร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษให้มีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ Eggen & Kauchak (2006 : 21) ที่กล่าวว่า รูปแบบที่ดีควรเป็นแบบแผนการดำเนินการที่มีลักษณะแตกต่างจากแบบแผนทั่วไป อยู่ 4 ประการ ดังนี้1) รูปแบบได้รับออกแบบโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีผลตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ2) รูปแบบประกอบด้วย ขั้นตอนเฉพาะที่กำหนดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ของรูปแบบนั้น3) รูปแบบมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ และ 4) รูปแบบได้รับการส่งเสริมด้วยทฤษฎีการจูงใจ

ขั้นที่ 2.5 ผลการปรับปรุงร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการปรับปรุงร่างรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับ วิไลรัตน์ จันธิมา (2561 : 33) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบ คือกระบวนการในการสร้างหรือพัฒนาแบบจำลองโครงสร้างทางความคิด ตลอดจนการประเมินแบบจำลองที่ดีให้มีคุณภาพ โดยศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเรื่องนั้นๆ ซึ่งมีหลักการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาความรู้ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) การพัฒนารูปแบบ 3) การตรวจสอบรูปแบบ 4) การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบ

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นที่ 3.1 ผลการยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการยกร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษไปใช้ ส่วนที่ 4 บรรณานุกรม สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ ชุลีนวน (2565 : 6) ที่กล่าวว่า

องค์ประกอบที่ดีของคู่มือต้องมีองค์ประกอบ 4 ส่วน ดังนี้ 1) คำแนะนำในการใช้คู่มือ 2) เนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิบัติตามคู่มือ 3) ข้อแนะนำเกี่ยวกับการเตรียม วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น 4) แนะนำแหล่งความรู้อ้างอิงที่เป็นประโยชน์

ขั้นที่ 3.2 ผลการตรวจสอบและประเมินร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการตรวจสอบและประเมินร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า การตรวจสอบร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นให้ปรับปรุงร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สอดคล้องกับ สิทธิสอน คำตุ้ย (2562 : 44) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของคู่มือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการจัดทำคู่มือเพราะจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงวิธีการใช้คู่มือเนื้อหาสาระของคู่มือคำชี้แจงเกี่ยวกับการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม และยังบอกถึงแหล่งข้อมูลอ้างอิง

ขั้นที่ 3.3 ผลการปรับปรุงร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการปรับปรุงร่างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) คำแนะนำการใช้คู่มือ 2) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา 3) บทบาทของครู และส่วนที่ 4 บรรณานุกรม สอดคล้องกับ มนตรี ชมชื่น (2548 : 61) ที่กล่าวว่า คู่มือที่ดีต้องมีแหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านหรือผู้ใช้ในการค้นคว้าเรื่องต่างๆ อย่างลึกซึ้งและง่ายต่อความเข้าใจโดยประกอบด้วย 1) คำชี้แจงในการใช้คู่มือ 2) เนื้อหาของเรื่องที่จะค้นคว้าในทุกด้าน 3) วิธีการนำไปใช้ และ 4) การแนะนำแหล่งความรู้อ้างอิงต่างๆ

ตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และขั้นตอนที่ 5 การขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีผลการวิจัยที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีประเด็นน่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการประเมินสภาพการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการประเมินสภาพการจัดการความปลอดภัยโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการที่เป็นขั้นตอน ชัดเจน มีการศึกษาข้อมูล

พื้นฐานด้วยการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และมีข้อมูลครอบคลุมการดำเนินงานการจัดการความปลอดภัยในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นบริบทของสถานศึกษา ปัญหา/อุปสรรคในการบริหารการจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อดิศร ดีปานธรรม (2561 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินความปลอดภัยของนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการประเมินความปลอดภัยของนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการการดำเนินงานของรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีขั้นตอนที่ครบถ้วน ชัดเจนตามกระบวนการ PDCA

3. ผลการสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในทุกมิติ สอดคล้องกับแนวคิดของประจวบ หนูเลี่ยง และคณะ (2558 : 240) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนารูปแบบ เป็นการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง การกระทำหรือการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดีขึ้น มีคุณภาพมากขึ้นโดยผ่านกระบวนการ วิธีการและเทคนิคที่เป็นระบบและต่อเนื่อง อันมีผลทำให้การกระทำหรือการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ทำให้ผลหรือผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่น่าพึงพอใจมากขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรมย์ สินชุม (2565 :

1) ที่ได้พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม และหลังจากนำรูปแบบไปใช้แล้วมีผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรมีการขยายผลให้กับสถานศึกษาอื่นที่มีความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน

2. ควรมีนำรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานอื่นๆในโรงเรียนตามกรอบแนวทางของการวิจัยในครั้งนี้

3. ผู้ที่จะนำรูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดคู่มือการใช้รูปแบบและปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาระบบนิเทศติดตามการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้รูปแบบการจัดการความปลอดภัย โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50. (2565).*การดำเนินงานตามขอบข่ายความปลอดภัยของสถานศึกษา 4 กลุ่มภัยโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 50*. สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.

ดารุณี เดชยศดี. (2562). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ภัทริกา วงศ์อนันต์นนท์. (2557). พฤติกรรมการใช้อินเตอร์เน็ตของเด็กและเยาวชน. *วารสารพยาบาลทหารบก.* 15 (2), 177.

มนตรี ชมชื่น (2548). *คู่มือการทอลวดลายผ้าตีนจกไท-ยวน จังหวัดราชบุรี.* การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชัยวัฒน์ ชุลีนวน. (2565). *ความพึงพอใจของพนักงานจ้างต่อการใช้คู่มือสิทธิประกันสังคม.* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.

วิไลรัตน์ จันธิมา. (2561). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สายเพ็ญ บุญทองแก้ว. (2563). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัติ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21.* ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สิทธิสอน คำตุ้ย. (2562). *การพัฒนาคู่มือการเปลี่ยนผ่านเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่.* วิทยานิพนธ์การศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาการศึก ษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.* สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.* กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

อดิศร ดีปานธรรม. (2561). *การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

Eggen,P.D., Kauchak, D.P. (2006). *Strategies and Models for Teachers Teaching Content and ThinkingSkills.* (5th edition). Pearson Education. Inc.

Studying Bloom's Taxonomy for constructing Vocal Music Guidebook for Teaching 1st Year Vocal Students at Shangqiu Normal University, Henan Province, China

Shi Xiaoping and Rujee Srisombut
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : nicha.musiced@gmail.com

****

Abstract

With the rapid development of the times and the fusion and exchange of cultures from different countries, quality education in China is facing new challenges and opportunities. Vocal music educators are eager to find ways to improve the quality of education in order to better adapt to the trend of the globalisation era. Teachers are eager to find quality vocal teaching methods. guidebook's assessment results are positive, which reveal the direction of vocal educators' teaching efforts and provide a model for vocal teaching. It has contributed to the development and progress of vocal teaching in China, and has provided a favourable tool for the cultivation of well-rounded vocal talents.

This research used mixed method. By studying the literature and interviewing 3 key informants. Guidebook was created and approved by experts. Practised and tested on a sample of 10 first year vocal students from Shangqiu Normal University. The research tools included: observation, interview, document analysis, experiment, evaluation, and IOC. The researcher analysed the relevant data information to draw conclusions.

Through an in-depth study of the literature related to Bloom's Taxonomy of Educational Objectives and in-depth interviews with three key informants, the researcher successfully created a textbook titled A Guide to Teaching the Fundamentals of Vocal Music at Shangqiu Normal University. In the literature study, the researcher systematically organised the theoretical knowledge of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives, while rich practical teaching experience was accumulated through key informant interviews and classroom observations. Under the careful guidance of the three experts, the teaching guidebook contains a foreword, a brief introduction to Bloom's Taxonomy of Educational Objectives, a curriculum, a detailed teaching guide, a complete syllabus, specific lesson plans, comprehensive evaluation criteria, and relevant music scores. This guide book is designed to provide a teaching reference for first-year voice teachers, helping them to guide their students to clarify their learning goals, develop comprehensive music literacy, and improve their singing skills. With systematic theoretical support and rich practical experience, this guidebook will become an important tool for vocal music teaching, providing students with a more comprehensive and effective learning experience.

Keywords: Bloom's Taxonomy; Vocal Music Guidebook; Vocal Students; Shangqiu Normal University; Henan Province; China

[*] Received: January 2, 2024; Revised: January 20, 2024; Accepted: January 21, 2024

Introduction

Based on the theoretical foundation of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives, this voice teaching guide provides comprehensive and practical guidance for voice educators. Through an in-depth understanding of Bloom's Taxonomy and practical experience, the guide aims to help voice teachers design and implement first-year voice programmes more effectively (Hai, 2003). It provides readers with a theoretical foundation by explaining the core concepts of Bloom's Taxonomy, as well as its practical application in voice teaching (Zhang, 2015). The overall structure of a first-year voice programme covers the main learning content and objectives of a semester. For different levels of learning, details are given on how to design teaching and learning activities that lead to the overall cognitive, affective and skill development of students. Detailed lesson plans are given for each session, including topics, teaching methods and expected outcomes. Provides specific lesson plan examples to help educators better organise and prepare for each lesson. Provides clear learning assessment criteria to help educators and students understand learning progress and achievement. Selects song scores suitable for Grade 1 students and promotes students' skills with practical singing activities (Liu, 2006). By combining theoretical knowledge and practical experience, this guide strives to guide vocal educators to better apply Bloom's Taxonomy of Educational Objectives in the classroom and provide students with a comprehensive, systematic vocal learning experience.

Research Objectives

1. To study Bloom‘s Taxonomy of Educational Objectives from the key informants.
2. To construct a vocal music guidebook for 1st year Student at Shangqiu Normal University,based on Bloom‘s Taxonomy.
3. To experiment teaching by using vocal music guidebook at Shangqiu Normal University.
4. To find out the effectiveness of teaching by using vocal music guidebook.

Research Methodology

This study will use a mixed-methods research design, combining qualitative and quantitative methods.

1.Qualitative data: Observations: classroom practices and student engagement;Interviews: teachers' perceptions of the use of Bloom's Taxonomy;Document analysis: Consulting relevant literature, syllabi and instructional materials, in-depth knowledge of current courses.

2.Quantitative data: Experiment: to collect their perceptions of teaching methods and their impact on learning outcomes;

Assessment: Formative and summative (Performance) tests to measure changes in students.

Research Conceptual Framework

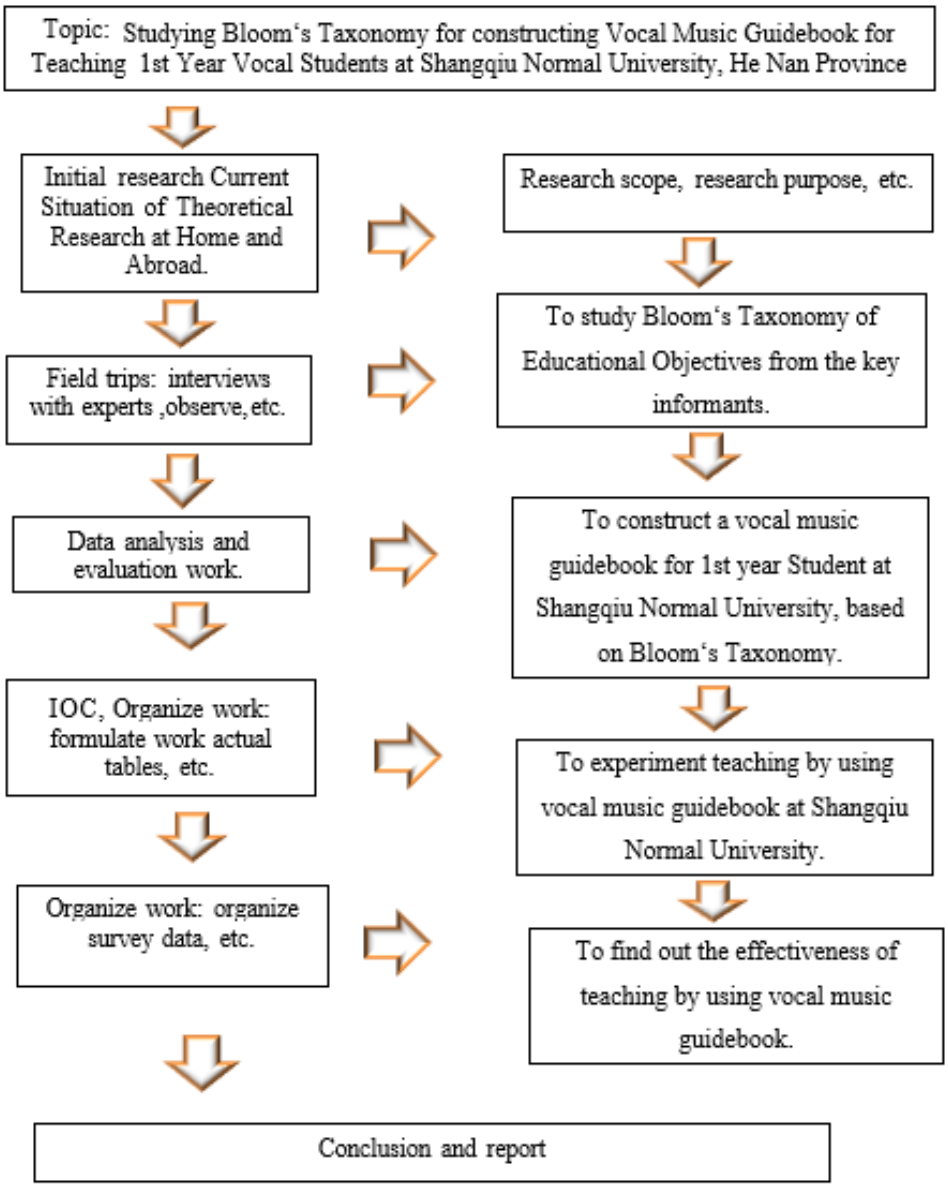

Figure 1. Research Conceptual Framework

Research Findings

In this study, the researcher first examined the literature on Bloom's Target Taxonomy and its use in basic vocal music classes. The design of the researcher's questions for interviewing the key informants was validated by three experts, Prof Zhang Yuan, Guo Lin and Zhang Yanhong, in IOC. The three key informants, Duan Tingting, Zhang Nan and Wang Yanmei, were also interviewed in the form of interviews, which provided theoretical knowledge and practical experience for constructing the Guidebook. A Guidebook to Teach the Basics of Vocal Music for Shangqiu Normal University created to improve the singing level of 1st Year Vocal Students. guidebook was put into practice through expert assessment. At the end of the practice, the researcher analysed the students' assessment data and drew conclusions..

1. Study Bloom's Taxonomy of Educational Objectives from the key informants

The researcher synthesising scholarly knowledge from books and journals, as well as the experiences of key informants, gained a more useful theoretical basis for understanding that the classification encompasses cognitive, affective and psychomotor dimensions. Through the educator's multidimensional approach and extensive practical experience, a comprehensive learning experience is provided for vocal learners. An effective tool was provided for the improvement of singing skills of first-year vocal students at Shangqiu Normal University.

Through interaction with key informants who are experienced in teaching, valuable insights and experiences gained from their educational practice are gained. This includes the challenges they have encountered in the classroom, successful teaching strategies and approaches, and strategies for responding to students' needs. These real-world experiences can provide practicality and actionability for guidebooks. Educational cases and practical experiences from key informants can be used to support the theories and methods in the guidebook. These cases can help readers better understand how to apply theories and strategies to address specific educational challenges. Demonstrate how the Taxonomy of Educational Objectives can be applied to different domains and contexts. These demonstrations can serve as templates for educational practice in the guidebook, helping readers to better put theory into practice.

Each key informant has a unique approach to education and strategies. Their personalised and diverse advice enriches the guidebook and enables it to meet the needs of different educators and students. It also helps the guidebook to cover a variety of teaching and learning contexts more comprehensively, and the content of the guidebook can be continuously improved based on their feedback and suggestions to ensure that it is useful, adaptable, and able to meet actual educational needs. Taken together, the key informant interviews provided practical experience and professional insight into the creation of the guidebook, resources that are crucial to the quality and usefulness of the guidebook. the guidebook can benefit from experiences in the educational field in order to better meet the needs of real educational contexts.

2 . Construct a vocal music guidebook for 1 st year Student at Shangqiu Normal University, based on Bloom's Taxonomy

As a part of the music curriculum, the basic vocal music course is faced with the multiple tasks of cultivating students' singing skills, music perception and emotional expression ability. Students in this course need to master the knowledge of music theory, develop the ability to perceive different music styles, improve their singing skills, and express profound emotions. However, due to the large individual differences among students, the teaching

process often faces challenges such as mixed learning interests and different starting points of skills. Teachers need to consider how to balance the development of Cognitive Domain, Affective Domain and Psychomotor Domain when designing the curriculum to ensure that students can develop at all levels.

The researcher used Bloom's Taxonomy of Educational Objectives to construct "A Guidebook to Teaching the Basics of Vocal Music for Shangqiu Normal University", which enriches the teaching content of vocal music education, improves the students' learning experience promotes the development of the college students' vocal music curriculum, innovates and optimises the Vocal Music Curriculum for College Students.

This guidebook has eight Parts: Part I Preface ; Part II Introduction to Bloom's Taxonomy of Educational Objectives ; Part III Curriculum ; Part IV How to use the guidebook ; Part V Syllabus ; Part VI Lesson Plans ; Part VII Evaluation Criteria ; Part VIII Music score.

3 . Experiment teaching by using vocal music guidebook at Shangqiu Normal University

The researchers found that vocal educators could facilitate students moving from basics to higher level thinking skills by layering the design of the teaching process using Bloom's Taxonomy. Bloom's Taxonomy of Educational Objectives provides a clear framework of objectives for the design of a basic vocal music course. In the Cognitive Domain, students can achieve an understanding of song structure and musical scores through learning music theory, pitch, intervals, etc. The Affective Domain develops students' musical emotion and aesthetic sense through the expression of emotion and understanding of lyrics. In the Psychomotor Domain, students can gradually improve their singing skills by practising various singing techniques and training their auditory perception.

4.Find out the effectiveness of teaching by using vocal music guidebook

By using the levels of Analysis, Synthesis and Evaluation in the Taxonomy for activities in the classroom, educators can, develop Developing Critical Thinking skills in voice students. Students not only learn the technical aspects of a song, but also gain a deeper understanding of the emotional expression and cultural connotations of music. Promote deeper understanding of the piece, evaluate their singing, and compare and analyse different songs. This makes instruction more relevant and students more likely to understand where they are going with their learning. The classification covers cognitive, affective, and skill dimensions and provides a comprehensive learning experience for vocal learners through the educator's multidimensional approach to teaching students.

The construction of the course "A Guidebook to Teaching the Basics of Vocal Music for Shangqiu Normal University" has had a positive impact on the teaching of first-year vocal music majors at Shangqiu Normal University. It not only promotes the development of vocal music courses in teacher training colleges, but also promotes the innovation and optimisation of vocal music teaching methods for college students, which has a significant impact on the improvement of students' comprehensive ability and teaching effect.

Discussion

With the rapid development of the society and increasing employment requirements, the vocal program at Shangqiu Normal University is facing new challenges and opportunities. In order to meet the demand of the society for excellent vocal educators, the college needs to constantly update the content of the vocal program, combine modern music education concepts and technical means, and cultivate vocal educators with innovative consciousness and practical ability (Cao, 2010).

In the field of education, there are some studies exploring the application of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives to vocal music programmes. It provides a theoretical basis for the construction of an optimisation model for the vocal music professional curriculum of higher teacher training colleges based on Bloom's taxonomy of educational objectives, and provides valuable experience and reference for the international field of vocal music education, promoting the development and improvement of vocal music education.

Bloom's concept of a classification system for educational objectives was introduced at a formal meeting of university examiners attending the 1948 American Psychological Association convention in Boston. It was agreed that since educational objectives are the basis for the development of curricula and examinations, and are the starting point for much of our educational research, it would be desirable to obtain such a theoretical framework through the use of a system for classifying the objectives of the educational process. The group worked on a variety of issues related to the organisational structure of the classification of educational objectives and discussed many issues related to examinations and educational research.

Bloom provides a detailed categorisation and description of the cognitive domains in the first fascicle, a categorisation that provides a clearer picture of learners' performance and abilities at different cognitive levels. Meanwhile, the application of the taxonomy in teaching, assessment and curriculum design is introduced. By integrating the taxonomy of objectives into teaching practice, teachers can better guide student learning, design instructional activities, and assess student learning outcomes. Also described is how the effectiveness of instruction can be assessed through Bloom's Taxonomy and how the results of the taxonomy can be used to improve instruction. This process of assessment and feedback can help teachers to continuously optimise their teaching methods to better meet the learning needs of their students and to promote the development of their cognitive abilities. By using Bloom's Taxonomy, teachers are able to design content and assess student learning outcomes in a more targeted manner, promoting students' holistic cognitive growth (Sun, 2004).

The main contribution of the revised version of Bloom's Taxonomy is the inclusion of the affective and psychomotor domains, making it more comprehensive and practical. The revised taxonomy is not only applicable to learning and teaching, but can also be used to assess student learning outcomes and teaching effectiveness, providing a more flexible and effective framework to guide educational practice.

Vocal education has a unique position in music education. As an important part of music, vocal music contains elements such as melodic beauty, rhythmic beauty and timbre beauty, which have special infectious power. Vocal music education not only enables students to appreciate the beautiful sound, but also stimulates their emotions and cultivates their imagination and creativity, which are the unique charms of vocal music teaching (Wang, 2007).

Theoretical knowledge and practical experience were gained by effectively integrating Bloom's taxonomy and interviewing key informants with the researcher to create the guidebook.It is hoped that this guidebook will provide valuable insights into the design and

implementation of vocal music programmes in a higher education setting. The findings of this study have important implications for the optimisation of the first year vocal music curriculum at Shangqiu Normal College. By using Bloom's Taxonomy as a guiding framework, the researcher found solutions to the challenges in the instructional programme and contributed to the improvement and success of future music educators and performers. The results of this study also provide valid information for educational practices, curriculum development, and teaching strategies in the field of vocal music education (Jin, 1994). It is hoped that this study will advance the field of music education and contribute to the improvement and development of vocal music programmes.

Recommendation

1. Practical Recommendations

Bloom's Taxonomy of Educational Objectives provides a powerful framework for educators to design vocal music programmes, which helps educators to guide students to develop their skills in a more systematic and comprehensive way. With only 10 students participating in the trial, the audience was relatively small, limiting the results of the test, which the researcher will continue to study. Using Bloom's Taxonomy of Educational Objectives in a voice programme the researcher gives the following recommendations:

1) Clearly define the educational objectives at the beginning of the programme, the educator can use Bloom's Taxonomy to clearly define the objectives in terms of cognitive, affective and skills. For example, pitch and range extension from the skill level, while emotional expression and artistic perception from the affective level.

2) The teaching process should utilise the cognitive levels of Bloom's Taxonomy to design the teaching content hierarchically: it is important to understand the basis of the learning situation and to guide students to progressively increase their cognitive level from lower to higher orders. For example, the teacher can be in a position to ensure that students are appropriately challenged in the learning process, from simple exercises gradually to complex works of expression.

3) Vocal lessons are conducted individually or in small groups, educators can tailor teaching activities to individual differences to ensure that students develop at the level that is appropriate for them during the learning process.

4) In terms of assessment, educators can comprehensively assess students' cognitive, affective and skill performance through regular and varied tests. For example, questions on knowledge accompanying each lesson, staged vocal singing exams, individual and group singing performances, and so on.

5) Educators can also motivate students to take the initiative and stimulate independent learning by encouraging them to participate in self-reflection, goal setting and independent practice, and to develop their ability to learn independently.

It is hoped that through the above suggestions, more over vocal educators can make better use of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives to provide students with more systematic and personalised vocal teaching, in order to promote students' all-round literacy and fundamentally improve the quality of education.

2. Recommendation for future research

In further research on the application of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives in vocal music education, the researcher has the following recommendations:

1) The researcher recommends that educators should follow the development of students in vocal music learning over time to gain a comprehensive understanding of the long-term impact of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives on students' academic growth through continuous observation of students' performance, affective engagement, and skill levels.

2) The researcher recommends integrating modern educational technologies (e.g., virtual reality, online learning platforms) to enrich the vocal music learning experience with flexible and innovative pedagogical approaches that support the application of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives.

3) Educational institutions can assess the impact of the training on improving the quality of teaching and learning by conducting training programmes in the application of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives and tracking their application in actual teaching, to meet the needs of educators and the investigation of the effects.

4)By digging deeper into students' experiences and perceptions in the teaching and learning process, it provides a more comprehensive interpretation of the application of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives.

Innovative research in teaching is fresh blood in educational activities, and through experimental teaching design and evaluation, it can further deepen the understanding of the application of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives in vocal music education, and more effectively improve teaching effectiveness and student development.

References

Cao, W. H. (2010). *Vocal Music Teaching Method*. China, Chongqing, SouthwestNormal University Press, 64-78.

Hai, Z. (2003). *History of Opera Music*. China, Beijing. Culture and Art Publishing House.

Jin, W. D. (1994). History of Ancient Chinese Music. China, Beijing. People's Music Publi shing House.

Liu, Z. J. (2006). *A Concise Tutorial on the General History of Chinese Music (Upper).* China , Shanghai. Shanghai Conservatory of Music Press.

Sun, D. J. (2004). A Brief Discussion on Professor Jin Tielin's Teaching Ideas of Chinese Ethnic Vocal Music. *China Music*, (4),76.

Wang, R.X. (2007). *New Developments in Bloom's Theory of Classification ofEducational Objectives and Its Pedagogical Implications*, [Master's Thesis].East China Normal University.

Zhang, X. N. (2015). *History of Chinese Vocal Music Art.* China, Shanghai. Shanghai Music Press.

Research on the Expression of Nationality in Chinese Piano Music

Li Jia and Yeh Ho-Chung
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : 2377574125@qq.com

****

Abstract

This paper focuses on the national expression of Chinese piano music, including the connotation of nationality, the development process of Chinese piano music, the main characteristics of Chinese piano music national expression and the development of Chinese piano music art suggestions. From the early 20th century to the present, Chinese piano music not only reflects the Times and composers of different personalities, but also reflects a clear common and continuity. Composers of various periods consciously explored and practiced the combination of western composition techniques and Chinese musical tradition, and paid attention to the artistic conception and connotation of Chinese culture in their piano works. Taking Nationality as the main line and constantly pursuing "Chinese style of piano music" is the main vein of the development and evolution of Chinese piano music, and the fundamental formation of Chinese piano music art style, which reflects the cultural identity consciousness of Chinese composers. Nationality has become a national cultural identity label of Chinese piano music in the world music art, which has gradually developed from a formal expression to a cultural expression. In the process of absorbing western composition theory and integrating into the essence of Chinese culture, Chinese piano music has gradually formed its own view of cultural identity, showing Nationality. Only when Chinese piano music goes to the world can it have the value of cultural development. On the road of future development, it needs to insist on the expression of Nationality in many aspects such as creation, publication, performance, teaching and academic research.

Keywords: Music; Piano; Nationality; Expression

Introduction

Since the introduction of piano as a foreign instrument into China, piano composers have learned from the artistic techniques and creative methods of western piano music, constantly explored the path of localization and sinicization of piano music, and tried to create new piano music works with artistic charm by using the expression methods of Chinese folk music (Shen, 2014). Composers use material, melody, rhythm, mode and harmony of Chinese folk music to create new piano music works with artistic charm, giving them national character of China. At the beginning of the 20th century, after the baptism of the May Fourth Movement, the Chinization and local creation of western piano music also opened a new chapter in China. Chinese composers Zhao Yuanren and Xiao Youmei were the first to devote themselves to the local creation of piano music. They learned to adopt European piano techniques, broke the traditional Chinese linear monophonic system, and began to pay attention to harmony, melody, tonal layout and musical structure in their works. Zhao Yuanren composed the Peace March in 1915, marking the beginning of the road of Chinese piano music creation. Since then, Chinese musicians have well integrated China's traditional music culture into the creation of piano, and

* Received: June 1, 2024; Revised: June19, 2024; Accepted: June 21, 2024

created many piano music works with Chinese style. Xiao Youmei created the piano music New Nishang Yuyi Dance. This piece of music is based on the structure of the big melody of Tang Dynasty to imitate the creation, which fully demonstrates the Chinese style in terms of creative techniques. Both melodic tone and harmonic color have full Chinese charm. Spring Thoughts is a piano accompaniment composed by Huang Zichuang. Although the basis of its creation comes from the classical harmony of Europe, it integrates the harmonic beauty of traditional Chinese music, showing a bright Oriental color (Zheng, 2014). In fact, these early piano music pieces have already started the way of Nationality expression. The creation of piano music Shepherd Boy Piccolo is a classic combination of western contrastive polyphony technology and Chinese backing polyphony, which makes the western composition theory and Chinese traditional music blend together. The piano music Combination of Long and Short Syllables created by Quan Zhihao is a classic work that expresses "Nationality" in modern times (Shi, 2019). This work combines tradition and modernity, takes the national melody as the basic beauty, integrates the rhythm of the Korean nationality music form, and embodies the national characteristics of the Korean nationality dance and singing. In the new era, more and more Chinese people enter the field of piano playing. Facing the foreign Musical Instruments and corresponding piano music works from western cultural context, Chinese hope to play more excellent piano music works with national characteristics. In the context of globalization, more Nationality expression in piano music art is also the due meaning of improving the soft power of national culture.

Research Objectives

The main objective of this study is to make a thematic and systematic study on the national expression of Chinese piano music to provide a double reference system of rational speculation and artistic practice for the creation of Chinese piano works and the prosperity and development of Chinese piano art at present and in the future. First of all, this study explores the different cultural connotations of nationality in Chinese piano music to better understand the concept of nationality. Secondly, it takes the modern Chinese piano music creation as a main clue to analyze and study the national expression of Chinese piano music, and clarify the historical context of integrating national character into piano music creation. Thirdly, it takes specific Chinese piano music works as an example, and analyzes how to express the nationality of Chinese piano music by exploring how musicians integrate it into the creation process. Finally, it provides a useful reference for contemporary Chinese piano music creation, performance and teaching through a systematic study of the national expression of Chinese piano music.

Research Methodology

First of all, this study adopts the literature research method, makes full use of Chinese and English databases, books, Internet materials, music score materials, audiovisual materials and other channels to collect relevant materials about Chinese piano music, carring out a holistic study on the corresponding piano works, and analyzing the literature materials by induction, thus forming a theoretical framework for research. Literature retrieval is a very important work, which is also the first step to carry out research. Through literature search, the author reviews the previous research, to fully understand the scholars' views and attitudes, and have a full understanding of the research status.

Secondly, this study adopts the method of historical research, using university library collections and historical archives to deeply collect relevant historical materials about Chinese piano music. By sorting out, analyzing and studying the historical records and relevant materials of Chinese piano music, it can sort out the basic context of the development history of Chinese piano music.

Finally, this study uses case analysis, comparative analysis and comprehensive analysis to analyze the national expression characteristics of Chinese piano music works. These characteristics are embodied in many aspects, such as including traditional music elements, drawing on the characteristics of folk music and national instruments, emotional expression and artistic conception construction, painting and story music, and reflecting natural elements, which together constitute the unique connotation of national expression of Chinese piano music.

Research Conceptual Framework

Chinese piano music

To understand the concept of Chinese piano music from a macro perspective, there are three semantic results: Chinese piano music, piano music created by Chinese people and piano music with Chinese cultural characteristics (Wen, 2021). These three interpretations interpret the information differently. First, Chinese piano music puts more emphasis on the national framework, that is, all piano activities within the territory of China, including the piano music practice activities of foreigners in China. Second, the piano music created by Chinese people mainly defines the identity label of composers, and emphasizes the achievements of Chinese piano music. So, some of their "westernized" works are also included. Third, piano music with Chinese cultural characteristics focuses on the cultural attributes of the works. That is, piano music works with national characteristics created on the basis of Chinese culture. The influence, value and embodiment of Chinese culture on piano music are mainly emphasized here, including piano music works created by foreign composers based on their understanding of Chinese culture. Understood from the macro level, the above several expressions are different, but they all seem to have a certain degree of rationality. Based on the above understanding, defining the concept of Chinese piano music is a complicated and multi-dimensional cultural attribute problem, which involves a series of key musical practices. The core of which should focus on the music works themselves. So, the form of Chinese piano music cannot be refined and represented only by some works, some composition and performance techniques, and some theoretical viewpoints (Liu, 2011). Especially in the context of the current integration of Chinese piano music with Western music, tradition and modernity, the definition of the concept has a direct impact on determining the future creation direction of the work and influencing the development trend of piano music. It needs to think about how to make Chinese piano music develop sustainably in the Chinese music and international music circles and highlight its own value, even from the height of the national music image. For the study of this paper, the definition of Chinese piano music is as follows: Chinese piano music is practiced by Chinese musicians as the main body, based on Chinese culture, combined with excellent technical means of both China and the West, and takes professional works that show Chinese music style, conform to the music aesthetics of Chinese audiences and have international communication as models. Through the medium of piano, Form a music category and art form that integrates creation, performance, education, teaching and theoretical research.

Nationality

In fact, there is a close relationship between “nation” and “nationality”. Nationality is the unique and significant characteristics of a nation, is the unique embodiment of the cultural tradition, historical experience and customs of the nation, which gives the nation and country a unique and easily recognizable characteristic, making it unique among all nations in the world (Ge, 2018). The nationality discussed in this paper is based on the perspective of the nation state, not limited to the level of race or specific ethnic minorities, and focuses on the modern era background, which makes the discussion more realistic significance and value. Different nations and individuals, based on their unique national background, survival values and practical experience, understand and transform the world in their own ways, thus shaping their own unique national culture. The construction of the nationality is gradually formed along with the evolution of history. It is not only a necessary condition for the great rejuvenation of the Chinese nation, but also an important force for promoting global peace and development. From the perspective of cultural concepts, this is the inevitable requirement of constructing the subject consciousness of contemporary Chinese culture, carrying forward the national spirit and ceasing self-improvement. From a historical point of view, the 5000 years of Chinese civilization is a process of constantly absorbing the advanced culture of others and renewing its own culture (Lian, 2021). In the era of globalization, actively building an open and enterprising Chinese national cultural identity and national consciousness is an important contribution made by China to the development of world civilization. China’s contemporary national confidence and sense of responsibility for human society should be based on the deep exploration of nationality.

Chinese “virtual & actual” theory

The two words “virtual” and “actual” can not only be interpreted literally as emptiness & truth, vagueness & clarity, fiction & reality, but also show the characteristics of complex & changeable, flexible & versatile in the Chinese context. In the Dictionary of Words and Expressions “virtual” is opposite to “actual”, the so-called “virtual is the beginning of all things”. This characteristic makes “virtual” and “actual” have great flexibility in the parts of speech, and can be changed into nouns, adjectives, verbs and adverbs, which provides rich possibilities for language expression. In artistic creation and criticism, the combination of “virtual” and “actual” shows unique aesthetic value, embodies the important characteristics of ambiguity and fuzziness, inheritance and variability, penetration and interpenetration, intuition and integrity, flexibility and randomness, and provides artists with a broad creative space. Artists can create colorful and far-reaching artistic works by using the techniques of “virtual” and “actual”. At the same time, the combination of “virtual” and “actual” also reflects the profound and unique aesthetic implication in the spirit of Chinese art, which is not only a reflection of the real world, but also a profound philosophical discussion of life, nature, and the universe. Through the use of “virtual” and “actual”, artists can express their unique understanding and perception of the world, and trigger the resonance and reflection of the audience. Therefore, “virtual” and “actual” are one of the guiding basic aesthetic principles in artistic creation and criticism, and are indispensable components of the Chinese artistic spirit. With their complex, changeable, flexible and versatile characteristics, they provide rich means and expression for artistic creation, and also bring profound aesthetic experience to the audience (Zhang, 2017).

Chinese piano context

Chinese piano context is a theoretical conception of piano composition proposed by piano composer Zhao Xiaosheng on the basis of the analysis of Chinese style piano works and western piano works. In practice and theoretical discussion, Zhao Xiaosheng has deeply explored the particularity of Chinese piano music, including the inherent Chinese traditional culture, the color of national expression, and the different characteristics of Western piano music. Chinese piano music has a completely different "discourse environment" from Western piano music in many aspects, including culture, thinking, image, realm and technology. Chinese piano music is deeply influenced by Chinese traditional culture and has a unique color of national expression, which makes it necessary to consider its specific cultural context when playing and appreciating (Lian, 2021). Based on these observations, Zhao Xiaosheng further put forward the theoretical conception of "Chinese piano context". After thousands of years of cultural accumulation and the efforts of Chinese composers in recent decades, they have jointly created a unique expression mode and discourse environment of Chinese piano culture, which is completely different from the expression mode of Western piano culture and rich in profound Chinese cultural heritage. That is, the "Chinese piano context", including rhyme, tone, tone, structure, rhythm, playing method and other parts.

The research on expression of Nationality in Chinese piano music discussed in this paper is based on the analysis of Nationality characteristics of Chinese piano music in Chinese "virtual & actual" theory and the Chinese piano context, and finally obtains specific Nationality expression characteristics, as shown in Figure 1.

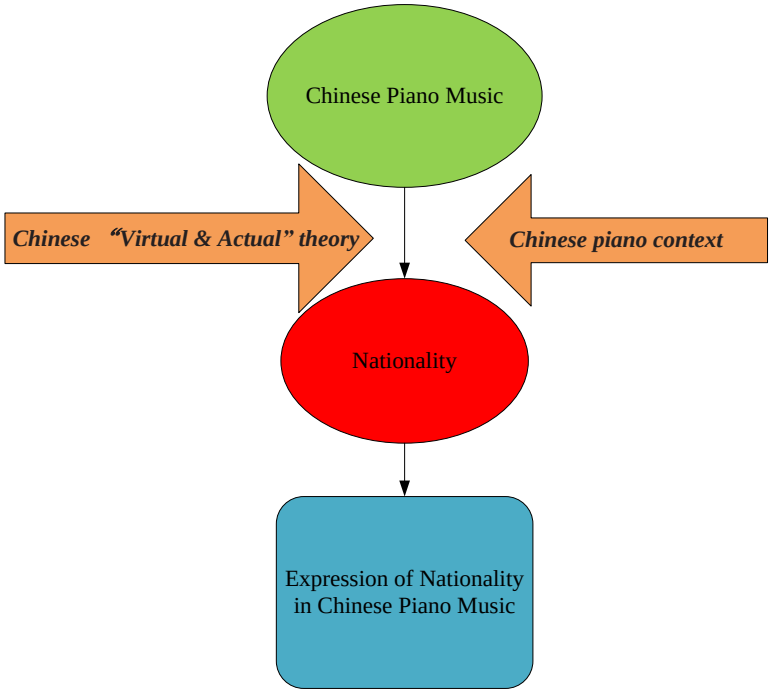

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Findings

1.Development of Chinese piano music

The development process of Chinese piano music can be divided into four historical development periods, which are the initial development period, new development period, the tortuous development period and comprehensive development period.

Initial development period

This period was from 1915 to 1949. After the Opium War, the Qing government put forward the slogan of "learning from the barbarians to control the barbarians" and sent students to Japan or advanced countries in Europe and the United States to study. Among them, Japanese students are the backbone of the spread of piano music in China, such as Xiao Youmei, Zeng Zhimin, Shen Xingong, Li Shutong and so on. They were the first to introduce the western composition theory system into China. The epoch-making *Peace March* is the earliest piano work published in China, composed by Zhao Yuanren, and published in the *Science* magazine in 1915, which initiated the course of Chinese piano music creation. The composition technique of this work mainly imitates the traditional Western composition theory. And the innovation lies in the breakthrough of harmonic function, that is, the combination with the Chinese national tone. In the process of early Chinese piano music exploration, some works borrowed traditional Western compositional techniques in the creation mode, and integrated Chinese folk music into it. This is a qualitative leap in the early stage of Chinese piano music creation. After all, piano, as an "exotic product", needs a long exploration process to be integrated into China. After 1919, intellectuals were eager to further absorb the advanced scientific achievements of the West. The piano works that reflect the people's life and the characteristics of the eras and can make the audience easy to understand became one of the creative characteristics of Chinese piano music in this period. The piano works of this period mainly draw on the melodies of folk songs with regional characteristics. Works in this area include Li Rongshou's piano piece *Saw Big VAT* (1921), Xiao Youmei's piano piece *New Costume Dance* (1923), Lao Zhicheng's piano piece *Autumn Sonata* (1932). During the 12 years from 1937 to 1949, the Chinese nation was ravaged by war. All sectors of society actively participated in the national salvation and survival movement. The piano music of this period was mostly composed of works that reflected the spirit of Anti-Japanese War and eulogized national heroes. The major works include Zhang Xiaohu's *Piano Concerto* (1945), Ma Sicong's *Piano Quintet* (1945) and Zhu Gongyi's *Peking Rhapsody* (1948).

New development period

This period was from 1949 to 1966. Since the founding of the People's Republic of China, the piano art has entered a stable development stage. During this period, the government attached great importance to the development of culture and art, and successively restructured and established the Central Conservatory of Music and the Shanghai Conservatory of Music, aiming to train musical talents for the new China. The piano gradually spread in China. In the creation of piano music, in response to the literary and artistic policy of "Let a hundred flowers bloom and a hundred schools contend", the composers at that time created a large number of piano works. In the seventeen years to 1966, at least 363 of works were published. For example, Wang Lishan adapted and composed *Arethusa flower* based on the folk songs of northern Shaanxi in 1953. In 1950 and 1955, Ding Shande composed the *First Xinjiang Dance Music* and the *Second Xinjiang Dance* Music combined with the national characteristics of Xinjiang music. These two works of Ding Shande draw heavily on music from Xinjiang. The work has a strong national style, and vividly describes the life of Xinjiang people riding the grassland

with singing and dancing. In 1955, Jiang Zuxin composed the piano suite *Temple Fair*, which became another typical example of the nationalization of Chinese piano creation. In 1959, Chen Peixun composed *Summer's Thunderstorm* combining Guangdong folk music. These piano music works all use different folk music materials. The piano works of this period have strong Chinese characteristics, which not only express people's happy mood after the founding of New China, but also express people's yearning for music with different regional colors.

Tortuous development period

This period was from 1966 to 1976. After the 1960s, Sino-Soviet relations gradually deteriorated, coupled with domestic natural disasters and the turbulent decade of the "Cultural Revolution", seriously affected the development of piano in China's musical art. After 1966, a large number of literary and artistic workers were sent down to labor reform. And the Central Conservatory of Music and Shanghai Conservatory of Music were also suspended. The development of Chinese piano music entered a decade of relative stagnation. Although the political environment was severe, the composers at that time still made unremitting efforts to preserve the piano music in the posture of serving politics, and pushed the creation to a new situation, that is, the piano arrangement with "red characteristics". The piano creation was mainly based on the adaptation of Chinese traditional folk music or popular model operas at that time. The piano accompaniment *The Red Lantern* adapted by Yin Chengzong based on the model opera, which is a combination of piano music and Beijing Opera artistic characteristics, creating a new channel for piano music to explore the national. Since then, many piano accompaniments based on red song and dance operas have appeared, such as Yang Liqing's piano accompaniment of the *White Haired Girl* (1968), Yin Chengzong's piano concerto *The Yellow River* (1969), Huang Anlun's piano accompaniment *Cuckoo Mountain* (1970) and so on. In addition to the adaptation of revolutionary model operas, there are also piano works adapted from traditional Chinese folk music pieces, such as Huang Huwei's *Fantasy of Jialing River*, Li Yinghai's *Sunset Drums*, Chu Wanghua's *Moonlight on The Pond* and so on. The exploration of localization of piano works in this period is not only reflected in the use of folk music melody or pentatonic scale, but also pay more attention to the connotation of national culture into the works. The use of rhythm is more complex and close to the performance characteristics of traditional national songs and dances. The use of harmony gradually gets rid of the harmonic structure dominated by triad overlap. It began to use the color harmony with national areas.

Overall development period

This period is from 1976 to the present. After the Third Plenary Session of the Eleventh Central Committee, a large number of literary and artistic workers returned to the creative position. The development of piano music also showed unprecedented vitality. The introduction of foreign modern composition theory and technology and the introduction of modern piano works constantly stimulated the rapid development of Chinese piano music. During this period, the development of piano was closely linked with the development trend of international music creation. And the creation of piano music gradually tended to the trend of diversification, which opened the all-round development period of Chinese piano music works. In the creative conception, the use of tonality was also more diversified, and no longer limited to the traditional composition thinking in terms of pitch. Considerations of rhythm, timing, and timbre were common in piano works of this period. After the development in China for half a century, the piano music began to integrate with the trend of western contemporary music, and

use the composing technique of serialism. This not only enriches the vocabulary of nationalized music creation, but also endows pentatonic music with new connotation. The piano works using the technique of serialism include Wang Lishan's *Dream of Heaven* (1982), Chen Yi's *Eight Plates* (1999), and Luo Zhongrong's *Three Piano Pieces* (1986). In the creation of these works, most of them used atonal musical vocabulary. And some used the composer's self-created techniques. The exploration of the creative integration of European and American emerging theories and national styles of China has always been the core thinking of piano works in this period.

Since piano music was introduced into China, composers began to explore the localization of piano music. Through the attempts of composers in different periods, they gradually formed a view of cultural identity that was different from the West and made it Nationality. In the early 20th century, composers imitated the composition techniques of Europe and the United States, and integrated folk songs or pentatonic factors into the creation of piano music in the 1920s and 1930s. Since 1949, composers have created piano music that reflects people's lives by taking folk minor keys as material and absorbing advanced Western composing techniques. Although the development of piano music from 1966 to 1976 was relatively slow due to special historical reasons, it was preserved in another way. Until China's reform and opening-up, the development of piano music showed a diversified trend. In the combing of history, it can be found that although the piano is an "exotic product" for the Chinese people, it has been inseparable from Chinese cultural life after a century of development. It is deeply rooted in the context of Chinese traditional folk music, and still vigorous after a special historical period. Chinese piano music constantly absorbs and innovates the emerging Western composition theories, and forms its own cultural identity, which ensures that piano music is enduring in the development of Chinese music culture.

2.Main characteristics of Chinese piano music Nationality expression

With the development of Chinese piano music, in the process of absorbing western composition theories and integrating into the essence of Chinese culture, it has gradually formed its own cultural identity view, showing Nationality. The main characteristics of Chinese piano music Nationality expression lie in the following aspects.

Containing elements of traditional music

Traditional Chinese music is based on the pentatonic scale, which differs from the seven-tone scale of Western music. Pentatonic scale refers to the five notes of the scale. Their pitch ratio is 1:9:5:4:3. The use of this scale gives Chinese music the unique tone. In traditional Chinese music performance, musicians often emphasize the interval between sounds. Not all sounds are emphasized, leaving a certain space, giving the audience a sense of unfinished. For example, Chu Wanghua's *Moonlight on The Pond* is a solo piano adaptation of a traditional Chinese Erhu tune. Despite the piano performance, the composer retained the characteristics of Erhu as much as possible through the musical structure and melody. This piece of music is based on the pentatonic scale, showing the unique rhythm of Chinese classical music.

Drawing on the characteristics of folk music and folk instruments

Chinese folk music and Musical Instruments have rich and diverse characteristics, such as the horse head string instrument, Erhu, flute and so on. Chinese piano music may imitate the special timbre and playing techniques of these instruments to create a musical effect with the characteristics of traditional Chinese instruments. Xian Xinghai's piano piece *Yellow River Cantata* is based on the Chinese folk song, with the aim of combining the characteristics of Chinese folk music with Western classical music to create a musical effect with the

characteristics of traditional Chinese instruments. Based on the Chinese folk song *Yellow River Cantata*, the piece mimics the timbre and playing skills of ethnic instruments such as Erhu and flute on piano to show the characteristics of traditional Chinese instruments. In the piano music, special effects such as simulated the vibrato, glissando and bow string of Erhu can be heard, as well as simulated flute playing timbre.

Emotional expression and artistic conception

Chinese piano music often takes emotion as the core, trying to express colorful emotions and artistic conception through music, such as the perception of natural scenery, life philosophy, historical stories, etc. This kind of emotional expression is often to express homesickness, nostalgia, open-minded and other emotions. Zhang Chao's piano adaptation *In that Faraway Place* is famous for its soft melody, rich emotion and profound connotation. The piano music expresses nostalgia in a soft, lyrical way. The melody reveals the missing of the past, so that people cannot help but recall the past time, feel the passage of years. The artistic conception outlined through music, such as the vast mountains, blue sky, white clouds, and sparkling lake, makes people feel like they are there.

Painting and story music

Chinese piano music draws on the imagery of Chinese painting and the plots of literature sometimes, to draw pictures or tell stories through music. For example, the artistic conception of landscape painting or ancient myths and legends are shown through the music. The plot outlined by music makes the work more story-telling and rich imagination space. *Lushan Ballad* is a piano piece composed by Chinese composer Zhao Jiping based on the ancient Chinese literary work. It was originally a long poem created by the Tang Dynasty poet Li Bai, describing the beauty and inner feelings of the poet when he visited Lushan. Zhao Jiping adapted the poem to piano music to depict the poet's journey and mood in Lushan. In this piano music, the artistic conception of landscape painting can be felt. The melody is smooth and like the ups and downs between mountains and rivers. Through the music, it seems that can see the mountains and rivers, waterfalls and streams, and feel the poet's praise of the natural scenery and the meditation of the mood. This creative method makes the music work more pictorial and narrative, allowing the listener to immerse themselves in it and imagine themselves in the scene.

Reflecting natural elements

Nature plays an important role in Chinese culture. Chinese piano music may simulate the sounds of nature, such as wind, rain, river, etc., and take natural scenery and elements as the inspiration for music creation. The creator conveys the emotions and moods associated with nature through the music. Huang Zi's piano piece *Guangling Verse* was adapted from ancient qin music. The music contains a wealth of natural elements, such as the leisurely river, wind and grass. Through music to simulate the sound of nature and express the natural scenery. During the performance, the pianist will use specific playing techniques and musical expressions to simulate the flow of the river, the sound of the wind blowing the leaves, and the peace and grandeur of the natural scenery. This kind of creation makes the piano works full of the depiction of nature and praise for the beauty of nature. Such examples show that Chinese piano music simulates the sounds of nature through music and takes nature as creative inspiration to convey the emotions and moods associated with nature.

Discussion

With the acceleration of the process of globalization and the increase of cultural exchanges, piano music, as an important representative of western music culture, has gradually been widely disseminated and developed in the world. However, in the process of internationalization of piano music, how to maintain its national characteristics and cultural connotation has become an urgent problem to be solved. As a country with a long history of music, Chinese traditional music culture has unique charm and value. Therefore, the study of the expression of Nationality in Chinese piano music not only helps to promote the innovation and development of Chinese piano music, but also provides a new artistic style and expression form for the international piano music industry (Deng, 2020).

The main characteristics of the expression of Nationality in Chinese piano music lie in the inclusion of Chinese traditional music elements, the reference to the characteristics of Chinese folk songs and instrumental music and the expression of Chinese traditional art content. In the creation of piano music, it integrates the tone melody, harmony system and musical form structure of traditional Chinese music, which makes its works have distinct national characteristics. By using the pentatonic scale of traditional Chinese music, the fluctuations of melody and the unique harmonic treatment, piano music not only retains its original charm, but also shows its unique Oriental flavor (Hu, 2021). In terms of expression, piano music draws on the characteristics of Chinese folk songs and national instrumental music, making its expression more diversified. Chinese folk songs have beautiful melody and sincere emotion, while national instrumental music has unique timbre and playing skills. These elements are cleverly integrated into the creation of piano music, which makes the works not only have the elegance and nobility of piano, but also lose the charm and emotion of Chinese music. In addition, piano music also embodies its national character through the expression of traditional Chinese art content. Chinese literature, Chinese painting, Chinese calligraphy, Chinese opera and other art forms have profound cultural heritage and artistic charm, piano music in the creation of these elements into them, through music melody, rhythm and timbre and other means, to show the essence and connotation of traditional Chinese art. This not only enriches the expression of piano music, but also makes its works more profound and connotation (Shuai, 2021).

When playing Chinese piano music, it is necessary to deeply understand and control its playing technique and style. The performer must have a deep understanding of the nationality elements contained in the music, including the understanding of the connotation of Chinese culture, the grasp of the three-dimensional sense and line in the music, and the familiarity with the characteristics of Chinese national instruments. Through in-depth study of these elements, players can more accurately grasp the essence of Chinese piano music, so as to better show its style characteristics in performance. In addition, the player needs to master the exquisite touch skills, including the skilled use of fingering, accurate control of strength, the appropriate grasp of speed and the clever play of timbre (Wang, 2021). Through the use of these skills, players can accurately interpret the melody and rhythm of Chinese piano music, so that the works are more vivid. In addition, the performer also needs to pay attention to the rhythm of the performance. Chinese piano music pays attention to the free change of rhythm and the treatment of blank space, which requires players to have a keen sense of rhythm and rich imagination. By skillfully handling the rhythm changes of different passages, as well as the rational use of white space techniques, the performer can create a profound musical mood and arouse the infinite imagination of the audience. The use of the pedal is also an important

part of playing Chinese piano music (Zhang, 2020). Players need to flexibly use the sound pedal, weak tone pedal and sustained tone pedal, to enhance the level of music and expression. Through rational use of pedals, players can better show the charm and characteristics of Chinese piano music, so that the works are more perfect and moving.

Recommendation

1. Practical Recommendations

The global cultural communication brought by economic globalization and media technology innovation has become the development trend of the 21st century. Chinese piano music must go to the world and enter into the great circulation and exchange of world culture and art, in order to have the value of cultural development. This puts forward requirements for the creation, publication, performance, teaching and academic research of Chinese piano music.

Music creation

For Chinese piano music to go to the world, high-quality works are the key. How to solve the two contradictions in music creation, namely "Tradition and Innovation" and "Nationality and cosmopolitanism", has always been a hot topic discussed in Chinese music circles. Tradition is often linked to Chineseness, while innovation is linked to cosmopolitanism. On the relationship between tradition and innovation, it should emphasize the concept of innovative development. On the one hand, tradition is not immutable, but constantly changing. Huang Xiangpeng once said, "Tradition is a river." This pithy metaphor is a revealing for this. On the other hand, the purpose of inheriting tradition is to create something new. The Nationality in Chinese piano works reflects the continuation of Chinese musical tradition. But music creation should also have the characteristics of the Times and personalities. It is not enough for Chinese piano music creation to pursue Nationality only by using Chinese elements. It should also reflect the characteristics of the Times and the artistic personality of the composer while reflecting the Nationality. The essence of the problem of "Timeliness" of music is to regain the unity of content and form from the meaning of artistic creation. Chinese piano works always try to express the unity of Chinese spiritual connotation and modern composition techniques. As far as artistic personality is concerned, since the end of the 20th century in China, political interference in literature and art has been greatly reduced. The diversified understanding of Nationality will be more conducive to the full play of the composer's creative personality, and will certainly bring vitality to contemporary music life.

Chinese piano music creation must be guided by Nationality and strive to find the balance point between tradition and reality, the balance point between Chinese and Western culture. It is necessary not only to integrate into the trend of world culture, but also to maintain the personality and character of national culture, that is, the distinct Nationality. In 1935, Qi Erpin said, "The more national Chinese piano music is, the more international it is." Facing the developing reality of world music culture, composers should hold a clear idea of Chinese national cultural identity and make a wise choice of numerous forms and means of artistic expression on the contemporary cultural soil. It is necessary to obtain rich musical nourishment and creative inspiration from the essence of Chinese traditional culture and national aesthetic taste, and create excellent piano works that can not only reflect the charm of Chinese culture but also reflect the spirit of the Times.

Music communication

Compared with the last century, the current publication of Chinese piano works has made a lot of progress, and has broken the phenomenon that there are always those popular "old pieces" repeated in various collections. More works began to be published in addition to journals and officially published piano scores and thus widely circulated. The closed cultural policy in the 20th century and the barrier of Chinese language and culture led to the lack of foreigners' understanding of Chinese piano music. Since the reform and opening up, the increasing cultural exchanges between China and the West seem to position Chinese music culture more in Chinese folk music. The rise of Chinese composers in the international music world is more based on the "new music" mixed with various Chinese and Western cultural concepts and performance forms. It is imperative to publish and distribute Chinese piano works in foreign languages to the world. This is the first step for Chinese piano music to enter the international music stage.

Music creation and performance are inseparable. They are the two pillars that make music have artistic vitality. Both are indispensable. But there always seem to be only a handful of Chinese piano pieces that are performed in China's public musical life. More works are just musical art on paper. For example, some Chinese piano works that have won awards in various competitions seem to fade from the public view of performance and teaching after the games. Only a few have been the subject of musical scholarship. It is a long-term systematic project how to truly connect these award-winning pieces with the discipline construction, grade examination and concert performance pieces of Chinese piano, to known and accepted by more people. Chinese piano players should not only play foreign classic works well and inherit the excellent tradition of the world's piano art, but also strive to play Chinese piano works well and be an unswerving disseminator of Chinese piano music.

2. Recommendation for future research

As a form of contemporary Chinese music, the development of Chinese piano music is closely related to the changes of Chinese traditional culture and society as well as the literature and art policy in China. The Nationality and Internationalism of Chinese piano music represent the fusion of Chinese and Western cultures. The study of Chinese piano music in the overall cultural background includes not only the technical analysis of the music ontology, but also the discussion of the non-musical and cultural factors implied in the music. It is an inevitable way to study Chinese piano music to make a comparative study of the parts which are strongly influenced by the West and their transformation under the Chinese cultural environment.

It is the cultural source of the development of Chinese piano music to show some characteristics of Chinese culture in the most traditional form of Western culture and make it have explicit or implicit Nationality. It also reflects the composer's "inheritance and sublation" of Chinese cultural tradition. In the international community, piano music is a global common language more than any other form of music. Piano music has been widely popular all over the world and has become a common medium to spread different musical cultures. The piano music has become a more acceptable form of music in China. It is necessary to study the overall cultural characteristics of Chinese piano music and analyze the Nationality of some excellent Chinese piano music works, to show the compatibility of Chinese and Western culture and the characteristics of Chinese cultural identity. It is necessary to discuss its role in internal cultural inheritance and cross-cultural communication. This cultural interpretation has typical significance for showing the collision and change of contemporary Chinese culture and

Western culture. And it should also have enlightenment for the development strategy of Chinese culture in the current trend of economic and cultural globalization.

References

Deng, F. (2020). *Chinese style in piano music. Northern music*, (15), 230-231.

Ge, Y. (2018). Discussion on the "Chinese style" of Chinese piano music. *Journal of Huainan Normal University*, 20 (02), 80-82.

Hu, M. (2021). Study on the nationalization characteristics of Chinese piano music works. *Voice of the Yellow River*, (22), 65-67.

Lian, Y. (2021). The nationality and pluralism of Chinese piano music. *Folk Music*, (5), 10-12.

Liu, Y. (2011). Contemporary Chinese art: Constructing "new Chineseness" from "de-Chineseness" to "re-Chineseness". *Art Hundred*, 27(03), 33-42.

Shen, D. (2014). Hear Nationality: the artistic sound of the Four Seas Record. *Music Art*, (02), 7-35.

Shi, Y. (2019). Discussion on the development of Chinese style piano music creation. *Chinese National Expo*, (12), 98-99.

Shuai, M. (2021). The characteristics and performance analysis of the national creation of Cui Shiguang's piano music *Mountain Spring*. *Voice of the Yellow River*, (22), 128-130.

Wang, Y. (2021). The "Chinese Style" of piano music: exploring Chinese piano music from the perspective of culture. *The Artist*, (8), 124-125.

Wen, D. (2021). Traditional culture in Chinese style piano music. Art Research, (5), 76-78.

Zhang, M. (2017). *The problem of Chineseness in contemporary art*. [Master's Thesis], Shenzhen University.

Zhang, M. (2020). The nationality and pluralism of Chinese piano music. *Literary Debate*, (10), 193-196.

Zheng, X. (2014). An analysis of the creation characteristics of Guo Zurong's piano works. *Fujian Art*, (4), 44-45.

A study on the technique of filling piano accompaniment with empty beats in the children's song "Children of All Races Together"

Wu Zhenzhen
Krirk University,Thailand
E-mail: 461573881@qq.com

****

Abstract

The study of children's songs using piano accompaniment is a common form of compulsory education, and the empty beat filling as a piano accompaniment technique is one of the forms of accompaniment. The study of the material selection and playing skills analysis of empty beat filling enables music teachers to open up the idea of repertoire arrangement for singing module, and to enhance the accompaniment skills to improve the classroom atmosphere and learning efficiency. It applies practical research methods in the field of musicology to explore and study the application of aerial photography techniques through practical operations and practical experience. In the study of piano accompaniment techniques, it continuously explores and experiments with different techniques and methods through practical performance and accompanying practice, aiming to develop accompanying skills and enhance the technical and artistic performance level of piano accompaniment.

The research finding was the empty beat fill of "All Groups of Children Together" is a filler performance mainly performed by the right hand, because the accompaniment is a melodic accompaniment that is, the right hand plays for the main theme, and the left hand plays for the accompaniment pattern, so the right hand takes on the task of the main theme, but also has to have filler material to join in the strong and weak levels, it is necessary to divide the main theme and the filler material, with the main theme being a slightly stronger level, and the accompaniment being a weaker level, and with a clear separation of the main and secondary levels, so as to make the music achieve a harmonious sound. Only then can the music achieve a harmonious sound effect.

Keywords: Technique; Filling; Piano Accompaniment; Empty Beats; Children's Song; Children of All Races Together

Introduction

In school music pedagogy, piano accompaniment skills are one of the necessary abilities of music teachers, taking appropriate teaching methods, adding rich repertoire choices and learning to change the accompaniment patterns can enhance students' interest and ability to learn, in order to effectively improve the teaching level of teachers and enhance the quality of teaching (Liu, 2019). In this paper, the children's song "All groups of children together" is taken as an example to be analyzed, and the analysis and performance of the empty beat filling is added on the basis that the harmony and accompaniment have already been arranged and completed.

* Received: May 14, 2024; Revised: May 23, 2024; Accepted: May 26, 2024

Piano accompaniment is a compulsory or elective course in music majors at higher education institutions. It refers to the use of piano or electric keyboard instruments to provide accompaniment for songs, instrumental performances, dances, and poetry recitals (Wang, 2012). Piano accompaniment can be classified into two types: standard notation accompaniment and simplified notation accompaniment. This study focuses on simplified notation accompaniment, where piano or electric keyboard instruments are used to provide accompaniment by teachers through the arrangement of harmony and texture. Due to its instantaneity and creativity, it is also known as piano improvisation accompaniment. According to the book "Music Education," written by Guo Yufeng and Liu Dongyun and published by Shandong University Press in 2009, piano improvisation accompaniment is defined as "quickly and accurately reflecting the development of harmony and texture based on the melodic implications, to support and enrich the melody, and enhance its overall artistic quality."In other words, piano improvisation accompaniment involves spontaneously accompanying a song by quickly and accurately improvising accompanying voices, including harmony and texture, that are suitable for the melody. Piano improvisation accompaniment should closely connect with the melody and lyrics of the song, either enhancing the atmosphere, deepening emotions, revealing content, or shaping the artistic image of the composition. This is the definition of piano accompaniment provided by Guo Yufeng and Liu Dongyun (2009). It should be noted that the concept of piano improvisation accompaniment discussed in the book "Music Education" has a slightly narrow focus in terms of its target objects, as piano accompaniment can be applied to various forms, not just song accompaniment. However, in this study, as the research focuses on the children's song "All Groups of Children Together", the concept aligns with the scope of this research.

Research Objectives

To study the technique of filling piano accompaniment with empty beats in the children's song "Children of All Races Together"

Research Methodology

This article adopts the qualitative research methods of music analysis and practical research methods in musicology to analyze the children's song "All Groups of Children Together" composed by the composer. It applies practical research methods in the field of musicology to explore and study the application of aerial photography techniques through practical operations and practical experience. In the study of piano accompaniment techniques, it continuously explores and experiments with different techniques and methods through practical performance and accompanying practice, aiming to develop accompanying skills and enhance the technical and artistic performance level of piano accompaniment.

Research Conceptual Framework

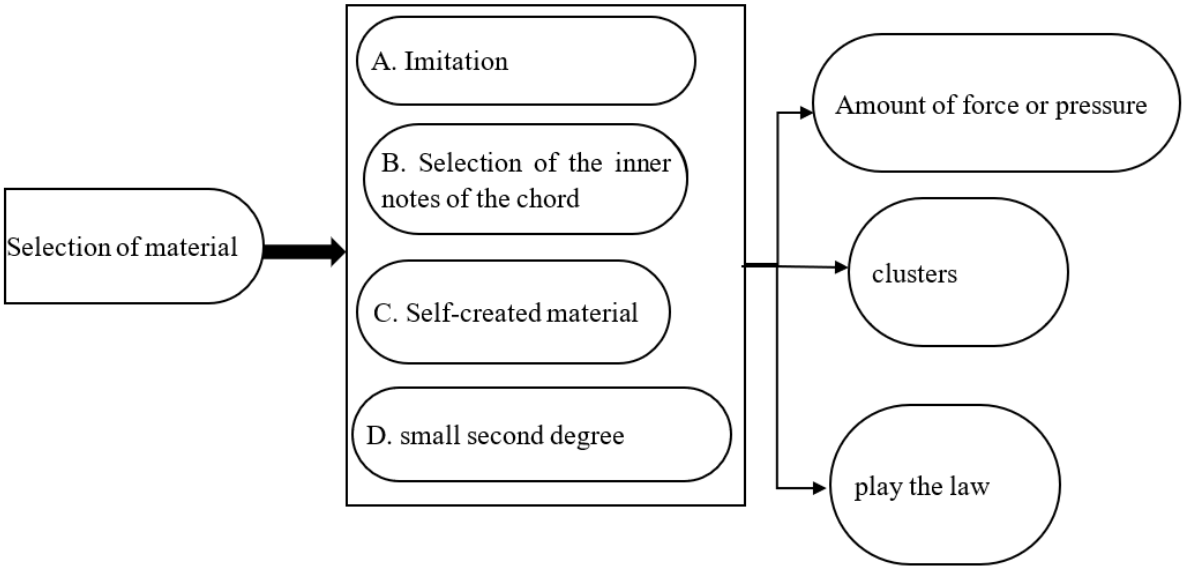

Figure 1 Research Conceptual Framework

ResearchFindings

Harmonic Analysis and Arrangement of the Song "All Groups of Children Together

Figure 1. "All Groups of Children Together" of people's Music Education version of Grade Source: People's Education Press, Curriculum and Textbook Research Institute, Music Curriculum Research and Development Center (2012) "Compulsory Education Textbook Music (Solfege) Grade 1, Volume 1"

First of all, from the tune can be analyzed "children of all races together" is a joyful and light-hearted song, the music melody is naive and childlike, jumping and easy to learn to sing, the song is a major key song, the combination of lyrics and music is close, and the combination of lyrics and tone of voice reading complements each other;

Secondly, in the application of chords, the chords of the major key songs are mostly I, IV, V. Of course, in the actual application, VI, II, III chords can also be used in small amounts. In addition, in order to clarify the tonality, the beginning and ending bars of the songs should pay attention to the use of the in-situ dominant chords for the song arrangement;

Once again, we have multiple options for the choice of patterns. For lively songs, we can choose the evolution of the columnar form, the eighth-note columnar form, or we can use the decomposed accompaniment pattern or the alternating semi-decomposed form, all of which are designed to reflect the lively and joyful mood of the song, because the filling of the empty beat in this article mainly refers to the right hand outside of the melody of the empty beat, which is not at variance with the chord choices of the left hand. Therefore, we will first take the basic form of semi-decomposition as an example to sort out, with the purpose that no matter what kind of pattern the left hand arranges, the right hand can use the empty beat filling technique to add color to the song.

Finally, we show the accompaniment arrangement of the entire piece "All Groups of Children Together" as in Score 1.:

Score 1. Accompaniment arrangement for the entire piece "Groups of Children Together

1=G 2/4

34 53 | 15 0 | 34 53 | 15 0 |

1 5 1 5 1 5 1 5
3 3 3 3

各族 小朋 友呀， 在 一 起呀，

22 22 | 32 17 | 65 12 | 3 — |

7 5 7 5 1 5 1 5
2 2 3 3

就像 朵朵 鲜花 开在 春 天 里。

34 53 | 15 0 | 34 53 | 15 0 |

1 5 1 5 1 5 1 5
3 3 3 3

一同 唱唱 跳跳， 一同 做游 戏呀，

22 22 | 32 17 | 65 67 | 1 0 ‖

7 5 1 5 7 5 1 5

2 3 2 3

亲亲 热热 甜甜 蜜蜜 多么 欢 喜。

Selection and Application of Piano Accompaniment Filling Material for Silent Beats

Silent beats and filling concepts, silent beats refer to the pauses or rests in music during its progression or at the end. Filling refers to adding material to the silent beats and sustained notes in order to make the music more rich and lively. The classification of filling material for silent beats is based on the musical content, and there are multiple categories of filling material. This article will only analyze and study four commonly used types of filling material from the perspective of accompaniment techniques. The first is imitation, the second is the selection of inner chord tones, the third is improvisation， and the fourth is the use of minor seconds. First, let's analyze the first type, imitation. Imitation can be interpreted in various ways, such as rhythm imitation, pitch imitation, melodic imitation, and note imitation. Here, we will analyze note imitation as an example. First, we identify the silent beats in the song and mark them with hooks. For example, in Score 4.2:

Score 2. "All Groups of Children Together" song with marked silent beats.

1=G 2/4

				√						√					
3 4	5 3	|	1 5	0	|	3 4	5 3	|	1 5	0	|				
				√						√					
3 4	5 3	|	1 5	0	|	3 4	5 3	|	1 5	0	|				
											√				
2 2	2 2	|	3 2	1 7	|	6 5	6 7	|	1	0	‖				

Take the first bar at the empty beat as an example, such as note imitation, the empty beat at the beat need to arrange the two notes appearing in the bar, you can change the rhythm, such as each eighth-note style or accompanied by a dotted rhythm, etc., the first bar of the left hand part of the accompaniment, the right hand can be the third beat of the filler to play, change for the spectrum 4.3:

Score 3. "Groups of Children Together" piece of music empty beat imitation fill a

Right hand fill：	1 5	
Right hand melody：	1 5	0 |
Left hand accompaniment：	1	5
		3

Source: collation of this study

This form of note imitation makes the musical melody more lively. If we take the 12th measure of 4.2 as an example of note imitation, it will become 4.4:

Score 4. "All Groups of Children Together" piece of music empty beat imitation fill b

Right hand fill: 1
Right hand melody: 1 0 |
Left hand accompaniment: 1 5
3

Because the right hand melody in this bar only appears as a single note, if played on the piano will result in a more monotonous note imitation effect, which is not enough to meet the needs of musical development, we can choose among several other forms of filler material.

Secondly, the selection of chord tones, chord tones refer to any one or more tones in the chord used in the bar to be filled, we will use these notes in the chord to make different combinations of rhythms and sequences to get a variety of fill material, such as the use of chords of three tones can be changed into triplet combinations, or the first eight after the sixteen, sixteen after the eight, such as the chord of a certain note is repeated, the rhythm can be changed to sixteenth note combinations, of course, there are also changes in the order of notes, and will get a lot of different combinations. If you repeat a note in a chord, the rhythm becomes a combination of sixteenth notes, and of course, if you change the order of the notes, you get a lot of different combinations.

For example, if you still take the chordal intonation pattern in the fourth measure as it appears in clef 4.2, it would become:

Score 5. "All Groups of Children Together" Music Empty Beats and Chord Intonation Fills

Right hand fill: 1351
Right hand melody: 1 0 |
Left hand accompaniment: 1 5
3

This form of chordal intonation enriches the acoustics of single tones appearing in the measure, presenting the music in a more graphic and concrete way.

Third, self-creation, self-creation can be literally understood as the creation of their own material, which is more common in the writing of music, by the music mood, the development of musical ideas and the creator's ability to create music, music appreciation combined with the creation of music, there can be a variety of different content choices, such as in the rhythm, notes, timing, tempo and so on, to come up with the creation of new material. For example, the fourth measure that appears in Score 4.2 is an example of a compositional style:

Score 6. "All Groups of Children Together" piece of music with empty beats for self-created fills

Right hand fill: 5231
Right hand melody: 1 0 |
Left hand accompaniment: 1 5 |
3 or

Right hand fill: 3231
Right hand melody: 1 0 |
Left hand accompaniment: 1 5 |
3

It can be concluded from the above examples that a slight change to any one of these aspects makes the material an entirely new choice.

Fourth, the use of the minor second, the minor second refers to the distance between the tone and the tone for the semitone relationship, the intervals of the minor second relationship is more commonly used in lively and cheerful music, can be more set off by the lightness of the piece of naughty sense of the small second will be used in the music of the half termination and the full termination of the music, such as in the "groups of children together", we can be in the semi-termination and the full termination of the filling of the minor second, the piece of relaxed The piece can be expressed in a relaxed and pleasant way. In the following figure, we can see that the ending tone of the piece is on the 1st tone, with the 1st tone as the main tone, and the minor second below it is added to the front of the main tone 1 in the form of a decorative leaning tone, forming a minor second decorative tone pattern, which makes the music more dynamic and joyful. To summarize, the empty beat filling piano technique of "All groups of children together" can be differentiated by using the above four materials, and it takes a long time of practice to apply each material appropriately to the accompaniment.

Discussion

In the filler material and the main theme of the group performance, we have a variety of options, such as the main theme and filler material can be used in a group, can also be used in the main theme than the accompaniment of a group or several groups of forms or the main theme than the accompaniment of a group of forms or several groups of forms, the specific choice needs to be based on the musical mood of the song to make a choice, the "All Groups of Children Together Bird" is a happy and lively song, such as choosing to accompany a group of forms or several groups of forms than the main theme of a group of forms or several groups of forms, the specific choice needs to be based on the musical mood of the song to make a choice (Jing, 2017). All Groups of Children Together" is a cheerful and lively song, such as choosing the accompaniment than the main theme of a group or a few groups of sound produced by the dull, depressing, and the music to express the mood does not match; such as the main theme and accompaniment put for a group of music, music is more gentle, quiet, and can not be very good foil music atmosphere; such as accompaniment than the main theme of a group of high or a few groups of sound effects produced by the lively and lighthearted and naughty, dynamic, and interesting to match the choice is good (Feng, 2011).

In the empty beat filling playing technique, can be categorized according to the piano playing technique, can be roughly divided into three kinds: continuous, broken, semi-continuous. Generally in the compulsory education stage of the music song accompaniment in the performance technique of playing and breaking, so here we can analyze the performance of playing and breaking, in the song accompaniment playing method for the choice, but also need to practice more screening, "All Groups of Children Together" song such as the use of continuous method of filling the empty beat, there is a gentle and lyrical musical effect, like two birds in the dialogue, a lively and naughty, a gentle and quiet; if you choose to break the empty beat filling method, there is a gentle and lyrical musical effect, like two birds in the dialogue, a lively and naughty, a gentle and quiet; if you choose to break the empty beat filling method, there are three kinds of performance techniques: continuo, semi-continuous (Zhu, 2020). One is lively and naughty, and the other is gentle and quiet; if you choose to play in

broken rhythm, you will bring out the lively and naughty of the air beat filling. The two choices have different musical sound effects, do not need to investigate its advantages and disadvantages, only choose what you think is more suitable for the top, which is precisely the charm of improvisational accompaniment, free to create and choose, can fully mobilize the enthusiasm of the arranger, mobility (Qiao, 2022).

Recommendation

1. Practical Recommendations

For research on the technique of filling piano accompaniment with empty beats in the children's song "Children of All Races Together," start by conducting a literature review on piano accompaniment techniques and their effects on children's musical learning. Develop a research design that includes both qualitative and quantitative methods, involving music educators and young students as participants. Use pre- and post-intervention assessments to measure improvements in rhythm perception, engagement, and overall musical development. Collect data through observations, interviews, and standardized musical tests. Ensure ethical considerations such as informed consent and confidentiality are upheld. Analyze the data using statistical methods and thematic analysis, and compare the findings with other accompaniment techniques. Finally, disseminate the results through academic journals, conferences, and music education workshops to inform and improve teaching practices.

2. Recommendation for future research

For future research on the technique of filling piano accompaniment with empty beats in the children's song "Children of All Races Together," it is recommended to analyze the pedagogical benefits and challenges of this technique for young learners. Investigate the impact on children's musical development, rhythm perception, and engagement with the song. Comparative studies with other accompaniment techniques could highlight its unique advantages and potential drawbacks. Additionally, exploring the adaptability of this technique in diverse cultural and musical contexts can provide a broader understanding of its effectiveness. Collaborations with music educators and child development specialists will enhance the practical applications and theoretical underpinnings of this research.

References

Feng, Y. (2011). *A complete analysis of experimental teaching materials for the new curriculum music standard*. Kaifeng: Henan University Press.

Guo, Y., & Liu, D. (2009). *Music education*. Jinan: Shandong University Press.

Jing, L. (2017). *Research on piano art instruction of Wolf <Italian Songbook>*. Harbin Normal University.

Liu, X. (2019). *An analysis of piano accompaniment of Chinese ancient poems and art songs--taking some of the mid-term concert pieces as an example.* Henan University.

Qiao, X. (2022). Adaptation and application of piano art instruction in Chinese ethnic songs. *Journal of Ethnic Studies.* (80), 117-123.

Wang, Q. (2012). Talking about art song vocal and accompaniment from the perspective of art direction. *Lefu Xinsheng,* (4), 321-323.

Zhu, H. (2020). Exploring the piano accompaniment of children's songs by He Luting. *Journal of Xi'an Conservatory of Music,* (39), 120-125.

Constructing the Guzheng Playing Guidebook for Teaching Non-Guzheng Major Second Year Students at Guangzhou Institute of Science and Technology, Guangzhou Province, China

Yu Jiao, Kuakul Deachmee,
Bhannavichaya Vadhanasiriphongs and Warudh Samansap
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author , E-mail: yj2662518@gmail.com

****

Abstract

The purpose of this study are: (1) To study the Guzheng music teaching methods from the experts. (2) To construct the Guzheng Playing guidebook for teaching non-Guzheng major second year students at Guangzhou Institute of Science and Technology. (3) To experiment the Guzheng Playing guidebook for teaching non-Guzheng major second year students at Guangzhou Institute of Science and Technology. (4) To evaluate the efficiency of using Guzheng Playing guidebook for teaching non-Guzheng major second year students at Guangzhou Institute of Science and Technology.

This study adopts a mixed research method, combining qualitative research with quantitative research. In the research stage, interview method and observation method are used. The researchers observed the learning status of second-year students majoring in musical performance at Guangzhou Institute of Science and Technology. In the development stage, quantitative methods are adopted through experimental design and statistical description of the conclusions. 10 second year students of musical performance (non-Guzheng major) in Guangzhou Institute of Science and Technology were selected as experimental subjects to carry out the teaching experiment of “Guzheng playing”. The playing effect of Guzheng was analyzed through formative test. Based on the basic principles and theoretical knowledge of Guzheng playing, combined with the author's research and expert interviews, this paper has developed a guidebook for solve the lack of standardized Guzheng optional course textbooks in universities.

Keywords: Guzheng Playing; Guidebook; Non-Guzheng major; Guzheng techniques; China

Introduction

Guzheng, as one of the most representative traditional Musical Instruments in China, has a history of more than 2,500 years. It is known as "the instrument of benevolence and wisdom" and "the teacher of music" for its unique phonology, strong national characteristics, classic masterpieces and profound cultural connotation. It has been popular for thousands of years and is still favored by people today. Guzheng is also regarded as an elegant form of artistic expression. Its rich and varied playing techniques and beautiful timbre changes can express rich emotions and emotions. Whether it is traditional music style or modern music style, Guzheng can be well interpreted (Wang, 2021).

* Received: May 14, 2024; Revised: May 23, 2024; Accepted: May 26, 2024

At present, the instrumental music elective course of music majors in comprehensive colleges and universities is faced with a series of problems, which affect the learning effect and teaching quality of students. First, the goal is not clear. The purpose of setting up Guzheng elective course in comprehensive colleges and universities is to train qualified Guzheng education teachers for the society. It is not only necessary to train students' performance skills, but also pay attention to music theory knowledge and teach students teaching methods. Only by mastering the whole set of teaching methods can students become qualified Guzheng teachers in the future. Second, the elective study time is short and the task is heavy. Comprehensive colleges and universities pay attention to the comprehensive quality of students and require students to develop their musical skills in many aspects, which results in the uneven performance level of students who choose Guzheng, and how to complete the teaching task in a short study, teachers must find a teaching method that conforms to the characteristics of students. Third, the teaching method is single. The teaching of Guzheng in comprehensive universities pays too much attention to skills but neglects the learning and practical ability of music culture, blindly learns the technically difficult solo repertoire and lacks the experience of ensemble rehearsal. Although the teaching mode adopts group class teaching, in the actual teaching process, one-to-one teaching can only be used in the face of the differences in students' basic level, resulting in 45 minutes of each class time, which is only 10 to 15 minutes for each student. This kind of teaching mode is not conducive to the long-term development of students (Jiang, 2013).

Most importantly, with the gradual heating up of Guzheng learning in society, a large number of Guzheng teaching materials have been published. Influenced by the characteristics of the group learning Guzheng, the teaching materials of Guzheng show the characteristics of "two applications". First, the teaching materials suitable for the students of Guzheng performance. The second is suitable for young Guzheng enthusiasts to use the teaching materials, including all kinds of amateur test music levels, popular Guzheng music collections, children's Guzheng courses and so on. However, it is difficult to find the suitable textbook for Guzheng elective course of music major in colleges and universities. Teachers are often pieced together in various textbooks with uneven quality according to their own teaching experience, which is relatively arbitrary and lacks of scientific and normative. Therefore, it is urgent to compile a set of teaching materials suitable for Guzheng elective course (Guo, 2016).

Through the analysis of the above points, it is not difficult to find that universities all over China have opened Guzheng elective courses, and with the increase of enrollment year by year, more and more students begin to learn Guzheng courses. However, at present, most of the textbooks for beginners of Guzheng are aimed at children, so the researchers believe that a basic guidebook should be built for college students to help them deeply understand the basic knowledge and basic training methods of Guzheng. While effectively improving students' performance skills and ability to appreciate music works, it also further improves students' artistic accomplishment and cultural connotation. This is the teaching goal of every Guzheng teacher in universities.

Research Objectives

1. To study the Guzheng music teaching methods and strategy from the experts.
2. To construct the Guzheng Playing guidebook for teaching Non-Guzheng major second year students at Guangzhou Institute of Science And Technology and get expert approval.
3. To experiment the Guzheng Playing guidebook for teaching Non-Guzheng major second year students at Guangzhou Institute of Science And Technology.
4. To evaluate the efficiency of using Guzheng Playing guidebook for teaching non-Guzheng major second years students at Guangzhou Institute of Science And Technology.

Research Methodology

This study adopts a mixed method research which the combination of qualitative and quantitative research methods. In the research stage, the method of interview and observation is used. Through interviews with key information sources, the researchers learned about the knowledge and teaching methods of Guzheng playing from three experts. Make a guide according to the knowledge imparted by experts and set up courses to improve the comprehensive performance ability of non-Guzheng major students. The researchers looked at of non-Guzheng major students in their second-year at Guangzhou Institute of Science and Technology. In the development stage, quantitative methods are adopted through experimental design and statistical description. The second-year student of Grade 2022 Non-Guzheng major of Guangzhou Institute of Science and Technology were selected as experimental subjects to carry out the teaching experiment of Guzheng playing. Through formative test and summative test, the teaching effect of Guzheng playing course is analyzed.

Research Conceptual Framework

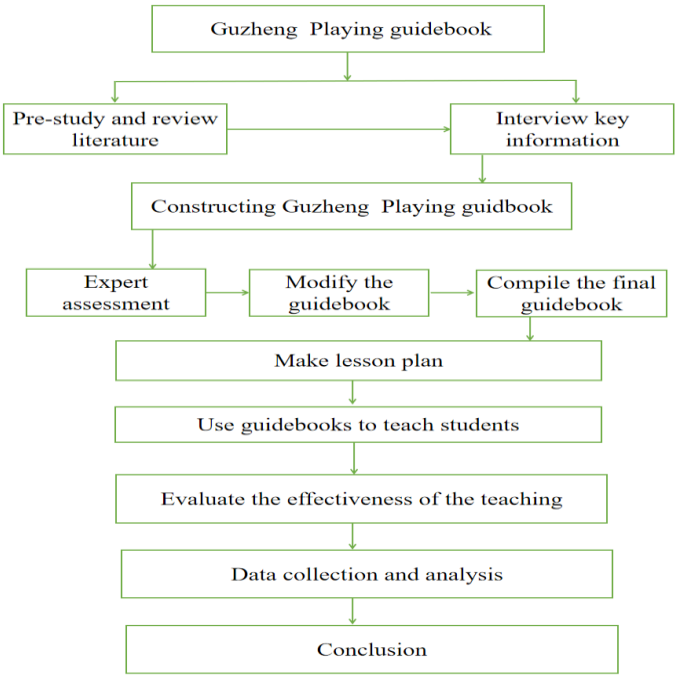

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Findings

1. The Guzheng music teaching methods from the experts

The researchers interviewed three key informants in several aspects. Including learning knowledge and teaching experience of Guzheng playing guidebook, curriculum design and teaching strategies and teaching methods and lesson plan development.

1) The guidebook must clearly reflect a detailed and comprehensive plan of the course objectives and specific tasks. It needs to include the history of the development of the Guzheng, the representative figures and works of the traditional genres of the Guzheng, the Guzheng playing techniques and the repertoire practice suitable for the learning difficulty of the teaching object.

2) Add the teacher's performance guidance video after the music, so that students can learn repeatedly after class through the teacher's demonstration performance.

3) The teaching materials should introduce the functions of each part of the Guzheng in detail, emphasize the training of basic finger skills in the teaching design of Guzheng playing techniques, have demonstration pictures of correct playing hands, and explain the playing method in detail, and arrange etudes of appropriate difficulty behind each fingering teaching to consolidate.

4) The guidebook should include the appreciation of classical works of Guzheng traditional music, so that students can feel the style characteristics of local traditional music through listening to music, so as to help students have a deeper understanding of traditional Chinese music.

5) The tracks selected in the guidebook should be both basic and challenging. It is suggested to start the teaching with songs that are both audible and capable of fingering training, such as "Golden Mountain in Beijing". It is suggested to choose songs such as "Textile Busy", "Liuyang River" and "Harvest Luogu" for teaching.

6) Add the part of Guzheng ensemble training to the guide book, and cultivate students' ensemble playing ability and comprehensive performance ability in the study of ensemble.

7) Formative test, Summative test and Performative test were used to evaluate students' learning effect.

2. Constructing the Guzheng Playing guidebook for teaching Non-Guzheng major second years students at Guangzhou Institute of Science And Technology

Based on the research on the teaching methods and strategies of Guzheng expert , it is believed that the Guzheng playing guidebook should combine theory with practice, comprehensively cover the basic theoretical knowledge, basic skills, music performance and music appreciation of Guzheng, pay attention to the standardization of skill training, and correctly apply skills to different styles of music. And improve students' comprehensive performance ability through the way of ensemble. The compilation of the guidance manual should uphold the purpose of improving the overall music literacy of college students, and stimulate students' learning enthusiasm in a trinity of theory, practice and appreciation, so as to make contributions to the better inheritance of Chinese folk music.

The guidebook is divided into fifth stage: The first stage mainly teaches the history and development of Guzheng. According to the opinions of the experts interviewed, the first part of the guiderbook is mainly about the origin of the Guzheng, the development and dissemination of the Guzheng in ancient China, and the shape and basic theory of the

contemporary Guzheng. It is hoped that this stage of the course will enable students to better understand the history and development of the Guzheng, establish a correct learning method, and cultivate a love for traditional Chinese music. The second stage according to the opinions of experts, mastering the correct method of playing Guzheng is an important prerequisite for playing Guzheng well.For example, “hand type”, “playing action”, “force method” and so on. At present, many students lack this knowledge. All instruction manuals in this guidbook will explain the theoretical knowledge and practical playing methods of Guzheng. After learning theoretical knowledge, students can better translate theoretical knowledge into actual playing, so as to formulate a suitable Guzheng learning plan. At the same time, after learning each performance skill, some etudes and small pieces of music are equipped for consolidation practice. With such a teaching principle scheme, there are more ways for students to practice Guzheng playing skills, and it also helps to enhance students’ interest in practicing Guzheng. In the third stage, according to the suggestions of experts, the traditional genre music of Guzheng is added to the guidebook, and the traditional genre art of Guzheng is introduced from the aspects of genre formation, music style, characteristic performance techniques, representative figures, representative works, etc. Through the study of these contents, researcher not only further consolidated playing skills, but also had a more comprehensive grasp of the expression style of Guzheng genre, enriched the knowledge of folk music, and made the artistic road go further. In the fourth stage, according to the advice of the experts, I joined the practice of Guzheng ensemble. On the basis of mastering Guzheng playing techniques and genre music, through the ensemble training, It can not only further consolidate personal Guzheng playing skills, but also strengthen the collective cooperation ability among students. In the process of arrangement, everyone helped each other and made progress together, which effectively improved the students’ Guzheng palying level. In the fifth stage, according to the advice of experts, the Guzheng repertoire of two kinds of difficulty was selected as the training repertoire. Simple kite music is suitable for students with weak learning ability, while more difficult kite music is suitable for students with serious learning attitude and strong learning ability. By combining these pieces of music together, students can choose to play the music suitable for themselves according to their own ability, so as to express their own Guzheng playing skills through practice.

3. Experimenting the Guzheng Playing guidebook for teaching Non-Guzheng major second year students at Guangzhou Institute of Science And Technology

The teaching content of "Guzheng Playing Guidebook" covers the theoretical knowledge of Guzheng music, playing skills and music playing practice. Teaching design follows the principle of "from simple to deep", focusing on the combination of theory and practice, skill and emotion. It is divided into five phases and lasts for 17 weeks.

In the first stage, Week 1, students will learn about the origin, history, development and basic performance theory of the Guzheng. The second stage is from week 2 to week 6, focusing on learning and training basic Guzheng playing skills, and improving finger control ability through etudes. The first formative test was performed at the end of week 6. The third stage is the 7th to 8th week, mainly learning the style characteristics of the traditional school of Guzheng, mainly in the form of appreciation. The fourth stage is mainly the analysis of the ensemble piece "Fishing Boat Singing Night", as the training of the ensemble repertoire has been added to the course after the ninth week on the advice of the experts. So from this week each class is divided into two themes. Each topic lasts 45 minutes. The first part is the performance of Guzheng solo music, and the second part is the rehearsal of Guzheng ensemble.

Through the comprehensive course teaching, greatly improve the students' learning effect and learning interest.

4. Evaluating the efficiency of using Guzheng Playing guidebook for teaching Non-Guzheng major second years students at Guangzhou Institute of Science And Technology

The formative test, summative test and performance test were carried out on 10 second year students in Guangzhou Institute of Science And Technology to verify the validity of the Guzheng playing guidebook. The students took formative tests three times at week 6, 10 and 15, and summative tests at week 16. The performative test in Week 17.

In the Formative test 1, there are 10 students' test scores, and the result of all students with an average score, the test is 70.44. The score of Excellent for 0 students,the score of Very good for 0 students. The score of Good for 4 students. The score of Pass for 6 students. By comparing the scores of the students, it can be seen that they have a good grasp of integrality and emotional expression, Average scores were 7.1 and 7.13 respectively， which indicates that the students have a good learning attitude. In addition, with a certain musical foundation, they also perform well in musical sense. However,there are still shortcomings in Technique and Tempo. It average scores were just 6.96 and 6.93.

In the Formative test 2. there are 10 students' test scores. and the result of all students with an average score, the test is 77.26, the score of very good for 3 students, the score of good for 7 students, the score of Pass for 0 students. Before the formative test 2， students accepted a large number of Guzheng etudes and some music, I explained the playing techniques of the left and right hands of the Guzheng and introduces the music style of the traditional Guzheng school and the musical characteristics of the famous Guzheng song "Fishing Boat Singing Evening".

In the Formative test 3 there are 10 students' test scores, and the result of all students with an average score, the test is 81.88, the score of Excellent for 1 student, the score of very good for 6 students, the score of good for 3 students.Before Formative Test 3, the students played 20 Guzheng etudes and 6 Guzheng pieces and rehearsed the famous Guzheng song "Fisherman Singing at Dusk".

The average score of formative test 1 is 70.44, that of formative test 2 is 77.26 and that of formative test 3 is 81.88. The total average score of the three tests is 76.53. The researchers learned through the study. The comparison of average scores on three formative tests shows that the average score on formative test 2 of 77.26 is 6.82 higher than that on formative test 1 of 70.44. This indicates that the students have quickly mastered the playing method of Guzheng during this period. formative test 3's average score of 81.88 is 4.62 higher than that of 77.26 on formative test 2, which reflects a characteristic that instrumental music learning needs to face, that is, although it is easy to learn, However, there are still some challenges for students to play the complete repertoire. The increase in scores shows that although the progress is not as high as that in the first stage, due to the foundation accumulated in the early stage, students' performance ability has been uniformly and steadily improved in the process of playing the melody.From 70.44 on formative test 1 to 81.88 on formative test 3, the mean score of the experimental group was improved by 11.44 in total. This shows that it is of great help to students to learn Guzheng by using Guzheng Playing Guidebook.

In the summative examination, there are 10 students' test scores, and the result of all students with an average score, the test is 84.6, the score of Excellent for 4 student, the score of very good for 5 students, the score of good for 1 students. As can be seen from the expert rating results in the table above, students have a good grasp of the theoretical knowledge of Guzheng. Through the examination of theoretical knowledge and practical performance skills, the students' comprehensive performance has been improved and improved.

After comparing the scores of the formative and summative tests, the overall mean score of the formative test was 76.53, while the overall mean score of the summative test was 84.6. The results of the data showed that the summative test was 8.07 points higher than the formative test, and the results showed that after a semester of study, students' grades had improved greatly.

In the performance test, the researchers conducted staged performance tests on the students in the experimental group, and invited three expert judges from the expert group to evaluate the performance level of the students. Students' performance test results include different evaluation dimensions such as performance skills, musical expression, stage performance ability, coordination and balance ability, and comprehensive ability. The Mean range of each dimension is between 3.75 and 5.00, indicating that all performers have reached a High performance level. Among them, the highest score is Playing technique with an average score of 4.88, which indicates that students who pass the guide book can help them better master the technique of playing Guzheng. The lowest score is collaboration And musical expression. This shows that playing Guzheng well requires hard and long hours of practice in order to skillfully and viscerally express musical emotions.

Discussion

The discussion part of the research article highlights the significance of creating a Guzheng playing guidebook specifically tailored for non-Guzheng major second-year students at the Guangzhou Institute of Science and Technology. It underscores the challenges these students face, such as limited prior exposure to the instrument and varying levels of musical proficiency (Ding, 2015). The guidebook aims to address these challenges by providing a structured and accessible learning path. By integrating fundamental Guzheng techniques with basic music theory, the guidebook seeks to enhance students' understanding and appreciation of traditional Chinese music. The discussion also emphasizes the importance of making the content engaging and relatable to maintain students' interest and motivation (Xu, 2018).

Additionally, the discussion addresses the pedagogical strategies employed in the guidebook, including a gradual progression of difficulty, interactive exercises, and multimedia resources. These elements are designed to cater to diverse learning styles and ensure comprehensive skill development (Cui, 2014). The guidebook also incorporates feedback from both students and instructors to refine and improve the content continuously. This collaborative approach is seen as crucial in creating an effective and user-friendly educational resource. The discussion concludes by reflecting on the potential impact of the guidebook in fostering a deeper connection with Chinese cultural heritage among non-Guzheng majors and enhancing the overall music education curriculum at the institute (Zhang, 2010).

Recommendation

1. Practical Recommendations

The practical recommendations for constructing the Guzheng playing guidebook focus on creating a user-friendly and pedagogically sound resource tailored to non-Guzheng major second-year students at Guangzhou Institute of Science and Technology. Firstly, it is essential to design the guidebook with a clear, incremental structure that begins with basic techniques and gradually introduces more complex pieces. Incorporating multimedia elements, such as instructional videos and audio recordings, can enhance learning by providing visual and auditory examples. The guidebook should also include interactive exercises and practice routines to reinforce learning and build students' confidence. Additionally, integrating cultural and historical context about the Guzheng and its repertoire can foster a deeper appreciation for the instrument. Regular feedback from students and instructors should be used to continuously improve the guidebook's content and usability, ensuring it meets the diverse needs of the students effectively.

2. Recommendation for future research

Future research on constructing the Guzheng playing guidebook should explore the long-term impacts of the guidebook on students' musical development and cultural appreciation. Investigating the effectiveness of various teaching methodologies and multimedia tools included in the guidebook can provide insights into best practices for music education. Comparative studies between students using the guidebook and those following traditional teaching methods could highlight its strengths and areas for improvement. Additionally, research should consider the guidebook's adaptability for different learning environments and its potential for use in other educational institutions. Expanding the scope to include feedback from a broader range of students and educators will help refine the guidebook and ensure its relevance and effectiveness in diverse educational settings.

References

Cui, H. (2014). Analysis of teaching evaluation index of college music major. *Journal of Hubei University of Science and Technology,* (1),163-164.

Ding, X. (2015*). Study on the history and present situation of Shaanxi Zheng school music*. Northwest Minzu University.

Guo. M. (201*6). Musicological analysis and interpretation of Chaozhou Zheng style*. Shaanxi Normal University.

Jiang, X. (2013). *Study on the rheology of Zhe school Zheng*. Guizhou Minzu University.

Wang, X. (2021). *The significance of traditional repertoire inheritance in Guzheng Development of Hakkas Zheng*. Central Academy of Arts.

Xu, L. (2018). The application of technique teaching method in the teaching process of Guzheng Comments on "1+1 Guzheng Basic Teaching Method". *Chinese Journal of Education*, (10), 72.

Zhang, Y. (2010). *Normal universities Guzheng elective survey*. Hebei Normal University.

Constructing the Violin Level 4 Workbook for Violin Students at Yiyuan Music Center, Henan Province, China

Zhou Yishuang, Warudh Samansap,
Bhannavichaya Vadhanasiriphongs and Kuakul Deachmee
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 851000983@qq.com

****

Abstract

The purposes of this paper were: (1) To study content practice efficiency in Level 4 violin teaching. (2) To create Level 4 workbook for violin student; (3) To using the workbook for teaching experiments: (4) To evaluate the effect by using workbook on violin Level 4 students. This study employed both qualitative and quantitative research methods. In qualitative research, interviews are conducted with experts. In the quantitative study, conduct an experiment on 10 students from the fourth level of violin at the Art Garden Music Center. Combining with the Violin Level 4 Workbook, collect and compare test scores through formative and summative tests to test the learning effectiveness of students using the Violin Level 4 Workbook.

The results indicate that the Violin Level 4 Workbook covers the theoretical foundation of violin practice, basic skill training, and classic Chinese and Western music. Among them, the workbook not only fully considers the interests and learning characteristics of students in terms of content, but also expands traditional teaching methods and introduces modern educational methods such as multimedia teaching, making the workbook more practical and operable. The results of three tests indicate that the Violin Level 4 Workbook has a good guiding effect on improving the practice efficiency and performance skills of fourth level violin students. It also proves that the violin students at the Art Garden Music Center have a stronger understanding and perception of music, and a stronger passion for expressing music. The success of this workbook can provide some reference experience for the teaching of other teachers and the learning of students.

Keywords: Constructing; Violin Level 4; Workbook; Yiyuan Music Center; Henan Province; China

Introduction

The violin is a widely circulated string instrument, and in modern orchestras, the violin is the most important instrument in the string group. The violin is a highly difficult instrument to play, but its voice is elegant and charming, with rich expressive power. In addition, it is flexible to play and easy to carry, so it has long been loved by people. The reason why violins are widely favored among musical instruments is that their sound is close to human voice and can express profound emotional connotations in performance. On the other hand, it is also because violins have extremely rich timbre effects and delicate timbre changes. Therefore, timbre is a very important means of expression in the art of violin performance (Jiang, 2021).

* Received: May 14, 2024; Revised: May 23, 2024; Accepted: May 26, 2024

Right-handed bow movement and timbre. To play the desired timbre style on the violin, strict training is required on both hands. The pitch of the left hand, the strength of the tremolo, the cleanliness of the fingers, and the smoothness of the handlebars all have a significant impact on the timbre, while the bow movement of the right hand plays a decisive role in the timbre. Violin performance mainly relies on the use of the right hand bow to make the violin sound, and the mastery of the bow has a direct impact on the timbre. Many violin learners do not attach enough importance to timbre during the learning process, only mechanically practicing each piece. As long as a piece is played correctly, it is sufficient, and only focusing on the practice of intonation is very detrimental to the improvement of violin performance level. To strengthen the mastery of timbre in right-handed bow exercises, the first step is to establish the concept of timbre, which can roughly distinguish different modes of timbre. It is important to understand the most commonly used basic timbre in performance and master the ability to control this timbre (Jian, 2021).

Left hand string rubbing and timbre. There is a great deal of emphasis on how to make good use of the technique of kneading strings. Many violin players do not change their string kneading, and a single method of string kneading leads to a single timbre, which inevitably makes the performance appear somewhat monotonous. To make the sound of a violin rich, bright, and layered, it is necessary to learn various methods of string rubbing. The frequency and intensity of string rubbing are important factors in changing the sound (Yu, 2018).

When violin students reach the Level 4， The frequency of changing the handlebars with their left hand increases, leading to many intonation problems and incorrect posture, which can also lead to unsuccessful handlebars changing. The right hand has higher requirements for controlling the bow, resulting in more complex rhythms. In music at the Level 4, students are required to have more emotional expression, and the coordination of two hands is also increased.As the researcher is a violin teacher, Researcher would like to create a dedicated workbook tailored to the practice problems of Level 4 violin students at the Music Center of Yiyuan, which can improve students' practice efficiency. (1) Discovering Practice Problems for Level 4 Violin Students (2) Students' Attitudes towards workbook (3) Opinions of Violin Teachers

By studying the practice methods of violin students, this study summarizes the common problems that violin students in the level 4 are prone to, and creates workbook to solve these problems, which can help violin students in the fourth level practice more efficiently.

Research Objectives

1. To study content practice efficiency in Level 4 violin teaching
2. To create Level 4 workbook for violin student
3. To using the workbook for teaching experiments
4. To evaluate the effect by using workbook on violin Level 4 students

Research Methodology

This study adopts a mixed research method combining qualitative research and quantitative research methods.

Population: There are 16 students in the level 4 of violin at the Yiyuan Music Center.

Sample: Exam 16 students and select the top 10 students for the experiment.

This study adopts a combination of qualitative and quantitative research methods. Among the 16 students in the level 4 of violin at theYiyuan Music Center, Exam 16 students and select the top 10 students for the experiment. During the research process, key information and experts were interviewed, and the most effective teaching methods were obtained by learning violin practice methods and teaching strategies from key information. A framework for constructing a workbook was also developed. Using observation method to observe the learning situation of students before and after the experiment, and conducting descriptive analysis of relevant research results to understand the actual teaching process and student interaction. By using formative testing, summative testing, and performance testing to analyze the data of relevant factors, and through expert evaluation, the Violin Level 4 Workbook was finally completed for the fourth level violin students at the Yiyuan Music Center.

Research Conceptual Framework

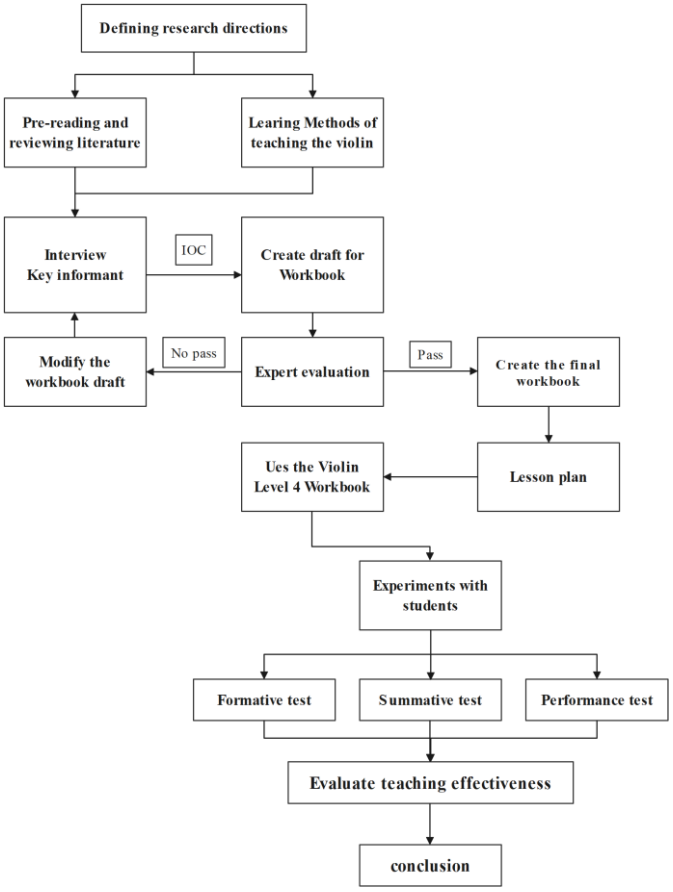

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Findings

1. Research on teaching methods for violin level 4 students

The researcher interviewed three experts on the teaching methods of violin and the establishment of workbook. The experts gave appropriate guidance.

First of all, the establishment of violin level 4 workbook should start from four aspects. The first aspect is to teach students the precautions for violin practice, such as the preparation before and after practice, the reference table for the left and right hands during practice, etc. The second aspect is to make students understand the importance of violin practice. The second aspect is to make students understand the problems they may encounter when learning violin level 4 and feasible solutions, so that they can solve the difficulties they encounter in a timely manner. The third aspect is to train the basic intonation and left and right hand coordination exercises. Choose exercises in different keys and positions, and select exercises for each student's characteristics. The fourth aspect is to choose comprehensive music suitable for violin students of grade 4, which is divided into two parts, Chinese music and western music, and can make students feel different music techniques and styles.

Secondly, the exercise books should have solutions for different problems. Whether it is practicing basic skills or playing a complete piece of music, there should be gradual steps to learn step by step from intonation, rhythm and so on.

Thirdly, there should be a reasonable examination system. There should be corresponding exams to test the students' learning effect during and after the learning process.

Finally, there should be evaluation and summary to summarize the learning effect and evaluate the effectiveness of the workbook.

These suggestions are crucial for the researcher to make violin level 4 workbook and become an important basis for the researcher to make the workbook.

2. Constructing a workbook for violin level 4 students

Based on the expert's suggestions, the researcher wrote the first draft of the workbook for the students and it was reviewed by the expert. After the expert's review, the researcher wrote a formal version of the workbook. the content of the workbook mainly includes four parts. The first part mainly introduces the maintenance and protection of the violin, the basic principles of practicing the violin and reference charts; the second part learns the common practice methods of the violin, such as establishing the correct concept of intonation, the practice methods of soft strings, etc.; the third part is to learn the scales and practice pieces of the basic violin techniques; and the fourth part is to learn the complete and comprehensive music pieces of various techniques. The course is divided into two parts. One is the study of basic theory and the training of basic techniques. After the completion of the workbook, three experts were invited to evaluate the workbook. The three experts thought the workbook was reasonable and comprehensive. The experts thought the workbook was feasible.

3. Teaching experimental class students with workbook

Yiyuan Music Center uses workbook to make teaching plan for violin grade 4 students, including the lesson time and learning content of each lesson: the first phase has 16 lessons, two times a week for five people, 90 minutes each time, for two months. The second phase consists of 8 lessons in pairs of 50 minutes once a week for two months. The first phase of the program focuses on the left and right hand problems that students often have and the emotional expression of the piece, from easy to difficult, from shallow to deep, in a gradual and progressive manner. In the second phase, students with the same problems are divided

into five groups and are taught in small groups with more appropriate exercises and pieces. Tests are conducted at the end of each stage, with formative, summative and expressive tests, to evaluate students' learning effects and analyze and compare test results.

4. Teaching Evaluation Using Violin Level 4 Workbook

In the course teaching for Violin Level 4 students at the Art Garden Music Center, the teaching plan formulated using the textbook includes the lesson hours and learning contents of each course. After 16 weeks of study and through four formative tests, we analyzed the performance of the Art Garden Music Center's Violin Level 4 students and analyzed the changes in performance. We saw that students made significant progress on each test. In the final performance test, we could see the progress and changes after the students learned the basic exercises and changed their practice methods, and they all achieved very good results. In the final performance test, 100% of the students achieved excellent results, which proves that the exercise book is very effective.

Discussion

The researcher believes that the change of educational philosophy is the soul of educational reform, the foundation and key to the change of educational system and content methods. Teacher-led, focusing on uniformity, standardized traditional teaching concepts can not meet the students' personalized demands, to achieve personalized violin teaching, differentiation, creativity and openness, we must establish a “student-centered” educational philosophy, highlighting the student's main position, to meet the educational demand of teaching according to the student's ability, teaching without class. The demand for education is not limited to students. Due to the differences in professional background, character and endowment, the individual differences of violin majors are large, and they have different theoretical knowledge and playing skills of the violin. In teaching practice, due to the insufficient number of teachers and limited class time, violin courses are mostly taught in “group lessons”, and the solidified teaching plan ignores the individual differences among students, making it difficult to meet the diverse learning needs of students. Violin teachers should respect the differences in students' existing knowledge and experience, and carry out targeted teaching according to the specific situation of the students, in order to cultivate the students' subjective initiative in learning. Such as in the preparation of the lesson in advance predetermined stratified questioning, stratified tutoring and stratified evaluation, and at any time according to the learning situation at each stage of the dynamic reorganization, re-adjust the starting point of violin teaching, to compensate for the omission of the violin hierarchical learning; the integration of various types of high-quality on-line violin course resources to meet the different levels of different times of stratified tutoring of different levels of students; the setting of hierarchical homework, so that each student has a sense of accomplishment in completing the homework. Promote the exchange and integration between the original knowledge and new knowledge; comprehensively understand the student's personality and capture the student's psychology, comprehensively judge the correction of errors or not, and calmly analyze and solve the problem while taking into account the student's acceptance, objectively differentiate between correcting the playing errors and speaking out to combat (Yue, 2021).

Teachers also need to inspire and guide students to learn on their own, focusing on the cultivation of creativity. Creativity is an essential attribute of music works, and it is the concentration of the function and value of music art education (Li, 2018). Through music creation and performance, it can cultivate students' imagination, expressiveness and creativity, improve their aesthetic level and artistic literacy, and promote students' overall development and personality development. For example, the game teaching in Orff pedagogy, through designing relevant music games, teaching for fun, letting students perceive the charm of violin art in a relaxing and pleasant environment, and improving the students' participation in the course; or selecting the world's classical masterpieces as the students' aural training in Suzuki pedagogy, to cultivate the students' imagination and sensibility. At the same time, Orff also emphasizes the importance of national culture for music creation, and its teaching activities are also based on local languages, nursery rhymes, folk songs and other basic teaching materials (Guo, 2016).

This provides good inspiration for the development of our violin education and teaching: firstly, we should take the original nature as the core, take the emotional experience as the main line, guide the students to actively participate in the violin creation, performance and appreciation, return to the basic music rhythms, stimulate the emotional resonance of the students, and let the students form their individuality, comprehensiveness, and rich musical aesthetic experience; secondly, the teachers should pay attention to the violin teaching's Secondly, teachers should pay attention to the “Emotionalization” of violin teaching, strengthen students' feelings for the beauty of violin art through the transmission and guidance of emotions, and strive to enhance students' artistic literacy in the emotional cut and depth, so as to achieve a high degree of achievement in classroom teaching quality and effectiveness; Thirdly, we should promote the ethnicity of the creation of violin works, and actively incorporate elements of ethnic music into the violin curriculum, such as Third, we should promote the creation of national violin works and actively integrate national music elements in the violin course, such as drawing on folk songs, operas and national musical instruments to enrich the teaching of the violin course, so as to promote national culture and cultivate humanistic artistic literacy (Cao, 1993). And we should pay attention to the high quality of violin daily practice. Teachers should make targeted and personalized daily practice plans for students, so that students can achieve a high level of performance skills in high-quality practice.

Recommendation

1. Practical Recommendations

With the development of the times, more and more young people choose to learn the violin. The method of playing is very important for beginners, although there are many learning methods and experiences summarized by previous generations, they are not applicable to every learner, and still need correct guidance and teaching by teachers.

Learning the violin is not only to strive for accurate intonation, but also to master the left hand and right hand skills, such as articulation, vibrato, bow change, handle change, string change and a series of technical essentials, but the ultimate goal is to be able to use this instrument to express the inner music emotion, to achieve a certain realm of performance. First of all, when training students' intonation, teachers should let students have a precise grasp of the concept of intervals, let students spend a certain amount of time every day

patiently practicing their intonation, and help students adjust their intonation problems. Secondly, the speed and rhythm of playing have a great influence on the musical effect, violin teachers should take strict training for beginners to lay down solid basic skills. This is a more important part of the violin playing process, to strengthen the students' awareness of rhythm and tempo, so that they use multiple senses and use their ears to distinguish the texture of the music.

Teachers in the violin teaching, according to each student's learning characteristics and ability, as well as the learning process of the different levels of development to choose different suitable repertoire for teaching, but also to let the students understand the basic performance training is extremely important. Teachers should not only have an in-depth understanding of the repertoire, but also understand the learning ability of the students, so that teachers and students can cooperate with each other to achieve better learning results.

2. Recommendation for future research

With the development of the times, more and more young people choose to learn the violin. The method of playing is very important for beginners, although there are many learning methods and experiences summarized by previous generations, they are not applicable to every learner, and still need correct guidance and teaching by teachers.

Learning the violin is not only to strive for accurate intonation, but also to master the left hand and right hand skills, such as articulation, vibrato, bow change, handle change, string change and a series of technical essentials, but the ultimate goal is to be able to use this instrument to express the inner music emotion, to achieve a certain realm of performance. First of all, when training students' intonation, teachers should let students have a precise grasp of the concept of intervals, let students spend a certain amount of time every day patiently practicing their intonation, and help students adjust their intonation problems. Secondly, the speed and rhythm of playing have a great influence on the musical effect, violin teachers should take strict training for beginners to lay down solid basic skills. This is a more important part of the violin playing process, to strengthen the students' awareness of rhythm and tempo, so that they use multiple senses and use their ears to distinguish the texture of the music.

Teachers in the violin teaching, according to each student's learning characteristics and ability, as well as the learning process of the different levels of development to choose different suitable repertoire for teaching, but also to let the students understand the basic performance training is extremely important. Teachers should not only have an in-depth understanding of the repertoire, but also understand the learning ability of the students, so that teachers and students can cooperate with each other to achieve better learning results.

References

Cao, L. (1993). *Music Pedagogy in General Schools*. Shanghai Education Press.

Guo, Y. (2016). Analysis of the correlation between violin playing skills and art. *Voice of Yellow River*, (21), 103.

Jian, Z. (2021). Exploration of vibrato technique in violin performance. *House of Drama*, 87.

Jiang, H. (2021). An Introduction to the Harnessing and Grasping of Tone in Violin Performance. *Drama House*, (20), 75-76.

Li, Y. (2018). *Some Problems in Basic Violin Teaching.* Shanghai Conservatory of Music.

Yu, H. (2018). Left hand technique and its training in violin performance. *Contemporary Music*, 108-109.

Yue, Y. (2021). The role of timbre in violin performance. *Art Dazhan*, 14-15.

Chinese Ancient Poetry Art Songs for College Students' Mental Health Development

Yuwei Zhang
Krirk University, Thailand
E-mail: 502246525@qq.com

****

Abstract

In modern society, college students face various forms of pressure and challenges, and physical and mental health problems have gradually attracted people's attention. Poetry and music, as an important part of traditional Chinese culture, have a positive influence on the physical and mental health development of college students. This thesis explores the role of ancient Chinese poems and art songs in promoting the mental health of college students, and proposes corresponding cultivation methods and suggestions. The study aims to combine Chinese ancient poetic art songs with college students' mental health, to explore the application of Chinese ancient poetic art songs in college students' mental health education, and hopes to drive the overall development of college students' mental health. It discusses the cultural value of ancient Chinese poems and art songs, the current situation and problems of mental health education, and provides theoretical support and guidance for subsequent research.

Keywords: Ancient Chinese Poetry Art Songs; College Students; Mental Health; Cultivation Methods

Introduction

In recent years, the seriousness of the mental health problems of university students in Chinese colleges and universities has attracted widespread social attention. According to data released by the National Bureau of Statistics, the trend of successive increases in suicide rates has caused serious concern, especially on university campuses (Luo, 2020). This trend suggests that the mental health of college students has become an urgent and pervasive public health problem in the face of multiple pressures, including academic pressure, employment competition, interpersonal relationship challenges, and self-identity. As a precious heritage of Chinese traditional culture, ancient poetry and art songs have a unique artistic charm. In recent years, the active advocacy of government policies and the social concern for cultural heritage have led more and more schools and institutions to integrate ancient poems and art songs into the mental health education of college students (Cao, 2019). Through the dissemination and promotion of ancient poems and art songs, it can help college students better regulate their emotions, relieve stress, and improve their self-knowledge and aesthetic quality in various aspects. Therefore, exploratory research on the application of ancient Chinese poetry and art songs in college students' mental health education is of very practical significance and application value. This study explored the application of Chinese poetry and music as a medium in the mental health education of college students (Wang, 2017). It is not only of great significance to the personal mental health level of college students, but also has a profound positive impact on social stability and harmony. Traditional methods of mental health education can no longer meet the diversified needs of college students, especially with the increase of various pressures in society. Therefore, this study provides a new mental health

* Received: May 11, 2024; Revised: May 25, 2024; Accepted: May 26, 2024

education tool, Chinese ancient poetry art songs, to better meet the mental health needs of college students and improve their mental health. The results of this research are not only of great value to the theory and practice of college students' mental health education, but also help to promote and facilitate the further development and improvement of college students' mental health education.

Research Objectives

This paper investigates the impact of ancient Chinese poems and art songs on the mental health of college student groups.

Research Methodology

The research in this paper is divided into two steps, the first part is to conduct a census of music preference and mental health status of college student groups in three grades in Chongqing City Management Vocational College, to understand the current mental health status and music style preference of college student groups, and to lay the foundation for the next part of the research.

The second part of the study builds on the first part by selecting college students with mental sub-health conditions from the mental health census, a group of college students who have some background in music and mental health, but who have not received similar music training or mental training methods.

152 college students from the Chongqing City Management Vocational College, Chongqing Teachers' College, Chongqing Three Gorges College, and Chongqing College of Arts and Sciences were finally identified as the study sample. These included 73 males and 79 females.

In this paper, we used the experimental method to study the impact of ancient Chinese poems and art songs on college students' mental health, and the main steps of implementation are as follows. First, to determine the objectives of the experiment, a clear definition of the research problem is the key starting point of the study, which helps us to determine the direction and content of the research more clearly in all stages of the study, so as to carry out the research work in a more targeted and systematic manner. Secondly, determine the experimental site and tools, rent the experimental site in advance and prepare the tools used in the experiment. Third, train the experimental staff, recruit the staff to conduct the experiment, and further select them after training to ensure the professionalism of the staff to conduct the experiment. Fourth, to start the implementation of psychological experiments, four psychological intervention treatments for college students participating in the experiment, and record the changes in their mental health status before and after the experiment. Fifth, to do a good job of quality control during the implementation of the experiment, to ensure that there are no other interfering factors affecting the experimental results during the experiment. Sixth, the experiment should be evaluated to evaluate the process of experiment implementation as well as the effect of the experiment. Finally, the questionnaire data collected through the psychological experimental method should be compared and analysed to explore the influence of Chinese ancient poetry and art songs on the psychological health status of college students.

Research Conceptual Framework

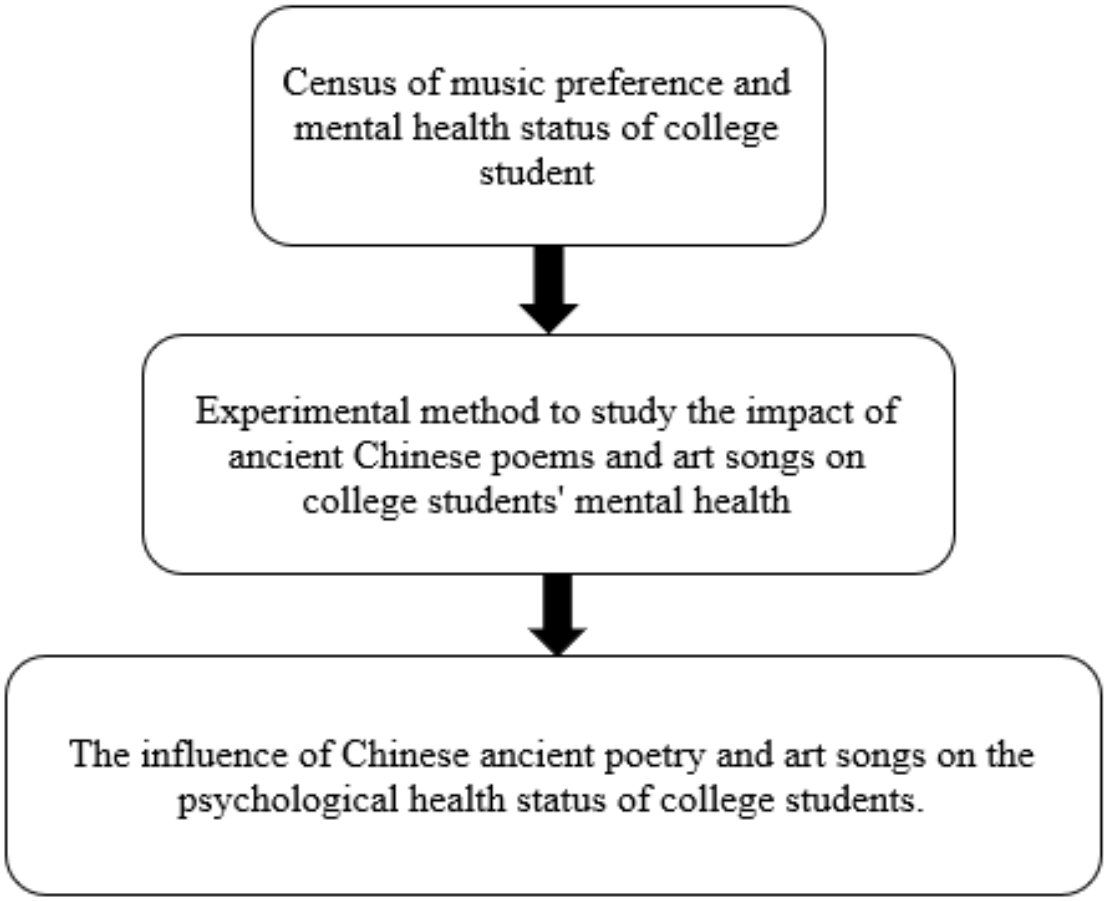

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Findings

After the psychological experiment, this paper collated the results of all the questionnaires of the Chinese College Students' Mental Health Scale collected in the course of the experiment, and firstly analysed the situation of each student in the experimental group, and evaluated the effect of the experiments before and after the experiments on the groups of college students in the experimental group in terms of dimensions as a whole, and then analysed the changes affecting the degree of influence of the Chinese ancient poetic and artistic songs on the mental health of college students in terms of gender, major, and so on. To analyse and explore the conditions of use of Chinese ancient poetry and art songs for curing mental illnesses.

Overall from the comparison of the individual's psychological situation, the experimental college students in the mental health level than the experimental mental health level is higher, only the experimental group of college students each person suffered from the degree of healing is different. Through the analysis of the psychological problems of the students of Chongqing City Management Vocational College in the preliminary stage, it was found that depression, anxiety and obsessive-compulsive problems were more common among the college students, and by contacting the psychological counselling agencies of different institutions, the experiment finally identified 152 college students from Chongqing City Management Vocational College, Chongqing Normal University, Chongqing Three Gorges College and Chongqing College of Arts and Sciences with the above mentioned psychological problems as a sample for the study. They included 73 males and 79 females.

Table 1. Descriptive statistics of demographic variables

Variable	Option	Frequency	Percentage
Grade	Freshman	38	25.0
	Sophomore	70	46.1
	Junior	44	28.9
Gender	Male	73	48.0
	Female	79	52.0

As can be seen from the table above, by demographic description of the experimental subjects, 38 of the grade level were freshmen, accounting for 25 per cent of the total, 70 sophomores, accounting for 46.1 per cent of the total, and 44 juniors, accounting for 28.9 per cent of the total; and 73 males, accounting for 48 per cent of the total, and 79 females, accounting for 52 per cent of the total, were of the same gender.

Depression is a state of low mood, loss of interest and vigour, often accompanied by negative emotions such as self-blame, helplessness and despair. Anxiety, on the other hand, is a state of worry and fear about the future that prevents one from relaxing and enjoying the present. Obsessive-compulsive is manifested by obsessive thoughts and behaviours that are impossible to get rid of, seriously affecting daily life. Low self-esteem, on the other hand, is a sense of doubt and denial about one's own value and abilities, making it difficult to be confident and face challenges. And the three emotional factors of depression, anxiety and compulsion are largely concomitant with each other. People who are depressed, in particular, often experience anxiety at the same time, a condition known as bi-directional affective disorder. This disorder causes patients to fluctuate repeatedly between depression and anxiety, seriously affecting quality of life and mental health. Therefore the test focuses on the before and after changes in these three factors, with the other factors serving as references.

The assessment and diagnosis of a subject's mental health is an important basis for psychological research. In this process, mental health factors and normative tests play a crucial role. Mental health is a complex system that encompasses several aspects, such as emotion, cognition, and behaviour. These aspects are interrelated and interact with each other, constituting the mental health status of the subject. In mental health assessment, we often break down the mental health state into multiple factors, such as anxiety factor, depression factor, hostility factor, etc., in order to more accurately assess and diagnose the subject's mental health. These factors have a wide range of applications in psychological research and can help us gain

a more in-depth understanding of a subject's mental health. Through the measurement of the factors of mental health and the comparison with norms, we can more accurately judge the mental health status of the subjects and provide strong support for the subsequent intervention and treatment.

Table 2. Subjects' Mental Health Factors and Normality Tests

Factor	n=152	Norm	t
Somatisation	13.20±2.44	13.27±4.24	-0.367
Anxiety	12.20±3.96	16.60±5.36	-13.706***
Depression	14.72±4.19	16.00±5.37	-3.756***
Low self-esteem	17.05±3.11	15.12±5.15	7.630***
Paranoia	18.23±3.33	15.13±4.95	11.463***
Obsessive-Compulsive	16.35±5.44	18.23±5.32	-4.262***
Social withdrawal	17.64±4.09	15.59±5.57	6.173***
Social Aggression	14.34±1.69	14.27±4.38	0.479
Sexuality	11.70±1.54	11.37±4.01	2.675**
Dependency	11.84±2.26	16.78±5.45	-26.886***
Impulsive	12.18±2.36	14.27±4.49	-10.910***
Psychosis	8.91±1.18	12.00±3.55	-32.426***

，$p<0.01$；*，$p<0.001$

As can be seen from the above table, the differences between experimental subjects and norms were compared by one-sample t-test, and there was no significant difference between somatisation and norms after the test, with a test value of t of -0.367 and a significance level of $P>0.05$; there was a significant difference between anxiety and norms, with a test value of t of -13.706 and a significance level of $P<0.05$, which was specifically represented by the fact that the experimental subjects were significantly lower than the norms; There is a significant difference between depression and normality, with a test value of t of -3.756 and a significance level of $P<0.05$, which means that the experimental subjects are significantly lower than normality; there is a significant difference between low self-esteem and normality, with a test value of t of 7.630 and a significance level of $P<0.05$, which means that the experimental subjects are significantly higher than normality; there is a significant difference between paranoia and normality, with a test value of t of 11.463, significance $P<0.05$ level, specifically showing that the experimental subjects are significantly higher than the norm; there is a significant difference between obsessive-compulsive and the norm, with a test value of -4.262, significance $P<0.05$ level, specifically showing that the experimental subjects are significantly lower than the norm; there is a significant difference between social withdrawal and the norm, with a test value of 6.173, significance $P<0.05$ level, specifically showing that the experimental subjects are significantly lower than the norm; and the test value of 6.173, significance $P<0.05$ level, specifically showing that the experimental subjects are significantly higher than the norm. Specifically, the experimental subjects were significantly higher than the norm; there was no significant difference between social aggression and the norm, with a test

value of t of 0.479 and a significance level of P>0.05; there was a significant difference between psychosexual and the norm, with a test value of t of 2.675 and a significance level of P<0.05, which is specifically shown by the fact that the experimental subjects were significantly higher than the norm; and there was a significant difference between dependence and the norm, with a test value of t is -26.886, significance P<0.05 level, specifically showing that the experimental subjects are significantly lower than the norm; there is a significant difference between impulsivity and normality, with a test value of t of -10.910, significance P<0.05 level, specifically showing that the experimental subjects are significantly lower than the norm; and there is a significant difference between psychopathology and normality, with a test value of t of -32.426, significance P<0.05 level, specifically showing that the experimental subjects are significantly lower than the norm. 0.05 level of significance, as shown by the fact that the experimental subjects were significantly lower than the norm.

The 152 experimental subjects were randomly divided into two groups, the experimental group as well as the control group, each with 76 subjects, and the experimental group was subjected to the experimental intervention for a period of time (how long).

Mental health pre-test refers to a series of psychological assessments of the subjects before the start of the experiment, aiming to understand the basic situation of the subjects in terms of psychological characteristics, psychological state, psychological needs and other aspects. Through the pre-test, we can screen out subjects who meet the requirements of the experiment and improve the reliability and validity of the experiment. At the same time, the results of the pre-test can also provide an important reference for the subsequent mental health intervention.

In psychology experiments, the experimental and control groups are set up to explore the effects of a certain psychological intervention or psychological characteristics on the subjects. Therefore, it is crucial to test the differences between the experimental and control groups on each factor of the mental health pre-test. There are many ways to test for differences, such as independent samples t-test, ANOVA, and chi-square test. The independent samples t-test was used because the data were normally distributed and the sample size was large.

Table 3. Test for differences between the experimental and control groups for each factor of the subjects' pre-test of mental health

retest factor	Experimental group n=76	Control group n=76	t
Somatisation	13.09±2.88	13.30±1.92	-0.531
Anxiety	12.62±4.24	11.78±3.64	1.314
Depression	14.64±4.36	14.80±4.04	-0.232
Low self-esteem	16.78±3.52	17.32±2.64	-1.069
Paranoia	18.37±3.67	18.09±2.98	0.510

Obsessive-Compulsive	16.17±5.79	16.53±5.11	-0.401
Social withdrawal	17.57±4.72	17.71±3.37	-0.217
Social Aggression	14.29±1.82	14.38±1.56	-0.336
Sexuality	11.61±1.64	11.80±1.43	-0.790
Dependency	12.04±2.50	11.64±2.00	1.075
Impulsive	12.49±2.55	11.87±2.14	1.621
Psychosis	8.88±1.25	8.93±1.10	-0.275

From the above table, it can be seen that by independent samples t-test to compare the experimental subjects mental health pre-test of each factor in the experimental group and the control group, the test of the various pre-test mental health factors between the experimental group and the control group are not significant differences, the significance of the P>0.05 level, indicating that the two groups are homogeneous.

Table 4. Tests for differences between pre-test and post-test for each factor of mental health in the experimental group

Factor	Experimental group pre-test	Experimental group post-test	t
Somatisation	13.09±2.88	13.01±2.62	0.903
Anxiety	12.62±4.24	10.89±2.52	5.689***
Depression	14.64±4.36	12.99±3.22	5.351***
Low self-esteem	16.78±3.52	16.00±2.96	5.558***
Paranoia	18.37±3.67	17.84±3.62	1.058
Obsessive-Compulsive	16.17±5.79	13.21±3.42	6.159***
Social withdrawal	17.57±4.72	18.08±3.97	-0.775
Social Aggression	14.29±1.82	14.16±1.66	0.451
Sexuality	11.61±1.64	11.54±1.54	0.253
Dependency	12.04±2.50	12.22±2.26	-0.432
Impulsive	12.49±2.55	12.43±2.46	0.126
Psychosis	8.88±1.25	8.82±1.08	0.356

***， $p<0.001$

As can be seen from the above table, the paired samples t-test to compare the differences between the experimental group's mental health factors in the pre-test and post-test, the test anxiety pre-test and post-test there is a significant difference, the test value of t is 5.689, the significance of the P < 0.05 level, which is specifically expressed in the post-test scores significantly lower; depression pre-test and post-test there is a significant difference, the test value of t is 5.351, the significance of the P < 0.05 level, which There is a significant difference between the pre-test and post-test for low self-esteem, with a t-value of 5.558 and a significance level of P<0.05, which means that the post-test score is significantly lower; there is a significant difference between the pre-test and post-test for obsessive-compulsive behaviour, with a t-value of 6.159 and a significance level of P<0.05, which means that the post-test score is significantly lower; and there is no significant difference between the pre-test and post-test for any of the remaining mental health factors. posttest are not significantly different from each other, with significance P>0.05 level.

Table 5. Tests for differences between pre-test and post-test for each factor of mental health in the control group

Factor	Experimental group pre-test	Experimental group post-test	t
Somatisation	13.30±1.92	13.32±1.88	-0.163
Anxiety	11.78±3.64	12.00±3.27	-1.851
Depression	14.80±4.04	14.82±3.15	-0.063
Low self-esteem	17.32±2.64	17.21±2.59	1.424
Paranoia	18.09±2.98	18.42±2.85	-0.701
Obsessive-Compulsive	16.53±5.11	16.38±4.64	0.992
Social withdrawal	17.71±3.37	17.13±4.15	0.976
Social Aggression	14.38±1.56	14.20±1.61	0.722
Sexuality	11.80±1.43	11.55±1.49	1.061
Dependency	11.64±2.00	11.68±2.06	-0.115
Impulsive	11.87±2.14	11.88±2.23	-0.039
Psychosis	8.93±1.10	8.74±1.20	1.028

As can be seen from the above table, the difference between the pre-test and post-test of each factor of mental health of the control group was compared by paired samples t-test, and it was tested that there was no significant difference between the pre-test and post-test of any of the factors of mental health of the control group at the level of significance P>0.05.

Table 6. Tests for differences between the experimental and control groups for each factor of the subject's mental health post-test

retest factor	Experimental group n=76	Control group n=76	t
Somatisation	13.01±2.62	13.32±1.88	-0.817
Anxiety	10.89±2.52	12.00±3.27	-2.335*
Depression	12.99±3.22	14.82±3.15	-3.537***
Low self-esteem	16.00±2.96	17.21±2.59	-2.680**
Paranoia	17.84±3.62	18.42±2.85	-1.095
Obsessive-Compulsive	13.21±3.42	16.38±4.64	-4.795***
Social withdrawal	18.08±3.97	17.13±4.15	1.438
Social Aggression	14.16±1.66	14.20±1.61	-0.149
Sexuality	11.54±1.54	11.55±1.49	-0.053
Dependency	12.22±2.26	11.68±2.06	1.538
Impulsive	12.43±2.46	11.88±2.23	1.453
Psychosis	8.82±1.08	8.74±1.20	0.426

*，$p<0.05$；**，$p<0.01$；***，$p<0.001$

As can be seen from the above table, through the independent samples t-test to compare the experimental subjects' mental health post-test of each factor in the experimental group and the control group, after testing the anxiety post-test between the experimental group and the control group there is a significant difference between the test value of t-2.335, significance of $P<0.05$ level, specifically expressed in the experimental group is significantly lower than that of the control group; depression post-test between the experimental group and the control group there is a significant difference, test value of t is -3.537, significance $P<0.05$ level, specifically showing that the experimental group is significantly lower than the control group; there is a significant difference between the experimental group and the control group in the post-test of inferiority complex, with a test value of t of -2.680, significance $P<0.05$ level, specifically showing that the experimental group is significantly lower than the control group; there is a significant difference between the experimental group and the control group in the post-test of obsessive-compulsive, with a test value of t of -4.795 , significance $P<0.05$ level, specifically showing that the experimental group is significantly lower than the control group; while the rest of the post-test mental health factors between the experimental group and the control group are not significant differences, significance $P>0.05$ level.

The differences between the experimental group and the control group on each factor of the pre-test of mental health were compared through a rigorous independent samples t-test, and the results showed that the healing method of Chinese ancient poems and art songs has a significant effect on improving the psychological problems of college students. In order to assess this effect more specifically, by comparing the differences in scores between the experimental group and the control group on various factors of mental health, we found that the experimental group showed significant advantages on a number of factors. For example, on the anxiety factor, the experimental group's scores were significantly lower than those of the control group; on the depression factor, the experimental group's scores also showed a

significant improvement trend. These results fully prove the effectiveness of the Chinese ancient poetry art song healing method in improving the psychological problems of college students.

Discussion

The study of ancient Chinese poems and art songs promotes college students' physical and mental health In college life, mental health is closely linked to academic achievement, interpersonal relationships, and future career development. College students are at a critical stage of their lives, facing multiple challenges and pressures, such as heavy academic tasks, future career planning, and complex social relationships. Against this background, how to effectively promote the mental health of college students has become an integral part of higher education that cannot be ignored (Chen, 2023). In recent years, the application of Chinese ancient poems and art songs in college students' mental health education has gradually attracted attention and become a creative and effective way of mental health education.

With its unique charm and profound cultural connotation, Chinese ancient poems and art songs provide a platform for college students to express, regulate and communicate their emotions. Poetry contains rich emotional elements and life philosophies, and through the carrier of music, it can stimulate the emotional resonance of college students, so that they can feel soothed and nourished in their appreciation and learning (Wang, 2004).

Firstly, Chinese ancient poetry and art songs can cultivate college students' emotional expression ability. In the process of learning and appreciating poetry music, college students can not only appreciate the rhythmic beauty of poetry, but also express their emotions through music, thus improving their ability to express their emotions (Sun, 2022). The improvement of emotional expression ability not only helps college students to communicate with others better, but also enhances their self-confidence and self-esteem.

Secondly, Chinese ancient poetry and art songs have a significant effect on improving college students' emotional intelligence. Emotional intelligence refers to an individual's ability in emotion management, interpersonal communication and stress response. Through in-depth study and appreciation of ancient Chinese poems and art songs, college students can better understand their own and other people's emotions, master the skills of emotion management, and improve the ability of interpersonal communication. These improvements in emotional intelligence will help college students better adapt to college life, better manage interpersonal relationships, and better face future challenges.

Finally, Chinese ancient poetry and art songs can also enhance the emotional stability of college students. Pressure and frustration are inevitable in university life. When facing these challenges, a stable emotional state is crucial for college students. With its beautiful melodies and profound connotations, Chinese ancient poetry art songs can help college students regulate their emotions, relieve stress and maintain emotional stability. The enhancement of this emotional stability will help college students better cope with various challenges in life and maintain a positive mindset.

To sum up, Chinese ancient poems and art songs play an important role in the mental health education of college students. Through in-depth study and appreciation of ancient Chinese poems and art songs, college students can cultivate their ability of emotional expression, improve their emotional intelligence, and enhance their emotional stability, thus benefiting them in many ways (Wang, 2020). Therefore, colleges and universities should

strengthen the application and promotion of Chinese poetry and art songs in mental health education, so that more college students can benefit from this creative and effective way of mental health education.

Recommendation

1. Practical Recommendations

Start with a comprehensive literature review and theoretical framework, then clearly define your research objectives and methodology, targeting a diverse group of college students. Use pre- and post-intervention measures with standardized mental health assessments, and gather qualitative data through interviews or focus groups. Ensure ethical considerations, such as informed consent and confidentiality, are met. Analyze data using appropriate statistical and thematic methods, and develop practical applications like workshops or courses. Collaborate with campus services for implementation and share findings through academic publications. Continuously evaluate and seek feedback to refine the program, considering long-term follow-up studies to assess lasting impacts. Seek funding and utilize university resources to support your research.

2. Recommendation for future research

For future research on the impact of Chinese Ancient Poetry Art Songs on college students' mental health, it is recommended to explore long-term effects through longitudinal studies, investigate specific elements of the poetry and music that contribute most to mental health improvements, and expand the demographic scope to include diverse student populations from different cultural backgrounds. Incorporating advanced technology, such as neuroimaging and biofeedback, could provide deeper insights into the physiological and neurological impacts. Additionally, comparative studies with other forms of art and cultural interventions can help contextualize the unique benefits of Chinese ancient poetry art songs. Finally, interdisciplinary collaborations with experts in psychology, music therapy, and cultural studies can enhance the depth and breadth of future research.

References

Cao, M. (2019). Research on the aesthetic value of Chinese ancient poetry songs. *House of Drama*, (34), 46.

Chen, H. (2023). Embodiment of ethnic elements in Chinese contemporary pop music works. *Tomorrow's Style*, (15), 49-51.

Luo, H. (2020). *Research on Emotional Communication of Poetry and Culture Variety Show*. Guangzhou University.

Sun, M. (2022). Application strategies of music therapy in college students' mental health education. *Psychology Monthly*, 17 (03), 216-218.

Wang, G. (2004). Appreciation of Classical Chinese Poetry and Emotional Mental Health. *Journal of Fujian Medical University (Social Science Edition)*, (2), 83-86.

Wang, J. (2020). An exploration of the application of music therapy in college students' mental health education. *Education Observation*, 9 (14), 74-75.

Wang, X. On the aesthetic characteristics and aesthetic value of Chinese ancient poetry art songs. *Art Appreciation*, (6), 411.

The Application of Yi Musical Elements in the Composition of Contemporary Chinese Pipa Music Case Study "Yi Dance Music" and "Torch Festival Night"

Li Yeye
Krirk University, Thailand
E-mail: 2624331968@qq.com

****

Abstract

The Pipa is the king of plucking music in Chinese national musical instruments. Since the introduction of the Silk Road into China, its development has an inseparable source of blood with minority music. With the deepening of research on the style and regional characteristics of ethnic minorities, more and more works of ethnic minority Pipa emerge. Among them, the works of Yi people play an important role in the creation of minority Pipa music. This article tries to explain how the Yi music elements are used in the creation of contemporary Chinese Pipa music by introducing the historical origin of the minority culture and the art of the pipa, the musical features of the Yi nationality, the analysis of the use of the musical materials of the Yi people and the characteristics of the musical structure.

Keywords: Yi Nationality Music, Contemporary Pipa Music, "Dance of the Yi Nationality", "The Night of the Torch Festival"

Introduction

The vast land of China is covered with 55 ethnic minorities, and the culture, language and folk customs of different ethnic groups will be affected by different geographical distribution, ecological environment and climate characteristics, and these distinct and distinctive ethnic characteristics will also be presented in the music of each ethnic group.As the most expressive national instrumental music in China, pipa has gradually gained the reputation of "King of folk music" in its more than two thousand years of development (Meng, 2010).

However, most contemporary studies on the creation of pipa works are limited to the artistic creation of a single piece, or the use of popular music materials such as folk songs in the creation of pipa music, and there are few integrated materials on the content of ethnic minorities, let alone the comparison and analysis of the expression and application of different songs of the same ethnic group in the creation of pipa music (Wei, 2017).Therefore, the author hopes to study and rectify contemporary Chinese pipa works with minority themes through the combination of minority music culture and pipa development history, and expand the theoretical research on this goal, which can well enrich the pipa arpeggios with minority themes and promote the prosperity of traditional Chinese music, and also help the majority of pipa lovers to better and more accurately express the music.

* Received: May 29, 2024; Revised: June 18, 2024; Accepted: June 21, 2024

Research Objectives

Modern and contemporary composers have incorporated a variety of ethnic minority music elements into pipa creation, absorbed the rich and diverse cultural characteristics of the Chinese nation, combined with western music form structure and composition techniques, and shaped a series of outstanding pipa works with ethnic minorities as the theme (Luo, 2016). Such as "Tianshan Spring", "Happy Ruili River Bank", "Mountain Dance", "Prairie sisters" and so on.During the author's nearly ten years of pipa teaching, the modern and contemporary Chinese pipa works about ethnic minorities have impressed me deeply and are full of curiosity for their melodic rhythm, singing, folk characteristics different from Han music and rich rhythm changes (Lu, 2010). Among these pipa works with the theme of ethnic minorities, Yi music occupies a large proportion, and the Yi Dance and the Night of the Torch Festival, which have been successfully performed for many times, have been loved by music lovers at home and abroad, making these two works occupy an important position in the theme of Yi music and even the whole ethnic minority pipa in the field of creation and performance (Sun, 2013). This paper attempts to take the study of these two most representative works as the starting point, introduce the historical origin of minority culture and pipa art, summarize the characteristics of Yi music, and compare and analyze how the elements of Yi music combine with the creation of contemporary Chinese pipa music from the aspects of Yi folk song "Hai CAI Qiang", dance "cigarette box dance", rhythm and rhythm, as well as the imitation of characteristic instruments.

Research Methodology

Literature research, Music analysis, Induction and comparison

Research Conceptual Framework

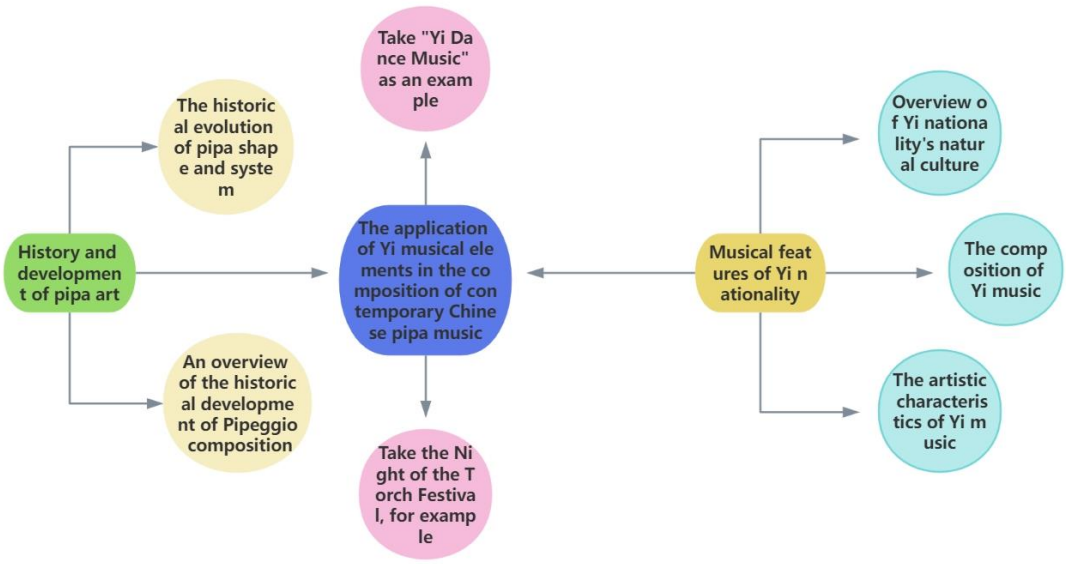

Figure 1. Research Conceptual Framework

Research Findings

As the Yi Nationality Dance Music for Pipa Solo, the melody of the introduction part is mainly based on the tone of "haicai cavity" in Shiping area of Yi nationality.This is a freestanding piece, usually based on a "Yu" pattern with A as the tonic.The use of "Cigarette box dance" is based on the Yi folk dance music material "Cigarette Box Dance". Its main musical feature is that the melody mainly adopts a 2-meter rhythm, and each bar will have two downbeats.The rhythm is dense, short and full of hops.This is the most beautiful part of the song.

The tuning method of "The Night of the Torch Festival" is contrary to the usual practice, and the author uses the form of four-degree tuning (F-B-E-A) for the first time to create the music.This change of tuning makes the new sound color emerge, describing the characteristics of Yi music incisively and vividly.It is not only conducive to the imitation of the sound of Yi national instruments, but also conducive to the infiltration of Yi musical characteristics into the creation of pipa.It not only broadens the range of the pipa, enriches the chord playing method, but also complements the vocabulary of the pipa to a large extent."Torch Festival Night" in the rhythm, rhythm and other aspects of the change of use is very characteristic, giving people a relaxed and witty atmosphere, depicting people holding torches, singing and dancing warm scene.The biggest characteristic of Yi folk music is the application of the “Yu” mode.The composer Mr. Wu Junsheng made use of this characteristic, combining the commonly used "Yu" mode of Yi people with the melody of pipa through the method of modulation, and logically expanded and developed the music four times (D to G, E to G, and then back to D).

The main artistic feature of Yi music is that it is often based on the pentatonic scale, and occasionally there are notes such as changing palace, clear horn, changing sign and leap. In Yi music, "Yu" mode is the most commonly used mode, and horn mode is the least used.The rhythm of Yi music is often based on changing rhythm, mixed beats, relatively free beats, and the use of loose plates, which are short in front and long in back.The characteristics of Yi music in different cultural regions are also different, the southern region is high and light, and the central and western regions are gentle and graceful.The long history and moving music of the Yi nationality gave birth to the Yi people who are good at singing and dancing. It is precisely because of the integration of these diverse cultures that the traditional music of the Yi nationality is always alive.The splendid national music culture of Yi nationality is a treasure standing in the treasure house of Chinese traditional music.

Discussion

The rhythm, mode, style and structure of the Yi Dance Music and the Night of the Torch Festival are roughly the same. They not only absorb western music creation techniques, but also combine national characteristics, integrating Yi folk songs and Musical Instruments into the melody (Xu, 2014). The rhythm and rhythm are free and changeable, and the skills are diverse and expressive.The biggest feature of these two pieces of music is that they have the melody in the voice, and a string acts as an accompaniment, which presents the performance of the music vividly.Both aim to depict the grand festival of the Yi people (Zhou, 1985). However, the music content of "Yi Dance Music" is more focused on the description of young Yi men and women dancing, making friends, talking, getting married and other events, which is close to the life scene and cultural characteristics of the Yi people.The Night of the Torch

Festival is more focused on the grand scene of the shanzhai people's sacrifice.Although the two works were created in different times, it can be said that the Night of the Torch Festival is an innovation based on the Yi Dance Music.But if "Yi Dance Music" is the prominent element of "water culture" of Yi, then "Torch Festival Night" is the prominent element of "mountain culture" of Yi.The use of mixed beats greatly enhances the male style of "Torch Festival Night" (Wu, 1963).

Recommendation

1. Practical Recommendations

The music works of the Yi nationality are unique in the composition of the pipa music of the minority nationalities.These two pipa arpeggios on Yi music broadened the vision of pipa works creation and laid an important foundation for the inheritance of minority pipa music.No matter it is melody, material, musical form, creative technique, or playing technique, it is undoubtedly of landmark significance.Since then, a large number of minority pipa materials such as "Send Me a Rose", "The Sun Shines on Tashkurgan" and "Mountain Dance" have been used for reference and development.In the long course of history, the development of Chinese pipa art has constantly blended and developed with minority music.

2. Recommendation for future research

This paper first introduces the historical origin of minority culture and pipa art and the characteristics of Yi music, and then expounds how Yi music elements are integrated and complementary with contemporary Chinese pipa music creation from the perspective of music ontology analysis by taking specific tracks as examples.I hope that this paper can make more pipa lovers to play the Yi theme pipa arpeggios, can deduce a new musical feeling.It is also expected that pipa composers can combine the unique musical styles of various ethnic groups, give full play to the charm of the pipa, and make the pipa art develop in a more rich and diversified direction.

References

Lu, Y. (2010). The Application of Minority music in Contemporary Pipa composition. *Journal of Xinjiang Arts Institute,* (1), 15-18.

Luo, J. (2016). Research on musical style characteristics and value of Yi Folk instrumental music. *Appreciation of famous works,* (2), 35-39.

Meng, X. (2010). A comparison of two compositions of Meng Xing's famous strumming song "Night of the Torch Festival". *Sichuan Drama,* (1), 101-103.

Sun, Y. (2013). Appreciation and analysis of Pipa Solo "Yi Dance Music". *Drama Home,* (3), 200-201.

Wei, J. (2017). Analysis of generation Practice inheritance based on Miao folk song music art. *Music creation,* (1), 59-61.

Wu, R. (1963). *Yi Dance Music*. People's Music.

Xu, S. (2014). Analysis on the Application of Yi musical Materials in Pipa Music (Part II) -- Taking "Night of the Torch Festival" as an example. *Journal of Zhaoqing College,* (2), 35-37.

Zhou, R. (1985). Yi family style Jingduan Pipa solo "Yi Nationality Dance Music" appreciation. *Music lovers,* (1), 45-47.

The practical approach of Basic Bamboo Flute for Primary 1 students Changsha Yuelu District No1. School, China

Chen Sai and Nataporn Rattachaiwong
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 360363913@qq.com

****

Abstract

The purposes of this research were to create new practical approach of Basic Bamboo Flute for Primary 1 students Changsha Yuelu District No1. School student the efficiency criteria of 80/80. The sample was 10 students Changsha Yuelu District No1. School derived from cluster random sampling technique. The instrument used were the practical approach of Basic Bamboo Flute for Changsha Yuelu District No1. School student.2) The practical approach of Basic Bamboo Flute form. The statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test. It was found that the practical approach of Basic Bamboo Flute for Changsha Yuelu District No1. School student. 10 students of Changsha Yuelu District No1. School was 80.00/80.00, are which met our defined criteria.

Keywords: Practical Approach Book; Bamboo Flute; music for students

Introduction

As of September 2021, the education department in China does not have a specific, comprehensive policy regarding the learning of bamboo flute in primary schools. However, it's important to note that different regions or schools may have their own curriculum, which can include the teaching of traditional musical instruments such as the bamboo flute. For the most current information, it is advisable to consult local schools or relevant authorities.

In contemporary music education, instructional media significantly enhances teaching proficiency in international music subjects. A widely popular medium consists of educational guidelines designed to facilitate effective learning. The introduction of Chinese folk music in Grade 1 involves acquiring fundamental skills in playing the bamboo flute. This instruction emphasizes simultaneous practice in class or group practice due to limited weekly class periods, allowing students to develop their skills according to standardized guidelines.

Given varying practice durations and individual learning paces, some students may face challenges practicing their skills effectively or at a slower pace than others. Critical to bamboo flute practice is the ability for the player to hear the emitted sound. Developing listening skills and memorizing notes' sounds pose fundamental challenges in music studies. Many students struggle with holding the flute, using air to produce sound, finger placement, and proper breathing technique.

To address these challenges, integrating practical approach lessons as an educational tool in music studies becomes essential. Using this approach, students engage in studying the characteristics of the bamboo flute, finger positioning, producing notes, and playing music, providing a visual aid that enhances comprehension and skill acquisition.

* Received: December 2, 2023; Revised: December 25, 2023; Accepted: December 27, 2023

By presenting clear patterns, methodologies, and practice techniques, students will achieve enhanced understanding, learn more efficiently, and perform better. To address these challenges, it is necessary to conduct research focused on the practical exercises approach for teaching the basic bamboo flute to primary school students majoring in music education in China. By investigating effective teaching methods, classroom management strategies, curriculum design, assessment techniques, and cultural integration, this research aims to provide valuable insights and recommendations for enhancing the learning experience and musical development of primary school students studying the bamboo flute.

Research Objectives

1) To create new practical approach of Basic Bamboo Flute for Primary 1 students Changsha Yuelu District No1. School student the efficiency criteria of 80/80

Literature Review

The first bamboo flute textbook, Jiang Yonghe's Flute Textbook, which was released in 1956 and featured two pieces by the bamboo flute ensemble, provided bamboo flute ensemble a head starts in terms of music composition (Tang Junqiao, 2017).

Following that, an increasing number of the bamboo flute ensemble's etudes and compositions were published and assembled into authoritative books on the instrument. There are still significantly less bamboo flute ensemble pieces than solo ones, despite the fact that many of them are collected into books on the instrument. The growth of bamboo flute ensemble art clearly lags behind the rapidly expanding field of bamboo flute solo art, which causes bamboo flute ensemble art to be inhibited in varying degrees. Furthermore, from watching and hearing the ensemble works featuring bamboo flutes, The growth of bamboo flute ensemble art clearly lags behind the rapidly expanding field of bamboo flute solo art, which causes bamboo flute ensemble art to be inhibited in varying degrees. Furthermore, through listening to and observing the works of bamboo flute ensembles, it is discovered that while these groups are gradually gaining recognition in tandem with the development of professional bamboo flute discipline and the difficulty of the repertoire, many of these ensembles' compositions still lack the flavor of traditional Chinese music, and some are even so "westernized" that it is difficult for the general public to comprehend the message they are trying to convey. Composers should always keep the old style in mind as they evolve, produce a lot of music that listeners enjoy, and genuinely "go back to the tradition and face the modern" (Liu Shuaibing, 2019).

which means that there is still much room for bamboo flute ensemble to develop and mature in its creation. From the perspective of theoretical research, through network screening and research, it is found that the hysteresis of bamboo flute ensemble is mainly manifested by the lack of academic research on bamboo flute ensemble. For example, the retrieval results of academic papers with "bamboo flute ensemble" as the keyword on CNKI (China National Knowledge Internet) are only 30, while the retrieval of academic papers with "bamboo flute solo" as the keyword are 278.

which implies that the bamboo flute ensemble still has a lot of room to grow and flourish. From a theoretical research standpoint, it is discovered via network screening and investigation that the principal cause of the bamboo flute ensemble hysteresis is the dearth of scholarly research on the subject. For instance, there are only 30 academic papers that can be

found when searching for "bamboo flute ensemble" on CNKI (China National Knowledge Internet), compared to 278 academic papers that can be found while searching for "bamboo flute solo".

Bamboo flute ensemble is a little less comprehensive than the depth of the theoretical study results of bamboo flute solo. Reading the papers and monographs of well-known artists reveals that there is, in the meantime, a dearth of research results on the artistic theory of bamboo flute ensemble, which is highly detrimental to the advancement of Chinese bamboo flute ensemble art and even Chinese traditional folk musical instruments. **(**Zhang Weiliang,2011**).**

Research Methodology

This research is quasi-experimental research (Pre – experimental Research).to practical approach and the pre-study skill scores. Of students learning from the practical approach on basic bamboo flute practice which has steps Proceed as follows.

Research tools

1. Bamboo flute playing practice
2. Bamboo flute playing test

Research Conceptual Framework

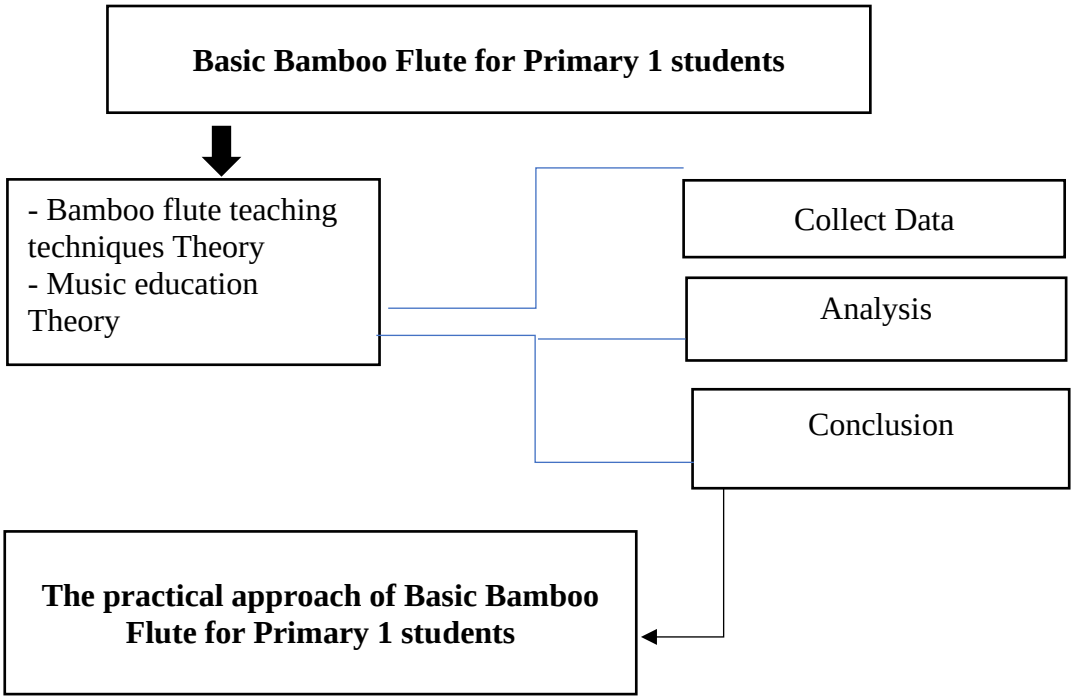

Figure 1. Research Conceptual Framework

Research Results

Research results from the create new practical approach on basic bamboo flute practice For Primary 1 students Changsha Yuelu District No1. School The researcher did an experiment to find out. The efficiency of the practical approach, which was tested 3 times to get the efficiency according to Criteria 80/80 The results of the research are divided into 3 sections as follows.

Part 1: Results of the development of practical approach on basic bamboo flute.

Results of the development of basic bamboo flute practices, Receive basic bamboo flute teaching materials and content. Of presentations in various sections Contains both pictures and lessons: graphics related to the content and designed to make it easy for learners to understand, interest and contents considering a practical approach to teaching the bamboo flute to Primary 1 students, should be addressed:

1. Playing posture: Students may encounter difficulties in mastering the correct playing posture and need demonstration and guidance from the instructor.

When playing the basic bamboo flute, it's important to maintain a good posture to ensure proper breath control and technique. Here are some key points for maintaining a good playing posture:

Sitting Position: Sit up straight with your back properly aligned. Avoid slouching or leaning too far forward or backward.

Flute Positioning: Hold the flute horizontally in front of you, parallel to the ground. Your fingers should be able to comfortably reach the finger holes without straining.

Hand Placement: Keep your hands relaxed and close to your body. The fingers of both hands should be able to cover the finger holes easily and comfortably.

Head Position: Position your head so that your mouth aligns with the blowing edge of the flute. This allows for a direct and clear airflow into the instrument.

Breath Control: Take deep breaths from the diaphragm to control your airflow. Maintain a steady and controlled breath while playing.

Relaxed Shoulders: Keep your shoulders relaxed and avoid tensing them up while playing. Tension can affect your breath control and overall comfort.

Overall Comfort: Ensure that your posture allows you to play comfortably for extended periods without causing strain or discomfort.

2. Pitch issues: Beginners may face challenges with pitch inaccuracies and need to practice to improve accuracy.

3. Syllables and Rhythm: Students may have difficulty understanding, remembering, and performing the syllables and rhythms of a piece.

4. Breathing skills: Playing for long periods of time requires good breathing skills, which can be a challenge for beginners. Breathing is a fundamental aspect of playing the bamboo flute. Here are some basic breathing skills relevant to playing this instrument:

Diaphragmatic Breathing: Emphasize diaphragmatic breathing, where the air is drawn deeply into the lungs by expanding the diaphragm. This technique allows for a more sustained and controlled airflow.

Steady Airflow: Maintain a steady and consistent airflow while playing. This is essential for producing clear and continuous notes on the bamboo flute.

Controlled Exhalation: Focus on controlled exhalation, ensuring that the air passes evenly through the instrument to produce a balanced sound.

Breath Support: Develop strong breath support to sustain longer phrases and control dynamics. This involves using the abdominal muscles to regulate airflow and pressure.

Relaxed Breathing: Encourage relaxed and natural breathing patterns. Tension in the body can impede proper breath control and affect overall tone quality.

Circular Breathing (Advanced): For advanced players, circular breathing techniques may be explored to achieve seamless and uninterrupted airflow, allowing for extended passages without breaks in sound.

5. Practice methods: Students may need instructors or parents to guide them on how to practice effectively in order to improve their bamboo flute playing.

6. Maintenance and debugging: Beginners may need to learn how to maintain their bamboo flutes and perform simple debugging to ensure that the instrument is in good condition.

a method that combines hands-on learning. Auditory training and equipment complement visual aids to create an engaging and comprehensive experience for students learning the basics of the bamboo flute.

Part 2: Determining the effectiveness of the practical approach on basic bamboo flute.

The practical approach of Basic Bamboo Flute for Primary 1 students Changsha Yuelu District No1. School, an experiment was conducted with a sample group of 10 people, it appeared that the skill scores after learning the practical approach were an average score of 92.5 percent indicates that the first 80 criteria (E1) have been passed. Check E1/E2 or The Standard 80/80

Table 1: Skill training scores of Primary 1 students after learning with the practical approach. Basic bamboo flute practice perspective (n = 10)

Order	Number of students who can practice	Percentage
Accuracy of rhythm and melodiousness	10	100
Confidence in playing the international flute	8	80
Quality of sound in international flute playing basic	10	100
Personality	9	90
average	92.5	

From Table 1, finding the effectiveness of the practical approach of Basic Bamboo Flute for Primary 1 students Changsha Yuelu District No1. School

The results showed that the scores of the learning skill assessment results were average.92.5 percent indicates that the first 80 criteria have been passed and the percentage of students who can perform is Each item passes the last 80 criteria, that is, the practical approach is effective according to the 80/80 criteria. Can be used in teaching.

Discussion

A practical approach in teaching is a form of instruction that promotes hands-on learning, real-world application, and problem solving. It entails going beyond theoretical principles and immersing students in hands-on activities that allow them to actively participate in, investigate, and experience the subject matter. From the study of the practical approach of Basic Bamboo Flute for Primary 1 students Changsha Yuelu District No 1. School, China, it appears as follows. The results showed that the scores of the learning skill assessment results were average.92.5 percent indicates that the first 80 criteria have been passed and the percentage of students who can perform is Each item passes the last 80 criteria, that is, the practical approach is effective according to the 80/80 criteria, this is consistent with Zhang Xiaoping (2010) who studied about Flute playing training skills and teaching methods, Studied the concept, process, and steps of bamboo flute practice.

Recommendations

Suggestions from research results: Practical Approach of Basic Bamboo Flute for in Primary 1 student should consider the time it takes to complete the story. Content of practical approach but if there is a lot of content, the presentation should be divided into sections. To make it easy for students to understand Be interested and not bored with learning in creating or developing teaching materials for research using video media for students. You should choose someone who will conduct the story in a way that will attract the attention of the students. Have a similar age or a person that the learner is interested in Because it will help stimulate and attract students' interest in learning better.

In creating or developing teaching media using Practical Approach with subtitles under the images. Consideration should be given to the duration and duration of the caption text to be consistent with the picture being described. In order to gain better knowledge and understanding Use the principles of learning psychology arousing the interest of Said to encourage humans to express their behavior.

Suggestions for future research: 1) Effectiveness of Multisensory Learning: Explore the effectiveness of integrating multisensory learning techniques, such as visual, auditory, and kinesthetic approaches, in teaching basic bamboo flute to enhance skill acquisition and retention in Grade 1 students. 2) Cognitive Development Impact: Investigate the cognitive development impact of learning basic bamboo flute on young learners, including memory, attention, and spatial reasoning skills, to understand the broader educational benefits of music instruction. 3) Incorporation of Gamification: Research the integration of gamification elements into bamboo flute instruction to enhance student engagement, motivation, and the overall learning experience for Grade 1 students. 4) Longitudinal Study on Skill Progression: Conduct a longitudinal study tracking the progression of basic bamboo flute skills among Grade 1 students over multiple years to understand the developmental trajectory and factors influencing skill advancement.

Reference

Brookhaven. (2019). Lab Expert Helps Date Flute Thought to be Oldest Playable Musical Appreciation. Fingerings" in Chinese Bamboo Flute. Xinghai Conservatory of Music *Journal, Flute Teaching. Science*. (32), 320-321.

Geng, T. (2003). The Main Features of the Development of Solo Bamboo Flute Art in 20th Century China. *Journal of Xinghai Conservatory of Music*.

Geng, T. (2005). The Application of "Multiple Tuning Techniques" and "Multiple House. Instrument, Bone flute found in China at 9,000-year-old Neolithic site". Brookhaven National Laboratory. Archived from the original on 2002-02-25. Retrieved 2020-11-30.

Liu, S. (2019). The Role of Bamboo Flute Ensemble in Teaching Practice. Art Modern Symphony. *Journal of Nanjing University of the Arts (Music and Performance.*

Mao, Y. (2011). *A Legendary Master of Wind Instruments: A Study of Zhao Songting's Flute Performance Art.* People's Music.

Tang, J. (2017). *Exploring the Life Spirit of Bamboo Flute Art in Traditional and Spectrum Version,* People's Music Publishing House.

Wang, Z. (1988). A study of the origin of bamboo flute. Chinese Musicology, (1).

Wei, J., & Wang, Z. (2022). Influence of Timbre Differentiation Factors on Bamboo

Yi jiayi. (2014). Basic Principles and Tutorials of Ten-hole Bamboo Flute (Line

Zhang, W. (2011). Research on Bamboo Flute Art. Beijing: People's Music Publishing

Zhang, W. (2011). *Research on Bamboo Flute Art.* People's Music Publishing House.

Leveraging Artificial Intelligence and Cultural Dynamics for Sustainable Rubber Farming

William Philip Wall
Stamford International University, Thailand
E-mail : William.wall@stamford.edu

****

Abstract

This paper explores the impact of artificial intelligence and cultural factors on rubber farming, focusing on sustainability. The study variables include Technological Advancement, Artificial Intelligence, Satisfaction, Culture, Perceived Value, and Sustainability. The study adopted a quantitative survey research design. A questionnaire was used to elicit responses from 407 rubber farmers in Thailand. The results were analyzed using structural equation modeling. The findings indicated that technological advancement positively and significantly impacts sustainability, supporting the hypothesis that adopting advanced technologies contributes to sustainable practices. This suggests that incorporating technological innovations can improve rubber farming efficiency, resource utilization, and environmental outcomes. Also, the study found that artificial intelligence does not significantly impact sustainability. Contrarily, culture was found to have a significant positive effect on sustainability. This result highlights the importance of cultural factors, including traditional knowledge and local practices, in shaping sustainable approaches to rubber farming. Acknowledging and integrating cultural values and practices into sustainable strategies can lead to more contextually relevant and socially accepted solutions. While technology advancement and culture significantly impacted sustainability, artificial intelligence, and satisfaction did not exhibit significant direct effects. However, the mediating effects of culture, technology advancement, and artificial intelligence suggest that these factors can enhance the relationship between satisfaction, perceived value, and sustainability in rubber farming. These findings contribute to a better understanding of the complex interplay between different variables and sustainability outcomes, providing valuable insights for practitioners, policymakers, and researchers aiming to promote sustainability in the rubber farming industry.

Keywords: Artificial Intelligence; Culture; Rubber Farming; Sustainability; Precision Agriculture.

Introduction

Rubber farming in Thailand significantly impacts the country's economy and position as the world's leading natural rubber producer. Somboonsuke et al. (2019) claim that the climate and soil conditions favor rubber tree plantations, which contribute considerably to the rural economy and provide economic prospects for thousands of agricultural families. Thailand's natural rubber output reached 4.48 million tons in 2019 (Statista, 2023a), up from about 190,000 metric tons in 1961. Thailand has consolidated its position as the world's biggest natural rubber producer, accounting for 35% of worldwide output (Statista, 2023a). Thailand exported around 3.28 million tons of rubber in 2022 (Statista, 2023b). Thailand has been a prominent player in the global rubber market, maintaining relatively consistent export

* Received: February 8, 2024; Revised: February 19, 2024; Accepted: February 20, 2024

volumes from 2013 to 2022. The highest export volume was recorded in 2017, amounting to approximately 3.76 million tons (Statista, 2023b).

Thailand's rubber sector success may be ascribed to its favorable climate, plentiful land resources, and ongoing attempts to enhance rubber growing practices and technology (Kawano et al., 2019). Farmers get assistance and resources from the government and other agricultural organizations, such as training programs, research and development efforts, and loan facilities (Leepromrath et al., 2021). Despite its market dominance, Thailand confronts obstacles such as changing global rubber prices, weather-related hazards, and an obligation to resolve facility sustainability issues (Leepromrath et al., 2021; Pyay et al., 2019). Thailand maintains its competitiveness and sustainability by fostering research and development, encouraging sustainable rubber farming techniques, and exploring new rubber product markets.Rubber farming sustainability entails cultivating rubber trees and producing rubber in an environmentally, socially, and economically responsible manner. It encompasses various aspects, including land and resource management, biodiversity conservation, water and energy efficiency, waste management, fair labor practices, and community engagement. According to Phoungthong et al. (2021), sustainable rubber farming aims to minimize adverse environmental impacts, preserve natural resources, protect ecosystems, promote social equity, and ensure long-term economic viability. in Thailand, sustainability in rubber farming is crucial due to the country's position as the most prominent natural rubber producer globally. the thai government and relevant agencies have implemented laws and regulations to address sustainability concerns in the rubber industry.

Thailand's rubber industry recognizes the need for sustainability and has significantly enhanced its practices. The government, in collaboration with research institutions and industry stakeholders, promotes sustainable rubber farming techniques and provides training and education to farmers (Saosee et al., 2022). Certification programs like Thai Rubber standards under the Forest Stewardship Council (FSC) certification scheme ensure adherence to sustainability criteria and provide market recognition for environmentally and socially responsible rubber production (FSC, 2018; Saosee et al., 2022). To further enhance sustainability, Thailand also encourages diversification in the rubber sector, which includes promoting downstream industries, such as rubber processing and value-added manufacturing products, which can create higher-value employment opportunities and reduce dependency on raw rubber exports (World Bank Group, 2017).

The adoption of Artificial Intelligence (AI) in farming, including rubber farming, is gaining traction worldwide, and Thailand is no exception. AI technologies can potentially revolutionize the agricultural sector by improving productivity, efficiency, and sustainability. In Thailand's rubber farming, AI can be utilized in various ways, for instance, in managing rubber plantations. AI-powered drones and satellite imagery can provide real-time data on plant health, detect diseases or nutrient deficiencies early, yield prediction and quality assessment, and pest and disease management in rubber farming by analyzing vast amounts of data, including pest and disease patterns, and optimizing resource use (Liu et al., 2021; Ullo & Sinha, 2021). Thailand has been investing in research and development and developing collaborations between the government, agricultural institutions, and technology businesses to enable the implementation of AI in rubber production (World Bank Group, 2017).

Despite the potential advantages, research on AI's particular use in Thailand's rubber cultivation is still being determined. As a result, further research and study of AI's potential in improving sustainable practices in the rubber business is required. Despite the significant role of rubber farming in Thailand's economy and its global prominence as a natural rubber producer, there is a lack of research on AI adoption in rubber farming. Hence, this research aims to exhaustively review the application of Artificial Intelligence (AI) in rubber farming in Thailand, with a specific focus on sustainability. Research in this area can contribute to developing innovative solutions and best practices that optimize productivity while minimizing environmental impact and ensuring social welfare.

Literature Review

This overview of the literature on sustainable agriculture covers the present level of research, concentrating on components of sustainable agricultural techniques, particularly artificial intelligence. This review highlights significant discoveries and gaps in knowledge by reviewing current studies and offering a complete overview of the issue.

The concept of sustainability in agriculture

Sustainability entails meeting present agricultural needs while retaining the capacity to fulfill future requirements (Vinuesa et al., 2020). According to Lazaroiu et al. (2019), it balances environmental, social, and economic factors while acknowledging their interdependence. Phoungthong et al. (2021) also point out that environmentally sustainable actions lessen negative environmental impacts by protecting natural resources, reducing waste and pollution, promoting biodiversity, and addressing climate change. In order to ensure secure working environments, resource availability, and cultural variety, social sustainability strongly emphasizes the well-being of farmers, workers, and local communities (Saosee et al., 2022; Somboonsuke et al., 2019). Economic viability is attained by efficient and profitable farming practices that encourage spending, creativity, and equal financial advantages (Negash et al., 2021).

Organic farming, agroecology, precision agriculture, conservation agriculture, and sustainable livestock management are all part of sustainable agriculture (Phoungthong et al., 2021; Saosee et al., 2022). Leepromrath et al. (2021) acknowledge that it encourages a holistic perspective considering the larger environment, society, and economy. Sustainable agriculture attempts to fulfill food and resource needs while conserving human and environmental well-being through saving resources, assisting rural livelihoods, and fostering long-term economic stability (Basso & Antle, 2020; Singh & Yadav, 2020; Yadav, 2020).

Sustainable rubber farming in Thailand with technology

The implementation of technology has the potential to enhance the sustainability of rubber cultivation in Thailand. Technologies like remote sensing, smart farming, and artificial intelligence provide numerous advantages (Jung et al., 2021; Sishodia et al., 2020). Farmers can effectively manage resources, detect stressed regions, and monitor rubber tree development using remote sensing (Hara et al., 2021). Ballesteros et al. (2020), smart farming and sensor-based irrigation systems make precision water management possible, which lowers waste and preserves water supplies. Machine learning and AI data analysis may forecast yields, identify diseases, use fertilizer more effectively, and lessen pesticide dependency (Triantafyllou et al., 2019). The social and economic elements of rubber growth are also improved by technology using market data provided via mobile applications and digital

platforms, enabling fair pricing and empowering farmers (Sharma et al., 2022). Additionally, technology helps traceability systems ensure that rubber goods are obtained ethically and sustainably, which increases market demand (Ballesteros et al., 2020; Mohamed et al., 2021). Sustainability in agriculture entails a broad notion that includes many different areas of human activity and how they affect the environment, society, and economy in terms of satisfaction, perceived value, culture, artificial intelligence, and technological advancement.

Technological advancement and artificial intelligence

By fostering creativity and offering answers to the world's problems, technological advancement is essential to sustainability. Sustainable technologies prioritize decreasing their harmful effects on the environment, conserving resources, and supporting renewable energy sources (Galaz et al., 2021; Khan et al., 2021). According to Jung et al. (2021), clean transportation, waste management, energy efficiency, and renewable energy developments make a more sustainable future possible. It is crucial to properly evaluate their environmental and social implications to ensure that new technologies support sustainability objectives and do not have unanticipated negative effects (Gilbertson et al.., 2020; Trivelli et al., 2019). As a result, the following hypothesis is put forth:

Artificial intelligence may have several positive effects on sustainability. AI can streamline operations, boost productivity, and use fewer resources in the energy, transportation, and agriculture industries (Chaterji et al., 2020; Vinuesa et al., 2020). Additionally, it may support proactive measures by assisting with climate modeling, natural catastrophe prediction, and environmental monitoring (Jang & Lee, 2020; Yeh et al., 2021). However, the development and use of AI technology must be done consistently with sustainability ideals, which entails considering the ethical implications of AI, dealing with any biases, and guaranteeing accountability and transparency in AI systems (Sridhar et al., 2023; Vinuesa et al., 2020). As a result, the following hypotheses are put forth:

H1: *Technological advancements have a significant influence on the sustainability of rubber farming in Thailand.*

H2: *Artificial intelligence has a significant influence on the sustainability of rubber farming in Thailand.*

H3: *Technological advancements significantly mediate the effect satisfaction on the sustainability of rubber farming in Thailand.*

Satisfaction

From a sustainability perspective, satisfaction can be understood as meeting the anticipations of consumers regarding a product or service, which is vital for fostering enduring and sustainable relationships with customers (Yigitcanlar et al., 2022). Finding a balance between meeting current demands and preserving the availability of resources and opportunities for future generations is necessary for achieving sustainability (Dora et al., 2022; Hou & Wen, 2021). By promoting the use of renewable resources, lowering waste production, and considering the social and environmental effects of goods and services, sustainable consumption practices, for instance, encourage enjoyment (Robinson, 2022; Yigitcanlar et al., 2022). With this understanding, hypothesis four is proposed thus:

H4: *Satisfaction has a significant influence on the sustainability of rubber farming in Thailand*

Culture

Culture substantially impacts sustainability by affecting people's actions, beliefs, and attitudes toward the environment (Bhat & Huang, 2021). According to Fountas et al. (2020), culture-appropriate sustainable development should consider regional expertise, customs, and practices. Culturally sustainable methods respect and integrate communities' traditions, beliefs, and identities, allowing them to maintain them while achieving sustainable objectives (Ben Ayed & Hanana, 2021). Cultural variety also supports sustainable development by encouraging innovation, creativity, resilience, traditional knowledge, and local practices in tackling global issues (Mhlanga, 2021). As a result, the following hypothesis stated thus:

H5: *Culture has a significant influence on the sustainability of rubber farming in Thailand.*

H6a: *Culture significantly mediates the effects of satisfaction on the sustainability of rubber farming in Thailand.*

H6b: *Culture significantly mediates the effects of perceived value on the sustainability of rubber farming in Thailand.*

H6c: *Culture significantly mediates artificial intelligence's effects on rubber farming sustainability in Thailand.*

Perceived value

Perceived value is how people or groups evaluate the value or significance of a product, service, or event (Lazaroiu et al., 2019). Supporting moral and ecologically responsible behavior, guaranteeing supply chain openness, and disseminating details about the sustainability features of goods or services may help raise perceived value (Hsu et al., 2019; Li et al., 2020). Various stakeholders may influence farmers and encourage more sustainable practices by valuing sustainability in purchasing decisions (Matzembacher & Meira, 2019). Hypotheses seven and eight explore the relationship binding sustainability and artificial intelligence in rubber farming.

H7: *Perceived value has a significant influence on the sustainability of rubber farming in Thailand.*

H8: *Perceived value significantly influences artificial intelligence within the context of the sustainability of rubber farming in Thailand.*

These empirical studies elucidate the various sustainability issues in rubber farming, including farmer satisfaction, the value that technologies are perceived to have, the impact of culture, and the contribution of artificial intelligence and other technological advancements to promoting sustainable practices. They emphasize the possible advantages and difficulties of using cutting-edge technology to pursue sustainability objectives and add to our knowledge of the elements that influence sustainable rubber farming.

Research Methods

This research aimed to conduct a sustainability review of adopting artificial intelligence in rubber farming in Thailand. The research employed a quantitative survey design based on the primary data collected from rubber farmers in Thailand – both individual and cooperative rubber farmers who, thus, served as the study population. Since this population is large, a representative sample was selected. The target sample comprised 500 farmers. The random sampling technique was adopted in selecting the respondents to be included in the study. The data was collected using a structured questionnaire. The respondents were required to fill in the questionnaire and return it or complete the online version. The data collection instrument was developed following the research observed variables items; data was collected from November 1, 2022 to May 31, 2023. The collected data was reviewed and cleaned to eliminate partially completed copies of the questionnaires and outliers. Out of the target sample of 500, 436 copies of the questionnaire were filled and returned successfully. They were cleaned, and 407 copies were found suitable for data analysis. The reliability tests were done using Cronbach's Alpha and convergent reliability. The validity tests were conducted using average variance extracted (AVE) and standardized factor loadings. The model fitness tests, such as goodness of fit index (GFI), comparative fit index (CFI), and normal fit index (NFI), were also evaluated using confirmatory factor analysis (CFA). The hypotheses of the study were evaluated by running the structural equation modeling. SPSS Amos vs. 26 was used to run the analysis.

Research Conceptual framework

The following conceptual framework was developed from the critical review of the above literature review and the stated hypothesis (Fig. 1). The framework comprises sustainability as the sole dependent variable. The independent variables were perceived value, artificial intelligence, culture, satisfaction, and technology advancement. Artificial intelligence, culture, satisfaction, and technological advancement also act as mediating variables.

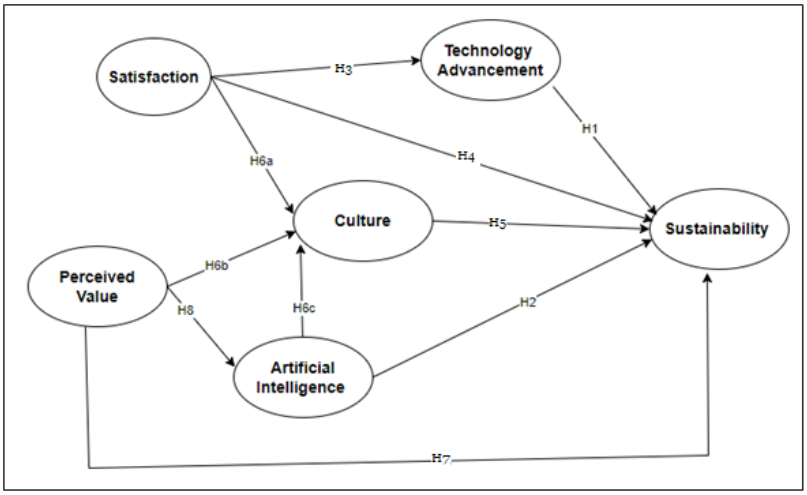

Fig. 1 Research Conceptual framework

Research Results

In the initial analysis, the demographic characteristics of the participants were examined. These characteristics covered were gender, age, educational background, and marital status. The results revealed the following extraneous information. Regarding the gender distribution of the sample respondents, males constituted 63.1% and females 36.9%. Age-wise, participants were categorized into three groups: 37.3% fell within the 20-30 age range, 25.6% were between 30-40 years, and 37.1% were aged 40 and above. When assessing the educational qualifications of the participants, the majority (38.6%) held undergraduate degrees, followed by 35.1% with college-level education. Those with high school education or below accounted for 14.5%, while postgraduate degree holders constituted 11.8%. In terms of marital status, 58.2% of respondents were married, while the remaining 41.8% were unmarried. The unmarried also accounted for the divorced and widowed. The separated but still legally married were considered married since the law still recognized them as married.

Table 1 Gender distribution of the research population

Variables		Frequency	Percent
Gender	Female	150	36.9
	Male	257	63.1
Age	20 - 30	152	37.3
	30 - 40	104	25.6
	40+	151	37.1
Education	High schools and below	59	14.5
	College	143	35.1
	Undergraduates	157	38.6
	Post graduate	48	11.8
Marital Status	Married	237	58.2
	Not Married	170	41.8
	Total	407	100.0

The CFA was conducted to evaluate the model fitness, reliability and validity of the model. In the analysis, the first check that was done was for the standardized factor loadings. The required threshold is >5.0. The observed variable items AInt3 and TAdv4 were removed because their values were below 5.0. The validity tests was also evaluated using the average variance extracted. The required threshold is 0.50 and above (Alarcón & Sánchez, 2015). The AVE values ranged from 0.529 – 0.787, which satisfied this threshold. The reliability was tested using the convergent reliability and Cronbach's alpha. The required threshold is 7.0. The values for both of them were above this threshold. These results confirmed that the reliability and validity of the study constructs items were satisfactory (Table 2).

Table 2 Reliability and validity analysis results

Latent Variables	Observed Variables	Estimate	CR	AVE	Cronbach's alpha
AInt	AInt1	0.702	0.711	0.787	0.736
	Aint2	0.717			
	Aint4	0.468			
	Aint5	0.567			
Cul	Cul1	0.666	0.830	0.695	0.833
	Cul2	0.663			
	Cul3	0.736			
	Cul4	0.735			
	Cul5	0.713			
Pval	Pval1	0.73	0.858	0.548	0.861
	Pval2	0.797			
	Pval3	0.72			
	Pval4	0.74			
	Pval5	0.712			
Sat	Sat1	0.684	0.846	0.625	0.848
	Sat2	0.764			
	Sat3	0.715			
	Sat4	0.746			
	Sat5	0.71			
Sus	Sus1	0.693	0.848	0.529	0.854
	Sus2	0.737			
	Sus3	0.786			
	Sus4	0.767			
	Sus5	0.643			
TAdv	TAdv1	0.552	0.724	0.598	0.731
	TAdv2	0.63			
	TAdv3	0.689			
	TAdv5	0.645			

CFA analysis for the study

In addition to the reliability and validity tests, the fitness of the proposed model was evaluated. The tests conducted included goodness of fit index (GFI), comparative fit index (CFI), normal fit index (NFI), and root mean square error of approximation (RMSEA). The results of these tests are summarized in Table 3. The results indicated that the results of the fitness tests were within the required threshold, as suggested by Bentler (1990), Bollen (1990), and Hu and Bentler (1999). Since these tests were satisfactory, it was considered appropriate to conduct the tests for the hypotheses of the study and ascertain their congruence with the study objectives.

Table 3 Evaluation of model fitness

Fit Index	CFI	TLI	IFI	GFI	CMIN/DF	RMSEA
Results	0.913	0.901	0.914	0.865	2.653	0.064
Threshold	0.90	0.90	0.90	0.80	5.00	0.08
Conclusion	Satisfactory	Satisfactory	Satisfactory	Satisfactory	Satisfactory	Satisfactory

Empirical Results

The results (Table 4) indicated that the path coefficient between technology advancement and sustainability was positive and significant (β = 0.408, p=0.000), hence accepting hypothesis 1. The path coefficient between artificial intelligence and sustainability was negative and insignificant (β = -0.213, p=0.566), hence rejecting H2. Additionally, technology advancement was found to significantly mediate the effect of satisfaction on sustainability (β = 0.944, p=0.000), consequently supporting H3. The path coefficient between satisfaction and sustainability was negative and insignificant (β = -0.232, p=0.080), accordingly rejecting H4. The path coefficient between culture and sustainability was positive and significant (β = 0.725, p=0.023), thus accepting hypothesis 5.

Table 4 Empirical results of the study hypothesis

Hypothesis	Path Relationships					Estimate	S.E.	C.R.	P-value
Direct Effects									
H1	TAdv	→			Sus	.408	.064	6.348	***
H2	AInt	→			Sus	-.213	.372	-.574	.566
H4	Sat	→			Sus	-.232	.132	-1.748	.080
H5	Cul	→			Sus	.725	.319	2.271	.023
H7	Pval	→			Sus	.165	.120	1.374	.169
Indirect Effects									
H3	Sat	→	TAdv	→	Sus	.944	.111	8.486	***
H6a	Sat	→	Cul	→	Sus	.364	.048	7.599	***
H6b	Pval	→	Cul	→	Sus	-.508	.188	-2.710	.007
H6c	AInt	→	Cul	→	Sus	1.511	.293	5.150	***
H8	Pval	→	AInt	→	Sus	.675	.071	9.522	***

Note : * = significant at 95% confidence level; TAdv = technology advancement, AInt = artificial intelligence; Pval = perceived value; Sus = sustainability; Cul = culture; Sat = satisfaction.**

SEM analysis for hypothesis evaluation

The mediating effects of various variables were also evaluated. The results indicated that culture significantly mediated the effect of satisfaction on sustainability (($\beta = 0.364$, $p=0.000$); perceived value on sustainability ($\beta = -0.508$, $p=0.007$); and artificial intelligence on sustainability ($\beta = 1.511$, $p=0.000$). as a result, H6a, H6b, and H6c was supported. The path coefficient between perceived value and sustainability was positive and insignificant ($\beta = 0.165$, $p=0.169$), rejecting hypothesis 7. Artificial intelligence was found to significantly mediate the effect of perceived value on sustainability ($\beta = 0.675$, $p=0.000$), therefore supporting H8.

Discussion

The main aim of this research was to investigate the various elements of sustainability in rubber farming in Thailand, with a specific focus on the utilization of artificial intelligence and the influence of cultural dynamics. This focus emerged in light of an observable shift: many rubber farmers in Thailand are transitioning away from traditional farming techniques towards more sustainable rubber cultivation methods. Such methods emphasize environmental and social sustainability in the cultivation of rubber trees (Min et al., 2020). In dissecting the determinants of sustainable practices, a salient finding of this research was the undeniable positive influence of technological advancements on sustainable rubber farming. A unit increment in technological advancement correlated with an enhancement in sustainability by 0.408 units. This relationship can be substantiated by the increasing reliance of rubber farmers on technological methodologies and insights for rubber production optimization. Complementing this is the technique of rubber agroforestry, highlighted by Warren-Thomas et al. (2020). This approach integrates the growth of rubber trees with forest trees, reinforcing the symbiotic relationship between agricultural production and ecological preservation. Moreover, the infusion of data analytics in the sector acts as a catalyst, with digital tools supplying rubber farmers with indispensable insights, thereby driving informed decisions and bolstering sustainable outcomes.

Culture emerged as a significant determinant, exerting a significant favorable influence on the sustainability practices of rubber farmers. This research asserts that rubber farmers' deeply entrenched beliefs and traditions are pivotal in shaping their inclination towards sustainable farming activities, such as adopting agroforestry methods. Agroforestry harmoniously integrates trees within agricultural systems, paving the way for enhanced ecological sustainability. Intriguingly, when the prevailing local culture holds reverence for aspects like biodiversity and environmental conservation, farmers demonstrate a heightened propensity to embrace techniques resonating with these sustainability tenets. The cultural fabric, thus, serves as a compass, guiding and motivating farmers toward more ecologically balanced and sustainable choices in their farming practices (Gitz et al., 2020).

Perceived value emerged as a critical determinant in steering the sustainability practices in rubber farming. Min et al. (2020) highlighted that the advanced sustainability practices of rubber farmers are intrinsically linked to various facets of sustainability, notably environmental repercussions. The imperative for rubber sustainability stems from the pressing challenges it faces. Issues such as deforestation, habitat destruction, and indiscriminate use of chemicals can compromise the future viability of rubber farming if left unchecked. Consequently, when farmers discern tangible value linked to sustainable practices, the proclivity to enhance rubber farming's sustainability rises. Furthermore, this study resonates

with the findings of Min et al. (2017) in emphasizing the role of perceived risks, often termed as 'cognitive value,' in rubber farming. Factors like price volatility, fluctuating market demand, and the ever-looming impacts of climate change can significantly sway farmers' choices—potentially prompting them to specialize in rubber cultivation or diversify their crop portfolio, seeking more stable or resilient alternatives.

Independently, artificial intelligence does not have a direct influence on the sustainability of rubber farming. However, its effect on sustainability is significantly and positively mediated by culture. The inclusion of the cultural aspects enhanced the effect of artificial intelligence to influence sustainability. This research advocates that with consideration of the cultural aspects of rubber farmers, artificial intelligence technologies, such as remote sensing, satellite imagery, and machine learning algorithms, can enable precision farming practices in rubber cultivation. This aligns with the introspection by Monteiro and Barata (2021), who indicated that artificial intelligence technologies could enhance sustainability by analyzing data related to soil moisture, nutrient levels, disease outbreaks, and weather patterns. Besides, Bhagat et al. (2022) pointed out that by providing real-time insights, AI can help farmers optimize the use of resources, reduce waste, and enhance crop productivity. Culture was also found to significantly mediate the influence of satisfaction and perceived value on rubber farming sustainability.

Implications and Recommendations

From a theoretical perspective, this study explored and included new perspectives in the field of rubber farming sustainability. These are the aspects of artificial intelligence, technological advancement, and cultural practices. These aspects were proved to be critical aspects because of the role they play in the rubber farming sustainability efforts. This research also developed a conceptual framework that could be further enhanced to explore the sustainability of rubber farming in Thailand. From a theoretical perspective, this research recommends that the importance of rubber farming sustainability lies in its positive environmental, social, and economic impacts. Sustainable practices could play a vital part in preserving ecosystems, meeting market demands, improving livelihoods, and enhancing the rubber industry's long-term resilience.

From a practical perspective, this research recommends that as far as the aspects of a direct effect on sustainability are concerned, technological advancement, culture, and perceived value are significant factors. The stakeholders interested in directly influencing the sustainability of rubber farming should consider evaluating and realigning these three aspects. Additionally, culture and artificial intelligence have proved to have significant importance in rubber farming sustainability. Artificial intelligence technologies, such as remote sensing, satellite imagery, and machine learning algorithms, can enable precision farming practices in rubber cultivation, thus promoting sustainability efforts.

Conclusions

This research strived to review the sustainability of rubber farming in Thailand through the lenses of artificial intelligence and culture. The objective was to investigate the factors that influence rubber sustainability in Thailand. The study was developed on the background of sustainability in agriculture. The quantitative methodology was adopted to analyze the study's hypotheses, using primary data collected from rubber farmers in Thailand.

The data were collected using a structured questionnaire, from which a sample size of 407 respondents was used to analyze the data. The CFA was used to analyze the model fitness, and SEM was used to test the study hypothesis. The study's results indicated that results indicated that rubber farmers' sustainability was directly and significantly influenced by technological advancement, culture, and perceived value. The culture was found to significantly mediate the effect of satisfaction and artificial intelligence on the sustainability of rubber farming. Satisfaction was found to have a significant effect on technology advancement, while technology advancement mediated the effect of satisfaction on sustainability. Artificial intelligence also mediated the effect of perceived value on sustainability. The research recommended that stakeholders interested in sustainability in rubber farming should critically consider the aspects of artificial intelligence, culture, and technology advancement to enhance productivity and sustainability.

References

Alarcón, D., & Sánchez, J.A. (2015) Assessing convergent and discriminant validity in the ADHD-R IV rating scale: User-written commands for Average Variance Extracted (AVE), Composite Reliability (CR), and Heterotrait-Monotrait ratio of correlations (HTMT). In *Spanish STATA Meeting*, Universidad Pablo de Olavide, 39, 1-39.

Ballesteros, R., Intrigliolo, D. S., Ortega, J. F., Ramírez-Cuesta, J. M., Buesa, I., & Moreno, M. A. (2020). Vineyard yield estimation by combining remote sensing, computer vision and artificial neural network techniques. *Precision Agriculture*, 21, 1242-1262.

Basso, B., & Antle, J. (2020) Digital agriculture to design sustainable agricultural systems. *Nature Sustainability*, 3 (4), 254-256.

Ben Ayed, R., & Hanana, M. Artificial intelligence to improve the food and agriculture sector. *Journal of Food Quality*, 2021, 1-7. https://doi.org/10.1155/2021/5584754

Bentler, P.M. (1990). Comparative fit indexes in structural models. *Psychological Bulletin*, 107, 238-246.

Bhagat, P. R., Naz, F., & Magda, R. (2022). Artificial intelligence solutions enabling sustainable agriculture: A bibliometric analysis. *PloS ONE*, 17(6), e0268989. https://doi. org/10.1371/journal.pone.0268989

Bhat, S. A., & Huang, N. F. (2021) Big data and ai revolution in precision agriculture: Survey and challenges. *IEEE Access*, *9*, 110209-110222.

Bollen, K.A. (1990). Overall fit in covariance structure models: Two types of sample size effects. *Psy chological Bulletin*, 107, 256-259.

Chaterji, S., DeLay, N., Evans, J., Mosier, N., Engel, B., Buckmaster, D., & Chandra, R. (2020). Arti ficial intelligence for digital agriculture at scale: Techniques, policies, and challenge s. *arXiv preprint arXiv:2001.09786*. https://doi.org/10.48550/arxiv.2001.09786

Dora, M., Kumar, A., Mangla, S. K., Pant, A., & Kamal, M. M. (2020). Critical success factors influencing artificial intelligence adoption in food supply chains. *International Journal of Production Research*, 60(14), 4621-4640.

Fountas, S., Espejo-Garcia, B., Kasimati, A., Mylonas, N., & Darra, N. (2020). The future of digital agriculture: technologies and opportunities. *IT Professional*, 22(1), 24-28. https://doi.ieeecomputersociety.org/10.1109/MITP.2019.2963412

FSC. (2018). *FSC welcomes Thai Government's support on certifying rubber under FSC certification scheme*. Forest Stewardship Council. April 7, https://asiapacific.fsc.org/newsfeed/fsc-welcomes-thai-governments-support-on-certifying-rubber-under-fsc-certification-scheme, , last accessed on 10/12/2022.

Galaz, V., Centeno, M. A., Callahan, P. W., Causevic, A., Patterson, T., Brass, I., Baum, S., Farber, D., Fischer, J., Garcia, D., McPhearson, T., Jimenez, D., King, B., Larcey, P., & Levy, K. (2021,). Artificial intelligence, systemic risks, and sustainability. *Technology in Society*, 67, 101741. https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2021.101741

Gilbertson, L.M., Pourzahedi, L., Laughton, S., Gao, X., Zimmerman, J.B., Theis, T.L., Westerhoff, P., & Lowry, G.V. (2020,). Guiding the design space for nanotechnology to advance sustainable crop production. *Nature Nanotechnology*, *15*(9), 801-810. https://doi.org/10.1038/s41565-020-0706-5

Gitz, V., Meybeck, A., Pinizzotto, S., Nair, L., Penot, E., Baral, H., & Xu, J. (2020). Sustainable development of rubber plantations in a context of climate change: Challenges and opportunities. *CIFOR-ICRAF: The CGIAR Research Program on Forests, Trees and Agroforestry (FTA)*. https://doi.org/10.17528/cifor/007860

Gorb, O. (2017). Development of complex approach to defining the notion “sustainable development of rural territories”. *Forum Scientiae Oeconomia*. 5(2), 87-99.

Hara, P., Piekutowska, M., & Niedbała, G. (2021). Selection of independent variables for crop yield prediction using artificial neural network models with remote sensing data. *Land*, 10(6), 609. https://doi.org/10.3390/land10060609

Hou, R., & Wen, C. (2021). Sustainable Tea Garden Ecotourism Based on the Multifunctionality of Organic Agriculture Based on Artificial Intelligence Technology. *Mobile Information Systems*, 1-9. https://doi.org/10.1155/2021/8696490

Hsu, S. Y., Chang, C. C., & Lin, T. T.. (2019). Triple bottom line model and food safety in organic food and conventional food in affecting perceived value and purchase intentions. *British Food Journal*, 121(2), 333-346.

Hu, L., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1–55. https://doi.org/10.1080/10705519909540118

Jang, H. W., & Lee, S. B. (2020). Serving robots: Management and applications for restaurant business sustainability. *Sustainability*,12(10), 3998. https://doi.org/10.3390/su12103998

Jung, J., Maeda, M., Chang, A., Bhandari, M., Ashapure, A., & Landivar-Bowles, J. (2021,). The potential of remote sensing and artificial intelligence as tools to improve the resilience of agriculture production systems. *Current Opinion in Biotechnology*, 70, 15-22.

Kawano, M. Changing Resource-Based Manufacturing Industry: The Case of the Rubber Industry in Malaysia and Thailand. In: Tsunekawa, K., Todo, Y. (eds) Emerging States at Crossroads. *Emerging-Economy State and International Policy Studies*. Springer, Singapore, , pp. 145-162. https://doi.org/10.1007/978-981-13-2859-6_7

Khan, N., Ray, R. L., Sargani, G. R., Ihtisham, M., Khayyam, M., & Ismail, S. (2021). Current progress and future prospects of agriculture technology: Gateway to sustainable agriculture. *Sustainability*, 13(9), 4883. https://www.mdpi.com/2071-1050/13/9/4883/notes

Lazaroiu, G., Andronie, M., Uţă, C., & Hurloiu, I. (2019). Trust management in organic agriculture: sustainable consumption behavior, environmentally conscious purchase intention, and healthy food choices. *Frontiers in Public Health*, 7, 340. https://doi.org /10.3389%2Ffpubh.2019.00340

Leepromrath, S., Zhu, J., Zhou, J., Li, T., & Zhou, D. (2021). Rubber crop diversity and its influential factors in Thailand. *Journal of Rubber Research*, 24(3), 461-473.

Li, M., Wang, J., Zhao, P., Chen, K., & Wu, L. (2020.). Factors affecting the willingness of agricultural green production from the perspective of farmers' perceptions. *Science of the Total Environment*, 738, 140289, https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2020.140289

Liu, J., Xiang, J., Jin, Y., Liu, R., Yan, J., & Wang, L. (2021,). Boost precision agriculture with unmanned aerial vehicle remote sensing and edge intelligence: A survey. *Remote Sensing*, 13(21), 4387.

Matzembacher, D. E., & Meira, F. B. (2019). Sustainability as business strategy in community supported agriculture: Social, environmental and economic benefits for producers and consumers. *British Food Journal*, 121 (2), 616-632.

Mhlanga, D.. (2021). Artificial intelligence in the industry 4.0, and its impact on poverty, innovation, infrastructure development, and the sustainable development goals: Lessons from emerging economies? *Sustainability*, 13 (21), 5788. https://doi.org/10.3390/rs 13214387

Min, S., Huang, J., & Waibel, H. (2017,). Rubber specialization vs crop diversification: the roles of perceived risks. *China Agricultural Economic Review*, 9 (2), 188-210. https://doi.org/10.1108/CAER-07-2016-0097

Min, S., Wang, X., Jin, S., Waibel, H., & Huang, J. (2020). Climate change and farmers' perceptions: impact on rubber farming in the upper Mekong region. *Climatic Change*, 163, 451-480.

Mohamed, E. S., Belal, A. A., Abd-Elmabod, S. K., El-Shirbeny, M. A., Gad, A., & Zahran, M. B. (2021). Smart farming for improving agricultural management. *The Egyptian Journal of Remote Sensing and Space Science*, 24(3), 971-981.

Monteiro, J., & Barata, J.. (2021). Artificial intelligence in extended agri-food supply chain: A short review based on bibliometric analysis. *Procedia Computer Science*, 192, 3020-3029. https://doi.org/10.1016/j.procs.2021.09.074

Negash, Y. T., Sriplod, T., & Hassan, A. M. A. (2021,). causal sustainable natural rubber development framework using a hierarchical structure with linguistic preferences in Thailand. *Journal of Cleaner Production*, 305, 127095. https://doi.org /10.1016 /j.jclepro.2021.127095

Phoungthong, K., Sinutok, S., Suttinun, O., Palamae, S., Mungkalasiri, J., Suksatit, P., & Musikavong, C. (2021). Sustainability indicators for rubber plantations in Thailand: Environmental integrity dimension. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*, 1163(1), 012017. https://doi.org/10.1088/1757-899X /116 3/1/0 12017

Pyay, S., Thanungkano, W., Mungkalasiri, J., & Musikavong, C. (2019). A life cycle assessment of intermediate rubber products in Thailand from the product environmental footprint perspective. *Journal of Cleaner Production*, 237, 117632. https://doi.org /10.10 16/j.jclepro.2019.117632

Robinson, S. C. Trust, transparency, and openness. (2020). How inclusion of cultural values shapes Nordic national public policy strategies for artificial intelligence (AI). *Technology in Society*, 63, 101421. https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020. 101421

Saosee, P., Sajjakulnukit, B., & Gheewala, S. H. (2022). Environmental externalities of wood pellets from fast-growing and para-rubber trees for sustainable energy production: A case in Thailand. *Energy Conversion and Management: X*,14,100 183.https://doi . org/10.1016/j.ecmx.2022.100183

Sharma, A., Georgi, M., Tregubenko, M., Tselykh, A., & Tselykh, A. (2022). Enabling smart agriculture by implementing artificial intelligence and embedded sensing. *Computers & Industrial Engineering*, 165, 107936. https://doi.org /10.1016/j.cie.2022.107936

Singh, J., & Yadav, A. N. (Eds.). (2020). *Natural bioactive products in sustainable agriculture*. Springer Nature.

Sishodia, R. P., Ray, R. L., & Singh, S. K. (2020). Applications of remote sensing in precision agriculture: A review. *Remote Sensing*, 12(19), 3136.

Somboonsuke, B., Yincharoen, A., Kongmanee, C., & Phitthayaphinant, P. (2019). Rubber production system and livelihood of smallholding rubber farming system (SRFS) in southern Thailand: A case study in provinces of Nakhon Si Thammarat, Phatthalung and Trang. *International Journal of Agricultural Technology,* 15, 645-664.

Sridhar, A., Balakrishnan, A., Jacob, M. M., Sillanpää, M., & Dayanandan, N.. (2023). Global impactofCOVID19onagriculture :roleofsustainableagricultureanddigitalfarming. *Env ironmental Science and Pollution Research*, 30 (15), 42509-42525.

Statista. (2023a). *Thailand: natural rubber production 1961-2020*. https://www.statista.com /statistics/1244795/total-thailand-natural-rubberproduction/lastaccessedon20/6/2023.

Statista.(*2022*. 2023b). *Thailand: volume of rubber exports* https://www.statista.com/ statistics /1178832/thailand-volume-of-rubber-exports/#:~: text=Thai land%20exported%20approximately%203.28%20million, last accessed on 14/7/2023.

Triantafyllou, A., Sarigiannidis, P., & Bibi, S. (2019). Precision agriculture: A remote sensing moni toring system architecture. *Information*, 10 (11), 348. https://doi.org /10.33 90/info10110348

Trivelli, L., Apicella, A., Chiarello, F., Rana, R., Fantoni, G., & Tarabella, A. (2019). From precision agriculture to Industry 4.0: Unveiling technological connections in the agrifood sector. *British Food Journal*, 121(8), 1730-1743.

Ullo, SL & Sinha, G.R. (2021). Advances in IoT and smart sensors for remote sensing and agriculture applications. *Remote Sensing*, 13(13), 2585. https://doi.org/10.3390/rs1313258 5

Vinuesa, R., Azizpour, H., Leite, I., Balaam, M., Dignum, V., Domisch, S., Felländer, A. Langhans, S.D., Tegmark, M., & Fuso Nerini, F. (2020). The role of artificial intelligence in achieving the Sustainable Development Goals. *Nature Communications*, 11(1), 233. https://doi.org/10.1038/s41467-019-14108-y

Warren-Thomas, E., Nelson, L., Juthong, W., Bumrungsri, S., Brattström, O., Stroesser, L., ... & Dolman, P. M. (2020). Rubber agroforestry in Thailand provides some biodiversity benefits without reducing yields. *Journal of Applied Ecology*, 57(1), 17-30.

World Bank Group. (2017.). *Thailand economic monitor: Digital transformation.* https://documents.worldbank.org/pt/publication/documents-reports/documentdetail/437841530850260057/thailand-economic-monitor-digital-transformation, last accessed on 22/6/2022.

Yadav, A. N. (2020). *Plant microbiomes for sustainable agriculture: current research and future challenges* (pp. 475-482). Springer International Publishing.

Yadav, A.N. (2020). Plant microbiomes for sustainable agriculture: current research and future challenges. In: Yadav, A., Singh, J., Rastegari, A., Yadav, N. (eds.), *Plant Microbiomes for Sustainable Agriculture. Sustainable Development and Biodiversity*, vol 25, pp. 475-482, Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-38453-1_16

Yeh, S. C., Wu, A. W., Yu, H. C., Wu, H. C., Kuo, Y. P., & Chen, P. X. (2021). Public perception of artif icial intelligence and its connections to the sustainable development goa ls. *Sustainability*, 13(16), 9165. https://doi.org/10.3390/su13169165

Yigitcanlar, T., Kankanamge, N., Regona, M., Ruiz Maldonado, A., Rowan, B., Ryu, A., ... & Li, R. Y. M. (2020). Artificial intelligence technologies and related urban planning and development concepts: How are they perceived and utilized in Australia?. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 6 (4), 187. https://doi. org /10.3390/joitmc6040187

Enhancing Customer Satisfaction Through Innovation Consciousness, Service Innovation, and Total Quality Management

Jin Zongjing and Guo Hui
North Chiangmai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: david.guohui@northcm.ac.th

****

Abstract

Purpose: To explore the impact of innovation consciousness, service innovation and total quality management on customer satisfaction, and test data analysis results show that: 1) The innovation consciousness scale, service innovation scale and total quality management scale have good reliability and validity, and can be used to accurately evaluate the innovation consciousness and service innovation level of enterprises; 2) Innovation awareness has a significant positive impact on service innovation. ; 3) Innovation consciousness has a significant positive impact on total quality management. 4) Innovation awareness has a significant positive impact on customer satisfaction. 5) Service innovation has a significant positive impact on customer satisfaction. 6) Total quality management has a significant positive impact on customer satisfaction. 7) Service innovation plays an intermediary role in the relationship between innovation awareness and customer satisfaction. 8) Total quality management plays an intermediary role between innovation awareness and customer satisfaction. Finally, it is revealed that: 1) Enterprise leaders should attach great importance to the concept of innovation and service; 2) Enterprises should establish a sound innovation reward mechanism to encourage employees to transform innovation consciousness into practical innovation actions.

Keywords: Innovation consciousness; Service innovation; Total quality management; Customer satisfaction.

Introduction

More and more studies show that innovation awareness has an important impact on service innovation, total quality management and customer satisfaction. Service innovation and total quality management play an intermediary role between innovation consciousness and customer satisfaction, and there is a mutual influence relationship between them. The application of innovation consciousness to guide the service innovation and total quality management of enterprises can help improve customer satisfaction and bring rich returns to enterprises. It is worth mentioning that well-known enterprises at home and abroad, such as Haier Group, Vanke Group, Huawei, Apple, Google and Gree Electric Appliances, attach great importance to the guidance of innovation consciousness on enterprise service innovation and total quality management. For example, in 1992, Huawei established the Huawei Service Innovation Laboratory, which is specifically responsible for studying the application of innovation consciousness to service innovation, and the laboratory has also become an important platform for Huawei's technological innovation. The practice of these successful enterprises conveys a clear message to the public that service innovation under the guidance of innovation consciousness is crucial to the development of enterprises.

* Received: February 8, 2024; Revised: February 19, 2024; Accepted: February 20, 2024

Storey and Kelly (2001) point out that both manufacturing enterprises and service enterprises have to continuously pay attention to the timeliness of their products, service quality and service processes to ensure their core advantages in market competition, and constantly strengthen the awareness of innovation, service innovation and total quality management. Byun, Yoon & Lee,J., (2012) pointed out that in the face of the intensifying competition in the integration of products and services, some multinational enterprises have turned their competition focus to innovation consciousness, service innovation and total quality management, trying to enhance their customer satisfaction with service innovation and total quality management, so as to increase the competitiveness of the industry.

Enterprise innovation determines national innovation, and innovation-oriented enterprises are the decisive force to build an innovation-oriented country. American management scientist Peter Drucker once said that in times of rapid change, the only constant truth is change itself! In the process of realizing the goal of an innovation-oriented country, innovation-oriented enterprises play a decisive role. Therefore, the innovation ability of an enterprise not only affects its own development, but also has a profound impact on the innovation and development of the whole country. In a competitive environment, the success and survival of enterprises depend on innovation and comprehensive quality management (Gregory, I., & Joseph, S.,2000). Whether an enterprise or country can achieve long-term development and customer satisfaction depends largely on its innovation awareness and innovative service level. Therefore, innovation has become one of the important factors for enterprises, countries and even the whole world to maintain long-term competitiveness. Only by accurately understanding and grasping the core elements of enterprise innovation consciousness, service innovation and total quality management can we improve customer satisfaction and achieve competitive advantage in the market. Therefore, this study introduces service innovation and total quality management as mediating variables to explore the influence of innovation awareness on customer satisfaction.

Theoretical basis and research hypothesis

1. Definition of innovation consciousness, service innovation and total quality management

Innovation consciousness is the spiritual leader of the formation of the growth path of innovative enterprises. Innovation is the soul of an enterprise, and innovation consciousness is the soul of innovation. For innovative enterprises with innovation as the core feature, the innovation consciousness of entrepreneurs and employees is the soul of enterprise innovation. The consciousness of innovation stimulates and enriches the culture of enterprise spirit, and comprehensively improves the spirit of enterprise innovation, entrepreneurship, learning, entrepreneurship, thinking and pioneering spirit, and the consciousness of innovation is the soul and essence of these spirits (Liu Li, 2006). The consciousness of innovation has injected rich elements into the spirit and culture of enterprises, covering many aspects and levels, and provided a steady stream of power for exploring the growth path of innovative enterprises. Domestic research on innovation consciousness is mainly based on psychological research. Zhao Xiaodi (2008) defines innovation consciousness as an individual's understanding and attitude towards innovation, which is the internal driving force for creative activities. Liu & Zhang (2012) pointed out that the innovation consciousness of enterprises can be studied from six dimensions: innovation value, innovation and education seeking, risk taking, talent

strategy, implementation and reflection and criticism. Wang Shibo et al. (Wang Shibo,2013) divided innovation consciousness into two dimensions: motivation and interest and pointed out that innovation consciousness would have a significant impact on innovation behavior. Geng Yong believes that innovation consciousness reflects innovation willpower, which will induce enterprises to carry out continuous innovation activities, exercise their continuous innovation ability, and thus enhance their sustainable competitiveness. Enterprise innovation consciousness refers to the understanding and attitude of management and employees towards innovation, which reflects the enthusiasm and driving force for innovation activities. According to the definition of innovation consciousness by scholars, this paper holds that it represents the innovation willpower of all employees in an enterprise, or the subjective attitude and tendency to carry out innovation activities. Enterprise innovation consciousness means that the whole team develops the innovation potential of the enterprise in a positive attitude and makes use of existing resources to innovate. It depends on the intrinsic motivation and willingness of all employees to recognize and implement innovative services.

Service innovation is not only the innovation of product form. Or innovation in production procedures and technology, which is essentially based on the background of market competition and the use of technology-oriented services (Betz,1987) . However, due to the complexity of the service industry and the diversity of service innovation increase the difficulty of its definition, there is still no widely accepted authoritative definition. From the technical point of view, service innovation is a kind of soft technology innovation, its ultimate goal is to meet the needs of customers; From the perspective of value, service innovation refers to the process of adding additional economic value to specific products or services by adopting non-equivalent exchange methods. From the perspective of methodology, service innovation refers to the exploration and application of various ways and methods to improve the added value of products or services; Defined from multiple perspectives, service innovation simply means that all innovation activities are limited to services or related fields, which actually refers to the innovative behavior of the enterprise service industry (Lin Lei, Wu & Guisheng, 2017). Service innovation refers to the introduction of new technologies and guiding ideology to improve the service process and various links, improve product quality and service efficiency, create higher economic value-added for enterprises and customers, and ultimately transform into unique core competitiveness of enterprises (Sundbo, 2008). In this study, service innovation refers to the creation or introduction of a new service by an enterprise, which is relatively new compared with the current service products provided by the enterprise (Xu, M., & Lai, J.,2011). First, it is a new service that the enterprise has not created before. Secondly, it improves a certain process or service link, improves the service quality, and reduces the service cost; Third, it can achieve similar results by changing parts of the existing service production process. Fourth, it creates an unprecedented service product or develops a new service medium; Finally, these improvements or changes enable consumers to truly experience the improvement of service value, increase consumer psychological feelings, and improve customer satisfaction. According to the above conditions, we define the new service products that meet these conditions as enterprise service innovation.

Total Quality Management (TQM) is an integrated quality management framework designed to continuously improve business processes and contribute to the overall performance of an organization. The idea of TQM originated in the United States in the 1960s, but its ideological roots can be traced back to the early quality management movement (Ahsan & Orsag, 2011). In simple terms, TQM is a customer-centric management model that

achieves superior performance through continuous improvement of business processes. It focuses on the continuous improvement of product quality, service quality and overall organizational performance. TQM's goal is to increase efficiency, reduce costs, and enhance customer satisfaction through continuous improvement of products, services, and processes to achieve long-term business success. In the past years, most of the literature is more reflected in the basic elements of total quality management. However, Flynn, Smith & Giles (1994) defined the connotation of TQM from the perspective of methodology and believed that TQM was a method to achieve and maintain high-quality output. Total quality management (TQM) is a management philosophy that focuses on the overall performance and continuous improvement of an enterprise. Through a fully engaged, holistic, continuously driven and customer-focused approach, companies can achieve high quality, efficiency and customer satisfaction, thereby laying a solid foundation for long-term success. In the process of implementing total quality management, enterprises should pay attention to training, cooperation, improvement and incentive, etc., to ensure that this management strategy is effectively implemented.

2. Definition of customer satisfaction

Customer satisfaction is a quantitative statistical indicator used to measure the difference between customer expectations of a product and the actual experience, and to reflect the degree of customer satisfaction. When a customer's actual experience exceeds their expectations, customer satisfaction increases and customers are likely to appreciate the product; Conversely, when a customer's actual experience falls short of their expectations, customer satisfaction decreases and customers may file complaints or be dissatisfied.

Cardozo first proposed the concept of customer satisfaction, and he believed that customer satisfaction could increase repeated purchases or increase the purchase of other goods (Cardozo, 1975). Anderson, Fornell and Lehman divided customer satisfaction into the satisfaction of a specific transaction and cumulative satisfaction. Customer satisfaction of a specific transaction refers to the customer's feelings after purchasing a certain product and provides targeted information on the value added of a certain product or service. Cumulative customer satisfaction refers to the overall evaluation of all goods purchased or services consumed by customers, which can provide an important indicator of operation performance for enterprises (Anderson E.W.,1994).

3. The relationship between innovation consciousness, service innovation, total quality management and customer satisfaction

3.1 The relationship between innovation consciousness and service innovation

In today's competitive environment, an important challenge for businesses is how to have more creative and innovative thinking and enhance the creativity of employees. Service innovation is a description of the perception of the working environment by the management and employees, and also the degree to which the members perceive that the working environment supports creativity and service innovation. If the company creates a good service innovation atmosphere, employees are more likely to be motivated to try innovation, more motivated to innovate, thus enhancing the creativity of employees and the enterprise's service innovation ability. The innovation consciousness of enterprises has an important impact on stimulating the intrinsic motivation of employees.

Enterprise innovation consciousness is the spiritual support of service innovation behavior. The subjective initiative of innovation consciousness is to put forward the goals, plans and methods of future service innovation on the basis of the understanding of the nature and law of service innovation, guide enterprises to carry out practical activities of service innovation, and turn the "ideologically existing" things into objective reality. Innovation consciousness is a kind of ideology that is crucial to the survival and development of enterprises, and it is an intangible asset that plays a decisive role in promoting service innovation. Innovative service is the natural result of the enterprise's innovation consciousness, and the enterprise's innovation consciousness is the basis to support the service innovation spirit. In concrete practice, this innovation consciousness is manifested in the following aspects: First, innovation consciousness is the core idea of service innovation. Service innovation takes innovation consciousness as its core ideological foundation. Innovation consciousness is an idea formed in the social environment of an enterprise, which is influenced by science and technology, economy, politics, and other factors, and is comprehensively determined by the enterprise's commodity production, business activities, personal experience, cultural literacy, thinking mode, values, ability and quality. Secondly, innovation consciousness is the primary condition for service innovation. Innovation consciousness is an indispensable condition for service innovation, and only the management and employees with innovation consciousness can jointly complete service innovation. Thirdly, innovation awareness is crucial to the operation of service innovation mechanism. Innovation consciousness and service innovation mechanism interact and promote each other. The existence of innovation consciousness makes the service innovation mechanism operate effectively and produce good results. Finally, the consciousness of innovation determines the tendency of service innovation. The innovation consciousness of the enterprise represents its initiative and foresight, which reflects the tendency of future service innovation. Based on the cognition of the nature and law of things, enterprises with innovative consciousness develop corresponding theories, plans and methods to guide practical activities, and transform concepts into reality by changing the specific form of the service system. Therefore, this study proposes the following hypothesis:

H1: Innovation consciousness has a significant positive impact on service innovation.

3.2 The relationship between innovation consciousness and total quality management

Total quality management is a tool to promote innovation awareness. Innovation is a key driver of continuous improvement, and Total quality management (TQM) is an effective tool to promote innovation. TQM focuses on continuous improvement and optimization, which requires companies to constantly challenge the status quo and actively seek new solutions. In this process, employees need to think creatively to find new ways to solve problems. Through processes in TQM, such as the quality loop, 5W1H analysis, PDCA cycle, etc., companies can stimulate employees' awareness of innovation and drive product or service upgrades. Therefore, this study proposes the following hypothesis:

H2: Innovation consciousness has a significant positive impact on total quality management.

3.3 The relationship between innovation consciousness and customer satisfaction

In the existing research, many domestic and foreign scholars have studied the relationship between the psychological index of customer satisfaction and its behavior intention, which provides a rich theoretical reference for this paper to explore the relationship between customer satisfaction and innovation consciousness. Female Berry and Parasuraman (1991) found that a good interactive relationship between customers and enterprises would significantly affect customer behavior. Specifically, when customers are satisfied with a high degree, they will not only make repeated purchases, but also actively and willingly take actions that are beneficial to the enterprise, such as word-of-mouth dissemination of the enterprise's products or brands, introducing people around or in the circle to buy, actively participating in the activities organized by the enterprise, and paying attention to the enterprise's brand promotion activities （Berry and Parasuraman, 1991). Juttner and Wehrh (1994) believe that consumers can understand and master the business philosophy and product development of enterprises through consumer participation, thus providing enterprises with new ideas and targeted strategies for their development. For customer satisfaction and enterprise innovation behavior, there is a common influencing factor: internal motivation （Juttner & Wehrh, 1994). According to the exchange theory, Hofma and gram (1992) point out that when an individual's income in an organization exceeds the expected income, the individual will actively and consciously repay the organization （KD Hoffman, TN Ingram，1992）.For the mutually beneficial relationship between consumers and enterprises, Bowen(1990) and Solomon (1995) used the social exchange theory to explain: when consumers have a high degree of satisfaction with certain products or services provided by enterprises, they will actively and consciously engage in beneficial behaviors for the enterprises （Bowen, 1990）（P Solomon. Jeffrey Draine，1995). Gutek (1995) pointed out that in the process of purchasing or consuming consumer products, when the income obtained exceeds the psychological expectations, or when the products or sales services of the enterprise meet the initial expectations, there will be certain additional income for consumers. In this case, consumers will repay the enterprise in their own way （JJ Cronin.MK Brady，2000） Ford(1995) further defines this behavior as "customer autonomy." Bettencourt (1997) clearly defined "customer autonomous behavior", which is "a kind of behavior that is self-led and self-decided by customers and beneficial to enterprise service improvement". In this behavior, consumers may become active communicators of enterprises, individual consulting experts of enterprises, and human resource service providers of enterprises （Bettencourt, 1997).

In the era of knowledge economy, many emerging industries are full of opportunities and risks. In the face of these new opportunities and challenges, enterprises must have a stronger sense of innovation, identify market opportunities, provide products and services to meet the needs, and lead and adapt to new needs. Only in this way, enterprises can survive, and continue to grow and develop, will not be eliminated by The Times. Therefore, this study proposes the following hypothesis:

H3: Innovation consciousness has a significant positive impact on customer satisfaction.

3.4 Relationship between service innovation and customer satisfaction

The development of service innovation has a positive impact on customer satisfaction, and the change of customer satisfaction in turn promotes the further development of service innovation. To be specific, enterprises carry out service innovation by introducing new service items, improving service quality, or reducing costs, so as to achieve excess returns and improve customer satisfaction. However, due to the characteristics of service innovation, this innovation is easy to be obtained or imitated by competitors, and the fierce market competition encourages enterprises to constantly carry out service innovation to improve customer satisfaction. Therefore, all enterprises involved in service innovation can benefit from the innovation process of mutual cooperation and improve the overall level of industry competitiveness. At the national level, as the science and engineering community becomes more international and cross-border knowledge flows become more common, it is increasingly important for countries to take service innovation measures to improve the customer satisfaction of their own enterprises. The internal structure of global enterprises is also showing a trend of high specialization, with its core focus on service innovation.

The development process of enterprises is a spiral, in this process, service innovation and customer satisfaction changes play an important role. According to World Bank statistics, the proportion of total imports and exports of international trade enterprises in total global trade fluctuates from year to year. For example, it was 21.50% in 1980, rose to 26.99% in 1993, and then fell to 21.81% in 2011. It then recovered to 25.97% in 2015 but fell again by 2.27% in 2016. Due to the epidemic, the total amount in 2021 is only 20.4 trillion US dollars (data reference source: Chinanews.com); There will be a recovery in 2022, with total global trade reaching $50.52 trillion (data reference source: People's Daily Online). This kind of performance is obviously inconsistent with the trend of urbanization of the world's population, market-oriented economic operation, monetization of economic exchanges, and service-oriented economic life, and is also inconsistent with the trend of global economic restructuring and industrial upgrading. A hidden problem is that in the overall international innovation services capacity framework, the strength of most countries, especially developing countries, lies in manufacturing, while a few developed countries have shifted their focus to services and innovation. Therefore, in the long run, the change basis of international trade in services is service innovation and customer satisfaction. Therefore, this study proposes the following hypothesis:

H4: Service innovation has a significant positive impact on customer satisfaction.

3.5 The relationship between total quality management and customer satisfaction

Total quality management is a quality management method based on the participation of all employees in an organization. It emphasizes the formation of a culture of focusing on quality and continuous improvement within the enterprise and satisfies customer needs by improving product quality and service quality, thus obtaining long-term competitive advantages（Smith & Johnson, .2018).

In recent years, domestic and foreign scholars have done a lot of research on the relationship between TQM and CS. It is argued that Total Quality management (TQM) has a positive impact on customer satisfaction (CS). By implementing TQM, product quality can be improved, and customer satisfaction enhanced. Others argue that the relationship between TQM and CS is mediated by other factors, such as corporate culture and employee training.

These factors play an intermediary role between TQM and CS. It has also been suggested that there is an interactive relationship between TQM and CS. In the process of implementing TQM, customer feedback can provide enterprises with directions for improvement, thereby improving customer satisfaction.

There is a strong link between total quality management (TQM) and customer satisfaction. By implementing TQM, companies can improve product quality and service quality, thereby increasing customer satisfaction and achieving lasting success in the fierce market competition. This study provides beneficial guidance for enterprises to effectively use TQM in practice and provides reference and reference value for subsequent research. Therefore, this study proposes the following hypothesis:

H5: Total quality management has a significant positive impact on customer satisfaction.

4. The mediating role of service innovation and total quality management

Service innovation has a positive impact on the promotion of innovation awareness, while total quality management helps to improve customer satisfaction. However, the interaction between the two is not a simple linear relationship, but a synergistic effect through mutual promotion. For example, the implementation of total quality management can provide enterprises with stable quality assurance, thus providing a good foundation for service innovation; In turn, service innovation can guide the direction of total quality management and promote its continuous improvement.

In addition, the implementation of service innovation and total quality management is influenced by several factors, including corporate strategy, organizational culture, and employee training. These factors largely determine whether the interaction between the two can be fully developed. For example, if the enterprise does not pay enough attention and support to service innovation, the implementation effect of total quality management may be limited, thus limiting the synergy between the two. Therefore, this study proposes the following hypothesis:

H6: Service innovation plays an intermediary role between innovation awareness and customer satisfaction.

H7: Total quality management plays an intermediary role between innovation awareness and customer satisfaction.

Research Methods

1. Data source

In this study, 400 questionnaires were distributed, and 308 valid questionnaires were collected, with a recovery rate of 93.8%. We selected state-owned enterprises as research samples, aiming to explore the impact of enterprise innovation awareness, service innovation and total quality management on customer satisfaction, and examined the working life of managers and employees of state-owned enterprises, enterprise size and gender. In terms of enterprise innovation consciousness, we describe innovation demand and motivation consciousness, innovation means consciousness and value consciousness according to the actual situation, so as to understand the importance of innovation in various stages of enterprises. We strive to promote the development of new technologies and products, optimize management and operational processes, and improve business conditions. In terms of measuring service innovation, we investigated service culture and brand innovation, service

quality innovation, customer interface innovation, service process innovation and other aspects according to the actual situation of enterprises.

2. Variable measurement

To ensure the reliability and validity of the measurement tool, this study uses the maturity scale of previous relevant studies. The questionnaire in this study includes five parts, namely, personal background information innovation consciousness, service innovation, total quality management and customer satisfaction. Except personal background information, the remaining variables are scored by five-point Likert scale. Considering that age, education, years of work, and team size may have a certain impact on the interpretation of the research results, it is necessary to control the statistical analysis.

3. Empirical analysis

3.1 Descriptive statistical analysis

The results of descriptive statistical analysis show the mean and standard deviation of all variables and the correlation between variables. There is a significant positive correlation between innovation awareness and service innovation, total quality management and customer satisfaction, and there is also a significant positive correlation between service innovation, total.

3.2 Reliability and validity analysis

3.2.1 Reliability analysis

Cronbach's for innovation awareness is 0.880, and Cronbach's for service innovation is 0.911. Cronbachs a of TQM was 0.932 and Cronbachs a of customer satisfaction was 0.905, both of which were greater than the critical value 0.7, which proved that the scales

	Mean value	Standard deviation	1	2	3	4
Innovation consciousness	3.448	1.313	0.843			
Service innovation	3.76	1.253	0.347**	0.851		
Total quality management	3.714	1.264	0.278**	0.339**	0.857	
Customer satisfaction	3.995	1.082	0.413**	0.482**	0.566**	0.810

* p<0.05 ** p<0.01 Diagonal numbers are AVE square root values
used in this study had good reliability.

3.2.2 Validity analysis

The results of confirmatory factor analysis on the data using Amos23.0 are shown in the following table. Compared with the other three models, all indicators of the four-factor model meet the fitting standard, and the fitting effect is optimal, indicating that there is good discriminative validity among variables, reflecting different isomorphisms. In addition, the confirmatory factor analysis results of the four-factor model showed that the combined reliability (CR) of each scale was greater than 0.7, the mean extraction variance (AVE) was greater than 0.5, and the standardized load coefficient of each item on its corresponding latent variable was between 0.775 and 0.894, P<0.001. It indicates that the combination reliability and convergence validity of the scale used in this study are relatively good.

dimensionality	item	Estimate	SE	C.R.	p	CR	AVE
Innovation consciousness	ACI1	0.852	-	-	-	0.881	0.711
	ACI2	0.821	0.06	16.508	***		
	ACI3	0.856	0.058	17.211	***		
Service innovation	ASI1	0.855	-	-	-	0.913	0.725
	ASI2	0.894	0.052	20.473	***		
	ASI3	0.777	0.062	16.344	***		
	ASI4	0.876	0.053	19.826	***		
Total quality management	TQC1	0.834	-	-	-	0.933	0.734
	TQC2	0.841	0.057	18.121	***		
	TQC3	0.87	0.055	19.113	***		
	TQC4	0.876	0.05	19.341	***		
	TQC5	0.863	0.053	18.885	***		
Customer satisfaction	CS1	0.796	-	-	-	0.905	0.656
	CS2	0.845	0.067	16.541	***		
	CS3	0.775	0.063	14.799	***		
	CS4	0.799	0.065	15.381	***		
	CS5	0.833	0.068	16.228	***		

Discriminative validity test						
	χ2/df	RMSEA	CFI	IFI	TLI	NFI	SRMR
Four-factor model	1.11	0.019	0.997	0.955	0.996	0.968	0.022
Three-factor model	4.475	0.106	0.894	0.824	0.875	0.868	0.081
Two-factor model	11.741	0.187	0.666	0.565	0.615	0.647	0.166
Single factor model	14.594	0.21	0.574	0.496	0.513	0.558	0.141

Note: Four-factor model :ACI, ASI, TQC, CS;
Three factor model :ACI+ASI, TQC, CS; Two-factor model :ACI+ASI+TQC, CS; Single factor model :ACI+ASI+TQC+CS;

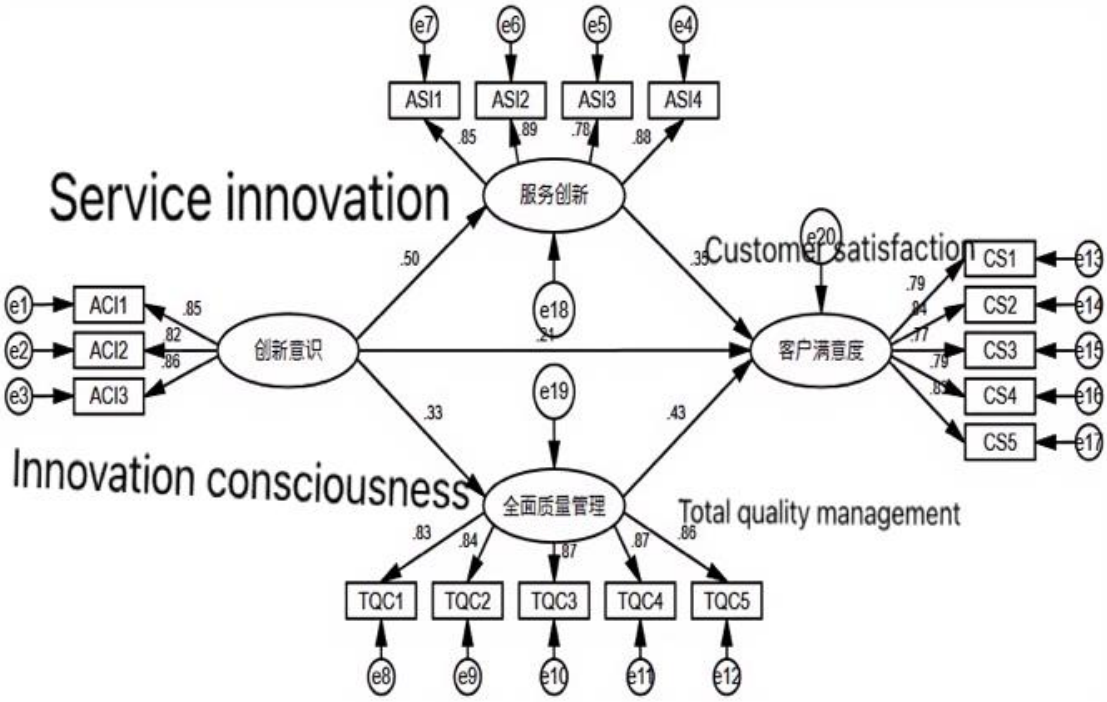

3.3 Data inspection

3.3.1 Homologous deviation test

Since all questions in each questionnaire in this study were answered by the same person, Harman single factor test was needed to investigate whether there was homologous bias in the data. Spss24.0 was used for exploratory factor analysis of all items in the scale. The eigenvalues of 4 factors were more than 1, and the variance explained by the first factor was 23.423%, less than the critical standard of 40%, indicating that there was no serious common methodological bias in this study. The cumulative explanatory amount of the four common factors for the total variance is 77.512%. No problem that the explanatory rate of single factor is particularly large is found. Therefore, the homology of the data in this study has negligible influence on the results.

3.4 Hypothesis testing

In this paper, the structural equation model is adopted for hypothesis verification. SEM can deal with complex recursive relationship problems and mutual causality problems, and the path relationship of this model is constructed according to the theoretical assumptions, as shown in the following figure: The structural equation model as shown in the figure is established to test the influence relationship between variables. Among them, the fitting test 2/df=1.282<3, RMSEA=0.030<0.08, NFI=0.963>0.9, IFI=0.992>0.9, TLI=0.990>0.9, CFI=0.991>0.9, GFI=0.948>0.8 showed that the structural equation model had a good fit. The overall fit is high.

Table. Test of path coefficients and hypothesis results

path			Path coefficient	S.E.	C.R.	P
Service innovation	<---	Innovation consciousness	0.498	0.059	8.153	***
Total quality management	<---	Innovation consciousness	0.335	0.066	5.384	***
Customer satisfaction	<---	Innovation consciousness	0.209	0.052	3.457	***
Customer satisfaction	<---	Service innovation	0.346	0.052	5.962	***
Customer satisfaction	<---	Total quality management	0.432	0.045	7.833	***

Note: *** indicates significant at 0.01 level.

The standardized path coefficient of innovation awareness on service innovation is 0.498 ($p<0.05$, C.R.=8.153), indicating that innovation awareness has a significant positive impact on service innovation, so hypothesis H1 is valid. The standardization path coefficient of innovation consciousness on TQM is 0.335 ($p<0.05$, C.R.=5.384), indicating that innovation consciousness has a significant positive impact on TQM, so H2 is assumed to be valid. The standardized path coefficient of innovation awareness on customer satisfaction is 0.209 ($p<0.05$, C.R.=3.457), indicating that innovation awareness has a significant positive impact on customer satisfaction, so hypothesis H3 is valid.

The standardized path coefficient of service innovation on customer satisfaction is 0.346 ($p<0.05$, C.R.=5.962), indicating that service innovation has a significant positive impact on customer satisfaction, so hypothesis H4 is valid. The standardized path coefficient of TQM on customer satisfaction is 0.432 ($p<0.05$, C.R.=7.833), indicating that TQM has a significant positive impact on customer satisfaction, so hypothesis H5 is valid. According to the suggestions of Preacher and Hayes, Bootstrap method is used to test the mediating effect. Compared with other methods, Bootstrap method does not need the hypothesis of normal distribution, which makes up the weak point that the significance of the mediating effect cannot be tested in the stepwise test method and has a good statistical effect. The model fitting method used in this study was maximum likelihood method, and the Bias-corrected test method and Percentile method were simultaneously used through Bootstrap and repeated sampling 5000 times under the condition of 95% confidence interval. According to the criterion of mediating effect proposed by Wen Zhonglin et al., if the variable does not include 0 in the value interval of 95% confidence interval, it indicates that the mediating effect is significant. In this study, the mediation effect of structural equation model was analyzed, and the specific results are shown in the following table:

Table. Results of mediation effect test

Parameter	Estimate	Bias-corrected 95% CI			Percentile-method 95% CI		
		Lower	Upper	P	Lower	Upper	P
Service innovation (indirect effect)	0.173	0.098	0.27	0.000	0.096	0.266	0.000
Total Quality Management (Indirect effects)	0.145	0.083	0.235	0.000	0.078	0.229	0.000
Innovation Awareness - Customer Satisfaction (Direct effect)	0.209	0.097	0.312	0.001	0.101	0.317	0.001
Innovation Awareness - Customer Satisfaction (Total effect)	0.526	0.411	0.623	0.001	0.423	0.635	0.000

The indirect influence coefficient of innovation consciousness, service innovation and customer satisfaction (indirect effect) is 0.173, and the confidence interval of Bias-corrected 95%CI indirect effect is (0.098, 0.270), and the confidence interval of Percentile-method 95%CI indirect effect is (0.096,). 0.266), P values are all less than 0.05, indicating that service innovation plays an intermediary role between innovation awareness and customer satisfaction, so hypothesis H6 is valid. In addition, the coefficient of innovation consciousness and customer satisfaction (direct effect) is 0.209, the confidence interval of Bias-corrected 95%CI direct effect is (0.097, 0.312), and the confidence interval of Percentile-method 95%CI direct effect is (0.101, 0.317). All P-values are less than 0.05, indicating that the direct effect is significant. Therefore, it can be seen that service innovation plays a partial mediating role between innovation awareness and customer satisfaction. The indirect influence coefficient of innovation consciousness, total quality management and customer satisfaction (indirect effect) is 0.145, and the bia-corrected 95%CI confidence interval of indirect effect is (0.083, 0.235). Percentile-method 95% CI indirect effect confidence interval is (0.078, 0.229), and P values are all less than 0.05. It can be seen that total quality management plays an intermediary role between innovation awareness and customer satisfaction, so H7 is assumed to be valid. In addition, the coefficient of innovation consciousness and customer satisfaction (direct effect) is 0.209, the confidence interval of Bias-corrected 95%CI direct effect is (0.097, 0.312), and the confidence interval of Percentile-method 95%CI direct effect is (0.101, 0.317). All P-values were less than 0.05, indicating that the direct effect was significant. Therefore, it can be seen that total quality management plays a partial mediating role between innovation awareness and customer satisfaction.

Results and Discussion

Through the in-depth study of the impact of innovation consciousness, service innovation and total quality management on customer satisfaction, this paper aims to provide more effective quality management methods for enterprises in the market competition, so as to improve customer satisfaction and achieve sustainable development of enterprises.

Through the review and evaluation of relevant literature and data analysis, it is found that innovation consciousness, service innovation and total quality management all have a positive impact on customer satisfaction. Improving innovation awareness helps enterprises to constantly explore new service models and products to meet customer needs and improve market competitiveness. Service innovation can improve customer experience, make enterprises stand out in the fierce market competition, and then obtain more customers and market share. Total quality management can ensure that all aspects of the enterprise can meet customer needs, improve customer satisfaction, so as to achieve long-term stable development. With the fierce market competition, improving customer satisfaction has become a key element of sustainable development of enterprises. In order to enhance customer satisfaction, enterprises begin to pay attention to innovation awareness, service innovation and total quality management. This paper aims to study the direct and indirect effects of these three factors on customer satisfaction, so as to enrich the research content in related fields and provide reference for enterprises in practice.

By exploring the influence of innovation consciousness, service innovation and total quality management on customer satisfaction, this study provides useful enlightenment for enterprises. First, enterprises should pay attention to the awareness of innovation, constantly introduce new products, or improve existing products to meet customer needs. Secondly, enterprises should enhance customer experience through service innovation to meet the diversified needs of customers. Finally, enterprises should implement total quality management, optimize processes and improve service quality, so as to improve customer satisfaction. In practice, enterprises should formulate corresponding strategies according to their own unique characteristics. For example, for product-centered enterprises, they should attach importance to innovation awareness and constantly carry out research and development of new products to maintain market competitiveness. For enterprises with service as the core, they should pay attention to service innovation and improve service quality to attract more customers. At the same time, enterprises should also take total quality management measures to ensure the steady improvement of product quality and service quality. Such an approach will help companies achieve better performance in the market. In the modern business environment, enterprise leadership plays an increasingly important role in promoting innovation awareness, service innovation and total quality management. The purpose of this study is to explore how corporate leadership influences and translates into actual innovation actions, and to make recommendations for the future.

1. Enterprise leadership and innovation consciousness

In promoting the formation of innovation consciousness, the leadership of enterprises plays a core role. Innovation awareness is nothing more than leading and promoting the introduction of innovative ideas, but also creating and establishing a culture and environment that supports innovation. Through words and deeds, leaders pass on innovative ideas to employees and stimulate their enthusiasm for innovation. At the same time, by setting up an innovation reward mechanism, leaders encourage employees to make innovative attempts at

work, so as to transform innovation consciousness into actual innovation actions.

2. Enterprise leadership and service innovation

The influence of enterprise leadership on service innovation is mainly manifested in two aspects: strategic planning and organizational culture. When making strategic planning, leaders should fully consider the importance of service innovation and guide employees to carry out service innovation based on customer demand. At the same time, in the organizational culture, leaders should emphasize customer first, encourage employees to pay attention to customer needs, and make innovative responses to customer feedback in a timely manner. In this way, business leadership can translate the idea of service innovation into actual innovation actions.

3. Enterprise leadership and total quality management

The influence of enterprise leadership on total quality management is mainly manifested in the shaping of quality concept and culture. Leaders should establish a strong sense of quality and guide employees to attach great importance to product quality. At the same time, leaders should also shape the quality culture of the organization through quality rewards and training, so as to ensure that the concept of quality can be translated into actual innovative actions. Given the above analysis, here are some suggestions:

suggestions

(1) Business leaders should attach great importance to the concept of innovation and service, and positively influence employees through their own behavior to shape the organizational culture that promotes innovation and service.

(2) Enterprises should establish a sound innovation reward mechanism to encourage employees to make bold attempts at innovation at work and transform innovation consciousness into practical innovation actions.

(3) Enterprises should strengthen staff training, improve their awareness of quality management, and build a comprehensive quality culture to ensure that quality concepts can be transformed into actual innovative practices.

By exploring the role of corporate leadership in promoting innovation awareness, service innovation and total quality management, this study reveals how corporate leadership influences and translates into actual innovation actions. In the process, this study puts forward future recommendations to provide reference for business leaders. However, in practice, there may be various complications, so leaders should be flexible to adjust the strategy according to the actual situation of the enterprise. Future research can further investigate the specific mechanisms of corporate leadership in various industries and companies of all sizes, and how to promote innovation and total quality management more effectively. In addition, with the continuous development of The Times, new theories and ways of leadership will also emerge, which are worthy of our further study and discussion. Enterprise leadership plays an extremely important role in promoting innovation awareness, service innovation and total quality management. Only with a full understanding and application of corporate leadership can we effectively transform innovation and service concepts into practical innovation actions, thus enhancing the competitiveness and sustainable development ability of enterprises. Through in-depth research on the above issues, future research will help us better understand how enterprises can improve customer satisfaction and achieve sustainable development through innovation awareness, service innovation and total quality management. Through the in-depth research on the impact of innovation awareness, service innovation and

total quality management on customer satisfaction, this dissertation provides valuable reference and suggestions for future related research. In an increasingly competitive market environment, continuous innovation and quality service have become the key elements for companies to win customer satisfaction. Future research should focus on the interaction between these fields, as well as new development trends, to help companies achieve longer term development goals.

References

Ahsan,H. & Orsag, A. (2011). Total quality management and its impact on business performance: a study of Pakistani manufacturing sector. *International Journal of Quality & Reliability Management*, 28 (5), 557-576.

Anderson E.W., (1994). *Cales Fornell, Donald R*. Lehman.

Berry, L. L. and Parasuraman, A. (1991). *Marketing services: Competing through quality.* Free Press, New York.

Bettencourt L. A. (1997). Customer voluntary performance: customers as partners in service delivery [J]. *Journal of Retailing*, 73 (3), 383

Betz, N. (1987). *The effects of aging on the iron-binding properties of transferrin*.

Bowen, H. R. (1990). *Social Responsibilities of the businessman*[M]. New York: Harper & Row.

Byun, G., Yoon, Y., & Lee, J. (2012). A study on the effect of welding parameters on the residual stress and deformation of welded structures. Materials Science and Engineering. 538, 230-236.

Cardozo, Richard N. (1975). "The Judicial Mind." *Duke Law Journal.* 1-35.

Flynn, J.H., Smith, B.L., & Giles, D.E. (1994). A review of 20 years of cola nut (Cola acuminata) research. *Journal of Ethnopharmacology*. 43 (1), 1-19.

Gregory, I., & Joseph, S. (2000). A model of the emergence of “cursive” script. *Neural computation.* 12 (7), 1709-1727.

JJ Cronin. MK Brady. (2000). GTM Hult. Assessing the Effects of Quality, Value, and Customer Satisfaction on Consumer Behavioral Intentions in Service Environments [J]. *Journal of Retailing*. 76 (2),193–218.

Juttner, U., & Wehrh, H.P. (1994). Relationship marketing from a value system perspective. *International Journal of Services Industry Management*, 5 (5).

KD Hoffman, T. N. Ingram. (1992). Service Provider Job Satisfaction and Customer[J]. *Journal of Services Marketing*. (11), 78-90.

Lin Lei, Wu Guisheng.(2017). *The status and function of interface management in service innovation.* Research in Technology Economics and Management.

Liu Li, (2006). *Research on Innovative Enterprises and Their Growth*, Dalian, Dongbei University of Finance and Economics.

Liu, X. J., & Zhang, L. H. (2012). The impact of social capital on individual credit risk in China's rural credit co-operatives. *The Journal of Risk Finance.* 13 (5),40-48.

P Solomon. Jeffrey Draine. (1995). One-year outcomes of a randomized trial of consumer case management[J]. Evaluation and Program Planning. 18 (2), 117–127.

Smith, K.B., & Johnson, K.B. (2018). The interactive effect of total quality management and customer satisfaction on business performance. *Journal of Operations Management*. 58 (1),1-14.

Storey, D. J., & Kelly, A. M. (2001). The evolution of sexual signalling and mating tactics in the green tree frog (Hyla cinerea). *Journal of Evolutionary Biology*. 14 (4),553-564.
Sundbo, J. (2008). The role of social capital in the knowledge society. *International Journal of Organisational Innovation*. (3), 10-21.
Wang S. (2013). Total Quality Management [J]. *Shandong Social Sciences*. (8), 40-43.
Xu, M., & Lai, J. (2011). Cognitive styles and web search behavior. *Library & Information Science Research*. 33 (4), 239-246.
ZHAO Xiaodi. (2008). Total Quality Management [J]. *Science and Technology Innovation and Application*. (2), 45-46.

A Study of the Effects on Learning Climate for International Chinese Learners' Acquisition of Chinese as a Foreign Language

Hu Xuan and Wu Ping
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:wuping0963@163.com

****

Abstract

This study explored the influence of international Chinese learners' learning climate on Chinese language acquisition, and analysed the four dimensions of physical, social, emotional and cultural environments through questionnaires. The study used a combination of convenience sampling and multi-stage probability sampling for sample sampling. Firstly, the researcher selected three universities as the sample source, namely Gloria University, Thailand, Boiren University, Thailand, and Chulalongkorn University, Thailand. Secondly, one class was selected for sampling between different grades. First, the questionnaire was carefully designed to ensure the validity and credibility of the questions based on references to relevant studies at home and abroad. 450 questionnaires were distributed through various ways. These ways include field research and online questionnaires. In this study, the actual number of recoveries reached 426 with a high recovery rate of 94.7%. This high recovery rate ensures the adequacy and representativeness of the data obtained in this study and provides a reliable basis for further analyses and research. The study found that there is a significant correlation between learning atmosphere and Chinese language acquisition, in which good physical, social, emotional and cultural environmental factors have a positive impact on learners' concentration and learning outcomes. Therefore, educators and parents should pay attention to creating and adjusting the learning atmosphere in order to promote the improvement of Chinese language acquisition among international Chinese learners.

Keywords : The Effects on Learning Climate; International Chinese Learners' Acquisition; Chinese as a Foreign Language

Introduction

International Chinese language learners are an important part of the international Chinese language education system and an important force in promoting international exchange and cooperation (Wang Wenbin, 2023 : 6). In recent years, with the increasing exchanges and cooperation between countries around the world and China, international Chinese language education has received more and more attention from various countries.In 2019, China's Ministry of Education, together with other departments, organised the International Conference on Chinese Language Education with the theme of ‘Innovation and Development of International Chinese Language Education in the New Era’, in which more than 1,000 Chinese and foreign delegates from more than 160 countries focused on the policy, standard, standards, and development of international Chinese language education. More than 1,000 Chinese and foreign delegates from more than 160 countries held in-depth discussions

* Received: June 15, 2024; Revised: June 29, 2024; Accepted: June 30, 2024

on policies, standards, teachers, teaching materials, teaching methods, examinations, branding programmes and deepening Chinese-foreign cooperation in international Chinese language education.2020, the China Foundation for International Chinese Language Education (CFICLE) was established, which has contributed to the rapid development of the international Chinese language education cause (Wu Yinghui, 2022:107). According to the information released by China's Ministry of Foreign Affairs on 20 April 2023, Chinese language teaching is currently carried out in more than 180 countries and regions around the world, 82 countries have incorporated Chinese into their national education systems, and more than 30 million people in foreign countries are learning Chinese (Yu Jiang & Xing Yuhua ., 2023:17). Therefore, in the context of the increasing number of international Chinese language learners, how to improve the quality of international Chinese language education and the efficiency of international Chinese language learners' Chinese language acquisition has become an important issue to be solved in the field of international Chinese language education.

As the main target of international Chinese language education, the efficiency of international Chinese language learners' Chinese language acquisition is an important criterion for testing the quality of international Chinese language education. Therefore, in the context of the high-quality development of international Chinese language education, it has become the common expectation of the whole society to improve the Chinese language acquisition efficiency of international Chinese language learners. In this regard, in September 2022, the Academic Degrees Committee of the State Council and the Ministry of Education announced the Catalogue of Disciplines and Majors of Postgraduate Education (2022), adding 'International Chinese Language Education' to the first-level disciplines and professional degrees, which can be awarded with master's degrees and doctoral degrees, ushering in a major development opportunity for the high-quality development of international Chinese language education and the cultivation of high-end international Chinese language education talents, and helping to improve the quality of international Chinese language education. This ushers in significant development opportunities for the high-quality development of international Chinese language education and the cultivation of high-end international Chinese language education talents, which will help to improve the teaching level of international Chinese language educators and provide international Chinese language learners with better education services (Cui Xiliang & Ding Anqi & Feng Liping, 2023:6).However, based on the inherent characteristics of Chinese language, non-native Chinese speakers have many challenges and difficulties in the acquisition process, especially different positive psychological qualities and learning atmosphere play a crucial role.This study will focus on the influence of learning climate on international Chinese learners' Chinese language acquisition, with an emphasis on the mediating role of positive psychological qualities.

Based on this, by comprehensively analysing existing research results, this study will analyse in depth the characteristics of international Chinese learners' psychological qualities, learning motivation, self-confidence, and learning experiences in different learning environments, and explore how these factors affect Chinese language acquisition, so as to gain a deeper understanding of the mechanisms of these factors in the process of international Chinese learners' Chinese language acquisition, with a view to providing useful insights and suggestions for international Chinese language education. The study aims to provide useful insights and suggestions for international Chinese language education, and to provide theoretical and practical references for international Chinese language learners' Chinese

language acquisition. In this way, we can promote international Chinese learners to understand Chinese language more quickly, learn Chinese language more easily, and use Chinese language more accurately, so as to effectively improve the efficiency of international Chinese learners' Chinese language acquisition.

Research Objective

1. It explores the effects of different positive psychological qualities of international Chinese learners on Chinese language acquisition. By deeply analysing the different positive psychological qualities of international Chinese learners, the study will explore the psychological characteristics of learners in different countries and cultures, including learning motivation, self-confidence, and emotional stability.

2. It will examine the effects of international Chinese learners' learning atmosphere on their Chinese language acquisition. This study will focus on the effects of learning climate on Chinese language acquisition. Multiple elements of the teaching environment, such as teaching facilities, teaching materials, teachers and peers, will be examined to understand the role of these elements in the acquisition process of international Chinese learners.

3. The interrelationship between international Chinese learners' positive psychological qualities and the learning climate will be analysed. The study will examine whether learners' psychological qualities are affected by the learning environments they are in, and how learners adapt to different learning environments by adjusting their psychological qualities.

4. The study will provide empirical support and useful suggestions for optimising and improving international Chinese language teaching strategies. By comprehensively analysing the effects of international Chinese learners' psychological qualities, motivation, and learning environments on Chinese language acquisition, the study will refine corresponding educational strategies and measures to promote learners' better Chinese language acquisition.

Research Methodology

In order to ensure that the design of the questionnaire is in line with the actual situation of international Chinese learners and Chinese language acquisition, this study adopted a rigorous questionnaire design and feedback mechanism. The study used a combination of convenience sampling and multi-stage probability sampling for sample sampling. Firstly, the researcher selected three universities in Thailand, namely Gloria University, Bojen University, and Chulalongkorn University, Thailand, as the sample sources. Secondly, one class was selected for sampling between different grades. First, the questionnaire was carefully designed to ensure the validity and credibility of the questions based on references to relevant studies at home and abroad. In order to further validate the quality of the questionnaire, we invited eight expert professors with rich experience in the field of international Chinese language education to carefully consult and advise us on the structure and content of the questionnaire. After the questionnaire design was finalised, we planned to distribute 450 questionnaires between September and November 2023 through a variety of methods. These methods included field research and online questionnaires. In this study, the actual number of recoveries reached 426 with a high recovery rate of 94.7%. This high recovery rate ensures the adequacy and representativeness of the data obtained in this study and provides a reliable basis for further analysis and research. Through the field research, we will visit the learning environments of international Chinese language learners, distribute questionnaires to them directly and conduct interviews in order to obtain more detailed and in-depth information. At the same time, we will also send the questionnaire link to a wide group of international Chinese learners through an online questionnaire to reach a wider range of respondents. The questionnaire will be collected

in various ways, including online and on-site collection. For online collection, we will set up an online platform that is easy to answer and publicise the questionnaire through email and social media to attract more respondents to participate. Meanwhile, field recovery will be carried out by members of the research team who will personally go to the locations of the field study and interact with the respondents face-to-face, collect the paper questionnaires and conduct the necessary interviews. By combining multiple methods of distribution and collection, this study aims to ensure the comprehensiveness and representativeness of the questionnaires in order to obtain accurate information about the positive psychological qualities and learning climate of international Chinese language learners, and to provide a reliable data base for the study.

Research Scope

1. research hypothesis

A positive learning atmosphere not only creates an enjoyable learning experience, but also stimulates students' intrinsic motivation to learn with more focus and effort. This is particularly important for learning Chinese, a complex language, because learners need to consistently invest time and effort to master all aspects of the language. Meanwhile, Yan Guangcai (2021:12) study found that a good learning atmosphere can also effectively alleviate learners'academic emotions. During the process of Chinese language acquisition, learners may face challenges and difficulties, and a supportive learning environment can help them better deal with these emotional pressures. This emotional support helps to enhance learners' emotional experience, making them more willing to actively participate in learning and thus better master the Chinese language. In addition to emotion and motivation, the learning atmosphere also has a profound effect on Chinese language learners' communicative competence. Wang Wenjing(2005:59) study found that in a positive learning atmosphere, learners are more inclined to engage in positive communicative interactions. Such interactions include not only interactions with teachers but also interactions with classmates. This is crucial for improving oral expression, expanding vocabulary, and honing communication skills. Through positive interaction, learners can adapt and use Chinese faster and improve their language fluency. In addition, Liu Da(2020:71) study emphasised the importance of learning atmosphere for physical inquiry learning. Especially in Chinese language learning, learners need to actively participate in inquiry-based learning by continuously asking questions, conducting research and practice. An active learning atmosphere can stimulate learners' curiosity and desire to learn, prompting them to explore the Chinese language and culture more actively. Such initiative helps learners to understand and apply Chinese language more deeply than just mechanically memorising vocabulary and grammar rules. Therefore, the following hypotheses are proposed in this study:

H1a: The learning atmosphere has a significant positive effect on international Chinese language learners' Chinese language acquisition.

H1b: The physical environment has a significant positive effect on international Chinese language learners' Chinese language acquisition.

H1c: The social environment has a significant positive effect on international Chinese language learners' Chinese language acquisition.

H1d: The affective environment has a significant positive effect on international Chinese language learners' Chinese language acquisition.

H1e: The cultural environment has a significant positive effect on international Chinese language learners' Chinese language acquisition.

2. Questionnaire development and design:

The sources for the development of the International Chinese Language Learners' Climate Scale include the following three main channels, which have combined the best examples of relevant tests from home and abroad, modified relevant test questions from previous tests, and developed their own test questions (see Appendix). This approach was applied in the preliminary test version of the scale, which consisted of three parts. Firstly, the questions were taken directly from good national and international relevant tests, with a focus on the tests used by Valentine and Darkenwald in their study. The construction of the questions in this section relies on widely recognised instruments for measuring psychological quality traits to ensure reliability and validity in scale development. Secondly, relevant questions from the previous test were modified. This included revising some of the questions in the pre-existing tests to make them more responsive to the needs and context of the study.Erickson and Brandes' study provided some important insights that contributed to the refinement and adaptation of the scale to better fit the context and objectives of this study. Finally, a selection of questions were developed on their own, based on the specific research questions and characteristics of the study population. The compilation of these questions was subjected to unsystematic randomisation in order to reduce the subjective tendencies of the test takers in answering the questions. The following are the specific measures of each variable.

First, learning atmosphere. The measurement of international Chinese learners ‘ Chinese language acquisition in this study drew on the Adolescents’ Perceived School Atmos phere Questionnaire developed by Jia Y&Way N&Ling G(2009:1524-1530)and the Physical Environment Questionnaire for Subjects designed by Liang Jiarou (2023:28), as well as other recent research findings on Chinese language acquisition and international Chinese language education, and completed the questionnaire required for this study in accordance with the questionnaire design criteria. The design work was done in accordance with the questionnaire design criteria. The scale involves four dimensions, namely, physical environment, social environment, emotional environment, and cultural environment, with questions such as ‘My Chinese learning classroom has appropriate lighting and feels comfortable.’‘My Chinese teacher is able to give me positive feedback on my learning.’‘I have a multicultural background in learning Chinese.’etc. comprising a total of 24 questions. The Cronbach's alpha (Cronbach's coefficient) of the scale in this study was 0.823.

Second, Chinese language acquisition. In this study, the measurement of international Chinese learners' Chinese language acquisition was based on the Self-Assessment Scale for Intermediate Chinese Learners Wang Jimin(2012:12) and the newly released International Standards of Chinese Language Proficiency, as well as other recent research findings on Chinese language acquisition and international Chinese language education. The questionnaire was designed according to the criteria for questionnaire design. The scale involves four dimensions: listening acquisition, speaking acquisition, reading acquisition, and writing acquisition, and consists of 20 questions. Among them, the questions in the listening acquisition dimension include ‘I can understand daily conversations and simple verbal instructions in Mandarin.’‘I can understand the main content of TV or radio programmes in Mandarin.’ The questions in the Oral Language Acquisition Dimension include ‘I can express my ideas and opinions in fluent and natural spoken language.’‘I am able to participate in everyday conversations and adapt to different social situations.’ The Reading Acquisition

Dimension includes five questions, including ‘I can read and understand simple articles, announcements or notices in Putonghua.’‘I can extract key information from articles in Mandarin and answer related questions.’ The Writing Acquisition Dimension includes five questions, including ‘I can write Chinese characters in Putonghua with fluent strokes.’‘I can use Mandarin to communicate in simple written form.’ and five other questions. The Cronbach's alpha for this scale in this study was 0.753.

Research Findings

1. An analysis of the correlation between learning atmosphere, Chinese language acquisition and positive psychological qualities

Table 1 shows the correlation analyses regarding gender, grade level, learning atmosphere, Chinese language acquisition, and positive psychological quality variables in this study. Among them, learning atmosphere is significantly and positively correlated with international Chinese learners‘ positive psychological quality ($r=0.469$, $p<0.01$) and Chinese language acquisition ($r=0.326$, $p<0.01$); international Chinese learners’ positive psychological quality is significantly and positively correlated with Chinese language ($r=0.441$, $p<0.01$), which provides the basic support for this paper's hypotheses testing. Moreover, there is no correlation between the gender of international Chinese learners and grade level ($r = -0.033$, $p > 0.05$)

	sex	grade	learning atmosphere	positive psychological quality	Chinese language acquisition
sex	1				
grade	-0.033	1			
learning atmosphere	-0.017	-0.025	1		
positive psychological quality	0.036	0.132	0.469**	1	
Chinese language acquisition	-0.004	0.023	0.326**	0.441**	1

Figure, /1/ Correlation analysis between learning atmosphere, Chinese language acquisition and positive psychological quality

2. Correlation analysis between learning atmosphere and Chinese language acquisi tion dimensions

Table 2 shows the correlation analyses of the dimensional variables of physical environment, social environment, emotional environment, cultural environment and the dimensional variables of Chinese language acquisition, listening ability, speaking ability, reading ability, and writing ability, with respect to the learning climate. There was no significant correlation between the physical environment and the social environment ($r = -0.023$, $p > 0.05$), the emotional environment ($r = 0.056$, $p > 0.05$), and the cultural environment ($r = 0.042$, $p > 0.05$), and between the social environment and the emotional environment ($r = -0.045$, $p > 0.05$), and the cultural environment ($r = -0.086$, $p > 0.05$) There was no significant correlation, nor was there a significant correlation between the affective environment and the cultural environment

(r = 0.053, p > 0.05). Significant correlations existed between the physical environment and the international Chinese learners‘ listening ability (r = 0.365, p < 0.01), speaking ability (r = 0.345, p < 0.01), reading ability (r = 0.576, p < 0.01), and writing ability (r = 0.334, p < 0.01), and between the social environment and the international Chinese learners’ listening ability (r = 0.528, p < 0.01), speaking ability (r = 0.245, p < 0.01), reading ability (r = 0.469, p < 0.01), and writing ability (r = 0.326, p < 0.01), and there was a significant correlation between the affective environment and the international Chinese language learners' listening ability (r = 0.368, p < 0.01), speaking ability (r = 0.443, p < 0.01), reading ability (r = 0.215, p < 0.01), and writing ability (r = 0.365, p < 0.01), and there is a significant correlation between the cultural environment and international Chinese learners' listening ability (r = 0.524, p < 0.01), speaking ability (r = 0.563, p < 0.01), and reading ability (r = 0.361, p < 0.01), and writing ability (r = 0.236, p < 0.01) were significantly correlated with each other. The p-values of international Chinese learners' listening ability, speaking ability, reading ability, and writing ability are all greater than 0.05 among each other, so there is no significant correlation among them. It provides basic support for the hypothesis testing of this paper.

	physical environment	social environment	emotional environment	cultural environment	listening ability	oral language ability	reading ability	writing ability
physical environment	1							
social environment	-0.023	1						
emotional environment	0.056	-0.045	1					
cultural environment	0.042	-0.086	0.053	1				
listening ability	0.365**	0.528**	0.368**	0.524**	1			
oral language ability	0.345**	0.245**	0.443**	0.563**	0.423	1		
reading ability	0.576**	0.469**	0.215**	0.361**	0.332	0.453	1	
writing ability	0.334**	0.326**	0.365**	0.236**	0.412	0.256	0.397	1

Figure, /2/Correlation analysis between learning atmosphere and Chinese language acquisition dimensions

3. Correlation analysis between the dimensions of learning climate, positive psychological quality

Table 3 shows the correlation analyses of the dimensional variables physical environment, social environment, emotional environment, and cultural environment regarding learning climate and the dimensional variables cognition, courage, emotion, justice, moderation, and transcendence for international Chinese learners. There is a significant correlation, and there was a significant correlation between social environment and international Chinese learners' cognition (r = 0.426, p < 0.01), courage (r = 0.451, p < 0.01), emotion (r = 0.398, p < 0.01), fairness (r = 0.274, p < 0.01), moderation (r = 0.356, p < 0.01), and transcendence (r = 0.286, p < 0.01), there was a significant correlation between affective environment and international Chinese learners' cognition (r = 0.501, p < 0.01), courage (r = 0.425, p < 0.01), emotion (r =

0.326, p < 0.01), fairness (r = 0.284, p < 0.01), moderation (r = 0.398, p < 0.01), and transcendence (r = 0.403, p < 0.01) There is a significant correlation between cultural environment and international Chinese learners' cognition (r = 0.458, p < 0.01), courage (r = 0.249, p < 0.01), emotion (r = 0.367, p < 0.01), justice (r = 0.419, p < 0.01), temperance (r = 0.356, p < 0.01), and transcendence (r = 0.344, p < 0.01) were significantly correlated with each other. The p-values of the elements of positive psychological qualities of international Chinese learners, cognition, courage, emotion, fairness, moderation, and transcendence, are all greater than 0.05 among each other, and thus they are not significantly correlated with each other. It provides basic support for the hypothesis testing of this paper.

	physical environment	social environment	emotional environment	cultural environment	Cognitively	bravery	affective	fairness	Abstinence	surpass
physical environment	1									
social environment	-0.021	1								
emotional environment	0.056	0.072	1							
cultural environment	0.123	-0.065	0.101	1						
Cognitively	0.423**	0.426*	0.501**	0.458	1					
bravery	0.316**	0.451**	0.425**	0.249**	0.123	1				
affective	0.332**	0.398**	0.326**	0.367**	0.144	0.215	1			
fairness	0.265**	0.274**	0.284**	0.419**	0.201	0.224	0.164	1		
Abstinence	0.501**	0.356**	0.398**	0.356**	0.165	0.136	0.149	0.163	1	
surpass	0.425**	0.286**	0.403**	0.344**	0.138	0.178	0.178	0.158	0.174	1

Figure, /3/ Correlation analysis between the dimensions of learning climate, positive psychological quality

4. Correlation analysis between Chinese language acquisition, positive psychological quality dimensions

Table 4 shows the correlation analyses of the dimensional variables of Chinese language acquisition, listening ability, speaking ability, reading ability, and writing ability, and the dimensional variables of international Chinese language learners, cognition, courage, emotion, fairness, moderation, and transcendence. Among them, the p-values of the dimensional

variables of Chinese language acquisition of international Chinese learners, listening ability, speaking ability, reading ability, and writing ability, were all greater than 0.05, so they were not significantly correlated with each other. There are significant correlations between listening proficiency and international Chinese learners' cognition ($r = 0.236$, $p < 0.01$), courage ($r = 0.451$, $p < 0.01$), emotion ($r = 0.365$, $p < 0.01$), fairness ($r = 0.406$, $p < 0.01$), temperance ($r = 0.441$, $p < 0.01$), and transcendence ($r = 0.324$, $p < 0.01$). There is a significant correlation between oral proficiency and international Chinese learners' cognition ($r = 0.521$, $p < 0.01$), courage ($r = 0.243$, $p < 0.01$), emotion ($r = 0.337$, $p < 0.01$), fairness ($r = 0.546$, $p < 0.01$), moderation ($r = 0.286$, $p < 0.01$), and transcendence ($r = 0.373$, $p < 0.01$) There is a significant correlation between reading proficiency and international Chinese learners' cognition ($r = 0.439$, $p < 0.01$), courage ($r = 0.378$, $p < 0.01$), emotion ($r = 0.419$, $p < 0.01$), fairness ($r = 0.346$, $p < 0.01$), moderation ($r = 0.421$, $p < 0.01$), and transcendence ($r = 0.516$, $p < 0.01$) There is a significant correlation between writing proficiency and international Chinese learners' cognitive ($r = 0.521$, $p < 0.01$), courage ($r = 0.497$, $p < 0.01$), affective ($r = 0.359$, $p < 0.01$), just ($r = 0.424$, $p < 0.01$), temperance ($r = 0.381$, $p < 0.01$), and transcendence ($r = 0.462$, $p < 0.01$) are significantly correlated with each other. It provides basic support for the hypothesis testing in this paper.

	listening ability	speaking ability	reading ability	writing ability	cognitively	bravery	affective	fairness	Abstinence	surpass
listening ability	1									
speaking ability	0.326	1								
reading ability	0.231	0.258	1							
writing ability	0.146	0.176	0.114	1						
Cognitively	0.236**	0.521**	0.439**	0.521**	1					
bravery	0.451**	0.243**	0.378**	0.497**	0.326	1				
affective	0.365**	0.337**	0.419**	0.359**	0.467	0.328	1			
fairness	0.406**	0.546**	0.346**	0.424**	0.442	0.492	0.368	1		
Abstinence	0.441**	0.286**	0.421**	0.381**	0.365	0.365	0.275	0.510	1	
surpass	0.324**	0.376**	0.516**	0.462**	0.601	0.421	0.401	0.227	0.361	1

Figure, /4/ *Correlation analysis between Chinese language acquisition, positive psychological quality dimensions*

Discussion

Learning climate has a positive impact on international Chinese learners' Chinese language acquisition. A positive learning climate includes a favourable physical environment, a supportive social environment, a positive emotional environment and a rich cultural environment. Such a learning climate provides learners with good learning conditions and resources, encourages them to communicate and interact with others, and enhances their motivation and self-confidence. Meanwhile, the rich cultural environment can help learners better understand and apply Chinese knowledge. In short, creating a positive learning environment plays an important role in promoting international Chinese learners' Chinese language acquisition. The four dimensions of learning climate, namely, physical, social, emotional and cultural environments, are discussed below.

On the one hand, the relationship between the physical environment and international Chinese learners' Chinese language acquisition. Focusing on Russian learners, Li Miao Miao (2023:30) study explores how students from this particular cultural background learn Chinese through online learning platforms by practising the ubiquitous learning model. Such a study helps us to better understand the contexts and needs that learners from different countries and cultural backgrounds face when learning Chinese. Zhang Xuetong (2023:46) study focuses on the current situation of corporate involvement in the construction of digital resources for international Chinese language education. Research in this area explores the roles and strategic choices of corporations in promoting international Chinese language education. In the field of phonetics, scholars focus on learners' performance in Chinese speech acquisition. A good physical environment for learning can provide a quiet and comfortable learning space, which is conducive to learners' concentration and learning effectiveness. For example, an environment with proper lighting, ergonomic chairs and tables, and reliable learning equipment and resources can help learners better practice and learn Chinese listening, reading, and writing. On the other hand, the relationship between affective environment and international Chinese learners' Chinese language acquisition. The study by Gan Qian(2022:35) focuses on the difficulties and acquisition of international Chinese learners in learning periphrastic sentences of the Quantitative Component Compound Stacking category, which provides a useful reference for grammar teaching. Researchers are also focusing on the effects of learning environments and teaching methods on Chinese language acquisition. Liu NaRu (2022:28) study delves into online blended learning based on international Chinese catechisms, as well as learners' needs and practices of this learning approach. Wang Bingchun (2022:39) study, on the other hand, focuses on the design of an international Chinese language education platform based on a multifaceted and interactive teaching model, which provides both theoretical and practical support for providing a more interactive learning environment. A positive,

encouraging and supportive affective environment has a positive impact on international Chinese learners' Chinese language acquisition. The affective environment includes emotional interactions and emotional support among family members, classmates, and teachers. When learners feel encouraged, praised and positive, they are more confident and motivated to learn Chinese listening, speaking, reading and writing skills.

In summary, learning atmosphere has an important impact on international Chinese learners' Chinese language acquisition. A good learning climate, including a favourable physical environment, a supportive social environment, a positive emotional environment, and a rich cultural environment, can provide learning resources, motivation, and support to promote learners' improvement in Chinese listening, speaking, reading, and writing skills. Therefore, educators and parents should pay attention to creating and adapting a learning climate that promotes international

References

wang wenbin. (2023). The New Responsibility of Foreign Language Education in International Communication Capacity Building and Mutual Appreciation of Civilisations(in chinese)[J]. *Contemporary Foreign Language Studies*, (04), 5-7+36+161

Wu, Yinghui. (2022). New Dynamics, New Fields and New Methods of International Chinese Language Education(in chinese)[J]. *Journal of Henan University (Social Science Edition)*. 62 (02), 103-110+155.

Yu Jiang & Xing Yu hua. (2023). International Chinese Language Education and Regional Country Studies in the New Era: Mission, Goals and Paths(in chinese)[J]. *Research on International Chinese Language Teaching*, (03), 15-22.

Cui Xiliang&Ding Anqi& Feng Liping. (2023).The Construction of Three Systems of International Chinese Language Education(in chinese)[J]. *Journal of Yunnan Normal University (Teaching and Research of Chinese as a Foreign Language)*, 21 (03), 1-10.

Yan Guangcai. (2021). Information technology revolution and the transformation of education and teaching: reflection and prospect(in chinese)[J]. *Journal of East China Normal University (Education Science Edition)*, 39 (07), 1-15.

Wang, WenJing. (2005) Contextual cognition and learning theory: A development of constructivism(in chinese)[J]. *Global Education Perspectives*,34 (04), 56-59+33.

Liu Da(2020). The latest research results on Chinese language acquisition from a cognitive perspective(in chinese)[J]. *China Publishing*,(23), 71.

Jia Y & Way N & Ling G. (2009). The influence of student perceptions of school climate on socioemotional and academic adjustment: A comparison of Chinese and American adolescents[J]. *Child development*, 80 (5), 1514-1530.

Liang, Jiaru,D. (2023). *A study of the effect of classroom physical environment on primary school students' commitment to IT learning* . College : Southwest University.

Wang Ji-min. (2012). Development and testing of a self-assessment scale of language proficiency for intermediate Chinese learners(in chinese)[J]. *China Exam*,2012 (11), 11-16.

Li Miaomian, D. (2023). *A Practical Study on Ubiquitous Learning Model of International Chinese Language Education for Russian Learners*. College : Liaoning University.

Zhang, Xuetong, D. (2023). *A Survey on the Current Situation and Strategic Options of Enterprises' Participation in the Construction of Digital Resources for International Chinese Language Education*. College :Guangzhou University.

Gan Jian, D. (2022). *A Study on the Acquisition of Periphrastic Sentences of Quantitative Component Compound Stacking Category by International Chinese Learners.* College :Shanghai Normal University.

Wang Bingchun, D. (2022). *Design of International Chinese Language Education Platform Based on Multiple Interactive Teaching Models*.College : Liaoning University.

Liu, Na-Ru, D. (2022). *A survey and analysis of online blended learning demand and teaching practice based on international Chinese catechism*. College :Shandong University.

A Study of Enhancing the Effectiveness on Calligraphy Teaching in International Chinese Language Education

He Guirong and Liu Xu
Krirk University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 65464451@qq.com

****

Abstract

This study explores how to improve the teaching effect of calligraphy in international Chinese education. The research methods of questionnaire, interview and observation were used. The research objects are mainly international students, international Chinese education teachers and calligraphy teachers. 20 teachers of international Chinese education in Guangdong Province were selected for interviews, including 15 full-time teachers and 5 educational administration experts of international Chinese education. 20 calligraphy teachers with many years of experience in teaching calligraphy to foreign students were selected as the interview subjects. A group of 5 students were selected, with a total of 15 groups and 75 students were interviewed. This is a one-to-one in-depth interview for international Chinese education teachers and calligraphy teachers. The interview forms are face-to-face interview and wechat voice interview. International Chinese education students are interviewed in a group, 3-5 people in a small group, the interview format is structured interview. It is found that students are more inclined to the interactive, interesting and cultural teaching mode, compared with the traditional teaching method is more boring. Calligraphy courses should emphasize hands-on practice and interaction between students, incorporate elements of traditional Chinese culture, and involve areas such as history, literature, and poetry. Calligraphy can also be used as a tool of cultural exchange to help students understand Chinese culture more deeply. In the process of teaching, we should attach importance to the shape, structure and artistry of Chinese characters, and combine the artistry of calligraphy and poetry in order to improve the teaching effect. Through the teaching of poems and stories, students' interest and creativity in calligraphy can be stimulated, while cultivating their aesthetic ability and creativity.

Keywords: Enhancing the Effectiveness; Calligraphy Teaching; International Chinese Language Education

Introduction

Chinese civilization has a long history, stretching back more than 5,000 years, and has been constantly blending with different cultures from all over the world. Chinese characters carry the deep cultural heritage of Chinese civilization for thousands of years. The art of Chinese calligraphy, which uses Chinese characters as the object of writing, has accompanied the evolution and development of Chinese character fonts, and has embedded the wisdom of the Chinese people, their philosophy of life, their humanistic spirit and their artistic aesthetics in calligraphy. When foreign learners learn calligraphy, they can discover the wisdom of Chinese people's life in the structural space of Chinese characters, feel the profound humanistic feelings in Chinese culture, and experience the unique aesthetic of the art of calligraphy. The teaching of calligraphy can effectively improve the teaching effect and efficiency of foreign learners' literacy, writing and use of Chinese characters in the teaching practice of international

*Received: June 15, 2024; Revised: June 29, 2024; Accepted: June 30, 2024

Chinese language education; it can deepen foreign learners' understanding of the philosophical thinking of Chinese civilization; it can promote the dissemination of Chinese culture, deepen the connotation of the development of international Chinese language education, and innovate the direction and ideas of development.

Calligraphy is an important part of traditional Chinese culture and an artistic expression of Chinese characters. Calligraphy not only has aesthetic value, but also contains rich historical, philosophical, psychological and socio-cultural information, and is an important carrier and communication medium of Chinese culture (Cui Xiliang, 2019:4). With the development of international Chinese language education, more and more overseas learners have developed a strong interest in calligraphy as a way to learn Chinese language and understand Chinese culture (Gao Feiyan&Yao Jiajun&Zhao jun,2020:107). Therefore, the teaching of calligraphy in international Chinese education has become an area of concern and research (Cui Xiliang, 2019,6). From the 1970s to the early 1990s, during this period, with China's reform and opening up and the increase of foreign exchanges, some overseas colleges and universities and institutions began to offer Chinese language courses and used calligraphy as an auxiliary teaching tool, which was mainly used to cultivate the students' ability to write Chinese characters and their aesthetic sensibilities (Li Xiaodong, 2016 : 78;). The develop ment stage is from the mid-1990s to the beginning of the 21st century, during which period, with the rapid development of Chinese language international education and the diversification of overseas learners' needs, some overseas universities and institutions began to use calligraphy as an independent course or elective, mainly for improving students' cognitive ability in Chinese characters and cultural awareness (Wang Xiaofeng, 2010 : 69). The maturity stage is from the beginning of the 21st century to the present, during which period, with the in-depth promotion of Chinese language international education and the improvement of the level of overseas learners, some overseas colleges and universities and institutions have begun to use calligraphy as a comprehensive teaching content and method, which is mainly used to improve students' calligraphy skills, Chinese character comprehension and cross-cultural communi ca tion skills (Zheng Boren, 2012 : 89).

It is not difficult to find that the teaching of calligraphy in international Chinese language education, through the experience of the beauty of Chinese calligraphy, can enhance foreign learners' identification with Chinese culture, reduce cultural differences, expand the audience of Chinese culture, and achieve the effect of improving the dissemination of Chinese culture. Whether calligraphy teaching is cultural teaching or Chinese character teaching in international Chinese education has been a topic of discussion among many scholars, whether it is in the category of cultural teaching or Chinese character teaching, the research on teaching calligraphy in international Chinese education aims to improve the teaching effect and quality of international Chinese education.

Research Objective

1.To understand teachers' and students' interests and attitudes towards calligraphy in international Chinese language education through the interview method, and to analyse and study the problems of the current teaching activity methods, teachers' qualities, learning difficulties and learning environment;

2. A study to analyse the writing problems of international students in the process of writing calligraphic works through writing observations.

3.Through the questionnaire method, correlation analyses were conducted on the attitudes and learning interests of calligraphy teaching, teaching contents and methods, cultural identity and dissemination, teaching effectiveness and satisfaction, art and fun, and teachers' quality and degree of professionalism.

4. To put forward content suggestions, teaching evaluation and teaching strategy suggestions suitable for teaching calligraphy in international Chinese language education; to enhance foreign learners' Chinese cultural understanding, identification and empathy;

Research Methodology

This research uses interview method, observation method and questionnaire survey method to conduct research, mainly using quantitative research method (questionnaire survey method) and qualitative research method (interview method and observation method) to conduct research, combining quantitative and qualitative research methods to make the resea rch results more valid. The research method design is shown below:

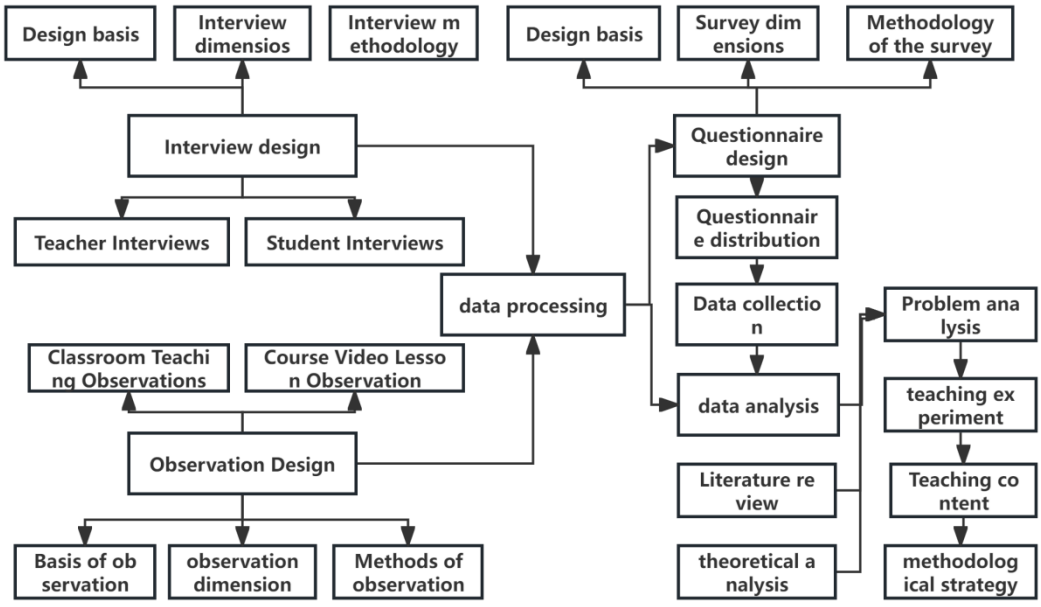

Picture /1/Research design framework

The research subjects are mainly international students, international Chinese education teachers and calligraphy teachers. The in-depth one-on-one interviews with international Chinese education teachers and calligraphy teachers were conducted in the form of face-to-face interviews and voice interviews via WeChat, while the interviews with international Chinese education students were conducted in small groups of 3-5 people, and the interviews were in the form of structured interviews.

In Guangdong Province, 20 teachers specialising in international Chinese language education were selected for interviews, including 15 full-time teachers and 5 experts in academic management of international Chinese language education. The experience of these teachers ranged from 6 to 27 years, and they were all representative. In Guangdong Province, 20 calligraphy teachers were selected for interviews, all of whom had doctoral degrees, the titles of professor, associate professor, and lecturer, and had many years of experience in teaching calligraphy to international students. These calligraphy teachers are typical and representative, so the interview results have high credibility and validity. In South China Normal University, Jinan University, Guangdong University of Foreign Studies, Guangzhou University, and Sun Yat-sen University, based on the source of the students, three groups of five were selected for each school, and a total of 15 groups with a total of 75 students were interviewed.

Classroom teaching observation, selected five universities in Guangdong Province for international Chinese language education students calligraphy courses for classroom teaching observation, each university selected 3 calligraphy classroom teaching, a total of 15 calligraphy classroom teaching for classroom observation.

For the observation of calligraphy writing, a combination of on-site observation and video observation was used, and the clarity, completeness and necessary close-up shots of the videos were guaranteed. 3 calligraphy experts were hired at a later stage to observe and evaluate the video data of students' on-site writing, and the internal consistency of the 3 experts was guaranteed.

The questionnaire survey, using the Questionnaire Star questionnaire survey system, was conducted in Guangdong Province by sharing the QR code of the questionnaire through WeChat, and students scanned the QR code to answer the questionnaire. A total of 552 questionnaires were distributed, and 534 questionnaires were valid, with a validity rate of 96%, which is statistically significant.

Research Scope

3.1 theoretical foundation:

Constructivist teaching theory emphasizes student-centeredness and focuses on students' active learning and knowledge construction. (Gao Lu, 2020:42) believes that teachers should fully stimulate students' interest and motivation in the teaching process, guide them to actively participate in classroom activities, construct their own system of knowledge and skills of calligraphy through hands-on experience and practical operation, and allow students to feel the rhythm and aesthetics of calligraphy in practice, as well as to cultivate their creativity and aesthetic sense. (Yang Wenqi & Chi Chengyuan, 2024:131) argued that in teaching calligraphy in international Chinese education, teachers should respect each student's individuality and learning style, and provide diverse learning resources and paths to meet the needs of different

students. (Lu Xinyao, 2015:176) pointed out that in calligraphy teaching, teachers can help students build a deep understanding of the art of calligraphy by guiding them to observe, analyze and practice actively.(Liu Nian, 2021:64) believes that in calligraphy teaching, teachers can promote students' cognitive processing and information processing by designing rich and varied teaching activities, such as copying, creating, and discussing. (Xu Zihan, 2019:206) pointed out that in calligraphy teaching, teachers can trigger students' emotional resonance by creating emotionally charged teaching situations, such as displaying the works of famous calligraphers of all times and telling the historical stories behind calligraphy. This emotional engagement can stimulate students' interest in learning and make them more actively involved in calligraphy learning.

2. Research design:

The study on the enhancement of the effectiveness of teaching calligraphy in international Chinese language education was conducted by using the interview method, observation and questionnaire, and the subjects of the study are shown in Figure 1 to Figure 5 below:

form	quantities	phD	master's degree	professor	Associate Professor	lecturers	Questionnaire distribution	valid questionnaire
International Chinese Language Teachers	20	12	8	6	7	7	20	20
Calligraphy teacher	20	7	13	6	6	8	20	20

Figure, /1/ Interviews with Teachers Questionnaire Statistical Sheet

form	quantities	male	female	undergraduate student	postgraduate student	Southeast Asia	European	continent	Japan and South Korea	Questionnaire distribution	valid questionnaire
schoolchildren	75	31	44	43	32	23	8	32	12	75	75

Figure, /2/ Interview Student Questionnaire Statistical Sheet

schoolchildren	quantities	Observation Methods
foreign exchange student	5	Writing on the spot

Figure, /3/ Calligraphy Writing Observations

form	questionnaire	valid questionnaire	efficient
questionnaire	552	534	96%

Figure, /4/ Questionnaire fact sheet

3. Questionnaire design:

dimension	encodings	question
Attitude and interest	T1	I have a positive attitude towards teaching calligraphy.
	T2	I am interested in learning calligraphy.
	T3	I believe that the teaching of calligraphy should cover different styles of writing.
	T4	I feel that calligraphy teaching methods should be practical and interactive.
Teaching content and methodology	T5	I believe that the teaching of calligraphy should incorporate elements of traditional Chinese culture.
	T6	I feel that the teaching of calligraphy should involve the correlation of calligraphy with history and literature.
	T7	In the teaching of calligraphy, I believe that the standardisation of strokes and basic skills are very important.
Writing Techniques and Aesthetics	T8	I think it is very useful to appreciate and analyse the works of famous artists in the teaching of calligraphy.
	T9	I believe that calligraphy teaching should cultivate students' aesthetic concepts and appreciation.
	T10	Through teaching calligraphy, I have gained a deeper understanding of Chinese culture.
Cultural identity and communication	T11	I would like to spread my knowledge and skills of calligraphy to others.
	T12	I believe that the teaching of calligraphy in international Chinese language education should focus on cross-cultural communication.
	T13	I think the teaching of calligraphy is helpful for the International Chinese Language Education programme of study.
Teaching Effectiveness and Satisfaction	T14	I am satisfied with the effectiveness and satisfaction of my current calligraphy instruction.
	T15	I think the study of calligraphy is calming and healthy for the body and mind.
Artistic and fun	T16	I believe that the teaching of calligraphy should focus on the cultivation of artistry.

Teaching resources and environment	T17	I think calligraphy teaching should be interesting to stimulate students' interest in learning.
	T18	I feel that calligraphy should be taught in conjunction with other art forms.
	T19	I think having adequate teaching resources and a favourable environment is very important to the teaching of calligraphy.
	T20	I think a combination of online and offline teaching models is beneficial for teaching calligraphy.
	T21	I think it is easier to understand the culture of calligraphy through the path of fans, ceramics, screens, furniture, Chinese paintings and seals.
Teacher quality and professionalism	T22	I believe that the teacher's degree of professionalism and teaching experience have a significant impact on the effectiveness of calligraphy teaching.
	T23	I think teachers should pay attention to the individual differences of students in calligraphy teaching and teach according to their abilities.

Figure, /5/ Questionnaire design form

Research Findings

1. attitude of interest:

The aspect of interest and attitude contains statistics on various aspects such as hobby, feeling of writing experience, feeling comfortable, continuing to learn, and being interested in Chinese culture because of calligraphy. This is shown in **Picture 1** below:

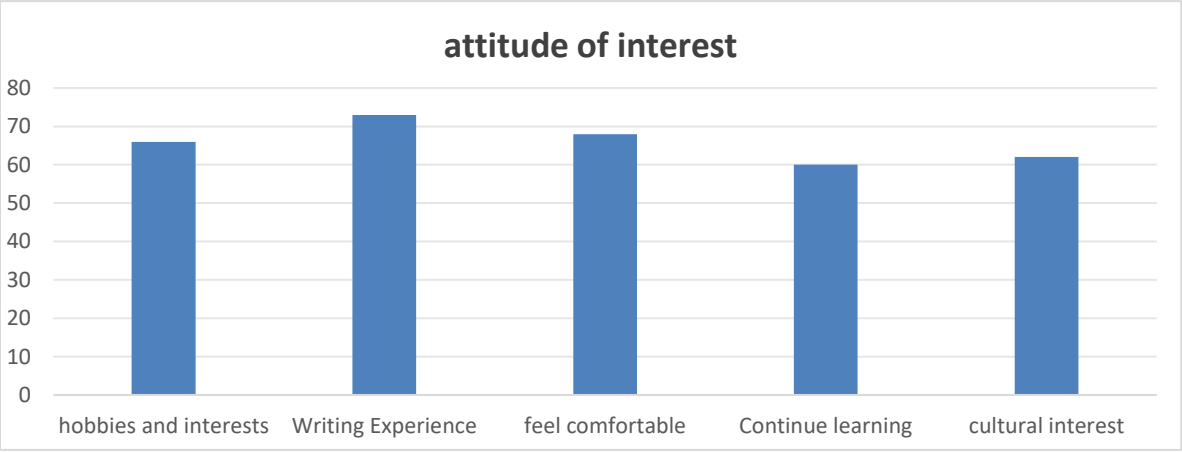

Picture /2/attitude of interest.

Among them, 66 people were interested in calligraphy, accounting for 88%, 73 people, accounting for 97%, had a good experience in the writing experience, 68 people, accounting for 90%, produced a feeling of comfort after practicing calligraphy, 60 people, accounting for 80%, 60 people, accounting for 80%, because of contact with the calligraphy of Chinese culture to produce an interest in 62 people, accounting for 82%, mainly through the calligraphy works of the work of the poetry study The main reason is that they are interested in learning the poems in the works through the works of calligraphy.

2. Methods of teaching activities:

In terms of classroom teaching, interactive, fun, and cultural lesson activities are designed to be more popular with foreign learners, while traditional teaching methods make it difficult for students to learn calligraphy. In the traditional way of teaching, it is more difficult for foreign learners to understand the use of brushes, which we often refer to as strokes. There are also stroke order and structure, which are difficult for foreign learners to learn calligraphy and Chinese characters. However, students learnt calligraphy more efficiently in classrooms that were more fun, interactive and culturally appropriate. Students' popular teaching styles were 31% fun, 28% interactive, 26% cultural and 15% traditional. This is shown in **Picture 2** below:

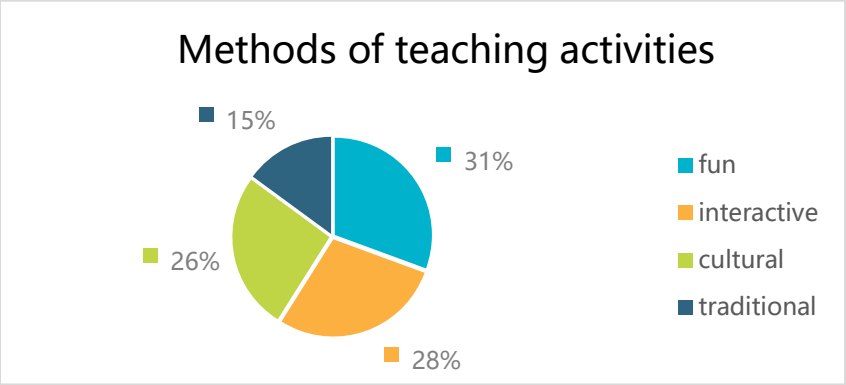

Picture /3/Methods of teaching activities

3. Teacher quality:

Foreign learners‘ requirements for calligraphy teachers’ qualities focus on language expression, calligraphy level, literary literacy, teaching level, and personal temperament. Of these, 17 per cent were language expression, 23 per cent were calligraphy skills, 22 per cent were literary literacy, 20 per cent were teaching skills, and 18 per cent were personal temperament.This is shown in **Picture 3** below:

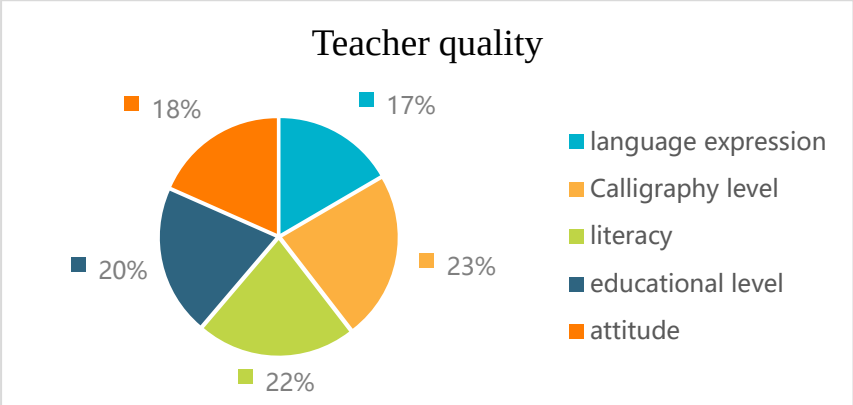

Picture /4/Teacher quality

4. learning difficulty:

Foreign learners have difficulties in learning calligraphy, mainly focusing on brushwork, strokes, structure, aesthetics, and the difficulty in fonts is in Running Script and Cursive Script. Among the foreign learners' difficulties in learning calligraphy, 16 per cent were in penmanship, 13 per cent in strokes, 21 per cent in structure, 19 per cent in aesthetics, 15 per cent in running script and 16 per cent in cursive script.This is shown in **Picture 4** below:

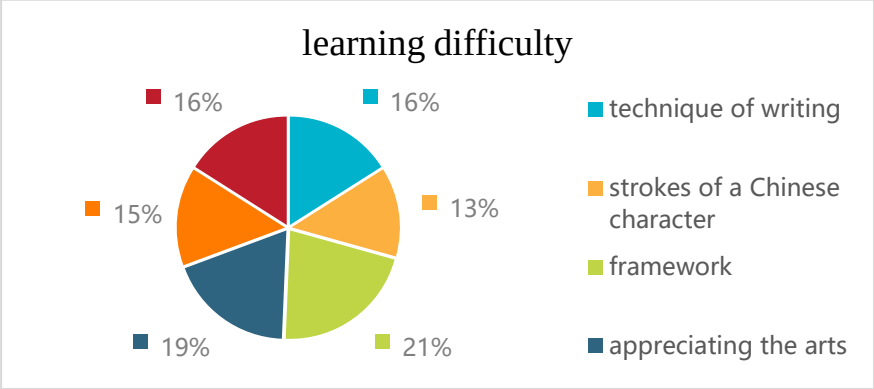

Picture /5/learning difficulty

5. learning environment:

The learning environment in which foreign learners learn calligraphy focuses on club activities, calligraphy exhibitions, calligraphy competitions, activity atmosphere, and communication and interaction. Among them, club activities accounted for 18 per cent, calligraphy exhibitions for 17 per cent, calligraphy competitions for 20 per cent, activities for 24 per cent, and communication and interaction for 21 per cent.This is shown in **Picture 5** below:

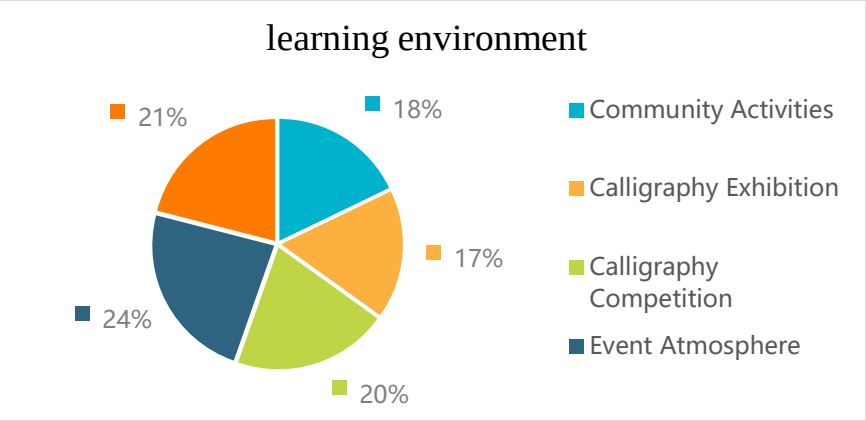

Picture /6/learning environment

6. Observations on Writing:

For the five students taken, line writing was observed and three members of the Chinese Calligraphers Association were asked to act as judges for the calligraphy assessment. The results of the average score scores are as follows:

serial number	sports event	strokes of a Chinese character（20mark）		framework（20mark）		rule（20mark）		the feeling of writing（40 mark）
		similarity（10mark）	technique of writing（10mark）	accuracy（10mark）	well-distributed（10mark）	neatly（10mark）	unify（10 mark）	
1	mark	6	4	6	5	6	5	26
2		5	3	7	6	6	7	34
3		7	4	7	4	7	5	28
4		5	5	6	7	6	6	23
5		6	4	6	6	5	6	23

Through writing observation, it was found that foreign learners basically mastered the use of brushes; they could write complete strokes according to the rules; they were not proficient enough and their writing speed was slower; their strokes were basically in place but their precision was insufficient; they mastered fewer strokes in running script and cursive script. Stroke order is correct, structure is basically correct; less understanding of the flat and even distribution of strokes and the method of combining radicals; less understanding of structural retraction, emptiness and reality. The form of works is relatively single. Fewer fans, hand scrolls, couplets, etc.; the relationship between the main text and the inscription is basically correct, but the inscription is in a single font and lacks the richness of the work; the name seal is basically correct, but there is less understanding of the rules for the use of other seals.

7. relevance analysis:

sports event	average value	ST	T1	T2
T1	4.18	0.89	1	
T2	4.08	0.93	0.70**	1
* p<0.05 ** p<0.01				

Figure, /6/ Analysis of the Correlation between Attitude and Learning Interest in Teaching Calligraphy

By comparing the Pearson's correlation coefficient (0.70**) between T1 and T2, we can conclude that there is a significant positive correlation between an individual's attitude towards teaching calligraphy and his interest in learning calligraphy. This means that the more positive an individual's attitude towards teaching calligraphy, the more interested he is in learning calligraphy. People with positive attitudes towards teaching calligraphy may be better able to appreciate the artistic value and cultural connotation of calligraphy, thus stimulating interest in learning calligraphy. In addition, positive affective attitudes tend to make people more willing to invest time and energy in gaining a deeper understanding and mastery of a particular skill or knowledge. There was a significant positive correlation between individuals' attitudes towards teaching calligraphy and their interest in learning calligraphy. This finding has important implications for this study, suggesting that we should focus on developing students' positive attitudes in teaching calligraphy in order to enhance their learning interest and effectiveness. It also suggests that we should further explore how to translate positive attitudes towards learning into actual learning behaviours and skill enhancement.

sports event	average value	ST	T3	T4	T5	T6
T3	4.34	0.82	1			
T4	4.43	0.75	0.73**	1		
T5	4.51	0.74	0.71**	0.77**	1	
T6	4.47	0.76	0.63**	0.73**	0.76**	1
* p<0.05 ** p<0.01						

Figure, /7/ Instructional and content relevance analyses

According to the Pearson correlation coefficient matrix, we can see the correlation between T3, T4, T5 and T6. Where * denotes p<0.01 and denotes p<0.05. for the teaching of calligraphy tends to believe that the teaching methods of calligraphy should focus on practice and interaction, that the teaching of calligraphy should incorporate elements of traditional Chinese culture, and that the teaching of calligraphy should involve associations with history, literature, poetry, and so on. For the view of calligraphy teaching methods, people who think that they should focus on practice and interaction are also more inclined to think that calligraphy teaching should incorporate elements of traditional Chinese culture, as well as that calligraphy teaching should involve associations with history, literature, poetry, and so on.

sports event	average value	ST	T7	T8	T9
T7	4.44	0.77	1		
T8	4.42	0.77	0.74**	1	
T9	4.44	0.78	0.78**	0.85**	1
* p<0.05 ** p<0.01					

Figure, /8/Analysis of the correlation between writing techniques and aesthetics

According to the Pearson correlation coefficient matrix, we can see the correlation between T7, T8 and T9. There is a significant correlation (r=0.78**) for 'I believe that the teaching of calligraphy should cultivate students' aesthetic concepts and appreciation', indicating that it is very important to cultivate students' aesthetic concepts and appreciation while emphasising the normality of the strokes and basic skills. There is a significant correlation (r=0.74**) between 'In the teaching of calligraphy, I believe that the normality and basic skills of strokes are very important', implying that appreciating and analysing the works of famous artists has a positive impact on improving students' stroke normality and skills. In the teaching of calligraphy, stroke normality, basic skills, appreciation of famous works and the development of students' aesthetic concepts and appreciation are interrelated. Teachers should pay attention to the combination of these aspects in the teaching process in order to comprehensively improve students' calligraphy skills and aesthetic qualities.

sports event	average value	ST	T10	T11	T12
T10	4.42	0.78	1		
T11	4.40	0.80	0.79**	1	
T12	4.41	0.77	0.75**	0.77**	1
* p<0.05 ** p<0.01					

Figure, /9/Analysis of the correlation between cultural identity and communication

According to the Pearson correlation coefficient matrix, we can see the correlation of T10, T11, and T12. There is a significant positive correlation (r=0.79, p<0.01) between students' deeper understanding of Chinese culture through calligraphy teaching and their willingness to spread the knowledge and skills they have learnt about calligraphy to others, which implies that the teaching of calligraphy can deepen the students' understanding of Chinese culture, and then stimulate their willingness to share the knowledge and skills they have learnt to others. Similarly, there was a significant positive correlation (r=0.75, p<0.01) between students' perceptions that the teaching of calligraphy should focus on intercultural communication and their in-depth understanding of Chinese culture, suggesting that the emphasis on intercultural communication can promote students' in-depth understanding of Chinese culture. The results of the Pearson's correlation coefficient matrix suggest that the

importance of teaching calligraphy in international Chinese language education lies not only in the transfer of skills and knowledge, but also in serving as a bridge for cross-cultural communication, which can help students to gain a deeper understanding of the Chinese culture and at the same time stimulate their willingness to share what they have learnt and the skills they have acquired.

sports event	average value	ST	T13	T14	T15
T13	4.41	0.77	1		
T14	4.10	0.98	0.62**	1	
T15	4.43	0.79	0.77**	0.61**	1
* p<0.05 ** p<0.01					

Figure, /10/Correlation Analysis of Teaching Effectiveness and Satisfaction

According to the Pearson correlation coefficient matrix, we can see the correlation between T13, T14, and T15. There is a significant positive correlation ($r=0.77$, $p<0.01$) between 'I think that teaching calligraphy is helpful for professional learning of international Chinese education' and 'I think that learning calligraphy can bring peace, physical and mental health'. This suggests that the more students perceived calligraphy teaching as helpful for professional learning, the more they tended to believe that calligraphy learning leads to calmness and physical and mental health. There was a significant positive correlation ($r=0.61$, $p<0.05$) between 'I am satisfied with the effectiveness and satisfaction of the current teaching of calligraphy' and 'I believe that the study of calligraphy brings calmness and physical and mental health'. This means that the more satisfied students are with the effectiveness and satisfaction of calligraphy teaching, the more inclined they are to believe that learning calligraphy brings peace and physical and mental health.

sports event	average value	ST	T16	T17	T18
T16	4.40	0.78	1		
T17	4.41	0.79	0.80**	1	
T18	4.43	0.75	0.84**	0.84**	1
* p<0.05 ** p<0.01					

Figure, /11/Analysis of the correlation between artistry and fun

According to the Pearson correlation coefficient matrix, we can see the correlation between T16, T17, and T18. There is a highly significant correlation ($r=0.84^{**}$, $p<0.01$) between the view that calligraphy teaching should emphasise the development of artistry and the view that calligraphy teaching should combine calligraphy with other art forms. This suggests that those who argue for an emphasis on artistry in teaching calligraphy are more inclined to teach calligraphy in combination with other art forms. This combination may help students better understand and appreciate the artistic value of calligraphy and enhance teaching

effectiveness. There was a highly significant correlation (r=0.84**, p<0.01) between the view that teaching calligraphy should be fun and the belief that teaching calligraphy should combine calligraphy with other art forms. This means that those who believe that teaching calligraphy should be fun are more inclined to combine calligraphy with other art forms. This combination may help to stimulate students' interest in learning and increase their involvement and engagement in the learning process. There was a significant correlation (r=0.80**, p<0.05) between teaching calligraphy should focus on the development of artistry and the belief that teaching calligraphy should be fun. This suggests that emphasising the cultivation of artistry and enhancing the fun aspect of teaching calligraphy are not mutually exclusive but complementary. It may be easier to guide students to deeper understanding and appreciation of the artistry of calligraphy through a fun approach to teaching.

sports event	average value	ST	T19	T20	T21
T19	4.44	0.73	1		
T20	4.32	0.82	0.68**	1	
T21	4.42	0.77	0.80**	0.77**	1
* p<0.05 ** p<0.01					

Figure, /12/Analysis of the relevance of teaching resources to the environment

According to the Pearson's correlation coefficient matrix, we can see the correlation between T19, T20 and T21. The correlation coefficient between the statement ‘Adequate teaching resources and a good environment are very important for teaching calligraphy’ and ‘I think the combination of online and offline teaching modes is beneficial for teaching calligraphy’ is 0.68 with p<0.05, indicating that there is a significant positive correlation between the two. There is a significant positive correlation between the two. This implies that good teaching resources and environment may support the implementation of the combined online and offline teaching mode, which may help to improve the effectiveness of calligraphy teaching. The correlation coefficient between ‘Having enough teaching resources and a good environment is very important for teaching calligraphy’ and ‘I think it is easier to understand the culture of calligraphy through the paths of fans, ceramics, screens, furniture, Chinese paintings, seals, etc.’ is 0.80 and p<0.01, indicating that there is a significant positive correlation between the two. 0.01, indicating a highly significant positive correlation between the two. This suggests that students or teachers are more likely to find it beneficial to understand the culture of calligraphy through other cultural vehicles when the teaching resources and environment are highly valued. The correlation coefficient between ‘I think the combination of online and offline teaching modes is beneficial for teaching calligraphy’ and ‘I think it is easier to understand the culture of calligraphy through paths such as fans, ceramics, screens, furniture, Chinese paintings, seals, and so on’ is 0.77 with p<0.01, indicating that there is a positive correlation between the two. 0.01, indicating a highly significant positive correlation between the two. This suggests that those who find the combination of online and offline teaching modes beneficial

are also more inclined to deepen their understanding of calligraphy culture through other cultural vehicles.

sports event	average value	ST	T22	T23
T22	4.48	0.73	1	
T23	4.51	0.72	0.81**	1
* p<0.05 ** p<0.01				

Figure, /13/Analysis of the correlation between teacher quality and professionalism

According to the Pearson's correlation coefficient matrix, we can see the correlation between T22 and T23. By collecting data and calculating the Pearson's correlation coefficient, it can be seen that the item ‘I think that the teacher's professionalism and teaching experience have an important influence on the effectiveness of calligraphy teaching’ is significantly correlated with the item ‘I think that teachers should pay attention to the individual differences of students in calligraphy teaching and teach according to the students’ abilities. The item ‘I feel that teachers should pay attention to individual differences in teaching calligraphy and teach students according to their abilities’ was significantly correlated with ‘I feel that teachers should pay attention to individual differences in teaching calligraphy and teach students according to their abilities’ ($r=0.81^{**}$, $p<0.01$). This means that teachers‘ degree of professionalism and teaching experience not only directly affect the teaching effect, but also further affect the teaching effect by influencing the teachers’ attention to students' individual differences. In terms of specific values, the mean value of teachers' degree of professionalism and teaching experience is 4.48, and the standard deviation is 0.73, showing a high level of agreement. Meanwhile, the mean value of teachers' attention to individual student differences was 4.51 with a standard deviation of 0.72, also showing a high level of agreement. This indicates that most of the respondents agreed that teachers' degree of professionalism and teaching experience have an important influence on teaching effectiveness and that teachers should pay attention to individual differences of students in teaching.

Discussion

In the area of calligraphy teaching in international Chinese language education, the important position and role of calligraphy teaching in Chinese language education are mainly elaborated from the perspectives of the purpose, significance and value of calligraphy teaching, and some basic teaching principles and methods are proposed . There is a lack of differentiated analyses and targeted teaching design for different levels and types of Chinese learners. Existing studies tend to look at Chinese learners as a whole, ignoring their differences in Chinese language proficiency, cultural background, learning motivation, interests and hobbies, resulting in a lack of individualisation and flexibility in calligraphy teaching. Fewer studies involve the research of calligraphy teaching theory and teaching model, which makes the current calligraphy teaching in international Chinese language education follow the domestic calligraphy teaching methods and approaches, without teaching according to the characteristics of international Chinese language education and the actual needs of foreign learners, and the lack of research and analysis on the teaching characteristics of calligraphy teaching in international Chinese language education, which makes the teaching of calligraphy in international Chinese language education lack of special characteristics, resulting in the lack of special characteristics of

calligraphy teaching in international Chinese language education, which leads to the lack of individuality and flexibility in teaching of Chinese characters, learning motivation and interests. The lack of research and analysis on the teaching characteristics of calligraphy teaching in international Chinese language education makes the teaching of calligraphy in international Chinese language education lack special characteristics, resulting in the lack of significant effect of calligraphy teaching in international Chinese language education on teaching Chinese characters and culture.

1. Suggested Strategies for Teaching the Artistry of Chinese Character Calligraphy Chinese characters are a unique writing system, which is not only a way of language expression, but also an art of culture. The form, structure, sound and meaning, and calligraphy of Chinese characters all contain deep cultural connotations and aesthetic values.

1.1 Teaching kanji using the art of kanji form.

The forms of Chinese characters were created by methods such as pictograms, references, huiyi, and xingyi, and they reflect ancient people's observations and reflections on the natural world and social life. The forms of Chinese characters are rich in variations and development. The evolution process and stylistic features of Chinese characters can be seen in the different fonts, such as oracle bone script, jinwen, seal script, official script, regular script, running script and cursive script.

1.2 Teaching Chinese Characters Using Their Structural Art

The structure of Chinese characters is made up of radicals and biwangs, which determine how Chinese characters are classified and found. The structural art of Chinese characters is mainly reflected in two aspects: firstly, the balance and coordination between radicals, such as left-right structure, up-down structure, inside-outside structure, etc.; and secondly, the meaning and phonetic relationship between radicals, such as homophonic, homophonic, and harmonic puns. The structural art of Chinese characters makes them logical and interesting.

1.3 Teaching Chinese Characters Using Their Phonetic Art

The art of sound and meaning of Chinese characters is mainly embodied in two aspects: firstly, the coordination between sound and meaning, such as rhymes, jingles, hiatus, and so on; secondly, the complementation between sound and meaning, such as elephants, anthropomorphisms, metaphors, and so on. For example, ‘the heart is like a knife cutting’ is a simile, using figurative language to express the feeling of heartache.

2. Suggested Strategies for Teaching the Artistry of Chinese Calligraphy and Poetry

There are many common features and rules between calligraphy and poetry, such as structure, rhythm, rhyme, mood and chiaroscuro, etc. They can draw on and inspire each other to improve the students' artistic level and aesthetic realm, thus enhancing the quality of teaching and learning in international Chinese language education.

2.1 Teaching using the structure of calligraphy and poetry.

The structure of calligraphy refers to the rules of shape, size, position and arrangement of fonts, which determines the overall effect and beauty of a calligraphic work. The structure of poetry refers to the rules of syntax, metre, counterpoint, rhyme, etc., which determines the sound and meaning of poetic works. Calligraphy and poetry both require certain principles and methods to be followed in terms of structure, but they also need to be flexibly varied according to different styles and emotions, so as to achieve the effect of harmony and unity, yet rich in variations. For example, in Wang Xizhi's ‘Lanting Collection Preface’, the

four characters ‘Yonghe nine years’, the shape of the characters is upright but not constrained, the strokes are stretching but not scattered, the chiaroscuro is vivid but not pompous, and the charisma is elegant but not cold. In Li Bai's ‘Wine to be drunk’, the sentence ‘Don't you see the water of the Yellow River coming from the sky’ is concise but not bland, the mood is bold but not exaggerated, the emotion is impassioned but not out of order, and the flavour is rich but not overdone.

2.2 Teach using the chiaroscuro of calligraphy and poetry.

Calligraphers choose different styles, strokes, layouts and other means to express different styles, temperaments, emotions and other characteristics according to different times, regions, occasions, subjects and other factors. Poets choose different genres, metres, rhetoric and other techniques to express different thoughts, interests, imagery and other contents according to different themes, emotions, objects, backgrounds and other factors. The chiaroscuro of calligraphy refers to the individual style and spiritual temperament shown or conveyed by the calligraphic works, which determines the individuality and glamour of the calligraphic works. Charm of poetry refers to the personal sentiment and cultural taste expressed or embodied in poetic works, which determines the personality and elegance of poetic works. For example, Yan Zhenqing's ‘Manuscript of Offering to Nephew’ follows the legal style of running script and at the same time makes a breakthrough, showing the feelings of grief and anger. According to different themes, emotions, objects, backgrounds and other factors, poets choose different genres, metres, rhetoric and other techniques to express different ideas, interests, imagery and other contents. For example, Su Shi's ‘Former Red Cliff Fugue’ uses a variety of rhetoric such as simile, personification, and prose, and combines the characteristics of prose and poetry, following the rules of the fugue style while at the same time innovating to show the grandeur of the atmosphere. Calligraphy and poetry both have varied artistic charms, with common rules and characteristics as well as individual differences and features.

3. Teaching Chinese Character Stories Using Fun

Chinese characters are a unique writing system that not only records language, but also reflects culture and history. The formation and development of Chinese characters contain many interesting stories, which can help us better understand the connotation and beauty of Chinese characters.

Calligraphers through the ages have continued to explore and innovate in the creation of Chinese characters, forming a variety of styles and schools and leaving behind many fascinating calligraphic stories. ‘Cheng Miao, a minister of Qin Shi Huang, was responsible for the construction of the Alhambra Palace. He found that the popular seal script at that time was too cumbersome and not conducive to recording and conveying governmental orders, so he simplified some of the characters and added some variations based on the structure and strokes of the seal script, and created a new style of calligraphy, namely the official script. With its simplicity, squareness and eye-catching features, the official script was soon adopted by the whole country after the unification of the Qin Dynasty and became the first standardised script in Chinese history. ‘Once, when Xiao He went to a banquet, he saw a plaque hanging in front of the host's house, which read “Zanbu Waiting Mansion”. Xiao He thought that the plaque was too simple and commonplace to match his status and position, so he picked up his brush and added two words on the plaque: ‘Deep Thought’. These two words were written with great vigour, meaning that although he was highly successful, he still thought deeply and was not

arrogant. This plaque became the symbol of Xiao He's residence, and was called the ‘Plaque of Deep Thoughts’ by later generations.

4. Teaching Using Poetry Stories for Fun

How to stimulate students' interest and creativity in teaching calligraphy is an important and challenging issue. In my opinion, using poems and stories to guide students to learn calligraphy is an effective and interesting method.

Poetry stories are the essence of Chinese culture. They are rich in both content and beautiful language, which can stimulate students' imagination and feelings. Through reading and appreciating poetic stories, students can learn about the historical background, characterisation and emotional changes behind the calligraphic works, thus increasing their understanding and appreciation of the calligraphic works. At the same time, poetic stories can also provide students with inspiration and materials for them to give free play to their thoughts and emotions in their calligraphy creations. For example, let students read Li Bai's Silent Night Thoughts to understand the poet's homesickness, and then write their thoughts about their hometowns in cursive or running script; or let students read Su Shi's Songs in the Key of Water to understand the poet's bold and uninhibited character, and then write their attitudes towards life in wild cursive or clerical script.

5. Teaching with the Fun of Calligraphy Stories

Calligraphy stories refer to historical events, legendary figures, artistic creations and so on related to calligraphy, which can not only show the calligrapher's personality style, thoughts and feelings, artistic achievements and so on, but also add fun and charm to calligraphy. In the teaching of Chinese calligraphy, calligraphy stories are an effective teaching method that can arouse students' interest and attention, cultivate their aesthetics and creativity, and improve their calligraphic skills and cultural cultivation.

Calligraphy stories can help students understand and appreciate calligraphers and calligraphic works. For example, Su Shi was an outstanding literati painter and calligrapher during the Northern Song Dynasty, and he was good at cursive writing, which is characterised by boldness and exuberance, grandeur, infinite variations and individuality.

Calligraphy stories can stimulate students' interest and enthusiasm in calligraphy. For example, Chu Suiliang was a famous calligrapher in the Tang Dynasty, he was good at regular script, especially small regular script, and his small regular script was known as ‘the best in the world’. Chu Suiliang loved to write since he was a child, he used to practice writing on the mud with bamboo sticks, and later used a brush to write on paper, he often forgot to eat and sleep when he wrote, and even forgot his own name. By telling the story of Chu Sui Liang's diligence and concentration, students can feel the charm and fun of calligraphy, as well as the effort and perseverance needed to learn calligraphy.

Calligraphy stories can cultivate students' aesthetics and creativity. For example, Liu Gongquan was an outstanding calligrapher in the Tang Dynasty, who specialised in official and regular scripts. His official script is characterised by its majesty, robustness, grandeur, variety and individuality. By describing the form and content of the Xuan Secret Pagoda Stele, students can feel the creativity and wisdom of Liu Gongquan, as well as the artistic value and historical significance of the Xuan Secret Pagoda Stele.

References

Cui Xiliang (2019). Chinese calligraphy and Chinese language international education (in chinese). *Calligraphy Education,* (02),4-9.

Gao Feiyan & Yao Jiajun & Zhao Jun (2020). Research on the multiple and three-dimensional overseas teaching mode of calligraphy(in chinese). *China Ethnic Expo. (20),* 107-108.

Gao Lu (2020). *Research on procedural practice teaching based on constructivism and activity theory.* Beijing. Arms Industry Publishing House.

Li Xiaodong (2016). The spread and influence of Chinese calligraphy in the West(in chinese). *Fine Arts Research, (2),* 76-83.

Liu Nian (2021). An attempt to integrate calligraphy education into Chinese language teaching in American universities and the design of development(in chinese). *University Calligraphy. (05),* 63-67.

Lu Xinyao (2015). The application of teaching Chinese calligraphy in teaching Chinese as a foreign language(in chinese). *Journal of Southeast University (Philosophy and Social Science Edition). (S2),* 176-177.

Wang Xiaofeng (2010). The spread and reception of Chinese calligraphy in Europe(in chinese). *Art Observations,* (9), 68-71.

Xu Zihan (2019). *Research on the Theory of Context in Chinese Traditional Art.* Doctoral dissertation,.College：Southeast University.

Yang Wenqi & Chi Chengyuan. (2024). Research on the development path of foreign calligraphy teaching in the context of international Chinese language education(in chinese).*Journal of Fujian Technical Teachers College. (01),* 128-136.

Zheng Boren (2012). An experimental study of teaching and practice of calligraphy course in Chinese as a foreign language. *Journal of Southwest Jiaotong University (Social Science Edition). (04),* 87-92.

Roots and Emergence of Trumpet Jazz Music Education

Yan Ruochi,
Nicha Pattananon and Nopadon Poonsawat
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

****

Abstract

The history of jazz trumpet education is deeply intertwined with the evolution of jazz music itself. Jazz trumpet has played a pivotal role in shaping the genre's expressive and improvisational characteristics. In the early 20th century, pioneers like Louis Armstrong and Bix Beiderbecke laid the foundation for jazz trumpet techniques and styles. As jazz evolved, trumpet players such as Dizzy Gillespie, Miles Davis, and Clifford Brown expanded the possibilities of the instrument through innovative techniques and improvisational approaches. The development of jazz trumpet teaching systems has been influenced by various educational philosophies and pedagogical approaches. In the United States, the jazz education movement gained momentum during the mid-20th century, with institutions like Berklee College of Music and the Juilliard School leading the way. These institutions emphasized a comprehensive curriculum that combined technical proficiency, theoretical knowledge, and improvisational skills. This article presented roots and emergence of trumpet jazz education.

Keywords: Roots and emergence; Trumpet; Jazz Education

Introduction

Most narratives of the history of jazz education seem to reinforce the perceptions of a fundamental distinction between academic and non-academic practices. (Prouty, 2005) explore the development of a historical identity for the field of jazz education, and how this historical narrative speaks to the ways in which the field has emerged as a unique cultural system within higher musical education itself. The research formed part of a larger grant aimed at curricular development at Trinity College of Music. As such (Barratt et. al., 2005) present it as an example of research's potential for immediate impact upon education policy. (Whyton, 2006) begins by examining the politics of music education, the implications of canon forming and icon development in pedagogical practice, and critical attempts to open up the field of study to broader cultural analysis. In this context (Whyton, 2006) suggest that these issues are inherently linked to the nature of the music itself. The author developed a pedagogical model of formation of the foundations of jazz improvisation in the class of the accordion, aimed at effective mastery by the students of the foundations of jazz improvisation and performance and the acquisition of the skills of transcription and orchestration. The contribution was to investigate the relationship between music preference and music education, informal influences (attending classical music concerts and musical theatre productions) and familiarity of music. The argument for the decolonization of higher education spaces, advocating for fuller engagement with the jazz genre and positioning it to better shape and influence the minds and bodies of burgeoning dance professionals. Other influential work includes.

* Received: January 14, 2024; Revised: January 27, 2024; Accepted: January 28, 2024

Jazz music, around 1900, it was the perfect place to nurture a burgeoning musical and cultural phenomenon.

Jazz an art form born in the United States at the turn of the 20th century, has transcended borders and cultural boundaries to become a global phenomenon. Nowhere is this cross-cultural exchange more evident than in China, a nation rich in musical heritage and a rising star in the international jazz scene. The integration of jazz music education into China's academic landscape not only highlights the evolving nature of jazz but also showcases the capacity of music to foster cultural understanding and artistic innovation.

Kenneth E. Prouty explore the development of a historical identity for the field of jazz education, and how this historical narrative speaks to the ways in which the field has emerged as a unique cultural system within higher musical education itself (Prouty, 2005).

Jazz, often referred to as America's gift to the world, transcends geographical boundaries, cultural differences, and temporal limitations. Its magnetic rhythm, expressive melodies, and improvisational nature have led to its universal appeal, making it a genre that resonates with people from all corners of the globe. Yet, the reach and influence of jazz extend far beyond its musical notes; it is in the classrooms, conservatories, and educational institutions that the spirit of jazz finds a nurturing home. This dissertation embarks on a journey to explore the significant impact of jazz music education on a global scale—a journey that unveils the transformative power of education and its role in shaping the future of jazz music.

Jazz as a Cultural Mirror: Jazz is more than a genre; it embodies the narratives of societal evolution, cultural shifts, and historical nuances. As jazz emerged in the early 20th century, it provided a musical voice for marginalized communities, serving as a means of self-expression, resilience, and social commentary. Jazz education extends this narrative by enabling students to delve into its history, learning not only about the music itself but also about the context in which it evolved. This contextual understanding enriches the learning experience, encouraging students to critically analyze the socio-political underpinnings of the music and its relevance in today's global society.

Bridging Cultural Divides: The impact of jazz music education transcends national borders, fostering connections between diverse cultures and backgrounds. Through the study of jazz, students engage with the stories and struggles of musicians from various regions and communities. This shared history creates a sense of camaraderie, bridging gaps and fostering cultural exchange. Jazz education often becomes a platform for students from different corners of the world to collaborate, perform, and learn from each other's unique musical perspectives. In doing so, it creates an environment where the harmony of cultural diversity emerges, enriching the experience of both educators and students (Xiang, 2021).

Preservation of Cultural Heritage: Jazz is an ever-evolving art form, and its evolution often stems from a delicate balance between tradition and innovation. Jazz music education plays a pivotal role in preserving cultural heritage by introducing students to the lineage of jazz styles, from New Orleans to bebop, fusion to contemporary expressions. This preservation is not confined to the past; it serves as a foundation upon which students can build their creative explorations. By understanding the roots of jazz, students are equipped with a comprehensive musical vocabulary that empowers them to infuse their compositions and performances with a deep sense of history and authenticity.

The heart of jazz education lies in its encouragement of creative expression. Improvisation, a hallmark of jazz, invites students to step beyond the confines of written music and engage in spontaneous dialogues with fellow musicians. Jazz education fosters an environment where students learn to trust their instincts, take risks, and communicate through their instruments. This emphasis on creative expression extends beyond music, equipping students with skills that are transferable to various aspects of life, from problem-solving to critical thinking.

Jazz music education does not exist in isolation; it responds to contemporary realities and prepares students for the challenges and opportunities of the modern world. As the music industry undergoes rapid technological changes and globalization reshapes artistic landscapes, jazz education adapts accordingly. The integration of digital tools, online collaborations, and cross-genre exploration equips students with skills that align with the demands of a digital age while maintaining the essence of jazz's improvisational spirit.

A Harmonious Global Future: As we delve into the chapters of this dissertation, the significance of jazz music education on a global scale becomes apparent. From bridging cultural divides to preserving heritage, from fostering creative expression to adapting to contemporary realities, jazz education stands as a conduit that connects generations, continents, and cultures. It is a testament to the enduring power of education to shape the artistic narrative of our world and bridge the gap between tradition and innovation. As we journey through the chapters ahead, the symphony of jazz music education reveals its harmonious contribution to a global future where music becomes a universal language that unites, transcends, and inspires.

Cultivating Artistic Excellence: Jazz music education is a crucible for cultivating artistic excellence that resonates on a global stage. Students engage in rigorous training that hones their technical skills, deepens their understanding of musical theory, and refines their ability to communicate through their instruments. This pursuit of excellence is not limited to individual proficiency; it extends to ensemble dynamics, where students learn to collaborate, synchronize, and create harmonious musical conversations. Through rehearsals, performances, and masterclasses, jazz education instills a sense of discipline, dedication, and a pursuit of mastery that transcends geographic boundaries.

A Catalyst for Personal Growth: Beyond the musical realm, jazz music education serves as a catalyst for personal growth and development. The process of learning jazz fosters qualities such as adaptability, resilience, and open-mindedness. As students navigate intricate chord progressions and improvise in real-time, they learn to embrace the unexpected and find beauty in spontaneity. These skills are invaluable in navigating the complexities of an interconnected world where flexibility and creativity are highly prized.

Inspiring Cultural Innovations: Jazz education is not only about replicating established standards; it also inspires students to innovate and contribute to the evolution of the genre. By delving into the techniques of past masters, students gain a foundation from which they can push boundaries, experiment with new sounds, and contribute their unique voices to the jazz narrative. This spirit of innovation is a driving force that propels jazz music forward, ensuring its continued relevance and resonance with contemporary audiences (Spencer, 2013).

Fostering Global Ambassadors: Jazz musicians educated through formal programs often become ambassadors of their craft on a global scale. As they embark on international tours, participate in cross-cultural collaborations, and engage in musical exchanges, these musicians become cultural diplomats, fostering connections and dialogue through their performances. Jazz music becomes a medium through which cultural diplomacy occurs, as audiences are exposed to the diverse perspectives and creative expressions of musicians from various backgrounds.

Education Beyond Borders: The impact of jazz music education extends beyond educational institutions and concert halls. Jazz educators often engage in outreach programs that bring music to underserved communities, youth centers, and socioeconomically disadvantaged areas. These initiatives not only introduce the joy of music to new audiences but also provide opportunities for personal growth, empowerment, and community building. Jazz becomes a catalyst for positive change, transcending geographical boundaries to uplift and inspire individuals from all walks of life.

A Harmonious Global Vision: The global significance of jazz music education is a harmonious vision that resonates across cultures, generations, and continents. It is a melody of collaboration, a chorus of innovation, and a symphony of cultural understanding. As we navigate the chapters ahead, the journey through the world history of jazz music education will unveil the threads that weave this harmonious tapestry. From its roots in the United States to its impact on cultural identity, challenges, and future directions, jazz music education stands as a beacon that shines light on the transformative power of education in shaping the musical landscape of our world.

Roots and Emergence of Jazz Music Education

The early 20th century marked a pivotal moment in the history of jazz music education—a time when the exuberant rhythms of jazz, born in the heart of New Orleans, began to find their way into formal educational settings. This chapter delves into the origins of jazz music education, tracing its journey from the bustling streets of New Orleans to the hallowed halls of academic institutions. By examining the early pioneers, institutions, and challenges faced, we uncover the seeds that blossomed into the global phenomenon of jazz education.

Jazz's Birthplace: New Orleans and the Informal Apprenticeship Model

The rich cultural milieu of New Orleans provided the fertile ground from which jazz music emerged. The city's vibrant blend of African, European, and Caribbean influences resulted in a distinctive musical landscape where improvisation, syncopation, and collective creativity thrived. In the early days of jazz, education was informal and apprenticeship-based, with young musicians learning through hands-on experience, observing and participating in performances alongside seasoned players. This oral tradition laid the foundation for jazz's improvisational ethos.

The charm of jazz music tone and rhythm

The charm of jazz music lies in its unique combination of tone, rhythm, improvisation, and emotional expression. Jazz is a genre that originated in the late 19th and early 20th centuries in African American communities in the United States. It has since evolved into a complex and diverse art form, encompassing a wide range of styles and subgenres. Here's a breakdown of the elements that contribute to the charm of jazz music

Tone and Timbre: Jazz instruments, such as the saxophone, trumpet, piano, double bass, and drums, have distinct timbres that add to the richness of the music. The warm, expressive tones of these instruments, often characterized by techniques like vibrato and bending notes, contribute to the emotional depth of jazz performances.

Rhythm and Groove: Jazz rhythms are intricate and dynamic, often featuring syncopation, swung rhythms, and complex time signatures. The interplay between different instruments creates a rhythmic complexity that invites both musicians and listeners to engage with the music on a deep level. The groove, or the steady and infectious beat, is central to jazz and is often achieved through collaborative improvisation

Improvisation: One of the defining features of jazz is improvisation. Musicians take turns improvising solos, creating melodies and harmonies on the spot. This spontaneous creativity allows for personal expression and showcases the skill and intuition of the performers. Improvisation is a dialogue between musicians, and it keeps each performance fresh and unique.

Emotional Expression: Jazz music has the ability to convey a wide range of emotions, from joy and playfulness to melancholy and introspection. Musicians use techniques like phrasing, dynamics, and articulation to evoke specific feelings, allowing listeners to connect with the music on an emotional level.

Harmony and Chord Progressions: Jazz harmonies are often more complex than those found in other genres. Musicians experiment with extended chords, altered tones, and modal interchange, resulting in harmonically rich and sophisticated progressions. This harmonic complexity adds depth and color to jazz compositions and improvisations.

Freedom and Individuality: Jazz celebrates individuality and artistic freedom. Musicians are encouraged to put their unique stamp on the music, leading to a diverse array of interpretations and performances. This spirit of individual expression is evident in both group improvisations and solo performances.

Cultural Fusion and Evolution: Jazz has always been an evolving genre, absorbing influences from various cultures and musical styles. Over the years, it has incorporated elements of blues, gospel, Latin rhythms, classical music, and more. This fusion of styles contributes to the genre's ever-changing nature and keeps it relevant to new generations of listeners.

Live Performance and Interaction: Jazz thrives in live settings, where musicians can interact with one another and with the audience. The dynamic exchanges between performers create a sense of immediacy and excitement that is unique to jazz concerts.

In essence, the charm of jazz music arises from its ability to blend technical prowess, emotional depth, cultural diversity, and improvisational creativity. It's a genre that invites both musicians and listeners to participate in a musical conversation that is never quite the same twice.

A representative of jazz trumpet music education

One representative figure in the realm of jazz trumpet education is Wynton Marsalis. He is not only a virtuoso trumpeter but also a dedicated educator who has made significant contributions to the promotion and advancement of jazz trumpet playing and education.

Wynton Marsalis's contributions to jazz trumpet education include:

Trumpet Virtuosity: Wynton Marsalis is renowned for his exceptional trumpet playing. He has showcased his technical prowess and expressive capabilities on the trumpet, demonstrating a deep understanding of various jazz styles, from traditional to modern. His performances serve as both inspiration and aspiration for aspiring trumpet players.

Educational Initiatives: Marsalis has been involved in several educational initiatives

aimed at nurturing young jazz talent. He was instrumental in the establishment of the Jazz at Lincoln Center (JALC) program, which offers educational resources, workshops, and performance opportunities for young musicians. JALC's Essentially Ellington High School Jazz Band Competition and Festival has become a prestigious platform for high school jazz bands to showcase their talents.

Teaching and Masterclasses: Wynton Marsalis has conducted masterclasses and workshops at various institutions, including colleges, universities, and music conservatories. His teachings cover a wide range of topics, from trumpet technique and improvisation to jazz history and the cultural significance of the genre. His engaging and informative teaching style has left a lasting impact on many students.

Jazz Pedagogy: Marsalis has authored instructional books and materials focused on trumpet playing and jazz education. His books, such as "Wynton Marsalis on Music" and "Wynton Marsalis' Twelve Ways to Practice," offer insights into his approach to music, practice, and creativity.

Championing Traditional Jazz: While Marsalis is known for his versatility in playing various jazz styles, he has been a strong advocate for preserving and celebrating traditional jazz. He has emphasized the importance of understanding the roots of jazz and its historical context, which is essential for a well-rounded jazz education.

Global Ambassador for Jazz: Through his performances, recordings, and educational efforts, Wynton Marsalis has become a global ambassador for jazz. He has helped elevate the profile of jazz as a vital and dynamic art form that deserves attention and respect.

Wynton Marsalis's dedication to jazz trumpet education has had a profound impact on the next generation of trumpet players and jazz musicians. His commitment to both performance and education has contributed to the continued growth and evolution of the jazz trumpet tradition.

Jazz education in the university system

Many universities offering jazz programs provide comprehensive curricula that cover various aspects of jazz trumpet playing, including technique, theory, improvisation, ensemble playing, and historical context. Improvisation remains a core focus in jazz trumpet education. Students are guidebook through scales, modes, chord progressions, and other improvisational tools to develop their soloing skills. And ensemble playing is central to jazz education. Students participate in jazz combos, big bands, and other ensembles, learning the importance of teamwork, listening, and adapting within a group setting. Students are exposed to a diverse repertoire of jazz standards and compositions. Transcription of solos by iconic jazz trumpet players is a common practice to help students internalize jazz language and style. Universities often employ experienced jazz trumpet educators who are themselves active performers or recording artists. Faculty members bring real-world insights and experiences into the classroom. Jazz trumpet programs often offer one-on-one instruction, allowing educators to tailor their teaching to individual students' strengths, weaknesses, and goals. Modern teaching methods may integrate technology, utilizing digital resources, recording software, and online platforms to enhance learning and practice. Some programs incorporate cultural fusion, integrating traditional music elements from different regions into jazz education, creating a unique and diverse approach. Universities provide students with opportunities to perform at concerts, recitals, and festivals, allowing them to showcase their skills and gain valuable stage experience. Some universities foster international collaborations, inviting guest artists and

educators from different countries to provide a global perspective on jazz trumpet education. Research and Innovation: Faculty members and students may engage in research, contributing to the development of new teaching methods, pedagogical approaches, and innovative techniques. It's important to note that the specifics of jazz trumpet teaching methods can vary widely between universities and regions, influenced by cultural context, available resources, and the expertise of faculty members.

The integration of jazz education into academic settings was not without its challenges. In an era marked by racial segregation and societal prejudices, opportunities for African American musicians to access formal education were limited. The emergence of historically Black colleges and universities (HBCUs), such as Howard University and Fisk University, played a crucial role in offering jazz education to aspiring musicians of color. These institutions provided a nurturing environment where jazz could flourish, even in the face of adversity.

The integration of jazz into academic settings faced initial resistance from those who viewed it as a departure from traditional music education. Jazz was often associated with entertainment and popular culture, leading to skepticism about its educational value. However, the dedication of pioneering educators like Frank Trumbauer and Don Redman contributed to elevating the status of jazz as a serious art form worthy of scholarly attention.

In the 1920s and 1930s, the establishment of jazz programs within universities and conservatories signaled a turning point in jazz education. Institutions such as the University of North Texas and the New England Conservatory began offering formal courses in jazz theory, improvisation, and ensemble performance. These programs helped bridge the gap between the oral tradition of jazz and the structured environment of higher education.

Chapter 1 unearths the roots of jazz music education, revealing a landscape of innovation, resilience, and determination. From the informal apprenticeship model of New Orleans to the early pioneers who championed formal jazz education, a trajectory was set in motion that would shape the global movement of jazz education. As we venture further into this history, we uncover the stories of institutions, educators, and students who propelled jazz education beyond its local origins, creating a legacy that would resonate worldwide.

Trumpet plays a role in jazz music

The trumpet plays a central and vital role in the world of jazz music. Its bright and expressive sound, along with its ability to project over ensembles, makes it a prominent instrument in various jazz styles and settings. Here's how the trumpet contributes to jazz music:

Lead Instrument: In many jazz ensembles, the trumpet often serves as the lead instrument, taking on the role of carrying the melody and leading the musical direction of the group. Trumpet players are responsible for playing the main themes of songs, improvising solos, and guiding the overall sound of the ensemble.

Melodic Expression: The trumpet's distinct sound and agility allow for expressive and lyrical melodies. Trumpet players can convey a wide range of emotions through their playing, from soulful and melancholic to bright and energetic. Their melodic lines often become the focal point of a jazz performance.

Solo Improvisation: Trumpet players are known for their improvisational prowess. During improvised solos, they take the spotlight to create melodies on the spot, responding to the chord progressions and rhythms being played by the rhythm section. Trumpet solos can be both technically impressive and emotionally compelling.

Harmonic Role: In addition to playing melodies, trumpet players contribute to the harmonic structure of the music. They often play chord tones and arpeggios that outline the underlying chord changes, helping to establish the harmony and guidebook other improvising musicians.

Ensemble Dynamics: Trumpet players are crucial in shaping the dynamics and textures of a jazz ensemble. They can play both soft and mellow lines, blending into the ensemble, or they can play with power and intensity, adding excitement and energy to the music.

Styles and Traditions: The trumpet has been an integral part of various jazz styles, from New Orleans and Dixieland jazz to swing, bebop, cool jazz, hard bop, modal jazz, fusion, and beyond. Each style showcases different aspects of trumpet playing, from the lively and syncopated rhythms of early jazz to the complex and harmonically rich lines of bebop and modern jazz.

Innovation and Experimentation: Trumpet players have been at the forefront of jazz innovation and experimentation. They have pushed the boundaries of the instrument by exploring extended techniques, unique timbral effects, and unconventional improvisational approaches.

Collaboration and Interaction: Trumpet players engage in musical dialogues with other members of the ensemble, including saxophonists, pianists, bassists, and drummers. Their interactions contribute to the dynamic nature of jazz performances, where musicians respond to each other in real time.

Overall, the trumpet's versatility, expressive capabilities, and prominent role in ensemble settings make it an essential and iconic instrument in jazz music. Trumpet players have shaped the evolution of jazz through their innovative playing, improvisational skills, and contributions to the genre's rich history.

A representative of jazz music education

One representative figure in the realm of jazz trumpet education is Wynton Marsalis. He is not only a virtuoso trumpeter but also a dedicated educator who has made significant contributions to the promotion and advancement of jazz trumpet playing and education.

Wynton Marsalis's contributions to jazz trumpet education include:

Trumpet Virtuosity: Wynton Marsalis is renowned for his exceptional trumpet playing. He has showcased his technical prowess and expressive capabilities on the trumpet, demonstrating a deep understanding of various jazz styles, from traditional to modern. His performances serve as both inspiration and aspiration for aspiring trumpet players.

Educational Initiatives: Marsalis has been involved in several educational initiatives aimed at nurturing young jazz talent. He was instrumental in the establishment of the Jazz at Lincoln Center (JALC) program, which offers educational resources, workshops, and performance opportunities for young musicians. JALC's Essentially Ellington High School Jazz Band Competition and Festival has become a prestigious platform for high school jazz bands to showcase their talents (Goldman, 2022).

Teaching and Masterclasses: Wynton Marsalis has conducted masterclasses and workshops at various institutions, including colleges, universities, and music conservatories. His teachings cover a wide range of topics, from trumpet technique and improvisation to jazz history and the cultural significance of the genre. His engaging and informative teaching style has left a lasting impact on many students.

Jazz Pedagogy: Marsalis has authored instructional books and materials focused on trumpet playing and jazz education. His books, such as "Wynton Marsalis on Music" and "Wynton Marsalis' Twelve Ways to Practice," offer insights into his approach to music, practice, and creativity.

Championing Traditional Jazz: While Marsalis is known for his versatility in playing various jazz styles, he has been a strong advocate for preserving and celebrating traditional jazz. He has emphasized the importance of understanding the roots of jazz and its historical context, which is essential for a well-rounded jazz education.

Global Ambassador for Jazz: Through his performances, recordings, and educational efforts, Wynton Marsalis has become a global ambassador for jazz. He has helped elevate the profile of jazz as a vital and dynamic art form that deserves attention and respect.

Wynton Marsalis's dedication to jazz trumpet education has had a profound impact on the next generation of trumpet players and jazz musicians. His commitment to both performance and education has contributed to the continued growth and evolution of the jazz trumpet tradition

Wynton Marsalis' commitment has had a profound impact on jazz trumpet education, contributing to the growth and development of the next generation of trumpet players and jazz musicians.

Musical Crossover and Innovation: While Marsalis' passion and commitment to traditional jazz is in high profile, he is also active in many directions in the music sector. His collaborations with classical orchestras and innovative performances show his interest and talent in musical crossovers. This innovative spirit encourages students to embrace diverse and innovative ideas in the field of music.

Cultural Education and Social Impact: Marsalis recognizes that music is not just a technique and art, but also has a strong connection to culture, history and society. Through music, he explores all aspects of African American culture and history, and through his educational efforts he encourages students to develop a deeper understanding of the social significance of music.

Responsibility and Role Model for Artists: As a respected musician and educator, Marsalis uses his influence to promote creativity, ethics, and social responsibility as an artist. His success in the field of music is not only a personal honor, but also a commitment to the musical culture he represents.

Leader and Thinker: Marsalis' reputation was not limited to trumpet performance and education, he was also recognized in the music industry as a thoughtful thinker. Concerned with cultural issues, the music education system and the place of music in society, he offers insightful perspectives on the development and future of the music industry.

In short, Wynton Marsalis plays an important role in the field of jazz music education as a trumpet player and educator. His musical talent, educational mission, and leadership have made indelible contributions to the heritage and development of jazz music. Through his educational efforts, Marsalis not only taught trumpet playing skills, but also conveyed the cultural value and social significance of jazz music, cultivating generations of musical talents.

All of this makes Wynton Marsalis an outstanding representative in the field of trumpet music education. His influence extends globally and his contributions to jazz and music education are far-reaching. His pedagogy, playing style, and educational mission make him an admirable role model for those pursuing careers in trumpet playing and jazz music.

Overall, Wynton Marsalis has distinguished himself in the field of trumpet playing and jazz education with his outstanding musicianship, passion for education and cultural mission, as well as his overall impact on the music world. His contributions are not limited to virtuosity, but are reflected in his continued efforts to contribute to the cultural, historical, and social development of music. His influence will continue to inspire future musicians and educators to promote the legacy and innovation of jazz music.

Conclusion

As jazz took root in Asia, local musicians began incorporating their own cultural elements into the genre. This led to the emergence of unique subgenres and fusion styles that blended jazz with traditional Asian music. For example, in Japan, there's a genre called "shibuya-kei" that combines jazz, pop, and electronic music. In India, musicians have fused jazz with classical Indian music, resulting in the genre known as "Indo-jazz. "Over time, the interest in jazz led to the establishment of music schools, conservatories, and institutions across Asia that offered jazz education. These institutions played a pivotal role in nurturing young jazz talent and promoting a deeper understanding of the genre. Some Asian countries have produced world-class jazz musicians who have gained international recognition. Jazz festivals have become significant platforms for showcasing local and international jazz talent in Asia. These events not only attract jazz enthusiasts but also provide opportunities for cultural exchange and collaboration among musicians from different parts of the world. The Jakarta International Java Jazz Festival in Indonesia and the Tokyo Jazz Festival in Japan are examples of major jazz events in the region. The development of jazz in Asia has also been fueled by cross-cultural collaborations between Asian and Western musicians.

References

Barratt, E., & Moore, H. (2005). Researching Group Assessment: Jazz in the Conservatoire. *British Journal of Music Education*, *22* (3), 299–314,

Goldman, J. (2022). *The Shape of Jazz Education to Come: How Jazz Musicians Develop a Unique Voice within Academia*. McGill University.

Prouty, K. E. (2005). The History of Jazz Education: A Critical Reassessment. *Journal of Historical Research in Music Education*, *26* (2), 79–100,

Spencer, M. T. (2013). Jazz Education at the Westlake College of Music, 1945–61. *Journal of Historical Research in Music Education*, *35* (1), 50–65,

Whyton, T. (2006). Birth of the School: Discursive Methodologies in Jazz Education. *Music Education Research*, *8* (1), 65–81.

Xiang, S. (2021). Comparing Jazz Program Policies in Higher Education in China. *Arts Education Policy Review*, 1–9.

Harmony Theory Course in Music University in China

Yan Lei and Nicha Pattananon
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

****

Abstract

Music theory course is a basic course that students majoring in music performance must learn in colleges and universities. It includes a series of basic music theories such as basic music theory, harmony, music analysis, etc. For students majoring in music performance, they are not only theoretically rich, but also have some theoretical help for their own performance (singing). This paper briefly expounds the main content and current situation of music theory courses for students majoring in music performance in colleges and universities, so as to explore the importance of music ethics courses for students majoring in music performance, as well as the purpose and significance of learning. In China's music colleges and universities, music harmony theory plays an important role in the basic teaching of composition and arrangement skills, and music majors need to learn harmony theory courses during college. This article presented harmony theory course in music university in China.

Keywords: Harmony Theory Course; Music University; China

Introduction

Chinese jazz music represents a captivating intersection of two diverse cultural traditions: the rich heritage of traditional Chinese music and the dynamic innovation of jazz. As a relatively young genre within China's musical landscape, Chinese jazz has undergone a fascinating evolution, embodying the fusion of these distinct musical worlds and offering a unique lens through which to explore cultural exchange, artistic expression, and musical identity. The introduction of jazz to China can be traced back to the early 20th century, when the genre made its way to Shanghai and other cosmopolitan cities. Initially embraced by urban elites and foreign communities, jazz music found its place in ballrooms, nightclubs, and entertainment venues. Its syncopated rhythms, improvisational nature, and vibrant energy resonated with the spirit of the time and created a cultural bridge between East and West. In the mid-20th century, during periods of political and social change, jazz faced both periods of suppression and resurgence. The genre's association with Western imperialism led to its condemnation during certain political eras, but its spirit persisted underground. Jazz, often regarded as a symbol of individualism and artistic freedom, found its way back into the spotlight during periods of cultural liberalization. The modern Chinese jazz scene began to flourish in the late 20th century and early 21st century. Musicians, inspired by global jazz movements and fueled by a desire to infuse their cultural roots into the genre, began exploring ways to blend traditional Chinese instruments, melodies, and modes with jazz harmonies and improvisation. This fusion gave rise to a distinctive sound that speaks to both the cultural heritage of China and the expressive language of jazz. One of the pivotal figures in the development of Chinese jazz is the renowned musician and composer, Liu Yuan. His efforts

* Received: January 9, 2024; Revised: January 18, 2024; Accepted: January 21, 2024

in combining traditional Chinese folk elements with jazz aesthetics have played a significant role in shaping the genre's identity. The emergence of festivals like the JZ Shanghai Jazz Festival and platforms like the JZ School have provided opportunities for local artists to showcase their talents, collaborate with international musicians, and contribute to the growth of Chinese jazz. Contemporary Chinese jazz embodies a spectrum of styles, ranging from traditional jazz interpretations infused with Chinese influences to avant-garde experimental expressions. Musicians like Guo Gan, A Bu, and Coco Zhao have gained recognition for their innovative approaches to melding Chinese and jazz elements, contributing to the genre's evolution and expansion. The study of Chinese jazz music offers insights into larger themes such as cultural globalization, artistic adaptation, and cross-cultural dialogue. It allows researchers to explore questions about cultural preservation and transformation, as well as the ways in which creative individuals negotiate their identities within a rapidly changing world. Understanding Chinese jazz contributes to a broader understanding of the power of music to transcend cultural boundaries, forge connections, and foster new artistic possibilities. In conclusion, the exploration of Chinese jazz music unveils a captivating narrative of cultural exchange and artistic synthesis. As a genre that continues to evolve and adapt, Chinese jazz serves as a living testament to the harmonious coexistence of diverse musical traditions, reflecting the profound impact of jazz as a universal language of creative expression (Cook, 2011).

Harmony theory is a fundamental pillar of music theory that examines the relationships between chords and their progression, providing the structural foundation for musical compositions. In the context of jazz music, harmony theory takes on a distinctive and intricate role, shaping the genre's rich and innovative sound. The exploration of harmony theory in jazz music is a captivating endeavor that delves into the complexities of chord progressions, voicings, substitutions, and improvisational frameworks. Jazz music, with its roots in African-American traditions and its evolution in the early 20th century, challenged conventional harmony norms from the onset. In contrast to classical music, where harmony often follows well-defined rules, jazz embraces a more fluid approach to harmony, allowing for a greater degree of dissonance, chromaticism, and harmonic experimentation. This openness to harmonic innovation has led to the development of intricate and colorful chord progressions that define the genre's unique character. At the heart of jazz harmony theory is the concept of improvisation. Jazz musicians often rely on their understanding of harmony to create spontaneous melodies and solos that interact with the underlying chord structure. The ability to navigate through various chord changes while maintaining coherence and creativity is a hallmark of skilled jazz improvisation. Harmony theory serves as a guide for understanding which scales and arpeggios can be applied over specific chords, facilitating the improvisational process. Harmony theory in jazz also encompasses the concept of chord voicings and extensions. Jazz pianists, guitarists, and arrangers explore different ways of voicing chords to create specific textures and colors. The use of extended chords (7th, 9th, 11th, 13th chords) and altered tones adds complexity and sophistication to the harmonic palette. Moreover, the concept of reharmonization allows musicians to reinterpret existing melodies by substituting chords or altering their progression, showcasing the malleability of jazz harmony (Fregulia, 1963). The study of harmony theory in jazz music is inherently interdisciplinary, drawing from music theory, performance, composition, and history. Scholars and musicians alike explore the works of jazz legends like Duke Ellington, John Coltrane, and Thelonious Monk to decipher their harmonic innovations and approaches. Jazz education

institutions worldwide emphasize the teaching of harmony theory as an essential component of jazz education, aiming to equip students with the analytical tools and creative mindset required for successful jazz composition, arranging, and performance. As the genre has evolved over the decades, harmony theory in jazz has continued to adapt to new influences and technological advancements. Modern jazz musicians often incorporate elements of fusion, electronic music, and global music traditions, expanding the harmonic possibilities within the genre. The exploration of harmony theory in contemporary jazz offers insights into how the genre remains dynamic and relevant in an ever-changing musical landscape. In summary, the research into harmony theory for jazz music delves into the intricate relationships between chords, progressions, and improvisation that define the genre's unique sonic identity. With its emphasis on innovation, creativity, and the interplay between tradition and modernity, the study of jazz harmony theory provides a window into the dynamic evolution of music and the artistic prowess of jazz musicians.

History of Jazz in China

Jazz is a very young genre for classical music. As jazz evolves, so does the theory of jazz. 1920s-1930s: The foundations of jazz harmony were primarily transmitted through oral tradition and practical experience. Young musicians learned by playing with established jazz musicians and through mentorship. 1940s-1950s. Jazz education began to formalize in colleges and universities. However, the teaching of jazz harmony was often limited, and many jazz musicians of this era had to learn by ear and by playing with others. 1960s-1970: Jazz education began to take a more structured form in mainstream music schools. Traditional music theory was often adapted to jazz, emphasizing scales, chord progressions, and basic harmonic principles. 1980s-1990s: As jazz education continued to expand, more specialized materials emerged. Books like Mark Levine's "The Jazz Theory Book" (1995) and David Baker's "How to Play Bebop" (1987) became popular resources. These resources introduced more complex harmonic concepts and encouraged a deeper understanding of jazz harmony. 2000s: With the rise of technology, online resources and software tools began to play a role in jazz harmony education. Students could access videos, interactive exercises, and play-along tracks to enhance their learning experience. 2000s-2010s: Colleges started offering specialized jazz studies programs with dedicated faculty, many of whom were accomplished jazz musicians. These educators brought their real-world experience into the classroom, enriching the curriculum with practical insights. 21st Century: Jazz harmony education has become more diverse and inclusive, exploring a broader range of styles beyond traditional jazz. Fusion with other genres and global influences are increasingly integrated into jazz harmony curricula.

Contemporary harmony theory for jazz music curriculum focuses on three directions. 1, Integration of Improvisation: Modern jazz harmony education often places a strong emphasis on the relationship between harmony and improvisation. Students are taught how to navigate complex chord progressions while improvising melodically. 2, Ear Training and Transcription: Contemporary jazz harmony curricula stress the importance of developing a strong ear. Transcription assignments, where students transcribe solos and analyze harmony, are common practice. 3,Technology Integration: Technology continues to shape jazz harmony education. Online platforms, software for practice and composition, and virtual collaborations enable students to engage with harmony theory in new and innovative ways. In summary, the

teaching of harmony theory for jazz music in mainstream music schools has evolved from an informal, experiential approach to a structured curriculum supported by specialized textbooks, online resources, and technology. As jazz itself continues to evolve, so does its pedagogical approach, ensuring that students are equipped with the skills to navigate the intricate world of jazz harmony.

According to the survey, the harmony theory for jazz music curriculum textbooks used by major undergraduate colleges in Europe and America are as follows: 1,"The Jazz Theory Book" by Mark Levine: This book is widely used in many music programs due to its comprehensive coverage of jazz theory concepts. It covers everything from basic chord construction to advanced harmonic concepts and reharmonization techniques. 2,"The Berklee Book of Jazz Harmony" by Joe Mulholland and Tom Hojnacki: Written by faculty members at Berklee College of Music, this book explores various aspects of jazz harmony, including chord construction, voice leading, harmonic progression, and analysis of jazz standards. 3,"Jazzology: The Encyclopedia of Jazz Theory for All Musicians" by Robert Rawlins and Nor Eddine Bahha: This book offers a thorough exploration of jazz theory and its applications. It's often appreciated for its clear explanations and practical exercises. 4,Theory Workbooks: Workbooks like "Tonal Harmony" by Stefan Kostka and Dorothy Payne or "Jazz Improvisation Workbook" by Dan Haerle might be used to provide structured exercises for students to practice harmony concepts. 5,Harmonic Analysis Software: Colleges may use software like iReal Pro or Band-in-a-Box to create harmonic backing tracks for practice and analysis. In the survey, it was found that the textbooks used by most professors of harmony theory for jazz music curriculum are "The Jazz Theory Book" by Mark Levine and "The Berklee Book of Jazz Harmony" by Joe Mulholland and Tom Hojnacki.

A Jazz Arranging course is a specialized music education program that focuses on teaching students the art and techniques of arranging music in the jazz genre. Jazz arranging is a skill that involves taking a piece of music and creating a new version of it by adding harmonies, rhythms, instrumentations, and other elements to enhance its jazz character. These arrangements can be for small jazz combos, big bands, or even orchestras. There are many skills you need to master in jazz orchestration, such as music theory，Jazz Harmony，Rhythmic Concepts，Orchestration，Transcribing and Analysis，Arrangement Styles，Counterpoint and Melodic Development. This is a course that requires a lot of theory, experience, and basic musical skills. It is also one of the required courses in jazz performance, composition and arrangement. Jazz arranging courses can be offered at various educational institutions, including universities, conservatories, music schools, and online platforms. The duration and depth of the course may vary, with some being part of a broader music curriculum and others being more specialized (West, 2015).

Chinese jazz appeared in Shanghai as early as the 1920s, but the start of jazz education was relatively late, from 1937 to 1980, China experienced many wars and social unrest caused by some factors. Since 1980, China has gradually rejoined the world. It was also during this period that pop music and jazz music slowly spread from Japan, Taiwan and Hong Kong to mainland China again. As mainland China began opening up to the world in the 1980s, Chinese pop music developed rapidly. At the same time, jazz music, which had disappeared in mainland China for nearly 60 years, also developed again in mainland China during the same period. Since 1980, jazz has always existed as a minority music culture in China, and jazz music education is not the mainstream type of music education in Chinese society. In the society, the education of jazz is mainly taught by private teachers, who are mostly returned

from studying in Europe and the United States to teach students who love jazz in mainland China. There are only a small number of Chinese jazz theory textbooks, and there are 5-8 Chinese jazz theory textbooks recognized by most jazz musicians. The vast majority of the jazz theory textbooks used by Chinese learners are translations from European and American textbooks, which are not authorized by the original or the original author. The development of undergraduate pop music education in Chinese universities began around 2000, and by 2023, 49 schools in mainland China have launched undergraduate pop music education. Jazz education is subordinate to pop music education, in the current mainland China, there are 10 universities to carry out undergraduate jazz education. The teaching of jazz theory in China is based on the teaching materials of jazz education in Europe and the United States. Harmony theory for jazz music curriculum Harmony Theory for Jazz Music Curriculum is one of the important jazz theory courses, which is closely related to the basic professional skills in jazz music composition, arrangement and other areas. In the undergraduate education in China, all students who apply for Music majors in mainland China are required to pass the art Theory exam. Although the content of the exam varies from province to province, the "Basic Music Theory" is used by Li Chongguang. Before students enter the university to study music, students have a certain basic ability of music theory due to the music theory examination. In Chinese undergraduate colleges and universities, there are certain differences in the music theory taught by different majors. In classical music majors, the majority of professional harmony theory teaching will be based on the Russian writer Sposobin's Practical and acoustic tutorials (p. At present, many colleges and universities also make certain modifications and re-edits on the basis of this book according to different majors. At present, Harmony theory for jazz music curriculum is offered in all the 10 universities in China that offer jazz music majors. The teaching materials used vary. According to the survey, Harmony theory for jazz music curriculum used by Shanghai Conservatory Of Music is "The Berklee Book Of Jazz Harmony" by Joe Mulhoolland and Tom Hojnacki. The Harmony theory for jazz music curriculum used by the Central Conservatory of Music is "Jazz Harmony" by Zhai Heishan. "The Berklee Book Of Jazz Harmony" by Joe Mulhoolland is the textbook used in Harmony theory for jazz music curriculum of the College of Popular Music of Sichuan Conservatory of Music and Tom Hojnacki and "The Jazz Theory Book" by Mark Levine. Most of the teachers who teach Harmony theory for jazz music curriculum in music colleges in mainland China have studied abroad in Europe and America. Therefore, the textbooks of Harmony theory for jazz music curriculum commonly used in European and American countries will also be used.

Harmony theory course in classical music major at Chinese university

The teaching materials for harmony theory courses in mainland China are mainly based on the "Harmony Course" written by the former Soviet author Joseph Ignatievich Dubovsky. Different regions, school types, and major types will independently change the difficulty of the harmony courses taught according to their specific conditions. After nearly 30 years of teaching harmony courses in music universities in mainland China, this book has gradually been used as the basis. Various music conservatories, normal universities, and comprehensive universities have self-published harmony tutorial books. These books have been previously published. It is based on the "Harmony Course" written by the Soviet author Joseph Ignatievich Dubovsky and is compiled according to different regions, majors and student situations. For example: "Basic Harmony Theory" published by Shanghai Music

Publishing House was selected by the Shanghai Conservatory of Music as the textbook for the harmony theory course. "Harmony" published by People's Music Publishing House was selected as the teaching material for harmony theory courses by the Central Conservatory of Music. Nowadays, almost every region has its own harmony textbooks. Based on the "Harmony Course" written by Joseph Ignatievich Dubovsky, it adds the harmonies of national music from different regions for learning, and some normal universities have Music majors will also publish harmony books for teaching depending on the major.

Teaching reform of harmony course in Chinese colleges and universities

The Course of Harmony Acoustics is a compulsory course for music majors in colleges and universities and professional music colleges. It is also a basic theoretical course for students to learn the harmonic law and its application in multi-part music. However, no matter in the teacher "teaching" or in the student "learning" process, there is a situation of suffering in the same voice. Therefore, it is meaningful for both teachers and students to study the teaching and learning of this subject, break the previous teaching methods, and change the boring theory course into a vivid and interesting subject (Li, 2016).

Harmony is a popular course for music education majors in Chinese and local universities. For a long time, the curriculum has maintained the concept of "elite education" for teaching, which is generally adopted in colleges and universities "mass education" cannot adapt to the actual teaching today. The teaching reform of Harmony course should first change the teaching idea, and focus on teaching method, teaching content and course completion evaluation in order to cultivate the outstanding talents who really adapt to the society.

In music teaching in colleges and universities, harmonics is the most basic and important professional backbone course, and it is also one of the indispensable contents in the teaching of other technical theory courses. And acoustics, technique theory courses, composition courses and music creation infiltrate and support each other, and have a close internal relationship. Among them, music creation runs through the teaching of harmony, and harmony permeates the teaching of music creation. Analyzing and studying the mode of harmony teaching and music creation practice in colleges and universities is of great benefit to the construction and development of music major (Wang, 2012).

As an important part of the teaching of music majors, the teaching of harmony in college music majors plays an important role in the whole music teaching. With the promulgations of the "Guidance Program for the undergraduate major of Musicology (Teacher Education) in Chinese colleges and Universities" and the "Teaching Guidelines for all kinds of compulsory courses in the undergraduate major of Musicology (Teacher education) in Chinese colleges and universities" successively, it means that the teaching of harmony course of music majors in colleges and universities must face a reform. Based on the reform of harmony teaching for music majors in colleges and universities, this paper discusses how to change teaching methods and improve the teaching quality of harmony course (Yang, 1995).

Case study: Harmony theory course in Sichuan Conservatory of Music, The People's Republic of China

Sichuan Conservatory of Music. Located in Chengdu, Sichuan Province, it is a provincial full-time general undergraduate institution of higher learning with "art" as its main feature. It is one of the 11 independent professional music colleges in China, one of the 31 independent art colleges in China, a master's degree-granting unit, and the first national pilot unit of Master of Arts professional degree (MFA) education. National college students' cultural quality Education base, Sichuan Province post-doctoral innovation practice base, social art level examination institution. Sichuan Conservatory of Music was founded in 1939 as "Sichuan Provincial Experimental School of Drama Education", and then went through the development period of "Sichuan Provincial Experimental School of Music", "Sichuan Provincial Technical College", "Sichuan Provincial Art College", "Chengdu Art College", "Southwest Music College", etc. In 1959, with the approval of the Ministry of Education, the school was upgraded and renamed Sichuan Conservatory of Music, becoming one of the six professional music colleges with undergraduate education level in China at that time. In 1986, with the approval of the Academic Degrees Committee of The State Council, the University obtained the right to award master's degrees. According to the official website of the school in July 2022, Sichuan Conservatory of Music has two campuses, Wuhou Campus (headquarters) and Xindu campus, covering an area of more than 1200 mu, with 26 teaching departments and 10 research institutions. There are more than 16,000 students in the school, and 352 professional and technical personnel above deputy senior level. At the undergraduate level, the university has three disciplines: art, management and engineering, 8 professional categories and 32 undergraduate majors (126 professional directions). There are 3 first-level discipline master's degree programs; 5 master's degree programs.

"Harmony Theory" is the most important professional branch subject in the field of music theory. It is a compulsory professional basic course for undergraduate students in all majors in all music and art colleges. The teaching of this course covers the entire college. Sichuan Conservatory of Music has offered the course "Harmony Theory" since its establishment. However, before the early 1980s, the teaching system was basically followed the model of the former Soviet Union's teaching system, as was the teaching of China's overall music theory course at the same time. From the 1980s to around 2000, the Composition Department of Sichuan Conservatory of Music, under the leadership of senior professors and experts such as Huang Huwei, Gao Weijie, and Zou Chengrui, experienced major changes in the teaching of the "Harmony Theory" course in our college. Variety. On the one hand, we continue to enrich and improve past lesson plans and teaching materials, and at the same time, we continue to explore and reform specific teaching methods. During this period, a total of 5 monographs and textbooks (sets) including "Method of Modulation" (authored by Huang Huwei) and "Answers to Harmony Tutorial Exercises" (Part 1 and 2, authored by Huang Huwei) were published and published in domestic academic journals He has published more than 100 academic papers such as "Research on Harmony Mechanics" (Gao Weijie) and "Research on Harmony Teaching Methods" (Zou Chengrui). He has been highly praised by domestic and foreign experts and peers at various academic conferences. In specific teaching links, while further strengthening the study of basic theoretical principles, through continuous expansion of taught content, further improvement of teaching ideas, strengthening teaching practice and other methods, it gradually formed its own characteristics, allowing Students can

apply what they have learned, not only firmly grasping the necessary theoretical principles, but also applying them reasonably and effectively in their own professional studies and various artistic practices, thus bringing the overall teaching level of this course to a new level. . It can be said that since the 1980s, the "Harmony Theory" course teaching of Sichuan Conservatory of Music has been in a leading position in the province. At the same time, compared with other domestic music and art colleges, it is also at a higher level with its different characteristics. academic level. Since entering the 21st century, with the continuous deepening and development of music theory curriculum construction and reform, in order to cultivate and create more and better compound music and art talents, we have increased the focus of discipline construction and reform on the original basis. Strengthen efforts to transform many scientific research results into specific teaching content, such as: Professor Hu Xiao's paper "Essentials of Basic Connections of Traditional Harmony" systematically summarizes and summarizes the basic connection techniques and methods of traditional harmony; Professor Gao Chang His paper "Reasonable Positioning and Teaching Concept of the Main Subject Harmony Course" gave a detailed and comprehensive explanation of the overall teaching ideas and specific teaching methods of the course from a macro perspective; Associate Professor Guo Long's paper "Longitudinal Twelve-tone Structure Array Control" , put forward his own thoughts and opinions on various modern harmony techniques and their applications; Teacher Wu Zhinao added content such as modern music writing technology to the specific teaching, effectively helping students improve their practical writing skills. Through the above means, the overall teaching of the "Harmony Theory" course of Sichuan Conservatory of Music has entered a more scientific and healthy state. Through various exchanges and cooperation with domestic and foreign experts and scholars, the course construction has reached an unprecedented level. At a new height, while continuing to focus on basic teaching, some cutting-edge and in-depth theoretical and technical research work has also developed to a new historical stage. At present, "Harmony Theory" has become one of the most popular professional basic courses among students, and the harmony discipline has become a professional discipline with a complete system, clear layers, and outstanding advantages, and has a certain influence in Sichuan and even the country.

Among the majors affiliated to Sichuan Conservatory of Music, there are different types of basic theoretical courses because of the different directions of the majors. College of Popular Music of Sichuan Conservatory of Music is the first college of popular music in China, which was officially established in 2001 in order to improve the discipline construction, adapt to the market demand and conform to the trend of The Times. The college offers six majors: Music production and recording engineering, popular singing and dancing, popular instrumental music, popular singing, modern music literature and modern popular dance. Since its establishment, the college has always adhered to the goal of building first-class teachers, creating first-class teaching quality, striving for first-class teaching results, and cultivating first-class artistic talents. Adhere to the school philosophy of market-oriented, social demand as the premise and development as the basis, learn from the teaching and management experience of popular music higher education in developed countries, and build a popular music college with world level and Chinese characteristics. The College of Popular Music of Sichuan Conservatory of Music is specialized in pop singing, pop instrumental music, pop music production, pop music education, pop dance and jazz. For Harmony courses, Pop singing, Pop instrumental Music majors and Pop music education majors will not study classical music harmony theory, but all three majors will take a one-year Popular

Music Harmony theory course, with textbooks selected from "Popular Music Harmony" By Tang Jun. Pop music production majors study two years of harmony theory, the first year classical harmony theory and the second year popular harmony theory. Jazz majors will study The theory Of jazz Harmony, from "The Berklee Book Of Jazz Harmony" by Joe Mulhoolland and Tom Hojnacki. In this way, different majors with different harmony theory courses will be more in line with the learning direction of the major, so that students' theoretical courses can be more combined with the study of professional skills. For the discipline of music performance, theory can be applied to practice is a very important teaching method (Gu, 2020).

Jazz music arranging course for jazz music major student at Chinese university

In the 1920s, jazz music, which was born in the United States, was first introduced to Shanghai, China, and began its journey in China. As a kind of modern music with strong aesthetic, jazz music has exerted a huge influence on the music field in China. On the basis of absorbing local elements, China's pop music developed after referring to and borrowing various western music techniques. The swing jazz techniques made China's pop music enter the golden age in the 1930s and 1940s, and made a great breakthrough in the arrangement. However, the application of swing jazz in Chinese pop music is still in the initial stage, and the related research is still at a shallow level. On the basis of a brief introduction to the technical characteristics of swing jazz, this paper makes a deep appreciation of the Chinese popular music works using swing jazz techniques. Jazz arrangement should be taken as an important practical course in the universities that set up jazz majors in China at present. The arrangement ability of jazz majors is particularly important, and such courses should be carried out for Chinese students, so as to properly integrate Chinese song elements and jazz arrangement skills into new Chinese music, so as to increase students' enthusiasm for learning and diversify the classroom.

Conclusion

Jazz is still a very niche type of music in mainland China. Most music learners in mainland China will learn different types of classical music or Chinese folk music from the age of 4-6, but very few students take the initiative to learn jazz, which is not popular music in mainland China and is not the mainstream direction of music education. According to the survey, most of the students who study jazz music in college do not learn jazz until they are in high school, and are influenced to learn jazz. When these students enter the undergraduate college, they will feel different degrees of pressure when they start to learn harmony theory for jazz music. Because most students have never been exposed to harmony theory for jazz music before entering the university. Therefore, the harmony theory for jazz music curriculum commonly used in European and American countries poses great challenges to students in mainland China. The knowledge of Harmony theory for jazz music has direct effect on the arrangement, composition and performance of jazz music. In the education of jazz music in mainland China, there is a lack of harmony theory for jazz music curriculum for students in mainland China.

References

Cook, M. (2011). *Contemporary jazz arranging techniques: A study in time, orchestration, and style*. California State University, Long Beach.

Fregulia, D. (1963). A teaching theory for jazz. *Music Journal*, *21* (4), 63.

Gu, R. (2020). An analysis of the use of common jazz techniques in Chinese pop songs -- Taking harmony, rhythm and singing as examples. Music of the North.

Li, J. (2016). Characteristic analysis of jazz harmony techniques. *Li Ren: Teacher*, (16), 176-176.

Yang, T. (1995). Historical perspective of harmony theory and practice. *China Music*, (3), 12-14,9.

Wang, H. (2012). On the Influence of Swing Jazz Techniques on the field of Chinese pop music arrangement. *Voice of the Yellow River*, (6), 50-52

West, C. (2015). What research reveals about school jazz education. *Update: Applications of research in music education*, *33* (2), 34-40.

Research on piano teaching and education for the elderly in China

Fan Ning,
Nicha Pattananon and Pakorn Rodchangphuen
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : nicha.musiced@gmail.com

****

Abstract

The main function of piano teaching for the elderly is to meet the needs of those who have retired and are at a loss to regain self-confidence and improve self-esteem. The study of the old people in the university makes them find the meaning of life again, and the study of the piano makes them realize their self-worth. Therefore, education for the elderly is more inclined to part-time education, and the elderly group pays more attention to their own lives. Those requirements and goals for the profession are less important or almost no requirements. This article presented Research on piano teaching and education for the elderly in China.

Keywords: Research; piano teaching; education; elderly; China

Introduction

In ordinary people's impression, education is usually "preparing for the future". People learn to master certain skills, achieve certain goals, and lay the foundation for future development. However, for the elderly group in the later stage, continuing to learn is not obviously utilitarian.

84.6% of the elderly people surveyed by the author regard piano learning as a means of after-school life for the elderly. Even more, some people do not have high requirements for piano learning, special skills and repertoire requirements. In the interview, the author basically got the answer that happiness can be the main, which also reflects the characteristics of the elderly piano learning is not a professional learning.

In addition, in terms of the specific purpose of learning piano, the answers of the elderly groups are basically diversified purposes such as cultivating sentiments, communicating with others, getting along with others, and exercising the body, which also leads to the education for the elderly, especially the piano education for the elderly, which is different from the conventional piano learning in terms of teaching methods, learning modes, teaching contents, and so on.

The latter group accounts for the vast majority of the old people who learn piano. Their original intention is to participate in collective literary and artistic activities, expand their communication surface and improve their interpersonal relationship through the piano class of the university for the elderly. In fact, the number of the former is not very large, which was also mentioned in the survey of Chen Diyun (2008). Only 8% of the total number of people learn piano before entering the piano class in the university for the elderly. For the elderly, piano playing skills and piano playing foundation are not the prerequisite for piano learning. Regardless of whether there is a piano playing skill and piano playing foundation, highlighting interests and hobbies is the motivation source for elderly people to learn piano.

* Received: January 9, 2024; Revised: January 18, 2024; Accepted: January 21, 2024

The object of piano teaching for the elderly is the elderly, a person, under normal circumstances, after decades of work, to reach the age of retirement, after leaving the work, into the elderly society. Old people have something to do and old friends to enjoy is a sign of every old person's happiness. The purpose of piano education for the elderly is to achieve a pleasant mood and feel happiness through learning piano performance, so that the elderly can get high-level spiritual enjoyment. With the increase of aging, both in the selection of teaching methods and teaching materials, the teaching mode of children's piano is followed.

The elderly are a very important part of the Chinese population. To mobilize their learning enthusiasm and initiative and learn the piano well, this is also the missing content of the supplementary lessons to improve the Chinese population's musical cultivation.

With the continuous growth of the piano learning team of the elderly, it also reflects the renewal of the spiritual outlook of China, and also shows that music is an indispensable part of the life of the elderly.

How to better play the piano for the elderly is also one of the topics to be studied in this paper. By visiting Jinan University for the Elderly and combining the experience of interviewing experts, the author summarizes the following points:

Analyze psychological characteristics, master the characteristics of the elderly, and improve the pertinence of teaching

The elderly piano students come from experts and professors in various industries, as well as leaders and workers who have just retired from administrative positions. They all have their own personality characteristics, as well as different cultural experiences and life backgrounds. But they all love music and have dreams. Or by learning to play the piano to entertain the body and mind, or entertaining friends, or to spend free time together. Because of their physical, psychological, experience, knowledge, ability and other aspects of the particularity, their piano learning will be different, both advantages and disadvantages. The advantages are as follows: they are all adults, and have obvious advantages over children in terms of understanding, observation, self-control, and initiative, creativity, perseverance, etc., will have obvious differences with children in learning piano. They will bring the serious and rigorous attitude of their previous work to the enthusiasm of learning the piano. Another aspect is the advantage of time, compared with children, they will have more time and energy to devote to learning.

Disadvantages: Mainly in terms of the physiological structure and function of the elderly people, with the increase of age, various tissues and organs of the body have declined, which will have a great impact on their learning of the piano. For example, dizziness, stiff fingers, mental decline, etc., often have a willing but insufficient phenomenon in learning. After retirement, various social factors are also the resistance to their learning of the piano. For example, family harmony, widowhood, illness, etc., will make them appear negative emotions, depression and other problems. At the same time, due to the reasons of adults, in the process of learning the piano is also easy to appear too high heart, the pursuit of speed, do not pay attention to the basic practice (Liu, 2019).

After decades of social practice, the elderly have good social accomplishment, which also makes them have higher requirements for the beauty of music. Their purpose of learning piano is neither for the exam, nor for the social exam, but to pursue more entertainment in the process of learning and improve the fun of life. By mastering the characteristics of the elderly and analyzing their various aspects, we can accurately teach them according to their aptitude, give full play to their advantages, and do the teaching from the actual situation.

Targeted teaching arrangements, planned to increase piano teaching for the elderly

In order to make the teaching more rigorous and avoid the random and blind teaching, the corresponding teaching plan should be formulated for the class before each semester. Moreover, it is necessary to know the situation of each elderly student thoroughly, so that they have a good idea and put forward a targeted study plan. In the process of learning, adjust the teaching content according to the actual situation of students. For students who lack skills and poor ability, basic exercises should be increased. Students with incomplete musical performance should have more musical music. For some students with excellent grades, they can be encouraged to increase the difficulty level. At the same time, it is also necessary to arrange students' exercises reasonably after class. Let them relax their minds and don't feel the pressure of practicing. They can be given different practice methods, such as targeted exercises, "small meals" style exercises, slow to fast exercises, and so on. At the same time, we should also tell the elderly students the benefits of practicing the piano, slow practice of music works, on the one hand, can reduce the pressure of music, on the other hand, can also focus on practicing touch skills.

The primary task of piano teaching for the elderly is to allow the elderly to master more basic piano knowledge, master scientific playing methods, including sitting posture, hand shape, touch keys, playing methods, playing skills, etc., learn to use these knowledge, can solfeggio, read music, but also can accompany, play and sing. That is, it can improve the level of music appreciation and improve the quality of life of elderly people, and truly achieve the purpose of being old, old and learning.

But the most important thing is that these teaching methods and methods are based on the characteristics of the elderly. According to the psychological and physiological characteristics of the elderly, in addition to the teaching form of combining small classes and large classes mentioned above, we should also adopt collective teaching, organized classes, one-on-one tutoring, after-school sessions, wechat QQ group punching, group interaction and other ways according to the conditions of the establishment of the university for the elderly (Huang, 2012).

These methods can ensure that the elderly students can play correctly and finish their studies smoothly.

Adopt proper teaching forms and methods

To treat the elderly students should have a high degree of enthusiasm and responsibility. Because of the particularity of elderly students, we should understand their physiological characteristics, personal needs, psychological state and other aspects in the teaching process, as well as the problems and difficulties that may be encountered in the process of learning the piano, and actively help them find suitable ways to solve problems and overcome hardships. Only in this way can we complete the teaching task successfully.

As a teacher, we should not only help the elderly to have a correct understanding of their learning situation, but also treat the piano course with a peaceful mind, and constantly encourage them to improve their self-confidence and let them have the motivation to continue learning.

In terms of teaching methods, we can start from the following aspects:

Adopt scientific teaching methods and pay attention to the basic knowledge of music

For beginner piano students, visual music is the biggest suffering. It is also an important and difficult point in teaching. Many elderly piano students, at the beginning of learning the staff, often need to count one grid by one grid, laborious, wasting time, wrong line leakage is inevitable.

Therefore, to solve the difficulty of visual spectrum is the premise of elderly students to learn piano well.

In the process of teaching and visiting Jinan University for the Elderly, the author often arrived at the classroom ten minutes before class, one is to prepare for the class, the second is to use this time to lead the elderly students to read music together, consolidate the basic knowledge, so that they can gradually improve the cognitive ability of music.

In music reading, the author will use solfeggio traditional folk songs and world famous songs. Through practice, the students' ability of music reading can be improved, the classroom atmosphere can be active, and a good relaxed teaching environment can be formed for this lesson, which will also promote the enthusiasm of elderly piano students and achieve good teaching results.

Most of the piano teachers in Jinan University for the Elderly are young teachers. For such a teacher group, the first thing we consider is to improve the teaching level of the teachers. For the elderly piano teaching, we first consider the particularity of the teaching object, the purpose of the elderly piano teaching is to improve the enjoyment of life of the elderly, to promote physical and mental health. Teaching should not be as strict as teaching children. However, we must adopt the correct scientific education methods and pay attention to the teaching of basic music knowledge. In combination with piano teaching, we must pay attention to norms while imparting music knowledge. Most older people know simple notation, but staff notation can be very difficult for them (Li, 2019).

For the old people who have just learned the piano, music is a difficult task and an important teaching link. Many elderly people are easy to read the wrong lines and Spaces, so they will mark the short spectrum. In the beginning of our teaching, we must make it clear that we cannot label the simple notation. When teaching notes, it is necessary to explain the line notation and the keyboard, slow down and strengthen the foundation. At the same time, we can use the help of teaching AIDS. For the elderly students who are beginning to learn, we should tell them to slow down, spend more time practicing, calm down and so on.

At the same time of piano teaching, we should also focus on rhythm, beat, sound value and other musical foundations. For the first key, fixed key, tone name, roll name, major and minor keys and other knowledge should be standardized teaching. The study of these knowledge is of great help to the piano learning of the elderly, so we should give examples and explain clearly in teaching.

Strengthen the teaching effect and increase the learning interest

The piano learning of the elderly is also partly due to the satisfaction of childhood dreams, or the desire for music. They enter the piano learning with a good desire, but the piano learning is a long-term work that requires perseverance and patience, which is in conflict with their initial idea.

Therefore, teachers should slow down their speaking speed when teaching, focus on the difficult points to repeat layer by layer, the melody of the phrase to sing sentence by sentence, and the difficult rhythm type to practice subsection by subsection. Some movements should be designed to help the elderly understand the difficult rhythm. The Orff rhythm practice can be used to clap hands, clap legs, stomp feet and other actions to help the elderly understand, try to hit the right beat in class, find the right rhythm, sing familiar melody. So they can go home and practice with confidence. Through the combination of dynamic and static methods, the teaching purpose can be achieved, and the activity of the course can be improved, so that the teaching becomes more interesting.

In the lecture, we should not only limit to fingering, playing skills, playing techniques, we should also in-depth analysis of the structure of the work from the direction of the melody, the contrast of phrases, the basic structure of the music, and so on, and then combined with fingering, playing skills to explain.

For those old piano students who start from zero foundation, etudes such as "Bihe" can also be appropriately selected, which is determined by the nature of piano teaching, and is also the only way to get into piano. In order to maintain a good learning interest for elderly students, it can not all be taught in accordance with the traditional teaching methods, especially etudes, we should have targeted music selection.

Usually when arranging etudes, you can intersperse some familiar songs, such as: Xu Rongkun edited "Adult piano Tutorial Train", "Years like song", Huang Peiying edited "Interesting piano music selection for elderly friends" and other textbooks, the songs in these textbooks are deeply liked by the majority of elderly students.

Pay attention to the integrity of the music, improve the performance quality and musical accomplishment

In the piano teaching of the elderly, the author found that the elderly sometimes play half a sentence, or unconsciously stop to take a breath in a phrase, making the whole phrase incomplete. For this reason, when teaching some difficult music, we often use the method of group singing or cohesion singing, so as to avoid falling out of beat and ensure the integrity of the music. At the same time, after mastering a piece of music, they are asked to add self-understanding and incorporate personal emotions. They can experience different ways of handling music through solo singing, chorus, solo, and concerto (Yan, 2019).

When teaching a new piece of music, we should also explain the author's style, creation background, musical characteristics, theme style and so on. Let the melody, rhythm and harmony involved in the music be integrated into the teaching of beat time. The teaching concept should not only be limited to the piano, but also be combined with art, literature, dance, drama and other arts to encourage them to listen and watch more.

Through these inspirations, the elderly students will naturally improve their understanding of the music. At the same time, it can broaden their horizon and achieve the purpose of cultivating their musical quality and cultivation.

Adopt the teaching mode of "group teaching" and "individual tutoring"

The physiological characteristics of the elderly are more special, and it is also a very common phenomenon that there will be forgetfulness in learning. Therefore, when we teach, we should pay attention to explaining and demonstrating, and consolidate the music knowledge and points we have learned.

The traditional piano teaching mode is generally one-to-one, which is more common. According to the characteristics of elderly students, we can adopt the teaching mode combining large and small lessons. For example, we can ask students with all carbon to play the same piece of music together. At the piano, it may be chaotic, and there may be disunity in speed, rhythm, etc., and even mispronunciation. In this way, we can ask students to play the speed, and then practice one sentence or one sentence repeatedly. We can increase the number of practice times and practice repeatedly until we play correctly and skillfully. After playing proficiently, increase the number of phrases until the whole song.

At the same time, according to the characteristics of the elderly and the purpose of learning piano, it is more suitable to use the combination of "group learning" and "individual guidance" teaching method.

"Group teaching" can ensure sufficient time to explain the music, understand the content of the music, and help them learn from each other. We can use the form of reporting concerts, watching concerts, etc., to accompany others, you play and I sing, four hands play together and so on. In this way, they can improve their ability to appreciate themselves, and forget themselves in playing, and cultivate their mood while enjoying themselves.

"Individual tutoring" can put forward different requirements for different age groups and students with different learning abilities. One-to-one teaching and assignment based on their personal characteristics. For older students with poor learning ability, we should often encourage them to increase their learning confidence. We should treat them as our family and friends, and be more careful and patient than other students. Create a big family that helps each other in life and study, so that elderly students can feel more comfortable in the classroom.

Taking into account multiple teaching modes

The 21st century is an era of rapid information development. With the development and steady improvement of China's social and economic level, China's education system is also gradually innovating and developing in practice.

The innovation of modern education mode, in addition to the use of new educational practice theory, the implementation of teaching objectives while promoting the optimization of teaching strategies, also starts with the way of education development, the efficient, digital and intelligent teaching strategies are applied to classroom teaching.

Jinan University for the Elderly has also opened a large class for the elderly university. Students only need to download the "Shandong University for the Elderly Cloud Live broadcast" App to register and log in. You can watch the live broadcast in the App, you can also disconnect or leave temporarily, and you can continue to play back when you come back. At the same time, there are also exchange areas and question areas in the App, and each registration fee is only 50 yuan, you can enjoy a semester of courses, and there are three free trial lessons.

The use of this remote music education App for the elderly can not only make up for the lack of teachers in the university for the elderly, but also allow those elderly people with mobility difficulties and remote areas to enjoy satisfactory educational resources at home. The innovation of modern education mode, in addition to the use of new educational practice theory, the implementation of teaching objectives while promoting the optimization of teaching strategies, also starts with the way of education development, the efficient, digital and intelligent teaching strategies are applied to classroom teaching.

Select appropriate teaching materials to improve the practicability of piano teaching for the elderly

In ordinary people's impression, education is usually "preparing for the future". People learn to master certain skills, achieve certain goals, and lay the foundation for future development. However, for the elderly group in the later stage, continuing to learn is not obviously utilitarian.

The main function of piano teaching for the elderly is to meet the needs of those who have retired and are at a loss to regain self-confidence and improve self-esteem. The study of the old people in the university makes them find the meaning of life again, and the study of the piano makes them realize their self-worth. Therefore, education for the elderly is more inclined to part-time education, and the elderly group pays more attention to their own lives. Those requirements and goals for the profession are less important or almost no requirements.

In the piano teaching of the elderly, the biggest difficulty is the slow recognition of music and mastering the technique of playing. Some elderly students make rapid progress at the beginning of learning, but after a period of study, they feel that the learning progress is difficult, the speed cannot be lifted, the playing is not satisfactory, and it seems to encounter a "bottleneck". The author believes that the main reason is whether the selection of teaching materials is appropriate.

We put forward the traditional piano teaching materials and supplementary teaching materials to cooperate with each other, do not blindly pursue the depth, or pay attention to the breadth of learning. The traditional teaching materials continue to follow Thompson, Byer, Czerny and other teaching materials, and practice on the basis of Hanon, scale arpeggios and so on. This traditional teaching material has a history of 200 years, and the main purpose of training is basic skills. However, our senior students focus on hobbies rather than on basic piano playing. If we blindly pursue basic exercises, those boring etudes and blindly technical exercises will make our arms sore and wrists stiff. In addition, the elderly are slow in reading music, and they have been unable to enjoy beautiful music in the boring basic learning for a long time, which will affect the interest of elderly students in piano learning.

In view of the rich life experience of the elderly and their desire for music, we can flexibly select supplementary teaching materials from the traditional piano teaching materials, so as to master the basic playing skills and stimulate and improve the learning interest of the elderly students. We can consider supplementary teaching materials from the following two aspects:

(1) For etudes without stages, especially etudes with obvious technical practice, we can add music with corresponding skills, which must be loved by the elderly, such as world famous songs or folk songs. The difficulty of the music and the playing skills used are exactly in line with the level of learning at this stage, and we must avoid affecting the interest in learning due to technical difficulty.

(2) When learning classical piano works, we can try to add the content of improvisation accompaniment, initially help them analyze the tonality of the works, what kind of harmony and accompaniment types are selected, and teach them how to arrange accompaniment, so as to enhance the practicability and improvisation of piano performance (Zhao, 2005). At present, there are few piano learning materials suitable for the elderly in China, but according to the author's teaching practice, such as: Xu Rongkun edited "Adult piano Course Train", "Years like songs - Piano adapted from 111 classic songs", Huang Peiying edited "Interesting piano music selection - Dedicated to elderly friends" and so on, which are welcomed by elderly students.

The particularity of elderly piano students, in our teaching must be combined with the characteristics of "education for the elderly", from the actual point of view, practical to be targeted, planned, scientific, practical, and gradually form a teaching system, "do vary from person to person, teach according to their abilities, develop strengths and avoid weaknesses, pay attention to effectiveness" (Ma, 2006) will certainly have a good teaching effect.

Conclusion

There is a Chinese proverb: "The older the old, the more like children", in the elderly music teaching should be more like caring for children, to form an independent teaching method and teaching theory. Piano education for the elderly should also be continuously improved according to the needs, aesthetics, psychological perception and other aspects of the elderly, which has never made piano education play better and better for the elderly group.

References

Chen, D. (2008). *Investigation of piano learning for the elderly in Shanghai and compilation of primary textbooks*. East China Normal University.

Huang, T. (2012). Study on the status quo and teaching of piano learning among the elderly in Changsha. *Music life*, (5).

Li, T. (2019). Current situation and reflection of music education for the aged in Chinese universities. *A taste of art*.

Liu, Q. (2019). Research on piano teaching system for the aged. *Journal of Jiamusi Vocational College*.

Ma, X. (2006). Research on Piano Teaching for Music Major in Adult Education. *Art Education*, (3), 64-65.

Yan, D. (2019). To explore the popularization factors of rapid piano playing for the elderly. *Popular literature*.

Zhao, L. (2005). Reform and exploration of piano teaching for music major in Adult Education. *Journal of Continuing Education of Shaanxi Normal University, 22 (*1), 103-105.

Theoretical research on the development of Chinese vocal art in China

Wang Li,
Nicha Pattananon and Chuchat Pinpart
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

****

Abstract

At present, more scholars are conducting theoretical research on Chinese vocal music from the perspective of the development of the discipline, including the compilation of the historical process and development lineage, the interpretation of styles and characteristics of each category, the elaboration of the current development situation and problems, the dissemination of the development of the outlook for thinking and so on, which also covers all aspects of singing and performance, teaching and learning, and the aesthetic and cultural aspects of the content. At present, the words "diversification", "multi-dimension" and "inheritance and development" appear in the titles of more literature, which shows the current development trend and direction of Chinese vocal music. This article presented theoretical research on the development of Chinese vocal art in China.

Keywords: Theoretical research; development; Chinese vocal art; China

Introduction

Ancient Chinese poetry is the essence of thousands of years of cultural precipitation of the Chinese nation. Since ancient times, the relationship between Chinese poetry and song has been inextricably linked. Chinese poems themselves have a certain rhythm and meter when recited, which has a natural relationship with the rhythm and pitch of music. By studying abroad, musicians, composers and scholars have unique insights and experiences of Chinese traditional culture, plus absorbing the excellent music theories of other countries on the basis of the perfect combination of poetry and music, so that the Chinese ancient poems and art songs show their own national characteristics. Combining ancient poems and music together conveys a new art genre with our local national style - "Chinese ancient poems and art songs".

Excellent ancient poems and art songs have the following characteristics: firstly, they use ancient poems as lyrics, which condense the essence of thousands of years of literature and culture in China; secondly, they are composed by western professional composing techniques, and retain some of the characteristics of art songs; thirdly, most composers and musicians at that time were deeply influenced by traditional Chinese culture, and they paid great attention to the expression of national style. The combination of these three made excellent ancient poems and art songs. Due to the outstanding national and professional characteristics of these works, they were very popular with the new youth and intellectuals at that time, for example, "Going East of the Yangtze River", "Red Bean Lyrics", and "Pointed Jiangliao - Fudenglou", etc. Both before and since, these works are all timeless classics in the professional vocal colleges and universities and are very important to our vocal career today in terms of singing, composition and teaching. It is a good inspiration and reference for our vocal career in singing, creation and teaching.

* Received: January 9, 2024; Revised: January 18, 2024; Accepted: January 21, 2024

China has a long history and profound culture, since ancient times, "words" and "music" have not been separated, poetry naturally carries the nature of singing, therefore, the ancient poems have also grown with the development of the long river of history, forming a marvelous culture. The art songs of ancient Chinese poems and lyrics are aesthetically neat in meter, rich in genre, and structured; vivid in content; melodious and beautiful in melody, and vivid in line; and harmonic in aftertaste, and staggering. It shows the elegant feelings of the literati and the profound civilization of the Orient as well as the noble character of the authors. With delicate vocals and melodious melodies, strict and regular accompaniment and delicate lyrics, the ancient Chinese poetry art songs have high aesthetic appreciation value and stage practice.

Theoretical research on the development of Chinese vocal art

Five Musical Styles of Chinese Vocal Music Genre Forms

The first category: Chinese classical art songs, refers to the vocal works that use classical or modern poems with the spirit of Chinese culture as lyrics, and are rich in the spirit of Chinese culture in terms of composition, orchestration, accompaniment and singing style. Chinese ancient poetry songs are divided into two categories. One is the original lyrics and original score composed by the ancients and handed down to the present day, such as "Eighteen Beats of Hu Jia" and "Three Pieces of Yang Guan". The content of the songs is either aria or lyric, and also expresses the concern for the fate of the country. Secondly, modern composers utilize modern composing techniques to make new arrangements of ancient poems, which are closely combined with our traditional singing art style, but with new characteristics of the vocal art path. For example, Mr. Zhao Jiping composed "Guan Ju" and "The Orchid Exercise".

The second category: Chinese folk songs and adapted folk songs. Folk songs, i.e., folk songs, are produced in the folk and processed in people's long-term oral circulation, thus they have an outstanding collective creation nature, with distinctive national style and local color. Its form is simple, the performance is plain and warm, the emotion is exposed, and the tone is exaggerated. At present, Chinese folk songs are generally divided into two kinds, one is the traditional songs that have been created and passed down through generations; the other is the folk songs that have been adapted and created, i.e., through the creative labor of music workers, the prototypes of the folk songs are processed and organized with the modern aesthetic consciousness and modern creative techniques or directly quoted for creation, so as to make them into vocal works with distinctive characteristics of the times, rich living atmosphere, and strong artistry and ornamental qualities. Adaptation of national style songs imitates the musical characteristics of folk songs, the structure is more complex, sophisticated and standardized.

The third category: Chinese opera. Chinese opera refers to a new art form that combines the performance formula of national opera with the performance techniques of new drama and the experience of European opera art. Chinese opera needs to take care of the Chinese people's appreciation habits, focusing on the performance as well as the character portrayal, the character's reaction in the plot, and so on.

The fourth category: modern Chinese art songs. Modern Chinese art songs are different from traditional folk songs, operas and operatic works, they are the products of the combination of Chinese and Western music culture, with unique aesthetic character, mostly solo songs written by famous composers in China. The lyrics of art songs are often written by famous composers, who fully understand the mood, emotion and style of the lyrics, and carefully compose the music melody, with piano accompaniment or orchestra accompaniment that accentuates and renders the melodic content of the song, which blends with the lyrics, and beautifully shapes a perfect musical image. Art songs are small in length, but large in content, often in-depth with unrestrained and rigorous musical ideas and skillful techniques, reflecting the life of the people, revealing profound themes, giving people the enjoyment of beauty.

The fifth category: modern composition songs. Modern composition songs are mostly created with the help of Western composition techniques, combined with elements of Chinese folk music, and most of its music type is a combination of Chinese music style and Western style, which is a fusion of Chinese elements added on the color of Western music.

Chinese vocal aesthetics and aesthetic studies

The comprehensive study of Chinese vocal art is mainly concerned with the theoretical study of Chinese vocal music involving other specialties for comprehensive study, including aesthetics, history, culture, acoustics and so on.

In recent years, with the active enrichment of vocal aesthetics research and the expansion and extension of methodology, vocal aesthetics research has gradually attracted people's attention.

The number of literature on vocal music aesthetics and aesthetic research in China is the largest compared with that on other topics, which shows that Chinese vocal music has a high level of attention to vocal music aesthetics and aesthetic research in the process of its development. This kind of writings mainly take aesthetic research as the main research object from the development of Chinese vocal music art and music culture, analyze the aesthetic characteristics, standards, principles, aesthetic experience and changes of national vocal music, and take classic works as examples for aesthetic analysis and appreciation. For example, History of Aesthetics Research on Chinese Vocal Music Art and Study on Aesthetic Orientation of Chinese Ethnic Vocal Music. Most of the periodical literature discusses the aesthetic features of Chinese vocal music, such as the beauty of language, voice, melody, emotional expression and flavor. Xu Dunguang, in his "On the Aesthetic Rehabilitation of Contemporary Ethnic Vocal Music," argues that the most prominent feature of ethnic vocal music is "love," emphasizing the need to accurately determine the aesthetic value of ethnic vocal music in terms of lyrics, language, and articulation techniques. The Aesthetic Reflection on the Technique to Art of Ethnic Vocal Music Singing under Empirical Thinking mainly demonstrates that under empirical thinking, the exploration of ethnic vocal music has changed from focusing on the technical level to gradually exploring the spiritual connotation and developmental characteristics, principles, and value of its artworks, and discusses how to grasp the developmental laws of vocal music aesthetics and the aesthetics of the voice, lyrics, and music as well as the aesthetics of ethnic vocal music. It discusses how to grasp the laws of aesthetic development of vocal music and the aesthetic significance of voice, lyrics and music, as well as the aesthetic significance of good expression, the pursuit of flavor and

psychological harmony in national vocal music. Research on Chinese Contemporary Ethnic Vocal Music Art Based on Aesthetic Perspective" combs through the historical changes in the development of Chinese contemporary ethnic vocal music, summarizes the aesthetic characteristics of Chinese contemporary ethnic vocal music art from the perspective of the aesthetic emotion of sound and emotion, and elaborates on the aesthetic education and aesthetic value of ethnic vocal music art. Cui Shusheng's "Discussing the Grasp and Expression of Aesthetic Style in Ethnic Vocal Music Singing" discusses how to accurately grasp the aesthetics and style of China's ethnic vocal music singing from the perspectives of ethnic cultural forms, singing timbre and body, and expression. The article "Analysis of the Aesthetic Characteristics of Chinese Ethnic Vocal Music Singing Art" discusses the aesthetic characteristics of ethnic vocal music singing art from the five aspects of singing: word, sound, taste, emotion and shape. In the article "On the Era Characteristics and Aesthetic Orientation of the Development of Chinese National Vocal Music in the New Period", the author systematically combs through the development process and era characteristics of China's national vocal music since the reform and opening up, discusses the transformation of its aesthetic performance to diversification, popularization and popularization, and finally emphasizes the need for systematic scientific theories to serve as the disciplinary support for Chinese national vocal music.

Han Zijuan (2015) mentioned the aesthetic value orientation of Chinese and Western vocal music in 2015: the differences between Chinese and Western social environments, personal beliefs, and humanistic habits have led to a great difference between Chinese and Western cultures, and the aesthetic characteristics are also very different. Although the aesthetic characteristics are very different, there is still a little connection between Chinese and Western aesthetic value orientation. Take Chinese and Western painting art as an example, Chinese painting has a unique white space to let people imagine and feel, the purpose is to express the deep beauty of the mood in the work. While westernization pays more attention to the art itself, that is, the image in the painting is more perfectly embodied, which is a more rational value orientation, the same aesthetic value orientation also exists in Chinese and western vocal music. Western vocal music believes that art comes from imitation, that is, to describe things with vocal art, focusing on the harmony and unity of the senses and inner emotions. Chinese vocal music focuses on the expression of emotions, influenced by Confucianism and Taoism, the music is often seen in the human nature of the true goodness and beauty of the cultural connotations of the Guqin and Gu music and other forms of vocal music is also more free and unrestrained, which is the aesthetic value of Chinese vocal music, subtle and introverted.

Tian Likun (2019) puts forward the idea that in order to inherit the Chinese classical aesthetics, it is necessary to innovate the performance of Chinese vocal music, which has absorbed the essence of multiple regions, multiple styles and multiple ways of playing, and gradually formed its own unique way of singing. For the modern society that highly pursues spiritual entertainment and artistic beauty, vocal performance fulfills most of people's needs for music. In the process of vocal performance, the most influential is the Chinese classical aesthetics, which to a certain extent broadens the scope of vocal performance and appreciation, and presents a more beautiful vocal performance for the audience. In the process of vocal performance, appropriate incorporation of classical aesthetics and innovation and expansion on this basis can greatly improve the ornamental quality of vocal performance, therefore, vocal creators and performers should attach great importance to the inheritance and

development of classical aesthetics. For example, in the process of vocal performance training, teachers can first tell students about the relationship between human character and vocal performance as described in the Records of Music, so that students can deeply realize the important role of good aesthetic cultivation in the improvement of vocal singing skills, increase their attention to classical Chinese aesthetics, and guide them to reasonably develop and expand their vocal performance based on classical Chinese aesthetics. They will be guided to innovate and expand their vocal performances on the basis of Chinese classical aesthetics.

Bai Hao (2020) proposed three basic links of music practice in the study of vocal music aesthetics: "creation, performance, and appreciation" - which is very important for the study of the aesthetic nature and aesthetic characteristics of music. Very often people tend to pay more attention to the result of music - the music work itself for research, while the research from the perspective of the subject of music creation and audience appreciation is a little bit lacking, the three links of music creation, performance and appreciation constitute the complete dimension of music practice. As can be seen in the above aesthetic process and major musical trends of modern Chinese music, musical trends have deeply influenced its music creation, music performance and music appreciation. The creation of musical works (including Chinese vocal works) can be regarded as the "creation of beauty", and the audience's appreciation of them can be regarded as the "appreciation of beauty". The aesthetics of Chinese vocal music cannot be studied without the appreciation of many lyricists, singers, and audiences. The "creative beauty" of Chinese vocal art plays an important role in guiding a vocal work. The significance of studying history is to summarize the development experience under the premise of respecting history and transcending history, which will be beneficial to the better development of Chinese music in the future.

Inheritance and Development of Chinese Vocal Arts

From the 1920s, China's early vocal music was deeply influenced by the concepts of Western vocal music education; in the 1940s, on the basis of the traditional art of folk songs, raps, operas and other musical forms, the theory of Western "American" singing was borrowed; after the founding of the New China, through the efforts of several generations of vocal music educators and singers, Chinese vocal music formed a variety of singing methods and forms, such as national, American, national popular and national American vocal singing, laying a profound foundation for the vigorous development of Chinese vocal music. After the founding of New China, through the efforts of several generations of vocal educators and singers, Chinese vocal music has formed a variety of singing methods and forms, such as national, American, national popular, and national American vocal singing, which has laid a profound foundation for the vigorous development of Chinese vocal music.

Zhu Yajie (2018) proposed the main direction of the diversified development of Chinese vocal music, one is the gradual operaization and poeticization of Chinese vocal works; due to China's vastness of land and possessing a civilization with a long history as well as a multi-ethnic cultural background. As China is a vast country with a long history of civilization and multi-ethnic cultural background, vocal music culture has developed unimaginably in the long history of China, and a variety of unique characteristics of vocal music culture have been nurtured. However, the times are constantly developing, in contrast, in the modernization of the background of the era has given birth to a new generation, meet

the needs of the times of the new style of vocal music, contemporary vocalists to explore a characteristic vocal development road, not only can let the traditional characteristics of the vocal music in today's social context exudes charm, and at the same time, can be further improved in the modernization of the background of the barbaric growth of the mainstream of the vocal culture, and further endowed with the vocal music of China's characteristics. Chinese characteristics in vocal music. For example, "Big Bowl of Tea in Front of the Door" and "Winged Plum" use the elements of Beijing opera in traditional vocal music to give the songs a strong Beijing flavor, which makes the songs match the lyrics or the style of the film and television works. Meanwhile, there are also vocal works such as "Reorganize the Mountains and the River to Wait for the Future Generation," which skillfully incorporate the Peking Opera drums. These works analyze the traditional characteristics of vocal music, extract the essence of it, and then integrate the essence with contemporary vocal music to create contemporary Chinese vocal music with Chinese traditional characteristics. Such an approach can not only release the charm of traditional Chinese vocal music in the contemporary vocal music environment, but also help the contemporary Chinese vocal music to go out of the Chinese characteristics of the road, so the Chinese vocal music opera is a kind of development trend of the vocal music in the complex historical background of the Chinese vocal music and the current era background, it is inevitable to appear. Secondly, it is a kind of scientific singing method summarized through practice by integrating the breathing characteristics of Western singing with traditional Chinese singing skills. This kind of singing skills show the ethnicity of Chinese vocal works, such as sweet voice, flexible breath, wide range, spitting and biting clearly, the characteristics of the sound area tone unity, at the same time this kind of singing can be freely sung in the large section of the national opera singing. For example, Dai Yuqiang sings "Can't do filial piety, I'm ashamed of my mother", "Rhyme of the Countryside"; Chang Sisi sings "Spring Ballet", "Mayella Variations"; Chen Lili sings "Ode to the Red Flag", etc. Through the above discussion, this kind of ethnic vocal works is called "Americanized" Chinese ethnic vocal works.

Scholars on the development of Chinese vocal music status quo, how to develop in the future to publish their own thinking, including many influential singers and scholars, such as: musicologist Tian Qing in his "the status quo and the future of China's national music" for the development of the status quo of the national vocal music, put forward their own insights, and through the fact of examples, pointing out that the national vocal music "thousands of a voice" and the reality of the problem that most of the graduates of the vocal profession are not engaged in the vocal profession, and expounded his hope that national vocal singing needs to have its own characteristics. Through examples and facts, he points out the reality that "a thousand voices" in folk vocal music and most of the graduates of vocal music majors do not engage in the vocal music profession, and expounds his hope that folk vocal music singing needs to have its own characteristics. Professor Zou Wenqin, a vocal educator from the China Conservatory of Music, in her article "The Development of China's Vocal Music Career Exists from the Source of Traditional Music", explained through a large number of vivid and concrete examples why the development of vocal music in China originated from traditional music, emphasized the importance of traditional music, and called on everyone to study traditional music and culture seriously, learn the meaning and pronunciation of the Chinese language, and sing Chinese songs well.

In order to protect the unique ethnicity of Chinese vocal music as completely as possible, and at the same time to better connect with the international mainstream vocal culture, efforts should be made in many aspects. First of all, it should be deeply realized that the inheritance and protection of traditional vocal music characteristics for China is the foundation for the specialization and diversification of China's vocal music culture. Chinese civilization has a history of thousands of years, and the shadow of vocal music culture can be seen everywhere in Chinese history, in which vocal music civilization has not only made its own achievements that cannot be ignored, but also constitutes an important part of the splendid Chinese civilization. In the splendid vocal music culture in Chinese history, there are many kinds of unique vocal music culture which was loved by the people at that time, including more than four hundred kinds of music forms, what is more rare is that each kind of vocal music art form is rich in unique means of expression as well as singing skills, if we look at the "Chinese Singing Method" from this perspective, then If we look at "Chinese singing method" from this point of view, then "Chinese singing method" is both unique and creative, and in the context of contemporary vocal music culture, all the contents behind this "uniqueness and creativity" have become the basis for the diversified development of Chinese vocal music.

With the rapid development of science and technology, culture and education, new knowledge and new ideas are constantly being put forward, and there is also a violent collision between tradition and innovation to produce new connotations, a multidisciplinary mingling and interdisciplinary development of the trend is impacting on the barriers of the traditional knowledge system. Innovation has become the trend of the times. Under this environment, Chinese vocal music has ushered in an unprecedented period of opportunity. In this context, the term "Chinese vocal music" is once again put forward by today's vocal music industry, and its singing genre covers all the songs sung in Chinese language. With the introduction of the idea of "Chinese vocal music", it also fully demonstrates that the establishment of a Chinese vocal music school is the common wish of the vocal music circles in China. The development of anything in the world has its roots, and Chinese vocal music is a new singing system based on the advantages of traditional Chinese folk songs, operas and operatic songs, and the comprehensive development of various singing styles.

Liu Hui (2018) talked about the significance of the "Chinese School of Vocal Music" in "Inheriting Beauty, Expressing Beauty, Creating Beauty, Disseminating Beauty, Leading Beauty--Thoughts on the Development and Construction of Chinese Vocal Music", and proposed that we should be firm in our cultural self-confidence, and use the principle of cultural self-confidence and the principle of following to He proposed that we should be firm in cultural confidence and use the principle and principle of cultural confidence to carry out the development and construction of the "Chinese School of Vocal Music". In order to promote the development and construction of Chinese music and art, the most important thing is to show to the world the Chinese style, Chinese style, Chinese bones, Chinese spirit and Chinese characteristics of music. The five goals of the "Chinese School of Vocal Music" are clearly defined: firstly, the goal of going global and displaying the excellent Chinese music culture; secondly, the pattern of Chinese music development and construction contributing to world music; thirdly, the bosom of carrying forward and inheriting the excellent Chinese culture; fourthly, the stage for Chinese musicians to display; and fifthly, the goal of the "Chinese School of Vocal Music" to promote the development and construction of the Chinese

music art. The development and construction of the "Chinese School of Vocal Music" is a great cause to promote, upgrade and advance the development of Chinese music.

The formation of Chinese vocal music is rooted in national culture, with reference to the strengths of the advanced western vocal schools, and the slogan "Chinese vocal school" was put forward, in order to make the Chinese voice heard in the world of vocal music. Chinese vocal music is rooted in the fertile soil of Chinese culture, and it is a cultural precipitation and artistic crystallization inherited from a long history, and it is a bright pearl in the world's cultural treasury. It has a long history of singing practice and a large number of traditional folk vocal singing forms that have been passed down and reproduced over the course of more than 4,000 years of history.

Research on vocal education and teaching in China

Scholars mainly focus on the research of Chinese vocal music education and teaching covering various fields of vocal music art. Some literature focuses on the theoretical research of Chinese vocal music education, including research centered on the history and review of Chinese vocal music education and the innovative development of the education system. Some literature focuses on the theoretical study of Chinese vocal music education, including research on the history and review of Chinese vocal music education and the innovation and development of the education system. There is also research on the principles, concepts, goals, and the construction of the content system that should be followed by Chinese vocal music education, the reform of the curriculum of vocal music teaching for higher education teachers, and the aesthetic education of vocal music. Some of the literature focuses on the study of problems in the practice of vocal music teaching, such as teaching methods, teaching principles, vocal performance, vocal techniques, and classroom teaching reform. Many works cover both aspects in a more comprehensive and systematic way.

In the field of vocal education in professional colleges and universities, there are research articles on the teaching ideas of accomplished vocal educators, which include the seven-word standards of "sound", "emotion", "character", "flavor", "appearance", "nurturing", "image" seven-word standard," Heuristic sensory teaching", "pivot point" issue and other theories are analyzed and interpreted in depth from historical and scientific perspectives. There are also some articles that put forward the concept of "diversity in vocal teaching", "the relationship between voice and character" and other representative and systematically summarized theories of vocal teaching and research. There are also many scholars in the existing vocal theory on the foundation of the branch, the concept of the former and their own years of practical experience in teaching to combine, summarize the new teaching theory.

Focusing on the practice of vocal music teaching, Prof. Wang Shikui summarizes and condenses decades of teaching experience by applying heuristic teaching methods, and presents many novel and unique visual descriptions of vocal singing techniques and vocal teaching training, as well as teaching application cases, which are practical and easy to operate.

Xu Hongxia (2018) shows a lot of first-hand information, the author interviewed a few of the most representative vocal music educators in the Chinese vocal music industry, through some real, representative teaching cases, and selected students are very strong and influential singers and college vocal music professors, very persuasive, and fully demonstrates that the implementation of different teaching methods for different types of students, according to the

different circumstances, very research value, and from some of the fine details of the teaching application of the case. There is research value, and from some of the subtleties can be found, the book's presentation is extremely objective, is rare.

Shi Chunxuanzi (2018) proposed a more practical, vocal teaching itself is a highly practical art, each piece in the book has a supporting catechism video, readers can watch the teaching video by scanning the QR code, fully utilizing the modern multimedia technology, teaching practice more intuitively, the design of other vocal teaching writings is very informative. Many journal articles are about the reform and development of Chinese vocal music education, focusing on the study of culture, emphasizing the enhancement of students' sense of cultural identity and the inheritance and innovation of the excellent culture of the Chinese nation, for example, "In the actual education and teaching work, vocal music teaching is regarded as a key subject integrating art education and the inheritance of the whole national culture, so it is more necessary to pay attention to its excellent national culture in the daily education and teaching work. In the actual education and teaching work, vocal music teaching is regarded as a key subject integrating art education and the whole national culture inheritance, so it is more necessary to pay attention to the introduction and development of the inheritance of its excellent national culture in the daily education and teaching work." "The current reform of ethnic vocal music education in music colleges should be rooted in traditional culture." There are also targeted studies on some specific problems that have arisen in higher vocal music education in China. In recent years, with the progress of society and economic prosperity, a number of domestic artists have ascended to the international stage. On the basis of the rapid development of its own level, some of the colleges and universities are still stagnant, the relevant training programs remain unchanged, so the development of the status quo has been unable to meet the needs of cutting-edge disciplines.

Now the development of backward textbook content, teaching flexibility is not systematic, unable to adapt to the development of the social era and other issues, teachers take out a large period of time on the "private school", greatly affecting the enthusiasm in the normal teaching work, resulting in a negative trend, and some teachers are ignoring their own professionalism and scientific research construction, writing papers and publishing essays mostly for the title evaluation. Most of the papers written and published for the evaluation of the title. In addition, the poor implementation of the teaching system, the lack of effective supervision of the teaching process, resulting in a decline in teaching quality and other issues. This article pinpoints many realistic problems and proposes corresponding means of improvement. In addition, in terms of teaching materials, "the single form of language, notation, and teaching materials leads to the single knowledge of students in vocal music, which makes students depressed and uninterested. Moreover, the standardized vocal music teaching materials are too boring, killing the students' enthusiasm for vocal music learning, and at the same time making the originally colorful Chinese vocal music culture become thinner and thinner."

In terms of curriculum design, some scholars have suggested: "integrating the traditional vocal theory research and modern vocal principles, integrating the stature of opera and modern physical training, integrating the singing of opera and modern vocal training", which is the way to build a complete nationalized curriculum system for vocal performance majors. In the teaching of national opera, "some of the national vocal talents we cultivate are unable to fulfill the requirements of national opera, which is to shape the characters with the

voice. The lack of stage performance quality will affect their future employment path." In terms of vocal accompaniment, Chinese vocal music needs more opportunities to invite orchestras equipped with ethnic instruments to accompany vocal performances. In terms of the direction of related training, "we should dare to de-emphasize the boundaries of the division of singing styles," broaden students' insights and horizons, and dabble in different singing paradigms.

In the field of vocal education in higher teacher training colleges, many scholars have suggested that the training goal of higher teacher training colleges for music education is to point to teachers engaged in basic music teaching, which is different from the training goal of conservatories, however, in terms of the curriculum for vocal teaching, it blindly aligns itself with conservatories, which results in the cultivated talents being unable to be accepted by the social demand as they should be. According to Zhou Ziming, "the problem of vocal music teaching in higher education is that it is simply applying the teaching mode of conservatories", pointing out that we should fully understand and familiarize ourselves with the aesthetic perspective of contemporary primary and secondary school students, avoid the one-sided pursuit of the so-called "grand" repertoire, and design teaching contents in line with the physical and mental development of primary and secondary school students. It is pointed out that we should fully understand and familiarize ourselves with the aesthetic perspective of contemporary primary and secondary school students, avoid unilaterally pursuing the so-called "grand" repertoire, and design the teaching content in line with the physical and mental development of primary and secondary school students.

Prof. Yu Zizheng (2012), on the other hand, consciously analyzed teaching principles and methods, concepts and understanding for teacher training students from the aspects of necessity, skills, history, and teaching practice in order to adapt to the grassroots work after graduation. And based on the starting point of practice, the teaching experiences of some international masters are introduced. A lot of literature focuses on enhancing students' cultural literacy, improving learning motivation and innovation of teaching methods, and the reform of vocal teaching in higher teachers has become a study.8 It is pointed out that many technically over-difficult repertoires are selected from the teaching materials of vocal education majors in higher teachers, however, some basic repertoires with high artistry have not been given due attention, and it is believed that vocal teaching materials in higher teachers need to be especially increased to incorporate the traditional Chinese vocal repertoires so as to gain more access to the traditional Chinese vocal repertoires. It is believed that Chinese traditional vocal music repertoire needs to be incorporated into the vocal music textbooks of higher teachers' colleges in particular in order to gain more attention.

In addition, there is also literature on the teaching of vocal art of ethnic minorities and local folk songs. Scholars unanimously emphasize the importance of teaching the rich vocal culture of ethnic minorities with unique ethnic characteristics, highlighting ethnic characteristics, allowing students to go deeper into the folk winds, focusing on inheritance and practice, strengthening the construction of the discipline, perceiving the cultural feelings in the songs, and attaching importance to the cultivation of humanistic connotations. For minority vocal students, Li Lanlan pointed out that in teaching, special attention should be paid to gradual progress and tailored to the needs of the students, differentiated teaching should be carried out for them to give full play to the potential and characteristics of the minority students, and to pay attention to the process and artistic practice as well as the reasonable selection of teaching materials.

Conclusion

The vocal education system in Chinese universities still follows the Western model in many aspects, and the status quo of this teaching system is reflected in the teaching of foreign art songs and foreign arias, and Chinese vocal works are far from Western works in terms of repertoire and singing experience, and many vocal students have heard the saying Many vocal students have heard the saying "Chinese works are more difficult than foreign works". In response to this problem, more and more universities have raised the importance of Chinese vocal works in their teaching, for example, by setting up compulsory repertoire and opening relevant courses to raise the status of Chinese vocal works in their teaching. Among these Chinese vocal works, ancient poems and art songs, as a perfect combination of poetry and song, are an indispensable part of Chinese art songs and even the whole Chinese music culture, and have important value and significance in singing and teaching respectively. In modern college vocal music teaching, it has a great promotion effect on students' singing level, national identity, moral sentiment cultivation, knowledge and culture level, aesthetic level, etc. However, compared with the number of western art songs, the number of Chinese ancient poems and art songs is not large, so it is normal that the proportion of them in the teaching is relatively small.

References

Bai, H. (2020). The Aesthetic Process of Modern Chinese Music and the Enlightenment of Main Music Trends on Contemporary Aesthetic Research of Chinese Vocal Music. *Huang He Zhi Sheng*, (5), 113-115. DOI: 10.3969/j.issn.1810-2980.2020.05.065.

Han, Z. (2015). A comparative study on the styles and aesthetic characteristics of Chinese and Western vocal music techniques. *Art Evaluation*, (24), 53,97.

Liu, H. (2018). Inheriting beauty, expressing beauty, creating beauty, spreading beauty and leading beauty -- Reflections on the development and construction of Chinese vocal music. *Chinese Music*, (1), 7-14. DOI: 10.13812/j.cnki.cn11-1379/j.2018.01.002.

Shi-Chun, X. (2018). *Teaching and learning of selected Chinese vocal music works*. People's Music Publishing House.

Tian, L. (2019). Analysis of Chinese classical aesthetics in Chinese vocal music performance. *Drama House*, (23), 75.

Xu, H. (2018). *Case study of Chinese national vocal music teaching*. Soochow University Press.

Yu, Z. (2012). *Theory of vocal music teaching*. Southwest Normal University Press.

Zhu, Y. (2018). On the development of Chinese vocal music. *Guangdong Canye*, *52*(4), 83-84. DOI: 10.3969/j.issn.2095-1205.2018.04.54.

Chinese a cappella choir Training methods and skills

Huang Yiliang, Bhannavichaya Vadhanasiriphongs,
Warudh Samansap and Kuakul Deachmee
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : nicha.musiced@gmail.com

****

Abstract

A Cappella has a long history and cultural tradition. It sings only by human voice without the accompaniment of any musical instrument, and shows rich and diverse musical effects through harmony, rhythm and other elements.in recent years, More inclined to integrate different musical styles (such as pop, rock, R & B, jazz, etc.), And may include more sophisticated arranger and acting skills, Also commonly used are human voices to imitate the sound of musical instruments, Such as percussion, bass, etc.Maybe even to use modern technology, Such as microphones, acoustics, etc.To enhance the audio-visual experience of the performance, It will also present good works on TV shows, social media and other platforms, Share it with more people who love music, Attracting large numbers of young audiences and performers, It is a musical cultural phenomenon that is gradually becoming popular worldwide, The same is true in senior music education, It offers fun and challenges, Suitable for cultivating the music literacy and social skills of the elderly. However, in the field of music education for the elderly, the teaching guidelines and methods of modern A Cappella have not been paid full attention and explored to suit their learning needs and psychological characteristics. This article presented Chinese a cappella choir Training methods and skills.

Keywords: Chinese; A Cappella; Choir; Training Methods; Skills

Introduction

A cappella Transliterated as Chinese is A cappella, the simplest explanation is the performance mode of no instrument accompaniment in the chorus performance. But the explanation of A cappella in foreign music academic studies is indeed that the a cappella from Italy originally meant "church style". In the most traditional form of A cappella performance, it should be a chorus completely unaccompanied in the chorus, or the chorus is without independent accompaniment.

For Chinese scholars, most of the meanings quoted are explained in the first Chinese school, while in Italian A cappella means a small church. This shows that the origin and original meaning of A cappella is the unaccompanied church music. At the beginning, A cappella was sung in 2/2 shots, and the members of the choir were the members of the church singing the chants together. At that time, there were already recording instruments for recording the human voices to record the singing of the chants, and the constant vocals were the dimension of the A cappella Choir. In addition to define defined as a human vocal cord can create sound, a a late also slowly into a public can perform the art form, become the grazing favorite art form, and singing melody, lyrics, rhythm are strictly follow the countermethod, overall looks very neat and easy to sing.

* Received: May 9, 2024; Revised: May 23, 2024; Accepted: May 26, 2024

The evolution and development of A cappella

Renaissance 14 when cada pastoral to everyone like, and with the western enlightenment and the industrial revolution, the western literature and art and people's ideology and culture have a new development, for the acceptance of literature and art also have new ideas, at the same time the music industry also appeared a lot of musical instrument type, and the violin, piano, accordion is also created in that time, became the composer, singer and the social noble favorite music type, also have now we have some of the familiar music.

In the 19th century, strings are replaced by wind, wind together became a high-profile performance form, opera, chorus and other vocal music is formed at this time, but it is because of the orchestra to join is the singing mode has the soul and vitality, but this time a cappella decline, even presents the phenomenon of extinction, but then similar to Mozart, Beethoven and other famous musicians have not made to live today.

When the sound of the 20th century industry reminds people of the most primitive, natural, ethereal purity the vocal chorus once again made A cappella popular, but the gap period of many years made A cappella present a difficult situation of development. But fortunately, this pure vocal chorus model was very popular, starting from the United States, and gradually prevailed in Europe, and then spread to the whole world. It was not until 1909 at Yale University that the revival of A cappella officially began. During the same period, A cappella produced several major schools that continue to this day.

It development in the folk and non-academic circles relied on the promotion of African Americans to be known to the public, and later continued to promote this art form through sound recordings. It was not until 1968 that the King's Choir performed the Cambridge premiere of A cappella and finally reached the list in 1971, turning A cappella into a mainstream form of artistic expression. Later, under the promotion of singers and choirs from various countries, it became one of the main means of modern music activities.

In addition to the strong flavor of the Renaissance, there are more modern civilization integration when A cappella once again appears in the academia and the public, it has been recognized and pursued on the basis of modern sound effect combined with the characteristics of multi-voice chorus, with the main melody matching and chord formula appears, ensuring that each part will have a simple triple chord and second repeated harmonic melody, but to protect the integrity and overall principles of the chorus will rely on monosyllabic sound or instrumental simulation to help obtain the chorus effect better results, modern A cappella added to percussion in order to make the singing more perfect pure life is not thin, but also let more people can accept it (Ren, 2010).

Chinese a cappella choir Training methods and skills

Form of a cappella performance

As the name implies, both A cappella and a cappella are unaccompanied forms of artistic performance, which emphasizes the importance of sound, that is, in addition to body sound is the only way of expression of musical art. Similarly, for conceptual understanding, it must be thoroughly understood that not all vocal music forms are silent accompaniment or a cappella. It is also necessary to emphasize the integrity of musical performance. Although there is no piano as the main melody, the human voice can produce corresponding acoustic effects, and the prelude, interlude and main body of the music can be simulated by human voice, and there is a clear song image. Only then can it be regarded as an artistic effect, which is the

characteristic that A cappella and a cappella want to reflect. It is the differences in accompaniment that distinguish A cappella and a cappella from other types of musical art. A cappella originated from church music. Before the 16th century, European church music chorus mostly relied on pure vocal accompaniment; Due to the particularity of the development of The Times and the limitation of productivity level, the prototype of Chinese a cappella chorus is the musical expression of everyone around. Nowadays, with the enrichment of the form and technique of A cappella, a cappella has also been deeply expanded, but it still retains the characteristics of a cappella (Chen, 2017).

Features of multi-voice singing

A cappella began to imitate the four parts of A cappella, and the two still use such a multi-part singing mode, including the soprano part, the alto part, and the male high and low part. Under such musical performance, the most important thing is to maintain unity and achieve the principle of four-part balance. Generally, a cappella ensemble performances require a collection of two parts, and a cappella also emphasizes the use of two or more parts. And Socrates says; "True imitation is not the imitation of the surface, but the imitation of the character of the thing." Starting from this, in the process of imitating A cappella, a cappella not only grasps the "form", but also learns the singing style, pronunciation and music connotation in an all-round way. Ensure that the composition of the music meets the pitch of the parts, coupled with the vertical foil function of the harmony, ensure that the melody lines of the singing works meet the singing of different parts and make changes, ensure that the musical melody of the performance echoes up and down, and the complete unity of the singing vertical and horizontal parts. The form of melody imitation is mainly divided into two parts: direct imitation and indirect imitation. Direct imitation refers to the process of directly learning the skills of summarizing with a cappella, that is, they are in the same space and learn the skills and behaviors through immediate interaction. In contrast, indirect imitation refers to learning that is not in space, emphasizing learning that breaks through the limitations of time and space either internally or with the help of some communication medium.

Therefore, indirect imitation can also be the imitation of the form of a cappella, the imitation of God, the imitation of mature music style, the imitation of sound effect, which is also a very big reason for the preservation of multiple voice parts and the formation of the creative similarities between the two.

The concept of replacing Musical Instruments with human voices

The biggest feature of a cappella is the multi-angle, multi-faceted and application and identification of the human voice. In a general sense, A cappella lovers believe that the plasticity of the human voice is very strong, even beyond the musical instrument, and is the product of the best emotional expression. This is also the main reason for the development of A cappella from pure vocal chorus to vocal accompaniment, which is similar to Chinese silent accompaniment, both of which do not rely on any Musical Instruments and bring the most original expression. In order to meet the style needs, A cappella You can imitate a variety of instruments such as guitar, piano, bass, drum, harmonica, organ and so on through vocal training. The Chinese silent accompaniment also emphasizes the need to maximize the potential of the human voice. A professor from Shanghai Conservatory of Music pointed out that "the human voice is the instrument that can most express thoughts." The use of onomatopoeia can make the development of Chinese a cappella chorus more broad.

Training methods of solfeggio and ear training

The most difficult thing to control for a cappella and a cappella singing is the intonation, so the design of a cappella for solfeggio ear training multi-angle technical form of innovation, through the mastery of intonation and rhythm, stimulate the singer's inner hearing and better use of their own voice, to improve the ability of generation and hearing. A cappella relies on natural sounds or the imitation of a part of the body, as many of the lyrics and music in a cappella are inspired by nature. Therefore, in the learning of skills, it is necessary to combine the blunt voice parts and skills with fantastic imagination, because the inspiration comes from life, and life is linked with nature. Some of the original sounds of nature and animals are also the object of the A cappella performers to imitate. In silent accompaniment learning, teachers need to let students feel the correct pronunciation position when the high voice, the teacher will ask students to learn some animal sounds, first let students find the correct position. Imitating the sounds of nature relieves the pressure of theoretical knowledge and powerful manipulation, and teachers help students find the right singing state in this way, and then put the vocal knowledge learned into practice. Furthermore, in the mode of voice training, teachers or students in two groups first beat the rhythm, and students in the other group make the corresponding voice rhythm to understand the monophonic part, and then continue to develop the multi-voice training, adding simple intervals and chords to make the music form more three-dimensional and vivid (Chu, 2019).

The difference between A cappella and Chinese a cappella groups

Application of Singing skills

The singing skills of A Cappella emphasize the imitation of instrumental music with human voices, but in Chinese silent accompaniment, this point is not emphasized but the use of coloratura. Neither of which the other has. Acapella amplifies the expressive force of music infinitely, and at the same time has a very important control and grasp of the strength of the use of breath, which requires acquired control and connection and continuous consolidation in addition to the naturally good voice conditions, and a specific training for the voice parts to achieve the perfection of the human voice. At first, this vocal instrumental music came from the black American hip hop music, combined with the human body to form a "B-box", known as beatboxing, and later this beatboxing can imitate a variety of Western and Chinese instruments, becoming the most important part of the rhythm of a Cappella. By imitating different instruments, the overall feel of the music changes, highlighting the stressed rhythm, which may have tension or be warm and soft.

However, the number of Chinese silent accompaniment choir has been increasing by 7 people, until in recent years, under the influence of A Cappella, there began to be a chorus of 4 people, or even an independent choir. Due to the difference in the number of people, the use of equipment for voice processing such as microphone and sound effect enlargement is relatively high. Influenced by the expression method of traditional Chinese opera, the a cappella singing mode has very strict requirements for straight tone, glissando and other singing skills, and has very typical singing characteristics. This is the difference between the two based on cultural differences. This year, A cappella has been combined with opera, and many of the rhythms in opera have become the model advocated by the new popular Chinese a cappella (Yang, 2017).

Obvious features of Chinese and Western music

Multi-part harmony is the most prominent performance characteristic of A cappella and Chinese a cappella. Half of the music uses the mode of juxtaposing emission to make the whole music look very rich in rhythm types, mainly consisting of three major types: compound harmony, tende6ncy and smooth. And the rhythmic type of vertical combination of each new A Cappella song is very similar. Half of the first vocal area of the lead singer is relatively high, while the second and third vocal area is relatively clearer, slower and softer. In Chinese a cappella, it should be noted that the process of using it will be refined so that the degree of imitation between each bar is similar. Moreover, in Chinese silent accompaniment, triad chords are more used. The use of this technique is more in line with the singing of Chinese performers and can also meet the embodiment of different national styles in the mode. Because the forms of harmony and tone are diverse, singers can also make different choices according to their own timbre conditions and music styles, so as to improve the learning efficiency of a cappella singing and better present the performance effect.

Interfusion

The development of Chinese a cappella choir focuses on combining the skills of western A cappella with its own national characteristics to create a new development model.

In 2010, the Chinese a cappella production of Peach Blossom Fan by the Central Conservatory of Music combined the dramatic treasure and the skills of a cappella, and the hundred-member performance choir had in-depth communication with Kunqu artists, which innovated the form of a cappella in China. In the performance of "Lonely White Snake Gai", the combination of Mongolian long tune and A cappella enhances the sound dominance of the picture and makes the rhythm scattered more powerful. At the same time, by imitating the sound of horses' hooves, the wind and the sound of horse head qin, the non-realism of A Cappella is depicted in more detail.

Compared with chorus, a cappella chorus seems to have higher requirements for performers. In addition to requiring performers to control their own voice, performers are also required to have excellent musical discrimination, keen judgment of the timbre of the song, and have a high degree of cooperation with other players including the conductor in chorus. Since there is no piano accompaniment in a cappella singing, a proficient grasp of the skills of a cappella is required. In the West, a mature system has been established in the teaching of a cappella, which can effectively train the harmony between the chorus members of a cappella works, ensure a sense of hierarchy in the singing process, and show every plot feature of the music.

At the same time, A cappella has a very broad space for artistic processing, so China's a cappella should not only be limited to national expression, but should use more free and smooth expression, combined with modern music or regional characteristics of expression to make music works present a more perfect side. However, this feeling of free running has been very similar to that of A cappella, so Chinese a cappella also needs to consider the rationality of investment when learning and drawing lessons from it, and combine its own development status to carry out secondary processing and creation. At the same time, for Chinese a cappella chorus, the free expression of a cappella is conducive to the creation of Chinese music. Everyone has a unique understanding of music, so he or she can use his or her own feelings to weaken the need for skills and enrich musical emotions in the performance. However, this does

not mean that skills are unimportant, but emphasizes the order and devotion of skills. Strictly control the beat and singing rhythm, and always self-examine according to the conductor or other performers, in order to stimulate the resonance of officialdom as the primary purpose of the performance.

A Cappella also requires a cappella to clarify the concept of musical form, and a brief overview is the structural form of the music. The importance of song structure is that it can determine the style of a song, whether it is happy or sad. Through the four principles of contrast, development, variation and repetition, the musical mood or character image can present more three-dimensional, diverse and innovative changes. The form is divided into two types from the structural type: small form and large form, in the play, the large form is high and fierce, ambitious, and the small form is gentle and gentle, soft and sad gun, the contrast between the two is stark, not only to let the singer have a body rest time, but also to let the audience emotional level fine, do not need to be tight at all times to enjoy the chorus performance. As a medium of communication, the melody is the primary factor to attract the audience. Whether it is European singing or Chinese traditional folk singing, most of the modern a cappella chorus in our country can really combine Chinese and Western singing.

Because of the difference between Chinese and Western languages, the lyrics of China's a cappella works can still reflect the poetic language of China, with obvious lyric borrowing, and convey the feelings through the lyrics, which also requires the a cappella performers to sing the drama emotion and invest more emotion when singing (Yang, 2018).

Conclusion

In the future, the development of Chinese a cappella chorus will be more diversified, and the independence of expression form and creation style will be stronger, which will naturally have higher requirements for a chorus team. It is the foothold of the future development to improve the musical sensitivity and the ability to capture the timbre of chorus performers and to strengthen the ability to use artistic processing means. Chinese a cappella also needs to ensure that the emotion is full, the voice is full, and the artistic nature is full, so that the beauty can be reflected in the singing, and the quality of the overall performance can be improved as well as the effect of the live performance. At the same time, the original subject and material should be innovated, and the original simple and short melody should be added to the creation skills of a cappella. Repetition of key passages, shift, reflection, etc., are all technical learning that requires constant practice to get feedback. In addition, harmony in the performance of performers is also an inevitable development. The performer's judgment on intonation and mastery of rhythm should be similar, and the performer needs to have a general understanding of the whole emotion of the work. The performer may have individual emotional distress, but needs to process himself in a uniform emotional tone in each paragraph. In the future evolution and development, the use of breath also needs to be adjusted and changed according to the above problems. Chinese characters' diction, pronunciation and rhyme will affect the resonating cavity, which is also an important direction that Chinese a cappella singing needs to pay attention to.

References

Chen, J. (2017). Development Trends and Strategies of Chinese Elderly Chorus, *The voice of yellow river*, (2), 36-4.

Chu, T. (2019). The role of solfeggio and ear training ability in the singing form of A Capella. *Art Tasting*. 45-47.

Ren, X. (2010). *Research on Chinese Chorus Creative Thinking in the 20th Century.* Beijing: Central Conservatory of Music.

Yang, G. (2018). Chen Lu. Research on the function of chorus of the aged from the perspective of aging. *Yellow Clock*, 64-66.

Yang, R. (2017). A Discussion on the Training of Singing and Chorus Vocal skills of Grassroots Troops. *Journal of PLA Academy of Arts*, 199-203.

ความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย: สถานการณ์และทางออกเชิงนโยบาย
Inequality of Thailand: Situation and Policy Solutions

พสุวดี จันทร์โกมุท
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Pasuvadee Chankomut
Suratthani Rajabhat University, Thailand
E-mail: pasuvadee.pol@sru.ac.th

****

บทคัดย่อ

บทความนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอภาพรวมความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้น สาเหตุของความเหลื่อล้ำ การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ รวมไปถึงทางออกกเชิงนโยบายที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มประชากรเป้าหมายแยกตามระดับฐานะ ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากบทความวิชาการ รายงานการวิจัย พบว่า สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยมีความชัดเจนมากขึ้น ปัจจัยสำคัญได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดประกอบกับการพัฒนาประเทศตามกระแสเสรีนิยมใหม่ (Neo-Liberalism) ที่มากเกินไป ส่งผลให้เกิดช่องว่างของรายได้ ความเป็นอยู่และโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการที่ไม่เท่าเทียม ซึ่งนับวันปรากฏให้เห็นชัดเจนมากขึ้น

ทางออกเชิงนโยบายเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยได้ออกแบบระบบสวัสดิการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งในที่นี้จะแบ่งกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชากรไทยออกเป็น 5 กลุ่มตามฐานะทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 1) กลุ่มคนรวยมาก (super rich) ประกอบด้วย ผู้ประกอบการรายใหญ่ระดับชาติหรือระดับภูมิภาคและระดับโลก เจ้าของทุนระดับชาติ นักการเมืองระดับชาติรายใหญ่ 2) กลุ่มคนรวยหรือฐานะปานกลางระดับสูง (rich and upper middle class) ประกอบด้วย ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารบริษัทเอกชนระดับกลางถึงใหญ่ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ 3) กลุ่มผู้มีฐานะปานกลางทั่วไป (middle class) ประกอบด้วย ผู้ประกอบการรายเล็ก ผู้บริหารบริษัทเอกชนระดับเล็ก พนักงานบริษัทเอกชน ผู้ประกอบอาชีพอิสระรายเล็ก แรงงานรับจ้างระดับกลางถึงสูง เกษตรกรรายใหญ่ เป็นต้น 4) กลุ่มผู้มีฐานะปานกลางระดับล่าง (lower middle class) เช่น หาบเร่ แผงลอย แรงงานระดับล่างถึงกลางที่มีฝีมือ พนักงานระดับล่างของบริษัทเอกชน ผู้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เกษตรกรรายเล็ก เป็นต้น 5) กลุ่มผู้มีรายได้น้อยและยากจน (low income and poor) ซึ่งแนวทางการลดความเหลื่อมล้ำที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 กลุ่มจะมีความแตกต่างกัน

* วันที่รับบทความ : 13 สิงหาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 20 มกราคม 2567; วันตอบรับบทความ : 22 มกราคม 2567
Received: August 13 2023; Revised: January 20 2024; Accepted: January 22 2024

คำสำคัญ: ความเหลื่อมล้ำ; ทางออกเชิงนโยบาย; สังคมไทย

Abstract

This article aims to present an overview of inequality in Thai society. whether the situation of inequality that occurs, cause of inequality solving the problem of inequality including appropriate policy solutions for target populations classified by level of status. Collect information from academic articles research report. The results of the study found that the inequality situation in Thailand is increasing. Important factors are globalization that has caused the rapid development of the country and the development of the country according to the neoliberal trend (Neo- Liberalism) Excessive. Resulting in income gaps, unequal livelihoods and access to welfare which is becoming more apparent day by day.

A policy solution to the problem of inequality in Thailand has designed a welfare system that is suitable for different target groups. In this case, the target group of Thai population will be divided into 5 groups according to their economic status, consisting of 1) The super-rich group consisting of large national or regional and global entrepreneurs; national capital owner major national politician 2) The rich and upper middle class consists of entrepreneurs or executives of middle to large private companies, self-employed 3) The middle class consists of small entrepreneurs. Executives of small private companies private company employees small self- employed middle to high wage workers large farmers, etc. 4) Lower middle class, such as hawkers, stalls, skilled workers in the lower to middle class. lower Level employees of private companies general contractor small farmers, etc. 5) Groups with low income and poor (low income and poor), which the approach to reducing inequality suitable for the 5 target groups will be different.

Keywords: inequality; Policy solutions; Thai society

บทนำ

ความเหลื่อมล้ำเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อปัญหาในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งปัญหาการเมือง ความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาที่เรื้อรังและปรากฏให้เห็นชัดเจนขึ้น ทำให้เกิดการศึกษาประเด็นความเหลื่อมล้ำในเชิงวิชาการมากขึ้น เช่น บทความของ Giordono et al. (2019) ศึกษาเรื่อง Social Policy Perspectives on Economic Inequality in Wealth Countries เป็นการทบทวนวรรณกรรมเชิงนโยบายเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจของประเทศที่ร่ำรวย โดยรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008 - 2018 ซึ่งมีความน่าสนในประเด็นเกี่ยวกับแนวโน้มความเหลื่อมล้ำ (Inequality Trend) กับนโยบายสังคมแบบกระจาย (Redistibutive Social Policy) พบว่าวรรณกรรมส่วนใหญ่ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายทางสังคมกับความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ และปัจจัยที่เป็นการกำหนดการ

เปลี่ยนแปลงนโยบายทางสังคมที่ภาครัฐควรดำเนินการ แสดงให้เห็นว่าประเทศที่มีเศรษฐกิจที่มั่นคงประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำในมิติต่างๆในระดับสูง การอาศัยกรอบในมิติเศรษฐศาสตร์เพียงอย่างเดียวไม่ใช่ตัวเลือกที่ดีในการกำหนดนโยบาย ทำให้ความเหลื่อมล้ำยังคงเป็นความสนใจต่อเนื่องจนได้รับความสนใจจากนักวิชาการแขนงอื่นๆ เช่น สังคมวิทยา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น

บริบทสังคมไทยยังตกอยู่ในกับดักนโยบายประชานิยมที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งไม่ใช่ทางออกที่ได้ผล ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างบางประการที่เพิ่มระดับความเหลื่อมล้ำให้เข้มข้นมากขึ้น เช่น การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและคนจน จึงเป็นความท้าทายว่าไทยจะสามารถมีนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างทันท่วงทีหรือไม่ นโยบายที่มีผลต่อความเหลื่อมล้ำมากที่สุดคือนโยบายด้านสวัสดิการและด้านสังคม ด้านภาษี ซึ่งรัฐบาลไทยทุกยุคสมัยที่ผ่านมายังมิได้ใช้นโยบายทั้งสองด้านนี้ในการลดความเหลื่อมล้ำเท่าที่ควร โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วไประบบภาษีไทยยังมีช่องว่างให้คนรวยเสียภาษีน้อยกว่า ไม่ว่าจะเป็นการขาดภาษีที่เก็บบนฐานทรัพย์สิน การหลีกเลี่ยงภาษีหลากหลายประเภท ส่วนด้านสังคมสวัสดิการ ประชาชนไทยยังได้รับสวัสดิการที่ไม่เท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นเด็กเล็กลูกหลานผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงวัยที่ขาดคนดูแล ทำให้การพัฒนาตัวเองของผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกลายเป็นผู้ด้อยโอกาส

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย

การพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมาสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ประชาชนมีงานทำและมีความมั่นคงในอาชีพมากขึ้น รายได้เฉลี่ยของประชาชนเพิ่มสูงขึ้น ปัญหาความยากจนลดลงและประชาชนเข้าถึงบริการทางสังคมและสาธารณูปโภคอันเป็นปัจจัยจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตได้มากขึ้น อย่างไรก็ดีความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เปรียบเทียบคนในเมืองกับชนบท การเข้าถึงบริการสาธารณะหลักที่มีคุณภาพยังมีช่องว่าง รวมทั้งการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ในสังคมยังไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำที่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคมไทย ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้รับความเดือดร้อนจากความไม่เท่าเทียมด้านเศรษฐกิจและความแตกต่างกันในการเป็นเจ้าของทรัพยากร ส่งผลต่อรายได้ที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคม ส่งผลไปถึงความไม่เท่าเทียมของโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิพื้นฐาน รวมทั้งความไม่เป็นธรรมด้านอำนาจต่อรอง (อติวิชญ์ แสงสุวรรณ, 2558) ปรากฏการณ์ความเหลื่อมล้ำทางสังคมได้ขยายวงกว้างและสร้างผลกระทบต่อการบริหารจัดการสาธารณะ ปัจจัยสืบเนื่องมาจากการพัฒนาแบบก้าวกระโดดหรือการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทางเสรีนิยมใหม่ (Neo-Liberalism) ที่มากเกินไป (Phongpaichit et al.,2009)

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยที่สะสมมากว่า 50 ปีเกิดจากปัจจัยเกี่ยวข้องหลายประการ และที่ปรากฏชัดเจน คือ ช่องว่างทางรายได้ (Quintile by Income) ระหว่างคนในกลุ่มชั้นรายได้ต่าง ๆ จากการศึกษารายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยปี 2555 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยเนื่องมาจาก

ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้หรือการกระจายรายได้ สะท้อนจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient) ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาซึ่งอยู่ในระดับ 0.48 - 0.49 และรายได้กระจุกตัวอยู่กับคนกลุ่มเล็ก ๆ โดยเฉพาะกลุ่มคนรวยที่สุดร้อยละ 10 ถือครองรายได้ถึงร้อยละ 39.3 ของรายได้ทั้งหมด ขณะที่กลุ่มคนจนที่สุดร้อยละ 10 ถือครองรายได้เพียงร้อยละ 1.6 ของรายได้ทั้งหมดเท่านั้น จึงทำให้ความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยที่สุดกับกลุ่มคนจนที่สุดห่างกันถึง 25.2 เท่า

ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยกลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่มีการใช้จ่ายสูงที่สุดมีมาตรฐานการดำรงชีวิตสูงกว่ากลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่มีการใช้จ่ายต่ำที่สุดประมาณ 11.0 เท่า นอกจากนี้ยังมีประชากร 8.4 ล้านคน ซึ่งคนจนที่ได้รับสารอาหารและสินค้าอื่น ๆ ที่เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่แย่ที่สุดในสังคมไทย

ความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์ทางการเงิน สินทรัพย์ทางการเงินกระจุกตัวอยู่ในคนกลุ่มเล็ก ๆ โดยสะท้อนจากเงินออมในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ที่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อย กล่าวคือบัญชีเงินฝากที่มีวงเงินเกิน 10 ล้านบาทขึ้นไปมีเพียงประมาณร้อยละ 0.1 ของจำนวนบัญชีทั้งหมด แต่มีวงเงินฝากสูงถึงร้อยละ 46.5 ของวงเงินฝากทั้งหมดในขณะที่บัญชีเงินฝากขนาดเล็กวงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาท มีถึงร้อยละ 99.9 ของจำนวนบัญชีทั้งหมด แต่มีวงเงินฝากเพียงร้อยละ 53.5 ของวงเงินฝากทั้งหมด

ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ประเทศไทยมีความเหลื่อมล้ำในการถือครองที่ดินสูงมาก กล่าวคือที่ดินที่มีเอกสารสิทธิกระจุกตัวอยู่ในคนกลุ่มเล็ก ๆ โดยกลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 20 ที่มีการถือครองที่ดินมากที่สุด มีสัดส่วนการถือครองที่ดินสูงกว่ากลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 20 ที่มีการถือครองที่ดินน้อยที่สุดคิดเป็น 325.7 เท่า โดยกลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 20 ที่ถือครองที่ดินมากที่สุด มีสัดส่วนพื้นที่ถือครองที่ดินสูงถึงร้อยละ 79.9 ของพื้นที่ทั้งหมด ในขณะที่กลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 20 ที่ถือครองที่ดินน้อยที่สุด มีสัดส่วนพื้นที่ถือครองที่ดินเพียงร้อยละ 0.3 ของพื้นที่ทั้งหมดเท่านั้น

ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา โดยอัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับประถมศึกษาร้อยละ 87.6 มัธยมต้นร้อยละ 67.6 มัธยมปลายร้อยละ 55.1 และปริญญาตรีร้อยละ 28.5 รวมทั้งโอกาสในการเข้าถึงบริการด้านการศึกษามีความแตกต่างกันมากระหว่างกลุ่มประชากรที่มีฐานะความเป็นอยู่แตกต่างกัน ระหว่างเขตเมือง-ชนบทและระหว่างภูมิภาค โดยเฉพาะการศึกษาในระดับปริญญาตรี จึงส่งผลให้โอกาสในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้มีความแตกต่างกันมาก โดยกลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่มีฐานะความเป็นอยู่ดีที่สุด มีโอกาสเข้าถึงการศึกษามากกว่ากลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่มีฐานะความเป็นอยู่ด้อยที่สุด 3 ประมาณ 16.3 เท่า นักศึกษาในเขตเมืองมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาสูงกว่านักศึกษาในเขตชนบท นักศึกษาในกรุงเทพมหานครมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาสูงสุด ภาคใต้ต่ำสุด

ความเหลื่อมล้ำหรือความไม่เสมอภาคทางเพศ โอกาสการเข้าถึงการศึกษามีความแตกต่างกันระหว่างเพศโดยเฉพาะในระดับมัธยมปลายขึ้นไป เพศหญิงมีโอกาสเข้าถึงการศึกษามากกว่าเพศชาย แต่ในด้านการทำงานผู้หญิงมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานน้อยกว่าผู้ชายและผู้หญิงได้รับค่าจ้างเฉลี่ยต่ำกว่าผู้ชาย รวมทั้งด้านบทบาทในการตัดสินใจทั้งทางการเมืองและการบริหารของผู้หญิงจะน้อยกว่าผู้ชาย

สาเหตุความเหลื่อมล้ำ

สาเหตุความเหลื่อมล้ำมีหลากหลายรูปแบบและมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงระหว่างกัน แต่เมื่อพิจาณาถึงปัจจัยเชิงโครงสร้างอันเป็นสาเหตุของปัญหาความเหลื่อมล้ำ (สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557) พบว่ามาจาก 5 สาเหตุสำคัญ ดังนี้

โครงสร้างทางเศรษฐกิจไทย เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มเจ้าของทุนมากกว่าเจ้าของแรงงาน กล่าวคือ ผลประโยชน์จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มาจากฐานการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ ผลตอบแทนของทุนจึงเป็นของผู้ประกอบการโดยส่วนใหญ่ และในช่วงที่ผ่านมานั้นรายได้ที่เป็นค่าตอบแทนแรงงานและสวัสดิการคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยเพียงประมาณร้อยละ 37.4 ของ GDP ในขณะที่รายได้ในส่วนผลตอบแทนของทุนและผู้ประกอบการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 59.7 ของ GDP จึงกลายเป็นช่องว่างระหว่างชนชั้นรายได้ และระหว่างสาขาการผลิต นอกจากนั้นโครงสร้างการผลิตที่มีแรงงานนอกระบบในสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 62.6 ซึ่งเป็นกลุ่มที่ขาดหลักประกันทางสังคมการเข้าถึงสวัสดิการสังคมยังมีจำกัด

โครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐ มีลักษณะรวมศูนย์ไว้ที่ส่วนกลาง และโครงสร้างบริการ พื้นฐานของรัฐกระจุกตัวอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งหัวเมืองใหญ่ต่าง ๆ ในภูมิภาค ได้ส่งผลกระทบต่อความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการพื้นฐานของรัฐในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพระหว่างประชากรในเขตเมืองและเขตชนบท และประชากรในแต่ละภูมิภาค บริการพื้นฐานของรัฐทั้งบริการด้านการศึกษาและ

การพัฒนาทักษะฝีมือ ด้านสาธารณสุข และโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีการกระจุกตัวหนาแน่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลรวมทั้งเมืองใหญ่ต่าง ๆ

ปัญหาระบบกรรมสิทธิ์ที่ดิน ที่ดินเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญสำหรับการประกอบอาชีพและความมั่นคงในการดำรงชีวิต ปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดินจึงมีความเชื่อมโยงกับปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันมีปัญหาต่าง ๆ ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เช่น ปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ปัญหาที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ ปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างราษฎรกับรัฐ ทั้งนี้ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวส่วนหนึ่งเกิดจากหน่วยงานบริหารจัดการที่ดินของรัฐยังขาดเอกภาพ ที่ดินของรัฐส่วนใหญ่ขาดความชัดเจนในเรื่องกรรมสิทธิ์ รวมทั้งการขาดระบบฐานข้อมูลที่ดินที่มีประสิทธิภาพ แผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐจึงมีแนวเขตพื้นที่ทับซ้อนกันเองหรือมีหลักเขตไม่ชัดเจน นอกจากนี้ การประกาศเขตป่าสงวน/เขตอุทยานที่ดินของรัฐมิได้มีการสำรวจที่ดินในส่วนที่ราษฎรทำกินและอาศัยอยู่เดิม ประกอบกับกฎหมายที่ดินและป่าไม้ให้อำนาจรัฐในการบริหารจัดการ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน เป็นต้น

กระบวนการยุติธรรมยังมีข้อจำกัดสำหรับคนจน กล่าวคือ คนจนและคนชายขอบยังไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างทั่วถึงส่วนหนึ่งเป็นเพราะการออกแบบไว้ยากต่อการเข้าถึง เช่น การเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมีค่าใช้จ่ายสูง การดำเนินคดีใช้เวลายาวนานทำให้ต้นทุนสูง รวมทั้งการเน้นแบบแผนขั้นตอนปฏิบัติของทางราชการโดยเคร่งครัด ต้องมีเอกสารหลักฐานครบถ้วน การใช้ภาษาที่ยากต่อการเข้าใจ การผูกขาดอำนาจไว้ที่รัฐโดยไม่กระจายสู่ชุมชน เป็นต้น

การบริหารราชการแผ่นดินที่ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใส ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและทุจริตคอร์รัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การดำเนินนโยบายสาธารณะและการจัดบริการสาธารณะเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล บางส่วนเป็นการใช้จ่ายที่ไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายหรือปัญหาเร่งด่วนประกอบกับขาดระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัยที่สามารถบ่งชี้ถึงกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการนำนโยบายสู่การปฏิบัติได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่ควรจะได้รับโดยเฉพาะการขาดระบบฐานข้อมูลที่บ่งชี้ลักษณะของคนจน/ผู้ด้อยโอกาส จึงทำให้การบริหารจัดการของภาครัฐไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มคนจนหรือผู้ด้อยโอกาสเท่าที่ควร

การแก้ปัญหาความเลื่อมล้ำ

ปัญหาความเลื่อมล้ำเป็นผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศที่มีการพัฒนาที่ไม่ครอบคลุมและทั่วถึงและเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างต้องใช้เวลานานหลายสิบปีในการแก้ไขปัญหา ซึ่งการดำเนินการแก้ไขจำเป็นต้องเน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้เอื้อต่อการพัฒนาที่ทั่วถึง ให้มีการกระจายผลตอบแทนที่เป็นธรรมระหว่างกลุ่มเจ้าของทุนและกลุ่มเจ้าของแรงงาน ขณะเดียวกันต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนในทุกมิติเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งนี้หากพิจารณาจากแนวโน้มการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในนานาประเทศจะพบว่าแต่ละประเทศเน้น “การเพิ่มความเท่าเทียมกันของโอกาส (Equality of Opportunity)” มากกว่าแก้ไขที่ “ความเท่าเทียมกันของรายได้โดยตรง (Equity)” เพราะการกระจายรายได้โดยตรงเป็นการโอนเงินจากคนหนึ่งไปให้อีกคนหนึ่งจึงทำให้ผลรวมของสังคมเป็นศูนย์หรือที่เรียกว่า Zero-sim game โดยปัจจัยสำคัญที่ลดความเหลื่อมล้ำได้คือปัจจัยในเชิงโอกาสในการเลื่อนฐานะทางสังคม (Social Mobility) ช่วยให้คนได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่เดิมได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นการสร้างแต้มต่อให้กับคนในสังคม ดังนั้นการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทยจึงเสนอให้มีการปฏิรูปเชิงโครงสร้าง มุ่งเน้นการเพิ่มความเท่าเทียมกันของโอกาสใน 5 ประเด็น ดังนี้ (สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554)

การปฏิรูประบบภาษี (Taxation Reform) ภาษีเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยภาษีเป็นเครื่องมือในการส่งสัญญาณว่าสังคมต้องการความเท่าเทียมในระดับใด หากงบประมาณจำนวนมากใช้ไปเพื่อกลุ่มคนด้อยโอกาสหรือกลุ่มคนจนก็แสดงว่าประเทศให้ความสำคัญกับความเหลื่อมล้ำในสังคมสูง ดังนั้นการปฏิรูปภาษีจึงควรมีการขยายฐานภาษีไปสู่ผู้ที่ยังไม่ได้เสียภาษีเพื่อลดภาระภาษีที่กระจุกตัวในคนบางกลุ่ม นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีปัญหาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ต่ำกว่าศักยภาพ ซึ่งมีการคำนวณว่าหากมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บเต็มที่ ประเทศไทยน่าจะเพิ่มรายได้จากภาษีอีกอย่างน้อยร้อยละ 3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP)

การปฏิรูปที่ดิน (Land Reform) ที่ดินเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญและเป็นทรัพยากรที่มีจำกัดและเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำในสังคม สำหรับแนวทางที่สำคัญในการปฏิรูปที่ดิน คือ การใช้ระบบภาษีที่ดินเพื่อจูงใจให้ผู้ถือครองที่ดินว่างเปล่าปล่อยที่ดินซึ่งจะส่งผลต่อการจัดสรรที่ดินที่มีประสิทธิภาพและมีความเป็นธรรมมากขึ้น นอกจากนี้ ภาครัฐควรส่งเสริมการจัดตั้งธนาคารที่ดินเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ซื้อที่ดินจากเอกชนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เพื่อนำมาจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรหรือผู้ที่ต้องการใช้ประโยชน์จากที่ดินและเร่งดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลที่ดินทั่วประเทศ (Land Database) โดยใช้เทคโนโลยีแผนที่

ภูมิศาสตร์ที่ดิน (GIS) เพื่อเป็นข้อมูลที่สำคัญในการตรวจสอบการถือครอง การใช้ที่ดินและเพื่อวางแผนในการกระจายที่ดินให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมได้อย่างแท้จริง

การปฏิรูประบบสวัสดิการ (Welfare Reform) การยกระดับสวัสดิการสังคมให้มีคุณภาพสูงจำเป็นต้องใช้งบประมาณที่สูงมาก สวัสดิการจึงควรเหมาะสมกับระดับการพัฒนาประเทศ สำหรับแนวทางการปฏิรูประบบสวัสดิการที่เหมาะสมคือการเพิ่มผู้เล่นในระบบ กล่าวคือ ระบบสวัสดิการพื้นฐานควรเปิดให้ภาคธุรกิจ ภาคชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการเพราะนอกจากจะลดภาระของภาครัฐแล้วยังช่วยเพิ่มความเข็มแข็งของประชาชน สำหรับสวัสดิการสำหรับกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ภาครัฐควรสนับสนุนการรวมตัวของแรงงาน การบังคับใช้ค่าจ้างขั้นต่ำอย่างจริงจังและส่งเสริมแนวคิดการใช้ค่าจ้างเพื่อชีวิต การขยายการคุ้มครองทางสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบ สำหรับสวัสดิการผู้ยากไร้หรือผู้ที่ต้องการแต้มต่อควรให้ความช่วยเหลือแบบมีเงื่อนไข (Conditional Cash Transfer) หรือการให้ผู้ได้รับสวัสดิการสร้างประโยชน์กลับคืนสู่สังคมหรือแลกกับการทำงาน (Workfare) ตลอดจนให้ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหรือองค์กรธุรกิจดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับบริษัททั้งลูกค้าและชุมชนรวมถึงพนักงานของบริษัท

การปฏิรูประบบการศึกษา (Education Reform) คุณภาพของการศึกษามีส่วนในการช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ (Income Inequality) สำหรับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาคือการปรับโครงสร้างโดยลดอำนาจการบริหารแบบรวมศูนย์ที่ส่วนกลางและส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชน และองค์กรอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น การปฏิรูประบบการจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมมากขึ้น การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาจากการเรียนแบบท่องจำเป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์และการคิดวิจารณญาณ การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันระหว่างการศึกษาในเมืองและชนบท

การปฏิรูประบบการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (Decentralization) การเพิ่มอำนาจการต่อรองและการตัดสินใจ บริหารทรัพยากรให้กับประชาชนถือเป็นหัวใจที่สำคัญของการลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจะต้องดำเนินการ 2 ส่วนไปพร้อมๆกัน ได้แก่ การเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนแต่ละพื้นที่ได้รับบริการสาธารณะหรือจัดสรรทรัพยากรได้สอดคล้องกับความต้องการตามบริบทของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน และการเพิ่มอำนาจให้กับชุมชนและประชาชนในการจัดการตนเอง ส่งเสริมการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจัดทำแผนการพัฒนาด้วยตนเอง

ทางออกเชิงนโยบายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

แนวทางนโยบายในการลดความเหลื่อมล้ำที่เป็นรูปธรรมคือการออกแบบระบบสวัสดิการที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน นอกจากนั้นได้เสนอแนะการเพิ่มความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีส่วนร่วม (inclusive growth) เข้าไปด้วย ซึ่งในที่นี้จะแบ่งกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชากรไทยออกเป็น 5 กลุ่มตามฐานะทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย **1) กลุ่มคนรวยมาก (**super rich**)** ผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้ มักเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ระดับชาติหรือระดับภูมิภาคและระดับโลก เจ้าของทุนระดับชาติ นักการเมืองระดับชาติรายใหญ่ 2) **กลุ่มคนรวยหรือฐานะปานกลางระดับสูง (**rich and upper middle class**)** ประกอบด้วยผู้ประกอบการหรือผู้บริหารบริษัทเอกชนระดับกลางถึงใหญ่ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ เช่น แพทย์ วิศวกร นักบัญชีระดับสูง ข้าราชการระดับสูง นักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น เกษตรกร รายใหญ่ เป็นต้น 3) **กลุ่มผู้มีฐานะปานกลางทั่วไป (**middle class**)** กลุ่มนี้มีความหลากหลายค่อนข้างมาก โดยอาจจะเป็นผู้ประกอบการรายเล็ก ผู้บริหารบริษัทเอกชนระดับเล็ก พนักงานบริษัทเอกชน (ทั้งพนักงานด้านการผลิตและการจัดการ) ผู้ประกอบอาชีพอิสระรายเล็ก แรงงานรับจ้างระดับกลางถึงสูง เกษตรกรรายใหญ่ เป็นต้น **4) กลุ่มผู้มีฐานะปานกลางระดับล่าง (**lower middle class**)** กลุ่มนี้ค่อนข้างหลากหลายและเป็นกลุ่มใหญ่ เช่นหาบเร่ แผงลอย แรงงานระดับล่างถึงกลางที่มีฝีมือระดับหนึ่งแต่ไม่มาก พนักงานระดับล่างของบริษัทเอกชน ผู้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เกษตรกรรายเล็ก เป็นต้น **5) กลุ่มผู้มีรายได้น้อยและยากจน (**low income and poor**)** กลุ่มสุดท้ายนี้มีจำนวนไม่มาก ซึ่งหากใช้มาตรการการวัดความยากจนของนานาประเทศจะมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 5 ของประชากรไทยและมีจำนวนน้อยลงไปเรื่อย ๆ กลุ่มนี้ประกอบด้วยแรงงานไร้ฝีมือ แรงงานระดับล่างที่มีอายุมาก เกษตรกรไร้ที่ทำกินหรือมีที่ทำกินขนาดเล็กในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เกษตรรับจ้าง คนแก่ยากจน ผู้พิการ คนป่วยเรื้อรังที่ยากจน การตั้งเป้าให้เป็น Inclusive Growth หมายถึงส่งเสริมให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจพร้อม ๆ กับการปรับตัวดีขึ้นของการกระจายผลประโยชน์จากการขยายตัวนั้น ในขณะที่ส่งเสริมให้มีการลงทุนใหม่ ๆ เพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในระยะยาว และควรให้โอกาสในการลงทุนกระจายไปสู่ผู้ที่มีศักยภาพในการลงทุนอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ ไม่ใช่เพียงนักลงทุนรายใหญ่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคนที่รวยที่สุดในสังคมเท่านั้น แต่ต้องให้ผู้ประกอบการในระดับรองลงมามีโอกาสเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นหากทำการป้องปรามการคอร์รัปชั่นได้ ก็จะยิ่งทำให้โอกาสระหว่างคนรวยสุดกับคนชั้นกลางเท่าเทียมกันมากขึ้น จากแนวคิดข้างต้นสามารถเสนอเป็นตาราง policy matrix ที่แสดงถึงแนวนโยบายที่เหมาะสม สำหรับกลุ่มประชากรเป้าหมายแยกตามระดับฐานะดังนี้ (สมชัย จิตสุชน, 2556)

มาตรการ	กลุ่มประชากรเป้าหมาย				
	รวยมาก	รวย/กลางสูง	กลางทั่วไป	กลางล่าง	รายได้น้อย/จน
ทักษะผู้ประกอบการระดับโลก	√√	√			
ทักษะผู้ประกอบการระดับประเทศ	√√	√√			
ทักษะผู้บริหาร		√√	√√	√	
ทักษะการผลิต			√√	√	√
การใช้เทคโนโลยี	√√	√√	√√	√√	√
ป้องกัน/ปราบปรามคอร์รัปชัน	√√	√√	√		
ลดการผูกขาด/อภิสิทธิ์	√√	√			
ปฏิรูประบบภาษี	√√	√√	√	√	
การศึกษาทั่วถึง				√	√√
การศึกษาคุณภาพ			√√	√√	√√
ประกันสังคม (ร่วมจ่าย)				√	√
ประกันสังคม (รัฐจ่ายส่วนใหญ่)	√	√	√		
สงเคราะห์				√	√
สงเคราะห์พิเศษสำหรับคนจน					√

ที่มา : สมชัย จิตสุชน, 2556 : 53

ตามแนวนโยบาย Policy matrix ข้างต้นจะแก้ทั้งปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ไปพร้อมๆ กัน โดยในส่วนของการกระจายรายได้นั้น แนวนโยบายนี้เป็นการดูทั้งระบบ คือดูช่องว่างรายได้ตลอดเส้นการกระจายรายได้ ไม่ว่าจะเป็นช่องว่างรายได้ระหว่างคนรวยที่สุดกับคนที่เหลือ ช่องว่างระหว่างคนชั้นกลางกับคนจน เป็นต้น โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมของนโยบายสำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

นโยบายสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ 1 (ฐานะรวยมาก) เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศไทยมีผู้มีฐานะร่ำรวยระดับโลกหรือระดับภูมิภาคจำนวนหนึ่ง ซึ่งเมื่อรวมกับผู้มีฐานะร่ำรวยรองลงมา กลุ่มเป้าหมายนี้ก็มีจำนวนไม่น้อย ตัวอย่างเช่น หากสัดส่วนประชากรกลุ่มนี้ คือร้อยละ 1 ผู้มีฐานะร่ำรวยมากก็จะมีจำนวนหลายแสนคน ผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้มักเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ระดับชาติหรือระดับภูมิภาคและระดับโลก เจ้าของทุนระดับชาติ นักการเมืองระดับชาติ รายใหญ่ เป็นต้น ผู้มีฐานะร่ำรวยมากนั้นอาจแบ่งออกเป็นผู้ที่ร่ำรวยอย่างสุจริต คือ สร้างฐานะและทรัพย์สินจากการทำงาน การประกอบธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสามารถในการแข่งขันสูง ตัวอย่างเช่นนักธุรกิจส่งออกที่ต้องแข่งขันกับนักธุรกิจประเทศอื่นๆ ทั่วโลกและยังคงสามารถเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ระดับโลกหรือระดับภูมิภาคได้ สำหรับผู้ร่ำรวยมากกลุ่มนี้ มาตรการเชิงนโยบายควรเป็นการ

เสริมโอกาสในระดับสูง เช่น การร่วมมือในการค้นหาและปรับใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีระดับสูงในรูปแบบต่างๆ สร้างทักษะผู้ประกอบการระดับโลก เช่น การสร้าง brand หรือการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขยายตลาด อีกกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ ผู้มีฐานะร่ำรวยอย่างไม่สุจริต ไม่ชอบธรรม เช่น ร่ำรวยจากการคอร์รัปชั่น ฉ้อราษฎร์ บังหลวง การหาประโยชน์อย่างมิควรจากระบบพวกพ้อง การใช้ระบบอภิสิทธิชน เป็นต้น นโยบายสำหรับกลุ่มนี้ เป็นนโยบายด้านรัฐศาสตร์และการบริหารการปกครองเป็นหลัก คือการขจัดระบบอภิสิทธิ์ การป้องกันและลดการคอร์รัปชั่น เป็นต้น มาตรการร่วมที่สมควรใช้กับกลุ่มผู้ร่ำรวยมากไม่ว่าจะร่ำรวยโดยสุจริตหรือไม่ คือการเพิ่มการจัดเก็บภาษีที่ยังขาดหายไปจากกลุ่มนี้ ที่สำคัญคือภาษีจากฐานทรัพย์สิน เช่นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีกำไรจากการเพิ่มค่าของทรัพย์สิน (capital gain) เป็นต้น

นโยบายสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ 2 (ฐานะรวยหรือปานกลางระดับสูง) ผู้อยู่ในกลุ่มนี้ คือ ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารบริษัทเอกชนระดับกลางถึงใหญ่ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ เช่น แพทย์ วิศวกร นักบัญชีระดับสูง ข้าราชการระดับสูง นักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น เกษตรกร รายใหญ่ เป็นต้น แนวคิดเชิงนโยบายสำหรับกลุ่มเป้าหมายนี้ ไม่ต่างกับกลุ่มแรกในเชิงเนื้อหา แต่ต่างในระดับความเข้มข้น กล่าวคือ เนื่องจากกลุ่มนี้ ประกอบไปด้วยผู้มีฐานะรวยอย่างสุจริตและไม่สุจริต นโยบายจึงมีทั้งการส่งเสริมสร้างโอกาส และการป้องกันความร่ำรวยที่ไม่ชอบ ส่วนความแตกต่างในแง่ความเข้มข้นด้านการสร้างโอกาสนั้น เน้นการเพิ่มทักษะผู้ประกอบการในกระแสโลกาภิวัฒน์ เนื่องจากผู้ประกอบการ (หรือผู้ประกอบ วิชาชีพอิสระในกลุ่มนี้) แม้จะได้รับประโยชน์จากกระแสโลกาภิวัฒน์ แต่ก็น้อยกว่ากลุ่มแรกมาก เช่น เป็นผู้ประกอบการรับช่วง (subcontractors) ของกลุ่มแรก อย่างไรก็ตามกลุ่มนี้ไม่ใช่ผู้ประกอบการรายเล็ก (เช่น อาจเป็นธุรกิจระดับ L หรือ M ในกลุ่ม SML) นโยบายที่ควรเน้นสำหรับกลุ่มนี้จึงเป็นการยกระดับผู้ประกอบการระดับกลางถึงใหญ่เหล่านี้ให้มีศักยภาพในการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากกระแสโลกาภิวัฒน์มากขึ้น มีโอกาสพัฒนาตนเองจนไปสู่ระดับแถวหน้าเช่นเดียวกับกลุ่มแรก ในส่วนของการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมก็เช่นกัน ระดับของนวัตกรรมเป้าหมายไม่ใช่นวัตกรรมระดับโลกหรือนวัตกรรมที่เพิ่งนำเข้ามาใช้ในประเทศไทย แต่เป็นนวัตกรรมระดับกลางหรือนวัตกรรมที่เคยมีผู้นำมาใช้แล้วในประเทศไทย แต่กลุ่มนี้ยังมิได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ อีกหนึ่งมาตรการที่สำคัญคือการให้คนกลุ่มนี้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจ การบริหารจัดการและการพัฒนาตนเอง กลุ่มนี้ยังคงเป็นเป้าหมายของการปฏิรูประบบภาษี โดยควรเสียภาษีเพิ่มขึ้นเนื่องจากฐานภาษีที่ครอบคลุมกลุ่มนี้ยังไม่สมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นภาษีจากฐานทรัพย์สิน ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ผู้ประกอบการในกลุ่มนี้ ยังเสียไม่เต็มที่หรือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ยังมีข้อลดหย่อนและยกเว้นจำนวนมาก และเช่นเดียวกับกลุ่มแรก นโยบายการลดและป้องกันคอร์รัปชั่นยังต้องปรับใช้กับกลุ่มนี้ด้วย เพราะในกลุ่มยังคงมีทั้งผู้ให้เงินและผู้รับเงิน (เช่น ข้าราชการระดับสูงที่ไม่สุจริต มีฐานะร่ำรวยก็)

นโยบายสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ 3 (ฐานะปานกลางทั่วไป) กลุ่มที่สามเป็นผู้มีฐานะปานกลางทั่วไป กลุ่มนี้มีความหลากหลายค่อนข้างมาก โดยอาจเป็นผู้ประกอบการรายเล็ก ผู้บริหารบริษัทเอกชนระดับเล็ก พนักงานบริษัทเอกชน (ระดับพนักงานด้านการผลิตและการจัดการ) ผู้ประกอบอาชีพอิสระรายเล็ก แรงงานรับจ้างระดับกลางถึงสูง เกษตรกรรายใหญ่ เป็นต้น โดยทั่วไปรายได้และฐานะของคนกลุ่มนี้ขึ้นกับระดับการศึกษา ทักษะในการผลิต การจัดการ และการบริหาร ทักษะในการประกอบกิจการ ดังนั้นแนวนโยบายสำหรับเป้าหมายกลุ่มนี้ คือการให้การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ปัจจุบันคนกลุ่มนี้เข้าถึงการศึกษาระดับสูงได้เป็นส่วนใหญ่ กล่าวคืออย่างน้อยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอีกจำนวนไม่น้อยมีการศึกษาระดับอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม พบว่าคนกลุ่มนี้ได้รับการศึกษาไม่ตรงกับความต้องการในโลกสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งโดยรวมหมายถึงยังไม่มีทักษะระดับสูงที่จะยกระดับฐานะไปเป็นคนรวย รวมทั้งยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ได้เต็มที่ นโยบายที่เหมาะสมจึงควรเน้นไปที่การแก้ปัญหาภาษีนั้นคือการขยายฐานภาษีในส่วนของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายนี้ จำนวนมากทำงานในเศรษฐกิจนอกระบบ (informal sector) ในทางปฏิบัติจึงมักจะอยู่นอกระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แม้กฎหมายจะไม่ได้ยกเว้นก็ตามแต่เนื่องจากต้นทุนการจัดเก็บภาษีของผู้อยู่นอกระบบค่อนข้างสูง จึงทำให้กลุ่มนี้อยู่นอกระบบภาษีไปโดยปริยาย จึงควรพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพและต้นทุนต่ำลง เช่น ควรมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานราชการต่างๆ รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลจากการสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม นอกจากการจัดเก็บภาษีอย่างทั่วถึงแล้ว ในอีกด้านหนึ่งกลุ่มเป้าหมายนี้ ควรได้รับการดูแลจากภาครัฐในการจัดการกับความเสี่ยง เพราะฐานะด้อยกว่าคนในสองกลุ่มแรกทำให้ไม่สามารถรับความเสี่ยงระดับรุนแรงที่เกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงที่มาพร้อมระบบเศรษฐกิจ (วิกฤติเศรษฐกิจ ความตกต่ำของบางภาคธุรกิจ) และความเสี่ยงระดับครัวเรือนหรือบุคคล (เจ็บป่วย ตาย พิการของผู้หารายได้หลักของครอบครับ) จึงควรมีการออกแบบระบบสวัสดิการที่เหมาะสมที่เน้นอุด ช่องว่างสวัสดิการ (welfare gap) เช่น การขยายระบบประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบ เป็นต้น โดยมีหลักคิดว่าคนในกลุ่มนี้ ต้องช่วยรับภาระทางการเงินของการจัดสวัสดิการนั้นๆ ด้วย (co-payment system)

นโยบายสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ 4 (ฐานะปานกลางระดับล่าง) กลุ่มนี้ค่อนข้างหลากหลายและเป็นกลุ่มใหญ่เช่นกัน ประกอบด้วยผู้ประกอบการระดับเล็กมาก (เช่น หาบเร่ แผงลอย) แรงงานระดับล่างถึงกลางที่มีฝีมือระดับหนึ่งแต่ไม่มาก พนักงานระดับล่างของบริษัทเอกชน ผู้ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เกษตรกรรายเล็ก เป็นต้น ประเด็นปัญหาของคนกลุ่มนี้คล้ายกับกลุ่มที่สาม แต่มีความรุนแรงมากกว่า เช่น การศึกษาที่ได้รับมักจะต่ำกว่า ทักษะในทุกด้านก็ต่ำกว่าไปด้วย สวัสดิการที่ได้รับน้อยกว่า นโยบายสำหรับกลุ่มนี้จึงใกล้เคียงกับกลุ่มที่สาม แต่มีรายละเอียดต่างกันเล็กน้อย เช่นในเรื่องการศึกษาในขณะที่กลุ่มที่สามปัญหาใหญ่คือเรื่อง

คุณภาพการศึกษา สำหรับกลุ่มนี้ มีปัญหาทั้งเรื่องการเข้าถึงและคุณภาพการศึกษาไปพร้อมๆ กัน โดยกลุ่มนี้อาจเข้าถึงการศึกษาเพียงระดับมัธยมต้นเป็นส่วนใหญ่ ในเรื่องของทักษะที่ต้องการก็อาจเป็นทักษะการผลิตระดับกลางเป็นหลักหรือทักษะการบริหารกิจการอย่างง่ายยังไม่เชี่ยวชาญ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการก็อาจเป็นระดับต้น เช่นข้อมูลแหล่งงาน ราคาสินค้าเกษตร เป็นต้น) นโยบายการคลังสำคัญสำหรับกลุ่มนี้ได้แก่ด้านรายจ่าย กล่าวคือรัฐควรดูแลในเรื่องหลักประกันคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างถ้วนหน้า โดยให้กลุ่มเป้าหมายรับภาระทางการเงินเป็นส่วนน้อยหรือยกเว้นให้ในกรณีที่ประสบความเสี่ยงที่รุนแรง พอควรหรือออกแบบภาระการเงินด้านสวัสดิการให้มีความยืดหยุ่นที่เหมาะกับแหล่งรายได้ของกลุ่มนี้ เป็นต้น นโยบายอีกด้านที่สำคัญสำหรับคนกลุ่มนี้ คือนโยบายด้านการเมืองและสังคม เนื่องจากลักษณะเด่นของคนกลุ่มนี้ ในระยะหลังคือการตื่นตัวทางการเมือง การเรียกร้องสิทธิ์เสมอภาคทางการเมือง การขอมีส่วนร่วมและเข้าถึงทรัพยากรภาครัฐ การปฏิเสธการแบ่งชนชั้นและการปฏิบัติแบบสองมาตรฐาน ดังนั้นควรเปลี่ยนแปลงทิศทางการเมืองที่ยอมรับสิทธิทางการเมืองของคนกลุ่มนี้ให้มากขึ้น พร้อมกับการให้ความรู้ การเข้าถึงข่าวสารที่ถูกต้อง เป็นต้น

นโยบายสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ 5 (ผู้มีรายได้น้อยและยากจน) คนกลุ่มสุดท้ายมีจำนวนไม่มาก ซึ่งหากใช้มาตรการการวัดความยากจนของนานาประเทศ กลุ่มนี้มีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 5 ของประชากรไทย และมีจำนวนน้อยลงเรื่อยๆ กลุ่มนี้ประกอบด้วยแรงงานไร้ฝีมือ แรงงานระดับล่างที่มีอายุมาก เกษตรกรไร้ที่ทำกินหรือมีที่ทำกินขนาดเล็กในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เกษตรรับจ้าง คนแก่ยากจน ผู้พิการ คนป่วยเรื้อรังที่ยากจน ปัญหาที่น่ากังวลสำหรับคนกลุ่มนี้ คือไม่สามารถให้หลักประกันความมั่นคงแก่ลูกหลานได้ ทำให้เกิดวงจรการส่งผ่านความความยากจนจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูก นโยบายหลักสำหรับคนกลุ่มนี้จึงควรเป็นการให้ความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างเฉพาะเจาะจง โดยมีเป้าหมายในการตัดวงจรความยากจนไม่ให้ส่งต่อจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่ลูกหลาน การให้สวัสดิการที่มุ่งเป้าไปที่เด็กและเยาวชนที่ยากจนจึงเป็นเรื่องสำคัญ เช่น การให้เงินสงเคราะห์บุตรอย่างทั่วถึง การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมทั้งปรับปรุงคุณภาพการดูแลเด็กเล็ก การดูแลนักเรียนที่ยากจนที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลโรงเรียนที่มีคุณภาพ และป้องกันไม่ให้เด็กเหล่านี้ ออกจากโรงเรียนกลางคัน การป้องกันปัญหายาเสพติดและสิ่งมอมเมาที่ใกล้ตัวเด็ก การรับรู้ความรุนแรงผ่านสื่อต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาของคนแก่ที่ยากจนที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เพราะคนแก่เหล่านี้ มักไม่มีลูกหลานดูแล หรือลูกหลานไม่พร้อมดูแล จึงควรมีสวัสดิการพิเศษ เช่น การให้เบี้ยผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นจากเบี้ยผู้สูงอายุพื้นฐาน การให้การดูแลคนแก่ระยะยาว (long-term care for elderly) ในรูปแบบต่างๆ เช่น ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่คนในครอบครัวให้สามารถดูแลคนแก่ได้ และในกรณีที่ไม่มีครอบครัวก็ให้มีสถานดูแลผู้สูงอายุที่ได้มาตรฐาน ดูแลการใช้ชีวิตในบั้นปลายอย่างมีคุณค่า สวัสดิการพิเศษที่กล่าวข้างต้นรัฐควรจัดสรรโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

สรุป

ความเหลื่อมล้ำอยู่คู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลายาวนานและชัดเจนมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้ผู้ที่มีความแตกต่างด้านรายได้ ขาดโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการที่เท่าเทียม ทางออกเชิงนโยบายคือการปรับเปลี่ยนนโยบายให้เหมาะสมกับประชาชนแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกัน ได้เข้าถึงสวัสดิการของรัฐอย่างแท้จริงและสอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งรัฐบาลจะต้องดูแลและสนับสนุนให้ประชากรในประเทศได้เข้าถึงโอกาสและสวัสดิการอย่างเท่าเทียม

เอกสารอ้างอิง

สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2554). โครงการศึกษาวิจัยประเด็นนโยบายเชิงลึกด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนและสังคมไทยภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่หลังวิกฤตเศรษฐกิจ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2558**.** แหล่งที่มา: http://social.nesdb.go.th/

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). รายงานการวิเคราะห์ สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2555. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2558. **แหล่งที่มา**: http://social.nesdb.go.th

สมชัย จิตสุชน และ จิราภรณ์ แผลงประพันธ์. (2556). *โครงการศึกษาประเด็นเชิงนโยบายด้านความยากจนและการกระจายรายได้.* รายงานวิจัยภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กุมภาพันธ์ 2556.

อติวิชญ์ แสงสุวรรณ. (2558). *ความเหลื่อมล้ำ.* กลุ่มงานบริการวิชาการ 2. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Giordono,L.S., Jones, M.D., & Rothwell, D.W., 2019. Social Policy Perspectives on Economic IneQuality in Wealthy Countries. *Policy Studies Journal*, 47 (S1), S96-S118. DOI: 10.1111/psj.12315

Phongpaichit, P., Praditsil, C., Sukhapanich, T., Archwanuntakul, S., Lekfiangfu, N., Wiwatanakantung, Y., Treeratana, N., & Chaiwatana, T. 2009. *Towards a More Equitable Thailand: A Study of Wealth, Power and reform* (Research report). Bangkok: The Thailand Research Fund.

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการรุกล้ำทางวิ่ง และแนวทางการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางการบิน

Factors Cause Runway Incursion and Prevention of the Aviation Accident

ชลธิชา นำพา[1] และ ปุญญัฐส์ นำพา[2]
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี [1]
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)[2]
Chonticha Numpa[1] and Punyanat Numpa[2]
Dhonburi Rajabhat University[1]
Nok Airlines Public Company Limited.[2]
Corresponding Author, E-mail: chonticha32215@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การรุกล้ำทางวิ่ง (Runway Incursion) เป็นอุบัติเหตุทางการบินที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมาก ทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สินรวมทั้งชื่อเสียงของสายการบิน Global Action Plan for the Prevention of Runway Incursions. (2023) กล่าวว่า โครงสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆของสนามบินควรจะมีการออกแบบเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดการรุกล้ำทางวิ่ง โครงสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวกของสนามบินที่ออกแบบไม่ดี จะทำให้การเกิดการรุกล้ำทางวิ่งมีจำนวน และความรุนแรงมากขึ้น

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการรุกล้ำทางวิ่ง และการป้องกันอุบัติเหตุทางการบิน พบว่า ปัจจัยการเกิดอุบัติเหตุการรุกล้ำทางวิ่ง (Runway Incursion) ได้แก่ 1.สภาพอากาศ (Weather) 2. การออกแบบสนามบิน (Aerodrome design) 3.การใช้คำมาตรฐานในการสื่อสารทางการบิน (Phraseology) 4.ภาระงาน (Workload) 5.การถูกเบี่ยงเบนความสนใจ (Distraction) และแนวทางป้องกันการเกิดการรุกล้ำทางวิ่ง ได้แก่ 1.การจัดการความปลอดภัย และการสนับสนุนทีมความปลอดภัยของสนามบิน 2.การฝึกอบรม 3.การตรวจสอบทางวิ่ง 4.โครงสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกของสนามบินที่สนับสนุนความปลอดภัยในการเดินอากาศ 5.ส่งเสริมการปฏิบัติการความปลอดภัยของทางวิ่ง 6.การติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติการความปลอดภัยของทางวิ่ง 7.ข้อมูลข่าวสารการบิน 8.การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติการความปลอดภัยบนทางวิ่ง 9.การปฏิบัติการภาคพื้น 10.การจัดการภาระงาน และการตรวจสอบ

คำสำคัญ: การรุกล้ำทางวิ่ง; อุบัติเหตุทางการบิน; สนามบิน

[*] วันที่รับบทความ : 10 กุมภาพันธ์ 2566; วันแก้ไขบทความ 29 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 1 มีนาคม 2567
Received: February 10 2023; Revised: February 29 2024; Accepted: March 1 2024

Abstract

Runway Incursion is an aviation accident that causes considerable damage to life and property, as well as to the reputation of airlines. According to the recommendations of Global Action Plan for the Prevention of Runway Incursions. (2023) the infrastructure of the airport should be designed to reduce the risk of runway incursion. Poorly designed airport structures and facilities will cause a number of runway incursion occurs and more severity.

The objective is to study the factors that cause runway incursion and guidelines for preventing runway incursion. It was found that the factors causing runway incursion accidents include 1. Weather 2. Aerodrome design 3. Use of standard words in aviation communications (Phraseology) 4. Work load 5. Distraction. The guidelines for preventing runway incursion include 1. Safety management and support to runway safety team 2. Training 3. Runway inspection 4. Aerodrome infrastructure supporting safe navigation 5. Enhanced procedures for safe runway operations 6. Safe runway operations communications 7. Aeronautical information 8. Enhanced technology for safe runway operations 9. Ground operations 10. Workload management and monitoring.

Keywords: Runway Incursion; Aviation Accident; Aerodrome

บทนำ

การเดินทางทางอากาศมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในปัจจุบันที่ผู้โดยสารต้องการความสะดวก รวดเร็ว ทั้งในด้านการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว และธุรกิจ จากสถิติการขนส่งอากาศภาพรวมของประเทศไทย ปริมาณเที่ยวบินในไตรมาสที่ 4 ประจำปี 2566 สอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับจำนวนผู้โดยสาร โดยในไตรมาสที่ 4 นี้ มีปริมาณเที่ยวบินทั้งสิ้น 209,972 เที่ยวบิน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.80 เมื่อเทียบกับในช่วงไตรมาสก่อนหน้าโดยมีปริมาณเที่ยวบินระหว่างประเทศจำนวน 97,690 เที่ยวบิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.78 และมีปริมาณเที่ยวบินภายในประเทศจำนวน 112,282 เที่ยวบิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.71 ในช่วงไตรมาสที่ 4 มีจำนวนผู้โดยสารทั้งสิ้น 32.90 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 12.01 โดยมีจำนวนผู้โดยสารระหว่างประเทศ 17.12 ล้านคนหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.85 จากไตรมาสก่อนหน้า ทั้งนี้ในเดือนธันวาคม 2566 ยังมีจำนวนผู้โดยสารระหว่างประเทศสูงถึง 6.40 ล้านคน สูงที่สุดในรอบ 3 ปีนับตั้งแต่การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 สำหรับผู้โดยสารภายในประเทศในช่วงไตรมาส 4 มีจำนวนทั้งสิ้น 15.78 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.11 จากไตรมาสที่ผ่านมา การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้โดยสารในช่วงไตรมาสนี้ นอกจากจะเป็นผลจากช่วง High season ของการเดินทางแล้ว ยังได้รับปัจจัยบวกจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในการออกมาตราการยกเว้นการตรวจลงตราให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวอื่น ๆ (กองเศรษฐกิจการบิน ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมกิจการการบินพลเรือน, 2566)

อย่างไรก็ตามในการเดินทางทางอากาศ ผู้โดยสารย่อมต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการเดินทางสู่จุดหมายปลายทางเป็นอันดับแรก กรมการขนส่งของสหรัฐอเมริกา Bureau of Transportation Statistics (2021) รายงานว่าเกิดอุบัติเหตุ 6,774,520 ครั้ง ในปี 2019 ทั้งทางอากาศ ทางบก ทางราง และทางน้ำ โดยการขนส่งทางอากาศ มีจำนวนของอุบัติเหตุต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 0.02 และการเสียชีวิตคิดเป็นร้อยละ 1.20 ของทุกโหมดในการเดินทาง แม้ว่าอุบัติเหตุทางการบินจะไม่เกิดขึ้นบ่อยครั้งเมื่อเปรียบเทียบกับการเดินทางโดยวิธีอื่น แต่เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นแล้วย่อมทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สินรวมทั้งชื่อเสียงของสายการบินนั้น ๆ ผลกระทบของการเกิดอุบัติเหตุทางอากาศ มีผลอย่างมากต่อผู้โดยสาร สายการบิน บริษัทผู้ผลิดเครื่องบิน บริษัทประกัน สื่อ สาธารณะชน เศรษฐกิจ และสังคม จากหลายการวิจัย พบว่า ผลจากการเกิดอุบัติเหตุ และอุบัติการณ์ทางการบิน นำมาซึ่งค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ การฟื้นฟู และรักษาสุขภาพระยะยาว การสูญเสียทางผลิตภัณฑ์ สินทรัพย์ (เครื่องบิน) เสียหาย และการสูญเสียคุณภาพของชีวิต การประกันภัย ค่าใช้จ่ายด้านกฎหมาย ค่าใช้จ่ายด้านการสอบสวนอุบัติเหตุ การเปลี่ยนแปลงของค่าหุ้น ความเชื่อถือของผู้โดยสาร และภาพลักษณ์ของสายการบินลดลง

การรุกล้ำทางวิ่ง (Runway Incursions) เป็นหนึ่งในภัยคุกคามที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อความปลอดภัย ทางการบิน องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (The International Civil Aviation Organization :ICAO) กล่าวว่า การรุกล้ำทางวิ่งเป็นหนึ่งในห้าของเหตุการณ์ ที่ต้องพิจารณาเพื่อลดความเสี่ยงในการเสียชีวิตจากการบิน ผลลัพธ์ของการรุกล้ำทางวิ่งจะเกิดขึ้นอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากจบลงด้วยการชนกัน ตามประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่องอุบัติเหตุที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ เพื่อให้การดำเนินการเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่อากาศยาน ตามหมวด ๗ สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ตลอดจนมาตรฐาน และข้อพึงปฏิบัติ (Standards and Recommendations Practice: SARP) ที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ๑๓ แห่งอนุสัญญา (กระทรวงคมนาคม, 2561) ซึ่งในอดีตภัยพิบัติที่ร้ายแรงที่สุดครั้งหนึ่ง คือ "ภัยพิบัติท่าอากาศยานเตเนรีฟ" เมื่อวันที่ 27 มีนาคม ค.ศ. 1977 เมื่อเครื่องบินของสายการบินแพนแอม และ KLM เกิดชนกันบนทางวิ่งของท่าอากาศยานลอสรอดีออส ที่เตเนรีฟ หมู่เกาะคะเนรีของสเปน เนื่องจากทัศนวิสัยที่มีหมอกลงหนาจัด ทำให้หอบังคับการบินมองไม่เห็นเครื่องบินทั้งสองลำ และเครื่องบินทั้งสองลำไม่มีเรดาร์ภาคพื้นดิน หอบังคับการบินจึงไม่ทราบตำแหน่ง และต้องใช้วิธีการสื่อสารแทน ผลของการสื่อสารที่ผิดพลาด ทำให้นักบินของเครื่องบิน KLM ตัดสินใจบินขึ้นในขณะที่เครื่องบินของแพนแอมยังอยู่บนทางวิ่ง เกิดการชนกัน และระเบิดขึ้น ส่งผลให้ผู้โดยสารและลูกเรือเสียชีวิตในเหตุการณ์นี้ 583 คน นอกจากนี้อุบัติเหตุที่เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2567 ที่ผ่านมา กรณีอากาศยานของสายการบินเจแปนแอร์ไลน์แบบ A350-900 เที่ยวบินที่ JAL516 มีผู้โดยสารและลูกเรือรวมทั้งหมด 379 คน ซึ่งในระหว่างทำการร่อนลงที่สนามบิน Tokyo Haneda ได้ชนกับอากาศยานของหน่วยบินที่ 3 ซึ่งกำลังเตรียมตัวรอวิ่งขึ้นบิน ลูกเรือได้ทำการอพยพผู้โดยสารทั้งหมดลงจากอากาศยานได้อย่าง

รวดเร็วปลอดภัย แต่เหตุการณ์นี้มีลูกเรือของอากาศยานของหน่วยบินที่ 3 มีผู้เสียชีวิตจำนวน 5 คน จากเหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้หน่วยงานด้านการบินหลายแห่งต่างทำงานร่วมกันในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) มีการจัดทำภาคผนวก 13 ของอนุสัญญาการบินพลเรือนระหว่างประเทศ Annex 13 เรื่อง Aircraft Accident and Incident Investigation และ Annex 19 เรื่อง Safety Management รวมทั้ง Doc 9859 Safety Management Manual for the compliance of Safety Standard ขึ้นจาก 193 ประเทศสมาชิก และสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) ซึ่งมีสมาชิกจาก 295 สายการบินทั่วโลก ทั้งสองหน่วยงานต่างให้ความสำคัญของความปลอดภัยเป็นอันดับแรก

แม้ว่าองค์การระหว่างประเทศ องค์การที่เกี่ยวข้องกับการบิน หน่วยงานการบินพลเรือน สนามบิน สายการบิน และผู้ให้บริการจราจรทางอากาศ ต่างก็พยายามทำงานร่วมกันในการสร้างมาตรฐานความปลอดภัย กฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยขึ้น อย่างไรก็ตามอุบัติเหตุ และอุบัติการณ์ต่าง ๆ ยังเกิดขึ้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษา วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการเกิดการรุกล้ำทางวิ่ง (Runway Incursion) รวมทั้งแนวทางการแก้ไขเพื่อลดอุบัติเหตุ หรืออุบัติการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการเดินทางทางอากาศ

การเกิดอุบัติเหตุทางการบิน

ตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ ๒๔๙๗ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๑

“อุบัติเหตุ” หมายความว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการของอากาศยาน อันเป็นผลให้อากาศยานได้รับความเสียหายหรือสูญหาย หรือมีบุคคลได้รับอันตรายแก่ชีวิต และร่างกาย ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานประกาศกำหนด

“อุบัติการณ์” หมายความว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการของอากาศยาน ซึ่งมีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของการปฏิบัติการดังกล่าวแต่ไม่รวมถึงอุบัติเหตุ

“อุบัติการณ์รุนแรง”หมายความว่าอุบัติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกรณีแวดล้อมที่มีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดอุบัติเหตุขึ้น ตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์ของอากาศยานประกาศกำหนด (พระราชบัญญัติการเดินอากาศ, 2562 : 58)

ในการเกิดอุบัติเหตุของอากาศยานนั้น สามารถเกิดขึ้นได้ขณะที่เครื่องบินกำลังวิ่งขึ้น ร่อนลง ลงจอด ขณะขับเคลื่อน และจอดอยู่บนลานจอดอากาศยาน โดยในส่วนของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในเขตการบิน ได้แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. อากาศยานอุบัติเหตุ คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติการของอากาศยาน นับตั้งแต่มีบุคคลอยู่บนอากาศยาน โดยมีความตั้งใจจะกระทำการบินจนกระทั่งบุคคลทั้งหมดลงจากอากาศยาน โดยส่งผล คือ มีคนเสียชีวิต หรือบาดเจ็บสาหัส เนื่องมาจากอยู่ในอากาศยาน หรือได้รับผลกระทบจาก Jet Blast ของอากาศยาน หรือ โครงสร้างหลักของอากาศยานเสียหาย

2. อากาศยานอุบัติการณ์รุนแรง คือ อุบัติการณ์ที่สิ่งแวดล้อมบ่งชี้ว่า อุบัติเหตุเกือบที่จะเกิดขึ้น ตัวอย่างของอุบัติการณ์รุนแรง คือ อุบัติการณ์ที่เกิดขึ้นขณะอากาศยานกำลังขึ้นหรือลงท่าอากาศยาน ตัวอย่าง เช่น การรุกล้ำทางวิ่งของอากาศยาน (Runway Incursion) การออกนอกทางวิ่งของอากาศยาน (Runway Excursion) การไม่ถึงทางวิ่งของอากาศยาน (Undershoot) หรือการวิ่งเลยทางวิ่งของอากาศยาน (Overrun) รวมทั้งอากาศยานใกล้ชนกัน โดยทั้งนี้ความเสียหายของอากาศยานยังไม่ถึงขั้นเสียหายรุนแรงและไม่มีผู้ใดได้รับบาดเจ็บ

3. อากาศยานอุบัติการณ์ คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากอุบัติเหตุซึ่งเกิดขึ้นขณะการปฏิบัติการของอากาศยาน และมีผลต่อความปลอดภัย ดังนั้น เมื่อพิจารณาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หากมีความรุนแรงน้อยกว่า อุบัติเหตุ เช่นบุคคลบาดเจ็บไม่ถึงขั้นบาดเจ็บสาหัสหรืออากาศยานไม่เสียหายถึงขั้นเสียหายรุนแรง ตัวอย่างเช่น อากาศยานเฉี่ยวชนกัน/ชนกับอากาศยาน ยานพาหนะ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งปลูกสร้าง หรือ ล้ออากาศยานยางแตก หรือได้รับบความเสียหายบนทางวิ่ง แต่สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้

4. อุบัติเหตุในเขตลานจอดอากาศยาน คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ลานจอดอากาศยาน ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายทั้งแก่ชีวิต มีการบาดเจ็บของพนักงานผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งผู้โดยสาร และสร้างความเสียหายให้แก่ทรัพยสินของท่าอากาศยาน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความเสียหายที่เกิดกับยานพาหนะ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก อาคาร และสถานที่

5. อากาศยานชนนก คือการชนกันระหว่างอากาศยานกับนก ภายในเขตความรับผิดชอบของสนามบิน

จากการศึกษาของ Divya Bhargava (2021) พบว่า จำนวนการเกิดการรุกล้ำทางวิ่งที่เพิ่มขึ้นในช่วงห้าปีที่ผ่านมา เป็นภัยคุกคามต่อความปลอดภัยของทางวิ่ง การรุกล้ำทางวิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเครื่องบินโบอิ้ง 747สองลำ เมื่อประมาณ 40 ปี ก่อนที่เทเนรีฟยังคงเป็นอุบัติเหตุที่ร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์การบิน องค์การบริหารการบินแห่งสหรัฐอเมริกา (Federal Aviation Administration: FAA) กำหนด การเกิดการรุกล้ำทางวิ่ง (Runway Incursion: RI) เป็นการปรากฏที่ไม่ถูกต้องของเครื่องบิน ยานพาหนะ หรือบุคคลบนพื้นผิวของทางวิ่งของสนามบิน ซึ่งกำหนดสำหรับการลงจอด และการบินขึ้นของเครื่องบิน

องค์การบริหารการบินแห่งสหรัฐอเมริกา (FAA) ให้นิยามของ การรุกล้ำทางวิ่ง (Runway Incursion) คือ "เหตุการณ์อันเกิดขึ้นในสนามบิน ที่เกี่ยวข้องกับการปรากฏตัวที่ไม่ถูกต้องของเครื่องบิน ยานพาหนะหรือบุคคล บนพื้นที่ของพื้นผิว ที่กำหนดให้เป็นที่ขึ้นลงของเครื่องบิน"

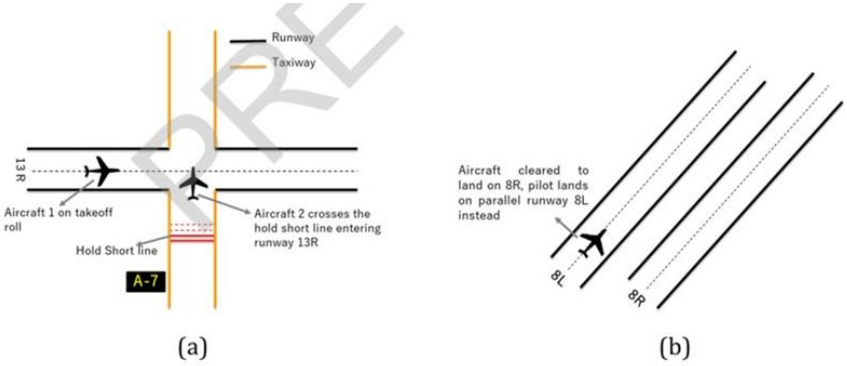

รูปที่ 1 ตัวอย่างของการรุกล้ำทางวิ่ง
ที่มา: (Luigi Russo, 2021)

จากรูปที่ 1 แสดงสองตัวอย่างของการรุกล้ำทางวิ่ง รูปที่ (a) แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงที่มากขึ้นจากการรุกล้ำทางวิ่งมากกว่ารูป (b) ในรูป (a) ถ้าเครื่องบิน 1 ไม่สามารถยกเลิกการบินได้โอกาสที่จะเกิดการชนกันสูง ส่วนในรูปที่ (b) อาจไม่มีผลกระทบร้ายแรงต่อนักบิน จากการลงจอดที่ไม่ถูกต้องหากไม่มีเครื่องบินลำอื่นในบริเวณใกล้เคียง

ประเภทของการรุกล้ำทางวิ่ง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. Air Traffic Controller (ATCO) – induced scenario คือ สถานการณ์ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศ ไม่สามารถจัดการการลงจอดหรือการวิ่งขึ้นของเครื่องบินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การอนุญาตให้เครื่องบินทำการลงจอดบนทางวิ่งที่ถูกใช้แล้ว

2. Flight Crew – induced scenario คือ สถานการณ์ที่นักบินไม่สามารถบินได้ตามที่ได้ตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ ตัวอย่าง เช่น เครื่องบินขับเคลื่อนผ่านเส้น taxiway hold line เข้าไปยังทางวิ่ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศยังไม่ได้อนุญาต เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นได้จากนักบินไม่ได้ตระหนักถึงตำแหน่งของตนเองหรือเมื่อนักบินลงจอดในสนามบินที่ไม่คุ้นเคย ทำให้นักบินไม่สังเกตว่าได้เข้าไปยังทางวิ่งแล้ว

3. Vehicle / Driver – induced scenario คือ สถานการณ์ที่เกิดจากยานพาหนะ หรือวัตถุอื่นที่ขัดขวางการเคลื่อนที่ของเครื่องบินโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศหรือเจ้าหน้าที่ควบคุมบริเวณหลุมจอดตัวอย่างเช่นยานพาหนะที่ผู้ขับไม่คุ้นเคยกับพื้นที่ที่กำหนดของสนามบิน และไม่เข้าใจการให้อนุญาตการเข้าสู่ทางขับจากเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศ ทำให้เข้าสู่ทางวิ่งในตำแหน่งที่ผิดได้ (FAA, 2012)

ปัจจัยของการเกิดการรุกล้ำทางวิ่ง

1. สภาพอากาศ (Weather) เช่น หมอก ฝน หิมะ น้ำแข็ง ทำให้เกิดปัญหาทัศนวิสัยต่ำเกิดปัญหากับทั้งแก่นักบิน และเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศ ทำให้ไม่สามารถตรวจหาตำแหน่งของเครื่องบินได้แม้จะมีการใช้เรด้าร์ภาคพื้น (Ground radar)

2. การออกแบบสนามบิน (Aerodrome design) มีปัจจัยของสนามบินที่อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อความตระหนักในสถานการณ์ของนักบิน และเบี่ยงเบนความสนใจของลูกเรือ ได้แก่ ทางวิ่งปิด (Closed runways)ความสับสนเกี่ยวกับทางแยก (intersections) มีจำนวนยานพาหนะหรือไฟสัญญาณที่ไม่ตรงตามกฎของ ICAO มากเกินไป อุบัติการณ์ที่มักเกิดขึ้นที่จุดหนึ่งซึ่ง ICAO ได้อธิบายว่า เป็นส่วนบนพื้นที่เคลื่อนไหวของสนามบิน มีโอกาสเสี่ยงในการเกิดการชนกันหรือการรุกล้ำทางวิ่งได้ ซึ่งจำเป็นที่นักบิน และพนักงานขับรถในสนามบินต้องให้ความใส่ใจอย่างมาก เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดอุบัติการณ์ในจุดนี้ โดย ICAO กำหนดให้นักบินต้องทำการขออนุญาตข้าม crossing clearance เพื่อข้าม holding positions พบว่าการรุกล้ำทางวิ่งเกิดขึ้นสูงเมื่อเครื่องบินข้ามทางวิ่งที่กำลังใช้งานโดยเคลื่อนตัวระหว่างหลุมจอดกับทางวิ่งเพื่อบินขึ้นหรือลงจอด นอกจากนี้ยังมีจุดวิกฤตที่เกิดขึ้นในการใช้ทางแยกทางวิ่ง (Intersecting Runways) ดังภาพ

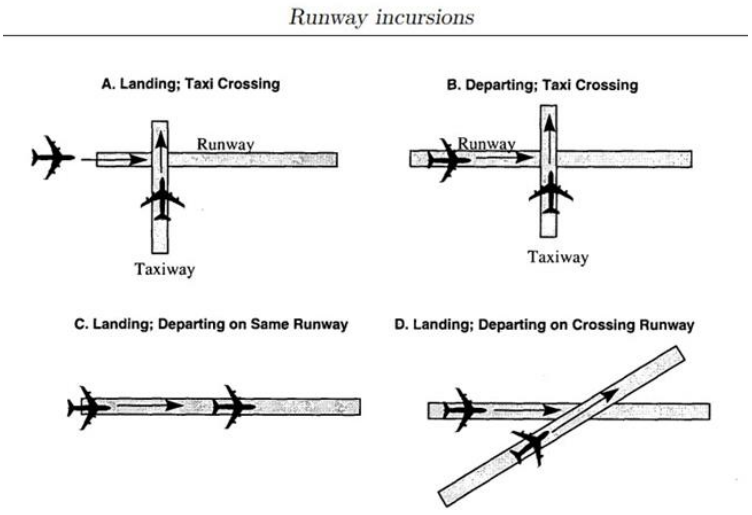

รูปที่ 2 ลักษณะของสนามบินกับการรุกล้ำทางวิ่ง (Runway Incursion)

ที่มา: (Luigi Russo, 2021)

จากการศึกษาของ H.B. Koopmans (2019) พบว่า สนามบินที่มีลักษณะโครงสร้างของทางวิ่งและทางขับที่หลากหลายมีความเกี่ยวข้องกับการเกิดรุกล้ำทางวิ่ง นอกจากนี้ยังพบสาเหตุอื่นๆที่ทำให้การรุกล้ำทางวิ่งเกิดขึ้น ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร สัญลักษณ์ การปฏิบัติการ และลักษณะทางกายภาพของสนามบิน

ตารางที่ 1 ลักษณะของสนามบิน (Airport Characteristics)

Operational	**Geometry**	**Others**
Airport size	Aligned taxiway	Runway status light (RSL)
Air Traffic mix	Construction occurrences	
Operation types	Direct access	
	Hot spots	
	Number of runways	
	Runway crossing	
	Runway length	
	Runway intersections	
	Taxiway – Runway intersection	

ที่มา: H.B. Koopmans (2019)

ตารางที่ 2 แสดงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะสนามบินที่มีความเสี่ยงในการเกิดการรุกล้ำทางวิ่ง (RI)

Study	**Characteristics**	**Method findings**
Biembaum and Hagemann (2012)	- Intersecting runways - Number of runways - Number of hot spots - Number of hot spots - Operational procedures - Traffic complexity	Statistical analysis Additional runway intersections increase the likelihood of a severe event but more non-intersecting runways decrease the likelihood of a severe event.
Chang and Wong (2012)	- Marking and signs - Airport illumination	Likert scale questionnaires TWY-RWY marking and signs and airport illumination are placed in respectively the key challenge zone and the top priority implementation.
Claros et al. (2017)	- Type of operations - Length of runways - Types of runways Configurations	Clustering A general runway geometry complexity measure is not a significant predictor of the likelihood of runway incursions

	-Type of TWY-RWY Intersections -Number of hot spots -Number of construction occurrences	
Galle et al. (2010)	-Geometry complexity	Clustering A general runway geometry complexity measure is not a significant predictor of the likelihood of runway incursions.
Goodheart (2018)	-Complex intersections -Construction occurrences -Marking and signs.	Mixed-method approach Construction occurrences Complex intersections are strongly correlated to runway incursions and the presence of airport constructions has an influence on the incursion rate.
Johnson et al. (2016)	-Intersection runways -Type of TWY-RWY intersections - Number of crossing TWY -intersections	Statistical test for proportions Airport with intersections and the presence of airport constructions has and influence on the incursion rate.

Study	Characteristics	Method findings
Mathew et al. (2016)	-Airport size -Operation types -Time of day	Multinomial logistic regression analysis The size and type of and airport contributes to the likelihood of runway incursions.
Mrazova (2014)	-Type of Taxiways	Literature and airport review The types of taxiways contribute to the likelihood of runway incursions.
Rogerson and Lambert (2012)	-Intersecting runways -T-intersecting runways -Intersecting Runway Safety Areas -Taxiways crossing runways -Number of TWY-RWY Intersections	Quantitative review based on expert perspectives. The greater the number of hot spots on an airport. The more vulnerable the airport is to runway incursions. Also the number of incursions per intersection-operation is a causal factor.

	Operations -Number of hot spots -Close thresholds	
Wike et al. (2015)	-Number of runways -Number of taxiway segments -Number of TWY-RWY intersections -Type of TWY-RWY intersections	Tests for associations Logistic regression analysis Airport characteristics in general hardly determine the likelihood of runway incursions, however the severity and type of incidents is associated with these factors. The severity increases when the number of runways increase, when the number of TWY-RWY intersections increase.

ที่มา: H.B. Koopmans (2019)

1. คำมาตรฐานการสื่อสารทางการบิน (Phraseology)

การใช้คำที่ไม่เป็นมาตรฐานในการสื่อสารระหว่างนักบินและเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศ จะทำให้เกิดการสับสนในการขออนุญาต และเกิดความเข้าใจผิดระหว่างนักบินกับเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศได้ แม้ว่าองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศต้องการนักบินที่สามารถใช้ภาษา อังกฤษได้อย่างดีแต่การใช้คำมาตรฐานทางการบินของผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติ หรือภาษาที่สองมีโอกาสเกิดความเข้าใจผิดได้

2. ภาระงาน (Workload)

2.1 ภาระงานของนักบินที่นำเครื่องบินลงจอดสนามบินใหม่ นักบินต้องทำความเข้าใจกับแผนผังของทางวิ่ง และทางขับของสนามบิน และตำแหน่งที่ถูกต้องของตนเอง ภายใต้ภาระงานที่มากทำให้เกิดการสูญเสียความตระหนักในสถานการณ์ หรือเกิดความสับสนในการติดต่อสื่อสาร

2.2 ภาระงานของเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศ เจ้าหน้าที่ที่ต้องจัดการกับเครื่องบินหลายลำในขณะเดียวกัน นอกจากนี้กรณีของสนามบินท้องถิ่นที่มีเครื่องบินเล็ก และให้อนุญาตพูดโดยใช้ภาษาท้องถิ่นแทนภาษาอังกฤษ ทำให้ภาระงานของเจ้าหน้าที่มีมากขึ้น และทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้

3. การถูกเบี่ยงเบนความสนใจ (Distraction) นักบินหรือเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศ อาจถูกเบี่ยงเบนความสนใจจากการมีวัตถุ บุคคล หรือเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นรอบตัว

การแบ่งประเภทของการรุกล้ำทางวิ่ง (Runway Incursions classification)

องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) และสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (IATA) ได้แบ่งประเภทของการรุกล้ำทางวิ่งไว้ โดยขึ้นอยู่กับความรุนแรงของเหตุการณ์ และความถี่ที่เกิดขึ้น ดังตารางที่ 3 และ ตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 Safety risk severity categorization

Severity	Description	Value
Accident	An incident involving circumstances indicating that an accident occurred.	A
Serious incident	An incident involving circumstances indicating that an accident nearly occurred. Note: The difference between an accident and a serious incident lies only in the result.	B
Major incident	An incident associated with the operation of an aircraft, in which safety of aircraft may have been compromised, having led to a near collision between aircraft, with ground or obstacles (i.e., safety margins not respected which is not the result of an ATC instruction).	C
Minor incident	An incident involving circumstances indicating that an accident, a serious or major incident could have occurred, if the risk had not been managed within safety margins, or if another aircraft had been in the vicinity.	D
No safety effect	An incident which has no safety significance.	E
Not determined	Insufficient information was available to determine the risk involved or inconclusive or conflicting evidence precluded such determination.	

ที่มา: ICAO (2013)

ตารางที่ 4 ประเภทของความรุนแรงของความเสี่ยงด้านความปลอดภัย (Safety risk severity categorization)

Likelihood	Qualitative definition	Quantitative definition	Value
Frequent	Likely to occur many times (has occurred frequently)	Expected to occur more than once per week or every 2500 departures	5
Probable	Likely to occur sometimes (has occurred infrequently)	Expected to occur about once every month or 250,000 departures	4
Remote	Unlikely to occur, but possible (has occurred rarely)	Expected to occur about once every year or 2.5 million departures	3
Extremely remote	Very unlikely to occur (not known to have occurred)	Expected to occur once every 10-100 years or 25 million departures	2
Extremely improbable	Almost inconceivable that the event will occur	Expected to occur less than every 100 years	1

ที่มา: FAA (2010)

การประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของการบิน

การลดความเสี่ยงของการเกิดอุบัติการณ์ในอุตสาหกรรมการบินประกอบด้วยหลายขั้นตอน จากภาพที่ แสดงวงจรการประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของ The Netherland Aerospace Center

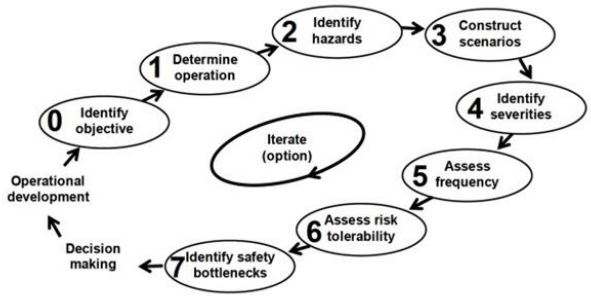

รูปที่ 3 Safety Risk Assessment cycle
ที่มา : Blom et al. (2008)

นอกจากนี้ความรุนแรง และโอกาสในการเกิดขึ้นของเหตุการณ์ทำให้สามารถจำแนกได้เป็นความเสี่ยงด้านความปลอดภัย เรียกว่า ICAO safety risk matrix ซึ่งแต่ละประเภทมีลักษณะการจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นตามตารางที่ 5 และตารางที่ 6 (ICAO, 2013)

ตารางที่ 5 การจัดกลุ่มของความรุนแรงและโอกาสในการเกิดการรุกล้ำทางวิ่ง (safety risk matrix)

		Severity				
		Accident	Serious incident	Major incident	Minor incident	No safety effect
Probability		A	B	C	D	E
Frequent	5	5A	5B	5C	5D	5E
Probable	4	4A	4B	4C	4D	4E
Remote	3	3A	3B	3C	3D	3E
Extremely remote	2	2A	2B	2C	2D	2E
Extremely improbable	1	1A	1B	1C	1D	1E

ที่มา : ICAO (2013)

ตารางที่ 6 ประเภทและการจัดการความเสี่ยงด้านการบิน (Risk acceptability)

Risk index	Tolerability	Description
5A, 5B, 4A	Extreme risk	Stop operation or process immediately. Unacceptable under the existing circumstances. Do not permit any operation until sufficient control measures have been implemented to reduce the risk to an acceptable level. Top management approval required.
5C, 4B, 3A	High risk	Caution. Ensure that risk assessment has been satisfactorily completed and declared preventive controls are in place. Senior management approval of risk assessment before commencement of the operation or process.
5D, 5E, 4C, 4D, 4E, 3B, 3C, 3D, 2A, 2B, 2C, 1A	Moderate risk	Perform or review risk mitigation as necessary. Departmental approval of risk assessment.
3E, 2D, 1B, 1C	Low risk	Risk mitigation or review is optional.
2E, 1D, 1E	Negligible risk	Acceptable as is. No risk mitigation required.

ที่มา : ICAO (2013)

ข้อแนะนำแนวทางการป้องกันการรุกล้ำทางวิ่ง

โดยมีข้อแนะนำจากองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO Global Aviation Safety Plan and Global Aviation Runway Safety Action Plan) ดังตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ข้อแนะนำแนวทางการป้องกันการรุกล้ำทางวิ่งที่ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ด้านการบิน

Recommendations to Aerodrome operators	Recommendations to Air navigation service providers	Recommendation to Aircraft operators
1. Safety management and support to runway safety team	1. Safety management and support to runway safety team	1. Safety management and training
2. Training and Competence	2. Safe runway operations communications	2. Ground operations
3. Runway inspection	3. Aeronautical information	3. Workload management and monitoring
4. Aerodrome infrastructure supporting safe navigation	4. Supporting pilot workload and pressures management	4. Runway operations
5. Enhanced procedures for safe runway operations	5. Enhanced procedures for safe runway operations	5. Approach and landing
6. Safe runway operations communications	6. Enhanced technology for safe runway operations	

7. Aeronautical information
8. Enhanced technology for safe runway operations

ที่มา : Global Action Plan for the Prevention of Runway Incursions (2023)

สรุป

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดการรุกล้ำทางวิ่ง (Runway Incursion) ได้แก่ 1. สภาพอากาศ (Weather) 2. การออกแบบสนามบิน (Aerodrome design) 3. การใช้คำมาตรฐานทางการสื่อสารการบิน (Phraseology) 4. ภาระงาน (Workload) 5. การถูกเบี่ยงเบนความสนใจ (Distraction) และแนวทางการป้องกันการเกิดการรุกล้ำทางวิ่ง ได้แก่ 1. การจัดการความปลอดภัยและการสนับสนุนทีมความปลอดภัยของสนามบิน 2. การฝึกอบรม 3. การติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติการความปลอดภัยของทางวิ่ง 4. การสนับสนุนภาระงานของนักบินและเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางอากาศ และการจัดการภาวะความกดดัน 5. การตรวจสอบทางวิ่ง 6.โครงสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวกของสนามบินที่สนับสนุนความปลอดภัยในการเดินอากาศ 7. ส่งเสริมการปฏิบัติการความปลอดภัยของทางวิ่ง 8. การติดต่อสื่อสารในการปฏิบัติการความปลอดภัยของทางวิ่ง 9. ข้อมูลข่าวสารการบิน 10. การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติการความปลอดภัยของทางวิ่ง

เอกสารอ้างอิง

กองเศรษฐกิจการบิน ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมกิจการการบินพลเรือน. (2566). *สถิติการขนส่งทางอากาศไตรมาสที่ 4 ประจำปี 2566.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย.

ประกาศกระทรวงคมนาคม. (2561). *อุบัติเหตุที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงคมนาคม.

พระราชบัญญัติการเดินอากาศ. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา*, 2562 (136), 58.

Biembaum L. & Hagermann G. (2012). *Runway Incursion Severity Risk Analysis*.

Blom, H. A., Stroeve, S. H., Scholte, J. J., & de Jong, H. H. (2008). *Accident risk analysis benchmaking Monte Carlo simulation versus event sequences.* Proc. ICRAT, Fairfax, VA, 177-184.

Chang Y. & Wong K. (2012). Human risk factors associated with runway incursions. *Journal of Air Transport Management.*, 24, 25-30.

Claros B., Sun C., & Edara P. (2017). Enhancing Safety Risk Management with Quantitative Measures Transportation Research Record: *Journal of the Transportation Research board*, 2603 (1), 1-12.

Divya Bhargava. (2021). *Learning Lessons from Incidents to Improve Runway Safety : What Helps Controllers Create Information Rich Report That Improve Our Knowledge of Runway Incursions and Their Causes*?. : West Lafayette Indiana.

FAA. (2010). *FAA Airport (ARP) Safety Management System*. U.S.A: Office of Primary Responsibility AAS-300, Office of Airport Safety and Operations - Airport Safety & Operations Division.

FAA. (2012). Runway Safety Report 2011-2012. *Online.* Retrieved January 4 2023. from https://www.faa.gov/airports/runway_safety/statistics/year/?fy1=2012&fy2=2011.

Galle, K. M., J. C., Hossain, M. M., Moliterno, M. J., Rowell, M. K., & Revenko, N. V. (2010). *Risk - based airport selection for runway safety assessments through the development and application of system-driven prioritization methodologies*. Proceeding of the 2010 IEEE Systems and Information Engineering Design Symposium 2010.

Goodheart, B. J. (2018). Identification of Causal Paths and Prediction of Runway Incursion Risk by Means of Bayesian Belief Networks. Transportation Research Record: *Journal of the Transportation Research board,* 2400 (1), 9-20.

H.B. Koopmans. (2019). *An exploration on the relationship between airport characteristics Eni and the occurrence of runway incursions*.: University of Twente.

ICAO. (2013). Safety Management Manual (SMM). . *Online.* Retrieved January 4 2023. from https://www.icao.int/SAM/Documents/2017-SSPGUY/Doc%209859%20SMM%20Third%20edition%20en.pdf.

ICAO. (2023). *Global Action Plan for the Prevention of Runway Incursions*. Johnson, M. E.,

Zhao, X., Faulkner, B., Young, J. P., (2016). Statistics Models of Runway Incursion Based on Runway Intersections and Taxiways. *Journal of Aviation Technology and Engineering*, 5 (2).

Mathew, J. K., Major, W. L.,Hubbard, S. M., & Bullock, D.M. (2017). Statistical modelling of runway incursion occurrences in the United States. *Journal of Air Transport Management*, 65, 54-62.

Mrazova, M. (2014). Runway Incursions-clear and constant danger. *INCAS BULLETIN*, 6 (3), 71-80.

Luigi Russo. (2021). Analysis of an Aeronautical Database and Correlation with Single Pilot Operations. Turin : Politecnico Di Torino.

Rogerson, E. C., & Lambert, J. H. (2012). Prioritizing risks via several expert perspective with application to runway safety. *Reliability Engineering & System Safety*, 103, 22-34.

Wike, S., Majumdar, A., & Ochieng, W. Y. (2015). *Modelling runway incursion severity*. Accid Anal Prev,79, 88-99.

ความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทย
The Financial Security of the Elderies in Thailand

วรชาติ โชครัศมีดาว
วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Vorachat Chokrassameedao
College of Population Studies, Chulalongkorn University, Thailand
E-mail : vorachat.art@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวความคิดสังคมสูงอายุ สถานการณ์สังคมสูงอายุในประเทศไทย ความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทย ตลอดจนการศึกษาก่อนหน้านี้ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยได้เป็นประเทศสังคมสูงอายุท่ามกลางความไม่พร้อมทางการเงินในการใช้จ่ายเพื่อดำรงชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุจำนวนมาก การทำความเข้าใจถึงสาเหตุและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงทางการเงินจะมีส่วนช่วยในการกำหนดข้อเสนอเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย ทั้งนี้จากการศึกษาที่ผ่านมานั้นยังไม่เกณฑ์กำหนดความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุที่ชัดเจน ทำการศึกษาในหัวข้อดังกล่าวสามารถพัฒนาต่อยอดในอนาคต เพื่อเข้าใจถึงความมั่นคงทางการเงินในบริบท หรือมิติอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้นได้ เพื่อเป็นประโยชน์ ในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย โดยจากการศึกษาที่ผ่านมารั้นได้มีการเสนอแนวทางในการเพิ่มความมั่นคงทางการเงินให้กับผู้สูงอายุในประเทศไทยที่สำคัญไว้ดังนี้ ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสังคมในชุมชน ขยายความครอบคลุมของระบบเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ และจัดตั้งระบบบำนาญแห่งชาติที่ครอบคลุมถึงประชากรกลุ่มที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองในปัจจุบัน

คำสำคัญ : ความมั่นคงทางการเงิน; ผู้สูงอายุ; ความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุ

* วันที่รับบทความ : 10 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 28 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 29 กุมภาพันธ์ 2567
Received: February 10 2024; Revised: February 28 2024; Accepted: February 29 2024

Abstract

This academic article aims to provide knowledge and understanding about the concept of the aging society, the situation of the aging society in Thailand, and the financial security of the elderly in Thailand, as well as previous studies related to the financial security of the elderly in Thailand. Because Thailand has become an aging society, many elderly people are not ready to spend money on daily living. Understanding the causes and factors associated with financial stability will help formulate proposals for improving the quality of life of the elderly in Thailand. However, from the previous studies, there are still no clear criteria for determining the financial stability of the elderly. Conducting studies on such topics can be further developed in the future. To understand financial security in more contexts or dimensions. To be useful in preparing management policy recommendations to improve the quality of life of the elderly in Thailand. From the previous studies, important guidelines for increasing financial security for the elderly in Thailand have been proposed as follows: Promote the establishment of social welfare funds in the community. Expand coverage of the elderly living allowance system and establish a national pension system that covers populations currently not covered by it.

Keywords : Financial security; Elderly; Financial security of the elderlies

บทนำ

เมื่อปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยนับเป็นประเทศสังคมผู้สูงอายุ (สังคมที่มีสัดส่วนของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 10 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศ) ตามนิยามขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2022) โดยพบว่าในปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยมีสัดส่วนของประชากรที่มีอายุ 60 ขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 10.7 เมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมดในประเทศ ณ ขณะนั้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) และในปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป สูงถึง 13.14 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 18.8 ของจำนวนประชากรในประเทศไทยทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2565) ทั้งนี้ประชาชนสูงอายุในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยจำนวนมากกว่าร้อยละ 67 ยังคงเป็นประชากรที่ทำงานในสังคมอย่างต่อเนื่อง (Jayawardhana, T., Anuththara, S., Nimnadi, T., Karadanaarachchi, R., Jayathilaka, R., & Galappaththi, K., 2023) เนื่องจากต้องการหารายได้เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันโดยข้อมูลจากผลการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่าในปี พ.ศ. 2564 พบว่า มีกลุ่มผู้สูงอายุที่ต้องการรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับการดำรงชีวิตสูงถึงร้อยละ 42.1 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 4.9 ของผู้สูงอายุที่มีรายได้ที่ประเมินตนเองว่ามีรายได้เหลือเก็บซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่คิดว่าตนเองไม่มีปัญหาเกี่ยวกับรายได้ในการดำรงชีวิต ทั้งนี้ยังพบว่าสาเหตุที่ผู้สูงอายุในประเทศไทยยังคงต้องทำงานก็เพื่อต้องการสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัว (Ando, H., Kantavong, P., Matsukura, R., and Kiettikunwong, N., 2022)

ความมั่นคงทางการเงินอาจจะนิยามได้หลายนิยาม ขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ เช่นความมั่นคงทางการเงินอาจจะหมายถึง ภาวะของการมีรายได้ที่มั่นคงจากแหล่งที่มาต่างๆ เช่น การทำงานที่ได้รับค่าจ้าง เงินช่วยเหลือจากรัฐบาล หรือลูกหลาน เพื่อใช้สำหรับดำรงชีวิตประจำวันทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ในสังคมไทย

ทั้งนี้ความมั่นคงทางการเงินนี้ในผู้สูงอายุบางคนนั้นมาจากการทำงานเพื่อใช้จ่ายส่วนตัว บางคนมาจากรายได้ที่ได้รับจากการออมและกองทุน (Teeranut H. & Sararud V., 2020: 181-90)

ความมั่นคงทางการเงินนับว่ามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเราอาจจะคาดการณ์ได้ว่าเมื่อผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางการเงินแล้วนั้น ผู้สูงอายุจะสามารถดำรงชีวิตด้วยความเป็นอยู่ที่ดี และความพอเพียงในการดำรงชีวิต ดังนั้นในบทความวิชาการนี้ขอรวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทยดังนี้ แนวคิดสังคมผู้สูงอายุ สถานการณ์สังคมผู้สูงอายุของโลก สถานการณ์สังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย แนวคิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุ แนวความคิดความมั่นคงทางการเงินกับเส้นความยากจน และการศึกษาก่อนหน้านี้ที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทย

สังคมผู้สูงอายุ

สังคมผู้สูงอายุ (aging society) หมายถึง สังคมที่ประชากรกำลังมีอายุสูงขึ้น สังเกตได้จากอัตราส่วนร้อยของประชากรสูงอายุเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยตามนิยามของสหประชาชาติระบุว่า ประเทศใดมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ในสัดส่วนเกินร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ โดยสังคมผู้สูงอายุได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 ระดับตามสัดส่วนโครงสร้างประชากร ดังนี้ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2564)

1) สังคมผู้สูงอายุ (aging society) หมายถึง ประเทศหรือสังคมที่มีจำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรทั้งหมด หรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 7 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

2) สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (aged society) หมายถึง ประเทศหรือสังคมที่มีจำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เพิ่มเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ หรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปเพิ่มเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด

3) ผู้สูงอายุระดับสูงยอด (super-aged society หรือ Hyper-aged society) หมายถึง ประเทศหรือสังคมที่มีจำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 65 ขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด

สถานการณ์สังคมผู้สูงอายุของโลก

ทั่วโลกกำลังประสบกับการเปลี่ยนแปลงโครงทางสร้างอายุของประชากรจากการที่ประชากรโลกมีระดับการเจริญพันธุ์ที่ลดลงจึงทำให้ปริมาณเด็กเกิดใหม่ที่น้อย ประกอบกับการที่ประชากรโลกส่วนใหญ่มีอายุคาดเฉลี่ยที่ยืนยาวมากขึ้น สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนประชากรรวมจึงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (United Nations Department of Economic Social Affairs, 2021) ซึ่งในปี พ.ศ. 2565 จำนวนประชากรสูงอายุ (ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป) อยู่ประมาณ 1,109 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.9 ของประชากรโลก และอายุคาดเฉลี่ยของประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้นเป็น 71 ปี (เพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่า ในระยะเวลา 300 – 400 ปี ที่ผ่านมา) ความสัมพันธ์ระหว่างประชากรสูงอายุกับการเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ โดยการเติบโตของประชากรสูงอายุอาจส่งผลดีหรือผลเสียต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเติบโตทางเศรษฐกิจอาจส่งผลต่อการเติบโตของประชากรสูงอายุด้วยเช่นกัน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตของประชากรสูงอายุกับการเติบโตทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มที่จะซับซ้อน เพราะถึงแม้ว่าในบางประเทศจะมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างมาก แต่ก็อาจจะถูกชดเชยด้วยการเพิ่มขึ้นของอัตราการเกิดและอัตราการผลิตที่สูงของประชากร จากการที่ยังมีประชากรจำนวนมากได้เข้าไปทำงานในระบบและนอกระบบภายหลังจากที่ตนเองเกษียณ (Jayawardhana et al., 2023) ในขณะที่จากการศึกษาการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลกในปี พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมาพบว่ากลุ่มประชากรที่สูงอายุเป็นกลุ่มอายุที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตมากที่สุด เพราะประชากรกลุ่มนี้มีความมั่นคงทางการเงินมาจากการพึ่งพาเงินเกษียณและเงินบำนาญชราภาพจากภาครัฐ ทำให้กลายเป็นกลุ่มแรกๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการนโยบายเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจในประเทศของภาครัฐ (Yilmaz H., Çoban K., & Çoban, H., 2018)

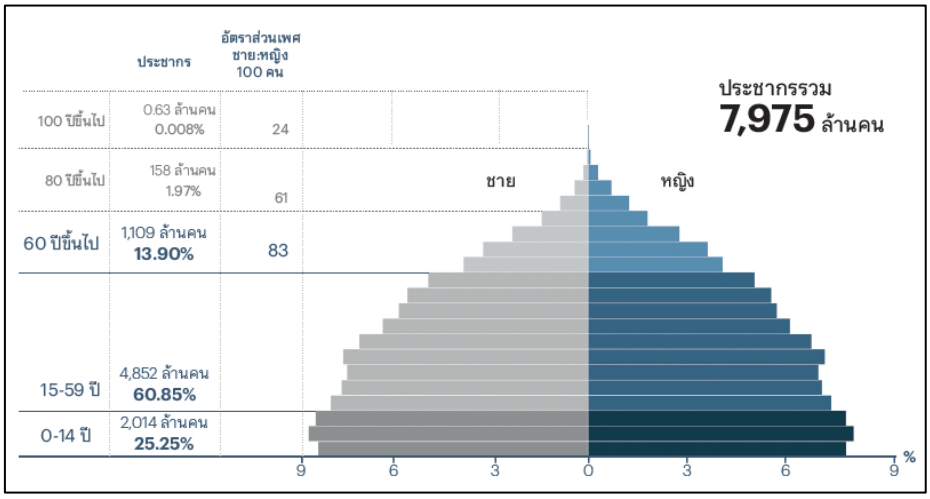

รูปที่ 1 โครงสร้างอายุและเพศของประชากรโลกปี พ.ศ. 2565

ที่มา : รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2565, มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย

สถานการณ์สังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย

สำหรับแนวโน้มของผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่าในปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทยมีจำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยมีจำนวนผู้สูงอายุถึงร้อยละ 19.6 จากร้อยละ 6.8 ในปี พ.ศ. 2537 ทั้งหมด และเมื่อแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุตามช่วงวัย พบว่า มีผู้สูงอายุวัยต้นหรือผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60 – 69 ปีจำนวน 7,645,141 คน คิดเป็นร้อยละ 57.2 มีผู้สูงอายุวัยกลางหรือผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 70-79 ปี จำนวน 3,942,668 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 และผู้สูงอายุวัยปลายหรือผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป จำนวน 1,770,942 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 โดยในทุกช่วงวัยมีจำนวนผู้สูงอายุหญิงมากกว่าผู้สูงอายุชาย และเมื่อพิจารณาผู้สูงอายุในแต่ละภาค (รายละเอียดตามตารางที่ 1) พบว่ากรุงเทพมหานครร้อยละของผู้สูงอายุคือ 15.1 ในขณะที่ภาคเหนือมีร้อยละของผู้สูงอายุคือ 25.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้สูงอายุร้อยละ 22.5 ภาคกลางมีผู้สูงอายุร้อยละ 17.2 และภาคใต้มีร้อยละของผู้สูงอายุ 16.6 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2565)

ตารางที่ 1 : จำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2564

ผู้สูงอายุ	จำนวน (ล้านคน)		
	ชาย	หญิง	รวม
ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี)	3.56	4.09	7.65
ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70-79 ปี)	1.74	2.20	3.94
ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป)	0.68	1.07	1.77

ที่มา : การสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2564, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศไทยส่งผลให้กำลังแรงงานในภาคอุตสาหกรรมลดลง ทำให้ปัจจุบันตลาดแรงงานในประเทศไทยได้ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเชิงปริมาณ เนื่องจากความต้องการแรงงานมีมากกว่าปริมาณแรงงานที่มีอยู่ในตลาดแรงงาน โดยจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติในไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ. 2560 พบว่ามีกำลังแรงงานอยู่ในกลุ่มประชากรผู้สูงอายุในอัตราที่สูง จึงเป็นสาเหตุให้มีกำลังแรงงานไม่เพียงพอกับความต้องการแรงงานของภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ขยายตัว (กระทรวงแรงงาน, 2560) สอดคล้องกันกับผลการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่าในปี พ.ศ. 2564 พบว่า ร้อยละ 34.7 ของผู้สูงอายุนั้น ยังคงทำงานอยู่ แสดงให้

เห็นว่าการลดลงของสัดส่วนประชากรวัยแรงงาน ส่งผลผลักให้ประชากรผู้สูงอายุยังคงต้องทำงานต่อไป ถึงแม้ว่าจะมีอายุมากกว่า 60 ปีแล้วก็ตาม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2565)

สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อปีของผู้สูงอายุ (รายได้รวมจากทุกแหล่งที่ผู้สูงอายุได้รับ ทั้งที่เป็นตัวเงินและสิ่งของที่สามารถประเมินมูลค่าได้) ตามข้อมูลจากการการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2564 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่มีรายได้นั้น มีผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 10,000 – 29,999 บาท จำนวนร้อยละ 25.0 ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 30,000 – 49,999 บาท มีจำนวนร้อยละ 20.3 ผู้สูงอายุที่รายได้เฉลี่ยต่อปี 50,000 – 69,999 บาท มีจำนวนร้อยละ 15.2 ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 300,000 บาทขึ้นไปมีจำนวนร้อยละ 6.0 ในขณะที่ผู้สูงอายุที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 บาท มีร้อยละ 9.0 โดยผู้สูงเพศอายุชายมีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงกว่าผู้สูงอายุเพศหญิง และผู้สูงอายุวัยต้นมีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงกว่าผู้สูงอายุวัยอื่น ๆ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2565)

แนวคิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุ

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจอาจจะสามารถให้คำจำกัดความได้ว่า เป็นสภาพของบุคคล ครัวเรือน หรือประเทศชาติ ที่มีหลักประกันที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับรายได้หรือทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มั่นคงและคาดการณ์ได้ เพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน ทนต่อผลกระทบและความเสี่ยงต่างๆ ทั้งนี้ความมั่นคงทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของการสนับสนุนรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเศรษฐกิจของผู้สูงวัย พวกเขาจำเป็นต้องได้รับรายได้ประจำ แหล่งที่มาของความมั่นคงทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุไทย ได้แก่ การสนับสนุนทางการเงินด้วยตนเอง การสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาล และการสนับสนุนทางการเงินของครอบครัว (Anlaya, S., & Kusol, S., 2011: 101-114.)

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุหมายถึงสถานการณ์ที่ผู้สูงอายุมีรายได้เพียงพอ (จากประกันสังคม เงินบำนาญ เงินออมเพื่อการเกษียณอายุ และรายได้อื่นๆ) เพื่อครอบคลุมค่าครองชีพ (Laura, H. and Judith, Conahan., 2006) ทั้งนี้การสูงวัยอย่างรวดเร็วของประชากร ประกอบกับการอพยพออกจากพื้นที่ชนบทและการกระจุกตัวของประชากรที่ทำงานในภาคของแรงงานที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นสาเหตุที่แสดงถึงความจำเป็นในการเตรียมการด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นสำหรับผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพราะในสังคมยุคปัจจุบันนั้นวัฒนธรรมทางด้านสายสัมพันธ์ในครอบครัวแบบดั้งเดิมที่เป็นกุญแจสำคัญในการรับประกันความปลอดภัยด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุนั้นเริ่มที่จะมีปัญหา และการที่ผู้สูงอายุมีอายุที่ยืนยาวขึ้นทำให้การดูแลผู้สูงอายุมีค่าใช้จ่ายที่สูงมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความเสี่ยงสูงที่จะยากจนหรือตกอยู่ในภาวะยากจน (David E. B., Ajay. M., Larry. R., & Jaypee. S. ,2010: 59-89)

ในขณะที่ความมั่นคงทางการเงินคือภาวะของการมีรายได้ที่มั่นคงจากแหล่งที่มาต่างๆ เพื่อใช้สำหรับดำรงชีวิตประจำวันทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ โดยผู้สูงอายุในประเทศไทยจำนวนหนึ่งยังคงต้องทำงานเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัว (Ando, H., et al., 2023)

แนวความคิดความมั่นคงทางการเงินกับเส้นความยากจน

เส้นความยากจนคือ เกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกระหว่างคนจน และคนไม่จน โดยเส้นความยากจนนั้นสามารถคำนวณได้จากต้นทุนหรือมูลค่าความต้องการอาหารและสินค้าอุปโภคที่เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานขั้นต่ำของบุคคล เพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ (สุพิชชา โชติกาจร, 2564) ความยากจนมักถูกวัดจากระดับรายได้หรือระดับการบริโภคของบุคคล โดยจะถือว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นคนจนเมื่อรายได้หรือระดับการบริโภคของบุคคลนั้น ๆ ต่ำกว่าระดับรายได้หรือระดับการบริโภคขั้นต่ำที่จะสามารถบริโภคสินค้าและบริการจำเป็นพื้นฐานได้ โดยเรียกระดับรายได้หรือระดับการบริโภคขั้นต่ำดังกล่าวว่า “เส้นความยากจน” (ธนพล สราญจิตร์, 2558: 12-20) เส้นความยากจนสามารถแบ่งออกเป็นสองส่วน ประกอบด้วย การบริโภคอาหารขั้นต่ำ (food line) และการบริโภคสินค้าจำเป็นอื่นที่ไม่ใช่อาหาร (non food line) โดยใช้ทฤษฎีอรรถประโยชน์ (utility function) มาอธิบายพฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกันของแต่ละปัจเจกบุคคล โดยแต่ละคนจะมีรูปแบบการบริโภคที่แตกต่างทำให้แต่ละครัวเรือนมีเส้นความยากจนที่ไม่เท่ากัน นอกจากนี้การคำนวณเส้นความยากจนยังใช้หลักการประหยัดต่อขนาด (economy of scale) โดยอธิบายถึงสินค้าบางประเภทที่คนในครัวเรือนสามารถใช้ร่วมกันได้ เช่น แชมพู ยาสีฟัน และยังคำนึงถึงความแตกต่างของราคาสินค้าในแต่ละพื้นที่อีกด้วย ทั้งนี้เส้นความยากจนจะบ่งบอกถึงค่าใช้จ่ายมาตรฐานขั้นต่ำที่คนจะสามารถดำรงชีพอยู่ได้ ในสังคม โดยคนที่มีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพต่ำกว่าเส้นความยากจน จะถือว่าเป็นคนจน

Anlaya Smuseneeto และ Kusol Soonthorndhada (2017) ได้ใช้เส้นความยากจนเป็นเกณฑ์ในการวัดความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุ โดยพิจารณาวัดค่าความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุด้วยการเปรียบเทียบกันระหว่างรายได้ของผู้สูงอายุกับเส้นความยากจนอย่างเป็นทางการ ผลการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุโดยทั่วไปมีความมั่นคงทางการเงินมากกว่า แต่จะมีผู้สูงอายุบางกลุ่มย่อยมีความมั่นคงทางการเงินน้อยกว่า

การศึกษาก่อนหน้านี้ที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทย

การประเมินเพื่อคาดการณ์ว่าผู้สูงอายุจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ มักจะใช้รายได้หรือจำนวนเงินที่ผู้สูงอายุมีไว้สำหรับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมาเป็นเงื่อนไขในการชี้วัด จึงได้มาซึ่งสมมติฐานของความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุ สำหรับที่ผ่านมาได้มีการศึกษาถึงความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทยไว้พอสมควร โดยในปี พ.ศ. 2556 Anlaya Smuseneeto และ Kusol Soonthorndhada (2011: 101-114) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบของปัจจัยด้านสุขภาพต่อความมั่นคง

ทางการเงินของผู้สูงอายุไทยในปี พ.ศ. 2545 และในปี พ.ศ. 2550 โดยได้ใช้เส้นความยากจนของประเทศมาทำการเปรียบเทียบกับรายได้รวมจากทุกช่องทางของผู้สูงอายุเพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำหนดความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุ (เส้นความยากจนของประเทศไทยมีค่าเท่ากับ 10,000 บาทในปี พ.ศ. 2545 และ 20,000 บาทในปี พ.ศ. 2550) ผลการศึกษาพบว่า ความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ กล่าวคือผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีจะมีความมั่นคงทางการเงินสูงกว่าผู้สูงอายุที่มีสุขภาพไม่ดี เนื่องจากผู้สูงอายุที่มีสุขภาพไม่ดีจะต้องนำเงินส่วนหนึ่งไปใช้ในเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเพื่อดูแลรักษาสุขภาพ ร่างกายของตนเองจึงทำให้เหลือเงินไว้สำหรับใช้จ่ายในชีวิตประจำวันน้อยลง สอดคล้องกันกับการผลศึกษาเรื่อง Impact of living arrangement on well-being of Thai rural elders (Buraskorn Torut, 2018: 28-33) ที่พบว่าผู้สูงอายุในชนบทที่อาศัยอยู่เพียงลำพังโดยไม่มีสมาชิกในครอบครัวคนอื่น ๆ อาศัยอยู่ด้วย จะมีข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการทางการแพทย์และมีความมั่นคงทางการเงินน้อยลงเนื่องจากการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว จึงได้ให้คำแนะนำเชิงนโยบายโดยเสนอให้มีการสนับสนุนรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินและความมั่นคงทางสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในชนบท และส่งเสริมค่านิยมผู้สูงอายุภายในสถาบันครอบครัว นอกจากนี้การศึกษาของ Anlaya Smuseneeto และ Kusol Soonthorndhada (2011: 101-114) ยังพบว่าเมื่อผู้สูงอายุมีอายุเพิ่มมากขึ้นจะมีความมั่นคงทางการเงินที่ลดลง เนื่องจากเมื่ออายุเพิ่มมากขึ้นก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมา นอกจากนี้การที่ผู้สูงอายุที่มีอายุเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้ความสามารถในการทำงานลดลง จึงทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้ที่ลดลงตามไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากรายได้นับเป็นแหล่งที่มาของเงินที่ใช้สำหรับดำรงชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ โดยแหล่งรายได้หลักในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุไทยมาคือ รายได้จากการทำงาน รายได้ที่ได้รับจากบุตร รายได้จากเบี้ยยังชีพที่ได้รับจากทางราชการ รายได้จากบำเหน็จ/บำนาญ และรายได้ที่ได้รับจากคู่สมรสหรือญาติคนอื่นๆ สอดคล้องกันกับการศึกษาเรื่องความยากจนและความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทย (Worawet, S., 2008: 50-61) ที่พบว่ารายได้หลักของประชากรผู้สูงอายุคือ รายได้จากการทำงาน เงินช่วยเหลือจากบุตร เงินช่วยเหลือจากคู่สมรส เงินบำนาญหรือเงินออม และรายได้จากเงินออมหรือทรัพย์สิน โดยผลการศึกษาพบว่า มีผู้สูงอายุบางส่วนที่ไม่มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตและ/หรือฐานะการเงิน และพบว่ามีผู้สูงอายุที่ยังคงต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากครอบครัวเป็นหลัก จึงได้มีการเสนอแนวทางสำหรับนโยบาย 3 แนวทางเพื่อเป็นการการขยายความครอบคลุมถึงความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทย ได้แก่ การส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสังคมในชุมชน การขยายความครอบคลุมของระบบเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ และการจัดตั้งระบบบำนาญแห่งชาติที่ครอบคลุมถึงประชากรกลุ่มที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองในปัจจุบัน ซึ่งข้อเสนอดังกล่าวนั้นสอดคล้องกันกับการศึกษาการโอนทางเศรษฐกิจข้ามรุ่นประชากรภายใต้บริบทการสูงวัยทางประชากรที่กำลังเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย (เฉลิมพล แจ่มจันทร์ และสุภรต์ จรัสสิทธิ์, 2564) โดยการพิจารณาระดับการบริโภคจากการใช้ข้อมูลระดับการบริโภคตามอายุระดับภาพรวมจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่

พบว่าประชากรผู้สูงอายุมีระดับการบริโภคเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 128,797 บาทต่อปี ทั้งนี้ประชากรผู้สูงอายุนั้นมี รายได้แรงงาน ร่วมกับการจัดสรรสินทรัพย์ภาคเอกชนมีระดับที่ต่ำกว่าระดับการบริโภค ซึ่งร้อยละ 32 ของการบริโภคยังคงมาจากรายได้จากการทำงานและร้อยละ 40 ของการบริโภคมาจากการจัดสรรสินทรัพย์ภาคเอกชน ประมาณร้อยละ 16 ของการบริโภคมาจากโอนรับสุทธิภาครัฐ และร้อยละ 13 ของการบริโภคมาจากการโอนรับสุทธิภาคเอกชนระหว่างครัวเรือน ดังนั้นการจะยกผู้สูงอายุกลุ่มนี้ให้ขึ้นมามีระดับการบริโภคที่อยู่สูงกว่าระดับเส้นความยากจน ภาครัฐควรอุดหนุนเงินเพิ่มเติมประมาณ 433 บาทต่อเดือนต่อคน โดยข้อมูลนี้สามารถนำไปใช้ในการพิจารณาเปลี่ยนนโยบายเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ โดยอาจเป็นได้ทั้งในลักษณะนโยบายแบบเจาะจงเฉพาะผู้สูงอายุที่ยากจนหรือนโยบายแบบถ้วนหน้า

สรุป

ความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทยนั้นเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจและสำคัญ เนื่องจากประเทศไทยได้กลายเป็นประเทศสังคมผู้สูงอายุ และกำลังจะเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ในอนาคต จากสถานการณ์ในปัจจุบันที่พบว่าผู้สูงอายุในประเทศไทยจำนวนกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยทั้งหมดนั้น มีรายได้เฉลี่ยต่อปีเพียง 10,000 – 29,999 บาทต่อคน ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน จึงเป็นเหตุผลที่ในปัจจุบันผู้สูงอายุในประเทศไทยส่วนหนึ่งนั้นยังจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาการสนับสนุนทางการเงินของครอบครัว และผู้สูงอายุอีกส่วนหนึ่งยังจำเป็นต้องทำงานเพื่อหารายได้มาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

ที่ผ่านมาการศึกษาเกี่ยวกับแนวความคิดด้านความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทยนั้นยังไม่ได้มีเกณฑ์กำหนดค่าความมั่นคงทางการเงินที่เป็นมาตรฐาน แต่จากการศึกษาในอดีตส่วนใหญ่นั้นมักจะเลือกใช้ค่าดัชนีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ เช่นการใช้เส้นความยากจนของประเทศเพื่อเป็นการสะท้อนถึงรายได้ของผู้สูงอายุว่าเพียงพอต่อการดำรงชีวิตในสถานการณ์เศรษฐกิจนั้น ๆ หรือไม่ และจากผลการศึกษาที่มักจะพบว่าผู้สูงอายุในประเทศไทยส่วนใหญ่ไม่มีความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งมีสาเหตุจากปัจจัยหลาย ๆ ประการ เช่นรายได้จากการทำงานที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน สุขภาพร่างกายของผู้สูงอายุที่ส่งผลให้ความสามารถในการทำงานลดลงหรือส่งผลต่อค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสุขภาพ หรือแม้กระทั่งปัจจัยในเรื่องของเพศของผู้สูงอายุที่มีผลต่อด้านความสามารถในการทำงานและความแข็งแรงของสุขภาพร่างกาย

ทั้งนี้การเสริมสร้างหรือการเพิ่มความมั่นคงทางการเงินให้กับผู้สูงอายุในประเทศไทยอาจจะสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความสนับสนุนโดยภาครัฐ เช่นการให้เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การให้การสนับสนุนด้านสิทธิการรักษาพยาบาลต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการให้การสนับสนุนโดยภาคเอกชน ผ่านการจ้างงานที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมให้กับผู้สูงอายุ เป็นต้น นอกจากนี้จากการศึกษา

แนวความคิดด้านความมั่นคงทางการเงินของผู้สูงอายุในประเทศไทยที่ผ่านมานั้น ยังพบว่าการออมเพื่อสร้างรายได้ไว้สำหรับใช้จ่ายในวัยสูงอายุนั้นถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ และนับเป็นส่วนที่สำคัญที่คาดว่าจะสามารถเพิ่มความมั่นคงทางการเงินให้กับผู้สูงอายุได้ เช่นการจัดตั้งกองทุนการออมต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการออมแก่ประชาชนไทยเพื่อให้เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการออม ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมานั้นได้มีผู้เสนอแนวทางในการเพิ่มความมั่นคงทางการเงินให้กับผู้สูงอายุไว้ดังนี้ การส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสังคมในชุมชน การขยายความครอบคลุมของระบบเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ และการจัดตั้งระบบบำนาญแห่งชาติที่ครอบคลุมถึงประชากรกลุ่มที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2564). สังคมผู้สูงอายุในปัจจุบันและเศรษฐกิจในประเทศไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2565. แหล่งที่มาhttps://www.dop.go.th/th/know/15/926

กระทรวงแรงงาน. (2560). *ยุทธศาสตร์การแก้ไขและป้องกันการขาดแคลนแรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔*. กรุงเทพมหานคร: กรมการจัดหางาน.

เฉลิมพล แจ่มจันทร์ และสุภรต์ จรัสสิทธิ์. (2564). *สถานการณ์และแนวโน้มสภาพการทำงานของผู้สูงอายุไทย: การวิเคราะห์จากข้อมูลการสำรวจระดับประเทศ*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธนพล สราญจิตร์. (2558). ปัญหาความยากจนในสังคมไทย Problem of Poverty in Thailand. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 5, 2 , 12-20.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561*). การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2560*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2565*). การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 256ภ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

Ando, H., Kantavong, P., Matsukura, R., Narong. K. (2022). Aging in Northeast Thai Communities: Who Are and Will Be Supporting the Aged?. *Ageing International 48*, no. 2.

Anlaya, S., & Kosol, S. (2011). The Impact of Health Factors on Financial Security among the Thai Elderly: in 2002 and 2007. *Journal of Health Research*. 25 (1), 11-14.

Anlaya, S., & Kosol, S. (2011). Economic security among the Thai elderly in 2002 and 2007: changes and determinants. *Sri Lanka Journal of Population Studies*. 12 (13). 101-114.

Buraskorn Torut. (2018) Impact of Living Arrangement on Well-Being of Thai Rural Elders. *Journal of Education and Social Sciences*. 11 (1), 28-33.

David E. B., Ajay. M., Larry. R., & Jaypee. S. (2010). Economic Security Arrangements in the Context of Population Ageing in India. *International Social Security Review 63*, no. 3-4. 59-89.

Jayawardhana, T., Anuththara, S., Nimnadi, T., Karadanaarachchi, R., Jayathilaka, R., & Galappaththi, K. (2023). Asian ageing: The relationship between the elderly population and economic growth in the Asian context. *PLoS One*, 18 (4).

Laura, H. and Judith, Co. (2006). Elder Economic Security Initiative: The Elder Economic Security Standard for Massachusetts. *Gerontology Institute Publications*

Teeranut, H., & Sararud. V. (2020). The Perception of Independent Living among Thai Older Adults. *Ageing International 45*, no. 2 (2020/06/01 2020): 181-90.

United Nations Department of Economic Social Affairs. (2021). *World Population Ageing 2020: Highlights.*

Worawet, S. (2008). Poverty and Financial Security of the Elderly in Thailand. *Ageing International*, 33(1), 50-61.

World Health Organization. (2022). Ageing and Health. *Online*. Retrieved May 3, 2023. from : *https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ageing-and-health*

Yilmaz H. and Çoban Kadir and Çoban. (2018) Effects of the 2008 Global Crisis on the Older Population in Turkey. *Online*. Retrived May 3, 2023. from: https://www.researchgate.net/publication/327802503_Effects_of_the_2008_Global_Crisis_on_the_Older_Population_in_Turkey

สถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2566
State of Biodiversity 2023

ชโนภาส ชนลักษ์ดาว, วฤชา ประจงศักดิ์,
รัศมี แสงศิริมงคลยิ่ง และ ธัชชา รัมมะศักดิ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Chanopat Chonlakdao, Warucha Prajongsak,
Ratsamee Sangsirimongkolying and Thoucha Rummasak
Phranakhon Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: thoucha@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ถึงภาวะวิกฤตของสถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพในปัจจุบัน เพื่อหยุดยั้งการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ และเพื่อให้สาธารณชนทราบความสำคัญและความจำเป็นของความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งความหลากหลายทางพันธุกรรม ชนิดพันธุ์ และระบบนิเวศ ซึ่งมีบทบาทเกื้อหนุนคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพมีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นอย่างมากของจำนวนประชากรมนุษย์ ร่วมกับความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของสังคมมนุษย์อย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา 200 กว่าปีที่ผ่านมา ทำให้มนุษย์ใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพเกินขีดจำกัดการเกิดใหม่ทดแทนของสิ่งมีชีวิต ส่งผลให้จำนวนประชากรสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติลดลงและสิ่งมีชีวิตบางชนิดสูญพันธุ์ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพทั้ง พืช สัตว์ สิ่งมีชีวิตขนาดเล็กและระบบนิเวศ การมีส่วนร่วมของสาธารณชนและความร่วมมือจากมนุษย์ทุกคนในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน บริโภคพอดีตามความจำเป็น ลดการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย ละเว้นการเบียดเบียนชีวิตและทำลายล้างทรัพยากรชีวภาพ เพื่อเปิดโอกาสให้สิ่งมีชีวิตในธรรมชาติมีโอกาสอยู่รอด ขยายเผ่าพันธุ์ และส่งมอบบริการจากระบบนิเวศ ซึ่งสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นในธรรมชาติอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ทรัพยากรชีวภาพ; การอนุรักษ์; ระบบนิเวศ

* วันที่รับบทความ : 29 มกราคม 2567; วันแก้ไขบทความ 14 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 15 กุมภาพันธ์ 2567
Received: January 29 2024; Revised: February 14 2024; Accepted: February 15 2024

Abstract

This academic article aims to publicize knowledge and understanding of the critical state of the current biodiversity situation to stop extinction of living organisms in nature and to make public awareness of the importance and necessity of biodiversity, especially genetic diversity, species diversity and ecosystems diversity, which play role in supporting quality of life and well-being of humans. Biodiversity loss is caused by dramatic increase in human population, together with continuous progress in the development of science, technology, innovation, economy, society, and culture of human society over the past 200 years. Humans have made use of biological resources beyond the limits of replacement of living organisms, causing population of natural living organisms to decrease and some living organisms to become extinct. Therefore, it is necessary to conserve biodiversity, including plants, animals, small living organisms, and ecosystems. Public participation and cooperation from all humans are needed in conserving biodiversity through sustainable use of biodiversity, reasonable consumption as needed, reduce luxury consumption, refrain from over exploiting on life in nature and destructing biological resources, to give natural creatures a chance to live and reproduce to expand species and delivering ecosystem services that are important and necessary for sustaining human life and other living organisms in nature.

Keywords: Biological resources; Conservation; Ecosystem

บทนำ

โลกและประเทศไทยมีสภาพภูมิอากาศเหมาะสมต่อการอยู่อาศัยและการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิตจึงมีสิ่งมีชีวิตนานาพันธุ์ นานาชนิด อาศัยในถิ่นที่อยู่ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายทั้งบนพื้นดิน ในแหล่งน้ำจืด แหล่งน้ำกร่อยและทะเล (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2563 : 3 - 20) ความแตกต่างหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในแต่ละถิ่นอาศัยเอื้ออำนวยประโยชน์ในการดำรงชีวิตทั้งด้านสุขภาพและคุณภาพชีวิตของมนุษย์ เป็นแหล่งสนับสนุน อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค พลังงาน และองค์ประกอบพื้นฐานอื่นๆ มาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ ธรรมชาติช่วยรักษาคุณภาพอากาศ ดิน และน้ำ ช่วยผสมเกสร ควบคุมศัตรูพืชและโรคระบาด ลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ รวมทั้งช่วยกระจายน้ำ และควบคุมสภาพภูมิอากาศ (IPBES, 2019 : 10) แต่ด้วยความฉลาดและความสามารถด้านการเรียนรู้ การสะสมความรู้ และการส่งต่อความรู้ จากรุ่นสู่รุ่นของมนุษย์ ทำให้มีการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สังคมมนุษย์จึงเจริญรุดหน้าอย่างก้าวกระโดดนับตั้งแต่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมในช่วงปี ค.ศ 1760 - 1840 (ปิติ ศรีแสงนาม, 2018 : ออนไลน์) ทำให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม มีการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร การอุตสาหกรรม การทำเหมืองแร่ การคมนาคมขนส่ง การแพทย์และสาธารณสุข เพื่อตอบสนองความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายและอายุขัยที่ยืนยาวมากขึ้นของมนุษย์ นำมาซึ่งการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรมนุษย์ทั่วโลกจากประมาณ 991 ล้านคนในปี ค.ศ. 1800 (Johnston, R. Wm., 2023 : online)

เป็นประมาณ 8,045 ล้านคน ในกลางปี ค.ศ. 2023 (Worldometer, 2023 : online) ซึ่งสอดคล้องกับประมาณการจำนวนประชากรมนุษย์ขององค์การสหประชาชาติที่ประมาณการไว้ว่าโลกมีจำนวนประชากรมนุษย์ 8,000 ล้านคน เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ. 2022 (United Nations, 2022 : online)

จำนวนมนุษย์เพิ่มมากขึ้นโดยประมาณมากกว่า 7,000 ล้านคน ในช่วง 200 กว่าปีที่ผ่านมานี้แตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรมนุษย์ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1600 - 1804 ซึ่งมีจำนวนประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นประมาณ 400 - 500 ล้านคน ในรอบ 200 ปี จากจำนวนประมาณ 500 – 579 ล้านคน ในปี ค.ศ. 1600 เป็นประมาณ 991 – 1,000 ล้านคนในช่วงปี ค.ศ. 1800 -1804 (Johnston, R. Wm., 2023 : online; Worldometer, 2023 : online) จำนวนประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นประมาณ 15 เท่าในช่วง 200 กว่าปีที่ผ่านมาประกอบกับความเจริญรุดหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมส่งผลให้ในช่วงปี ค.ศ. 1970 - 2018 เป็นช่วงเวลาที่ประชากรสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติซึ่งได้รับการติดตามมีค่าเฉลี่ยของจำนวนประชากรลดลง 69% (WWF, 2022 : 12) เนื่องจากถิ่นอาศัยถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไปจากการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสนับสนุนกิจกรรม การอุปโภคบริโภค การพัฒนาเศรษฐกิจสังคม การพัฒนาเมืองและนันทนาการ เพื่อสนองความต้องการอยู่ดีกินดีอันไม่มีที่สิ้นสุดของมนุษย์ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า 70 ล้านคนหรือวันละมากกว่า 192,000 คน ในปี ค.ศ 2023 (Worldometer, 2023 : online) ด้วยเหตุนี้ หายนะของความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตทั่วโลกจึงเกิดขึ้นจากความต้องการใช้ทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรธรรมชาติชนิดอื่นๆ เพื่อเลี้ยงปากท้องมนุษย์จำนวนมากกว่าแปดพันล้านคนบนโลกในทุกๆ วัน ทำให้ในช่วง 100 กว่าปีที่ผ่านมาประชากรสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติหลายล้านชีวิตหายไปและสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติมีอัตราการสูญพันธุ์มากเป็น 100 - 1000 เท่าของอัตราการสูญพันธุ์ปกติในธรรมชาติ (Ceballos, G., Ehrlich, P. R., and Raven, P. H., 2020 : 13596 - 13597)

ปัจจุบันโลกอยู่ท่ามกลางวิกฤตความหลากหลายทางชีวภาพและสภาพภูมิอากาศ (WWF, 2022 : 4) สิ่งมีชีวิตมากกว่าหนึ่งล้านชนิดกำลังเผชิญกับภัยคุกคามของการสูญพันธุ์ (UNEP, 2023 : online) ความหลากหลายทางชีวภาพ หน้าที่และบริการของระบบนิเวศกำลังเสื่อมโทรมลงทั่วโลก ความหลากหลายของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ท้องถิ่นกำลังสูญหายไป ชนิดพันธุ์พืชและชนิดพันธุ์สัตว์ทั่วโลกมีจำนวนลดน้อยลง ส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางอาหาร เนื่องจากความสามารถในการปรับตัวของระบบการเกษตรลดลงจากภัยคุกคาม เช่น ศัตรูพืช เชื้อโรค และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (IPBES, 2019 : 10) จำนวนประชากรมนุษย์ทั่วโลกเพิ่มมากขึ้นในขณะที่สิ่งมีชีวิตชนิดอื่นบนโลกล้มหายตายจากและสูญพันธุ์ไป ทุกครั้งที่ชนิดพันธุ์สิ่งมีชีวิตสูญพันธุ์หรือจำนวนประชากรสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งๆ ในธรรมชาติลดลง นั่นหมายถึงความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศหายไปด้วยส่วนหนึ่ง ยิ่งโลกเผชิญภาวะวิกฤตการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตมากเท่าใดศักยภาพของโลกในการเกื้อหนุนสิ่งมีชีวิตก็จะยิ่งลดลงเท่านั้น (Ceballos, G., Ehrlich, P. R., and Raven, P. H., 2020 : 13596) ซึ่งในที่สุดแล้วการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพจะส่งผลต่อการดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์มนุษย์ เนื่องจากสิ่งมีชีวิตทุกชนิดในระบบนิเวศมีหน้าที่ค้ำจุนเพื่อให้ระบบคงอยู่ การสูญพันธุ์ของ

สิ่งมีชีวิตหนึ่งชนิดย่อมหมายถึงความเดือดร้อนของสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นๆ ที่ต้องพึ่งพาสิ่งมีชีวิตที่สูญพันธุ์ไป ดังนั้น สังคมมนุษย์ควรตระหนักถึงปัญหาวิกฤตการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตที่ต้องสูญพันธุ์จากการคุกคามของมนุษย์ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ให้ความสำคัญกับการหยุดยั้งการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ ตามประกาศสหประชาชาติ ทศวรรษแห่งการฟื้นฟูระบบนิเวศ ค.ศ. 2021 – 2030 ป้องกัน หยุดยั้ง และฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศทั่วโลก (UNEP/FAO, 2020 : 1) ทั้งนี้ก็เพื่อให้มนุษย์มีสิ่งเกื้อหนุนการดำรงชีวิตเพื่อความผาสุขและการดำรงอยู่ของสังคมมนุษย์นั่นเอง

ความหลากหลายทางชีวภาพ

ความหลากหลายทางชีวภาพ หมายถึง การมีสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิด หลากหลายสายพันธุ์ในระบบนิเวศซึ่งเป็นแหล่งอาศัยที่มีสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน หรือ การมีชนิดพันธุ์ สายพันธุ์ และระบบนิเวศที่แตกต่างหลากหลายบนโลก ความหลากหลายทางชีวภาพมีความต่าง ดังนี้ (1) ความหลากหลายทางพันธุกรรม (genetic diversity) หรือความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างสายพันธุ์ เช่น ข้าวหอมมะลิ ข้าวไรซ์เบอรี่ ข้าวเหนียวขาว ข้าวเหนียวดำ (2) ความหลากหลายทางชนิดพันธุ์ (species diversity) หรือความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างชนิดพันธุ์ เช่น ช้าง ม้า แมว จิ้งจก งูเหลือม และนกพิราบ เป็นต้น และ (3) ความหลากหลายทางระบบนิเวศ (ecological diversity) เป็นความแตกต่างหลากหลายของสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศแตกต่างกันในส่วนต่างๆ ของโลก เช่น ระบบนิเวศป่าสนเขตหนาว ระบบนิเวศทุ่งหญ้า ระบบนิเวศป่าชายเลน ระบบนิเวศแนวปะการัง เป็นต้น ความแตกต่างหลากหลายระหว่างระบบนิเวศบนโลกเอื้ออำนวยให้สิ่งมีชีวิต ต่างชนิด ต่างสายพันธุ์ มีถิ่นอาศัยและมีสภาพการอยู่อาศัยแตกต่างกัน ทำให้โลกเป็นบ้านสำหรับสิ่งมีชีวิตแตกต่างหลากหลายมากมายหลายล้านชนิด ซึ่งความแตกต่างหลากหลายมากมายหลายชนิดของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศนี้อำนวยประโยชน์แก่มนุษย์ในทุกๆ ด้านของการดำรงชีวิต (กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ, 2566 : ออนไลน์)

มนุษย์ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านพันธุกรรมซึ่งเป็นความแปรผันทางพันธุกรรมที่เกิดขึ้นในประชากรสิ่งมีชีวิตชนิดเดียวกันในธรรมชาติเพื่อการผลิตเชิงพานิชย์ เช่น การคัดและพัฒนาสายพันธุ์พืช สายพันธุ์สัตว์ และสายพันธุ์จุลินทรีย์ เพื่ออุตสาหกรรมเกษตร ปศุสัตว์ การผลิตอาหารและเครื่องดื่ม เช่น ข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียวลืมผัว วัวเนื้อ วัวนม ไก่ไข่ ไก่เนื้อ ปลาส้ม นมเปรี้ยว สาโท และไวน์ เป็นต้น ส่วนความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติก็ทำให้มนุษย์มีความมั่นคงทางอาหาร มีอาหารบริโภคหลากหลายชนิดตลอดทั้งปี ตัวอย่าง เช่น ผลไม้ตามฤดูกาลในประเทศไทย ได้แก่ ส้ม ฝรั่ง ทุเรียน ลำไย ชมพู่ หรือ อาหารโปรตีน ก็มีทั้ง สัตว์น้ำ เป็ด ไก่ หมู แพะ แกะ วัว และควาย เป็นต้น ส่วนความ

หลากหลายทางระบบนิเวศในโลกมีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิอากาศของแต่ละพื้นที่ เช่น ระบบนิเวศเขตขั้วโลกที่มีอากาศหนาวจัด ระบบนิเวศป่าผลัดใบเขตอบอุ่น ระบบนิเวศป่าดงดิบเขตร้อน และระบบนิเวศทะเลทราย เป็นต้น ในประเทศไทยมี ระบบนิเวศป่าไม้ ระบบนิเวศภูเขา ระบบนิเวศแห้งแล้งกึ่งชื้น ระบบนิเวศแหล่งน้ำในแผ่นดิน ระบบนิเวศเกษตร ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง และระบบนิเวศเกาะ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2563 : 26)

ความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตทั้ง พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ในระบบนิเวศตามธรรมชาติ เป็นแหล่งวัตถุดิบสำหรับการผลิตสินค้าและบริการเพื่อการอุปโภคบริโภค มนุษย์ได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการทำหน้าที่ของระบบนิเวศหรือบริการของระบบนิเวศ เช่น เป็นที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งผลิตอาหาร น้ำสะอาด ยารักษาโรค และเป็นแหล่งทรัพยากรพันธุกรรม ระบบนิเวศช่วยควบคุมและชลอการไหลของน้ำ ควบคุมการพังทลายของดิน ควบคุมศัตรูพืชและโรคระบาด ควบคุมสภาพภูมิอากาศ ให้บริการบำบัดของเสีย หมุนเวียนธาตุ ผสมเกสร สร้างดิน รวมทั้งเป็นพื้นที่นันทนาการ ท่องเที่ยวและสืบสานวัฒนธรรม (กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ, 2565 : 2; จตุพร เทียรมา, เดชรัต สุขกำเนิด และปิติ กันตังกุล, 2557 : 244) พืชพรรณในธรรมชาติและสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กชนิดสังเคราะห์แสงได้เป็นแหล่งผลิตอาหารและกักเก็บคาร์บอนผ่านกระบวนการสังเคราะห์แสงและส่งผ่านธาตุและสารอาหารให้แก่ สัตว์กินพืช สัตว์กินสัตว์ สัตว์กินซาก ในสายใยอาหารตามธรรมชาติ ดังนั้น สัตว์ในธรรมชาติจึงทำหน้าที่ค้ำจุนระบบนิเวศให้สมดุล ส่วนสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กหรือจุลินทรีย์ในธรรมชาติทำหน้าที่ทำความสะอาดและหมุนเวียนธาตุ ในระบบนิเวศตามธรรมชาติที่ใช้แสงอาทิตย์เป็นแหล่งพลังงาน ซากสิ่งมีชีวิตทุกชนิดจะได้รับการรีไซเคิลด้วยกระบวนการตามธรรมชาติดังแสดงในรูปที่ 1

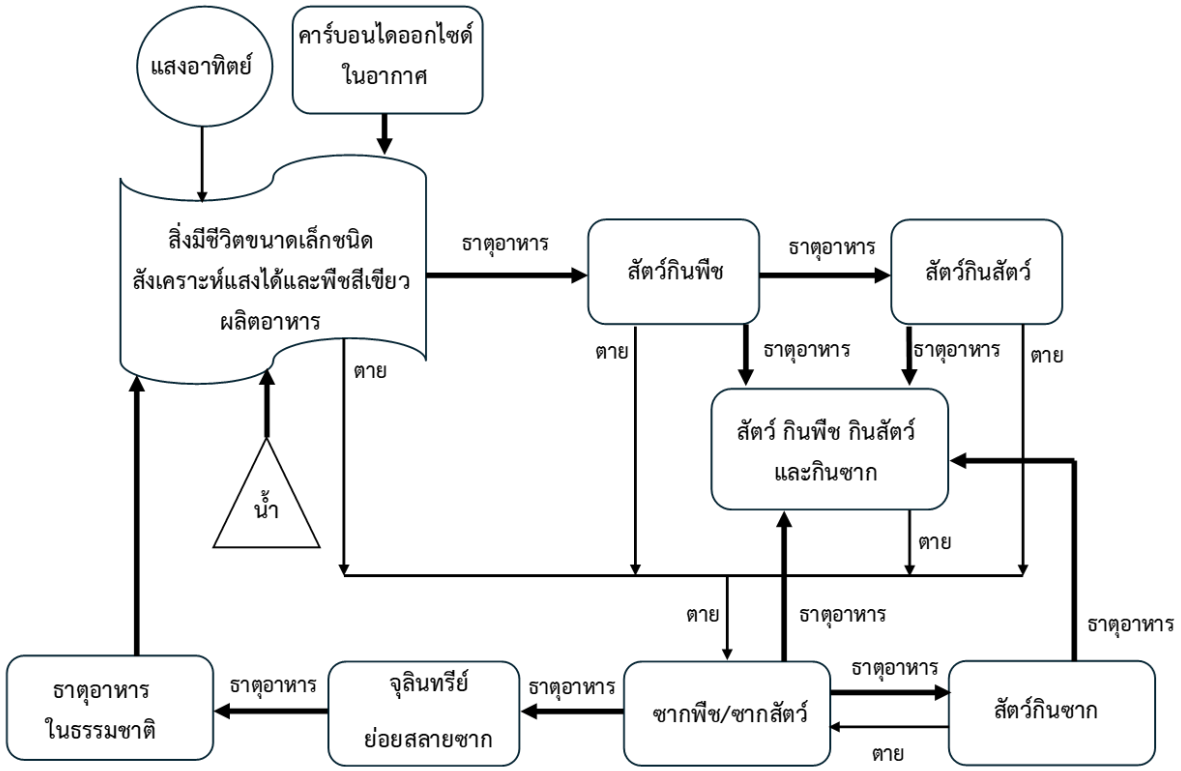

รูปที่ 1 แสดงการหมุนเวียนธาตุและสารอาหารผ่านสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศตามธรรมชาติ
ที่ใช้แสงอาทิตย์เป็นแหล่งพลังงาน

ความหลากหลายทางชีวภาพในปัจจุบันเป็นผลจากวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตในระยะเวลา 4,500 ล้านปี (United Nations, 2023 : online) ประวัติศาสตร์โลกในช่วง 450 ล้านปีที่ผ่านมามีเหตุการณ์สูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตครั้งใหญ่เกิดขึ้นแล้ว 5 ครั้งแต่ละครั้งสิ่งมีชีวิตสูญพันธุ์ประมาณ 70 - 95% จากสาเหตุ การขาดออกซิเจนจากมหาสมุทร ภูเขาไฟระเบิด หรือ ดาวเคราะห์น้อยพุ่งชนโลก หลังจากการสูญพันธุ์ครั้งใหญ่แต่ละครั้ง สิ่งมีชีวิตต้องใช้เวลานับล้านปีวิวัฒนาการและปรับตัวให้อยู่รอดจนมีจำนวนเท่ากับก่อนเกิดเหตุการณ์การสูญพันธุ์ สิ่งมีชีวิตที่พบในโลกปัจจุบันที่กำลังเผชิญการสูญพันธุ์ใหญ่ครั้งที่ 6 ซึ่งมีสาเหตุมาจากมนุษย์ ใช้เวลานับหมื่นปีวิวัฒนาการและปรับตัวให้อยู่รอดในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง (Ceballos, G., Ehrlich, P. R., and Raven, P. H., 2020 : 13596) แต่หลังจากมนุษย์ปฏิวัติอุตสาหกรรม สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตในทุกๆ ด้านเพื่อสนองความต้องการประชากรมนุษย์ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งทำให้เกิดปัญหาต่อสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติจากความต้องการใช้ทรัพยากรชีวภาพ สภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็น

แหล่งวัตถุดิบและฐานการผลิตสินค้าและบริการส่งผลทำให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ

ปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพส่วนใหญ่มีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรมนุษย์และกิจกรรมการอุปโภค บริโภค จากนโยบายการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2563 : 13) การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทะเล และมหาสมุทร การใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพเกินขีดจำกัดของการฟื้นตัวตามธรรมชาติ มลพิษสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อน และการรุกรานของสายพันธุ์ต่างถิ่น เป็นสาเหตุสำคัญของการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (IPBES, 2023 a : online) ดังแสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 แสดงสาเหตุสำคัญที่ส่งผลทำให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งเป็นผลมาจากกิจกรรมการอุปโภค บริโภค และการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของมนุษย์

จำนวนประชากรมนุษย์ที่เพิ่มมากขึ้นนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรชีวภาพมากจนเกินขีดจำกัดของการเกิดใหม่ทดแทนของสิ่งมีชีวิต เช่น การใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกินขีดจำกัด ทั้งในแหล่งน้ำจืด ทะเลและมหาสมุทร

ปัจจุบันจำนวนประชากรสัตว์น้ำจืดทั่วโลกลดลง 83% (WWF, 2022 : 12) การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้มนุษย์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจนเกิดขีดจำกัดของความยั่งยืน สภาพสิ่งแวดล้อมไม่สามารถทำความสะอาดและฟื้นฟูได้ทันการใช้ประโยชน์ ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและสภาพธรรมชาติ ก่อปัญหามลภาวะทั้ง น้ำเสีย อากาศเสีย กากของเสีย ขยะอันตราย ขยะทะเล รวมทั้งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพและการสูญเสียถิ่นอาศัยในธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต ด้วยการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการพัฒนา การเกษตร การอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและการขยายตัวของเมือง มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าและพื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติให้กลายเป็นพื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม หรือพื้นที่อยู่อาศัย รวมทั้งมีการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติ ทำให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินเหยียบย่ำกล้าไม้ มีการเก็บพืชป่าโดยเฉพาะกล้วยไม้ออกมาจำหน่าย ทำให้พันธุ์ไม้ถูกนำออกจากแหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติจนสูญพันธุ์ มีการเก็บพืชป่า เพื่อการค้า ขายเป็นไม้ประดับ ใช้เป็นอาหาร หรือพืชสมุนไพร เกินกำลังการผลิตตามธรรมชาติ รวมทั้งมีปัญหาไฟป่า ทำให้สูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของชนิดพืช โดยเฉพาะพืชเฉพาะถิ่นและพืชหายาก (วรดลต์ แจ่มจำรูญ, 2566 : 52 - 66) ประเทศไทยมีพืชที่สูญพันธุ์ไปจากถิ่นที่อยู่ในธรรมชาติแล้ว 2 ชนิด คือ ฟ้ามุ้ยน้อย และโสกระย้า (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562 : 223)

การเพิ่มจำนวนประชากรและกิจกรรมการผลิตอาหารเพื่อการดำรงชีพของมนุษย์เป็นปัจจัยคุกคามสำคัญที่ทำให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากจำนวนประชากรมนุษย์ในปัจจุบันเกินความสามารถในการค้ำจุนของทรัพยากรชีวภาพบนโลก ทำให้มนุษย์ใช้พื้นที่ประมาณร้อยละ 38 ของพื้นผิวโลก ผลิตอาหาร ด้วยการทำอุตสาหกรรมเกษตรและปศุสัตว์ โดยเฉพาะประเทศไทยมีพื้นที่ทำเกษตรกรรมประมาณร้อยละ 46 ของพื้นที่ประเทศ มีศักยภาพในการผลิตสินค้าและอาหาร เนื่องจากเป็นพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงและอุดมสมบูรณ์ (กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ. 2565 : 1) ประชาชนชาวไทยเพิ่มจำนวนมากขึ้นจากการสำรวจสำมะโนครัวครั้งแรกในปี พ.ศ. 2454 โดยกระทรวงมหาดไทย พบว่ามีจำนวนประชากรประมาณ 8.26 ล้านคน และเพิ่มเป็น 26.25 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2503 (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารสุข, 2542 : 1 – 5) ปัจจุบันประชาชนชาวไทยมีจำนวนประมาณ 65.15 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2565 (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารสุข, 2566 : 5) ในขณะที่พื้นที่ป่าไม้ของประเทศลดลงจากร้อยละ 53.33 ในปี พ.ศ. 2504 (กรมป่าไม้, 2553 : 28) เหลือพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ 43.21 ในปี พ.ศ. 2516 และลดลงเหลือพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ 31.59 ของพื้นที่ประเทศ ในปี พ.ศ. 2564 (กรมป่าไม้, 2565 : 10) การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าธรรมชาติให้เป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์เพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ปัจจุบันประเทศไทยมีสัตว์ป่าเลี้ยงลูกด้วยนมที่อยู่ในสถานภาพสูญพันธุ์ 4 ชนิด คือ สมัน (*Rucervus schomburgki*) แรดชวา

(*Rhinoceros sondaicus*) กระซู่ (*Dicerorhinus sumatrensis*) และกูปรี (*Bos sauveli*) มีนกที่อยู่ในสถานภาพสูญพันธุ์ 3 ชนิด คือ นกหัวขวานด่าง (*Dendrocopos mahrattensis*) นกพงหญ้า (*Graminicola striatus*) และนกช้อนหอยใหญ่ (*Pseudibis gigantea*) ส่วนปลามีอยู่ในสถานภาพสูญพันธุ์ 1 ชนิด คือ ปลาหวีเกศ (*Platytropius siamensis*) (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562 : 226 - 227) ภาพสัตว์ที่อยู่ในสถานะสูญพันธุ์ของประเทศไทยแสดงในรูปที่ 3

รูปที่ 3 ภาพสัตว์ที่อยู่ในสถานะสูญพันธุ์ของประเทศไทย ได้แก่ สมัน แรดชวา กระซู่ กูปรี นกหัวขวานด่าง นกพงหญ้า นกช้อนหอยใหญ่ และปลาหวีเกศ (ที่มาข้อมูลสถานะสัตว์สูญพันธุ์: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562 : 226 - 227)

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมามีการขยายตัวอย่างมากของการผลิต อาหาร อาหารสัตว์ เส้นใย และพลังงานชีวภาพ ที่จำเป็นต้องใช้ต้นทุนทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก มีการทำเกษตรอุตสาหกรรมที่ไม่ยั่งยืนซึ่งมีผลทำให้สูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (IPBES, 2019 : 10 – 12) มากกว่าครึ่งหนึ่งของผลผลิตมวลรวมของโลกต้องพึ่งพาธรรมชาติ (United Nations, 2023 : online) ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศส่งผลต่อภาคเศรษฐกิจที่ใช้ประโยชน์โดยตรงและทำให้เกิดต้นทุนที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554 : 3) รวมทั้งทำให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เนื่องจากมีความต้องการอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ทั่วโลกจำนวนมากกว่า 3,600 ล้านคนในปี ค.ศ. 1970 และจำนวนมากกว่า 8,000 ล้านคนในปัจจุบัน (Worldometer, 2023 : online)

นอกจากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวซึ่งทำลายระบบนิเวศแล้ว การใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงซากดึกดำบรรพ์ทั้ง ถ่านหิน น้ำมันและก๊าซ

ธรรมชาติ ในการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์จำนวนมาก ยังนำมาซึ่งปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ มีเธน ไนตรัสออกไซด์ และก๊าซเรือนกระจกชนิดอื่นๆ จากกิจการอุตสาหกรรมและการคมนาคมขนส่ง ทำให้เกิดปัญหาภาวะโลกร้อน ประเทศไทยมีสภาพภูมิอากาศโดยเฉลี่ยในคาบ 30 ปี ร้อนมากขึ้น อุณหภูมิเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น 0.3 องศาเซลเซียส โดยอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นมาจากความต่างของอุณหภูมิเฉลี่ยในคาบ 30 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2524 – 2553 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 27.1 องศาเซลเซียส (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2564 : 1) และอุณหภูมิเฉลี่ยในคาบ 30 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2534 – 2563 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 27.4 องศาเซลเซียส (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2565 : 1) ส่วนสภาพภูมิอากาศทั่วโลกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 จนถึงปัจจุบัน อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้น 0.7 องศาเซลเซียส (UNEP, 2023 : online) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีผลต่อการกระจายพันธุ์ของ พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายโรคที่มีผลต่อสุขภาพมนุษย์ (United Nations, 2023 : online) สภาพภูมิอากาศโลกที่ร้อนขึ้นส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศปะการัง ระบบนิเวศภูเขา และระบบนิเวศขั้วโลก (UNEP, 2023 : online)

ผลกระทบจากภาวะโลกร้อนส่งผลต่อ สิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศปะการังเขตร้อน ในประเทศไทยอุณหภูมิน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2553 แนวปะการังทั้งฝั่งอันดามันและฝั่งอ่าวไทยเสียหายมากจากปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาว เนื่องจากอุณหภูมิน้ำทะเลเพิ่มขึ้นจาก 29 องศาเซลเซียส เป็น 30 องศาเซลเซียส เป็นเวลาประมาณ 3 เดือน ในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน ทำให้สิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศปะการังตาย สิ่งมีชีวิตที่ต้องพึ่งพาแนวปะการัง ไม่มีแหล่งอาศัย หลบภัย และเลี้ยงสัตว์น้ำวัยอ่อน ความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศปะการังลดลง มีผลกระทบต่อประชากรมนุษย์ที่ต้องพึ่งพาแนวปะการังธรรมชาติเป็นแหล่งอาหารและแหล่งรายได้จากการประมงและการท่องเที่ยว (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2566 : ออนไลน์) ส่วนระบบนิเวศภูเขาประเทศไทยมีร้อยละ 29.3 ของพื้นที่ประเทศ พื้นที่ระบบนิเวศภูเขาเป็นที่มีระดับความสูงมากกว่า 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง อากาศหนาวเย็น ความชื้นสูง ปริมาณน้ำฝนค่อนข้างมาก เป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะพันธุ์พืชสวยงาม อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อสังคมพืชบนยอดสูงสุดของภูเขาที่ต้องการอากาศหนาวเย็นและความชื้นในอากาศสูงทำให้อัตราการเจริญเติบโตและกระจายพันธุ์ลดลง (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2563 : 32 - 34)

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการรุกรานของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเป็นชนิดพันธุ์สิ่งมีชีวิตต่างถิ่นที่ไม่เคยมีปรากฏในถิ่นที่อยู่มาก่อน แต่ถูกนำเข้ามาจากถิ่นอื่น และเมื่อเข้ามาในถิ่นอาศัยใหม่แล้ว สามารถอยู่อาศัยและแพร่พันธุ์ได้ จนมีประชากรจำนวนมาก กลายเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดพันธุ์เด่นในสิ่งแวดล้อมใหม่ และเป็นชนิดพันธุ์ที่อาจทำให้ชนิดพันธุ์ท้องถิ่นดั้งเดิม หรือสิ่งมีชีวิตชนิดพันธุ์พื้นเมืองสูญพันธุ์ไปจากพื้นที่ รวมทั้งทำให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงหรือสูญหายไปของระบบนิเวศดั้งเดิม ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2565 : 4 - 8) ตัวอย่าง เช่น การพบอีกัวน่าจำนวนมากที่ ตำบลพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี อีกัวน่าเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่น สามารถอยู่อาศัย ขยายพันธุ์ และเพิ่มจำนวนประชากรได้ดี ไม่มีศัตรูตามธรรมชาติ สร้างความเสียหายแก่พืชผลของเกษตรกร และสัตว์ท้องถิ่น แม้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะส่งเจ้าหน้าที่จับอีกัวน่าไปแล้วทั่วตำบลหลายร้อยตัว แต่ยังคงมีอีกัวน่าทั้งตัวใหญ่ ตัวเล็ก อีกจำนวนมาก อาศัยอยู่ในพื้นที่ เนื่องจากทั้งตำบลมีอีกัวน่าหลายพันตัว แพร่กระจายไปทั่ว ประกอบกับชาวบ้านไม่กล้าฆ่าเพราะกลัวบาป และยังมีประชาชนจากจังหวัดอื่นเข้ามาจับอีกัวน่าไปเลี้ยงที่จังหวัดของตนอีก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องหามาตรการจัดการโดยเร็ว เนื่องจากถ้าอีกัวน่าแพร่กระจายเข้าไปยังระบบนิเวศธรรมชาติ เข้าไปในอุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าจะเป็นเรื่องจัดการยาก (ทศพล ชัยสัมฤทธิ์ผล, 2023 : ออนไลน์) การรุกรานของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเป็นสาเหตุของการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตทั่วโลกร้อยละ 60 สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 4 เท่าทุกๆ 10 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 และสร้างผลกระทบทางลบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรมนุษย์ร้อยละ 85 ของกรณีศึกษาที่พบ (IPBES, 2023 b : 23) การใช้กฎหมายเพื่อปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพมีทั้งในระดับนานาชาติและในระดับประเทศแต่ยังคงมีปัญหาด้านการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง (กฤศ ฉายแสงเดือน, เศรษฐบุตร อิทธิธรรมวินิจ และวิเทศ ศรีเนตร, 2018 : 86) ทำให้ในปัจจุบันยังคงมีการค้าสัตว์ป่าและพืชป่า เพื่อการบริโภคและใช้ทำยาแผนโบราณ ทำให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์ในธรรมชาติ (Ceballos, G., Ehrlich, P. R., and Raven, P. H., 2020 : 13601) การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพนำมาซึ่งความไม่มั่นคงทางอาหารและบริการของระบบนิเวศที่เกื้อหนุนการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขของมนุษย์ ดังนั้น การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพจึงเป็นรื่องจำเป็นที่ต้องดำเนินการ

การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ความหลากหลายทางชีวภาพและสภาพแวดล้อมที่สวยงามตามธรรมชาติเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ มีคุณค่าทางด้านจิตใจและสร้างมูลค่าทางเศรฐกิจประมาณค่ามิได้แก่สังคม สมควรแก่การอนุรักษ์เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนด้วยการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก เรื่อง ความสำคัญและประโยชน์ของความหลากหลายทางชีวภาพทั้ง พืช สัตว์ จุลินทรีย์ และระบบนิเวศที่มีต่อมนุษยชาติให้เข้าถึงสาธารณชนได้อย่างแพร่หลาย และการเสริมสร้างสมรรถนะการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพสาธารณชนทั่วไปสามารถดำเนินการได้ด้วยการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดการเกิดใหม่ทดแทน และศักยภาพการฟื้นตัวตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต เนื่องจากวงจรชีวิต พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ใน

ธรรมชาติ ตั้งแต่ เกิด เจริญเติบโต สืบพันธุ์ และตาย ใช้เวลาแตกต่างกันตามชนิดสิ่งมีชีวิต สังคมมนุษย์ไม่ควรสนับสนุนการจับสัตว์ในธรรมชาติโดยเฉพาะนก สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และสัตว์น้ำวัยอ่อนเพื่อการค้าและการบริโภคเพื่อให้โอกาสสัตว์เหล่านี้ได้มีชีวิต ขยายพันธุ์ และส่งมอบบริการของระบบนิเวศตามธรรมชาติที่เกื้อกูลความเป็นอยู่ของมนุษย์อย่างยั่งยืน และไม่ควรสนับสนุนค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคล้างเผ่าพันธุ์สัตว์ ตัวอย่างเช่น ไม่สนับสนุน ไม่ส่งเสริม และงดการบริโภค เมนูโหดร้ายตายทั้งแม่และลูกของสัตว์มีไข่ตามธรรมชาติทุกชนิดทั้ง อึ่งไข่ ปูไข่ ปลาไข่ และหมึกไข่ เป็นต้น การฆ่าสัตว์มีไข่ในธรรมชาติทำให้สัตว์หมดโอกาสขยายเผ่าพันธุ์ ส่งผลให้ประชากรสัตว์ในรุ่นต่อไปมีจำนวนลดลงและสัตว์อาจตกอยู่ในสถานะมีความเสี่ยงสูญพันธุ์ เป็นการบริโภคที่ไม่ยั่งยืนและเกินจำเป็น

การให้ความรู้ สร้างจิตสำนึกและความตระหนักแก่สาธารณชนอาจไม่เพียงพอในการให้ความคุ้มครองสัตว์มีไข่ ดังนั้น จึงควรบังคับใช้กฎหมาย เช่น กำหนด พื้นที่ ระยะเวลา เครื่องมือ วิธีการ และเงื่อนไข การจับสัตว์ตามธรรมชาติเพื่อการบริโภคให้สอดคล้องกับฤดูวางไข่และระยะเลี้ยงตัวอ่อน รวมทั้งมีมาตรการอนุรักษ์ถิ่นอาศัยด้วยการประกาศเขตพื้นที่อนุรักษ์พันธุ์สัตว์และฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมถิ่นอาศัยในธรรมชาติ การอนุรักษ์ที่ดำเนินการโดยภาครัฐโดยส่วนเดียวไม่สามารถต้านแรงกดดันและปัจจัยคุกคามที่เพิ่มขึ้นได้ จำเป็นต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและจูงใจให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงคุณค่าและมูลค่าที่แท้จริงของระบบนิเวศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554 : 1) การสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อจัดสรรผลประโยชน์สู่ชุมชนท้องถิ่นให้มีรายได้จากการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและสภาพแวดล้อมที่งดงาม เป็นหนึ่งในกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินการผ่านวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม ควรมีข้อกำหนดการจัดบริการและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อม เน้นความหลากหลายทางชีวภาพ การเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม รวมทั้งมีการสร้างความตระหนักและจิตสำนึกในคุณประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน (จริยา โกเมนต์, เฉลิมชัย ปัญญาดีและคณะ, 2563 : 92)

การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ หยุดยั้งการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าและการเผาป่าเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพทางนิเวศวิทยาเพื่อทำเกษตรหรือปศุสัตว์ ลดการระบายสารมลพิษทั้ง น้ำเสีย อากาศเสีย และกากของเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม ด้วยการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมบำบัดของเสียให้มีสภาพดีใกล้เคียงสภาพธรรมชาติก่อนระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม การกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน มีการป้องกันการนำชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเข้าพื้นที่ ในกรณีที่มีชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเข้ามาแล้วรุกรานสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่นเดิม ต้องควบคุม ตรวจจับ กักกัน ลดจำนวนประชากรและอาจจำเป็นต้องกำจัดออกจากพื้นที่อย่างถาวรเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูระบบนิเวศและช่วยให้สภาพธรรมชาติในระบบนิเวศยังคงความอุดมสมบูรณ์ (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2565 : 9 - 12) การร่วมต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศด้วยการปลูกและอนุรักษ์ต้นไม้ ทั้งไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก ทั้งในพื้นที่ส่วนบุคคลและสถานที่สาธารณะ เพื่อกักเก็บคาร์บอน ลดการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิล สนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนและใช้พลังงานหมุนเวียน ให้ความร่วมมือใช้วัสดุรีไซเคิลและอุปกรณ์ประหยัดพลังงานไฟฟ้า สนับสนุนการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ธรรมชาติในระบบนิเวศซึ่งมีศักยภาพสูงในการดูดซับคาร์บอน เช่น ระบบนิเวศป่าไม้ ป่าพรุ ป่าชายเลน แหล่งหญ้าทะเล และพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสิ่งมีชีวิตที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซับก๊าซเรือนกระจกและกักเก็บคาร์บอนตามธรรมชาติ การชลอการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิในชั้นบรรยากาศโลกที่พื้นผิวดินจะช่วยให้สิ่งมีชีวิตในธรรมชาติยังคงสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่รอดได้ในท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

การส่งเสริมเกษตรยั่งยืนซึ่งมีความสัมพันธ์และเกื้อกูลธรรมชาติ เช่น วนเกษตร เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ และเกษตรธรรมชาติ คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภคและคุณภาพชีวิตเกษตรกร การลดใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ศัตรูสัตว์ เพื่อลดผลกระทบต่อพืช สัตว์ และสภาพธรรมชาติจากการปนเปื้อนสารอันตราย จะช่วยเพิ่มคุณภาพดิน ช่วยควบคุมคุณภาพน้ำ รักษาสมดุลระบบนิเวศ ลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ช่วยเพิ่มความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศและให้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว ระบบการเกษตรต้องพึ่งพา การผสมเกสร ความอุดมสมบูรณ์ของดิน การหมุนเวียนธาตุอาหาร น้ำ การควบคุมศัตรูพืชและโรคระบาด จากระบบนิเวศธรรมชาติ การเกษตรยั่งยืนที่สนับสนุนการใช้สายพันธุ์พืช สายพันธุ์สัตว์หลากหลาย จะช่วยอนุรักษ์ความหลากหลายทางพันธุกรรมและชนิดพันธุ์สิ่งมีชีวิต เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร การนำความรู้และหลักการทางนิเวศวิทยาประยุกต์ใช้กับการออกแบบและการจัดการการเกษตรเป็นวิธีการผลิตอาหารที่ช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศ และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ (กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ, 2565 : 2 - 6) แนวทางการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยสรุปแสดงในรูปที่ 4

รูปที่ 4 แนวทางการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายวิสัยทัศน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. 2050 มนุษย์ดำรงชีวิตสอดคล้องกับธรรมชาติ เห็นคุณค่า ช่วยอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างชาญฉลาดเพื่อรักษาบริการของระบบนิเวศและรักษาโลกให้คงอยู่อย่างสมดุลพอดีสำหรับทุกชีวิต เพื่อให้ธรรมชาติส่งมอบประโยชน์ที่สำคัญและจำเป็นแก่มนุษย์ทุกคน (Convention on Biodiversity, 2018 : 2) จำเป็นต้องให้ความรู้ สร้างความตระหนัก และได้รับความร่วมมือจากมนุษย์ทุกคนที่ดำเนินชีวิตอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากมนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรและสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ไม่มีมนุษย์สภาพธรรมชาติยังคงดำรงอยู่ได้ แต่ถ้าไม่มีธรรมชาติเกื้อหนุนมนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ไม่ได้ มนุษย์มีบทบาททั้งอนุรักษ์และทำลายทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศจากทัศนะของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติ การทำลายธรรมชาติคือการทำลายตัวมนุษย์เอง (วิจิตร คดเกี้ยว และ ประเวศ อินทองปาน, 2560 : 82 - 95) การแก้ปัญหาการลดลงของจำนวนประชากรสิ่งมีชีวิตและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพต้องแก้ที่ตัวมนุษย์ กิจกรรมการดำรงชีวิตของมนุษย์ควรสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ธรรมชาติ ใช้ธรรมชาติสนองความจำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีขีดจำกัดและยึดหลักความยั่งยืนในการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตทุกชนิด (พระพิทักษ์ คุณารกโข (ใจคง), 2565 : 291)

การสนับสนุนให้ปัจเจกบุคคลดำรงชีวิตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพอประมาณ บริโภคแต่พอดี ตามความจำเป็นพื้นฐานโดยไม่เบียดเบียนตนเองและสิ่งมีชีวิตชนิดอื่น (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2017 : ออนไลน์) คำนึงถึงความสามารถที่รองรับได้ของสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และสภาพธรรมชาติ

ลดความโลภ กิเลส และตัณหาให้เบาบางลง มีความเป็นอยู่โดยเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ มีจิตสำนึกไม่เบียดเบียนธรรมชาติ ดำเนินชีวิตตาม “ทางสายกลาง” ในหลักคำสอนศาสนาพุทธ “มัชฌิมาปฏิปทา” (วิจิตร คดเกี้ยว และ ประเวศ อินทองปาน, 2560 : 87) อาจจำเป็นต้องใช้สติที่เข้มแข็ง เป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนความคิด เพื่อเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิต สวนกระแสความฟุ่มเฟือยและการบริโภคอย่างไม่มีขีดจำกัด การละวางตัวตน การละเว้นความเห็นแก่ตัว การเห็นคุณค่าของทุกชีวิต และการฝึกจิตให้สงบระงับจากกิเลส ตัณหาและความคิดฟุ้งซ่านของปัจเจกบุคคล สามารถดำเนินการและพัฒนาได้โดยการฝึกสติตามคำสอนศาสนาพุทธซึ่งมีแนวทางและวิธีปฏิบัติปรากฏในพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เรื่อง “มหาสติปัฏฐานสูตร” ซึ่งมีรายละเอียดระบุไว้ในพระสุตตันตปิฎก เล่ม 2 ทีฆนิกาย มหาวรรค หน้าที่ 216 - 233 (พระไตรปิฎกแปลไทย ฉบับหลวง 45 เล่ม, 2566 : ออนไลน์) เพื่อก้าวล่วงความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจและความเสียใจ ที่ต้องละเว้นความเคยชินหรือพลัดพลากจากความสนุกสนานเพลิดเพลินในการใช้ชีวิตด้วยความสะดวกสบาย ฟุ่มเฟือย ตามกระแสวัฒนธรรมบริโภคนิยม

เพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพให้มีความสามารถในการผลิตและบริการสิ่งเกื้อหนุนการดำรงชีวิตของมนุษย์ได้ถึงในอนาคต นานาประเทศได้มีความตกลงระหว่างประเทศเพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ อนุสัญญาว่าด้วยชนิดพันธุ์ที่มีการเคลื่อนย้ายถิ่น อนุสัญญาว่าด้วยการอารักขาพืชระหว่างประเทศ อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ และสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพยากรพันธุกรรมพืชเพื่ออาหารและการเกษตร (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2565 : 4) ส่วนในประเทศไทยมีกฎหมายที่ให้ความสำคัญและเกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช 2560) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 และพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 ตามที่กฎหมายระบุ ปวงชนชาวไทยมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และมีหน้าที่ ร่วมมือและสนับสนุน การอนุรักษ์และคุ้มครอง สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพและมรดกทางวัฒนธรรม ส่วนรัฐมีหน้าที่ต้อง อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2565 : 91 - 93)

สรุป

ปัจจุบันสถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพอยู่ในภาวะวิกฤต หนึ่งในสาเหตุการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติมาจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากรมนุษย์ที่นำมาซึ่งความต้องการปัจจัยสนับสนุนการดำรงชีวิตจนเกินความสามารถในการ รองรับของทรัพยากรชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ การหยุดยั้งการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติเป็นเรื่องที่มนุษย์ทุกคนต้องให้ความร่วมมือด้วยจิตสำนึกและความตระหนักถึงความจำเป็นและประโยชน์ของความหลากหลายทางชีวภาพทั้ง พืช สัตว์ จุลินทรีย์ และระบบนิเวศ ที่เกื้อกูลความเป็นอยู่ของมนุษย์ทุกคน และเพื่ออนุรักษ์สิ่งมีชีวิตในธรรมชาติให้คงอยู่คู่โลกและสนับสนุนสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ต่อไปได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2566). โครงการพัฒนาระบบประเมินการเกิดปะการังฟอกขาว. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://thailandcoralbleaching.dmcr.go.th/th/blog/13608

กรมป่าไม้. (2553). *ข้อมูลสถิติกรมป่าไม้ 2550*. สำนักแผนงานและสารสนเทศ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://forestinfo.forest.go.th/Content/file/stat/e-book%202550.pdf

กรมป่าไม้. (2565). *ข้อมูลสถิติกรมป่าไม้ 2564*. สำนักแผนงานและสารสนเทศ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://forestinfo.forest.go.th/Content/file/stat2564/Binder%2064(1).pdf

กรมอุตุนิยมวิทยา. (2564). สภาวะอากาศของประเทศไทย พ.ศ. 2564. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: http://climate.tmd.go.th/content/file/2355

กรมอุตุนิยมวิทยา. (2565). สภาวะอากาศของประเทศไทย พ.ศ. 2565. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: http://climate.tmd.go.th/content/file/2708

กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ. (2565). เกษตรกรรม ทำอย่างไรให้เป็นมิตรต่อระบบนิเวศ. ***Bio – Brief***, ฉบับที่ 1/2565, 1 – 11. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://chm-thai.onep.go.th/wp-content/uploads/2022/02/Biobrief_Sustainable_Agriculture.pdf

กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ. (2566). กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพ. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://chm-thai.onep.go.th/?page_id=751

กฤศ ฉายแสงเดือน, เศรษฐบุตร อิทธิธรรมวินิจ และ วิเทศ ศรีเนตร. (2018). แนวทางมาตรการจูงใจเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในไทย. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4 (Special 2018), 86 – 102.

จตุพร เทียรมา, เดชรัตน์ สุขกำเนิด, และ ปิติ กันตังกุล. (2557). การใช้ประโยชน์ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการบริการของระบบนิเวศ พื้นที่ลุ่มน้ำห้วยสามหมอ. *วารสารวิจัยสังคม,* 37 (2), 243 – 279.

จริยา โกเมนต์, เฉลิมชัย ปัญญาดีและคณะ. (2563). การพัฒนาหลักเกณฑ์ข้อกำหนดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*. 15 (2), 92 - 104.

ทศพล ชัยสัมฤทธิ์ผล. (2023). ดินแดนแห่งอีกัวน่าในชนบทไทย ทำไมรัฐบาลจึงยังไม่ส่งเสริม “การฆ่า” ก่อนสายเกินแก้. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.bbc.com/thai/articles/c7255r8j212o

ปิติ ศรีแสงนาม. (2018). จาก Industry 4.0 ถึงสงครามการค้าสหรัฐ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.the101.world/industry-4-0-and-trade-war/

พระพิทักษ์ คุณารกโข (ใจคง). (2565). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แบบยั่งยืนเชิงพุทธ. *วารสารวิจยวิชาการ*. 5 (2), 285 – 296. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/247739/171877

พระไตรปิฎกแปลไทย ฉบับหลวง 45 เล่ม. (2566). *พระสุตตันตปิฎก เล่ม 2 ทีฆนิกาย มหาวรรค หน้าที่ 216 - 233. ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.thepathofpurity.com/home/พระไตรป-ฎก-pdf/แปล-๔๕-เล-ม-ฉบ-บหลวง/

มูลนิธิชัยพัฒนา. (2017). เศรษฐกิจพอเพียง. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.chaipat.or.th/publication/publish-document/sufficiency-economy.html

วิจิตร คดเกี้ยว และ ประเวศ อินทองปาน. (2560). การศึกษาเชิงวิเคราะห์มรรคมีองค์ 8 ในพุทธปรัชญาเถรวาทกับภาวะสมดุลของระบบนิเวศ. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*. 13 (3), 82 – 95. *ออนไลน์*.

วรดลต์ แจ่มจำรูญ. (2566). *พรรณพฤกษชาติแห่งประเทศไทย และการประเมินสถานภาพพืชในประเทศไทย.* คลังความรู้ดิจิตอล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https://kukr.lib.ku.ac.th

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2565). *กฎหมายเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ.* กรุงเทพมหานคร. ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย. กองกฎหมายต่างประเทศ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2566. แหล่งที่มา: https://lawforasean.krisdika.go.th/File/files/Biodiversity.pdf

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). การจ่ายค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ. *The 3rd South-East Asia Workshop on Payment for Ecosystem Service*

(PES) – Investment in Natural Capital for Green Growth. 12-15 มิถุนายน 2554. เมืองบันดา อาเจะห์ ประเทศอินโดนีเซีย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=2699

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). *รายงานแห่งชาติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ฉบับที่ 6*. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.onep.go.th/ebook/bio/th6-national-report-bio-diversity.pdf

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2563). *สถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย พ.ศ. 2563.* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร. ต้นคิดครีเอท. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2566. แหล่งที่มา: https://chm-thai.onep.go.th/?p=4211

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2565). *แนวทางการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานของประเทศไทย.* กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2566. แหล่งที่มา: https://chm-thai.onep.go.th/?p=7355

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2542). *สถิติสาธารณสุข 2540*. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://spd.moph.go.th/wp-content/uploads/2022/11/Hstatistic40.pdf

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2566). *สถิติสาธารณสุข 2565*. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://spd.moph.go.th/wp-content/uploads/2023/11/Hstatistic65.pdf

Ceballos, G., Ehrlich, P. R., and Raven, P. H., (2020). Vertebrates on the brink as indicators of biological annihilation and the sixth mass extinction. *PNAS*, 117 (24), 13596 – 13602. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.pnas.org/doi/full/10.1073/pnas.1922686117

Convention on Biodiversity. (2018). Conference of the parties to the convention on biological diversity, Fourteenth meeting, Sharm-El-Sheikh, Egypt, 17 – 19 November 2018, Agenda item 17. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.cbd.int/doc/c/0b54/1750/607267ea9109b52b750314a0/cop-14-09-en.pdf

IPBES. (2019) Summary for policymakers of the IPBES global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. IPBES secretariat, Bonn Germany. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา : https://files.ipbes.net/ipbes-web-prod-public-files/inline/files/ipbes_global_assessment_report_summary_for_policymakers.pdf

IPBES. (2023 a). MEDIA RELEASE. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.ipbes.net/IASmediarelease

IPBES. (2023 b). Summary for Policymakers of the Thematic Assessment Report on Invasive Alien Species and their Control of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. IPBES secretariat, Bonn, Germany. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://doi.org/10.5281/zenodo.7430692

Johnston R. Wm. (2015). Historical World Population Data. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.johnstonsarchive.net/other/worldpop.html

UNEP. (2023). Five drivers of the nature crisis. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.unep.org/news-and-stories/story/five-drivers-nature-crisis

UNEP/FAO. (2020). UNEP/FAO Factsheet: The UN Decade on Ecosystem Restoration 2021 -2030 “Prevent halt and reverse the degradation of ecosystems worldwide”. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/30919/UNDecade.pdf

United Nations. (2022). Day of Eight Billion. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.un.org/en/dayof8billion

United Nations. (2023). Climate Action; Biodiversity - our strongest natural defense against climate change. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/biodiversity

Worldometer. (2023). World Population by Year. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.worldometers.info/world-population/world-population-by-year/

WWF. (2022). Living Planet Report 2022 – Building a nature – positive society. WWF, Gland, Switzerland. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://wwflpr.awsassets.panda.org/downloads/lpr_2022_full_report.pdf

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1.ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่าง เข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่นเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

2.การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Academi โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/user/register (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สั้นขนาดเอ 4 (A4) ระยะ ขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สั้น โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งใต้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย

3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

5) กรอบแนวคิดในการวิจัย

6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงอรรถเท่านั้น เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction)

3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิดผลสัมฤทธิ์ของบทความ

4) บทสรุป (Conclusion)

5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt)

1. นิ้ว

← 1 นิ้ว

ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt)

→ 1 นิ้ว

Articles English (14 pt)

ชื่อ – นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt)
หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt)
Name - Surname of Article author (12 pt)
Agency (12 pt)
E-mail (12 pt)

****

บทคัดย่อ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน 350 คำ) .....

.....

คำสำคัญ : 3-5 คำ **(16 pt)**

Abstract (14 pt)

(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....

.....

Keywords : 3-5 words (12 pt)

บทนำ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

สรุป (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

1 นิ้ว

↓

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียนบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ชวลิต ประภาวานนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็นคณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (http://www.apastyle.org)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2543). *2475 การปฏิวัติสยาม.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏบทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสารปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Eeonomy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url

เช่น

พีรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา http://www.buddhismth.com/index.hp?y.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online.* Retrieved May 3, 2017. from : http://www.bbc.com/2016/ WORLD

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม.* วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิดตาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ.*เอกสารประกอบการประชุมการประสานงานชุมชน.* 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมนภานิมิต. กรุงเทพมหานคร: พิสุดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation.* 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.* (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) **และส่วนตาราง** (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน Journal of Roi Kaensarn Acadami เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการ ก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 12 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก

Journal of Roi Kaensarn Academi

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Academi

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....

(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

.....

E-Mail : .....โทรศัพท์ ..... โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Roi Kaensarn Academi

( ) สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

( ) เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

( ) เงินสด

( ) อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Roi Kaensarn Academi

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ ..... มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail : .....

ลงชื่อ.....

(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

เรียน บรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami

ตามที่ ข้าพเจ้า.....

ได้ส่งบทความเรื่อง.....

.....

.....

.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Roi Kaensarn Acadami

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมา (ถ้ามี)นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ **ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่** หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Roi Kaensarn Acadami มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Roi Kaensarn Acadami ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1) ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

....

(.....) (.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook : .....

ID : Line .....

E : mail .....

เบอร์โทร .....

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2 ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์

Journal of Roi Kaensarn Acadami

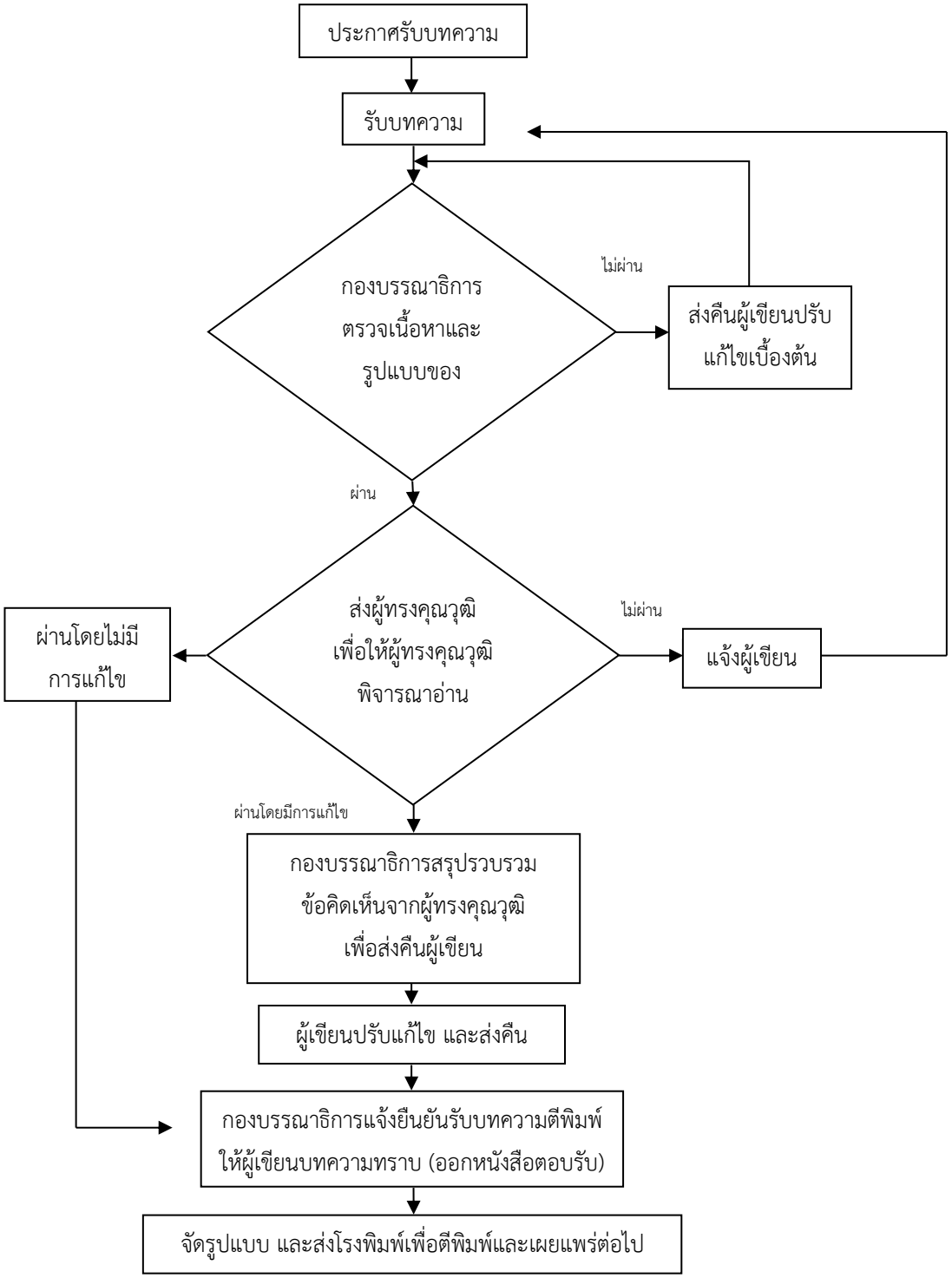

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักบริหารที่ตนรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหากับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ

3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน

5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้นำว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใดมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น

2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”

4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย

5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)

6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป

7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as 'the revoked article'.

Duties of Reviewers

1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper's author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper's contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/index
E-mail : journal1990jmsd@gmail.com